facebook
ΔΙΚΤΥΟ
Hellenic Voice Net Work
ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

[ΤΟ ΒΗΜΑ, 2004]

ΕΠΙΤΟΜΟ ΛΕΞΙΚΟ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Λεξικογραφική παρουσίαση της Ελληνικής Ιστορίας

ΠΡΟΣΩΠΑ - ΓΕΓΟΝΟΤΑ - ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ - ΧΑΡΤΕΣ - ΣΥΝΘΗΚΕΣ

Επιμέλεια: Βαγγέλης Δρακόπουλος - Γεωργία Ευθυμίου

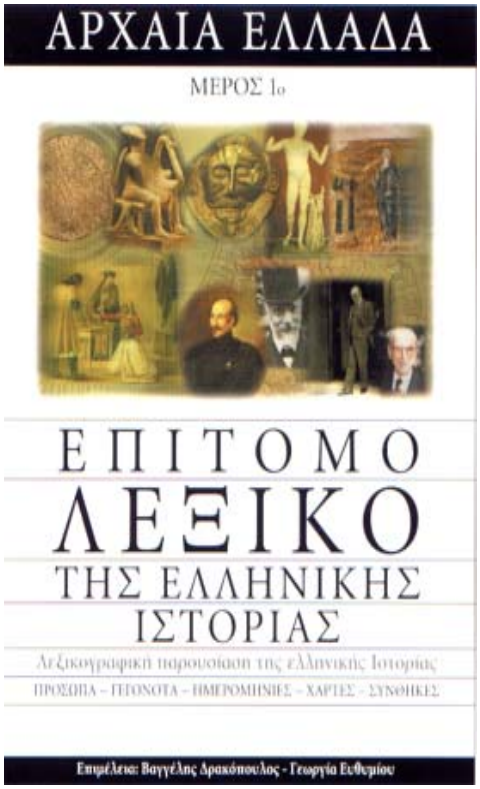

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΑΔΑ 2
ΒΥΖΑΝΤΙΟ 28
Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ 1821 ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΛΩΣΗ ΕΩΣ ΤΟ 1832 60
ΤΟ ΝΕΟΤΕΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ 92

[ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: Absens]

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ e-book

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΑΔΑ

Η ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

Αρχαιότερη Παλαιολιθική Εποχή

Ο Obermeier (1926) αναφέρει την παρουσία εργαλείου που δεν σώζεται σήμερα και το οποίο ανακαλύφθηκε στη Μακεδονία. Ωστόσο, η πρόσφατη ανεύρεση από Γάλλους γεωλόγους στην περιοχή της λίμνης Κορισίων στην Κέρκυρα ενός χαλικόμορφου -πιθανόν- εργαλείου, του οποίου η ηλικία προσδιορίστηκε με τη μέθοδο του παλαιομαγνητισμού ανάμεσα στα 950.000 και στα 750.000 χρόνια, επεκτείνει κατά πολύ τα μέχρι σήμερα γνωστά όρια της προϊστορίας του ελληνικού χώρου.

Μέση Παλαιολιθική Εποχή

100000 π.Χ. Χρονολογείται λίθινος χειροπέλεκυς ο οποίος εντοπίστηκε στη θέση «Παλαιόκαστρο» κοντά στη Σιάτιστα Κοζάνης το 1963. Είναι από πρασινωπό τραχύτη λίθο και έχει μήκος 15,3 εκ. και πλάτος 10 εκ. (Μουσείο Βέροιας). Ο πέλεκυς αυτός είναι το αρχαιότερο -επιβεβαιωμένο- δημιούργημα του ανθρώπου που έχει βρεθεί μέχρι σήμερα στον ελληνικό χώρο (μερικοί επιστήμονες το χρονολογούν στην Αρχαιότερη Παλαιολιθική Περίοδο).
Το αρχαιότερο εύρημα ανθρωπολογικού ενδιαφέροντος ανάγεται στο 75000 π.Χ. και είναι ένα κρανίο χωρίς κάτω σιαγόνα, πιθανόν γυναίκας ηλικίας περίπου 25 ετών, νεαντερταλοειδούς τύπου το οποίο ανακαλύφθηκε στις 16/9/1960 στο σπήλαιο «Κόκκινες Πέτρες» κοντά στο χωριό Πετράλωνα της Χαλκιδικής.
44330 π.Χ. (1.590 χρόνια περίπου). Στο σπήλαιο «Θεόπετρα» στην Καλαμπάκα του νομού Τρικάλων εντοπίστηκαν τέσσερα αποτυπώματα ανθρώπινων πελμάτων -το ένα καλυμμένο και τα υπόλοιπα γυμνά- διαφορετικών ατόμων, και μάλιστα παιδιών (Homo sapiens neaderthalensis ή Homo sapiens sapiens). Το συγκεκριμένο σπήλαιο, διαστάσεων 24x30 μέτρων, αποτελεί τη μόνη προϊστορική θέση του ελλαδικού χώρου όπου υπάρχει αλληλουχία των επιχώσεων από τη Μέση και την Ανώτερη Παλαιολιθική Εποχή στη Μεσολιθική και τη Νεολιθική. Ανάμεσα στα ευρήματα ξεχωρίζουν εργαλεία, κεραμικά, αγγεία, ειδώλια, τράπεζες προσφορών, και κυρίως ένα χρυσό δακτυλιόσχημο περίαπτο της Νεολιθικής Εποχής.
37900 π.Χ. Στη θέση «Ασπροχάλικο» της Ηπείρου, κοντά στον Άγιο Γεώργιο Πρεβέζης και στη θέση «Κοκκινόπηλος», ανακαλύφθηκαν μέσα σε ένα σπήλαιο πάρα πολλά εργαλεία. Το σπήλαιο το χρησιμοποιούσαν βοσκοί και η ραδιοχρονολόγηση μας δίνει την αρχαιότερη χρονολογία μιας πολιτιστικής φάσης που γνωρίζουμε μέχρι σήμερα για την Ελλάδα. Το σπήλαιο κατοικήθηκε τουλάχιστον μέχρι το 10.000 π.Χ.

Νεότερη Παλαιολιθική Εποχή

Σε αυτή την περίοδο εμφανίστηκε μια ανεπτυγμένη τεχνική κατασκευής λεπίδων και κατεργασίας πυρήνων πυριτόλιθου. Μια θέση με πολύ μεγάλο ενδιαφέρον και σε αυτή τη φάση είναι η (33000 π.Χ.) θέση «Κοκκινόπηλος» του ποταμού Λούρου (Ήπειρος) στην οποία παρουσιάζεται μια πολύ πρώιμη λιθοτεχνία ειδικών λεπίδων (800 εργαλεία και απολεπίσματα). Η μεταβατική Μεσολιθική Εποχή αντιπροσωπεύεται από τη θέση «Σιδάρι» στην Κέρκυρα.
7592 π.Χ. Απόλυτη ραδιοχρονολόγηση σκελετού άντρα ο οποίος ήταν περίπου 25 ετών, είχε ύψος 1,58 μέτρα και πέθανε από χτύπημα στο κεφάλι. Βρέθηκε θαμμένος σε αβαθές κοίλωμα στο σπήλαιο Φράγχθι της Ερμιονίδας. Ο αρχαιότερος πλήρης ανθρώπινος σκελετός που ανακαλύφθηκε στην Αιγαιίδα. Στο σπήλαιο εντοπίστηκαν επίσης πάρα πολλά εργαλεία και οστά ζώων, κυρίως ελαφιών και ψαριών, καθώς επίσης και λείψανα που ανήκαν σε

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

βραχύσωμους άντρες και γυναίκες με διαδεδομένη αναιμία και αρθριτικές παραμορφώσεις.

Νεολιθική Εποχή

Η ανάγκη για επάρκεια τροφής και δημιουργία αποθεμάτων ήταν έντονη στο τέλος του Πλειστόκαινου. Η κλιματολογική μεταβολή που συνέβη τότε είχε ως αποτέλεσμα την εξαφάνιση πολλών μεγάλων θηραμάτων. Μολονότι όμως η κλιματολογική αυτή αλλαγή είναι γενική, η Νεολιθική Εποχή εμφανίζεται πρώτα στην Ανατολή. Αυτό το προβάδισμα αποδίδεται: α. Στην ύπαρξη σε αγρία κατάσταση δίκοκκου σταριού και κριθαριού. β. Στην ύπαρξη ζώων τα οποία εύκολα θα μπορούσαν να εξημερωθούν, όπως το πρόβατο, ο χοίρος και το βόδι. Τα βασικά χαρακτηριστικά αυτής της περιόδου είναι η καλλιέργεια της γης, η εξημέρωση ζώων και η μόνιμη κατοίκηση. Στην Ελλάδα αυτή η πολιτιστική φάση διαδίδεται μάλλον μέσω της συνήθους επικοινωνίας παρά μέσω εποικισμών.
6900-6600/6400 π.Χ. Προκεραμική Νεολιθική. Η περίοδος αυτή δεν είναι γνωστή ακόμη με ασφάλεια στην Ελλάδα. Λείψανα νεολιθικών οικισμών της συγκεκριμένης περιόδου εντοπίζονται στην Άργισσα και στο Σέσκλο της Θεσσαλίας. Οι κατοικίες είναι ξύλινες, με ορύγματα και σκαμμένα δάπεδα. Τα εργαλεία είναι ξύλινα με λεπίδες πυρίτη ή οψιανού. Οι άνθρωποι ασχολούνται με τη γεωργία, την κτηνοτροφία και το ψάρεμα. Αναπτύσσεται η ναυτιλία όπως αποδεικνύεται από τα θραύσματα οψιανού που βρέθηκαν στη Μήλο και σε αρκετές περιοχές της ηπειρωτικής Ελλάδος και του Αιγαίου. Εξημέρωση του σκύλου.
6600/6400-5900/5800 π.Χ. Η Αρχαιότερη Νεολιθική είναι μια δημιουργική περίοδος, γνωστή από πολλούς οικισμούς, όπως η Νέα Νικομήδεια στη δυτική Μακεδονία, το Σέσκλο, η Άργισσα, η Οτζάκι Μαγούλα, το Αχίλλειο κ.ά. στη Θεσσαλία, η Νέα Μάκρη στην Αττική και η Κόρινθος, η Λέρνα και το Φράγχθι στην Πελοπόννησο. Οι οικισμοί μοιάζουν με μικρά χωριά, ενώ η γεωργία και η κτηνοτροφία αποτελούν τις κύριες δραστηριότητες των κατοίκων. Το πιο χαρακτηριστικό στοιχείο αυτής της περιόδου είναι η κεραμική που εμφανίζεται για πρώτη φορά.
6218 π.Χ. (περίπου). Τα αρχαιότερα δείγματα κεραμικής έχουν βρεθεί στον ελλαδικό χώρο, στην περιοχή της Νέας Νικομήδειας -ο παλαιότερος νεολιθικός οικισμός στην Ελλάδα-, ανάμεσα στους ποταμούς Αλιάκμονα και Αξιό της Μακεδονίας (ραδιοχρονολόγηση με άνθρακα 14).
5900/5800-4800 π.Χ. Η Μέση Νεολιθική Περίοδος θεωρείται εποχή ακμής και ανάπτυξης. Το μεγαλύτερο κέντρο που αναπτύχθηκε στη Θεσσαλία είναι το Σέσκλο, ο «πολιτισμός» του οποίου επεκτείνεται μέχρι το Σπερχειό στο νότο και τον Αλιάκμονα στο βορρά. Στο Σέσκλο βρέθηκαν τα λείψανα ενός οικισμού έκτασης 100 περίπου στρεμμάτων, που βασίζεται σε ένα ενιαίο σχέδιο διάταξης, βασικό χαρακτηριστικό του οποίου είναι οι στενοί δρόμοι με παράλληλες κατευθύνσεις. Τα οικήματα είναι τετράπλευρα και ορθογώνια, ενός ή δύο δωματίων. Στο ακραίο τμήμα του οικισμού υπάρχουν η οχυρωμένη ακρόπολη και ένα μεγαροειδές οίκημα, πιθανόν η κατοικία του ηγεμόνα. Η κεραμική του Σέσκλου είναι γραπτή με φλογόσχημη ή γραμμική διακόσμηση. Στην Πελοπόννησο, στη Λέρνα και στο Φράγχθι αφθονεί η κεραμική με στιλπνό βερνίκι (Urfirnis). Στη Νέα Νικομήδεια τα οικήματα είναι ευρύχωρα με τοίχους από πηλό και τετράγωνη κάτοψη. Το τέλος της Μέσης Νεολιθικής σηματοδοτείται από ερήμωση και εγκατάλειψη.
5870 π.Χ. (περίπου). Απόλυτη ραδιοχρονολόγηση ευρημάτων, κυρίως εργαλείων, από τη θέση Σιδάρι στη ΒΔ ακτή της Κέρκυρας.
5520 π.Χ. (περίπου). Η παλαιότερη χρονολογία που δίνεται για νεολιθικό οικισμό της κεντρικής και νότιας Ελλάδας είναι αυτή για τον οικισμό στο Δραχμάνι (Ελάτεια). Την ίδια περίπου εποχή χρονολογούνται και οι πρώτες καύσεις νεκρών στην Ελλάδα που εντοπίστηκαν στην περιοχή Σουφλί Μαγούλα. Οι καύσεις έγιναν σε αποτεφρωτήρια νεκρών και στη συνέχεια τα υπολείμματα μεταφέρθηκαν σε λάκκους και όχι σε τεφροδόχα αγγεία. Τα κτερίσματα που ανακαλύφθηκαν μαρτυρούν ιεροτελεστία.
4800-3200 π.Χ. Η Νεότερη Νεολιθική ή Χαλκολιθική Περίοδος ήδη από τις πρώτες φάσεις της δεν έχει καμία σχέση με τον πολιτισμό του Σέσκλου. Το νέο χαρακτηριστικό στοιχείο είναι η εισαγωγή του μελανού ή γενικά σκοτεινού χρώματος στη διακόσμηση των αγγείων. Στη Μακεδονία, στην περιοχή της Δράμας (Σιταγροί, Ντικιλί Τας), στη Θεσσαλία στη θέση

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NetWORK ΟΜΑΔΑ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ e-book

«Διμήνι» και στη θέση «Ραχμάνι» αλλά και στις Κυκλάδες στη θέση «Σάλιαγγος» συναντώνται τα πιο σημαντικά κέντρα του πολιτισμού αυτής της φάσης. Στο Διμήνι ο σχετικά μικρής έκτασης οικισμός -30 στρέμματα- διαθέτει έξι αλλεπάλληλους περιβόλους και ευρύχωρη κεντρική αυλή. Στην κεραμική εμφανίζονται σπειροειδή και μαιανδροειδή μοτίβα. Στο Σέσκλο παρουσιάζεται για πρώτη φορά η γυναικεία μορφή με βρέφος.

Η Εποχή του Χαλκού στην Ελλάδα

3200/3000-1900 π.Χ.: Πρώιμη Χαλκοκρατία - Πρωτοελλαδική-Πρωτοκυκλαδική-Πρωτομινωική Εποχή ή Προανακτορικός Πολιτισμός.
1900-1700/1600 π.Χ.: Μέση Χαλκοκρατία - Μεσοελλαδική-Μεσοκυκλαδική-Μεσομινωική Εποχή ή Παλαιοανακτορικός Πολιτισμός.
1700/1600-1100 π.Χ.: Ύστερη Χαλκοκρατία - Υστεροελλαδική-Υοτεροκυκλαδική-Υστερομινωική Εποχή ή Νεοανακτορικός Πολιτισμός και Μετανακτορική Περίοδος.
3000/2800-1900 π.Χ. Η Πρώιμη Χαλκοκρατία χαρακτηρίζεται από την εμφάνιση τριών αυτόνομων πολιτισμών, του Πρωτοελλαδικού με κέντρο την ηπειρωτική Ελλάδα (κυρίως στην ανατολική Στερεά και την Πελοπόννησο), του Πρωτοκυκλαδικού με κέντρο τις Κυκλάδες και του Πρωτομινωικού στην Κρήτη.
2700 π.Χ. (περίπου). Εμφάνιση του κεραμικού τροχού στην Ελλάδα (προήλθε από την Ανατολή).
2100-1900 π.Χ. Τα πρώτα ελληνικά φύλα, οι Πρωτοέλληνες, φτάνουν στο νότιο άκρο της χερσονήσου του Αίμου και προέρχονται από τις πεδιάδες της Σερβίας(;) και της Ουγγαρίας(;). Φέρνουν μαζί τους ένα μικρόσωμο μάλλον άλογο και μια ιδιόμορφη αγγειοπλαστική τεχνική.
1900-1600 π.Χ. Στη Μέση Χαλκοκρατία διακρίνουμε την εξέλιξη των πολιτισμών της Πρώιμης Χαλκοκρατίας (Μεσοελλαδικός, Μεσοκυκλαδικός και Μεσομινωικός).
1600-1100 π.Χ. Στην Ύστερη Χαλκοκρατία ή Υστεροελλαδική Εποχή έχουμε την απόλυτη κυριαρχία του Μυκηναϊκού Πολιτισμού, αρχικά στην ηπειρωτική Ελλάδα και στη συνέχεια σε όλο το χώρο του Αιγαίου, ιδιαίτερα μετά το 1450 π.Χ., εποχή κατά την οποία εγκαθίσταται και μια μυκηναϊκή δυναστεία στην Κνωσό. Λίγο μετά το 1.600 π.Χ. τα μινωικά ανάκτορα ανοικοδομούνται (η παρακμή του μινωικού πολιτισμού σε καμία περίπτωση δεν συνδέεται πλέον με την έκρηξη του ηφαιστείου της Θήρας που τοποθετείται με βάση την επιστημονική έρευνα γύρω στο 1510 π.Χ.), γρήγορα όμως η Κρήτη θα βρεθεί κάτω από την κυριαρχία των Ελλήνων Μυκηναίων. Αυτή την περίοδο εμφανίζεται ένα μάλλον τελειοποιημένο σύστημα συλλαβογραμματικής γραφής, η Γραμμική Β΄, η οποία καταγράφει μια πρώιμη μορφή της ελληνικής (Μάικλ Βέντρις, 1952). Η ύπαρξη γραπτών κειμένων μεταθέτει για κάποιους επιστήμονες την αρχή της ελληνικής ιστορίας σε αυτή την εποχή.
1650-1450 π.Χ. Κατασκευάζονται οι λακκοειδείς τάφοι των Μυκηνών.
1400-1300 π.Χ. Οικοδομούνται τα μεγάλα οχυρωμένα ανάκτορα στις Μυκήνες, την Τίρυνθα, τη Μίδεα της Αργολίδας, την Πύλο, την Αθήνα, τη Θήβα, τον Γλα της Βοιωτίας, την Ιωλκό της Θεσσαλίας και αλλού. Είναι φανερό από το πλήθος των μυκηναϊκών οικισμών ότι ο συγκεκριμένος πολιτισμός δεν περιορίστηκε σε ορισμένα κέντρα, αλλά εξαπλώθηκε σε όλη σχεδόν τη χώρα.
1340 π.Χ. Πρώτη μνεία των Αχαιών (Αχιγιάβα;) σε χετιτικά κείμενα.
1330 π.Χ. Κατασκευή του Θησαυρού του Ατρέα στις Μυκήνες.
1250 π.Χ.(;) Ο Τρωικός Πόλεμος;
1200 π.Χ. Καταστρέφονται πιθανόν από τους «λαούς της Θάλασσας» τα περισσότερα μυκηναϊκά κέντρα της ηπειρωτικής Ελλάδας.
1300-1100 π.Χ. Τα πρώτα δωρικά φύλα, που προέρχονται από τη Μακεδονία(;), κατεβαίνουν νοτιότερα και κατακλύζουν την Πελοπόννησο. Σήμερα πιστεύεται ότι η παρουσία των δωρικών φύλων στη νότια Ελλάδα δεν είναι μια αναδιάταξη ομάδων στο εσωτερικό αλλά μια κάθοδος από το εξωτερικό.
1150 π.Χ. Η καταστροφή των Μυκηνών ακολουθείται από την εμφάνιση της πρωτογεωμετρικής κεραμικής και συνοδεύεται από τη χρήση του σιδήρου. Αρχίζει ο ελληνικός Μεσαίωνας ή οι Σκοτεινοί Αιώνες.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Η ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

Σκοτεινοί Αιώνες ή Γεωμετρικοί Χρόνοι

Η περίοδος που ακολούθησε την καταστροφή των Μυκηνών και μέχρι τα μέσα του 8ου αιώνα π.Χ. ονομάζεται Σκοτεινοί Αιώνες γιατί λίγα πράγματα είναι γνωστά γι' αυτήν, τα οποία δηλώνουν οπισθοδρόμηση.
1120-1100 π.Χ. Η κάθοδος των Ηρακλειδών στην Πελοπόννησο.
1075 π.Χ. Εμφάνιση των κιβωτιόσχημων τάφων στην Αργολίδα.
1000 π.Χ. Οι πρώτοι Έλληνες φτάνουν και εγκαθίστανται στις περιοχές όπου λίγο αργότερα θα αναπτυχθούν οι πόλεις της Σμύρνης και της Εφέσου.
950 π.Χ. Οι Έλληνες αποβιβάζονται στη Σάμο.
900 π.Χ. Οι Δωριείς εποικίζουν τη Ρόδο.
Εμφάνιση γεωμετρικών στοιχείων στην κεραμική του ελληνικού χώρου.
812 π.Χ. Ιδρύεται η Σινώπη.

Αρχαϊκή Περίοδος

800 π.Χ. Την εποχή αυτή αρχίζει ο συνοικισμός των Αθηνών, ενώ παράλληλα ολοκληρώνεται και ο αποικισμός της Ιωνίας από Έλληνες. Ιδρύεται στο ακρωτήριο της Μυκάλης ένα ιερό του Ποσειδώνα, το οποίο θα γίνει αργότερα γνωστό ως Πανιώνιο.
780-750 π.Χ. Εισάγεται στην Ελλάδα το φοινικικό αλφάβητο και καταγράφεται πλέον με απλό και ιδιαίτερα ευέλικτο τρόπο η ελληνική γλώσσα.
776 π.Χ. Πρώτη καταγραμμένη Ολυμπιάδα.
775-770 π.Χ. Ιδρύεται στο σύμπλεγμα των νησιών Πιθηκούσες στον κόλπο της Νεάπολης η πρώτη γνωστή ελληνική αποικία της Δύσης.
760 π.Χ. Η ομοσπονδία των *δήμων* του *έθνους* των Ιώνων περιέρχεται σε κρίση, η οποία τελικά θα οδηγήσει στη διάλυσή της. Οι Ερετριείς και οι Χαλκιδείς αποσπώνται από αυτή και οι δήμοι της Αττικής ενώνονται δημιουργώντας το κράτος της πόλης των Αθηνών.
755 π.Χ. Ιδρύεται στον Πόντο η Τραπεζούντα.
754 π.Χ. Αρχή του καταλόγου των Εφόρων στη Σπάρτη.
752/1 π.Χ. Ο κληρονομικός βασιλιάς των Αθηνών αντικαθίσταται από άρχοντα που εκλέγεται για δέκα χρόνια. Μέχρι το 722/1 π.Χ. οι άρχοντες είναι μέλη της βασιλικής οικογένειας, ενώ μέχρι το 682 π.Χ. είναι ευγενείς. Από το έτος αυτό και μετά η θητεία τους είναι ετήσια.
750 π.Χ.(;). Οι Χαλκιδαίοι ιδρύουν στη νότια Ιταλία την Κύμη. Λίγα χρόνια αργότερα οι κάτοικοι της νέας αποικίας μαζί με λιγοστούς Αθηναίους ιδρύουν τη Νεάπολη. Η Κύμη είναι το πρώτο ελληνικό πολιτιστικό κέντρο με το οποίο έρχονται σε επαφή οι Ρωμαίοι. Ησίοδος από την Άσκρα της Βοιωτίας συνθέτει το ποίημα του «Έργα και Ημέραι» στο οποίο παραπονιέται για την απληστία των πλουσίων, ενώ δίνει και συμβουλές στους νέους γεωργούς. Ο Φείδωνας γίνεται βασιλιάς του Άργους.
Πρώιμη πρωτοκορινθιακή κεραμική.
740-720 π.Χ. Α΄ Μεσσηνιακός Πόλεμος. Η προσπάθεια των Σπαρτιατών με ηγέτη το βασιλιά Θεόπομπο να καταλάβουν τη Μεσσηνία καταλήγει στην κατάληψη του μεσσηνιακού φρουρίου της Ιθώμης και στον εξανδραποδισμό των Μεσσηνίων, οι οποίοι γίνονται δουλοπάροικοι (είλωτες).
736 π.Χ. Οι Κορίνθιοι με αρχηγό τον Χερσικράτη ιδρύουν την Κέρκυρα.
733/2 π.Χ. Οι Κορίνθιοι υπό τον Αρ-χία ιδρύουν τις Συρακούσες στο νησί της Ορτυγίας.
729/8 π.Χ. Ιδρύονται η Κατάνη και οι Λεοντίνοι, και ένα χρόνο αργότερα τα Υβλαία Μέγαρα.
721 π.Χ. Ιδρύεται η Σύβαρη.
710 π.Χ. Ιδρύεται ο Κρότωνας.
710-670 π.Χ. Περίοδος της φιλολογικής δραστηριότητας του ποιητή Τέρπανδρου.
706 π.Χ. Οι Σπαρτιάτες ιδρύουν τον Τάραντα.
704 π.Χ. Ο Κορίνθιος Αμεινοκλής κατασκευάζει την πρώτη τριήρη.
700 π.Χ. Ιδρύονται η Ποσειδώνια και το Μεταπόντιο.
Οι Ευβοείς αποικίζουν τη Χαλκιδική. Στη Σπάρτη κατασκευάζεται ο Ναός της Όρθιας

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Αρτεμης.
Μακεδονικά φύλα εγκαθίστανται στην περιοχή του ποταμού Αλιάκμονα. Την περίοδο αυτή αρχίζει ο πόλεμος ανάμεσα στη Χαλκίδα και την Ερέτρια, πόλεις με σημαντική βιοτεχνία και εξαγωγικό εμπόριο. Κύρια αιτία αποτελεί η διεκδίκηση του Ληλάντιου πεδίου που τις χώριζε. Αυτό τον πόλεμο ο Θουκυδίδης τον θεωρεί απαρχή της διαίρεσης των αρχαίων Ελλήνων («Μάλιστα δε ες τον πάλαι ποτέ γενόμενον πόλεμον Χαλκιδέων και Ερετριών και το άλλο Ελληνικόν ες ξυμμαχίαν εκατέρων διέστη». - Θουκυδίδου, Α΄ 15).
689 π.Χ. Οι Ρόδιοι ιδρύουν τη Γέλα.
682/1 π.Χ. Η αρχή του καταλόγου των επώνυμων αρχόντων στην Αθήνα σηματοδοτεί ενδεχόμενη πολιτειακή αλλαγή.
682-668 π.Χ. Β΄ Μεσσηνιακός Πόλεμος. Οι Μεσσήνιοι επαναστατούν εναντίον των Σπαρτιατών και απελευθερώνουν τη χώρα τους. Οι Σπαρτιάτες αντεπιτίθενται υπό την εμπνευσμένη καθοδήγηση του ποιητή και πολιτικού Τυρταίου και καταστέλλουν την επανάσταση επαναφέροντας το status quo ante.
680 π.Χ. Ο Πάριος Τελεσικλής με αποίκους από το νησί των Κυκλάδων ιδρύει τη Θάσο. Κοπή των πρώτων νομισμάτων στις ελληνικές πόλεις της Μικράς Ασίας. Η χρονολογία αυτή θεωρείται από αρκετούς επιστήμονες ιδιαίτερα πρώιμη και αμφισβητείται.
677 π.Χ. Οι Μεγαρείς ιδρύουν τη Χαλκηδόνα στην Προποντίδα.
675 π.Χ. Ιδρύεται από τους Χαλκιδείς το Ρήγιο στην Κάτω Ιταλία (στενό της Μεσσήνας).
Οι Μιλήσιοι ιδρύουν στις ακτές της Προποντίδας την Κύζικο.
Περίοδος ακμής του ποιητή Τυρταίου.
Διάδοση της τακτικής της οπλιτικής φάλαγγας.
670 π.Χ. Εγκαθιδρύεται από τον Ορθαγόρα στη Σικυώνα, κοντά στην Κόρινθο, τυραννίδα, πιθανόν η πρώτη στον ελλαδικό χώρο.
669 π.Χ. Ήττα των Λακεδαιμονίων από τους Αργείους στη μάχη των Υσίων (πολίχνη της Αργολίδας κοντά στα σύνορα με την Αρκαδία).
664 π.Χ. Ναυμαχία ανάμεσα σε κορινθιακά και κερκυραϊκά πλοία σε άγνωστη τοποθεσία. Η πρώτη ναυμαχία ανάμεσα σε Έλληνες. Μερικοί επιστήμονες την τοποθετούν την περίοδο της τυραννίδας του Περίανδρου.
663(;) π.Χ. Νομοθεσία του Ζάλευκου στους Λοκρούς της Κάτω Ιταλίας. Με αυτή οι ποινές δεν καθορίζονται από τους δικαστές αλλά από τους νόμους και αναγνωρίζεται η δυνατότητα σύναψης συμβολαίου, ιδέα αντίθετη με το δίκαιο του ισχυρότερου κλπ.
660 π.Χ. Οι Μεγαρείς ιδρύουν το Βυζάντιο.
657 π.Χ. Ο Κύψελος ανατρέπει τους Βακχιάδες και γίνεται τύραννος της Κορίνθου.
650-560 π.Χ.Το 640 π.Χ. γεννιέται η Σαπφώ.
648 π.Χ. Ίδρυση της Ιμέρας από τους κατοίκους της Ζάγκλης ή της Μεσσήνης. Μέχρι τον 5ο αιώνα μαζί με τις Μύλες ήταν οι μοναδικές ελληνικές αποικίες στη βόρεια ακτή της Σικελίας. Οικιστές της πόλης ήταν τρεις: ο Σίμος, ο Σάκων και ο Ευκλείδης.
646 π.Χ. Ίδρυση της Ολβίας από τους Μιλήσιους στη βόρεια ακτή του Εύξεινου Πόντου.
640 π.Χ. Ο Θεαγένης γίνεται τύραννος των Μεγάρων.
Ο Αθηναίος Κύλων αναδεικνύεται Ολυμπιονίκης.
Γεννιέται(;) ο ποιητής Στησίχορος (-550 π.Χ.).
Οι πρώτοι Έλληνες έμποροι οι οποίοι είχαν ακολουθήσει τους ομοεθνείς τους μισθοφόρους στην Αίγυπτο ιδρύουν στον κανωβικό βραχίονα του Νείλου εμπορικό σταθμό, ο οποίος αργότερα, την εποχή του φαραώ Άμαση (560 π.Χ.), εξελίσσεται στην πόλη Ναύκρατη.
632/1 π.Χ. Ο Μεγακλής γίνεται άρχοντας στην Αθήνα. Ο Ολυμπιονίκης Κύλων προσπαθεί να εγκαθιδρύσει τυραννίδα, αλλά αποτυγχάνει. Οι οπαδοί του, αν και έχουν καταφύγει ως ικέτες σε βωμό, σφαγιάζονται έπειτα από διαταγή του Αλκμαιωνίδη Μεγακλή (Κυλώνειο Άγος). Λίγο αργότερα ο Μεγακλής εξορίζεται με όλο του το γένος. Τελικά οι Αλκμαιωνίδες θα επιστρέψουν στην Αθήνα μετά την παραχώρηση αμνηστίας από τον Σόλωνα.
630 π.Χ. Οι Μιλήσιοι αποικίζουν τη Σινώπη και την Τραπεζούντα.
Ο Σάμιος Κωλαίος φτάνει στην Ταρτησσό, πόλη της κοιλάδας του ποταμού Γκουαδαλκιβίρ στη νοτιοδυτική Ισπανία, η οποία ακμάζει λόγω του εμπορίου της με τους Φοίνικες, με τους Καρχηδόνιους και αργότερα με τους Έλληνες. Καταστρέφεται από τους Καρχηδόνιους γύρω στο 500 π.Χ.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

628 π.Χ. Οι Μεγαρείς ιδρύουν τον Σελινούντα στη Σικελία.
626/5-585 π.Χ. Ο Περίανδρος, γιος του τυράννου της Κορίνθου Κύψελου, διαδέχεται τον πατέρα του στην εξουσία. Η περίοδος της τυραννίδας του είναι μια λαμπρή εποχή οικονομικής και πολιτιστικής ακμής για την πόλη της Κορίνθου.
625 π.Χ. Γεννιέται ο φιλόσοφος Θαλής ο Μιλήσιος.
Ιδρύεται στην Ήπειρο η Αμβρακία.
621 π.Χ. Νομοθεσία του Δράκοντα στην Αθήνα.
612 π.Χ. Με προτροπή του Σόλωνα οι Αθηναίοι καταλαμβάνουν τη Σαλαμίνα, την οποία κατέχουν οι Μεγαρείς.
610 π.Χ. Γεννιέται ο φιλόσοφος Αναξίμανδρος.
607 π.Χ. Οι Αθηναίοι καταλαμβάνουν για πρώτη φορά τη στρατηγικής σημασίας πόλη στην είσοδο του Ελλησπόντου, το Σίγειο.
601-570 π.Χ. Ο Κλεισθένης εγκαθιδρύει τυραννίδα στη Σικυώνα.
600 π.Χ. Οι Φωκαείς ιδρύουν τη Μασσαλία.
Ο Θρασύβουλος εγκαθιδρύει τυραννίδα στη Μίλητο.
Ακμή των ποιητών Μίμνερμου και Αλκαίου.
Ξεκινά η ανέγερση του Ηραίου της Ολυμπίας.
Αρχίζει ο πρώτος Ιερός Πόλεμος στους Δελφούς (σύμφωνα με άλλους ιστορικούς, ο πόλεμος αρχίζει το 590 π.Χ.). Η προσπάθεια της γειτονικής πόλης Κρίσας να επέμβει στις υποθέσεις του ιερού αποτελεί και την αιτία της σύγκρουσης ανάμεσα στην Κρίσα και τις δυνάμεις της αμφικτιονίας. Στο τέλος, έπειτα από δεκαετή σχεδόν αγώνα, η πόλη καταστρέφεται, οι κάτοικοί της εξοντώνονται και το Κρισαίον Πεδίο περιέρχεται στη δικαιοδοσία του ιερού.
Ξεκινά η ανέγερση του πρώτου Εκατόμπεδου -του αρχαίου Ναού της Αθηνάς Πολιάδος- στην Ακρόπολη των Αθηνών.
594/3 π.Χ. Οι πολιτικές παρατάξεις στην Αθήνα αναθέτουν στον Σόλωνα, αριστοκράτη και ποιητή, τη ρύθμιση της νομοθεσίας. Αρχίζει τις μεταρρυθμίσεις του.
585 π.Χ. Ο Θαλής ο Μιλήσιος προβλέπει μια έκλειψη.
585-575 π.Χ. (σύμφωνα με άλλους το 595 π.Χ.)
Ο Πιττακός διορίζεται από τους Μυτιληναίους δικτάτορας για ορισμένο χρονικό διάστημα.
Γεννιέται ο φιλόσοφος Αναξιμένης (πεθαίνει το 525 π.Χ.).
583-581 π.Χ. Ο Δαμασίας εκλέγεται
επώνυμος άρχοντας στην Αθήνα.
582 π.Χ. Καθιερώνονται τα Πύθια
στους Δελφούς.
581.Χ. Ιδρύεται ο Ακράγας.
580 π.Χ. Οι Σελινούντιοι νικούν τους Καρχηδόνιους της Σικελίας.
575 π.Χ. Οι Νάξιοι αφιερώνουν τη Σφίγγα στους Δελφούς.
573 π.Χ. Οργανώνονται στη Νεμέα οι αθλητικοί αγώνες Νέμεα.
572 π.Χ. Οι Ηλείοι επιβάλλουν τον έλεγχο τους στους Ολυμπιακούς Αγώνες.
570 π.Χ. Ανέγερση του Θησαυρού των Σικυωνίων στους Δελφούς.
Φιλοτεχνείται ο Μοσχοφόρος(;).
Ο Πεισίστρατος αρχίζει την ανέγερση του νέου Εκατομπέδου (Προπαρθενώνος) στην Αθήνα (550).
566/5 π.Χ. Αρχή της τέλεσης των Μεγάλων Παναθηναίων.
565 π.Χ. Ο Πεισίστρατος νικά τους Μεγαρείς και καταλαμβάνει τη Νίσαια, επίνειο των Μεγάρων στο Σαρωνικό.
561/0 π.Χ. Ο Πεισίστρατος γίνεται τύραννος στην Αθήνα.
560/59 π.Χ. Πεθαίνει ο Σόλωνας.
Ο Πεισίστρατος εξορίζεται για πρώτη φορά.
560-550 π.Χ. Πόλεμος ανάμεσα στη Σπάρτη και την Τεγέα.
560 π.Χ. Οι Φωκαείς αποβιβάζονται στην Κορσική.
556 π.Χ. Ο Πεισίστρατος ξαναγίνεται τύραννος, αλλά σε σύντομο χρονικό διάστημα εξορίζεται πάλι.
Ο Χίλωνας, ένας από τους Επτά Σο-φούς της αρχαιότητας, γίνεται Έφορος στη Σπάρτη.
Γεννιέται ο Σιμωνίδης ο Κίος (πεθαίνει το 466 π.Χ).

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

554 π.Χ. Γεννιέται στην Αθήνα ο Μιλτιάδης ο Νεότερος, ο νικητής του Μαραθώνα (πεθαίνει το 489 π.Χ. στην Αθήνα).
550 π.Χ. Η Σπάρτη κατακτά τη «Θυρεάτιδα χώραν», περιοχή της Κυνουρίας. Την πόλη Θυρέα οι Σπαρτιάτες θα την παραχωρήσουν το 431 π.Χ. στους Αιγινήτες, οι οποίοι έχουν εκδιωχθεί από το νησί τους. Το 425 π.Χ. και ενώ οι νέοι της κάτοικοι την οχυρώνουν δέχεται σφοδρή επίθεση από τον αθηναϊκό στόλο του οποίου ηγείται ο Νικίας και καταστρέφεται ολοσχερώς. Οι κάτοικοί της εκτελούνται ως «άσπονδοι εχθροί των Αθηναίων».
Ιδρύεται η Πελοποννησιακή Συμμαχία.
Περίοδος ακμής του αγγειοπλάστη και αγγειογράφου Εξηκία (-530 π.Χ.).
Περίοδος δραστηριότητας του ποιητή Ανακρέοντα (-500 π.Χ.).
Οι Μασσαλιώτες ιδρύουν την πόλη Εμπόρ(ε)ιο στην Ισπανία.
548/7 π.Χ. Καταστροφή του Ναού του Απόλλωνα στους Δελφούς.
546 π.Χ. Θάνατος του φιλοσόφου Αναξίμανδρου.
Κατασκευάζεται ο Θησαυρός των Κνιδίων στους Δελφούς.
546/5 π.Χ. Ο Πεισίστρατος παίρνει για τρίτη φορά την εξουσία στην Αθήνα.
538 π.Χ. Ο Πολυκράτης και τα αδέρφια του, Παντάγνωστος και Συλοσώντας, καταλαμβάνουν την εξουσία στη Σάμο.
537 π.Χ. Ο Λύγδαμης γίνεται τύραννος στη Νάξο.
535 π.Χ. Ανέγερση του Ναού του Απόλλωνα στην Κόρινθο.
534 π.Χ. Καθιερώνεται η τέλεση δραματικών αγώνων στη διάρκεια των Μεγάλων Διονυσίων στην Αθήνα.
533 π.Χ. Ο Πολυκράτης γίνεται τύραννος στη Σάμο. Ανάμεσα στα σπουδαία τεχνικά έργα που κατασκευάζονται στην εποχή του είναι και η περίφημη σήραγγα, έργο του Μεγαρέα μηχανικού Ευπαλίνου (Ευπαλίνειο Υδραγωγείο).
530 π.Χ. Ο Πεισίστρατος αρχίζει την ανέγερση του δεύτερου Εκατομπέδου στην Αθήνα.
Απαρχές της ερυθρόμορφης αττικής κεραμικής.
528/7 π.Χ. Θάνατος του Πεισίστρατου. Τον διαδέχονται οι γιοι του Ίππαρχος και Ιππίας.
527 π.Χ. Επίσημη έκδοση των ομηρικών επών.
525 π.Χ. Γεννιέται ο ποιητής Αισχύλος.
Κατασκευάζεται ο Θησαυρός των Σιφνίων στους Δελφούς.
Περίοδος ακμής του αγγειοπλάστη Ευφρονίου (-500 π.Χ.).
Ο Μιλτιάδης αποστέλλεται στη Θρακική Χερσόνησο.
522 π.Χ. Μαρτυρικός θάνατος πάνω σε σταυρό του Πολυκράτη από τον Πέρση σατράπη Οροίτη.
521 π.Χ. Ο Αχαιμενίδης βασιλιάς της Περσίας Δαρείος Α΄ θέτει σε κυκλοφορία χρυσούς δαρεικούς και αργυρούς σίγλους με την εικόνα του.
520 π.Χ. Ο Κλεομένης Α΄ αναγορεύεται βασιλιάς της Σπάρτης.
519 π.Χ. Οι Αθηναίοι συμμαχούν με τους Πλαταιείς.
Ήττα των Αργείων από τους Σπαρτιάτες στη Σήπεια (494 π.Χ.).
516 π.Χ. Οι Πέρσες κυριεύουν τη Σάμο.
514 π.Χ. Ο Αρμόδιος και ο Αριστογείτων (τυραννοκτόνοι) σκοτώνουν τον τύραννο Ίππαρχο, ενώ ο αδερφός του Ιππίας που τον διαδέχεται στην εξουσία διακόπτει τη φιλολαϊκή πολιτική της οικογένειάς του και γίνεται τύραννος με τη σημερινή σημασία της λέξης.
513/2 π.Χ. Η οικογένεια των Αλκμεωνιδών έρχεται σε συνεννόηση με τους Σπαρτιάτες για να βοηθήσουν οι τελευταίοι στην εκδίωξη του Ιππία.
Ο Πέρσης βασιλιάς Δαρείος στη διάρκεια της εκστρατείας του εναντίον των Σκυθών καταλαμβάνει το ανατολικό τμήμα της Θράκης.
512 π.Χ. Περίπλους του Σκύλακα του Καρυανδέα (φτάνει μέχρι τις εκβολές του ποταμού Ινδού και στη συνέχεια πλέει μέχρι το σημερινό Σουέζ).
511 π.Χ. Ο Σπαρτιάτης Δωριεύς επιχειρεί να εκδιώξει τους Καρχηδόνιους από τη Σικελία.
Ο Κρότωνας καταστρέφει τη Σύβαρη.
Οι Πέρσες υποτάσσουν τους Έλληνες της Θράκης.
510 π.Χ. Ο Ιππίας εκδιώκεται από την Αθήνα με τη βοήθεια των Σπαρτιατών.
Επιτύμβια στήλη του Αριστίωνα (μαραθωνομάχου).
508 π.Χ. Οι πρώτες καθαρά δημοκρατικού χαρακτήρα μεταρρυθμίσεις του Κλεισθένη

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

προκαλούν την αντίδραση των ολιγαρχικών, τους οποίους υποστηρίζουν ανοιχτά οι Σπαρτιάτες. Ο Κλεομένης αποτυγχάνει να εμποδίσει τον Κλεισθένη.
507 π.Χ. Οι μεταρρυθμίσεις πολιτειακού χαρακτήρα του Κλεισθένη στην Αθήνα ενισχύουν την προσπάθεια για πλήρη εκδημοκρατισμό της πολιτικής ζωής της πόλης.
506 π.Χ. Νέα προσπάθεια του Κλεομένη να ανατρέψει το δημοκρατικό καθεστώς της Αθήνας αποτυγχάνει.
501 π.Χ. Δημιουργείται το αξίωμα των δέκα στρατηγών στην Αθήνα.

Κλασική Εποχή

Ο 5ος αιώνας

500 π.Χ. Η πρώτη γνωστή σύνοδος της Πελοποννησιακής Συμμαχίας (κατά άλλους το 504 π.Χ.).
Περίοδος της ακμής του φιλοσόφου Ηράκλειτου.
Ο Εκαταίος ο Μιλήσιος γράφει το έργο «Περιήγησις»(;).
Κατασκευάζεται το Ηραίο της Σάμου.
500-497 π.Χ.(;). Ο Αισχύλος παίρνει για πρώτη φορά μέρος σε δραματικούς αγώνες.
499-494 π.Χ. Επανάσταση των πόλεων της Ιωνίας εναντίον της κυριαρχίας των Περσών.
499 π.Χ. Οι Πέρσες εκστρατεύουν εναντίον της Νάξου.
498 π.Χ. Ο Αρισταγόρας της Μιλήτου επισκέπτεται τη Σπάρτη και την Αθήνα για να ζητήσει βοήθεια εναντίον των Περσών.
Οι Αθηναίοι και οι Ίωνες καταστρέφουν τις Σάρδεις.
498 π.Χ. Η παλαιότερη χρονολογημένη ωδή του Πινδάρου.
498-491 π.Χ. Ο Ιπποκράτης γίνεται τύραννος της Γέλας.
496 π.Χ. Θάνατος του Αρισταγόρα.
496/495 π.Χ. Ο Ίππαρχος, αρχηγός της παράταξης των Πεισιστρατιδών, εκλέγεται άρχοντας στην Αθήνα.
495/4 π.Χ. Ήττα των Ελλήνων της Ιωνίας από τους Πέρσες στο νησί Λάδη, πλησίον της Μιλήτου.
Γεννιέται ο Περικλής.
495 π.Χ. Οικοδομείται ο Ναός της Αφαίας Αίγινας στην Αίγινα.
494 π.Χ. Ο Μιλτιάδης ο Νεότερος επιστρέφει στην Αθήνα μετά την κατάληψη της ημιανεξάρτητης αθηναϊκής ηγεμονίας στη Θράκη, δημιούργημα του θείου του Μιλτιάδη του Πρεσβύτερου, από τους Πέρσες του Δαρείου.
493/492 π.Χ. Τέλος της επανάστασης στην Ιωνία.
Ο Θεμιστοκλής εκλέγεται άρχοντας στην Αθήνα και διατυπώνει με απόλυτη σαφήνεια το ναυτικό του πρόγραμμα. Αρχίζουν οι εργασίες κατασκευής οχυρωματικών έργων στον Πειραιά.
Ο Μιλτιάδης εκλέγεται ένας από τους Δέκα Στρατηγούς.
Ο ποιητής Φρύνιχος καταδικάζεται από αθηναϊκό δικαστήριο σε χρηματική ποινή χιλίων δραχμών, ενώ απαγορεύεται κάθε παράσταση της τραγωδίας «Μιλήτου Άλωσις», γιατί υπενθυμίζει στους Αθηναίους «οικεία κακά».
492 π.Χ. Εκστρατεία του Μαρδόνιου στη Θράκη και τη Μακεδονία αποτυγχάνει.
Πρώτη δίκη του Μιλτιάδη στην Αθήνα.
491 π.Χ. Διπλωματική εκστρατεία του Δαρείου στην Ελλάδα με αποτέλεσμα το μηδισμό της Αίγινας.
Αντίδραση της Σπάρτης που αποστέλλει στρατεύματα υπό τον Κλεομένη, τα οποία επιστρέφουν, αφού παίρνουν ομήρους πολλούς κατοίκους του νησιού.
490 π.Χ. Γεννιέται ο Ηρόδοτος. Οι Πέρσες καταστρέφουν τη Νάξο και την Ερέτρια.
Ήττα των Περσών υπό την ηγεσία του Δάτη και του Αρταφέρνη στο Μαραθώνα από τα συνασπισμένα στρατεύματα Αθηναίων και Πλαταιέων υπό την ηγεσία του Μιλτιάδη.
Ο Γέλων γίνεται τύραννος της Γέλας στη Σικελία.
489 π.Χ. Η αποτυχημένη επέμβαση του Μιλτιάδη στην Πάρο, στη διάρκεια της οποίας τραυματίζεται, έχει ως αποτέλεσμα την καταδίκη του από τους συμπολίτες του σε βαρύ

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NetWork ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

χρηματικό πρόστιμο. Λίγους μήνες αργότερα ο νικητής του Μαραθώνα πεθαίνει.
489/8 π.Χ. Ο Αριστείδης εκλέγεται ένας από τους εννέα άρχοντες στην Αθήνα.
488 π.Χ. Ο Λεωνίδας αναγορεύεται βασιλιάς στη Σπάρτη.
487/486 π.Χ. Οι άρχοντες επιλέγονται πλέον με κλήρωση και όχι με εκλογές. Η αλλαγή αυτή έχει ως αποτέλεσμα την απώλεια πολιτικής ισχύος από τους άρχοντες και την παράλληλη ενίσχυση της εξουσίας των Δέκα Στρατηγών, οι οποίοι εκλέγονται από το λαό.
Οστρακισμός του Ιππάρχου.
Αρχίζει πόλεμος ανάμεσα στην Αθήνα και την Αίγινα.
486 π.Χ. Οστρακισμός του Μεγακλή.
486-465 π.Χ. Ο Ξέρξης αναγορεύεται Μέγας Βασιλεύς των Περσών.
485-478 π.Χ. Ο Γέλων γίνεται τύραννος των Συρακουσών.
485 π.Χ. Ανακάλυψη νέων αργυρούχων κοιτασμάτων στο Λαύριο.
484 π.Χ. Οστρακισμός του Ξανθίππου, πατέρα του Περικλή.
483 π.Χ. Ο Θεμιστοκλής πείθει τον αθηναϊκό δήμο να προχωρήσει στη ναυπήγηση ισχυρού στόλου, ικανού να προστατέψει αποτελεσματικά τα συμφέροντα της πόλης.
Οστρακισμός του Αριστείδη.
481 π.Χ. Τέλος του πολέμου ανάμεσα στην Αθήνα και την Αίγινα. Δημιουργείται πανελλήνιος αντιπερσικός συνασπισμός.
480 π.Χ. Ο Ξέρξης, επικεφαλής ισχυρού στρατού και στόλου, εισβάλλει στην Ελλάδα.
Ήττα των Σπαρτιατών και των Θεσπιέων από τους Πέρσες στο στενό των Θερμοπυλών.
Νίκη των Ελλήνων στις ναυμαχίες του Αρτεμισίου και της Σαλαμίνας.
Ο Γέλων νικά τους Καρχηδόνιους στην Ιμέρα.
479 π.Χ. Ήττα των Περσών υπό τον Μαρδόνιο στις Πλαταιές από τα συνασπισμένα ελληνικά στρατεύματα, υπό την ηγεσία του Σπαρτιάτη Παυσανία.
Νίκη των Ελλήνων υπό την ηγεσία του Αθηναίου Ξανθίππου, πατέρα του Περικλή, και του Σπαρτιάτη Λεωτυχίδη, επί των Περσών στην πεζοναυμαχία της Μυκάλης.
Οι Αθηναίοι καταλαμβάνουν τη Σηστό.
Εξέγερση των πόλεων της Ιωνίας και των νησιών του Αιγαίου εναντίον των Περσών.
Εκστρατεία του Λεωτυχίδη στη Θεσσαλία.
Έπειτα από παρότρυνση του Θεμιστοκλή οι Αθηναίοι αρχίζουν την ανέγερση του φερώνυμου τείχους με το οποίο οχυρώνονται ο Πειραιάς και η Αθήνα, καθώς και ο δρόμος που συνδέει τις δύο πόλεις (Μακρά Τείχη). Οι εργασίες ολοκληρώνονται το 456 π.Χ.
478 π.Χ. Ο Παυσανίας μεταφέρει τον εναντίον των Περσών αγώνα στην Κύπρο και το Βυζάντιο. Διάλυση του Πανελλήνιου Συνασπισμού.
Αφιερώνεται στο Ιερό του Απόλλωνα στους Δελφούς το χάλκινο σύμπλεγμα του Ηνίοχου.
478/477 π.Χ. Ο Παυσανίας ανακαλείται στη Σπάρτη.
Η Αθήνα ιδρύει τη Συμμαχία της Δήλου - περισσότερο γνωστή ως Α΄ Αθηναϊκή Συμμαχία.
Ο Ιέρων διαδέχεται τον Γέλωνα στις Συρακούσες.
Ο βασιλιάς της Θράκης Τήρης αναγνωρίζει την Αθηναϊκή Συμμαχία και δέχεται να πληρώνει το «θράκιο φόρο».
477/476 π.Χ. Ο Κίμωνας επαναφέρει στην αθηναϊκή κυριαρχία την Ηιόνα, πόλη που βρίσκεται στις εκβολές του Στρυμόνα, στη Μακεδονία, την οποία κατείχαν οι Πέρσες (στρατηγός Βόγης).
Φρύνιχος, «Φοίνισσαι».
476 π.Χ. Ο ποιητής Φρύνιχος νικά στους δραματικούς αγώνες των Μεγάλων Διονυσίων.
Ο Κίμωνας καταλαμβάνει τη Σκύρο και ένα χρόνο αργότερα την Κάρυστο.
475-465 π.Χ. Αντισπαρτιατική κίνηση στην Πελοπόννησο.
475 π.Χ. Γέννηση του Εμπεδοκλή.
474 π.Χ. Ο Ιέρωνας νικά τους Ετρούσκους στην Κύμη.
474/3 π.Χ. Ο Θεμιστοκλής εξοστρακίζεται από την Αθήνα γιατί δήθεν είχε μηδίσει (σύμφωνα με άλλους το 472/471 π.Χ.).
472 π.Χ. Εγκαθίδρυση δημοκρατικού πολιτεύματος στο Άργος.
Παίζεται στο θέατρο το πρώτο σωζόμενο έργο του Αισχύλου, οι «Πέρσαι». Χορηγός της παράστασης είναι ο Περικλής.
471 π.Χ. Νίκη των Σπαρτιατών στην Τεγέα εναντίον των συνασπισμένων στρατευμάτων του

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Άργους και της Τεγέας.
Συνοικισμός της Μαντίνειας.
470/469 π.Χ. Η Νάξος αποστατεί από την Αθηναϊκή Συμμαχία. Η Αθήνα αποστέλλει ισχυρές δυνάμεις και επαναφέρει τη Νάξο στη συμμαχία. Γκρεμίζονται τα τείχη του νησιού, που από εδώ και στο εξής συμβάλλει μόνο οικονομικά και όχι με πλοία στις επιχειρήσεις της συμμαχίας.
Οι Σπαρτιάτες νικούν τους ενωμένους, εκτός από τους Μαντινείς, Αρκάδες στην περιοχή της Διπαίας (σημ. Πιάνα).
(-430 π.Χ.) Σταδιοδρομία του γλύπτη Μύρωνα.
Γέννηση του Σωκράτη.
Αρχίζει τη σταδιοδρομία του ο ζωγράφος Πολύγνωτος.
468/7 π.Χ. Ο Κίμωνας με ένα στόλο που αποτελείται από 200 περίπου πλοία περιπλέει τα παράλια της Καρίας και της Λυκίας και εξαναγκάζει τους κατοίκους των πόλεων της περιοχής να προσχωρήσουν στην Αθηναϊκή Συμμαχία. Στα παράλια της Παμφυλίας, στις εκβολές του ποταμού Ευρυμέδοντα, καταστρέφει τον περσικό στόλο, ο οποίος αποτελούνταν από φοινικικά κυρίως πλοία, και στη συνέχεια αποβιβάζει στρατό και νικά τις περσικές δυνάμεις που είναι συναθροισμένες εκεί.
468 π.Χ. Βραβεύεται για πρώτη φορά τραγωδία του Σοφοκλή. Πεθαίνει ο επιγραμματοποιός Σιμωνίδης ο Κείος.
Το Άργος καταλαμβάνει την Τίρυνθα και τις Μυκήνες.
Ανέγερση του Ναού του Δία στην Ολυμπία.
467 π.Χ. Θάνατος του τυράννου Ιέρωνα.
Αισχύλος, «Επτά επί Θήβας».
466 π.Χ. Εγκαθίδρυση δημοκρατικού πολιτεύματος στις Συρακούσες.
Ο Κίμωνας νικά τους Πέρσες στον ποταμό Ευρυμέδοντα. Η νίκη αυτή ελευθέρωσε το Αιγαίο από τους Πέρσες και επέτρεψε την ουσιαστική ανάπτυξη του αθηναϊκού εμπορίου.
465 π.Χ. Η Θάσος αποστατεί από την Αθηναϊκή Συμμαχία. Ένα χρόνο περίπου αργότερα το νησί καταστρέφεται από τους Αθηναίους.
Οι Αθηναίοι αποτυγχάνουν στην προσπάθειά τους να αποικίσουν τις Εννέα Οδούς. Ηττώνται στη θέση Δραβήσκος από το ισχυρό θρακικό φύλο των Ηδωνών. Στη θέση αυτή θα κατορθώσουν τελικά το 437 π.Χ. να ιδρύσουν τη στρατηγικής σημασίας πόλη Αμφίπολη.
464 π.Χ. Καταστροφικός σεισμός στη Σπάρτη γίνεται αφορμή για γενική εξέγερση των Μεσσήνιων ειλώτων (Γ΄ Μεσσηνιακός Πόλεμος). Η επανάσταση θα κρατήσει μέχρι το 455 π.Χ. και στις εναντίον των επαναστατών επιχειρήσεις θα πάρει μέρος μέχρι το 461 π.Χ. και αθηναϊκό εκστρατευτικό σώμα υπό την ηγεσία του Κίμωνα.
464-425 π.Χ. Ο Αρταξέρξης Α΄ ο Μακρόχειρ αναγορεύεται Μέγας Βασιλεύς των Περσών.
462/461 π.Χ. Μεταρρυθμίσεις του Εφιάλτη στην Αθήνα. Δολοφονία του Εφιάλτη. Ο Κίμωνας εξορίζεται μετά την εκδίωξη του αθηναϊκού εκστρατευτικού σώματος από τους Σπαρτιάτες.
Συμμαχία Άργους-Αθήνας.
Ο Αναξαγόρας έρχεται στην Αθήνα.
461 π.Χ. Θάνατος του Θεμιστοκλή στη Μαγνησία της Μικρός Ασίας
και του Αριστείδη στην Αθήνα.
461/460 π.Χ. Οι Σπαρτιάτες καταλαμβάνουν την Ιθώμη.
Οι Μεσσήνιοι μεταναστεύουν στη Ναύπακτο. Συμμαχία της Αθήνας με τα Μέγαρα. Μακρά Τείχη συνδέουν την πόλη των Μεγάρων με το επίνειο της Νίσαιας.
Γέννηση του ιστορικού Θουκυδίδη(;).
Καθιέρωση αγώνων κωμωδίας.
460/450 π.Χ. Μύρωνας, «Ο Δισκοβόλος» (πιθανή χρονολόγηση).
460-454 π.Χ. Αποτυχημένη εκστρατεία των Αθηναίων στην Αίγυπτο.
459-456 π.Χ. Οι Αθηναίοι έπειτα από πολύχρονη πολιορκία καταλαμβάνουν την Αίγινα.
459-454 π.Χ. Πρώτες συγκρούσεις ανάμεσα στους Αθηναίους και στους Πελοποννήσιους.
Ήττα των Αθηναίων στους Αλιείς.
458 π.Χ. Αισχύλος, «Ορέστεια» (διδασκαλία).
457 π.Χ. Χτίζονται τα Μακρά Τείχη, που συνδέουν την Αθήνα με τον Πειραιά και το Φάληρο.
Ήττα των Αθηναίων από τους Σπαρτιάτες στη μάχη της Τανάγρας.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Οι Αθηναίοι νικούν τους Βοιωτούς συμμάχους των Σπαρτιατών στη μάχη στα Οινόφυτα. Με τη νίκη τους αυτή επεκτείνουν την επικυριαρχία τους μέχρι τις Θερμοπύλες.
Οι Αθηναίοι παραχωρούν στους ζευγίτες το δικαίωμα να εκλέγονται άρχοντες.
456 π.Χ. Οι Αθηναίοι έπειτα από μακροχρόνια πολιορκία αναγκάζουν την Αίγινα, παλιά αντίπαλο της Αθήνας στο εμπόριο, να υποκύψει.
Θάνατος του ποιητή Αισχύλου.
455 π.Χ. Το πρώτο έργο του Ευριπίδη.
Πιθανή χρονολογία γέννησης του Θουκυδίδη.
Αρχίζει τη σταδιοδρομία του ο σοφιστής Πρωταγόρας.
Γέννηση του μαθηματικού Θεαίτητου (πέθανε το 369 π.Χ.).
Ο βασιλιάς της Θράκης Σιτάλκης επεκτείνει το βασίλειό του μέχρι τον ποταμό Δούναβη, ενώ προωθεί και τον εξελληνισμό του κράτους του.
454 π.Χ. Οι Αθηναίοι μετά την αποτυχία της εκστρατείας στην Αίγυπτο μεταφέρουν εσπευσμένα το ταμείο της συμμαχίας από τη Δήλο στην Αθήνα.
Εκστρατεία του Περικλή στον Κορινθιακό Κόλπο και τη βορειοδυτική Ελλάδα.
451 π.Χ. Ο Περικλής επιτυγχάνει την ψήφιση νόμου με βάση τον οποίο Αθηναίος πολίτης θεωρείται μόνο αυτός που γεννήθηκε από Αθηναίους γονείς.
Επιστροφή του Κίμωνα από την εξορία.
Εισάγεται η μισθοφορά για τους Ηλιαστές.
Σύναψη πενταετούς ανακωχής μεταξύ Αθήνας και Σπάρτης.
450 π.Χ. Το Άργος και η Σπάρτη συνάπτουν τριακονταετή ειρήνη.
Οι Αθηναίοι αποστέλλουν κληρούχους στην Εύβοια, τη Νάξο και την Άνδρο.
Γέννηση του Αριστοφάνη.
Έναρξη των εργασιών για την κατασκευή του Ναού του Ηφαίστου (Θησείον). Ολοκληρώθηκε το 440 π.Χ.
450-430 π.Χ.(;) Πολύκλειτος, «Ο Δορυφόρος» (άγαλμα).
449 π.Χ. Παρά το θάνατο του Κίμωνα στο Κίτιο, οι Αθηναίοι νικούν τους Πέρσες στη Σαλαμίνα της Κύπρου. Υπογράφεται συνθήκη ειρήνης ανάμεσα στην Αθήνα και την Περσική Αυτοκρατορία (Καλλίειος Ειρήνη) χωρίς χρονικά όρια. Η αλλαγή της πολιτικής της Αθήνας απέναντι στην Περσία υπήρξε προσωπική επιλογή του Περικλή. Σχέδιο του Περικλή για πανελλήνιο συνέδριο.
448 π.Χ. Ιερός Πόλεμος για τον έλεγχο των Δελφών.
Ο Φειδίας αρχίζει να κατασκευάζει το χρυσελεφάντινο άγαλμα του Δία στην Ολυμπία.
447 π.Χ. Αρχίζει η ανέγερση του Παρθενώνα στην Ακρόπολη, η οποία θα ολοκληρωθεί το 438 π.Χ.
Ήττα των Αθηναίων και θάνατος του Αθηναίου στρατηγού Τολμίδη στην Κορώνεια από τα συνασπισμένα βοιωτικά στρατεύματα. Η Αθήνα χάνει τον έλεγχο της Βοιωτίας, της Φωκίδας και της Λοκρίδας.
Αθηναίοι κληρούχοι φτάνουν στη Χερσόνησο.
446 π.Χ. Η Βοιωτία και τα Μέγαρα αντιδρούν στην προσπάθεια της Αθήνας να επεκτείνει την κυριαρχία της. Η Θήβα συγκροτεί το Βοιωτικό Κοινό, ενώ τα Μέγαρα επανέρχονται στην Πελοποννησιακή Συμμαχία. Η Εύβοια επαναστατεί εναντίον της Αθήνας.
Ο ιστορικός Ηρόδοτος στην Αθήνα.
Αποπεράτωση του Ωδείου από τον Περικλή.
445 π.Χ. Στρατεύματα της Σπάρτης υπό την ηγεσία του βασιλιά Πλειστοάνακτα εισβάλλουν στην Αττική. Τελικά οι δύο αντίπαλες πόλεις με πρωτοβουλία του Περικλή υπογράφουν συνθήκη ειρήνης, που είναι περισσότερο γνωστή ως Τριακοντούτεις Σπονδές. Εν συνεχεία ο Περικλής συντρίβει τους επαναστατημένους Ευβοείς.
444/443 π.Χ. Με πρωτοβουλία του Περικλή ιδρύεται στην Κάτω Ιταλία η πανελλήνια αποικία των Θουρίων.
443 π.Χ. Οστρακισμός του αρχηγού της ολιγαρχικής παράταξης της Αθήνας, Θουκυδίδη, γιου του Μελησία.
442 π.Χ. Σοφοκλής, «Αντιγόνη».
440 π.Χ. Η Σάμος και το Βυζάντιο αποστατούν από την Αθηναϊκή Συμμαχία.
Οι Συρακούσες υποτάσσουν όλες τις πόλεις των Σικελών.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

440-430 π.Χ. Πολύκλειτος, «Ο Διαδούμενος» (άγαλμα).
438 π.Χ. Τοποθετείται στον Παρθενώνα το χρυσελεφάντινο άγαλμα της Αθηνάς.
Ευριπίδης, «Άλκηστις».
Θάνατος του Πινδάρου.
437 π.Χ. Η Αθήνα ιδρύει την Αμφίπολη στη Θράκη με κύριο στόχο την προστασία των αθηναϊκών συμφερόντων στην περιοχή.
Εκστρατεία του Περικλή στον Εύξεινο Πόντο. Αθηναίοι εγκαθίστανται στη Σινώπη και την Αμισό.
Έναρξη της κατασκευής των Προπυλαίων σε σχέδια του Μνησικλή, καθώς και της δημιουργίας της ζωφόρου και των αετωμάτων του Παρθενώνα.
436 π.Χ. Γέννηση του Ισοκράτη.
435 π.Χ. Αρχίζουν οι εργασίες στο Ερεχθείο.
433 π.Χ. Σύναψη συμμαχίας ανάμεσα στην Αθήνα και την Κέρκυρα. Η αποφασιστική εμπλοκή αθηναϊκού στολίσκου στη ναυμαχία που έγινε κοντά στα Σύβοτα ανάμεσα σε κερκυραϊκά και κορινθιακά πλοία είχε ως αποτέλεσμα την ήττα των Κορινθίων και ως άμεσο επακόλουθο την ενίσχυση της αντιπαλότητας ανάμεσα στην Αθήνα και την Κόρινθο.
Ο αστρονόμος Μέτων μεταρρυθμίζει το ημερολόγιο.
432 π.Χ. Αποστασία της Ποτίδαιας της Χαλκιδικής από την Αθηναϊκή Συμμαχία.
Με το Μεγαρικό Ψήφισμα οι Αθηναίοι αποκλείουν τους Μεγαρείς από όλα τα αθηναϊκά ή συμμαχικά λιμάνια.
Η συμμαχική συνέλευση στη Σπάρτη αποφασίζει τη διεξαγωγή πολέμου εναντίον των Αθηνών και των συμμάχων τους.
431/430 π.Χ. Έκρηξη του Πελοποννησιακού Πολέμου.
Οι Πελοποννήσιοι εισβάλλουν για πρώτη φορά στην Αττική, ενώ οι Αθηναίοι καταλαμβάνουν την Κεφαλονιά, το Θρόνιο και την Αταλάντη.
Οι Αθηναίοι συμμαχούν με το βασιλιά των Οδρυσών της Θράκης Σιτάλκη ως αντιστάθμισμα στη συμμαχία των Σπαρτιατών με τους Μακεδόνες.
Ο Περικλής εκφωνεί τον επιτάφιο λόγο του για τους πρώτους νεκρούς του πολέμου.
Οι Αθηναίοι εκδιώκουν τους Αιγινήτες από το νησί τους.
Ευριπίδης, «Μήδεια».
430 π.Χ. Γέννηση του Ξενοφώντα.
Γέννηση του Ιπποκράτη του Κώου (πέθανε το 387 π.Χ.).
Αρχίζει η περίοδος ακμής του φιλοσόφου Δημόκριτου.
429/428 π.Χ. Αρχίζει η πολιορκία των Πλαταιών από τους Πελοποννήσιους.
Εμφάνιση λοιμού στην Αθήνα. Η επιδημία θα έχει πάρα πολλά θύματα μεταξύ των κατοίκων της πόλης.
Ο Αθηναίος ναύαρχος Φορμίων νικά τον πελοποννησιακό στόλο πλησίον της Ναυπάκτου.
Οι Αθηναίοι καταλαμβάνουν την Ποτίδαια.
429 π.Χ. Θάνατος του Περικλή.
429-427 π.Χ. Σοφοκλής, «Οιδίπους Τύραννος».
428/427 π.Χ. Οι κάτοικοι της Μυτιλήνης επαναστατούν εναντίον των Αθηναίων, οι οποίοι αντιδρούν αποστέλλοντας ισχυρές στρατιωτικές δυνάμεις υπό το στρατηγό Πάχη.
Αρχίζει η πολιορκία της Λέσβου.
Απόπειρα εισβολής των Πελοποννησίων στην Αττική.
427 π.Χ. Πρώτο (άγνωστο) έργο του Αριστοφάνη.
Ο φιλόσοφος Γοργίας στην Αθήνα.
Γέννηση του φιλόσοφου Πλάτωνα στην Αθήνα από αριστοκρατική οικογένεια. Πατέρας του ο Αρίστων και μητέρα του η Περικτιόνη.
427/426 π.Χ. Παραδίδεται η Μυτιλήνη και οι πρωταίτιοι της στάσης εκτελούνται. Η απόφαση του αθηναϊκού δήμου, έπειτα από εισήγηση του Κλέωνα, για εκτεταμένες σφαγές ανακαλείται κατόπιν εισήγησης του Διόδοτου.
Η Πλάταια παραδίδεται και οι κάτοικοί της, παρά την αρχική συμφωνία, εξανδραποδίζονται από τους Θηβαίους και τους Πελοποννήσιους συμμάχους τους.
Οι Αθηναίοι αποφασίζουν την αποστολή δυνάμεων στη Σικελία. Εκστρατεύουν εναντίον των Συρακουσών.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Ο Κλέωνας και η φιλοπόλεμη μερίδα της Αθήνας αναρριχώνται στην εξουσία.
426/425 π.Χ. Αποτυχημένη προσπάθεια των Αθηναίων στη Μήλο.
425/424 π.Χ. Σπαρτιατικό απόσπασμα εγκλωβίζεται στη Σφακτηρία από τον αθηναϊκό στόλο υπό το στρατηγό Δημοσθένη και αναγκάζεται να παραδοθεί. Οι Αθηναίοι καταλαμβάνουν τη Μεθώνη, τα Κύθηρα και τη Νίσαια.
Ο Δαρείος Β΄ ο Νόθος γίνεται Μέγας Βασιλεύς των Περσών (425-405 π.Χ.).
Ο Κλέωνας αυξάνει την εισφορά και φορολογεί υπερβολικά τους πλούσιους Αθηναίους, ενώ συγχρόνως απαιτεί περισσότερα χρήματα από τους συμμάχους.
424/423 π.Χ. Αριστοφάνης, «Ιππής».
Εκστρατεία του Βρασίδα στη Θράκη.
Η ήττα των Αθηναίων στο Δήλιο της Βοιωτίας καταδεικνύει την αδυναμία των χερσαίων δυνάμεών τους να αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά τους Πελοποννήσιους και τους συμμάχους τους.
Ο Βρασίδας κυριεύει την Αμφίπολη και την Ηιόνα. Ο ιστορικός Θουκυδίδης εξορίζεται από την Αθήνα κατηγορούμενος για ολιγωρία στην προάσπιση των σημαντικών για την Αθήνα πόλεων της Μακεδονίας.
Οι ελληνικές πόλεις της Σικελίας υπογράφουν μεταξύ τους συνθήκη ειρήνης (Συνέδριο της Γέλας), με αποτέλεσμα οι Αθηναίοι να αναγκαστούν να εγκαταλείψουν το νησί.
Η Σπάρτη και η Αθήνα υπογράφουν ετήσια ανακωχή.
Θάνατος του βασιλιά της Θράκης Σιτάλκη στη διάρκεια εκστρατείας του κατά των Τριβαλλών. Νέος βασιλιάς ο ανιψιός του Σεύθης Α΄.
Ευριπίδης, «Εκάβη».
423 π.Χ. Αριστοφάνης, «Νεφέλαι».
422/421 π.Χ. Μετά τη λήξη της ανακωχής ο Κλέωνας εκστρατεύει στη Θράκη και επιχειρεί την ανάκτηση της Αμφίπολης. Σε μάχη κοντά στην πόλη σκοτώνονται ο Κλέωνας και ο Σπαρτιάτης στρατηγός Βρασίδας.
Αριστοφάνης, «Σφήκες».
421 π.Χ. Οι Αθηναίοι και οι Σπαρτιάτες συνάπτουν συνθήκη ειρήνης (Νικίειος Ειρήνη), η οποία τερματίζει την Α΄ φάση του Πελοποννησιακού Πολέμου.
Αριστοφάνης, «Ειρήνη».
Ευριπίδης, «Ικέτιδες».
420 π.Χ. Σποραδικές αψιμαχίες ανάμεσα σε Αθηναίους και Λακεδαιμονίους στην Πελοπόννησο, παρά τη συνθήκη ειρήνης.
Ο Αλκιβιάδης εκλέγεται στρατηγός.
Δύο χρόνια αργότερα αποτυγχάνει να επανεκλεγεί.
Η Αθήνα συμμαχεί με το Άργος, τη Μαντινεία και την Ηλίδα.
Οι Σαμνίτες κυριεύουν την Κύμη.
Αρχίζει η κατασκευή του Ναού της Απτέρου Νίκης, ενώ ο Πολύκλειτος ολοκληρώνει το χρυσελεφάντινο άγαλμα της Ήρας στο Ηραίο του Άργους.
419/418 π.Χ. Οι Αθηναίοι έπειτα από σύσταση του Αλκιβιάδη στέλνουν βοήθεια στο Άργος, ενώ οι Σπαρτιάτες αντιδρώντας σπεύδουν σε βοήθεια της Επιδαύρου.
Επαναλαμβάνονται οι εχθροπραξίες ανάμεσα στην Αθήνα και τη Σπάρτη.
Ευριπίδης, «Ανδρομάχη».
418 π.Χ. Οι Σπαρτιάτες νικούν στη Μαντινεία τους Αθηναίους και τους Αργείους. Με τη νίκη τους αυτή εκδικούνται τους Αθηναίους για την ήττα στη Σφακτηρία και γίνονται ξανά κύριοι της Πελοποννήσου.
Επανάσταση στο Άργος οδηγεί στη σύμπηξη συμμαχίας με τη Σπάρτη.
Ευριπίδης, «Ίων».
417 π.Χ. Οι Λακεδαιμόνιοι καταλαμβάνουν την αργολική πολίχνη Υσιές, την οποία και καταστρέφουν, ενώ οι κάτοικοί της εξανδραποδίζονται. Η πράξη αυτή ήταν η εκδίκηση των Λακεδαιμονίων για την ήττα τους από τους Αργείους κοντά στην ίδια περιοχή το 669 π.Χ.
Αποτυγχάνει η προσπάθεια του Νικία να ανακαταλάβει την Αμφίπολη. Την ίδια τύχη είχε ανάλογη προσπάθεια του Ευετίωνα (414 π.Χ.).
Ο Αλκιβιάδης έρχεται σε συνεννόηση με τον Νικία και επιτυγχάνει να αποφύγει τον οστρακισμό. Αντ' αυτού εξοστρακίζεται ο Υπέρβολος. Έπειτα από αυτή την κακή χρήση του

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NETWORK ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

μέτρου, που αποτελούσε έως τότε την ασφαλιστική δικλείδα του αθηναϊκού πολιτεύματος, δεν συναντάμε άλλη εφαρμογή του οστρακισμού.
416/415 π.Χ. Οι Αθηναίοι εκστρατεύουν αιφνιδιαστικά εναντίον της Μήλου. Μετά την κατάληψη του νησιού μεγάλος αριθμός των κατοίκων του εκτελείται.
Η Έγεστα ζητά τη βοήθεια των Αθηναίων εναντίον των Συρακουσών.
415 π.Χ. Οι Αθηναίοι εκστρατεύουν στη Σικελία (με 134 πολεμικά πλοία και 6.000 πεζοναύτες). Ο Αλκιβιάδης, εμπνευστής αυτής της εκστρατείας, για να αποφύγει τη βέβαιη καταδίκη του για το θέμα των Ερμοκοπιδών, καταφεύγει στη Σπάρτη αποκαλύπτοντας τους στρατηγικούς στόχους του συγκεκριμένου σχεδίου. Την ηγεσία της εκστρατείας αναλαμβάνουν τελικά οι στρατηγοί Λάμαχος και Νικίας.
Ευριπίδης, «Τρωάδες».
Μετά το θάνατο του βασιλιά της Θράκης Σεύθη στο θρόνο ανεβαίνει ο γιος του Αμάδοκος.
414 π.Χ. Οι Αθηναίοι καταλαμβάνουν τη μεγάλης στρατηγικής σημασίας θέση των Επιπολών, κοντά στις Συρακούσες.
Οι Συρακούσιοι ζητούν τη βοήθεια της Σπάρτης, η οποία ανταποκρίνεται στέλνοντας τον Γύλιππο με ενισχύσεις.
Αριστοφάνης, «Όρνιθες».
414/413 π.Χ. Οι Αθηναίοι πολιορκούν τις Συρακούσες. Στη διάρκεια των επιχειρήσεων σκοτώνεται ο στρατηγός Λάμαχος. Αποφασίζεται η αποστολή ενισχύσεων στη Σικελία υπό το στρατηγό Δημοσθένη.
Οι Σπαρτιάτες υπό το βασιλιά Άγι Β΄ οχυρώνουν τη Δεκέλεια της Αττικής μεταφέροντας τον πόλεμο κοντά στην Αθήνα.
Ήττα των αθηναϊκών δυνάμεων στη Σικελία (Ιούλιος). Ο Δημοσθένης και ο Νικίας αποφασίζουν την απαγκίστρωση των δυνάμεών τους από τη Σικελία, αλλά μια έκλειψη της Σελήνης (27/8/413 π.Χ.) καθυστερεί την αναχώρησή τους. Τελικά αποτυγχάνουν να διασπάσουν το ναυτικό αποκλεισμό των αντιπάλων τους, υποχωρούν στο εσωτερικό του νησιού και αποδεκατίζονται. Σφαγή των στρατηγών Δημοσθένη και Νικία.
Παρέμβαση των Περσών στον ελληνικό εμφύλιο. Ο Τισσαφέρνης και ο Φαρνάβαζος επιζητούν τη συνεργασία της Σπάρτης στην Ιωνία.
Δημιουργείται ένα νέο κυβερνητικό όργανο στην Αθήνα, το οποίο αποτελείται από δέκα μέλη που ονομάζονται Πρόβουλοι. Έργο τους -χρονικά απεριόριστο- είναι η εξέταση των προτάσεων νόμου που υποβάλλονται στη Βουλή και στην Εκκλησία του Δήμου. Με αυτή τη μεταρρύθμιση εξασθενεί ο θεσμός της Βουλής που είχε δημιουργήσει ο Κλεισθένης και ενισχύονται οι ολιγαρχικοί.
412 π.Χ. Η Χίος, οι Κλαζομενές και οι Ερυθρές και στη συνέχεια η Ρόδος αποστατούν. Οι Αθηναίοι στέλνουν ισχυρές δυνάμεις για να αποκαταστήσουν την τάξη. Αρχίζουν να πολιορκούν τη Χίο.
Οι ολιγαρχικοί αποστέλλουν στην Αθήνα τον Πείσανδρο για να προετοιμάσει επανάσταση.
Ευριπίδης, «Ηλέκτρα», «Ελένη», «Ανδρομέδα».
411 π.Χ. Στην Αθήνα οι ολιγαρχικοί τρομοκρατούν τους πολίτες.
Ιανουάριος-Μάρτιος: Αριστοφάνης, «Λυσιστράτη», «Θεσμοφοριάζουσες».
Ολιγαρχική επανάσταση στην Αθήνα. Σε συνέλευση που συγκαλείται έξω από την πόλη, στον Κολωνό, ο λαός αναγκάζεται να δεχτεί μείωση του αριθμού των ενεργών πολιτών στους 5.000. Οι Τετρακόσιοι επιβάλλουν την εξουσία τους.
Η Βουλή των Τετρακοσίων διαλύει τη Βουλή των Πεντακοσίων και εξαπολύει πογκρόμ εναντίον των δημοκρατικών πολιτών.
Το καθεστώς των Τετρακοσίων καταρρέει και η κυβέρνηση περνά στους Πεντακισχιλίους, με ουσιαστικό ηγέτη το μετριοπαθή ολιγαρχικό Θηραμένη.
Ο Σπαρτιάτης Μίνδαρος πηγαίνει με στόλο στον Ελλήσποντο για να προκαλέσει αποστασίες.
Ναυμαχία και νίκη των Αθηναίων εναντίον του στο Κυνός Σώμα.
Με αυτό το γεγονός ολοκληρώνεται η διήγηση του ιστορικού Θουκυδίδη. Τα γεγονότα που διαδραματίζονται μέχρι το τέλος του πολέμου τα καταγράφει ο Ξενοφών στα «Ελληνικά».
410 π.Χ. Νίκη των Αθηναίων εναντίον των Σπαρτιατών στην πεζοναυμαχία της Κυζίκου.
Οι Αθηναίοι απορρίπτουν την πρόταση των Σπαρτιατών για ειρήνη, η οποία προέβλεπε την ανταλλαγή της Δεκέλειας με τα Κύθηρα και την Πύλο και τη διατήρηση του status quo.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Την ίδια εποχή οι δημοκρατικοί υπό τον Κλεοφώντα αποκαθιστούν την παλιά ριζοσπαστική δημοκρατία.
409 π.Χ. Οι Καρχηδόνιοι εισβάλλουν στη Σικελία.
Αρχίζουν ξανά οι εργασίες ανέγερσης του Ερεχθείου, δίνοντας τη δυνατότητα σε πολλούς πολίτες να εργαστούν.
Ο Αλκιβιάδης ανακτά τη Χαλκηδόνα, το Βυζάντιο και τα στενά του Βοσπόρου.
Σοφοκλής, «Φιλοκτήτης».
408 π.Χ. Καλοκαίρι: Ο Αλκιβιάδης γίνεται δεκτός με ενθουσιασμό στην Αθήνα.
Ο Λύσανδρος αποβιβάζεται στη Μικρά Ασία.
Σταδιοδρομία του αστρονόμου Εύδοξου (πέθανε το 355 π.Χ.).
Ευριπίδης, «Ορέστης».
407 π.Χ. Ήττα του Αθηναϊκού στόλου στο Νότιο. Ο Αλκιβιάδης χάνει τη στρατηγία και καταφεύγει στη Φρυγία.
Γνωριμία του Πλάτωνα με το Σωκράτη.
406 π.Χ. Ο αθηναϊκός στόλος νικά το στόλο των Σπαρτιατών στην περιοχή των Αργινουσών. Έξι από τους νικητές στρατηγούς καταδικάζονται σε θάνατο επειδή δεν περισυνέλεξαν όσους ναυαγούς επέζησαν.
Θάνατος Ευριπίδη και Σοφοκλή.
405 π.Χ. Ο Διονύσιος ο Α΄ γίνεται τύραννος των Συρακουσών.
Ήττα των Αθηναίων στους Αιγός Ποταμούς.
Ο Αρταξέρξης Β΄ ο Μνήμων αναγορεύεται Μέγας Βασιλεύς των Περσών (405-358 π.Χ.).
Αριστοφάνης, «Βάτραχοι».
404 π.Χ. Η Αθήνα συνθηκολογεί και τα τείχη της γκρεμίζονται. Στην πόλη εγκαθιδρύεται το ολιγαρχικό καθεστώς των Τριάκοντα Τυράννων από το Σπαρτιάτη Λύσανδρο.
Ο Αλκιβιάδης δολοφονείται στην αυλή του σατράπη Φαρνάβαζου.
403 π.Χ. Αποκατάσταση της δημοκρατίας στην Αθήνα από τον Θρασύβουλο. Ο Ευκλείδης επώνυμος άρχοντας στην Αθήνα.
401 π.Χ. Ο Κύρος ο Νεότερος εκστρατεύει κατά του αδελφού του Αρταξέρξη του Β΄, αλλά σκοτώνεται κατά τη διάρκεια της μάχης στα Κούναξα. Οι Μύριοι, οι Έλληνες μισθοφόροι που είχαν βοηθήσει τον Κύρο, υποχωρούν προς τη θάλασσα και τελικά φτάνουν κοντά στην Τραπεζούντα (400 π.Χ.).
Σοφοκλής, «Οιδίπους Τύραννος».

Ο 4ος αιώνας

400-395 π.Χ. Σπαρτιατική εκστρατεία κατά των Περσών στη Μικρά Ασία υπό την ηγεσία στην αρχή του Θίβρωνα και στη συνέχεια του Δερκυλίδα.
400 π.Χ. Ο Αγησίλαος βασιλιάς της Σπάρτης.
Ο βασιλιάς της Μακεδονίας Αρχέλαος καταλαμβάνει τη Λάρισα.
399 π.Χ. Δίκη και θάνατος του Σωκράτη.
Η συνωμοσία του Κινάδωνα στη Σπάρτη, η οποία είχε σκοπό την αναβάθμιση των κατώτερων τάξεων (περίοικοι, νεοδαμώδεις ή είλωτες) αποτυγχάνει και ο Κινάδωνας εκτελείται.
398-392 π.Χ. Ο τύραννος των Συρακουσών Διονύσιος διεξάγει πόλεμο εναντίον των Καρχηδονίων.
397 π.Χ. Δημοσιεύεται η Ιστορία του Θουκυδίδη.
396 π.Χ. Γράφονται οι πρώτοι πλατωνικοί διάλογοι.
Οι Συρακούσες πολιορκούνται από τους Καρχηδόνιους.
395 π.Χ. Αρχίζει ο Κορινθιακός-Βοιωτικός Πόλεμος, στον οποίο θα εμπλακούν και πάλι η Αθήνα, η Σπάρτη και οι σύμμαχοί τους. Σε μάχη κοντά στην Αλίαρτο σκοτώνεται ο Λύσανδρος.
Λαμπρές νίκες του Αγησίλαου εναντίον των Περσών στις Σάρδεις και την Παφλαγονία. Λόγω όμως της δυσμενούς εξέλιξης των επιχειρήσεων στην Ελλάδα αναγκάζεται να εγκαταλείψει τη Μικρά Ασία.
Λυσίας, «Κατά Αλκιβιάδου».
394 π.Χ. Παρά τις σημαντικές νίκες του Αγησίλαου στη Νεμέα και την Κορώνεια, οι

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑ

Σπαρτιάτες χάνουν την κυριαρχία στο Αιγαίο μετά την ήττα που υπέστη ο στόλος τους στην Κνίδο από τον περσικό στόλο, ο οποίος είχε ναύαρχο τον Κόνωνα. Η ήττα αυτή των Σπαρτιατών προκάλεσε την αυτομολία των ιωνικών πόλεων στους Πέρσες.
394-391 π.Χ. Ξαναχτίζονται τα Μακρά Τείχη της Αθήνας -είχαν γκρεμιστεί με το τέλος του Πελοποννησιακού Πολέμου (404 **π.Χ.**)-, δυστυχώς για τους Έλληνες με περσικά χρήματα που είχε φέρει μαζί του ο Κόνων.
393 π.Χ. Ο Ανταλκίδας καταφτάνει στη Μικρά Ασία με αποστολή να διαπραγματευτεί με το σατράπη Τιρίβαζο.
392 π.Χ. Θάνατος του Κόνωνα.
Γοργίας, «Ολυμπιακός».
Συνέδριο ειρήνης στην Κόρινθο. Οι Αθηναίοι απορρίπτουν τις προτάσεις των Σπαρτιατών για ειρήνη.
392-390 π.Χ. Μάχες στην περιοχή της Κορίνθου. Οι Σπαρτιάτες καταλαμβάνουν το Λέχαιο. Τελικά στην ίδια περιοχή οι Σπαρτιάτες ηττώνται από το αθηναϊκό πεζικό υπό την ηγεσία του στρατηγού Ιφικράτη, ο οποίος για πρώτη φορά χρησιμοποιεί το σώμα των πελταστών.
Ο τύραννος των Συρακουσών Διονύσιος νικά τους υπό τον Μάγωνα Καρχηδόνιους.
391 π.Χ. Αριστοφάνης, «Εκκλησιάζουσαι».
390 π.Χ. Ο Σπαρτιάτης ναύαρχος Τελευτίας, αδερφός του Αγησίλαου, κυριεύει ολόκληρη μοίρα του αθηναϊκού στόλου, ενώ λίγο αργότερα καταλαμβάνει τη Σάμο και την Κνίδο.
Ξενοφών, «Κύρου Ανάβασις».
389 π.Χ. Ο Θρασύβουλος προσπαθεί να ανασυστήσει την Αθηναϊκή Συμμαχία, καθιερώνοντας τη συμμαχική εισφορά του 5%, περισσότερο γνωστή ως εικοστή.
Η Αθήνα συμμαχεί με την Αίγυπτο και τον Ευαγόρα της Κύπρου εναντίον των Περσών, ενώ επανεγκαθίσταται στη Θράκη και τα Στενά.
Πρώτο ταξίδι του Πλάτωνα στις Συρακούσες. Ο φιλόσοφος έρχεται σε επαφή με τους Πυθαγόρειους.
388 π.Χ. Παράτολμη ενέργεια του Τελευτία τον οδηγεί σε λαφυραγώγηση του λιμένα του Πειραιά.
Συγκρούσεις ανάμεσα στον Ιφικράτη και τον Αναξίβιο στον Ελλήσποντο.
Θάνατος του Θρασύβουλου.
Τελευταία κωμωδία του Αριστοφάνη, «Πλούτος».
Λυσίας, «Ολυμπιακός».
387 π.Χ. Ο Χαβρίας αποστέλλεται στην Κύπρο για να βοηθήσει τον Ευαγόρα.
Ο Πλάτωνας ιδρύει την Ακαδημία.
386 π.Χ. Η Σπάρτη προσεγγίζει την Περσία με σκοπό να ισορροπήσει την κατάσταση που είχε δημιουργηθεί εις βάρος της με τη συνεργασία ανάμεσα στην Αθήνα, τον Ευαγόρα της Κύπρου και την Αίγυπτο. Με το διπλωματικό της εκπρόσωπο Ανταλκίδα ενεργεί για τη σύναψη της φερώνυμης συνθήκης (Ανταλκίδειος ή Ειρήνη του Βασιλέως), με την οποία ο Πέρσης βασιλιάς γίνεται ο εγγυητής της ειρήνης ανάμεσα στις ελληνικές πόλεις, ενώ κατοχυρώνεται η επικυριαρχία του στις πόλεις της Ιωνίας.
Ο Διονύσιος κυριεύει το Ρήγιο.
386-5 π.Χ. Οι Αθηναίοι συμμαχούν με το βασιλιά των Οδρυσών Εβρυζέλμη. Η Περσία αποκαθιστά την κυριαρχία της στην Ιωνία σε εφαρμογή των όρων της Ανταλκίδειου Ειρήνης.
385 π.Χ. Πλάτωνας, «Μενέξενος».
Οι Σπαρτιάτες με αρχηγό τον Αγησίπολη υποτάσσουν τη Μαντινεία.
Σταδιοδρομία του γλύπτη Σκόπα (πέθανε το 340 π.Χ.).
384 π.Χ. Γέννηση του Αριστοτέλη. Γέννηση του Δημοσθένη.
Η Αθήνα συμμαχεί με τη Χίο και τη Χαλκιδική. Ανοίγει ο δρόμος για την επανασύσταση της Αθηναϊκής Συμμαχίας.
382 π.Χ. Η Σπάρτη στρέφεται εναντίον του Κοινού της Ολύνθου ύστερα από πρόσκληση του βασιλιά της Μακεδονίας Αμύντα Γ΄.
Σπαρτιατικά στρατεύματα υπό τον Φοιβίδα καταλαμβάνουν την ακρόπολη των Θηβών Καδμεία, παραβιάζοντας με την ενέργειά τους αυτή κάθε έννοια δικαίου και προκαλώντας γενική αγανάκτηση στην Ελλάδα.
381 π.Χ. Ο Αγησίλαος εκστρατεύει εναντίον του Φλειούντα.

facebook ΦΙΛΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

380 π.Χ. Ισοκράτης, «Πανηγυρικός».
Αρχίζει η ανέγερση του Ναού του Ασκληπιού στην Επίδαυρο. Οι εργασίες θα ολοκληρωθούν το 375 π.Χ.
Ο Κλεόμβροτος διαδέχεται τον Αγησίπολη στη Σπάρτη.
379 π.Χ. Οι Θηβαίοι υπό την αρχηγία του Μέλωνα και του Πελοπίδα εκδιώκουν τη σπαρτιατική φρουρά από την Καδμεία και εγκαθιδρύουν δημοκρατικό πολίτευμα.
Οι Σπαρτιάτες καταλαμβάνουν το Φλειούντα και την Όλυνθο.
Ο Διονύσιος των Συρακουσών κυριεύει τον Κρότωνα.
378 π.Χ. Η πραξικοπηματική προσπάθεια του Σπαρτιάτη ναύαρχου Σφοδρία να καταλάβει τον Πειραιά αποτυγχάνει. Οι Αθηναίοι είναι πεπεισμένοι πλέον πως είναι απολύτως αναγκαία για την ασφάλεια της πόλης η ανασύσταση της παλιάς ναυτικής συμμαχίας.
Συμμαχία Αθήνας και Θήβας.
Αποτυχημένη εκστρατεία του Ιφικράτη στη Θράκη.
Οι Σπαρτιάτες με αρχηγό τον Αγησίλαο αποτυγχάνουν να καταστρέψουν τα σπουδαία οχυρωματικά έργα των Θηβαίων στην περιοχή του Κιθαιρώνα. Στη συνέχεια καταστρέφουν την ύπαιθρο της Θήβας, αλλά αποφεύγουν να εμπλακούν σε μάχη με τους κατοίκους.
377 π.Χ. Ίδρυση της Β΄ Αθηναϊκής Συμμαχίας. Οι σύμμαχοι, σύμφωνα με το καταστατικό της, δεσμεύονται όχι μόνο απέναντι στους Αθηναίους αλλά και μεταξύ τους, ενώ είναι όλοι ανεξαιρέτως «ελεύθεροι και αυτόνομοι».
Ο άρχοντας Ναύσικος διενεργεί στην Αθήνα γενική απογραφή ιδιωτικών περιουσιών με σκοπό να τεθεί σε στερεότερες βάσεις ο υπολογισμός των εισφορών. Οι πολίτες με βάση τα αποτελέσματα της απογραφής κατατάσσονται σε νέα τμήματα, τις «συμμορίες».
Νέα εκστρατεία του Αγησίλαου εναντίον της Θήβας, χωρίς σπουδαία αποτελέσματα.
Ο Μαύσωλος σατράπης της Καρίας.
376 π.Χ. Οι Θηβαίοι κατορθώνουν να ανασυστήσουν τη Βοιωτική Ομοσπονδία.
Αποτυχία του βασιλιά της Σπάρτης Κλεόμβροτου να διαβεί τον Κιθαιρώνα και να επιτεθεί εναντίον των Θηβών.
376-375 π.Χ. Ναυτικές επιχειρήσεις του αθηναϊκού στόλου υπό τον Χαβρία στο Αιγαίο - ιδιαίτερα εναντίον της Νάξου- και τον Τιμόθεο στο Ιόνιο εναντίον των Σπαρτιατών και των συμμάχων τους. Νίκη του Τιμόθεου εναντίον του σπαρτιατικού στόλου υπό τον Νικόλοχο κοντά στη Λευκάδα, στην περιοχή Αλύζια της Ακαρνανίας.
374 π.Χ. Κηφισόδοτος ο Πρεσβύτερος, «Ειρήνη».
Οι Αθηναίοι υπογράφουν σημαντική συμμαχία με το βασιλιά της Μακεδονίας Αμύντα Γ΄, αποκομίζοντας ως πρόσθετο κέρδος τη δυνατότητα να προμηθεύονται από την επικράτειά του ξυλεία και ρετσίνι για τα πλοία τους.
Ο Ιάσονας των Φερών κύριος της Θεσσαλίας. Πρώτη προσέγγιση Αθήνας-Σπάρτης.
Οι Σπαρτιάτες με την εκστρατεία τους στην Κέρκυρα παραβιάζουν την ειρήνη με τους Αθηναίους.
Οι Αθηναίοι βοηθούν με εκστρατευτικό σώμα υπό την ηγεσία του Ιφικράτη του Φαρνάβαζου στην αποτυχημένη εκστρατεία εναντίον της Αιγύπτου.
373 π.Χ. Οι Θηβαίοι καταστρέφουν τις Πλαταιές, τελευταίο εμπόδιο πριν συνενώσουν όλη τη Βοιωτία σε ένα ενιαίο κράτος - και όχι σε ομοσπονδία που ήταν πριν. Οι Αθηναίοι, θορυβημένοι από την καταστροφή της παλιάς συμμάχου τους, ακολουθώντας τη συμβουλή του πολιτικού Καλλίστρατου, προσπαθούν να προσεγγίσουν τη Σπάρτη.
Ο Ιάσονας συμμαχεί με τον Αμύντα Γ΄ της Μακεδονίας.
371 π.Χ. Οι Θηβαίοι, οι Ακαρνάνες, οι Ευβοείς και οι Χαλκιδείς εγκαταλείπουν την Αθηναϊκή Συμμαχία.
Στο συνέδριο που γίνεται στη Σπάρτη για την αποκατάσταση της ειρήνης ο βοιωτάρχης Επαμεινώνδας απορρίπτει τις αιτιάσεις των Σπαρτιατών και των Αθηναίων για το ενιαίο βοιωτικό κράτος, η ύπαρξη του οποίου αντίκειται στην Ανταλκίδειο Ειρήνη. Οι Αθηναίοι και οι Σπαρτιάτες υπογράφουν στις 16 Ιουνίου (14η Σκιροφοριώνος) συνθήκη ειρήνης. Αμέσως μετά οι Σπαρτιάτες υπό το βασιλιά Κλεόμβροτο εισβάλλουν στη Βοιωτία, αλλά ηττώνται κατά κράτος στα Λεύκτρα από τα θηβαϊκά στρατεύματα. Στη διάρκεια της μάχης ο Επαμεινώνδας χρησιμοποιεί για πρώτη φορά την τακτική της «λοξής φάλαγγας».
Στις 6 Ιουλίου οι Θηβαίοι υπό τον Επαμεινώνδα συντρίβουν τους Σπαρτιάτες στην περιοχή

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

των Λεύκτρων Βοιωτίας. Σημαντική συμβολή στη νίκη αυτή είχε ο θηβαϊκός Ιερός Λόχος υπό τον Πελοπίδα, καθώς επίσης και η παράταξη της Λοξής Φάλαγγας των Θηβαίων.
370 π.Χ. Δολοφονείται ο Ιάσονας των Φερών.
Οι Αρκάδες, οι οποίοι επιθυμούν να δημιουργήσουν κράτος παρόμοιο με αυτό της Θήβας, καλούν τον Επαμεινώνδα σε βοήθεια. Αυτός καταφτάνει στην Πελοπόννησο και λεηλατεί την ύπαιθρο της Λακωνίας.
Αρχίζει η σταδιοδρομία του γλύπτη Πραξιτέλη, η οποία θα συνεχιστεί μέχρι το θάνατό του το 330 π.Χ.
369 π.Χ. Οι είλωτες στη Μεσσηνία και τη Λακωνία εξεγείρονται και δημιουργούν ενιαίο μεσσηνιακό κράτος με πρωτεύουσα τη Μεσσήνη.
Οι Αρκάδες με την υποστήριξη του Επαμεινώνδα ιδρύουν αρκαδικό ομοσπονδιακό κράτος με πρωτεύουσα τη Μεγαλόπολη, που δημιουργήθηκε με «συνοικισμό» πολλών μικρών χωριών.
Συμμαχία της Σπάρτης και της Αθήνας εναντίον της Θήβας.
Ο Διονύσιος βοηθά τους Κορίνθιους στον αγώνα τους εναντίον των Θηβαίων. Το ίδιο θα κάνει ένα χρόνο αργότερα με τους Σπαρτιάτες, ενώ οι Αθηναίοι θα τον ανακηρύξουν Αθηναίο πολίτη.
368 π.Χ. Δολοφονείται ο βασιλιάς της Μακεδονίας Αλέξανδρος Β΄. Επέμβαση του Ιφικράτη.
Οι συνεχείς προσπάθειες των Αθηναίων να καταλάβουν τη στρατηγικής σημασίας πόλη Αμφίπολη αποτυγχάνουν (Ιφικράτης 365 π.Χ., Τιμόθεος 360 π.Χ., Καλλισθένης 362 π.Χ.).
367 π.Χ. Θάνατος του Διονυσίου των Συρακουσών. Τον διαδέχεται ο Διονύσιος ο Νεότερος.
Δεύτερο ταξίδι του Πλάτωνα στις Συρακούσες. Ο φιλόσοφος καλείται από το φίλο του Δίωνα να αναλάβει το ρόλο του πολιτικού και πνευματικού του συμβούλου. Έπειτα από δύο περίπου χρόνια εκδιώκεται μαζί με τον Δίωνα. Ο Αριστοτέλης εισέρχεται στην Ακαδημία του Πλάτωνα.
366 π.Χ. Οι Θηβαίοι κυριεύουν τον Ωρωπό, δημιουργώντας έτσι σοβαρά προβλήματα στους Αθηναίους.
Ισοκράτης, «Αρχίδαμος».
365 π.Χ. Ο Τιμόθεος εξαναγκάζει τη Σάμο και τη Σηστό να προσχωρήσουν στην Αθηναϊκή Συμμαχία. Αθηναίοι κληρούχοι φτάνουν στη Σάμο.
364 π.Χ. Εκστρατεία και θάνατος του Πελοπίδα στη Θεσσαλία.
363 π.Χ. Ο Τιμόθεος ξανακυριεύει το Βυζάντιο.
362 π.Χ. Ο στρατός των Θηβαίων υπό τον Επαμεινώνδα νικά τους Σπαρτιάτες και τους Αθηναίους στην περιοχή Μαντινεία της Πελοποννήσου. Στη διάρκεια της μάχης φονεύεται και ο ίδιος ο μεγάλος Θηβαίος στρατηγός.
361 π.Χ. Τρίτο ταξίδι του Πλάτωνα στις Συρακούσες. Τον επόμενο χρόνο ο φιλόσοφος επιστρέφει απογοητευμένος στην Αθήνα.
360 π.Χ. Ο βασιλιάς των Οδρυσών Θρακών Κότυς πολιορκεί τη Σηστό.
359 π.Χ. Μετά τη δολοφονία του βασιλιά των Θρακών Κότυ στο θρόνο ανεβαίνει ο γιος του Κερσοβλέπτης, ο οποίος μοιράζεται την εξουσία με τα αδέρφια του Αμόδοκο και Θηρισάδη.
Θάνατος του βασιλιά της Μακεδονίας Περδίκκα και άνοδος στο θρόνο του ανήλικου Αμύντα με επίτροπο τον Φίλιππο.
Δολοφονία του τυράννου των Φερών Αλεξάνδρου.
358 π.Χ. Έναρξη κατασκευής του Θεάτρου της Επιδαύρου.
Νίκες του Φιλίππου εναντίον των Παιάνων και των Ιλλυριών.
357 π.Χ. Ο Φίλιππος καταλαμβάνει την Αμφίπολη.
Οι Χίοι, οι Κώοι και Ρόδιοι, οργισμένοι από την όλο και πιο αυταρχική συμπεριφορά των Αθηναίων, επαναστατούν ύστερα από υποκίνηση του σατράπη της Καρίας Μαύσωλου. Οι Αθηναίοι ξεκινούν το λεγόμενο Συμμαχικό Πόλεμο, ο οποίος τελειώνει έπειτα από δύο σχεδόν χρόνια με παρέμβαση των Περσών. Οι Αθηναίοι αποδέχονται την αποχώρηση των επαναστατημένων πόλεων από τη συμμαχία.
Οι Αθηναίοι κυριεύουν ξανά τη Χερσόνησο και την Εύβοια.
356 π.Χ. Αρχίζει ο Γ΄ Ιερός Πόλεμος εξαιτίας της άρνησης των Φωκέων να καταβάλουν το πρόστιμο που τους είχαν επιβάλει οι Αμφικτύονες. Οι Φωκείς υπό τον Φιλόμηλο καταλαμβάνουν τους Δελφούς.
Ο Φίλιππος κυριεύει την Πύδνα και την Ποτείδαια και ανακηρύσσεται βασιλιάς της

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Μακεδονίας με το όνομα Φίλιππος ο Β΄.
Ο Ηρόστρατος πυρπολεί το Αρτεμίσιο της Εφέσου.
Στις 23 Ιουλίου (6η ημέρα του μηνός Εκατομβαιώνα σύμφωνα με το αττικό ημερολόγιο, ή 6η ημέρα του μήνα Λώου, σύμφωνα με το μακεδονικό ημερολόγιο) γεννιέται στην Πέλλα ο διάδοχος του θρόνου της Μακεδονίας, Αλέξανδρος, γιος του βασιλιά Φιλίππου Β΄ και της Ολυμπιάδας.
355 π.Χ. Ισοκράτης, «Περί Ειρήνης».
Τέλος του Συμμαχικού Πολέμου. Η Αθήνα παύει να αποτελεί μεγάλη δύναμη, ικανή να επιβάλλει τη θέλησή της. Ο Μαύσωλος, εκμεταλλευόμενος τη δύσκολη θέση στην οποία είχαν περιέλθει οι Αθηναίοι, καταλαμβάνει τη Χίο, τη Ρόδο και την Κω.
354 π.Χ. Ισοκράτης, «Αεροπαγητικός».
Πρώτοι λόγοι του Δημοσθένη στην Εκκλησία του Δήμου.
Ο Εύβουλος προϊστάμενος του ταμείου των θεωρικών.
Ο Φίλιππος καταλαμβάνει τη Μεθώνη της Πιερίας και εισβάλλει στη Θεσσαλία, όπου συγκρούεται με τις δυνάμεις του στρατηγού των Φωκέων Ονόμαρχου και εξαναγκάζεται να υποχωρήσει.
353 π.Χ. Οι Αθηναίοι συμμαχούν με το βασιλιά της Θράκης Κερσοβλέπτη εναντίον του Φιλίππου.
Νίκη του Φιλίππου εναντίον των δυνάμεων του Ονόμαρχου στο Κρόκιον Πεδίον στη νότια Θεσσαλία και τοποθέτηση μακεδονικής φρουράς στην περιοχή των Παγασών. Η προσπάθειά του να παραβιάσει τις Θερμοπύλες αποτυγχάνει εξαιτίας της παρουσίας ισχυρών αθηναϊκών δυνάμεων.
352 π.Χ. Ο Φίλιππος υποτάσσει τον Κερσοβλέπτη και επεκτείνει την κυριαρχία του μέχρι το Βόσπορο. Λίγο αργότερα καταλαμβάνει τις Θερμοπύλες.
350 π.Χ.(;) Ο Λυσίμαχος από την Ακαρνανία, παιδαγωγός του Αλεξάνδρου, μυεί το διάδοχο του Φιλίππου στα κατορθώματα των ομηρικών ηρώων.
349 π.Χ. Ο Λεωνίδας από την Ήπειρο, συγγενής της Ολυμπιάδας, αναλαμβάνει την ευθύνη της ανατροφής του Αλεξάνδρου. Κάτω από την επίβλεψη του ο Αλέξανδρος διδάσκεται αριθμητική, γεωμετρία και μουσική, ενώ ασχολείται ιδιαίτερα με την ιππασία. Αυτή την περίοδο, όπως αναφέρεται, ο Αλέξανδρος δαμάζει το Βουκεφάλα, ο οποίος γίνεται από τότε το αγαπημένο του άλογο (μέχρι το 344 π.Χ.).
Ο Φίλιππος εισβάλλει στη Χαλκιδική και πολιορκεί την Όλυνθο, τη σύμμαχο των Αθηναίων, ενώ φροντίζει να δημιουργήσει προβλήματα στους Αθηναίους με την αποστασία της Εύβοιας. Ο Δημοσθένης παρουσιάζεται ως ο ηγέτης της φιλοπόλεμης αντιμακεδονικής μερίδας στην Αθήνα («Ολυνθιακοί»).
348 π.Χ. Ο στρατηγός Φωκίωνας αποτυγχάνει να επαναφέρει την Εύβοια στην αθηναϊκή κυριαρχία.
347 π.Χ. Θάνατος του Πλάτωνα.
348 π.Χ. Ο βασιλιάς της Μακεδονίας Φίλιππος, μετά την κατάληψη της Ολύνθου, επεκτείνει σταδιακά την κυριαρχία του σε όλη τη Θράκη. Τα αθηναϊκά στρατεύματα που είχαν σπεύσει να βοηθήσουν την πολιορκούμενη πόλη δεν φτάνουν εγκαίρως.
346 π.Χ. Ο Φίλιππος και οι Αθηναίοι υπογράφουν τη Φιλοκράτειο Ειρήνη (από το όνομα του Αθηναίου διαπραγματευτή). Η ειρήνη έγινε με στόχο τη διατήρηση του υπάρχοντος status quo, γεγονός που σήμαινε οριστική παραίτηση των Αθηναίων από τη διεκδίκηση της Αμφίπολης και έθετε τέρμα στην παρουσία των Αθηναίων στη βόρεια Ελλάδα. Ο Φίλιππος κατάφερε να ηγηθεί της ελληνικής Αμφικτυονίας.
Ισοκράτης, «Φίλιππος».
Δημοσθένης, «Περί Ειρήνης».
343 π.Χ.(;) Ο Φίλιππος επιλέγει τον Αριστοτέλη για δάσκαλο του γιου του. Στους πρόποδες του Βερμίου, στην πόλη Μιέζα, ο Αλέξανδρος μαζί με άλλους νέους, από επιφανείς οικογένειες της Μακεδονίας, διδάσκεται για τρία τουλάχιστον χρόνια φιλοσοφία, φυσικές επιστήμες και ρητορική. Την ίδια περίοδο ο Φίλιππος διδάσκει την πολεμική τέχνη στο διάδοχό του.
Ο Φιλοκράτης καταδικάζεται ερήμην σε θάνατο από αθηναϊκό δικαστήριο για προδοσία, ενώ ο ρήτορας Αισχίνης αθωώνεται με μικρή πλειοψηφία.

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NetWORK ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

342 π.Χ. Το Θέατρο του Διονύσου των Αθηνών αποκτά μαρμάρινα έδρανα -μέχρι τότε ήταν ξύλινα-, την εποχή που ήταν άρχοντας στην πόλη ο Λυκούργος.
Γέννηση του κωμωδιογράφου Μένανδρου.
341 π.Χ. Μετά το θάνατο του βασιλιά Κερσοβλέπτη το βασίλειο της Θράκης ενσωματώνεται στη Μακεδονία.
340 π.Χ. Ο Αλέξανδρος ως αντιβασιλέας της Μακεδονίας αναλαμβάνει για πρώτη φορά την απόλυτη ευθύνη μιας στρατιωτικής επιχείρησης. Καταστέλλει την ανταρσία των Μαίδων στη βόρεια Μακεδονία, καταλαμβάνει την πρωτεύουσα τους και τη μετονομάζει σε Αλεξανδρούπολη.
Συμμαχικό συνέδριο στην Αθήνα αποφασίζει πόλεμο εναντίον του Φιλίππου.
339 π.Χ. Ισοκράτης, «Παναθηναϊκός».
Ο Ξενοκράτης διαδέχεται τον Σπεύσιππο στη διεύθυνση της Ακαδημίας.
Συμμαχία της Αθήνας με τη Θήβα εναντίον του Φιλίππου.
Η Αμφικτιονία των Δελφών καλεί σε βοήθεια τον Φίλιππο για να αντιμετωπίσει τους Λοκρούς.
Ο Φίλιππος αιφνιδιάζει τους Αθηναίους και τους υπόλοιπους Έλληνες καταλαμβάνοντας την Ελάτεια νότια των Θερμοπυλών.

Περίοδος του οικουμενικού ελληνικού κράτους και των ελληνιστικών χρόνων

338 π.Χ. Ο Φίλιππος καταλαμβάνει την Άμφισσα.
Ο Αλέξανδρος στη μάχη της Χαιρώνειας προΐσταται στην αριστερή πτέρυγα του μακεδονικού στρατού. Αρχηγός του ιππικού, συντρίβει τον Ιερό Λόχο των Θηβαίων συμβάλλοντας αποφασιστικά στη νίκη του Φιλίππου. Εγκαθίσταται μακεδονική φρουρά στην Καδμεία, ενώ η συνθήκη ειρήνης που υπογράφεται έχει ανέλπιστα επιεικείς όρους για την Αθήνα (Ειρήνη του Δημάδη). Ο Λυκούργος αναλαμβάνει τη διαχείριση των οικονομικών της Αθήνας.
Θάνατος του Ισοκράτη.
337 π.Χ. Ο Αλέξανδρος έρχεται σε σύγκρουση με τον πατέρα του και μαζί με τη μητέρα του Ολυμπιάδα καταφεύγουν στην Ήπειρο.
Κήρυξη πολέμου εναντίον των Περσών από τον Φίλιππο.
336 π.Χ. Ο Φίλιππος Β΄ της Μακεδονίας δολοφονείται. Ο μακεδονικός στρατός εκλέγει ομόφωνα τον Αλέξανδρο βασιλιά.
Το πανελλήνιο Συνέδριο της Κορίνθου τον ανακηρύσσει Ηγεμόνα της Συμμαχίας και Στρατηγό Αυτοκράτορα στην εκστρατεία εναντίον των Περσών.
335 π.Χ. Επιτυχημένη εκστρατεία του Αλεξάνδρου κατά των Τριβαλλών και των Γετών στην περιοχή του Δούναβη. Εκστρατεία εναντίον των Ιλλυριών και των Ταλαντίων.
Στάση των Θηβαίων, η οποία υποκινήθηκε από τον Δημοσθένη και τους Αθηναίους, συντρίβεται από το μακεδονικό στρατό. Η Θήβα εκθεμελιώνεται, ενώ μόνο το σπίτι του ποιητή Πίνδαρου, έπειτα από διαταγή του ίδιου του Αλεξάνδρου, σώζεται. Ο Αλέξανδρος με παρέμβαση του ρήτορα Δημάδη αποφεύγει την επιβολή αντιποίνων στους Αθηναίους, τους υποκινητές της στάσης.
Ο Αριστοτέλης στην Αθήνα.
334 π.Χ. Ο Αλέξανδρος ορίζει ως αντιβασιλέα της Μακεδονίας τον Αντίπατρο και αναχωρεί για τη Μικρά Ασία.
Το Μάιο νικά τα περσικά στρατεύματα στο Γρανικό ποταμό και καταλαμβάνει τη μια μετά την άλλη τις παράλιες πόλεις της Μικράς Ασίας.
Χορηγικό μνημείο του Λυσικράτη στην Αθήνα.
Ο Αριστοτέλης ιδρύει το Λύκειο.
333 π.Χ. Ο Αλέξανδρος μετά την υποταγή της Λυκίας και της Παμφυλίας διαβαίνει τον Ταύρο και ξεχειμωνιάζει στο Γόρδιο.
Τον Ιούλιο φτάνει στην Άγκυρα αφού έχει υποτάξει την Καππαδοκία και την Παφλαγονία.
Ο βασιλιάς της Σπάρτης Άγης Γ΄ στέλνει πρεσβεία στον Πέρση βασιλιά Δαρείο Γ΄.
Το Σεπτέμβριο ο Αλέξανδρος διαβαίνει τις Πύλες της Κιλικίας και καταλαμβάνει την Ταρσό. Περνώντας μέσα από τα παγωμένα νερά του ποταμού Κύδνου ή Καύνου κρυολογεί σοβαρά.
Το Νοέμβριο συνάπτει αποφασιστική μάχη στην Ισσό της Συρίας και τρέπει τις υπό τον

facebook ΦΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Δαρείο περσικές δυνάμεις σε φυγή. Αιχμαλωτίζεται η οικογένεια του Δαρείου.
332 π.Χ. *Ιανουάριος:* Ο Αλέξανδρος υποτάσσει όλες τις πόλεις της Φοινίκης εκτός από την Τύρο, την οποία τελικά καταλαμβάνει τον Ιούλιο, έπειτα από πολύμηνη πολιορκία. Κοντά στη Γάζα τραυματίζεται σοβαρά στον ώμο.
Δεκέμβριος: Ο Αλέξανδρος καταλαμβάνει το Πηλούσιο και υποτάσσει το σατράπη της Αιγύπτου Μάλακο.
Επανάσταση των Θρακών καταστέλλεται από το στρατηγό του Αλεξάνδρου Αντίπατρο.
331 π.Χ. Ιδρύεται από τον Αλέξανδρο η Αλεξάνδρεια η εν Αιγύπτω. Ο Ρόδιος αρχιτέκτονας Δεινοκράτης σχεδίασε τη νέα πόλη σε σχήμα μακεδονικής χλαμύδας. Τα περισσότερα από τα δημόσια οικοδομήματά της βρίσκονται στην ανατολική συνοικία, στο Βρύχιον. Δύο μεγάλες λεωφόροι, πλάτους τριάντα μέτρων η καθεμία, τέμνουν την πόλη. Ο Αλέξανδρος επισκέπτεται την όαση του Άμμωνα Δία.
Μάχη στα Άρβυλα και νίκη του Αλεξάνδρου. Ο Αλέξανδρος κυριεύει την πρωτεύουσα του περσικού κράτους, την Περσέπολη, και την παλιά πρωτεύουσα Πασαργάδες.
Ο Άγης Γ΄ αποτυγχάνει να δημιουργήσει αντιμακεδονικό συνασπισμό με τους Αθηναίους.
Εξέγερση της Σπάρτης εναντίον του Αντίπατρου. Μάχη και ήττα των Σπαρτιατών κοντά στη Μεγαλόπολη. Θάνατος του Άγη.
330 π.Χ. Ο Αλέξανδρος καταδιώκει τον Δαρείο, ο οποίος δολοφονείται από το σατράπη Βήσσο. Συνωμοσία του Φιλώτα. Θάνατος του Παρμενίωνα.
Ο Αλέξανδρος ιδρύει την Αλεξάνδρεια την εν Αρείοις (πιθανόν κοντά στη σημερινή πόλη του Αφγανιστάν Χεράτ).
Μεγάλη έλλειψη σιτηρών στην Ελλάδα (σιτοδεία), η οποία θα διαρκέσει για τέσσερα τουλάχιστον χρόνια.
Αποπεράτωση του Θεάτρου της Επιδαύρου.
329 π.Χ. Ο Αλέξανδρος ιδρύει την Αλεξάνδρεια την εν Αραχωσία (σημερινό Κανταχάρ του Αφγανιστάν).
Ο Αλέξανδρος τιμωρεί τον Βήσσο για τη δολοφονία του Δαρείου.
Ο Αλέξανδρος ιδρύει την Αλεξάνδρεια την Εσχάτη ή την παρά τον Ιαξάρτην (πρώην Leninabad του Τατζικιστάν).
328 π.Χ. Φόνος του Κλείτου. Επεισόδιο της «προσκύνησης». Ο Αλέξανδρος επιβάλλει στους Έλληνες να τον προσκυνούν όπως οι Πέρσες.
327 π.Χ. Μάχη κοντά στη θέση Εμβόλιμα στον Ινδικό Καύκασο ανάμεσα στους Μακεδόνες του Αλεξάνδρου και σε πολυάριθμες φυλές Ινδών, οι οποίες υπερασπίζουν το φρούριο του Αόρνου. Αφού με επιχωμάτωση καλύπτεται η μεταξύ του μακεδονικού στρατοπέδου και του φρουρίου χαράδρα, για να διευκολύνονται οι επιθετικές κινήσεις των πολιορκητών, τελικά το φρούριο παραδίδεται.
Ο Αλέξανδρος νυμφεύεται την κόρη του ηγεμόνα της Βακτριανής Ρωξάνη.
Ο Πυθέας ο Μασσαλιώτης στις θάλασσες του βορρά.
326 π.Χ. Ο Αλέξανδρος ιδρύει την Αλεξάνδρεια την επί του Καυκάσου (σημερινό Hari Kar του Αφγανιστάν).
Ο Αλέξανδρος, μετά τη νίκη του στον ποταμό Υδάσπη κατά του Πώρου, Ινδού βασιλιά, ιδρύει δύο πόλεις: στην αριστερή όχθη του ποταμού τη Νίκαια και στη δεξιά τη Βουκέφαλο. Την επίβλεψη της ανέγερσης είχε ο Κρατερός. Οι δύο πόλεις πολύ γρήγορα χρειάστηκαν επισκευές γιατί δεν άντεξαν τους μουσώνες.
Θάνατος του ρήτορα Λυκούργου.
325 π.Χ. Ο Αλέξανδρος επιστρέφει στην Περσία. Περίπλους του Νεάρχου.
Ο Αλέξανδρος ιδρύει έξι νέες πόλεις με το όνομα Αλεξάνδρεια, την Ωπιανή (σημερινό Begram 40 χλμ. νότια της Καμπούλ), την παρά τον Ινδό (στη συμβολή του ποταμού Αρκεσίνη με τον Ινδό), την εν Σόγδοις (δυτικά του Ινδού), την εν Σωριανοίς (σημερινά Πάταλα της Ινδίας), την εν Ωρείταις (στο Δέλτα του Ινδού) και την εν Καρμανία (κοντά στα στενά του Ορμούζ στον Περσικό Κόλπο).
Ο Λύσιππος σμιλεύει τον «Αποξυόμενον».
324 π.Χ. Ιδρύεται η Αλεξάνδρεια η εν Σουσιανή (ανάμεσα στις εκβολές του Τίγρη και του Ευφράτη).
Γάμοι 80 Μακεδόνων αξιωματικών με Περσίδες πριγκίπισσες στα Σούσα. Ο Αλέξανδρος

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

συνάπτει δεύτερο γάμο με την κόρη του Δαρείου Βαρσίνη. Ανταρσία Μακεδόνων στρατιωτών στην Ώπη. Τελικά συμφιλιώνονται με τον Αλέξανδρο.
Θάνατος του Ηφαιστίωνα.
Ο Αλέξανδρος στα Εκβάτανα προετοιμάζει τον περίπλου της Αραβικής Χερσονήσου.
323 π.Χ. *13 Ιουνίου:* Θάνατος του Αλεξάνδρου στη Βαβυλώνα.
Η αναγγελία του θανάτου του Αλεξάνδρου ξεσηκώνει τη φιλοπόλεμη και αντιμακεδονική μερίδα του αθηναϊκού δήμου, η οποία υπερισχύει των συντηρητικών στην Εκκλησία του Δήμου. Οι Αθηναίοι αναθέτουν τη διεξαγωγή των επιχειρήσεων στον Λεωσθένη. Αυτός καταλαμβάνει τις Θερμοπύλες και αρχίζει την πολιορκία του Αντίπατρου στη Λαμία (Λαμιακός Πόλεμος). Θάνατος του Λεωσθένη έξω από τη Λαμία.
Ο Λεοννάτος, ο οποίος είχε σπεύσει από τη Μικρά Ασία σε βοήθεια του Αντίπατρου, νικιέται από τους συμμάχους στη Θεσσαλία. Θάνατος του Λεοννάτου. Ο στρατός του Λεοννάτου καταφέρνει να ενωθεί με το στρατό του Αντίπατρου.
322 π.Χ. *Άνοιξη:* Αλλεπάλληλες ήττες των Αθηναίων σε ναυμαχίες πρώτα στην Άβυδο και στη συνέχεια κοντά στην Αμοργό. Η τελευταία ήταν η μεγαλύτερη ναυμαχία που έγινε σε ελληνικά ύδατα μετά τη ναυμαχία της Σαλαμίνας, μέχρι εκείνη τουλάχιστον την εποχή. Με αυτή «έσβησε για πάντα η ναυτική υπεροχή και μαζί το πολιτικό μεγαλείο των Αθηνών» (Μπέλοχ).
Τα μακεδονικά στρατεύματα υπό την αρχηγία του Κρατερού και του Αντίπατρου συντρίβουν κοντά στην Κρανώνα της Θεσσαλίας τα ενωμένα στρατεύματα Αθηναίων, Αιτωλών και Πελοποννησίων, θέτοντας τέλος στο Λαμιακό Πόλεμο. Στη συνέχεια ο Αντίπατρος εγκαθιστά στην Αθήνα μακεδονική φρουρά και εκτελεί το ρήτορα Υπερείδη. Ο ρήτορας Δημοσθένης αναγκάζεται από «φυγαδοθήρες» του Αντίπατρου να αυτοκτονήσει με δηλητήριο στο Ναό του Ποσειδώνα στον Πόρο.
Ο Αντίπατρος με τον Κρατερό εγκαθιστούν φιλομακεδονικά καθεστώτα στην Πελοπόννησο και στρέφονται εναντίον των Αιτωλών, χωρίς ιδιαίτερη όμως επιτυχία.
322/321 π.Χ. Αρχίζουν οι πρώτες συγκρούσεις ανάμεσα στους επιγόνους του Μεγάλου Αλεξάνδρου.
Ο Περδίκκας αμέσως μετά το θάνατο του Αλεξάνδρου αναλαμβάνει, χωρίς να πάρει ιδιαίτερο τίτλο, καθήκοντα αντιβασιλέα, επιτροπεύοντας το διανοητικά ανάπηρο Αρριδαίο και τον Αλέξανδρο, γιο του Μ. Αλεξάνδρου και της Ρωξάνης. Αντιπροσωπεύοντας τη νομιμότητα, ο Περδίκκας επιδιώκει την ενότητα της αυτοκρατορίας. Γρήγορα έρχεται σε ρήξη με τους άλλους στρατηγούς. Έπειτα από μια αποτυχημένη επιχείρηση στην Αίγυπτο δολοφονείται από το στρατηγό του Σέλευκο. Ο δρόμος για τη διάλυση της αυτοκρατορίας είναι πλέον ανοιχτός.
Ο σύμμαχος του Περδίκκα Ευμένης ο Καρδιανός νικά τα στρατεύματα του Κρατερού στη Μικρά Ασία. Θάνατος του Κρατερού.
Συνάντηση στον Τριπαράδεισον της Κοίλης Συρίας των στρατηγών του Αλέξανδρου με σκοπό τη νέα διανομή αξιωμάτων και σατραπειών. Ο πρεσβύτερος όλων Αντίπατρος ανακηρύσσεται αυτοκράτορας επιμελητής, ο Σέλευκος σατράπης Βαβυλώνος, ενώ ο Αντίγονος, του οποίου η εξουσία ενισχύεται, αναλαμβάνει την τιμωρία του Ευμένους, του μόνου που έμεινε πιστός στον όρκο του προς τον Αλέξανδρο.
319 π.Χ. Ο Πτολεμαίος ο Λάγου κυριεύει τη Συρία. Θάνατος του Αντίπατρου. Δημιουργία συνασπισμού εναντίον του διαδόχου του Πολυσπέρχοντα, ο οποίος λίγο αργότερα εκδιώκεται από το θρόνο της Μακεδονίας.
318 π.Χ. Οι Αθηναίοι εκτελούν το στρατηγό Φωκίωνα, αλλά τελικά αναγκάζονται να συνθηκολογήσουν με τον Κάσσανδρο.
317 π.Χ. Ο Δημήτριος ο Φαληρέας εγκαθίσταται στην Αθήνα.
316 π.Χ. Ο Ευμένης ο Καρδιανός, αφού κατορθώνει να αντιμετωπίσει με επιτυχία πολλές επιθέσεις του Αντίγονου στην περιοχή της Βαβυλώνας, παραδίδεται τελικά σε αυτόν από τους αργυράσπιδες (μάχη της Γαβιηνής). Αφού τον εγκαταλείπουν οι Πέρσες σύμμαχοί του με αρχηγό τον Πευκέστα, εκτελείται.
Ο Πτολεμαίος, ο Σέλευκος, ο Κάσσανδρος και ο Λυσίμαχος συνασπίζονται εναντίον του Αντίγονου.
315 π.Χ. Ο Αντίγονος ο Μονόφθαλμος αποσπά τη Συρία από τον Πτολεμαίο, ο οποίος απαντά με την κατάληψη της Κύπρου.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Ο Αντίγονος δημιουργεί το «Κοινόν των Νησιωτών», με το οποίο ενώνονται οι πόλεις των Κυκλάδων. Με την ιδιαίτερα φιλική προς τις ελληνικές πόλεις πολιτική του, ο Αντίγονος προσδοκά οφέλη στην προσπάθειά του να γίνει μόνος κυρίαρχος της αυτοκρατορίας του Μ. Αλεξάνδρου.
312 π.Χ. Ήττα του Δημήτριου, γιου του Αντίγονου, από τα συνασπισμένα στρατεύματα των αντιπάλων του στην περιοχή της Γάζας. Ο Σέλευκος επιστρέφει στη Βαβυλώνα.
311 π.Χ. Ο Αντίγονος συνάπτει ειρήνη με τους αντιπάλους του, με εξαίρεση τον Σέλευκο. Οι τελευταίοι δηλώνουν ότι θα σέβονται την ελευθερία των Ελλήνων, ενώ ο Κάσσανδρος αναγνωρίζεται ως στρατηγός στην Ευρώπη και ως επίτροπος του ανήλικου Αλεξάνδρου, γιου του Μ. Αλεξάνδρου και της Ρωξάνης.
310 π.Χ. Ο Κάσσανδρος δολοφονεί τον Αλέξανδρο και τη Ρωξάνη. Εκλείπουν, έτσι, οι τελευταίοι κατευθείαν απόγονοι του Αλεξάνδρου.
309 π.Χ. Ο Αντίγονος καταστρέφει τη Βαβυλώνα.
Ο Πτολεμαίος καταλαμβάνει τη Λυκία και την Κω.
Ο Δημήτριος ο Φαληρέας άρχοντας στην Αθήνα.
Ο Σέλευκος καταλαμβάνει οριστικά τη Βαβυλώνα και εκστρατεύει προς την Ινδία.
307 π.Χ. Ο Αντίγονος αποφασίζει να εκδιώξει τις φρουρές του Κάσσανδρου από την Ελλάδα.
Ο γιος του Δημήτριος εκδιώκει τον Δημήτριο τον Φαληρέα από την Αθήνα.
306 π.Χ. Ο στρατηγός του Αλεξάνδρου Λυσίμαχος ανακηρύσσει τον εαυτό του βασιλιά της Θράκης. Μετά το θάνατό του στο θρόνο ανεβαίνει ο Πτολεμαίος ο Κεραυνός.
Λαμπρή νίκη του Δημήτριου κατά του Πτολεμαίου σε ναυμαχία κοντά στη Σαλαμίνα της Κύπρου. Ο Αντίγονος ανακηρύσσεται από το στρατό του βασιλιάς. Το παράδειγμά του σπεύδουν να ακολουθήσουν και οι αντίπαλοί του, οι οποίοι αυτοανακηρύσσονται βασιλείς.
Ο Επίκουρος ιδρύει φιλοσοφική σχολή στην Αθήνα.
305 π.Χ. Αποτυχημένη προσπάθεια του Αντίγονου να πλήξει τον Πτολεμαίο στην ίδια την Αίγυπτο. Προσπάθεια στη συνέχεια του Δημήτριου να καταλάβει τη σύμμαχο του Πτολεμαίου Ρόδο, παρά την πολύμηνη πολιορκία της, αποτυγχάνει.
304 π.Χ. Αγώνας του Δημήτριου του Πολιορκητή στην Ελλάδα κατά του Κάσσανδρου.
302 π.Χ. Συμμαχία ανάμεσα στον Σέλευκο και το βασιλιά Τσαντραγκούπτα της Ινδίας (Σανδρόκοττο).
Νέος συνασπισμός των επιγόνων του Αλεξάνδρου εναντίον του Αντίγονου.
Ο Κάσσανδρος εκδιώκει τον Πύρρο από την Ήπειρο, ο οποίος καταφεύγει στον Δημήτριο.
Ο Ζήνωνας ιδρύει τη Στωική Σχολή στην Αθήνα.
301 π.Χ. Μάχη στην Ιψό, ήττα και θάνατος του Αντίγονου.
300 π.Χ. Ιδρύεται η επί του ποταμού Ορόντου Αντιόχεια.
297 π.Χ. θάνατος του Κάσσανδρου.
Επέμβαση του Πύρρου της Ηπείρου στη Μακεδονία.
296-294 π.Χ. Ο Πτολεμαίος, ο Σέλευκος και ο Λυσίμαχος απογυμνώνουν τον Δημήτριο από τις κτήσεις του στην Ασία.
294 π.Χ. Ο Δημήτριος κατακτά τη Μακεδονία και ανακηρύσσεται βασιλιάς της.
293 π.Χ. Ο Δημήτριος ιδρύει τη Δημητριάδα.
292 π.Χ. Κατασκευάζεται από το γλύπτη Χάρη ο «Κολοσσός» της Ρόδου.
291 π.Χ. Ο Δημήτριος κυριεύει τη Θήβα και στρέφεται εναντίον του Πύρρου και των Αιτωλών.
290 π.Χ. Ίδρυση του Μουσείου της Αλεξάνδρειας.
287-5 π.Χ. Ο Πύρρος και ο Λυσίμαχος διώχνουν τον Δημήτριο από τη Μακεδονία, την οποία μοιράζονται.
Γέννηση του Αρχιμήδη του Συρακούσιου.
283 π.Χ. θάνατος του Δημήτριου του Πολιορκητή. Ο Αντίγονος Γονατάς ανακηρύσσεται βασιλιάς της Μακεδονίας.
282 π.Χ. Ο διοικητής της Περγάμου Φιλέταιρος επαναστατεί εναντίον του Λυσίμαχου.
281 π.Χ. Ο Μιθριδάτης Α΄ ανακηρύσσεται βασιλιάς του Πόντου.
Ο Σέλευκος επιχειρεί να εκστρατεύσει εναντίον της Μακεδονίας αλλά δολοφονείται. Τον διαδέχεται ο Αντίοχος Α΄ ο Σωτήρ.
Ανασύσταση της Αχαϊκής Συμπολιτείας.

facebook ΦΙΛΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

280 π.Χ. Νίκη του Πύρρου στην Ηράκλεια εναντίον των Ρωμαίων.
Επανάσταση της Ελλάδας εναντίον του Αντίγονου Γονατά. Ο Πτολεμαίος ο Κεραυνός βασιλιάς της Μακεδονίας.
280-273 π.Χ. Συνεχείς επιδρομές Γαλατών στη Θράκη οδηγούν στη δημιουργία γαλατικού κράτους στην περιοχή.
280-262 π.Χ. Μπροστά από το λιμάνι της Αλεξάνδρειας, πάνω στη νησίδα Φάρος, κατασκευάζεται από τον Σώστρατο τον Κνίδιο ένα ψηλό κτίσμα με σκοπό να διευκολύνει τη ναυσιπλοία, ο γνωστός Φάρος, ένα από τα επτά θαύματα της αρχαιότητας. Ο φανός του Φάρου είναι ορατός από απόσταση 50 χιλιομέτρων.
279 π.Χ. Νίκη του Πύρρου εναντίον των Ρωμαίων στο Αούσκουλο της Ιταλίας.
Ειρήνη και συμμαχία του Αντίοχου Α΄ και του Αντίγονου Γονατά.
Ήττα και θάνατος του Πτολεμαίου Κεραυνού από τους Γαλάτες του Βρέννου.
Οι Γαλάτες αναγκάζονται να υποχωρήσουν προς τα βόρεια μετά την αποτυχία τους να καταλάβουν τους Δελφούς.
278/77 π.Χ. Οι Γαλάτες εισβάλλουν στη Μικρά Ασία.
Ο Πύρρος κατακτά τη Σικελία.
Νίκη του Αντίγονου Γονατά στην περιοχή της Λυσιμαχείας εναντίον των Γαλατών.
275 π.Χ. Ήττα του Πύρρου από τους Ρωμαίους στο Βενεβέντο. Λίγο αργότερα ο Πύρρος εγκαταλείπει την Ιταλία.
274-271 π.Χ. Πρώτος Συριακός Πόλεμος. Ο Πτολεμαίος Β΄ μετά τη νίκη του επί του Αντίοχου Α΄ κατορθώνει να διατηρήσει την Κοίλη Συρία και να καταλάβει την Κιλικία.
272 π.Χ. Θάνατος του Πύρρου. Ο Αντίγονος Γονατάς επιβάλλει και πάλι την κυριαρχία του στην Ελλάδα.
267/266-261 π.Χ. Συμμαχία της Πελοποννήσου, της Αθήνας και της Αιγύπτου, η οποία στρέφεται εναντίον του βασιλιά της Μακεδονίας Αντίγονου. Οι Αθηναίοι κηρύττουν τον πόλεμο εναντίον του Αντίγονου με ψήφισμα έπειτα από πρόταση του Χρεμωνίδη (Χρεμωνίδειος Πόλεμος).
265 π.Χ. Τα στρατεύματα των Αθηναίων και των Πελοποννησίων ηττώνται στην περιοχή της Κορίνθου από τα στρατεύματα του Αντίγονου. Στη μάχη φονεύεται ο βασιλιάς της Σπάρτης Αρεύς Β΄.
Διάλυση της Πελοποννησιακής Συμμαχίας.
263 π.Χ. Η Αθήνα συνθηκολογεί με τον Αντίγονο της Μακεδονίας. Μακεδονική φρουρά εγκαθίσταται στο Μουσείον και στον Πειραιά.
261 π.Χ. Μεγάλη νίκη του Αντίγονου σε ναυμαχία στην περιοχή της Κω. Το Κοινόν των Νησιωτών γίνεται προτεκτοράτο του Αντίγονου.
260-253 π.Χ. Δεύτερος Συριακός Πόλεμος. Ο Πτολεμαίος ο Φιλάδελφος στρέφεται εναντίον του Αντίοχου Β΄ Θεού και του συμμάχου του Αντίγονου. Στον πόλεμο αυτό ο Πτολεμαίος, παρά τις αρχικές του απώλειες, κυρίως ασιατικών κτήσεων, κατορθώνει να συνάψει μια σχεδόν ανέλπιστα ευνοϊκή συνθήκη με τον Αντίοχο. Αυτό του επιτρέπει να συνεχίσει τον πόλεμο εναντίον του Αντίγονου.
255 π.Χ. Η Αθήνα αποκτά και πάλι την αυτονομία της.
254 π.Χ. Οι Ρωμαίοι καταλαμβάνουν το Πάνορμον (Παλέρμο), συνεχίζοντας την προς νότο επέκταση της κυριαρχίας τους.
246-241 π.Χ. Τρίτος Συριακός Πόλεμος. Μετά το θάνατο του Αντίοχου Β΄ δολοφονείται η σύζυγός του Βερενίκη, κόρη του Πτολεμαίου Β΄ και αδερφή του νέου βασιλιά της Αιγύπτου Πτολεμαίου Γ΄ του Ευεργέτη. Ο Πτολεμαίος αντιδρώντας εισβάλλει στη Συρία και σε εκπληκτικά σύντομο χρονικό διάστημα καταλαμβάνει ένα μεγάλο τμήμα της αυτοκρατορίας των Σελευκιδών.
245 π.Χ. Η Αιτωλική Συμπολιτεία νικά τους Βοιωτούς στη Χαιρώνεια.
Πρώτη στρατηγία του Άρατου.
243 π.Χ. Συμμαχία του Αντίγονου Γονατά και των Αιτωλών.
Ο Άρατος καταλαμβάνει τον Ακροκόρινθο.
242 π.Χ. Προσπάθεια του Άγη Δ΄ στη Σπάρτη για κοινωνική μεταρρύθμιση αποτυγχάνει.
241 π.Χ. Ο Άτταλος Α΄ διαδέχεται τον Ευμένη Α΄ της Περγάμου.
239 π.Χ. Ο Δημήτριος Β΄ διαδέχεται τον Αντίγονο Γονατά στο θρόνο της Μακεδονίας.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

237 π.Χ. Ο Κλεομένης Γ΄ γίνεται βασιλιάς της Σπάρτης.
236 π.Χ. Ο Άτταλος Α΄ ανακηρύσσεται βασιλιάς της Περγάμου.
229 π.Χ. Ο Αντίγονος ο Δώσων διαδέχεται τον Δημήτριο Β΄ στο θρόνο της Μακεδονίας. Η Αθήνα απελευθερώνεται από τη μακεδονική φρουρά.
Η Αιτωλική Συμπολιτεία διευρύνει τα όριά της.
228 π.Χ. Πόλεμος ανάμεσα στη Σπάρτη και τους Αχαιούς.
227 π.Χ. Επαναστατικές μεταρρυθμίσεις του Κλεομένη Γ΄ στη Σπάρτη. Σημαντικές επιτυχίες του εναντίον των Αχαιών.
225 π.Χ. Συμμαχία του Αντίγονου της Μακεδονίας με τους Αχαιούς.
222 π.Χ. Ήττα του Κλεομένη από τον Αντίγονο Δώσωνα και τους συμμάχους του στη μάχη της Σελλάσιας. Ο Αντίγονος καταλαμβάνει τη Σπάρτη.
221 π.Χ. Ο Φίλιππος Ε΄ βασιλιάς της Μακεδονίας.
220-217 π.Χ. Πόλεμος ανάμεσα στον Φίλιππο Ε΄ και τους Αιτωλούς (Συμμαχικός Πόλεμος). Αλλεπάλληλες νίκες του Φιλίππου. Λεηλασία του Θέρμου.
217 π.Χ. Η ειρήνη της Ναυπάκτου θέτει τέλος στο Συμμαχικό Πόλεμο.
Ο Αιτωλός Αγέλαος σε συνεδρίαση του Κοινού των Αιτωλών επισημαίνει ότι πρέπει να προσέξουν οι Έλληνες τα «εξ Εσπερίας νέφη», σαφή υποδήλωση του ρωμαϊκού κινδύνου.
216 π.Χ. Εκστρατεία του Φιλίππου Ε΄ στην Αδριατική.
215 π.Χ. Συμμαχία Φιλίππου Ε΄ και Αννίβα. Α΄ Μακεδονικός Πόλεμος.
Ο Βαλέριος Λαιβίνιος υποχρεώνει τον Φίλιππο να λύσει την πολιορκία της Απολλωνίας. Ο Φίλιππος στρέφεται εναντίον της Μεσσήνης της Σικελίας.
213 π.Χ. Θάνατος του Άρατου.
Οι Θράκες εκδιώκουν τους Γαλάτες από την περιοχή.
212 π.Χ. Θάνατος του Αρχιμήδη.
211 π.Χ. Οι Ρωμαίοι και οι Αιτωλοί συμμαχούν εναντίον του Φιλίππου.
210 π.Χ. Ο Ατταλος αγοράζει την Αίγινα από τους Αιτωλούς.
Η Σικελία γίνεται ρωμαϊκή επαρχία.
209 π.Χ. Συνασπισμός εναντίον του Φιλίππου.
208 π.Χ. Οι Θράκες αποδέχονται την επικυριαρχία του βασιλιά της Μακεδονίας Φιλίππου Ε΄. Πρώτη στρατηγία του Φιλοποίμενα.
207 π.Χ. Ο Φίλιππος καταστρέφει το Θέρμο.
206 π.Χ. Οι Αιτωλοί συνάπτουν συνθήκη με τον Φίλιππο.
205 π.Χ. Επιστροφή του Αντίοχου Γ΄ από την εκστρατεία του στην Ανατολή.
202-201 π.Χ. Εκστρατεία του Φιλίππου Ε΄ στην Ασία.
Πόλεμος ανάμεσα στη Σπάρτη και την Αχαϊκή Συμπολιτεία.
200 π.Χ. Η Ρώμη κηρύσσει πόλεμο εναντίον του Φιλίππου Ε΄. Β΄ Μακεδονικός Πόλεμος. Η Ρόδος, η Πέργαμος, η Αιτωλική και η Αχαϊκή Συμπολιτεία συμμαχούν με τους Ρωμαίους.
197 π.Χ. Ηττα του Φιλίππου Ε΄ από τους Ρωμαίους (Τίτος Κουίντος Φλαμινίνος) στην περιοχή Κυνός Κεφαλαί.
196 π.Χ. Ο Φλαμινίνος διακηρύσσει την ελευθερία των ελληνικών πόλεων στη διάρκεια των Ισθμίων εκείνης της χρονιάς και οι Έλληνες ξεσπούν σε ενθουσιώδεις εκδηλώσεις!
194 π.Χ. Οι Ρωμαίοι εκκενώνουν την Ελλάδα.
192-188 π.Χ. Συριακός Πόλεμος. Ο Αντίοχος Γ΄ ο Μέγας εκστρατεύει στην Ελλάδα για να ενισχύσει τους συμμάχους του Αιτωλούς. Ήττα από τους Ρωμαίους στις Θερμοπύλες (191 π.Χ.).
189 π.Χ. Ήττα του Αντίοχου από τους Ρωμαίους υπό τον Σκιπίωνα τον Αφρικανό στη Μαγνησία της Μ. Ασίας.
188 π.Χ. Ειρήνη της Απάμειας. Ο Αντίοχος αναγκάζεται να εγκαταλείψει τη δυτικά του Ταύρου Μικρά Ασία. Η Ρώμη παραχωρεί τα περισσότερα εδάφη στην πιστή σύμμαχό της Πέργαμο.
Ο Φιλοποίμενας και η Αχαϊκή Συμπολιτεία υποτάσσουν τη Σπάρτη.
183 π.Χ. Οι Θρακικές πόλεις παραχωρούνται στο σύμμαχο των Ρωμαίων βασιλιά της Περγάμου Ευμένη.
Θάνατος του Φιλοποίμενα.
179 π.Χ. Ο βασιλιάς της Θράκης Κότυς Β΄ συμμαχεί εναντίον των Ρωμαίων με το νέο βασιλιά

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Network ΟΜΑΔΑ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ e-book

της Μακεδονίας Περσέα.
172 π.Χ. Αρχίζει πόλεμος ανάμεσα στους Ρωμαίους και τον Περσέα της Μακεδονίας.
170 π.Χ. Στην Αθήνα κατασκευάζεται η Στοά του Ευμένους.
169 π.Χ. Ο Περσέας χάνει τα Τέμπη.
Οι Ρωμαίοι εισέρχονται στη Μακεδονία.
168 π.Χ. Μάχη της Πύδνας. Ήττα του Περσέα από τις ρωμαϊκές λεγεώνες του Λεύκιου Αιμίλιου Παύλου. Η Μακεδονία διαιρείται σε τέσσερα ανεξάρτητα μεταξύ τους κράτη. Οι ύποπτοι για αντιρωμαϊκά αισθήματα Έλληνες τιμωρούνται αυστηρά. Η ρωμαϊκή νίκη στην Πύδνα κρίνει την παγκόσμια κυριαρχία της Ρώμης.
Ο Αντίοχος Δ΄ αναγκάζεται από τους Ρωμαίους να εγκαταλείψει την Αίγυπτο.
167 π.Χ. Σκληρά μέτρα του Αντίοχου εναντίον των Εβραίων.
Η Ρώμη παραχωρεί στην Αθήνα το λιμάνι της Δήλου, πλήττοντας έτσι καίρια τα εμπορικά συμφέροντα της Ρόδου.
166 π.Χ. Ο Ιούδας Μακκαβαίος αρχηγός των Εβραίων επαναστατών.
164 π.Χ. Ο Αντίοχος επιτρέπει στους Εβραίους την ελεύθερη άσκηση των θρησκευτικών τους καθηκόντων.
149 π.Χ. Η Σπάρτη αποχωρεί από την Αχαϊκή Συμπολιτεία. Ο Δίαιος παρακινεί σε πόλεμο τη συμπολιτεία εναντίον της Σπάρτης.
149/148 π.Χ. Εξέγερση του Ανδρίσκου στη Μακεδονία και ήττα του από τον Καικίλιο Μέτελλο. Η Μακεδονία γίνεται ρωμαϊκή επαρχία.
147 π.Χ. Επανάσταση των Αχαιών εναντίον της Ρώμης.
Ήττα του Κριτόλαου στρατηγού της Αχαϊκής Συμπολιτείας στη Σκάρφεια της Λοκρίδας από τον ύπατο Καικίλιο Μέτελλο. Η κεντρική Ελλάδα καταλαμβάνεται από τους Ρωμαίους.
146 π.Χ. Ήττα της Αχαϊκής Συμπολιτείας (Δίαιος) στη Λευκόπετρα της Κορίνθου από τους Ρωμαίους (Μόμμιος). Καταστροφή της Κορίνθου από τους Ρωμαίους. Η νότια Ελλάδα (Αχαΐα) υπάγεται ως επαρχία στον ανθύπατο της Μακεδονίας.

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NetWORK ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

ΒΥΖΑΝΤΙΟ

Περίοδος του ρωμαϊκού οικουμενικού κράτους

145 π.Χ. Ο Πτολεμαίος Η΄ ο Φύσκωνας διώχνει από την Αλεξάνδρεια τους λόγιους, με αποτέλεσμα να αρχίσει να παρακμάζει η αλεξανδρινή επιστήμη.
Ο ιστορικός Πολύβιος επιστρέφει στην Ελλάδα.
Αναρχία στο βασίλειο των Σελευκιδών.
Κατασκευάζεται στην Αθήνα η Στοά του Αττάλου Β΄.
144 π.Χ. Ο Απολλόδωρος Ασκληπιάδου, Αθηναίος, συγγράφει τα «Χρονικά».
140 π.Χ. Ο Μιθριδάτης Α΄ κατακτά τη Μεσοποταμία.
138 π.Χ. Ο Άτταλος Γ΄ διαδέχεται στο θρόνο της Περγάμου τον Άτταλο Β΄.
135 π.Χ. Οι Σκορδίσκοι εισβάλλουν στη Θράκη.
Γεννιέται ο ιστορικός και στωικός φιλόσοφος Ποσειδώνιος στην Απάμεια της Συρίας.
133 π.Χ. Πεθαίνει ο βασιλιάς της Περγάμου Άτταλος Γ΄, ο οποίος κληροδοτεί το κράτος του στη Ρωμαϊκή Σύγκλητο.
131 π.Χ. Ο Πτολεμαίος Η΄ ο Φύσκωνας εκδιώκεται από την Αλεξάνδρεια. Η Κλεοπάτρα Β΄ παραμένει βασίλισσα.
130 π.Χ. Ο Αγαθαρχίδης ο Κνίδιος περιπλέει την Ερυθρά Θάλασσα, της οποίας κάνει λεπτομερή περιγραφή.
Πεθαίνει ο Αντίοχος ο Σιδήτης στον πόλεμο εναντίον των Πάρθων. Το βασίλειο των Σελευκιδών καταρρέει.
129 π.Χ. Η Μικρά Ασία γίνεται ρωμαϊκή επαρχία.
Ο Πτολεμαίος ο Φύσκωνας επιστρέφει στην Αλεξάνδρεια, χωρίς όμως να τερματιστεί ο εμφύλιος πόλεμος.
Πεθαίνει ο φιλόσοφος Καρνεάδης ο Κυρρηναίος.
Ο αστρονόμος Ίππαρχος προσδιορίζει τη μετάπτωση των ισημεριών.
123 π.Χ. Ο Μιθριδάτης Β΄ ο Μέγας ανακηρύσσεται βασιλιάς των Πάρθων.
Ο Γάιος Γράκχος επιβάλλει τη φορολογία της δεκάτης στην Ασία, την οποία φροντίζει να εκμισθώσει σε δημοσιώνες.
121 π.Χ. Ο Μιθριδάτης Ε΄, ο βασιλιάς του Πόντου, δολοφονείται.
120 π.Χ. Ο Μιθριδάτης ΣΤ΄ ο Ευπάτωρ ανακηρύσσεται βασιλιάς του Πόντου.
Ο Ίππαλος ο Κυβερνήτης πλέει προς την Ινδία διαμέσου της ανοιχτής θάλασσας, εκμεταλλευόμενος την πορεία του νοτιοδυτικού ινδικού ανέμου (μουσώνες).
119 π.Χ. Ο Εύδοξος ο Κυζικηνός πραγματοποιεί το πρώτο από τα ταξίδια του στην Ινδία.
118 π.Χ. Πεθαίνει ο ιστορικός Πολύβιος.
Ο Πτολεμαίος ο Φύσκωνας συμφιλιώνεται τελικά με την Κλεοπάτρα Β΄. Αποκαθίσταται η τάξη στο αιγυπτιακό κράτος.
116 π.Χ. Πεθαίνει ο Πτολεμαίος Η΄ ο Φύσκωνας. Νέος βασιλιάς ο Πτολεμαίος Θ΄ ο Λαθύρου. Η Κλεοπάτρα Γ΄ παίρνει την εξουσία.
114 π.Χ. Οι Σκορδίσκοι εισβάλλουν στη νότια Ελλάδα και λεηλατούν τους Δελφούς.
111 π.Χ. Δεύτερο ταξίδι του Εύδοξου του Κυζικηνού στην Ινδία.
110-108 π.Χ. Οι Ρωμαίοι εκστρατεύουν στη Θράκη.
110 π.Χ. Πεθαίνει ο στωικός φιλόσοφος Παναίτιος ο Ρόδιος.
Ο Μιθριδάτης ΣΤ΄ ο Ευπάτωρ εκστρατεύει στην Κριμαία εναντίον του ηγεμόνα των Σκύθων Σκίλουρου και ανακηρύσσεται βασιλιάς του Κιμμερίου Βοσπόρου.
107 π.Χ. Εγκαταλείπει την Αίγυπτο ο Πτολεμαίος ο Λαθύρου. Νέος βασιλιάς ο Πτολεμαίος Ι΄ ο Αλέξανδρος Α΄.
Ο Μιθριδάτης ΣΤ΄ και ο Νικομήδης της Βιθυνίας μοιράζονται την Παφλαγονία.
106 π.Χ. Γεννιέται ο Κικέρωνας.
104 π.Χ. Σοβαρές ταραχές στην Αθήνα με τους δούλους.
102 π.Χ. Ολιγαρχική μεταρρύθμιση στην Αθήνα.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Ο Νικομήδης Γ΄ εκδιώκεται από τον Μιθριδάτη ΣΤ΄ από την Καππαδοκία και προσαρτά τη χώρα.
101 π.Χ. Πεθαίνει η Κλεοπάτρα Γ΄. Ο Πτολεμαίος παραμένει μόνος βασιλιάς.
Γεννιέται ο Ιούλιος Καίσαρας.
96 π.Χ. Ο Πτολεμαίος ο Απίωνας κληροδοτεί την Κυρήνη στη Ρωμαϊκή Σύγκλητο.
95 π.Χ. Η Ρωμαϊκή Σύγκλητος υποχρεώνει τον Μιθριδάτη ΣΤ΄ να εγκαταλείψει την Καππαδοκία και την Παφλαγονία.
94 π.Χ. Πεθαίνει ο Νικομήδης Γ΄, ο βασιλιάς της Βιθυνίας. Ανταγωνισμός ανάμεσα στους γιους του για το θρόνο.
93 π.Χ. Ο Τιγράνης, γαμπρός του Μιθριδάτη, εκδιώκει τον Αριοβαρζάνη, ο οποίος είναι φίλος των Ρωμαίων, από την Καππαδοκία.
92 π.Χ. Ο Σύλλας αποκαθιστά τον Αριοβαρζάνη στην Καππαδοκία.
90 π.Χ. Ο ανδριαντοποιός Πασιτέλης από τη Μεγάλη Ελλάδα εγκαθίσταται στη Ρώμη.
Γεννιέται ο ιστορικός Διόδωρος ο Σικελιώτης.
Ο Μιθριδάτης ΣΤ΄ επεμβαίνει στη Βιθυνία.
89 π.Χ. Επανάσταση στην Ελλάδα έπειτα από παρακίνηση του Μιθριδάτη.
Αποστέλλεται από τη Σύγκλητο στη Βιθυνία ο Μάνλιος Ακύλιος για να αποκαταστήσει την τάξη.
88 π.Χ. Πόλεμος ανάμεσα στον Μιθριδάτη ΣΤ΄ και τη Ρώμη.
Έπειτα από διαταγή του Μιθριδάτη σκοτώνονται όλοι οι Ρωμαίοι και οι Ιταλοί που κατοικούν στη Μικρά Ασία και τη Δήλο.
Πεθαίνει ο Πτολεμαίος Γ΄.
Ο Πτολεμαίος ο Λαθύρου ανακτά την εξουσία.
Οι Ναβαταίοι εισβάλλουν στη Συρία των Σελευκιδών.
Οι Ρωμαίοι πολιορκούν τη Ρόδο.
Οι Αθηναίοι επαναστατούν εναντίον της Ρώμης.
87 π.Χ. Ο Σύλλας φτάνει στην Ελλάδα και αρχίζει να πολιορκεί την Αθήνα.
86 π.Χ. Λεηλασία και καταστροφή των Αθηνών από τον Σύλλα.
Μάχες στη Χαιρώνεια και τον Ορχομενό.
Ο Λεύκιος Βαλέριος Φλάκκος και ο Γάιος Φλάβιος Φιμβρίας φτάνουν στη Μικρά Ασία.
Καταλαμβάνεται η Πέργαμος.
Ο Τιγράνης της Αρμενίας καταλαμβάνει την Ατροπατηνή και την Οσροηνή.
85 π.Χ. Συνθήκη του Δαρδάνου ανάμεσα στους Ρωμαίους και τον Μιθριδάτη τερματίζει τον Α΄ Μιθριδατικό Πόλεμο.
84 π.Χ. Οι Ναβαταίοι κυριεύουν τη Δαμασκό.
83 π.Χ. Ο Τιγράνης καταλαμβάνει την Κιλικία και τη βόρεια Συρία.
81 π.Χ. Αρχίζει ο Β΄ Μιθριδατικός Πόλεμος.
Πεθαίνει ο Πτολεμαίος Λάθυρος.
Νέος βασιλιάς ο Πτολεμαίος ο Αυλητής.
76 π.Χ. Οι Ρωμαίοι υποτάσσουν την Κρήτη.
75 π.Χ. Ακμή του ζωγράφου Τιμομάχου του Βυζαντίου.
74 π.Χ. Ο Μιθριδάτης εισβάλλει στη Βιθυνία και την Καππαδοκία μετά το θάνατο του Νικομήδη Δ΄. Μάχες στη Χαλκηδόνα και την Κύζικο. Ο Λούκουλος ανακτά τη Βιθυνία.
73 π.Χ. Επανάσταση των δούλων υπό τον Σπάρτακο.
72 π.Χ. Ο Λούκουλος φτάνει στον Πόντο. Μάχη της Κάβειρας.
Οι Ρωμαίοι κατακτούν τις πόλεις της ανατολικής ακτής του Εύξεινου Πόντου.
Ο Σπάρτακος λεηλατεί την Ιταλία.
Ήττα του Κράσσου που στέλνεται εναντίον του.
71 π.Χ. Ο Μιθριδάτης διαφεύγει στην Αρμενία.
Ο Λούκουλος καταλαμβάνει την Αμισό και την Ηράκλεια.
Ο Πομπήιος και ο Κράσσος συντρίβουν τους δούλους του Σπάρτακου.
70 π.Χ. Οι Ρωμαίοι καταλαμβάνουν τη Σινώπη. Ο Τιγράνης αρνείται να παραδώσει τον Μιθριδάτη. **69 π.Χ.** Ο Λούκουλος κυριεύει την Αρμενία και καταλαμβάνει τα Τιγρανόκερτα.
Συνεχείς πειρατικές επιδρομές σε όλη την κεντρική και την ανατολική Μεσόγειο.
68 π.Χ. Ο στρατός του Λούκουλου επαναστατεί. Ο Μιθριδάτης βρίσκει την ευκαιρία και

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

καταλαμβάνει και πάλι τον Πόντο.
67 π.Χ. Ο Πομπήιος καταστέλλει την πειρατεία.
Η Κρήτη μαζί με την Κυρηναϊκή οργανώνονται σε ρωμαϊκή επαρχία.
66 π.Χ. Ο Πομπήιος φτάνει στην Αρμενία.
65 π.Χ. Ο Πομπήιος φτάνει στον Καύκασο.
64 π.Χ. Ο Πομπήιος καταλαμβάνει τη Συρία. Διαλύεται το κράτος των Σελευκιδών.
63 π.Χ. Η Συρία γίνεται ρωμαϊκή επαρχία.
Πεθαίνει ο Μιθριδάτης ο Ευπάτωρ. Ο γιος του Φαρνάκης ανακηρύσσεται βασιλιάς του Κιμμερίου Βοσπόρου.
60 π.Χ. Ο Πομπήιος, ο Καίσαρας και ο Κράσσος σχηματίζουν την πρώτη τριανδρία.
59 π.Χ. Ο Πτολεμαίος Αυλητής αναγνωρίζεται βασιλιάς της Αιγύπτου.
58 π.Χ. Ο Κάτωνας της Ουτίκης καταλαμβάνει την Κύπρο.
Εξέγερση στην Αλεξάνδρεια. Ο Πτολεμαίος ο Αυλητής καταφεύγει στη Ρώμη.
57 π.Χ. Εξέγερση της Ιουδαίας εναντίον της Ρώμης.
56 π.Χ. Ο ανθύπατος της Συρίας Γαβίνιος επεμβαίνει στην Αίγυπτο. Παλινόρθωση του Πτολεμαίου Αυλητή στο θρόνο.
55 π.Χ. Ο Βουρεβίστας καταστρέφει τις ελληνικές πόλεις του Εύξεινου Πόντου.
54 π.Χ. Ο Κράσσος εισβάλλει στη Μακεδονία.
51 π.Χ. Πεθαίνει ο Πτολεμαίος Αυλητής. Η Κλεοπάτρα Ζ΄ γίνεται βασίλισσα.
50 π.Χ. Ο Ερμαίος ιδρύει ελληνικό βασίλειο στην Πενταποταμία (Πουντζάπ).
49 π.Χ. Ο Καίσαρας επιβάλλει δικτατορία.
48 π.Χ. Μάχη και νίκη του Καίσαρα επί του Πομπήιου στα Φάρσαλα. Φυγή και θάνατος του Πομπήιου στην Αίγυπτο. Εξέγερση της Αιγύπτου εναντίον του Καίσαρα. Καίγεται η Βιβλιοθήκη της Αλεξανδρείας.
47 π.Χ. Νίκες του Καίσαρα εναντίον των Αλεξανδρινών και του Φαρνάκη, βασιλιά του Κιμμερίου Βοσπόρου.
44 π.Χ. Ο Καίσαρας αποφασίζει την ανοικοδόμηση της Κορίνθου.
Δολοφονείται ο Καίσαρας.
43 π.Χ. Βιαιότητες του Βρούτου και του Κάσσιου στην Ανατολή.
Πεθαίνει ο Κικέρωνας.
42 π.Χ. Μάχη των Φιλίππων. Νίκη του Οκταβιανού και του Αντώνιου κατά του Βρούτου και του Κάσσιου.
41 π.Χ. Συνάντηση του Αντώνιου και της Κλεοπάτρας.
39 π.Χ. Ο Ηρώδης γίνεται βασιλιάς της Ιουδαίας.
37 π.Χ. Ο Ηρώδης παίρνει ως σύζυγό του την Κλεοπάτρα.
36 π.Χ. Εκστρατεία του Αντώνιου των Πάρθων.
35 π.Χ. Ρήξη ανάμεσα στον Αντώνιο και τον Οκταβιανό.
34 π.Χ. Ο Αντώνιος μοιράζει την Ανατολή στην Κλεοπάτρα και τα παιδιά της.
33 π.Χ. Εκστρατεία του Αντώνιου στην Αρμενία.
Οι Ρωμαίοι κυριεύουν ολόκληρη τη βόρεια Αφρική.
32 π.Χ. Ο Αντώνιος διώχνει την Οκταβία.
Ο Αντώνιος και η Κλεοπάτρα στην Ελλάδα. Ο Οκταβιανός κηρύσσει τον πόλεμο εναντίον της Κλεοπάτρας.
31 π.Χ. Ο Αγρίππας αιφνιδιάζει τη Μεθώνη. Ο Οκταβιανός στην Ήπειρο. Ήττα του Αντώνιου και της Κλεοπάτρας στο Άκτιο.
30 π.Χ. Ιδρύεται η Νικόπολη από τον Οκταβιανό.
Ο Διονύσιος ο Αλικαρνασσέας έρχεται στη Ρώμη.
29 π.Χ. Ο Οκταβιανός εγκρίνει την ανέγερση ναού προς τιμήν της Ρώμης στην Πέργαμο και τη Νικομήδεια. Γενική παραγραφή των χρεών στην Ελλάδα.
27 π.Χ. Ο Οκταβιανός παίρνει τον τίτλο του αυγούστου.
21 π.Χ. Ο Αύγουστος επισκέπτεται τη Σπάρτη.
19 π.Χ. Ο Αύγουστος επισκέπτεται τη Σάμο και κηρύσσει την αυτονομία του νησιού.
15 π.Χ. Κατασκευάζεται το Ωδείο του Αγρίππα στην Αγορά των Αθηνών.
13 π.Χ. Ο Καρπούνιος Πίσωνας καταπνίγει επανάσταση στη Θράκη.
4 π.Χ. Γέννηση του Χριστού (πιθανή χρονολόγηση).

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Θάνατος του Ηρώδη του Μεγάλου. Το βασίλειό του μοιράζεται στους γιους του.
1 μ.Χ. Αρχή της χριστιανικής χρονολόγησης σύμφωνα με το μοναχό Διονύσιο.
14 μ.Χ. Πεθαίνει ο Αύγουστος. Νέος αυτοκράτορας ανακηρύσσεται ο Τιβέριος.
17 μ.Χ. Προσάρτηση της Καππαδοκίας και της Κομμαγηνής.
18 μ.Χ. Ο Γερμανικός επισκέπτεται την Ελλάδα.
25 μ.Χ. Μαρτύριο του αγίου Ιωάννη του Βαπτιστή.
25. Πεθαίνει ο γεωγράφος Στράβωνας.
33. Παραδοσιακή χρονολογία για το θάνατο του Ιησού Χριστού. Ο απόστολος Παύλος ασπάζεται το χριστιανισμό.
37. Πεθαίνει ο Τιβέριος. Τον διαδέχεται ο Καλιγούλας, ο οποίος λατρεύεται ως θεός από τους Έλληνες. Οι Ρωμαίοι αρπάζουν και μεταφέρουν στη Ρώμη ελληνικά αγάλματα.
41. Δολοφονείται ο Καλιγούλας από τους πραιτωριανούς. Νέος αυτοκράτορας ο Κλαύδιος. Ρυθμίζει τις διαφορές των Ελλήνων και των Εβραίων στην Αλεξάνδρεια.
44. Η Μακεδονία και η Αχαΐα ονομάζονται συγκλητικές επαρχίες.
46. Μετά το θάνατο του βασιλιά της Θράκης Ροιμητάλκη Γ΄ η Θράκη παύει να αποτελεί ανεξάρτητο κράτος και γίνεται ρωμαϊκή επαρχία με πρωτεύουσα την Πέρινθο.
47-48. Πρώτη περιοδεία του αποστόλου Παύλου: επισκέπτεται την Κύπρο, την Πέργη της Παμφυλίας, την Αντιόχεια της Πισιδίας, το Ικόνιο, τη Λύστρα και τη Νέρβη της Ν. Γαλατίας.
49-51. Δεύτερη περιοδεία του αποστόλου Παύλου. Επισκέπτεται τη Λυκαονία, τη Φρυγία, την Τρωάδα, τη Μακεδονία και την Αθήνα. Στους Φιλίππους ιδρύεται η πρώτη εκκλησία σε ευρωπαϊκό έδαφος.
51-52. Ο Γάλλος γίνεται ανθύπατος της Αχαΐας.
52. Ο απόστολος Παύλος στην Κόρινθο.
52-56. Τρίτη περιοδεία του αποστόλου Παύλου. Με ορμητήριο την Έφεσο επισκέπτεται τη Μικρά Ασία και την Ελλάδα.
62-64. Τέταρτη περιοδεία του αποστόλου Παύλου. Επισκέπτεται κυρίως τη Δύση αλλά και την Ανατολή (Μικρά Ασία, Κρήτη, Μακεδονία, Ιλλυρία).
64. Εμπρησμός της Ρώμης. Διωγμός των χριστιανών. Μαρτύρια των αποστόλων Πέτρου και Παύλου (15).
66. Ταξίδι του Νέρωνα στην Ελλάδα. Η ρωμαϊκή επαρχία της Αχαΐας ανακηρύσσεται «ελεύθερη και ατελής».
67. Ο Νέρωνας εγκαινιάζει έργα στον Ισθμό της Κορίνθου.
66-68. Επανάσταση της Ιουδαίας.
Εκστρατείες του Βεσπασιανού.
65. Πεθαίνουν ο Σενέκας και ο Λουκανός.
70. Καταστροφή της Ιερουσαλήμ από τον Τίτο.
75. Ο Ιώσηπος Φλάβιος συγγράφει το έργο «Περί του Ιουδαϊκού Πολέμου».
80-90. Επιστολή του αποστόλου Παύλου προς τους Εβραίους.
80-100. Το «Κατά Ματθαίου Ευαγγέλιον». Το «Κατά Λουκάν Ευαγγέλιον».
85-95. Ευαγγελιστής Ιωάννης, «Αποκάλυψις».
95. Γεννιέται ο Αρριανός. Επιστολή του Ιακώβου.
105. Ο Απολλόδωρος ο Δαμασκηνός κατασκευάζει γέφυρα στο Δούναβη.
112. Ο Αδριανός εκλέγεται επώνυμος άρχοντας στην Αθήνα.
114-116. Ανεγείρεται το Μνημείο του Φιλοπάππου στο λόφο των Μουσών των Αθηνών. Ο Γάιος Ιούλιος Φιλόπαππος ήταν συριακής καταγωγής, εγγονός του τελευταίου βασιλιά της Κομμαγηνής, Αντιόχου Δ΄ του Επιφανούς. Διετέλεσε άρχοντας των Αθηνών (90-100 μ.Χ.).
120-130. Με δαπάνες του αυτοκράτορα Αδριανού ολοκληρώνεται ο Ναός του Ολυμπιείου και κατασκευάζονται η Βιβλιοθήκη και η Ρωμαϊκή Αγορά των Αθηνών.
121-125. Πρώτη περιοδεία του Αδριανού στην αυτοκρατορία.
125. Αρχίζει η κατασκευή του Αδριάνειου Υδραγωγείου στην Αθήνα, η οποία θα ολοκληρωθεί το 140 μ.Χ. Με αυτό το έργο γίνεται για πρώτη φορά δυνατή η απόληψη υδάτων της Πάρνηθας και της Πεντέλης. Σε συνδυασμό μάλιστα με την κατασκευή δύο μικρότερων υδραγωγείων στο Κεφαλάρι της Κηφισιάς και στο Ηράκλειο λύνεται το πρόβλημα της υδροδότησης της πόλης. Το υδραγωγείο καταλήγει στη δεξαμενή στο Κολωνάκι. Το έργο του

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Αδριανού υδροδοτεί την πόλη μέχρι τις αρχές του 20ού αιώνα.
Ο Κλαύδιος Πτολεμαίος γράφει το έργο «Γεωγραφία».
Πεθαίνει ο Επίκτητος.
128-134. Δεύτερη περιοδεία του Αδριανού στην αυτοκρατορία.
129. Γεννιέται ο Γαληνός. Εγκαίνια του Ολυμπιείου της Αθήνας.
130-150. Δεύτερη επιστολή του αποστόλου Πέτρου.
155. Εξέγερση των Εβραίων. Φοβερός σεισμός την Ελλάδα καταστρέφει κυρίως τη Ρόδο, την Κω και τη Σικυώνα. Ο αυτοκράτορας Αντωνίνος ρυθμίζει τα σχετικά με το κληρονομικό δίκαιο στην Ελλάδα.
160. Κατασκευάζεται το Θέατρο του Ηρώδου του Αττικού.
167. Λοιμός στην Ελλάδα και κυρίως την Αθήνα.
150. Γεννιέται ο άγιος Κλήμης της Αλεξάνδρειας.
150-200. Περίοδος δράσης του φιλοσόφου Σέξτου του Εμπειρικού.
162. Εγκαινιάζεται το Ωδείο του Ηρώδη του Αττικού στην Αθήνα.
163. Ο Λουκιανός γράφει το έργο «Εικόνες».
173. Ο Παυσανίας γράφει το έργο «Ελλάδος Περιήγησις».
174. Ο Μάρκος Αυρήλιος αρχίζει να γράφει «τα εις εαυτόν».
175. Πεθαίνει ο Αρριανός.
176. Ο Μάρκος Αυρήλιος ιδρύει τέσσερις έδρες φιλοσοφίας στη Ρώμη. Μετατρέπει τις φιλοσοφικές σχολές της Αθήνας σε ένα είδος πανεπιστημίου.
178. Σεισμός ερημώνει τη Σάμο, τη Χίο, τη Μίλητο και άλλες ελληνικές πόλεις.
179. Πεθαίνει ο Ηρώδης ο Αττικός.
180. Πεθαίνει ο Μάρκος Αυρήλιου Κόμμοδος.
185. Γεννιέται ο Ωριγένης.
190. Πεθαίνει ο Λουκιανός. Ο Τερτυλλιανός ασπάζεται το χριστιανισμό.
201. Πεθαίνει ο Γαληνός.
203. Ο Ωριγένης αναλαμβάνει τη διεύθυνση της κατηχητικής σχολής της Αλεξάνδρειας.
204-269. Περίοδος δράσης του Πλωτίνου.
212. Με διάταγμα του Καρακάλλα χορηγείται το δικαίωμα του Ρωμαίου πολίτη στο μεγαλύτερο μέρος της αυτοκρατορίας.
215. Πεθαίνει ο Κλήμης ο Αλεξανδρεύς.
222. Πεθαίνει ο Τερτυλλιανός.
235. Διωγμός των χριστιανών από τον Μαξιμίνο.
244. Ο Πλωτίνος αρχίζει να διδάσκει στη Ρώμη.
248. Οι Γότθοι και οι Βάνδαλοι στη Θράκη.
249. Ο αυτοκράτορας Δέκιος απωθεί τους Γότθους.
250. Επιδημία λοιμού στην αυτοκρατορία.
Διωγμός του Δέκιου.
251-356. Περίοδος δράσης του αγίου Αντωνίου.
251. Συγκαλείται σύνοδος ιεραρχών στη Ρώμη.
257. Διωγμός των χριστιανών από τον Βαλεριανό.
265-340. Περίοδος δράσης του Ευσέβιου, επισκόπου Καισαρείας.
267. Λεηλασία και καταστροφή των Αθηνών από τους Ερούλους.
270. Ακμή του ιστορικού Δεξίππου.
Ο άγιος Αντώνιος αποσύρεται στην έρημο.
271. Ο Πορφύριος γράφει το έργο «Κατά των Χριστιανών».
275. Βαρβαρικά φύλα εισβάλλουν στην αυτοκρατορία από όλες τις πλευρές.
280. Γεννιέται ο Ιάμβλιχος.
284. Ο Διοκλητιανός ανακηρύσσεται αυτοκράτορας.
290. Ο Λακτάντιος διδάσκει στη Νικομήδεια.
293. Οργάνωση της τετραρχίας: ο Διοκλητιανός κρατά τις ασιατικές επαρχίες με έδρα τη Νικομήδεια. Ο Μαξιμιανός αναλαμβάνει την Ιταλία και τη Ραιτία, ενώ ο Γαλέριος αναλαμβάνει τη διοίκηση των υπόλοιπων επαρχιών της Βαλκανικής και του Δούναβη και ο Κωνστάντιος ο Χλωρός τη διοίκηση της Βρετανίας, της Γαλατίας, της Ισπανίας και της Μαυριτανίας.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

297. Επαρχιακή μεταρρύθμιση του Διοκλητιανού.
302. Εκδίωξη των χριστιανών από το στρατό.
Ο Ευσέβιος γράφει την «Εκκλησιαστική Ιστορία».
303. Τα πρώτα διατάγματα διωγμών των χριστιανών από τον Διοκλητιανό.
305. Παραιτούνται ο Διοκλητιανός και ο Μαξιμιανός.
306. Μετά το θάνατο του Κωνσταντίνου Χλωρού στο Εβόρακο της Βρετανίας οι λεγεώνες που στάθμευαν στην περιοχή αναγορεύουν αύγουστο το γιο του Κωνσταντίνο.
Εκστρατείες του Κωνσταντίνου εναντίον των Φράγκων και των Αλαμανών.
Ο άγιος Αντώνιος οργανώνει τη μοναστική ζωή.
307. Συμμαχία του Μαξεντίου και του Κωνσταντίνου.
Ο Λικίνιος Αύγουστος στη Δύση.
308. Ο Μαξέντιος εναντίον του Μαξιμιανού και του Κωνσταντίνου.
310. Ήττα και θάνατος του Μαξιμιανού.
311. Εκδίδεται από τους συναυτοκράτορες Γαλέριο, Κωνσταντίνο και Λικίνιο έδικτο με το οποίο αναστέλλονται οι διωγμοί εναντίον των χριστιανών και επιτρέπεται η ελεύθερη άσκηση της χριστιανικής λατρείας.
Πεθαίνει ο συναυτοκράτορας της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας Γαλέριος.
Ο Λικίνιος και ο Μαξιμίνος μοιράζονται τις κτήσεις του.
312. Νίκη του Κωνσταντίνου επί του Μαξεντίου κοντά στη Μιλβία γέφυρα του ποταμού Τίβερη (κοντά στη Ρώμη). Πεθαίνει ο Μαξέντιος.
313. Σε έγγραφο του αυτοκράτορα Λικίνιου προς το διοικητή της Βιθυνίας περιλαμβάνεται και αναφορά σε συμφωνία του Λικίνιου με τον Κωνσταντίνο η οποία επιτεύχθηκε στη διάρκεια της παρουσίας και των δύο στο Μεδιόλανο, λίγους μήνες πριν. Με τη συμφωνία αυτή διακηρυσσόταν η αρχή της ανεξιθρησκίας μέσα στα όρια της αυτοκρατορίας.
314. Σύγκρουση ανάμεσα στον Κωνσταντίνο και τον Λικίνιο.
Γεννιέται ο φιλόσοφος Λιβάνιος.
318. Ο Αρειος αρχίζει το κήρυγμά του.
Νόμοι εναντίον της μαγείας.
321. Η εκκλησία μπορεί να απελευθερώνει δούλους.
323. Ο Άρειος καταδικάζεται και διώχνεται από την Αλεξάνδρεια.
324. Μάχη της Αδριανούπολης και της Χρυσούπολης. Πεθαίνει ο Λικίνιος.
Ο Μέγας Κωνσταντίνος μονοκράτορας.
325. Σύνοδος της Νικαίας. Εξορίζεται ο Άρειος.

Περίοδος του ενωμένου βυζαντινού κράτους

324 *18 Σεπτεμβρίου:* Ο Κωνσταντίνος μετά την παραίτηση του Λικίνιου παραμένει πλέον μόνος αυτοκράτορας μέχρι το θάνατό του, στις 22 Μαΐου του 337.
8 Νοεμβρίου: Τελετή θεμελίωσης της Κωνσταντινούπολης.
325 Συνέρχεται στη Νίκαια της Βιθυνίας η Α΄ Οικουμενική Σύνοδος. Ασχολείται με το χριστολογικό θέμα και καταδικάζει τη διδασκαλία του Αρείου. Τέλος συντάσσει τα πρώτα επτά άρθρα του Συμβόλου της Πίστεως.
327 Η Αγία Ελένη ανακαλύπτει τον τάφο του Ιησού και τον Τίμιο Σταυρό στην Ιερουσαλήμ.
328 Ο Μέγας Αθανάσιος εκλέγεται πατριάρχης Αλεξάνδρειας.
Πεθαίνει η αγία Ελένη, μητέρα του αυτοκράτορα Κωνσταντίνου Α΄.
329 Γεννιέται ο άγιος Γρηγόριος ο Ναζιανζηνός.
330 *11 Μαΐου:* Εγκαίνια της Κωνσταντινούπολης.
Πεθαίνει ο Ιάμβλιχος, νεοπλατωνικός φιλόσοφος με ιδιαίτερα μυστικιστικές αντιλήψεις.
Γεννιέται ο άγιος Βασίλειος Καισαρείας.
331 Γεννιέται ο Ιουλιανός, γιος του Ιουλίου Κωνστάντιου, αδερφού του Μεγάλου Κωνσταντίνου και της Βασιλίνας.
332 Ο αυτοκράτορας Κωνσταντίνος Α΄ χορηγεί δωρεάν σίτο στους κατοίκους της Κωνσταντινούπολης.
333 Ο καίσαρας Κωνστάντιος εγκαθίσταται στην Αντιόχεια για να είναι δυνατή η αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση του περσικού κινδύνου.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

335 Εγκαινιάζεται στην Ιερουσαλήμ ο Ναός της Αναστάσεως.
336 Πεθαίνει ο Άρειος.
337 *22 Μαΐου:* Πεθαίνει στην Κωνσταντινούπολη ο αυτοκράτορας Κωνσταντίνος Α΄. Λίγο πριν βαφτίζεται χριστιανός.
9 Σεπτεμβρίου: Ο Κωνστάντιος ανακηρύσσεται αυτοκράτορας του Ανατολικού Ρωμαϊκού Κράτους, ενώ ο Κωνσταντίνος Β΄ του Δυτικού.
Παραμένει στο θρόνο μέχρι τις 3 Νοεμβρίου του 361, οπότε πεθαίνει έπειτα από σύντομη ασθένεια σε ηλικία μόλις σαράντα ετών.
340 Ο Κώνστας σε μάχη που γίνεται στην Ακυλήια της Ιταλίας νικά τον αδερφό του Κωνσταντίνο Β΄ και ανακηρύσσεται αυτοκράτορας του Δυτικού Ρωμαϊκού Κράτους.
Ιδρύεται η πρώτη γυναικεία μονή.
Ο Σαπώρ Β΄, βασιλιάς της Περσίας, διστάζει διωγμούς των χριστιανών του κράτους του.
341 Απαγορεύονται οι θυσίες.
344 Γεννιέται ο Ιωάννης ο Χρυσόστομος.
347 Γεννιέται στη Γαλικία της Ισπανίας ο Θεοδόσιος (Α΄).
348 Γεννιέται ο άγιος Ιερώνυμος.
Αποτυχημένη προσπάθεια των Περσών, με αρχηγό τον Σαπώρ, να καταλάβουν τη Νισιβή.
Ο επίσκοπος Ουλφίλας μεταφράζει την Αγία Γραφή στα γοτθικά.
354 Γεννιέται ο άγιος Αυγουστίνος.
Ο ρήτορας Λιβάνιος αρχίζει να διδάσκει στην Αντιόχεια. Ο Λιβάνιος διδάσκει τον Ιουλιανό, τον Μέγα Βασίλειο και τον Ιωάννη τον Χρυσόστομο.
Γεννιέται στην Αντιόχεια ο Ιωάννης ο Χρυσόστομος, γιος του Σεκούνδου και της Ανθούσας.
355 Ο Ιουλιανός επισκέπτεται την Αθήνα, όπου μυείται στα Ελευσίνια Μυστήρια.
Εισβολή των Σάλιων, των Αλαμανών και των Σαξώνων στη Γαλατία.
Ο Ιουλιανός ξανακυριεύει την Κολωνία.
Ο Κωνστάντιος διατάζει το κλείσιμο των ειδωλολατρικών ναών.
357 Ο αυτοκράτορας Κωνστάντιος αποφασίζει οι συγκλητικοί των επαρχιών Αχαΐας, Μακεδονίας και Δακίας να μετέχουν στη σύγκλητο της Κωνσταντινούπολης και όχι πλέον της Ρώμης. Λίγο μετά επισκέπτεται τη Ρώμη, σε μια προσπάθεια να ανασυνδέσει το παρόν της αυτοκρατορίας με το ένδοξο παρελθόν της.
Σημαντική νίκη του Ιουλιανού στο Στρασβούργο εναντίον των Φράγκων και άλλων γερμανικών φύλων. Λίγο μετά αναγνωρίζει στους Σάλιους Φράγκους την κατοχή της Τοξανδρίας.
Δημιουργείται ο θεσμός του έπαρχου της πόλης.
360 Περίοδος ακμής του διάσημου στην εποχή του γιατρού Ορειβάσιου από την Κύπρο, που υπήρξε μαθητής του Ζήνωνα.
361 3 *Νοεμβρίου:* Πεθαίνει ο αυτοκράτορας Κωνστάντιος. Ο Ιουλιανός ανακηρύσσεται αυτοκράτορας του ρωμαϊκού κράτους. Θα παραμείνει στο θρόνο μέχρι τις 26 Ιουνίου του 363.
Ο Ιουλιανός με διάταγμά του ανοίγει και πάλι τους ειδωλολατρικούς ναούς.
362 *Ιούνιος:* Με διάταγμα του Ιουλιανού αποτελεί πλέον κρατική αρμοδιότητα ο διορισμός των καθηγητών στις φιλοσοφικές σχολές, ενώ συγχρόνως απαγορεύεται η διδασκαλία στους χριστιανούς.
363 Ο Ιουλιανός απαγορεύει την τέλεση χριστιανικών κηδειών στη διάρκεια της ημέρας.
Μάρτιος αρχές: Ο Ιουλιανός, επικεφαλής πολυάριθμου στρατού, διαβαίνει τον ποταμό Ευφράτη και κατευθύνεται προς τη Βαβυλώνα.
Μάρτιος τέλη: Ο στρατός του Ιουλιανού συναντάται κοντά στο Καλλίνικον των ανατολικών συνόρων της αυτοκρατορίας με το στόλο που είχε αναπλεύσει τον ποταμό Τίγρη.
Αντικειμενικός σκοπός είναι να καταληφθεί η Κτησιφών, πρωτεύουσα των Περσών.
Μάιος: Ο βυζαντινός στρατός στην Κτησιφώντα. Καθώς όμως αδυνατεί να την καταλάβει με την πρώτη έφοδο, ο Ιουλιανός αναγκάζεται να οπισθοχωρήσει.
26 Ιουνίου: Ο Ιουλιανός μετέχει σε συμπλοκή με Πέρσες ιππείς στη διάρκεια της οποίας τραυματίζεται θανάσιμα. Η πληροφορία που υπάρχει στις περσικές πηγές ότι τον χτύπησε χριστιανός στρατιώτης δεν είναι δυνατόν να ελεγχθεί.
27 Ιουνίου: Ο Ιοβιανός ανακηρύσσεται αυτοκράτορας του ρωμαϊκού κράτους.
Θα παραμείνει στο θρόνο μέχρι τις 16 Φεβρουαρίου του 364. **364** *26 Φεβρουαρίου:* Ο

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Βαλεντινιανός γίνεται αυτοκράτορας του ρωμαϊκού κράτους. Από τις 28 Μαρτίου είναι αυτοκράτορας μόνο του Δυτικού Ρωμαϊκού Κράτους. *28 Μαρτίου:* Ο Ουάλης ανακηρύσσεται αυτοκράτορας του Ανατολικού Ρωμαϊκού Κράτους. Παραμένει στο θρόνο μέχρι τις 9 Αυγούστου του 378, οπότε σκοτώνεται στη διάρκεια της μάχης της Αδριανούπόλης εναντίον των Γότθων.
366 *27 Μαΐου: Ο* σφετεριστής του θρόνου Προκόπιος δολοφονείται και έτσι σταματά η στάση.
367-370 Ο αυτοκράτορας Ουάλης διευθύνει με επιτυχία τις επιχειρήσεις εναντίον των Γότθων στο σύνορο του Δούναβη.
370 Ο Μέγας Βασίλειος εκλέγεται επίσκοπος Καισαρείας.
373 Ο άγιος Αμβρόσιος γίνεται επίσκοπος Μεδιολάνων.
374 Ο μετέπειτα αυτοκράτορας Θεοδόσιος διακρίνεται σε στρατιωτικές επιχειρήσεις εναντίον των Σαρματών.
375 Γεννιέται στην Κυρηναϊκή ο Συνέσιος, μετέπειτα επίσκοπος της κυρηναϊκής Πτολεμαΐδας, ο οποίος θα αναδειχθεί ως ο πλέον σπουδαίος νεοπλατωνικός φιλόσοφος της εποχής του.
Οι Ούννοι διαβαίνουν το Βόλγα και επιτίθενται στο οστρογοτθικό κράτος της Ουκρανίας.
376 Καθιερώνεται στο ανατολικό τμήμα της αυτοκρατορίας ο εορτασμός των Χριστουγέννων στις 25 Δεκεμβρίου.
378 *9 Αυγούστου:* Ήττα των υπό τον αυτοκράτορα Ουάλη βυζαντινών στρατευμάτων από τους Γότθους κοντά στην Αδριανούπολη. Ο αυτοκράτορας σκοτώνεται στη διάρκεια της μάχης.
Ο αυτοκράτορας του Δυτικού Ρωμαϊκού Κράτους, Γρατιανός, διορίζει τον Θεοδόσιο magister equitum και λίγο αργότερα αυτοκράτορα του Ανατολικού Ρωμαϊκού Κράτους.
379 *19 Ιανουαρίου:* Ο Θεοδόσιος Α΄ ανακηρύσσεται αυτοκράτορας του Ανατολικού Ρωμαϊκού Κράτους και στις 6 Σεπτεμβρίου του 394 όλου του κράτους. Θα παραμείνει στο θρόνο μέχρι τις 17 Ιανουαρίου του 395.
Πεθαίνει ο άγιος Βασίλειος Καισαρείας.
Πεθαίνει ο βασιλιάς της Περσίας Σαπώρ Β΄. Οι σχέσεις Βυζαντίου και Περσίας βελτιώνονται την περίοδο των διαδόχων του.
Καταστροφικές επιδρομές των Γότθων, των Αλανών και των Ούννων στη Βαλκανική.
380 *27 Φεβρουαρίου:* Με διάταγμα του αυτοκράτορα Θεοδοσίου Α΄ ο χριστιανισμός γίνεται επίσημη θρησκεία του κράτους.
318 Συγκαλείται στην Κωνσταντινούπολη η Β΄ Οικουμενική Σύνοδος, η οποία καταδικάζει τον αρειανισμό. Η ίδια σύνοδος αποφασίζει την ύψωση της επισκοπής Κωνσταντινούπολης σε πατριαρχείο.
382 3 *Οκτωβρίου:* Ο Θεοδόσιος συνάπτει συνθήκη ειρήνης με το Γότθο ηγεμόνα Φριτιγέρνη, με την οποία αποδέχεται την εγκατάσταση των Γότθων στην περιοχή μεταξύ του Δούναβη και του όρους Αίμου.
383 Ο μεγαλύτερος γιος του Θεοδοσίου, Αρκάδιος, αναγορεύεται αύγουστος.
384 Ο άγιος Ιερώνυμος αρχίζει να μεταφράζει την Αγία Γραφή στα λατινικά (Vulgata).
386 Τα βυζαντινά στρατεύματα καταλαμβάνουν την Αμίδα (σημ. Ντιγιαρμπεκίρ) και τη Θεοδοσιούπολη (σημ. Ερζερούμ).
390 Πεθαίνει ο άγιος Γρηγόριος ο Ναζιανζηνός.
Η στάση στον Ιππόδρομο της Θεσσαλονίκης καταπνίγεται στο αίμα έπειτα από διαταγή του Θεοδοσίου Α΄. Ο επίσκοπος Μεδιολάνων Αμβρόσιος απαιτεί από τον αυτοκράτορα να ζητήσει δημόσια συγγνώμη.
Ο Θεοδόσιος απαγορεύει την ειδωλολατρία.
Καταστρέφεται το Σεράπειο στην Αλεξάνδρεια.
Αναγνωρίζεται στους ναούς το δικαίωμα του ασύλου. Ο Στηλίχωνας συντρίβει τους Αλανούς, τους Βαστάρνους, τους Γότθους και τους Ούννους στο Δούναβη.
Ο μικρότερος γιος του Θεοδοσίου Α΄, Ονώριος, αναγορεύεται αύγουοτος.
394 Καταργούνται οι Ολυμπιακοί Αγώνες.
Δημοσιεύεται το ιστορικό έργο του Αμμιανού Μαρκελλίνου.
395 Πεθαίνει ο αυτοκράτορας Θεοδόσιος.
17 Ιανουαρίου: Ο Αρκάδιος ανακηρύσσεται αυτοκράτορας του Ανατολικού Ρωμαϊκού Κράτους, θα παραμείνει στο θρόνο μέχρι την 1η Μαΐου του 408.

facebook ΦΙΛΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Οι Ούννοι εισβάλλουν στη Μικρά Ασία και φτάνουν μέχρι την Αντιόχεια.
Νοέμβριος: Δολοφονείται ο Ρουφίνος από τους στρατιώτες του Γότθου Γαϊνά. Τον διαδέχεται ο ευνούχος Ευτρόπιος.
396 Επιθέσεις των Βησιγότθων του Αλάριχου στη Μακεδονία, τη Θεσσαλία, την κεντρική Ελλάδα και την Πελοπόννησο.
Καταργούνται τα Ελευσίνια Μυστήρια.
397 Ο βυζαντινός στρατός υπό τον Στηλίχωνα, αν και κυκλώνει τους Βησιγότθους του Αλάριχου στη Φολόη, τελικά δεν πετυχαίνει αποφασιστική νίκη. Οι Βησιγότθοι διαφεύγουν στην Ήπειρο. Ως αποτέλεσμα αυτής της ενέργειας ο αυτοκράτορας Αρκάδιος αναγκάζεται να παραχωρήσει στον Αλάριχο εδάφη του Ιλλυρικού και στον ίδιο το Γότθο αρχηγό τον τίτλο του magister militum per Illyricum.
398 Ο Ιωάννης ο Χρυσόστομος ανέρχεται στον πατριαρχικό θρόνο της Κωνσταντινούπολης.
399 Επανάσταση των Γότθων της Φρυγίας έπειτα από υποκίνηση του Γαϊνά. Ο Ευτρόπιος ανατρέπεται από τον Γαϊνά και εξορίζεται στην Κύπρο.
Ο πολιτικός ανταγωνισμός ανάμεσα στη φιλογερμανική παράταξη του Καισάριου και στην αντιγερμανική του Αυρηλιανού και του Σατουρνίνου καταλήγει στην επικράτηση της πρώτης.
400 Οι Γότθοι οι οποίοι είχαν καταλύσει στην Κωνσταντινούπολη εγκλωβίζονται μέσα στην πόλη και κατασφάζονται από τον οργισμένο όχλο. Ο πιστός στην κυβέρνηση Γότθος Φραβίτας ματαιώνει επιχείρηση του Γαϊνά να περάσει τον Ελλήσποντο.
403 Εξορίζεται ο Ιωάννης ο Χρυσόστομος.
404 Με ενέργειες του πατριάρχη Αλεξάνδρειας Θεόφιλου και της αυτοκράτειρας Ευδοξίας εξορίζεται για δεύτερη φορά ο Ιωάννης ο Χρυσόστομος στην Κουκουσό της Καππαδοκίας.
Πεθαίνει η αυτοκράτειρα Ευδοξία.
405 Απαγορεύονται με αυτοκρατορικό διάταγμα οι μονομαχίες στον Ιππόδρομο της Κωνσταντινούπολης.
407 *14 Σεπτεμβρίου:* Πεθαίνει ο Ιωάννης ο Χρυσόστομος στα Κόμανα του Πόντου.
Ο Αλάριχος συνεχίζει τις επιδρομές του στην Ήπειρο.
408 *1 Μαΐου:* Ο Θεοδόσιος Β΄ ανακηρύσσεται αυτοκράτορας του Ανατολικού Ρωμαϊκού Κράτους (Βυζάντιο). Θα παραμείνει στο θρόνο μέχρι τις 28 Ιουλίου του 450.
Ο Ανθέμιος αρχίζει να οχυρώνει την Κωνσταντινούπολη με ισχυρό τείχος, πιο γνωστό ως θεοδοσιανό. Η ανέγερσή του ολοκληρώνεται έπειτα από πέντε περίπου χρόνια. Σημαντικά τμήματα του τείχους σώζονται σε καλή κατάσταση (2003).
410 Οι Βησιγότθοι υπό τον Αλάριχο καταλαμβάνουν και λεηλατούν τη Ρώμη.
412-426 Ο άγιος Αυγουστίνος συγγράφει το «De civitate Dei».
413 Αρχίζει η κατασκευή του θεοδοσιανού Τείχους στην Κωνσταντινούπολη. Το έργο ολοκληρώνεται το 447.
415 Σφαγιάζεται η φιλόσοφος Υπατία από φανατισμένους χριστιανούς στην Αλεξάνδρεια.
Πεθαίνει ο επίσκοπος Κυρήνης Συνέσιος.
420 Πεθαίνει ο άγιος Ιερώνυμος.
421 Η Αθηναΐδα, κόρη του Λεόντιου, παντρεύεται τον Θεοδόσιο Β΄ και παίρνει το όνομα Ευδοκία.
425 Ιδρύεται από τον Θεοδόσιο Β΄ πανεπιστήμιο στην Κωνσταντινούπολη και οργανώνεται η ανώτατη εκπαίδευση.
428 Ο Νεστόριος γίνεται πατριάρχης Κωνσταντινούπολης και ύστερα από μικρό χρονικό διάστημα ο κύριος εισηγητής της αίρεσης του νεστοριανισμού.
430 Πεθαίνει ο άγιος Αυγουστίνος.
431 Συνέρχεται στην Έφεσο η Γ΄ Οικουμενική Σύνοδος και καταδικάζεται ο νεστοριανισμός.
Πεθαίνει ο Παλλάδιος από την Ελενόπολη, συγγραφέας του «Λαυσιακού». Το έργο αυτό αποτελεί τη σημαντικότερη πηγή για τον πρώιμο μοναχισμό.
Αρχίζει στη Θεσσαλονίκη η ανέγερση της βασιλικής της Παρθένου της Αχειροποιήτου. Η εκκλησία ολοκληρώνεται το 450.
435 Συνθήκη ανάμεσα στους Ούννους και τη Βυζαντινή Αυτοκρατορία (συνθήκη του Μάργου), σύμφωνα με την οποία η αυτοκρατορία υποχρεώνεται σε ετήσια καταβολή 700 λίτρων χρυσού και σε απελευθέρωση των Ούννων αιχμαλώτων.
438 *15 Φεβρουαρίου:* Δημοσιεύεται ο Θεοδοσιανός Κώδικας.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Ο νεοπλατωνικός φιλόσοφος Πρόκλος αρχίζει να διδάσκει στην Αθήνα. Ο Πρόκλος (410-485) συνδυάζει τη μεταφυσική με την Ευκλείδειο Γεωμετρία και ανάγει το νεοπλατωνισμό στην πληρέστερη μορφή του.
439 Ολοκληρώνεται η κατασκευή του Θεοδοσιανού Τείχους, το οποίο ενισχύεται με βαθιά τάφρο.
Οι Βάνδαλοι καταλαμβάνουν την Καρχηδόνα και ολοκληρώνουν την κατάληψη της βόρειας Αφρικής.
Ο Θεοδόσιος Β΄ με παρότρυνση του έπαρχου Κύρου αποφασίζει και επιτρέπει τη χρήση, παράλληλα με τη λατινική, της ελληνικής στη σύνταξη των διαθηκών. Αυτό αποτελεί ένα σημαντικό βήμα για τον εξελληνισμό της αυτοκρατορίας.
442 Η αυτοκράτειρα Ευδοκία αναγκάζεται, υπό το βάρος της κατηγορίας -που δεν αποδείχθηκε- ότι είχε δεσμό με το μάγιστρο Παυλίνο (θανατώνεται το 440), να καταφύγει στην Ιερουσαλήμ, όπου θα παραμείνει μέχρι το θάνατό της, το 460.
Το Βυζάντιο συνάπτει ειρήνη με την Περσική Αυτοκρατορία.
443 Ουννικές επιδρομές στην παρίστρια περιοχή έχουν ως αποτέλεσμα την καταστροφή πολλών πόλεων (Μάργος, Ναϊσσός, Σερδική).
Το Βυζάντιο αναγκάζεται να συνάψει νέα συνθήκη με την οποία υποχρεώνεται να πληρώνει 2.100 λίτρες χρυσού ετησίως.
447 Ο Αττίλας εισβάλλει στην Ελλάδα και φτάνει σχεδόν μέχρι τις Θερμοπύλες.
448 Βυζαντινή αντιπροσωπεία υπό τον Μαξιμίνο φτάνει στην αυλή του Αττίλα. Την αποστολή συνοδεύει ο ιστορικός Πρίσκος, ο οποίος περιγράφει στο έργο του τους Ούννους.
449 Νέα συμφωνία ανάμεσα στο Βυζάντιο και τον Αττίλα. Ο Αττίλας συμφωνεί να αποσυρθεί από τα εδάφη νότια από το Δούναβη.
450 *25 Αυγούστου:* Ο Μαρκιανός ανακηρύσσεται αυτοκράτορας του Βυζαντίου, θα παραμείνει στο θρόνο μέχρι τις 26 Ιανουαρίου του 457.
451 Συνέρχεται στη Χαλκηδόνα η Δ΄ Οικουμενική Σύνοδος. Αποφαίνεται ότι οι δύο φύσεις του Χριστού, η θεία και η ανθρώπινη, είναι τέλειες και αχώριστες, αλλά συγχρόνως διακρίνονται, και καταδικάζει τόσο τους μονοφυσίτες όσο και τους νεστοριανούς. Με τον 28ο κανόνα της η σύνοδος εξομοιώνει το πατριαρχείο Κωνσταντινούπολης με την πρεσβυτέρα εκκλησία της Ρώμης.
Ο Αέτιος και οι Βησιγότθοι συντρίβουν τους Ούννους στα Καταλαυνικά Πεδία.
Την ίδια χρονιά πεθαίνει και ο Νεστόριος.
452 Ο Αττίλας πραγματοποιεί επιδρομές στην ίταλία.
453 Πεθαίνει ο Αττίλας. Έπειτα από λίγα χρόνια το κράτος του διαλύεται.
457 *7 Φεβρουαρίου:* Ο Λέων Α΄ ανακηρύσσεται αυτοκράτορας του Βυζαντίου. Θα παραμείνει στο θρόνο μέχρι τις 18 Ιανουαρίου του 474.
459 Πεθαίνει ο όσιος Συμεών ο Στυλίτης, ιδρυτής μιας ιδιότυπης μορφής μοναχισμού, του στυλιτισμού.
463 Ο συγκλητικός Στούδιος ιδρύει τη Μονή του Αγίου Ιωάννη του Προδρόμου, πιο γνωστή ως Μονή του Στουδίου.
468 Αποτυχημένη εκστρατεία των Βυζαντινών εναντίον του κράτους των Βανδάλων στη Βόρεια Αφρική. Ο επικεφαλής της εκστρατείας, ο Βασιλίσκος, αδερφός της αυγούστας Βερίνης, εγκαταλείπει τα στρατεύματα και καταφεύγει στην Κωνσταντινούπολη. Έτσι οι Βάνδαλοι διατηρούν τις κτήσεις τους στη Μεσόγειο.
471 Η σύγκρουση ανάμεσα στον παντοδύναμο συγκλητικό Αλανό Άσπαρ και στους Γότθους από τη μια πλευρά και τους Ισαύρους της φρουράς της Κωνσταντινούπολης από την άλλη λήγει με τη δολοφονία του Άσπαρ και αρκετών Γότθων. Γι' αυτό το λόγο ονομάζεται μακέλλης (=σφαγέας).
Αρχίζει μια περίοδος συγκρούσεων ανάμεσα στους Οστρογότθους και το Βυζάντιο.
474 *18 Ιανουαρίου:* Ο Λέων Β΄ ανακηρύσσεται αυτοκράτορας του Βυζαντίου. Θα παραμείνει στο θρόνο για μερικούς μήνες, μέχρι το Νοέμβριο του 474.
Νοέμβριος τέλη: Ο Ζήνων ανακηρύσσεται αυτοκράτορας και παραμένει στο θρόνο μέχρι τις 9 Ιανουαρίου του 475.
475 *9 Ιανουαρίου:* Ο Βασιλίσκος ανατρέπει τον Ζήνωνα και καταλαμβάνει την εξουσία την οποία θα κρατήσει μέχρι τα τέλη Αυγούστου του 476.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Καταστρέφεται από φωτιά η Βιβλιοθήκη της Κωνσταντινούπολης, την οποία είχε δημιουργήσει ο αυτοκράτορας Ιουλιανός.
476 *Αύγουστος, τέλη:* Ο Ζήνων επανέρχεται στο θρόνο, στον οποίο θα παραμείνει μέχρι τις 9 Απριλίου του 491. Ο Βασιλίσκος καταφεύγει με την οικογένειά του στην Αγία Σοφία, αλλά, όταν βγαίνει από το ναό, καθ' οδόν προς τον τόπο εξορίας, εκτελείται.
482 Ο αυτοκράτορας Ζήνων σε συνεργασία με τον πατριάρχη Ακάκιο εκδίδει το αυτοκρατορικό διάταγμα που είναι περισσότερο γνωστό ως «Ενωτικόν». Σύμφωνα με αυτό, αναθεματίζονται ο Νεστόριος και ο Ευτυχής, γίνονται δεκτές οι δογματικές θέσεις, όπως διατυπώνονται από τον πατριάρχη Αλεξάνδρειας Κύριλλο. Με αυτό τον τρόπο αποφεύγονται οι επίμαχες διατυπώσεις για μία ή δύο φύσεις. Πεθαίνει στο Ταυρήσιον, κοντά στα Σκόπια, ο Φλάβιος Ιουστινιανός, γιος του Σαββατίου.
484 Ο πάπας της Ρώμης Φήλιξ Γ΄ αντιδρά στο «Ενωτικόν» του Ζήνωνα και αναθεματίζει τον πατριάρχη Ακάκιο. Ο τελευταίος αντιδρώντας διαγράφει από τα δίπτυχα της εκκλησίας τον πάπα (Ακακιανό Σχίσμα, 484-519).
488 Ο Ζήνων παραχωρεί την Ιταλία στον Θεοδώριχο.
490 Πιθανή ημερομηνία γέννησης του ιστορικού Προκόπιου.
491 *11 Απριλίου:* Ο Αναστάσιος Α΄ ανακηρύσσεται αυτοκράτορας του Βυζαντίου. Θα παραμείνει στο θρόνο μέχρι τις 10 Ιουλίου του 518.
Γεννιέται ο ιστορικός Ιωάννης Μαλάλας (πεθαίνει το 578).
Ανάμεσα στο 491 και το 505(;) ο αυτοκράτορας Αναστάσιος Α΄ ρυθμίζει την κυκλοφορία των χαλκών κερμάτων που είναι απόλυτα αναγκαία στις συναλλαγές. Συγκεκριμένα εισάγει τις φόλλεις και η αντιστοιχία με το χρυσό σόλιδο διαμορφώνεται ως εξής: 1 σόλιδο = 360 φόλλεις = 14.400 νουμμία. Παράλληλα ο Αναστάσιος προχωρά στην αναδιοργάνωση του συστήματος είσπραξης των φόρων.
493 Εμφανίζονται για πρώτη φορά στο χώρο της νότιας Βαλκανικής οι Πρωτοβούλγαροι (ως Κουτριγούροι Τούρκοι).
Επαναστατικές κινήσεις των Ισαύρων της αυτοκρατορικής φρουράς.
494-495 Ο ηγεμόνας των Φράγκων Χλωδοβίκος ασπάζεται το χριστιανισμό.
496 Απομακρύνεται από το θρόνο ο πατριάρχης Ευφήμιος γιατί θεωρείται ύποπτος συνεργασίας με τους Ισαύρους.
498 Βυζαντινά στρατεύματα καταλαμβάνουν το νησί Ιωτάβη, σημαντικό σταθμό του διαμετακομιστικού εμπορίου με τον Ινδικό, στην είσοδο του Κόλπου της Άκαμπα. Το νησί το κατείχαν σκηνίτες Άραβες.
502 Οι Πέρσες, υπό την καθοδήγηση του βασιλιά τους Καβάδη (488-531), εισβάλλουν στα εδάφη του Βυζαντίου, έπειτα από την άρνηση του Αναστασίου Α΄ να καταβάλει την ετήσια εισφορά που είχε συμφωνηθεί παλαιότερα.
503 Οι Πέρσες καταλαμβάνουν την Αμίδα (σημερινό Ντιγιαρμπερκίρ), την οποία μερικά χρόνια αργότερα αναγκάζονται να εγκαταλείψουν.
507 Οι Πέρσες συνάπτουν νέα συνθήκη ειρήνης με το Βυζάντιο, το οποίο συμφωνεί στην ετήσια καταβολή φόρου.
508 Ο Αναστάσιος μετατρέπει το Δάρας, που βρίσκεται στα ανατολικά προς την Περσία σύνορα του κράτους του, σε σημαντικό πολιτικο-στρατιωτικό κέντρο. Η πόλη που χτίζεται παίρνει το όνομα του αυτοκράτορα (Αναστασιούπολις).
509 Δημοσιεύεται ο Σάλιος Νόμος, συλλογή νομοθετημάτων των Φράγκων βασιλέων (μια ρύθμιση αυτού του νόμου που αποκλείει τις γυναίκες από την κληρονομιά της γαιοκτησίας ερμηνεύεται από το 14ο αιώνα με τέτοιον τρόπο που να τις αποκλείει από την τάξη διαδοχής στο θρόνο της Γαλλίας).
510 Αρχίζουν οι εργασίες για την ανέγερση του Αναστασιανού ή Μακρού Τείχους σε απόσταση 52 χιλιομέτρων από την Κωνσταντινούπολη (το τείχος είχε μήκος 78 χλμ. από την Προποντίδα μέχρι τον Εύξεινο).
512 Στάση των δήμων της Κωνσταντινούπολης γιατί στο Τρισάγιο ο Σύρος συνεργάτης του Αναστάσιου, Μαρίνος, προσθέτει στοιχεία μονοφυσιτικού χαρακτήρα. Ο αυτοκράτορας αντιμετωπίζει με διπλωματικό τρόπο τη στάση.
513-515 Επανάσταση στη Θράκη του Βσαλιανού, ηγέτη των φοιδεράτων, με πρόσχημα την υπεράσπιση της ορθοδοξίας. Στην αρχή οι επαναστάτες υπερισχύουν των αυτοκρατορικών

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

στρατευμάτων, πιάνουν μάλιστα αιχμάλωτο τον ανιψιό του αυτοκράτορα, Υπάτιο, και στο τέλος υποτάσσονται γιατί το ναυτικό τους καταστρέφεται, ενώ πολιορκεί την Κωνσταντινούπολη από το «θείον άπυρον» (υγρό πυρ;) των υπερασπιστών της πόλης.
518 *10 Ιουλίου:* Ο Ιουστίνος Α΄ αναγορεύεται αυτοκράτορας του Βυζαντίου. Θα παραμείνει στο θρόνο μέχρι την 1η Αυγούστου του 527.
519 Άρση του Ακακιανού Σχίσματος.
520 Σφαγές μελών του δήμου των Πρασίνων (φιλικά προσκείμενου στους μονοφυσίτες) στην Αντιόχεια από το δήμο των Βένετων. Ανάλογες σφαγές σημειώνονται και σε άλλες πόλεις της αυτοκρατορίας.
521 Ο Ιουστινιανός αναγορεύεται ύπατος.
523 Γάμος του Ιουστινιανού και της Θεοδώρας.
527 *1η Αυγούστου:* Ο Ιουστινιανός Α΄ αναγορεύεται αυτοκράτορας του Βυζαντίου. Θα παραμείνει στο βυζαντινό θρόνο μέχρι τις 15 Νοεμβρίου του 565.
Αρχίζει ο Α΄ Περσικός Πόλεμος ο οποίος θα διαρκέσει μέχρι το 532.
529 Ο Παρθενώνας μετατρέπεται σε χριστιανικό ναό.
Δημοσιεύεται για πρώτη φορά ο Ιουστινιάνειος Κώδικας.
Οι Σαμαρείτες αντιδρούν στην προσπάθεια του Ιουστινιανού να τους εκχριστιανίσει. Βίαιη καταστολή της επανάστασης. Ο Ιουστινιανός επιτρέπει στους Ιουδαίους την ελεύθερη άσκηση της λατρείας.
Αναστολή της λειτουργίας της Φιλοσοφικής Σχολής των Αθηνών. Η σχολή επαναλειτουργεί λίγα χρόνια αργότερα και κλείνει οριστικά στα τέλη του 6ου αιώνα.
530 Ο Βελισάριος νικά τους Πέρσες στο Δάρας (Αναστασιούπολη).
531 Ήττα του Βελισάριου από τους Πέρσες στο Καλλίνικο της Συρίας.
Πεθαίνει ο βασιλιάς των Περσών Καβάδης. Νέος βασιλιάς ανακηρύσσεται ο Χοσρόης Α΄.
532 *15 Ιανουαρίου:* Ο στρατηγός Βελισάριος με τη βοήθεια του συστρατηγού του Μούνδου και του κουβικουλάριου Ναρσή καταστέλλει με αιματηρό τρόπο τη Στάση του Νίκα. Η στάση, η οποία παραλίγο να οδηγήσει στην ανατροπή του Ιουστινιανού Α΄, είχε ως αποτέλεσμα να σκοτωθούν στον Ιππόδρομο της Κωνσταντινούπολης παραπάνω από τριάντα χιλιάδες άτομα.
23 Φεβρουαρίου: Αρχίζουν οι εργασίες ανέγερσης του Ναού της Αγίας Σοφίας στην Κωνσταντινούπολη. Οι αρχιτέκτονες-μηχανικοί που σχεδιάζουν την εκκλησία είναι ο Ισίδωρος από τη Μίλητο και ο Ανθέμιος από τις Τράλλεις της Μικράς Ασίας.
Σεπτέμβριος: Σύναψη απέραντης ειρήνης ανάμεσα στο Βυζάντιο και τους Πέρσες. Το Βυζάντιο διατηρεί τη Λαζική, εγκαταλείπει την Ιβηρία και αναγκάζεται να αποδεχτεί καταβολή ετήσιας εισφοράς στους Πέρσες.
533 Αρχίζει η εκστρατεία του Βελισάριου εναντίον των Βανδάλων της Βόρειας Αφρικής.
Νίκη του Βελισάριου στο Δέκιμο, κοντά στην Καρχηδόνα, εναντίον των Βανδάλων του Γελίμερου (Σεπτέμβριος).
Νέα νίκη του Βελισάριου εναντίον των Βανδάλων στο Τρικάμαρο της Καρχηδόνας.
Τίθενται σε ισχύ οι «Πανδέκται» (Digesta), ενώ κυκλοφορούν οι «Εισηγήσεις» (Instituta).
534 Συλλαμβάνεται ο ηγεμόνας των Βανδάλων Γελίμερος. Θρίαμβος του Βελισάριου στην Κωνσταντινούπολη. Κατάλυση του βανδαλικού κράτους.
16 Νοεμβρίου: Πρώτη δημοσίευση του αναθεωρημένου Ιουστινιάνειου Κώδικα.
Αρχίζουν να δημοσιεύονται οι «Νεαρές».
535 Ο Θευδάτος δολοφονεί την Αμαλασούνθα, γεγονός που αποτελεί αιτία για την αποστολή βυζαντινών στρατευμάτων στην Ιταλία, για να εκδικηθεί ο Ιουστινιανός το θάνατο φίλης ηγεμονίδας. Ο στρατηγός Μούνδος καταλαμβάνει τη Δαλματία και ο στρατηγός Βελισάριος κυριεύει τη Σικελία.
535-538 Ο Θεοδόσιος, υποστηρικτής των μονοφυσιτών, καταλαμβάνει τον πατριαρχικό θρόνο της Αλεξάνδρειας.
536-546 Κατασκευάζεται ο ναός των Αγίων Αποστόλων στην Κωνσταντινούπολη.
536-564 Κωδικοποιούνται οι «Νεαρές».
536 Ο Βυζαντινός στρατός με στρατηγό τον Βελισάριο καταλαμβάνει τη Ρώμη.
537 *27 Δεκεμβρίου:* Εγκαινιάζεται ο Ναός της Αγίας Σοφίας στην Κωνσταντινούπολη.
Η Ρώμη πολιορκείται από τους Γότθους.
540 Β΄ Περσικός Πόλεμος. Συνεχείς επιθέσεις του Χοσρόη στα ανατολικά σύνορα της

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

αυτοκρατορίας. Αποτυχημένες προσπάθειες του Βελισάριου να τον αντιμετωπίσει.
Ο Κοσμάς ο Ινδικοπλεύστης συγγράφει τη «Χριστιανική Τοπογραφία».
541 Ο αυτοκράτορας Ιουστινιανός απομακρύνει τον Ιωάννη Καππαδόκη από τη θέση του ύπαρχου της Ανατολής, την οποία κατέχει από το 531. Ο Τωτίλας γίνεται βασιλιάς των Γότθων.
542 Ο Βελισάριος πέφτει σε δυσμένεια.
Ήττα των Βυζαντινών στη Φαγεντία και τη Φλωρεντία.
545 Ο Χοσρόης, μετά την αποτυχία του να καταλάβει την Έδεσσα, συνάπτει με το Βυζάντιο νέα συνθήκη, η οποία ανανεώνεται δύο φορές, το 551 και το 557, με τον όρο ο Ιουστινιανός να καταβάλει στην Περσία 2.000 λίτρες χρυσού.
547 Ολοκληρώνεται η κατασκευή του Αγίου Βιταλίου στη Ραβέννα. Διακοσμείται με ψηφιδωτές παραστάσεις του Ιουστινιανού και της Θεοδώρας. Ο Ιουστινιανός επιτρέπει την εγκατάσταση Λογγοβάρδων στην Παννονία.
548 Πεθαίνει η αυγούστα Θεοδώρα.
549-557 Γ΄ Περσικός Πόλεμος. Κύριο χαρακτηριστικό αυτού του πολέμου είναι ότι περιορίζεται κυρίως σε αψιμαχίες.
551 Ο Ναρσής αντικαθιστά τον Βελισάριο στις επιχειρήσεις της Ιταλίας με πολυάριθμο στρατό.
552 Οι Γότθοι συντρίβονται από τον Ναρσή στη θέση Busta Gallorum της Ουμβρίας. Ο Τωτίλας σκοτώνεται στο πεδίο της μάχης. Ο νέος αρχηγός τους Τείας νικιέται κοντά στο Βεζούβιο.
553 Συνέρχεται στην Κωνσταντινούπολη η Ε΄ Οικουμενική Σύνοδος στην οποία καταδικάζεται ο μονοφυσιτισμός. Η σύγκλησή της οφείλεται στις προσπάθειες του αυτοκράτορα Ιουστινιανού Α΄ να υπάρχει ένα ενιαίο δόγμα σε ολόκληρη την αυτοκρατορία.
554 Ο Ναρσής νικά στην περιοχή της Καμπανίας τους Αλαμανούς και τους Φράγκους, από τις επιδρομές των οποίων ταλαιπωρήθηκαν οι κάτοικοι της Ιταλίας. Ο μακροχρόνιος πόλεμος στην Ιταλία ανάμεσα στους Βυζαντινούς και τους Γότθους τελειώνει.
Ο Ιουστινιανός με σειρά διαταγμάτων προγραμματίζει την οικονομική και πολιτική ανασυγκρότηση της Ιταλίας.
Εισάγεται η αναπαραγωγή του μεταξοσκώληκα στην αυτοκρατορία.
562 Υπογράφεται νέα συνθήκη ανάμεσα στο Βυζάντιο και τους Πέρσες, με δυσμενείς οικονομικούς όρους για τη Βυζαντινή Αυτοκρατορία.
563 *25 Δεκεμβρίου:* Εγκαινιάζεται για δεύτερη φορά ο Ναός της Αγίας Σοφίας στην Κωνσταντινούπολη, ο τρούλος του οποίου είχε υποστεί σημαντικές καταστροφές από σεισμό (557). Τις εργασίες συντονίζει ο Ισίδωρος ο νεότερος, ανιψιός του Ισίδωρου που είχε σχεδιάσει αρχικά την Αγία Σοφία.
565 *Μάρτιος:* Πεθαίνει ο στρατηγός Βελισάριος.
15 Νοεμβρίου: Μετά το θάνατο του Ιουστινιανού ανακηρύσσεται αυτοκράτορας ο Ιουστίνος Β΄ ο οποίος θα παραμείνει στο θρόνο μέχρι τις 5 Οκτωβρίου του 578.
567 Το Βυζάντιο ανακτά το Σίρμιο.
568 Μέλη της τουρκικής πρεσβείας επισκέπτονται την Κωνσταντινούπολη. Αίτημά τους είναι η συμμαχία με το Βυζάντιο.
570 Γεννιέται ο Μωάμεθ.
572 Εξαιτίας της άρνησης του Βυζαντίου να πληρώσει την ετήσια εισφορά οι Πέρσες κηρύττουν τον πόλεμο στη Βυζαντινή Αυτοκρατορία.
573 Οι Πέρσες καταλαμβάνουν το Δάρας.
574 Πεθαίνει ο στρατηγός Ναρσής.
575 Σπουδαία νίκη του στρατηγού Ιουστινιανού εναντίον των Περσών στην περιοχή της Μελιτηνής.
Ο ιστορικός Ε. Stein τη χαρακτηρίζει ως τη σπουδαιότερη νίκη της αυτοκρατορίας κατά του περσικού Βασιλείου.
577 Ο Ιουστινιανός αντικαθίσταται στην αρχιστρατηγία του πολέμου εναντίον των Περσών από τον Τιβέριο, εξαιτίας της αδυναμίας του να εκμεταλλευτεί τη μεγάλη του νίκη στη Μελιτηνή.
578 *6 Οκτωβρίου:* Αυτοκράτορας του Βυζαντίου ανακηρύσσεται ο Τιβέριος ο οποίος θα

facebook ΦΙΛΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ e-book

παραμείνει στο θρόνο μέχρι τις 14 Αυγούστου του 582.
580 Τα βυζαντινά στρατεύματα με αρχηγό τον Μαυρίκιο διαβαίνουν τον ποταμό Ευφράτη και φτάνουν κοντά στην Κτησιφώντα.
582 *14 Αυγούστου:* Νίκη του Μαυρίκιου εναντίον των Περσών στην περιοχή της Κωνσταντίνης.
Ο Μαυρίκιος αναγορεύεται αυτοκράτορας του Βυζαντίου. Στο βυζαντινό θρόνο θα παραμείνει μέχρι τις 23 Νοεμβρίου του 602.
586 Νίκη των βυζαντινών στρατευμάτων υπό τον Φιλιππικό εναντίον των Περσών στη θέση Σολάχων της Αρμενίας.
589 Οι Πέρσες καταλαμβάνουν, έπειτα από προδοσία, την οχυρή πόλη Μαρτυρόπολη.
Επανάσταση στην Περσία έχει ως αποτέλεσμα το φόνο του βασιλιά Ορμίσδα.
590 Ο γιος του βασιλιά Ορμίσδα, Χοσρόης Β΄ καταφεύγει στην Κωνσταντινούπολη για να αποφύγει τη σύλληψή του από τους επαναστάτες. Ζητά τη συνδρομή του Βυζαντίου για να επανέλθει στο θρόνο.
591 Ο σφετεριστής του περσικού θρόνου, διοικητής της Μηδίας, Βαράμ, ηττάται στο Γκάντζακ της Περσαρμενίας. Ο Χοσρόης Β΄ αποκαθίσταται στο θρόνο.
Η Περσία έπειτα από υπογραφή συνθήκης επιστρέφει στο Βυζάντιο το Δάρας, τη Μαρτυρόπολη και μεγάλο τμήμα της Αρμενίας.
Οι Αβαροσλάβοι αρχίζουν συνεχείς επιδρομές στα βυζαντινά εδάφη.
592 Συνθήκη ανάμεσα στους Αβάρους και το Βυζάντιο.
593 Ισχυρά βυζαντινά στρατεύματα με αρχηγό τον Πρίσκο διαβαίνουν το Δούναβη στο ύψος της οχυρής θέσης Δορόστολον και καταδιώκουν τα «των Σκλαβηνών έθνη». Τις επιχειρήσεις συνεχίζει τον επόμενο χρόνο, χωρίς όμως επιτυχία, ο αδερφός του αυτοκράτορα, Πέτρος.
595 Ο Πρίσκος ανακαταλαμβάνει από τους Αβάρους τη Σιγγηδόνα.
597 Οι Αβαροσλάβοι πολιορκούν ανεπιτυχώς τη Θεσσαλονίκη.
598 Συνθήκη ανάμεσα στο Βυζάντιο και τους Αβάρους καθορίζει τον ποταμό Δούναβη ως το μεταξύ τους σύνορο.
600-601 Νέες επιχειρήσεις των Βυζαντινών εναντίον των Αβάρων.
602 Ο στρατός του Δούναβη επαναστατεί.
23 Νοεμβρίου: Ο Φωκάς αναγορεύεται αυτοκράτορας του Βυζαντίου και θα παραμείνει στο θρόνο μέχρι τις 5 Οκτωβρίου του 610.
604-608 Οι Πέρσες κυριεύουν την Έδεσσα και στη συνέχεια και άλλες περιοχές στα ανατολικά σύνορα του Βυζαντίου.
605-610 Αλλεπάλληλες εξεγέρσεις εξαιτίας της τυραννικής εξουσίας του Φωκά τελικά οδηγούν στην ανατροπή του, αφού πρώτα οι Πέρσες φτάνουν, το 609, μέχρι τη Χαλκηδόνα, απέναντι από την Κωνσταντινούπολη.
610 *5 Οκτωβρίου:* Ο Ηράκλειος, έξαρχος Αφρικής, αναγορεύεται αυτοκράτορας του Βυζαντίου. Παραμένει στο θρόνο μέχρι τις 11 Φεβρουαρίου του 641. Στις 22 Ιανουαρίου του 613 κάνει συναυτοκράτορα το γιο του Ηράκλειο τον Νέο Κωνσταντίνο Γ΄ και το 638 τον άλλο του γιο, τον Ηράκλειο Ηρακλέωνα.
Ο Μωάμεθ αρχίζει τη διδασκαλία του στη Μέκκα.
611 Οι Πέρσες εισβάλλουν στις ανατολικές επαρχίες του Βυζαντίου. Οι επιδρομές τους θα συνεχιστούν τα επόμενα χρόνια.
613 Οι Πέρσες καταλαμβάνουν τη Δαμασκό.
614 Περσικά στρατεύματα με επικεφαλής το στρατηγό Σαρμπαράζ (Σαλβάρα) καταλαμβάνουν την Ιερουσαλήμ. Ανάμεσα στους πολλούς αιχμαλώτους είναι και ο πατριάρχης Ζαχαρίας. Οι επιδρομείς παίρνουν μαζί τους και τον Τίμιο Σταυρό.
617 Ο Ηράκλειος διαφεύγει την τελευταία στιγμή τη σύλληψη σε ενέδρα που του είχε στήσει ο χαγάνος των Αβάρων στη θρακική Ηράκλεια. Η συνάντηση ανάμεσα στους δύο ηγεμόνες είχε προγραμματιστεί με σκοπό τη δημιουργία κοινού μετώπου εναντίον των Περσών.
619 Οι Πέρσες καταλαμβάνουν την Αίγυπτο, ενώ οι Αβαροσλάβοι πολιορκούν ανεπιτυχώς τη Θεσσαλονίκη. Οι Άβαροι και το Βυζάντιο συνάπτουν συνθήκη, σύμφωνα με την οποία ο Ηράκλειος αναγκάζεται να συμφωνήσει στην πληρωμή ετήσιας χορηγίας 20.000 χρυσών νομισμάτων για να εξασφαλίσει τα νώτα του εν όψει της εκστρατείας του εναντίον των Περσών.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

622 Ο Μωάμεθ φεύγει από τη Μέκκα και πηγαίνει στη Μεδίνα (Εγείρα).
Απρίλιος: Ο Ηράκλειος ξεκινά από την Κωνσταντινούπολη την εναντίον των Περσών εκστρατεία του.
Μάχη στην Κάμαχα. Σπουδαία νίκη του Ηρακλείου εναντίον των Περσών. Οι Πέρσες εγκαταλείπουν στρατηγικά σημεία της Μικράς Ασίας. Τελειώνει η πρώτη εκστρατεία του Ηρακλείου, ο οποίος επιστρέφει στην Κωνσταντινούπολη.
624 Το Μάρτιο ο Ηράκλειος ξεκινά από την Κωνσταντινούπολη για τη δεύτερη εναντίον των Περσών εκστρατεία του.
Τα βυζαντινά στρατεύματα καταλαμβάνουν την ιερή πόλη των Περσών Γάνζακα, κέντρο της ζωροαστρικής θρησκείας, και την καταστρέφουν.
625 Χωρίς ουσιαστικά αποτελέσματα η εισβολή των βυζαντινών στρατευμάτων στο περσικό έδαφος.
626 Αποτυγχάνει η προσπάθεια δημιουργίας αντιπερισπασμού στην εκστρατεία του Ηρακλείου από τους Αβαροσλάβους και τους Πέρσες. Συγκεκριμένα οι πρώτοι δεν καταφέρνουν να καταλάβουν την Κωνσταντινούπολη, ενώ οι Πέρσες, που καιροφυλακτούν στη Χαλκηδόνα, αναγκάζονται να υποχωρήσουν. Νίκη του βυζαντινού στρατού με επικεφαλής τον αδερφό του αυτοκράτορα. Θεόδωρο, εναντίον του Πέρση στρατηγού Σάιν στην περιοχή ανάμεσα στην Αρμενία και τον Πόντο.
627 Ο Ηράκλειος κυριεύει την Τιφλίδα, νικά τους Πέρσες κοντά στη Νινευί και καταλαμβάνει τη Δασταγέρδη, προσφιλή περιοχή του βασιλιά των Περσών Χοσρόη Β΄.
628 Τελειώνει ο πόλεμος με τους Πέρσες. Ο νέος βασιλιάς τους, Σιρόης, ζητά ειρήνη με το Βυζάντιο. Τον επόμενο χρόνο το Βυζάντιο συνάπτει με τους Πέρσες αιώνια ειρήνη. Έπειτα από λίγα χρόνια η αυτοκρατορία των Σασανιδών καταλύεται από τους Άραβες.
629 Πρώτη αψιμαχία ανάμεσα στους Βυζαντινούς και τους Άραβες στην περιοχή αλ-Μοτέ (Μοθοί της Υπεριορδανίας).
630 Αναστήλωση του Τιμίου Σταυρού στην Ιερουσαλήμ.
632 *8 Ιουνίου:* Πεθαίνει ο Μωάμεθ. Ο Αμπού Μπακρ (Αβουβάχαρος) αναγνωρίζεται αναπληρωτής (χαλίφης) του Προφήτη.
634 Ο Χάλεντ Μπιν Ουαλίντ καταλαμβάνει την Παλαιστίνη, εκτός από την Ιερουσαλήμ.
636 *23 Αυγούστου:* Ήττα των βυζαντινών στρατευμάτων στην περιοχή του παραπόταμου του Ιορδάνη, του Γιαρμούκ, από τους Άραβες. Λίγο μετά οι Άραβες καταλαμβάνουν τη Δαμασκό.
637 Ο Σαάντ Μπιν Ουακάς συντρίβει τους Πέρσες στη μάχη της Καντισίγια. Έτσι, οι Άραβες γίνονται κύριοι της Βαβυλωνίας και ιδρύουν τη Βασάρα και την Κούφα.
638 Οι Άραβες καταλαμβάνουν την Ιερουσαλήμ.
Ο αυτοκράτορας Ηράκλειος αποδέχεται την πρόταση του πατριάρχη Σέργιου όπως αυτή διατυπώνεται στην «Έκθεση», σύμφωνα με την οποία ο Χριστός έχει δύο φύσεις αλλά μία θέληση (μονοθελητισμός). Η «Έκθεση» τοποθετείται στο νάρθηκα της Αγίας Σοφίας.
639 Ο στρατηγός Αμρ καταλαμβάνει το Πηλούσιο της Κάτω Αιγύπτου και απειλεί την Αλεξάνδρεια.
641 *11 Φεβρουαρίου:* Πεθαίνει ο αυτοκράτορας Ηράκλειος. Ο νέος αυτοκράτορας, Ηράκλειος Κωνσταντίνος Γ΄, θα παραμείνει στο θρόνο μέχρι τις 24 Μαΐου του 641. Θα τον διαδεχτεί ο αδερφός του Ηρακλέωνας, ο οποίος θα παραμείνει στο θρόνο μέχρι το Σεπτέμβριο του ίδιου έτους.
Σεπτέμβριος: Ο Κώνστας Β΄ διαδέχεται το θείο του Ηρακλέωνα στο θρόνο όπου θα παραμείνει μέχρι το Σεπτέμβριο του 668 (από το 663 ζει στις Συρακούσες).
642 Τα τελευταία βυζαντινά στρατεύματα εγκαταλείπουν την Αίγυπτο.
645 Ο Αρμένιος στρατηγός Μανουήλ καταλαμβάνει αιφνιδιαστικά την Αλεξάνδρεια, την οποία όμως ένα χρόνο αργότερα εγκαταλείπει, αφού νικιέται από τα προελαύνοντα αραβικά στρατεύματα του στρατηγού Αμρ.
648 Ο αυτοκράτορας Κώνστας Β΄ εκδίδει τον «Τύπον», σύμφωνα με τον οποίο ανακαλείται η «Έκθεση» του 638.
649 Οι Άραβες επιτίθενται εναντίον της Κύπρου.
651 Πεθαίνει ο τελευταίος βασιλιάς της Περσίας Ιστιγέρδης Γ΄. Καταλύεται το περσικό κράτος.
654 Οι Άραβες καταλαμβάνουν τη Ρόδο. Καταστροφή του «Κολοσσού» και πώληση του

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

χαλκού από τον οποίο ήταν φτιαγμένος.
655 Οι Άραβες συντρίβουν το βυζαντινό στόλο στη Λυκία.
658 Ο Κώνστας Β΄ εκστρατεύει εναντίον της Σκλαβηνίας, ενώ οι Βούλγαροι εγκαθίστανται στην περιοχή της Δοβρουτσάς.
660 Εμφανίζεται η αίρεση των Παυλικιανών.
662 Οι Άραβες καταλαμβάνουν την Καμπούλ του Αφγανιστάν και προελαύνουν προς την Ινδία.
663 Ο αυτοκράτορας Κώνστας Β΄ φτάνει στην Ιταλία και αρχίζει τον πόλεμο εναντίον των Λογγοβάρδων. Εγκαθίσταται για τα επόμενα τέσσερα χρόνια στη Σικελία.
668 *Σεπτέμβριος:* Ο Κωνσταντίνος Δ΄ ο Πωγωνάτος αναγορεύεται αυτοκράτορας του Βυζαντίου. Θα παραμείνει στο θρόνο μέχρι το Σεπτέμβριο του 685.
669 Οι Άραβες εμφανίζονται για πρώτη φορά μπροστά από την Κωνσταντινούπολη.
670 Οι Άραβες ιδρύουν κοντά στην Καρχηδόνα τη στρατιωτική βάση του Καϊρουάν.
Οι Βούλγαροι υπό τον Ασπαρούχ εγκαθίστανται κοντά στις εκβολές του Δούναβη, στον Όγλο.
673-678 Συνεχείς επιδρομές των Αράβων εναντίον της Κωνσταντινούπολης οδηγούν στην καταστροφή του στόλου τους και στη σύναψη ειρήνης με το Βυζάντιο.
675 Γεννιέται ο Ιωάννης ο Δαμασκηνός.
680 Γενικεύεται ο θεσμός των θεμάτων σε ολόκληρη τη Μικρά Ασία.
681 Συνέρχεται στην Κωνσταντινούπολη η ΣΤ΄ Οικουμενική Σύνοδος. Καταδικάζει το μονοθελητισμό και αναγνωρίζει τις δύο φύσεις, τις θελήσεις και τις δύο ενέργειες του Ιησού Χριστού.
Ο Κωνσταντίνος Δ΄ συνάπτει ειρήνη με τους Βουλγάρους, με την υποχρέωση να καταβάλει ετήσιο φόρο.
685 *Σεπτέμβριος:* Ο Ιουστινιανός Β΄ αναγορεύεται αυτοκράτορας του Βυζαντίου, θα μείνει γνωστός στην ιστορία ως ο Ρινότμητος. Θα παραμείνει στο θρόνο μέχρι τα τέλη του 695.
688 Βυζαντινοί και Άραβες αποφασίζουν συγκυριαρχία στην Αρμενία και την Ιβηρία.
Ο Ιουστινιανός Β΄ αποδέχεται το αίτημα των Αράβων να απομακρύνει τους Μαρδαΐτες από την περιοχή του Λιβάνου. Η αποχώρησή τους θα διευκολύνει τις επιδρομές των Αράβων.
691 Συνέρχεται στην Κωνσταντινούπολη οικουμενική σύνοδος γνωστή ως η εν Τρούλλω Σύνοδος. Ονομάστηκε Πενθέκτη, γιατί οι αποφάσεις της συμπληρώνουν τις αποφάσεις της Ε΄ και της ΣΤ΄ Οικουμενικής Συνόδου. Στα πρακτικά της αναφέρονται και καταδικάζονται διάφορα έθιμα ειδωλολατρικά ή αντίθετα με τις ηθικές αντιλήψεις της εποχής.
692 Ήττα του Ιουστινιανού Β΄ από τους Άραβες στη Σεβαστούπολη της Σεβάστειας.
695 *Τέλη:* Ο Λεόντιος αναγορεύεται αυτοκράτορας του Βυζαντίου και θα παραμείνει στο θρόνο μέχρι τα τέλη του 698. 0 Ιουστινιανός ρινοκοπείται και εξορίζεται στη Χερσώνα.
698 *Τέλη:* Ο Τιβέριος Γ΄ ο Αψίμαρος γίνεται αυτοκράτορας του Βυζαντίου και θα παραμείνει στο θρόνο μέχρι τα μέσα του 705.
Οι Άραβες καταλαμβάνουν την Καρχηδόνα.
700 Οι Άραβες καταλαμβάνουν τη Θεοδοσιούπολη και τρία χρόνια αργότερα τη Μομψουεστία.
705 *Μέσα:* Ο Ιουστινιανός Β΄ επανέρχεται στο θρόνο του Βυζαντίου στον οποίο θα παραμείνει μέχρι τις 11 Δεκεμβρίου του 711.
708 Νίκη των Βουλγάρων επί των Βυζαντινών στην Αγχίαλο.
709 Οι Άραβες καταλαμβάνουν το τελευταίο βυζαντινό φρούριο στη Βόρεια Αφρική, το Σεπτόν (σημερινή Θέουτα), αλλά και τη στρατηγικής σημασίας πόλη των Τυάνων στην περιοχή της Μικράς Ασίας.
711 *11 Δεκεμβρίου:* Ο Φιλιππικός Βαρδάνης αναγορεύεται αυτοκράτορας του Βυζαντίου. Θα παραμείνει στο θρόνο μέχρι τις 3 Ιουνίου του 713. Είναι αρμενικής καταγωγής και ένθερμος οπαδός του μονοθελητισμού. Με διάταγμά του απορρίπτει όλες τις αποφάσεις της ΣΤ΄ Οικουμενικής Συνόδου. Με τις ενέργειές του προετοιμάζει κατά κάποιον τρόπο την εικονομαχική πολιτική των επόμενων αυτοκρατόρων.
712 Εισβολές αραβικών στρατευμάτων στα βυζαντινά εδάφη.
713 Οι Βούλγαροι με επικεφαλής τον ηγεμόνα Τέρβελ πραγματοποιούν επιδρομές μέχρι τα περίχωρα της Κωνσταντινούπολης.
3 Ιουνίου: Τα στρατεύματα του θέματος του Οψικίου, που μεταφέρθηκαν από την Αία για να

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NetWORK ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

αντιμετωπίσουν τους Βουλγάρους, επαναστατούν και ανατρέπουν τον Φιλιππικό Βαρδάνη, τον οποίο και τυφλώνουν.
4 Ιουνίου: Ο Αναστάσιος Β΄ Αρτέμιος ανεβαίνει στο βυζαντινό θρόνο στον οποίο θα παραμείνει μέχρι το τέλος του Αυγούστου του 715.
Ο αυτοκράτορας καταργεί αμέσως τα υπέρ του μονοθελητισμού διατάγματα του προκατόχου του.
714 Σημαντικές προσπάθειες του Αναστάσιου Β΄ για την αναδιοργάνωση του βυζαντινού στρατού.
715 Ενώ ο αυτοκράτορας προετοιμάζει αποφασιστικό χτύπημα εναντίον του αραβικού στόλου, επαναστατεί και πάλι ο στρατός του θέματος του Οψικίου και με τη βοήθεια των Γοτθογραικών -εξελληνισμένων Οστρογότθων- προσπαθούν να ανεβάσουν στο θρόνο τον εφοριακό υπάλληλο της περιοχής τους, Θεοδόσιο. Ο Αναστάσιος τελικά περιβάλλεται το μοναχικό σχήμα και αποσύρεται στη Θεσσαλονίκη.
Τέλη: Ο Θεοδόσιος Γ΄ αναγορεύεται αυτοκράτορας του Βυζαντίου. Θα παραμείνει στο θρόνο μέχρι τις 18 Απριλίου του 716.
716 Ο Θεοδόσιος Γ΄ συνάπτει συνθήκη ειρήνης με τους Βουλγάρους.
Αραβικές επιθέσεις στη Μικρά Ασία.
Ο σφετεριστής του θρόνου, στρατηγός του θέματος των Ανατολικών, Λέων, με τη βοήθεια του στρατηγού του θέματος των Αρμενιακών Αρτάβασδου, εξαναγκάζει τον Θεοδόσιο σε παραίτηση.
18 Απριλίου: Ο Λέων Γ΄ ο Ίσαυρος αναγορεύεται αυτοκράτορας του Βυζαντίου. Η στέψη του πραγματοποιείται στις 25 Μαρτίου του 717.
Ο Λέων Γ΄ είναι ο ιδρυτής της δυναστείας των Ισαύρων. Στις 31 Μαρτίου του 720 στέφει συναυτοκράτορα το γιο του Κωνσταντίνο Ε΄, ο οποίος θα μείνει στην ιστορία με το προσωνύμιο Κοπρώνυμος. Ο Λέων θα παραμείνει στο θρόνο μέχρι τις 18 Ιουνίου του 741.
717 *25 Μαρτίου:* Ο Λέων Γ΄ ο Ίσαυρος στέφεται αυτοκράτορας στην Αγία Σοφία. Εντατικές προσπάθειες του νέου αυτοκράτορα να ενισχύσει την άμυνα της Κωνσταντινούπολης.
Αύγουστος: Εμφανίζεται μπροστά στην Κωνσταντινούπολη με στρατό και στόλο ο αδερφός του χαλίφη, Μασαλμάς. Από τις συνεχείς επιθέσεις των Βυζαντινών με υγρό πυρ καταστρέφεται μεγάλο μέρος του αραβικού στόλου.
718 Επειδή ο χειμώνας ήταν βαρύς τα αραβικά στρατεύματα αποδεκατίζονται, ενώ δέχονται και επιθέσεις από τους Βουλγάρους.
15 Αυγούστου: Οι Άραβες αναγκάζονται να λύσουν την πολιορκία της Κωνσταντινούπολης. Αποτυγχάνει η προσπάθεια του στρατηγού της Σικελίας Σέργιου να προωθήσει το συνεργάτη του Βασίλειο Ονομάγουλο στο βυζαντινό θρόνο χάρη στην έγκαιρη επέμβαση του χαρτουλάριου Παύλου, προσωπικού φίλου του Λέοντα.
719 Αποτυγχάνει προσπάθεια ανώτερων κρατικών αξιωματούχων να επαναφέρουν στο θρόνο τον Αναστάσιο Β΄ Αρτέμιο. Οι συνωμότες τελικά θανατώνονται, ανάμεσα σε αυτούς και ο Αναστάσιος.
25 Δεκεμβρίου: Σε μια ασυνήθιστη πολιτική πράξη ο Λέοντας Γ΄ καλεί ως αναδόχους του γιου του Κωνσταντίνου τους προύχοντες των θεμάτων και της Συγκλήτου.
720 *31 Μαρτίου:* Στέφεται συναυτοκράτορας ο γιος του Λέοντα, Κωνσταντίνος Ε΄.
726 Δημοσιεύεται η «Εκλογή» (των αυτοκρατόρων Λέοντα και Κωνσταντίνου), απανθισμάτων σπουδαιότερων διατάξεων του ιδιωτικού και ποινικού δικαίου της εποχής. Ιδιαίτερη βαρύτητα δίνεται στο οικογενειακό και το κληρονομικό δίκαιο, ενώ αντίθετα παραμελείται το εμπράγματο δίκαιο. Η «Εκλογή» παρουσιάζει αξιόλογες παρεκκλίσεις από το ιουστινιάνειο δίκαιο, οι οποίες οφείλονται στην επίδραση τόσο του κανονικού δικαίου όσο και του εθιμικού δικαίου της Ανατολής (π.χ., επιβάλλονται αυστηρές σωματικές ποινές, όπως κοπή χεριών, μύτης κ.λπ.).
Οι Άραβες αρχίζουν ετήσιες σχεδόν επιδρομές εναντίον των βυζαντινών εδαφών. Καταλαμβάνουν την Καισάρεια και πολιορκούν τη Νίκαια.
Ήδη από αυτό το έτος ο αυτοκράτορας Λέοντας Γ΄ αρχίζει να εκφράζεται δημόσια εναντίον των εικόνων, ύστερα από παρότρυνση των εικονομάχων επισκόπων της Μικράς Ασίας, οι οποίοι έχουν μεταβεί στην Κωνσταντινούπολη.
Η προσπάθεια να απομακρύνει από τη Χαλκή Πύλη των ανακτόρων την εικόνα του Χριστού

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

καταλήγει σε σφαγή του απεσταλμένου του από το εξαγριωμένο πλήθος. Τελικά στη θέση της εικόνας χαράσσεται το σύμβολο του σταυρού.
]**727** Επαναστατεί ο τουρμάρχης των Ελλαδικών Αγαλλιανός, ο οποίος υποκινεί το στόλο των θεμάτων της Ελλάδας και των Κυκλάδων σε εκστρατεία εναντίον της Κωνσταντινούπολης εξαιτίας των μέτρων που έλαβε ο Λέων εναντίον των εικόνων. Οι επαναστάτες, οι οποίοι στο μεταξύ έχουν ανακηρύξει αυτοκράτορα τον Κοσμά, συντρίβονται μπροστά στην Κωνσταντινούπολη από το υγρό πυρ (18 Απριλίου του 727).
730 *17 Ιανουαρίου:* Ο αυτοκράτορας Λέοντας Γ΄ συγκαλεί σύναξη όλων των ανώτερων κοσμικών και εκκλησιαστικών αξιωματούχων, το λεγόμενο «σιλέντιον», και ζητά να προσυπογράψουν το διάταγμα που θα εκδώσει κατά των εικόνων. Ο πατριάρχης αρνείται και καθαιρείται.
22 Ιανουαρίου: Ο πρώην σύγκελλος του πατριάρχη Γερμανού, Αναστάσιος, γίνεται πατριάρχης και συνυπογράφει το διάταγμα εναντίον των εικόνων. Διατάσσονται η καταστροφή των εικόνων και η δίωξη των εικονόφιλων.
732 Ο Λέων Γ΄ υποχρεώνει τους κατοίκους της Καλαβρίας και της Σικελίας να πληρώνουν κεφαλικό φόρο, ενώ συγχρόνως μεταβιβάζει τα εισοδήματα των παπικών κτημάτων της νότιας Ιταλίας στο αυτοκρατορικό ταμείο. Στη δικαιοδοσία του πατριαρχείου μεταβιβάζει και την παλιά επαρχία του ανατολικού Ιλλυρικού. Έτσι ταυτίζονται τα πολιτικά σύνορα του κράτους με τα εκκλησιαστικά ανάμεσα στο πατριαρχείο της Κωνσταντινούπολης και τον πάπα της Ρώμης.
Ο Κάρολος Μαρτέλος, βασιλιάς των Φράγκων, συντρίβει τα αραβικά στρατεύματα στο Πουατιέ της Γαλλίας και αποτρέπει την περαιτέρω προέλαση των Αράβων στη δυτική Ευρώπη.
733 Ο γιος του Λέοντα, Κωνσταντίνος, παντρεύεται την πριγκίπισσα των Χαζάρων. Με το γάμο αυτό εδραιώνονται η φιλία και η συμμαχία ανάμεσα στο Βυζάντιο και τους Χαζάρους.
740 Η μεγάλη νίκη των Βυζαντινών επί των Αράβων στο Ακροηνό, κοντά στο Αμόριο, από όπου διέρχεται η στρατηγικής σημασίας οδός Δορυλαίου-Αμορίου-Ικονίου, απομακρύνει τον αραβικό κίνδυνο για μεγάλο χρονικό διάστημα. Οι Άραβες ποτέ πια δεν θα πλησιάσουν την Κωνσταντινούπολη.
741 *19 Ιουνίου:* Ο Κωνσταντίνος Ε΄ αναγορεύεται αυτοκράτορας του Βυζαντίου. Διαδέχεται στο θρόνο τον πατέρα του, Λέοντα. Συναυτοκράτορας από τις 17 Μαΐου του 751 γίνεται ο γιος του, Λέων Δ΄, ο οποίος είναι γνωστός ως Λέων ο Χάζαρος. Ο Κωνσταντίνος θα παραμείνει στο θρόνο μέχρι τις 23 Σεπτεμβρίου του 775.
742 *27 Ιουνίου:* Ο κόμης του Οψικίου Αρτάβασδος, γαμπρός του αυτοκράτορα Κωνσταντίνου Ε΄, εκμεταλλεύεται την απουσία του τελευταίου από την Κωνσταντινούπολη και καταλαμβάνει το θρόνο. Αρχίζει εμφύλιος πόλεμος, ο οποίος οφείλεται σε πολιτικούς λόγους και προσωπικές φιλοδοξίες και όχι σε θρησκευτικές.
743 Μάιος: Στην περιοχή των Σάρδεων συγκρούονται τα στρατεύματα του Αρτάβασδου και του Κωνσταντίνου Ε΄. Άτακτη υποχώρηση του πρώτου.
Αύγουστος: Νέα ήττα των στασιαστών κοντά στη Μοδρηνή (βορειοδυτικά της Άγκυρας).
2 Νοεμβρίου: Ο Κωνσταντίνος Ε΄ αποκαθίσταται στο θρόνο και οι συνωμότες τυφλώνονται.
746 Μια επιδημία (λοιμός) στις ευρωπαϊκές επαρχίες της αυτοκρατορίας και στην Κωνσταντινούπολη έχει ως αποτέλεσμα το θάνατο χιλιάδων ανθρώπων.
Ο Κωνσταντίνος εισβάλλει στη Συρία και καταλαμβάνει τη Γερμανικεία, τη γενέτειρα των προγόνων του. Στη συνέχεια μεταφέρει κατοίκους της Συρίας στη Θράκη.
747 Ο Κωνσταντίνος ανακτά την Κύπρο αφού προηγουμένως ο διοικητής του ναυτικού των Βυζαντινών και στρατηγός του θέματος των Κιβυρραιωτών συντρίβει τον αραβικό στόλο κοντά στο νησί.
751 Η Ραβέννα, πρωτεύουσα του φερώνυμου εξαρχάτου, πέφτει στα χέρια των Λογγοβάρδων. Οι τελευταίες ελπίδες του πάπα για βοήθεια από το Βυζαντινό αυτοκράτορα εξανεμίζονται. Ο επίσκοπος της Ρώμης αρχίζει να στρέφει το βλέμμα του προς τη Δύση.
752 Ο αυτοκράτορας Κωνσταντίνος Ε΄ εκστρατεύει εναντίον των Αράβων στις περιοχές της Αρμενίας και της Μεσοποταμίας. Στη συνέχεια μεταφέρει στη Θράκη πληθυσμούς από τη Μελιτηνή και τη Θεοδοσιούπολη.
754 *6 Ιανουαρίου:* Ο πάπας Στέφανος Β΄, αφού περνά τις Άλπεις συναντιέται με το βασιλιά

facebook ΦΑΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

των Φράγκων Πιπίνο στην Πάβια. Με τη συνάντηση αυτή θεμελιώνονται η κοινή πορεία της Ρώμης με το κράτος των Φράγκων και η ίδρυση του ρωμαϊκού εκκλησιαστικού κράτους.
10 Φεβρουαρίου: Αρχίζει τις συνεδριάσεις της η εικονομαχικών προθέσεων Σύνοδος της Ιέρειας (ανάκτορο στην ασιατική ακτή του Βοσπόρου). Σε αυτή συμμετέχουν 338 επίσκοποι, αλλά δεν εκπροσωπούνται τα πατριαρχεία Αλεξάνδρειας, Ιεροσολύμων, Αντιόχειας, καθώς και η εκκλησία της Ρώμης.
8 Αυγούστου: Η τελευταία συνεδρίαση της Συνόδου της Ιέρειας γίνεται στην Παναγία των Βλαχερνών, παρουσία του αυτοκράτορα Κωνσταντίνου Ε΄, ο οποίος, κατά παράβαση της εκκλησιαστικής τάξης, τοποθετεί στον πατριαρχικό θρόνο που έχει χηρέψει (πατριάρχης Αναστάσιος, Ιανουάριος του 754+) τον Κωνσταντίνο (μοναχός). Η σύνοδος τάσσεται κατά του προσκυνήματος των εικόνων.
Πεθαίνει ο Ιωάννης ο Δαμασκηνός.
756 Ο αυτοκράτορας Κωνσταντίνος Ε΄ δημιουργεί οχυρωμένους οικισμούς στη Θράκη και εγκαθιστά σε αυτούς Σύρους και Αρμένιους, κυρίως μονοφυσίτες, για να ενισχύσει την άμυνα της αυτοκρατορίας εναντίον των Βουλγάρων.
762 Οι Αββασίδες μεταφέρουν την πρωτεύουσά τους από τη Δαμασκό στη Βαγδάτη.
763 *30 Ιουνίου:* Τα βυζαντινά στρατεύματα με επικεφαλής τον αυτοκράτορα Κωνσταντίνο Ε΄ συντρίβουν τους Βουλγάρους υπό τον ηγεμόνα Τελέτζη στην περιοχή της Αγχιάλου, στις ακτές του Εύξεινου Πόντου.
765 Θανάτωση, έπειτα από διαταγή του Κωνσταντίνου Ε΄, του σεβάσμιου ηγουμένου της Μονής Αυξεντίου, Στέφανου, ένθερμου υπερασπιστή των εικόνων.
Συνεχείς διώξεις, εξευτελισμοί και φόνοι εικονόφιλων. Τα επόμενα χρόνια πολλοί εικονόφιλοι καταφεύγουν στην Ιταλία.
773 *Οκτώβριος:* Σπουδαία νίκη των Βυζαντινών επί των Βουλγάρων στην περιοχή Λιθοσώρια.
774 *Μάρτιος:* Νέα εκστρατεία του αυτοκράτορα Κωνσταντίνου Ε΄ εναντίον των Βουλγάρων. Διαρκεί λίγο γιατί ο Βούλγαρος ηγεμόνας ζητά ειρήνη.
775 *24 Σεπτεμβρίου:* Ο Λέων Δ΄ αναγορεύεται αυτοκράτορας του Βυζαντίου. Λίγες μέρες πριν ο πατέρας του Κωνσταντίνος πεθαίνει στη διάρκεια μιας εκστρατείας εναντίον των Βουλγάρων (14 Σεπτεμβρίου). ΣΤΟ θρόνο θα παραμείνει μέχρι τις 8 Σεπτεμβρίου του 780.
776 *24 Απριλίου:* Ο αυτοκράτορας Λέων Δ΄ αναγορεύει το γιο του Κωνσταντίνο συναυτοκράτορα. Πριν από αυτό αναγκάζει τους συγκλητικούς, καθώς και τους εκπροσώπους του στρατού και των αστικών τάξεων να υπογράψουν, αφού πρώτα ορκιστούν, ότι αναγνωρίζουν το νέο αυτοκράτορα ως μόνο κληρονόμο του θρόνου.
777 Ο τσάρος των Βουλγάρων Τελερίγ Βαφτίζεται στην Κωνσταντινούπολη.
780 *9 Σεπτεμβρίου:* Πεθαίνει ο Λέων Δ΄. Ο Κωνσταντίνος ΣΤ΄ αναγορεύεται αυτοκράτορας του Βυζαντίου σε ηλικία μόλις δέκα ετών. Συναυτοκράτειρα είναι η μητέρα του Ειρήνη. Ο Κωνσταντίνος θα παραμείνει στο θρόνο μέχρι τις 15 Αυγούστου του 797.
782 Οι Άραβες προελαύνουν μέχρι τη Χρυσούπολη.
783 Ο λογοθέτης του δρόμου Σταυράκιος εκστρατεύει εναντίον των Σκλαβινών (Σλάβων).
784 *21 Αυγούστου:* Ο πατριάρχης Παύλος -εικονομάχος- εξαναγκάζεται από την αυτοκράτειρα Ειρήνη σε παραίτηση. Στη θέση του εκλέγεται ο μετριοπαθής Ταράσιος (25 Δεκεμβρίου του 784). Ανοίγει ο δρόμος για την αποκατάσταση της λατρείας των εικόνων.
786 *31 Ιουλίου:* Αρχίζει στο Ναό των Αγίων Αποστόλων στην Κωνσταντινούπολη τις εργασίες της η οικουμενική σύνοδος, με κύριο έργο της την ακύρωση των αποφάσεων της συνόδου του 754. Διαλύεται βίαια από εικονομαχικά στρατεύματα.
Η αυτοκράτειρα Ειρήνη, με το πρόσχημα του αραβικού κινδύνου, στέλνει τα εικονομαχικά στρατεύματα στη νότια Μικρά Ασία και συγχρόνως φέρνει από τη Θράκη εικονόφιλα, στα οποία αναθέτει τη φύλαξη της Κωνσταντινούπολης.
787 *24 Σεπτεμβρίου:* Αρχίζει τις εργασίες της στη Νίκαια της Βιθυνίας η Ζ΄ Οικουμενική Σύνοδος υπό την προεδρία του πατριάρχη Ταράσιου και παρουσία 350 επισκόπων. Είναι η τελευταία σύνοδος που αναγνωρίζει η Ορθόδοξη Ανατολική Εκκλησία. Οι εργασίες της διαρκούν μέχρι τις 13 Οκτωβρίου του ίδιου έτους και οδηγούν στην αναστήλωση των ιερών εικόνων. Στην τελευταία πανηγυρική συνεδρία, που γίνεται στο ανάκτορο της Μαγναύρας στις 23 Οκτωβρίου, επικυρώνονται οι αποφάσεις της συνόδου, τις οποίες υπογράφουν η αυτοκράτειρα και ο νεαρός αυτοκράτορας.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

790 *Άνοιξη:* Η προσπάθεια του Μιχαήλ του Λαχανοδράκοντα, συνεργάτη του αυτοκράτορα Κωνσταντίνου, να απομακρύνει από την εξουσία την Ειρήνη και το συνεργάτη της, ευνούχο Σταυράκιο, αποτυγχάνει.
Οκτώβριος: Ο στρατός του θέματος των Αρμενιάκων εξαναγκάζει την Ειρήνη να εγκαταλείψει το παλάτι.
792 *Ιανουάριος:* Η Ειρήνη επανέρχεται στο παλάτι, στο πλευρό του γιου της.
Ιούλιος: Ταπεινωτική ήττα των Βυζαντινών από τους Βουλγάρους στο φρούριο Μαρκέλλαι, στη νότια άκρη του στενού των Βερεγάβων. Ταπεινωτική φυγή του αυτοκράτορα και αιχμαλωσία επιφανών Βυζαντινών στρατηγών.
Το γόητρο του αυτοκράτορα δέχεται ισχυρό πλήγμα.
793 *Άνοιξη:* Ο Κωνσταντίνος καταπνίγει με ιδιαίτερα βίαιο τρόπο επανάσταση του στρατού του θέματος των Αρμενιάκων. Διατάσσεται η τύφλωση του στρατηγού του θέματος, Αλεξίου.
795 *Ιανουάριος:* Ο Κωνσταντίνος απομακρύνει τη νόμιμη σύζυγό του Μαρία από την Παφλαγονία και παντρεύεται με ένα γάμο ασυνήθιστης πολυτέλειας την ερωμένη του, Θεοδότη. Με αυτή του την ενέργεια διαρρηγνύει κάθε δεσμό με την ορθόδοξη παράταξη.
797 *15 Αυγούστου:* Με διαταγή της μητέρας του Ειρήνης ο αυτοκράτορας Κωνσταντίνος ΣΤ΄ τυφλώνεται μέσα στην πορφυρή αίθουσα στην οποία είχε γεννηθεί πριν από 27 χρόνια. Η Ειρήνη γίνεται μονοκράτειρα και θα παραμείνει στο θρόνο μέχρι τις 31 Οκτωβρίου του 802.
800 Ο Καρλομάγνος στέφεται αυτοκράτορας των Φράγκων.
802 Η Ειρήνη συνεννοείται με τους απεσταλμένους του Καρλομάγνου για τη σύναψη γάμου.
31 Οκτωβρίου: Με επανάσταση που ξεσπά στην Κωνσταντινούπολη εκδιώκεται από το θρόνο η Ειρήνη, η οποία εξορίζεται στην αρχή στα Πριγκιποννήσια και στη συνέχεια στη Λέσβο. Αυτοκράτορας του Βυζαντίου αναγορεύεται ο «λογοθέτης του γενικού» Νικηφόρος Α΄, ο οποίος θα παραμείνει στην εξουσία μέχρι τις 25 Νοεμβρίου του 811.
805 Στόλος των Αράβων λεηλατεί την Κύπρο.
806 Ο Νικηφόρος Α΄ συνάπτει ειρήνη με τους Αραβες και υποχρεώνεται να καταβάλει βαρύτατο ετήσιο φόρο.
808 Ο τσάρος των Βουλγάρων Κρούμος λεηλατεί τη Μακεδονία.
809 Ο Νικηφόρος Α΄ προχωρά σε μετακινήσεις πληθυσμών, επιδιώκοντας να εξουδετερώσει το σλαβικό στοιχείο από τη μια πλευρά και να ενισχύσει την άμυνα στη Θράκη από την άλλη.
810 Ο Νικηφόρος καταλαμβάνει την Πλίσκα.
811 *26 Νοεμβρίου:* Συντριβή του βυζαντινού στρατού από τα βουλγαρικά στρατεύματα με αρχηγό τον Κρούμο στις ορεινές διαβάσεις κοντά στην πρωτεύουσα των Βουλγάρων Πλίσκα, την οποία είχε ήδη καταστρέψει ο Νικηφόρος. Ο Νικηφόρος σκοτώνεται στη διάρκεια της μάχης και, σύμφωνα με πληροφορίες αξιόπιστων πηγών, το κρανίο του ο Κρούμος το έκανε κύπελλο για να πίνει το κρασί του. Στη ίδια μάχη τραυματίζεται σοβαρά ο γιος του και συναυτοκράτορας Σταυράκιος.
2 Οκτωβρίου: Ο τραυματισμένος Σταυράκιος ανατρέπεται έπειτα από επανάσταση και αναγορεύεται αυτοκράτορας ο Μιχαήλ Α΄ Ραγκαβές, ο οποίος θα παραμείνει στο θρόνο μέχρι τις 10 Ιουλίου του 813.
812 Οι Βούλγαροι καταλαμβάνουν τη Μεσημβρία.
Με τη συνθήκη του Ακυΐσγρανου (σημερινό Άαχεν) το Βυζάντιο αναγνωρίζει τον τίτλο του αυτοκράτορα -όχι των Ρωμαίων- στο βασιλιά των Φράγκων με αντάλλαγμα την επιστροφή της Βενετίας και περιοχών της Δαλματίας στο Βυζαντινό αυτοκράτορα.
813 Ήττα του βυζαντινού στρατού στη Βερζινικία της Αδριανούπολης, ύστερα από την υποχωρητική στάση του στρατηγού των Ανατολικών και μετέπειτα αυτοκράτορα, Λέοντα.
10 Ιουλίου: Ο Λέων Ε΄ Αρμένιος αναγορεύεται αυτοκράτορας του Βυζαντίου και θα παραμείνει στο θρόνο μέχρι τις 25 Δεκεμβρίου του 820, οπότε δολοφονείται μπροστά στην Αγία Τράπεζα της Αγίας Σοφίας.
Οι Βούλγαροι καταλαμβάνουν για μερικούς μήνες την Αδριανούπολη, αλλά αναγκάζονται να την εγκαταλείψουν.
815 Συνέρχεται στην Κωνσταντινούπολη σύνοδος, η οποία ακυρώνει τις αποφάσεις της Ζ΄ Οικουμενικής Συνόδου και απαγορεύει και πάλι τη λατρεία των εικόνων. Τα πρακτικά της δεν σώζονται.
Οι Βούλγαροι (Ομουρτάγ) υπογράφουν συνθήκη ειρήνης με το Βυζάντιο.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ e-book

820 *25 Δεκεμβρίου:* Ο Μιχαήλ Β΄ στέφεται αυτοκράτορας μετά τη δολοφονία του Λέοντα Ε΄ του Βυζαντίου (δυναστεία του Αμορίου ή Φρυγική δυναστεία). Στις 12 Μαΐου του 821 στέφει συναυτοκράτορα το γιο του Θεόφιλο.
Ο Μιχαήλ Β΄ θα παραμείνει στο θρόνο μέχρι τον Οκτώβριο του 829.
821-822 Ανταρσία του Θωμά του Σλάβου, ο οποίος αυτοανακηρύσσεται αυτοκράτορας. Πολιορκία της Κωνσταντινούπολης από τους επαναστάτες και καταστροφή του στόλου τους με υγρό πυρ. Ήττα των στρατευμάτων του Θωμά στην περιοχή Διάβαση, κοντά στην Κωνσταντινούπολη, και καταστολή της εξέγερσης.
824 Άραβες από την Ισπανία υπό την ηγεσία του Αμπού Χαφς ιδρύουν στην Κρήτη εμιράτο.
827 Ο τουρμάρχης Σικελίας Ευφήμιος παραδίδει τη Σικελία στους Άραβες.
829 *Οκτώβριος: Ο* Θεόφιλος παραμένει μόνος αυτοκράτορας του Βυζαντίου μετά το θάνατο του Μιχαήλ Β΄. Ο Θεόφιλος θα μείνει στο θρόνο μέχρι τις 20 Ιανουαρίου του 842.
830 Στο έτος αυτό ανάγεται το επεισόδιο ανάμεσα στον αυτοκράτορα Θεόφιλο, ο οποίος αναζητούσε σύζυγο, και την ωραία και ευφυέστατη υποψήφια Εικασία ή Κασσιανή. Συγκεκριμένα, όταν ο Θεόφιλος, απευθυνόμενος σε αυτή, λέει ότι «εκ γυναικός ερρύη τα φαύλα», δηλαδή από τη γυναίκα πηγάζουν τα χειρότερα, έχοντας προφανώς στο μυαλό του την Εύα, η περήφανη και ετοιμόλογη Εικασία του απαντά «αλλά και διά γυναικός πηγάζει τα κρείττονα», δηλαδή και από τη γυναίκα πηγάζουν τα καλύτερα, έχοντας στο μυαλό της την Παναγία. Τελικά ο Θεόφιλος προτιμά την πονηρή Θεοδώρα από την Παφλαγονία.
832 Οι Άραβες καταλαμβάνουν το φρούριο Λούλον στη Μικρά Ασία.
835 Διώκονται οι Παυλικιανοί και εκτελείται ο δάσκαλός τους Σέργιος.
837 Τα βυζαντινά στρατεύματα καταλαμβάνουν τα Σαμόσατα και τη Μελιτηνή.
Ο Ιωάννης ο Γραμματικός γίνεται πατριάρχης της Κωνσταντινούπολης.
Ο Φώτιος συγγράφει τη «Μυριόβιβλο».
838 *22 Ιουλίου:* Ο αραβικός στρατός με επικεφαλής το χαλίφη Μουτάσιμ συντρίβει το βυζαντινό στρατό στην πόλη Δαζιμόνα, κοντά στην Άγκυρα, την οποία και καταλαμβάνει. Στη συνέχεια οι Άραβες καταλαμβάνουν το Αμόριο, γενέθλια πόλη της ομώνυμης δυναστείας (12 Αυγούστου του 838).
Αντιπροσωπεία των Βαράγγων -Βίκινγκς που είχαν διεισδύσει στη Ρωσία- επισκέπτεται την Κωνσταντινούπολη.
842 *27 Ιανουαρίου:* Πεθαίνει ο αυτοκράτορας Θεόφιλος. Τον διαδέχονται ο γιος του Μιχαήλ Γ΄ και η σύζυγος του Θεοδώρα. Με το θάνατο του Θεόφιλου καταρρέει ολοκληρωτικά και η Εικονομαχία.
Η Θεοδώρα θα παραμείνει στο θρόνο ως συναυτοκράτειρα του ανήλικου γιου της Μιχαήλ μέχρι τις 15 Μαΐου του 856, ενώ ο Μιχαήλ Γ΄ θα μείνει γνωστός στην ιστορία με την προσωνυμία Μέθυσος, εξαιτίας της στάσης των ιστορικών της δυναστείας των Μακεδόνων που ήθελαν να συγκαλύψουν τη συμμετοχή του Βασίλειου Α΄ στη δολοφονία του. Θα κυβερνήσει μέχρι τις 23 Σεπτεμβρίου του 867.
843 Συνθήκη του Βερντέν. Μοιράζεται η αυτοκρατορία των Φράγκων.
Αποτυγχάνει προσπάθεια του λογοθέτη του δρόμου Θεόκτιστου να ανακαταλάβει την Κρήτη.
844 Ήττα των Βυζαντινών από τους Άραβες στο Μαυροπόταμο.
853 Επιδρομή του βυζαντινού στόλου στη Δαμιέτη της Αιγύπτου.
856 Ο δομέστικος των σχολών Πετρωνάς επιτίθεται στο σύνορο του Ευφράτη εναντίον Παυλικιανών και Αράβων στην προσπάθειά του να αποτρέψει τη μεταξύ τους σύμπραξη.
863 Ο Πετρωνάς συντρίβει τα στρατεύματα του εμίρη της Μελιτηνής Άμερ κοντά στον ποταμό Λαλακόαντα.
Ο Κύριλλος και ο Μεθόδιος πηγαίνουν στη Μοραβία και την Παννονία για να διαδώσουν το χριστιανισμό στους Σλάβους αυτών των περιοχών.
Ανακαινίζεται το Πανδιδακτήριο της Μαγναύρας, τη διεύθυνση του οποίου αναλαμβάνει ο Λέων ο Μαθηματικός.
864 Βυζαντινός επίσκοπος που στάλθηκε από την Κωνσταντινούπολη βαφτίζει τον τσάρο των Βουλγάρων Βόγορη, ο οποίος λαμβάνει το χριστιανικό όνομα Μιχαήλ.
865 Ο παρακοιμώμενος Βασίλειος δολοφονεί τον καίσαρα Βάρδα.
866 *26 Μαΐου:* Ο Βασίλειος Α΄ αναγορεύεται συμβασιλέας του Μιχαήλ Γ΄.
867 *23 Σεπτεμβρίου:* Ο Βασίλειος Α΄ αναγορεύεται -αφού πρώτα δολοφονεί τον Μιχαήλ-

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

μόνος αυτοκράτορας του Βυζαντίου και θα παραμείνει στο θρόνο μέχρι τις 29 Αυγούστου του 886.
Σχίσμα ανάμεσα στη Δυτική και την Ανατολική Εκκλησία.
23 Νοεμβρίου: Νέος πατριάρχης Κωνσταντινούπολης ο Ιγνάτιος.
868 *Αρχές:* Οι Σαρακηνοί λύουν την πολιορκία του Ραουσίου ή Ραγούζας (σημερινό Ντουμπρόβνικ) της Δαλματίας μόλις αντιλαμβάνονται την παρουσία ισχυρού βυζαντινού στόλου υπό τον Νικήτα Ωορύφα.
869 *6 Ιανουαρίου:* Ο Βασίλειος Α΄ αναγορεύει συμβασιλέα το γιο του Κωνσταντίνο.
Συγκαλείται σύνοδος των εκκλησιών στην Κωνσταντινούπολη (869/870), την οποία η Δυτική Εκκλησία θεωρεί ως την Η΄ Οικουμενική. Η σύνοδος αναθεματίζει τον Φώτιο και τους οπαδούς του και θέτει τη νεοϊδρυθείσα Βουλγαρική Εκκλησία υπό τη δικαιοδοσία του πατριαρχείου Κωνσταντινούπολης.
870 *6 Ιανουαρίου:* Ο Βασίλειος Α΄ ανακηρύσσει συμβασιλέα το γιο του, Λέοντα ΣΤ΄ (από το γάμο του με την Ευδοκία Ιγγερίνα).
Με απόφαση του αυτοκράτορα Βασίλειου Α΄ η αρχοντία της Δαλματίας προάγεται σε θέμα.
871 *Άνοιξη:* Ο Βασίλειος Α΄ εκστρατεύει εναντίον των Παυλικιανών (μέλη χριστιανικής αίρεσης) και της πρωτεύουσάς τους Τεφρικής (ανατολική Μικρά Ασία) χωρίς σημαντικά αποτελέσματα.
Ο Νικήτας Ωορύφας απελευθερώνει το Μπάρι από τους Άραβες.
872 Οι Παυλικιανοί ηττώνται από τους Βυζαντινούς (στρατηγός ο δομέστικος των σχολών Χριστόφορος) στη μάχη του Βαθυρρύακα. Σε αυτή σκοτώνεται και ο αρχηγός της αίρεσης Χρυσόχειρ.
Ο Βασίλειος Α΄ εκδίδει τον «Πρόχειρο Νόμον» που φιλοδοξεί να αντικαταστήσει την «Εκλογή» των Ισαύρων.
873 Ο Δούκας του Βενεβέντου δηλώνει υποταγή στην Κωνσταντινούπολη. Ο Βασίλειος Α΄ εισβάλλει στην περιοχή του Ευφράτη και καταλαμβάνει τη Σωζόπετρα και τα Σαμόσατα, αλλά αποτυγχάνει να καταλάβει το σημαντικό φρούριο της Μελιτηνής.
876 *25 Δεκεμβρίου:* Ο Βυζαντινός διοικητής του Υδρούντος (Otranto) αποσπά το Μπάρι από τους Φράγκους και το καθιστά προπύργιο της εξόρμησης των Βυζαντινών στη νότια Ιταλία.
877 *26 Οκτωβρίου:* Μετά το θάνατο του πατριάρχη Ιγνάτιου ο Βασίλειος Α΄ επαναφέρει στο πατριαρχικό αξίωμα τον Φώτιο.
878 *21 Μαΐου:* Οι Άραβες έπειτα από δίμηνη πολιορκία κυριεύουν τις Συρακούσες.
Την περίοδο αυτή οι Βυζαντινοί καταλαμβάνουν την Κύπρο, η οποία θα παραμείνει στην κατοχή τους για επτά περίπου χρόνια.
879 *Ιανουάριος:* Ο βυζαντινός στρατός υπό την ηγεσία του Νικηφόρου Φωκά του Παλαιού προελαύνει μέχρι τα Άδανα. Ο εμίρης της Ταρσού Εσμάν απαντά τον επόμενο χρόνο με επιδρομή στη Χαλκίδα της Εύβοιας.
Νοέμβριος (μέχρι αρχές 880): Εκκλησιαστική σύνοδος στην Κωνσταντινούπολη αποκαθιστά τον Φώτιο.
879-886(;) Εκδίδεται η «Επαναγωγή του Νόμου», την οποία πιθανότητα έχει συντάξει ο Φώτιος.
881 Επιδρομή του εξωμότη ναυάρχου των Αράβων εναντίον της Πελοποννήσου. Αναγκάζεται να υποχωρήσει μετά την ήττα του από τον υπό τον Νικήτα Ωορύφα βυζαντινό στόλο.
882 Ο Λέων παντρεύεται τη Θεοφανώ, ενώ παράλληλα διατηρεί εξωσυζυγική σχέση με τη Ζωή Ζαούτζαινα. Ο θάνατος της Θεοφανώς (10 Νοεμβρίου του 893) επιτρέπει στον Λέοντα να νομιμοποιήσει τη σχέση του με τη Ζωή (899), η οποία και αυτή έπειτα από λίγο πεθαίνει. Στη συνέχεια παντρεύεται την Ευδοκία που πεθαίνει στη διάρκεια του τοκετού (12 Απριλίου του 901). Τελικά παντρεύεται τη Ζωή Καρβονοψίνα (μάτια σαν μαύρα κάρβουνα).
886 *29 Αυγούστου:* Ο αυτοκράτορας Βασίλειος Α΄ τραυματίζεται θανάσιμα μετά την πτώση του από άλογο την οποία προκάλεσε ένα μεγάλο ελάφι.
30 Αυγούστου: Ανεβαίνουν στο θρόνο του Βυζαντίου οι συμβασιλείς αδερφοί Λέων και Αλέξανδρος.
Σεπτέμβριος: Ο Φώτιος απομακρύνεται από την πατριαρχία από τον αυτοκράτορα Λέοντα. Εξορίζεται στην Αρμενία όπου και πεθαίνει.
887-898 Δημοσιεύεται η συλλογή νόμων κανονικού, αστικού και δημόσιου δικαίου, που είναι

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

γνωστή ως «Βασιλικά».
893 *17 Μαΐου:* Πεθαίνει ο πατριάρχης Στέφανος.
895 Αντιβουλγαρική συμμαχία ανάμεσα στο Βυζάντιο και τους Ούγγρους.
896 Ήττα του βυζαντινού στρατού υπό τον στρατηγό Κατακαλών από τους Βουλγάρους στο Βουλγαρόφυγον κοντά στην Αδριανούπολη.
901 Ο Νικόλαος Μυστικός γίνεται πατριάρχης Κωνσταντινούπολης.
902 Σαρακηνοί πειρατές καταλαμβάνουν και καταστρέφουν τη Δημητριάδα της Μαγνησίας.
1 Αυγούστου: Οι Άραβες καταλαμβάνουν το Ταυρομένιο (σημερινή Ταορμίνα) της Σικελίας και ολοκληρώνεται έτσι η κατάληψη του νησιού.
904 *29 Ιουλίου:* Ισχυρός αραβικός -κυρίως πειρατικός- στόλος υπό το χριστιανό εξωμότη Λέοντα τον Τριπολίτη αγκυροβολεί έξω από τη Θεσσαλονίκη. Δύο μέρες αργότερα καταλαμβάνει την πόλη και 22.000 έως 30.000 κάτοικοι της πόλης αιχμαλωτίζονται και πωλούνται στη συνέχεια στα σκλαβοπάζαρα της Αφρικής.
907 Ο πατριάρχης Νικόλαος Μυστικός απομακρύνεται από την πατριαρχία γιατί δεν συναινεί στην αναγνώριση του τέταρτου γάμου του αυτοκράτορα Λέοντα ΣΤ΄. Αιφνιδιαστική εμφάνιση του Ρώσου ηγεμόνα Ολέγκ, επικεφαλής ισχυρού στόλου, μπροστά στα τείχη της Κωνσταντινούπολης αναγκάζει τη βυζαντινή κυβέρνηση να κατοχυρώσει την παρουσία Ρώσων εμπόρων στην πόλη.
908 *15 Μαΐου:* Ο Κωνσταντίνος στέφεται από τον πατέρα του, Λέοντα, συναυτοκράτορας.
Οκτώβριος: Ο λογοθέτης του δρόμου Ιμέριος επιτυγχάνει σημαντική νίκη στο Αιγαίο Πέλαγος εναντίον των Αράβων.
910 *Καλοκαίρι:* Βυζαντινός στρατός καταλαμβάνει την Κύπρο. Έπειτα από λίγους μήνες η Κύπρος καταλαμβάνεται από τους Άραβες υπό τον αρνησίθρησκο Δαμιανό. Μετά από διαπραγματεύσεις ανάμεσα στους Άραβες και τους Βυζαντινούς επανέρχεται το καθεστώς ουδετερότητας στο νησί.
911 Εκδίδεται από τον Λέοντα ΣΤ΄ το «Επαρχικόν Βιβλίον».
Ο Κωνσταντίνος αναγορεύεται συναυτοκράτορας του πατέρα του (μετά τις 9 Ιουνίου του 911).
912 *11 Μαΐου:* Πεθαίνει ο Λέων ΣΤ΄ ο Σοφός.
15 Μαΐου: Ο αυτοκράτορας Αλέξανδρος και επίτροπος του ανήλικου Κωνσταντίνου Ζ΄ επαναφέρει στον πατριαρχικό θρόνο τον Νικόλαο Μυστικό.
913 *6 Ιουνίου:* Πεθαίνει ο Αλέξανδρος.
7 Ιουνίου: Ο Κωνσταντίνος Ζ΄ ο Πορφυρογέννητος ανακηρύσσεται αυτοκράτορας του Βυζαντίου με ένα συμβούλιο αντιβασιλείας με επικεφαλής τον πατριάρχη Νικόλαο Μυστικό. Θα παραμείνει στο θρόνο μέχρι τις 17 Δεκεμβρίου του 920.
Αύγουστος: Βουλγαρικά στρατεύματα υπό τον Συμεών φτάνουν μπροστά στα τείχη της Κωνσταντινούπολης την οποία αρχίζουν να πολιορκούν. Οι Βυζαντινοί αναγκάζονται να αναγνωρίσουν στο Βούλγαρο ηγεμόνα τον τίτλο «βασιλεύς της Βουλγαρίας».
Οκτώβριος: Η βασιλομήτωρ Ζωή Καρβονοψίνα αναγορεύεται συμβασιλέας του ανήλικου γιου της Κωνσταντίνου.
914 Οι Βούλγαροι καταλαμβάνουν και λεηλατούν την Αδριανούπολη.
917 *20 Αυγούστου:* Οι Βούλγαροι υπό τον Συμεών καταστρέφουν βυζαντινή στρατιά υπό τον Ρωμανό Λεκαπηνό στην περιοχή της Αγχιάλου του Εύξεινου Πόντου.
919 25 *Μαρτίου:* Ο δρουγγάριος του πλωίμου Ρωμανός Λεκαπηνός με αστραπιαία κίνηση επιβάλλει πραξικοπηματικά την παρουσία του στο βυζαντινό παλάτι.
Μάιος: Ο νεαρός αυτοκράτορας Κωνσταντίνος Ζ΄ παντρεύεται την κόρη του Ρωμανού Λεκαπηνού.
24 Σεπτεμβρίου: Ο Ρωμανός Λεκαπηνός ανακηρύσσεται καίσαρας.
920 *Ιούλιος:* Εκκλησιαστική σύνοδος απαγορεύει τον τέταρτο γάμο και επιτρέπει τον τρίτο, υπό συγκεκριμένες όμως προϋποθέσεις.
20 Αυγούστου: Η βασιλομήτωρ Ζωή απομακρύνεται από το θρόνο.
17 Δεκεμβρίου: Συναυτοκρατορία Κωνσταντίνου Ζ΄ και Ρωμανού Α΄.
921 *20 Μαΐου:* Ο πρωτότοκος γιος του Ρωμανού, Χριστόφορος, στέφεται συναυτοκράτορας, τρίτος στη σειρά μετά τον πατέρα του και τον Κωνσταντίνο.
922 Ο ναύαρχος Ιμέριος καταστρέφει τον πειρατικό στόλο του Λέοντα του Τριπολίτη κοντά

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

στη Λήμνο.
Δημοσιεύεται η «Περί Προτιμήσεως» νεαρά η οποία στρέφεται εναντίον της μεγάλης ιδιοκτησίας (σύμφωνα με άλλους ιστορικούς η δημοσίευση έγινε το 928).
924 Ο γιος του Ρωμανού, Στέφανος, αναγορεύεται συναυτοκράτορας λίγο μετά τις 25 Δεκεμβρίου. Το ίδιο θα συμβεί και με τον τρίτο στη σειρά γιο του Ρωμανού, Κωνσταντίνο.
Νέα επιδρομή του Συμεών στην Κωνσταντινούπολη. Ο Ρωμανός κατορθώνει να συνάψει ειρήνη με τον ηγεμόνα των Βουλγάρων.
Ο βυζαντινός στόλος καταστρέφει το στόλο του εξωμότη Λέοντα του Τριπολίτη κοντά στη Λήμνο.
925 *15 Μαΐου:* Πεθαίνει ο πατριάρχης Νικόλαος Μυστικός, ηγετική μορφή που χαρακτηρίζεται από πολιτική ευαισθησία, ευελιξία και ευθυκρισία, διπλωματικές ικανότητες, πίστη στην οικουμενικότητα και τα ιδεώδη της αυτοκρατορίας.
928 Οι Βυζαντινοί κυριεύουν τη Θεοδοσιούπολη.
933 *2 Φεβρουαρίου:* Ο Θεοφύλακτος, νεότερος γιος του Ρωμανού Α΄, αναδεικνύεται σε ηλικία μόλις 19 ετών πατριάρχης Κωνσταντινούπολης.
934 Οι Βυζαντινοί καταλαμβάνουν το στρατηγικής σημασίας φρούριο της Μελιτηνής.
938 Ο Κωνσταντίνος Ζ΄ Πορφυρογέννητος συγγράφει το «Περί της Βασιλείου Τάξεως».
941 Ο ηγεμόνας του Κιέβου Ιγκόρ φτάνει με απειλητικές διαθέσεις μπροστά στα τείχη της Κωνσταντινούπολης. Ο ηγεμόνας του Κιέβου Ιγκόρ επιτίθεται εναντίον της, αλλά την επίθεσή του ο βυζαντινός στόλος την αντιμετωπίζει με υγρό πυρ στην είσοδο του Βοσπόρου.
Την ίδια περίοδο οι Βυζαντινοί εκστρατεύουν εναντίον των Αράβων και φτάνουν μέχρι το Χαλέπι.
944 Νέα προσπάθεια του Ιγκόρ εναντίον της Κωνσταντινούπολης αποτυγχάνει.
16 Δεκεμβρίου: Ο Ρωμανός Α΄ εκδιώκεται από το θρόνο από το γιο του Στέφανο Λεκαπηνό. Θα πεθάνει στην εξορία στις 15 Ιουνίου του 948.
Ο Κωνσταντίνος Ζ΄ συγγράφει το «Περί Θεμάτων».
945 *27 Ιανουαρίου:* Ο Κωνσταντίνος Ζ΄ εκδιώκει από το θρόνο και εξορίζει τους συναυτοκράτορες Στέφανο (+965) και Κωνσταντίνο Λεκαπηνό (+947), έπειτα από παρακίνηση της αυγούστας Ελένης, αδερφής των δύο Λεκαπηνών.
6 Απριλίου: Ο Κωνσταντίνος Ζ΄ ο Πορφυρογέννητος προωθεί τον ιδιαίτερα ικανό νόθο γιο του Ρωμανού Λεκαπηνού Βασίλειο.
947 Εκδίδεται από τον Κωνσταντίνο Ζ΄ «Νεαρά» εναντίον της μεγάλης ιδιοκτησίας.
948 Ανοιξη: Ο Ρωμανός Β΄ αναγορεύεται συναυτοκράτορας του πατέρα του, Κωνσταντίνου Ζ΄.
950 Ανεγείρεται ο Ναός της Κοιμήσεως της Θεοτόκου στη Μονή του Οσίου Λουκά, στη Βοιωτία.
951 Το Βυζάντιο αποτυγχάνει να απελευθερώσει την αραβοκρατούμενη Σικελία.
955 Ο Νικηφόρος Φωκάς αναλαμβάνει δομέστικος των σχολών.
958 Βυζαντινά στρατεύματα υπό τον Νικηφόρο Φωκά καταλαμβάνουν μια σειρά από οχυρές θέσεις στα ανατολικά σύνορα του κράτους.
959 *10 Νοεμβρίου:* Πεθαίνει ο Κωνσταντίνος Ζ΄. Ο Ρωμανός Β΄ ανακηρύσσεται μόνος αυτοκράτορας του Βυζαντίου. Θα παραμείνει στο θρόνο μέχρι τις 15 Μαρτίου του 963.
960 *22 Απριλίου:* Ο Βασίλειος Β΄ αναγορεύεται συναυτοκράτορας του πατέρα του. Το επόμενο έτος συναυτοκράτορας ανακηρύσσεται και ο άλλος του γιος, ο Κωνσταντίνος Η΄.
Ο Νικηφόρος Φωκάς νικά τον Σέιφ αλ Ντάουλα.
961 *7 Μαρτίου:* Ο Νικηφόρος Φωκάς απελευθερώνει την Κρήτη από τους Άραβες.
Οι Ούγγροι εισβάλλουν στη Βουλγαρία και φτάνουν μέχρι τα βυζαντινά εδάφη. Ηττώνται από τον Μαριανό Αργυρό.
962 Ο Όθων ανακηρύσσεται αυτοκράτορας στη Ρώμη.
963 *16 Μαρτίου:* Ο Βασίλειος Β΄ αναγορεύεται αυτοκράτορας του Βυζαντίου. Θα παραμείνει στο θρόνο μέχρι τον Αύγουστο του ίδιου έτους, με συναυτοκράτορα τον αδερφό του Κωνσταντίνο.
16 Αυγούστου: Ο Νικηφόρος Β΄ Φωκάς ανακηρύσσεται συναυτοκράτορας και θα παραμείνει στο θρόνο μέχρι τις 10 Δεκεμβρίου του 969. Ο Βασίλειος Β΄ και ο Κωνσταντίνος Η΄ παραμένουν συναυτοκρότορες.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

964 Ιδρύεται από τον Αθανάσιο τον Αθωνίτη η Μονή της Μεγίστης Λαύρας στον Άθω.
965 Ο αυτοκράτορας Νικηφόρος Φωκάς καταλαμβάνει τη Μοψουεστία, την Ταρσό και τελικά επιβάλλει το βυζαντινό έλεγχο σε ολόκληρη την Κιλικία.
968 Ο βυζαντινός στρατός καταλαμβάνει τη Λαοδικεία και την Έμεσα. Ο επίσκοπος Κρεμώνας Λιουτπράνδος φτάνει στην Κωνσταντινούπολη επικεφαλής αντιπροσωπείας με σκοπό να συνάψει συνθήκη με το Βυζάντιο.
969 Οι Βυζαντινοί καταλαμβάνουν την Αντιόχεια.
11 Δεκεμβρίου: Ο Ιωάννης Α΄ Τζιμισκής δολοφονεί τον Νικηφόρο Φωκά και αναγορεύεται αυτοκράτορας του Βυζαντίου με συναυτοκράτορες τον Βασίλειο Β΄ και τον Κωνσταντίνο Η΄. Ο Τζιμισκής θα παραμείνει στο θρόνο μέχρι τις 10 Ιανουαρίου του 976.
970 Με ομώνυμη συνθήκη το εμιράτο του Χαλεπίου διαμελίζεται.
Ο Σβιατοσλάβος ηττάται από το στρατηγό Βάρδα Σκληρό στην Αρκαδιούπολη.
971 Ο Ιωάννης Τζιμισκής εκστρατεύει εναντίον των Ρως, κυριεύει την Πρεσθλάβα και πολιορκεί τον Σβιατοσλάβο στο Δορύστολο, τον οποίο πιάνει αιχμάλωτο. Οι Ρως αναγκάζονται να υποχωρήσουν.
972 *14 Απριλίου:* Στον Άγιο Πέτρο της Ρώμης ο γιος του Γερμανού αυτοκράτορα, Όθων, μνηστεύεται τη Βυζαντινή πριγκίπισσα Θεοφανώ.
975 Δημιουργείται ο θεσμός του κατεπάνω της Ιταλίας.
Ο Τζιμισκής προελαύνει επικεφαλής βυζαντινού στρατεύματος μέχρι τη Βηρυττό.
976 *11 Ιανουαρίου:* Ο Βασίλειος Β΄ ο επονομαζόμενος και Βουλγαροκτόνος αναγορεύεται αυτοκράτορας του Βυζαντίου σε ηλικία 18 ετών, με συναυτοκράτορα τον αδερφό του Κωνσταντίνο Η΄. Ο Βασίλειος, με συναυτοκράτορα τον αδερφό του, θα παραμείνει στο θρόνο μέχρι τις 15 Δεκεμβρίου του 1025.
Λεξικό της «Σούδας».
977-986 Ο νέος ηγεμόνας των Βουλγάρων Σαμουήλ καταλαμβάνει και πάλι μεγάλο μέρος της Μακεδονίας και της Θεσσαλίας.
979 Ήττα του αποστάτη Βάρδα Σκληρού από τα πιστά στον αυτοκράτορα στρατεύματα.
983 Επιδρομές του Σαμουήλ μέχρι τη νότια Ελλάδα.
986 Νίκη του Σαμουήλ επί του Βασίλειου Β΄ στην Πύλη του Τραϊανού.
987 Νέα στάση του Βάρδα Φωκά και του Βάρδα σκληρού αποτυγχάνει.
991 Εκστρατεία του Βασίλειου Β΄ εναντίον των Βουλγάρων στη Μακεδονία. Συνεννοήσεις του Βυζαντινού αυτοκράτορα με τους Σέρβους και τους Κροάτες με σκοπό τη δημιουργία αντιπερισπασμού.
995 Ήττα του Γρηγορίου Ταρωνίτη από τους Βουλγάρους κοντά στη Θεσσαλονίκη.
996 Αυστηροί νόμοι του Βασίλειου Β΄ εναντίον της μεγάλης γαιοκτησίας.
Ήττα του Σαμουήλ στο Σπερχειό από το στρατηγό Νικηφόρο Ουρανό.
Επιβολή του φόρου του αλληλλέγγυου στους πλούσιους, οι οποίοι τώρα υποχρεώνονται να πληρώνουν τους αναλογούντες φόρους των φτωχών γειτόνων τους.
1000 Το Βυζάντιο ανακαταλαμβάνει την παραδουνάβια Βουλγαρία και αρχίζει την εκστρατεία του για ανακατάληψη των βυζαντινών εδαφών που κατέχουν οι Βούλγαροι.
1004 Ήττα του Σαμουήλ κοντά στον Αξιό.
1007 Ο Βασίλειος Β΄ προσαρτά τη νότια Μακεδονία.
1014 Συντριπτική νίκη των Βυζαντινών εναντίον των Βουλγάρων στο Κλειδί.
1018 Ο Βασίλειος Β΄ ολοκληρώνει την κατάκτηση της Βουλγαρίας και στη συνέχεια επισκέπτεται την Αθήνα.
1025 *16 Δεκεμβρίου:* Ο Κωνσταντίνος Η΄ αναγορεύεται μόνος αυτοκράτορας του Βυζαντίου, αμέσως μετά το θάνατο του Βασίλειου Β΄, και θα παραμείνει στο θρόνο μέχρι τις 11 Νοεμβρίου του 1028.
1028 *12 Νοεμβρίου:* Ο Ρωμανός Γ΄ ο Αργυρός, πρώτος σύζυγος της κόρης του Κωνσταντίνου Η΄, Ζωής, ανακηρύσσεται αυτοκράτορας του Βυζαντίου.
1028-1029 Ήττες των Βυζαντινών στην περιοχή της Συρίας.
Καταργείται από τον Ρωμανό Γ΄ η ειδική φορολογία των μεγαλογαιοκτημόνων, γνωστή ως αλληλέγγυον. Η κατάργηση θα οδηγήσει στη διάλυση της μικρής ιδιοκτησίας και μοιραία στην αποδυνάμωση του βυζαντινού στρατού, ο οποίος στηριζόταν κυρίως στους μικροϊδιοκτήτες γεωργούς.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

1032 Ο στρατηγός Γεώργιος Μανιάκης αποκαθιστά τη βυζαντινή επικυριαρχία στην περιοχή της βόρειας Συρίας.
1034 *12 Απριλίου:* Δολοφονείται ο Ρωμανός Γ΄ μέσα στο λουτρό του από όργανα του ευνούχου Ιωάννη του Ορφανοτρόφου και με τη συγκατάθεση της συζύγου του Ζωής. Ο Μιχαήλ Δ΄ ο Παφλαγόνας, δεύτερος σύζυγος της Ζωής της Πορφυρογέννητης, αναγορεύεται αυτοκράτορας του Βυζαντίου και θα παραμείνει στο θρόνο μέχρι το θάνατό του, στις 10 Δεκεμβρίου του 1041.
1040 Επαναστατικές κινήσεις εναντίον του Βυζαντίου στη Βουλγαρία και τη Σερβία καταπνίγονται.
Ο Γεώργιος Μανιακής ανακτά τις Συρακούσες.
1041 Ο ηγεμόνας της Ζέντα (Διόκλεια, σημ. Μαυροβούνιο) Στέφανος Βοϊσθλάβος κατοχυρώνει την ανεξαρτησία της χώρας του από το Βυζάντιο.
16 Δεκεμβρίου: Ο Μιχαήλ Ε΄ ο Καλαφάτης, αναγορεύεται αυτοκράτορας του Βυζαντίου, αμέσως μετά το θάνατο του Μιχαήλ Δ΄. Θα παραμείνει στο θρόνο μέχρι τις 21 Απριλίου του 1042.
1042 *20 Απριλίου:* Η αδελφή της Ζωής, Θεοδώρα, ανακηρύσσεται συναυτοκράτειρα, ενώ ο Μιχαήλ, ο οποίος είχε εξορίσει τη θετή του μητέρα Ζωή, εκδιώκεται από το θρόνο έπειτα από λαϊκή εξέγερση και τυφλώνεται.
12 Ιουνίου: Ο Κωνσταντίνος Θ΄ ο Μονομάχος, νέος και τρίτος κατά σειρά σύζυγος της Ζωής, αναγορεύεται αυτοκράτορας του Βυζαντίου. Θα παραμείνει στο θρόνο μέχρι το θάνατό του, στις 11 Ιανουαρίου του 1055.
1043 Ο Γεώργιος Μανιάκης καταλαμβάνει τη Σικελία, αλλά του αφαιρείται η στρατηγία από τον αυτοκράτορα Κωνσταντίνο Θ΄. Τότε ο Μανιάκης αυτοανακηρύσσεται αυτοκράτορας, αλλά πριν προλάβει να επιτεθεί εναντίον της Κωνσταντινούπολης σκοτώνεται σε μια αψιμαχία.
1047 Επανάσταση του Λέοντα Τορνίκιου στην περιοχή της Θράκης και της Μακεδονίας εναντίον της αυθαιρεσίας της κεντρικής εξουσίας. Αποτυγχάνει η πολιορκία της Κωνσταντινούπολης από τους επαναστάτες. Οι Πετσενέγκοι διαβαίνουν το σύνορα του Δούναβη, γεγονός που έχει βαρύτατες συνέπειες για την αυτοκρατορία.
1054 *16 Ιουλίου:* Ο καρδινάλιος Ουμβέρτος και οι υπόλοιποι απεσταλμένοι του πάπα εναποθέτουν πάνω στην Αγία Τράπεζα της Αγίας Σοφίας τον αφορισμό του πατριάρχη Μιχαήλ Κηρουλάριου και των ομοφρόνων του. Λίγες μέρες αργότερα ο πατριάρχης αφορίζει τον πάπα Λέοντα Θ΄ (Σχίσμα των Εκκλησιών).
Οι Σελτζούκοι εισβάλλουν στη Γεωργία και την Αρμενία.
1055 *11 Ιανουαρίου:* Η Θεοδώρα παραμένει μόνη αυτοκράτειρα μετά το θάνατο του Κωνσταντίνου Θ΄. Θα παραμείνει στο θρόνο μέχρι το θάνατό της, στις 21 Αυγούστου του 1056. Με το θάνατό της εκλείπει η ένδοξη Μακεδονική Δυναστεία.
1056 *21 Αυγούστου:* Ο Μιχαήλ ΣΤ΄ ο Στρατιωτικός αναγορεύεται αυτοκράτορας του Βυζαντίου. Θα παραμείνει στο θρόνο μέχρι τις 31 Αυγούστου του 1057.
1057 *1 Σεπτεμβρίου:* Ο Ισαάκιος Α΄ ο Κομνηνός ανακηρύσσεται αυτοκράτορας του Βυζαντίου μετά την ανατροπή του Μιχαήλ ΣΤ΄. Θα παραμείνει στο θρόνο μέχρι τις 25 Δεκεμβρίου του 1059, οπότε, και ενώ είναι ασθενής και κάτω από την πίεση του Μιχαήλ Ψελλού, θα εξαναγκαστεί σε παραίτηση υπέρ του Κωνσταντίνου Ι΄ του Δούκα.
1058 Ενίσχυση του στρατού από τον αυτοκράτορα. Σημαντικές επιτυχίες εναντίον των Πετσενέγκων και των Ούγγρων.
Ο Ισαάκιος, προκειμένου να ενισχύσει τα οικονομικά του κράτους, προχωρεί σε δήμευση των περιουσιών όσων είχαν πλουτίσει παράνομα στη διάρκεια των τελευταίων είκοσι ετών.
1059 Οι Σελτζούκοι φτάνουν στην περιοχή της Σεβάστειας.
Δεκέμβριος: Ο Ισαάκιος Κομνηνός εγκαταλείπει το θρόνο και αποσύρεται ως μοναχός στη Μονή του Στουδίου. Νέος αυτοκράτορας αναγορεύεται ο Κωνσταντίνος Ι΄ ο Δούκας.
1064 Επιδρομές του λαού των Ούζων στην Ελλάδα.
Αρμένιοι κάτω από την πίεση των Σελτζούκων μεταναστεύουν στην Κιλικία όπου ιδρύουν κράτος (η Μικρή Αρμενία της Κιλικίας).
1067 *23 Μαΐου:* Μετά το θάνατο του συζύγου της, Κωνσταντίνου Ι΄, η αυτοκράτειρα Ευδοκία η Μακρεμβολίτισσα αναλαμβάνει την εξουσία.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

1068 *1 Μαΐου:* Ο δεύτερος σύζυγος της Ευδοκίας, Ρωμανός Δ΄ ο Διογένης, αναγορεύεται αυτοκράτορας.
Πρώτη εκστρατεία του εναντίον των Σελτζούκων. Ένα χρόνο αργότερα θα πραγματοποιήσει τη δεύτερη εκστρατεία του εναντίον τους στην Καππαδοκία και τη Λυκαονία.
1071 26 *Αυγούστου:* Ήττα των βυζαντινών στρατευμάτων από τους Σελτζούκους Τούρκους του Αλπ Αρσλάν στο Μαντζικέρτ. Ο αυτοκράτορας Ρωμανός συλλαμβάνεται αιχμάλωτος. Σύμφωνα με τις αραβικές πηγές, η μάχη έγινε στις 19 Αυγούστου· την ημερομηνία αυτή αποδέχεται και ο Οστρογκόρσκι. Λίγες μέρες αργότερα ο αυτοκράτορας απελευθερώνεται από τους Σελτζούκους, αφού πρώτα συμφωνεί να διατηρηθεί το εδαφικό καθεστώς που υπήρχε πριν από τη μάχη (status quo ante).
Η αυτοκράτειρα Ευδοκία Δούκαινα θα κρατήσει την εξουσία μέχρι τις 24 Οκτωβρίου, οπότε και θα εκδιωχθεί από το θρόνο.
24 Οκτωβρίου: Ο Μιχαήλ Ζ΄ Δούκας ο Παραπινάκης, γιος του Κωνσταντίνου Ι΄ και της Ευδοκίας, αναγορεύεται μόνος αυτοκράτορας του Βυζαντίου.
1072 Οι Νορμανδοί επεκτείνουν την κυριαρχία τους στην Κάτω Ιταλία και τη Σικελία.
1076 Οι Σελτζούκοι καταλαμβάνουν την Ιερουσαλήμ.
1078 *3 Απριλίου:* Ο Νικηφόρος Γ΄ ο Βοτανειάτης μετά τη φυγή του Μιχαήλ Ζ΄ ανακηρύσσεται και επίσημα πλέον αυτοκράτορας του Βυζαντίου.
1081 *1 Απριλίου:* Ο Αλέξιος Α΄ ο Κομνηνός ανατρέπει τον Νικηφόρο Γ΄ και αναγορεύεται αυτοκράτορας του Βυζαντίου. Ιδρύει τη δυναστεία των Κομνηνών και θα παραμείνει στο θρόνο μέχρι τις 15 Αυγούστου του 1118 έχοντας ως συμβασιλέα μετά το 1092 το γιο του, Ιωάννη Β΄ τον Κομνηνό.
1082-1083 Οι Νορμανδοί υπό τον Ροβέρτο Γυισκάρδο στην αρχή και στη συνέχεια υπό τον Βοημούνδο καταλαμβάνουν περιοχές της Ηπείρου και της Μακεδονίας.
1085 Ο αυτοκράτορας Αλέξιος Α΄ διώχνει τους Νορμανδούς από τη Βαλκανική.
1088 Ήττα των Βυζαντινών από τους Πετσενέγκους στο Δορύστολο.
Ο μοναχός Χριστόδουλος ιδρύει στην Πάτμο τη Μονή του Αγίου Ιωάννη του Θεολόγου.
1091 Νίκη του Αλεξίου Α΄ επί των Πετσενέγκων στο Λεβούνιο.
1097 Οι σταυροφόροι με τη βοήθεια του Αλεξίου διεκπεραιώνονται στη Μικρά Ασία.
1099 Οι σταυροφόροι καταλαμβάνουν την Ιερουσαλήμ.
1100 Ενίσχυση του θεσμού της πρόνοιας, της υποχρέωσης δηλαδή παροχής στρατιωτικής υπηρεσίας από τους Δυνατούς (μεγαλογαιοκτήμονες) στους οποίους το κράτος έχει παραχωρήσει μεγάλες εκτάσεις.
1108 Ο Αλέξιος Α΄ υποχρεώνει τον Βοημούνδο να δηλώσει υποτέλεια.
1113 *16 Αυγούστου:* Ο Ιωάννης Β΄ ο Κομνηνός ανακηρύσσεται συμβασιλέας του πατέρα του, Αλεξίου Α΄. Θα παραμείνει στο θρόνο μέχρι τις 8 Απριλίου του 1143.
1116 Σημαντική νίκη του βυζαντινού στρατού στο Φιλομήλιο της Μικράς Ασίας επί των Σελτζούκων του Μαλέκ Σαχ, ο οποίος παραλίγο να πιαστεί αιχμάλωτος.
1118 Θάνατος του Αλεξίου Α΄. Μόνος αυτοκράτορας παραμένει ο Ιωάννης Β΄ Κομνηνός.
1122 Αποφασιστική νίκη του Ιωάννη Β΄ επί των Πετσενέγκων στη Βερόη. Εγκαθιστά πολλούς Πετσενέγκους στη Μακεδονία.
1128 Ο Ιωάννης Β΄ νικά τους Ούγγρους στο φρούριο του Χράμου στο Δούναβη και αποκαθιστά τα προς βορρά σύνορα της αυτοκρατορίας.
1130-1140 Ο Ιωάννης Β΄ με συνεχείς εκστρατείες στις περιοχές της Μικρός Ασίας και της Συρίας (Παφλαγονία, Κιλικία, Συρία κ.λπ.) επεκτείνει τα όρια της κυριαρχίας του Βυζαντίου σε βάρος των Σελτζούκων, των σταυροφόρων και των εμίρηδων της Συρίας.
1143 8 *Απριλίου:* Ο Μανουήλ Α΄ διαδέχεται τον πατέρα του Ιωάννη Β΄ στο θρόνο. Μετά το 1172 συναυτοκράτορας είναι ο γιος του Αλέξιος Β΄.
1147-1149 Αποτυχία της Β΄ Σταυροφορίας.
1148 Συμμαχία Μανουήλ και Κονράδου εναντίον των Νορμανδών. Οι Βυζαντινοί καταλαμβάνουν και πάλι την Κέρκυρα.
1152-1154 Επιτυχής εκστρατεία του Μανουήλ στην Ουγγαρία.
1155 Οι Βυζαντινοί καταλαμβάνουν το Μπάρι και παραχωρούν σημαντικά εμπορικά προνόμια στους Γενουάτες.
1158-1159 Ο Μανουήλ προσπαθεί να ανακτήσει τη Φρυγία και την Κιλικία.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ e-book

Με διάταγμά του επιχειρεί να περιορίσει τη διεύρυνση της μεγάλης γαιοκτησίας.
1163 Ο Στέφανος Νεμάνια, μέγας Ζουπάνος της Σερβίας, αναγνωρίζει την επικυριαρχία του Μανουήλ.
1171 Ο Μανουήλ διατάζει τη δήμευση των περιουσιών όλων των Βενετών που κατοικούν στα όρια της αυτοκρατορίας. Η Βενετία αντιδρά με την αποστολή πειρατικού στόλου στο Αιγαίο.
1176 Ήττα των υπό τον Μανουήλ βυζαντινών στρατευμάτων στο Μυριοκέφαλο από τους Σελτζούκους Τούρκους (Κιλίτζ Ασθλάν). Η Βυζαντινή Αυτοκρατορία χάνει οριστικά το μεγαλύτερο μέρος της Μικράς Ασίας.
1180 *24 Σεπτεμβρίου:* Ο Αλέξιος Β΄ ανεβαίνει στο θρόνο του Βυζαντίου.
1183 *Σεπτέμβριος:* Ο Ανδρόνικος Α΄ ο Κομνηνός αναγορεύεται αυτοκράτορας του Βυζαντίου. Στο θρόνο θα παραμείνει μέχρι τις 12 Σεπτεμβρίου του 1185.
1185 Ο Γουλιέλμος Β΄ της Σικελίας καταλαμβάνει το Δυρράχιο και τη Θεσσαλονίκη.
12 Σεπτεμβρίου: Ο Ισαάκιος Β΄ ο Άγγελος ανακηρύσσεται αυτοκράτορας του Βυζαντίου.
Ο στρατηγός Αλέξιος Βρανάς Κομνηνός συντρίβει τους Νορμανδούς στο Δημητρίτζη κοντά στην Αμφίπολη.
1188 Ο Ισαάκιος Β΄ αναγνωρίζει το δικαίωμα στους Βουλγάρους να δημιουργήσουν ανεξάρτητο κράτος.
1190 Ο Ισαάκιος υποχρεώνει τον Νεμάνια να παραχωρήσει τα εδάφη που έχει κατακτήσει.
Με τη Συνθήκη της Αδριανούπολης ο Ισαάκιος αναλαμβάνει να διεκπεραιώσει τα γερμανικά στρατεύματα του Φρειδερίκου στη Μικρά Ασία και να φροντίζει για τον ανεφοδιασμό τους.
1194 Ήττα του Ισαάκιου στην Αρκαδιούπολη από τους Βουλγάρους.
1195 *8 Απριλίου:* Ο Αλέξιος Γ΄ ο Άγγελος αναγορεύεται αυτοκράτορας του Βυζαντίου. Θα παραμείνει στο θρόνο μέχρι τις 18 Αυγούστου του 1203.
1203 Οι σταυροφόροι καταλαμβάνουν την Κωνσταντινούπολη και διώχνουν από το θρόνο τον Αλέξιο Γ΄.
18 Αυγούστου: Ο Ισαάκιος Β΄ ο Άγγελος ανακηρύσσεται αυτοκράτορας του Βυζαντίου και θα παραμείνει στο θρόνο μέχρι τις 28 Ιανουαρίου του 1204 έχοντας ως συναυτοκράτορα το γιο του Αλέξιο Δ΄.
1204 *28 Ιανουαρίου:* Ο Αλέξιος Ε΄ ο Μούρτζουφλος, δεύτερος σύζυγος της κόρης του Αλεξίου Γ΄ Ευδοκίας, αναγορεύεται αυτοκράτορας του Βυζαντίου.
13 Απριλίου: Την Κωνσταντινούπολη καταλαμβάνουν τα στρατεύματα που πήραν μέρος στη Δ΄ Σταυροφορία και για τρεις μέρες τη λεηλατούν, ενώ μεγάλο μέρος του πληθυσμού κατασφάζεται και εξανδραποδίζεται.
Άνοιξη: Ο Θεόδωρος Λάσκαρης καταφεύγει στη Νίκαια της Βιθυνίας όπου αρχίζει να δημιουργείται ένα νέο κράτος.

Περίοδος του διασπασμένου Βυζαντινού Ελληνισμού

1204 Μετά την κατάληψη της Κωνσταντινούπολης από τους Φράγκους δημιουργούνται τα ακόλουθα λατινικά κράτη:
Η Λατινική Αυτοκρατορία της Κωνσταντινούπολης, το Λατινικό Βασίλειο της Θεσσαλονίκης, το Δουκάτο των Αθηνών, η Ηγεμονία της Αχαΐας, το Δουκάτο του Αιγαίου και πολλές βαρωνίες στην κεντρική και τη νότια Ελλάδα.
Τα πιο σημαντικά ελληνικά κράτη πού δημιουργούνται μετά την κατάληψη της Κωνσταντινούπολης είναι τα εξής:
Η Αυτοκρατορία της Νικαίας, η Αυτοκρατορία της Τραπεζούντας και το Δεσποτάτο της Ηπείρου.
1205 Οι Λατίνοι, μετά από τη νίκη τους στο Αδραμύττιο επί του Θεόδωρου Λάσκαρη, καταλαμβάνουν τη ΒΔ Μικρά Ασία.
Ο Βούλγαρος Ιωαννίτζης, εκμεταλλευόμενος τη δυσαρέσκεια του λαού εναντίον των Λατίνων, πολιορκεί τη Θεσσαλονίκη.
1208 *Αρχές Απριλίου:* Ο Θεόδωρος Λάσκαρης στέφεται από τον πατριάρχη Μιχαήλ Δ΄ αυτοκράτορας στη Νίκαια.
1210 Ο Θεόδωρος Λάσκαρης νικά το σουλτάνο του Ικονίου κοντά στην Αντιόχεια του Μαιάνδρου ποταμού. Με αυτή τη νίκη του εδραιώνει την κυριαρχία του κράτους της Νίκαιας

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

στη βόρεια και τη δυτική Μικρά Ασία.
1215 Ο Θεόδωρος Άγγελος, ηγεμόνας (δεσπότης) της Ηπείρου, αποσπά το Δυρράχιο και την Κέρκυρα από τους Βενετούς.
1218 Ο Ιωάννης Β΄ Ασάν αναγορεύεται τσάρος των Βουλγάρων.
1222 *Αρχές:* Μετά το θάνατο του Θεόδωρου στο θρόνο ανεβαίνει ο σύζυγος της κόρης του Ειρήνης, Ιωάννης Γ΄ Δούκας Βατάτζης, ο οποίος θα παραμείνει στην εξουσία μέχρι τις 30 Οκτωβρίου του 1254.
1224 Ο Θεόδωρος Άγγελος, ηγεμόνας (δεσπότης) της Ηπείρου, καταλύει το Λατινικό Βασίλειο της Θεσσαλονίκης.
Ο Ιωάννης Γ΄ Βατάτζης αποσπά την Αδριανούπολη από τον Θεόδωρο Άγγελο.
1225 Συνάπτεται συνθήκη ανάμεσα στον Ιωάννη Γ΄ Βατάτζη και τους Λατίνους. Σύμφωνα με αυτή το κράτος της Νίκαιας προσαρτά όλα τα μικρασιατικά εδάφη που έχουν καταλάβει οι Λατίνοι και τα νησιά Χίο, Λέσβο και Σάμο.
1228 Ο Βαλδουίνος Β΄ ανακηρύσσεται αυτοκράτορας (Λατίνος) της Κωνσταντινούπολης. Θα παραμείνει στο θρόνο μέχρι το 1261.
1230 Ήττα του Θεόδωρου Αγγέλου από τους Βουλγάρους στη μάχη της Κλοκότνιτσας.
1237 Ο Ιωάννης Ασάν διαλύει τη συμμαχία του με τον Ιωάννη Γ΄ Βατάτζη και συνάπτει νέα με τους Λατίνους της Κωνσταντινούπολης. Οι καινούργιοι σύμμαχοι επιτίθενται εναντίον των ευρωπαϊκών κτήσεων της Αυτοκρατορίας της Νίκαιας.
1241 Ο γιος του Ιωάννη Γ΄ Θεόδωρος Λάσκαρης Βατάτζης αναγορεύεται συναυτοκράτορας.
1242 Ο δεσπότης της Ηπείρου αναγκάζεται να αποδεχτεί την επικυριαρχία του αυτοκράτορα της Νίκαιας.
Ο Στέφανος Ούρεσης γίνεται βασιλιάς των Σέρβων.
1245 Ο Γουλιέλμος Βιλεαρδουίνος αναγορεύεται ηγεμόνας της Αχαΐας.
1246 Ο Ιωάννης Γ΄ Βατάτζης καταλαμβάνει τη Θεσσαλονίκη.
1254 *30 Οκτωβρίου:* Ο Θεόδωρος Β΄ Λάσκαρης Βατάτζης ανακηρύσσεται αυτοκράτορας της Νίκαιας. Στο θρόνο θα παραμείνει μέχρι τον Αύγουστο του 1258.
1257 Ο δεσπότης της Ηπείρου γίνεται κύριος της δυτικής Μακεδονίας.
1258 *Αύγουστος:* Ο Ιωάννης Δ΄ Δούκας Βατάτζης αναγορεύεται αυτοκράτορας της Νίκαιας. Θα παραμείνει στο θρόνο μέχρι το Δεκέμβριο του ίδιου έτους, οπότε θα τον διαδεχτεί ο Μιχαήλ Η΄ Παλαιολόγος, ο ιδρυτής της ομώνυμης δυναστείας.
1259 Νίκη του αυτοκράτορα της Νίκαιας Μιχαήλ Η΄ Παλαιολόγου εναντίον των συνασπισμένων στρατευμάτων του δεσπότη της Ηπείρου Μιχαήλ Β΄, του ηγεμόνα της Αχαΐας Γουλιέλμου Βιλεαρδουίνου και του Μανφρέδου της Σικελίας. Η μάχη γίνεται στην Πελαγονία κοντά στην Καστοριά.
1261 *25 Ιουλίου:* Ο στρατηγός Αλέξιος Στρατηγόπουλος που κάνει αναγνωριστική επιχείρηση προς τα βουλγαρικά σύνορα πληροφορείται ότι το μεγαλύτερο μέρος των φραγκικών δυνάμεων απουσιάζει από την Πόλη, καθώς είναι απασχολημένο με την κατάληψη του Δαφνουσίου, ενός νησιωτικού κάστρου στο νότιο Εύξεινο Πόντο. Καταλαμβάνει αιφνιδιαστικά την Κωνσταντινούπολη. Ο Φράγκος αυτοκράτορας Βαλδουίνος και οι Λατίνοι κάτοικοι της Πόλης την εγκαταλείπουν.
15 Αυγούστου: Ο Μιχαήλ Η΄ κάνει την επίσημη είσοδό του στη Βασιλεύουσα.
1262 Ο αιχμάλωτος των Βυζαντινών ηγεμόνας της Αχαΐας Γουλιέλμος Βιλεαρδουίνος παραδίδει στον Μιχαήλ Η΄ τα κάστρα της Μονεμβασιάς, του Γερακιού και του Μυστρά.
1265 Ο Μιχαήλ Η΄ αποσπά τα Ιωάννινα από το Δεσποτάτο της Ηπείρου.
1267 Ο Μιχαήλ Η΄ εγκαθιστά τους Γενουάτες στο Πέραν. Ο Κάρολος ντ' Ανζού προετοιμάζει εκστρατεία για την ανακατάληψη της Κωνσταντινούπολης.
1272 *8 Νοεμβρίου:* Ο γιος του Μιχαήλ Η΄, Ανδρόνικος Β΄, αναγορεύεται συναυτοκράτορας, ενώ τον Ιούνιο του 1281 συναυτοκράτορας ανακηρύσσεται και ο γιος του Ανδρόνικου Β΄, Μιχαήλ Θ΄.
1275-1276 Οι Βυζαντινοί εκστρατεύουν με σκοπό να ανακαταλάβουν την Εύβοια και τα νησιά του Αιγαίου.
1282 *11 Δεκεμβρίου:* Ο Ανδρόνικος Β΄ Παλαιολόγος αναγορεύεται αυτοκράτορας του Βυζαντίου και θα παραμείνει στο θρόνο μέχρι τις 24 Μαΐου του 1328.
1288 Ο Οθμάν ή Οσμάν γίνεται σουλτάνος των Τούρκων.

facebook ΦΙΛΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

1290 Γεννιέται ο Βαρλαάμ του Καλαβρού, ο οποίος αργότερα ως μοναχός θα είναι ο κύριος αντίπαλος των ησυχαστών και του Γρηγορίου Παλαμά.
1295 *21 Μαΐου:* Ο Μιχαήλ Θ΄ αναγορεύεται συναυτοκράτορας του πατέρα του, Ανδρόνικου, και θα παραμείνει στο θρόνο μέχρι τις 12 Οκτωβρίου του 1320.
1296 Καταστρέφεται από τους Βενετούς η γενουάτικη παροικία στην Κωνσταντινούπολη.
1300-1368 Εκδηλώνεται το κίνημα των ησυχαστών.
1302 *27 Ιουνίου:* Ήττα του στρατηγού Μουζάλωνα από τις κατά πολύ υπέρτερες δυνάμεις του Οθωμανού Οσμάν στη μάχη του Βαφέα, κοντά στη Νικομήδεια. Η ήττα αυτή των Βυζαντινών έχει ως συνέπεια την κατάληψη της υπόλοιπης Μικράς Ασίας από τους Τούρκους.
1304-1321 Λογοθέτης του γενικού ο Θεόδωρος Μετοχίτης.
1307-1313 Οι Ανδεγαυοί της Νεάπολης αποκτούν τον έλεγχο του Μορέως.
1308 Οι Γενουάτες αποκτούν τον έλεγχο της Χίου.
Εκλείπει η δυναστεία των Σελτζουκιδών με το θάνατο του σουλτάνου Μασούντ Γ΄.
1310 Το τάγμα των Ιωαννιτών της Ιερουσαλήμ εγκαθίσταται στη Ρόδο.
1311 *15 Μαρτίου:* Μάχη στη λίμνη Κωπαΐδα. Οι Καταλανοί νικούν το στρατό του Γκοτιέ ντε Μπριέν και του Πριγκιπάτου της Αχαΐας και γίνονται κύριοι του Δουκάτου των Αθηνών.
1320 Θάνατος του συμβασιλέα Μιχαήλ Θ΄. Ο πατέρας του Ανδρόνικος Β΄ παραμένει μόνος αυτοκράτορας.
1320-1346 Πιθανή χρονολόγηση του «χρονικού του Μορέως».
1321 Αρχίζει ο Α΄ εμφύλιος πόλεμος ανάμεσα στον Ανδρόνικο Β΄ και τον εγγονό του Ανδρόνικο Γ΄ (γιο του Μιχαήλ Θ΄), που είναι γνωστός ως «ο πόλεμος των δύο Ανδρόνικων».
1325 *2 Φεβρουαρίου:* Ο Ανδρόνικος Γ΄ αναγορεύεται συναυτοκράτορας του παππού του, Ανδρόνικου Β΄.
1326 Ο Ορχάν γίνεται σουλτάνος των Οθωμανών, αφού διαδέχεται στο θρόνο τον πατέρα του, Οσμάν.
6 Απριλίου: Οι Οθωμανοί καταλαμβάνουν την Προύσα, την οποία κάνουν πρωτεύουσά τους. Στην Προύσα είναι θαμμένος και ο πρώτος Οθωμανός σουλτάνος και πατέρας του Ορχάν, Οσμάν.
1328 *24 Μαΐου:* Ο Ανδρόνικος Γ΄ αναγορεύεται αυτοκράτορας του Βυζαντίου, αφού κατόρθωσε και επιβλήθηκε στον παππού του, Ανδρόνικο Β΄. Θα παραμείνει στο θρόνο μέχρι τις 15 Ιουνίου του 1341.
1329 Ο σουλτάνος των Οθωμανών Ορχάν νικά με αρκετή δυσκολία τον Ανδρόνικο Γ΄ στη μάχη του Πελεκάνου και εδραιώνει την οθωμανική παρουσία στη Μικρά Ασία. Η εκστρατεία αυτή αποτελεί την τελευταία επιχείρηση Βυζαντινού αυτοκράτορα εναντίον των Οθωμανών. Στη συνέχεια ο Ορχάν αρχίζει την πολιορκία της Νίκαιας.
1331 Ο Στέφανος Δουσάν, ο οποίος ανέτρεψε τον Ούρεση Γ΄, φτάνει στη Θεσσαλονίκη.
Ο σουλτάνος Ορχάν καταλαμβάνει τη Νίκαια της Βιθυνίας.
1333 Ο σουλτάνος των Οθωμανών Ορχάν πολιορκεί τη Νικομήδεια και υποχωρεί μόνο όταν ο αυτοκράτορας του Βυζαντίου Ανδρόνικος Γ΄ αναγνωρίζει τις τουρκικές κτήσεις στη Μικρά Ασία.
1337 Ο Ορχάν καταλαμβάνει τη Νικομήδεια και ολοκληρώνει έτσι την κατάκτηση της Βιθυνίας.
1341 Καταδικάζεται από σύνοδο στην Κωνσταντινούπολη ο Βαρλαάμ και αναγνωρίζονται οι θέσεις του Γρηγορίου Παλαμά για τον ησυχασμό.
Πεθαίνει ο αυτοκράτορας Ανδρόνικος Γ΄. Νέος αυτοκράτορας αναγορεύεται ο Ιωάννης Ε΄ Παλαιολόγος. Ο Ιωάννης ΣΤ΄ Καντακουζηνός επαναστατεί εναντίον του νόμιμου αυτοκράτορα.
Αρχίζει ο Β΄ εμφύλιος πόλεμος.
1342 Οι Ζηλωτές, με κοινωνικού χαρακτήρα αιτήματα, επαναστατούν στη Θεσσαλονίκη και επιβάλλουν ένα ιδιότυπο καθεστώς μέχρι το 1350.
1347 Ο Ιωάννης Καντακουζηνός επανέρχεται στην Κωνσταντινούπολη, πάντα ως συμβασιλέας του Ιωάννη Ε΄. Ο Ιωάννης Ε΄ αποσύρεται στην Τένεδο μέχρι το 1354, οπότε επιστρέφει στην Κωνσταντινούπολη και εκδιώκει τον Καντακουζηνό.
1349 Ο Μανουήλ Καντακουζηνός γίνεται δεσπότης του Μυστρά.
1353 Αντίθετος στο κίνημα των ζηλωτών που ξεσπά στη Θεσσαλονίκη, ο Ιωάννης ΣΤ΄

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Καντακουζηνός συγκαλεί σύνοδο στην Κωνσταντινούπολη, η οποία το καταδικάζει, δικαιώνοντας τον Γρηγόριο Παλαμά και τους ησυχαστές. Ο Ιωάννης ΣΤ΄ παραιτείται το 1354 και γίνεται μοναχός.
Οι Οθωμανοί αποβιβάζονται στη Χερσόνησο της Καλλίπολης.
1360 Γεννιέται ο Γεώργιος Γεμιστός ή Πλήθων.
1362 Πεθαίνει ο σουλτάνος Ορχάν. Νέος σουλτάνος ο Μουράτ Α΄.
1363 Οι Οθωμανοί Τούρκοι καταλαμβάνουν τη Φιλιππούπολη.
1365 Η Αδριανούπολη γίνεται προσωρινή πρωτεύουσα των Τούρκων.
1366 Ο Ιωάννης Ε΄ μεταβαίνει στην Ουγγαρία για να ζητήσει βοήθεια για τον επερχόμενο τουρκικό κίνδυνο.
1369 Ο Ιωάννης Ε΄ μεταβαίνει στη Ρώμη για να ζητήσει βοήθεια για τον επερχόμενο τουρκικό κίνδυνο. Εκεί αποδέχεται την ένωση των δύο Εκκλησιών, πάγιο αίτημα του πάπα ως αντάλλαγμα για οποιαδήποτε βοήθεια.
1373 Οι Οθωμανοί καταλαμβάνουν τη δυτική Θράκη.
1376 Ο Ιωάννης Ε΄ φυλακίζεται από το γιο του Ανδρόνικο Δ΄ Παλαιολόγο, ο οποίος σφετερίζεται το θρόνο με τη βοήθεια των Γενουατών και των Οθωμανών Τούρκων. Επανέρχεται στο θρόνο το 1379.
1380 Ο σουλτάνος των Οθωμανών Μουράτ Α΄ καταλαμβάνει το Μοναστήρι και τη Νις.
1383 Οι Οθωμανοί Τούρκοι καταλαμβάνουν τις Σέρρες.
Οι οικογένεια των Παλαιολόγων επιβάλλει την κυριαρχία της στο Δεσποτάτο του Μορέως με δεσπότη τον Θεόδωρο Α΄ Παλαιολόγο.
1385 Ο Μουράτ Α΄ καταλαμβάνει τη Σερδική (σημερινή Σόφια).
1387 Η Θεσσαλονίκη καταλαμβάνεται για πρώτη φορά από τους Οθωμανούς Τούρκους, οι οποίοι παραχωρούν προνόμια στους κατοίκους της.
1389 Νέος σουλτάνος ο Βαγιαζήτ Α΄.
1390 Ο Ιωάννης Ζ΄ Παλαιολόγος πολιορκεί την Κωνσταντινούπολη και αφού ανατρέπει τον Ιωάννη Ε΄ καταλαμβάνει για μερικούς μήνες το θρόνο.
1391 Πεθαίνει ο αυτοκράτορας Ιωάννης Ε΄. Νέος αυτοκράτορας αναγορεύεται ο Μανουήλ Β΄ Παλαιολόγος.
Ο Βαγιαζήτ καταλαμβάνει τη Φιλαδέλφεια και την Αττάλεια.
1393 Ο Βαγιαζήτ καταλαμβάνει το Ικόνιο, τη Σεβάστεια και την Καισαρεία.
1396 Ήττα των σταυροφόρων του Σιγισμόνδου από τους Οθωμανούς Τούρκους στη Νικόπολη.
1399 Ο Ιωάννης Ζ΄ επανέρχεται στην Κωνσταντινούπολη και ορίζεται αντικαταστάτης του Μανουήλ στο θρόνο -ο Μανουήλ έχει πάει στη Δύση για να ζητήσει βοήθεια- σε μια δύσκολη εποχή κατά την οποία οι πιέσεις των Τούρκων έχουν γίνει ασφυκτικές. Ο Ιωάννης δεν διστάζει να διαπραγματευτεί την παράδοση της πόλης στον Βαγιαζήτ Α΄, τα σχέδιά του όμως ναυαγούν μετά την ήττα των Τούρκων στη μάχη της Άγκυρας (1402). Ο Μανουήλ μετά την επιστροφή του από τη Δύση απομακρύνει τον Ιωάννη (1402).
1402 Στη μάχη της Αγκύρας ο χάνος των Μογγόλων Ταμερλάνος νικά τους Οθωμανούς Τούρκους και φτάνει μέχρι το Βόσπορο. Ο θάνατος του σουλτάνου Βαγιαζήτ Β΄ -τον είχαν αιχμαλωτίσει οι Μογγόλοι- αποδιοργανώνει για κάποιο διάστημα τους Οθωμανούς.
1403 Η αδυναμία του σουλτάνου των Οθωμανών Τούρκων Σουλεϊμάν να ελέγξει την κατάσταση που δημιουργήθηκε μετά την ήττα στην Άγκυρα τον αναγκάζει να παραχωρήσει εδάφη στο Βυζάντιο (Θεσσαλονίκη, Θράκη, Χαλκιδική κ.λπ.).
1407 Ο Θεόδωρος Β΄ Παλαιολόγος ανακηρύσσεται δεσπότης του Μορέως.
1413 0 Μωάμεθ Α΄ αποκαθιστά την ενότητα του οθωμανικού κράτους.
1421 Ο Μουράτ Β΄ διαδέχεται τον Μωάμεθ Α΄.
1423 Η Αδριανούπολη γίνεται πρωτεύουσα του κράτους των Οθωμανών.
Οι Βυζαντινοί παραχωρούν τη Θεσσαλονίκη στους Βενετούς.
1425 Πεθαίνει ο αυτοκράτορας Μανουήλ Β΄ Παλαιολόγος. Τον διαδέχεται ο συναυτοκράτορας του Ιωάννης Η΄.
1427 Ο αυτοκράτορας Ιωάννης Η΄ εκστρατεύει εναντίον των Λατίνων της Πελοποννήσου. Απελευθερώνει όλες σχεδόν τις περιοχές εκτός από την πόλη της Πάτρας.
1430 *29 Μαρτίου:* Οι δυνάμεις του Οθωμανού σουλτάνου Μουράτ Β΄ καταλαμβάνουν την

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NetWORK ΟΜΑΔΑ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ e-book

πόλη της Θεσσαλονίκης. Την ίδια τύχη έχουν και τα Ιωάννινα.
Ο Κωνσταντίνος Παλαιολόγος καταλαμβάνει την Πάτρα.
1438 *9 Ιανουαρίου:* Αρχίζει στη Φεράρα της Ιταλίας η ομώνυμη σύνοδος των Εκκλησιών της Ρώμης και της Κωνσταντινούπολης με στόχο την άρση του σχίσματος του 1054. Στη σύνοδο, η οποία αργότερα θα μεταφερθεί στη Φλωρεντία, συμμετέχει και ο αυτοκράτορας του Βυζαντίου Ιωάννης Η΄. Αν και αποφασίζεται η ένωση των δύο Εκκλησιών, η ανθενωτική μερίδα της Κωνσταντινούπολης υπερισχύει και τελικά ανατρέπει την αρχική απόφαση.
1442 Ο Ούγγρος αντιβασιλέας Γιάνος Ουνυάδης διώχνει τους Τούρκους από την Τρανσιλβανία.
1444 Ο Κωνσταντίνος Παλαιολόγος ανοικοδομεί τα τείχη του Εξαμιλίου.
1446 Ο σουλτάνος Μουράτ Β΄ εισβάλλει στη νότια Ελλάδα και καταλαμβάνει το τείχος του Εξαμιλίου.
1448 Ο σουλτάνος Μουράτ Β΄ νικά τον Ούγγρο αντιβασιλέα Γιάνο Ουνυάδη στο Κοσσυφοπέδιο.
Η Εκκλησία της Ρωσίας γίνεται αυτοκέφαλη.
Πεθαίνει ο αυτοκράτορας Ιωάννης Η΄. Τον διαδέχεται στο θρόνο ο αδερφός του Κωνσταντίνος ΙΑ΄, δεσπότης του Μορέως.
1449 *6 Ιανουαρίου:* Ο Κωνσταντίνος Παλαιολόγος στέφεται στο Μυστρά αυτοκράτορας του Βυζαντίου (Κωνσταντίνος ΙΑ΄ ο Παλαιολόγος). Διαδέχεται στο θρόνο τον αδερφό του, Ιωάννη Η΄.
Ο σουλτάνος Μουράτ Β΄ αδυνατεί να αντιμετωπίσει την αντίσταση των Αλβανών.
1450 Ο Γουτεμβέργιος δημιουργεί τυπογραφείο στη Μαγεντία.
1451 Ο αυτοκράτορας Κωνσταντίνος ΙΑ΄ ζητά βοήθεια από τον πάπα Νικόλαο Ε΄ για να αντιμετωπίσει τον επερχόμενο τουρκικό κίνδυνο. Υπόσχεται συγχρόνως εφαρμογή της απόφασης της Συνόδου Φεράρας-Φλωρεντίας για ένωση των δύο Εκκλησιών.
Πεθαίνει ο σουλτάνος Μουράτ Β΄ και τον διαδέχεται στο θρόνο ο Μωάμεθ Β΄.
1452 Οι Τούρκοι χτίζουν στην ακτή του Βοσπόρου το φρούριο Ρουμελί Χισάρ με σκοπό να αποκλείσουν και από τη θάλασσα την Κωνσταντινούπολη.
Η άρση του σχίσματος και η ένωση των Εκκλησιών που ανακοινώνονται στην Κωνσταντινούπολη δημιουργούν ένταση εξαιτίας της αντίδρασης των ανθενωτικών.
1453 *29 Μαΐου:* Οι Οθωμανοί Τούρκοι υπό την ηγεσία του σουλτάνου Μωάμεθ Β΄ καταλαμβάνουν έπειτα από πολιορκία την Κωνσταντινούπολη. Στη διάρκεια των μαχών σκοτώνεται ο αυτοκράτορας Κωνσταντίνος ΙΑ΄ Παλαιολόγος. Καταλύεται η Βυζαντινή Αυτοκρατορία χίλια εκατό και πλέον χρόνια μετά την ίδρυσή της.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ e-book

Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ 1821 ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΛΩΣΗ ΕΩΣ ΤΟ 1832

Τουρκοκρατία

1454 6 *Ιανουαρίου:* ο Γεννάδιος Σχολάριος ορίζεται πατριάρχης Κωνσταντινούπολης.
Ιδρύεται η Μεγάλη του Γένους Σχολής στην Κωνσταντινούπολη.
Οι Βενετοί καταλαμβάνουν τις Βόρειες Σποράδες.
1456 Οι Τούρκοι καταλαμβάνουν την Αθήνα.
Οι Βενετοί εδραιώνουν την παρουσία τους στη βορειοδυτική Πελοπόννησο.
1460 Οι Τούρκοι καταλαμβάνουν το μεγαλύτερο μέρος της Πελοποννήσου.
1461 Οι Τούρκοι καταλύουν την αυτοκρατορία της Τραπεζούντας.
1462 Οι Τούρκοι καταλαμβάνουν τη Λέσβο. Ο Γενοβέζος κυρίαρχος του νησιού Νικόλαος Γατελούζος πάρα τη σθεναρή άμυνα που αντέταξε αναγκάζεται τελικά να παραδοθεί.
Ο ηγεμόνας της Βλαχίας Βλαντ Δ΄ αποτρέπει την ολοκληρωτική κατάληψη της χώρας από τους Τούρκους. Ο Βλαντ ονομάστηκε «παλουκωτής» εξαιτίας της μεγάλης σκληρότητάς του και σε ορισμένα λιβελογραφήματα παρουσιαζόταν ως αιμοπότης. (Στα στοιχεία αυτά στηρίχτηκε αργότερα ο Μπραμ Στόουκερ για να πλάσει το Δράκουλα των Καρπαθίων.)
1463 (-1479) Α΄ Βενετοτουρκικός Πόλεμος. Οι Βενετοί, με τους οποίους συμπράττουν πολλοί Έλληνες (Κορκόδειλος Κλαδάς, Μιχαήλ Ράλλης και πολλοί άλλοι), καταλαμβάνουν τη Μονεμβασιά και άλλες σημαντικές θέσεις στην Πελοπόννησο. Η αποτυχία των Βενετών στην Πάτρα στρέφει τους Οθωμανούς εναντίον των Ελλήνων (1466). Οι Βενετοί πολιορκούν τον Ακροκόρινθο, χωρίς επιτυχία. Οι Τούρκοι εκκαθαρίζουν όλες τις επαναστατικές εστίες και το 1479 υπογράφουν συνθήκη ειρήνης με τη Βενετία.
1464 Ήττα των Βενετών στη Μαντινεία.
Ο Σιγισμούνδος Μαλατέστα, επικεφαλής εκστρατευτικού σώματος Βενετών φτάνει στην Πελοπόννησο. Μία ημέρα πριν από την κατάληψη του Μυστρά έρχεται σε ρήξη με το δόγη Δάνδολο και επιστρέφει στο Ρίμινι, όπου μεταφέρει τα λείψανα του Πλήθωνα του Γεμιστού, τα οποία τοποθετεί σε σαρκοφάγο στο Ναό του Αγίου Φραγκίσκου.
1465 Αποτυχημένη εκστρατεία του Ομάρ μπέη στη Μάνη.
1466 Ο Παρθενώνας μετατρέπεται σε τζαμί.
Οι Τούρκοι καταλαμβάνουν την Ερζεγοβίνη.
1468 Πεθαίνει ο Σκεντέρμπεης.
Πεθαίνει ο Γεώργιος Γεννάδιος Σχολάριος.
1469 Σοβαρές καταστροφές και θύματα από ισχυρό σεισμό στα νησιά του κεντρικού Ιουνίου.
Επιδρομές του βενετικού στόλου στο Θερμαϊκό Κόλπο, στα περίχωρα της Βο/στίτσας (Αίγιο) και στη Φώκαια της Μ. Ασίας.
1470 Γεννιέται ο Μάρκος Μουσούρος.
Ιούλιος: Η Χαλκίδα καταλαμβάνεται, ύστερα από πολιορκία, από τους Τούρκους.
Ο Μωάμεθ Β΄ κυριεύει βενετικά φρούρια στα παράλια του Παγασητικού Κόλπου.
1471 Επιδρομές των Τούρκων στην ανατολική Κρήτη.
1472 Ο καρδινάλιος Βησσαρίωνας πεθαίνει στη Ραβέννα.
1473 Η Κύπρος μεταβάλλεται σε βενετικό προτεκτοράτο.
1474 Οι Τούρκοι εισβάλλουν στη Βλαχία.
1475 Γεννιέται στην Άρτα ο Μάξιμος ο Γραικός, γνωστός ως «Φωτιστής των Ρώσων». Ο Μάξιμος σπούδασε στην Ιταλία, ασκήτεψε στο Άγιον Όρος και στη συνέχεια πήγε στη Ρωσία, όπου ηγήθηκε ομάδας που μετέφρασε στα ρωσικά την Αγία Γραφή και πολλά λειτουργικά βιβλία. Πεθαίνει το 1556 κοντά στη Μόσχα.
1476 Ο Κωνσταντίνος Λάσκαρης εκδίδει το έργο του «Επιτομή των Οκτώ του Λόγου Μερών», το πρώτο έντυπο ελληνικό βιβλίο (γραμματική της ελληνικής).
1477 Ο Σουλεϊμάν πασάς πολιορκεί τη Ναύπακτο, αλλά αναγκάζεται να υποχωρήσει.
Ο τουρκικός στόλος λεηλατεί τη Χίο και τη Νάξο.

facebook ΦΙΛΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

1479 *Ιανουάριος:* Οι Βενετοί και οι Τούρκοι υπογράφουν συνθήκη ειρήνης με την οποία τερματίζεται ο μεταξύ τους πόλεμος. Σύμφωνα με αυτή, η Βενετία υποχρεώνεται να καταβάλει μεγάλη αποζημίωση και ετήσιους δασμούς για τη διακίνηση των εμπορευμάτων της. Επίσης υποχρεώνεται να επιστρέψει τα φρούρια της Λήμνου και της Σκόδρας. Παραμένουν όμως υπό βενετική κατοχή η Κορώνη, η Μεθώνη, το Ναβαρίνο, η Ναύπακτος, η Κέρκυρα, η Κρήτη κ.ά.
9 Οκτωβρίου: Ο Κορκόδειλος Κλαδάς φτάνει στη Μάνη και απελευθερώνει το Οίτυλο και πολλά άλλα φρούρια και χωριά της περιοχής.
Οι Τούρκοι καταλαμβάνουν την Κριμαία.
Οι Τούρκοι καταλαμβάνουν τη Βόνιτσα.
1480 *23 Ιανουαρίου:* Η Βενετία αποκηρύσσει το κίνημα του Κλαδά.
1481 *Ιανουάριος:* Ο Κλαδάς συντρίβει κοντά στο Οίτυλο ισχυρές δυνάμεις των Τούρκων.
Απρίλιος: Πιεζόμενος από ισχυρές τουρκικές δυνάμεις, ο Κλαδάς κατορθώνει έπειτα από αιφνιδιαστική κατά των πολιορκητών του επίθεση να διαφύγει πρώτα στην Ήπειρο και στη συνέχεια στην Ιταλία. Λίγο πριν από το 1490 επανέρχεται στην Πελοπόννησο. Το 1490 σκοτώνεται στη διάρκεια μάχης εναντίον των Τούρκων.
1482 Οθωμανοί Τούρκοι αποβιβάζονται στη Ζάκυνθο.
1484 Η Ζάκυνθος και η Κεφαλλονιά καταλαμβάνονται από τους Βενετούς.
1486 Ιδρύεται το πρώτο ελληνικό τυπογραφείο στη Βενετία.
1489 Η Κύπρος περιέρχεται στους Βενετούς.
1490 Ο σουλτάνος αναγνωρίζει τη βενετική κατοχή στην Κύπρο.
1494 Αποτυγχάνει η εκστρατεία του βασιλιά της Γαλλίας Καρόλου Η΄ για την απελευθέρωση της Ελλάδας και των Αγίων Τόπων.
1498 (-1499) Επιδημία πανώλης(;) στη Ρόδο, την οποία περιγράφει ο Εμμανουήλ Γεωργιλάς έμμετρα.
Αρχίζει ο Β΄ Βενετοτουρκικός Πόλεμος, ο οποίος λήγει το 1503. Στη διάρκειά του οι Βενετοί χάνουν τις σημαντικές εμπορικές βάσεις της Μεθώνης, της Κορώνης, του Ναβαρίνου και της Ναυπάκτου, αλλά εξασφαλίζουν οριστικά την παρουσία τους στην Κεφαλλονιά και την Ιθάκη.
1500 Οι Τούρκοι καταλαμβάνουν τη Μεθώνη και την Κορώνη. Έπειτα από λίγο οι Βενετοί ανακαταλαμβάνουν τις περιοχές.
Οι Οθωμανοί καταλαμβάνουν το Ναύπλιο.
1501 Δημιουργείται συνασπισμός Γαλλίας, Ουγγαρίας, Ισπανίας, Βενετίας και Ιπποτών της Ρόδου εναντίον των Τούρκων.
1502 Οι Βενετοί καταλαμβάνουν την Αγία Μαύρα (Λευκάδα), γρήγορα όμως το νησί επανέρχεται στην οθωμανική κυριαρχία (1503) στην οποία παραμένει μέχρι το 1684.
1508 *29 Μαΐου:* Καταστρεπτικός σεισμός πλήττει την Κρήτη.
Γεννιέται στη Ζάκυνθο ο Παχώμιος Ρουσάνος. Μοναχός και λόγιος που δίδαξε σε πολλές περιοχές της Ελλάδας και άφησε πραγματείες γραμματικής. Πεθαίνει στη Ναύπακτο το 1553.
1514 Ιδρύεται το Ελληνικό Γυμνάσιο στη Ρώμη.
1516 Οι Τούρκοι καταλύουν τη δυναστεία των Μαμελούκων στην Αίγυπτο.
1517 Η Νάξος καταλαμβάνεται από τους Οθωμανούς Τούρκους.
1518 Ο Μάξιμος ο Γραικός φτάνει στη Μόσχα εγκαινιάζοντας τις επαφές ανάμεσα στην Κωνσταντινούπολη και τη Ρωσία.
1519 Εκδίδεται ο «Απόκοπος» του Μπεργαδή.
1521 Οι Τούρκοι καταλαμβάνουν το Βελιγράδι.
Οι Τούρκοι παραχωρούν φορολογικές απαλλαγές στα Δωδεκάνησα.
1522 Άλωση της Ρόδου από τους Τούρκους. Οι κάτοικοι του νησιού απαλλάσσονται από το φόρο του παιδομαζώματος.
1523 Επαναστατικές κινήσεις εναντίον των Βενετών στην περιοχή των Χανίων.
1524 Εκδίδεται στη Βενετία το στιχούργημα του Γιούστου Ιωάννη Γλυκού «Πένθος Θανάτου Ζωής Ματαίου και προς Θεόν Επιστροφή». Το έργο επηρέασε και τον ποιητή της «Ερωφίλης» (Χορτάτζης) και του «Ερωτόκριτου» (Κορνάρος).
1526 Μάχη στο Μόχατς της Ουγγαρίας ανάμεσα στους Τούρκους υπό το σουλτάνο Σουλεϊμάν το Μεγαλοπρεπή και τους Ούγγρους υπό το βασιλιά Λουδοβίκο Β΄. Ήττα και θάνατος του Λουδοβίκου, του τελευταίου Ούγγρου βασιλιά. Από τότε και μέχρι το 1918 η Ουγγαρία παύει

facebook ΦΙΛΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

να υπάρχει ως ξεχωριστό κράτος.
1527 Ανταρσία του Λυσσογιώργη ή Καντανολέου ή Γαδανολέου εναντίον των Βενετών στη δυτική Κρήτη. Ένα χρόνο αργότερα η επανάσταση καταπνίγεται και ο Λυσσογιώργης απαγχονίζεται.
1528 Ο Ιάκωβος Τριβώλης (Κέρκυρα, θάν. 1557) εκδίδει το ποίημα «Ιστορία του Ταγιαπέρα», ενός Βενετσιάνου ναυτικού που πολέμησε με επιτυχία τους Τούρκους.
Ο Δαμασκηνός Στουδίτης εκδίδει τη συλλογή ομιλιών με διδακτικό περιεχόμενο «Θησαυρός».
1529 Οι Τούρκοι πολιορκούν τη Βιέννη.
1531 Ισπανοί και ιππότες του Τάγματος του Αγίου Ιωάννη της Ιερουσαλήμ αποτυγχάνουν να καταλάβουν τη Μεθώνη.
1533 Οι Βενετοί νικούν σε ναυμαχία τους Τούρκους έξω από την Κορώνη. Η ήττα αυτή δεν εμποδίζει τους Τούρκους να καταλάβουν το φρούριο λίγο αργότερα.
1535-1536 Γαλλοτουρκική εμπορική συνθήκη. Οι Τούρκοι παραχωρούν εμπορικά προνόμια στους Ευρωπαίους, περισσότερο γνωστά ως Διομολογήσεις (Capitulations). Τα προνόμια αυτά θα ανανεωθούν πολλές φορές (1569, 1597, 1604 κ.λπ.) και θα καταργηθούν ουσιαστικά με τη Συνθήκη της Λοζάνης (1923).
Ο Κερκυραίος Ιωαννίκιος Καρτάνο δημοσιεύει σε απλή γλώσσα το έργο «Άνθος και Αναγκαιότατον της Παλαιάς τε και Νέας Διαθήκης».
1537 Αρχίζει ο Γ΄ Βενετοτουρκικός Πόλεμος ο οποίος θα διαρκέσει μέχρι το 1540. Η Βενετία χάνει τις Βόρειες Σποράδες, την Αίγινα, το Ναύπλιο και τη Μονεμβασιά. Την ίδια περίπου περίοδο οι Οθωμανοί αρχίζουν να καταλύουν τις μικρές φραγκικές ηγεμονίες των Κυκλάδων, με εξαίρεση την Τήνο, η οποία παραμένει βενετική μέχρι το 1715.
Ο Αλγερινός πειρατής Χαϊρεντίν Μπαρμπαρόσα αποτυγχάνει να καταλάβει την Κέρκυρα.
1538 Ο Χαϊρεντίν Μπαρμπαρόσα καταλαμβάνει τις Βόρειες Σποράδες, την Κάρπαθο και την περιοχή του Μυλοπόταμου στην Κρήτη.
Νίκη του Μπαρμπαρόσα εναντίον του Αντρέα Ντόρια έξω από την Πρέβεζα.
1539 Οι Τούρκοι καταλαμβάνουν την περιοχή Σελίνου στην Κρήτη.
1 Νοεμβρίου: Μπαίνει ο θεμέλιος λίθος του Ιερού Ναού του Αγίου Γεωργίου Βενετίας.
1540 Οι Βενετοί παραδίδουν στους Τούρκους το Ναύπλιο και τη Μονεμβασιά.
Ο Επτανήσιος ποιητής Ιάκωβος Τριβώλης εκδίδει το έργο του «η Ιστορία του Ρε της Σκότζιας με τη Ρήγισσα της Εγγλητέρας» το οποίο έχει δεχτεί επιρροές από τον Βοκκάκιο.
1541 Γεννιέται στο Ηράκλειο της Κρήτης ο Δομήνικος Θεοτοκόπουλος (θάν. 7/4/1614). Κατάγεται από παλιά οικογένεια Κρητικών μικροαστών που είναι στην υπηρεσία της Γαληνότατης Δημοκρατίας της Βενετίας.
Ο Μπαρμπαρόσα αποτυγχάνει να καταλάβει την Τήνο.
Ο Φερδινάνδος ηττάται στην Πέστη από τους Τούρκους, οι οποίοι στη συνέχεια καταλαμβάνουν τη Βούδα.
1543 Συνεχείς πειρατικές επιδρομές στα Ιόνια Νησιά.
Ο Ζακύνθιος Μάρκος Δεφαράνας εκδίδει το έργο «Λόγοι Διδακτικοί Πατρός προς Υιόν», στιχούργημα με πολύ έντονη χριστιανική προέλευση και διάθεση.
1549 Ο Τζάνες Βεντράμος από το Ναύπλιο δημοσιεύει το ηθικοδιδακτικό στιχούργημα του «Ιστορία των Γυναικών των Καλών και των Κακών».
Γεννιέται ο Μάξιμος Μαργούνιος στο Χάνδακα της Κρήτης. Ιερέας και εκδότης. Εγκαθίσταται στη Βενετία, όπου ασχολείται με τη διδασκαλία και με την έκδοση κυρίως αντιρρητικών θεολογικών κειμένων. Πεθαίνει στη Βενετία το 1602.
1550 Γεννιέται ο Μελέτιος Πηγάς στο Χάνδακα της Κρήτης. Το 1590 εκλέγεται πατριάρχης Αλεξάνδρειας. Γράφει δογματικά και αντιρρητικά έργα. Πεθαίνει το 1601.
1556 Ιδρύεται το πρώτο πατριαρχικό σχολείο στην Κωνσταντινούπολη.
1562 Επαναστατική κίνηση εναντίον των Βενετών στην Κύπρο. Ο αρχηγός της επανάστασης Ιάκωβος Διασσωρίνος εκτελείται.
1566 *17 Απριλίου:* Οι Γενουάτες εγκαταλείπουν τη Χίο την οποία καταλαμβάνουν οι Τούρκοι. Οι Τούρκοι παραχωρούν με ειδικό αχτναμέν προνόμια στους κατοίκους της Χίου (η παραχώρηση ανανεώνεται με νέο έγγραφο το 1578).
Τα νησιά των Κυκλάδων περιέρχονται οριστικά στους Οθωμανούς.
Οι κάτοικοι της Χιμάρας εξεγείρονται εναντίον των Τούρκων. Αρνούνται να πληρώσουν τους

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

φόρους και να συμμετάσχουν στο παιδομάζωμα. Αποτυχία των Τούρκων να αντιμετωπίσουν την εξέγερση.
1567 Ο Τζάνες Βεντράμος από το Ναύπλιο δημοσιεύει το ηθικοδιδακτικό στιχούργημά του «Ιστορία της Φιλαργυρίας μετά της Περηφάνιας». Το έργο, το οποίο έχει μικρή λογοτεχνική αξία, παρέχει ενδιαφέρουσες πληροφορίες ιστορικού περιεχομένου.
1568 Ο Εμμανουήλ Γλυζώνιος από τη Χίο εκδίδει σε απλή γλώσσα τη «Λογαριαστική», ένα βιβλίο πρακτικής αριθμητικής σε απλή γλώσσα. Το βιβλίο γνώρισε επανειλημμένες εκδόσεις μέχρι και το 19ο αιώνα. Στασιαστικές κινήσεις στη Μάνη εναντίον της οθωμανικής διοίκησης λόγω της βαριάς φορολογίας.
1569 Εκδίδεται η «Ιστορία περί Σωσσάνης» του Μάρκου Δεφεράνα.
1570 Αρχίζει ο Δ΄ Βενετοτουρκικός Πόλεμος ο οποίος θα διαρκέσει μέχρι το 1573. Στη διάρκειά του θα καταληφθεί από τους Τούρκους η Κύπρος, ενώ η περιφανής νίκη των χριστιανικών δυνάμεων στη ναυμαχία της Ναυπάκτου (Λεπάντο) δεν αξιοποιείται από την πλευρά των Βενετών.
Οι Τούρκοι αποβιβάζονται στην Κύπρο και καταστρέφουν τη Λεμεσό, τη Λάρνακα και την Πάφο.
Εκδίδεται η «Χρονογραφία» του Μανουήλ Μαλαξού. Το έργο είναι γραμμένο σε απλή γλώσσα.
Γεννιέται ο Θεόφιλος Κορυδαλέας.
1571 Αλλεπάλληλες τουρκικές επιδρομές στην Κέρκυρα.
20 Μαΐου: Συγκρότηση του «Ιερού Συνασπισμού» (Sacra Liga) ανάμεσα στον πάπα, τους Βενετούς, τους Ισπανούς κ.ά. με σκοπό την απελευθέρωση της Ανατολής από τους Τούρκους.
Οι Τούρκοι καταλαμβάνουν το Ρέθυμνο.
Αύγουστος: Η Κύπρος πέφτει στα χέρια των Τούρκων έπειτα από πολύμηνη πολιορκία.
16 Σεπτεμβρίου: Ισχυρός στόλος του Συνασπισμού αποπλέει για την Ανατολή.
7 Οκτωβρίου: Ναυμαχία της Ναυπάκτου.
1572 Ιδρύεται σημαντική ελληνική παροικία στο Λιβόρνο της Ιταλίας.
Γεννιέται ο Κύριλλος Λούκαρης, ο οποίος αργότερα θα γίνει πατριάρχης Κωνσταντινούπολης.
1573 Τουρκικές επιδρομές εναντίον των Χανίων.
1576 Ιδρύεται στη Ρώμη το Ελληνικό Κολέγιο.
1581 Νέα εξέγερση των Χιμαριωτών εναντίον των Τούρκων.
1583 Διείσδυση καθολικών μισιοναρίων στην Ανατολή.
1584(;) Εκδίδεται η «Πανώρια» του Χορτάτση.
1585 Επανάσταση στην περιοχή της Βόνιτσας και του Ξηρομέρου. Πρωτοστατεί ο Θεόδωρος Γρίβας. Οι επαναστάτες ηττώνται κοντά στον ποταμό Αχελώο από τον πασά της Ναυπάκτου.
1589 Ιδρύεται ρωσικό πατριαρχείο.
1593 Οι ορθόδοξοι πατριάρχες επικυρώνουν την ίδρυση ρωσικού πατριαρχείου.
1596 Σχολείο Επιφάνιου στα Ιωάννινα.
Αποτυγχάνει νέα εξέγερση των κατοίκων της Χιμάρας.
1597 Ενέργειες του μητροπολίτη Τυρνάβου, Διονυσίου, για την απελευθέρωση των βαλκανικών λαών.
1599 Πειρατική επιδρομή των Ιπποτών του Αγίου Στεφάνου εναντίον της Χίου.
1600 Επαναστατική κίνηση του Διονυσίου του επονομαζόμενου Σκυλόσοφου. Η κίνηση αποτυγχάνει και οι Τούρκοι προβαίνουν σε διωγμούς πληθυσμών και σε σφαγές υπόπτων.
1601 Το Οικουμενικό Πατριαρχείο εγκαθίσταται στο Ναό του Αγίου Γεωργίου, ενώ καθαιρεί τον Διονύσιο Β΄ μητροπολίτη Τρίκκης.
1603-1625 Ο Κάρολος Γκονζάγκ, δούκας του Νεβέρ, έχοντας την έγκριση του βασιλιά της Γαλλίας Ερρίκου Δ΄ και σε συνεργασία κυρίως με τους Μανιάτες προσπαθεί να οργανώσει κίνημα για την απελευθέρωση της Ελλάδας. Η επιδείνωση της πολιτικής κατάστασης στην Ευρώπη λόγω του Τριακονταετούς Πολέμου (1618-1648) πείθει τον πάπα για την επ' αόριστον αναβολή της επιχείρησης (1625).
1604 Εκδίδεται το αρχαιότερο γνωστό σήμερα βεράτιο (σουλτανικό έγγραφο σχετικό με εκκλησιαστικά ζητήματα, όπως παραχώρηση προνομίων ή επικύρωση εκλογής επισκόπου κ.λπ.) υπέρ του μητροπολίτη Λαρίσης Λεόντιου.
1609 Ο Διονύσιος Β΄ επανέρχεται στην Ελλάδα και προετοιμάζει νέα επαναστατική κίνηση.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

1610 Θεωρείται πολύ πιθανόν η «πριμαντόνα» της ιταλικής όπερας Αντριάνα Μπαζίλε να τραγούδησε στη βενετοκρατούμενη Κρήτη.
Γεννιέται ο Τζάνε Μπουνιαλής στο Ρέθυμνο. Ιερέας, λόγιος και αγιογράφος, εφημέριος του Ναού του Αγίου Γεωργίου στη Βενετία και επόπτης του Φλαγγινιανού Φροντιστηρίου, ο Μπουνιαλής συνδυάζει στη ζωγραφική του τα στοιχεία της δυτικής τέχνης και της βυζαντινής παράδοσης. Πεθαίνει στη Βενετία το 1690. Ο αδερφός του Μαρίνος (πεθαίνει στη Βενετία το 1685) γράφει το έργο «Διήγησις διά Στίχων του Δεινού Κρητικού Πολέμου».
1611 Επαναστάτες με επικεφαλής τον Διονύσιο Β΄ καταλαμβάνουν τα Ιωάννινα. Οι Τούρκοι αντεπιτίθενται, ανατρέπουν τους επαναστάτες και συλλαμβάνουν τον Διονύσιο, τον οποίο γδέρνουν ζωντανό στην κεντρική πλατεία της πόλης (11 Σεπτεμβρίου). Οι Τούρκοι προβαίνουν σε αντίποινα και καταργούν τα προνόμια που είχε παραχωρήσει το 1430 ο Σινάν πασάς.
1612 Ο επίσκοπος Μάνης Νεόφυτος απευθύνει έκκληση για βοήθεια προς το βασιλιά της Ισπανίας Φίλιππο Β΄. Το ίδιο κάνει και το 1615.
1614 *7 Απριλίου:* Πεθαίνει στο Τολέδο της Ισπανίας ο ζωγράφος Δομήνικος Θεοτοκόπουλος (γεν. Ηράκλειο Κρήτης 1541), ένας από τους εκπροσώπους του ισπανικού μυστικισμού και ένας από τους σημαντικότερους προσωπογράφους όλων των εποχών.
1616 Εξέγερση του Κύπριου οπλαρχηγού Βιττόριο Ζεμπετού.
1619 Ο Κορυδαλέας εκφράζει σε επιστολή του την αγάπη του για την Αθήνα.
1627 Ο Νικόδημος Μεταξάς ιδρύει τυπογραφείο στην Κωνσταντινούπολη.
1628 Επανάσταση των αστών της Ζακύνθου εναντίον των ευγενών («ρεμπελιό των ποπολάρων»).
1629 Επιδημία πανώλης στην Κέρκυρα.
1635(;) «Θυσία του Αβραάμ» του Βιτσέντσου Κορνάρου.
1637 Εκδίδεται η «Ερωφίλη» του Χορτάτση από τον Ματθαίο Κιγάλα.
1638 Μαρτυρικός θάνατος με στραγγαλισμό του πατριάρχη Κωνσταντινούπολης Κύριλλου Λούκαρη. Καταδικάζεται μετά θάνατον από μια σύνοδο ως φιλοκαλβινιστής.
Ο Μάξιμος Καλλιπολίτης εκδίδει στη Γενεύη τη μετάφραση της Καινής Διαθήκης στην καθομιλουμένη.
1642 Αγροτική εξέγερση στην Κέρκυρα. Το ίδιο συμβαίνει και το 1652.
1645 Αρχίζει ο λεγόμενος Κρητικός Πόλεμος (1645-1669) ανάμεσα στους Τούρκους και τους Βενετούς, ο οποίος τελικά θα οδηγήσει στην κατάκτηση της Κρήτης από τους πρώτους. Οι Βενετοί μετά το τέλος του θα διατηρήσουν στο νησί τη Σπιναλόγγα, τη Σούδα και τη Γραμβούσα.
Σφοδρή έκρηξη καταστρέφει μέρος των Προπυλαίων.
Τα Χανιά παραδίδονται στους Τούρκους.
1647 Εκδίδεται ο «Βασιλιάς Ροδολίνος» του Ιωάννη Ανδρέα Τρωίλλου στη Βενετία.
1648 Οι Τούρκοι αρχίζουν την πολιορκία του Χάνδακα η οποία θα διαρκέσει 21 περίπου χρόνια.
1659 Απεσταλμένοι των Μανιατών μεταβαίνουν στην Κρήτη και καταρτίζουν σχέδιο συμμαχίας και σύμπραξης με τους Βενετούς για απελευθέρωση της Πελοποννήσου. Το επόμενο έτος Μανιάτες και άλλοι Έλληνες βαδίζουν εναντίον της Καλαμάτας, αλλά τελικά εγκαταλείπονται αβοήθητοι.
1663 Θεμελιώνεται στην Κέρκυρα το παλαιότερο σωζόμενο σήμερα κτίριο, γνωστό ως Loggia (εντευκτήριο των ευγενών). Το 1720 μετατρέπεται σε θέατρο και από το 1902 στεγάζει το δημαρχείο.
1664 Φλαγγινιανό Φροντιστήριο ή Φλαγγίνειος Σχολή. Το φροντιστήριο ιδρύεται στη Βενετία με χρήματα του προέδρου (από το 1623 μέχρι το 1642) της Ελληνικής Αδελφότητας της Βενετίας Θωμά Φλαγγίνη και είναι από τα σημαντικότερα εκπαιδευτικά ιδρύματα της Διασποράς. Λειτουργεί με μια διακοπή το διάστημα 1797-1823 μέχρι το 1905. Στους μαθητές και τους δασκάλους του συγκαταλέγονται διαπρεπείς λόγιοι του 17ου και του 18ου αιώνα.
1667 Ιδρύεται η Σχολή του Επιφάνιου στην Αθήνα.
1669 Οι Τούρκοι καταλαμβάνουν το Χάνδακα (Ηράκλειο) και ολοκληρώνουν την κατάληψη της Κρήτης. Μετά την κατάληψη του Χάνδακα από τους Τούρκους, η Κέρκυρα και τα υπόλοιπα νησιά του Ιονίου φιλοξενούν πολλούς πρόσφυγες λόγιους και καλλιτέχνες, οι οποίοι

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

θα δώσουν νέα ώθηση στην πνευματική και καλλιτεχνική ζωή των Επτανήσων.
Οι καπουκίνοι μοναχοί αγοράζουν το χορηγικό Μνημείο του Λυσικράτη, το προσαρτούν στη μονή τους και το μετατρέπουν σε βιβλιοθήκη.
Φώσκολος, κωμωδία «Φουρτουνάτος».
1669 *16 Σεπτεμβρίου:* Η Βενετία και η Οθωμανική Αυτοκρατορία υπογράφουν συνθήκη ειρήνης (Συνθήκη της Κάντιας). Με αυτή τερματίζεται ο μακροχρόνιος μεταξύ τους πόλεμος και παρέχεται το δικαίωμα σε όσους Έλληνες επιθυμούν να μπορούν να πάνε στη Δύση. Οι Βενετοί εξακολουθούν να έχουν υπό την κυριαρχία τους τη Σπιναλόγκα, τη Γραμβούσα και το φρούριο της Σούδας. Η Κρήτη θα παραμείνει στα χέρια των Τούρκων μέχρι το 1912.
1670 Ο Νικόλαος Γλυκής (Ιωάννινα 1619 - Βενετία 1693) ιδρύει στη Βενετία τυπογραφείο. Το 1676 εκδίδει την «Ερωφίλη» του Χορτάτση.
1673 Ο Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος τοποθετείται στη θέση του Μεγάλου Διερμηνέα.
1675 Μετανάστευση Μανιατών στη Γένοβα και την Κορσική.
Ο Γεώργιος Κονταρής δημοσιεύει το έργο του «Ιστορίαι Παλαιαί και Πάνυ Ωφέλιμοι της Περίφημου Πόλεως Αθήναι», στο οποίο παρουσιάζει σε απλή γλώσσα την ένδοξη ιστορία της αρχαίας Αθήνας, τονίζοντας: «Είμεσθεν απόγονοι τοιούτων μεγάλων και σοφών ανδρών».
1676 Ο πόλεμος ανάμεσα στην Πολωνία και την Τουρκία λήγει με την υπογραφή συνθήκης, σύμφωνα με την οποία το πιο μεγάλο μέρος της Ποδολίας (δυτικής Ουκρανίας) παραμένει στην Τουρκία.
Πεθαίνει ο τσάρος της Ρωσίας Αλέξιος και τον διαδέχεται ο γιος του Θεόδωρος (Φιοντόρ).
1677 Ιδρύεται η Σχολή του Εμμανουήλ Γκιούνμα στα Ιωάννινα.
1678 *23 Δεκεμβρίου:* Οι Τούρκοι της Αθήνας δολοφονούν τον Μιχαήλ Λιμπόνα. Ο Λιμπόνας ήταν γόνος μιας από τις πλουσιότερες οικογένειας της Αθήνας, υπήρξε λόγιος, σπούδασε στη Βενετία και, όταν επέστρεψε την Αθήνα, ανέπτυξε σημαντική δράση στα δημόσια πράγματα. Κατάφερε με προσωπική παρέμβασή του να σταλεί σουλτανικό γράμμα με το οποίο καλούνταν οι τοπικοί αξιωματούχοι να σεβαστούν τα προνόμια που είχαν παραχωρηθεί στους Αθηναίους. Η ενέργειά του αυτή εξόργισε τους Τούρκους της Αθήνας οι οποίοι τον θανάτωσαν. Ο θάνατός του συγκλόνισε τους Αθηναίους. Το 1681
ο εγκατεστημένος στη Βενετία Κρητικός Αντώνιος Μπούμπουλης του αφιέρωσε ένα ποίημα.
1680 Ο Δοσίθεος ιδρύει ελληνικό τυπογραφείο στο Ιάσιο.
1681 Ο λόγιος Φραγκίσκος Σκούφος (Χανιά 1644 - Ζάκυνθος 1697) δημοσιεύει το έργο του «Τέχνη της Ρητορικής».
1682 Πεθαίνει ο τσάρος Θεόδωρος και τον διαδέχονται οι ανήλικοι γιοι του Ιβάν και Πέτρος.
1683 Πόλεμος ανάμεσα στην Τουρκία και την Αυστρία. Οι Τούρκοι φτάνουν έξω από τη Βιέννη την οποία πολιορκούν, χωρίς όμως επιτυχία. Η παρέμβαση του υπό τον Ιωάννη Σοβιέσκι πολωνικού στρατού αναγκάζει τα οθωμανικά στρατεύματα να υποχωρήσουν.
1684 Η Βενετία κηρύσσει τον πόλεμο στην Τουρκία.
Ο αρχιστράτηγος των βενετικών δυνάμεων Φραγκίσκος Μοροζίνι καταλαμβάνει το Μεσολόγγι και το Αιτωλικό προκαλώντας εξέγερση των κατοίκων του Βάλτου και του Ξηρόμερου. Στη συνέχεια καταλαμβάνει την Πρέβεζα και βομβαρδίζει την Καβάλα.
1685 Ο Μοροζίνι αποβιβάζεται στην Πελοπόννησο και καταλαμβάνει την Κορώνη, τη Μάνη και τμήμα της Μεσσηνίας.
1686 Επαναστατικές κινήσεις στη Στερεά Ελλάδα. Οι Βενετοί καταλαμβάνουν τη Μεθώνη, το Ναβαρίνο και το Ναύπλιο. Συνεχείς ναυτικές συγκρούσεις ανάμεσα σε δυνάμεις των Βενετών και των Τούρκων στην περιοχή του Αιγαίου.
Ιδρύεται το τυπογραφείο Σάρρου (τυπογράφος από το Δέλβινο της Ηπείρου) στη Βενετία.
1687 Οι Βενετοί καταλαμβάνουν την Πάτρα και αρχίζουν να πολιορκούν τη Μονεμβασιά και την Ακρόπολη των Αθηνών.
25 Σεπτεμβρίου: Ανεπανόρθωτη καταστροφή του Παρθενώνα, που προκαλείται από το βομβαρδισμό του ναού από τα στρατεύματα του Μοροζίνι.
Εμφάνιση κρουσμάτων πανώλης στη Ζάκυνθο.
1688 Επιδημία πανώλης στη Ζάκυνθο. Οι Βενετοί καταλαμβάνουν τη Ναύπακτο.
Ο Μοροζίνι εγκαταλείπει την Αττική· τον ακολουθεί ένας μεγάλος αριθμός Αθηναίων προσφύγων.
1689 Ο Γκιαούρ πασάς Γερακάρης λεηλατεί το Μεσολόγγι και απειλεί το Βραχώρι και το

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Ξηρόμερο. Στη συνέχεια ο Γερακάρης απειλεί τα Σάλωνα, αλλά υποχωρεί πιεζόμενος από χωρικούς οι οποίοι έχουν αρχηγό τον Δημήτρη Χαροπολίτη.
1690 Επιδημία πανώλης στη Ζάκυνθο. Οι Βενετοί καταλαμβάνουν τη Μονεμβασιά και την Αυλώνα.
Ιδρύεται ελληνικό τυπογραφείο στο Βουκουρέστι.
1691 Οι Βενετοί αποτυγχάνουν να καταλάβουν τη Χίο.
1692 Ο Γκιαούρ Γερακάρης πασάς εισβάλλει στην περιοχή του Ισθμού και καταστρέφει την Κόρινθο.
Οι Τούρκοι επανακτούν τη Ναύπακτο.
Ο Δοσίθεος, πατριάρχης Ιεροσολύμων (Κορινθία 1641 - Κωνσταντινούπολης 1707), υπέρμαχος της ορθοδοξίας αλλά και ακαταπόνητος εργάτης για τη διάδοση της παιδείας, εκδίδει τον «Τόμον Καταλλαγής».
1693 Ισχυρός σεισμός στην Κεφαλλονιά.
1694 Νέα κρούσματα πανώλης στη Ζάκυνθο.
Πεθαίνει ο Φραγκίσκος Μοροζίνι.
Σεπτέμβριος: Επιτυχής κοινή επιχείρηση Βενετών και Ιπποτών της Μάλτας για την κατάληψη της Χίου.
1695 Οι Βενετοί αναγκάζονται να εγκαταλείψουν τη Χίο.
Ο αρματολός της περιοχής των Τρικάλων Μεϊντάνης συμπαρατάσσεται με τους Βενετούς.
Σημαντικές επιτυχίες των Βενετών στη θάλασσα, στην περιοχή του Αιγαίου.
1696 Ο Γερακάρης συμμαχεί με τους Βενετούς και λεηλατεί τη Φθιώτιδα, την Ευρυτανία και την Άρτα.
Τα Σάλωνα υποτάσσονται στον Μεχμέτ πασά.
Γεννιέται ο Αθανάσιος Κομνηνός Υψηλάντης, Φαναριώτης γιατρός που σπουδάζει στη Δύση και συγγράφει τα «Εκκλησιαστικά και Πολιτικά Βιβλία Δώδεκα», μια παγκόσμια ιστορία που έχει ως επίκεντρό της την Ελλάδα. Ο Υψηλάντης πεθαίνει λίγο μετά το 1789.
1698 Οι Βενετοί λεηλατούν τη Λήμνο. Σύγκρουση Βενετών και Τούρκων στην περιοχή της Σαμοθράκης.
1699 *26 Ιανουαρίου:* Υπογράφεται στο Κάρλοβιτς της Κροατίας η ομώνυμη συνθήκη ανάμεσα στην Τουρκία από τη μια μεριά και την Αυστρία, τη Ρωσία, την Πολωνία και τη Βενετία από την άλλη. Σύμφωνα με τη συνθήκη, η Τουρκία αναγνωρίζει την κυριαρχία της Βενετίας στην Πελοπόννησο, τη Λευκάδα και την Αίγινα. Στην Αυστρία οι Τούρκοι παραχωρούν την Τρανσιλβανία και μέρος της Ουγγαρίας, την Ποδολία στην Πολωνία (δυτική Ουκρανία) και το Αζόφ στη Ρωσία. Η Βενετία με τη σειρά της αναγνωρίζει την κυριαρχία της Τουρκίας στη Στερεά Ελλάδα και τα νησιά του Αιγαίου και υποχρεώνεται να εκκενώσει τα φρούρια της Ναυπάκτου, του Αντίρριου και της Πρέβεζας. Η Συνθήκη του Κάρλοβιτς αναδεικνύει την Αυστρία σε κυρίαρχη ευρωπαϊκή δύναμη.
1700 Ρωσοτουρκική συνθήκη. Για πρώτη φορά οι δύο χώρες ανταλλάσσουν διπλωμάτες.
1701 Δημιουργείται από τους Οθωμανούς ο θεσμός του δραγουμάνου του στόλου.
1703 Πιθανή χρονολογία συγγραφής από τον Ευθύμιο του «Χρονικού του Γαλαξιδίου». Το βραχύ αυτό χρονικό είναι γεμάτο παλμό και ζωή. Ο συγγραφέας του διακρίνεται για το ηρωικό του φρόνιμα, τον πατριωτισμό και τη θρησκευτική του πίστη.
1704 Σεισμοί εκδηλώνονται στην Κεφαλλονιά.
1705 Ο αρματολός Ζήσης Καραδήμος εξεγείρει τους κατοίκους της Βέροιας και της Νάουσας. Η ανταρσία καταστέλλεται από τους Τούρκους και ο Καραδήμος φονεύεται.
1708 Εκδίδονται τα «Άνθη Ευλαβείας», ποιητική συλλογή των μαθητών του Φλαγγινιανού Φροντιστηρίου. Είναι ίσως η πρώτη συγκροτημένη συλλογή στην ιστορία της νεοελληνικής ποίησης.
1709 Ο Νικόλαος Αλεξάνδρου Μαυροκορδάτος διορίζεται μεγάλος δραγουμάνος και ηγεμόνας της Μολδαβίας.
1710 (-1711) Ρωσοτουρκικός Πόλεμος. Ο τσάρος Πέτρος αποκλείεται από τα οθωμανικά στρατεύματα κοντά στον ποταμό Προύθο και εξαναγκάζεται να αποδώσει το πυροβολικό του και να παραχωρήσει την περιοχή του Αζόφ.
Ο Ιωάννης Αλεξάνδρου Μαυροκορδάτος αντικαθιστά τον αδερφό του στη θέση του μεγάλου δραγουμάνου.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ e-book

1713 Ιδρύεται η Πατμιάς Σχολή.
1714 (-1718) Στο πλαίσιο του Βενετοτουρκικού Πολέμου -του έβδομου στη σειρά- τα οθωμανικά στρατεύματα καταλαμβάνουν την Πελοπόννησο.
Γεννιέται ο διδάσκαλος του Γένους και νεομάρτυρας Κοσμάς ο Αιτωλός.
Γεννιέται ο Καισάριος Δαπόντες.
1715 Η Γαλλία εγκαθιστά προξενικές αρχές στα Κύθηρα και τη Ζάκυνθο.
Ο Νικόλαος Αλεξάνδρου Μαυροκορδάτος διορίζεται ηγεμόνας της Βλαχίας.
Οι Τούρκοι καταλαμβάνουν την Τήνο, η οποία είχε παραμείνει υπό βενετική κατοχή.
Ο Αλή Κιουμουρτζή πασάς εισβάλλει στην Πελοπόννησο και καταλαμβάνει σχεδόν όλες τις θέσεις που κατείχαν οι Βενετοί.
1716 Οι Τούρκοι πολιορκούν την Κέρκυρα, την οποία υπερασπίζουν βενετικά στρατεύματα υπό τον Σάξονα κόμη Σούλεμπουργκ. Οι Βενετοί αναγκάζουν τελικά τους Τούρκους να λύσουν την πολιορκία (22 Αυγούστου).
Οι Αυστριακοί για να βοηθήσουν τους Βενετούς κάνουν αντιπερισπασμό στην Ουγγαρία και νικούν στο Πετερβαρντάιν τους Τούρκους (5 Αυγούστου).
Οι Αυστριακοί εκδιώκουν τους Τούρκους από την Ουγγαρία.
Ο Ιωάννης Αλεξάνδρου Μαυροκορδάτος διορίζεται ηγεμόνας της Βλαχίας.
Ιδρύεται ελληνική σχολή στη Θεσσαλονίκη από το λόγιο Γιαννακό.
Γεννιέται ο Ευγένιος Βούλγαρης (πεθαίνει το 1806).
1717 Μεγάλη ήττα των Τούρκων κοντά στο Βελιγράδι (18 Αυγούστου) από τα αυστριακά στρατεύματα, τα οποία αμέσως μετά καταλαμβάνουν την πόλη. Οι Τούρκοι οπισθοχωρούν μέχρι την Αδριανούπολη.
Οι Βενετοί καταλαμβάνουν τη Βόνιτσα και την Πρέβεζα.
1718 *21 Ιουλίου:* Με τη μεσολάβηση της Αγγλίας και της Ολλανδίας υπογράφεται η Συνθήκη του Πασάροβιτς, σύμφωνα με την οποία η Τουρκία παραχωρεί το βανάτο του Τέμεσβαρ (Βοϊβοντίνα), το Βελιγράδι, μέρος της Βόρειας Σερβίας και τη μέχρι τον ποταμό Ολτέτ Βλαχία στην Αυστρία, ενώ κρατά την Πελοπόννησο. Η Βενετία κρατά κάποιες περιοχές στην Ήπειρο και τη Δαλματία.
1719 Ο Νικόλαος Μαυροκορδάτος διορίζεται για δεύτερη φορά ηγεμόνας της Βλαχίας.
Εμφανίζονται κρούσματα πανώλης στη Θεσσαλονίκη.
1720 Εκδίδεται η τραγωδία «Ιφιγένεια» του ποιητή και δραματουργού Πέτρου Κατσαΐτη (Κεφαλλονιά, τέλη 17ου - αρχές 18ου αιώνα). Έπειτα από ένα χρόνο εκδίδει μία άλλη τραγωδία με τίτλο «Θυέστης».
1721 Πρώτη εκστρατεία των Οθωμανών κατά του Σουλίου, η οποία αποτυγχάνει. Ο Αχμέτ Γ΄ καταργεί με φιρμάνι τα αρματολίκια.
Ιδρύεται η «Ελληνική Σχολή» στη Θεσσαλονίκη με πρώτο διευθυντή τον Ιωάννη Θεσσαλονικέα.
1722 Γεννιέται ο Αθανάσιος ο Πάριος, θεολόγος και διδάσκαλος του Γένους. Ο Αθανάσιος είναι πολέμιος των νεωτεριστικών ιδεών του Διαφωτισμού, και ειδικότερα της διδασκαλίας των φυσικών επιστημών. Πεθαίνει στη Χίο το 1813.
1723 Οι Ρώσοι υπογράφουν συνθήκη με τους Τούρκους -Συνθήκη της Πετρούπολης- για το διαμελισμό της Περσίας. Σύμφωνα με αυτή, η Ρωσία αποκτά τον έλεγχο σε όλη την όχθη της Κασπίας μέχρι τον ποταμό Κύρο (Κούρα), ενώ οι Τούρκοι προσαρτούν τις δυτικές επαρχίες της Περσίας.
Ο Μεθόδιος Ανθρακίτης καταδικάζεται ως αιρετικός, επειδή είναι οπαδός του Καρτέσιου.
Ιδρύεται στη Σμύρνη σχολή, η οποία από το 1743 θα ονομαστεί Ευαγγελική.
1724 Οι Πέρσες κατορθώνουν να απωθήσουν τους Τούρκους από τη χώρα τους.
1725 Ο Μεθόδιος Ανθρακίτης αναγκάζεται σε δημόσια μετάνοια.
1726 Ο Γρηγόριος Γκίκας διορίζεται ηγεμόνας της Μολδαβίας.
Ο ζωγράφος Παναγιώτης Δοξαράς συγγράφει τη μελέτη «Περί Ζωγραφικής». Ο Παναγιώτης Δοξαράς γεννιέται το 1662 στη Μάνη και πεθαίνει το 1729 στην Κέρκυρα. Απομακρύνεται από την ιταλοκρητική επτανησιακή παράδοση και εισάγει την τεχνική της ελαιογραφίας και της προοπτικής απόδοσης. Παράλληλα ανανεώνει τη θεματογραφία (προσωπογραφίες, ιστορικές σκηνές).
1727 Ο Αλέξανδρος Ματθαίου Γκίκας διορίζεται ηγεμόνας της Μολδαβίας.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Πεθαίνει η αυτοκράτειρα Αικατερίνη Α΄. Νέος τσάρος ο Πέτρος Β΄.
1730 Εσωτερική πολιτική αναταραχή ακολουθεί την ανατροπή του σουλτάνου Αχμέτ Γ΄ (1703-1730). Νέος σουλτάνος ο ανιψιός του, Μαχμούτ Α΄. Ξαναρχίζει (1731) ο πόλεμος με την Περσία κάτω από ιδιαίτερα δυσμενείς συνθήκες για την Τουρκία. Τέσσερα χρόνια αργότερα ελάχιστα εδάφη από αυτά που είχε αφαιρέσει το 1635 ο Μουράτ Δ΄ από την Περσία θα παραμείνουν υπό τουρκική διοίκηση.
Ο Διονύσιος ο εκ Φουρνά (Φουρνά Ευρυτανίας, 1670-1746) συγγράφει την «Ερμηνεία της Ζωγραφικής Τέχνης», έργο στο οποίο κωδικοποιεί τις τεχνικές και τους εικονογραφικούς τύπους της Ορθόδοξης Εκκλησίας.
Γεννιούνται ο Ιώσηπος Μοισιόδακας, ο Νικηφόρος Θεοτόκης και ο Δημήτριος Καταρτζής.
1731 Ο Κωνσταντίνος Μαυροκορδάτος γίνεται ηγεμόνας της Βλαχίας.
1733 Στο Θέατρο «Σαν Τζάκομο» της Κέρκυρας δίνονται για πρώτη φορά παραστάσεις όπερας στον ευρύτερο ελληνικό χώρο με το έργο του Αουρέλιο Αουρέλι «Ιέρων ο Τύραννος των Συρακουσών». Έως τα τέλη του 19ου αιώνα περισσότερα από 250 λιμπρέτα μελοδραμάτων ανεβαίνουν στο συγκεκριμένο θέατρο.
Ο Γρηγόριος Γκίκας γίνεται ηγεμόνας της Βλαχίας.
Ο Κωνσταντίνος Νικολάου Μαυροκορδάτος γίνεται ηγεμόνας της Μολδαβίας.
1736 Η επιθυμία του σουλτάνου Μαχμούτ Α΄ να ανατρέψει τη Συνθήκη του Πασάροβιτς και τους ιδιαίτερα δυσμενείς για την Οθωμανική Αυτοκρατορία όρους της, καθώς και η έντονη προσπάθεια της Γαλλίας να ανακόψει τη ρωσική επέκταση συντελούν στην έκρηξη του Ρωσοτουρκικού Πολέμου.
Οι Ρώσοι προελαύνουν ανεμπόδιστα μέχρι το Δούναβη, αφού πρώτα καταλάβουν την Κριμαία και τη Βεσσαραβία.
1737 Αποτυγχάνει η μεσολάβηση της Αυστρίας ανάμεσα στην Τουρκία και τη Ρωσία για τη σύναψη ειρήνης. Η Αυστρία κηρύσσει τον πόλεμο στην Τουρκία, στην προσπάθειά της να εκμεταλλευτεί τη δεινή της θέση, και τα αυστριακά στρατεύματα καταλαμβάνουν περιοχές της Βλαχίας και φτάνουν μέχρι τη Νότια Σερβία.
Τουρκική αντεπίθεση έχει ως αποτέλεσμα την ανακατάληψη της Νις και του Βιδινίου αλλά και μέρους της Κριμαίας.
1738 Οι Ρώσοι καταλαμβάνουν το Ιάσιο, ενώ οι Τούρκοι πολιορκούν το Βελιγράδι.
1739 Οι Γάλλοι μεσολαβούν ανάμεσα στους Τούρκους από τη μια πλευρά και τους Ρώσους και τους Αυστριακούς από την άλλη και επιτυγχάνουν κατάπαυση του πυρός. Οι Αυστριακοί παραδίδουν το Βελιγράδι.
18 και 23 Σεπτεμβρίου: Υπογράφεται η διπλή Συνθήκη του Βελιγραδίου. Με αυτή ανατρέπονται οι όροι της Συνθήκης του Πασάροβιτς αλλά και ορισμένοι της Συνθήκης του Κάρλοβιτς. Σύμφωνα με τους όρους της, η Αυστρία παραιτείται από την κυριαρχία της στις περιοχές που βρίσκονται στη δεξιά όχθη του ποταμού Σαύου και του ποταμού Δούναβη (τις είχε αποκτήσει το 1718), ενώ η Ρωσία αποδέχεται να κατεδαφίσει τα φρούρια του Αζόφ, να μην οικοδομήσει φρούριο στο Ταϊγάνιο και να μη διατηρεί στόλο στον Εύξεινο Πόντο και την Αζοφική Θάλασσα.
1741 Ο Ιωάννης Καλλιμάχης τοποθετείται στη θέση του μεγάλου δραγουμάνου της Υψηλής Πύλης.
1742 Ο Νικόλαος Γλυκής ο Νεότερος ([;]-1788) επαναλειτουργεί το τυπογραφείο του παππού του στη Βενετία, το οποίο οδηγεί σε νέα ακμή (320 περίπου εκδόσεις).
Ιδρύεται η Μαρουτσαία Σχολή στα Ιωάννινα.
1743 Ο Ιωάννης Μαυροκορδάτος γίνεται ηγεμόνας της Μολδαβίας.
1744 Ο Κωνσταντίνος Μαυροκορδάτος γίνεται ηγεμόνας της Βλαχίας.
1747 Ο Γρηγόριος Γκίκας γίνεται ηγεμόνας της Μολδαβίας.
1748 Ο Κωνσταντίνος Μαυροκορδάτος γίνεται ηγεμόνας της Μολδαβίας.
Γεννιέται ο Αδαμάντιος Κοραής. Πεθαίνει το 1833.
1750 Ανταρσία του αρματολού Χρήστου Μηλιώνη ή Μπλιόνη στη Δυτική Στερεά Ελλάδα. Τα ανδραγαθήματά του εμπνέουν τη λαϊκή μούσα και το ομώνυμο διήγημα του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη.
Ο Ματθαίος Γρηγορίου Γκίκας διορίζεται μεγάλος δραγουμάνος της Υψηλής Πύλης.
Ο Ιωάννης Ντέκας ιδρύει σχολή στην Αθήνα, η οποία λειτουργεί μέχρι την Ελληνική

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NetWork ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Επανάσταση με φροντίδα των μονών Πετράκη και Πεντέλης.
Γεννιέται στις Μηλιές του Πηλίου ο κληρικός και εκπρόσωπος του Νεοελληνικού Διαφωτισμού Δανιήλ Φιλιππίδης. Πεθαίνει στο Μπλάτζι της Βεσσαραβίας το 1832.
Ο κληρικός Θεόκλητος Πολυείδης εκδίδει τον «Αγαθάγγελο», ένα χρησμολογικό κείμενο που τα κατοπινά χρόνια ασκεί πολύ μεγάλη επίδραση. Ο «Αγαθάγγελος», έργο προπαγάνδας, προσπαθεί να εμπνεύσει στον ελληνικό λαό την πίστη ότι το ξανθό γένος των Ρώσων θα φέρει την πολυπόθητη ελευθερία.
1752 Εκδηλώνεται σεισμός στην Κεφαλλονιά.
Ο Ιωάννης Καλλιμάχης διορίζεται μεγάλος δραγουμάνος της Υψηλής Πύλης.
Γεννιέται ο Λάμπρος Κατσώνης.
1753 Ο Κύριλλος Ε΄ ιδρύει την Αθωνιάδα Σχολή. Ο Ευγένιος Βούλγαρης τοποθετείται στη θέση του διευθυντή.
Ο Ματθαίος Γκίκας γίνεται ηγεμόνας της Μολδαβίας.
1754 Αποτυχημένη προσπάθεια του πασά των Ιωαννίνων Μουσταφά εναντίον του Σουλίου.
Εκδηλώνεται το κίνημα των Κολλυβάδων με πνευματικό ηγέτη τον Νικόδημο τον Αγιορείτη. Οι Κολλυβάδες είναι μοναχοί του Αγίου Όρους οι οποίοι ισχυρίζονται ότι είναι μη κανονικές η τέλεση μνημόσυνων και η προσφορά κολλύβων την Κυριακή. Η «Έρις των Κολλυβάδων» επιβιώνει μέχρι τα μέσα του 19ου αιώνα, με κυριότερους εκπροσώπους τον Νικόδημο τον Αγιορείτη, τον Αθανάσιο τον Πάριο και τον Μακάριο Νοταρά.
1756 Ο Κωνσταντίνος Μαυροκορδάτος είναι για τέταρτη φορά ηγεμόνας της Βλαχίας.
1757 Γεννιέται ο Ρήγας Βελεστινλής.
Ο Σκαρλάτος Γκίκας γίνεται ηγεμόνας της Μολδαβίας.
1758 Εμφάνιση κρουσμάτων πανώλης στην πόλη της Θεσσαλονίκης.
Ο Γρηγόριος Αλεξάνδρου Γκίκας διορίζεται μεγάλος δραγουμάνος της Υψηλής Πύλης, ο Σκαρλάτος Γκίκας γίνεται ηγεμόνας της Βλαχίας, ενώ ο Ιωάννης Καλλιμάχης ηγεμόνας της Μολδαβίας.
Γεννιέται στις Μηλιές του Πηλίου ο κληρικός και δάσκαλος του Γένους Άνθιμος Γαζής. Ιδρύει το περιοδικό «Λόγιος Ερμής» το 1811, και το 1816 τη «Φιλόμουσο Εταιρεία». Πεθαίνει στη Σύρο το 1828.
Γεννιέται στις Μηλιές του Πηλίου ο κληρικός και λόγιος Γρηγόριος Κωνσταντάς. Γράφει σε συνεργασία με τον Δανιήλ Φιλιππίδη τη «Νεωτερική Γεωγραφία» (1791). Πεθαίνει το 1844.
1759 Τρίτη εκστρατεία των Τούρκων εναντίον του Σουλίου.
Ο αρματολός των Αγράφων Μπουκουβάλας νικά τον Βελή μπέη.
Ο Κοσμάς ο Αιτωλός μεταβαίνει στο Άγιον Όρος.
1760 Γεννιέται στα Άνω Σουδενά του Ζαγορίου ο Νεόφυτος Δούκας, διδάσκαλος του Γένους. Δρα στη Βιέννη και το Βουκουρέστι. Μετά την ανεξαρτησία ασκεί κριτική στα εκκλησιαστικά πράγματα της εποχής προκαλώντας αντιδράσεις. Πεθαίνει στην Αθήνα το 1845.
Ιδρύονται σχολείο στην Τρίπολη και η Παλαμαία Σχολή στο Μεσολόγγι.
Αρχίζει τις περιοδείες του ο Κοσμάς ο Αιτωλός.
1761 Ο Γρηγόριος Καλλιμάχης γίνεται ηγεμόνας της Μολδαβίας και ο Κωνσταντίνος Μαυροκορδάτος ηγεμόνας της Βλαχίας για πέμπτη φορά.
1762 Η Αικατερίνη Β΄ η Μεγάλη γίνεται αυτοκράτειρα των Ρώσων.
Τέταρτη στη σειρά εκστρατεία των Τούρκων εναντίον του Σουλίου.
1763 Τα ρωσικά στρατεύματα εισβάλλουν στην Πολωνία και μέσα σε ένα χρόνο ολοκληρώνουν την κατάληψη της χώρας. Έντονη διαμαρτυρία του σουλτάνου Μουσταφά Γ΄ προς τη Ρωσία.
1764 Ο Γρηγόριος Γκίκας γίνεται για πέμπτη φορά ηγεμόνας της Μολδαβίας, ενώ ο Γεώργιος Σκαρλάτου Καρατζάς διορίζεται στη θέση του μεγάλου δραγουμάνου της Υψηλής Πύλης.
Ανεγείρεται στη Δημητσάνα διδασκαλείο.
1765 Ιδρύεται σχολή στο Ναύπλιο.
1766 Η Αικατερίνη Β΄ αποστέλλει στην Ελλάδα τον Γεώργιο Παπάζογλου ή Παπάζωλην, Έλληνα λοχαγό του ρωσικού στρατού, για να οργανώσει επαναστατικό κίνημα. Αυτός επικοινωνεί με κληρικούς και προκρίτους αλλά και αρματολούς στην Ήπειρο, την Ακαρνανία και ιδιαίτερα στη Μεσσηνία και τη Μάνη. Οι Έλληνες υπόσχονται ότι θα επαναστατήσουν εναντίον των Τούρκων, εφόσον οι Ρώσοι στείλουν στρατιωτικές δυνάμεις.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Ο Ευγένιος Βούλγαρης μεταφράζει τον «Μέμνονα» του Βολταίρου.
1767 Ο Γρηγόριος Καλλιμάχης γίνεται για δεύτερη φορά ηγεμόνας της Μολδαβίας.
Γεννιέται στα Ιωάννινα ο Αθανάσιος Ψαλλίδας, λόγιος και σημαντικός εκπρόσωπος του Νεοελληνικού Διαφωτισμού. Είναι οπαδός της δημώδους γλώσσας και εισάγει τη διδασκαλία των μαθηματικών, της πειραματικής φυσικής και της λατινικής γλώσσας στην Καπλάνειο Σχολή, στην οποία είναι διευθυντής. Πεθαίνει στη Λευκάδα το 1829.
1768 Πολωνοί πατριώτες καταφεύγουν σε τουρκικό έδαφος για να αποφύγουν τη σύλληψή τους από τους Ρώσους. Εντούτοις, οι Ρώσοι εισβάλλουν στην ουδέτερη Τουρκία, συλλαμβάνουν τους Πολωνούς και τους εκτελούν. Παρά την προσπάθεια του Μουσταφά Γ΄ να αποφύγει τη σύγκρουση, η αδιαλλαξία της Αικατερίνης Β΄ τον αναγκάζει να κηρύξει τον πόλεμο στους Ρώσους (Οκτώβριος).
Ο Ταχήρ πασάς των Ιωαννίνων εκστρατεύει ανεπιτυχώς εναντίον του Σουλίου.
Ο Νικόλαος Κωνσταντίνου Σούτσος αναδεικνύεται μεγάλος δραγουμάνος της Υψηλής Πύλης και ο Γρηγόριος Γκίκας γίνεται για τρίτη φορά ηγεμόνας της Βλαχίας.
Ο Ευγένιος Βούλγαρης εισάγει το νεολογισμό «ανεξιθρησκία».
1769 Οι Ρώσοι καταλαμβάνουν το Χοτίν της Βεσσαραβίας.
Πεθαίνει ο αρματολός Μπουκουβάλας.
1770 Στη διάρκεια του Ρωσοτουρκικού Πολέμου (1768-1774) η άφιξη μικρής ναυτικής μοίρας στις ελληνικές θάλασσες υπό τους αδερφούς Ορλόφ αναπτερώνει το επαναστατικό φρόνημα των υποδούλων. Επανάσταση εκδηλώνεται στην Πελοπόννησο, στη Στερεά Ελλάδα, στον Όλυμπο, στην Κρήτη και σε νησιά του Αιγαίου.
28 Φεβρουαρίου: Ο Θ. Ορλόφ, επικεφαλής ρωσικού στολίσκου, καταπλέει στην περιοχή της Μάνης με σκοπό να προκαλέσει εξέγερση των Μανιατών. Λίγο αργότερα οι επαναστάτες καταλαμβάνουν το Μυστρά.
Στο λιμάνι του Τσεσμέ (απέναντι στη Χίο) καταστρέφεται ο τουρκικός στόλος από τα επανδρωμένα και με Έλληνες ρωσικά πλοία (Ιούλιος 1770), σε άλλες όμως περιοχές οι εξεγέρσεις αποτυγχάνουν, παρά τις αρχικές νίκες, και οι πληθυσμοί, κυρίως στην Πελοπόννησο και στην Κρήτη, διώκονται.
Γεννιέται κάτω από ένα δέντρο στο Ραμοβούνι της Μεσσηνίας, όπου είχε καταφύγει η οικογένειά του κυνηγημένη από τους Τούρκους, ο Θεοδωράκης, γιος του Κωνσταντή Κολοκοτρώνη (3 Απριλίου).
1771 Οι Ρώσοι καταλαμβάνουν την Κριμαία και όλες τις περιοχές μέχρι το Δούναβη.
Ο Τζανετάκης Κουτήφαρης γίνεται πρώτος μπέης της Μάνης.
Γεννιέται στα Κύθηρα ο ηπειρώτικης καταγωγής γιατρός, ποιητής και λόγιος Ιωάννης Βηλαράς. Υποστηρίζει τη δημοτική γλώσσα και την κατάργηση της ιστορικής ορθογραφίας (η ρομέικη γλόσα, 1814). Είναι πρόδρομος της νεοελληνικής ποίησης. Πεθαίνει το 1823 στο Τσεπέλοβο.
Ο Αθανάσιος ο Πάριος αναλαμβάνει τη διεύθυνση της Αθωνιάδας Σχολής.
Ο Αδαμάντιος Κοραής φτάνει στο Άμστερνταμ.
1772-1773 Αποτυχίες των Ρώσων στη Μολδαβία.
Νέα αποτυχημένη εκστρατεία των Τουρκαλβανών εναντίον του Σουλίου.
Γεννιέται στην Καστοριά ο Αθανάσιος Χριστόπουλος, νομομαθής και λυρικός ποιητής. Είναι υπερασπιστής της ομιλούμενης και χαρακτηριστικό είναι το ποιητικό του έργο «Νέος Ανακρέων». Το 1811 εκδίδει την ποιητική συλλογή «Λυρικά». Πεθαίνει στο Βουκουρέστι το 1847.
1774 Το τέλος του Ρωσοτουρκικού Πολέμου σφραγίζεται με τη Συνθήκη του Κιουτσούκ-Καϊναρτζή, με το άρθρο 7 της οποίας η Ρωσία αναγνωρίζεται ως προστάτιδα των χριστιανών υπηκόων της Πύλης και της δίνεται το δικαίωμα να παρεμβαίνει στα εσωτερικά της Τουρκίας, εάν κρίνει ότι παραβιάζονται τα δικαιώματα των χριστιανών. Με άλλα άρθρα χορηγούνται στους Έλληνες αμνηστία και το δικαίωμα να τελούν ελεύθερα τη λατρεία τους, καθώς και κάποια άλλα προνόμια.
[Η δυνατότητα ελεύθερης ναυσιπλοίας στη Μαύρη Θάλασσα υπό ρωσική σημαία κατοχυρώνεται το 1779 με μια άλλη συνθήκη (Αϊναλή Καβάκ).] Με άλλα άρθρα της συνθήκης η Κριμαία θα δίνει φόρο υποτέλειας στη Ρωσία. Το Αζόφ περιέρχεται επίσης στη Ρωσία, ενώ οι Παραδουνάβιες Ηγεμονίες διατηρούν το καθεστώς αυτονομίας.

facebook ΦΙΛΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Ο Αλέξανδρος Υψηλάντης γίνεται ηγεμόνας της Βλαχίας και ο Αλέξανδρος Γκίκας ηγεμόνας της Μολδαβίας. Ο Κωνσταντίνος Δημητρίου Μουρούζης διορίζεται μεγάλος δραγουμάνος της Υψηλής Πύλης.
1775 Ο Κοσμάς ο Αιτωλός περιοδεύει στα νησιά του Αιγαίου, στη Μακεδονία και στην Ήπειρο.
1776 *31 Ιανουαρίου:* Γεννιέται στην Κέρκυρα ο Ιωάννης Καποδίστριας, γιος του Αντωνίου και της Αδαμαντίνης -το γένος Γονέμη-, μία από τις μεγαλύτερες μορφές της Ευρώπης, διπλωμάτης και πολιτικός, πρώτος κυβερνήτης της Ελλάδας και θεμελιωτής του νεότερου Ελληνικού Κράτους.
Το Οικουμενικό Πατριαρχείο με εγκύκλιό του καταδικάζει το έργο του Βολταίρου.
Γεννιέται στη Χίο ο Νεόφυτος Βάμβας, κληρικός και λόγιος, εκπρόσωπος του Νεοελληνικού Διαφωτισμού. Σπουδάζει στο Παρίσι όπου συνδέεται με τον Κοραή. Το 1837 εκλέγεται καθηγητής της φιλοσοφίας στο νεοσύστατο Πανεπιστήμιο Αθηνών. Τον απασχολούν φιλολογικά και ανθρωπιστικά ζητήματα. Το 1833 συγκρούεται με τον Κωνσταντίνο Οικονόμο (τον εξ Οικονόμων), όταν, με προτροπή προτεσταντών, μεταφράζει τη Βίβλο στην καθαρεύουσα. Πεθαίνει στην Αθήνα το 1855.
1777 *8 Ιουνίου:* Ολοκληρώνεται η τείχιση της Αθήνας που είχε ξεκινήσει στις 20 Φεβρουαρίου της ίδιας χρονιάς. Αυτό το τείχος έμεινε στην ιστορία ως το τείχος του Χατζή Αλή Χασεκή, από το όνομα του Οθωμανού διοικητή της πόλης, που έδωσε την εντολή για την κατασκευή του, προκειμένου να προστατέψει την Αθήνα από τις επιδρομές ληστών.
Ο Νικόλαος Καρατζάς τοποθετείται στη θέση του μεγάλου δραγουμάνου της Πύλης, ενώ ο Κωνσταντίνος Μουρούζης γίνεται ηγεμόνας της Μολδαβίας.
Ο Ιωάννης Πρίγκος, έμπορος από τη Ζαγορά του Πηλίου (1725-1789), ιδρύει στη γενέτειρά του σχολείο και βιβλιοθήκη (Ελληνομουσείον).
Ο Κοσμάς ο Αιτωλός περιοδεύει στα Ιόνια Νησιά, στην Ήπειρο και στην Αλβανία.
Γεννιέται στη Λάρισα ο Κωνσταντίνος Κούμας (πεθαίνει το 1836).
1779 Η δυνατότητα των Ελλήνων να κινούνται ελεύθερα στη Μαύρη Θάλασσα, με πλοία υπό ρωσική σημαία, κατοχυρώνεται με τη Συνθήκη του Αϊναλή Καβάκ, η οποία υπογράφεται ανάμεσα στην Τουρκία και την Οθωμανική Αυτοκρατορία (10 Μαρτίου).
Ο Ιώσηπος Μοισιόδακας εκδίδει το έργο του «Πραγματεία περί Παίδων Αγωγής».
24 Αυγούστου: Εκτελείται με απαγχονισμό ο Κοσμάς ο Αιτωλός.
1780 Συστηματική διδασκαλία των φυσικών επιστημών στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες.
Γεννιέται στην Τσαρίτσανη ο Κωνσταντίνος Οικονόμος (ο εξ Οικονόμων), λόγιος και κληρικός. Εγκαθίσταται στη Ρωσία. Οπαδός αρχικά του Κοραή και του Διαφωτισμού, αργότερα υιοθετεί πιο συντηρητικές απόψεις. Το 1832 επιστρέφει στην Ελλάδα. Συγκρούεται με τον Θεόκλητο Φαρμακίδη επειδή είναι αντίθετος με την άποψη που διατύπωσε ο τελευταίος για την απόσχιση της εκκλησίας της Ελλάδας από το Οικουμενικό Πατριαρχείο (ο Οικονόμος είναι εναντίον της απόσχισης). Γράφει θεολογικές και φιλολογικές μελέτες. Πεθαίνει στην Αθήνα το 1857.
1782 Ο Αδαμάντιος Κοραής πηγαίνει στο Μονπελιέ της Γαλλίας για να σπουδάσει ιατρική.
Ο Μιχαήλ Σούτσος διορίζεται μεγάλος δραγουμάνος της Πύλης.
Ο Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος γίνεται ηγεμόνας της Μολδαβίας και ο Νικόλαος Καρατζάς ηγεμόνας της Βλαχίας.
1783 Ο Καταρτζής αρχίζει να γράφει στη δημοτική.
Ο Αδαμάντιος Κοραής κυκλοφορεί την «Κατήχηση», έργο στο οποίο είναι φανερή η επίδραση του Μοισιόδακα και του ολλανδικού φιλελευθερισμού.
Ο Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος διορίζεται μεγάλος δραγουμάνος της Πύλης και ο Μιχαήλ Σούτσος γίνεται ηγεμόνας της Βλαχίας.
1784 Γεννιέται στην Άνδρο ο Θεόφιλος Καΐρης (+1853) και ο Θεόκλητος Φαρμακίδης στο Νεμπεγλέρ της Θεσσαλίας. Ο Φαρμακίδης, λόγιος και κληρικός, διευθυντής του περιοδικού Λόγιος Ερμής στη Βιέννη (1816-1819), εκδίδει τον Αύγουστο του 1821 στην Καλαμάτα την εφημερίδα «Ελληνική Σάλπιγξ». Στη συνέχεια γίνεται αρχισυντάκτης της «Γενικής Εφημερίδος της Ελλάδος» (1825). Μετά την απελευθέρωση εισηγείται την ανακήρυξη του αυτοκέφαλου της ελλαδικής εκκλησίας (1833) και διατελεί πρώτος γραμματέας της συνόδου της. Πεθαίνει στην Αθήνα το 1860.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

1785 Ο Αλέξανδρος Καλλιμάχης διορίζεται μεγάλος δραγουμάνος της Πύλης.
1786 Ο Νικόλαος Μαυρογένης γίνεται ηγεμόνας της Βλαχίας και ο Αλέξανδρος Υψηλάντης ηγεμόνας της Μολδαβίας.
Ο Χριστόδουλος Παμπλέκης (1733-1793) εκδίδει το έργο του «Περί Φιλοσόφου, Φιλοσοφίας, Φυσικών κ.λπ.». Γι' αυτό το βιβλίο αλλά και για το «Ακολουθία Ετεροφθάλμου και Αντιχρίστου Χριστοδούλου» ο Παμπλέκης αφορίζεται από την εκκλησία (1793). Ο ίδιος πεθαίνει αμετανόητος και οι οπαδοί του ανεγείρουν μνημείο σε ένα δημόσιο κήπο της Λειψίας.
Το πατριαρχείο καταδικάζει το κίνημα των κολλυβάδων και τον ηγέτη του Αθανάσιο Πάριο.
1787 Αρχίζει Ρωσοτουρκικός Πόλεμος. Ο Λάμπρος Κατσώνης ξεκινά τη δράση του στο πλαίσιο των επιχειρήσεων του Ρωσοτουρκικού Πολέμου. Ο Αλή ο Τεπενελής γίνεται πασάς των Ιωαννίνων.
1788 *2 Ιανουαρίου:* Γεννιέται στα Ιωάννινα ο Γεώργιος, γιος του Ιωάννη και της Μπαλασώς Σταύρου, πρώτος διοικητής αργότερα της Εθνικής Τράπεζας για 27 συνεχή έτη.
Ο Κοραής εγκαθίσταται στο Παρίσι και ο Ρήγας Βελεστινλής στο Βουκουρέστι.
Ο Κωνσταντίνος Ράλλης διορίζεται μεγάλος δραγουμάνος της Πύλης. Σε σύντομο χρονικό διάστημα αντικαθίσταται από τον Μανουήλ Καρατζά.
1789 Πρώτες συγκρούσεις του Αλή πασά με τους Σουλιώτες.
Απρίλιος: Ο Λάμπρος Κατσώνης μεταφέρει τη δράση του από το Ιόνιο στο Αιγαίο και χρησιμοποιεί την Κέα ως ορμητήριό του.
1790 Ιδρύεται σχολείο στο Άργος.
Ο Ρήγας τυπώνει το έργο του «Φυσικής Απάνθισμα» και λίγο μετά το «Σχολείο των Ντελικάτων Εραστών».
Μάιος: Ήττα του Λάμπρου Κατσώνη από τον τουρκικό στόλο κοντά στην Άνδρο. («Αν σ' αρέσει μπάρμπα Λάμπρο ξαναπέρνα από την Άνδρο», λαϊκό δίστιχο εποχής.)
Ο Νικόλαος Μαυρογένης διορίζεται ηγεμόνας της Βλαχίας.
Εκδίδεται στη Βιέννη από τους αδερφούς Πουλίου η «Εφημερίς».
Ιδρύεται σχολείο στη Στεμνίτσα της Αρκαδίας.
1791 Ο Γρηγόριος Κωνσταντάς και ο Δανιήλ Φιλιππίδης (Δημητριείς) κυκλοφορούν τη «Νεωτερική Γεωγραφία».
Ο Καταρτζής απαρνείται τη δημοτική και αρχίζει να γράφει «κατά το ύφος των σπουδαίων».
Ο Μιχαήλ Σούτσος γίνεται ηγεμόνας της Βλαχίας.
Ο Λάμπρος Κατσώνης αναστέλλει τη δράση του στο Αιγαίο.
Η «Εφημερίς», λίγο πριν διακοπεί η έκδοσή της, δημοσιεύει τη Γαλλική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.
Ανεβαίνει στο θέατρο «Σαν Τζιάκομο» της Κέρκυρας το έργο του Κερκυραίου Στέφανου Πογιάγου (στα ιταλικά) «Οι Μπερδεμένοι Εραστές ή ο Άσχημος Τυχερός», η παλαιότερη γνωστή όπερα Έλληνα δημιουργού.
1792 *9 Ιανουαρίου:* Με τη ρωσοτουρκική Συνθήκη του Ιασίου τερματίζεται ο πόλεμος μεταξύ των δύο χωρών. Με το πρώτο άρθρο παρέχεται αμνηστία σε όσους έχουν εκδηλωθεί υπέρ του ενός ή του άλλου από τους εμπόλεμους, ενώ με το τρίτο καθορίζεται ο ποταμός Δνείστερος ως το φυσικό σύνορο ανάμεσα στις δύο χώρες. Τέλος, το όγδοο άρθρο της συνθήκης προβλέπει την απελευθέρωση όλων των χριστιανών που ήταν αιχμάλωτοι των Τούρκων και γίνεται μνεία στους Πελοποννήσιους και σε όσους ζουν στα νησιά του Αιγαίου. Ιδρύεται γυμνάσιο στη Χίο.
Μάιος: Αποτυχημένη απόπειρα του Αλή πασά εναντίον του Σουλίου.
Ο Λάμπρος Κατσώνης ξαναρχίζει την ανεξάρτητη αυτή τη φορά δράση του, κάνοντας επιδρομές στο Αιγαίο με ορμητήριο τη Μάνη. Ηττάται από τους Τούρκους και καταφεύγει στην Ιθάκη.
Ο Αλέξανδρος Μουρούζης διορίζεται ηγεμόνας της Μολδαβίας.
Γεννιέται στη Ζάκυνθο ο ποιητής Ανδρέας Κάλβος (+Λονδίνο 1869).
1793 Νέα καταδίκη του Βολταίρου από το πατριαρχείο.
Ο Μιχαήλ Σούτσος γίνεται ηγεμόνας της Μολδαβίας και ο Αλέξανδρος Μουρούζης ηγεμόνας της Βλαχίας.
1794 Ο Ρήγας Βελεστινλής επισκέπτεται την Τεργέστη και έρχεται σε επαφή με ομογενείς.
Ο Γεράσιμος Γ΄ ανεβαίνει στον πατριαρχικό θρόνο της Κωνσταντινούπολης.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Ο Λάμπρος Κατσώνης εγκαταλείπει τα Ιόνια Νησιά και καταφεύγει στη Μεσημβρινή Ρωσία όπου και ιδιωτεύει.
Αρχίζει στη Βιέννη η λειτουργία του τυπογραφείου του Γεώργιου Βενδότη, το οποίο κλείνει το 1806.
Γεννιέται ο Αντώνιος Μάτεσης, Ζακυνθινός λόγιος, ποιητής και θεατρικός συγγραφέας. Αυτός, ο Διονύσιος Ταγιαπέρας και ο Σπυρίδων Τρικούπης ανήκουν τα πρώτα είκοσι χρόνια του 19ου αιώνα στον κύκλο του Σολωμού. Πιο σημαντικό έργο του είναι «ο Βασιλικός», το οποίο ο ίδιος ο Μάτεσης χαρακτηρίζει «ιστορική μυθιστοριογραφία δραματικώς παρισταμένη». Ο Μάτεσης πεθαίνει το 1875.
1795 *26 Οκτωβρίου:* Γεννιέται στην Κέρκυρα ο Νικόλαος Χαλκιόπουλος Μάντζαρος (+ Κέρκυρα, 31 Μαρτίου του 1871), συνθέτης και δάσκαλος μουσικής, πρώτος εκπρόσωπος της έντεχνης νεοελληνικής μουσικής και συνθέτης του ελληνικού εθνικού ύμνου.
Ο Ρήγας Βελεστινλής συνεχίζει τις επαφές του με όσους ζουν στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες και μυεί στις επαναστατικές ιδέες του ομογενείς.
Ο Αλέξανδρος Καλλιμάχης διορίζεται ηγεμόνας της Μολδαβίας.
Ο Δημήτριος Γουζέλης, από τη Ζάκυνθο, εκδίδει την κωμωδία του ο «Χάσης», η οποία θεωρείται ένα από τα πιο σπουδαία έργα του νεοελληνικού θεάτρου.
1796 Εκδηλώνονται στασιαστικές κινήσεις προεστών από τη Μάνη και την υπόλοιπη Πελοπόννησο, την ίδια στιγμή που οι Γάλλοι προσπαθούν να αυξήσουν την επιρροή τους στους Έλληνες.
Ο Αλέξανδρος Υψηλάντης διορίζεται ηγεμόνας της Βλαχίας.
Ο Κοραής μεταφράζει το έργο του Μπεκαρία «Περί Αδικημάτων και Ποινών», το οποίο κυκλοφορεί το 1802.
Αύγουστος: Ο Ρήγας Βελεστινλής επισκέπτεται τη Βιέννη, όπου μυεί στις επαναστατικές ιδέες του ομογενείς εμπόρους και σπουδαστές.
Εκδίδεται το «Κυριακοδρόμιο» του Νικηφόρου Θεοτόκη.
1797 *19 Απριλίου:* Ο Γρηγόριος Ε΄, κατά κόσμον Γεώργιος Αγγελόπουλος, ο οποίος γεννήθηκε στη Δημητσάνα το 1745 και πέθανε στην Κωνσταντινούπολη το 1821, ανεβαίνει στον πατριαρχικό θρόνο της Κωνσταντινούπολης.
27 Ιουνίου: Οι δημοκρατικοί Γάλλοι καταλαμβάνουν τα Επτάνησα. Από τις 12 Μαΐου η Γαληνότατη Ενετική Δημοκρατία δεν υφίσταται πλέον.
Αύγουστος: Αποστολή του Δήμου Στεφανόπολι -γόνου μανιάτικης οικογένειας που έχει εγκατασταθεί στο Αιάκειο της Κορσικής- στη Μάνη, με μυστικές οδηγίες του Ναπολέοντα, με σκοπό να εκτιμήσει την κατάσταση που επικρατεί στην Ελλάδα.
Οκτώβριος: Ο Ρήγας Βελεστινλής εκδίδει το «Επαναστατικό Μανιφέστο». Κυκλοφορούν ο «Ηθικός Τρίπους», επίσης του Ρήγα, καθώς και η «Χάρτα» του.
17 Οκτωβρίου: Υπογράφεται μεταξύ Γαλλίας και Αυστρίας η Συνθήκη του Κάμπο Φόρμιο με την οποία καταλύεται η Βενετική Δημοκρατία και τα Επτάνησα περιέρχονται στους Γάλλους.
Νοέμβριος: Ο Ρήγας Βελεστινλής και ο Χριστόφορος Περραιβός επισκέπτονται για δεύτερη φορά την Τεργέστη.
13 Δεκεμβρίου: Συλλαμβάνεται ο Ρήγας από τις αυστριακές Αρχές στην Τεργέστη, ενώ διακόπτεται η έκδοση της «Εφημερίδος» της Βιέννης διότι με αυτή συνεργάζεται ο Ρήγας.
Ο Κωνσταντίνος Χαντζερής διορίζεται ηγεμόνας της Βλαχίας.
Ανασύσταση του Πατριαρχικού Τυπογραφείου της Κωνσταντινούπολης.
Γεννιέται ο Ιωάννης Μακρυγιάννης (+1863).
1798 *8 Απριλίου:* Γεννιέται στη Ζάκυνθο ο εθνικός μας ποιητής Διονύσιος Σολωμός (+ Κέρκυρα 1857), ο μετέπειτα ιδρυτής της Επτανησιακής Σχολής,
13 Ιουνίου: Οι Οθωμανοί Τούρκοι εκτελούν τον Ρήγα Βελεστινλή και τους συντρόφους του στον πύργο Νεμπόισα έξω από το Βελιγράδι. Στα χέρια των Τούρκων τούς παραδίδουν οι Αυστριακοί.
Ιούλιος: Η Ρωσία και η Τουρκία συνάπτουν συμμαχία και αποφασίζουν κοινή δράση του στόλου τους εναντίον των Γάλλων στη Μεσόγειο.
Οκτώβριος: Οι Ρώσοι και οι Τούρκοι καταλαμβάνουν τα Κύθηρα και τη Ζάκυνθο και λίγες μέρες αργότερα την Κεφαλλονιά και την Ιθάκη.
Νοέμβριος: Οι Ρώσοι και οι Τούρκοι καταλαμβάνουν από κοινού τη Λευκάδα.

facebook ΦΙΛΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ e-book

Ο Αλή πασάς επεκτείνει την κυριαρχία του προσαρτώντας τα πασαλίκια της Έδεσσας και της Νάουσας.
Έντονες ιδεολογικές διαμάχες ανάμεσα στο πατριαρχείο και τους Έλληνες διαφωτιστές: το Πατριαρχείο εκδίδει την «Πατρική Διδασκαλία» και τη «Χριστιανική Απολογία» του Αθανάσιου του Πάριου, ενώ ο Αδαμάντιος Κοραής απαντά με την «Αδελφική Διδασκαλία».
Εγκύκλιος του Γρηγορίου Ε΄ εναντίον της γαλλικής παιδείας.
Γεννιέται ο Σκαρλάτος Βυζάντιος, σημαντικός λεξικογράφος και ιστορικός (+1878).
1799 *5 Μαρτίου:* Οι Ρώσοι και οι Τούρκοι καταλαμβάνουν από κοινού την Κέρκυρα.
Ο Κωνσταντίνος Υψηλάντης διορίζεται ηγεμόνας της Μολδαβίας, ενώ ο Αλέξανδρος Μουρούζης γίνεται ηγεμόνας της Βλαχίας.
6 Μαΐου: Δημοσιεύεται κοινή διακήρυξη του Ρώσου ναυάρχου Ουσάκωφ και του Τούρκου ομολόγου του Καδήρ μπέη. Με αυτή ανακοινώνεται ότι τα Ιόνια Νησιά θα αποτελέσουν ενιαίο και ανεξάρτητο κράτος με πρωτεύουσα την Κέρκυρα, που θα διοικείται από εκλεγμένη 14μελή Γερουσία (στις εκλογές θα συμμετέχουν οι αριστοκράτες και υπό προϋποθέσεις οι αστοί).
Ιδρύεται το πρώτο ελληνικό σχολείο στην Τεργέστη, με πρώτο δάσκαλο τον Ευθύμιο Φίλανδρο.
Ο Κοραής κυκλοφορεί τους «Χαρακτήρες Θεοφράστου»
1800 *21 Μαρτίου:* Υπογράφεται ανάμεσα στη Ρωσία και την Τουρκία η Συνθήκη της Κωνσταντινούπολης με την οποία ιδρύεται η «Πολιτεία των Επτά Ενωμένων Νήσων», το πρώτο ελληνικό κράτος μετά την άλωση. Το νεοσύστατο κράτος θα είναι ανεξάρτητο, με εγγυητή της ανεξαρτησίας του τη Ρωσία, αλλά φόρου υποτελές στο σουλτάνο. Καθορίζεται και το Σύνταγμα, το οποίο ονομάζεται «Βυζαντινό». Σύμφωνα με αυτό η τοπική αριστοκρατία έχει κυρίαρχη θέση.
Ο Κοραής κυκλοφορεί το «Άσμα Πολεμιστήριον» και το «Ιπποκράτους, Περί Αέρων, Υδάτων, Τόπων».
Στρατιωτικές επιχειρήσεις του Αλή πασά εναντίον των Σουλιωτών.
Γεννιέται στη Ζάκυνθο ο νομικός και ποιητής Γεώργιος Τερτσέτης (+Αθήνα 1874).
1801 *13 Ιανουαρίου:* Επίσημη έπαρση στο φρούριο της Κέρκυρας της σημαίας της «Ανεξαρτήτου Επτανήσου Πολιτείας».
Ο Μιχαήλ Σούτσος διορίζεται ηγεμόνας της Βλαχίας και ο Αλέξανδρος Σούτσος ηγεμόνας της Μολδαβίας.
25 Αυγούστου: Αποχωρούν από την Κέρκυρα οι Ρώσοι και οι Τούρκοι. Ο επικεφαλής της τριμελούς «Έκτακτης Επιτροπής της Δημόσιας Ασφάλειας» κόμης Θεοτόκης καλεί τους αστούς και τους αγρότες να εκλέξουν δικούς τους αντιπροσώπους (64 άτομα που συγκροτούν την «Έντιμο Αντιπροσωπεία της πόλεως, των κωμοπόλεων και των χωρίων της Κερκύρας»).
2 Οκτωβρίου: Η «Έντιμος Αντιπροσωπεία» αυτοανακηρύσσεται ο νόμιμος εκπρόσωπος του λαού, αποφασίζει τη σύνταξη νέου Συντάγματος (εγκρίνεται στις 21 Οκτωβρίου) και αναλαμβάνει προσωρινά τη διακυβέρνηση της Επτανήσου Πολιτείας.
Γεννιέται στην Κωνσταντινούπολη ο Κωνσταντίνος Σχινάς, νομικός και πολιτικός. Είναι ο πρώτος πρύτανης του Πανεπιστημίου Αθηνών (1837).
Ο Κοραής κυκλοφορεί το «Σάλπισμα Πολεμιστήριον».
Ο Δανιήλ Φιλιππίδης κυκλοφορεί τη μετάφραση της «Λογικής» του Κοντιγιάκ.
1802 *6 Μαρτίου:* Αποβιβάζεται στην Κέρκυρα αγγλικός στρατός.
Γεννιέται στο Βελβενδό της δυτικής Μακεδονίας ο Σταμάτης Κλεάνθης (+ Αθήνα 1862). Αγωνίζεται στον Ιερό Λόχο και μετά την ήττα στο Δραγατσάνι καταφεύγει στο Βερολίνο όπου σπουδάζει αρχιτεκτονική. Έφτιαξε μαζί με το φίλο του, τον Έντουαρτ Σάουμπερτ, το πρώτο πολεοδομικό σχέδιο της πόλης των Αθηνών (Μάιος 1832-Ιούλιος 1833) το οποίο τελικά δεν εφαρμόστηκε γιατί συνάντησε την αντίδραση των ιδιοκτητών, τα συμφέροντα των οποίων θίγονταν.
Οι τούρκοι διώκουν τους Κολοκοτρωναίους στην Πελοπόννησο. Η Πύλη απαγορεύει την οπλοφορία στον Μοριά.
Νέα αποτυχημένη επίθεση του Αλή πασά εναντίον του Σουλίου.
Ο Αλέξανδρος Σούτσος διορίζεται ηγεμόνας της Βλαχίας, αλλά αντικαθίσταται σχεδόν αμέσως από τον Κωνσταντίνο Υψηλάντη. Ο Αλέξανδρος Μουρούζης γίνεται ηγεμόνας της

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NetWork ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Μολδαβίας.
Ο λόρδος Έλγιν με την ανοχή των οθωμανικών Αρχών λεηλατεί τον Παρθενώνα και μεταφέρει τα κλοπιμαία στο Λονδίνο.
1803 *23 Νοεμβρίου:* Οι αντιπρόσωποι των Ιόνιων Νησιών σε ειδική συνέλευση ψηφίζουν νέο Σύνταγμα. Σύμφωνα με αυτό η δημοκρατία είναι «μία και αριστοκρατική», δηλαδή τα Επτάνησα αναγνωρίζονται ως ενιαίο κράτος -όχι πια ομοσπονδιακό- με ολιγαρχική κυβέρνηση. Την εκτελεστική εξουσία ασκεί η Γερουσία. Με το τελευταίο άρθρο επιβάλλεται η χρήση της ελληνικής γλώσσας σε όλους τους τομείς του κράτους.
Οι Σουλιώτες αναγκάζονται να έρθουν σε συμφωνία με τον Αλή πασά. Εγκαταλείπουν το Σούλι και καταφεύγουν στα Ιόνια Νησιά.
Αναβρασμός στην περιοχή της Μάνης οδηγεί στην καθαίρεση από τους Τούρκους του μπέη Κουμουνδουράκη. Νέος μπέης γίνεται ο Αντώνης Γρηγοράκης.
Ο Κοραής κυκλοφορεί το έργο του «Memoire sur le Etat Actuel de la Civilisation dans la Grece».
1804 Ο Κοραής προτείνει τη λέξη πολιτισμός για την απόδοση του όρου «civilisation».
Πεθαίνει στην Κριμαία ο Λάμπρος Κατσώνης.
Ο Αλή πασάς εκστρατεύει εναντίον των Μποτσαραίων στα χωριά του Ραδοβιζίου και τους διασκορπίζει στο Βάλτο, στα Άγραφα και στα Ιόνια Νησιά.
1805 Ο Αδαμάντιος Κοραής αρχίζει να εκδίδει την «Ελληνική Βιβλιοθήκη».
Οι Κολοκοτρωναίοι καταφεύγουν προσωρινά στη Ζάκυνθο.
Εκκαθαριστικές επιχειρήσεις των Τούρκων στη Μεσσηνία.
Εκδίδεται ο «Ρωσσαγγλογάλλος», έργο στο οποίο σατιρίζονται οι Φαναριώτες, οι έμποροι και ο ανώτερος κλήρος.
Ο Αθανάσιος Χριστόπουλος εκδίδει τη «Γραμματική της Αιολοδωρικής».
1806 Εκδίδεται η «Ελληνική Νομαρχία» - Ανωνύμου.
Ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης καταφεύγει στη Ζάκυνθο.
Ο Σκαρλάτος Καλλιμάχης διορίζεται ηγεμόνας της Μολδαβίας και ο Αλέξανδρος Σούτσος ηγεμόνας της Βλαχίας, αλλά αντικαθίσταται από τον Κωνσταντίνο Υψηλάντη.
Πεθαίνει ο Ευγένιος Βούλγαρης.
15 Δεκεμβρίου: Ψηφίζεται το νέο Σύνταγμα της Επτανήσου Πολιτείας με το οποίο παραγκωνίζεται ο ρόλος της Υψηλής Πύλης. Αυτό το Σύνταγμα δεν ίσχυσε ποτέ.
20 Δεκεμβρίου: Πεθαίνει στη Μόσχα ο εθνικός ευεργέτης και ιδρυτής της ομώνυμης σχολής των Ιωαννίνων Ζώης Καπλάνης (Γραμμένο Ιωαννίνων, 1736).
24 Δεκεμβρίου: Ο ρωσικός στρατός καταλαμβάνει το Βουκουρέστι.
1807 Ρωσοτουρκικές συγκρούσεις με τη συμμετοχή Ελλήνων στο Αιγαίο. Ο Ρώσος Σενιάβιν καταλαμβάνει την Τένεδο, αποτρέποντας τους Τούρκους να κινηθούν προς το Αιγαίο. Συγχρόνως καλεί τον αρματολό του Ολύμπου, Νικοτσάρα, να συνεργαστεί μαζί του εναντίον των Τούρκων.
7-8 Ιουλίου: Με τη Συνθήκη του Τιλσίτ, που υπογράφεται από τον αυτοκράτορα της Ρωσίας και τον Ναπολέοντα, τα Επτάνησα υπάγονται και πάλι στη γαλλική διοίκηση.
Ο αρματολός του Ολύμπου Νικοτσάρας πεθαίνει καθ' οδόν προς τη Σκιάθο.
Αύγουστος: Ο Κατσαντώνης συλλαμβάνεται και οδηγείται στα Ιωάννινα. Έπειτα από ένα χρόνο εκτελείται.
1 Σεπτεμβρίου: Ο Γάλλος στρατηγός Καίσαρας Μπερτιέ καταλύει το Σύνταγμα της Επτανήσου Πολιτείας του 1803 και μαζί με αυτό την αυτονομία του επτανησιακού κράτους.
Πεθαίνει ο Δημήτριος Καταρτζής.
Ο Αλέξανδρος Χαντζερής διορίζεται ηγεμόνας της Βλαχίας αλλά αντικαθίσταται από τον Σκαρλάτο Καλλιμάχη.
1808 *Απρίλιος:* Ανταρσία του Ευθυμίου Βλαχάβα στη Θεσσαλία και ήττα του από τα στρατεύματα του Αλή πασά στην Καλαμπάκα. Στη συνέχεια καταφεύγει στις Σποράδες.
Μάιος: Ο Ιωάννης Καποδίστριας καλείται να αναλάβει σημαντική θέση στο διπλωματικό σώμα της Ρωσίας. Αναχωρεί από την Κέρκυρα στις 3 Αυγούστου.
Ιδρύεται η «Ιονική Ακαδημία» στην Κέρκυρα.
1809 Αγγλικός στρατός καταλαμβάνει τη Ζάκυνθο και στη συνέχεια την Κεφαλλονιά, την Ιθάκη και τα Κύθηρα.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Ο λόρδος Βύρων φτάνει στα Ιωάννινα.
Ιδρύεται η «Νέα Δημόσια Σχολή» της Σμύρνης.
Ο Ζαλίκογλου κυκλοφορεί το «Λεξικόν της Γαλλικής Γλώσσης».
Ιδρύεται στο Παρίσι η μυστική οργάνωση «Ελληνόγλωσσον Ξενοδοχείον».
1810 *16 Απριλίου:* Αγγλικές δυνάμεις με τις οποίες συμπράττουν και 500 Έλληνες με αρχηγό τον Θεόδωρο Κολοκοτρώνη καταλαμβάνουν τη Λευκάδα.
1811 Ο Αθανάσιος Χριστόπουλος εκδίδει το έργο του «Λυρικά».
Αρχίζει η έκδοση του «Λογίου Ερμή», η οποία θα διακοπεί το 1821.
Γεννιέται στο Ληξούρι ο σατιρικός συγγραφέας Ανδρέας Λασκαράτος (+Αργοστόλι 1901) και στη Θεσσαλονίκη ο αρχιτέκτονας Λύσανδρος Καυταντζόγλου (+Αθήνα 1885).
1812 Λήξη του Ρωσοτουρκικού Πολέμου. Με τη συνθήκη που υπογράφεται οι Παραδουνάβιες Ηγεμονίες περνούν πάλι υπό την επικυριαρχία των Οθωμανών (Μάιος).
Ο Ιωάννης Καρατζάς διορίζεται ηγεμόνας της Βλαχίας.
Γεννιέται στην Κέρκυρα ο νομικός, πολιτικός και φιλόσοφος Πέτρος Βράιλας Αρμένης (+Λονδίνο 1884).
1813 Ανεγείρεται στη Ζάκυνθο το «Teatro dei Filopatrii», στο οποίο ανεβαίνουν παραστάσεις κυρίως μελοδραμάτων.
Καταλύεται η γαλλική κυριαρχία στα Επτάνησα, με μόνη εξαίρεση την Κέρκυρα.
Ιδρύεται η Φιλόμουσος Εταιρεία των Αθηνών.
1814 *21 Ιουνίου:* Την Κέρκυρα καταλαμβάνουν αγγλικά στρατεύματα. *Σεπτέμβριος:* Ιδρύεται στην Οδησσό της Ρωσίας από τους Νικόλαο Σκουφά, Εμμανουήλ Ξάνθο και Αθανάσιο Τσακάλωφ η Φιλική Εταιρεία.
Ο Ιωάννης Βηλαράς κυκλοφορεί τη «Ρομέηκη Γλόσα».
Γεννιέται στη Θήβα ο ζωγράφος της Επανάστασης Γεώργιος Βρυζάκης (+Μόναχο 1878).
1815 *5 Νοεμβρίου:* Η Αγγλία και η Ρωσία υπογράφουν στο Παρίσι ειδική συνθήκη, σύμφωνα με την οποία τα Επτάνησα τίθενται υπό την προστασία της Αγγλίας με την ονομασία «Ηνωμέναι Πολιτείαι των Ιονίων Νήσων».
Ο Ιωάννης Καποδίστριας διορίζεται υπουργός εξωτερικών της Ρωσίας.
Γεννιέται στην Κωνσταντινούπολη ο ιστορικός Κωνσταντίνος Παπαρρηγόπουλος (+Αθήνα 1891).
1816 *16 Φεβρουαρίου:* Αποβιβάζεται στην Κέρκυρα ο σερ Τόμας Μέτλαντ, πρώτος ύπατος αρμοστής των Ιόνιων Νησιών.
1817 *17 Ιανουαρίου:* Ο Ιωάννης Καποδίστριας γίνεται Ελβετός πολίτης σε αναγνώριση της συμβολής του στη δημιουργία του ομοσπονδιακού συστήματος της Ελβετίας.
Ο Μιχαήλ Σούτσος διορίζεται μέγας δραγουμάνος της Πύλης.
17 Δεκεμβρίου: Δημοσιεύεται το νέο Σύνταγμα των Ιόνιων Νησιών, το οποίο, παρά την ύπαρξη Γερουσίας και Βουλής, δεν μπορεί να θεωρηθεί φιλελεύθερο, αφού ο Άγγλος αρμοστής διατηρεί το δικαίωμα της αρνησικυρίας. Το Σύνταγμα αυτό ίσχυσε μέχρι την ένωση των Επτανήσων με την Ελλάδα.
1818 *Ιούλιος:* Πεθαίνει ο Σκουφάς στην Κωνσταντινούπολη.
Η έδρα της Φιλικής Εταιρείας μεταφέρεται στην Κωνσταντινούπολη. Ο Νεόφυτος Βόμβας εκδίδει τα «Στοιχεία της Φιλοσοφικής Ηθικής».
Ανεβαίνει στην Οδησσό το έργο του Ν. Πίκκολου «Ο θάνατος του Δημοσθένους».
1819 *19 Απριλίου:* Οι κάτοικοι της Πάργας, υπό την πίεση του Αλή πασά, αναγκάζονται να εκπατριστούν στα Ιόνια Νησιά.
Ο Ιωάννης Καλλιμάχης διορίζεται μέγας δραγουμάνος της Πύλης.
Ο Μιχαήλ Σούτσος γίνεται ηγεμόνας της Μολδαβίας.
Ο Αθανάσιος Σταγειρίτης εκδίδει στη Βιέννη το περιοδικό «Καλλιόπη».
Ανεβαίνει στο κερκυραϊκό θέατρο «Σαν Τζιάκομο» η μουσικοχορευτική παράσταση «Η παρά Φαίαξιν Άφιξις του Οδυσσέως» - στίχοι του Γεωργίου Ρίκη και μουσική του Στέφανου Πογιάγου.
Ανεβαίνουν στο θέατρο, στην Οδησσό, τα έργα του Γ. Λασσάνη.
Πατριαρχική εγκύκλιος απαγορεύει να δίνει κάποιος στα παιδιά του αρχαία ελληνικά ονόματα.
1820 *Ιανουάριος:* Ο Ιωάννης Καποδίστριας, υπουργός Εξωτερικών της Ρωσίας, αρνείται την

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

ηγεσία της Φιλικής Εταιρείας, την οποία του προσφέρει ο Εμμανουήλ Ξάνθος.
12 Απριλίου: Ο Αλέξανδρος Υψηλάντης αναλαμβάνει «Γενικός Επίτροπος της Ανωτάτης Αρχής της Φιλικής Εταιρείας».
7 Οκτωβρίου: Αποφασίζεται στο Ισμαήλιο (Ιζμαΐλ Ουκρανίας) η επίσπευση της έναρξης της Επανάστασης.
Νοέμβριος: Ο Χουρσίτ Μεχμέτ πασάς αναλαμβάνει τη θέση του Μορά Βαλεσί με έδρα την Τριπολιτσά.
Ο Βενιαμίν ο Λέσβιος εκδίδει το έργο «Μεταφυσική και Φυσική».

Ελληνική Επανάσταση

1821 6 Ιανουαρίου: Ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης από τα Επτάνησα αποβιβάζεται στην Καρδαμύλη της Μάνης.
Ιανουάριος: Στη διάσκεψη της Βοστίτσας (Αίγιο) οι πρόκριτοι της Πελοποννήσου διατυπώνουν κάποιες επιφυλάξεις σχετικά με την επιτυχία του επαναστατικού εγχειρήματος, τις βασικές αρχές του οποίου ανέπτυξε ο Παπαφλέσσας.
Αρχίζει στο Λάιμπαχ η ομώνυμη συνδιάσκεψη των αντιπροσώπων των μελών της Ιερής Συμμαχίας και του Ηνωμένου Βασιλείου.
22 Φεβρουαρίου: Ο Αλέξανδρος Υψηλάντης διαβαίνει τον Προύθο, παραπόταμο του Δούναβη και φυσικό σύνορο ανάμεσα στην Οθωμανική Αυτοκρατορία και τη Ρωσία, και φτάνει στο Ιάσιο της Μολδαβίας.
24 Φεβρουαρίου: Ο Αλέξανδρος Υψηλάντης κυκλοφορεί την επαναστατική προκήρυξη «Μάχου υπέρ πίστεως και πατρίδος», με την οποία ζητά από τους Έλληνες της Μολδαβίας και της Βλαχίας να επαναστατήσουν. Η ενέργειά του αυτή σηματοδοτεί και την επίσημη έναρξη της Επανάστασης στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες.
2 Μαρτίου: Ο Μορά Βαλεσί Χουρσίτ πασάς φτάνει στα Ιωάννινα για να αντιμετωπίσει τον Αλή πασά.
3 Μαρτίου: Ο πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Γρηγόριος Ε΄ αφορίζει τον Αλέξανδρο Υψηλάντη και τον Μιχαήλ Σούτσο για την Επανάσταση στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες.
9 Μαρτίου: Ο πατριάρχης Γρηγόριος Ε΄ διατάσσεται από την Οθωμανική Αυτοκρατορία να στείλει στην Πύλη οκτώ αρχιερείς ως ομήρους.
10 Μαρτίου: Ο Αλέξανδρος Υψηλάντης συγκροτεί στο Φώξανι τον Ιερό Λόχο, ο οποίος αποτελείται κυρίως από Έλληνες σπουδαστές ευρωπαϊκών πανεπιστημίων και μαθητές του Ελληνικού Σχολείου της Οδησσού.
17 Μαρτίου: Έλληνες αγωνιστές υπό τον Σωτήρη Χαραλάμπη και τους Πετμεζαίους πολιορκούν τους Πύργους των Καλαβρύτων, που παραδίδονται έπειτα από λίγες μέρες (21 Μαρτίου). Αυτή η ενέργεια αποτελεί την πρώτη επαναστατική πράξη στη νότια Ελλάδα.
21 Μαρτίου: Ενοπλοι Τούρκοι της περιοχής του Ρίου εισβάλλουν στην Πάτρα και καταστρέφουν καταστήματα στην ενορία της Αγίας Τριάδας.
22 Μαρτίου: Οι επαναστάτες μπαίνουν στην Πάτρα. Ο Ι. Παπαδιαμαντόπουλος και ο Ανδρέας Λόντος υψώνουν επαναστατική σημαία (κόκκινη με μαύρο σταυρό στη μέση). Ο Παλαιών Πατρών Γερμανός κατασκευάζει ξύλινο σταυρό, τον οποίο τοποθετεί στην Πλατεία Αγίου Γεωργίου. Στο σταυρό αυτό ορκίζονται οι επαναστάτες.
23 Μαρτίου: Ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης, ο Παπαφλέσσας και ο Πετρόμπεης Μαυρομιχάλης απελευθερώνουν την Καλαμάτα από τους Οθωμανούς Τούρκους. Την ίδια μέρα ο Ανδρέας Λόντος κηρύσσει την Επανάσταση στη Βοστίτσα (Αίγιο), την οποία εγκατέλειψαν οι Τούρκοι κάτοικοί της.
25 *Μαρτίου:* Διεξάγεται κοντά στο χωριό Βουνάρια της Πυλίας μάχη ανάμεσα σε επαναστάτες και Οθωμανούς Τούρκους. Σε αυτή επικρατούν οι επαναστάτες.
26 Μαρτίου: Τούρκοι από πολλές περιοχές της Πελοποννήσου αναζητούν προστασία στην Τριπολιτσά.
26 Μαρτίου: Οι πρόκριτοι Γ. Πάνου και Π. Μπότασης κηρύσσουν την Επανάσταση στις Σπέτσες.
27 Μαρτίου: Ο Αλέξανδρος Υψηλάντης απελευθερώνει το Βουκουρέστι. Την ίδια περίοδο ανακοινώνονται η αποκήρυξή του από τον τσάρο της Ρωσίας Αλέξανδρο Α΄ και η διαγραφή

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NetWork ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

του από τους ρωσικούς στρατιωτικούς καταλόγους.
Με διαταγή της Πύλης αποκεφαλίζονται οι ομογενείς της Κωνσταντινούπολης Λεβίδης, Στεργιανάκης, Τουρπατσόγλου και αρκετοί άλλοι. Η ενέργεια αυτή αποτελεί τα πρώτα, μάλλον περιορισμένης έκτασης, αντίποινα των Τούρκων.
Ο Πανουργιάς Πανουργιάς υψώνει τη σημαία της Επανάστασης στα Σάλωνα (Άμφισσα).
Νίκη των Ελλήνων υπό τον Κολοκοτρώνη στην Καρύταινα της Γορτυνίας.
28 Μαρτίου: Επαναστατικός αναβρασμός στην Ύδρα.
Συνεδριάζει για πρώτη φορά υπό την προεδρεία του Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη η Γερουσία στην Καλαμάτα.
Ο Δήμος Σκαλτσάς υψώνει τη σημαία της Επανάστασης στο Λιδορίκι.
Οπλαρχηγοί της Λακωνίας πολιορκούν το Κάστρο της Μονεμβασιάς.
29 Μαρτίου: Ο Αθανάσιος Διάκος υψώνει τη σημαία της Επανάστασης στη Λιβαδειά.
31 Μαρτίου: Σφαγές των χριστιανών στη Σμύρνη.
Ο Αντώνιος Κοντοσόπουλος υψώνει τη σημαία της Επανάστασης στην Αταλάντη της Λοκρίδας.
1 Απριλίου: Ο οπλαρχηγός Μπούσγος έπειτα από προτροπή του Αθανάσιου Διάκου απελευθερώνει τη Θήβα.
3 Απριλίου: Ο Γιουσούφ Σελίμ πασάς εκδιώκει τους επαναστάτες από την πόλη της Πάτρας.
4 Απριλίου: Αποκεφαλίζεται στην Κωνσταντινούπολη ο Κωνσταντίνος Μουρούζης, ενώ ο Δημήτριος Παπαρηγόπουλος και ο Αντώνιος Τσουράς απαγχονίζονται μπροστά στο σπίτι τους.
5 Απριλίου: Αποκεφαλίζονται στην Κωνσταντινούπολη οι Π. Τσιγκρής, Δ. Σκαναβής και Μ. Χοτζερής. Ο Γ. Μαυροκορδάτος απαγχονίζεται στο παράθυρο του σπιτιού του.
8 Απριλίου: Ο Ιωάννης Δυοβουνιώτης υψώνει τη σημαία της Επανάστασης στη Λαμία.
10 Απριλίου: Υψώνεται η σημαία της Επανάστασης στα Ψαρά.
Απαγχονισμός του πατριάρχη Γρηγορίου Ε΄ στην Κωνσταντινούπολη, του πρώην οικουμενικού πατριάρχη και πολλών προκρίτων στην Αδριανούπολη.
Οι επαναστάτες καταλαμβάνουν το φρούριο των Σαλώνων.
11 Απριλίου: Πρώτη ναυτική επιτυχία των Ελλήνων ανάμεσα στη Μήλο και την Κίμωλο - σπετσιώτικα πλοία αιχμαλωτίζουν δύο τουρκικά.
14 Απριλίου: Μάχη ανάμεσα στους Έλληνες και τους Τούρκους στο Λεβίδι της Μαντινείας. Η ηρωική αντίσταση του Αναγνώστη Στριφτόμπολα και των παλικαριών του, οι οποίοι ήταν οχυρωμένοι μέσα στα σπίτια, έδωσε το χρόνο να φτάσουν ενισχύσεις υπό τους Δ. Πλαπούτα και Σταύρο Δημητρακόπουλο ώστε να λυθεί η πολιορκία.
15 Απριλίου: Ο Μουσταφάμπεης ανακαταλαμβάνει τη Βοστίτσα (Αίγιο).
16 Απριλίου: Ο πλοίαρχος Νικόλαος Παπαδόπουλος Σκλάβος από την Κεφαλλονιά περισυλλέγει στη θαλάσσια περιοχή της Κωνσταντινούπολης το σώμα του οικουμενικού πατριάρχη Γρηγορίου Ε΄ που τον είχαν απαγχονίσει και στη συνέχεια το μεταφέρει στην Οδησσό.
17 Απριλίου: Επαναστατικές κινήσεις στη Σάμο υπό την καθοδήγηση του Κ. Λαχανά.
Πολλοί πρόκριτοι και αρχιερείς της Πελοποννήσου κλείνονται στις φυλακές της Τριπολιτσάς ως όμηροι των Τούρκων.
18 Απριλίου: Σημαντικές επιτυχίες των Ελλήνων στο Πατρατσάκι της Φθιώτιδας (οπλαρχηγοί: Ρούκης, Κοντογιάννης και Τράκας), στους Μύλους της Μαντινείας (οπλαρχηγός: Αντώνιος Κολοκοτρώνης), στη Σελίμνα της Μαντινείας (οπλαρχηγοί: Θ. Κολοκοτρώνης, Κ. Δηληγιάννης κ.ά.) και στη Μενδενίτσα της Λοκρίδας (οπλαρχηγός: Ιωάννης Δυοβουνιώτης).
23-24 Απριλίου: Ο Αθανάσιος Διάκος ηττάται από υπέρτερες τουρκικές δυνάμεις υπό τον Κιοσέ Μεχμέτ και τον Ομέρ Βρυώνη στη γέφυρα της Αλαμάνας. Ακολουθεί ο μαρτυρικός θάνατός του.
25 Απριλίου: Ήττα των Ελλήνων (οπλαρχηγοί: Α. Κρέστας, Δ. Τσόκρης, Γ. Μπότασης, Ν. Λάμπρου, Α. Αναστασόπουλος, Α. Ζέρβας κ.ά.) έξω από το Άργος.
Σε αυτή τη μάχη σκοτώνεται ο γιος της Μπουμπουλίνας Ιωάννης Γιάννουζας.
26 Απριλίου: Σημαντική επιτυχία Ψαριανών και Υδραίων καπεταναίων (Ι. Τομπάζης, Ν. Αποστόλης, Γ. Σαχτούρης, Α. Τσαμαδός κ.ά.) στα ανοιχτά της Χίου - βυθίζουν τουρκικό πλοίο και αιχμαλωτίζουν ένα άλλο.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

30 Απριλίου: Με την άδεια του τσάρου σουλτανικά στρατεύματα εισέρχονται στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες για να καταστείλουν την Επανάσταση. Ήττα των Ελλήνων υπό τον Αθανάσιο Καρπενησιώτη στο Γαλάτσι της Μολδοβλαχίας από υπέρτερες υπό τον Περκόφτσαλη τουρκικές δυνάμεις. Ύστερα από δύο μέρες η πόλη του Γαλατσίου καταλαμβάνεται από τις τουρκικές δυνάμεις.
1 Μαΐου: Ο Ιάκωβος Τομπάζης κατακαίει τουρκική γολέτα κοντά στη Χίο.
3 Μαΐου: Οι Τούρκοι αποστέλλουν στην Κύπρο ισχυρά στρατεύματα για να εμποδίσουν την εξέγερση.
4 Μαΐου: Αποκεφαλίζονται στην Κωνσταντινούπολη οι αρχιερείς Δέρκων Γρηγόριος, Αδριανουπόλεως Δωρόθεος, Τυρνάβου Ιωαννίκιος και Θεσσαλονίκης Ιωσήφ, ο πρώην μέγας διερμηνέας της Πύλης Γεώργιος Καλλιμάχης και δύο μέρες αργότερα ο Νικόλαος Μουρούζης.
7 Μαΐου: Ο Άνθιμος Γαζής και ο αρματολός Κυριάκος Μπασδέκης κηρύσσουν την Επανάσταση στην περιοχή του Πηλίου. Λίγες μέρες αργότερα αποτυγχάνουν να καταλάβουν το Βόλο.
8 Μαΐου: Ο Οδυσσέας Ανδρούτσος αντιμετωπίζει με απόλυτη επιτυχία στο Χάνι της Γραβιάς ισχυρές τουρκικές στρατιωτικές δυνάμεις υπό τον Κιοσέ Μεχμέτ και τον Ομέρ Βρυώνη.
Ο Λυκούργος Λογοθέτης κηρύσσει την Επανάσταση στη Σάμο.
12-13 Μαΐου: Η νίκη των επαναστατικών δυνάμεων στο Βαλτέτσι ανοίγει το δρόμο για την κατάληψη της Τριπολιτσάς, στρατιωτικού και πολιτικού κέντρου της Πελοποννήσου (οπλαρχηγοί: Θ. Κολοκοτρώνης, Κυριακούλης Μαυρομιχάλης, Ηλίας Μαυρομιχάλης, Ιωάννης Μαυρομιχάλης, Δ. Πλαπούτας κ.ά.).
15 Μαΐου: Τουρκικός στρατός καταλαμβάνει το Βουκουρέστι.
18 Μαΐου: Ο Εμμανουήλ Παππάς κηρύσσει την Επανάσταση στις Καρυές του Αγίου Όρους και στον Πολύγυρο της Χαλκιδικής.
Σημαντικές νίκες των Ελλήνων στα Δολιανά της Κυνουρίας (οπλαρχηγός: Νικήτας Σταματελόπουλος) και στα Βέρβαινα της Κυνουρίας (οπλαρχηγοί: Θ. Κολοκοτρώνης και επίσκοπος Βρεσθένης Θεοδώρητος).
20 Μαΐου: Επαναστατικός αναβρασμός στο Μεσολόγγι και το Αιτωλικό.
24 Μαΐου: Νίκη των Ελλήνων στον Άγιο Βλάσιο της Τριπολιτσάς (οπλαρχηγοί: Θ. Κολοκοτρώνης, αδελφοί Πλαπούτα).
26 Μαΐου: «Πράξη των Καλτετζών». Ιδρύεται η Πελοποννησιακή Γερουσία με πρόεδρο τον Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη.
Αμφιλεγόμενη εκτέλεση του Θεόδωρου Βλαδιμηρέσκου έπειτα από διαταγή του Αλέξανδρου Υψηλάντη (Τυργοβίτσι Μολδαβίας).
27 Μαΐου: Ο Δημήτριος Παπανικολής πυρπολεί τουρκικό δίκροτο στην Ερεσό της Λέσβου.
28 Μαΐου: Νίκη των Ελλήνων κοντά στο Αγρίνιο (οπλαρχηγοί: Α. Βλαχόπουλος, Δ. Μακρής, Θ. Γρίβας και Κ. Σαδήμας).
30 Μαΐου: Η Πελοποννησιακή Γερουσία ιδρύει τοπικές «Γενικές Εφορείες».
Ιούνιος: Ο Δ. Υψηλάντης φτάνει στην Πελοπόννησο.
1 Ιουνίου: Οι Έλληνες καταλαμβάνουν την Ιερισσό και απελευθερώνουν τα Μαντεμοχώρια και άλλες περιοχές της Χαλκιδικής.
Μοίρα του ελληνικού στόλου υπό τον Ψαριανό Ν. Αποστόλη φτάνει στα Μοσχονήσια. Οι Τούρκοι αντιδρούν τις επόμενες μέρες με βιαιοπραγίες κατά του χριστιανικού στοιχείου των Μοσχονησίων, των Κυδωνιών και της Σμύρνης.
7 Ιουνίου: Ήττα του Ιερού Λόχου υπό τον Αλέξανδρο Υψηλάντη στο Δραγατσάνι από υπέρτερες τουρκικές δυνάμεις. Έπειτα από λίγες μέρες ο Υψηλάντης περνά τα αυστριακά σύνορα, συλλαμβάνεται από τους Αυστριακούς και φυλακίζεται.
9 Ιουνίου: Οι Τούρκοι του Αγρινίου παραδίδονται στον Γ. Βαρνακιώτη.
14 Ιουνίου: Επανάσταση στην Κρήτη και νίκη των Ελλήνων σε μάχη κοντά στο Λούλο των Χανίων (οπλαρχηγοί: Γ. Δασκαλάκης, Ι. Χάλης, Σήφακας, Παπαπανδρέου, Α. Φασούλης και Μουστουγιαννάκης).
Ο Αλέξανδρος Υψηλάντης παραδίνεται στις αυστριακές Αρχές.
Μέσα Ιουνίου 1821: Ήττα των Ελλήνων στη Γαλατίστα, κοντά στα Βασιλικά της Θεσσαλονίκης. Πεθαίνει ο οπλαρχηγός Χάμψας.
17 Ιουνίου: Σημαντικές επιτυχίες των επαναστατών στην Κρήτη (Καλύβες Αποκορώνου,

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Ρούστικα Ρεθύμνου και στον Άγιο Ιωάννη Λάμπης). Διεξάγεται μάχη κοντά στον ποταμό Σίζα της Μολδαβίας, ηττώνται οι επαναστάτες και σκοτώνεται ο Αθανάσιος Καρπενησιώτης.
Νίκη των Ελλήνων στη θέση Παληοκούλια Ιωαννίνων (οπλαρχηγοί: Α. Ίσκιος, Γ. Μπακόλας).
23 Ιουνίου: Οι Τούρκοι εκτελούν στο Μεγάλο Κάστρο της Κρήτης τον αρχιεπίσκοπο Γεράσιμο και πολλούς αρχιερείς του νησιού.
Νίκη των επαναστατών σε μάχη κοντά στο φρούριο Μαλάξα της Κρήτης (οπλαρχηγοί: Γ. Δασκαλάκης, Α. Φασούλης, Β. Χάλης, Α. Παναγιώτου).
25 Ιουνίου: Ο Ιωάννης Κωλέττης κηρύσσει την Επανάσταση στο Συράκο και τους Καλλαρύτες της Ηπείρου.
28 Ιουνίου: Ο Ηλίας Μαυρομιχάλης παραδίδει έπειτα από συμφωνία το φρούριο της Λιβαδειάς στον Ομέρ Βρυώνη και τον Κιοσέ Μεχμέτ.
3 Ιουλίου: Σημαντική νίκη του Μάρκου Μπότσαρη και των παλικαριών του στο Κομπότι της Άρτας.
6 Ιουλίου: Ο Ρώσος πρεσβευτής στην Κωνσταντινούπολη Στρόγκανοφ, έπειτα από εντολή του υπουργού των Εξωτερικών της Ρωσίας Καποδίστρια, επιδίδει στην Πύλη τελεσίγραφο με το οποίο απαιτεί σεβασμό των δικαιωμάτων των χριστιανικών πληθυσμών της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Παρά την απόρριψη του τελεσιγράφου από τους Τούρκους, αποφεύγεται η ρήξη ύστερα από παρέμβαση του Αυστριακού αρχικαγκελάριου Μέτερνιχ.
8 Ιουλίου: Μοίρα του ελληνικού στόλου (πλοίαρχοι: Ι. Τομπάζης, Ν. Αποστόλης, Γ. Σαχτούρης, Α. Τσαμαδός, Ι. Βούλγαρης και Λ. Λελεχός) καταστρέφει οκτώ τουρκικά φορτηγά πλοία στον Πορθμό Τσαγκλί μεταξύ Σάμου και μικρασιατικών ακτών.
9 Ιουλίου: Οι Τούρκοι απαγχονίζουν στη Λευκωσία τον αρχιεπίσκοπο Κύπρου Κυπριανό και αποκεφαλίζουν τους μητροπολίτες Πάφου, Κιτίου και Κυρήνειας.
15 Ιουλίου: Ο Ομέρ Βρυώνης ηττάται στα Βρυσάκια της Εύβοιας από τις επαναστατικές δυνάμεις, επικεφαλής των οποίων είναι ο Αγγελής Νικόλαος ή Γωβγίνας και ο Α. Μπαλαλάς.
Διακόπτονται οι διπλωματικές σχέσεις Ρωσίας-Οθωμανικής Αυτοκρατορίας μετά την επίδοση τελεσιγράφου στην Πύλη από τον Ρώσο πρεσβευτή στην Κωνσταντινούπολη Στρόγκανοφ. Η ρήξη αποφεύγεται με παρέμβαση του Μέτερνιχ.
20 Ιουλίου: Ο Ομέρ Βρυώνης και ο Ομέρ μπέης καταλαμβάνουν την Αθήνα.
23 Ιουλίου: Οι Τούρκοι παραδίδουν στις επαναστατικές δυνάμεις το Κάστρο της Μονεμβασιάς.
24 Ιουλίου: Επαναστατικές ομάδες υπό την αρχηγία του Χριστόφορου Περραιβού κυριεύουν την Πάργα, την οποία οι Τούρκοι ανακαταλαμβάνουν έπειτα από δύο μέρες.
7 Αυγούστου: Οι Τούρκοι παραδίδουν με συνθήκη το φρούριο του Νεόκαστρου.
19 Αυγούστου: Σημαντική επιτυχία των επαναστατών στις Αλιάκες Θερίσου της Κρήτης (οπλαρχηγοί: Δασκαλάκης, Βουρδουμπής, Π. Πρωτοπαπαδάκης, Σήφακας, Μανουσέλης, Μανουσογιαννάκης κ.ά.).
Αύγουστος: Οι Τούρκοι επιτίθενται στους επαναστάτες στα Σφακιά της Κρήτης.
26 Αυγούστου: Νίκη των Ελλήνων υπό τους Γκούρα, Πανουργιά, Διοβουνιώτη, Κοντοσόπουλο κ.ά. επί των Τούρκων του Μπεϊράν πασά στα Βασιλικά Λοκρίδας. Σε αυτή τη μάχη σκοτώνεται ο Μπεϊράν πασάς.
1 Σεπτεμβρίου: Τουρκικός στρατός αποβιβάζεται στη Σαμοθράκη και τις επόμενες μέρες προβαίνει σε σφαγές του ελληνικού πληθυσμού.
8 Σεπτεμβρίου: Οι Γεωργάκης Ολύμπιος και Ιωάννης Φαρμάκης ηττώνται στη Μονή Σέκου στη Μολδαβία. Ο Ολύμπιος ανατινάζει το κωδωνοστάσιο της μονής συμπαρασύροντας στο θάνατο δεκάδες Τούρκους.
9 Σεπτεμβρίου: Αλλεπάλληλες ήττες των Ελλήνων στην περιοχή των Πατρών.
15 Σεπτεμβρίου: Στον Άγιο Αθανάσιο κοντά στην Τριπολιτσά αποβαίνουν άκαρπες οι συνομιλίες ανάμεσα στην ελληνική (Θ. Κολοκοτρώνης, Πετρόμπεης Μαυρομιχάλης, Π. Π. Γερμανός και Αναγνωσταράς) και την τουρκική αντιπροσωπεία για την παράδοση της πρωτεύουσας του Μοριά στους επαναστάτες.
20 Σεπτεμβρίου: Ο καπουδάν Νουαΐχ Ζααδέ Αλή (Καρα-Αλής) πυρπολεί το Γαλαξίδι.
23 Σεπτεμβρίου: Οι επαναστάτες καταλαμβάνουν την πρωτεύουσα του Μοριά, την Τριπολιτσά.
Σετπέμβριος (τέλη): Οι Τούρκοι εξουδετερώνουν τους επαναστάτες στο Σκουλένιο και στη

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Μονή Σέκου. Ο Φαρμάκης παραδίνεται και μεταφέρεται στην Κωνσταντινούπολη όπου και αποκεφαλίζεται.
Οκτώβριος: Σημαντικές επιτυχίες των Ελλήνων στη Λοκρίδα και τη Βοιωτία υποχρεώνουν τον Ομέρ Βρυώνη και τον Κιοσέ Μεχμέτ να αποσυρθούν στη Λαμία.
6 Οκτωβρίου: Προκήρυξη του Δ. Υψηλάντη για σύγκληση εθνοσυνέλευσης.
30 Οκτωβρίου: Καταπνίγεται από τους Τούρκους η Επανάσταση στη Χαλκιδική.
4 Νοεμβρίου: Αρχίζει τις εργασίες της στο Μεσολόγγι υπό την προεδρία του Αλέξανδρου Μαυροκορδάτου η Συνέλευση της Δυτικής Χέρσου Ελλάδος.
13 Νοεμβρίου: Απελευθερώνεται η πόλη της Άρτας από τους Σουλιώτες οπλαρχηγούς Μάρκο και Νότη Μπότσαρη, τους αδερφούς Τζαβέλα, τον Λ. Βέικο κ.ά.
15 Νοεμβρίου: Συγκροτείται σε σώμα η Συνέλευση της Ανατολικής Χέρσου Ελλάδος υπό την προεδρία του Θεόδωρου Νέγρη (Σάλωνα). Έπειτα από δύο μέρες η συνέλευση εκλέγει τα μέλη του Αρείου Πάγου.
22 Νοεμβρίου: Ο Γιουσούφ Σελίμ πασάς πυρπολεί την Πάτρα.
7 Δεκεμβρίου: Ο Δημήτριος Υψηλάντης εκλέγεται στο Άργος πρόεδρος της Πελοποννησιακής Γερουσίας.
3-4 Δεκεμβρίου: Οι επαναστάτες αποτυγχάνουν να καταλάβουν το φρούριο του Ναυπλίου.
6 Δεκεμβρίου: Οι επαναστάτες ηττώνται από τα τουρκικά στρατεύματα κοντά στο χωριό Σταυρό της Κρήτης. Πεθαίνει ο οπλαρχηγός Γ. Δασκαλάκης ή Τσελεπής.
20 Δεκεμβρίου: Έναρξη των εργασιών της Α΄ Εθνοσυνέλευσης στην Πιάδα της Παλαιάς Επιδαύρου.
24 Δεκεμβρίου: Σημαντική νίκη των Κρητικών έξω από τα Χανιά (οπλαρχηγοί: Σήφακας, Ρούσος Βουρδουμπής, Πρωτοπαπαδάκης, Μελιδόνης κ.ά.).
31 Δεκεμβρίου: Νίκη των Ελλήνων σε μάχη κοντά στο Βαθύπετρο της Κρήτης (οπλαρχηγοί: Παναγιώτου, Ζερβουδάκης, Μαυροθαλασσίτης, Νικολαΐδης κ.ά.).
1822 *1 Ιανουαρίου:* Ψηφίζεται το «Προσωρινό Πολίτευμα της Ελλάδος» στην Επίδαυρο.
12 Ιανουαρίου: Οι Έλληνες ηττώνται σε μάχη κοντά στα Στύρα της Εύβοιας. Σκοτώνεται στη διάρκεια της μάχης ο Ηλίας Μαυρομιχάλης.
14 Ιανουαρίου: Οι Τούρκοι παραδίδουν με συνθήκη το κάστρο της Κορίνθου στον Δημήτριο Υψηλάντη.
15 Ιανουαρίου: Διακήρυξη της Εθνοσυνέλευσης για τους σκοπούς του Αγώνα. Πρόεδρος του Νομοτελεστικού εκλέγεται ο Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος.
25 Ιανουαρίου: Ο Αλή πασάς των Ιωαννίνων σκοτώνεται από τα τουρκικά στρατεύματα που τον πολιορκούν στο νησί της λίμνης Παμβώτιδας. Οι Τούρκοι στρέφονται κατά του Σουλίου.
26 Ιανουαρίου: Οι Έλληνες νικούν σε μάχη έξω από το χωριό Ακόνες του Ρεθύμνου.
Φεβρουάριος: Επανάσταση στον Όλυμπο και τη δυτική Μακεδονία.
5 Φεβρουαρίου: Σημαντική επιτυχία των Κρητικών έξω από το φρούριο του Ρεθύμνου.
10 Φεβρουαρίου: Νέα νίκη των Ελλήνων στον Φουρφουρά της Κρήτης.
19 Φεβρουαρίου: Ο πρόκριτος της Νάουσας Ζαφειράκης κηρύσσει την Επανάσταση στην Πόλη.
11 Μαρτίου: Κηρύσσεται η Επανάσταση στη Χίο. Ο Λυκούργος Λογοθέτης φτάνει στο νησί για να ενισχύσει την άμυνά του.
29 Μαρτίου: Οι Τούρκοι νικούν σε μάχη κοντά στην Καστανιά του Ολύμπου.
30 Μαρτίου: Καταστροφή της Χίου από τα τουρκικά στρατεύματα υπό τον καπουδάν πασά Νουαΐχ Ζααδέ (Καρα-Αλής).
Οι Τούρκοι καταλαμβάνουν τη Βέροια.
1 Απριλίου: Οι Έλληνες υπό τον Νικηταρά νικούν σε μάχη κοντά στη Στυλίδα Φθιώτιδας.
6 Απριλίου: Οι Τούρκοι καταλαμβάνουν και πυρπολούν τη Νάουσα (οπλαρχηγοί: Καρατάσος, Ζαφειράκης, Γάτσος).
8 Απριλίου: Νίκη των Κρητικών στο Κάστελο. Έπειτα από λίγες μέρες γίνεται νέα μάχη στην ίδια περιοχή και οι Έλληνες ηττώνται (14 Απριλίου του 1822).
12 Απριλίου: Συνεχίζονται με αμείωτη ένταση οι σφαγές των χριστιανών της Χίου.
13 Απριλίου: Δεκατρία κορίτσια της Νάουσας για να αποφύγουν την ατίμωση ρίχνονται στον καταρράκτη της Αραπίτσας.
28 Απριλίου: Ο υπό τον Ανδρέα Μιαούλη ελληνικός στόλος αδυνατεί να σταματήσει τις

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

σφαγές στη Χίο.
29(;)Απριλίου: Φτάνει στους Αρμένους της Κρήτης ο Πέτρος Σκυλίτσης Ομηρίδης ως εκπρόσωπος στη Μεγαλόνησο της επαναστατικής κυβέρνησης.
Μάιος: Ο Χουρσίτ πασάς αρχίζει να πολιορκεί το Σούλι.
12 Μαΐου: Σημαντική νίκη των Ελλήνων σε μάχη έξω από τα Χανιά.
15 Μαΐου: Τουρκικά στρατεύματα υπό τον Χουρσίτ πασά και τον Ομέρ Βρυώνη καταλαμβάνουν το Σούλι.
19 Μαΐου: Αμφίρροπη ναυμαχία στα ανοιχτά της Χίου ανάμεσα σε μοίρα του τουρκικού στόλου και ελληνικά πλοία (Μιαούλης, Τσαμαδός, Σαχτούρης κ.ά.).
23 Μαΐου: Ο πρόεδρος του Νομοτελεστικού Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος φτάνει στο Μεσολόγγι ως επικεφαλής στρατευμάτων.
28 Μαΐου: Τουρκικές ενισχύσεις αποβιβάζονται στη Σούδα της Κρήτης από πλοία του αιγυπτιακού στόλου για να συμβάλουν στην καταστολή της Επανάστασης.
6 ή 7 Ιουνίου: Ο Κωνσταντίνος Κανάρης πυρπολεί την τουρκική ναυαρχίδα Μανσουρίγε στη Χίο, που καταστρέφεται ολοσχερώς. Ανάμεσα στους νεκρούς συγκαταλέγεται και ο καπουδάν πασάς Καρα-Αλής, τον οποίο διαδέχεται ο Μουχτάρμπεης.
7 Ιουνίου: Σφαγές χριστιανών στα Μαστιχοχώρια της Χίου.
9 Ιουνίου: Οι Τούρκοι του φρουρίου της Ακρόπολης παραδίδονται στους πολιορκητές τους.
10 Ιουνίου: Μάχη στο Κομπότι της Άρτας. Νίκη του εκστρατευτικού σώματος υπό το φιλέλληνα στρατηγό Νόρμαν και τον Μάρκο Μπότσαρη.
29 Ιουνίου: Ο Μαχμούτ πασάς της Δράμας (Δράμαλης), ο πρώην αρχιβεζύρης Τοσάλ Αλή πασάς, ο Μαχμούτ Χασάν πασάς και ο Ερείπ Αχμέτ πασάς ως επικεφαλής ισχυρών στρατιωτικών δυνάμεων στρατοπεδεύουν κοντά στη Λαμία. Αντικειμενικός σκοπός της εκστρατείας είναι η καταστολή της Επανάστασης.
1 Ιουλίου: Ο Δράμαλης καταστρέφει την πόλη της Θήβας.
4 Ιουλίου: Μάχη στο Φανάρι κοντά στο Σούλι. Οι Έλληνες ηττώνται και πεθαίνει ο Κυριακούλης Μαυρομιχάλης. Στην ίδια μάχη φονεύεται και ο Μουσταφάμπεης.
Ήττα Ελλήνων και φιλελλήνων υπό τον Α. Μαυροκορδάτο στο Πέτα κοντά στην Άρτα από ισχυρές τουρκικές δυνάμεις υπό τον Μεχμέτ Ρεσίτ Κιουταχή πασά.
6 Ιουλίου: Ο Δράμαλης καταλαμβάνει τον Ακροκόρινθο.
12, 15, 16 Ιουλίου: Συνεχείς και αμφίρροπες αψιμαχίες κοντά στο Άργος.
18 Ιουλίου: Σημαντική νίκη των Ελλήνων στον Κρουσώνα της περιοχής Μαλεβιζίου Κρήτης (οπλαρχηγοί: Δεληγιαννάκης, Πωλογεώργης και Ζερβουδάκης).
21-25 Ιουλίου: Ο Δράμαλης πολιορκεί το Ναύπλιο.
26 Ιουλίου: Ήττα του Δράμαλη στα στενά των Δερβενακίων από τους Έλληνες, υπό την ηγεσία του Θ. Κολοκοτρώνη.
28 Ιουλίου: Στο Αγιονόρι της Κορινθίας ο Δημήτριος Υψηλάντης, ο Πετρόμπεης Μαυρομιχάλης, ο Νικηταράς και τα παλικάρια τους ολοκληρώνουν την καταστροφή της στρατιάς του Δράμαλη.
Στην οικία του Άγγλου προξένου στην Πρέβεζα υπογράφεται συνθήκη ανάμεσα στους Σουλιώτες και τους Τούρκους για την παράδοση της Κιάφας και του Ναυαρίκου στον Χουρσίτ πασά.
Αύγουστος: Ο Γεώργιος Κάνιγκ γίνεται υπουργός Εξωτερικών της Αγγλίας.
8 Αυγούστου: Ήττα των υπό τον Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη Ελλήνων στους Μύλους.
10 Αυγούστου: Νίκη των Ελλήνων στον Αετό Ξηρομέρου (οπλαρχηγοί: Βαρνακιώτης, Γρίβας, Τσαούσης κ.ά.).
14 Αυγούστου: Μάχη έξω από το Ναύπλιο στη θέση Κούτσι. Νίκη των Ελλήνων υπό τον Δημήτριο Υψηλάντη και τον Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη.
Ο τσάρος της Ρωσίας Αλέξανδρος Α΄ χορηγεί επ' αόριστον άδεια στον Ιωάννη Καποδίστρια, επειδή δεν συμφώνησε με ένα άκρως φιλελληνικό υπόμνημα του υπουργού του.
29, 31 Αυγούστου: Αμφίρροπες μάχες στο Μοναστήριο του Αυλοποτάμου και στο Σκλαβόκαμπο της Χαλέπας Κρήτης.
Σεπτέμβριος: Οι Σουλιώτες ύστερα από συμφωνία με τους Τούρκους εγκαταλείπουν το Σούλι και καταφεύγουν στα Επτάνησα.
8 Σεπτεμβρίου: Ναυμαχία στο Πόρτο Χέλι. Ο τουρκικός στόλος υποχωρεί.

facebook ΦΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

18 Σεπτεμβρίου: Ο Ανδρέας Μεταξάς, ο οποίος μεταφέρει επιστολές της ελληνικής κυβέρνησης για τους βασιλείς της Ευρώπης, αναχωρεί για την Αγκόνα.
30 Σεπτεμβρίου: Οι Παλαιών Πατρών Γερμανός και Γ. Μαυρομιχάλης μεταφέρουν επιστολές της κυβέρνησης στον πάπα.
25 Οκτωβρίου: Αρχίζει η πρώτη πολιορκία του Μεσολογγίου από τον Ομέρ Βρυώνη και τον Κιουταχή πασά.
28-29 Οκτωβρίου: Ο Κωνσταντίνος Κανάρης πυρπολεί στα ανοιχτά της Τενέδου την τουρκική υποναυαρχίδα.
Οκτώβριος-Δεκέμβριος: Συνέδριο της Βερόνας.
8 Νοεμβρίου: Μοίρα του ελληνικού στόλου υπό τον Ανδρέα Μιαούλη λύνει την από θαλάσσης πολιορκία του Μεσολογγίου.
26 Νοεμβρίου: Πεθαίνει ο Δράμαλης στον Ακροκόρινθο.
30 Νοεμβρίου: Νίκη των Ελλήνων στο Ναύπλιο. Ο Στάικος Σταϊκόπουλος καταλαμβάνει το Παλαμήδι.
30 Νοεμβρίου: Ο Χουρσίτ πασάς αυτοκτονεί στη Θεσσαλία, αφού στο μεταξύ τον έχει αποκηρύξει ο σουλτάνος.
2 Δεκεμβρίου: Το Συνέδριο της Βερόνας αποκηρύσσει με τη διακήρυξή του την Ελληνική Επανάσταση.
3 *Δεκεμβρίου:* Το Ναύπλιο παραδίνεται στους Έλληνες.
25 Δεκεμβρίου: Αποτυγχάνει η τουρκική έφοδος στο Μεσολόγγι.
31 Δεκεμβρίου: Λύεται η πρώτη πολιορκία του Μεσολογγίου.
1823 *15 Ιανουαρίου:* Πρώτη σημαντική επιτυχία του Γεώργιου Καραϊσκάκη στον Άγιο Βλάση της Ευρυτανίας. Αντιμετωπίζει με εξαιρετική επιτυχία ισχυρές τουρκικές δυνάμεις υπό τον Ισμαήλ πασά.
18 Ιανουαρίου: Το Ναύπλιο ορίζεται έδρα της επαναστατικής κυβέρνησης.
28 Ιανουαρίου: Νέα σημαντική επιτυχία του Καραϊσκάκη κοντά στον ποταμό Φίδαρι του Βάλτου.
28 Φεβρουαρίου: Τα μέλη του Νομοτελεστικού εγκαθίστανται στα Αγιαννίτικα Καλύβια Κυνουρίας.
13 Μαρτίου: Η ελληνική κυβέρνηση ανακοινώνει την επιβολή ναυτικού αποκλεισμού των λιμανιών του Αιγαίου, από την Κρήτη μέχρι τη Θεσσαλονίκη, και του Ιονίου.
Μάρτιος 1823: Η Αγγλία αναγνωρίζει τους Έλληνες ως εμπολέμους. Η απόφαση της αγγλικής κυβέρνησης αποτελεί de facto αναγνώριση της Ελληνικής Επανάστασης.
30 Μαρτίου: Αρχίζουν οι εργασίες της Β΄ Εθνικής Συνέλευσης των Ελλήνων στο Άστρος της Κυνουρίας.
13 Απριλίου: Η Β΄ Εθνοσυνέλευση επικυρώνει το «Νόμο της Επιδαύρου», ο οποίος αποτελεί αναθεώρηση των μη θεμελιωδών διατάξεων του Συντάγματος που ψήφισε η Α΄ Εθνοσυνέλευση.
18 Απριλίου: Η Β΄ Εθνοσυνέλευση ολοκληρώνει τις εργασίες της.
1 Μαΐου: Εκτεταμένες εκκαθαριστικές επιχειρήσεις του Μεχμέτ Ρεσίτ Κιουταχή πασά στα Λεχώνια του Βόλου.
7 Μαΐου: Ιδρύεται στην Κέρκυρα η Ιόνιος Ακαδημία από τον Άγγλο ύπατο αρμοστή των Επτανήσων Φρειδερίκο Νόρθ, κόμη του Γκίλφορδ.
Μάιος (τέλη): Ο Περκόφτσαλης και ο Σαλέχ, επικεφαλής ισχυρής στρατιωτικής δύναμης, εισβάλλουν στην Ανατολική Στερεά.
22 Μαΐου: Ο διορισμένος από την κυβέρνηση αρμοστής της Κρήτης Μανώλης Τομπάζης φτάνει στην Κίσσαμο. Λίγες μέρες αργότερα οι Τούρκοι παραδίδουν στον αρμοστή το φρούριο Κισσάμου (25 Μαΐου του 1823).
2 Ιουνίου: Οι Τούρκοι παραδίδουν το φρούριο της Κανδάνου στον αρμοστή Μανώλη Τομπάζη, ο οποίος έπειτα από τρεις μέρες απωθεί στο Σέλινο τις υπό τον Χασάν πασά τουρκικές δυνάμεις.
7-11 Ιουνίου: Αλλεπάλληλες νίκες του Γιουσούφ πασά Περκόφτσαλη στην ευρύτερη περιοχή της Λιβαδειάς.
12 Ιουνίου: Ναυτικές επιδρομές ψαριανών πλοίων στα μικρασιατικά παράλια.
10 Ιουλίου: Ο Μαυροκορδάτος εκλέγεται πρόεδρος του Βουλευτικού παρά τις αντιδράσεις του

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Κολοκοτρώνη. Την επομένη εξαναγκάζεται σε παραίτηση.
12 Ιουλίου: Ο λόρδος Μπάιρον φτάνει στο Αργοστόλι.
23 Ιουλίου: Αψιμαχίες ανάμεσα σε Τούρκους και Έλληνες στο Μαντούδι της Εύβοιας.
25 Ιουλίου: Μάχη στη θέση Εβλιγιάν κοντά στο Ρέθυμνο και σπουδαία νίκη των Κρητικών, αρχηγοί των οποίων ήταν ο Μανουσέλης, ο Μανουσογιαννάκης, ο Δεληγιαννάκης, ο Τσουδερός κ.ά.
8-9 Αυγούστου: Μάχη στο Κεφαλόβρυσο. Θάνατος του Μάρκου Μπότσαρη.
12 Αυγούστου: Πάνδημη κηδεία του Μάρκου Μπότσαρη στο Μεσολόγγι.
24 Αυγούστου: Η Βουλή επαναλαμβάνει τις εργασίες της στη Σαλαμίνα όπου έχει εγκατασταθεί και το Νομοτελεστικό.
25 Αυγούστου: Σημαντική επιτυχία του Νικηταρά στην Κάντζα του Κορωπίου επί του Ομέρ μπέη της Καρύστου.
28 Αυγούστου: Οι επαναστάτες ηττώνται από τις δυνάμεις του Μουσταή πασά της Σκόδρας στη θέση Καλιακούδα στο Καρπενήσι.
25 Σεπτεμβρίου: Το Νομοτελεστικό επανέρχεται στο Ναύπλιο.
Φθινόπωρο 1823: Αρχίζει η διαμάχη ανάμεσα στους αγωνιστές.
2 *Οκτωβρίου:* Ο Ομέρ Βρυώνης και ο Μουσταής πολιορκούν το Αιτωλικό. Έπειτα από ένα μήνα αναγκάζονται να εγκαταλείψουν την πολιορκία.
11 και 12 Οκτωβρίου: Ναυτικές συγκρούσεις στο Αρτεμίσι του Βόλου και στους Ωρεούς της Ιστιαίας ανάμεσα σε ελληνικά και τουρκικά πλοία με αμφίρροπο αποτέλεσμα.
15 Οκτωβρίου: Τα μέλη του Βουλευτικού διακόπτουν τις εργασίες τους και μεταβαίνουν στο Άργος.
7 Νοεμβρίου: Το φρούριο της Κορίνθου παραδίνεται στον Κολοκοτρώνη.
24 και 25 *Νοεμβρίου:* Η Βουλή καθαιρεί τον υπουργό των Οικονομικών Περούκα και των υπουργό των Εσωτερικών Μεταξά τον οποίο αντικαθιστά με τον Ιωάννη Κωλέττη.
26 Νοεμβρίου: Το Νομοτελεστικό στέλνει στο Άργος τον Νικηταρά, τον Τσόκρη και τον Π. Κολοκοτρώνη για να διαλύσουν βίαια τη Βουλή. Οι βουλευτές καταφεύγουν στο Κρανίδι.
30 Νοεμβρίου: Ο Ορλάνδος και ο Λουριώτης αναχωρούν για την Αγγλία, προκειμένου να αναζητήσουν δανειοδότες.
24 Δεκεμβρίου: Ο λόρδος Μπάιρον φτάνει στο Μεσολόγγι.
1824 *Ιανουάριος 1824:* Ρωσικό Σχέδιο των Τριών Τμημάτων για την επίλυση του ελληνικού προβλήματος.
1 Ιανουαρίου: Ο Ελβετός φιλέλληνας γιατρός Μάγερ εκδίδει στο Μεσολόγγι την εφημερίδα «Ελληνικά Χρονικά».
6 Ιανουαρίου: Ο πρόεδρος του νομοτελεστικού σώματος Πετρόμπεης Μαυρομιχάλης και το μέλος Σ. Χαραλάμπης καθαιρούνται. Τη θέση του Μαυρομιχάλη καταλαμβάνει ο Γ. Κουντουριώτης.
16-17 Ιανουαρίου: Οι πολιτικές αντιθέσεις εκφράζονται ήδη με την παρουσία δύο κυβερνήσεων: Η μία έχει την έδρα της στην Τρίπολη υπό τον Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη και η άλλη στο Κρανίδι υπό τον Κουντουριώτη.
9 Φεβρουαρίου: Υπογράφεται στο Λονδίνο συμφωνητικό ανάμεσα σε Άγγλους κεφαλαιούχους και τους εκπροσώπους της ελληνικής κυβέρνησης Ορλάνδο και Λουριώτη για τη σύναψη δανείου ύψους 800.000 λιρών.
Μάρτιος 1824: Ο σουλτάνος ζητά τη βοήθεια του Μωχάμετ Άλη της Αιγύπτου για να καταστείλει την Ελληνική Επανάσταση.
21 Μαρτίου: Οι οπαδοί του Κουντουριώτη καταλαμβάνουν την Ακροκόρινθο.
5 Απριλίου: Οι οπαδοί του Κουντουριώτη καταλαμβάνουν την Τριπολιτσά.
7 Απριλίου: Ο λόρδος Βύρων πεθαίνει στο Μεσολόγγι.
Μάιος 1824: Τελειώνει η πρώτη φάση της πολιτικής σύγκρουσης με την κατάληψη του Ναυπλίου από τους οπαδούς του Κουντουριώτη. Διεξάγονται βουλευτικές εκλογές.
8-12 Μαΐου: Συγκρούσεις ανάμεσα σε κυβερνητικές και αντικυβερνητικές δυνάμεις κοντά στο Άργος και το Ναύπλιο.
Τέλη Μαΐου 1824: Ο Χουσεΐν καταστέλλει την επανάσταση στην Κρήτη.
7 Ιουνίου: Αντικυβερνητικοί υπό τον Πάνο Κολοκοτρώνη παραδίδουν το φρούριο του Ναυπλίου στην κυβέρνηση.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

7-8 Ιουνίου: Καταστροφή της Κάσου από τους Τουρκοαιγυπτίους του Χουσεΐν.
12 Ιουνίου: Η άφιξη των εκπροσώπων του νομοτελεστικού σώματος στο Ναύπλιο σηματοδοτεί την παύση του εμφύλιου πολέμου.
21 Ιουνίου: Καταστροφή των Ψαρών από τους Τουρκοαιγυπτίους.
2 Ιουλίου: Η κυβέρνηση δίνει αμνηστία στους αντικυβερνητικούς.
3 Ιουλίου: Σημαντική επιτυχία του ελληνικού στόλου υπό τον Τσαμαδό, τον Μιαούλη και τον Σαχτούρη στα ανοιχτά των Ψαρών.
7 Ιουλίου: Ο ελληνικός στόλος ναυλοχεί στα ανοιχτά της πόλης της Ρόδου.
14 Ιουλίου: Σημαντική επιτυχία των Ελλήνων επί ισχυρών τουρκικών δυνάμεων στην Άμπλιανη (οπλαρχηγοί: Κ. Τζαβέλας, Σαφάκας, Σκαλτσάς, Ν. Πανουργιάς, Γ. Δράκος κ.ά.).
30-31 Ιουλίου: Ναυτικές συγκρούσεις με αμφίρροπο αποτέλεσμα ανάμεσα σε μοίρες του ελληνικού και του τουρκικού στόλου κοντά στη Σάμο και την Ικαρία.
2 Αυγούστου: Γέννηση στη Λευκάδα του Αριστοτέλη, γιου του Ιωάννη Βαλαωρίτη και της Αναστασίας Τυπάλδου-Φορέστη. Ο ποιητής του «Φωτεινού» και ο επικός υμνητής του 1821 πέθανε στις 24 Ιουλίου 1879.
5 Αυγούστου: Ναυτική νίκη των Ελλήνων στη Μυκάλη (Σαχτούρης, Κανάρης, Ραφαλιάς, Ματρώζος, Βατικιώτης κ.ά.).
14 Αυγούστου: Ο υπό τον Ιμπραήμ αιγυπτιακός στόλος καταφτάνει στην Κω.
29 Αυγούστου: Ναυμαχία του Γέροντα και πυρπόληση της τουρκικής ναυαρχίδας. Τα ελληνικά πλοία επιφέρουν σημαντικές ζημιές στον εχθρικό στόλο.
7 Σεπτεμβρίου: Ναυμαχία ανάμεσα στη Χίο, τη Μυτιλήνη και το Καραμπουρνού. Η μοίρα του τουρκικού στόλου αναγκάζεται να υποχωρήσει με μικρές απώλειες.
9 Οκτωβρίου: Ο Πανούτσος Νοταράς εκλέγεται πρόεδρος της Βουλής, με αντιπρόεδρο τον Θεοδώρητο Βρεσθένη.
22 Οκτωβρίου: Ο Παπαφλέσσας, υπουργός Εξωτερικών, εισβάλλει στην Αρκαδία για να πλήξει τους οπαδούς του Κολοκοτρώνη.
12 Νοεμβρίου: Θάνατος του Πάνου Κολοκοτρώνη στη διάρκεια συμπλοκής με τους οπαδούς του Κουντουριώτη έξω από την Τριπολιτσά.
2 Δεκεμβρίου: Οι κυβερνητικοί καταλαμβάνουν την Τριπολιτσά.
30 Δεκεμβρίου: Ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης παραδίδεται στην κυβέρνηση.
1825 *12 Ιανουαρίου:* Πεθαίνει στο λοιμοκαθαρτήριο της Ζακύνθου ο εθνικός ευεργέτης Ιωάννης Βαρβάκης (γεν. Ψαρά, 1750). Ο Βαρβάκης είχε αποκτήσει μεγάλη περιουσία στο Αστραχάν της Ρωσίας, το μεγαλύτερο μέρος της οποίας διέθεσε για τον Αγώνα.
26 Ιανουαρίου: Υπογράφεται στο Λονδίνο από τους εκπροσώπους της ελληνικής κυβέρνησης (Ι. Ορλάνδος, Ι. Ζαΐμης, Α. Λουριώτης) και τον Όμιλο Άγγλων Κεφαλαιούχων το δεύτερο δάνειο, ύψους 2.000.000 λιρών Αγγλίας.
6 Φεβρουαρίου: Ο Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος εκλέγεται γενικός γραμματέας του εκτελεστικού. Την ίδια μέρα ο Κολοκοτρώνης, ο Κανέλλος και ο Νικόλαος Δεληγιάννης, ο Παναγιώτης και ο Ιωάννης Νοταράς, ο Θ. Γρίβας κ.ά. προφυλακίζονται από τους κυβερνητικούς στη Μονή του Προφήτη Ηλία στην Ύδρα.
12 Φεβρουαρίου: Τουρκοαιγυπτιακά στρατεύματα υπό τον Ιμπραήμ αποβιβάζονται στη Μεθώνη.
5 Μαρτίου: Νέες ενισχύσεις από την Αίγυπτο καταφτάνουν στη Μεθώνη.
9 Μαρτίου: Η πρώτη σύγκρουση του Ιμπραήμ με επαναστατικές δυνάμεις στην περιοχή του Νεόκαστρου (Ιωάννης και Κωνσταντίνος Μαυρομιχάλης) λήγει με απόλυτη επικράτηση των αιγυπτιακών δυνάμεων. Λίγες μέρες αργότερα σε νέα μάχη στην ίδια περιοχή τραυματίζεται θανάσιμα ο Ι. Μαυρομιχάλης (14.3.1825).
14 Μαρτίου: Σε μερική αμνήστευση των πολιτικών της αντιπάλων προχωρά η κυβέρνηση Κουντουριώτη.
15 Μαρτίου: Σε αψιμαχία στο χωριό Σχινόλακα κοντά στην Πύλο επαναστατικές δυνάμεις υπό τον Καρατάσο τρέπουν σε φυγή στρατιωτικές δυνάμεις των Τουρκοαιγυπτίων.
23 Μαρτίου: Ο Κιουταχής με ισχυρές στρατιωτικές δυνάμεις παραβιάζει το Μακρυνόρος και εισχωρεί στην περιοχή του Βάλτου και του Ξηρομέρου.
7 Απριλίου: Νίκη του Ιμπραήμ στο Κρεμμύδι, κοντά στο Νεόκαστρο.
Ο Οδυσσέας Ανδρούτσος φυλακίζεται από τους κυβερνητικούς στην Ακρόπολη.

facebook ΦΑΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

15 Απριλίου: Αρχίζει η δεύτερη πολιορκία του Μεσολογγίου από τον Κιουταχή.
23 Απριλίου: Ο Κιουταχής αποκλείει από ξηρά και θάλασσα το Μεσολόγγι.
26 Απριλίου: Οι υπό τον Ιμπραήμ τουρκοαιγυπτιακές δυνάμεις καταλαμβάνουν τη Σφακτηρία. Θάνατος του φιλέλληνα Σανταρόζα, του Αναγνωσταρά, του Α. Τσαμαδού, του Σαχίνη, του Δ. Σαχτούρη κ.ά. Το μπρίκι του Τσαμαδού «ΑΡΗΣ» διαφεύγει, ενώ βάλλεται με καταιγιστικά πυρά από τα αιγυπτιακά πλοία.
28 Απριλίου: Επίθεση του Μιαούλη εναντίον αιγυπτιακής μοίρας στη Μεθώνη, στην οποία προκαλεί σημαντικές απώλειες.
30 Απριλίου: Νίκη του Ιμπραήμ στο Παλαιόκαστρο.
11 Μαΐου: Το Νεόκαστρο έπειτα από συμφωνία παραδίδεται στον Ιμπραήμ. Ο Π. Πατράκος και ο Γ. Μαυρομιχάλης κρατούνται ως αιχμάλωτοι.
15 Μαΐου: Σημαντική νίκη του Γ. Καραϊσκάκη επί των Τούρκων στην περιοχή Μαυρολιθάρι της Παρνασσίδας.
18 Μαΐου: Η κυβέρνηση χορηγεί αμνηστία στον Κολοκοτρώνη, ο οποίος αναλαμβάνει την αρχηγία του αγώνα εναντίον του Ιμπραήμ.
19 Μαΐου: Ο Γκίκας Μπότασης κατορθώνει να ανεφοδιάσει με τρόφιμα το Μεσολόγγι.
20 Μαΐου: Μάχη στο Μανιάκι. Ηρωικός θάνατος του Παπαφλέσσα.
Σημαντική ναυτική νίκη των Ελλήνων κοντά στον Καφηρέα. Τρία τουλάχιστον πλοία του εχθρού καταστράφηκαν από τη δράση των πυρπολικών, μεταξύ των οποίων και το τουρκικό δίκροτο 62 πυροβόλων «Χαζέν Γκεμισί».
27-28 Μαΐου: Ο Ιμπραήμ πασάς καταλαμβάνει όλη τη Μεσσηνία και φτάνει μέχρι την περιοχή του Οιτύλου.
28 Μαΐου: Πρώτη αποτυχημένη έφοδος του Κιουταχή κατά του Μεσολογγίου.
31 Μαΐου: Αμφίρροπη ναυμαχία έξω από τη Σούδα ανάμεσα σε ελληνικά και αιγυπτιακά πλοία.
31(;) Μαΐου: Δολοφονείται στις Σπέτσες η Μπουμπουλίνα.
2 Ιουνίου: Επιχείρηση του υπό τον Α. Μιαούλη ελληνικού στόλου στην περιοχή της Σούδας έχει ως αποτέλεσμα την ανατίναξη της κορβέτας «Ντζεϊλάν-Μπαϊρίν».
5 Ιουνίου: Ο Οδυσσέας Ανδρούτσος δολοφονείται στην Ακρόπολη των Αθηνών, όπου είχε φυλακιστεί.
8 Ιουνίου: Νέα αποτυχημένη προσπάθεια του Κιουταχή εναντίον του Μεσολογγίου.
10 Ιουνίου: Ο Ιμπραήμ καταλαμβάνει την Τριπολιτσά.
13 Ιουνίου: Νίκη των Ελλήνων υπό τον Μακρυγιάννη και τον Δημήτριο Υψηλάντη στους Μύλους της Αργολίδας.
14 Ιουνίου: Ο Ιμπραήμ κατακαίει το Άργος.
20 Ιουνίου: Πετυχημένη επιθετική ενέργεια της φρουράς του Μεσολογγίου εναντίον των δυνάμεων του Κιουταχή.
22 Ιουνίου: Ο Γάλλος συνταγματάρχης Κάρολος Φαβιέρος διορίζεται από την κυβέρνηση αρχηγός του τακτικού στρατού.
23 Ιουνίου: Ήττα των υπό τον Κολοκοτρώνη ελληνικών δυνάμεων από τους Τουρκοαιγυπτίους του Ιμπραήμ στα Τρίκορφα της Τριπολττσάς. Σημαντικές απώλειες των Ελλήνων.
7 Ιουλίου: Ο Ομέρ Βρυώνης καταλαμβάνει την περιοχή του Θησείου στην Αθήνα.
17 και 21 Ιουλίου: Αποτυχημένες επιθέσεις του Κιουταχή εναντίον του Μεσολογγίου. Οι υπερασπιστές του απορρίπτουν τις προτάσεις του Κιουταχή για υπογραφή συνθήκης.
23 Ιουλίου: Ο τουρκικός στόλος τρέπεται ανεξήγητα σε φυγή μόλις γίνεται αντιληπτή η παρουσία του ελληνικού στόλου έξω από το Μεσολόγγι.
24 Ιουλίου: Οι ελληνικές πολιτικές και στρατιωτικές δυνάμεις με έγγραφο τους προς την αγγλική κυβέρνηση αναθέτουν την προστασία της Ελλάδας στην Αγγλία.
29 Ιουλίου: Αποτυγχάνει εξαιτίας της νηνεμίας που επικρατεί προσπάθεια μοίρας του ελληνικού στόλου υπό τον Κωνσταντίνο Κανάρη να πυρπολήσει τον αιγυπτιακό στόλο μέσα στο λιμάνι της Αλεξάνδρειας.
2 Αυγούστου: Κρήτες επαναστάτες καταλαμβάνουν το φρούριο της Γραμβούσας και της Κισσάμου.
7 Αυγούστου: Ο Κίτσος Τζαβέλας και ο Κ. Φωτομάρας με τα παλικάρια τους ενισχύουν την

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice NetWork ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

άμυνα του Μεσολογγίου.
13-14 Αυγούστου: Σημαντικές επιτυχίες των Ελλήνων εναντίον του Ιμπραήμ στα Τρίκορφα Τριπολιτσάς, στην Πιάνα και τη Ζαράκοβα Μαντινείας.
23 Αυγούστου: Ο Ιμπραήμ καταλαμβάνει τη Μονεμβασιά.
28 Σεπτεμβρίου: Ο Καραϊσκάκης καταστρέφει στον Κραβασαρά τουρκική στρατιωτική δύναμη.
24 Οκτωβρίου: Σημαντικές ενισχύσεις καταφτάνουν στο Νεόκαστρο από την Αίγυπτο υπό τον Τοπάλ πασά και τον Μουχαράμπεη.
1 Νοεμβρίου: Μάχη μεταξύ Λάσπης και Εριβίου Θηβών. Μεγάλη νίκη των Ελλήνων (Γ. Καραϊσκάκης).
6 Νοεμβρίου: Ο αιγυπτιακός στόλος καταφτάνει έξω από το Μεσολόγγι.
8-11 Νοεμβρίου: Εκκαθαριστικές επιχειρήσεις του Ιμπραήμ στην Ηλεία.
20 και 23 Νοεμβρίου: Ο ελληνικός στόλος ανεφοδιάζει το Μεσολόγγι.
25 Νοεμβρίου: Αμφίρροπη ναυμαχία έξω από τη Γλαρέτζα της Ηλείας.
1 Δεκεμβρίου: Θάνατος του τσάρου Αλέξανδρου Α΄. Τον διαδέχεται ο αδελφός του Νικόλαος Α΄, γνωστός για τα φιλοπόλεμα αισθήματά του.
18 Δεκεμβρίου: Ο Ιμπραήμ φτάνει στο Μεσολόγγι για να ενισχύσει τους πολιορκητές.
28 Δεκεμβρίου: Συνάντηση του Άγγλου πρεσβευτή στην Κωνσταντινούπολη Στράντφορντ Κάνιγκ με τους Μαυροκορδάτο και Ζωγράφο έξω από την Ύδρα. Αποδοχή από την ελληνική πλευρά των όρων συμβιβασμού με την Πύλη.
1826 *1 Ιανουαρίου:* Απορρίπτεται από τους υπερασπιστές του Μεσολογγίου πρόταση του Ιμπραήμ για παράδοση της πόλης.
9 Ιανουαρίου: Ο ελληνικός στόλος υπό τον Μιαούλη καταπλέει στο Μεσολόγγι. Την επομένη, κάτω από την πίεση του εχθρικού στόλου, αναγκάζεται να υποχωρήσει. Οι ναυτικές συγκρούσεις θα συνεχιστούν για μακρύ χρονικό διάστημα με αμφίρροπο αποτέλεσμα.
Φεβρουάριος: Σφίγγει ο κλοιός γύρω από το πολιορκημένο Μεσολόγγι.
26 Φεβρουαρίου: Οι Τούρκοι καταλαμβάνουν το νησάκι Βασιλάδι στη λιμνοθάλασσα του Μεσολογγίου, ενώ αποτυγχάνουν να κυριεύσουν την Κλείσοβα.
28 Φεβρουαρίου: Προσπάθεια του Ιμπραήμ να καταλάβει το Μεσολόγγι με έφοδο αποτυγχάνει. Την ίδια μέρα οι πολιορκητές καταλαμβάνουν τη νησίδα Ντολμά.
5 Μαρτίου: Αποτυγχάνει μεσολαβητική προσπάθεια του ύπατου αρμοστή Ιονίων Νήσων Φρειδερίκου Άνταμς για λήξη των εχθροπραξιών έξω από το Μεσολόγγι.
5-27 Μαρτίου: Επιχειρήσεις που διεξάγει ο Κάρολος Φαβιέρος εναντίον των Τούρκων στην περιοχή της Καρύστου ολοκληρώνονται χωρίς ουσιαστικό αποτέλεσμα για τους Έλληνες.
25 Μαρτίου: Ο Κίτσος Τζαβέλας ανακαταλαμβάνει τη νησίδα Βασιλάδι.
1 Απριλίου: Ο Μιαούλης αποτυγχάνει να ανεφοδιάσει το Μεσολόγγι.
4 Απριλίου: Υπογράφεται ανάμεσα στη Ρωσία και την Αγγλία το Πρωτόκολλο της Πετρούπολης. Αποφασίζεται η μεσολάβηση ανάμεσα στους Έλληνες και την Πύλη για τη δημιουργία αυτόνομου ελληνικού κράτους που θα είναι φόρου υποτελές στο σουλτάνο.
6 Απριλίου: Συγκαλείται η Γ΄ Εθνοσυνέλευση στην Επίδαυρο, στην οποία αποφασίζεται η αγγλική διαμεσολάβηση ανάμεσα στους Έλληνες και τους Τούρκους.
10-11 Απριλίου: Η Έξοδος του Μεσολογγίου. Το Μεσολόγγι καταλαμβάνεται από τους Τουρκοαιγυπτίους.
16 Απριλίου: Η Γ΄ Εθνοσυνέλευση διακόπτει τις εργασίες της. Ιδρύεται η «Διοικητική Επιτροπή της Ελλάδος».
18 Απριλίου: Η νέα κυβέρνηση υπό τον Α. Ζαΐμη εγκαθίσταται στο Ναύπλιο.
15 Μαΐου: Οι διασωθέντες από τη φρουρά του Μεσολογγίου φτάνουν στο Ναύπλιο.
3-5 Ιουνίου: Διάλυση του στρατιωτικού σώματος των γενίτσαρων στην Κωνσταντινούπολη έπειτα από διαταγή του σουλτάνου Μαχμούτ.
21-25 Ιουνίου: Αποτυχημένη εκστρατεία του Ιμπραήμ εναντίον της Μάνης. Ήττα στη διπλή μάχη της Βέργας-Διρού.
7-12 Ιουλίου: Αψιμαχίες ανάμεσα σε Έλληνες και Τούρκους στα Μεσόγεια της Αττικής και κοντά στην Αθήνα.
16 Ιουλίου: Ο Κιουταχής έρχεται στην Αθήνα και στρατοπεδεύει στην περιοχή Πατήσια. Κανονιοβολισμός της πόλης.

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NetWORK ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Αμφίρροπη ναυμαχία έξω από το Καρλόβασι της Σάμου. Ο Κανάρης διασώζεται μετά τη βύθιση του πυρπολικού του.
3 Αυγούστου: Ο Γκούρας κλείνεται με τους άντρες του στην Ακρόπολη. Η πόλη παραδίδεται στον Κιουταχή.
6 Αυγούστου: Νίκη του Γ. Καραϊσκάκη στο Χαϊδάρι.
21-27 Αυγούστου: Νέα αποτυχημένη προσπάθεια του Ιμπραήμ να καταλάβει τη Μάνη. Ήττα στη θέση Πολυάραβος.
3 Σεπτεμβρίου: Το ατμήλατο πλοίο «ΚΑΡΤΕΡΙΑ» φτάνει στο Ναύπλιο υπό τη διακυβέρνηση του φιλέλληνα Άμπνεϊ Άστιγκς.
13 Σεπτεμβρίου: Σημαντική νίκη του Ιωάννη Μακρυγιάννη και των παλικαριών του στην Αθήνα σε βάρος του Κιουταχή.
18-30 Σεπτεμβρίου: Εκκαθαριστικές επιχειρήσεις του Ιμπραήμ στην περιοχή των Καλαβρύτων.
30 Σεπτεμβρίου: Φονεύεται μέσα στην Ακρόπολη ο Γιάννης Γκούρας.
6-7 Οκτωβρίου: Αποτυχημένες προσπάθειες των Τούρκων να καταλάβουν την Ακρόπολη.
11 Οκτωβρίου: Ενίσχυση των πολιορκούμενων της Ακρόπολης από τον Κριεζιώτη, τον Δεληγιώργη κ.ά.
30 Οκτωβρίου: Ήττα των Ελλήνων στη Ζαγορά της Λιβαδειάς. Θάνατος του Γιαννάκη Ανδρούτσου, αδελφού του Οδυσσέα.
2-4 Νοεμβρίου: Αμφίρροπες μάχες ανάμεσα στις δυνάμεις του Καραϊσκάκη και τους Τούρκους στην περιοχή της Δόμβραινας Θηβών.
11 Νοεμβρίου: Η κυβέρνηση Α. Ζαΐμη μεταφέρει την έδρα της στην Αίγινα.
12-23 Νοεμβρίου: Επιχειρήσεις του Καραϊσκάκη στην περιοχή της Αράχοβας και της Λιβαδειάς. Μεγάλη νίκη στις 24.11.1826 στην Αράχοβα και θάνατος του Μουστάμπεη.
1 Δεκεμβρίου: Ο Φαβιέρος ενισχύει τους υπερασπιστές της Ακρόπολης.
3 Δεκεμβρίου: Καταπλέει στην Αίγινα η φρεγάτα «ΕΛΛΑΣ» υπό τη διεύθυνση του Χάμιλτον.
25 Δεκεμβρίου: Πρόταση του Κιουταχή προς τη φρουρά της Ακρόπολης να παραδοθεί απορρίπτεται.
1827 *19 Ιανουαρίου:* Οι υπό τον Νότη Μπότσαρη και τον Δράκο ελληνικές δυνάμεις καταβάλλουν στο Δίστομο ισχυρές τουρκικές δυνάμεις.
20 Ιανουαρίου: Ο Καραϊσκάκης διέρχεται με τους άντρες του μέσα από το στρατόπεδο του Ομέρ πασά της Καρύστου.
24 Ιανουαρίου: Άφιξη του φιλέλληνα Άγγλου συνταγματάρχη Τόμας Γκόρντον με στρατεύματα στο Φάληρο.
27 Ιανουαρίου: Ήττα των Ελλήνων στο Καματερό Φυλής από τις δυνάμεις του Κιουταχή. Θάνατος του Διονυσίου Βούρβαχη, συνταγματάρχη του γαλλικού στρατού.
31 Ιανουαρίου: Ο Καραϊσκάκης τραυματίζεται σε μάχη κοντά στο Δίστομο. Στην ίδια μάχη σκοτώνεται ο οπλαρχηγός Γριβογιώργος.
11 Φεβρουαρίου: Υπό την προεδρεία του Γ. Σισίνη αρχίζει τις συνεδριάσεις της στην Ερμιόνη η Γ΄ Εθνοσυνέλευση.
26 Φεβρουαρίου: Φτάνει στο Πόρτο Χέλι, προερχόμενος από την Ιταλία, ο Άγγλος αξιωματικός Ρίτσαρντ Τσορτς.
4 Μαρτίου: Μάχη στο Κερατσίνι και νίκη των Ελλήνων (αρχηγός ο Γ.Καραϊσκάκης).
19 Μαρτίου: Β΄ περίοδος της Γ΄ Εθνοσυνέλευσης στην Τροιζήνα.
22 Μαρτίου: Ήττα του Καραϊσκάκη κοντά στο Δαφνί.
29 Μαρτίου: Ο Κόχραν ορκίζεται στόλαρχος ενώπιον της Εθνοσυνέλευσης.
30 Μαρτίου: Η Εθνοσυνέλευση εκλέγει τον Ιωάννη Καποδίστρια «Κυβερνήτη της Ελλάδος» με επταετή διάρκεια θητείας.
3 Απριλίου: Σύσταση αντικυβερνητικής επιτροπής υπό τους Γ. Μαυρομιχάλη, Γιαννούλη Νάκο και Μαρκή Μιλαέτη, η οποία θα κυβερνήσει τη χώρα μέχρι την άφιξη του Καποδίστρια. Την ίδια μέρα ο Ρίτσαρντ Τσορτς διορίζεται αρχιστράτηγος.
8 Απριλίου: Μάχη στο Φάληρο και νίκη των Ελλήνων (αρχηγός ο Μακρυγιάννης).
13 Απριλίου: Μάχη κοντά στη Μουνιχία και νίκη των Ελλήνων (Καραϊσκάκης και Γενναίος Κολοκοτρώνης).
22-23 Απριλίου: Θανάσιμος τραυματισμός του Καραϊσκάκη στη μάχη του Φαλήρου.

facebook ΦΙΛΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

24 Απριλίου: Ήττα των Ελλήνων στον Ανάλατο (σημερινή περιοχή Νέου Κόσμου). Στη διάρκεια της μάχης σκοτώθηκαν ο Λ. Βέικος, ο Γ. Τζαβέλας, ο Δράκος κ.ά.
1 Μαΐου: Η συνέλευση ψηφίζει το «Πολιτικόν Σύνταγμα της Ελλάδος». Τέσσερις μέρες αργότερα διακόπτει τις εργασίες της.
24 Μαΐου: Παράδοση της Ακρόπολης στους Τούρκους.
4 Ιουνίου: Ο Κανάρης καίει, μέσα στο λιμάνι της Αλεξάνδρειας, την προφυλακίδα του αιγυπτιακού στόλου.
6 Ιουλίου: Σύμβαση του Λονδίνου. Αποτελεί επανάληψη των όρων του Πρωτοκόλλου της Πετρούπολης, αλλά καθορίζει και τον τρόπο επιβολής τους.
12 Ιουλίου: Ο τσάρος της Ρωσίας Νικόλαος Α΄ αποδέχεται την παραίτηση του Ιωάννη Καποδίστρια από τη θέση του υπουργού Εξωτερικών της αυτοκρατορίας.
4 Αυγούστου: Οι πρεσβευτές των Μεγάλων Δυνάμεων ζητούν με έγγραφό τους προς την Πύλη τον τερματισμό των εχθροπραξιών στο Μοριά. Το αίτημά τους απορρίπτεται.
17 Αυγούστου: Η κυβέρνηση και η βουλή εγκαθίστανται στην Αίγινα.
26 Αυγούστου: Ο τουρκοαιγυπτιακός στόλος υπό το ναύαρχο Μουχαρέμ καταπλέει στον κόλπο του Νεόκαστρου.
10 Σεπτεμβρίου: Οι ναύαρχοι Κόδριγκτον της Αγγλίας και Δεριγνί της Γαλλίας ανακοινώνουν με έγγραφό τους στον Ιμπραήμ πασά ότι, σύμφωνα με τη Συνθήκη του Λονδίνου, απαγορεύεται κάθε κίνηση στρατευμάτων.
18 Σεπτεμβρίου: Ναυμαχία της Σκάλας Σαλώνων. Ο Άστιγξ, κυβερνήτης του πλοίου «ΚΑΡΤΕΡΙΑ», καταστρέφει τουλάχιστον τρία τουρκικά πλοία και κυριεύει τρία αυστριακά.
20 Σεπτεμβρίου: Συνεχίζεται η καταστροφή των καρποφόρων δέντρων της Μεσσηνίας από τον Ιμπραήμ.
2 Οκτωβρίου: Θάνατος στο Λονδίνο του Φρειδερίκου Νορθ, κόμητος του Γκίλφορντ, ύπατου αρμοστή των Ιονίων Νήσων και θερμού φιλέλληνα.
8-20 Οκτωβρίου: Ναυμαχία του Ναβαρίνου.
17 Οκτωβρίου: Ο Φαβιέρος αποβιβάζεται στη Χίο με σκοπό να εκδιώξει τους Τούρκους.
21 Οκτωβρίου: Η ναυμαχία του Ναβαρίνου και το αποτέλεσμά της ξεσηκώνουν θύελλα αντιδράσεων στην Κωνσταντινούπολη.
5 Δεκεμβρίου: Ο Κανάρης αποτυγχάνει να καταστρέψει τουρκικά πλοία στον κόλπο του Τσεσμέ.
8 Δεκεμβρίου: Οι πρεσβευτές των Μεγάλων Δυνάμεων εγκαταλείπουν την Κωνσταντινούπολη.
15 Δεκεμβρίου: Η τουρκική φρουρά της νησίδας Βασιλάδι παραδίδεται στον Άστιγξ.
1828 *6 Ιανουαρίου:* Ο Ιωάννης Καποδίστριας φτάνει στο Ναύπλιο, μετά την απόφαση της Εθνοσυνέλευσης της Τροιζήνας, η οποία τον εξέλεξε πρώτο κυβερνήτη της Ελλάδας. Τρεις μέρες αργότερα φτάνει στην Αίγινα, πρώτη πρωτεύουσα της ελεύθερης Ελλάδας.
18 Ιανουαρίου: Ίδρυση της «Προσωρινής Διοικήσεως της Επικράτειας».
20 Ιανουαρίου: Ορκωμοσία στον καθεδρικό ναό της Αίγινας του Ιωάννη Καποδίστρια. Την ίδια μέρα ιδρύεται το «Πανελλήνιον», ένα 27μελές γνωμοδοτικό σώμα.
2 Φεβρουαρίου: Ίδρυση της «Εθνικής Χρηματιστικής Τράπεζας» και καθιέρωση του φοίνικα ως εθνικού νομίσματος. Η τράπεζα θα εκδώσει 6.472 μετοχές ονομαστικής αξίας 83 και ½ ταλίρων η καθεμιά. Το εθνικό νομισματοκοπείο του Καποδίστρια κατά την περίοδο λειτουργίας του (1828-1832) έκοψε τα ακόλουθα νομίσματα: αργυρό φοίνικα, χάλκινο 20λεπτο, 10λεπτο, 5λεπτο και μονόλεπτο. Αυτά τα νομίσματα αποσύρθηκαν μετά την έλευση του Όθωνα. Ο αργυρός φοίνικας περιέχει άργυρο 900/000 και έχει βάρος 4,165 γραμμάρια.
8 Φεβρουαρίου: Με διάταγμα του Καποδίστρια καθορίζονται οι ισοτιμίες των ξένων νομισμάτων με το γρόσι, το οποίο αποτελεί ακόμη το κύριο νόμισμα συναλλαγών στην Ελλάδα. Σύμφωνα με το διάταγμα, με το οποίο η κυβέρνηση προσπαθεί να πατάξει την αισχροκέρδεια, μια λίρα στερλίνα ισοδυναμεί με 73 γρόσια και ένα γαλλικό πεντόφραγκο με 13,30 γρόσια.
5 Μαρτίου: Ο Φαβιέρος αναγκάζεται να εκκενώσει τη Χίο.
14 Απριλίου: Η Ρωσία κηρύσσει τον πόλεμο εναντίον της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.
8 Μαΐου: Νίκη των Κρητών κοντά στο Ρέθυμνο.
25 Μαΐου: Νέα νίκη των Κρητών στην περιοχή Χαλαρά.

facebook ΦΙΛΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ e-book

7 Ιουλίου: Υπογράφεται πρωτόκολλο ανάμεσα στις τρεις Μεγάλες Δυνάμεις. Αποφασίζεται η αποστολή στην Πελοπόννησο γαλλικού εκστρατευτικού σώματος υπό τον Μεζόν, με σκοπό να εκδιώξει τον Ιμπραήμ.
20 Ιουλίου: Θάνατος του Αλέξανδρου Υψηλάντη στη Βιέννη.
9 Αυγούστου: Υπογράφεται ανάμεσα στην Αγγλία και τον Μωχάμετ Άλη της Αιγύπτου η Σύμβαση της Αλεξάνδρειας, με την οποία καθορίζεται ο τρόπος εκκένωσης της Πελοποννήσου από τα στρατεύματα του Ιμπραήμ.
15 Αυγούστου: Νίκη των Κρητών στον Άγιο Ιωάννη της Γόρτυνας.
17 Αυγούστου: Τα γαλλικά στρατεύματα υπό τον Μεζόν αποβιβάζονται στο Πεταλίδι της Πυλίας.
29 Αυγούστου: Ιδρύονται ταχυδρομική υπηρεσία και τα πρώτα ταχυδρομικά γραφεία στο Άργος, στην Τρίπολη και στην Επίδαυρο.
4 Σεπτεμβρίου: Αρχίζει η αποχώρηση των τουρκοαιγυπτιακών στρατευμάτων από την Πελοπόννησο. Στις 27 του ίδιου μήνα αναχωρεί και ο Ιμπραήμ.
23 Σεπτεμβρίου: Εμπιστευτικό υπόμνημα του Καποδίστρια προς τους αντιπρόσωπους των Τριών Συμμάχων Δυνάμεων, με το οποίο επισημαίνει ότι τα σύνορα του νέου κράτους είναι ασφυκτικά.
16 Νοεμβρίου: Υπογράφεται στο Λονδίνο πρωτόκολλο από τους εκπροσώπους των Τριών Δυνάμεων, με το οποίο καθορίζονται τα σύνορα του νέου κράτους (Πελοπόννησος, Κυκλάδες).
15 Δεκεμβρίου: Ιδρύονται από τον κυβερνήτη δικαστήρια διαφόρων βαθμίδων.
1829 *5 Φεβρουαρίου:* Ο Ν. Σπηλιάδης διορίζεται γραμματέας της Επικρατείας στη θέση του Σπ. Τρικούπη.
22 Μαρτίου: Υπογράφεται στο Λονδίνο από τις Μεγάλες Δυνάμεις πρωτόκολλο, με το οποίο καθορίζονται τα παρακάτω:
-Τα σύνορα του αυτόνομου ελληνικού κράτους προς βορρά καθορίζονται από την οροθετική γραμμή Αμβρακικού-Παγασητικού.
-Στο νέο κράτος θα περιλαμβάνονται τα νησιά Σποράδες, Κυκλάδες, Σάμος και πιθανόν η Κρήτη.
-Το καθεστώς του κράτους θα είναι κληρονομική μοναρχία.
-Ο ετήσιος φόρος υποτέλειας θα ανέρχεται στα 1.500.000 γρόσια.
11 Ιουλίου: Αρχίζει στο Άργος η Δ΄ Εθνοσυνέλευση, η οποία θα ολοκληρώσει τις εργασίες της στις 6 Αυγούστου.
29 Ιουλίου: Η Εθνοσυνέλευση αποφασίζει κατάργηση του «Πανελληνίου» και ίδρυση Γερουσίας. Επίσης αποφασίζει τη διανομή 200.000 στρεμμάτων εθνικών γαιών σε ακτήμονες.
12 Σεπτεμβρίου: Μάχη στην Πέτρα της Βοιωτίας (με αρχηγό τον Δημήτριο Υψηλάντη). Η τελευταία μάχη του Αγώνα.
14 Σεπτεμβρίου: Η Ρωσία και η Οθωμανική Αυτοκρατορία υπογράφουν τη Συνθήκη της Αδριανούπολης, η οποία τερματίζει το Ρωσοτουρκικό Πόλεμο. Με τη συνθήκη αυτή η Πύλη αναγνωρίζει τα προηγούμενα πρωτόκολλα και τις συνθήκες που αφορούν στο ελληνικό ζήτημα.
Οκτώβριος: Η αντιπολιτευτική κίνηση εναντίον του Καποδίστρια διογκώνεται κυρίως στη Μάνη και την Ύδρα.
Νοέμβριος: Λειτουργεί στην Αίγινα το «Κεντρικόν Σχολείον».
27 Δεκεμβρίου: Αρχίζει στο Ορφανοτροφείο της Αίγινας η λειτουργία μικρής βιβλιοθήκης, η οποία θα αποτελέσει τον πυρήνα της Εθνικής Βιβλιοθήκης.
1830 *3 Φεβρουαρίου:* Σύμφωνα με το Πρωτόκολλο του Λονδίνου που υπογράφεται από τις Μεγάλες Δυνάμεις, δημιουργείται ανεξάρτητο ελληνικό κράτος με οροθετική γραμμή προς βορρά και δυτικά τη γραμμή Αχελώου-Σπερχειού. Το ελληνικό στέμμα προσφέρεται στον Λεοπόλδο του Σαξ Κόμπουργκ, ο οποίος τελικά το αρνείται.
1 Μαρτίου: Με διάταγμα καθορίζονται οι ισοτιμίες του καποδιστριακού φοίνικα. Έτσι, μια λίρα στερλίνα αντιστοιχεί σε 29,20 φοίνικες και ένα νόμισμα 5 γαλλικών φράγκων σε 5,60 φοίνικες.
21 Μαΐου: Ο Λεοπόλδος του Σαξ Κόμπουργκ παραιτείται από τον ελληνικό θρόνο.
Ιούνιος: Αντικυβερνητικές εκδηλώσεις στη Μάνη.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Network ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑ

Δεκέμβριος: Στάση των Μαυρομιχαλαίων στη Μάνη εναντίον του Καποδίστρια.
Ο Αντώνιος Μάτεσις εκδίδει το «Βασιλικό» .
Σχηματίζεται στη Σύρο ο πρώτος θίασος, ο οποίος δίνει παραστάσεις σε κατάστημα που διαμορφώθηκε σε θεατρική αίθουσα.
1831 *23 Ιανουαρίου:* Σύλληψη του Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη και ταραχές στη Μάνη.
17 Φεβρουαρίου: Ο Καποδίστριας ανακοινώνει την πρόθεση της κυβέρνησής του να προχωρήσει στην έκδοση 3.000.000 φοινίκων σε χαρτονομίσματα.
Απρίλιος: Επιβάλλεται λογοκρισία στον Τύπο.
Μάιος: Ίδρυση Συνταγματικής Επιτροπής στην Ύδρα. Ανταρσία στη Σύρο και την Αίγινα.
1 Μαΐου: Αποτυγχάνει στρατιωτικό πραξικόπημα του Τάσου Καρατάσου.
14 Ιουλίου: Υδραίοι καταλαμβάνουν το ναύσταθμο στον Πόρο.
1 Αυγούστου: Ο Μιαούλης πυρπολεί πλοία του εθνικού στόλου στον Πόρο.
Σεπτέμβριος: Στασιαστικά κινήματα σε πολλές επαρχίες της Πελοποννήσου.
16 Σεπτεμβρίου: Πρωτόκολλο του Λονδίνου καθορίζει τα βόρεια σύνορα του ελληνικού κράτους στη γραμμή Αμβρακικού-Παγασητικού.
27 Σεπτεμβρίου: Δολοφονείται στο Ναύπλιο ο κυβερνήτης Ιωάννης Καποδίστριας.
Εκλέγεται Διοικητική Επιτροπή από τον Αυγουστίνο Καποδίστρια, τον Θ. Κολοκοτρώνη και τον Ιωάννη Κωλέττη.
5 Δεκεμβρίου: Αρχίζει στο Άργος τις εργασίες της η Ε΄ Εθνοσυνέλευση.
9 Δεκεμβρίου: Συγκρούσεις στο Άργος μεταξύ κυβερνητικών και συνταγματικών.
1832 *4 Ιανουαρίου:* Με απόφαση της κυβέρνησης συνδέθηκε η αξία των μη μετατρέψιμων σε μεταλλικό νόμισμα τραπεζογραμματίων έκδοσης της Εθνικής Χρηματιστικής Τράπεζας (1831) με τις εθνικές γαίες κατά το γαλλικό πρότυπο των assignats.
1-13 Μαρτίου: «Συνδιάσκεψις του Λονδίνου διά πρωτοκόλλου της έκρινεν αρίστην την εκλογήν του πρίγκηπος Όθωνος της Βαυαρίας ως ηγεμόνος της Ελλάδος».
15 Μαρτίου: Ο Αυγουστίνος Καποδίστριας εκλέγεται προσωρινός κυβερνήτης.
7 Μαΐου: Υπογράφεται από τις Μεγάλες Δυνάμεις και τον εκπρόσωπο της Βαυαρίας σύμβαση, η οποία προβλέπει ότι η Ελλάδα θα είναι κράτος μοναρχικό με κληρονομικό της μονάρχη τον Όθωνα, δευτερότοκο γιο του βασιλιά της Βαυαρίας Λουδοβίκου.
21 Ιουλίου: Υπογράφεται στην Κωνσταντινούπολη η ομώνυμη σύμβαση, με την οποία καθορίζονται τα βόρεια σύνορα του νέου κράτους (Αμβρακικός-Παγασητικός).
11-23 Ιουλίου: Γεννιέται στο Ναύπλιο ο Χαρίλαος Τρικούπης, γιος του Σπυρίδωνα Τρικούπη και της Αικατερίνης Μαυροκορδάτου, αδελφής του Αλέξανδρου Μαυροκορδάτου.
27 Ιουλίου: Η Δ΄ Εθνοσυνέλευση, που συνήλθε στην Πρόνοια, αναγνωρίζει και επικυρώνει την εκλογή του Όθωνα στον ελληνικό θρόνο.
30 Αυγούστου: Πρωτόκολλο του Λονδίνου με το οποίο οριστικοποιούνται τα σύνορα της Ελλάδας, αλλά και απορρίπτονται τα αιτήματα των Κρητικών και των κατοίκων της Σάμου για ένωση με την Ελλάδα.
3-15 Οκτωβρίου: Φτάνουν στο Μόναχο ο Ανδρέας Μιαούλης, ο Δημήτριος Πλαπούτας και ο Κώστας Μπότσαρης εξουσιοδοτημένοι από την Εθνοσυνέλευση να δηλώσουν την αφοσίωση του έθνους προς το βασιλιά του.
Ιδρύεται στο Ναύπλιο αρχαιολογικό μουσείο από τον Γ. Γεννάδιο.
Γεννιέται στην Τήνο ο ζωγράφος Νικηφόρος Λύτρας.

facebook ΦΙΛΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

ΤΟ ΝΕΟΤΕΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ

1833 *25 Ιανουαρίου:* Ο Όθων φτάνει στο Ναύπλιο. Μέχρι την ενηλικίωσή του την εξουσία ασκεί ένα τριμελές συμβούλιο αντιβασιλείας (ο κόμης Ιωσήφ Λουδοβίκος Άρμανσμπεργκ, ο καθηγητής Γκεόργκ Μάουρερ και ο υποστράτηγος Καρλ Βίλεμ Χέιντεκ). Ο Σπυρίδων Τρικούπης διορίζεται πρόεδρος του Υπουργικού Συμβουλίου (πρωθυπουργός) και γραμματέας της Επικράτειας επί των Εξωτερικών.
8 Φεβρουαρίου: Καθιερώνεται ως νομισματική μονάδα του νεοσύστατου ελληνικού κράτους η δραχμή. Κόβονται χρυσά και αργυρά νομίσματα σε σχέδιο του Conrad Voigt και χάλκινα σε σχέδιο του Karl Lange. Η αργυρή δραχμή, βάρους 4,477 γραμμαρίων (4,029 γραμμάρια ασήμι), φέρει στη μια της όψη την κεφαλή του Όθωνα και στην άλλη το εθνόσημο. Στο νομισματοκοπείο του Μονάχου κόβονται ανάμεσα στο 1832 και το 1834 351.000 χρυσά εικοσάδραχμα, 3.660.000 αργυρά πεντάδραχμα, μονόδραχμα και νομίσματα των 50 και 25 λεπτών και 248.000 χάλκινα νομίσματα των πέντε, των δύο και του ενός λεπτού. Ανάλογος αριθμός νομισμάτων κόβεται στο Παρίσι τη διετία 1834-1835.
16 Φεβρουαρίου: Κυκλοφορεί στο Ναύπλιο το πρώτο φύλλο της «Εφημερίδος της Κυβερνήσεως». Η εφημερίδα συντάσσεται στην ελληνική και τη γερμανική γλώσσα. Μετά την ενηλικίωση του Όθωνα θα σταματήσει να συντάσσεται στη γερμανική.
25 Φεβρουαρίου: Με βασιλικό διάταγμα συγκροτείται τακτικός ελληνικός στρατός.
1 Μαρτίου: Η Αθήνα παραδίδεται από την τουρκική φρουρά στις ελληνικές αρχές.
25 Μαρτίου: Πεθαίνει στο Παρίσι ο Αδαμάντιος Κοραής.
1 Απριλίου: Ο Τούρκος φρούραρχος των Αθηνών Οσμάν Εφέντης παραδίδει την Ακρόπολη στο Βαυαρό ταγματάρχη Πάλιγκαν και στον υπολοχαγό Χριστόφορο Νέζερ.
3 Απριλίου: Ο Σπυρίδων Τρικούπης σχηματίζει τη δεύτερη κυβέρνησή του μέσα στην ίδια χρονιά, η οποία θα είναι και αυτή ιδιαίτερα βραχύβια.
Η χώρα διαιρείται σε δέκα νομούς και σαράντα δύο επαρχίες. Οι νομοί είναι οι ακόλουθοι: Αργολίδας και Κορινθίας, Αχαΐας και Ήλιδας, Μεσσηνίας, Αρκαδίας, Λακωνίας, Ακαρνανίας και Αιτωλίας, Φωκίδας και Λοκρίδας, Αττικής και Βοιωτίας, Ευβοίας και Κυκλάδων.
6 Απριλίου: Πεθαίνει στο Παρίσι ο διδάσκαλος του Γένους Αδαμάντιος Κοραής (γεννήθηκε στη Σμύρνη το 1748).
4 Μαΐου: Υπογράφεται ανάμεσα στην Οθωμανική Αυτοκρατορία και την Αίγυπτο η Συνθήκη της Κιουτάχειας, σύμφωνα με την οποία η Κρήτη παραμένει υπό αιγυπτιακή διοίκηση.
23 Ιουλίου: Με βασιλικό διάταγμα η Ελληνική Εκκλησία ανακηρύσσεται αυτοκέφαλη. Η μονομερής αυτή ενέργεια δεν αναγνωρίζεται από το Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως.
17 Αυγούστου: Με βασιλικό διάταγμα απαγορεύεται η κυκλοφορία τουρκικών νομισμάτων.
7 Σεπτεμβρίου: Συλλαμβάνεται ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης και φυλακίζεται στο Παλαμήδι - κατηγορείται για συνωμοσία εναντίον της Αντιβασιλείας. Συλλαμβάνονται επίσης ο γιος του Γενναίος, ο Δημήτριος Πλαπούτας, ο Κίτσος Τζαβέλλας και άλλοι οπαδοί του Ρωσικού Κόμματος με την κατηγορία της εσχάτης προδοσίας.
12 Οκτωβρίου: Ο Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος σχηματίζει την πρώτη του κυβέρνηση, η οποία θα παραμείνει στην εξουσία μέχρι τις 31 Μαΐου του 1834.
1833-1834: Αναστήλωση του Ναού της Απτέρου Νίκης.
1834 *9 Μαρτίου:* Τοποθετείται από τον Όθωνα ο θεμέλιος λίθος των ανακτόρων του στην περιοχή της πλατείας, που δημιουργείται με βάση το πολεοδομικό σχέδιο Κλεάνθη-Shaubert (μεταξύ των σημερινών οδών Αγίου Κωνσταντίνου και Ζήνωνος). Η θέση αυτή θα εγκαταληφθεί έπειτα ένα έτος.
16 Απριλίου: Αρχίζει η δίκη του Κολοκοτρώνη και του Πλαπούτα στο Ναύπλιο με την κατηγορία της συνωμοσίας κατά του βασιλιά Όθωνα.
25 Μαΐου: Ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης και ο Δημήτριος Πλαπούτας καταδικάζονται σε θάνατο επειδή δήθεν συνωμοτούν εναντίον της Αντιβασιλείας. Υπέρ της απαλλαγής τους ψηφίζουν οι δικαστές Γεώργιος Τερτσέτης και Αναστάσιος Πολυζωίδης. Η ποινή τους μετατρέπεται σε κάθειρξη και απελευθερώνονται μόλις ενηλικιώνεται ο Όθων (Μάιος 1835).

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NetWORK ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

31 Μαΐου: Ο Ιωάννης Κωλέττης σχηματίζει κυβέρνηση, η οποία θα παραμείνει στην εξουσία έναν ακριβώς χρόνο.
14 Νοεμβρίου: Δημοσιεύεται στην εφημερίδα των Αθηνών «Αθηνά» λίβελος κατά του πολεοδόμου Στ. Κλεάνθη: «Πώς σε φαίνεται και η εκλογή του εκτελεστικού της πόλεως, όστις ελθών εις την Ελλάδα υπέρου γυμνότερος, ορίζει τώρα εις τας Αθήνας τα περισσότερα και ωραιότερα οικόπεδα; Ούτος ο κερδοσκόπος έκαμε και το της πόλεως σχέδιον εις τρόπον ώστε και οι καλλίτεροι τόποι να πωλώνται από αυτόν και όχι από άλλον εν βαρύτητι χρυσίου. Αλίμονο εις τους κατοίκους των Αθηνών όσοι δεν τον εσυμβουλεύθησαν... και όσοι δεν τον επλήρωσαν τον κτιστικόν φόρον! Τούτων τα οσπήτια κρημνίζει και τον τόπον των πέρνει...». Έπειτα από λίγες ημέρες η εφημερίδα αναγκάζεται, κατόπιν μήνυσης που υποβάλλει ο θιγόμενος, να ανακαλέσει.
1 Δεκεμβρίου: Η πρωτεύουσα του ελληνικού κράτους μεταφέρεται από το Ναύπλιο στην Αθήνα.
1835 *6 Φεβρουαρίου:* Με βασιλικό διάταγμα ο Ναός του Αγίου Γεωργίου στο Θησείο (ο Ναός του Ηφαίστου του 5ου αιώνα π.Χ., περισσότερο γνωστός στους Αθηναίους ως Θησείο) μετατρέπεται σε μουσείο.
20 Μαΐου: Ο αντιβασιλέας κόμης Άρμανσμπεργκ αναλαμβάνει την προεδρία του υπουργικού συμβουλίου (πρωθυπουργός). Θα παραμείνει στην εξουσία μέχρι το Φεβρουάριο του 1837. Την ίδια μέρα ο Όθων ενηλικιώνεται.
11 Ιουνίου: Πεθαίνει ο ναύαρχος Ανδρέας Μιαούλης (γεννήθηκε στην Ύδρα το 1769).
18 Σεπτεμβρίου: Συστήνεται το Συμβούλιο της Επικρατείας, ο ρόλος του οποίου είναι μάλλον συμβουλευτικός παρά γνωμοδοτικός.
25 Νοεμβρίου: Ο βασιλιάς της Βαυαρίας και πατέρας του Όθωνα, Λουδοβίκος Α΄, επισκέπτεται την Αθήνα συνοδευόμενος από το σπουδαίο αρχιτέκτονα Φρειδερίκο Γκαίρτνερ.
1836 *25 Ιανουαρίου:* Θεμελιώνεται το κτίριο των Ανακτόρων στο λόφο της Μπουμπουνίστρας. Τα σχέδια των Ανακτόρων είναι έργο του αρχιτέκτονα Φρειδερίκου Γκαίρτνερ.
15 Ιουνίου: Ιδρύεται με βασιλικό διάταγμα το «Βασιλικόν Νομισματοκοπείον και Σφραγιστήριον».
26 Ιουνίου: Ο Ιωάννης Ζαίμης διορίζεται από τον Όθωνα πρώτος δήμαρχος Πατρέων.
25 Ιουλίου: Ιδρύεται «η εν Αθήναις Φιλεκπαιδευτική Εταιρεία» από τους Ιωάννη Κοκκώνη, Γεώργιο Γεννάδιο και Μιχαήλ Αποστολίδη.
7 Οκτωβρίου: Εκδίδεται η εφημερίδα «Ελπίς» από τον Κωνσταντίνο Λεβίδη. Η έκδοσή της διακόπτεται το 1868.
10 Νοεμβρίου: Ο Όθων νυμφεύεται στο Ολδεβούργο την πρωτότοκη κόρη του Παύλου Φρειδερίκου Αυγούστου, του Μεγάλου Δούκα αυτού του γερμανικού κρατιδίου, Αμαλία Μαρία Φρειδερίκη (γεννήθηκε στις 9 Δεκεμβρίου του 1818).
31 Δεκεμβρίου: Ιδρύεται με βασιλικό διάταγμα εκπαιδευτήριο αρχιτεχντών με την ονομασία «Σχολή των Τεχνών».
Ο Δημ. Βυζάντιος εκδίδει τη «Βαβυλωνία».
Γεννιέται στη Σύρο ο Εμμανουήλ Ροΐδης, ο συγγραφέας της «Πάπισσας Ιωάννας» (πεθαίνει στην Αθήνα το 1904).
1837 *5 Ιανουαρίου:* Ο πρόεδρος του δημοτικού συμβουλίου των Αθηνών, στρατηγός Ιωάννης Μακρυγιάννης, στη διάρκεια συνεδρίασης του οργάνου προβάλλει το αίτημα για την παραχώρηση Συντάγματος. Το αίτημά του γίνεται δεκτό με ενθουσιασμό από τα υπόλοιπα μέλη του συμβουλίου.
25 Ιανουαρίου: Δημοσιεύεται διάταγμα του Όθωνα «Περί συστάσεως επιτροπής επί της εμψυχώσεως της εθνικής βιομηχανίας», που αποτελεί την πρώτη επίσημη προσπάθεια ανάπτυξης βιομηχανίας στο ελεύθερο ελληνικό κράτος. Πρώτος πρόεδρος της επιτροπής διορίζεται ο Γεώργιος Κουντουριώτης.
2 Φεβρουαρίου: Ο Βαυαρός J. von Rudhart διαδέχεται τον επίσης Βαυαρό κόμη Άρμανσμπεργκ στην προεδρία του υπουργικού συμβουλίου. Θα παραμείνει στην εξουσία μέχρι το Δεκέμβριο του ίδιου έτους.
22 Απριλίου: Με βασιλικό διάταγμα ιδρύεται το Πανεπιστήμιο Αθηνών.
3 Μαΐου: Εγκαινιάζεται το πανεπιστήμιο, το οποίο στεγάζεται στην οικία Κλεάνθη, στη

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

βορειοανατολική πλευρά της Ακρόπολης.
22 Ιουνίου: Γεννιέται στο Oberlossnitz της Σαξονίας ο Ερνέστος Μαυρίκιος Τσίλερ, ο οποίος αργότερα θα εγκατασταθεί στην Ελλάδα και θα σχεδιάσει και θα χτίσει πάρα πολλά νεοκλασικά σπίτια και μέγαρα.
8 Δεκεμβρίου: Ο Όθων αναλαμβάνει την προεδρία του υπουργικού συμβουλίου. Θα ασκήσει την εξουσία μέχρι το Φεβρουάριο του 1841.
Δίνονται στην Αθήνα για πρώτη φορά παραστάσεις λυρικού θεάτρου από ιταλικό θίασο, με το έργο ο «Κουρέας της Σεβίλλης».
Γεννιέται στο Ηράκλειο της Κρήτης ο ζωγράφος Κωνσταντίνος Βολανάκης (πεθαίνει στον Πειραιά το 1907).
1838 *15 Μαρτίου:* Με βασιλικό διάταγμα του Όθωνα καθιερώνεται η 25η Μαρτίου ως ημέρα εθνικής εορτής. («...Θεωρήσαντες ότι η ημέρα της 25ης Μαρτίου είναι λαμπρά και καθ' εαυτήν εις πάντα Έλληνα διά την αυτή τελουμένην εορτήν του Ευαγγελισμού της Υπεραγίας Θεοτόκου, είναι προσέτι λαμπρά και χαρμόσυνος διά την κατ' αυτήν την ημέραν έναρξιν του περί της ανεξαρτησίας αγώνος του ελληνικού Έθνους, καθιερούμεν την ημέραν ταύτην εις το διηνεκές ως ημέραν εθνικής εορτής...».)
11 Απριλίου: Εξεγείρονται οι κάτοικοι της Ύδρας γιατί θέλουν να εξαιρεθούν από το νόμο περί στρατολογίας, προβάλλοντας το επιχείρημα ότι πολλοί νέοι του νησιού υπηρετούν στο ναυτικό και αρκετοί άντρες έχουν χάσει τη ζωή του, στη διάρκεια του Αγώνα. Η στάση διαρκεί σχεδόν πέντε μέρες, χωρίς όμως αποτέλεσμα για τους Υδραίους.
25 Σεπτεμβρίου: Εκδίδεται η εφημερίδα «Αιών» από τον ιστορικό Ιωάννη Φιλήμονα. Η έκδοσή της θα διακοπεί το 1891.
Γεννιέται στο Ναύπλιο ο ποιητής Αχιλλέα Παράσχος (η καταγωγή του είναι από τη Χίο), ο κορυφαίος εκπρόσωπος της Αθηναϊκής Σχολής (πεθαίνει στην Αθήνα το 1895).
Γεννιέται στην Τήνο ο γλύπτης Γεώργιος Βιτάλης (πεθαίνει στην Αλεξάνδρεια το 1901). Πιο γνωστά έργα του είναι: ο ανδριάντας του Γλάδστωνα μπροστά από το Πανεπιστήμιο Αθηνών και ο τάφος του Γεωργίου Αβέρωφ στο Α΄ Νεκροταφείο Αθηνών.
1839 *Ιανουάριος:* Ιδρύεται στο Λονδίνο από Άγγλους κεφαλαιούχους η Ιονική Τράπεζα.
2 Ιουλίου: Μπαίνει ο θεμέλιος λίθος του κτιρίου του Πανεπιστημίου Αθηνών. Τα σχέδια του υπό ανέγερση κτιρίου ανήκουν στο Δανό αρχιτέκτονα Χριστιανό Χάνσεν. Τελικά το κτίριο θα ολοκληρωθεί το 1864.
20 Οκτωβρίου: Ο Θεόφιλος Καΐρης, ο οποίος κατηγορείται για θεοσεβισμό (απορρίπτει την τριαδολογία και τη χριστολογία και επιμένει στην ηθικοποίηση του ατόμου για την πρόοδο τη κοινωνίας), καταθέτει ενώπιον της Ιεράς Συνόδου των Μητροπολιτών της Ελλάδος.
1840 *15 Ιουλίου:* Υπογράφεται στο Λονδίνο η ομώνυμη συνθήκη με την οποία η Κρήτη επανέρχεται υπό την οθωμανική κυριαρχία. Με αυτή τη συνθήκη τερματίζεται ο Τουρκοαιγυπτιακός Πόλεμος.
Ο Ελβετός Schaub αναφέρει για την περιοχή όπου βρίσκεται σήμερα η Πλατεία Ομονοίας: «Αι οδοί Ερμού και Αιόλου, εκτεινόμεναι έξω της πόλεως, καταλήγουν σε μιαν κοιλάδα, η οποία αποτελεί κατά προτίμησιν τον τόπον όπου οι Αθηναίοι πηγαίνουν περίπατον».
Έρχεται στο φως το Ωδείο Ηρώδου του Αττικού.
Αποπερατώνεται στην Αθήνα το Θέατρο του Μπούκουρα, το πρώτο λιθόκτιστο θέατρο της πρωτεύουσας.
Γεννιέται στην Τρίπολη ο φιλόλογος και υπέρμαχος της αρχαΐζουσας Γεώργιος Μιστριώτης (πεθαίνει στην Αθήνα το 1916).
Γεννιέται στην Τήνο ο γλύπτης Δημήτριος Φιλιππότης (πεθαίνει στην Αθήνα το 1919). Πιο γνωστό του έργο: Ο Ξυλοθραύστης (Ζάππειο).
1841 *10 Φεβρουαρίου:* Ο Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος αναλαμβάνει την προεδρία του υπουργικού συμβουλίου.
30 Μαρτίου: Ιδρύεται η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος με πρώτο διοικητή της τον Γεώργιο Σταύρου.
30 Απριλίου: Η νεοσύστατη Εθνική Τράπεζα εκδίδει το πρώτο της χαρτονόμισμα, ονομαστικής αξίας πεντακοσίων δραχμών.
6 Ιουλίου: Ο Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος σχηματίζει βραχύβια κυβέρνηση.
10 Αυγούστου: Ο Αντώνιος Κριεζής διαδέχεται τον Αλέξανδρο Μαυροκορδάτο στην προεδρία

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NETWORK ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

του υπουργικού συμβουλίου. Ουσιαστικά κυβερνά ο ίδιος ο Όθων μέχρι την Επανάσταση της 3ης Σεπτεμβρίου του 1843.
1842 *25 Σεπτεμβρίου:* Εκδίδεται η εφημερίδα «Συνταγματική» από τον Χ. Σακελλαρίδη. Η έκδοσή της διακόπτεται το 1868.
Η Εθνική Βιβλιοθήκη μεταφέρεται στο Ναό του Αγίου Ελευθερίου και συγχωνεύεται με την πανεπιστημιακή.
Γεννιέται στην Τήνο ο ζωγράφος Νικόλαος Γύζης (πεθαίνει στο Μόναχο το 1901).
1843 *3 Φεβρουαρίου:* Πεθαίνει ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης (γεννήθηκε στις 3 Απριλίου του 1770).
3 Σεπτεμβρίου: Επαναστατική κίνηση στρατιωτικών μονάδων των Αθηνών και πολιτών υπό την αρχηγία του Δ. Καλλέργη, του Ι. Μακρυγιάννη και του Α. Λόντου. Κύριο αίτημα των επαναστατών είναι η παραχώρηση Συντάγματος και η αποχώρηση των ξένων. Μετά τα γεγονότα της Επανάστασης της 3ης Σεπτεμβρίου ο Όθων αναθέτει την προεδρία του υπουργικού συμβουλίου στον Ανδρέα Μεταξά, έναν από τους ηγέτες της Επανάστασης. Την ίδια μέρα προκηρύσσονται εκλογές για την ανάδειξη των μελών της εθνοσυνέλευσης που θα προετοιμάσει Σύνταγμα.
Οκτώβριος-Νοέμβριος: Διενεργούνται εκλογές πληρεξουσίων με βάση το νόμο της 4ης Μαρτίου του 1829. Εκλέγονται 244 πληρεξούσιοι που εκπροσωπούν τις ελεύθερες αλλά και υπόδουλες περιοχές, καθώς και τις ελληνικές παροικίες του εξωτερικού.
8 Νοεμβρίου: Αρχίζει τις εργασίες της η Α΄ Εθνοσυνέλευση με πρόεδρο τον ηλικίας 103 ετών Πανούτσο Νοταρά.
23 Νοεμβρίου: Η εθνοσυνέλευση αποφασίζει να ονομαστεί «η της Γ΄ Σεπτεμβρίου εν Αθήναις Εθνική των Ελλήνων Συνέλευσις».
1844 *16 Φεβρουαρίου:* Ο Κ. Κανάρης γίνεται πρόεδρος του υπουργικού συμβουλίου.
18 Μαρτίου: Ο Όθων ορκίζεται πίστη στο Σύνταγμα, που δημοσιεύεται την ίδια μέρα στην «Εφημερίδα της Κυβερνήσεως». Η εθνοσυνέλευση ψηφίζει εκλογικό νόμο με τον οποίο καθιερώνεται (σχεδόν) η καθολική ψηφοφορία. Αποκλείονται όλοι όσοι δεν διαθέτουν κινητή ή ακίνητη περιουσία και οι γυναίκες.
Ο νόμος αυτός εφαρμόζεται σε όλες τις εκλογές μέχρι την έξωση του Όθωνα. Με αυτόν καθιερώνεται η άμεση με ψηφοδέλτια εκλογή. Βουλευτές εκλέγονται εκείνοι που λαμβάνουν την απόλυτη πλειοψηφία.
30 Μαρτίου: Ο Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος σχηματίζει την τρίτη του κυβέρνηση, η οποία είναι και αυτή βραχύβια. Η κυβέρνησή του διεξάγει τις πρώτες βουλευτικές εκλογές στο ελεύθερο ελληνικό κράτος. Θα παραιτηθεί στις 4 Αυγούστου διαμαρτυρόμενος για τη στάση του Όθωνα.
6 Αυγούστου: Ο Ιωάννης Κωλέττης, το κόμμα του οποίου ήρθε τρίτο στις εκλογές που διεξήχθησαν στις αρχές Ιουνίου (2-9 Ιουνίου), αναλαμβάνει τη διακυβέρνηση της χώρας. Θα παραμείνει στην εξουσία μέχρι το 1847. Στις εκλογές ο Α. Μεταξάς πήρε πενήντα πέντε έδρες, ο Α. Μαυροκορδάτος είκοσι οκτώ και ο Κωλέττης είκοσι. Σε μια ομιλία του στη Βουλή ο Κωλλέτης αναφέρεται για πρώτη φορά στη «Μεγάλη Ιδέα».
1845 *4 Ιουλίου:* Σε άρθρο εναντίον του Κωλέττη στην εφημερίδα «Αιών» μνημονεύεται για πρώτη φορά η λέξη δικτατορία. Ο Ηπειρώτης πολιτικός περιγράφει τον τρόπο διακυβέρνησης της χώρας.
8 Ιουλίου: Στην εφημερίδα «Αθηνά» αναφέρονται τα εξής: «Το υδραγωγείον έχει ασφαλισθεί από τους Τούρκους προς τους Αμπελοκήπους (κοντά στον Άγιο Δημήτριο Αμπελοκήπων) διά να ποτίζουν τους κήπους των. Τώρα οι κάτοικοι ζητούν να καθαρισθεί διότι τα νερά είναι ακάθαρτα και φέρουν ασθενείας».
1846 *10 Μαρτίου:* Θεμελιώνεται το Αρσάκειον Μέγαρον, το οποίο ανεγείρεται με δαπάνες του Απόστολου Αρσάκη και σε σχέδια του Λύσανδρου Καυτατζόγλου.
11 Σεπτεμβρίου: Ιδρύεται η Γαλλική Αρχαιολογική Σχολή Αθηνών.
1847 *25 Ιανουαρίου:* Σοβαρό επεισόδιο ανάμεσα στον Όθωνα και στον πρεσβευτή της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας Κωνσταντίνο Μουσούρο, με αφορμή την άρνηση του δεύτερου να χορηγήσει διαβατήριο στον υπασπιστή του βασιλιά, Τσάμη Καρατάσο, για να ταξιδέψει στην Κωνσταντινούπολη. Εξαιτίας του επεισοδίου διακόπτονται οι διπλωματικές σχέσεις ανάμεσα στις δύο χώρες, οι οποίες τελικά αποκαθίστανται το Φεβρουάριο του 1848

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

(Μουσουρικά).
14 Απριλίου: Ο Όθων διαλύει τη Βουλή και προκηρύσσει εκλογές.
Ιούλιος-Αύγουστος: Διενεργούνται εκλογές στις οποίες ο Ιωάννης Κωλέττης κερδίζει την απόλυτη πλειοψηφία σε σύνολο 127 εδρών. Το αποτέλεσμα αμφισβητείται -δικαίως- από όλους τους αντιπάλους του Ηπειρώτη πολιτικού, γιατί θεωρείται προϊόν βίας και νοθείας.
31 Αυγούστου: Πεθαίνει ο Ιωάννης Κωλέττης (γεννήθηκε στα Ιωάννινα το 1773).
5 *Σεπτεμβρίου:* Ο Κ. Τζαβέλας αναλαμβάνει πρωθυπουργός της χώρας. Θα παραμείνει στην εξουσία μέχρι το Μάρτιο του 1848.
18 Δεκεμβρίου: Πυρκαγιά καταστρέφει ολοκληρωτικά την οικία της Δουκίσσης της Πλακεντίας (στη γωνία των οδών Αγησιλάου και Μυλλέρου). Στο υπόγειο η δούκισσα φύλαγε το ταριχευμένο σώμα της κόρης της που είχε πεθάνει από τύφο στη Βηρυτό.
Οι υπηρεσίες του Δήμου Αθηναίων αποκαλύπτουν το σύνολο της διαδρομής του Αδριάνειου Υδραγωγείου.
1848 *8 Μαρτίου:* Ο Γ. Κουντουριώτης αναλαμβάνει πρωθυπουργός της χώρας.
4 Απριλίου: Με κυβερνητική απόφαση αναστέλλεται η μετατρεψιμότητα των ελληνικών τραπεζογραμματίων και επιβάλλεται, λόγω της διεθνούς οικονομικής ύφεσης που επικρατεί, η αναγκαστική κυκλοφορία. Το μέτρο θα ισχύσει μέχρι τις 15 Δεκεμβρίου του 1848.
15 Οκτωβρίου: Ο Κ. Κανάρης διορίζεται πρωθυπουργός.
Γεννιέται στο Μύρθιο Ρεθύμνου ο γλωσσολόγος Γεώργιος Χατζηδάκις (πεθαίνει στην Αθήνα το 1941).
1849 *12 Δεκεμβρίου:* Ο Α. Κριεζής σχηματίζει τη δεύτερη κυβέρνησή του, η οποία αναδεικνύεται η μακροβιότερη μέχρι εκείνη τη στιγμή ελληνική κυβέρνηση.
Γεννιούνται οι συγγραφείς Γεώργιος Βιζυηνός και Αργύρης Εφταλιώτης.
1850 *4 Ιανουαρίου:* Μετά την άρνηση της Ελλάδας να υποχωρήσει στην απαίτηση της Αγγλίας να αποζημιωθεί ο Βρετανός υπήκοος Δον Πατσίφικο, πορτογαλικής καταγωγής, ισραηλίτης στο θρήσκευμα, για τις ζημιές που προξένησε στο σπίτι του το Πάσχα του 1849 φανατισμένος όχλος, μοίρα του βρετανικού στόλου υπό το ναύαρχο Πάρκερ αποκλείει για ένα σχεδόν εξάμηνο τα ελληνικά παράλια (Παρκερικά).
29 Ιουνίου: Αναγνωρίζεται με Συνοδικό Τόμο του Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως το αυτοκέφαλο της Εκκλησίας της Ελλάδος.
6 Ιουλίου: Λήγει ο αποκλεισμός των ελληνικών παραλίων από το βρετανικό στόλο μετά την ικανοποίηση μέρους των απαιτήσεων των Βρετανών.
29 Ιουλίου: Η Μείζων Σύνοδος του Οικουμενικού Πατριαρχείου εκδίδει συνοδικό τόμο με τον οποίο αναγνωρίζει το αυτοκέφαλο της Εκκλησίας της Ελλάδος.
9 Σεπτεμβρίου: Η Αμαλία, που εκτελεί χρέη αντιβασιλέα αφού ο Όθων βρίσκεται στο εξωτερικό, διαλύει τη Βουλή και προκηρύσσει εκλογές.
Σεπτέμβριος-Οκτώβριος: Ο Αντ. Κριεζής κερδίζει την απόλυτη πλειοψηφία στις εκλογές που διενεργούνται (100 έδρες σε σύνολο 131).
26 Νοεμβρίου: Δώδεκα Επτανήσιοι βουλευτές (Ριζοσπάστες) με διακήρυξή τους εκφράζουν την επιθυμία του λαού των Επτανήσων για ένωση με την Ελλάδα.
1851 *4 Μαρτίου:* Γεννιέται στη Σκιάθο ο Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης, γιος του ιερέα Αδαμάντιου Εμμανουήλ και της Γκιουλώς Μοραΐτη.
Γεννιούνται οι Αλέξανδρος Πάλλης και Αλέξανδρος Μωραϊτίδης.
1852 Ανεγείρεται το Αρσάκειο Μέγαρο από το κληροδότημα του Α. Αρσάκη.
Γεννιούνται ο ζωγράφος Γ. Ιακωβίδης, ο Γεώργιος Σουρής και ο Νικόλαος Πολίτης, «πατέρας» της ελληνικής λαογραφίας.
1853 *22 Σεπτεμβρίου:* Η κήρυξη του Κριμαϊκού Πολέμου ανάμεσα στην Οθωμανική Αυτοκρατορία, η οποία έχει την υποστήριξη της Γαλλίας και της Αγγλίας, και τη Ρωσία γίνεται δεκτή με ενθουσιασμό από την ελληνική πολιτική ηγεσία και το βασιλιά Όθωνα, που πιστεύουν στη νίκη των Ρώσων.
23 Σεπτεμβρίου: Ο Όθων διαλύει τη Βουλή και προκηρύσσει εκλογές.
Νοέμβριος: Ο Αντ. Κριεζής κερδίζει την απόλυτη πλειοψηφία στις εκλογές που διενεργούνται (σύνολο εδρών: 138).
1854 *11 Ιανουαρίου:* Επαναστατικός αναβρασμός ανάμεσα στους υπόδουλους Έλληνες της Θεσσαλίας και της Ηπείρου. Σημειώνεται έντονη δράση αντάρτικων σωμάτων.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

10 Μαρτίου: Διακόπτονται οι ελληνοτουρκικές διπλωματικές σχέσεις εξαιτίας της δράσης αντάρτικων σωμάτων στη Θεσσαλία και τη Μακεδονία.
14 Μαΐου: Αρχίζει ο αποκλεισμός του Πειραιά από βρετανικά και γαλλικά πολεμικά πλοία. Από τα πληρώματά τους μεταδίδεται στην πρωτεύουσα επιδημία χολέρας.
1 Απριλίου: Έναρξη της Επανάστασης στη Χαλκιδική από το συνταγματάρχη του ελληνικού στρατού Τσάμη Καρατάσο, ο οποίος αυτοανακηρύσσεται «αρχιστράτηγος της Μακεδονίας».
1855 *22 Απριλίου:* Με το Ν.ΣΠΑΔ/22.4.1855 ορίζονται οι προϋποθέσεις για τη σύσταση ανώνυμης ναυτιλιακής εταιρείας παράλιας ναυσιπλοΐας.
21 Σεπτεμβρίου: Εκδίδεται στην Τεργέστη η εφημερίδα «Ημέρα» από τον Ιωάννη Ισιδωρίδη Σκυλίτση. Το 1912, ως «Νέα Ημέρα» πλέον συνεχίζει την πορεία της στην Αθήνα. Η έκδοσή της διακόπτεται το 1945.
22 Σεπτεμβρίου: Μετά την παραίτηση της κυβέρνησης Α. Μαυροκορδάτου σχηματίζει κυβέρνηση ο Δημήτριος Βούλγαρης.
1856 *18 Φεβρουαρίου:* Δημοσιεύεται στην Κωνσταντινούπολη το αυτοκρατορικό διάταγμα Χάτι Χουμαγιούν. Με αυτό, μεταξύ άλλων, διασφαλίζονται τα δικαιώματα των χριστιανικών κοινοτήτων της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.
18 Μαρτίου: Υπογράφεται η Συνθήκη των Παρισίων, με την οποία τερματίζεται ο Κριμαϊκός Πόλεμος και περιορίζεται η ρωσική επιρροή. Οι Μεγάλες Δυνάμεις εγγυώνται την εδαφική ακεραιότητα της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.
Οκτώβριος: Διενεργούνται εκλογές, στις οποίες ο Δ. Βούλγαρης κερδίζει την απόλυτη πλειοψηφία σε σύνολο 138 εδρών.
28 Οκτωβρίου: Με βασιλικό διάταγμα εγκρίνεται η ίδρυση ελληνικής ατμοπλοϊκής εταιρείας με την ονομασία «Ελληνική Ατμοπλοΐα».
1857 *2 Φεβρουαρίου:* Πεθαίνει στην Κέρκυρα ο εθνικός μας ποιητής Διονύσιος Σολωμός.
18 Φεβρουαρίου: Ο αγγλογαλλικός στρατός κατοχής φεύγει από την Ελλάδα.
13 Νοεμβρίου: Παραιτείται η κυβέρνηση Δ. Βούλγαρη. Σχηματίζεται νέα κυβέρνηση υπό τον Αθανάσιο Μιαούλη.
1858 *20 Ιανουαρίου:* Η Ιόνιος Βουλή με ψήφισμά της που εισηγείται ο Κωνσταντίνος Λομβάρδος ζητά την ένωση των Επτανήσων με την Ελλάδα.
16 Ιουλίου: Με βασιλικό διάταγμα εγκρίνεται η ανέγερση Βουλευτηρίου στο χώρο του προσωρινού Βουλευτηρίου.
15 Αυγούστου: Μπαίνει ο θεμέλιος λίθος του νέου Βουλευτηρίου -Παλαιά Βουλή-, που θα ανεγερθεί σε σχέδια του αρχιτέκτονα Francois Boulanger.
19 Αυγούστου: Με βασιλικό διάταγμα θεσμοθετούνται τα «Ολύμπια», ετήσιες εκθέσεις ελληνικών προϊόντων, στο πλαίσιο των οποίων τελούνται και αθλητικοί αγώνες.
9 Νοεμβρίου: Φτάνει στα Επτάνησα ο υπουργός των Εξωτερικών της Αγγλίας Gladstone για να συζητήσει για τη μεταρρύθμιση του υπάρχοντος καθεστώτος.
1859 *1 Ιανουαρίου:* Κατασκευή και λειτουργία της πρώτης τηλεγραφικής γραμμής στην Ελλάδα ανάμεσα στην Αθήνα και τον Πειραιά και λίγο αργότερα της τηλεγραφικής γραμμής Αθήνας-Αιγίου-Πάτρας.
13 Ιανουαρίου: Γεννιέται στην Πάτρα ο ποιητής Κωστής Παλαμάς (πεθαίνει το 1943), δημιουργός του «Δωδεκάλογου του Γύφτου» και της «Φλογέρας του Βασιλιά».
12 Φεβρουαρίου: Από τον τηλεγραφικό σταθμό Αθηνών διαβιβάζεται το πρώτο διεθνές τηλεγράφημα στον τηλεγραφικό σταθμό Κωνσταντινουπόλεως.
10 Μαΐου: Συγκρούσεις ανάμεσα σε φοιτητές που φορούν ψάθινα καπέλα Σίφνου (σκιάδια) και στην αστυνομία καταλήγουν σε αντικυβερνητικές διαδηλώσεις, τραυματισμούς και συλλήψεις διαδηλωτών. Τα επεισόδια, τα οποία κράτησαν δύο ημέρες, έμειναν στην ιστορία ως Σκιαδικά.
2 Αυγούστου: Θεμελιώνεται από τον Όθωνα το μέγαρο της Ακαδημίας Αθηνών.
1860 *3 Σεπτεμβρίου:* Επεισόδια στη διάρκεια διαδήλωσης στην Πλατεία Συντάγματος για την επέτειο της Επανάστασης της 3ης Σεπτεμβρίου του 1843 καταλήγουν σε συνθήματα εναντίον του Όθωνα και συλλήψεις πολλών διαδηλωτών.
16 Νοεμβρίου: Διαλύεται η Βουλή και προκηρύσσονται εκλογές.
1861 *Φεβρουάριος:* Ο Γερμανός αρχιτέκτονας Ερνέστος Τσίλερ φτάνει στην Αθήνα για να επιβλέψει την ανέγερση της Ακαδημίας Αθηνών ως εκπρόσωπος του αρχιτεκτονικού γραφείου

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

του Θ. Χάνσεν.
Φεβρουάριος-Μάρτιος: Ο υπό τον Α. Μιαούλη συνασπισμός κατακτά την απόλυτη πλειοψηφία στις εκλογές που διενεργούνται.
18 Μαΐου: Η «Χρυσή Νεολαία», μυστική μαχητική οργάνωση της εποχής, της οποίας τα πενήντα περίπου μέλη -οπλισμένα- συγκεντρώθηκαν στο καφενείο του Χαφτά (Πλατεία Οθωνος, σήμερα Ομονοίας), αποτυγχάνει να εξοντώσει τον Όθωνα.
6 Σεπτεμβρίου: Αποτυχημένη δολοφονική απόπειρα εναντίον της βασίλισσας Αμαλίας από το φοιτητή Αριστείδη Δόσιο στην περιοχή της Πλατείας Συντάγματος. Ο Δόσιος καταδικάζεται σε θάνατο, αλλά του απονέμεται χάρη από την Αμαλία.
Ο Γουστάβος Κλάους ιδρύει στην Πάτρα την οινοποιητική εταιρεία Achaia Clauss Wine Company Ltd.
1862 *26 Ιουνίου:* «Παύσατε τας κατά των φορολογουμένων απηνείς καταδιώξεις. Μην καταπιέζητε την γεωργικής τάξιν..» αναφέρεται σε άρθρο της εφημερίδας «Εθνοφύλαξ».
10 Οκτωβρίου: Ξεσπά επανάσταση που οδηγεί στην έξωση του Όθωνα από την Ελλάδα. Αμέσως μετά σχηματίζεται τριμελής επιτροπή, με πρόεδρο τον Δ. Βούλγαρη και μέλη τους Κ. Κανάρη και Μπενιζέλο Ρούφο, η οποία αναλαμβάνει την άσκηση όλων των εξουσιών.
14 Οκτωβρίου: Το αποσήμερο ο αθηναϊκός λαός συγκεντρώνεται στην Πλατεία Όθωνος για να πανηγυρίσει την έξωση του Όθωνα. Μετά τη δοξολογία ο πρόεδρος της Προσωρινής Κυβερνήσεως Δημ. Βούλγαρης απευθύνεται προς το συγκεντρωμένο πλήθος. Ανάμεσα στα άλλα ακούγονται και τα εξής:
«Ας ορκισθώμεν επί της Πλατείας ταύτης, της λαβούσης ήδη το ωραίον της "Ομονοίας" όνομα, και ας είπη έκαστος εξ ημών: Ορκίζομαι πίστιν εις την πατρίδα και υπακοήν εις τας εθνικάς αποφάσεις.».
10 Νοεμβρίου: Διαδηλώσεις στην Αθήνα υπέρ της υποψηφιότητας για τον ελληνικό θρόνο του πρίγκιπα Αλφρέδου, δευτερότοκου γιου της βασίλισσας της Αγγλίας Βικτορίας. Η Αγγλία δεν αποδέχεται την υποψηφιότητα, γιατί κωλύεται από τις διεθνείς συνθήκες που υπογράφτηκαν για το ελληνικό ζήτημα.
19 Νοεμβρίου: Διεξάγεται δημοψήφισμα για την εκλογή νέου βασιλιά. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα του δημοψηφίσματος, όπως αυτά επικυρώνονται με ψήφισμα της Εθνικής Συνέλευσης (22 Ιανουαρίου του 1863), από τις 244.202 ψήφους οι 230.016 είναι υπέρ του Άγγλου πρίγκιπα Αλφρέδου.
24-28 Νοεμβρίου: Γίνονται εκλογές για την ανάδειξη αντιπροσώπων στη Συντακτική Συνέλευση. Οι εκλογές πραγματοποιούνται με βάση τον εκλογικό νόμο του 1844, όπως αυτός τροποποιήθηκε με το ψήφισμα της 23ης Οκτωβρίου του 1862, που προβλέπει την εκλογή πληρεξουσίων και από τους Έλληνες που δεν ζουν στην Ελλάδα.
10 Δεκεμβρίου: Πρώτη συνεδρίαση της συνέλευσης που προέκυψε από τις πρόσφατες εκλογές.
1863 *12 Ιανουαρίου:* Η συνέλευση κηρύσσει «εαυτήν νομίμως συγκεκροτημένην».
19 Ιανουαρίου: Η συνέλευση αποφασίζει να ονομαστεί «Η εν Αθήναις Β΄ των Ελλήνων Συνέλευσις».
11 Φεβρουαρίου: Η συνέλευση, στην οποία πλειοψηφούν οι προοδευτικοί που αποκαλούνται «Ορεινοί», εκλέγει κυβέρνηση με πρωθυπουργό τον Ζ. Βάλβη που θα παραιτηθεί στις 27 Μαρτίου. Συγχρόνως αποφασίζει ότι μέχρι την έλευση του νέου βασιλιά την εκτελεστική εξουσία θα ασκεί ο πρόεδρος της κυβέρνησης.
18 Μαρτίου: «Η εν Αθήναις Β΄ των Ελλήνων Εθνοσυνέλευσις ψηφίζει. Άρθρον 1: Αναγορεύει παμψηφεί τον πρίγκιπα της Δανίας Χριστιανόν, Γουλιέλμον, Φερδινάνδον, Αδόλφον, Γεώργιον, δευτερότοκον υιόν του πρίγκιπος Χριστιανού της Δανίας, συνταγματικόν βασιλέα των Ελλήνων υπό το όνομα Γεώργιος Α΄ Βασιλεύς των Ελλήνων...».
27 Μαρτίου: Παραιτείται η κυβέρνηση Βόλβη. Σχηματίζεται μεταβατική κυβέρνηση υπό τον Διομήδη Κυριακού.
29 Απριλίου: Συγκροτείται κυβέρνηση υπό τον Μπενιζέλο Ρούφο στην οποία κυριαρχούν οι «Ορεινοί». Ο ηττημένος αρχηγός των «Πεδινών» Δημ. Βούλγαρης ετοιμάζεται να επιβληθεί με τη βία.
18 Ιουνίου: Η συμμορία του Κυριάκου υπό την προστασία της Χωροφυλακής καταλαμβάνει τη Μονή των Ασωμάτων στην Αθήνα. Ο υπουργός Στρατιωτικών Π. Κορωναίος διατάσσει τη σύλληψη του λήσταρχου. Ο διοικητής όμως του 6ου Τάγματος κηρύσσει εαυτόν αλληλέγγυο

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

προς τους ληστές. Η σύγκρουση είναι πλέον αναπόφευκτη.
18-20 Ιουνίου: Διεξάγονται σοβαρές και αιματηρές συγκρούσεις ανάμεσα στις αντιτιθέμενες πολιτικές παρατάξεις των «Πεδινών» (Βούλγαρης) και των «Ορεινών» (Κανάρης, Γρίβας) στην περιοχή της Πλατείας Ομονοίας. Αυτές θα τερματιστούν με την παρέμβαση των πρέσβεων των Τριών Δυνάμεων. Ο απολογισμός από τις συγκρούσεις (Ιουνιακά) είναι σχεδόν διακόσιοι νεκροί.
21 Ιουνίου: Ανασχηματίζεται η κυβέρνηση Ρούφου, στους κόλπους της οποίας εντάσσονται πλέον και οι «Πεδινοί». Η κυβέρνηση αυτή θα παραμείνει στην εξουσία μέχρι τις 18 Οκτωβρίου του 1863.
1 Ιουλίου: Οι τρεις προστάτιδες Δυνάμεις υπογράφουν με τη Δανία συνθήκη με την οποία ανανεώνονται οι εγγυήσεις που είχαν δοθεί το 1832 προς την Ελλάδα, επικυρώνεται η εκλογή του πρίγκιπα Γεώργιου ως βασιλιά και τέλος αναγνωρίζεται στον ελληνικό λαό το δικαίωμα να περιορίσει τη βασιλική εξουσία με Σύνταγμα.
23 Σεπτεμβρίου: Η Ιόνιος Βουλή ψηφίζει την ένωση των Επτανήσων με την Ελλάδα.
18 Οκτωβρίου: Ο Γεώργιος Α΄ φτάνει στον Πειραιά με τον ατμοδρόμωνα «Ελλάς». Έπειτα από σύντομη τελετή επιβιβάζεται σε άμαξα και αναχωρεί με κατεύθυνση την Αθήνα όπου γίνεται δεκτός με ενθουσιασμό από το συγκεντρωμένο πλήθος. Την ίδια μέρα παραιτείται η κυβέρνηση Ρούφου. Ο βασιλιάς αναθέτει την εντολή σχηματισμού οικουμενικής κυβέρνησης στον Δ. Βούλγαρη, ο οποίος τελικά συγκροτεί μονοκομματική κυβέρνηση.
19 Οκτωβρίου: Ο Γεώργιος Α΄ ορκίζεται βασιλεύς των Ελλήνων ενώπιον της Β΄ των Ελλήνων Εθνικής Συνέλευσης.
1864 *5 Μαρτίου:* Παραιτείται η κυβέρνηση Βούλγαρη. Ο βασιλιάς αναθέτει στον Κ. Κανάρη το σχηματισμό κυβέρνησης.
10 Απριλίου: Παραιτείται η κυβέρνηση Κανάρη. Ο Βόλβης σχηματίζει μεταβατική κυβέρνηση.
21 Μαΐου: Ελληνικά στρατεύματα αποβιβάζονται στην Κέρκυρα και υψώνουν την ελληνική σημαία.
19 Ιουλίου: Φτάνουν στον Πειραιά 84 Επτανήσιοι βουλευτές οι οποίοι γίνονται δεκτοί με ενθουσιασμό από τους Αθηναίους.
20 Οκτωβρίου: Η εθνοσυνέλευση ψηφίζει το Σύνταγμα.
16 Νοεμβρίου: Ο Γεώργιος Α΄ ορκίζεται πίστη στο νέο Σύνταγμα της χώρας. Την ίδια ημέρα η εθνοσυνέλευση διαλύεται.
21 Νοεμβρίου: Ο εκλογικός νόμος που δημοσιεύεται στην «Εφημερίδα της Κυβερνήσεως» προβλέπει ανάμεσα στα άλλα ότι για τους εκλόγιμους απαραίτητη προϋπόθεση είναι να διαθέτουν ακίνητη περιουσία στην επαρχία που κατέρχονται ως υποψήφιοι. Δικαίωμα ψήφου έχουν όλοι οι Έλληνες που έχουν συμπληρώσει το 21ο έτος της ηλικίας τους και διαθέτουν περιουσία ή εξασκούν οποιοδήποτε επάγγελμα. Το εκλογικό σύστημα εξακολουθεί να είναι το πλειοψηφικό με σχετική όμως πλειοψηφία, ενώ εκλογική περιφέρεια είναι η επαρχία.
1865 *2 Μαρτίου:* Ο Μεσσήνιος πολιτικός Αλέξανδρος Κουμουνδούρος σχηματίζει την πρώτη του κυβέρνηση.
8 Μαρτίου: Προκηρύσσονται βουλευτικές εκλογές οι οποίες θα διεξαχθούν από τις 14 Μαΐου μέχρι την ολοκλήρωσή τους, οπωσδήποτε πριν από τις 22 Μαΐου.
Για πρώτη φορά σε βασιλικό διάταγμα γίνεται αναφορά σε συγκεκριμένη ημερομηνία έναρξης των εκλογών.
6 Μαΐου: Αρχίζουν να λειτουργούν, για πρώτη φορά μετά τους αρχαίους χρόνους, οι εγκαταστάσεις ανακαμίνευσης αργυρομόλυβδου του Λαυρίου.
12-21 Μαΐου: Στις εκλογές που διεξάγονται το κόμμα του Α. Κουμουνδούρου κερδίζει την απόλυτη πλειοψηφία των εδρών.
19 Ιουνίου: Πεθαίνει στο Μπροστένι της Ρουμανίας ο εθνικός ευεργέτης Ευαγγέλης Ζάππας (Λάμποβο, Βόρεια Ήπειρος, 1800).
4 Αυγούστου: Με βασιλικό διάταγμα του Γεώργιου Α΄ οι δύο πρώτες στροφές του «Ύμνου στην Ελευθερία» του Δ. Σολωμού καθιερώνονται ως ο εθνικός ύμνος της Ελλάδας -τις έχει μελοποιήσει ο Νικόλαος Μάντζαρος.
3 Νοεμβρίου: Ο πρωθυπουργός Επαμεινώνδας Δεληγιώργης εξαναγκάζεται σε παραίτηση εξαιτίας της δυσαρέσκειας της κοινής γνώμης για το σύμβουλο του Γεώργιου, Γουλιέλμο Σπόνεκ.

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NETWORK ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

1866 *26 Ιανουαρίου:* Ο Μπενιζέλος Ρούφος σχηματίζει κυβέρνηση η οποία θα παραμείνει στην εξουσία μέχρι τις 9 Ιουνίου του 1866.
Έκρηξη του ηφαιστείου της Θήρας. Το ηφαίστειο ηρεμεί σχεδόν έπειτα από πέντε χρόνια.
21 Αυγούστου: Στα Σφακιά της Κρήτης σε γενική συνέλευση των Κρητών αποφασίζεται η ένωση της Μεγαλονήσου με την Ελλάδα.
11 Σεπτεμβρίου: Ο Μουσταφά πασάς καταστρέφει και πυρπολεί χωριά της περιοχής των Χανίων σε αντίποινα για τη δράση των επαναστατών κατά των τουρκικών στρατευμάτων.
8 Νοεμβρίου: «Ας μη θρηνήσωμεν, ας μην κλαύσωμεν..»: Με αυτό τον τίτλο κυκλοφορεί η αθηναϊκή εφημερίδα «Αιών» στις 17 Νοεμβρίου του 1866, αναφερόμενη στο ολοκαύτωμα του Αρκαδίου. Στη διάρκεια της Κρητικής Επανάστασης του 1866 ισχυρά τουρκοαιγυπτιακά στρατεύματα πολιορκούν τη Μονή του Αρκαδίου κοντά στο Ρέθυμνο στην οποία έχουν κλειστεί 250 αγωνιστές και 1.000 γυναικόπαιδα. Όταν οι πολιορκητές διασπούν τις γραμμές άμυνας και εισέρχονται στον περίβολο του μοναστηριού, ο ηγούμενος Γαβριήλ Μαρινάκης δίνει εντολή στον Κωνσταντίνο Γιαμπουδάκη, ή σύμφωνα με άλλους στον Εμμανουήλ Σκουλά, να ανατινάξει την πυριτιδαποθήκη. Ακολουθεί τρομερή έκρηξη, η οποία έχει ως αποτέλεσμα το θάνατο των περισσότερων εγκλείστων αλλά και δεκάδων πολιορκητών.
1867 *10 Απριλίου:* Με νόμο ανατίθεται η κοπή των ελληνικών νομισμάτων στο Νομισματοκοπείο των Παρισίων.
14 Αυγούστου: Υπογράφεται στο Φρεσλάου συμφωνία συμμαχίας ανάμεσα στη Σερβία και την Ελλάδα.
15 Οκτωβρίου: Τελούνται στην Πετρούπολη οι γάμοι του βασιλιά της Ελλάδας Γεώργιου Α΄ και της Ρωσίδας πριγκίπισσας Όλγας.
11 Νοεμβρίου: Το βασιλικό ζεύγος μετά την τέλεση των γάμων φτάνει στην Ελλάδα με τον ατμοδρόμωνα «Μεσολόγγιον».
17 Δεκεμβρίου: Ο πρωθυπουργός Α. Κουμουνδούρος υποβάλλει την παραίτησή του -διαφωνεί με την εξωτερική πολιτική του βασιλιά- μολονότι εξακολουθεί να ελέγχει την πλειοψηφία της Βουλής.
1868 *25 Ιανουαρίου:* Ο Δημήτριος Βούλγαρης σχηματίζει κυβέρνηση η οποία θα παραμείνει στην εξουσία ένα χρόνο.
26 Ιανουαρίου: Δημοσιεύεται το διάταγμα με το οποίο διαλύεται η Βουλή και προκηρύσσονται εκλογές για την 21η Μαρτίου. Για πρώτη φορά οι εκλογές σχεδιάζεται να διενεργηθούν μέσα σε μία μέρα.
21 Μαρτίου: Σύμφωνα με τα αποτελέσματα των εκλογών, από τις 184 έδρες ο Βούλγαρης λαμβάνει 114, ενώ ο Κουμουνδούρος και ο Δεληγιώργης 70.
21 Ιουλίου: Γεννιέται ο διάδοχος του ελληνικού θρόνου Κωνσταντίνος.
1869 *25 Ιανουαρίου:* Ο Θ. Ζαΐμης σχηματίζει κυβέρνηση η οποία θα παραμείνει στην εξουσία μέχρι τις 9 Ιουλίου του 1870.
27 Φεβρουαρίου: Εγκαινιάζεται η σιδηροδρομική γραμμή που συνδέει τον Πειραιά με την Αθήνα. Η αφετηρία της βρίσκεται στο Θησείο. Το πρώτο δρομολόγιο πραγματοποιείται από ένα συρμό που αποτελείται από μία ατμομηχανή και έξι βαγόνια - καλύπτει τη διαδρομή σε 19 λεπτά. Ανάμεσα στους επιβάτες είναι η βασίλισσα Όλγα και ο πρωθυπουργός Ζαΐμης.
16 Μαΐου: Σύμφωνα με τα αποτελέσματα των εκλογών, από τις 187 έδρες ο Ζαΐμης λαμβάνει 100, ο Κουμουνδούρος 59 και ο Βούλγαρης 30.
1870 *30 Μαρτίου:* Συλλαμβάνονται στην περιοχή του Δήλεσι και κρατούνται ως όμηροι Βρετανοί περιηγητές και Ιταλός διπλωμάτης από τη συμμορία του Τάκου και του Χρήστου Αρβανιτάκη. Οι ληστές απαιτούν χρήματα για να απελευθερώσουν τους ομήρους.
9 Απριλίου: Η δυναμική επέμβαση στρατού και χωροφυλακής για την απελευθέρωση των ομήρων καταλήγει σε σφαγή των Βρετανών περιηγητών και του Ιταλού διπλωμάτη. Την ελληνική κυβέρνηση επικρίνει οξύτατα η Μεγάλη Βρετανία.
1871 *Μάρτιος:* Αγροτική μεταρρύθμιση της κυβέρνησης Κουμουνδούρου.
1872 *26 Φεβρουαρίου:* Η κυβέρνηση Βούλγαρη διενεργεί εκλογές στις οποίες κυριαρχούν η βία και η νοθεία και κερδίζει την πλειοψηφία.
21 Μαρτίου: Η εφημερίδα «Παλιγγενεσία» δημοσιεύει άρθρο εναντίον της Διεθνούς Εταιρείας, δηλαδή της Σοσιαλιστικής Διεθνούς. Το άρθρο καταλήγει ως εξής: «Η καταδίωξις ίσως είναι το προσφορώτερον φάρμακον κατά της επαράτου εταιρείας, ης τα μέλη

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NETWORK ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

εστρατολογήθησαν εκ των κατωτάτων στρωμάτων της ευρωπαϊκής κοινωνίας και εκ φιλοταράχων και διεφθαρμένων». Πρόκειται για εκδήλωση που καταδεικνύει τις προθέσεις της ιθύνουσας τάξης της ελληνικής κοινωνίας απέναντι στις σοσιαλιστικές ιδέες.
1873 *27 Ιανουαρίου:* Στις εκλογές που διενεργούνται από τις 190 έδρες ο Δεληγιώργης παίρνει 85 και η αντιπολίτευση (Κουμουνδούρος, Βούλγαρης, Λομβαρδός, Τρικούπης, Ζαΐμης) 105.
12 Φεβρουαρίου: Πεθαίνει ο Σπυρίδων Τρικούπης, πολιτικός και ιστορικός της Επανάστασης και πατέρας του πολιτικού Χαρίλαου Τρικούπη (γεννήθηκε στο Μεσολόγγι το 1788).
12 Μαρτίου: Ιδρύεται η εταιρεία Μεταλλουργεία Λαυρίου.
12 Νοεμβρίου: Διαδήλωση φοιτητών στα Προπύλαια του Πανεπιστημίου υπέρ της φοιτητικής φάλαγγας διαλύεται από το ιππικό και με τη χρήση, για πρώτη φορά, πυροσβεστικών αντλιών. Θεμελιώνεται το Δημοτικό Θέατρο της Αθήνας. Το έργο που ανεγείρεται σε σχέδια του Ε. Τσίλερ θα ολοκληρωθεί έπειτα από δεκαπέντε περίπου χρόνια.
1874 *29 Ιουνίου:* Δημοσιεύεται στην εφημερίδα «Καιροί» άρθρο του Χαρίλαου Τρικούπη με τίτλο «Τις πταίει». Σε αυτό ο Τρικούπης καταδεικνύει ως υπεύθυνο για την πολιτική κρίση που διέρχεται ο τόπος το βασιλιά Γεώργιο Α΄. Επίσης σχολιάζει αρνητικά τις επιλογές του στο σχηματισμό κυβερνήσεων. Ο Χαρίλαος Τρικούπης ζητά από το βασιλιά να λαμβάνει υπόψη του κατά το σχηματισμό των κυβερνήσεων την Αρχή της Δεδηλωμένης της Βουλής.
1875 *22 Μαρτίου:* Σοβαρά επεισόδια σημειώνονται έξω από ξενοδοχείο «Βυζάντιον» της Πλατείας Συντάγματος ανάμεσα σε βουλευτές του κόμματος του Βούλγαρη, τους περίφημους Στηλίτες, και σε πολίτες που τους αποδοκιμάζουν γιατί παραβιάζουν το Σύνταγμα. Μεταξύ των πολιτών είναι και ο Ρόκος Χοϊδάς, που έρχεται σε συμπλοκή με το βουλευτή Στάικο, με τον οποίο τελικά μονομαχεί (στη διάρκεια της μονομαχίας ο Χοϊδάς τραυματίζεται).
25 Απριλίου: Διαλύεται η κυβέρνηση του Δ. Βούλγαρη. Τη διακυβέρνηση της χώρας αναλαμβάνει ο Χαρίλαος Τρικούπης (27 Απριλίου).
11 Αυγούστου: Ο βασιλεύς Γεώργιος Α΄ στο Λόγο του Θρόνου μεταξύ άλλων σημειώνει: «Απαιτών ως απαραίτητον προσόν των καλουμένων παρ' εμού εις την κυβέρνησιν του τόπου την *δεδηλωμένην* προς αυτούς εμπιστοσύνην της πλειονοψηφίας των αντιπροσώπων του Έθνους».
1876 3 *Απριλίου:* Πεθαίνει στη Βιέννη ο βαρόνος και μέγας ευεργέτης Σίμων Σίνας. Το πιο γνωστό ευεργέτημά του είναι τα χρήματα που έδωσε για την ανέγερση της Ακαδημίας των Αθηνών. Σημαντική είναι επίσης η συμβολή του στην ανέγερση του Αστεροσκοπείου Αθηνών.
1877 *18 Ιανουαρίου:* Ο Ρώσος στρατηγός Ιγνατίεφ επισκέπτεται την Αθήνα. Σλαβόφωνοι των Αθηνών συγκεντρώνονται για να τον υποδεχτούν. Την επομένη ο «Μακεδονικός Σύλλογος Αθηνών» απαντά με ενθουσιώδη διαδήλωση.
2 Σεπτεμβρίου: Πεθαίνει ο ήρωας της Επανάστασης του 1821 και πολλές φορές πρωθυπουργός Κωνσταντίνος Κανάρης (γεννήθηκε το 1790).
17 Σεπτεμβρίου: Ο εκλογικός νόμος ΧΜΗ επιβάλλει τη συμμετοχή της δικαστικής εξουσίας σε όλα τα στάδια της εκλογικής διαδικασίας και κατά την κατάρτιση των εκλογικών καταλόγων. Με τον παραπάνω νόμο καταργείται κάθε τιμοκρατικός περιορισμός του εκλογικού δικαιώματος και περιορίζεται ο χρόνος ψηφοφορίας στη μία ημέρα. Τέλος επιβάλλονται αυστηρές κυρώσεις στις παραβάσεις που γίνονται στη διάρκεια των εκλογών.
1878 *11 Ιανουαρίου:* Ο Αλέξανδρος Κουμουνδούρος σχηματίζει την ένατη κατά σειρά κυβέρνησή του, η οποία θα παραμείνει στην εξουσία μέχρι τις 21 Οκτωβρίου του 1878.
15 Ιανουαρίου: Φιλοπόλεμο συλλαλητήριο στην Αθήνα καταλήγει σε αιματηρές συγκρούσεις με την αστυνομία. Το γεγονός αυτό έχει ως αποτέλεσμα τέσσερις νεκρούς διαδηλωτές και πολλούς τραυματίες.
3 Μαρτίου: Τουρκικά στρατεύματα καταστρέφουν το Λιτόχωρο σε αντίποινα για την επανάσταση στην περιοχή της Πιερίας.
9 Απριλίου (Κυριακή των Βαΐων): Ο Παλαμάς απαγγέλλει το ποίημά του «Μισολόγγι στον Τάφο των Ηρώων» στη διάρκεια των εκδηλώσεων για την επέτειο της Εξόδου.
13 Ιουλίου: Υπογράφεται στο Βερολίνο η ομώνυμη συνθήκη (ανάμεσα στη Γερμανία, τη Γαλλία, τη Ρωσία, την Αγγλία, την Αυστρία, την Ιταλία και την Οθωμανική Αυτοκρατορία) με την οποία αποκαθίστανται οι αδικίες της Συνθήκης του Αγίου Στεφάνου (Μάρτιος του 1878), ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά τη δημιουργία της Μεγάλης Βουλγαρίας. Το ελληνικό υπόμνημα που

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

περιλαμβάνει διεκδικήσεις στη Θεσσαλία, την Κρήτη και την Ήπειρο γίνεται μερικώς αποδεκτό και εντάσσεται στο 13ο Πρωτόκολλο των αποφάσεων του συνεδρίου.
1879 *22 Σεπτεμβρίου:* Στο φύλλο της «Εφημερίδος της Κυβερνήσεως» η Αθήνα αναφέρεται ότι έχει γεμίσει, για πρώτη φορά, από χρωματιστές αφίσες υποψήφιων βουλευτών. Στο ίδιο φύλλο ο υποψήφιος βουλευτής Κρανέας Ρόκος Χοϊδάς διακηρύσσει την πίστη του στη δημοκρατία και την αποστροφή του στη μοναρχία.
1880 *27 Οκτωβρίου:* Πεθαίνει στην Αθήνα ο Θρασύβουλος Ζαΐμης ο οποίος διατέλεσε τέσσερις φορές πρόεδρος της Βουλής και δύο φορές πρωθυπουργός (Κερπίνη Καλαβρύτων, 29 Οκτωβρίου του 1822).
1881 *2 Ιουλίου:* Υπό την έντονη πίεση των Μεγάλων Δυνάμεων η Οθωμανική Αυτοκρατορία αναγκάζεται να υπογράψει με την Ελλάδα την τελική Σύμβαση της Κωνσταντινουπόλεως με την οποία εκχωρεί στη δεύτερη το μεγαλύτερο μέρος της Θεσσαλίας, το φρούριο της Πούντας στον Αμβρακικό Κόλπο και την περιοχή της Άρτας.
20 Δεκεμβρίου: Στις εκλογές που διεξάγονται εκλέγονται και έξι βουλευτές που τάσσονται υπέρ της αβασίλευτης δημοκρατίας. Οι βουλευτές αυτοί είναι οι: Γ. Φιλάρετος, Τ. Φιλήμων, Α. Πετσάλης, Γ. Μαυρομαράς, Α. Ρηγόπουλος και Χ. Δουζίνας. Από αυτούς μόνο ο Γ. Φιλάρετος θα παραμείνει πιστός στις ιδέες του.
1882 *4 Μαΐου:* Υπογράφεται η σύμβαση μεταξύ του ελληνικού δημοσίου και της εταιρείας Μεταλλουργεία Λαυρίου για την κατασκευή της σιδηροδρομικής γραμμής Αθηνών-Λαυρίου με διακλάδωση προς την Κηφισιά.
1883 Αρχίζουν από τον αρχαιολόγο Παναγιώτη Καββαδία οι ανασκαφές στη λεγόμενη «περσική επίχωση» της Ακρόπολης των Αθηνών. Οι ανασκαφές θα διαρκέσουν επτά περίπου χρόνια και θα φέρουν στο φως πολλά αγάλματα της Αρχαϊκής Περιόδου.
1884 *28 Μαρτίου:* Γεννιέται στη Λευκάδα ο Άγγελος Σικελιανός (πεθαίνει το 1951).
8 Αυγούστου: Τελούνται στον Πειραιά πάνω στη φρεγάτα «Ελλάς» τα εγκαίνια της Σχολής Ναυτικών Δοκίμων, πρώτος διοικητής της οποίας είναι ο πλωτάρχης Ηλίας Κανελλόπουλος.
1885 *4 Φεβρουαρίου:* Η πρώτη αμαξοστοιχία με δέκα βαγόνια φτάνει στο σταθμό της Κηφισιάς - έχει ξεκινήσει από την Αθήνα.
11 Φεβρουαρίου: Διαλύεται η Βουλή και προκηρύσσονται εκλογές.
7 Απριλίου: Νίκη του Δηλιγιάννη στις εκλογές.
Εκδίδεται στην Αθήνα η σοσιαλιστική εφημερίδα «Άρδην» από όμιλο στον οποίο συμμετέχουν ο Ρόκος Χοϊδάς, Πλάτων Δράκουλης και Γρηγόριος Ξενόπουλος.
1886 *29 Ιουνίου:* Στη «Νέα Εφημερίδα» αναφέρεται ότι στα μουσικά καφενεία της εποχής (καφέ αμάν) θριαμβεύουν δύο αοιδοί από την Ανατολή, η χανεντέ Φωφώ η Πολίτισσα και η κιορ Κατίνα από τη Σμύρνη. Η Αθήνα σείεται από τα αμάν αμάν, αντιδρώντας έτσι στην παντοκρατορία των «Οφφεμπαχιάδων».
1 Σεπτεμβρίου: Ξεκινά τη λειτουργία του το εργοστάσιο κατασκευής πίλων του Ηλία Πουλόπουλου και του Γεώργιου Παπασπυρόπουλου στην οδό Πλούτωνος στην Αρχαία Αγορά.
1887 *3 Ιανουαρίου:* Οι οπαδοί του Τρικούπη πραγματοποιούν την πρώτη σημαντική προεκλογική διαδήλωση στην ιστορία της Πλατείας Συντάγματος. Περισσότερα από 10.000 άτομα επευφημούν στην πλατεία τον αρχηγό τους.
4 Ιανουαρίου: Σύμφωνα με τα αποτελέσματα των εκλογών, από τις 150 έδρες ο Τρικούπης λαμβάνει 90 και η αντιπολίτευση (Δεληγιάννης, Καραπάνος, Σωτηρόπουλος, Ράλλης, Παπαμιχαλόπουλος) 60. Ο Παναγής Βαλλιάνος προσφέρει το ποσό των 2.500.000 δραχμών για την ανέγερση της Εθνικής Βιβλιοθήκης.
1888 *13 Φεβρουαρίου:* Γεννιέται στο Καλέντζι Αχαΐας ο Γεώργιος Παπανδρέου, τρίτο παιδί του εφημέριου του χωριού παπα-Ανδρέα Σταυρόπουλου.
20 Ιουνίου: Υπογράφεται συμφωνία ανάμεσα στο Δήμο Αθηναίων και τον επιχειρηματία Κάρολο Χορν, στο πλαίσιο της οποίας ο δεύτερος αναλαμβάνει την υποχρέωση να κατασκευάσει αποχωρητήρια σε διάφορες πλατείες των Αθηνών.
1889 *16 Μαρτίου:* Ο Κωστής Παλαμάς σε ομιλία του στο Φιλολογικό Σύλλογο Παρνασσό παρουσιάζει επίσημα τον ποιητή Ανδρέα Κάλβο στο κοινό της Αθήνας («Κάλβος ο Ζακύνθιος»).
1890 *3 Μαΐου:* Πεθαίνει στις φυλακές Χαλκίδας ο βουλευτής, πρώην αντεισαγγελέας εφετών

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Ρόκος Χοϊδάς, ο οποίος είχε αρνηθεί να υποβάλει αίτηση χάριτος. Ο Χοϊδάς είχε καταδικαστεί σε τριετή φυλάκιση για άρθρο που δημοσίευσε στην εφημερίδα «Ραμπαγάς» και θεωρήθηκε προσβλητικό για τη βασιλική οικογένεια. Διακήρυττε ότι η εθνική κυριαρχία και ο νόμος είναι πάνω από το βασιλιά.
18 Αυγούστου: Διαλύεται η Βουλή και προκηρύσσονται εκλογές.
Συστήνεται ο «Λόχος Τηλεγραφητών» του ελληνικού στρατού.
1891 Αρχίζουν οι εργασίες για την ανέγερση του ανακτόρου του τότε διαδόχου σε σχέδια του Ε. Τσίλερ (σημερινό Προεδρικό Μέγαρο). Το έργο θα ολοκληρωθεί το 1897.
1892 *17 Φεβρουαρίου:* Ο βασιλιάς Γεώργιος Α΄ αποπέμπει τον πρωθυπουργό Δηλιγιάννη μολονότι η κυβέρνησή του έχει την εμπιστοσύνη της Βουλής. Η ενέργεια αυτή αποτελεί άρνηση της Αρχής της Δεδηλωμένης.
3 Μαΐου: Στις εκλογές που διενεργούνται από τις 207 έδρες ο Τρικούπης λαμβάνει 160 και η αντιπολίτευση (Δεληγιάννης, Ράλλης, Κωνσταντόπουλος) 47.
1893 *2 Μαΐου:* Διοργανώνεται στην Αθήνα το πρώτο συλλαλητήριο των Ελλήνων σοσιαλιστών στο Παναθηναϊκό Στάδιο. Στο πλήθος απευθύνεται ο ιδρυτής του κινήματος στην Ελλάδα Πλάτων Δράκουλης.
25 Ιουλίου: Εγκαινιάζεται η Διώρυγα της Κορίνθου, χωρίς την παρουσία του ανθρώπου που αποφάσισε τη δημιουργία αυτού του έργου, του Χαρίλαου Τρικούπη.
30 Νοεμβρίου: Ιδρύεται από τον Αντώνιο Καλλέργη η Τράπεζα Αθηνών.
1894 Ξεκινά τη λειτουργία του το νέο εργοστάσιο κατασκευής πίλων του Ηλία Πουλόπουλου στην περιοχή των Πετραλώνων (Πιλ-Πουλ).
1895 *10 Ιανουαρίου:* Ο Χαρίλαος Τρικούπης υποβάλλει την παραίτησή του στο βασιλιά Γεώργιο Α΄ γιατί διαφωνεί με το Στέμμα.
12 Ιανουαρίου: Ο Ν. Δραγούμης σχηματίζει κυβέρνηση η οποία θα παραμείνει στην εξουσία μέχρι τις 31 Μαΐου του 1895.
17 Μαΐου: Στις 2 μ.μ. τίθεται σε λειτουργία η προέκταση της σιδηροδρομικής γραμμής Αθηνών-Πειραιώς. Η προέκταση, μήκους 1.465 μέτρων, από τα οποία τα 660 μ. αποτελούν θολωτή σήραγγα, άρχισε να κατασκευάζεται το 1889. Έτσι προστέθηκαν δύο ακόμη σταθμοί στο δίκτυο, του Μοναστηρακίου και της Ομόνοιας.
Ολοκληρώνεται η αναμαρμάρωση του Παναθηναϊκού Σταδίου με χρήματα του Γεώργιου Αβέρωφ για να γίνουν οι πρώτοι σύγχρονοι Ολυμπιακοί Αγώνες.
1896 *25 Μαρτίου:* Κηρύσσεται η έναρξη των πρώτων σύγχρονων Ολυμπιακών Αγώνων στο Παναθηναϊκό Στάδιο. Οι αγώνες θα ολοκληρωθούν στις 3 Απριλίου.
30 Μαρτίου: Πεθαίνει στις Κάννες ο Χαρίλαος Τρικούπης, ο πλέον φωτισμένος Έλληνας πολιτικός του 19ου αιώνα.
3 Ιουλίου: Η Εθνική Εταιρεία στέλνει αντάρτικες ομάδες στη Μακεδονία για να αντιμετωπίσουν τη διείσδυση των Βουλγάρων.
8 Αυγούστου: Η ελληνική κυβέρνηση στέλνει στην Κρήτη εθελοντικά αντάρτικα σώματα για να στηρίξουν τον αγώνα των Κρητικών εναντίον του οθωμανικού ζυγού.
1897 *23 Ιανουαρίου:* Τούρκοι άτακτοι, Βασιβουζούκοι, πυρπολούν χωριά της περιοχής των Χανίων, και προβαίνουν σε βιαιοπραγίες εναντίον των κατοίκων τους.
2 Φεβρουαρίου: Ο συνταγματάρχης Τιμολέων Βάσσος αποβιβάζεται στην περιοχή των Χανίων επικεφαλής ελληνικού εκστρατευτικού σώματος που έχει ως αποστολή να προστατέψει τους χριστιανούς του νησιού.
9 Φεβρουαρίου: Οι Κρήτες επαναστάτες υψώνουν την ελληνική σημαία στον Προφήτη Ηλία του Ακρωτηρίου. Οβίδες από τα πλοία των Μεγάλων Δυνάμεων που ναυλοχούν στην περιοχή καταστρέφουν τον ιστό της σημαίας. Ο Δημήτρης Καλορίζικος την ανυψώνει πάλι αντικαθιστώντας με το σώμα του τον κοντό της.
5 Απριλίου: Η Τουρκία κηρύσσει τον πόλεμο στην Ελλάδα. Ο πόλεμος αυτός θα τελειώσει με ήττα της Ελλάδας και με επιβολή στη χώρα Διεθνούς Οικονομικού Ελέγχου.
17 Απριλίου: Γίνεται η μάχη στο Βελεστίνο. Ελληνικές δυνάμεις υπό τον ταξίαρχο Σμολένσκι απωθούν έπειτα από σκληρό αγώνα τους Οθωμανούς Τούρκους. Πρόκειται για τη μοναδική ελληνική νίκη στη διάρκεια του Ελληνοτουρκικού Πολέμου του 1897.
Μάιος αρχές: Ο Ανδρέας Συγγρός μεταβαίνει στη δυτική Ευρώπη, αποδεχόμενος πρόταση του υπουργού Οικονομικών Σιμόπουλου να διαπραγματευτεί με ξένους κεφαλαιούχους τη σύναψη

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

δανείου ύψους 1.000.000 τουρκικών λιρών.
3 Ιουλίου: Πρώτη κινηματογραφική προβολή στη Θεσσαλονίκη, στην μπιραρία «Η Τουρκία».
4 Δεκεμβρίου: Υπογράφεται στην Κωνσταντινούπολη το τελικό κείμενο της συνθήκης με την οποία τερματίζεται η σύγκρουση Ελλήνων και Τούρκων. Η Ελλάδα υποχρεώνεται να καταβάλει αποζημίωση στην Οθωμανική Αυτοκρατορία ύψους 4.000.000 χρυσών τουρκικών λιρών. Οι Μεγάλες Δυνάμεις παραχωρούν στην Ελλάδα, με τη μορφή δανείου, το συγκεκριμένο ποσό και για να το διασφαλίσουν επιβάλλουν στη χώρα Διεθνή Οικονομικό Έλεγχο. Η Ελλάδα επίσης εκκενώνει περιοχή 360 τετραγωνικών χιλιομέτρων που βρίσκεται ανάμεσα στον Όλυμπο και τα Καμβούνια Όρη η οποία θα περιέλθει στην Οθωμανική Αυτοκρατορία.
1898 *25 Αυγούστου:* Σφαγές χριστιανών από Τούρκους άτακτους στο Ηράκλειο της Κρήτης.
9 Δεκεμβρίου: Ο πρώτος ύπατος αρμοστής της Κρήτης, πρίγκιπας Γεώργιος, αποβιβάζεται στη Σούδα και αναλαμβάνει αμέσως την άσκηση των καθηκόντων του. Η εγκατάστασή του στο νησί αποτελεί το πρώτο βήμα για την ένωση της Μεγαλονήσου με την Κρήτη.
1899 *2 Μαΐου:* Ιδρύεται με πρωτοβουλία του Δημήτριου Βικέλα ο «Σύλλογος προς διάδοσιν ωφελίμων βιβλίων».
Κατασκευάζεται στα ναυπηγεία Βασίλειου Βασιλειάδου στον Πειραιά υπό την επίβλεψη του μηχανολόγου-μηχανικού Α. Βλάγκαλη η ατμομηχανή «Ελληνίς», η οποία για πολλά χρόνια θα χρησιμοποιείται στη σιδηροδρομική γραμμή Αθηνών-Κηφισιάς.
1900 *29 Ιανουαρίου:* Η Ιφιγένεια Συγγρού, χήρα του Ανδρέα Συγγρού, δωρίζει στο ελληνικό δημόσιο ένα σημαντικό ποσό το οποίο θα χρησιμοποιηθεί για τη σκυρόστρωση των κυριότερων δρόμων της Αθήνας.
29 Ιουλίου: Στο θέατρο «Ορφεύς» της Σύρου δίνεται η πρώτη οργανωμένη κινηματογραφική παράσταση στην Ελλάδα. Το εισιτήριο στοιχίζει μία δραχμή και προβάλλονται 20 ταινίες μικρού μήκους. Από αυτές ξεχωρίζουν οι «Αμερικανοϊσπανικαί ναυμαχίαι», «Χαριεντισμοί ανδρογύνου ους διακόπτει η εμφάνισις του τέκνου» κ.ά.
Αναστηλώνεται το Ερέχθειο.
1901 *5 Μαρτίου:* Ο χημικός Όθων Ρουσόπουλος ανακοινώνει ότι ο καθαρισμός των χάλκινων ευρημάτων που προέρχονται από τη θαλάσσια περιοχή των Αντικυθήρων έχει σχεδόν ολοκληρωθεί. Ο ίδιος δηλώνει ότι τα ευρήματα στην αρχή τα έβαλαν μέσα σε αποσταγμένο νερό για να απομακρυνθεί το αλάτι και στη συνέχεια προχώρησαν στη «δι' υδρογόνου εν τω γεννάσθαι αναγωγή...».
17 Αυγούστου: Ο αρχαιολόγος Χρ. Τσούντας ανακοινώνει την ανακάλυψη στην περιοχή Σέσκλο, κοντά στο Βόλο, σημαντικότατου οικισμού της Νεολιθικής Εποχής.
1902 *12 Μαΐου:* Ιδρύεται στον Πειραιά από τον Νικόλαο και τον Ανδρέα Χατζηκυριάκο το πρώτο ελληνικό τσιμεντοποιείο που ονομάζεται «TITAN». Η πρώτη μονάδα παραγωγής εγκαθίσταται στην Ελευσίνα.
15 Οκτωβρίου: Ο Γερμανός αρχαιολόγος Ρούντολφ Έρντικ ανακοινώνει ότι εντοπίστηκαν τα ερείπια του Ασκληπιείου στην Κω, στα Δωδεκάνησα.
17 Νοεμβρίου: Στις εθνικές εκλογές τα δύο μεγαλύτερα κόμματα, του Δηλιγιάννη και του Θεοτόκη, εκλέγουν από 102 βουλευτές. Το γεγονός αυτό οδηγεί σε κυβερνητική αστάθεια. Οι συνεχείς συγκρούσεις ανάμεσα στους οπαδούς των δύο κομμάτων καταλήγουν σε σοβαρά επεισόδια με πολλούς τραυματίες. Οι διαδηλωτές χρησιμοποιούν σανίδες από τις οικοδομές της οδού Σταδίου και τα γεγονότα θα μείνουν στην ιστορία ως «σανιδικά».
1903 *18 Απριλίου:* Εκρήξεις βομβών στην πόλη της Θεσσαλονίκης, τις οποίες έχουν τοποθετήσει πράκτορες της Βουλγαρίας.
31 Μαΐου: Εγκαινιάζεται η πρώτη Διεθνής Έκθεση των Αθηνών. Μέρος των χρημάτων που δαπανούνται γι' αυτή τη διοργάνωση προέρχονται από τον εθνικό ευεργέτη Γ. Μαρασλή.
20 Ιουλίου: Οι Εξαρχικοί επαναστατούν στη Μακεδονία ανήμερα της γιορτής του προφήτη Ηλία. Η επανάσταση την οποία έχει σχεδιάσει η Εσωτερική Μακεδονική Επαναστατική Οργάνωση (VMRO) καταπνίγεται από τα τουρκικά στρατεύματα.
10 Αυγούστου: Συγκροτείται στην Αθήνα επιτροπή για την ενίσχυση του Μακεδονικού Αγώνα.
2 Οκτωβρίου: Τα τουρκικά στρατεύματα καταστέλλουν τους εξεγερμένους βουλγαρόφιλους της περιοχής Μοναστηρίου (εξέγερση του Ήλιν ντεν - προφήτης Ηλίας). Η αιματηρή επέμβαση προκαλεί θύελλα αντιδράσεων στην Ευρώπη και αναγκάζει κάποιες ευρωπαϊκές

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

κυβερνήσεις να παρέμβουν και να επιβάλουν στην Οθωμανική Αυτοκρατορία την εφαρμογή ενός προγράμματος. Αυτό είναι γνωστό ως πρόγραμμα Murzsteg, από την πόλη της Στυρίας (Αυστρία) στην οποία συναντήθηκαν οι αυτοκράτορες της Ρωσίας Νικόλαος Β΄ και της Αυστροουγγαρίας Φραγκίσκος Ιωσήφ (2-3 Οκτωβρίου). Λόγω των εξελίξεων οι ελληνικές κυβερνήσεις υποχρεώνονται να ακολουθήσουν πιο επιθετική πολιτική στο Μακεδονικό Ζήτημα.
8 Νοεμβρίου: Σοβαρά επεισόδια διαδραματίζονται ανάμεσα σε απόσπασμα στρατιωτών και φοιτητές του Πανεπιστημίου Αθηνών που διαδηλώνουν την αντίθεσή τους στη μετάφραση στην καθομιλουμένη της «Ορέστειας» του Αισχύλου από τον καθηγητή Γ. Σωτηριάδη. Οι φοιτητές, οι οποίοι υποκινούνται από τον καθηγητή της κλασικής φιλολογίας Γ. Μιστριώτη, προβαίνουν σε καταστροφές στην περιοχή του Βασιλικού Θεάτρου, όπου θα δινόταν η παράσταση. Το τραγικό αποτέλεσμα των βίαιων επεισοδίων είναι ότι σκοτώνονται τρεις διαδηλωτές και τραυματίζονται άλλοι επτά (Ορεστειακά).
30 Νοεμβρίου: Ο Γρηγόριος Ξενόπουλος δημοσιεύει στα «Παναθήναια» το ιστορικό του άρθρο «Ένας ποιητής» για τον Κ.Π. Καβάφη, με το οποίο γίνεται γνωστός στους Έλληνες. «Είναι πολύς καιρός, δέκα ίσως και δώδεκα χρόνια αφότου διάβασα εις κάποιον Ημερολόγιον το πρώτον του ποίημα. Επεγράφετο "Ταραντίνοι"...».
Η Θεσσαλονίκη αποκτά την πρώτη της μόνιμη κινηματογραφική αίθουσα, τα «Ολύμπια», ιδιοκτησίας Πλούταρχου Ιμπροχώρη και Λάιτμερ.
1904 *7 Ιανουαρίου:* Πεθαίνει ο Ε. Ροΐδης, ο συγγραφέας της «Πάπισσας Ιωάννας».
11 Ιανουαρίου: Αρχίζουν οι εργασίες ανέγερσης του Μαράσλειου Εκπαιδευτήριου.
23 Μαρτίου: Ιδρύεται το «Χημικόν Εργαστήριον του Υπουργείου Οικονομικών», το οποίο αργότερα θα μετονομαστεί σε «Γενικό Χημείον του Κράτους».
4 Μαΐου: Ιδρύεται στην Αθήνα το «Μακεδονικό Κομιτάτο», πρόεδρος του οποίου είναι ο Δημήτριος Καλαποθάκης, ιδιοκτήτης της εφημερίδας «Εμπρός».
28 Αυγούστου: Ο Παύλος Μελάς αρχίζει τον αγώνα του κατά των κομιτατζήδων της δυτικής Μακεδονίας.
15 Σεπτεμβρίου: Ο Θεόδωρος Μόδης, ένα από τα σημαίνοντα μέλη της «Επιτροπής Αμύνης του Μοναστηρίου», δολοφονείται από Βουλγάρους κομιτατζήδες.
16 Σεπτεμβρίου: Ξεκινούν τα δρομολόγια στη σιδηροδρομική γραμμή Αθηνών-Πειραιώς.
13 Οκτωβρίου: Φονεύεται στη διάρκεια συμπλοκής με τουρκικά στρατεύματα στη Στάτιστα της Μακεδονίας (σημ. Μελάς) ο μακεδονομάχος ανθυπολοχαγός του πυροβολικού Παύλος Μελάς (Παύλος Ζέζας).
17 Νοεμβρίου: Ο ανθυπολοχαγός Γ. Τσόντος (καπετάν Βάρδας), επικεφαλής αντάρτικου σώματος 40 αντρών, εισβάλλει στη Μακεδονία για να αντιμετωπίσει τα ξένα κομιτάτα.
1905 *20 Φεβρουαρίου:* Διεξάγονται εθνικές εκλογές και ο Θ. Δηλιγιάννης παίρνει 142 έδρες σε σύνολο 235, υπερισχύει του Θεοτόκη και σχηματίζει κυβέρνηση.
10 Μαρτίου: Επανάσταση του Θερίσου (Λευκά Όρη). Ο Ελευθέριος Βενιζέλος και οι επαναστάτες ζητούν από τις Μεγάλες Δυνάμεις την ένωση της Κρήτης με την Ελλάδα και την απομάκρυνση του πρίγκιπα Γεώργιου από τη θέση του ύπατου αρμοστή του νησιού.
31 Μαΐου: Δολοφονείται έξω από τη Βουλή (σημερινή Παλαιά Βουλή) ο πρωθυπουργός Θεόδωρος Δηλιγιάννης. Ο δολοφόνος του, ο Κωσταγερακάρης, τον θεωρούσε υπεύθυνο για το κλείσιμο των χαρτοπαικτικών λεσχών.
9 Ιουνίου: Ο βασιλιάς Γεώργιος Α΄ αναθέτει το σχηματισμό κυβέρνησης στον Δ. Ράλλη.
2 Νοεμβρίου: Τερματίζεται η Επανάσταση του Θερίσου στην Κρήτη.
3 Νοεμβρίου: Ο Δήμος Αθηναίων συνάπτει σύμβαση με την εταιρεία The Neuchatel Asphalte Co Ltd για την ασφαλτόστρωση της Πλατείας Ομονοίας, της οδού Πανεπιστημίου και της οδού Αθηνάς. Πριν από λίνες μέρες είχε ολοκληρωθεί η ασφαλτόστρωση, η πρώτη που έγινε στην Αθήνα, τμήματος της οδού Αιόλου από την εταιρεία London Asphalte Co Ltd.
28 Νοεμβρίου: Επειδή ο προταθείς από τον πρωθυπουργό για το αξίωμα του προέδρου της Βουλής Αλ. Ρώμας ηττάται από τον υποψήφιο του Θεοτόκη, Ν. Μπουφίδη, ο Ράλλης υποβάλλει την παραίτησή του. Έπειτα από λίγες μέρες ο Γ. Θεοτόκης γίνεται πρωθυπουργός.
1906 *26 Μαρτίου:* Ο Γ. Θεοτόκης με το κόμμα του κερδίζει την απόλυτη πλειοψηφία στις εθνικές εκλογές που διεξάγονται και σχηματίζει κυβέρνηση. Ο ίδιος γίνεται πρωθυπουργός. Πρώτη εμφάνιση στη Βουλή της εκσυγχρονιστικής «ομάδας των Ιαπώνων», την οποία

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

αποτελούν οι Δ. Γούναρης, Π. Πρωτοπαπαδάκης, Εμ. Ρέπουλης, Απ. Αλεξανδρής, Χ. Βοζίκης και Α. Παναγιωτόπουλος. Η ομάδα αυτή ασκεί έντονη κριτική στην κυβέρνηση Θεοτόκη.
5 Απριλίου: Φτάνουν στην Αθήνα ο βασιλιάς της Μεγάλης Βρετανίας Εδουάρδος Ζ΄ και η σύζυγός του Αλεξάνδρα για να παρακολουθήσουν τα αγωνίσματα της Μεσολυμπιάδας.
9 Απριλίου: Αρχίζουν στην Αθήνα τα αγωνίσματα της Μεσολυμπιάδας.
16 Ιουλίου: Εξαρχικά στοιχεία εξαπολύουν πογκρόμ εναντίον των Ελλήνων της Φιλιππούπολης. Πολλοί Έλληνες αρχίζουν να εγκαταλείπουν την Ανατολική Ρωμυλία και καταφεύγουν ως πρόσφυγες στην Ελλάδα.
12 Αυγούστου: Ο πρίγκιπας Γεώργιος παραιτείται από ύπατος αρμοστής της Κρήτης. Οι Μεγάλες Δυνάμεις τοποθετούν σε αυτή τη θέση τον Αλέξανδρο Ζαΐμη.
18 Σεπτεμβρίου: Φτάνει στην Κρήτη ως ύπατος αρμοστής του νησιού, ο Αλ. Ζαΐμης, ο οποίος διαδέχεται τον πρίγκιπα Γεώργιο.
27 Σεπτεμβρίου: Ανακοινώνονται τα αποτελέσματα της απογραφής πληθυσμού που έγινε στην Ελλάδα. Ο πληθυσμός της χώρας υπολογίζεται σε 2.630.000 κατοίκους.
1907 *7 Μαρτίου:* Δολοφονείται στη Θεσσαλία -στον Πυργετό Ραψάνης- ο πρωτοπόρος σοσιαλιστής Μαρίνος Αντύπας.
1 Μαΐου: Πεθαίνει στην Οδησσό της Ρωσίας ο εθνικός ευεργέτης Γρηγόριος Μαρασλής (Οδησσός, 1831). Με χρήματά του χτίστηκε το Μαράσλειο Διδασκαλείο και εκδόθηκαν δεκάδες μελέτες από τη Βιβλιοθήκη Μαρασλή.
9 Μαΐου: Ο Μίνως Κυπριάδης αναλαμβάνει να ανελκύσει τα απομεινάρια του τουρκοαιγυπτιακού στόλου στον Κόλπο του Ναβαρίνου. Έπειτα από δύο χρόνια εγκαταλείπει το εγχείρημα διότι το θεωρεί υπερβολικά δαπανηρό.
8 Σεπτεμβρίου: Η οδός Πανεπιστημίου ασφαλτοστρώνεται.
Οκτώβριος: Γεννιέται ο Νίκος Εγγονόπουλος (πεθαίνει το 1985), σπουδαίος εκπρόσωπος του υπερρεαλισμού στην Ελλάδα, τόσο στην ποίηση («εδώ δεν είναι παίξε-γέλασε: εδώ είναι Μπαλκάνια») όσο και στη ζωγραφική.
Ανεγείρονται πλησίον του Βόλου τα κτίρια μιας κωμόπολης που θα ονομαστεί Νέα Αγχίαλος. Σε αυτή θα εγκατασταθούν πρόσφυγες από την Ανατολική Ρωμυλία. *15 Δεκεμβρίου:* Ιδρύεται με πρωτοβουλία του τραπεζίτη Γρηγόριου Εμπεδοκλέους η «Εμπορική Τράπεζα».
Σε συνοικιακή μάντρα στην Αθήνα εμφανίζεται για πρώτη φορά η λευκή κινηματογραφική οθόνη. Αργότερα στο σημείο αυτό θα χτιστεί ο κινηματογράφος «Απόλλων».
Αναστηλώνονται τα Προπύλαια.
1908 *Μάιος, αρχές:* Τα αθηναϊκά τραμ κινούνται πλέον με ηλεκτρισμό.
5 Ιουλίου: Κορυφώνεται το κίνημα των Νεότουρκων στη Θεσσαλονίκη (ηγέτες: Νιαζί μπέης και Εμβέρ πασάς). Έχοντας την υποστήριξη του Κομιτάτου «Ένωση-Πρόοδος», οι επαναστάτες αναγκάζουν το σουλτάνο Αβδούλ Χαμίντ να θέσει σε εφαρμογή το Σύνταγμα του 1876. Οι ελπίδες όμως των μη μουσουλμανικών πληθυσμών της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας για σεβασμό των δικαιωμάτων τους γρήγορα θα διαψευστούν.
7 Ιουλίου: Πεθαίνει στην Αθήνα ο Δημήτριος Βικέλας (γεννήθηκε στην Ερμούπολη της Σύρου το 1835). Ήταν έμπορος δημητριακών στο Λονδίνο, λόγιος και συγγραφέας. Μαζί με το Γάλλο Ντε Κουμπερντέν εργάστηκε για την αναβίωση των πρώτων σύγχρονων Ολυμπιακών Αγώνων.
8 Ιουλίου: Ελληνικά αντάρτικα σώματα συγκρούονται στην περιοχή του όρους Καΐμακτσαλάν με Βουλγάρους κομιτατζήδες τους οποίους τρέπουν σε φυγή. Πρόκειται για μια από τις τελευταίες συγκρούσεις που έγιναν στη Μακεδονία ανάμεσα σε Έλληνες και Βουλγάρους αντάρτες.
24 Ιουλίου: Η Επιτροπή Ένωση και Πρόοδος υποχρεώνει το σουλτάνο Αβδούλ Χαμίτ Β΄ να επαναφέρει σε ισχύ το Σύνταγμα του 1876 και να συγκαλέσει το Κοινοβούλιο.
24 Σεπτεμβρίου: Ο λαός των Χανίων σε πάνδημη συγκέντρωση κηρύσσει την ένωση της Κρήτης με την Ελλάδα.
5 Οκτωβρίου: Η Βουλγαρία κηρύσσει την ανεξαρτησία της από την Οθωμανική Αυτοκρατορία.
30 Οκτωβρίου: Αρχίζουν τα δρομολόγια των πρώτων ηλεκτρικών τραμ στην οδό Αχαρνών.
3 Δεκεμβρίου: Οι συντεχνίες των Αθηνών με τηλεγράφημά τους δηλώνουν προς την κυβέρνηση Θεοτόκη ότι αδυνατούν να δεχτούν νέους φόρους.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Αρχίζει τη λειτουργία του ο πρώτος κινηματογράφος της Αθήνας, «το Θέατρο του Κόσμου» (Σταδίου και Γ. Σταύρου γωνία).
Ιδρύεται η Κοινωνιολογική Εταιρεία από τους Α. Παπαναστασίου, Θ. Κουτουπή, Α. Δελμούζο, Θ. Πετμεζά, Π. Αραβαντινό, Κ. Τριανταφυλλόπουλο και Α. Μυλωνά, η οποία έχει σαφείς σοσιαλιστικούς προσανατολισμούς.
1909 *18 Φεβρουαρίου:* Οι συντεχνίες των Αθηνών με υπόμνημά τους προς το βασιλιά Γεώργιο Α΄ κατακρίνουν τη συναλλαγή και την επιβολή φόρων και ζητούν να αλλάξει το σύστημα της διοίκησης.
25 Απριλίου: Ιδρύεται στον Πειραιά η Ανώνυμη Εταιρεία Χημικών Προϊόντων και Λιπασμάτων.
1 Μαΐου: Γεννιέται στη Μονεμβασιά ο ποιητής Γιάννης Ρίτσος.
4 Ιουλίου: Γεννιέται στον Πειραιά ο Σταύρος Νιάρχος (πεθαίνει στις 14 Απριλίου του 1996), ο οποίος μετά το Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο θα γίνει ο μεγαλύτερος Έλληνας πλοιοκτήτης και δημιουργός των ναυπηγείων Σκαραμαγκά.
Παραιτείται η κυβέρνηση του Γεώργιου Θεοτόκη. Νέα κυβέρνηση σχηματίζει ο Δημήτριος Ράλλης.
23 Ιουλίου (5 Αυγούστου): Η οθωμανική κυβέρνηση με αυστηρή διακοίνωσή της αξιώνει γραπτή δήλωση της ελληνικής κυβέρνησης με την οποία θα αποδοκιμάζει την επαναστατική κίνηση των Κρητών που επιδιώκουν την ένωση του νησιού με την Ελλάδα. Η ελληνική απάντηση δεν θεωρείται επαρκής από την οθωμανική κυβέρνηση, η οποία επιμένει ότι η ελληνική στάση στο Κρητικό Ζήτημα «δεν είναι άμεμπτος», ενώ αφήνει να εννοηθεί ότι θα διεκδικήσει με δυναμικό τρόπο τα επί της Κρήτης κυριαρχικά δικαιώματά της.
4 Αυγούστου (17 Αυγούστου): Οι προστάτιδες Δυνάμεις της Κρήτης ζητούν από την οθωμανική κυβέρνηση να διαπραγματεύεται με αυτές για το Κρητικό Ζήτημα και όχι με την Ελλάδα. Συγχρόνως απαιτούν, με τελεσίγραφο, από τους επαναστάτες να κατεβάσουν από το φρούριο Φιρκά των Χανίων την ελληνική σημαία. Μετά την άρνηση της εκτελεστικής επιτροπής του νησιού να προχωρήσει σε μια τέτοια ενέργεια αποβιβάζονται την επόμενη μέρα στρατιώτες των προστάτιδων Δυνάμεων και καταρρίπτουν τον ιστό της σημαίας.
15 Αυγούστου (28 Αυγούστου): Ο Στρατιωτικός Σύνδεσμος υπό την ηγεσία του συνταγματάρχη Νικόλαου Ζορμπά προβάλλει αιτήματα που στρέφονται εναντίον των παλιών κομμάτων και της συμμετοχής των πριγκίπων στο στρατό (κίνημα στο Γουδί). Οι κινηματίες, εκμεταλλευόμενοι τη γενική δυσαρέσκεια εξαιτίας της στάσης της κυβέρνησης Γ. Θεοτόκη και στη συνέχεια της κυβέρνησης Δ. Ράλλη στο Κρητικό Ζήτημα, επιτυγχάνουν τους σκοπούς τους. Παραιτείται η κυβέρνηση του Δ. Ράλλη.
15 Αυγούστου: Σχηματίζει κυβέρνηση ο Κυριακούλης Μαυρομιχάλης.
14 Σεπτεμβρίου: Μεγάλη κινητοποίηση των παραγωγικών τάξεων στην Αθήνα υπέρ του «Συνδέσμου» καταδεικνύει ότι οι αξιωματικοί έχουν λαϊκά ερείσματα. Ωστόσο, ορισμένοι αναλυτές πιστεύουν ότι η συγκεκριμένη κινητοποίηση δεν ήταν τόσο αυθόρμητη και ότι οι στρατιωτικοί εκμεταλλεύτηκαν την αντίδραση των συντεχνιών της Αθήνας στην επιβολή νέων φόρων από την κυβέρνηση Θεοτόκη αλλά και από την κυβέρνηση Ράλλη.
15 Σεπτεμβρίου: Ο Κυριακούλης Μαυρομιχάλης ορκίζεται πρόεδρος του υπουργικού συμβουλίου και σχηματίζει κυβέρνηση η οποία θα παραμένει στην εξουσία μέχρι τις 18 Ιανουαρίου του 1910.
16 Οκτωβρίου: Ριζοσπαστικά στοιχεία του Στρατιωτικού Συνδέσμου υποκινούν εξέγερση στο Ναύσταθμο με στόχο την επιβολή στρατιωτικής δικτατορίας. Η εξέγερση καταστέλλεται βίαια.
17 Οκτωβρίου: Αντεπαναστατικό κίνημα στο ναυτικό, το οποίο στρεφόταν κατά του Στρατιωτικού Συνδέσμου, καταστέλλεται με αιματηρό τρόπο.
1 Νοεμβρίου: Αρχίζει τις εργασίες του στην Αθήνα το Α΄ Πανελλήνιον Συνέδριον Γεωργίας, Βιομηχανίας και Εμπορίου.
16 Δεκεμβρίου: Το διευθυντήριο του Στρατιωτικού Συνδέσμου αποφασίζει να καλέσει τον πρόεδρο της προσωρινής κυβέρνησης της Κρητικής Πολιτείας Ελευθέριο Βενιζέλο.
1910 *2 Ιανουαρίου:* Καθιερώνεται η Κυριακή ως αργία.
16 Ιανουαρίου: Ο βασιλιάς Γεώργιος Α΄ αποδέχεται την πρόταση του Ε. Βενιζέλου προκειμένου να γίνουν εκλογές για την ανάδειξη Αναθεωρητικής Βουλής.

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NETWORK ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

18 Ιανουαρίου: Ο Στέφανος Δραγούμης ορκίζεται πρόεδρος του υπουργικού συμβουλίου - ουσιαστικά κατά απαίτηση του Στρατιωτικού Συνδέσμου- και σχηματίζει κυβέρνηση, η οποία παραμένει στην εξουσία μέχρι τις 6 Οκτωβρίου του 1910.
6 Μαρτίου: Ο στρατός διαλύει συλλαλητήριο των αγροτών της Θεσσαλίας στο σιδηροδρομικό σταθμό του Κιλελέρ. Από τη βίαιη επέμβαση του στρατού υπήρξαν δεκάδες νεκροί και τραυματίες.
12 Μαρτίου: Καθελκύεται στο Λιβόρνο της Ιταλίας το θωρακισμένο καταδρομικό «Γ. Αβέρωφ».
17 Μαρτίου: Υπογράφεται το πρακτικό διάλυσης του Στρατιωτικού Συνδέσμου.
8 Αυγούστου: Στις εκλογές που διεξάγονται, ανάμεσα στους 362 βουλευτές που εκλέγονται είναι και ο Ελευθέριος Βενιζέλος, ο οποίος λαμβάνει το 84,3% των ψήφων στην περιφέρεια όπου είναι υποψήφιος.
5 Σεπτεμβρίου: Ο Βενιζέλος αμέσως μετά την άφιξή του στην Αθήνα μιλά σε μεγάλη λαϊκή συγκέντρωση στην Πλατεία Συντάγματος. Στη διάρκεια της ομιλίας του περιγράφει τη βάση της πολιτικής του.
2 Οκτωβρίου: Σε ανακοίνωση των Ανακτόρων τονίζεται ότι ο βασιλιάς «κατέληξεν εις το να εγκρίνη καθ' ολοκληρίαν τας γνώμας του κ. Βενιζέλου».
6 Οκτωβρίου: Ο Ελευθέριος Βενιζέλος σχηματίζει την πρώτη του κυβέρνηση. Γρήγορα αποφασίζει τη διάλυση της υφιστάμενης Βουλής και την προκήρυξη εκλογών τον προσεχή Νοέμβριο για την ανάδειξη Αναθεωρητικής Βουλής.
28 Νοεμβρίου: Συντριπτική νίκη του Κόμματος των Φιλελευθέρων υπό τον Ε. Βενιζέλο στις εκλογές. Οι Φιλελεύθεροι εκλέγουν 307 βουλευτές σε σύνολο 362 βουλευτών.
1911 *31 Μαρτίου:* Φτάνει στον Πειραιά η Γαλλική Στρατιωτική Αποστολή υπό το στρατηγό Ευντού. Έργο της είναι η αναδιοργάνωση του Στρατού Ξηράς.
1 Απριλίου: Κατόπιν νέων οδηγιών του νεοτουρκικού κομιτάτου εφαρμόζεται σε όλη την έκταση της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας με μεγαλύτερη αυστηρότητα ο αποκλεισμός των Ελλήνων εμπόρων. Στη Σμύρνη τοιχοκολλείται επίσημη ανακοίνωση με την οποία ζητείται από το μη ελληνικό στοιχείο να μη συχνάζει σε ελληνικά καφενεία, που έχουν επισημανθεί με ιδιαίτερα χρώματα.
11 Απριλίου: Φτάνει στην Ελλάδα η βρετανική ναυτική αποστολή υπό το ναύαρχο Τάφνελ. Έργο της είναι η αναδιοργάνωση του ελληνικού πολεμικού ναυτικού.
21 Μαΐου: Ολοκληρώνεται η αναθεώρηση του Συντάγματος του 1864 με πλέον σημαντικές καινοτομίες τη θεσμοθέτηση της μονιμότητας των δημοσίων υπαλλήλων και την καθιέρωση δωρεάν στοιχειώδους εκπαίδευσης.
27 Ιουνίου: Η κυβέρνηση Βενιζέλου επαναφέρει το διάδοχο Κωνσταντίνο στις τάξεις του στρατεύματος (γενικός επιθεωρητής) παρά τις αντίθετες απόψεις των μελών του Στρατιωτικού Συνδέσμου.
1912 *8 Φεβρουαρίου:* Το πρώτο ελληνικό αεροπλάνο εκτελεί την πρώτη του πτήση με πιλότο τον Ε. Αργυρόπουλο. Το αεροσκάφος τύπου Nieuport IV.G φέρει το όνομα «ΑΛΚΥΩΝ».
11 Μαρτίου: Σαρωτική νίκη στις εθνικές εκλογές του Κόμματος των Φιλελευθέρων. Οι πολιτικοί φίλοι του Βενιζέλου καταλαμβάνουν 146 έδρες σε σύνολο 181 εδρών.
12 Απριλίου: Η Ιταλία αρχίζει την κατάληψη των νησιών του συμπλέγματος των Δωδεκανήσων, τα οποία κατέχει η Οθωμανική Αυτοκρατορία. Στις 21 Απριλίου καταλαμβάνει τη Ρόδο.
16 Μαΐου: Υπογράφεται συνθήκη συμμαχίας ανάμεσα στην Ελλάδα και τη Βουλγαρία, η οποία όμως δεν περιλαμβάνει καμία αναφορά για τη διανομή των εδαφών σε περίπτωση νικηφόρου πολέμου εναντίον της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.
25 Ιουνίου: Ο Κωνσταντίνος Τσικλητήρας αναδεικνύεται πρώτος Ολυμπιονίκης στους Ολυμπιακούς της Στοκχόλμης στο άλμα εις μήκος άνευ φοράς (με επίδοση 3,37 μ.) και τρίτος Ολυμπιονίκης στο άλμα εις ύψος άνευ φοράς με επίδοση 1,55 μέτρα.
7 Σεπτεμβρίου: Οι Σάμιοι υπό τον Θεμιστοκλή Σοφούλη κηρύσσουν επανάσταση επιδιώκοντας την αυτοδιάθεση του νησιού και την ένωσή του με το Βασίλειο της Ελλάδος.
15 Σεπτεμβρίου: Η Σερβία και η Βουλγαρία κηρύσσουν γενική επιστράτευση. Το παράδειγμά τους ακολουθεί την επομένη και το Μαυροβούνιο.
18 Σεπτεμβρίου: Η ελληνική κυβέρνηση κηρύσσει γενική επιστράτευση.

facebook ΦΙΛΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

22 Σεπτεμβρίου: Υπογράφεται στη Σόφια ελληνοβουλγαρική στρατιωτική σύμβαση.
23 Σεπτεμβρίου: Οι Τούρκοι εγκαταλείπουν τη Σάμο.
30 Σεπτεμβρίου: Τελεσίγραφο Ελλάδας, Σερβίας, Βουλγαρίας προς το σουλτάνο για αναγνώριση των δικαιωμάτων των χριστιανικών μειονοτήτων της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Οι βαλκανικές χώρες απορρίπτουν τη ρωσοαυστριακή διαμεσολάβηση. Η Πύλη απορρίπτει τις συμμαχικές αξιώσεις.
1 Οκτωβρίου: Η ελληνική Βουλή υποδέχεται τους Κρήτες βουλευτές.
2 Οκτωβρίου: Η Τουρκία υπογράφει συνθήκη ειρήνης με την Ιταλία.
3 Οκτωβρίου: Η Τουρκία απορρίπτει τη διακοίνωση των βαλκανικών κρατών και ανακαλεί τους πρεσβευτές της από τη Σόφια και το Βελιγράδι, όχι όμως και από την Αθήνα.
4 Οκτωβρίου: Οι διπλωματικοί εκπρόσωποι των τριών βαλκανικών συμμάχων επιδίδουν διακοίνωση, η οποία αποτελεί ουσιαστικά κήρυξη πολέμου εναντίον της Τουρκίας. Η Πύλη απαντά με κήρυξη πολέμου εναντίον της Σερβίας και της Βουλγαρίας, επιθυμώντας την αποφυγή εμπλοκής του ελληνικού ναυτικού στις επιχειρήσεις. Η Ελλάδα προχωρά την επομένη σε επιθετικές ενέργειες εναντίον της Τουρκίας.
5 Οκτωβρίου: Τέσσερις ελληνικές μεραρχίες πεζικού μαζί με μία ταξιαρχία ιππικού υπό την αρχιστρατηγία του διαδόχου Κωνσταντίνου παραβιάζουν την ελληνοτουρκική μεθόριο κατά τον άξονα Λάρισα-Ελασσόνα. Αντικειμενικός σκοπός είναι η κατάληψη της Κοζάνης και στη συνέχεια της Θεσσαλονίκης και της Φλώρινας. Την ίδια μέρα αποπλέει από τον όρμο του Νέου Φαλήρου ο ελληνικός στόλος κατευθυνόμενος προς τους Ωρεούς.
6 Οκτωβρίου: Ο ελληνικός στρατός καταλαμβάνει την Ελασσόνα και κινείται προς τον Τίρναβο. Επιθετικές επιχειρήσεις και στο μέτωπο της Ηπείρου με την κατάληψη του Γριμπόβου.
8 Οκτωβρίου: Ελληνικός στρατός αποβιβάζεται στο Μούδρο και απελευθερώνει τη Λήμνο. Σε σύντομο χρονικό διάστημα το φυσικό λιμάνι του Μούδρου μετατρέπεται σε προκεχωρημένο πολεμικό ναύσταθμο του ελληνικού στόλου, ο οποίος μέχρι τότε ναυλοχούσε στους Ωρεούς της Εύβοιας.
Καταλαμβάνεται από τον ελληνικό στρατό η Δεσκάτη.
9 Οκτωβρίου: Ο ελληνικός στρατός κατορθώνει να ανατρέψει τις τουρκικές δυνάμεις που κατείχαν τα στενά του Σαρανταπόρου, οι οποίες τη νύχτα της 9ης προς 10η Οκτωβρίου -υπό την κάλυψη του σκότους και της ραγδαίας βροχής-υποχώρησαν προς τα Σέρβια, αφού εγκατέλειψαν το σύνολο του πυροβολικού τους (22 πυροβόλα). Την ίδια τύχη είχαν και οι τουρκικές δυνάμεις στην περιοχή Λαζαράδες δυτικά του Σαρανταπόρου.
10 Οκτωβρίου: Ο ελληνικός στρατός απωθεί τους Τούρκους στη μάχη των Στενών Πόρτας, καταλαμβάνει τα Σέρβια και κατευθύνεται προς την Κοζάνη.
12 Οκτωβρίου: Ελληνικές δυνάμεις καταλαμβάνουν την Κοζάνη και τα Γρεβενά.
13 Οκτωβρίου: Απελευθερώνεται από το απόσπασμα Ηπείρου η Φιλιππιάδα.
15 Οκτωβρίου: Ο ελληνικός στρατός καταλαμβάνει την Κατερίνη.
16 Οκτωβρίου: Νικηφόρα μάχη του ελληνικού στρατού στην περιοχή Ναλμπαντκιοί βόρεια της Πτολεμαΐδας (σημερινός Περδίκας).
17 Οκτωβρίου: Ο ελληνικός στρατός καταλαμβάνει τη Βέροια και τη Νάουσα.
18 Οκτωβρίου: Η Β΄ Μοίρα των θωρηκτών (μοίραρχος πλοίαρχος Πέτρος Γκίνης) απελευθερώνει τη Θάσο. Την ίδια μέρα η Α΄ Μοίρα θωρηκτών (μοίραρχος αντιπλοίαρχος Σ. Δούσμανης) απελευθερώνει την Ίμβρο, ενώ το «Κανάρης» και το τορπιλοβόλο «14» απελευθερώνουν τη νησίδα Άγιος Ευστράτιος.
18 Οκτωβρίου: Το τορπιλοβόλο «11» με κυβερνήτη τον υποπλοίαρχο Νικόλαο Βότση τορπιλίζει μέσα στο λιμάνι της Θεσσαλονίκης την παλαιά τουρκική θωρακοβαρίδα «FETH-I-BULLEND».
Απελευθερώνονται από τον ελληνικό στρατό η Έδεσσα και το Αμύνταιο.
19 Οκτωβρίου: Ο ελληνικός στόλος απελευθερώνει τη Σαμοθράκη και καταλαμβάνει τη Νικόπολη στο μέτωπο της Ηπείρου.
Αρχίζει η μάχη των Γιαννιτσών, η οποία θα συνεχιστεί και την επομένη. Η νίκη του ελληνικού στρατού ανοίγει το δρόμο για απρόσκοπτη προέλαση του προς τη Θεσσαλονίκη.
21 Οκτωβρίου: Κατάληψη της Πρέβεζας από τον ελληνικό στρατό. Η 5η ελληνική μεραρχία που κατευθυνόταν προς τη Φλώρινα δέχεται αιφνιδιαστική επίθεση τουρκικών δυνάμεων στην

facebook ΦΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

περιοχή Κιρλί Δερβέν και αναγκάζεται να υποχωρήσει προς τα υψώματα του Σόροβιτς (Αμύνταιο). Τα ξημερώματα της 24ης Οκτωβρίου δέχεται εκ του σύνεγγυς αιφνιδιαστική επίθεση -λόγω της κακής επιτήρησης και της σχεδόν ανυπαρξίας προφυλακών-και τελικά υποχωρεί εν αταξία προς την Κοζάνη.
22 Οκτωβρίου: Το αντιτορπιλικό «Ιέραξ» (κυβερνήτης του είναι ο Αντώνιος Βρατσάνος) αποβιβάζει ναυτικό άγημα και απελευθερώνει τα Ψαρά.
24 Οκτωβρίου: Ο μονάδες του ελληνικού στόλου καταλαμβάνουν το στρατηγικής σημασίας νησί Τένεδο.
26 Οκτωβρίου: Το ελληνικό στρατηγείο κάνει δεκτή την πρόταση του Χασάν Ταξίν πασά για παράδοση της πόλης της Θεσσαλονίκης και υπογράφεται το σχετικό πρωτόκολλο. Το ίδιο βράδυ οι ελληνικές προφυλακές εισέρχονται στην πόλη.
27 Οκτωβρίου: Ο ελληνικός στρατός εισέρχεται στη Θεσσαλονίκη. Την ίδια μέρα απελευθερώνεται η Ελευθερούπολη.
28 Οκτωβρίου: Το ελληνικό στρατηγείο απαγορεύει στην υπό το στρατηγό Θεοδώρωφ βουλγαρική μεραρχία του Ρίλου να εισέλθει στη Θεσσαλονίκη. Επιτρέπει όμως για λόγους αβροφροσύνης την είσοδο δύο ταγμάτων, επικεφαλής των οποίων είναι οι Βούλγαροι πρίγκιπες Κύριλλος και Βόρις.
29 Οκτωβρίου: Ο βασιλιάς Γεώργιος εισέρχεται στη Θεσσαλονίκη.
30 Οκτωβρίου: Ελληνικές μεραρχίες κινούνται από Θεσσαλονίκη προς Γιαννιτσά και Έδεσσα, με αντικειμενικό σκοπό την κατάληψη της Φλώρινας.
31 Οκτωβρίου: Απελευθέρωση του Μετσόβου (σύμφωνα με άλλους στις 27 Οκτωβρίου).
2 Νοεμβρίου: Ναυτικά αγήματα καταλαμβάνουν τη Χερσόνησο του Άθω.
3 Νοεμβρίου: Μάχη στο Κόμανο, βόρεια της Κοζάνης. Ελληνική νίκη.
4 Νοεμβρίου: Ναυτικό άγημα, το οποίο μεταφέρθηκε από το αντιτορπιλικό «Θύελλα», απελευθερώνει την Ικαρία. Την ίδια μέρα απελευθερώνεται οριστικά η επαναστατημένη Σιάτιστα.
7 Νοεμβρίου: Ο ελληνικός στρατός απελευθερώνει τη Φλώρινα.
8 Νοεμβρίου: Ο ελληνικός στόλος και ένα τάγμα πεζικού του ελληνικού στρατού απελευθερώνουν την πόλη της Μυτιλήνης.
9 Νοεμβρίου: Το τορπιλοβόλο «14» με κυβερνήτη τον υποπλοίαρχο Π. Αργυρόπουλο διεισδύει στο λιμάνι του Αϊβαλιού και βυθίζει την τουρκική κανονιοφόρο «Τραπεζούς».
11 Νοεμβρίου: Απελευθέρωση της Καστοριάς.
Η Σάμος κηρύσσει την ένωσή της με την Ελλάδα, η οποία επιβεβαιώνεται στις 2 Μαρτίου του 1913 με την κατάληψη του νησιού από τον ελληνικό στρατό.
12 Νοεμβρίου: Ελληνικές στρατιωτικές δυνάμεις που είχαν αποβιβαστεί την προηγούμενη μέρα στα περίχωρα της πόλης της Χίου, αφού αντιμετώπισαν με επιτυχία μια απρόσμενη τουρκική επίθεση, υψώνουν τελικά την ελληνική σημαία στην πρωτεύουσα του νησιού.
20 Νοεμβρίου: Η Ελλάδα αρνείται να υπογράψει την ανακωχή της Τσατάλτζας, γιατί δεν προβλέπεται η παράδοση των Ιωαννίνων ούτε αναγνωρίζεται το δικαίωμα της νηοψίας στα ελληνικά πολεμικά που δρουν στην Αδριατική Θάλασσα.
22 Νοεμβρίου: Η μοίρα του Ιονίου βομβαρδίζει τον Αυλώνα και καταλαμβάνει το νησί Σάσσωνα.
23 Νοεμβρίου: Απελευθέρωση του Συρράκου.
26 Νοεμβρίου: Έλληνες Γαριβαλδινοί Ερυθροχίτωνες υπό τον Αλέξανδρο Ρώμα κυριεύουν έπειτα από σκληρή μάχη το ύψωμα Δρίσκος των Ιωαννίνων. Δύο μέρες αργότερα αναγκάζονται να υποχωρήσουν εξαιτίας σφοδρότατης τουρκικής αντεπίθεσης. Στη διάρκεια της μάχης σκοτώνεται και ο ποιητής Λορέντζος Μαβίλης.
29 Νοεμβρίου: Μάχη της Μπίγλιστας και μάχη Πεστών. Το σύνταγμα Κρητών καταλαμβάνει τα Πεστά Ιωαννίνων και έρχεται σε επαφή με την κύρια γραμμή αντίστασης των Τούρκων στην Ήπειρο, την οχυρωμένη γραμμή Μπιζανίου.
1 Δεκεμβρίου: Κατάληψη των υψωμάτων της Αετορράχης κοντά στα Ιωάννινα.
3 Δεκεμβρίου: Ο ελληνικός στόλος εξαναγκάζει τον τουρκικό να επιστρέψει στα Στενά μετά την παράτολμη καταδίωξή του από το θωρηκτό «Γ. Αβέρωφ». Η σύγκρουση των δύο στόλων, που είναι περισσότερο γνωστή ως ναυμαχία της Έλλης, επιβεβαιώνει την ελληνική κυριαρχία στο Αιγαίο.

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NETWORK ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Αρχίζουν στο Λονδίνο οι εργασίες της διάσκεψης που θα οδηγήσει στην επικράτηση ειρήνης στα Βαλκάνια. Η αρνητική στάση της Τουρκίας θα οδηγήσει σε ναυάγιο τις συνομιλίες, οι οποίες θα διακοπούν στις 24 Δεκεμβρίου.
7 Δεκεμβρίου: Ο ελληνικός στρατός καταλαμβάνει την Κορυτσά.
9 Δεκεμβρίου: Αποτυχημένη τορπιλική επίθεση του υποβρυχίου «Δέλφιν» εναντίον του τουρκικού καταδρομικού «Μετζητιέ» στα ανοιχτά της Τενέδου.
1913 *1 Ιανουαρίου:* Παράτολμη ενέργεια του τουρκικού καταδρομικού «Χαμηδιέ» αιφνιδιάζει τα ελληνικά πλοία που περιπολούν. Καταφέρνει να τους ξεφύγει και δύο μέρες αργότερα βομβαρδίζει την Ερμούπολη της Σύρου και το επίτακτο «Μακεδονία» που βρισκόταν εκεί, το οποίο αυτοβυθίζεται για να αποφύγει την αιχμαλωσία.
5 Ιανουαρίου: Έπειτα από φοβερή καταδίωξη ο ελληνικός στόλος εξαναγκάζει τον τουρκικό να υποχωρήσει στα Στενά των Δαρδανελίων (ναυμαχία της Λήμνου).
11 Ιανουαρίου: Η τουρκική κυβέρνηση υπό τον Μαχμούτ Σεφκέτ ανατρέπεται με πραξικόπημα του Εμβέρ μπέη, ισχυρού άνδρα του κομιτάτου «Ένωση και Πρόοδος», με αποτέλεσμα να διακοπούν οι συνομιλίες της πρεσβευτικής συνδιάσκεψης του Λονδίνου.
24 Ιανουαρίου: Το αεροσκάφος «Ναυτίλος» τύπου Maurice Farman Hydroplane με πιλότο τον υπολοχαγό Μιχαήλ Μουτούση και παρατηρητή το σημαιοφόρο Αριστείδη Μωραιτίνη εκτελεί με επιτυχία τολμηρή αναγνωριστική πτήση πάνω από τον τουρκικό ναύσταθμο του Ναγαρά στα Δαρδανέλια.
10 Φεβρουαρίου: Ο ολυμπιονίκης της Στοκχόλμης (1912) Κώστας Τσικλητήρας πεθαίνει από μηνιγγίτιδα στο πολεμικό μέτωπο. Ο θαυμάσιος αθλητής είχε αρνηθεί να εκμεταλλευτεί τις αθλητικές του επιτυχίες για να αποφύγει τη στράτευση.
19 Φεβρουαρίου: Αρχίζει η ελληνική γενική επίθεση για την κατάληψη των Ιωαννίνων.
20 Φεβρουαρίου: Ελληνικά τμήματα του 1ου Συντάγματος Ευζώνων (ταγματάρχης Βελισσαρίου) καταλαμβάνουν αιφνιδιαστικά τις νότιες παρυφές της πόλης των Ιωαννίνων αναγκάζοντας τον Εσσάτ πασά, ο οποίος νόμιζε ότι το μέτωπο είχε καταρρεύσει, να ζητήσει εσπευσμένα συνθηκολόγηση.
21 Φεβρουαρίου: Ο ελληνικός στρατός εισέρχεται στα Ιωάννινα έπειτα από πολιορκία ενός και πλέον μήνα. Τα τουρκικά στρατεύματα παραδίδονται άνευ όρων.
23 Φεβρουαρίου: Ο ελληνικός στρατός καταλαμβάνει το Λεσκοβίκι της Βόρειας Ηπείρου.
24 Φεβρουαρίου: Ο ελληνικός στρατός απελευθερώνει την Κόνιτσα και την Πάργα.
25 Φεβρουαρίου: Απελευθερώνονται οι Φιλιάτες.
2 Μαρτίου: Κατάληψη της Σάμου.
3 Μαρτίου: Ο ελληνικός στρατός καταλαμβάνει το Αργυρόκαστρο και το Δέλβινο. Αεροσκάφος τύπου Bleriot XI-2 Genie με κυβερνήτη τον έφεδρο ανθυπολοχαγό του Μηχανικού Εμμανουήλ Αργυρόπουλο και παρατηρητή τον ιδιώτη Κωνσταντίνο Μάνο συντρίβεται από μηχανική βλάβη κοντά στο Λαγκαδά, με αποτέλεσμα να σκοτωθούν και τα δύο μέλη του πληρώματος. Είναι οι πρώτοι νεκροί της στρατιωτικής αεροπορίας στην Ελλάδα.
4 Μαρτίου: Ο ελληνικός στρατός καταλαμβάνει τους Αγίους Σαράντα και την επομένη το Τεπελένι.
5 Μαρτίου: Δολοφονείται στη Θεσσαλονίκη ο βασιλιάς Γεώργιος Α΄ από κάποιο ανισόρροπο άτομο (Σχινάς).
8 Μαρτίου: Ο διάδοχος Κωνσταντίνος ορκίζεται βασιλιάς με το όνομα Κωνσταντίνος Α΄.
31 Μαρτίου: Η Βουλγαρία συνάπτει ανακωχή με την Τουρκία.
22 Απριλίου: Υπογράφεται ελληνοσερβικό πρωτόκολλο, στο οποίο καταγράφονται με αδρές γραμμές τα ελληνοβουλγαρικά και σερβοβουλγαρικά σύνορα και προβλέπονται αμοιβαίες εγγυήσεις σε περίπτωση βουλγαρικής επίθεσης.
1 Μαΐου: Υπογράφεται ελληνοσερβική στρατιωτική σύμβαση.
6 Μαΐου: Σοβαρά επεισόδια ανάμεσα σε ελληνικές και βουλγαρικές μονάδες στον Αγγίστα ποταμό ΝΑ των Σερρών.
17 Μαΐου: Υπογράφεται στο Λονδίνο η ομώνυμη συνθήκη ανάμεσα στην Ελλάδα, τη Βουλγαρία, το Μαυροβούνιο, τη Σερβία και την Τουρκία, με την οποία η τελευταία εκχωρεί στους Συμμάχους τα εδάφη δυτικά της γραμμής Αίνου (επί του Αιγαίου Πελάγους)-Μήδειας (επί του Ευξείνου Πόντου) και παραιτείται από κάθε κυριαρχικό δικαίωμα στην Κρήτη. Εκκρεμεί το ζήτημα της κυριαρχίας των νησιών του βόρειου και του ανατολικού Αιγαίου.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

19 Μαΐου: Υπογράφεται στη Θεσσαλονίκη ελληνοσερβική αμυντική συνθήκη.
16 Ιουνίου: Ο βουλγαρικός στρατός εξαπολύει ταυτόχρονα επίθεση εναντίον των σερβικών θέσεων στη Γευγελή και των ελληνικών στις Ελευθερές και το Τσάγεζι. Αρχίζει ο Β΄ Βαλκανικός Πόλεμος, ο οποίος θα οδηγήσει τελικά στη συντριβή της Βουλγαρίας και σε αναδιανομή των εδαφών της Μακεδονίας.
17 Ιουνίου: Εκκαθαρίζεται η πόλη της Θεσσαλονίκης από τα δύο βουλγαρικά τάγματα.
19-21 Ιουνίου: Ο ελληνικός στρατός συντρίβει τις βουλγαρικές δυνάμεις στη διπλή μάχη του Κιλκίς και του Λαχανά.
20 Ιουνίου: Καταλαμβάνονται από τον ελληνικό στρατό η Γευγελή και η Νιγρίτα.
21 Ιουνίου: Ο ελληνικός στρατός καταλαμβάνει το Κιλκίς, το Καλίνοβο (σημ. Σουλτογιανναίικα) και το Λαχανά.
23 Ιουνίου: Κατάληψη της Δοϊράνης.
26 Ιουνίου: Κατάληψη της Στρωμνίτσας.
27 Ιουνίου: Ο ελληνικός στρατός απελευθερώνει την Καβάλα εκδιώκοντας από την πόλη τα βουλγαρικά στρατεύματα. Την ίδια μέρα καταλαμβάνεται και το Σιδηρόκαστρο (Ντεμίρ Χισάρ).
28 Ιουνίου: Ο ελληνικός στρατός απελευθερώνει τις Σέρρες.
30 Ιουνίου: Καταγγέλλονται ωμότητες κατά την υποχώρηση των βουλγαρικών δυνάμεων εις βάρος του άμαχου πληθυσμού στην περιοχή του Δοξάτου.
1 Ιουλίου: Ο ελληνικός στρατός καταλαμβάνει την πόλη της Δράμας, η οποία έχει εγκαταλειφθεί από τα βουλγαρικά στρατεύματα που υποχώρησαν.
3 Ιουλίου: Απελευθερώνεται ο Μελένικος. Την ίδια μέρα η Βουλγαρία ζητά ανακωχή.
6 Ιουλίου: Κατάληψη του Νευροκοπίου.
7 Ιουλίου: Κατάληψη του Πετσόβου.
9 Ιουλίου: Κατάληψη της Μαχόμιας στο δρόμο για την Τζουμαγιά.
10 Ιουλίου: Αρχίζει ο ελληνικός στρατός τη διάβαση των Στενών της Κρέσνας. Τα ελληνικά στρατεύματα εισέρχονται στο έδαφος της Παλαιάς Βουλγαρίας.
11 Ιουλίου: Η Ρουμανία, η οποία παρουσιάζεται ως ένοπλος επιδιαιτητής ανάμεσα στους αντιμαχόμενους, καλεί τις κυβερνήσεις των εμπολέμων να στείλουν αντιπροσώπους τους στη Συνδιάσκεψη Ειρήνης του Βουκουρεστίου.
12 Ιουλίου: Σύγκρουση με ισχυρά βουλγαρικά στρατεύματα στην περιοχή του Σιμιτλή, τα οποία κάμπτονται έπειτα από πολύνεκρη μάχη.
Ναυτικά αγήματα του ελληνικού πολεμικού ναυτικού απελευθερώνουν το Ντεντέ Αγάτς. Λίγο αργότερα, με την υπογραφή της Συνθήκης του Βουκουρεστίου τα στρατεύματα θα υποχωρήσουν για να επανέλθουν το 1920, οριστικά αυτή τη φορά.
13 Ιουλίου: Κατάληψη της Ξάνθης.
14 Ιουλίου: Ελληνικά στρατεύματα απελευθερώνουν για πρώτη φορά την Κομοτηνή. Λίγο αργότερα, με τη Συνθήκη του Βουκουρεστίου τα ελληνικά στρατεύματα θα αποχωρήσουν για να επανέλθουν οριστικά το Μάιο του 1920.
17 Ιουλίου: Μάχη του Πρεντέλ Χάνι. Απελευθέρωση των Φερών.
18 Ιουλίου: Ανακατάληψη του Παντζάρεβο. Οι ελληνικές δυνάμεις φτάνουν προ της Τζουμαγιάς. Η πιθανή κατάληψή της ανοίγει το δρόμο για τη Σόφια. Στις 12 το μεσημέρι υπογράφεται ανακωχή και σταματούν οι εχθροπραξίες.
2 Αυγούστου: Ο Χρήστος Κάκκαλος ανεβαίνει στην υψηλότερη κορυφή του Ολύμπου, τον Μύτικα (2.917 μέτρα), μαζί με τους Ελβετούς Φ. Μπουασονά και Ν. Μπο Μποβί, και είναι ο πρώτος -γνωστός-Έλληνας που κατακτά τον Όλυμπο.
10 Αυγούστου: Υπογράφεται στο Βουκουρέστι η ομώνυμη συνθήκη ανάμεσα στη Ρουμανία, την Ελλάδα, το Μαυροβούνιο, τη Σερβία και τη Βουλγαρία. Καθορίζονται τα νέα σύνορα Ελλάδας και Βουλγαρίας με βάση τη γραμμή όρος Μπέλλες - εκβολές ποταμού Νέστου. Λίγες μέρες πριν, στις 3 Αυγούστου, είχαν καθοριστεί στο Βελιγράδι τα ελληνοσερβικά σύνορα (Πρωτόκολλο Βενιζέλου-Πάσιτς) με βάση τη γραμμή Πρέσπες-Δοϊράνη.
18 Αυγούστου: Ο ελληνικός στρατός εκκενώνει τη δυτική Θράκη σε εφαρμογή της Συνθήκης του Βουκουρεστίου.
1 Νοεμβρίου: Υπογράφεται στην Αθήνα ανάμεσα στην Ελλάδα και την Οθωμανική Αυτοκρατορία η Σύμβαση των Αθηνών, με την οποία ρυθμίζονται κάποιες εκκρεμότητες της

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Συνθήκης του Λονδίνου και αποκαθίστανται οι διπλωματικές σχέσεις ανάμεσα στις δύο χώρες.
1 Δεκεμβρίου: Υψώνεται στο φρούριο των Χανίων Φιρκά η ελληνική σημαία. Η Ελλάδα εξήλθε των Βαλκανικών Πολέμων σχεδόν διπλάσια σε έκταση (από 63.212 τετρ. χλμ. έφτασε τα 120.308) και υπερδιπλάσια σε πληθυσμό (από 2.631.952 σε 4.718.221 κατοίκους).
4 Δεκεμβρίου: Υπογράφεται στη Φλωρεντία από τις Μεγάλες Δυνάμεις το ομώνυμο πρωτόκολλο, με το οποίο καθορίζονται τα σύνορα του νεοδημιουργηθέντος αλβανικού κράτους. Στους όρους του περιλαμβάνεται και η απόδοση της Β. Ηπείρου από την Ελλάδα. Οι Μεγάλες Δυνάμεις, οι οποίες μετείχαν στη συνδιάσκεψη (Αγγλία, Γαλλία, Ιταλία, Ρωσία, Γερμανία, Αυστροουγγαρία), θέτουν ως μοναδικό κριτήριο γι' αυτή τους την απόφαση τη γλώσσα.
1914 *30 Ιανουαρίου:* Οι Τούρκοι αρχίζουν να εφαρμόζουν σχέδιο απέλασης των Ελλήνων που διαμένουν σε περιοχές της ανατολικής Θράκης και των δυτικών παραλίων της Μ. Ασίας.
31 Ιανουαρίου: Ρηματική διακοίνωση της Μ. Βρετανίας, της Γερμανίας, της Ιταλίας, της Αυστροουγγαρίας και της Ρωσίας αναγνωρίζει την ελληνική κατοχή και κυριότητα των νησιών του βόρειου και του ανατολικού Αιγαίου, εκτός από την Ίμβρο, την Τένεδο και το Καστελόριζο που επανέρχονται στην Τουρκία. Σε αντάλλαγμα η Ελλάδα πρέπει να εκκενώσει τα εδάφη που προβλέπει το Πρωτόκολλο της Φλωρεντίας (Β. Ήπειρος).
17 Φεβρουαρίου: Ο ελληνικός στρατός εγκαταλείπει τη Βόρεια Ήπειρο έπειτα από απαίτηση των Μεγάλων Δυνάμεων. Σχηματίζεται η Προσωρινή Κυβέρνηση της Βόρειας Ηπείρου υπό τον Χρηστάκη Ζωγράφο, η οποία διακηρύσσει την αυτονομία της περιοχής.
13 Απριλίου: Ο βασιλιάς Κωνσταντίνος συμφωνεί με τον πρωθυπουργό Ε. Βενιζέλο να προχωρήσει η Ελλάδα σε διαπραγματεύσεις με την Τουρκία, ώστε να επιτευχθεί με ειρηνικό τρόπο η ανταλλαγή πληθυσμών ανάμεσα στις δύο χώρες. Η τουρκική εμμονή στο να επιστρέψει η Ελλάδα τη Χίο και τη Μυτιλήνη οδηγεί τις διαπραγματεύσεις σε ναυάγιο.
17 Μαΐου: Οι εκπρόσωποι των Μεγάλων Δυνάμεων και της επαναστατικής κυβέρνησης της αυτόνομης Βόρειας Ηπείρου υπογράφουν στην Κέρκυρα πρωτόκολλο, με το οποίο παραχωρείται ευρεία αυτονομία στους Έλληνες της Βόρειας Ηπείρου μέσα στα πλαίσια του αλβανικού κράτους.
29 Οκτωβρίου: Οι Έλληνες της Κύπρου χαιρετίζουν την προσάρτηση της νήσου από τη Μεγάλη Βρετανία ως το πρώτο βήμα για την ένωση με την Ελλάδα.
1915 *11 Ιανουαρίου:* Η βρετανική κυβέρνηση με διακοίνωσή της προς την Ελλάδα την καλεί να εισέλθει στον πόλεμο στο πλευρό των δυνάμεων της Αντάντ. Στη διακοίνωση αυτή γίνεται για πρώτη φορά λόγος για πιθανές μελλοντικές παραχωρήσεις στη Μικρά Ασία.
14 Ιανουαρίου: Ο Μεταξάς σε υπόμνημά του προς τον Βενιζέλο με τίτλο «Μικρά Ασία: δυνατότητες διανομής» προβάλλει ισχυρές επιφυλάξεις σχετικά με ενδεχόμενη εκστρατεία στο μικρασιατικό έδαφος.
21 Φεβρουαρίου: Η απρόοπτη παραίτηση της κυβέρνησης Ε. Βενιζέλου μετά τη σύγκρουση του πρωθυπουργού με το βασιλιά Κωνσταντίνο για το θέμα της εξόδου ή όχι της Ελλάδας στον πόλεμο στο πλευρό των δυνάμεων της Αντάντ.
25 Φεβρουαρίου: Ο βασιλιάς Κωνσταντίνος μετά τη διαφωνία του με τον Βενιζέλο αναθέτει το σχηματισμό κυβέρνησης στον Δημήτριο Γούναρη, επιλέγοντάς τον με αυτό τον τρόπο ως αρχηγό της αντιβενιζελικής παράταξης.
31 Μαΐου: Στις εθνικές εκλογές που διεξήχθησαν το Κόμμα των Φιλελευθέρων κερδίζει τις 185 από τις 316 έδρες, αποτέλεσμα-δημοψήφισμα υπέρ της φιλοανταντικής πολιτικής του Βενιζέλου.
10 Αυγούστου: Ο νικητής των εκλογών Ε. Βενιζέλος σχηματίζει κυβέρνηση, η οποία θα παραμείνει στην εξουσία για ενάμιση περίπου μήνα (24 Σεπτεμβρίου του 1915).
10 Σεπτεμβρίου: Με τη σύμφωνη γνώμη του βασιλιά Κωνσταντίνου, η κυβέρνηση Βενιζέλου κηρύσσει γενική επιστράτευση.
22 Σεπτεμβρίου: Έπειτα από διαφωνία του με το βασιλιά Κωνσταντίνο για την πολιτική που πρέπει να ακολουθήσει η Ελλάδα έναντι των δυνάμεων της Αντάντ, ο πρωθυπουργός Βενιζέλος παραιτείται (απαρχή του εθνικού διχασμού).
24 Σεπτεμβρίου: Βραχύβια κυβέρνηση με πρωθυπουργό τον Αλέξανδρο Ζαΐμη (παραίτηση στις 25 Οκτωβρίου του 1915). Η ανάθεση της εντολής σχηματισμού κυβέρνησης σε

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NetWork ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

εξωκοινοβουλευτική προσωπικότητα εκτός των δύο μεγάλων κομμάτων συνιστά σαφή παρέκκλιση από τη συνταγματική τάξη.
5 Οκτωβρίου: Απόβαση συμμαχικών στρατευμάτων (Άγγλοι, Γάλλοι και αργότερα Ιταλοί, Σέρβοι και Ρώσοι) στη Θεσσαλονίκη.
25 Οκτωβρίου: Κυβέρνηση Στέφανου Σκουλούδη (παραίτηση στις 9 Ιουνίου του 1916).
8 *Νοεμβρίου:* Ο Ε.Βενιζέλος κηρύσσει την αποχή του κόμματός του από τις εκλογές που θα διεξαχθούν τον προσεχή Δεκέμβριο θεωρώντας αντισυνταγματική τη διάλυση της Βουλής.
6 Δεκεμβρίου: Η αποχή των βενιζελικών κομμάτων από τις εκλογές που διεξήχθησαν έχει ως αποτέλεσμα η εθνοσυνέλευση που προέκυψε να διακρίνεται για το μονόπλευρο χαρακτήρα της.
17 Δεκεμβρίου: Οι Γάλλοι καταλαμβάνουν το Καστελόριζο στην προσπάθειά τους να πείσουν την κυβέρνηση των Αθηνών να πάρει μέρος στον πόλεμο στο πλευρό τους.
1916 *21 Μαρτίου:* Τα σερβικά στρατεύματα που υποχωρούν διεκπεραιώνονται στην Κέρκυρα για να αποφύγουν την αιχμαλωσία από τους Γερμανούς και τους Αυστριακούς.
13 Μαΐου: Οι Γερμανοβούλγαροι εισβάλλουν στην ανατολική Μακεδονία και καταλαμβάνουν το οχυρό Ρούπελ έπειτα από σύντομη σύρραξη με την ελληνική φρουρά. Η ενέργεια αυτή οδηγεί τις δυνάμεις της Αντάντ σε σκλήρυνση της στάσης τους απέναντι στην κυβέρνηση των Αθηνών.
25 Μαΐου: Οι συμμαχικές δυνάμεις κηρύττουν μερικό θαλάσσιο αποκλεισμό της χώρας απαιτώντας την αποστράτευση του κράτους των Αθηνών και την αποκατάσταση της πολιτικής ομαλότητας.
9 Ιουνίου: Κυβέρνηση Αλέξανδρου Ζαΐμη (παραίτηση στις 3 Σεπτεμβρίου του 1916).
16 Αυγούστου: Οι στρατιωτικές μονάδες της περιοχής της Θεσσαλονίκης παύουν να αναγνωρίζουν την κυβέρνηση των Αθηνών, συνιστούν την Επιτροπή Εθνικής Αμύνης και αποφασίζουν να πάρουν μέρος στον πόλεμο στο πλευρό των συμμάχων της Αντάντ.
29 Αυγούστου: Το Δ΄ Σώμα Στρατού (διοικητής συνταγματάρχης Ι. Χατζόπουλος) παραδίδεται κοντά στο οχυρό Ρούπελ στους Γερμανούς. Στη συνέχεια μεταφέρεται σιδηροδρομικώς στο Γκαίρλιτς της Σιλεσίας, όπου θα παραμείνει αιχμάλωτο μέχρι το τέλος του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Με την ενέργεια αυτή η ανατολική Μακεδονία εγκαταλείπεται ανυπεράσπιστη στους Βουλγάρους.
3 Σεπτεμβρίου: Κυβέρνηση Νικολάου Καλογερόπουλου.
15 Σεπτεμβρίου: Ο Βενιζέλος και ο ναύαρχος Κουντουριώτης συγκροτούν προσωρινή κυβέρνηση στην Κρήτη, με κύριο σκοπό την έξοδο της Ελλάδας στον πόλεμο στο πλευρό των δυνάμεων της Αντάντ.
26 Σεπτεμβρίου: Ο Βενιζέλος σχηματίζει στη Θεσσαλονίκη με το στρατηγό Δαγκλή και το ναύαρχο Κουντουριώτη (Επαναστατική Τριανδρία) την Κυβέρνηση Εθνικής Αμύνης, η οποία διακηρύσσει την επιθυμία της για έξοδο της Ελλάδας στον πόλεμο στο πλευρό των δυνάμεων της Αντάντ.
27 Σεπτεμβρίου: Κυβέρνηση Σπυρίδωνος Λάμπρου (παραίτηση στις 21 Απριλίου του 1917).
10 Νοεμβρίου: Η Επαναστατική Κυβέρνηση της Εθνικής Αμύνης (Θεσσαλονίκη) κηρύσσει τον πόλεμο εναντίον της Γερμανίας, της Βουλγαρίας και των συμμάχων τους.
18 Νοεμβρίου: Αγγλογαλλικά στρατεύματα αποβιβάζονται στον Πειραιά με σκοπό την κατάληψη των στρατηγικής σημασίας σημείων της Αθήνας και του Πειραιά. Στρατεύματα, πιοτά στο βασιλιά, επιτίθενται στους Αγγλογάλλους. Στη σύγκρουση που επακολούθησε, στην οποία πήραν μέρος και τα συμμαχικά πολεμικά πλοία που ναυλοχούσαν στο Φάληρο, υπήρξαν πολλά θύματα και από τις δύο πλευρές. Μετά την υποχώρηση των στρατευμάτων και επί δύο μέρες η Αθήνα παραδόθηκε στη βία και την τρομοκρατία που ξέσπασε κατά των βενιζελικών, με κύριους υπεύθυνους τους Επιστράτους (Νοεμβριανά).
12 Δεκεμβρίου: Το «ανάθεμα» του Ε. Βενιζέλου. Χιλιάδες αντιβενιζελικοί Αθηναίοι, ανταποκρινόμενοι στο κάλεσμα του αρχιεπισκόπου Αθηνών Θεόκλητου, συγκεντρώθηκαν στο Πεδίο του Άρεως για να ρίξουν «τον λίθο του αναθέματος» κατά του Ε. Βενιζέλου. Για την ενέργεια αυτή του Θεοκλήτου ο αρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος, τον Απρίλιο του 2000, ζήτησε δημόσια συγγνώμη.
1917 *21 Απριλίου:* Κυβέρνηση Αλέξανδρου Ζαΐμη που θα παραμείνει στην εξουσία μέχρι τις 14 Ιουνίου του 1917.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Network ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

30 Μαΐου: Μετά την παραίτηση του βασιλιά Κωνσταντίνου και την αναχώρησή του από την Ελλάδα, στο θρόνο ανεβαίνει ο δευτερότοκος γιος του Αλέξανδρος.
14 Ιουνίου: Ο Ελευθέριος Βενιζέλος επανέρχεται στην εξουσία ως πρωθυπουργός (παραίτηση στις 4 Νοεμβρίου του 1920).
29 Ιουνίου: Ο Βενιζέλος με διάταγμα ακυρώνει ως αντισυνταγματικό το βασιλικό διάταγμα του Οκτωβρίου του 1915, με το οποίο ο βασιλιάς είχε διαλύσει τη βενιζελικής πλειοψηφίας Βουλή, και συγχρόνως καλεί εκείνη τη Βουλή σε δεύτερη τακτική σύνοδο για τις 12 Ιουλίου. Η νεκραναστημένη αυτή Βουλή έμεινε στην ιστορία ως «Βουλή των Λαζάρων».
19 Αυγούστου: Μεγάλη πυρκαγιά καταστρέφει το κέντρο της Θεσσαλονίκης. Καίγεται στο σύνολό της η εβραϊκή συνοικία. Τραγικό αποτέλεσμα 74.000 άστεγοι.
1918 *22 Ιανουαρίου:* Στρατιωτική στάση στη Λαμία κατά της επιστράτευσης που έχει διατάξει η κυβέρνηση Ε. Βενιζέλου καταστέλλεται με βίαιο τρόπο.
17 Μαΐου: Η μάχη του Σκρα-ντι-Λεγκέν λήγει νικηφόρα για τον ελληνικό στρατό, ο οποίος απωθεί τις βουλγαρικές δυνάμεις και ανοίγει το δρόμο στις συμμαχικές δυνάμεις για να καταλάβουν την κοιλάδα του Αξιού.
2 Σεπτεμβρίου: Οι ενωμένες συμμαχικές δυνάμεις Ελλήνων, Γάλλων και Σέρβων επιτίθενται στο Μακεδονικό Μέτωπο εναντίον των Γερμανοβουλγάρων, τους οποίους και νικούν. Δώδεκα μέρες αργότερα η Βουλγαρία συνθηκολογεί και λίγο αργότερα τον ίδιο δρόμο ακολουθούν και οι άλλες κεντρικές δυνάμεις.
16 Σεπτεμβρίου: Υπογράφεται στη Θεσσαλονίκη η ανακωχή ανάμεσα στις δυνάμεις της Αντάντ και τη Βουλγαρία. Τα βουλγαρικά στρατεύματα υποχρεώνονται να εγκαταλείψουν τα ελληνικά και σερβικά εδάφη που είχαν καταλάβει.
30 Σεπτεμβρίου: Επίσημη καταγγελία από την ελληνική πλευρά των ωμοτήτων που διέπραξαν οι Βούλγαροι στην ανατολική Μακεδονία και Θράκη.
21 Οκτωβρίου: Το πρώτο εργατικό συνέδριο εκλέγει την πρώτη Εκτελεστική Επιτροπή της ΓΣΕΕ, που απαρτίζεται από τους Α. Μπεναρόγια, Ε. Ευαγγέλου, Ηλ. Δελαζάνο, Ε. Μαχαίρα.
30 Οκτωβρίου: Η Τουρκία υπογράφει στον Μούδρο της Λήμνου ανακωχή -ουσιαστικά παράδοση άνευ όρων- με τις δυνάμεις της Αντάντ. Τερματίζεται έτσι ο πόλεμος στην Ανατολή.
1 Νοεμβρίου: Μοίρα του ελληνικού στόλου με επικεφαλής το θωρηκτό «Γ. Αβέρωφ» αγκυροβολεί στον Κεράτιο Κόλπο της Κωνσταντινούπολης.
4-70 Νοεμβρίου: Διεξάγεται το πρώτο ενοποιητικό συνέδριο των Ελλήνων σοσιαλιστών από το οποίο γεννήθηκε το ΣΕΚΕ (Σοσιαλιστικό Εργατικό Κόμμα Ελλάδος), που μερικά χρόνια αργότερα θα ονομαστεί ΚΚΕ.
30 Δεκεμβρίου: Ο Ε. Βενιζέλος διατυπώνει με το περίφημο υπόμνημά του προς τη Συνδιάσκεψη της Ειρήνης τις ελληνικές διεκδικήσεις στη Μ. Ασία, τη Θράκη, τη Β. Ήπειρο, τα νησιά του Αιγαίου και την Κύπρο.
1919 *1 Ιανουαρίου:* Αναχωρούν από την Ελλάδα ατμοπλοϊκώς για τη Μεσημβρινή Ρωσία μονάδες του Α΄ Σώματος Στρατού (2η και 13η μεραρχία) για να ενισχύσουν τις δυνάμεις των συμμάχων της Αντάντ και των Ρώσων εθνικιστών που μάχονται τους Ερυθρούς-Μπολσεβίκους. Διοικητής του εκστρατευτικού σώματος είναι ο υποστράτηγος Κ. Νίδερ. Η εκστρατεία θα αποτύχει και περί τα τέλη Μαρτίου θα αρχίσει η απαγκίστρωση των ελληνικών δυνάμεων.
6 Ιανουαρίου: Το Εργατικό Σοσιαλιστικό Κόμμα της Ελλάδος, αργότερα ΚΚΕ, κάνει την πρώτη του ανοιχτή συγκέντρωση στην Αθήνα.
2 Μαΐου: Η 1η μεραρχία του ελληνικού στρατού αποβιβάζεται στη Σμύρνη με εντολή του συμμαχικού συμβουλίου.
19 Μαΐου: Ο Μουσταφά Κεμάλ αποβιβάζεται στη Σαμψούντα και αμέσως σχεδιάζει και οργανώνει τους διωγμούς εναντίον των Ποντίων αλλά και την αντίσταση των Τούρκων εθνικιστών εναντίον των ξένων εισβολέων.
16 Ιουλίου: Σύμφωνο Τιτόνι (υπουργός Εξωτερικών της Ιταλίας) - Βενιζέλου. Το σύμφωνο αυτό προβλέπει την παραχώρηση των Δωδεκανήσων πλην της Ρόδου στην Ελλάδα. Επίσης, καθορίζει ότι η Ιταλία θα στηρίζει το ελληνικό αίτημα για τη Β. Ήπειρο, ενώ η Ελλάδα θα υποστηρίζει την ανάθεση στην Ιταλία «εντολής» για την Αλβανία.
3 Οκτωβρίου: Ο ελληνικός στρατός απελευθερώνει την Ξάνθη.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

27 Νοεμβρίου: Υπογράφεται η Συνθήκη του Νεϊγύ ανάμεσα στις δυνάμεις της Αντάντ και την ηττημένη Βουλγαρία. Η τελευταία εγκαταλείπει όλα τα ελληνικά εδάφη, τα οποία είχε καταλάβει στη διάρκεια του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου, ενώ παραιτείται από κάθε κυριαρχικό δικαίωμα πάνω στη δυτική Θράκη. Η διοίκηση της δυτικής Θράκης μεταβιβάζεται στις συμμαχικές δυνάμεις.
1920 *14 Μαΐου:* Ελληνικές δυνάμεις καταλαμβάνουν την Κομοτηνή και την Αλεξανδρούπολη.
9 Ιουλίου: Καταγγέλλεται μονομερώς από τον υπουργό των εξωτερικών της Ιταλίας Σφόρτσα το Σύμφωνο Τιτόνι-Βενιζέλου.
10 Ιουλίου: Ελληνικές στρατιωτικές δυνάμεις καταλαμβάνουν την Αρκαδιούπολη της ανατολικής Θράκης.
12 Ιουλίου: Ελληνικά στρατεύματα απελευθερώνουν την Αδριανούπολη.
19 Ιουλίου: Ο ελληνικός στρατός ολοκληρώνει την κατάληψη της ανατολικής Θράκης εκτός από την περιοχή της Κωνσταντινούπολης και των περιχώρων της.
28 Ιουλίου: Υπογράφεται στις Σέβρες της Γαλλίας η ομώνυμη συνθήκη, σύμφωνα με την οποία παραχωρείται στην Ελλάδα μεγάλο μέρος της ανατολικής Θράκης και τα νησιά Ίμβρος και Τένεδος. Οι δυνάμεις της Αντάντ παραχωρούν στην Ελλάδα και την περιοχή της Σμύρνης με την ενδοχώρα της για χρονικό διάστημα πέντε ετών. Στο τέλος αυτού του διαστήματος θα διενεργηθεί δημοψήφισμα με το οποίο θα αποφασιστεί η τύχη της περιοχής. Την ίδια μέρα παραχωρείται στην Ελλάδα και η δυτική Θράκη.
30 Ιουλίου: Αποτυγχάνει απόπειρα δολοφονίας εναντίον του πρωθυπουργού Ε. Βενιζέλου από δύο από-τακτους αντιβενιζελικούς αξιωματικούς στο Παρίσι.
31 Ιουλίου: Δολοφονείται από φανατικούς βενιζελικούς στην αρχή της λεωφόρου Κηφισίας, κοντά στην περιοχή όπου βρίσκεται σήμερα το Χίλτον, ο Ίων Δραγούμης.
7 Σεπτεμβρίου: Ο Βενιζέλος καταθέτει στη Βουλή το κείμενο της Συνθήκης των Σεβρών και ανακηρύσσεται «άξιο της Πατρίδας τέκνο».
11 Σεπτεμβρίου: Η κυβέρνηση Βενιζέλου αίρει το στρατιωτικό νόμο, διαλύει τη Βουλή και προκηρύσσει εκλογές.
11 Οκτωβρίου: Θάνατος του βασιλιά Αλεξάνδρου μετά την επιμόλυνση που υπέστη το τραύμα του από δάγκωμα πιθήκου. Διάδοχός του ορίζεται ο μικρότερος αδερφός του Παύλος, ο οποίος αρνείται το αξίωμα. Αντιβασιλέας ορίζεται ο ναύαρχος Π. Κουντουριώτης.
17 Οκτωβρίου: Το υπό τον Δημήτριο Γούναρη Κόμμα των Εθνικοφρόνων μετονομάζεται σε Λαϊκό Κόμμα.
1 Νοεμβρίου: Το Κόμμα των Φιλελευθέρων, αν και έρχεται πρώτο σε ψήφους (375.803 έναντι 368.678 της Ηνωμένης Αντιπολιτεύσεως), λόγω του ισχύοντος εκλογικού συστήματος (πλειοψηφικό ευρείας περιφέρειας) λαμβάνει 150 έδρες λιγότερες από την Ηνωμένη Αντιπολίτευσιν (260), η οποία και σχηματίζει κυβέρνηση.
4 Νοεμβρίου: Ο Δημήτριος Ράλλης σχηματίζει κυβέρνηση, η οποία θα παραμείνει στην εξουσία μέχρι τις 24 Ιανουαρίου του 1921.
6 Δεκεμβρίου: Ο βασιλιάς Κωνσταντίνος μετά από δημοψήφισμα επανέρχεται στην Ελλάδα έπειτα από τριετή αναγκαστική απουσία στο εξωτερικό.
15 Δεκεμβρίου: Οι σύμμαχοι ανακοινώνουν στην ελληνική κυβέρνηση ότι μετά την επάνοδο του Κωνσταντίνου στον ελληνικό θρόνο αποδεσμεύονται από τις υποχρεώσεις τους απέναντι στην Ελλάδα.
24 Δεκεμβρίου: Το Γ΄ Σώμα Στρατού αρχίζει επιθετική ενέργεια με κατεύθυνση από την Προύσα προς το Δορύλαιο.
1921 *24 Ιανουαρίου:* Ο Νικόλαος Καλογερόπουλος ορκίζεται πρόεδρος του υπουργικού συμβουλίου και σχηματίζει κυβέρνηση, η οποία παραμένει στην εξουσία μέχρι τις 26 Μαρτίου του 1921.
8 Φεβρουαρίου: Η Διασυμμαχική Συνδιάσκεψη στο Λονδίνο προτείνει ένα πλαίσιο συμβιβασμού της Ελλάδας με την κεμαλική Τουρκία. Η Ελλάδα απορρίπτει το προτεινόμενο σχέδιο.
12 Μαρτίου: Το Α΄ Σώμα Στρατού καταλαμβάνει έπειτα από επικό αγώνα τη στρατηγικής σημασίας οχυρή θέση Τουμλού Μπουνάρ της Μικράς Ασίας.
14 Μαρτίου: Το Α΄ Σώμα Στρατού συνεχίζοντας την προς ανατολάς προέλασή του καταλαμβάνει το Αφιόν Καραχισάρ.

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NETWORK ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

26 Μαρτίου: Κυβέρνηση Δημητρίου Γούναρη. Η κυβέρνηση Γούναρη θα προσπαθήσει να άρει χωρίς επιτυχία το πολιτικό, διπλωματικό και οικονομικό αδιέξοδο που συνοδεύει τις εξελίξεις στο μέτωπο της Μικράς Ασίας (παραίτηση στις 2 Μαρτίου του 1922).
9 Απριλίου: Ο Γεώργιος Παπανδρέου με άρθρο του στην εφημερίδα «Πατρίς» ζητά την παραίτηση του βασιλιά Κωνσταντίνου υπέρ του διαδόχου Γεωργίου. Για αυτό το άρθρο του καταδικάστηκε σε 18μηνη φυλάκιση. Τελικά παρέμεινε στη φυλακή τέσσερις μήνες.
27 Ιουνίου: Αρχίζει η προέλαση του ελληνικού στρατού προς την Άγκυρα στη διάρκεια της Μικρασιατικής Εκστρατείας.
29 Ιουνίου: Αρχίζει η μεγάλη θερινή επίθεση της στρατιάς στη Μ. Ασία, με αντικειμενικό στόχο την κατάληψη του Εσκί Σεχίρ.
6 Ιουλίου: Ο ελληνικός στρατός έπειτα από σκληρή μάχη καταλαμβάνει το Δορύλαιο της Μικράς Ασίας (Εσκί Σεχίρ).
15 Ιουλίου: Υπό την προεδρία του βασιλιά Κωνσταντίνου συνέρχεται στην Κιουτάχεια της Μικράς Ασίας πολεμικό συμβούλιο με τη συμμετοχή της πολιτικής και της στρατιωτικής ηγεσίας της χώρας. Το συμβούλιο αποφασίζει την προέλαση του ελληνικού στρατού προς την Άγκυρα με αντικειμενικό σκοπό την πλήρη διάλυση του κεμαλικού στρατού.
1 Αυγούστου: Αρχίζει στο μικρασιατικό μέτωπο η προέλαση προς την Άγκυρα.
14 Αυγούστου: Αρχίζει γενική επίθεση του ελληνικού στρατού στην περιοχή ανατολικά του Σαγγάριου. Έπειτα από τριήμερη φονική μάχη στην οχυρή θέση Καλέ Γκρότο, τα κεμαλικά στρατεύματα εξαναγκάζονται σε υποχώρηση.
25 Αυγούστου: Ο ελληνικός στρατός λαμβάνει αμυντική διάταξη δυτικά του ποταμού Σαγγάριου.
4 Οκτωβρίου: Ανεξάρτητες πηγές αναφέρουν τουφεκισμούς Ελλήνων αιχμαλώτων, οι οποίοι κατάγονταν από τη Σμύρνη και τη Θράκη.
27 Οκτωβρίου: Αποκαλύπτεται από βρετανικές πηγές ότι η Γαλλία πριν από λίγες μέρες υπέγραψε μυστικό σύμφωνο με την Τουρκία, με σκοπό να διασώσει τη Γαλλική Συρία και να αυξήσει την επιρροή της στην κεμαλική Τουρκία.
1922 *15 Ιανουαρίου:* Η Γαλλία ενισχύει με ποικίλο πολεμικό υλικό την κεμαλική κυβέρνηση στην πολεμική προσπάθειά της εναντίον των Ελλήνων.
Φεβρουάριος: Διεξάγεται στη Λαμία η δίκη του Αλέξανδρου Παπαναστασίου, ο οποίος διώκεται για τη δημοσίευση του «Δημοκρατικού Μανιφέστου».
6 Φεβρουαρίου: Κυκλοφορεί το πρώτο φύλλο της νέας εφημερίδας «Ελεύθερον Βήμα». Η εφημερίδα εκφράζει απόψεις καθαρά βενιζελικές, αφού οι περισσότεροι από τους συνιδρυτές της είναι προσωπικοί φίλοι του Ε. Βενιζέλου (Καραπάνος, Ρούσσος, Λαμπράκης).
2 Μαρτίου: Κυβέρνηση Δημητρίου Γούναρη (παραίτηση στις 3 Μαίου του 1922).
13 Μαρτίου: Η κεμαλική κυβέρνηση της Αγκυρας δηλώνει ότι πρέπει πριν από οποιαδήποτε συζήτηση για ανακωχή να πραγματοποιηθεί η εκκένωση της Μ. Ασίας και της ανατολικής Θράκης από τα ελληνικά στρατεύματα.
3 Μαΐου: Κυβέρνηση Νικολάου Στράτου (παραίτηση στις 9 Μαΐου του 1922).
9 Μαΐου: Κυβέρνηση Πέτρου Πρωτοπαπαδάκη. Στη διάρκεια της θητείας της θα καταρρεύσει το μικρασιατικό μέτωπο (παραίτηση στις 28 Αυγούστου του 1922).
29 Ιουλίου: Η Γαλλία με ρηματική ανακοίνωσή της εκφράζει την πλήρη διαφωνία της σε ενδεχόμενη προσπάθεια της Ελλάδας να καταλάβει την Κωνσταντινούπολη για λόγους αντιπερισπασμού.
13 Αυγούστου: Έπειτα από προπαρασκευή πυροβολικού, τα τουρκικά στρατεύματα εξαπολύουν ευρείας κλίμακας αντεπίθεση στο μέτωπο της Μ. Ασίας εναντίον των ελληνικών θέσεων. Η τουρκική επίθεση επικεντρώθηκε στο νότιο τομέα του μετώπου, δυτικά του Αφιόν Καραχισάρ. Η τουρκική αυτή ενέργεια οδήγησε ύστερα από λίγες μέρες σε γενική υποχώρηση των ελληνικών δυνάμεων.
17 Αυγούστου: Σε μία από τις φονικότερες μάχες της Μικρασιατικής Εκστρατείας, στο Αλή Βεράν, ελληνικές στρατιωτικές μονάδες υπό τον υποστράτηγο Ν.Τρικούπη παραδίδονται στις κεμαλικές δυνάμεις.
28 Αυγούστου: Κυβέρνηση Νικολάου Τριανταφυλλάκου (παραίτηση στις 16 Σεπτεμβρίου του 1922).
30 Αυγούστου: Χιλιάδες προσφύγων από τη Μ. Ασία αρχίζουν να συρρέουν στην Ελλάδα.

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NETWORK ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

31 Αυγούστου: Η ελληνική και η αρμενική συνοικία της Σμύρνης καταστρέφονται από πυρκαγιά που σκόπιμα έβαλαν οι τουρκικές Αρχές της πόλης.
5 Σεπτεμβρίου: Τα τελευταία τμήματα του ελληνικού στρατού εγκαταλείπουν τη Μικρά Ασία.
11 Σεπτεμβρίου: Επαναστατική κίνηση των στρατιωτικών δυνάμεων που εκκενώνουν τη Μικρά Ασία υπό την καθοδήγηση των αξιωματικών Σ. Γονατά, Ν. Πλαστήρα, Δ. Φωκά προβάλλει δύο βασικά αιτήματα: παραίτηση του βασιλιά υπέρ του διαδόχου και ανασυγκρότηση του στρατού στη Θράκη για να προστατευτούν τα ελληνικά συμφέροντα στην περιοχή.
16 Σεπτεμβρίου: Κυβέρνηση Αναστασίου Χαραλάμπη (παραίτηση στις 17 Σεπτεμβρίου του 1922). Παραίτηση του βασιλιά Κωνσταντίνου υπέρ του γιου του Γεωργίου.
17 Σεπτεμβρίου: Κυβέρνηση Σωτηρίου Κροκίδα (παραίτηση στις 14 Νοεμβρίου του 1922).
28 Σεπτεμβρίου: Υπογράφεται στα Μουδανιά ανακωχή ανάμεσα στους συμμάχους και την κεμαλική Τουρκία. Η ανακωχή, αν και αφορούσε άμεσα στα ελληνικά συμφέροντα στην ανατολική Θράκη, υπογράφτηκε χωρίς την παρουσία Έλληνα αντιπροσώπου. Λίγες μέρες αργότερα άρχισε η εκκένωση της ανατολικής Θράκης από τα ελληνικά στρατεύματα.
5 Οκτωβρίου: Δημοσιεύεται απόφαση της Επαναστατικής Κυβερνήσεως με την οποία δημιουργείται ανακριτική επιτροπή για να διακριβώσει τους υπεύθυνους της εθνικής τραγωδίας. Στις αρχές του επόμενου μήνα συγκαλείται έκτακτο επαναστατικό δικαστήριο για να τους δικάσει.
12 Νοεμβρίου: Ο ελληνικός στρατός εγκαταλείπει την ανατολική Θράκη.
14 Νοεμβρίου: Επαναστατική κυβέρνηση Στυλιανού Γονατά (παραίτηση στις 11 Ιανουαρίου του 1924).
15 Νοεμβρίου: Ο Νικόλαος Πλαστήρας υπογράφει τη διαταγή εκτέλεσης των Έξι.
«Την 11 και 30΄ π.μ. της σήμερον, εις τον παρά το Γουδί χώρον, εξετελέσθη εν πλήρει στρατιωτική τάξει η θανατική εκτέλεσις των Εξ καταδικασθέντων υπό του Εκτάκτου Επαναστατικού Στρατοδικείου, υπευθύνων της Μικρασιατικής Καταστροφής, ήτοι των απαρτισάντων το Συμβούλιον των Πέντε, πολιτικών Π. Πρωτοπαπαδάκη, Δ. Γούναρη, Ν. Στράτου, Γ. Μπαλτατζή και Ν. Θεοτόκη και του αρχιστρατήγου της ήττης Γ. Χατζηανέαστη...». Απόσπασμα του κυβερνητικού ανακοινωθέντος, το οποίο αναφέρεται στην εκτέλεση των Έξι.
3 Δεκεμβρίου: Μαχητικά συλλαλητήρια σε πολλές κυπριακές πόλεις με κυρίαρχο αίτημα την ένωση της Κύπρου με την Ελλάδα.
12 Δεκεμβρίου: Ο υποστράτηγος Θ. Πάγκαλος αναλαμβάνει τη διοίκηση της στρατιάς του Έβρου και μαζί το δύσκολο έργο της αναδιοργάνωσής της.
1923 *8 Ιανουαρίου:* Πραγματοποιείται στην Πλατεία Ομονοίας μεγάλο πανπροσφυγικό συλλαλητήριο διαμαρτυρίας, στο οποίο μάλιστα απευθύνουν σύντομο χαιρετισμό και Τούρκοι αντικεμαλιστές.
30 Ιανουαρίου: Υπογράφεται στη Λοζάνη η σύμβαση ανταλλαγής πληθυσμών ανάμεσα στην Ελλάδα και την Τουρκία. Από την εφαρμογή της σύμβασης εξαιρούνται οι Έλληνες της Κωνσταντινούπολης και οι μουσουλμάνοι της ελληνικής Θράκης.
16 Φεβρουαρίου: Παύει να ισχύει το Ιουλιανό Ημερολόγιο και τίθεται σε ισχύ το Γρηγοριανό. Η 16η Φεβρουαρίου του 1923 με το παλαιό ημερολόγιο γίνεται με το νέο 1η Μαρτίου του 1923.
24 Ιουλίου: Υπογράφεται στη Λοζάνη της Ελβετίας η ομώνυμη συνθήκη ανάμεσα στην Τουρκία και στο Ηνωμένο Βασίλειο, τη Γαλλία, την Ιταλία, την Ελλάδα, τη Ρουμανία, τη Σερβία, την Ιαπωνία, με παρατηρητή τις ΗΠΑ. Ανάμεσα στα άλλα επισφραγίζεται de jure η ελληνική παρουσία στα νησιά του βόρειου και του ανατολικού Αιγαίου (Λέσβος, Χίος, Λήμνος, Ικαρία, Σάμος, Σαμοθράκη). Η Ελλάδα παραχωρεί στην Τουρκία τα νησιά Ίμβρο και Τένεδο, ενώ η Τουρκία αναγνωρίζει την ιταλική κυριαρχία στα Δωδεκάνησα και την αγγλική στην Κύπρο.
30 Αυγούστου: Ιταλικά στρατεύματα καταλαμβάνουν την Κέρκυρα, μετά το βομβαρδισμό της πόλης από ιταλικά πολεμικά πλοία. Από τον «πειρατικό» βομβαρδισμό χάνουν τη ζωή τους 20 Έλληνες πολίτες. Η ενέργεια αυτή γίνεται σε αντίποινα για τη δολοφονία του στρατηγού Τελίνι από Αλβανούς ληστές στην ελληνοαλβανική μεθόριο.
27 Σεπτεμβρίου: Τα ιταλικά στρατεύματα εκκενώνουν την Κέρκυρα και τους Παξούς. Η

facebook ΦΙΛΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ e-book

Ελλάδα αναγκάζεται να πληρώσει μεγάλη αποζημίωση.
28 Οκτωβρίου: Η αντεπανάσταση, που οργανώνεται από τους στρατιωτικούς Λεοναρδόπουλο, Γαργαλίδη και Ζήρα, αποτυγχάνει.
16 Δεκεμβρίου: Διεξάγονται εκλογές για την ανάδειξη των μελών της Δ΄ Συντακτικής Συνέλευσης. Απέχουν τα αντιβενιζελικά κόμματα. Η συνέλευση που εκλέγεται είναι μονόπλευρη.
19 Δεκεμβρίου: Ο Γεώργιος Β΄, νόμιμος διάδοχος του πατέρα του, Κωνσταντίνου Α΄, αναγκάζεται να διαφύγει στο εξωτερικό.
1924 *2 Ιανουαρίου:* Ο αρχηγός της Επανάστασης του 1922 Νικόλαος Πλαστήρας παραδίδει την εξουσία στους πολιτικούς.
4 Ιανουαρίου: Ο Ελευθέριος Βενιζέλος επιστρέφει στην Ελλάδα. Έπειτα από δύο ημέρες εκλέγεται πρόεδρος της Συντακτικής Εθνοσυνέλευσης.
11 Ιανουαρίου: Ο Βενιζέλος σχηματίζει κυβέρνηση θέτοντας τέρμα στην πολιτική αβεβαιότητα. Η κυβέρνησή του θα παραμείνει στην εξουσία μέχρι τις 6 Φεβρουαρίου του 1924.
6 Φεβρουαρίου: Κυβέρνηση του Γεωργίου Καφαντάρη (παραίτηση στις 12 Μαρτίου του 1924).
12 Μαρτίου: Κυβέρνηση του Αλέξανδρου Παπαναστασίου (παραίτηση στις 25 Ιουλίου του 1924).
15 Μαρτίου: Η γενική συνέλευση των μελών του ΠΑΟ επικυρώνει τη μετονομασία του συλλόγου από Πανελλήνιος Ποδοσφαιρικός Αθλητικός Όμιλος σε Παναθηναϊκός Αθλητικός Όμιλος.
17 Μαρτίου: Επώνυμα στελέχη του Λαϊκού Κόμματος εκλέγουν έπειτα από πρόταση του Χ. Βοζίκη τον Παναγή Τσαλδάρη ως αρχηγό του κόμματος.
25 Μαρτίου: Η εθνοσυνέλευση κηρύσσει έκπτωτη τη δυναστεία των Γλίξμπουργκ. Εγκαθίδρυση του πολιτεύματος της αβασίλευτης δημοκρατίας.
13 Απριλίου: Σε σχετικό δημοψήφισμα ο λαός αποφαίνεται υπέρ της αβασίλευτης δημοκρατίας με ποσοστό 70%.
24 Ιουλίου: Καταψηφίζεται στη Βουλή η κυβέρνηση του Α. Παπαναστασίου, η οποία και παραιτείται.
25 Ιουλίου: Κυβέρνηση του Θ. Σοφούλη (παραίτηση στις 7 Οκτωβρίου του 1924).
7 Οκτωβρίου: Κυβέρνηση του Α. Μιχαλακόπουλου (παραίτηση στις 26 Ιουνίου του 1925).
Δεκέμβριος: Το ΣΕΚΕ μετονομάζεται σε ΚΚΕ.
19 Δεκεμβρίου: Καθιέρωση της οκτάωρης καθημερινής και της 48ωρης εβδομαδιαίας εργασίας. **1925** *8 Ιανουαρίου:* Καταγγέλλονται διώξεις σε βάρος του ελληνικού στοιχείου σε περιοχές της νότιας Βουλγαρίας.
30 Ιανουαρίου: Η Τουρκία απελαύνει τον οικουμενικό πατριάρχη Κωνσταντίνο ΣΤ΄, γιατί δεν τον θεωρεί Τούρκο υπήκοο.
10 Μαρτίου: Ιδρύεται ο Ολυμπιακός Σύνδεσμος Φιλάθλων Πειραιώς, περισσότερο γνωστός σήμερα ως Ολυμπιακός Πειραιώς.
26 Ιουνίου: Κυβέρνηση του Θ. Πάγκαλου. Ο στρατηγός εκδιώκει από την εξουσία τη νόμιμη κυβέρνηση Α. Μιχαλακοπούλου (από τη διάλυση της Βουλής στις 29 Σεπτεμβρίου του 1925 καθίσταται δικτατορική).
22 Οκτωβρίου: Η κυβέρνηση Πάγκαλου, αντιδρώντας στις βουλγαρικές προκλήσεις, διατάσσει την προέλαση του ελληνικού στρατού εντός του βουλγαρικού εδάφους. Καταλαμβάνεται το Πετρίτσι. Μία εβδομάδα αργότερα, υπό την πίεση της Κοινωνίας των Εθνών, τα ελληνικά στρατεύματα εκκενώνουν την περιοχή.
30 Νοεμβρίου: Με προσωπική διαταγή του δικτάτορα στρατηγού Πάγκαλου απαγορεύεται οι γυναίκες να φορούν κοντά φουστάνια στις δημόσιες εμφανίσεις τους.
6 Δεκεμβρίου: Διατυπώνεται το αίτημα από τις συνδικαλιστικές οργανώσεις των δημοσίων υπαλλήλων για το 13ο μισθό εν όψει των εορτών των Χριστουγέννων.
1926 *5 Ιανουαρίου:* Ο Πάγκαλος αναλαμβάνει την εκτελεστική και τη νομοθετική εξουσία.
15 Μαρτίου: Ο πρόεδρος της Δημοκρατίας ναύαρχος Κουντουριώτης παραιτείται, διαμαρτυρόμενος για τις αυθαιρεσίες του δικτάτορα Θ. Πάγκαλου.
18 Μαρτίου: Δημοσιεύεται στην «Εφημερίδα της Κυβερνήσεως» το ιδρυτικό διάταγμα της

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Ακαδημίας Αθηνών. Η ίδρυσή της έγινε με πρωτοβουλία του καθηγητή αστρονομίας Δημήτριου Αιγινήτου.
30 Απριλίου: Καθίσταται υποχρεωτική η εκπαίδευση των παιδιών ηλικίας από 6 έως 14 ετών.
19 Ιουλίου: Δικτατορική κυβέρνηση Αθανάσιου Ευταξία (ανατρέπεται από στρατιωτικό κίνημα στις 22 Αυγούστου του 1926).
23 Αυγούστου: Ο στρατηγός Γ. Κονδύλης ανατρέπει το δικτάτορα Θ. Πάγκαλο και αποκαθιστά το ναύαρχο Π. Κουντουριώτη στο αξίωμα του προέδρου της Δημοκρατίας.
26 Αυγούστου: Η προσωρινή κυβέρνηση του Γ. Κονδύλη προκηρύσσει εκλογές για την αποκατάσταση της συνταγματικής τάξης.
4 Δεκεμβρίου: Μετά την κατάρρευση της Δικτατορίας του Πάγκαλου και τη διεξαγωγή των εκλογών της 7ης Νοεμβρίου του 1926 (με το σύστημα της απλής αναλογικής) σχηματίζεται οικουμενική κυβέρνηση με τη συμμετοχή των περισσότερων κομμάτων (οικουμενική). Κυβέρνηση του Αλεξάνδρου Ζαΐμη (παραίτηση στις 17 Αυγούστου του 1927).
1927 *20 Απριλίου:* Ο Βενιζέλος επιστρέφει από το εξωτερικό και αποσύρεται στα Χανιά.
3 Ιουνίου: Η Βουλή ψηφίζει το νέο Σύνταγμα της χώρας, περισσότερο γνωστό ως Δημοκρατικό Σύνταγμα του 1927.
17 Αυγούστου: Νέα κυβέρνηση Αλέξανδρου Ζαΐμη (παραίτηση στις 8 Φεβρουαρίου του 1928).
30 Οκτωβρίου: Αποτυχημένη δολοφονική απόπειρα κατά του προέδρου της Δημοκρατίας Παύλου Κουντουριώτη.
7 Δεκεμβρίου: Η κυβέρνηση ανακοινώνει τη λήψη για πρώτη φορά στην Ελλάδα συστηματικών μέτρων εναντίον της δράσης των κομμουνιστών.
1928 *7 Ιανουαρίου:* Αρχίζουν τα έργα κατασκευής του υπόγειου σταθμού της Ομόνοιας και της σήραγγας προς την Πλατεία Αττικής.
8 Φεβρουαρίου: Η νέα κυβέρνηση του Αλέξανδρου Ζαΐμη -πάντα με τη στήριξη των Φιλελευθέρων- θα παραμείνει στην εξουσία μέχρι τις 4 Ιουλίου του 1928.
22 Απριλίου: Στις 21.45΄ σφοδρότατος σεισμός ισοπεδώνει την Κόρινθο, το Λουτράκι και το Καλαμάκι Κορινθίας, αφήνοντας πίσω του εκτός από ερείπια και δεκάδες νεκρούς.
19 Αυγούστου: Σπουδαία νίκη του Βενιζέλου στις εκλογές που διεξάγονται. Με εκλογικό σύστημα το πλειοψηφικό στενής περιφέρειας οι Φιλελεύθεροι εκλέγουν 178 βουλευτές, σε σύνολο 250, αν και λαμβάνουν το 46,94% των ψήφων.
13 Σεπτεμβρίου: Ο πρωθυπουργός Ε. Βενιζέλος με επιστολή του στον Τούρκο ομόλογό του Ισμέτ Ινονού ζητά την επίλυση με ειρηνικό τρόπο του συνόλου των εκκρεμοτήτων που υπάρχουν ανάμεσα στην Ελλάδα και την Τουρκία. Λίγες μέρες αργότερα ο Τούρκος πρωθυπουργός θα τον προσκαλέσει στην Κωνσταντινούπολη.
23 Δεκεμβρίου: Ίδρυση του Συμβουλίου Επικρατείας.
1929 *7 Ιανουαρίου:* Οι ομοσπονδίες των υπαλλήλων διαδηλώνουν την αντίθεσή τους στη θέσπιση του «Ιδιώνυμου» από την κυβέρνηση του Ελευθέριου Βενιζέλου.
2 Ιουνίου: Ο ναύαρχος Παύλος Κουντουριώτης εκλέγεται από τη Βουλή και τη Γερουσία πρόεδρος της ελληνικής Δημοκρατίας.
7 Ιουνίου: Κυβέρνηση του Ελευθέριου Βενιζέλου (παραίτηση στις 16 Δεκεμβρίου του 1929).
25 Ιουλίου: Δημοσιεύεται στην «Εφημερίδα της Κυβερνήσεως» ο Ν.4229/1929 «Περί μέτρων ασφαλείας του κοινωνικού καθεστώτος και προστασίας των ελευθεριών των πολιτών», περισσότερο γνωστός ως «Ιδιώνυμον».
3 Σεπτεμβρίου: Από στοιχεία που δημοσιεύονται σε αθηναϊκές εφημερίδες είναι φανερό πως η διεθνής οικονομική ύφεση πλήττει σοβαρά και την ελληνική οικονομία.
26 Σεπτεμβρίου: Αρχίζει τη λειτουργία της η Αγροτική Τράπεζα, η οποία ιδρύθηκε έπειτα από απόφαση του Ελευθέριου Βενιζέλου.
26 Οκτωβρίου: Εγκαινιάζεται από τον Ε. Βενιζέλο το φράγμα του Μαραθώνα. Με τον περιορισμό των υδάτων δημιουργείται μια λίμνη από την οποία υδρεύονται η Αθήνα και ο Πειραιάς.
9 Δεκεμβρίου: Ο Παύλος Κουντουριώτης παραιτείται από το αξίωμα του προέδρου της Δημοκρατίας.
14 Δεκεμβρίου: Ο Αλέξανδρος Ζαΐμης εκλέγεται πρόεδρος της Δημοκρατίας.
16 Δεκεμβρίου: Κυβέρνηση του Ελευθέριου Βενιζέλου (παραίτηση στις 26 Μαΐου του 1932).
1930 *2 Ιανουαρίου:* Ο Γεώργιος Παπανδρέου αναλαμβάνει το υπουργείο Παιδείας στην

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

κυβέρνηση Βενιζέλου. Στη θέση αυτή θα παραμείνει μέχρι το Μάιο του 1932. Στο εντυπωσιακό έργο που επιτελεί περιλαμβάνεται και η ανέγερση 3.000 σχολικών αιθουσών σε όλη τη χώρα.
4 Ιανουαρίου: Η Αγροτική Τράπεζα, όπως έχει μετονομαστεί η Γεωργική Τράπεζα, αρχίζει τις συναλλαγές της με το κοινό.
5 Φεβρουαρίου: Οι γυναίκες αποκτούν δικαίωμα ψήφου στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές.
20 Ιουλίου: Εγκαίνια του υπόγειου σταθμού της Ομόνοιας από τον πρωθυπουργό Ελευθέριο Βενιζέλο.
6 Οκτωβρίου: Αρχίζει σε αίθουσα της Βουλής η πρώτη διάσκεψη για τη Διαβαλκανική Συνεργασία.
30 Οκτωβρίου: Υπογράφεται στην Άγκυρα από τον πρωθυπουργό Ε. Βενιζέλο και τον Τούρκο πρόεδρο Μουσταφά Κεμάλ σύμφωνο φιλίας.
1931 *3 Αυγούστου:* Η κυβέρνηση Βενιζέλου, έπειτα από βίαια επεισόδια που έγιναν από αριστερούς διαδηλωτές στις Σέρρες, θέτει σε εφαρμογή το μέτρο της εκτόπισης των κομμουνιστών.
Οκτώβριος: Εξέγερση στην Κύπρο με κύριο αίτημα την ένωση του νησιού με την Ελλάδα.
3 Οκτωβρίου: Ο Τούρκος πρωθυπουργός Ισμέτ Ινονού πασάς επισκέπτεται την Αθήνα ως επίσημος προσκεκλημένος της ελληνικής κυβέρνησης.
1932 *8 Ιανουαρίου:* Η οικονομική κρίση πλήττει την εργατική τάξη, κυρίως όμως τους αγρότες - ιδιαίτερα αυτούς των περιοχών της Θεσσαλίας.
26 Μαΐου: Κυβέρνηση του Αλέξανδρου Παπαναστασίου (παραίτηση στις 5 Ιουνίου του 1932).
5 Ιουνίου: Κυβέρνηση του Ελευθέριου Βενιζέλου (παραίτηση στις 4 Νοεμβρίου του 1932).
25 Σεπτεμβρίου: Στις εκλογές που διεξάγονται (με αναλογικό εκλογικό σύστημα) το Λαϊκό (Π. Τσαλδάρης) και το Φιλελεύθερο Κόμμα (Ε. Βενιζέλος) λαμβάνουν σχεδόν το ίδιο ποσοστό ψήφων (33%) και εδρών. Ο Βενιζέλος παραμένει στην εξουσία μέχρι τις 4 Νοεμβρίου του ίδιου έτους, οπότε και παραιτείται.
26 Σεπτεμβρίου: Σεισμός εντάσεως επτά βαθμών της κλίμακας Ρίχτερ καταστρέφει την Ιερισσό της Χαλκιδικής, προκαλεί το θάνατο 161 ατόμων, καθώς και σοβαρές καταστροφές σε μονές του Αγίου Όρους.
2 Οκτωβρίου: Ο αρχηγός του Λαϊκού Κόμματος Παναγής Τσαλδάρης αναγνωρίζει το πολίτευμα της αβασίλευτης δημοκρατίας.
4 Νοεμβρίου: Ορκίζεται η νέα κυβέρνηση με πρωθυπουργό τον αρχηγό του Λαϊκού Κόμματος Παναγή Τσαλδάρη (κυβέρνηση μειοψηφίας).
1933 *16 Ιανουαρίου:* Ο Ελευθέριος Βενιζέλος σχηματίζει την τελευταία του κυβέρνηση, αφού στο μεταξύ έχει ανατρέψει την κυβέρνηση μειοψηφίας του Π. Τσαλδάρη. Προκηρύσσει εκλογές για τις 5 Μαρτίου, οι οποίες θα διεξαχθούν με το πλειοψηφικό σύστημα με στενή περιφέρεια.
5 Μαρτίου: Εκλογική νίκη των αντιβενιζελικών κομμάτων («Ηνωμένη Αντιπολίτευση»), τα οποία συνασπίστηκαν υπό την αρχηγία του Παναγή Τσαλδάρη. Λόγω του ισχύοντος εκλογικού νόμου (πλειοψηφικό με στενή περιφέρεια), τα κόμματα που πρόσκεινται στον Ελευθέριο Βενιζέλο («Εθνικός Συναγερμός»), αν και λαμβάνουν περισσότερες ψήφους από τον αντίπαλο συνδυασμό, εκλέγουν τελικά λιγότερους βουλευτές.
6 Μαρτίου: Απόπειρα του στρατηγού Νικόλαου Πλαστήρα για εγκαθίδρυση στρατιωτικής δικτατορίας μετά την εκλογική νίκη του Λαϊκού Κόμματος αποτυγχάνει. Ο Πλαστήρας καταφεύγει αρχικά στην Ιταλία και στη συνέχεια στη Γαλλία. Την ίδια μέρα σχηματίζεται κυβέρνηση υπό το στρατηγό Οθωναίο, η οποία έπειτα από τέσσερις μέρες θα μεταβιβάσει την εξουσία στους νικητές των εκλογών.
10 Μαρτίου: Μετά την αποτυχία του κινήματος του στρατηγού Πλαστήρα να εμποδίσει την άνοδο των αντιβενιζελικών κομμάτων στην εξουσία, ο Π. Τσαλδάρης σχηματίζει κυβέρνηση, που στηρίζεται σε ισχυρή κοινοβουλευτική πλειοψηφία (παραίτηση στις 10 Οκτωβρίου του 1935).
14 Απριλίου: Η κυβέρνηση του Π. Τσαλδάρη αποφασίζει να αλλάξει τακτική απέναντι στους κομμουνιστές. Προχωρά σε αποφυλάκιση μικρού αριθμού κρατουμένων και υπόσχεται τη γρήγορη επίλυση των εργατικών προβλημάτων, ώστε να μη γίνεται πολιτική εκμετάλλευσή

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NetWork ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

τους.
11 Μαΐου: Ο Ι. Μεταξάς και αρκετοί βουλευτές του Λαϊκού Κόμματος προτείνουν τη δίωξη του Ε. Βενιζέλου ως ηθικού αυτουργού του κινήματος Πλαστήρα (6 Μαρτίου του 1933).
6 Ιουνίου: Απόπειρα δολοφονίας του Ε. Βενιζέλου στη λεωφόρο Κηφισίας. Αποκαλύπτεται ότι την απόπειρα είχε σχεδιάσει ο διοικητής της Γενικής Ασφάλειας της Αθήνας Ι. Πολυχρονόπουλος με το γνωστό ληστή Καραθανάση. Ο Βενιζέλος στην κατάθεσή του αναφέρει, ανάμεσα στα άλλα, και τα εξής: «Θεωρώ διά την απόπειραν υπεύθυνον την Κυβέρνησιν και κυρίως, τον Υπουργόν των Εσωτερικών, Ιω. Ράλλην».
1 Αυγούστου: Παρέχεται το δικαίωμα στις γυναίκες να εκλέγονται ως δημοτικοί και κοινοτικοί σύμβουλοι.
1934 *9 Φεβρουαρίου:* Σύναψη του Συμφώνου Βαλκανικής Συνεννόησης μεταξύ της Ελλάδας, της Γιουγκοσλαβίας, της Ρουμανίας και της Τουρκίας.
11 Φεβρουαρίου: Ο αντιβενιζελικός Κωνσταντίνος Κοτζιάς εκλέγεται δήμαρχος στην Αθήνα.
14 Σεπτεμβρίου: Ανακοινώνεται η απόφαση της κυβέρνησης να προχωρήσει στην ηλεκτροκίνηση της σιδηροδρομικής γραμμής μέχρι την Κηφισιά.
14 Οκτωβρίου: Εγκαθίστανται και αρχίζουν τη λειτουργία τους στο Μέγαρο του Αρσάκειου τα δικαστήρια.
1935 *6 Ιανουαρίου:* Καταγγέλλεται ως σκανδαλώδης η παραχώρηση άδειας εγκατάστασης και λειτουργίας ραδιοφωνικού σταθμού στην αμερικανική εταιρεία Μαρκόνι. Την καταγγελία κάνουν βουλευτές του Κόμματος των Φιλελευθέρων.
23 Ιανουαρίου: Πετροπόλεμος ανάμεσα στους κατοίκους της Καλύμνου και των ιταλικών στρατευμάτων κατοχής.
24 Ιανουαρίου: Η τουρκική κυβέρνηση αποφασίζει τη μετατροπή της Αγίας Σοφίας από τέμενος σε μουσείο.
1 Μαρτίου: Απόπειρα βίαιης ανατροπής της νόμιμης κυβέρνησης με πρωθυπουργό τον Παναγή Τσαλδάρη από στρατιωτικούς και πολιτικούς που ενεργούν κάτω από την καθοδήγηση ή τουλάχιστον την ανοχή του Ε. Βενιζέλου αποτυγχάνει. Ο Βενιζέλος καταφεύγει στα ιταλοκρατούμενα Δωδεκάνησα και αυτοεξορίζεται στη Γαλλία.
24 Απριλίου: Εκτελούνται οι στρατιωτικοί Α. Παπούλας και Ε. Κοιμήσης, οι οποίοι συμμετείχαν στο αποτυχημένο πραξικόπημα της 1ης Μαρτίου του 1935. Ο κύκλος του αίματος που άνοιξε με την εκτέλεση των Έξι το 1922 φαίνεται να κλείνει.
9 Ιουνίου: Διεξάγονται εκλογές με αποχή όλων των βενιζελικών κομμάτων. Νικητής αναδεικνύεται ο κυβερνητικός συνασπισμός Τσαλδάρη-Κονδύλη. Λίγο αργότερα ο Κονδύλης ουσιαστικά θα ανατρέψει τον Τσαλδάρη και θα διεξάγει νόθο -ως προς τον αριθμό των ψήφων-δημοψήφισμα με σκοπό την παλινόρθωση της δυναστείας.
2 Αυγούστου: Ο Ε. Βενιζέλος απομακρύνεται οριστικά από την πολιτική σκηνή.
24 Αυγούστου: Θάνατος του ναύαρχου Παύλου Κουντουριώτη.
10 Οκτωβρίου: Ο υπουργός των Στρατιωτικών Γ. Κονδύλης σε συνεργασία με τους αρχηγούς των επιτελείων στρατού Παπάγο, ναυτικού Οικονόμου και αεροπορίας Ρέππα ανατρέπει την κυβέρνηση του Π. Τσαλδάρη, η οποία εναντιώνεται στην πραξικοπηματική παλινόρθωση της δυναστείας.
3 Νοεμβρίου: Δημοψήφισμα για το πολιτειακό αποβαίνει υπέρ του θεσμού της μοναρχίας. Ο αριθμός των ψηφισάντων δείχνει ότι συνέβησαν σοβαρές εκλογικές παρατυπίες.
26 Νοεμβρίου: Ο Γεώργιος Β΄ επιστρέφει στην Ελλάδα.
30 Νοεμβρίου: Κυβέρνηση του Κωνσταντίνου Δεμερτζή (μέχρι το θάνατό του στις 13 Απριλίου του 1936).
18 Δεκεμβρίου: Διαλύεται η Βουλή και προκηρύσσονται εκλογές, οι οποίες θα διεξαχθούν με το σύστημα της απλής αναλογικής.
1936 *26 Ιανουαρίου:* Οι εκλογές, οι οποίες διεξήχθησαν άψογα με το εκλογικό σύστημα της απλής αναλογικής, δεν ανέδειξαν κανένα κόμμα νικητή. Ρυθμιστής της κατάστασης καθίσταται το ΚΚΕ. Οι Φιλελεύθεροι καταλαμβάνουν 126 έδρες, ο Δημοκρατικός Συνασπισμός του Γεώργιου Παπανδρέου 7, το Αγροτικό Κόμμα 5, οι Λαϊκοί μαζί με άλλα αντιβενιζελικά κόμματα 143 και το ΚΚΕ 15. Η Αριστερά γίνεται ρυθμιστής της πολιτικής κατάστασης.
31 Ιανουαρίου: Θάνατος του στρατηγού Κονδύλη.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

19 Φεβρουαρίου: Υπογράφεται από τον αρχηγό των Φιλελευθέρων Θ. Σοφούλη και τον ηγέτη της κοινοβουλευτικής ομάδας του Παλλαϊκού Μετώπου Στ. Σκλάβαινα μυστικό σύμφωνο, με το οποίο το Παλλαϊκό Μέτωπο δεσμεύεται να υποστηρίξει τον Σοφούλη κατά την εκλογή προέδρου της Βουλής, ενώ οι Φιλελεύθεροι με τη σειρά τους να καταργήσουν το «Ιδιώνυμο», την υπηρεσία κρατικής ασφαλείας, και να αμνηστεύσουν ηγετικά στελέχη του ΚΚΕ. Όταν λίγο αργότερα το σύμφωνο δημοσιοποιείται, μάλλον από το ίδιο το ΚΚΕ, αφού η ηγεσία του θεωρεί ότι υπαναχώρησε ο Σοφούλης, προκαλείται θύελλα αντιδράσεων από όλα τα αστικά κόμματα. Ο Σκλάβαινας σε δηλώσεις του αφήνει να εννοηθεί ότι κάτι ανάλογο συζητούσε και με το Λαϊκό Κόμμα.
18 Μαρτίου: Ο Ελευθέριος Βενιζέλος πεθαίνει στο Παρίσι, στο οποίο έχει εγκατασταθεί μετά την αποτυχία του κινήματος της 1ης Μαρτίου του 1935.
13 Απριλίου: Πεθαίνει ο πρωθυπουργός Κ. Δεμερτζής και στη θέση του ο βασιλιάς Γεώργιος Β΄ τοποθετεί τον αντιπρόεδρο της κυβέρνησης και υπουργό των Στρατιωτικών Ιωάννη Μεταξά, παρά την αντίθεση των αρχηγών των κομμάτων που στηρίζουν την κυβέρνηση.
9 Μαΐου: Ο στρατός και η χωροφυλακή διαλύουν βίαια συγκέντρωση απεργών καπνεργατών στη Θεσσαλονίκη. Δώδεκα νεκροί και δεκάδες τραυματίες είναι ο τραγικός απολογισμός των φονικών συγκρούσεων.
17 Μαΐου: Πεθαίνει ο Παναγής Τσαλδάρης, αρχηγός του Λαϊκού Κόμματος, πολιτικός που διακρινόταν για τη βαθιά προσήλωσή του στους θεσμούς.
4 Αυγούστου: Ο Ιωάννης Μεταξάς με τη συναίνεση του βασιλιά Γεώργιου Β΄ διαλύει τη Γ΄ Αναθεωρητική Βουλή και κηρύσσει στρατιωτικό νόμο στη χώρα εγκαθιδρύοντας προσωπική δικτατορία.
17 Νοεμβρίου: Θάνατος του πολιτικού Αλέξανδρου Παπαναστασίου.
26 Δεκεμβρίου: Δημοσιεύεται στην «Εφημερίδα της Κυβερνήσεως» ο Αναγκαστικός Νόμος 375, «Περί Κατασκοπίας», ο οποίος έρχεται να συμπληρώσει τον Ν.4229 του 1929, πιο γνωστό ως «ο νόμος για το ιδιώνυμο».
1937 *16 Δεκεμβρίου:* Οι πολιτικοί αρχηγοί με υπόμνημα τους προς το βασιλιά Γεώργιο Β΄ ζητούν επαναφορά της πολιτικής νομιμότητας.
Η κυβέρνηση με τον Αναγκαστικό Νόμο 677 ρυθμίζει τα αγροτικά χρέη.
Ίδρυση του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΙΚΑ).
1938 *10 Φεβρουαρίου:* Συλλαμβάνεται και εξορίζεται στην Πάρο, παρ' όλο που είναι ασθενής, ο Ανδρέας Μιχαλακόπουλος.
25 Μαρτίου: Γίνονται τα επίσημα εγκαίνια του πρώτου ελληνικού ραδιοφωνικού σταθμού στα μεσαία κύματα. Το στούντιο βρίσκεται στο Ζάππειο και ο πομπός είναι ισχύος 15 κιλοβάτ. Η κεραία τοποθετείται από τη γερμανική εταιρεία Τελεφούνκεν στα Νέα Λιόσια.
27 Μαρτίου: Πεθαίνει στην Αθήνα ο Ανδρέας Μιχαλακόπουλος (γεν. στην Πάτρα το 1875), ο οποίος είχε χρηματίσει πρωθυπουργός για 9 μήνες το διάστημα 1924-1925.
28 Ιουλίου: Εξέγερση στα Χανιά εναντίον του καθεστώτος του Μεταξά καταρρέει την επόμενη μέρα.
4 Οκτωβρίου: Ιδρύεται στην Αστυνομία Πόλεων ειδική υπηρεσία για τη ρύθμιση της κυκλοφορίας.
30 Νοεμβρίου: Ανακοινώνεται ότι το ΙΚΑ θα παρέχει πλήρη ιατρική περίθαλψη στους ασφαλισμένους του.
1939 *7 Απριλίου:* Ιταλικά στρατεύματα καταλαμβάνουν την Αλβανία, η οποία γίνεται ιταλικό προτεκτοράτο. Η αλβανική βασιλική οικογένεια του Αχμέτ Ζώγου εγκαταλείπει τη χώρα.
22 Αυγούστου: Εκρήγνυται το ηφαίστειο της Θήρας.
24 Σεπτεμβρίου: Η φράση «Εδώ Λονδίνο! Ακούτε την ελληνική εκπομπή του BBC» ακούγεται για πρώτη φορά στα βραχέα.
24 Οκτωβρίου: Ανακοινώνεται επίσημα ότι ο πληθυσμός της χώρας ανέρχεται σε 7.107.472 κατοίκους. Ίδρυση της Εργατικής Εστίας.
1940 *12 Ιανουαρίου:* Το καθεστώς Μεταξά θεωρεί τη δήλωση μετάνοιας αρκετή για την αποφυλάκιση των κομμουνιστών.
26 Ιανουαρίου: Υπογράφεται στην Αθήνα σημαντική εμπορική συμφωνία ανάμεσα στην Ελλάδα και τη Μεγάλη Βρετανία, η οποία, εμμέσως πλην σαφώς, προκαθορίζει και τη στάση της Ελλάδας απέναντι σε μελλοντική επίθεση της Ιταλίας ή της Γερμανίας.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Network ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

12 Ιουλίου: Επίθεση με βόμβες από ιταλικά αεροσκάφη εναντίον βοηθητικού πλοίου του ελληνικού στόλου.
15 Αυγούστου: Βυθίζεται έξω από το λιμάνι της Τήνου το ελαφρύ καταδρομικό «ΕΛΛΗ» έπειτα από επίθεση με τορπίλες που δέχτηκε από το ιταλικό υποβρύχιο «DELFINO».
28 Οκτωβρίου: Κήρυξη του Ελληνοϊταλικού Πολέμου. Τα ελληνικά τμήματα προκαλύψεως στην ελληνοαλβανική μεθόριο δέχονται επίθεση από τις ιταλικές δυνάμεις που βρίσκονται στην Αλβανία. Είχε προηγηθεί απόρριψη του ιταλικού τελεσιγράφου από τον πρωθυπουργό Ι. Μεταξά.
1 Νοεμβρίου: Ο υπολοχαγός Αλέξανδρος Διάκος, από τα ιταλοκρατούμενα Δωδεκάνησα, πέφτει ηρωικά μαχόμενος στην περιοχή Τσούκα της Πίνδου. Είναι ο πρώτος νεκρός Έλληνας αξιωματικός κατά τον Ελληνοϊταλικό Πόλεμο. Ένα μήνα αργότερα (5 Δεκεμβρίου του 1940), στην περιοχή της Πρεμετής, σκοτώνεται στο πεδίο της μάχης ο αντισυνταγματάρχης Μαρδοχαίος Φριζής. Είναι ο πρώτος ανώτερος αξιωματικός που έπεσε στο πεδίο της μάχης στον πόλεμο του 1940-1941.
2 Νοεμβρίου: Αεροσκάφος τύπου PZL της Ελληνικής Βασιλικής Αεροπορίας με πιλότο τον ανθυποσμηναγό Μαρίνο Μητραλέξη καταρρίπτει βομβαρδιστικό αεροσκάφος της Reggia Aeronautica τύπου CANT 1007BIS, κοντά στη Θεσσαλονίκη. Η κατάρριψη γίνεται με εμβολισμό της πτέρυγας του εχθρικού αεροσκάφους.
13 Νοεμβρίου: Η ιταλική μεραρχία αλπινιστών Τζούλια, η οποία βρίσκεται σε μικρή απόσταση από το Μέτσοβο, υποχωρεί, εγκαταλείποντας το ελληνικό έδαφος.
22 Νοεμβρίου: Ο ελληνικός στρατός καταλαμβάνει την Κορυτσά.
24 Νοεμβρίου: Ο ελληνικός στρατός απελευθερώνει τη Μοσχόπολη της Βορείου Ηπείρου.
6 Δεκεμβρίου: Ο ελληνικός στρατός απελευθερώνει τους Αγίους Σαράντα.
8 Δεκεμβρίου: Ο ελληνικός στρατός απωθεί βορειότερα τις ιταλικές δυνάμεις και εισέρχεται στο Αργυρόκαστρο.
22 Δεκεμβρίου: Η 3η Μεραρχία του ελληνικού στρατού απελευθερώνει τη Χιμάρα.
Το υποβρύχιο «Παπανικολής» με κυβερνήτη τον Μίλτωνα Ιατρίδη βυθίζει έξω από τον Αυλώνα το ιταλικό πετρελαιοφόρο «Αντουανέτα».
24 Δεκεμβρίου: Το υποβρύχιο «Παπανικολής» με κυβερνήτη τον πλωτάρχη Β.Ν Μίλτωνα Ιατρίδη βυθίζει με τορπίλες στα στενά του Οτράντο το ιταλικό οπλιταγωγό «Φιρέντσε».
29 Δεκεμβρίου: Το υποβρύχιο «Πρωτεύς» με κυβερνήτη τον πλωτάρχη Β.Ν Ν. Χατζηκωνσταντή βυθίζει έξω από το νησί Σάσωνα το μεγάλο ιταλικό οπλιταγωγό «Σαρδηνία». Εν συνεχεία όμως βυθίζεται με εμβολισμό από ιταλική τορπιλάκατο.
31 Δεκεμβρίου: Το υποβρύχιο «Κατσώνης» με κυβερνήτη τον πλωτάρχη Α. Σπανίδη βυθίζει κοντά στις γιουγκοσλαβικές ακτές το ιταλικό πετρελαιοφόρο «Κουίντο».
1941 *10 Ιανουαρίου:* Ο ελληνικός στρατός καταλαμβάνει την Κλεισούρα, σημαντικό συγκοινωνιακό κόμβο, φτάνοντας στο αλβανικό έδαφος στον κεντρικό τομέα του μετώπου (περιοχή Τρεμπεσίνας). Το μέτωπο σταθεροποιείται στη γραμμή Χιμάρα (δυτικά) - Κλεισούρα (κέντρο) - Πόγραδετς (ανατολικά).
19-20 Ιανουαρίου: Συνάντηση κορυφής των δυνάμεων του Άξονα στο Σάλτσμπουργκ της Αυστρίας. Ο Χίτλερ ανακοινώνει στον Μουσολίνι την πρόθεσή του να άρει το βαλκανικό αδιέξοδο. Οι προθέσεις του Γερμανού δικτάτορα ωθούν τον Μουσολίνι στην ανάληψη επιθετικής δράσης εναντίον των Ελλήνων.
23 Ιανουαρίου: Έπειτα από επικό αγώνα τα ελληνικά στρατεύματα καταλαμβάνουν τα στρατηγικής σημασίας υψώματα 717 και 731 της Τρεμπεσίνας.
29 Ιανουαρίου: Θάνατος του πρωθυπουργού Ιωάννη Μεταξά. Ο Αλέξανδρος Κορυζής ορκίζεται πρόεδρος του υπουργικού συμβουλίου και παραμένει στην εξουσία μέχρι την ημέρα της αυτοκτονίας του, λίγο πριν μπουν στην Αθήνα τα γερμανικά στρατεύματα (20 Απριλίου του 1941).
30 Ιανουαρίου: Ο πρόεδρος της κυβέρνησης Αλέξανδρος Κορυζής υπογράφει τον εισαγωγικό νόμο του νέου αστικού κώδικα που εκπόνησε επιτροπή νομομαθών υπό τον καθηγητή Γεώργιο Μπαλλή. Ο νέος αστικός κώδικας δεν θα ισχύσει λόγω της κατάληψης της χώρας από τα γερμανικά στρατεύματα.
Φεβρουάριος (αρχές): Μεταφέρονται με κάθε μυστικότητα στο υποκατάστημα της Τράπεζας της Ελλάδος στο Ηράκλειο της Κρήτης τα αποθέματα σε χρυσό της τράπεζας, τα οποία

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

ανέρχονται σε 610.796,491 ουγγιές.
8 Μαρτίου: Ο Γεώργιος Βλάχος δημοσιεύει στην εφημερίδα «Καθημερινή» ανοιχτή επιστολή προς τον Αδόλφο Χίτλερ.
9 Μαρτίου: Αρχίζει στο βορειοηπειρωτικό μέτωπο η Εαρινή Επίθεση των Ιταλών, υπό την καθοδήγηση του Μπενίτο Μουσολίνι.
14 Μαρτίου: Πέντε σχεδόν ημέρες μετά την εξαπόλυση της Εαρινής Επίθεσης ο ιταλικός στρατός αριθμεί τουλάχιστον 14.000 νεκρούς και τραυματίες.
16 Μαρτίου: Μετά την αποτυχία της Εαρινής Επίθεσης οι ιταλικές δυνάμεις που βρίσκονται στην Αλβανία ανασυντάσσονται στις θέσεις από τις οποίες εξόρμησαν.
17 Μαρτίου: Φτάνουν στην Ελλάδα και προωθούνται στην περιοχή του ποταμού Αλιάκμονα, βόρεια του Ολύμπου, οι πρώτοι Βρετανοί και Νεοζηλανδοί στρατιώτες, για να ενισχύσουν την άμυνα της χώρας στη σχεδόν βέβαιη επίθεση των Γερμανών.
21 Μαρτίου: Ο Μουσολίνι, πεπεισμένος για την πλήρη αποτυχία της Εαρινής Επίθεσης, φεύγει από την Αλβανία.
26 Μαρτίου: Φιλοβρετανικό πραξικόπημα στη Γιουγκοσλαβία επιταχύνει τη γερμανική ανάμειξη στη βαλκανική σύγκρουση.
6 Απριλίου: Ο πρωθυπουργός Αλ. Κορυζής απορρίπτει τις γερμανικές αιτιάσεις για την παρουσία βρετανικών δυνάμεων στη χώρα. Αρχίζει η γερμανική εισβολή στην Ελλάδα. Λίγες μέρες αργότερα ο πρωθυπουργός αυτοκτονεί (19 Απριλίου) και τον διαδέχεται ο Εμμ. Τσουδερός.
9 Απριλίου: Έπειτα από ραγδαία προέλαση εντός του γιουγκοσλαβικού εδάφους οι γερμανικές μηχανοκίνητες μονάδες, ακολουθώντας τον ρου του ποταμού Αξιού, καταλαμβάνουν την πόλη της Θεσσαλονίκης, υπερφαλαγγίζοντας τις ελληνικές δυνάμεις που υπερασπίζουν τα οχυρά της Γραμμής Μεταξά. Την ίδια μέρα, στις 2 το μεσημέρι, συνθηκολογεί στη Θεσσαλονίκη το Τμήμα Στρατιάς Ανατολικής Μακεδονίας (διοικητής αντιστράτηγος Κωνσταντίνος Μπακόπουλος).
Αυτοκτονεί στα Ύφαλα της Ανατολικής Θράκης ο υποστράτηγος Ιωάννης Ζήσης, διοικητής της Ταξιαρχίας Έβρου, η οποία για να αποφύγει την αιχμαλωσία από τους Γερμανούς κατέφυγε στην Τουρκία, όπου και αφοπλίστηκε (7 Απριλίου).
15 Απριλίου: Αρχίζει η σύμπτυξη του ελληνικού στρατού στην Αλβανία με στόχο την ευθυγράμμιση του μετώπου. Η Βόρεια Ήπειρος, η οποία έχει για τρίτη φορά από τις αρχές του 20ού αιώνα απελευθερωθεί από ελληνικά στρατεύματα (1912, 1915, 1940), εγκαταλείπεται οριστικά.
17 Απριλίου: Οι κάτοικοι της Θάσου συγκρούονται με τις γερμανικές δυνάμεις Κατοχής, οι οποίες προσπαθούν να απομακρύνουν από το νησί το σύνολο των αποθηκευμένων τροφίμων. Αυτή η αντίδραση των κατοίκων αποτρέπει τη μεταφορά. Είναι η πρώτη απόλυτα αυθόρμητη πράξη αντίστασης κατά των κατακτητών του ελληνικού λαού.
20 Απριλίου: Στο Βοτονόσι της περιοχής Μετσόβου υπογράφεται το πρωτόκολλο συνθηκολόγησης του ελληνικού στρατού ανάμεσα στον υποστράτηγο Τσολάκογλου, διοικητή του ΤΣΔΜ (Τομέας Στρατιάς Δυτικής Μακεδονίας) και το Γερμανό ταξίαρχο Ντίτριχ. Ο Εμμ. Τσουδερός, πρώην διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος, γίνεται πρωθυπουργός. Την προηγούμενη ημέρα είχε αυτοκτονήσει ο πρωθυπουργός Κορυζής.
21 Απριλίου: Τα βουλγαρικά στρατεύματα καταλαμβάνουν την Ανατολική Μακεδονία και τη Θράκη έπειτα από έγκριση των Γερμανών.
24 Απριλίου: Μετά τη ραγδαία γερμανική προέλαση στο εσωτερικό της χώρας, το βρετανικό εκστρατευτικό σώμα εκκενώνει την ηπειρωτική Ελλάδα και κατευθύνεται στην Κρήτη. Ο βασιλιάς και η κυβέρνηση αναχωρούν με το θωρηκτό «Αβέρωφ», στην αρχή για την Κρήτη και στη συνέχεια για τη Μέση Ανατολή.
30 Απριλίου: Ο στρατηγός Γεώργιος Τσολάκογλου αυτοανακηρύσσεται με την υποστήριξη των Γερμανών πρωθυπουργός. Ορκίζεται η πρώτη κατοχική κυβέρνηση (παραίτηση στις 2 Δεκεμβρίου του 1942).
20 Μαΐου: Στις 6.30 το πρωί αρχίζει η γερμανική επίθεση εναντίον της Κρήτης, η οποία θα οδηγήσει στην πλήρη κατάληψη του νησιού από τους εισβολείς στις 30 Μαΐου (Μάχη της Κρήτης).
30 Μαΐου: Τη νύχτα ο Μανώλης Γλέζος και ο Απόστολος Σάντας κατεβάζουν από τον ιερό

facebook ΦΙΛΚΤΥΟ HELLENIC Voice NETWORK ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

βράχο της Ακρόπολης των Αθηνών τη ναζιστική σημαία, προκαλώντας ενθουσιασμό στους κατοίκους της κατεχόμενης πόλης.
2 Ιουνίου: Νέα κυβέρνηση Εμμ. Τσουδερού, έδρα της οποίας μέχρι τις 29 Ιουνίου είναι το θωρηκτό «Αβέρωφ», που ναυλοχεί στο λιμάνι της Αλεξάνδρειας.
10 Ιουνίου: Η Ελλάδα, έπειτα από απόφαση της Ανώτερης Γερμανικής Διοίκησης, χωρίζεται σε ζώνες κατοχής, τη γερμανική, την ιταλική και τη βουλγαρική.
8 Ιουλίου: Ενθρόνιση του πρώην μητροπολίτη Κορινθίας Δαμασκηνού στον αρχιεπισκοπικό θρόνο των Αθηνών. Πριν από λίγες μέρες είχε απομακρυνθεί από τα καθήκοντά του, έπειτα από απαίτηση των γερμανικών αρχών Κατοχής, ο αρχιεπίσκοπος Χρύσανθος, πρώην μητροπολίτης Τραπεζούντας, γιατί είχε αρνηθεί να ορκίσει τη δωσιλογική κυβέρνηση Τσολάκογλου.
28 Ιουλίου: Στη ρηματική ανακοίνωση του πληρεξουσίου του Γ΄ Ράιχ στην Ελλάδα προς την κυβέρνηση των Αθηνών αναφέρονται, μεταξύ άλλων, και τα παρακάτω: «Η Τράπεζα της Ελλάδος δέον όπως ρυθμίζει κατά τοιούτον τρόπον την επάρκειαν του χαρτονομίσματος εις δραχμάς, ώστε να εξασφαλίζει μηνιαίως διά τας ανάγκας του γερμανικού στρατού ποσόν μέχρις 25 εκατομμυρίων μάρκων».
Στην πραγματικότητα, τα λεγόμενα «έξοδα κατοχής» ήταν πολύ περισσότερα από τα 25.000.000 μάρκα μηνιαίως (βλέπε 14 Μαρτίου του 1942).
9 Σεπτεμβρίου: Ιδρύεται στην Αθήνα ο Εθνικός Δημοκρατικός Ελληνικός Σύνδεσμος (ΕΔΕΣ) με αρχηγό τον απότακτο του κινήματος του 1935 Ναπολέοντα Ζέρβα. Ο ΕΔΕΣ συγκρότησε αντιστασιακές ομάδες κυρίως στην Ήπειρο και την Αιτωλοακαρνανία.
27 Σεπτεμβρίου: Ιδρύεται έπειτα από συμφωνία των αντιπροσώπων του ΚΚΕ (Λευτέρης Αποστόλου), του Σοσιαλιστικού Κόμματος Ελλάδος (Χρήστος Χωμενίδης), της Ένωσης Λαϊκής Δημοκρατίας (Ηλίας Τσιριμώκος) και του Αγροτικού Κόμματος Ελλάδας (Απόστολος Βογιατζής) το ΕΑΜ (Εθνικό Απελευθερωτικό Μέτωπο).
28 Σεπτεμβρίου: Τα βουλγαρικά στρατεύματα κατοχής προβαίνουν σε εκτελέσεις Ελλήνων στο Δοξάτο της Δράμας και λίγες μέρες αργότερα στη Νιγρίτα και στο Κιλκίς. Αυτές οι διώξεις του ελληνικού στοιχείου αποκλήθηκαν «Βουλγαρικοί Εσπερινοί».
29 Σεπτεμβρίου: Σφαγές χιλιάδων Ελλήνων από τα βουλγαρικά στρατεύματα κατοχής στην περιοχή του Δοξάτου Δράμας.
24 Οκτωβρίου: Τα γερμανικά στρατεύματα Κατοχής εκτελούν 165 άντρες του χωριού Μεσοβούνι κοντά στην Πτολεμαΐδα.
2 Δεκεμβρίου: Η πείνα σε συνδυασμό με τις πολύ άσχημες καιρικές συνθήκες προκαλεί χιλιάδες θύματα ανάμεσα στον αστικό κυρίως πληθυσμό της χώρας. Μέχρι τα μέσα του 1942 οι νεκροί θα φτάσουν τις 200.000.
1942 *16 Φεβρουαρίου:* Ιδρύεται ο Ελληνικός Λαϊκός Απελευθερωτικός Στρατός (ΕΛΑΣ).
23 Φεβρουαρίου: Η ελληνική κυβέρνηση αποστέλλει σε διακόσια σημαίνοντα πρόσωπα των εκκλησιών, του Τύπου και της πολιτικής των συμμαχικών χωρών υπόμνημα, στο οποίο περιγράφει το λιμό που μαστίζει τον ελληνικό λαό και κάνει έκκληση για αποφασιστική βοήθεια.
14 Μαρτίου: Υπογράφεται από εκπροσώπους της ελληνικής -κατοχικής-, της ιταλικής και της γερμανικής κυβέρνησης η Συμφωνία της Ρώμης, η οποία προβλέπει τη μορφή του «δανείου» για τα επιπλέον των εξόδων κατοχής ποσά που θα λάμβαναν οι αρχές Κατοχής από την Τράπεζα της Ελλάδος. Η συμφωνία, η οποία γνωστοποιήθηκε επισήμως στην ελληνική κυβέρνηση με την 160ή ρηματική ανακοίνωση του πληρεξουσίου του Γ΄ Ράιχ στην Ελλάδα, προβλέπει αποπληρωμή των δανείων «εν καιρώ». Ο καθηγητής Α. Αγγελόπουλος υπολόγισε στις αρχές της δεκαετίας του 1990 το απαιτητό κεφάλαιο μόνο στα 3.000.000.000 δολάρια (1993).
30 Μαρτίου: Οι κυριότερες, με εξαίρεση των Κωνσταντίνο Τσαλδάρη, προσωπικότητες της συντηρητικής παράταξης συνυπογράφουν με φιλελεύθερους ηγέτες πρωτόκολλο σύμφωνα με το οποίο δεν θα επιστρέψει ο βασιλιάς Γεώργιος Β΄ στην Ελλάδα χωρίς τη διεξαγωγή δημοψηφίσματος.
30 Απριλίου: Η υπηρεσία επισιτισμού ανακοινώνει ότι η διανομή ψωμιού θα γίνεται τρεις φορές την εβδομάδα. Κάθε κάτοχος δελτίου δικαιούται 80 δράμια ψωμιού τη φορά.
12 Ιουνίου: Οι κυβερνήσεις των ΗΠΑ και της Μεγάλης Βρετανίας ανακοινώνουν την

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

απόφασή τους να αποσταλούν 18.000 τόνοι τροφίμων στην Ελλάδα.
11 Ιουλίου: Οι Γερμανοί συγκεντρώνουν τους άρρενες Εβραίους στην πλατεία Ελευθερίας και τους στέλνουν σε κάτεργα, για να τους απελευθερώσουν ύστερα από καταβολή λύτρων.
28 Ιουλίου: Ο στρατηγός Ναπολέων Ζέρβας αναγγέλλει την ίδρυση των «Εθνικών Ομάδων Ελλήνων Ανταρτών» ως στρατιωτικού σκέλους της αντιστασιακής οργάνωσης ΕΔΕΣ.
22 *Σεπτεμβρίου:* Η αντιστασιακή οργάνωση ΠΕΑΝ (Πανελλήνιος Ένωσις Αγωνιζομένων Νέων) ανατινάζει τα γραφεία της φιλοναζιστικής οργάνωσης ΕΣΠΟ (Εθνικο-Σοσιαλιστική Πατριωτική Οργάνωση) και αποτρέπει τη στρατολόγηση Ελλήνων από τους Γερμανούς κατακτητές.
23 Οκτωβρίου: Τα συμμαχικά στρατεύματα, ανάμεσα στα οποία περιλαμβάνεται και η Ελληνική Ταξιαρχία, αναχαιτίζουν στην περιοχή Ελ Αλαμέιν την προέλαση προς την Αλεξάνδρεια των υπό τον Έρβιν Ρόμελ (η Αλεπού της Ερήμου) γερμανικών στρατευμάτων (Άφρικα Κορπς).
11 Νοεμβρίου: Η τουρκική Βουλή ψηφίζει νόμο που επιβάλλει έκτακτη εισφορά στην κινητή και ακίνητη περιουσία (Varlik vergisi). Ο νόμος αυτός, όργανο φυλετικού διωγμού, στρέφεται κυρίως εναντίον των Ελλήνων, των Εβραίων και των Αρμενίων.
16 Νοεμβρίου: Το υποβρύχιο «Τρίτων» (κυβερνήτης υποπλοίαρχος Επαμεινώνδας Κοντογιάννης) επιτίθεται εναντίον γερμανικής νηοπομπής στον Καφηρέα, βυθίζει ένα πετρελαιοφόρο και, ενώ προσπαθεί να διαφύγει, δέχεται την επίθεση γερμανικού καταδιωκτικού και τελικά βυθίζεται. Δεκαεννέα μέλη του πληρώματος χάνονται μαζί του.
19 Νοεμβρίου: Παραιτείται η πρώτη κατοχική κυβέρνηση του στρατηγού Τσολάκογλου. Νέος πρωθυπουργός είναι ο καθηγητής της ιατρικής Κωνσταντίνος Λογοθετόπουλος.
25 Νοεμβρίου: Αντάρτες του ΕΛΑΣ και του ΕΔΕΣ ανατινάζουν τη σιδηροδρομική γέφυρα του Γοργοπόταμου αποκόπτοντας τη στρατηγικής σημασίας οδό Θεσσαλονίκης-Αθηνών-Πειραιώς, την οποία οι Γερμανοί χρησιμοποιούν για τον ανεφοδιασμό των στρατευμάτων του Ρόμελ στη Β. Αφρική.
30 Νοεμβρίου: Το υποβρύχιο «Παπανικολής» (κυβερνήτης Νικ. Ρουσέν) βυθίζει εχθρικό φορτηγό πλοίο χωρητικότητας 8.000 τόνων στην περιοχή των Δωδεκανήσων.
2 Δεκεμβρίου: Κυβέρνηση (κατοχική) του Κωνσταντίνου Λογοθετόπουλου (παραίτηση στις 7 Απριλίου του 1943).
15 Δεκεμβρίου: Το αντιτορπιλικό «Βασίλισσα Όλγα» καταβυθίζει ιταλικό υποβρύχιο στα στενά της Βεγγάζης.
1943 *14 Ιανουαρίου:* Σκοτώνεται στη διάρκεια συμπλοκής με Ιταλούς καραμπινιέρους ο ταγματάρχης Ιωάννης Τσιγάντες, αρχηγός της αντιστασιακής οργάνωσης Μίδας 614. Ο αδερφός του Χριστόδουλος Τσιγάντες είναι την ίδια περίοδο αρχηγός του Ιερού Λόχου, που μάχεται στο πλευρό των Συμμάχων στη Μέση Ανατολή.
19 Ιανουαρίου: Το αντιτορπιλικό «Βασ. Όλγα» με κυβερνήτη τον πλωτάρχη Γ. Μπλέσσα βυθίζει την ιταλική κορβέτα «Στρόμπολι» στη θαλάσσια περιοχή ανοιχτά της Τύνιδας.
31 Ιανουαρίου: Ο δείκτης κόστους ζωής φτάνει στις 2.085 μονάδες από τις 125 μονάδες που βρισκόταν στις 31 Ιανουαρίου του 1941. Λίγους μήνες αργότερα (Οκτώβριος του 1943) θα εκτοξευθεί στις 22.825 μονάδες
4 Φεβρουαρίου: Εκτελείται από τα ναζιστικά στρατεύματα Κατοχής ο αξιωματικός της Ελληνικής Βασιλικής Αεροπορίας Κώστας Πιερρίκος, ο οποίος ήταν επικεφαλής της ομάδας της αντιστασιακής οργάνωσης ΠΕΑΝ, που είχε ανατινάξει τα γραφεία της φιλοναζιστικής οργάνωσης ΕΣΠΟ.
6 Φεβρουαρίου: Ο οικονομικός πληρεξούσιος του Ράιχ στην Ελλάδα Νέστλερ σε έγγραφό του προς την Τράπεζα της Ελλάδος αναφέρει μεταξύ των άλλων: «Από τα κατά τον μήνα Φεβρουάριο 1943 εμβασθέντα 6.000.000.000 δραχμές, αναλογούν 3.000.000.000 δραχμές εις τον Γενικόν Λογαριασμόν (δηλαδή έξοδα κατοχής) και 3.000.000.000 εις τον Ειδικόν Λογαριασμόν (δηλαδή πιστώσεις)». Αυτή η επισήμανση καταδεικνύει ότι οι αρχές Κατοχής «δανείζονταν» χρήματα από την Ελλάδα.
23 Φεβρουαρίου: Ιδρύεται η Ενιαία Πανελλαδική Οργάνωση Νέων (ΕΠΟΝ).
24 Φεβρουαρίου: Δυναμική αντίδραση του λαού της Αθήνας κατά του μέτρου της πολιτικής επιστράτευσης του πληθυσμού που ετοιμάζουν οι αρχές Κατοχής.
27 Φεβρουαρίου: Πεθαίνει στην Αθήνα ο ποιητής Κωστής Παλαμάς. Η πάνδημος κηδεία του

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NETWORK ΟΜΑΔΑ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ e-book

(1η Μαρτίου) θα μετατραπεί σε σιωπηρή αντικατοχική διαδήλωση.
5 Μαρτίου: Γενική απεργία στην κατεχόμενη Αθήνα και παλλαϊκό συλλαλητήριο εναντίον της πολιτικής επιστράτευσης. Δεκάδες νεκροί και τραυματίες έπειτα από την επέμβαση των γερμανικών στρατευμάτων.
15 Μαρτίου: Αναχωρεί από τη Θεσσαλονίκη ο πρώτος συρμός με Έλληνες Εβραίους με προορισμό το Άουσβιτς. Συνολικά πάνω από 48.000 Ελληνοεβραίοι εκτοπίστηκαν στο Άουσβιτς, στο Μπιργκενάου και στο Μπέργκεν-Μπέλσεν. Μόνο 2.000 τελικά θα επιστρέψουν στην Ελλάδα μετά το τέλος του πολέμου.
23 Μαρτίου: Ο αρχιεπίσκοπος Αθηνών Δαμασκηνός και οι πρόεδροι πολλών επαγγελματικών οργανώσεων προβαίνουν σε διάβημα στον πρωθυπουργό Κωνσταντίνο Λογοθετόπουλο «υπέρ της προστασίας των εν Ελλάδι Ισραηλιτών».
7 Απριλίου: Ο συνταγματάρχης Στέφανος Σαράφης (απότακτος του κινήματος της 1ης Μαρτίου 1935) αναλαμβάνει την ηγεσία του ΕΛΑΣ.
Ο Ιωάννης Ράλλης αναλαμβάνει την πρωθυπουργία στην τρίτη κατά σειρά κατοχική κυβέρνηση (παραίτηση στις 12 Οκτωβρίου του 1944).
25 Ιουνίου: Γενική απεργία στην κατεχόμενη Αθήνα, 200.000 διαδηλωτές επιτίθενται εναντίον των γερμανικών αρμάτων. Επικεφαλής των διαδηλωτών είναι μια ομάδα τυφλών αναπήρων πολέμου, πάνω στα στήθη των οποίων υπάρχουν γραμμένες οι λέξεις «συντρίψατέ μας».
13 Ιουλίου: Η αντιστασιακή οργάνωση ΕΔΕΣ διεξάγει στην περιοχή Μακρυνόρος της επαρχίας Βάλτου Αιτωλοακαρνανίας παρενοχλητικές επιχειρήσεις εναντίον της ιταλικής μεραρχίας Brenero, η οποία κατευθύνεται προς την Ιταλία για να ενισχύσει την άμυνα της Σικελίας κατά των Συμμάχων.
22 Ιουλίου: Ογκώδες παναθηναϊκό συλλαλητήριο κατά της επέκτασης της βουλγαρικής ζώνης κατοχής στην κεντρική Μακεδονία διαλύεται με βίαιο τρόπο από τα γερμανοϊταλικά στρατεύματα Κατοχής.
29 Ιουλίου: Αρχίζει η στρατολόγηση στα τάγματα ασφαλείας, τα οποία είχε δημιουργήσει η κυβέρνηση Ι. Ράλλη.
16 Αυγούστου: Τα γερμανικά στρατεύματα Κατοχής πυρπολούν το χωριό Κομμένο της Άρτας και εκτελούν 328 από τους κατοίκους του.
12 Σεπτεμβρίου: Οι αντάρτες της οργάνωσης ΕΟΚ (Εθνικές Οργανώσεις Κρήτης) του καπετάν Μανόλη Μπαντουβά αντιμετωπίζουν με επιτυχία ισχυρές δυνάμεις των Γερμανών στην περιοχή της Βιάνου Ηρακλείου.
13 Σεπτεμβρίου: Το ελληνικό υποβρύχιο «Λ. Κατσώνης» με κυβερνήτη τον αντιπλοίαρχο Β. Λάσκο βυθίζεται πλησίον της Σκιάθου έπειτα από τον εμβολισμό του από γερμανικό καταδιωκτικό.
14 Σεπτεμβρίου: Τα γερμανικά στρατεύματα Κατοχής πυρπολούν 11 χωριά της περιοχής Βιάνου και εκτελούν 352 κατοίκους.
15 Σεπτεμβρίου: Μάχη στην περιοχή Ανάθεμα κοντά στο Λιδωρίκι Φωκίδας ανάμεσα σε δυνάμεις του 5/42 Συντάγματος Ευζώνων (αντιστασιακή οργάνωση) και γερμανικές δυνάμεις καταλήγει στην εσπευσμένη υποχώρηση των τελευταίων.
17 Σεπτεμβρίου: Αντάρτες του 5/42 ΣΕ του συνταγματάρχη Ψαρρού επιτίθενται αιφνιδιαστικά εναντίον γερμανικής φάλαγγας στην αμαξιτή οδό Άμφισσας-Λιδορικίου, στην οποία προξενούν μεγάλες απώλειες.
26 Σεπτεμβρίου: Το αντιτορπιλικό «Βασίλισσα Όλγα», το πλοίο με την πιο σημαντική δράση από την πλευρά του ελληνικού πολεμικού ναυτικού στη διάρκεια του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, βυθίζεται στο Λακκί της Λέρου έπειτα από επίθεση γερμανικών αεροπλάνων.
Νοέμβριος: Οι αρχές Κατοχής αρχίζουν να διοχετεύουν στην ελληνική αγορά χρυσές λίρες Αγγλίας και γαλλικά χρυσά εικοσόφραγκα, σε μια προσπάθεια να σταματήσουν την ανεξέλεγκτη άνοδο των τιμών. Η προσπάθειά τους αποτυγχάνει, αλλά ενισχύει τη χρυσοφιλία, η οποία κληροδοτείται και στη μεταπολεμική περίοδο.
26 Νοεμβρίου: Τα ναζιστικά στρατεύματα Κατοχής εκτελούν στο Μονοδένδρι Λακωνίας 118 ομήρους.
8 Δεκεμβρίου: Γερμανικά στρατεύματα εισβάλλουν στη Μονή του Μεγάλου Σπηλαίου και προβαίνουν σε εκτελέσεις μοναχών και προσκυνητών.
13 Δεκεμβρίου: Σφαγή 1.101 Ελλήνων στα Καλάβρυτα από τα γερμανικά στρατεύματα

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Κατοχής.
18 Δεκεμβρίου: Τα γερμανικά στρατεύματα Κατοχής εκτελούν στη Δράκεια Πηλίου 133 άτομα.
1944 *7 Ιανουαρίου:* Αυτοκτονεί στην Αθήνα ο κυπριακής καταγωγής ποιητής Ναπολέων Λαπαθιώτης (γεν. το 1893).
12 Ιανουαρίου: Βομβαρδίζεται ανηλεώς το λιμάνι του Πειραιά από βρετανικά αεροσκάφη. Δεκάδες νεκροί από τον άμαχο πληθυσμό.
21 Ιανουαρίου: Συμμετοχή του Ελληνικού Πολεμικού Ναυτικού με τέσσερις μονάδες στη συμμαχική απόβαση στο Άντζιο της Ιταλίας.
29 Φεβρουαρίου: Υπογράφεται στην Πλάκα της Ηπείρου η ομώνυμη συμφωνία ανάμεσα στις αντιστασιακές οργανώσεις ΕΛΑΣ, ΕΚΚΑ, ΕΔΕΣ. Με τη συμφωνία αυτή οι οργανώσεις αναλαμβάνουν την υποχρέωση να μην πολεμούν μεταξύ τους, να περιορίζονται στις περιοχές που κατέχει η καθεμιά και να πολεμούν τον εχθρό από κοινού και χωριστά.
26 Μαρτίου: Αναγγέλλεται η δημιουργία της Πολιτικής Επιτροπής Εθνικής Απελευθερώσεως - ΠΕΕΑ. Προσωρινός πρόεδρός της είναι ο συνταγματάρχης Ευριπίδης Μπακιρτζής, παλαιότερα εκπρόσωπος της αντιστασιακής οργάνωσης ΕΚΚΑ, και μέλη της οι Μάντακας (ΕΛΑΣ), Σιάντος (ΚΚΕ), Τσιριμώκος (ΕΛΔ), Γαβριηλίδης (Αγροτικό Κόμμα) και ο καθηγητής του συνταγματικού δικαίου Α. Σβώλος, ο οποίος λίγες μέρες αργότερα αναλαμβάνει πρόεδρος της ΠΕΕΑ.
1 Απριλίου: Η Αντιφασιστική Στρατιωτική Οργάνωση ζητά από την εξόριστη στην Αίγυπτο ελληνική κυβέρνηση του Εμμανουήλ Τσουδερού το σχηματισμό κυβέρνησης εθνικής ενότητας με βάση την ΠΕΕΑ. Συγχρόνως αξιωματικοί και οπλίτες της 1ης Ελληνικής Ταξιαρχίας στασιάζουν. Το παράδειγμά τους ακολουθούν στις 5 Απριλίου και τα πληρώματα πολλών μονάδων του ελληνικού στόλου. Ο πρωθυπουργός Τσουδερός παραιτείται και αντικαθίσταται από τον Σοφοκλή Βενιζέλο, ο οποίος αναθέτει στο ναύαρχο Βούλγαρη την καταστολή της στάσης. Στις 23 Απριλίου η εξέγερση λήγει, έπειτα από αιματηρή επέμβαση πιστών στην κυβέρνηση αγημάτων εμβολής.
3 Απριλίου: Παράτολμη ενέργεια τριάντα Ιερολοχιτών υπό τον αντισυνταγματάρχη Καλλίνσκη έχει ως αποτέλεσμα την απελευθέρωση των ομήρων που κρατούσαν οι Γερμανοί στο Διδασκαλείο της Μυτιλήνης.
5 Απριλίου: Εξοντώνονται από τους Γερμανούς οι περισσότεροι κάτοικοι του χωριού Κλεισούρα Καστοριάς. Εκτελούνται 223 άτομα.
17 Απριλίου: Το σύνταγμα 5/42 (ΕΚΚΑ) του συνταγματάρχη Δ. Ψαρρού διαλύεται από υπέρτερες δυνάμεις του ΕΛΑΣ στην περιοχή Κλήμα Δωρίδος, ενώ ο ίδιος ο Ψαρρός εκτελείται κάτω από αδιευκρίνιστες συνθήκες.
19 Απριλίου: Κυβέρνηση του Σοφοκλή Βενιζέλου (παραίτηση στις 26 Απριλίου του 1944).
24 Απριλίου: Τα γερμανικά στρατεύματα Κατοχής εκτελούν στους Πύργους Κοζάνης 318 κατοίκους του χωριού.
25 Απριλίου: Αντάρτες ανατινάσσουν γερμανική στρατιωτική αμαξοστοιχία, με αποτέλεσμα αρκετοί στρατιώτες να βρουν το θάνατο. Σε αντίποινα εκτελούνται 99 Έλληνες.
26 Απριλίου: Έλληνες αντάρτες και Βρετανοί κομάντος απάγουν στην Κρήτη το διοικητή της φρουράς του νησιού, Γερμανό στρατηγό Κράιπε, και τον μεταφέρουν στη Μέση Ανατολή.
26 Απριλίου: Ο Γεώργιος Παπανδρέου αναλαμβάνει την πρωθυπουργία στην εξόριστη ελληνική κυβέρνηση μετά την παραίτηση του Σοφοκλή Βενιζέλου, ο οποίος παρέμεινε μόνο για 12 μέρες πρωθυπουργός.
1 Μαΐου: Οι Γερμανοί εκτελούν στο σκοπευτήριο της Καισαριανής 200 Έλληνες πατριώτες, οι οποίοι κρατούνταν στις φυλακές του Χαϊδαρίου, στην πτέρυγα μελλοθανάτων 15.
17 Μαΐου: Αρχίζει στο Λίβανο υπό την προεδρεία του πρωθυπουργού της εξόριστης ελληνικής κυβέρνησης Γ. Παπανδρέου η ομώνυμη διάσκεψη των αντιπροσώπων των ελληνικών πολιτικών και αντιστασιακών δυνάμεων. Κύρια θέματα η διαμόρφωση εθνικής πολιτικής και η συγκρότηση εθνικού στρατού. Στις 20 Μαΐου οι εκπρόσωποι των διαφόρων κομμάτων και οργανώσεων καταλήγουν σε συμφωνία για τη δημιουργία Κυβέρνησης Εθνικής Ενότητας.
24 Μαΐου: Νέα κυβέρνηση του Γ. Παπανδρέου (παραίτηση στις 18 Οκτωβρίου του 1944).
27 Μαΐου: Ολοκληρώνονται στο χωριό Κορυσχάδες της Ευρυτανίας οι εργασίες του εθνικού

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NETWORK ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

συμβουλίου, που επικυρώνει την εξουσία της ΠΕΕΑ (Πολιτική Επιτροπή Εθνικής Απελευθέρωσης) ως αντιπροσωπευτικής κυβέρνησης με έδρα την Ελλάδα.
10 Ιουνίου: Πυρπολείται και καταστρέφεται η κωμόπολη του Διστόμου από τα γερμανικά στρατεύματα Κατοχής έπειτα από διαταγή του υπολοχαγού Χανς Ζάμπελ (218 κάτοικοι νεκροί: 20 βρέφη, 45 παιδιά, 111 ενήλικοι και 42 υπερήλικοι).
1-12 Ιουλίου: Η Ελλάδα συμμετέχει μαζί με άλλες 43 χώρες στη Συνδιάσκεψη του Bretton Woods. Αποφασίζονται η δομή της παγκόσμιας μεταπολεμικής οικονομίας και η ίδρυση του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου και της Παγκόσμιας Τράπεζας.
14 Ιουλίου: Δύναμη Ιερολοχιτών και Βρετανών καταδρομέων βάλλει κατά της γερμανοϊταλικής φρουράς του νησιού, στην οποία προξενεί σημαντικές απώλειες.
11 Αυγούστου: Αποβιβάζεται στον Τάραντα της Ιταλίας η 3η Ελληνική Ορεινή Ταξιαρχία, για να λάβει μέρος μαζί με τους συμμάχους στις επιχειρήσεις εναντίον των δυνάμεων του Άξονα στην Ιταλία.
2 Σεπτεμβρίου: Διορίζονται υπουργοί στην κυβέρνηση Εθνικής Ενότητος με πρωθυπουργό τον Γ. Παπανδρέου οι εκπρόσωποι του ΚΚΕ, του ΕΑΜ και του ΕΛΑΣ, Α. Σβώλος, Ι. Ζέβγος, Α. Αγγελόπουλος, Η. Τσιριμώκος, Ν. Ασκούτσης και Μιλτιάδης Πορφυρογένης.
8 Σεπτεμβρίου: Εκτελείται από τους Γερμανούς στο Χαϊδάρι, και αφού είχε υποστεί για μεγάλο χρονικό διάστημα φριχτά βασανιστήρια, η Λέλα Καραγιάννη, αρχηγός της αντιστασιακής οργάνωσης «Μπουμπουλίνα».
21 Σεπτεμβρίου: Η 3η Ορεινή Ταξιαρχία καταλαμβάνει το Ρίμινι εκδιώκοντας τους Γερμανούς που το υπερασπίζονταν.
26 Σεπτεμβρίου: Στην Καζέρτα της Ιταλίας οι εκπρόσωποι των μεγαλύτερων αντιστασιακών οργανώσεων της χώρας (ΕΛΑΣ, ΕΔΕΣ) συμφωνούν να θέσουν τις δυνάμεις τους υπό τις διαταγές του Βρετανού υποστρατήγου Ρόναλντ Σκόμπι, τα τάγματα ασφαλείας να θεωρηθούν εχθρικοί σχηματισμοί και ο ΕΛΑΣ να μη μετακινήσει τις δυνάμεις του προς τα μεγάλα αστικά κέντρα (Συμφωνία της Καζέρτα).
27 Σεπτεμβρίου: Με εντολή της κυβέρνησης Παπανδρέου ο Παναγιώτης Κανελλόπουλος αποβιβάζεται στην Καλαμάτα για να πείσει τον Βελουχιώτη να σταματήσει τις επιθέσεις του εναντίον αμάχων.
7 Οκτωβρίου: Ο Παναγιώτης Κανελλόπουλος εγκαθίσταται στην απελευθερωμένη Πάτρα ως αντιπρόσωπος της εξόριστης ακόμη ελληνικής κυβέρνησης.
9 Οκτωβρίου: Στη διάρκεια της συνάντησης Τσόρτσιλ και Στάλιν στη Μόσχα συμφωνείται να παραμείνει η Ελλάδα στη βρετανική σφαίρα επιρροής (Συμφωνία των Ποσοστών ή της Μόσχας). Το περιεχόμενο της συμφωνίας το αγνοεί η ελληνική πολιτική ηγεσία αλλά και η ηγεσία του ΚΚΕ.
12 Οκτωβρίου: Τα γερμανικά στρατεύματα Κατοχής εγκαταλείπουν την Αθήνα. Την ίδια μέρα καταφτάνουν στο λιμάνι του Πειραιά τα πρώτα βρετανικά στρατεύματα.
18 Οκτωβρίου: Η κυβέρνηση Παπανδρέου επιστρέφει στην Ελλάδα μετά την αποχώρηση των γερμανικών στρατευμάτων.
25 Οκτωβρίου: Ιδρύεται ο ΙΔΕΑ (Ιερός Δεσμός Ελλήνων Αξιωματικών), στον οποίο συγχωνεύονται οι μικρές στρατιωτικές ομάδες δεξιών βασιλόφρονων αξιωματικών, που ιδρύθηκαν ως αντίδραση στα αριστερά κινήματα της Μέσης Ανατολής.
3 Νοεμβρίου: Κυκλοφορεί το μεγαλύτερο σε ονομαστική αξία ελληνικό χαρτονόμισμα των 100 δισεκατομμυρίων δραχμών, το οποίο φέρει την υπογραφή του τότε διοικητή της Τραπέζης της Ελλάδος Ξενοφώντα Ζολώτα. Είναι το τελευταίο χαρτονόμισμα κατοχικών δραχμών, έστω και αν οι Γερμανοί έχουν αποχωρήσει ήδη από την Ελλάδα.
8 Νοεμβρίου: Η 3η Ορεινή Ταξιαρχία, πιο γνωστή ως Ταξιαρχία του Ρίμινι, αποβιβάζεται στο λιμάνι του Πειραιά.
27 Νοεμβρίου: Ο καθηγητής και υφυπουργός Οικονομικών στην Κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας Άγγελος Αγγελόπουλος, σε συνέντευξή του στο Γαλλικό Πρακτορείο Ειδήσεων, αναφέρεται για πρώτη φορά στα κατοχικά «δάνεια», το ύψος των οποίων φτάνει τις 38.000.000 χρυσές λίρες Αγγλίας, δηλαδή 80.280.000.000 νέες δραχμές ή 500 πεντάκις εκατομμύρια κατοχικές δραχμές.
28 Νοεμβρίου: Ο πρωθυπουργός Γεώργιος Παπανδρέου ζητά την αποστράτευση και τον αφοπλισμό όλων των αντιστασιακών οργανώσεων μέχρι τις 10 Δεκεμβρίου.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

1 Δεκεμβρίου: Οι υπουργοί που ανήκουν στο ΕΑΜ αποσύρονται από την Κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας του Γ. Παπανδρέου.
3 *Δεκεμβρίου:* Γίνεται τελικά, παρά την απαγόρευση της κυβέρνησης Παπανδρέου, το οργανωμένο από την Αριστερά συλλαλητήριο στην πλατεία Συντάγματος. Ελεύθεροι σκοπευτές άγνωστης ταυτότητας σκορπίζουν το θάνατο. Αρχίζουν τα Δεκεμβριανά.
4 Δεκεμβρίου: Ο στρατηγός Σκόμπι κηρύσσει στρατιωτικό νόμο στην προσπάθειά του να ελέγξει τις δυνάμεις του ΕΛΑΣ, οι οποίες επιδιώκουν να επιβληθούν στην περιοχή της πρωτεύουσας.
22 Δεκεμβρίου: Οι δυνάμεις του ΕΔΕΣ στην Ήπειρο αναγκάζονται να καταφύγουν στην Κέρκυρα κάτω από την πίεση ισχυρών δυνάμεων του ΕΛΑΣ.
25 Δεκεμβρίου: Ο πρωθυπουργός και ο υπουργός Εξωτερικών της Βρετανίας Ο. Τσόρτσιλ και Α. Ίντεν φτάνουν στην Αθήνα για να διαπραγματευτούν συμφωνία κατάπαυσης του πυρός και ειρήνευσης με το ΕΑΜ και τον ΕΛΑΣ.
26-27 Δεκεμβρίου: Συνεχείς συσκέψεις στο υπουργείο Εξωτερικών ανάμεσα στους εκπροσώπους των αντιμαχόμενων πλευρών (του αρχιεπισκόπου Δαμασκηνού και την πρώτη ημέρα παρουσία των Τσόρτσιλ και Ίντεν) δεν ευδοκιμούν. Οι συγκρούσεις συνεχίζονται με δυσμενή πλέον έκβαση για τις δυνάμεις του ΕΑΜ.
31 Δεκεμβρίου: Ο αρχιεπίσκοπος Δαμασκηνός αναλαμβάνει καθήκοντα αντιβασιλέα.
1945 *2 Ιανουαρίου:* Παραίτηση της κυβέρνησης Γεωργίου Παπανδρέου. Νέα κυβέρνηση υπό τον Νικόλαο Πλαστήρα.
5 Ιανουαρίου: Οι δυνάμεις του ΕΛΑΣ αρχίζουν την εκκένωση περιοχών της Αθήνας.
10 Ιανουαρίου: Το ΕΑΜ συμφωνεί με την κατάπαυση του πυρός που πρότεινε η κυβέρνηση.
12 Φεβρουαρίου: Στις 19:20 στη Βάρκιζα υπογράφεται από τους εκπροσώπους της κυβέρνησης και του ΕΑΜ/ΕΛΑΣ η ομώνυμη συμφωνία, η οποία προβλέπει τον αφοπλισμό των ανταρτικών και παραστρατιωτικών ομάδων μέχρι τις 26 Φεβρουαρίου του 1945. Επίσης, καθορίζονται ο τρόπος ανασυγκρότησης του εθνικού στρατού, η διεξαγωγή δημοψηφίσματος για το πολιτειακό και η διενέργεια εκλογών.
14 Μαρτίου: Με υπόμνημά της η κεντρική επιτροπή του ΕΑΜ διαμαρτύρεται προς τους αντιπροσώπους της Μ. Βρετανίας, των ΗΠΑ, της ΕΣΣΔ και της Γαλλίας για την παραβίαση των όρων της Συμφωνίας της Βάρκιζας από τη δράση των ακροδεξιών παρακρατικών ομάδων.
1 Απριλίου: Αρχίζει η δράση της UNRRA στην Ελλάδα.
8 Απριλίου: Παραίτηση της κυβέρνησης του στρατηγού Ν. Πλαστήρα. Νέα κυβέρνηση υπό το ναύαρχο Πέτρο Βούλγαρη.
19 Απριλίου: Αίρεται ολοκληρωτικά η απαγόρευση της κυκλοφορίας των πολιτών της Αθήνας μετά τις 21:00.
29 Μαΐου: Ο Νίκος Ζαχαριάδης μετά την επιστροφή του από τη Γερμανία, όπου ήταν έγκλειστος στο Νταχάου, αναλαμβάνει την ηγεσία του ΚΚΕ.
3 Ιουνίου: Μπαίνει σε εφαρμογή ένα νέο σταθεροποιητικό πρόγραμμα της ελληνικής οικονομίας -Νόμος 362/1945- περισσότερο γνωστό ως πείραμα Κυριάκου Βαρβαρέσου (διοικητής τραπέζης της Ελλάδος και υπουργός Συντονισμού).
11 Ιουνίου: Το ΚΚΕ αποκηρύσσει δημόσια τη δράση του Άρη Βελουχιώτη. Λίγες μέρες αργότερα (στις 16 Ιουνίου στη Μεσούντα, κοντά στον Αχελώο) ο Βελουχιώτης αυτοκτονεί(;), για να αποφύγει τη σύλληψή του από παραστρατιωτικές ομάδες που τον καταδιώκουν απηνώς.
26 Ιουνίου: Η Ελλάδα συνυπογράφει μαζί με δεκάδες άλλες χώρες το Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών στον Άγιο Φραγκίσκο των ΗΠΑ.
3 Αυγούστου: Το Κόμμα των Φιλελευθέρων αίρει την υποστήριξή του προς την κυβέρνηση του ναυάρχου Βούλγαρη.
9 Αυγούστου: Παραιτείται η κυβέρνηση Βούλγαρη.
11 Αυγούστου: De facto κυβέρνηση του ναυάρχου Πέτρου Βούλγαρη (παραίτηση στις 17 Οκτωβρίου του 1945).
3 Οκτωβρίου: Με δηλώσεις τους ο Γ. Καφαντάρης, ο Θ. Σοφούλης και ο Εμμ. Τσουδερός ζητούν τη συγκρότηση «αντιπροσωπευτικής κυβέρνησης».
9 Οκτωβρίου: Παραιτείται η κυβέρνηση Βούλγαρη.
17 Οκτωβρίου: De facto κυβέρνηση υπό την προεδρία της Αυτού Μακαριότητος του αντιβασιλέα Δαμασκηνού.

facebook ΦΙΛΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

1 Νοεμβρίου: De facto κυβέρνηση του Παναγιώτη Κανελλόπουλου.
22 Νοεμβρίου: De facto κυβέρνηση του Θ. Σοφούλη (παραίτηση στις 4 Απριλίου του 1946). Η ΚΕ του ΚΚΕ αποφασίζει την υπό όρους στήριξη της κυβέρνησης Σοφούλη μέχρι τη διεξαγωγή εκλογών.
1946 *30 Μαρτίου:* Εκδηλώνεται επίθεση αριστερών ανταρτών κατά του Λιτόχωρου, το οποίο τελικά καταλαμβάνεται από τις επιτιθέμενες δυνάμεις. Η επίθεση αυτή θεωρείται η πρώτη πολεμική πράξη του Εμφυλίου.
31 Μαρτίου: Στις εθνικές εκλογές που γίνονται, στις οποίες δεν πήρε μέρος το ΚΚΕ (αποχή), νικητής αναδεικνύεται το Ενιαίο Εθνικό Μέτωπο με 55,2% επί των ψήφων και 204 έδρες σε σύνολο 344 εδρών. Ανεξάρτητοι παρατηρητές από ξένες χώρες προσδιορίζουν το ποσοστό των πολιτών που απείχαν για πολιτικούς λόγους γύρω στο 20%.
4 Απριλίου: Νέα κυβέρνηση υπό τον πρόεδρο του Συμβουλίου Επικρατείας Παναγιώτη Πουλίτσα.
18 Απριλίου: Ο Κωνσταντίνος Τσαλδάρης σχηματίζει κυβέρνηση μετά την επικράτηση του Λαϊκού Κόμματος στις εκλογές της 31ης Μαρτίου.
18 Ιουνίου: Θεσπίζεται το Γ΄ Ψήφισμα, το οποίο αποτελεί τη βάση πάνω στην οποία θα στηριχτούν όλα τα έκτακτα μέτρα της περιόδου 1946-1950. Το ψήφισμα αυτό απαγορεύει επί ποινή θανάτου την ένοπλη δράση.
1 Σεπτεμβρίου: Διεξάγεται δημοψήφισμα για το πολιτειακό, το οποίο εκκρεμούσε μετά το τέλος του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Το αποτέλεσμα 68,6% υπέρ της επιστροφής του Γεωργίου Β΄, αν και αμφισβητείται από τα κόμματα του Κέντρου και της Αριστεράς τα οποία είχαν ταχθεί εναντίον του βασιλικού θεσμού, είναι ενδεικτικό των τάσεων που επικρατούν την εποχή αυτή στην Ελλάδα.
20 Σεπτεμβρίου: Εξορίζονται ο αρχηγός του ΕΛΑΣ στρατηγός Στέφανος Σαράφης και 32 ΕΑΜικοί αξιωματικοί.
2 Οκτωβρίου: Κυβέρνηση του Κωνσταντίνου Τσαλδάρη.
1947 *17 Ιανουαρίου:* Ίδρυση του αρχηγείου Ρούμελης και του αρχηγείου Ηπείρου του Δημοκρατικού Στρατού εν όψει της κλιμάκωσης των επιχειρήσεων του Εμφυλίου Πολέμου.
24 Ιανουαρίου: Ο Δημήτριος Μάξιμος σχηματίζει κυβέρνηση που θα παραμείνει στην εξουσία μέχρι τις 29 Αυγούστου του 1947.
29 Ιανουαρίου: Ο ΟΗΕ διορίζει ειδική εξεταστική επιτροπή, για να ελέγξει τις ελληνικές αιτιάσεις για παρεμβάσεις των βορείων γειτόνων της Ελλάδας στον Εμφύλιο.
10 Φεβρουαρίου: Υπογράφεται ανάμεσα στην Ιταλία και τις νικήτριες δυνάμεις του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου η Συνθήκη των Παρισίων. Με τη συνθήκη αυτή τα Δωδεκάνησα περιέρχονται στην Ελλάδα.
19 Φεβρουαρίου: Ανακοινώνεται η ίδρυση του στρατοπέδου Εθνικού Φρονηματισμού της Μακρονήσου.
7 Μαρτίου: Η Δωδεκάνησος ενσωματώνεται επίσημα στην Ελλάδα.
12 Μαρτίου: Ο πρόεδρος των ΗΠΑ Χάρι Τρούμαν εξαγγέλλει την πρόθεση της διοικήσεώς του να στηρίξει την ελληνική κυβέρνηση στον αγώνα της εναντίον των αριστερών ανταρτών (Δόγμα Τρούμαν).
20 Μαρτίου: Δολοφονείται στη Θεσσαλονίκη ο Γιάννης Ζέβγος, αναπληρωματικό μέλος του Πολιτικού Γραφείου της Κεντρικής Επιτροπής του ΚΚΕ, πρώην υπουργός και αρχηγός της αντιπροσωπείας του ΕΑΜ στη Μακεδονία για την επιτροπή έρευνας.
31 Μαρτίου: Οι Βρετανοί παραδίδουν τη στρατιωτική διοίκηση των Δωδεκανήσων στον εκπρόσωπο της ελληνικής κυβέρνησης ναύαρχο Ιωαννίδη.
1 Ιουνίου: Οι Αμερικανοί αντικαθιστούν τους Βρετανούς στην οργάνωση και τον εξοπλισμό του ελληνικού στρατού.
5 Ιουνίου: Ο υπουργός εξωτερικών των ΗΠΑ Μάρσαλ εξαγγέλλει το ομώνυμο σχέδιο παραχώρησης στρατιωτικής βοήθειας προς την Ελλάδα και την Τουρκία, για να αντιμετωπίσουν τον «κομμουνιστικό κίνδυνο».
9-10 Ιουλίου: Οι αρχές ασφαλείας της χώρας προβαίνουν σε «προληπτικού χαρακτήρα συλλήψεις» πολιτών αριστερών φρονημάτων, για να «αποτρέψουν εγκληματικήν συνωμοτικήν απόπειρα ανατροπής της νομίμου κυβερνήσεως».
29 Αυγούστου: Κυβέρνηση Κωνσταντίνου Τσαλδάρη.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

7 Σεπτεμβρίου: Κάτω από την πίεση των γεγονότων και του αγγλοαμερικανικού παράγοντα, τα κόμματα των Φιλελευθέρων και των Λαϊκών σχηματίζουν κυβέρνηση με πρωθυπουργό τον Θ. Σοφούλη και αντιπρόεδρο και υπουργό των Εξωτερικών τον Κ.Τσαλδάρη.
24 Σεπτεμβρίου: Η ηγεσία του ΚΚΕ (Ν. Ζαχαριάδης) απορρίπτει την πρόταση της κυβέρνησης Σοφούλη για παράδοση του οπλισμού και παροχή αμνηστίας.
23 Δεκεμβρίου: Σχηματίζεται στα βουνά η πρώτη «Προσωρινή Δημοκρατική Κυβέρνηση» των ανταρτών με πρωθυπουργό και υπουργό Στρατιωτικών τον Μάρκο Βαφειάδη και αντιπρόεδρο και υπουργό Εσωτερικών τον Ι. Ιωαννίδη.
27 Δεκεμβρίου: Τίθεται εκτός νόμου το ΚΚΕ, διαλύεται το ΕΑΜ και ενεργοποιείται ο αναγκαστικός νόμος 509, με τον οποίο επαναφέρεται σε ισχύ ο νόμος του Βενιζέλου (1929) «περί ιδιωνύμου αδικήματος».
1948 *7 Μαρτίου:* Επίσημη ανακήρυξη της ενσωμάτωσης της Δωδεκανήσου στην Ελλάδα και εγκατάσταση ελληνικής πολιτικής διοίκησης.
15 Απριλίου: Το Α΄ Σώμα Στρατού υπό την ηγεσία του αντιστράτηγου Θρασύβουλου Τσακαλώτου αρχίζει εκκαθαριστικές επιχειρήσεις κατά των ανταρτών του Δημοκρατικού Στρατού στην περιοχή της Ρούμελης. Η επιχείρηση έχει την κωδική ονομασία «Χαραυγή».
7 Μαΐου: Ο υπουργός Δημόσιας Τάξης και προσωρινά της Δικαιοσύνης Ρέντης σε δηλώσεις του στον ανταποκριτή του Ρόιτερ αναφέρει μεταξύ άλλων και τα εξής: «Εκ των 2.961 Ελλήνων καταδικασθέντων εις θάνατον... είχον εκτελεσθεί 157 προ της 1ης Μαΐου του τρέχοντος έτους. Μετά την 1η Μαΐου εξετελέσθησαν 24 εις τας Αθήνας και 19 σήμερον στην Αίγινα».
16 Μαΐου: Εντοπίζεται στο λιμάνι της Θεσσαλονίκης το πτώμα του Αμερικανού δημοσιογράφου Τζορτζ Πολκ, ο οποίος αναζητούσε τρόπο να έρθει σε επαφή με την ηγεσία του Δημοκρατικού Στρατού. Για τη δολοφονία του θεωρήθηκε ύποπτος και τελικά καταδικάστηκε ο δημοσιογράφος Στακτόπουλος, χωρίς όμως ποτέ να αποδειχθεί η ενοχή του.
28 Ιουνίου: Η ΚΟΜΙΝΦΟΡΜ αποκηρύσσει το στρατάρχη Τίτο και το ΚΚ της Γιουγκοσλαβίας. Η απόφαση αυτή θα έχει σοβαρές επιπτώσεις στον ελληνικό Εμφύλιο, αφού σύντομα ο Τίτο δεν θα αναγνωρίζει πλέον τις δεσμεύσεις του απέναντι στο Δημοκρατικό Στρατό.
3 Ιουλίου: Επαναλειτουργεί η διώρυγα της Κορίνθου, η οποία είχε αχρηστευθεί από τους Γερμανούς που αποχωρούσαν.
3 Σεπτεμβρίου: Ο πρόεδρος της Γιουγκοσλαβίας Τίτο διατάσσει την εκκένωση του στρατοπέδου υποδοχής προσφύγων από την Ελλάδα και την εκπαίδευση του Δημοκρατικού Στρατού.
27 Οκτωβρίου: Η κυβέρνηση αναθέτει την αρχιστρατηγία στο στρατηγό Παπάγο, για να αντιμετωπίσει τους κομμουνιστές αντάρτες.
18 Νοεμβρίου: Ο Θεμιστοκλής Σοφούλης του Κόμματος των Φιλελευθέρων ορκίζεται πρωθυπουργός, επικεφαλής κυβέρνησης συνεργασίας ανάμεσα στους Λαϊκούς και τους Φιλελεύθερους.
1949 *14 Ιανουαρίου:* Τμήματα του Δημοκρατικού Στρατού καταλαμβάνουν τη Νάουσα.
19 Ιανουαρίου: Αντάρτες του Δημοκρατικού Στρατού καταλαμβάνουν και κρατούν για τρεις ημέρες το Καρπενήσι.
20 Ιανουαρίου: Ο Θεμιστοκλής Σοφούλης σχηματίζει την τέταρτη κατά σειρά μεταπολεμική του κυβέρνηση.
21 Ιανουαρίου: Η κυβέρνηση Θ. Σοφούλη αποφασίζει την επίδοση της στραταρχικής ράβδου στο στρατηγό Αλέξανδρο Παπάγο.
4 Φεβρουαρίου: Ο ραδιοφωνικός σταθμός της «Προσωρινής Δημοκρατικής Κυβέρνησης» αναγγέλλει τα εξής: «Η Πέμπτη Ολομέλεια της ΚΕ του ΚΚΕ, παίρνοντας υπόψη της ότι πολλούς μήνες οι σύντροφοι Χρύσα Χατζηβασιλείου και Μάρκος Βαφειάδης ήταν βαριά άρρωστοι και δεν μπορούσαν να ανταποκριθούν στα καθήκοντα που τους είχε αναθέσει η ΚΕ του ΚΚΕ, αποφάσισε ομόφωνα να τους απαλλάξει από κάθε κομματική δουλειά.
Λεύτερη Ελλάδα, Γράμμος, 31 Γενάρη 1949».
11 Φεβρουαρίου: Αποτυγχάνει επίθεση των ανταρτών του Δημοκρατικού Στρατού για την κατάληψη της Φλώρινας.
14 Απριλίου: Πέμπτη κατά σειρά κυβέρνηση του Θεμιστοκλή Σοφούλη (θάνατος Σοφούλη

facebook ΦΙΛΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

στις 24 Ιουνίου του 1949).
20 Μαΐου: Πεθαίνει ο αρχιεπίσκοπος Δαμασκηνός.
24 Ιουνίου: Πεθαίνει ο πρωθυπουργός Θεμιστοκλής Σοφούλης. Πρωθυπουργός αναλαμβάνει ο αντιπρόεδρος της κυβέρνησης Α. Διομήδης.
30 Ιουνίου: Κυβέρνηση Αλέξανδρου Διομήδη.
11 Ιουλίου: Ο πρόεδρος της Γιουγκοσλαβίας Τίτο τονίζει σε λόγο του ότι ήρθε ο καιρός να κλείσει βαθμιαίως η χώρα του τα σύνορά της προς την Ελλάδα για να τερματιστεί ο πόλεμος.
16 Αυγούστου: Τα κυβερνητικά στρατεύματα ολοκληρώνουν με επιτυχία τις κυκλωτικές κινήσεις τους στον ορεινό όγκο του Βίτσι, εξαναγκάζοντας ισχυρές δυνάμεις των ανταρτών να υποχωρήσουν στην Αλβανία. Τερματίζεται ο Εμφύλιος Πόλεμος. Στα τρία χρόνια από την έναρξή του το 1947 μέχρι τη λήξη του το 1949 θα σκοτωθούν τουλάχιστον 50.000 και θα τραυματιστούν 80.000 Έλληνες πολίτες, ενώ άλλες 100.000 θα καταφύγουν στις γειτονικές χώρες.
17 Οκτωβρίου: Ο ραδιοφωνικός σταθμός των ανταρτών «Ελεύθερη Ελλάδα» αναγγέλλει την κατάπαυση του πυρός από την πλευρά του Δημοκρατικού Στρατού. Ο Εμφύλιος στοίχισε τη ζωή σε 8.249 αξιωματικούς και στρατιώτες και σε 38.220 αντάρτες. Σε αυτούς πρέπει να προστεθούν και 3.033 εκτελεσθέντες αριστεροί και ανεξακρίβωτος αριθμός εκτελεσθέντων και φονευθέντων πολιτών στη διάρκεια των Δεκεμβριανών.
28 Οκτωβρίου: Απονέμεται τελικά ο τίτλος του στρατάρχη στον Αλέξανδρο Παπάγο.
16 Δεκεμβρίου: Αίρεται ο στρατιωτικός νόμος στις περισσότερες περιοχές της χώρας.
1950 *6 Ιανουαρίου:* Ορκίζεται η υπό τον Ιωάννη Θεοτόκη υπηρεσιακή κυβέρνηση.
14 Ιανουαρίου: Ο Νικόλαος Πλαστήρας σε συνεργασία με τον Εμμανουήλ Τσουδερό ιδρύει την Εθνική Προοδευτική Ένωση Κέντρου (ΕΠΕΚ).
15 Ιανουαρίου: Αρχίζει στην Κύπρο η διεξαγωγή δημοψηφίσματος, το οποίο θα ολοκληρωθεί έπειτα από μία εβδομάδα με εντυπωσιακό αποτέλεσμα υπέρ της ένωσης με την Ελλάδα.
5 Μαρτίου: Στις εθνικές εκλογές που διεξήχθησαν κανένα κόμμα δεν συγκεντρώνει αξιόλογη δύναμη βουλευτών (Λαϊκό Κόμμα: 63 έδρες, Κόμμα Φιλελεύθερων: 56, ΕΠΕΚ: 49).
23 Μαρτίου: Κυβέρνηση του Σοφοκλή Βενιζέλου.
15 Απριλίου: Κυβέρνηση του στρατηγού Νικολάου Πλαστήρα.
24 Απριλίου: Ο πρωθυπουργός Ν. Πλαστήρας ανακοινώνει στις προγραμματικές δηλώσεις της κυβέρνησής του την πρόθεσή του να προχωρήσει στη λήψη μέτρων αμνήστευσης. Προαναγγέλλει την απόλυση από τις φυλακές 10.000 καταδίκων που εκτίουν ποινές μικρότερες από πέντε χρόνια.
21 Αυγούστου: Κυβέρνηση του Σοφοκλή Βενιζέλου (παραίτηση στις 13 Σεπτεμβρίου του 1950).
13 Σεπτεμβρίου: Κυβέρνηση του Σοφοκλή Βενιζέλου.
3 Νοεμβρίου: Κυβέρνηση του Σοφοκλή Βενιζέλου.
15 Νοεμβρίου: Αναχωρεί για την Κορέα το ελληνικό εκστρατευτικό σώμα για να ενταχθεί στις δυνάμεις του ΟΗΕ που πολεμούν τους κομουνιστές της Β. Κορέας.
28 Νοεμβρίου: Αποκαθίστανται οι ελληνογιουγκοσλαβικές σχέσεις, οι οποίες είχαν διακοπεί κατά τη διάρκεια του Εμφυλίου.
20 Δεκεμβρίου: Σύλληψη του ηγετικού στελέχους του ΚΚΕ, Νίκου Μπελογιάννη, ο οποίος είχε επιστρέψει στην Ελλάδα για να οργανώσει τον παράνομο μηχανισμό του ΚΚΕ.
1951 *31 Μαΐου:* Τερματίζεται η κατάληψη του υπουργείου Εθνικής Άμυνας από στρατιωτικούς προσκείμενους στον ΙΔΕΑ, οι οποίοι διαμαρτύρονταν για τον εξαναγκασμό σε παραίτηση του στρατάρχη Παπάγου.
9 Σεπτεμβρίου: Ο Ελληνικός Συναγερμός του στρατάρχη Παπάγου κατακτά τη σχετική πλειοψηφία στις εθνικές εκλογές (36,53%), αλλά κυβέρνηση τελικά σχηματίζει ο Πλαστήρας (ΕΠΕΚ) με την υποστήριξη των Φιλελευθέρων (Σ. Βενιζέλος).
20 Σεπτεμβρίου: Το ανώτατο συμβούλιο του ΝΑΤΟ που συνεδριάζει στην Οτάβα αποφασίζει την ένταξη της Ελλάδας και της Τουρκίας στη συμμαχία.
27 Οκτωβρίου: Κυβέρνηση του Νικολάου Πλαστήρα.
15 Νοεμβρίου: Ολοκληρώνεται η δίκη του Νίκου Μπελογιάννη με την έκδοση της καταδικαστικής σε θάνατο απόφασης του Έκτακτου Στρατοδικείου Αθηνών για παράβαση του Αναγκαστικού Νόμου 509.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

27 Νοεμβρίου: Ανακοινώνεται ότι ο πρωθυπουργός στρατηγός Πλαστήρας ασθενεί σοβαρά.
22 Νοεμβρίου: Ο Έλληνας αντιπρόσωπος στον ΟΗΕ Γ. Μαύρος διεκδικεί στη συνεδρίαση κηδεμονιών του διεθνούς οργανισμού υπέρ της Κύπρου το δικαίωμα της αυτοδιάθεσης. Κατόπιν αξιώσεως του Βρετανού αντιπροσώπου Ίντεν, απαλείφεται από τα επίσημα πρακτικά της συνεδρίασης η αναφορά του Γ. Μαύρου στην Κύπρο. Το Κυπριακό μπαίνει σε μια νέα φάση και γίνεται και επίσημα ελληνικό πρόβλημα.
21 Δεκεμβρίου: Η Βουλή ψηφίζει το νέο σύνταγμα, το οποίο θα τεθεί σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου του 1952.
1952 *2 Ιανουαρίου:* Το νέο σύνταγμα της χώρας, περισσότερο γνωστό ως σύνταγμα του 1952, τίθεται σε ισχύ.
18 Φεβρουαρίου: Η Ελλάδα και η Τουρκία γίνονται μέλη του ΝΑΤΟ.
1 Μαρτίου: Καταδίκη σε θάνατο για κατασκοπεία του Ν. Μπελογιάννη και άλλων επτά ατόμων.
16 Μαρτίου: Ο Ν. Πλουμπίδης με επιστολή του στις εφημερίδες αναλαμβάνει την ευθύνη για τις ενέργειες για τις οποίες κατηγορείται ο Ν. Μπελογιάννης.
30 Μαρτίου: Εκτελούνται πίσω από το νοσοκομείο «Σωτηρία» οι Μπάτσης, Καλούμενος, Μπελογιάννης και Αργυριάδης.
8 Μαΐου: Γίνεται στην Αθήνα πάνδημο συλλαλητήριο με κύριο αίτημα την ένωση της Κύπρου με την Ελλάδα.
11 Οκτωβρίου: Υπηρεσιακή κυβέρνηση του Δημητρίου Κιουσόπουλου.
21 Οκτωβρίου: Ο γενικός γραμματέας του ΚΚΕ Νίκος Ζαχαριάδης, μιλώντας από το βήμα του 19ου συνεδρίου του ΚΚΣΕ -εν όψει των εκλογών που θα γίνουν τις προσεχείς ημέρες στην Ελλάδα-, διατυπώνει την άποψη-σύνθημα: «Τι Πλαστήρας, τι Παπάγος...».
16 Νοεμβρίου: Το κόμμα του στρατάρχη Παπάγου «Ελληνικός Συναγερμός» με ποσοστό 49,22% επί των ψήφων και με 247 έδρες στη Βουλή, λόγω του πλειοψηφικού εκλογικού συστήματος, σχηματίζει κυβέρνηση (θάνατος Α. Παπάγου στις 4 Οκτωβρίου του 1955).
21 Δεκεμβρίου: Μετά το θάνατο του βουλευτή Θεσσαλονίκης Μπακονίνα, το κόμμα του Συναγερμού του στρατάρχη Παπάγου προτείνει την Ελένη Σκούρα για την επαναληπτική εκλογή που θα διεξαχθεί τον προσεχή Ιανουάριο, ενώ τα κόμματα του Κέντρου την Ελένη Ζάννα.
25 Δεκεμβρίου: Σύλληψη του ηγετικού στελέχους του παράνομου ΚΚΕ Νίκου Πλουμπίδη.
1953 *9 Απριλίου:* Ο υπουργός Συντονισμού Σ. Μαρκεζίνης ανακοινώνει την υποτίμηση της δραχμής έναντι του αμερικανικού δολαρίου. Η ισοτιμία καθορίζεται ως εξής:
1$=30.000 δρχ.
17 Ιουλίου: Το ελληνικό εκστρατευτικό σώμα στην Κορέα αποκρούει σφοδρή κινεζική επίθεση στην περιοχή Ζουγκάμ Νι.
24 Ιουλίου: Αρχίζει η δίκη του φερόμενου ως αρχηγού του παράνομου μηχανισμού του ΚΚΕ στην Αθήνα Νίκου Πλουμπίδη.
26 Ιουλίου: Πεθαίνει έπειτα από μακροχρόνια ασθένεια ο αρχηγός της ΕΠΕΚ και πρώην πρωθυπουργός στρατηγός Νικόλαος Πλαστήρας.
27 Ιουλίου: Υπογράφεται στην πόλη Μουνσάν της Β. Κορέας η ανακωχή με την οποία τερματίζεται ο πόλεμος στην κορεατική χερσόνησο. Σύμφωνα με αυτή το όριο ανάμεσα στη Βόρεια και τη Νότια Κορέα θα είναι ο 38ος παράλληλος. Τερματίζεται έτσι και η εμπλοκή στον πόλεμο του ελληνικού εκστρατευτικού σώματος.
3 Αυγούστου: Ο Νίκος Πλουμπίδης, στέλεχος του ΚΚΕ, καταδικάζεται από το έκτακτο στρατοδικείο Αθηνών σε θάνατο.
9 Αυγούστου: Υπογράφεται στο Μπλεντ της Γιουγκοσλαβίας στρατιωτική συμφωνία μεταξύ Ελλάδας, Γιουγκοσλαβίας και Τουρκίας.
12 Αυγούστου: Σφοδρότατη σεισμική δόνηση εντάσεως 7,2 βαθμών της κλίμακας Ρίχτερ καταστρέφει τη Ζάκυνθο και την Κεφαλονιά αφήνοντας πίσω της 480 νεκρούς. Η σεισμική δραστηριότητα είχε ξεκινήσει από τις 9 Αυγούστου με ένα σεισμό 6,2 Ρίχτερ και συνεχίστηκε με έναν άλλο (6,8 Ρίχτερ), οι οποίοι θεωρήθηκαν κύριοι σεισμοί. Έτσι, ο περισσότερος κόσμος ήταν μέσα στα σπίτια του την ώρα του καταστροφικού σεισμού.
24 Νοεμβρίου: Ο υπουργός Συντονισμού στην κυβέρνηση του στρατάρχη Παπάγου, Σ. Μαρκεζίνης, ανακοινώνει ότι θα κόψει τρία μηδενικά από το χαρτονόμισμα. Έτσι, η ισοτιμία

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

δραχμής-δολαρίου γίνεται ένα δολάριο προς τριάντα δραχμές και όχι προς τριάντα χιλιάδες, όπως ήταν προηγουμένως.
22 Δεκεμβρίου: Στη διάρκεια δεξίωσης που έγινε στη Βρετανική Πρεσβεία των Αθηνών προς τιμήν του Άντονι Ίντεν, ο πρωθυπουργός Αλέξανδρος Παπάγος θέτει για πρώτη φορά προς συζήτηση το Κυπριακό Ζήτημα. Ο Βρετανός επίσημος δηλώνει ότι για την κυβέρνηση της χώρας του δεν υπάρχει τέτοιο θέμα.
1954 *1 Μαΐου:* Αρχίζει η κυκλοφορία των χαρτονομισμάτων χωρίς τα τρία τελευταία μηδενικά, τα οποία εκδόθηκαν με βάση τη νέα ισοτιμία δολαρίου και δραχμής (1$=30 δρχ.).
21 Μαΐου: Η Ελλάδα και η Βουλγαρία αποκαθιστούν τις διπλωματικές τους σχέσεις, οι οποίες είχαν διακοπεί από τον Απρίλιο του 1941. *2 Ιουνίου:* Ο στρατάρχης Τίτο επισκέπτεται την Αθήνα.
16 Οκτωβρίου; Αρχίζουν οι εργασίες διαμόρφωσης της πλατείας Ομονοίας. Τα σχέδια προβλέπουν υπόγειες διαβάσεις και κυλιόμενες σκάλες,
10 Νοεμβρίου; Ο απόστρατος αξιωματικός του ελληνικού στρατού Γεώργιος Γρίβας (Διγενής) φτάνει κρυφά στην Κύπρο, για να προετοιμάσει τον απελευθερωτικό αγώνα των Κυπρίων εναντίον των Άγγλων.
14 Δεκεμβρίου: Το Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ απορρίπτει την προσφυγή της Ελλάδας για την Κύπρο.
1955 *3 Φεβρουαρίου:* Ο Σπύρος Μαρκεζίνης ιδρύει το Κόμμα των Προοδευτικών. Μαζί του αποχωρούν και 22 βουλευτές του Συναγερμού του στρατάρχη Παπάγου.
6 Φεβρουαρίου: Ολοκληρώνεται η πρώτη φάση των έργων ανάπλασης του αρχαιολογικού χώρου γύρω από την Ακρόπολη. Τα έργα εκτελούνται υπό την καθοδήγηση του αρχιτέκτονα Δημήτρη Πικιώνη, με τη συνεργασία του γαμπρού του επίσης αρχιτέκτονα Α. Παπαγεωργίου.
24 Μαρτίου: Ανακοινώνεται η σύνταξη νομοσχεδίου, το οποίο προβλέπει την πρόσληψη γυναικών σε όλες σχεδόν τις υπηρεσίες του δημόσιου τομέα.
1 Απριλίου: Δολιοφθορές σε βρετανικών συμφερόντων στόχους στην Κύπρο σηματοδοτούν την έναρξη του εθνικοαπελευθερωτικού αγώνα της ΕΟΚΑ.
23 Μαΐου: Δημιουργείται το υπουργείο Βόρειας Ελλάδας με πρώτο υπουργό το οτρατηγό Κοσμά.
24 Μαΐου: Η βρετανική κυβέρνηση επικηρύσσει με το ποσό των 100.000 λιρών Αγγλίας τον αρχηγό της ΕΟΚΑ Γεώργιο Γρίβα Διγενή.
12 Ιουνίου: Με ενέργειες του υπουργού Συγκοινωνιών Κ. Καραμανλή αρχίζει η απομάκρυνση των τροχιοδρόμων από την Αθήνα, οι οποίοι αντικαθίστανται από τα τρόλεϊ.
17 Ιουλίου: Εντυπωσιακή απόδραση 27 κρατουμένων κομμουνιστών από τις φυλακές των Βούρλων στον Πειραιά.
29 Αυγούστου: Αρχίζει στο Λονδίνο τριμερής συνδιάσκεψη (Μ. Βρετανία, Ελλάδα και Τουρκία) για το Κυπριακό. Η συνδιάσκεψη γρήγορα καταλήγει σε αδιέξοδο. Επιδεινώνονται οι ελληνοτουρκικές σχέσεις.
6 Σεπτεμβρίου: Κατευθυνόμενος από πράκτορες της τουρκικής κυβέρνησης, όχλος καταστρέφει και λεηλατεί καταστήματα και οικίες Ελλήνων της Κωνσταντινούπολης και της Σμύρνης. Δύο νεκροί και τριακόσιοι τραυματίες θα είναι ο τελικός τραγικός απολογισμός των θλιβερών γεγονότων. Μεγάλο κύμα προσφύγων προς την Ελλάδα.
3 Οκτωβρίου: Ο Τζον Χάρτινγκ τοποθετείται από τη βρετανική κυβέρνηση στη θέση του ύπατου αρμοστή της Κύπρου.
5 Οκτωβρίου: Ο βασιλιάς Παύλος αιφνιδιάζει τον πολιτικό κόσμο της χώρας αναθέτοντας την εντολή σχηματισμού κυβέρνησης -μετά το θάνατο του πρωθυπουργού στρατάρχη Παπάγου (4 Οκτωβρίου)- στον Κ. Καραμανλή και όχι σε έναν από τους δύο αντιπροέδρους της κυβέρνησης, Σ. Στεφανόπουλο και Π. Κανελλόπουλο.
17 Οκτωβρίου: Θάνατος του πρώην πρωθυπουργού και τέως διοικητή της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδας Δ. Μάξιμου.
1956 *3 Ιανουαρίου;* Ο Κωνσταντίνος Καραμανλής ιδρύει την Εθνική Ριζοσπαστική Ένωση (ΕΡΕ). Στην ενέργειά του αυτή τον ακολουθεί το σύνολο σχεδόν των βουλευτών του Συναγερμού του στρατάρχη Παπάγου.
24 Ιανουαρίου: Ο Γεώργιος Παπανδρέου και άλλοι πολιτικοί του κεντρώου χώρου αλλά και η ΕΔΑ συγκροτούν τη Δημοκρατικήν Ένωσιν.

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NETWORK ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

19 Φεβρουαρίου: Το κόμμα της ΕΡΕ υπό την ηγεσία του Κ. Καραμανλή, αν και λαμβάνει 26.000 ψήφους λιγότερες από το συνασπισμό κομμάτων Δημοκρατική Ένωση, σχηματίζει αυτοδύναμη κυβέρνηση (165 βουλευτές) λόγω του ισχύοντος εκλογικού συστήματος (τριφασικό). Στις εκλογές αυτές ψηφίζουν για πρώτη φορά γυναίκες (παραίτηση στις 5 Μαρτίου του 1958).
29 Φεβρουαρίου: Η Λίνα Τσαλδάρη (γεννήθηκε το 1887) αναλαμβάνει το υπουργείο Πρόνοιας και γίνεται έτσι η πρώτη Ελληνίδα υπουργός. Η Λίνα Τσαλδάρη είναι χήρα του πρώην πρωθυπουργού Παναγή Τσαλδάρη (1868-1936).
9 Μαρτίου: Ο αρχιεπίσκοπος Μακάριος συλλαμβάνεται από τις βρετανικές αποικιοκρατικές αρχές της Κύπρου και εξορίζεται μαζί με τρεις άλλους Ελληνοκυπρίους στις Σεϊχέλες μέχρι το Μάρτιο του 1957.
17 Μαρτίου: Η 6η Ολομέλεια της ΚΕ του ΚΚΕ καθαιρεί τον Νίκο Ζαχαριάδη.
18 Απριλίου: Η πρώτη Ελληνίδα δήμαρχος εκλέγεται στην Κέρκυρα. Ονομάζεται Μ. Δεσύλλα.
9 Μαΐου: Ογκώδες συλλαλητήριο στην Αθήνα για τις αναγγελθείσες εκτελέσεις των Κυπρίων αγωνιστών Καραολή και Δημητρίου καταλήγει σε αιματηρά επεισόδια με τέσσερις νεκρούς και 164 τραυματίες.
10 Μαΐου: Εκτελούνται με απαγχονισμό στις φυλακές της Λευκωσίας από τις βρετανικές αποικιακές Αρχές οι ήρωες του Αγώνα των Κυπρίων για αυτοδιάθεση, Μιχάλης Καραολής και Ανδρέας Δημητρίου.
21 Μαΐου: Αναλαμβάνουν υπηρεσία οι δύο πρώτες γυναίκες ειρηνοδίκες ύστερα από σχετικό διαγωνισμό.
9 Ιουλίου: Ισχυρότατος τεκτονικός σεισμός στη Θήρα αφήνει πίσω του 53 νεκρούς.
1957 *13 Φεβρουαρίου:* Στις 12 το μεσημέρι τα πάντα νεκρώνουν στην Ελλάδα. Με αυτό τον τρόπο ο ελληνικός λαός αποφασίζει να διαμαρτυρηθεί για τη στάση της Βρετανίας αλλά και άλλων χωρών στο Κυπριακό Ζήτημα. Το σύνθημα δίνουν οι καμπάνες των εκκλησιών και οι σειρήνες συναγερμού.
4 Μαρτίου: Ο Γρηγόρης Αυξεντίου πέφτει νεκρός, ηρωικά μαχόμενος εναντίον πολλαπλάσιων βρετανικών δυνάμεων στο κρησφύγετό του στο όρος Τροόδος.
14 Μαρτίου: Οι Βρετανοί απαγχονίζουν στην Κύπρο τον ήρωα του εθνικοαπελευθερωτικού αγώνα Ε. Παλληκαρίδη, αφού προηγουμένως τον είχαν υποβάλει σε φρικτά βασανιστήρια.
31 Μαΐου: Φονεύεται από αυτοκίνητο που οδηγούσε Αμερικανός λοχίας της βάσης του Ελληνικού ο πρώην αρχηγός του ΕΛΑΣ και βουλευτής της ΕΔΑ Στέφανος Σαράφης. Η ΕΔΑ κάνει λόγο για «προσχεδιασμένο» ατύχημα.
17 Αυγούστου: Αρχίζει να λειτουργεί η ηλεκτρική σιδηροδρομική γραμμή Αθήνα-Κηφισιά.
26 Αυγούστου: Αρχίζουν τα έργα ενίσχυσης των υδάτινων αποθεμάτων της λίμνης του Μαραθώνα με τα νερά της λίμνης Υλίκης.
19 Σεπτεμβρίου: Η κυβέρνηση Καραμανλή ανακοινώνει ότι έχουν ξεκινήσει μελέτες για τη μεταφορά του αεροδρομίου του Ελληνικού σε άλλο σημείο του Λεκανοπεδίου.
27 Σεπτεμβρίου: Πεθαίνει ο αρχηγός του Δημοκρατικού Κόμματος του Εργαζομένου Λαού Γεώργιος Κάρταλης (γεννήθηκε το 1908).
2 Οκτωβρίου: Πεθαίνει ο κορυφαίος πεζογράφος, ποιητής και πάνω από όλα διανοητής Νίκος Καζαντζάκης.
10 Δεκεμβρίου: Η Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ αποφαίνεται υπέρ της αυτοδιάθεσης της Κύπρου.
1958 *2 Μαρτίου:* Μετά την αποχώρηση 15 βουλευτών από την ΕΡΕ, ανάμεσα στους οποίους είναι οι Γ. Ράλλης και Π. Παπαληγούρας, ο πρωθυπουργός Κωνσταντίνος Καραμανλής υποβάλλει την παραίτηση της κυβέρνησής του. Προκηρύσσονται εκλογές για την 11η Μαΐου.
5 Μαρτίου: Υπηρεσιακή κυβέρνηση Κωνσταντίνου Γεωργακόπουλου (παραίτηση στις 17 Μαΐου του 1968).
11 Μαΐου: Στις εθνικές εκλογές που διεξάγονται η Ενιαία Δημοκρατική Αριστερά αναδεικνύεται με ποσοστό-έκπληξη 24,42% δεύτερο κόμμα. Νικητής των εκλογών είναι η Εθνική Ριζοσπαστική Ένωση του Κ. Καραμανλή με ποσοστό 41,16%.
17 Μαΐου: Κυβέρνηση του Κωνσταντίνου Καραμανλή (παραίτηση στις 20 Σεπτεμβρίου του 1961).
9 Οκτωβρίου: Ο πληθυσμός της Ελλάδας ανέρχεται σε 7.632.801 κατοίκους.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

18 Νοεμβρίου: Πέφτει μαχόμενος ο Κυριάκος Μάτσης, ηγετικό στέλεχος της ΕΟΚΑ.
30 Νοεμβρίου: Υποβάλλεται στον αρμόδιο υπουργό η μελέτη για την κατασκευή του μετρό των Αθηνών, το οποίο θα κατασκευαστεί προσεχώς και κατά τμήματα.
1959 *14 Ιανουαρίου:* Η κυβέρνηση ανακοινώνει τις προθέσεις της για εφαρμογή νέων μέτρων και σταθμών στη χώρα.
11 Φεβρουαρίου: Μονογράφεται στη Ζυρίχη από τον πρωθυπουργό της Ελλάδας Κ. Καραμανλή και τον Τούρκο ομόλογότου Αντνάν Μεντερές η συμφωνία για την Κύπρο. Λίγο αργότερα (19 Φεβρουαρίου του 1959) η συμφωνία θα υπογραφεί από όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη στο Λονδίνο (Βρετανία, Ελλάδα, Τουρκία και οι δύο κοινότητες της Κύπρου).
19 Φεβρουαρίου: Υπογράφεται στο Λονδίνο η συμφωνία για την Κύπρο, με την οποία ιδρύεται ανεξάρτητη Κυπριακή Δημοκρατία που έχει Ελληνοκύπριο πρόεδρο και Τουρκοκύπριο αντιπρόεδρο.
25 Φεβρουαρίου: Η βρετανική κυβέρνηση ανακαλεί τα διατάγματα εκτόπισης του αρχιεπισκόπου Μακαρίου, ο οποίος είναι πλέον ελεύθερος να επιστρέψει στην Κύπρο. Με άλλο διάταγμα δίνεται αμνηστία στο στρατηγό Γρίβα και στους συναγωνιστές του.
13 Μαρτίου: Με την ημερήσια διαταγή του ο αρχηγός της ΕΟΚΑ Γεώργιος Γρίβας Διγενής διατάσσει τη διακοπή του ένοπλου αγώνα και την επιστροφή των μαχητών στις ειρηνικές ασχολίες τους.
24 Αυγούστου: Το Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ αποφασίζει ομόφωνα να εισηγηθεί στη γενική συνέλευση την ένταξη της Κύπρου στον οργανισμό.
5 Σεπτεμβρίου: Ο Ανδρέας Παπανδρέου επιστρέφει στην Ελλάδα έπειτα από απουσία είκοσι και πλέον ετών στις ΗΠΑ.
13 Δεκεμβρίου: Ο αρχιεπίσκοπος Μακάριος εκλέγεται πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας.
14 Δεκεμβρίου: Ο πρόεδρος των ΗΠΑ Ν. Αϊζενχάουερ επισκέπτεται επίσημα την Ελλάδα.
27 Δεκεμβρίου: Οι πρώτες δυνάμεις της ΕΛΔΥΚ (Ελληνικές Δυνάμεις Κύπρου) φτάνουν στη Μεγαλόνησο σε εφαρμογή των Συνθηκών Λονδίνου και Ζυρίχης.
1960 *24 Ιουνίου:* Διαλύεται η Ελληνοτουρκογιουγκοσλαβική Συμμαχία, περισσότερο γνωστή ως Συμφωνία του Μπλεντ (9 Αυγούστου του 1954).
16 Αυγούστου: Η Κύπρος ανακηρύσσεται επίσημα ανεξάρτητη δημοκρατία.
27 Αυγούστου: Το ελληνικό δημόσιο υπογράφει συμφωνία με τη γαλλική εταιρεία Πεσινέ για τη δημιουργία εργοστασίου αλουμίνας.
1961 *10 Ιανουαρίου:* Τίθενται σε κυκλοφορία νομίσματα ονομαστικής αξίας 20 δραχμών, τα οποία περιέχουν σε μεγάλο ποσοστό ασήμι.
30 Μαρτίου: Μονογράφεται η συμφωνία σύνδεσης Ελλάδας-ΕΟΚ.
19 Απριλίου: Το τραγούδι του Μάνου Χατζηδάκι «Τα παιδιά του Πειραιά» βραβεύεται με Όσκαρ ως το καλύτερο τραγούδι κινηματογραφικής ταινίας.
1 Ιουνίου: Ο Θούριος και το Σύνταγμα του Ρήγα Βελεστινλή-Φεραίου τίθενται υπό απαγόρευση στο στράτευμα.
9 Ιουλίου: Υπογράφεται η συμφωνία σύνδεσης Ελλάδας-ΕΟΚ.
18 Αυγούστου: Διορίζεται από την κυβέρνηση Καραμανλή πρόεδρος και διευθυντής του Κέντρου Οικονομικών Ερευνών ο καθηγητής Ανδρέας Παπανδρέου.
20 Σεπτεμβρίου: Παραίτηση της κυβέρνησης Καραμανλή. Η χώρα οδηγείται σε εκλογές από την υπηρεσιακή κυβέρνηση του στρατηγού Δόβα. Την ίδια μέρα με πρωτοβουλία του Γεωργίου Παπανδρέου ιδρύεται η Ένωσις Κέντρου, που συνενώνει όλες τις δυνάμεις του ευρύτερου κεντρώου χώρου. Το νέο κόμμα διοικείται από οκταμελή επιτροπή υπό την προεδρία του Γεωργίου Παπανδρέου.
29 Οκτωβρίου: Στις εθνικές εκλογές που διεξάγονται το κόμμα της ΕΡΕ πλειοψηφεί με ποσοστό 50,79% των ψήφων. Το αποτέλεσμα αμφισβητείται από σύσσωμη την αντιπολίτευση.
2 Νοεμβρίου: Ορκίζεται η υπό τον Κ. Καραμανλή νέα κυβέρνηση.
8 Νοεμβρίου: Η Ένωση Κέντρου διά στόματος του αρχηγού της Γεωργίου Παπανδρέου κηρύσσει «Ανένδοτο Αγώνα» για την ανατροπή της υπό τον Κωνσταντίνο Καραμανλή κυβέρνησης της ΕΡΕ.
1962 *12 Φεβρουαρίου:* Ο πρώτος άνθρωπος που πέταξε στο διάστημα, ο Σοβιετικός κοσμοναύτης Γιούρι Γκαγκάριν, επισκέπτεται την Αθήνα.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

14 Φεβρουαρίου: Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και Πάσης Ελλάδος εκλέγεται ο μητροπολίτης Καβάλας Χρυσόστομος.
20 Ιουνίου: Η ΚΕ του ΚΚΕ αποκαθιστά το όνομα του Άρη Βελουχιώτη (Κλάρας), τον οποίο παλαιότερα είχε αποκηρύξει ως προδότη. Είναι μία από τις πολλές φορές που το κόμμα της μετά τον Ζαχαριάδη εποχής αναγκάστηκε να επανορθώσει για τα λάθη του πρώην ΓΓ της ΚΕ του ΚΚΕ.
22 Ιουνίου: Αρχίζουν στο Άγιον Όρος οι εορτασμοί για τη χιλιετηρίδα του αγιορείτικου μοναχισμού.
29 Αυγούστου: Εγκαινιάζεται η νέα εθνική οδός Αθηνών-Λαμίας από τον πρωθυπουργό Κ. Καραμανλή.
30 Αυγούστου: Ο αντιπρόεδρος των ΗΠΑ Λίντον Τζόνσον επισκέπτεται την Αθήνα για συνομιλίες με την ελληνική κυβέρνηση.
29 Σεπτεμβρίου: Αρχίζει τη λειτουργία του στη Λέρο το άσυλο για παιδιά που πάσχουν από βαριές ψυχικές νόσους.
1963 *13 Ιανουαρίου:* Το Μικρό Χωριό Ευρυτανίας καταστρέφεται από κατολίσθηση. Οι ποταμοί λάσπης αφήνουν πίσω τους 13 νεκρούς.
21 Φεβρουαρίου: Το κόμμα της ΕΡΕ καταθέτει στη Βουλή πρόταση αναθεώρησης του Συντάγματος, με σκοπό την ομαλοποίηση της πολιτικής ζωής του τόπου και την ενίσχυση της εκτελεστικής εξουσίας.
28 Φεβρουαρίου: Ο πρόεδρος της Βουλής Κ. Ροδόπουλος ανακοινώνει ότι τίθεται σε εφαρμογή το απουσιολόγιο των βουλευτών, το οποίο, μεταξύ άλλων, προβλέπει την παρακράτηση του 5% της βουλευτικής αποζημίωσης των βουλευτών που απουσιάζουν από πέντε τουλάχιστον συνεδριάσεις το μήνα.
8 Απριλίου: Αρχίζουν οι επίσημες συνομιλίες για την είσοδο της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα.
28 Απριλίου: Το Δ΄ Πανσπουδαστικό Συνέδριο αποφασίζει τη δημιουργία φοιτητικής ένωσης με την επωνυμία ΕΦΕΕ. Πρώτος πρόεδρός της εκλέγεται ο Γ. Τζανετάκος.
18 Μαΐου: Ο πρόεδρος της Γαλλικής Δημοκρατίας Σαρλ ντε Γκολ μιλά στη Βουλή των Ελλήνων στη διάρκεια της επίσημης επίσκεψής του στην Ελλάδα.
22 Μαΐου: Δολοφονική επίθεση στη Θεσσαλονίκη κατά του βουλευτή της ΕΔΑ Γρηγόρη Λαμπράκη από τους παρακρατικούς Σ. Γκοτζαμάνη και Μ. Εμμανουηλίδη. Πέντε μέρες αργότερα ο βουλευτής αφήνει την τελευταία του πνοή.
11 Ιουνίου: Παραιτείται ο Κ. Καραμανλής, αφού αποτυγχάνει να πείσει το βασιλιά Παύλο να μην πραγματοποιήσει το ταξίδι στο Λονδίνο.
17 Ιουνίου: Ο Κωνσταντίνος Καραμανλής αναχωρεί από την Ελλάδα για την Ελβετία, όπου θα παραμείνει μέχρι τις εκλογές. Έχει προηγηθεί η παραίτηση της κυβέρνησής του (11 Ιουνίου) λόγω της διαφωνίας του για την επίσκεψη του βασιλικού ζεύγους στο Λονδίνο.
19 Ιουνίου: Κυβέρνηση Παναγιώτη Πιπινέλη (παραίτηση στις 28 Σεπτεμβρίου του 1963).
27 Σεπτεμβρίου: Ορκίζεται ως υπηρεσιακός πρωθυπουργός ο Σ. Μαυρομιχάλης, για να προετοιμάσει τις εθνικές εκλογές που θα διεξαχθούν στις 3 Νοεμβρίου.
3 Νοεμβρίου: Η Ένωση Κέντρου υπό τον Γ. Παπανδρέου αναδεικνύεται πρώτο κόμμα στις εθνικές εκλογές με ποσοστό επί των ψήφων 42,2%. Τα ποσοστά των υπόλοιπων κομμάτων είναι τα εξής: ΕΡΕ 39,4%, ΕΔΑ 14,7% και Προοδευτικοί 3,7%. Ο Παπανδρέου σχηματίζει κυβέρνηση μειοψηφίας, ενώ συγχρόνως αποκαλύπτει την πρόθεσή του να οδηγήσει τη χώρα σύντομα σε εκλογές, για να ξεκαθαρίσει απόλυτα το πολιτικό τοπίο.
8 Νοεμβρίου: Ορκίζεται η υπό τον Γεώργιο Παπανδρέου νέα κυβέρνηση της χώρας.
3 Δεκεμβρίου: Ο πρωθυπουργός Γεώργιος Παπανδρέου ανακοινώνει την πρόθεση της κυβέρνησής του να προχωρήσει στη διανομή δωρεάν βιβλίων στους μαθητές του δημοτικού και του γυμνασίου.
9 Δεκεμβρίου: Ο Κωνσταντίνος Καραμανλής παραιτείται αιφνιδιαστικά από την αρχηγία του κόμματος της ΕΡΕ και αναχωρεί για το Παρίσι συνοδευόμενος από τη σύζυγό του Αμαλία.
10 Δεκεμβρίου: Το βραβείο Νόμπελ Λογοτεχνίας απονέμεται στον Έλληνα ποιητή Γιώργο Σεφέρη.
24 Δεκεμβρίου: Η νεοεκλεγμένη κυβέρνηση Γ. Παπανδρέου παραιτείται και προκηρύσσει νέες εκλογές, επιδιώκοντας να επιτύχει την απόλυτη πλειοψηφία στη Βουλή.

facebook ΦΙΛΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

31 Δεκεμβρίου: Υπηρεσιακή κυβέρνηση του Ιωάννη Παρασκευόπουλου (παραίτηση στις 19 Φεβρουαρίου του 1964).

1964 *7 Φεβρουαρίου:* Πεθαίνει σε ηλικία 70 ετών, ενώ ταξίδευε ατμοπλοϊκώς από τα Χανιά στην Αθήνα, ο πρώην πρωθυπουργός Σοφοκλής Βενιζέλος.

15 Φεβρουαρίου: Οι ΗΠΑ θέτουν σε κατάσταση ετοιμότητας τις μονάδες του 6ου Στόλου και συγχρόνως διαμηνύουν σε Ελλάδα και Τουρκία ότι δεν θα ανεχτούν καμιά επέμβασή τους στην Κύπρο.

19 Φεβρουαρίου: Κυβέρνηση του Γεωργίου Παπανδρέου (παραίτηση στις 15 Ιουλίου του 1965).

24 Φεβρουαρίου: Δημοσιεύματα του ελληνοκυπριακού Τύπου αποκαλύπτουν μυστικό σχέδιο των Τούρκων, σύμφωνα με το οποίο στο μελλοντικό τουρκοκυπριακό τομέα θα περιληφθούν η Αμμόχωστος, η Κυρήνεια και η μισή Λευκωσία.

29 Φεβρουαρίου: Ο πρωθυπουργός Γεώργιος Παπανδρέου δηλώνει ότι η Ελλάδα θα υπερασπίσει την Κύπρο, εάν η Τουρκία αποφασίσει να εμπλακεί σε στρατιωτικές επιχειρήσεις στη Μεγαλόνησο.

6 Μαρτίου: Θάνατος του βασιλιά Παύλου.

14 Μαρτίου: Αναχωρεί εσπευσμένα για την Κύπρο η πρώτη ομάδα Καναδών κυανόκρανων, η οποία θα παρεμβληθεί ανάμεσα στις δύο κοινότητες.

19 Μαρτίου: Κατά την πρώτη ψηφοφορία για την εκλογή προέδρου της Βουλής -για το αξίωμα αυτό ο Γ. Παπανδρέου είχε προτείνει τον Γ. Αθανασιάδη-Νόβα- 33 βουλευτές της Ένωσης Κέντρου αρνήθηκαν ψήφο στον υποψήφιο του κόμματος τους. Ο πρωθυπουργός δήλωσε «Εγίναμεν χλεύη των ηττημένων» και προχώρησε στη διαγραφή του Η. Τσιριμώκου και του Σ. Παπαπολίτη.

23 Μαρτίου: Ο Κωνσταντίνος διαδέχεται στο θρόνο τον πατέρα του Παύλο, ο οποίος είχε πεθάνει πριν από λίγες μέρες.

28 Μαρτίου: Η τουρκική κυβέρνηση εξαπολύει κύμα απελάσεων εναντίον των Ελλήνων της Κωνσταντινούπολης, εκμεταλλευόμενη το κλίμα έντασης που επικρατεί στην Κύπρο. Πάνω από 10.000 Έλληνες θα αναγκαστούν να εγκαταλείψουν την Πόλη.

11 Απριλίου: Ο πρωθυπουργός Γεώργιος Παπανδρέου ανακοινώνει τις αποφάσεις της κυβέρνησης για την παιδεία. Σύμφωνα με τον πρωθυπουργό, καθιερώνονται η υποχρεωτική εκπαίδευση για όλα τα παιδιά ηλικίας 6-15 ετών, η διδασκαλία της δημοτικής σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, η δωρεάν διανομή συγγραμμάτων σε άπορους μαθητές και η εφαρμογή του «Ακαδημαϊκού Απολυτηρίου».

17 Απριλίου: Οι πρώτοι Έλληνες στρατιώτες της μεραρχίας που προορίζεται να ενισχύσει την άμυνα της Κύπρου φτάνουν μυστικά στη Μεγαλόνησο.

27 Απριλίου: Η κυβέρνηση εξαγγέλλει την κατάθεση νομοσχεδίου που προβλέπει την άρση των έκτακτων μέτρων ασφαλείας του κράτους, τα οποία χρονολογούνται από την εποχή του Εμφύλιου Πολέμου.

1 Ιουνίου: Καθιερώνεται με νόμο η υποχρεωτική συνταξιοδότηση των δημοσίων υπαλλήλων (πλην στρατιωτικών και σωμάτων ασφαλείας) μετά τη συμπλήρωση 35ετίας.

23 Ιουνίου: Ο πρωθυπουργός Γ. Παπανδρέου συναντάται στο Λευκό Οίκο με τον πρόεδρο Λίντον Τζόνσον και ανθίσταται σθεναρά στις πιέσεις του τελευταίου να δεχτεί υποχωρήσεις στο Κυπριακό.

30 Ιουνίου: Η Τουρκία κλείνει με νόμο τα ελληνικά σχολεία της Ίμβρου και της Τενέδου και προχωρά σε μαζικές απαλλοτριώσεις και εποικισμό των νησιών με Τούρκους εποίκους.

1 Ιουλίου: Η Τουρκία καταργεί τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας στα σχολεία της Ίμβρου και της Τενέδου παρά τα όσα προβλέπει η Συνθήκη της Λοζάνης.

7 Αυγούστου: Η τουρκική αεροπορία βομβαρδίζει πόλεις και χωριά της Κύπρου σε απάντηση της απερίσκεπτης προ διημέρου προσπάθειας του στρατηγού Γρίβα να καταλάβει τους τουρκοκυπριακούς θύλακες της Μανσούρας και των Κοκκίνων. Οι βομβαρδισμοί θα σταματήσουν έπειτα από δύο ημέρες ύστερα από απόφαση του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ.

14 Αυγούστου: Η ελληνική κυβέρνηση κάνει κατ' αρχάς δεκτό το σχέδιο Άτσεσον, το οποίο προβλέπει διχοτόμηση της Κύπρου με παραχώρηση περίπου του 20% στους Τούρκους και στο ΝΑΤΟ για τη δημιουργία βάσεων. Ο αρχιεπίσκοπος Μακάριος όμως το απορρίπτει.

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NETWORK ΟΜΑΔΑ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ e-book

30 Αυγούστου: Βιαιοπραγίες εναντίον Ελλήνων στην Άγκυρα και στο στρατηγείο του ΝΑΤΟ στη Σμύρνη εξαιτίας των γεγονότων στην Κύπρο.
6 Νοεμβρίου: Με απόφαση της Βουλής τερματίζεται, νομικά τουλάχιστον, το μετεμφυλιακό καθεστώς. Καταργούνται το Γ΄ Ψήφισμα, οι εξορίες και τα πιστοποιητικά κοινωνικών φρονημάτων.
20 Νοεμβρίου: Ο Ανδρέας Παπανδρέου επισκέπτεται την Κύπρο.
1965 *9 Ιανουαρίου:* Η ελληνική κυβέρνηση ανακοινώνει επίσημα ότι 4.000 Έλληνες της Κωνσταντινούπολης εγκατέλειψαν την Τουρκία το 1964.
18 Φεβρουαρίου: Ο πρωθυπουργός Γεώργιος Παπανδρέου γνωστοποιεί τις προθέσεις της κυβέρνησης να προχωρήσει στην κατασκευή γέφυρας που θα ενώνει το Ρίο με το Αντίρριο.
23 Φεβρουαρίου: Ο Γεώργιος Παπανδρέου αποκαλύπτει στη Βουλή το σχέδιο εκτροπής από την ομαλότητα «Περικλής».Ταυτόχρονα σχεδόν γίνεται γνωστή η υπόθεση «Ασπίδα».
27 Μαρτίου: Οι ΗΠΑ με αυστηρό διάβημά τους προς την κυπριακή κυβέρνηση ζητούν την ακύρωση της αγοράς σοβιετικών αντιαεροπορικών πυραύλων με τη δικαιολογία ότι μια τέτοια αγορά θα μπορούσε να προκαλέσει τουρκική επίθεση με πρόσχημα την προστασία των Τουρκοκυπρίων.
19 Μαΐου: Για πρώτη φορά γίνεται αναφορά στην οργάνωση «Ασπίδα» σε δημοσίευμα επαρχιακής εφημερίδας.
1 Ιουνίου: Το πόρισμα του στρατηγού Σίμου για την οργάνωση «Ασπίδα» επιβεβαιώνει την ύπαρξή της αλλά με πολύ μικρότερη εμβέλεια και σκοπό εντελώς διαφορετικό από αυτόν που της απέδιδαν.
25 Ιουνίου: Η εφημερίδα ΤΟ ΒΗΜΑ δημοσιεύει πόρισμα ειδικών εμπειρογνωμόνων, σύμφωνα με το οποίο το δήθεν υποκινούμενο από τους κομμουνιστές σαμποτάζ σε αυτοκίνητα της 117 Μοίρας Πυροβολικού -το οποίο κατήγγειλε ο διοικητής της αντισυνταγματάρχης Γ. Παπαδόπουλος- ήταν «φυσιολογικές βλάβες».
15 Ιουλίου: Ο βασιλιάς αποπέμπει ουσιαστικά τον πρωθυπουργό Γεώργιο Παπανδρέου λόγω διαφωνίας του με την ανάληψη από τον ίδιο τον πρωθυπουργό του υπουργείου Εθνικής Άμυνας. Η συνταγματική-θεσμική αυτή εκτροπή είναι γνωστή ως Ιουλιανά.
15 Ιουλίου: Κυβέρνηση Γεώργιου Αθανασιάδη-Νόβα (πρώτη κυβέρνηση των «αποστατών»).
21 Ιουλίου: Σοβαρά επεισόδια στη διάρκεια μεγάλης παμφοιτητικής διαδήλωσης έχουν ως αποτέλεσμα το θάνατο του φοιτητή Σωτήρη Πέτρουλα.
5 Αυγούστου: Καταψηφίζεται στη Βουλή η κυβέρνηση Νόβα, η πρώτη κυβέρνηση των «αποστατών». Η εντολή σχηματισμού κυβέρνησης δίνεται από το βασιλιά στον Ηλία Τσιριμώκο, ο οποίος την καταθέτει ύστερα από λίγες μέρες, αφού καταψηφιστεί στη Βουλή.
20 Αυγούστου: Κυβέρνηση Ηλία Τσιριμώκου (δεύτερη κυβέρνηση των «αποστατών»).
17 Σεπτεμβρίου: Ο Σ. Στεφανόπουλος σχηματίζει με την υποστήριξη της ΕΡΕ την τρίτη στη σειρά κυβέρνηση αποστατών.
1966 *3 Φεβρουαρίου:* Η τουρκική κυβέρνηση ανακοινώνει την πρόθεσή της να συνεχίσει την απέλαση και άλλων ομογενών της Κωνσταντινούπολης από τους 12.000 που έχουν απομείνει.
7 Φεβρουαρίου: Παραπέμπονται σε δίκη για την υπόθεση της δολοφονίας του βουλευτή της ΕΔΑ Γ. Λαμπράκη ως ηθικός αυτουργός μοίραρχος της Χωροφυλακής και ως φυσικοί αυτουργοί οι Γκοτζαμάνης και Εμμανουηλίδης, ενώ για παράβαση καθήκοντος ανώτεροι αξιωματικοί της Χωροφυλακής.
18 Μαρτίου: Ο αρχιεπίσκοπος Μακάριος ζητά από την κυβέρνηση των Αθηνών την αντικατάσταση του στρατηγού Γρίβα, αρχηγού των ελληνοκυπριακών δυνάμεων, από τον απόστρατο στρατηγό Γεννηματά.
26 Απριλίου: Απορρίπτεται πρόταση δυσπιστίας κατά της κυβέρνησης Στεφανόπουλου.
8 Ιουνίου: Εγκαινιάζεται το Ευγενίδειο Πλανητάριο.
14 Ιουνίου: Εγκαινιάζεται στα Άσπρα Χώματα Βοιωτίας το εργοστάσιο αλουμίνας, μία από τις μεγαλύτερες επενδύσεις που έχουν γίνει μέχρι σήμερα στην Ελλάδα.
30 Ιουνίου: Εγκαινιάζεται το νοσοκομείο ΚΑΤ στην Κηφισιά.
1 Οκτωβρίου: Αρχίζει στο Κακουργιοδικείο Θεσσαλονίκης η δίκη των κατηγορουμένων για τη δολοφονία του βουλευτή της ΕΔΑ, Γρ. Λαμπράκη.
14 Νοεμβρίου: Αρχίζει στην Αθήνα η δίκη για την υπόθεση «Ασπίδα».
8 Δεκεμβρίου: Σε 13 λεπτά βυθίζεται πλησίον της Φαλκονέρας στις 2:30 π.μ. το οχηματαγωγό

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

«ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ» συμπαρασύροντας στον υγρό του τάφο πάνω από 200 επιβάτες.
22 Δεκεμβρίου: Κυβέρνηση του Ιωάννη Παρασκευόπουλου.
29 Δεκεμβρίου: Το Κακουργιοδικείο Θεσσαλονίκης εκδίδει καταδικαστική απόφαση για όλους τους κατηγορουμένους της δίκης για τη δολοφονία του βουλευτή της ΕΔΑ Γ. Λαμπράκη,
1967 *14 Ιανουαρίου:* Η κυβέρνηση Παρασκευόπουλου παίρνει ψήφο εμπιστοσύνης από τη Βουλή.
3 Απριλίου: Παραίτηση της κυβέρνησης Παρασκευόπουλου. Λίγες μέρες αργότερα η εντολή σχηματισμού κυβέρνησης δίνεται στον αρχηγό της ΕΡΕ Παναγιώτη Κανελλόπουλο με τη σύμφωνη γνώμη του αρχηγού της Ένωσης Κέντρου Γ. Παπανδρέου.
21 Απριλίου: Εκδήλωση στρατιωτικού πραξικοπήματος. Δικτατορική κυβέρνηση Κωνσταντίνου Κόλλια.
4 Μαΐου: Το καθεστώς των συνταγματαρχών εκτοπίζει 6.000 αριστερών κυρίως πεποιθήσεων πολίτες στη Γυάρο.
22 Μαΐου: Σε παραλία της Ρόδου ανακαλύπτεται το πτώμα του καταζητούμενου από τις αρχές ασφαλείας του δικτατορικού καθεστώτος Νικηφόρου Μανδηλαρά, συνηγόρου υπεράσπισης στη δίκη για την υπόθεση «Ασπίδα». Αν και οι Αρχές κάνουν λόγο για πνιγμό, θεωρείται βέβαιη η δολοφονία του από όργανα του καθεστώτος.
6 Ιουνίου: Το καθεστώς των συνταγματαρχών απαγορεύει την πώληση δίσκων του Μ. Θεοδωράκη, καθώς και την αναμετάδοση της μουσικής του.
26 Ιουλίου: Ιστορική συνάντηση των προκαθημένων της Ορθόδοξης Ανατολικής Εκκλησίας και της Καθολικής, πατριάρχη Αθηναγόρα και πάπα Παύλου ΣΤ΄ στο Φανάρι.
2 Νοεμβρίου: Στο νοσοκομείο Ευαγγελισμός πραγματοποιείται με απόλυτη επιτυχία η πρώτη στην Ελλάδα εγχείρηση ανοιχτής καρδιάς,
15 Νοεμβρίου: Επεισόδια μεταξύ Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων στα χωριά Κοφινού και Άγιος Θεόδωρος, με πρωτοβουλία του στρατηγού Γρίβα, δημιουργούν φοβερή αναταραχή στην Τουρκία. Η Μεγάλη Τουρκική Εθνοσυνέλευση σε μυστική ψηφοφορία αποφασίζει με δύο μόνο αρνητικές ψήφους να κηρύξει πόλεμο εναντίον της Ελλάδας. Οι ΗΠΑ στέλνουν εσπευσμένα στην περιοχή το μεσολαβητή Σ. Βανς. Η Ελλάδα σύρεται στη λεόντειο Συμφωνία Πιπινέλη-Τσαγλαγιαγκίλ (στις 29 Νοεμβρίου του 1967), η οποία αφήνει την Κύπρο ανυπεράσπιστη.
3 Δεκεμβρίου: Οι τελευταίες μονάδες της ελληνικής μεραρχίας, η οποία είχε σταλεί στην Κύπρο επί Γεώργιου Παπανδρέου, εγκαταλείπουν το νησί ανυπεράσπιστο σε εφαρμογή της Συμφωνίας Παπαδόπουλου-Τσαγλαγιαγκίλ.
13 Δεκεμβρίου: Βασιλικό αντιπραξικόπημα κατά του καθεστώτος των συνταγματαρχών αποτυγχάνει. Ο Κωνσταντίνος και η υπόλοιπη βασιλική οικογένεια αναχωρούν για το εξωτερικό.
Δικτατορική κυβέρνηση του Γεώργιου Παπαδόπουλου (παραίτηση στις 8 Οκτωβρίου του 1973).
1968 *16 Ιανουαρίου:* Αρχίζει η αποχώρηση της ελληνικής μεραρχίας από την Κύπρο και έτσι αποδυναμώνεται η άμυνα του νησιού, Ο δρόμος πλέον για την Τουρκία είναι ανοιχτός,
17 Φεβρουαρίου; Σύγκληση της 12ης Ολομέλειας της ΚΕ του ΚΚΕ στο Βουκουρέστι. Στη διάρκεια των εργασιών της ολομέλειας οι αντιθέσεις που αναφύονται ανάμεσα στην «ορθόδοξη» και την «ανανεωτική» πτέρυγα του κόμματος προδικάζουν τη διάσπασή του.
29 Μαρτίου: Ο δικτάτορας Γεώργιος Παπαδόπουλος μιλώντας στη Θεσσαλονίκη χρησιμοποιεί για πρώτη φορά το σύνθημα «Ελλάς-Ελλήνων-Χριστιανών».
13 Αυγούστου: Απόπειρα δολοφονίας του δικτάτορα Γ. Παπαδόπουλου από τον Αλέξανδρο Παναγούλη αποτυγχάνει. Ο Παναγούλης συλλαμβάνεται και βασανίζεται.
29 Σεπτεμβρίου: Νόθο δημοψήφισμα «επικυρώνει» το Σύνταγμα που συντάχθηκε από τη δικτατορία και τους συνεργάτες της (91,87% υπέρ).
23 Οκτωβρίου: Ο Γεώργιος Παπανδρέου εισάγεται εκτάκτως στο νοσοκομείο Ευαγγελισμός με γαστρορραγία. Η κατάστασή του επιδεινώνεται ραγδαία. Αφήνει την τελευταία του πνοή την 1η Νοεμβρίου. Η κηδεία του, που γίνεται στις 3 Νοεμβρίου, θα αποτελέσει την πρώτη πάνδημη διαμαρτυρία του ελληνικού λαού εναντίον της Δικτατορίας.
1 Νοεμβρίου: Θάνατος του τέως πρωθυπουργού Γεώργιου Παπανδρέου.
3 Νοεμβρίου: Η κηδεία του Γεώργιου Παπανδρέου μετατρέπεται σε αντιδικτατορική

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ e-book

διαδήλωση.
12 Δεκεμβρίου: Το Συμβούλιο της Ευρώπης αποπέμπει την Ελλάδα.
1969 *10 Ιανουαρίου:* Ο υπουργός Δημόσιας Τάξης ανακοινώνει την πρόσληψη για πρώτη φορά γυναικών αστυνομικών.
19 Μαρτίου: Ανακοινώνεται η κατασκευή υπόγειου χώρου στάθμευσης στις πλατείες Κοτζιά και Κλαυθμώνος.
29 Σεπτεμβρίου: Εγκαινιάζεται η σήραγγα που θα τροφοδοτεί το Λεκανοπέδιο με τα νερά του ποταμού Μόρνου.
5 Δεκεμβρίου: Πραγματοποιείται για πρώτη φορά στην Ελλάδα εμφύτευση συσκευής βηματοδότη στην καρδιά ασθενούς.
1970 *12 Ιανουαρίου:* Στρατιωτικό αεροσκάφος τύπου Ντακότα συντρίβεται στις υπώρειες του όρους Κιθαιρώνας και σκοτώνονται 23 από τους συνολικά 27 επιβαίνοντες.
3 Φεβρουαρίου: Διακόπτονται οι ενταξιακές διαπραγματεύσεις ανάμεσα στην Ελλάδα και την ΕΟΚ.
8 Μαρτίου: Δολοφονική απόπειρα κατά του αρχιεπισκόπου Μακάριου, ο οποίος βρισκόταν σε ελικόπτερο που μόλις είχε απογειωθεί, αποτυγχάνει. Οι δράστες ανήκουν πιθανόν στο χώρο των σκληροπυρηνικών ενωτικών.
15 Μαρτίου: Δολοφονείται στην Κύπρο από αγνώστους ο στενός συνεργάτης του Μακάριου Πολύκαρπος Γεωργακάτζης.
27 Μαρτίου: Αρχίζει η δίκη των μελών της Δημοκρατικής Άμυνας, οι περισσότεροι από τους οποίους κατηγορούνται για δυναμιτιστικές ενέργειες, Ανάμεσά τους ο Σάκης Καράγιωργας, ο Νίκος Κωνσταντόπουλος, ο στρατηγός Ιορδανίδης κ.ά.
1971 *28 Απριλίου:* Ο Παναθηναϊκός κατορθώνει να ανατρέψει το σε βάρος του 4-1 του πρώτου αγώνα με τον Ερυθρό Αστέρα Βελιγραδίου και να προκριθεί στον τελικό του Κυπέλλου Πρωταθλητριών Ευρώπης, όπου θα αντιμετωπίσει την πρωταθλήτρια ομάδα της Ολλανδίας Άγιαξ του Άμστερνταμ. Η ομάδα του ΠΑΟ επιβλήθηκε της πρωταθλήτριας Γιουγκοσλαβίας με σκορ 3-0. Τα τέρματα πέτυχαν οι Αντωνιάδης (1΄ και 54΄) και Καμάρας (68΄). Στον τελικό ο ΠΑΟ ηττήθηκε από τον Άγιαξ με σκορ 2-0.
11 Δεκεμβρίου: Ανακοινώνεται ότι η τηλεόραση από το 1972 θα καλύπτει με το σήμα της το σύνολο της ελληνικής επικράτειας.
1972 *19 Ιανουαρίου:* Ο υπουργός Μεταφορών ανακοινώνει ότι το νέο αεροδρόμιο της Αθήνας στα Σπάτα θα είναι έτοιμο το 1980.
2 Μαρτίου: Οι μητροπολίτες Κιτίου Άνθιμος, Πάφου Γεννάδιος και Κυρήνειας Κυπριανός ζητούν την παραίτηση του αρχιεπισκόπου Μακάριου από την προεδρία της Κυπριακής Δημοκρατίας. Άμεση κινητοποίηση των υποστηρικτών του Μακάριου, οι οποίοι διαδηλώνουν υπέρ του αρχιεπισκόπου.
7 Ιουλίου: Θάνατος του οικουμενικού πατριάρχη Αθηναγόρα. Λίγες μέρες μετά εκλέγεται νέος πατριάρχης ο Δημήτριος.
29 Σεπτεμβρίου: Κυκλοφορεί παράνομα το πρώτο φύλλο της εφημερίδας «Πανσπουδαστική», όργανο της αντιδικτατορικής Αντι-ΕΦΕΕ.
1973 *7 Φεβρουαρίου:* Εντυπωσιακή εμφάνιση της ΕΟΚΑ Β΄ στην Κύπρο. Δεκαεννέα αστυνομικοί σταθμοί στην Κύπρο δέχονται την επίθεση ομάδων πιστών στο στρατηγό Γρίβα.
8 Φεβρουαρίου: Ο αρχιεπίσκοπος Μακάριος εκλέγεται -χωρίς αντίπαλο- για τρίτη συνεχή φορά πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας.
22 Φεβρουαρίου: Η Νομική Σχολή Αθηνών καταλαμβάνεται από φοιτητές που αντιδρούν στο δικτατορικό καθεστώς.
23 Μαρτίου: Το καθεστώς διατάσσει την κατάσχεση των φύλλων των εφημερίδων «Βραδυνή» και «Θεσσαλονίκη», τα οποία φιλοξενούν δήλωση του Κ. Καραμανλή εναντίον της Δικτατορίας.
27 Μαΐου: Το αντιτορπιλικό «ΒΕΛΟΣ» με κυβερνήτη τον αντ/χο Νικόλαο Παππά, ενώ συμμετέχει σε άσκηση του ΝΑΤΟ, καταπλέει στο Φιουμιτσίνο της Ιταλίας. Εκεί ένα μέρος του πληρώματος ζητά πολιτικό άσυλο εκδηλώνοντας με αυτό τον τρόπο την αντίθεσή του στο δικτατορικό καθεστώς.
19 Αυγούστου: Ο δικτάτορας Παπαδόπουλος ορκίζεται πρόεδρος της Δημοκρατίας, χορηγεί γενική αμνηστία, ενώ με νόμο αμνηστεύει τα αδικήματα που διέπραξαν με τους βασανισμούς

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

ανακριτικά όργανα του καθεστώτος.
23 Αυγούστου: Το δικτατορικό καθεστώς προωθεί τη λύση του σχηματισμού κυβέρνησης από τον παλιό πολιτικό Σ. Μαρκεζίνη.
7 Οκτωβρίου: Αποτυγχάνει δολοφονική απόπειρα εναντίον του προέδρου της Κύπρου αρχιεπισκόπου Μακαρίου.
8 Οκτωβρίου: Κυβέρνηση του Σπυρίδωνος Μαρκεζίνη (παραίτηση στις 25 Νοεμβρίου του 1973).
17 Νοεμβρίου: Βίαιη καταστολή της φοιτητικής εξέγερσης στο Πολυτεχνείο από το στρατό και την αστυνομία με πάνω από δεκαπέντε νεκρούς και δεκάδες τραυματίες. Εκατοντάδες συλλήψεις γίνονται από όργανα του δικτατορικού καθεστώτος.
25 Νοεμβρίου: Ο ταξίαρχος Ιωαννίδης ανατρέπει τον Γ. Παπαδόπουλο και επιβάλλει προσωπική δικτατορία με κυβέρνηση ανδρείκελων.
1974 *27 Ιανουαρίου:* Πεθαίνει στο κρησφύγετό του στην Κύπρο ο Γεώργιος Γρίβας-Διγενής. Οι διάδοχοί του αποφασίζουν αναστολή της δράσης της ΕΟΚΑ Β΄.
14 Φεβρουαρίου: Ανακοινώνεται επίσημα ο εντοπισμός στην υποθαλάσσια περιοχή πλησίον της Θάσου κοιτασμάτων υδρογονανθράκων. Η ημερήσια παραγωγή υπολογίζεται σε 10.000 βαρέλια πετρελαίου.
10 Απριλίου: Η τουρκική κυβέρνηση ανακοινώνει επίσημα τις προθέσεις της να προχωρήσει σε υποθαλάσσιες έρευνες για υδρογονάνθρακες σε περιοχές που βρίσκονται στην ελληνική υφαλοκρηπίδα.
15 Ιουλίου: Η Κυπριακή Εθνοφρουρά με την υποστήριξη μονάδων της ΕΛΔΥΚ ανατρέπει το νόμιμο ηγέτη της Κύπρου αρχιεπίσκοπο Μακάριο, εγκαθιστώντας στο προεδρικό αξίωμα τον Ν. Σαμψών. Ανοίγει ο δρόμος για τουρκική εισβολή στη Μεγαλόνησο.
20 Ιουλίου: Αρχίζει η τουρκική εισβολή στην Κύπρο. Άγριος αεροπορικός βομβαρδισμός του νησιού.
22 Ιουλίου: Με απόφαση του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ επιβάλλεται κατάπαυση του πυρός στην Κύπρο.
24 Ιουλίου: De facto κυβέρνηση Κωνσταντίνου Καραμανλή - Κυβέρνηση Εθνικής Ενότητος (παραίτηση στις 21 Νοεμβρίου του 1974). Αποκαθίστανται οι δημοκρατικοί θεσμοί στην Ελλάδα έπειτα από επτά χρόνια Δικτατορίας. Επιστρέφει ύστερα από δέκα χρόνια αυτοεξορίας στη Γαλλία ο Κ. Καραμανλής.
1 Αυγούστου: Επαναφέρεται σε ισχύ το Σύνταγμα του 1952, εκτός των διατάξεων που αφορούν στη μορφή του πολιτεύματος, η οποία θα κριθεί με σχετικό δημοψήφισμα.
16 Αυγούστου: Οι Τούρκοι εξαπολύουν στην Κύπρο τον Αττίλα ΙΙ και πετυχαίνουν να καταλάβουν το 40% περίπου του εδάφους του νησιού. Μετά τον Αττίλα ΙΙ η κυβέρνηση Καραμανλή αποσύρει την Ελλάδα από το στρατιωτικό σκέλος του ΝΑΤΟ.
3 Σεπτεμβρίου: Ο Α. Παπανδρέου ανακοινώνει την ιδρυτική διακήρυξη του ΠαΣοΚ.
4 Σεπτεμβρίου: Παραπέμπονται σε πειθαρχικά συμβούλια όλοι οι πανεπιστημιακοί που συνεργάστηκαν με τη χούντα.
23 Σεπτεμβρίου: Αρχίζει στη Λευκωσία ανταλλαγή αιχμαλώτων ανάμεσα στους Τουρκοκύπριους και τους Ελληνοκύπριους υπό την εποπτεία του ΟΗΕ.
25 Σεπτεμβρίου: Επανακυκλοφορεί έπειτα από 27 χρόνια νόμιμα η εφημερίδα «Ριζοσπάστης».
1 Νοεμβρίου: Ο προϊστάμενος της εισαγγελίας Εφετών Αθηνών ασκεί ποινική δίωξη εναντίον των Γ. Παπαδόπουλου, Σ. Παττακού, Ν. Μακαρέζου και 62 ακόμη πραξικοπηματιών για εσχάτη προδοσία.
17 Νοεμβρίου: Σαρωτική νίκη του Κωνσταντίνου Καραμανλή και του κόμματός του (Νέα Δημοκρατία) στις εθνικές εκλογές (ΝΔ 54,4%, ΕΚ-ΝΔ 20,5%, ΠαΣοΚ 13,5%, Ενωμένη Αριστερά 9%).
21 Νοεμβρίου: Κυβέρνηση του Κωνσταντίνου Καραμανλή (παραίτηση στις 28 Νοεμβρίου του 1977).
8 Δεκεμβρίου: Ο λαός αποφαίνεται οριστικά για το πολιτειακό. Σε δημοψήφισμα που διεξάγεται το 69% του ελληνικού λαού τάσσεται υπέρ της αβασίλευτης δημοκρατίας.
11 Δεκεμβρίου: Μετά την παραίτηση του στρατηγού Φ. Γκιζίκη, πρόεδρος της Δημοκρατίας αναλαμβάνει ο Μ. Στασινόπουλος, ένας από τους λίγους δικαστικούς που είχαν αντιταχθεί στη Δικτατορία.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

1975 *27 Ιανουαρίου:* Η Ελλάδα προτείνει την παραπομπή του ζητήματος της υφαλοκρηπίδας στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης. Η Τουρκία απορρίπτει την ελληνική πρόταση.
Φεβρουάριος: Ανακηρύσσεται το «Τουρκικό Ομόσπονδο Κράτος της Βόρειας Κύπρου» στις περιοχές που βρίσκονται υπό τουρκική κατοχή.
9 Φεβρουαρίου: Η Ελλάδα υποβάλλει αίτηση για την είσοδό της στην ΕΟΚ.
24 Φεβρουαρίου: Ο υπουργός Εθνικής Άμυνας Ευάγγελος Αβέρωφ ανακοινώνει την καταστολή συνωμοτικής κίνησης στο στράτευμα (πιτζάμα πραξικόπημα).
14 Μαρτίου: Αρχίζουν έρευνες για την ανεύρεση υδρογονανθράκων στο Δέλτα του Νέστου.
22 Μαρτίου: Παραπέμπονται σε δίκη οι πρωταίτιοι του πραξικοπήματος της 21ης Απριλίου του 1967 με την κατηγορία της εσχάτης προδοσίας.
11 Ιουνίου: Ψηφίζεται από τη Βουλή το νέο Σύνταγμα, κύριο χαρακτηριστικό του οποίου είναι οι υπερεξουσίες του προέδρου της Δημοκρατίας.
12 Ιουνίου: Ο πρωθυπουργός Κ. Καραμανλής υποβάλλει την αίτηση ένταξης της χώρας στην ΕΟΚ.
19 Ιουνίου: Ο Κωνσταντίνος Τσάτσος εκλέγεται πρόεδρος της Δημοκρατίας - διαδέχεται τον Μιχαήλ Στασινόπουλο.
28 Ιουλίου: Αρχίζει στον Κορυδαλλό η δίκη των πρωταίτιων του πραξικοπήματος του 1967.
9 Αυγούστου: Συλλαμβάνονται και φυλακίζονται οι υπεύθυνοι για τα αιματηρά γεγονότα του Πολυτεχνείου.
23 Αυγούστου: Ολοκληρώνεται η δίκη των αρχιπραξικοπηματιών και με απόφαση του δικαστηρίου επιβάλλεται η ποινή του θανάτου στους Παπαδόπουλο, Μακαρέζο και Παττακό.
25 Αυγούστου: Το υπουργικό συμβούλιο υπό την προεδρία του Κ. Καραμανλή μετατρέπει με απόφασή του τη θανατική καταδίκη των υπευθύνων του πραξικοπήματος του 1967 σε ισόβια δεσμά, προκαλώντας την αντίδραση της αντιπολίτευσης.
24 Δεκεμβρίου: Η οργάνωση 17 Νοέμβρη κάνει την εμφάνισή της. Δολοφονείται ο φερόμενος ως σταθμάρχης της CIA στην Ελλάδα Ρ. Ουέλς.
30 Δεκεμβρίου: Ολοκληρώνεται η δίκη για τα γεγονότα του Πολυτεχνείου. Εκδίδεται καταδικαστική απόφαση για το σύνολο σχεδόν των κατηγορουμένων.
1976 *17 Ιανουαρίου:* Δημιουργείται υφυπουργείο Απόδημου Ελληνισμού.
28 Ιανουαρίου: Η κυβέρνηση δια του πρωθυπουργού Κ. Καραμανλή και του υπουργού παιδείας Γ. Ράλλη ανακοινώνει την απόφασή της για την εισαγωγή της δημοτικής γλώσσας σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, ενώ εξαγγέλλονται ευρείες αλλαγές σε όλα τα επίπεδα. Η γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής είναι κατ' αρχάς θετική για την ένταξη της Ελλάδας στην ΕΟΚ, αλλά περιλαμβάνει και κάποιες ασαφείς επιφυλάξεις.
13 Φεβρουαρίου: Σοβαρά επεισόδια στα Σπάτα της Αττικής ανάμεσα σε κατοίκους της περιοχής που διαδηλώνουν κατά της εγκατάστασης του νέου αεροδρομίου των Αθηνών και την αστυνομία. Σημειώνονται μικροτραυματισμοί και αρκετοί διαδηλωτές συλλαμβάνονται.
1 Μαΐου: Σκοτώνεται σε τροχαίο και κάτω από αδιευκρίνιστες συνθήκες ο Αλέκος Παναγούλης, ο οποίος στη διάρκεια της Δικτατορίας είχε αναπτύξει σημαντική αντιστασιακή δράση (απόπειρα δολοφονίας του δικτάτορα Γ. Παπαδόπουλου).
26 Ιουλίου: Μετά τη δυναμική αντίδραση της ελληνικής κυβέρνησης στις επιφυλάξεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αρχίζει τις εργασίες της η πρώτη Σύνοδος της Διακυβερνητικής Επιτροπής των υπουργών των κρατών-μελών της ΕΟΚ και της Ελλάδας.
8 Αυγούστου: Το σκάφος πετρελαϊκών ερευνών της Τουρκίας «Σισμίκ 1», πρώην «Χόρα», διεξάγει έρευνες κοντά και επί της ελληνικής υφαλοκρηπίδας. Τα κόμματα της αντιπολίτευσης κατηγορούν τον πρωθυπουργό Καραμανλή για ενδοτισμό και του ζητούν να βυθίσει το τουρκικό πλοίο.
22 Σεπτεμβρίου: Καθιερώνεται το βιβλιάριο υγείας για τα παιδιά.
31 Οκτωβρίου: Διεθνής εκστρατεία για τη σωτηρία των μνημείων της Ακρόπολης.
23 Νοεμβρίου: Αεροσκάφος της Ολυμπιακής Αεροπορίας τύπου YS-11 με 46 επιβάτες και τετραμελές πλήρωμα πέφτει και συντρίβεται κοντά στην Κοζάνη. Δεν σώζεται κανένας.
1977 *5 Φεβρουαρίου:* Αρχίζουν οι εργασίες ανέγερσης των εγκαταστάσεων της Ελληνικής Αεροπορικής Βιομηχανίας (ΕΑΒ) στην περιοχή της Τανάγρας. Με το εργοστάσιο αυτό η ελληνική Πολεμική Αεροπορία έχει πλέον τη δυνατότητα να κάνει εργασίες συντήρησης στα αεροσκάφη της.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

2 Μαΐου: Απονέμεται στον ποιητή Γιάννη Ρίτσο το βραβείο Λένιν για την ειρήνη.
14 Ιουνίου: Πεθαίνει στη Νέα Υόρκη ο ερευνητής-γιατρός Γ. Κοτζιάς, γνωστός για τις έρευνες του για το πάρκινσον.
28 Ιουνίου: Η ελληνική Βουλή με 193 ψήφους υπέρ και απουσία των βουλευτών του ΠαΣοΚ και του ΚΚΕ επικυρώνει τη συμφωνία ένταξης της Ελλάδας στην ΕΟΚ.
3 Αυγούστου: Πεθαίνει ο πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας αρχιεπίσκοπος Μακάριος. Τον διαδέχεται στην προεδρία ο Σπύρος Κυπριανού. Νέος αρχιεπίσκοπος Κύπρου γίνεται ο Χρυσόστομος.
13 Αυγούστου: Αναγγέλλεται η λειτουργία της Εκπαιδευτικής Τηλεόρασης.
2 Νοεμβρίου: Καταρρακτώδης βροχή, σε συνδυασμό με το κλείσιμο χειμάρρων και την υπερχείλιση του Κηφισού, έχει ως αποτέλεσμα εκτεταμένες καταστροφές και πάνω από 12 νεκρούς στην Αθήνα και κυρίως στις συνοικίες του Πειραιά.
27 Νοεμβρίου: Η Νέα Δημοκρατία κερδίζει τις εκλογές με ποσοστό 42%. Το ΠαΣοΚ είναι αξιωματική αντιπολίτευση με 25%.
28 Νοεμβρίου: Ο Κωνσταντίνος Καραμανλής σχηματίζει κυβέρνηση (η οποία παραιτείται στις 10 Μαΐου του 1980).
5 Δεκεμβρίου: Αποφασίζονται σημαντικές παρεμβάσεις στον αρχαιολογικό χώρο της Ακρόπολης με σκοπό τη διάσωση των μνημείων, κυρίως από την ατμοσφαιρική ρύπανση.
1978 *19 Φεβρουαρίου:* Προσπάθεια Αιγυπτίων κομάντος -χωρίς να έχουν την άδεια της Κυπριακής Κυβέρνησης- να απελευθερώσουν τους επιβάτες αεροσκάφους των αιγυπτιακών αερογραμμών που κρατούν ομήρους αεροπειρατές στο αεροδρόμιο της Λάρνακας, καταλήγει σε σύγκρουση με τις κυπριακές αρχές ασφαλείας. Ο τελικός απολογισμός είναι 17 νεκροί, κυρίως κομάντος.
9 Μαρτίου: Ο πρωθυπουργός Κ. Καραμανλής αναχωρεί για το Μοντρέ της Ελβετίας όπου συναντιέται με τον ομόλογό του, Μ. Ετσεβίτ. Οι συνομιλίες που ακολουθούν τις επόμενες ημέρες χαρακτηρίζονται «εποικοδομητικές».
10 Μαρτίου: Απαγορεύεται η διαφήμιση τσιγάρων στην τηλεόραση.
24 Απριλίου: Η τουρκική κυβέρνηση δεν αποδέχεται την αρμοδιότητα του Διεθνούς Δικαστηρίου της Χάγης να αποφασίζει για τις ελληνοτουρκικές διαφορές.
21 Ιουνίου: Σεισμική δόνηση εντάσεως 6,5 βαθμών της κλίμακας Ρίχτερ συγκλονίζει την πόλη της Θεσσαλονίκης (35 νεκροί και δεκάδες τραυματίες).
22 Αυγούστου: Καλούνται οι πρώτες Ελληνίδες να καταταγούν στις τάξεις του ελληνικού Στρατού.
16 Σεπτεμβρίου: Νομιμοποιούνται οι αμβλώσεις μέχρι τον πέμπτο μήνα.
15 Δεκεμβρίου: Το Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης κηρύσσει εαυτό αναρμόδιο για την οριοθέτηση της υφαλοκρηπίδας στο Αιγαίο.
1979 *27 Ιανουαρίου:* Καθορίζεται με διάταγμα ως εθνική σημαία αυτή που φέρει τις εννέα οριζόντιες εναλλάξ λευκές και γαλάζιες ταινίες και στο άνω αριστερά μέρος το λευκό σταυρό σε γαλάζιο φόντο.
6 Απριλίου: Αποφασίζεται η εκ περιτροπής κυκλοφορία των αυτοκινήτων ΙΧ στο κέντρο της Αθήνας.
28 Μαΐου: Υπογράφεται στο Ζάππειο Μέγαρο από τον πρωθυπουργό Κωνσταντίνο Καραμανλή και ηγέτες χωρών-μελών της ΕΟΚ η συμφωνία για την ένταξη της Ελλάδας στην Κοινότητα.
3 Ιουνίου: Σύμφωνα με δική της επιθυμία, η τέφρα της Μαρίας Κάλλας σκορπίζεται στο Αιγαίο.
13 Ιουνίου: Αποκαλύπτεται διαρροή θεμάτων κατά τη διεξαγωγή των πανελλήνιων εξετάσεων. Οι εξετάσεις στα μαθήματα όπου υπήρξε διαρροή ακυρώνονται.
18 Οκτωβρίου: Το Νόμπελ λογοτεχνίας απονέμεται στον ποιητή του Αιγαίου Οδυσσέα Ελύτη.
1980 *3 Ιανουαρίου:* Εφαρμόζεται το πενθήμερο στις υπηρεσίες του Δημοσίου.
8 Ιανουαρίου: Θεμελιώνεται το Ολυμπιακό Στάδιο των Αθηνών.
28 Ιανουαρίου: Επανεκδίδεται η εφημερίδα «Μεσημβρινή» που είχε διακόψει την κυκλοφορία της λίγο μετά την επιβολή του δικτατορικού καθεστώτος τον Απρίλιο του 1967.
2 Φεβρουαρίου: Ο πρωθυπουργός Κ. Καραμανλής με επιστολή του στη Διεθνή Ολυμπιακή Επιτροπή προτείνει τη μόνιμη διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων στην Ελλάδα.

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NetWORK ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

8 Φεβρουαρίου: Πεθαίνει χτυπημένος από τον καρκίνο ο έξοχος τραγουδιστής και λυράρης Νίκος Ξυ-λούρης (γεννήθηκε το 1938).
25 Φεβρουαρίου: Μεγάλη οικολογική καταστροφή στο λιμάνι της Πύλου από την έκρηξη που σημειώνεται σε ένα δεξαμενόπλοιο, το οποίο τελικά βυθίζεται.
5 Μαΐου: Εκλέγεται από τη Βουλή ο Κωνσταντίνος Καραμανλής πρόεδρος της Δημοκρατίας - διαδέχεται τον Κωνσταντίνο Τσάτσο.
8 Μαΐου: Μετά την ανάληψη της προεδρίας της Δημοκρατίας από τον Κ. Καραμανλή η κοινοβουλευτική ομάδα της ΝΔ εκλέγει τον Γ. Ράλλη ως αρχηγό του κόμματος και ως πρωθυπουργό με 88 ψήφους υπέρ (σχηματίζει κυβέρνηση δύο μέρες αργότερα).Ο αντίπαλός του, Ε. Αβέρωφ, παίρνει 84 ψήφους.
3 Ιουνίου: Άγνωστοι πυρπολούν τα πολυκαταστήματα Κλαουδάτος και Ατενέ στην Αθήνα.
5 Ιουλίου: Η ελληνική κυβέρνηση ανακοινώνει την απόφασή της να πάρουν μέρος οι Έλληνες αθλητές στην Ολυμπιάδα της Μόσχας, μη συμμετέχοντας στο μποϊκοτάζ των Αγώνων που έχουν εξαγγείλει οι ΗΠΑ, οι οποίες είχαν αντιδράσει με αυτό τον τρόπο στη σοβιετική εισβολή στο Αφγανιστάν.
7 Ιουλίου: Άγνωστοι πυρπολούν τα πολυκαταστήματα Δραγώνας στην Αθήνα και Λαμπρόπουλος στον Πειραιά.
19 Ιουλίου: Ο καθηγητής Μανόλης Ανδρόνικος ανακοινώνει την ανακάλυψη και άλλου σημαντικού τάφου στη Βεργίνα.
4 Νοεμβρίου: Καθιερώνεται η πενθήμερη εργασία.
19 Δεκεμβρίου: Η Ελλάδα επιστρέφει πάλι στο στρατιωτικό σκέλος του ΝΑΤΟ από το οποίο είχε αποχωρήσει τον Αύγουστο του 1974, μετά τον Αττίλα ΙΙ.
Άγνωστοι πυρπολούν στην Αθήνα τα πολυκαταστήματα ΜΙΝΙΟΝ και ΚΑΤΡΑΝΤΖΟΣ.
1981 *1 Ιανουαρίου:* Η Ελλάδα γίνεται το δέκατο κράτος-μέλος της Κοινότητας. Οι βουλευτές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου πλέον ανέρχονται στους 434.
4 Ιανουαρίου: Τα κόμματα της αντιπολίτευσης δεν παίρνουν μέρος στην επίσημη τελετή ένταξης της χώρας στην ΕΟΚ.
7 Φεβρουαρίου: Ο θάνατος της τέως βασιλομήτορος Φρειδερίκης δημιουργεί προβλήματα στην κυβέρνηση Γ. Ράλλη, η οποία τελικά δίνει άδεια για να ταφεί η εκλιπούσα στη Δεκέλεια.
8 Φεβρουαρίου: Τραγικό ατύχημα μετά τον ποδοσφαιρικό αγώνα ΟΣΦΠ-ΑΕΚ στο στάδιο Καραϊσκάκη. Φίλαθλοι ποδοπατούνται στην έξοδο της θύρας 7. Συνολικά 19 άτομα χάνουν τη ζωή τους.
24 Φεβρουαρίου: Σφοδρός σεισμός εντάσεως 6,6 βαθμών της κλίμακας Ρίχτερ συγκλονίζει την Κόρινθο και το Λεκανοπέδιο (επίκεντρο τα νησιά Αλκυονίδες στον Κορινθιακό). Δέκα νεκροί, οι περισσότεροι από την κατάρρευση ξενοδοχείου στην Περαχώρα Κορινθίας, και δεκάδες τραυματίες είναι ο τραγικός απολογισμός.
Φορτώνεται στον Πρίνο της Θάσου το πρώτο φορτίο ελληνικού αργού πετρελαίου.
14 Σεπτεμβρίου: Επανεκδίδεται η εφημερίδα το «Έθνος», που είχε διακόψει την κυκλοφορία της λίγο μετά την εκδήλωση του στρατιωτικού πραξικοπήματος του 1967.
18 Οκτωβρίου: Νίκη του ΠαΣοΚ στις εκλογές με ποσοστό 48,06%. Η ΝΔ λαμβάνει 35,86% και το ΚΚΕ 10,93%. Την ίδια μέρα γίνονται και οι πρώτες ευρωεκλογές στην Ελλάδα, τις οποίες κερδίζει πάλι το ΠαΣοΚ.
5 Δεκεμβρίου: Αποποινικοποιείται η μοιχεία.
9 Δεκεμβρίου: Η κοινοβουλευτική ομάδα της Νέας Δημοκρατίας εκλέγει νέο αρχηγό του κόμματος τον Ευάγγελο Αβέρωφ με 67 ψήφους έναντι 32 του Κωστή Στεφανόπουλου και 12 του Ιωάννη Μπούτου.
15 Δεκεμβρίου: Ο Παλαιστίνιος ηγέτης Γιάσερ Αραφάτ επισκέπτεται την Αθήνα προσκεκλημένος της κυβέρνησης Παπανδρέου.
1982 *27 Φεβρουαρίου:* Ο πρωθυπουργός Ανδρέας Παπανδρέου επισκέπτεται την Κύπρο.
31 Μαρτίου: Ο Βαγγέλης Παπαθανασίου κερδίζει Όσκαρ για τη μουσική που έγραψε για την ταινία «Οι Δρόμοι της Φωτιάς».
30 Απριλίου: Αναγνωρίζεται επίσημα με νόμο η Εθνική Αντίσταση.
14 Μαΐου: Πεθαίνει η Δέσποινα Αχλαδιώτη, περισσότερο γνωστή ως Κυρά της Ρω (μικρή βραχονησίδα του συμπλέγματος των Δωδεκανήσων).
1 Ιουνίου: Η Ελλάδα για πρώτη φορά μετά την ένταξή της στην ΕΟΚ αναλαμβάνει για ένα

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

εξάμηνο την προεδρία της Κοινότητας.
24 Ιουνίου: Αποπέμπεται από τον πρωθυπουργό Α. Παπανδρέου ο υπουργός οικονομικών Μ. Δρεττάκης, εισηγητής του ΦΑΠ (Φόρου Ακίνητης Περιουσίας).
3 Αυγούστου: Η ΥΕΝΕΔ μετονομάζεται σε ΕΡΤ-2.
1983 *10 Ιανουαρίου:* Η δραχμή υποτιμάται κατά 15% έναντι των άλλων ξένων νομισμάτων.
16 Ιανουαρίου: Η ελληνική κυβέρνηση κάνει γνωστή την πρόθεσή της να αγοράσει 120 αεροσκάφη τρίτης γενιάς για την ενίσχυση της Πολεμικής Αεροπορίας (η αγορά του αιώνα).
5 Φεβρουαρίου: Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της απογραφής του 1981, ο πληθυσμός της χώρας ανέρχεται σε 9.740.411 άτομα.
1 Μαΐου: Απονέμεται στο συνθέτη Μίκη Θεοδωράκη το βραβείο Λένιν για την ειρήνη.
26 Αυγούστου: Ψηφίζεται από τη Βουλή ο ιδρυτικός νόμος του ΕΣΥ.
20 Σεπτεμβρίου: Ο υπουργός Παιδείας Α. Κακλαμάνης καταθέτει στη Βουλή νομοσχέδιο το οποίο προβλέπει την κατάργηση των ΚΑΤΕΕ και τη δημιουργία των ΤΕΙ.
15 Νοεμβρίου: Ο Ραούφ Ντενκτάς ανακηρύσσει με την υποστήριξη της Αγκύρας το κατεχόμενο τμήμα της Κύπρου σε «Τουρκική Δημοκρατία της Βόρειας Κύπρου». Λίγες μέρες αργότερα το Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ με το ψήφισμα 541/83 καταδικάζει τη συγκεκριμένη ενέργεια.
1984 *18 Ιανουαρίου:* Πεθαίνει στο Λονδίνο σε ηλικία 68 ετών ο δάσκαλος του λαϊκού τραγουδιού Βασίλης Τσιτσάνης.
17 Απριλίου: Η Τουρκία και το ψευδοκράτος της Βόρειας Κύπρου ανταλλάσσουν πρέσβεις.
2 *Μαΐου:* Η κυβέρνηση Ανδρέα Παπανδρέου ανακοινώνει την πρόθεσή της να καταστρέψει τους φακέλους κοινωνικών φρονημάτων.
11 Μαΐου: Το Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ με το ψήφισμα 550/84 καταδικάζει τη διαπίστευση Τούρκου πρέσβη στα Κατεχόμενα και ζητά την επιστροφή των Βαροσίων στη διοίκηση του ΟΗΕ.
19 Ιουλίου: Καταργούνται οι 19 από τις 108 συμφωνίες που είχαν συναφθεί μεταξύ της Ελλάδας και των Η ΠΑ.
31 Ιουλίου: Η κυβέρνηση ανακοινώνει την απόφασή της να προχωρήσει στην αγορά μαχητικών Mirage-2000 και F-16 για την ελληνική Πολεμική Αεροπορία (αγορά του αιώνα).
1 Σεπτεμβρίου: Παραιτείται για λόγους υγείας από την αρχηγία της ΝΔ ο Ε. Αβέρωφ. Νέος αρχηγός του κόμματος εκλέγεται ο Κ. Μητσοτάκης.
9 Σεπτεμβρίου: Ενοποίηση των σωμάτων Ασφαλείας, Χωροφυλακής και Αστυνομίας Πόλεων.
15 Δεκεμβρίου: Η δραχμή συμπεριλαμβάνεται στο σύστημα του ECU, το οποίο δεν έχει υλική υπόσταση αλλά παίζει το ρόλο αποθεματικού νομίσματος και λογιστικής μονάδας για τους λογαριασμούς της Κοινότητας. Η ισοτιμία διαμορφώνεται ως εξής: 1 ECU = 91,043 δραχμές.
1985 *25 Ιανουαρίου:* Πεθαίνει ο Ηλίας Ηλιού, πρόεδρος της ΕΔΑ, σημαντική προσωπικότητα της Αριστεράς.
10 Μαρτίου: Παρά τις ενδείξεις ότι το ΠαΣοΚ θα υποστηρίξει την υποψηφιότητα Καραμανλή για το προεδρικό αξίωμα, η Κεντρική Επιτροπή του κόμματος προτείνει τελικά τον Χρήστο Σαρτζετάκη. Ο Καραμανλής παραιτείται και καθήκοντα προέδρου της Δημοκρατίας ασκεί ο πρόεδρος της Βουλής, Γιάννης Αλευράς, μέχρι τις 29 Μαρτίου, όποτε και εκλέγεται ο Σαρτζετάκης.
15 Μαρτίου: Σε ανταλλαγή πυρών ανάμεσα σε ομάδα τρομοκρατών με αστυνομικούς σκοτώνονται ένας τρομοκράτης, ο Χ. Τσουτσουβής, και τρεις αστυνομικοί.
28 Μαρτίου: Ο αρεοπαγίτης Χρήστος Σαρτζετάκης εκλέγεται πρόεδρος της Δημοκρατίας με την οριακή πλειοψηφία των 180 ψήφων.
2 Ιουνίου: Το ΠαΣοΚ κερδίζει τις εκλογές με ποσοστό 45,25%. Η ΝΔ λαμβάνει 40,85 %, το ΚΚΕ 9,89% και το ΚΚΕ εσ. 1,89%. Ο Ανδρέας Παπανδρέου σχηματίζει κυβέρνηση (παραίτηση στις 2 Ιουλίου του 1989).
27 Ιουνίου: Η Αθήνα γίνεται πολιτιστική πρωτεύουσα της Ευρώπης για ένα χρόνο.
19 Αυγούστου: Πεθαίνει ο Σάκης Καράγιωργας, μία από τις πιο σημαντικές φυσιογνωμίες του αντιδικτατορικού αγώνα.
16 Δεκεμβρίου: Ψηφίζεται από τη Βουλή ο πρώτος νόμος για το ΕΣΥ.
1986 *17 Ιανουαρίου:* Εγκαινιάζεται το Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης στην Αθήνα.
17 Φεβρουαρίου: Οι κυβερνήσεις των κρατών-μελών της Κοινότητας υπογράφουν την Ενιαία

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Ευρωπαϊκή Πράξη. Με αυτή οι 12 δεσμεύονται να δημιουργήσουν το αργότερο μέχρι την 31η Δεκεμβρίου του 1992 μια πραγματικά ενοποιημένη αγορά στην οποία θα διακινούνται ελεύθερα τα πρόσωπα, τα κεφάλαια, τα αγαθά και οι υπηρεσίες.
21 Φεβρουαρίου: Αρχίζει στη Βουλή η συζήτηση για το φάκελο της Κύπρου.
26 Φεβρουαρίου: Πεθαίνει στην Αθήνα σε ηλικία 74 ετών η Αμαλία Φλέμιγκ. Η εκλιπούσα υπήρξε σύζυγος και επιστημονική συνεργάτιδα του μεγάλου Βρετανού επιστήμονα Αλεξάντερ Φλέμιγκ που ανακάλυψε την πενικιλίνη. Η Φλέμιγκ είχε εκλεγεί με το ψηφοδέλτιο Επικρατείας του ΠαΣοΚ.
7 Μαρτίου: Ολοκληρώνεται η αναθεώρηση του Συντάγματος του 1975 στις μη θεμελιώδεις διατάξεις. Σύμφωνα με αυτή, αρκετές από τις εξουσίες του προέδρου της Δημοκρατίας μεταβιβάζονται στον πρωθυπουργό και στην κυβέρνηση.
17 Μαρτίου: Πεθαίνει σε ηλικία 77 ετών ο συγγραφέας Παντελής Πρεβελάκης.
2 Απριλίου: Έκρηξη βόμβας σε αεροσκάφος της TWA ενώ πετά πάνω από το Ιόνιο έχει ως αποτέλεσμα το θάνατο τεσσάρων ατόμων. Τη βόμβα είχε τοποθετήσει αραβική τρομοκρατική οργάνωση.
15 Απριλίου: Η ελληνική Βουλή αποφασίζει σχεδόν ομόφωνα τη διεκδίκηση της τέλεσης των Ολυμπιακών Αγώνων του 1996 στην Αθήνα.
6 Μαΐου: Σοβαρά προβλήματα προκαλεί στη χώρα η ραδιενεργός μόλυνση που οφείλεται στο πυρηνικό ατύχημα στο Τσερνομπίλ της Ουκρανίας.
11 Σεπτεμβρίου: Πεθαίνει ο Παναγιώτης Κανελλόπουλος, σημαντικός πολιτικός με πλούσια πνευματική δράση.
13 Σεπτεμβρίου: Σφοδρός σεισμός εντάσεως 6,2 βαθμών της κλίμακας Ρίχτερ πλήττει την Καλαμάτα. Πολλά κτίρια καταρρέουν και στα ερείπιά τους βρίσκουν τραγικό θάνατο είκοσι πέντε άτομα, ενώ τραυματίζονται πάνω από εκατό.
12 Οκτωβρίου: Εκλέγονται στις δημοτικές εκλογές οι υποψήφιοι που υποστηρίζει η ΝΔ στους τρεις μεγάλους δήμους της χώρας: Μ. Έβερτ στην Αθήνα, Α. Ανδριανόπουλος στον Πειραιά και Σ. Κούβελας στη Θεσσαλονίκη.
1987 *1 Ιανουαρίου:* Μεγάλη αύξηση των τιμών εξαιτίας της εφαρμογής του μέτρου είσπραξης του ΦΠΑ.
14 Φεβρουαρίου: Πεθαίνει σε ηλικία 79 ετών ο μεγάλος δάσκαλος του θεάτρου και σπουδαίος σκηνοθέτης Κάρολος Κουν.
26 Φεβρουαρίου: Ο ποιητής Νικηφόρος Βρεττάκος εκλέγεται μέλος της Ακαδημίας Αθηνών. Η εκλογή αυτή θέτει τέλος στον αποκλεισμό από αυτό το πνευματικό ίδρυμα των διανοητών με προοδευτικές ιδέες.
27 Μαρτίου: Οι Ένοπλες Δυνάμεις της χώρας τίθενται σε κατάσταση ύψιστης ετοιμότητας, απαντώντας με αυτό τον τρόπο στις προθέσεις της Άγκυρας να προβεί σε έρευνες για πετρέλαιο επί της ελληνικής υφαλοκρηπίδας. Την επόμενη μέρα ο Τούρκος πρωθυπουργός Τ. Οζάλ δηλώνει ότι δεν πρόκειται να γίνουν τέτοιου είδους έρευνες, συμβάλλοντας με αυτό τον τρόπο στην εκτόνωση της κατάστασης.
11 Μαΐου: Αρχίζουν να εκπέμπουν οι δημοτικοί ραδιοφωνικοί σταθμοί 9.84 της Αθήνας και Κανάλι 1 του Πειραιά. Μια νέα εποχή για την ενημέρωση και την ψυχαγωγία ξεκινά.
14 Ιουνίου: Η εθνική ομάδα του μπάσκετ αναδεικνύεται νικήτρια στο πανευρωπαϊκό πρωτάθλημα. Νικά στον τελικό την ομάδα της Σοβιετικής Ένωσης.
22 Ιουλίου: Πρωτοφανής καύσωνας (συνδυασμός υψηλής θερμοκρασίας και πολλής υγρασίας) πλήττει τη χώρα. Δεκάδες άτομα χάνουν τη ζωή τους.
8 Αυγούστου: Πεθαίνει ο διαπρεπής πολιτικός και φιλόσοφος Κωνσταντίνος Τσάτσος (1899-1987), τέως πρόεδρος της Δημοκρατίας (1975-1980).
28 Αυγούστου: Αίρεται με απόφαση του υπουργικού συμβουλίου η εμπόλεμη κατάσταση με την Αλβανία.
22 Οκτωβρίου: Επιστρέφει στην Ελλάδα μετά την επιτυχή εγχείρηση στο Χέρφλντ της Αγγλίας ο Ανδρέας Παπανδρέου.
24 Νοεμβρίου: Παραιτείται μετά την αλλαγή της εισοδηματικής πολιτικής της κυβέρνησης για την οποία δεν είχε ενημερωθεί ο υπουργός Εθνικής Οικονομίας Κ. Σημίτης.
28 Δεκεμβρίου: Συνεχείς εκρήξεις σε στρατιωτικές αποθήκες στη Μαλακάσα έχουν ως αποτέλεσμα τον τραυματισμό δεκάδων ανθρώπων.

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NetWork ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

1988 *30 Ιανουαρίου:* Οι πρωθυπουργοί της Ελλάδας και της Τουρκίας Α. Παπανδρέου και Τ. Οζάλ συναντώνται στο Νταβός της Ελβετίας. Αναθερμαίνονται οι ελληνοτουρκικές σχέσεις.
21 Φεβρουαρίου: Ο Γιώργος Βασιλείου εκλέγεται πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας.
16 Απριλίου: Πεθαίνει στην Αθήνα σε ηλικία 90 ετών ο αρχαιολόγος Γεώργιος Μυλωνάς, μέλος της Ακαδημίας Αθηνών. Ο Μυλωνάς υπήρξε υποδειγματικός ανασκαφέας των Μυκηνών και του πρωτοελλαδικού νεκροταφείου του Αγίου Κοσμά Αττικής.
26 Μαΐου: Οι καθηγητές της Μέσης Εκπαίδευσης αρχίζουν απεργιακές κινητοποιήσεις στη διάρκεια των προαγωγικών και των γενικών εξετάσεων. Η απεργία δημιουργεί μεγάλη αναστάτωση στην παιδεία και αναστέλλεται έπειτα από ένα μήνα.
13 Ιουνίου: Ο Τούρκος πρωθυπουργός Τουργούτ Οζάλ επισκέπτεται την Αθήνα στο πλαίσιο του φιλικού κλίματος που επικράτησε στις ελληνοτουρκικές σχέσεις μετά τη συνάντηση στο Νταβός.
10 Ιουλίου: Δεκάδες φωτιές κατακαίουν πολλές περιοχές της χώρας.
11 Ιουλίου: Άραβες τρομοκράτες πλήττουν το ελληνικό κρουαζιερόπλοιο «Σίτι οφ Πόρος».
24 Αυγούστου: Ο εκλεγμένος τον περασμένο Φεβρουάριο πρόεδρος της Κύπρου Γιώργος Βασιλείου συναντάται με τον Τουρκοκύπριο ηγέτη Ραούφ Ντενκτάς στη Γενεύη. Οι συζητήσεις που ακολουθούν αποβαίνουν άκαρπες.
25 Αυγούστου: Ο πρωθυπουργός Ανδρέας Παπανδρέου μεταβαίνει αιφνιδιαστικά στο Λονδίνο, όπου υποβάλλεται σε εγχείρηση καρδιάς (μπαϊπάς και μεταμόσχευση βαλβίδων).
20 Οκτωβρίου: Ασκείται ποινική δίωξη κατά του επιχειρηματία Γ. Κοσκωτά.
20 Νοεμβρίου: Σύμφωνα με το πόρισμα του επιτρόπου στην Τράπεζα Κρήτης, διαπιστώνεται υπεξαίρεση 40 δισεκατομμυρίων δραχμών.
31 Δεκεμβρίου: Εκπέμπει η πρώτη μη κρατική τηλεόραση στη Θεσσαλονίκη. Είναι ο δημοτικός τηλεοπτικός σταθμός της πόλης της Θεσσαλονίκης, TV-100.
1989 *11 Ιανουαρίου:* Ο πρώην πρόεδρος της Δημοκρατίας Κωνσταντίνος Καραμανλής, αναφερόμενος στην πολιτική κατάσταση, δηλώνει: «Η Ελλάδα μεταβλήθηκε σε ένα απέραντο φρενοκομείο».
21 Ιανουαρίου: Η ελληνική Πολεμική Αεροπορία παραλαμβάνει τα πρώτα αεροσκάφη F-16 C Fighting Falcon.
18 Ιουνίου: Γίνονται βουλευτικές εκλογές στις οποίες κυριαρχεί το αίτημα για «κάθαρση». Πρώτο κόμμα αναδεικνύεται η ΝΔ με ποσοστό 44,25%, δεύτερο το ΠαΣοΚ με 39,15% και τρίτος ο Συνασπισμός με 13,12%. Λόγω του ισχύοντος εκλογικού νόμου, το πρώτο κόμμα αδυνατεί να σχηματίσει κυβέρνηση.
1 Ιουλίου: Σχηματίζεται κυβέρνηση συνεργασίας ΝΔ και Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου με πρωθυπουργό τον προερχόμενο από τη ΝΔ Τζαννή Τζαννετάκη.
2 Ιουλίου: Ορκίζεται η κυβέρνηση Τζαννή Τζαννετάκη (παραίτηση στις 12 Οκτωβρίου του 1989).
26 Σεπτεμβρίου: Δολοφονείται από την τρομοκρατική οργάνωση 17 Νοέμβρη ο βουλευτής της ΝΔ και θερμός υποστηρικτής της συγκυβέρνη-σης με το Συνασπισμό Παύλος Μπακογιάννης. Είχε αναπτύξει σημαντική αντιδικτατορική δράση και στη διάρκεια της Επταετίας υπήρξε διευθυντής του ελληνικού προγράμματος της Ντόιτσε Βέλε.
12 Οκτωβρίου: Ο Ιωάννης Γρίβας σχηματίζει υπηρεσιακή κυβέρνηση (η οποία παραιτείται στις 23 Νοεμβρίου του 1989).
5 Νοεμβρίου: Παρά τη νίκη της με 46,2% στις εκλογές, η ΝΔ λόγω του ισχύοντος εκλογικού συστήματος αδυνατεί να σχηματίσει κυβέρνηση (ΠαΣοΚ 40,70%, Συνασπισμός 11%).
23 Νοεμβρίου: Το ΠαΣοΚ, η ΝΔ και ο Συνασπισμός συμφωνούν να στηρίξουν οικουμενική κυβέρνηση με πρωθυπουργό τον Ξ. Ζολώτα.
1990 *2 Ιανουαρίου:* Πεθαίνει ο πολιτικός Ευάγγελος Αβέρωφ. Ο εκλιπών είχε συγγράψει πολλές μελέτες ιστορικού και πολιτικού ενδιαφέροντος καθώς και θεατρικά έργα. Υπήρξε ο πρώτος επιφανής πολιτικός της συντηρητικής παράταξης που μίλησε για εμφύλιο πόλεμο και όχι για «συμμοριτοπόλεμο».
8 Απριλίου: Η ΝΔ υπό τον Κ. Μητσοτάκη με ποσοστό 46,88% και με 150 έδρες σχηματίζει κυβέρνηση με τη στήριξη του ενός βουλευτή που εκλέγει η ΔΗΑΝΑ. Το ΠαΣοΚ με 38,61% εκλέγει 123 βουλευτές.
4 Μαΐου: Ο Κωνσταντίνος Καραμανλής εκλέγεται για δεύτερη φορά πρόεδρος της

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Δημοκρατίας - διαδέχεται τον Χρήστο Σαρτζετάκη.
21 Μαΐου: Η Ελλάδα αναγνωρίζει διπλωματικά το κράτος του Ισραήλ και αναβαθμίζει τις σχέσεις της με τους Παλαιστίνιους.
4 Ιουλίου: Η κυπριακή κυβέρνηση υποβάλλει αίτηση για ένταξη στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα.
3 Αυγούστου: Η ελληνική κυβέρνηση διακηρύσσει την αντίθεσή της στην ιρακινή εισβολή στο Κουβέιτ, ενώ συγχρόνως ανακοινώνει ότι θα παράσχει κάθε δυνατή βοήθεια στις συμμαχικές δυνάμεις οι οποίες ετοιμάζουν ανακατάληψή του.
1991 *9 Ιανουαρίου:* Σκοτώνεται ο εκπαιδευτικός της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης Νίκος Τεμπονέρας στη διάρκεια επεισοδίων σε σχολικό συγκρότημα της Πάτρας ανάμεσα σε καταληψίες και εξωσχολικούς. Οι μαθητικές κινητοποιήσεις στρέφονται εναντίον των μέτρων της κυβέρνησης του Κ. Μητσοτάκη (υπουργός Παιδείας Β. Κοντογιαννόπουλος) για την παιδεία.
20 Φεβρουαρίου: Η Αλέκα Παπαρήγα εκλέγεται Γενική Γραμματέας του ΚΚΕ.
11 Μαρτίου: Αρχίζει στο Ειδικό Δικαστήριο η δίκη του πρώην πρωθυπουργού Ανδρέα Παπανδρέου και υπουργών της κυβέρνησης του με την κατηγορία ότι εμπλέκονται στο «σκάνδαλο Κοσκωτα». Η δίκη θα τελειώσει μετά από εννιά μήνες με την αθώωση του πρώην πρωθυπουργού.
19 Απριλίου: Έκρηξη βόμβας στα χέρια Παλαιστίνιου τρομοκράτη στο κέντρο της Πάτρας στοιχίζει τη ζωή σε επτά ανθρώπους.
19 Ιουλίου: Ο πρόεδρος των ΗΠΑ Τζορτζ Μπους επισκέπτεται την Αθήνα. Από το βήμα της ελληνικής Βουλής διακηρύσσει την πεποίθησή του ότι σύντομα το Κυπριακό θα οδηγηθεί σε μια λύση που θα είναι αποδεκτή και βιώσιμη.
10 Δεκεμβρίου: Στη Σύνοδο Κορυφής της ΕΟΚ στο Μάαστριχτ της Ολλανδίας υπογράφεται η ομώνυμη συνθήκη, η οποία προβλέπει κοινό νόμισμα και κοινή αμυντική πολιτική μέχρι το τέλος του 1999. Λίγες μέρες μετά ο Γενικός Γραμματέας του ΟΗΕ, Χαβιέ Περέζ ντε Κουέγιαρ, στην ετήσια έκθεσή του για το Κυπριακό επισημαίνει: «Η διατήρηση του status quo δεν αποτελεί λύση».
1992 *14 Φεβρουαρίου:* Εκατοντάδες χιλιάδες άτομα διαδηλώνουν στη Θεσσαλονίκη για την ελληνικότητα της Μακεδονίας.
12 Μαρτίου: Η πώληση της τσιμεντοβιομηχανίας ΑΓΕΤ-ΗΡΑΚΛΗΣ στην ιταλική εταιρεία ΚΑΛΤΣΕΣΤΡΟΥΤΣΙ ξεσηκώνει θύελλα αντιδράσεων από την πλευρά της αξιωματικής αντιπολίτευσης (ΠαΣοΚ). Ο αρχηγός της δηλώνει ότι δεν θα αναγνωρίσει τη νομιμότητα της πώλησης όταν θα γίνει κυβέρνηση.
26 Ιουνίου: Η Διάσκεψη Κορυφής της ΕΟΚ στη Λισαβόνα αποφασίζει να μην αναγνωρίσει τα Σκόπια με το όνομα Μακεδονία, αποδεχόμενη τις ελληνικές θέσεις-προτάσεις.
15 Ιουλίου: Έναρξη νέου κύκλου συνομιλιών στη Νέα Υόρκη ανάμεσα στις δύο κυπριακές κοινότητες, πάνω σε «δέσμη ιδεών» του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ Μπούτρος Γκάλι. Η προσπάθεια ναυαγεί στο τέλος Αυγούστου.
31 Ιουλίου: Ψηφίζεται από την ελληνική Βουλή η Συνθήκη του Μάαστριχτ. Υπέρ της συνθήκης τάσσονται η ΝΔ και το ΠαΣοΚ.
6 Αυγούστου: Η Βούλα Πατουλίδου κερδίζει το χρυσό μετάλλιο στο δρόμο των 100 μέτρων μετ' εμποδίων στους Ολυμπιακούς Αγώνες της Βαρκελόνης. Είναι το πρώτο χρυσό μετάλλιο που κερδίζει η Ελλάδα στο στίβο σε Ολυμπιακούς Αγώνες μετά το 1912 και την επιτυχία του Κώστα Τσικλητήρα στο άλμα εις μήκος άνευ φοράς.
11 Οκτωβρίου: Η αδιαλλαξία της τουρκοκυπριακής πλευράς οδηγεί σε ναυάγιο τις συνομιλίες ανάμεσα στις δύο κοινότητες. Ο πρόεδρος της Κύπρου Γιώργος Βασιλείου και ο Τουρκοκύπριος ηγέτης Ραούφ Ντεκτάς συμφωνούν οι συνομιλίες να συνεχιστούν μετά τις επικείμενες κυπριακές εκλογές.
1993 *14 Φεβρουαρίου:* Ο Γλαύκος Κληρίδης εκλέγεται πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας έπειτα από πολλές αποτυχημένες προσπάθειες.
1 Μαΐου: Η Διεθνής Διάσκεψη στη Βουλιαγμένη για το Βοσνιακό καταλήγει σε αποτυχία, παρά την κατ' αρχάς θετική στάση του Ράντοβαν Κάρατζιτζ απέναντι στο Σχέδιο Βανς-Όουεν.
10 Οκτωβρίου: Το ΠαΣοΚ επιστρέφει στην εξουσία ύστερα από ένα διάλειμμα τεσσάρων ετών. Κερδίζει τις εκλογές που προκηρύσσονται πρόωρα επειδή η κυβέρνηση Μητσοτάκη έχασε την κοινοβουλευτική πλειοψηφία (46,7% έναντι 39,8% της Νέας Δημοκρατίας).

facebook ΦΙΛΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

16 Οκτωβρίου: Ο Κληρίδης και ο Παπανδρέου αποφασίζουν στην Αθήνα για τη δημιουργία του Δόγματος του Ενιαίου Αμυντικού Χώρου Ελλάδας και Κύπρου.
1 Νοεμβρίου: Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα μετονομάζεται σε Ευρωπαϊκή Ένωση.
3 Νοεμβρίου: Ο Κ. Μητσοτάκης παραιτείται από την αρχηγία της Νέας Δημοκρατίας. Νέος αρχηγός γίνεται ο Μιλτιάδης Έβερτ.
16 Δεκεμβρίου: Οι περισσότερες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης συνάπτουν διπλωματικές σχέσεις με τα Σκόπια παρακάμπτοντας τις ελληνικές αντιρρήσεις.
1994 *1 Ιανουαρίου:* Αρχίζει τη λειτουργία του το Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ίδρυμα το οποίο προετοιμάζει το έργο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.
4 Φεβρουαρίου: Με απόφαση του υπουργού Δημόσιας Τάξης Στέλιου Παπαθεμελή απαγορεύεται η παράταση του ωραρίου λειτουργίας των νυχτερινών καταστημάτων πέραν της 2ας πρωινής. Το μέτρο αρχίζει να ισχύει από τις 16 Μαρτίου.
9 Φεβρουαρίου: Οι ΗΠΑ αναγνωρίζουν επίσημα τα Σκόπια ως Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας (FYROM).
16 Φεβρουαρίου: Η Ελλάδα επιβάλλει οικονομικό αποκλεισμό στα Σκόπια (εμπάργκο). Σε σύντομο χρονικό διάστημα η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παραπέμπει την Ελλάδα στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο γι' αυτή της την ενέργεια (6 Απριλίου του 1994).
6 Μαρτίου: Πεθαίνει στις ΗΠΑ όπου νοσηλεύεται η υπουργός πολιτισμού Μελίνα Μερκούρη.
2 Απριλίου: Με νομοσχέδιο, το περιεχόμενο του οποίου δημοσιεύουν εφημερίδες των Αθηνών, δημεύεται το σύνολο της λεγόμενης «βασιλικής περιουσίας».
10 Απριλίου: Αλβανικό φυλάκιο στην περιοχή της Επισκοπής δέχεται επίθεση από αγνώστους. Σκοτώνονται δύο Αλβανοί στρατιώτες. Η αλβανική κυβέρνηση κατηγορεί την Ελλάδα ως υποκινητή της «τρομοκρατικής ενέργειας», όπως την αποκάλεσε ο εκπρόσωπός της.
25 Απριλίου: Πεθαίνει ο Γιώργος Γεννηματάς, ιδρυτικό στέλεχος του ΠαΣοΚ.
4 Μαΐου: Ο πρώτος «μετροπόντικας» αρχίζει τη διάνοιξη της σήραγγας του υπόγειου σιδηροδρόμου στην περιοχή του σταθμού Λαρίσης.
12 Ιουνίου: Στις εκλογές που διεξάγονται για την ανάδειξη των Ελλήνων ευρωβουλευτών το ΠαΣοΚ και η Νέα Δημοκρατία χάνουν μεγάλο μέρος της δύναμής τους και επωφελούνται από αυτό τα μικρότερα κόμματα, ΚΚΕ, Πολιτική Άνοιξη και Συνασπισμός.
15 Ιουνίου: Με απόφαση του Πολιτικού της Συμβουλίου, η ΔΗΑΝΑ του Κωστή Στεφανόπουλου αποφασίζει να διαλυθεί, εξαιτίας της αποτυχίας που σημείωσε στις εκλογές για το Ευρωκοινοβούλιο.
Πεθαίνει στην Αθήνα σε ηλικία 70 ετών ο μουσικοσυνθέτης Μάνος Χατζιδάκις.
25 Ιουνίου: Στη Διάσκεψη Κορυφής της Κέρκυρας αποφασίζεται να συμπεριληφθεί η Κύπρος στα κράτη που θα ενταχθούν στο μέλλον στην Ευρωπαϊκή Ένωση.
29 Ιουνίου: Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο δικαιώνει εν μέρει την Ελλάδα σχετικά με την υπόθεση του εμπάργκο κατά των Σκοπίων. *11 Ιουλίου:* Βομβιστική επίθεση στη Ρόδο χαρακτηρίζεται από έγκυρες πηγές του υπουργείου Δημόσιας Τάξης προβοκατόρικη ενέργεια ξένων πρακτόρων.
30 Ιουλίου: Η Ελλάδα υπογράφει μαζί με άλλες χώρες τη διεθνή σύμβαση για το δίκαιο της θάλασσας, η οποία της δίνει το δικαίωμα για μονομερή επέκταση των χωρικών της υδάτων από έξι σε δώδεκα ναυτικά μίλια. Η Τουρκία λίγους μήνες μετά (16 Νοεμβρίου του 1994) ανακοινώνει ότι θεωρεί αιτία πολέμου ενδεχόμενη επέκταση των ελληνικών χωρικών υδάτων.
16 Αυγούστου: Αρχίζει στα Τίρανα η δίκη πέντε μελών της Ομόνοιας που κατηγορούνται για ενέργειες εναντίον των Αλβανών. Η δίκη γίνεται παρουσία Ελλήνων και ξένων παρατηρητών κάτω από συνθήκες τρομοκρατίας και ολοκληρώνεται στις 7 Σεπτεμβρίου με την έκδοση της καταδικαστικής για τα μέλη της Ομόνοιας απόφασης. Εντονότατο διάβημα προς την αλβανική ηγεσία της ελληνικής κυβέρνησης.
13 Σεπτεμβρίου: Το κράτος των Σκοπίων εγκαταλείπει το άστρο της Βεργίνας ως εθνικό του σύμβολο και υιοθετεί τον ακτινοφόρο Ήλιο σε κόκκινο φόντο.
16 Οκτωβρίου: Στον πρώτο γύρο των δημοτικών εκλογών στην Αθήνα ο πρώην διπλωμάτης Δημήτρης Αβραμόπουλος, τον οποίο υποστηρίζει η Νέα Δημοκρατία, νικά με ποσοστό 44,3% τον Θεόδωρο Πάγκαλο, που τον υποστηρίζει το ΠαΣοΚ. Την επόμενη Κυριακή (23 Οκτωβρίου) εκλέγεται δήμαρχος Αθηναίων. Το ΠαΣοΚ κερδίζει πολλές νομαρχίες, διατηρώντας απόσταση πέντε τουλάχιστον ποσοστιαίων μονάδων από τη Νέα Δημοκρατία.

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NetWORK ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

9 Νοεμβρίου: Ο Γιώργος Κοσκωτάς καταδικάζεται σε κάθειρξη 25 ετών για το σκάνδαλο της Τράπεζας Κρήτης.
1995 *8 Μαρτίου:* Το ΠαΣοΚ και η Πολιτική Άνοιξη συμπράττουν και εκλέγουν πρόεδρο της Δημοκρατίας τον Κωστή Στεφανόπουλο.
15 Ιουνίου: Σφοδρή σεισμική δόνηση στην περιοχή του Αιγίου εντάσεως 6,1 βαθμών της κλίμακας Ρίχτερ έχει ως αποτέλεσμα την κατάρρευση πολλών κτιρίων και το θάνατο 16 ανθρώπων. Για πρώτη φορά μετέχει στη διάσωση των εγκλωβισμένων η Ειδική Μονάδα Αντιμετώπισης Καταστροφών της Πυροσβεστικής, η οποία κατορθώνει να βγάλει ένα μικρό παιδί από τα ερείπια μιας πολυκατοικίας που έχει καταρρεύσει.
1996 *15 Ιανουαρίου:* Ο Ανδρέας Παπανδρέου παραιτείται από πρόεδρος του ΠαΣοΚ και πρωθυπουργός λόγω της αδυναμίας του να ασκήσει τα καθήκοντά του. Η κοινοβουλευτική ομάδα του ΠαΣοΚ εκλέγει τον Κώστα Σημίτη στη θέση του πρωθυπουργού.
22 Ιανουαρίου: Ο Κώστας Σημίτης εκλέγεται από την κοινοβουλευτική ομάδα του ΠαΣοΚ πρωθυπουργός - διαδέχεται τον Ανδρέα Παπανδρέου που νοσηλεύεται στο Ωνάσειο.
28 Ιανουαρίου: Σε ανακοίνωση του το υπουργείο Εθνικής Άμυνας αναφέρει ότι οι ελληνικές δυνάμεις επανατοποθέτησαν στη νησίδα Ίμια την ελληνική σημαία την οποία Τούρκοι δημοσιογράφοι είχαν αντικαταστήσει με την Ημισέληνο.
31 Ιανουαρίου: Οι ελληνικές και οι τουρκικές δυνάμεις αποσύρονται από τη βραχονησίδα Ίμια με αμερικανική παρέμβαση. Στη διάρκεια της επιχείρησης ελληνικό ελικόπτερο του ΠΝ πέφτει και βυθίζεται. Σκοτώνονται τα τρία μέλη του πληρώματός του.
18 Μαρτίου: Πεθαίνει ο τιμημένος με το Νόμπελ λογοτεχνίας ποιητής Οδυσσέας Ελύτης.
23 Ιουνίου: Πεθαίνει ο Ανδρέας Παπανδρέου λίγο πριν από την έναρξη του συνεδρίου του ΠΑΣΟΚ.
23 Ιουλίου: Πεθαίνει η ηθοποιός Αλίκη Βουγιουκλάκη (γεννήθηκε στην Αθήνα το 1934).
11 Αυγούστου: Ειρηνικές διαδηλώσεις Κυπρίων στην Πράσινη Γραμμή βάφονται με αίμα. Τουρκοκύπριοι και Τούρκοι Γκρίζοι Λύκοι ξυλοκοπούν μέχρι θανάτου τον Κύπριο διαδηλωτή Τάσο Ισαάκ. Σε νέα επεισόδια που γίνονται λίγες μέρες αργότερα ένας άλλος Κύπριος διαδηλωτής, ο Σολωμός Σολωμού, εκτελείται από όργανα της Τουρκοκυπριακής Διοίκησης.
12 Σεπτεμβρίου: Στις εθνικές εκλογές το ΠΑΣΟΚ παίρνει 41,49% και 162 έδρες, η ΝΔ 38,12% και 108 έδρες, το ΚΚΕ 5,61% και 11 έδρες, ο Συνασπισμός 5,12% και 10 έδρες και τέλος το ΔΗΚΚΙ 4,45% και 9 έδρες.
13 Σεπτεμβρίου: Ο Κώστας Σημίτης σχηματίζει κυβέρνηση (παραίτηση στις 10 Απριλίου του 2000).
18 Δεκεμβρίου: Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων αποφαίνεται ότι η Τουρκία παραβιάζει τα ανθρώπινα δικαιώματα στην Κύπρο, επειδή δεν επιτρέπει σε πολίτες της Κυπριακής Δημοκρατίας να εκμεταλλευτούν τις περιουσίες τους. Το δικαστήριο επιδικάζει χρηματική αποζημίωση στην ενάγουσα Τιτίνα Λοϊζίδου από την Κερύνεια.
1997 *21 Μαρτίου:* Ο Κώστας Καραμανλής εκλέγεται από το συνέδριο του κόμματος αρχηγός της ΝΔ -διαδέχεται τον Μ. Έβερτ.
1 Ιουνίου: Κυκλοφορεί ανασχεδιασμένο το χαρτονόμισμα των 5.000 δραχμών. Η έκδοση αυτή κρίνεται απολύτως αναγκαία για να αποφευχθούν τα πολλά και συνεχώς αυξανόμενα κρούσματα παραχάραξης του παλαιότερου χαλκογραφικού χαρτονομίσματος.
11 Αυγούστου: Αρχίζουν νέες διακοινοτικές συνομιλίες για την Κύπρο στην Ελβετία. Ναυαγούν όμως διότι η ελληνοκυπριακή πλευρά απορρίπτει την αξίωση του Ντενκτάς να αποσύρει την αίτηση ένταξης στην Ευρωπαϊκή Ένωση.
22 Αυγούστου: Ο υπουργός Παιδείας Γεράσιμος Αρσένης καταθέτει για ψήφιση στη Βουλή πολυνομοσχέδιο, το οποίο συνθέτει το θεσμικό πλαίσιο της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης.
5 Σεπτεμβρίου: Η Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή αναθέτει στην Ελλάδα τη διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 στην Αθήνα.
2 Οκτωβρίου: Τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπογράφουν στο Άμστερνταμ την αναθεώρηση της Συνθήκης του Μάαστριχτ (Συνθήκη του Άμστερνταμ).
7 Νοεμβρίου: Η Βουλή ψηφίζει το Σχέδιο Καποδίστριας, το οποίο προβλέπει εκτεταμένη συνένωση κοινοτήτων και δημιουργία πολλών νέων δήμων.
1998 *16 Ιανουαρίου:* Πεθαίνει ο ηθοποιός Δημήτρης Χορν (γεννήθηκε στις 9 Μαρτίου του 1921). Ο ίδιος είπε: «Εγώ δεν αγάπησα τον εαυτό μου, ούτε την τέχνη μου. Είναι φορές που

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

περνάω νύχτες ολόκληρες με την εφιαλτική ερώτηση, αν πρέπει να βγω στο θέατρο...».
15 Φεβρουαρίου: Ο Γλαύκος Κληρίδης επανεκλέγεται στο αξίωμα του προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας.
23 Απριλίου: Πεθαίνει ο Κωνσταντίνος Καραμανλής ο οποίος χρημάτισε δεκατρία χρόνια πρωθυπουργός και δέκα πρόεδρος της Δημοκρατίας.
28 Απριλίου: Η Ιερά Σύνοδος της Εκκλησίας της Ελλάδος -μετά το θάνατο του Σεραφείμ στις 10 Απριλίου- εκλέγει στη χηρεύουσα θέση του αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος το μητροπολίτη Δημητριάδος και Αλμυρού κ. Χριστόδουλο.
12 Ιουνίου: Σοβαρά επεισόδια σημειώνονται ανάμεσα στα ΜΑΤ και σε αδιόριστους εκπαιδευτικούς έξω από τα εξεταστικά κέντρα κατά τη διεξαγωγή των εξετάσεων για την πρόσληψη εκπαιδευτικών.
3 Δεκεμβρίου: Αρχίζει στη Νέα Υόρκη ο πρώτος γύρος των εκ του σύνεγγυς συνομιλιών για το Κυπριακό, υπό την αιγίδα του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ Κόφι Ανάν.
29 Δεκεμβρίου: Η ελληνική και η κυπριακή κυβέρνηση αποφασίζουν μετά τις έντονες αντιδράσεις της Άγκυρας να εγκαταστήσουν τους ρωσικής κατασκευής αντιβαλλιστικούς πυραύλους S-300 στην Κρήτη.
31 Δεκεμβρίου: Καταργείται με νόμο η ειδικότητα του ασυρματιστή (μαρκόνη) του Εμπορικού Ναυτικού.
1999 *1 Ιανουαρίου:* Έντεκα χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης εισέρχονται στη Ζώνη του Ευρώ. Η ισοτιμία καθορίζεται σε 1 ευρώ για 1 ECU (1 ευρώ = 340,750 δραχμές). Η Ελλάδα μπαίνει στη Ζώνη με δύο χρόνια καθυστέρηση, το 2001.
15 Φεβρουαρίου: Ο αρχηγός των Κούρδων ανταρτών που μάχονται εναντίον του τουρκικού καθεστώτος, Αμπντουλάχ Οτσαλάν, παραδίδεται κάτω από αδιευκρίνιστες συνθήκες στις τουρκικές μυστικές υπηρεσίες στο Ναϊρόμπι της Κένυας. Θύελλα αντιδράσεων στην Ελλάδα.
18 Μαρτίου: Ο Κώστας Σημίτης επανεκλέγεται πρόεδρος του ΠαΣοΚ από το συνέδριο του κόμματος.
24 Μαρτίου: Η έναρξη των ΝΑΤΟϊκών βομβαρδισμών στη Γιουγκοσλαβία ξεσηκώνει θύελλα αντιδράσεων στην Ελλάδα.
29 Απριλίου: Ο Στέφανος Μάνος ανακοινώνει την ίδρυση κόμματος με την επωνυμία «οι Φιλελεύθεροι».
17 Αυγούστου: Ισχυρός σεισμός στη βορειοδυτική Τουρκία με χιλιάδες νεκρούς. Η Ελλάδα αποστέλλει αμέσως μεγάλης κλίμακας βοήθεια.
7 Σεπτεμβρίου: Ισχυρός σεισμός εντάσεως 5,9 βαθμών της κλίμακας Ρίχτερ με επίκεντρο την Πάρνηθα συγκλονίζει το Λεκανοπέδιο και αφήνει πίσω του 86 νεκρούς και χιλιάδες άστεγους. Κύριο χαρακτηριστικό αυτού του σεισμού ήταν η πολύ μεγάλη οριζόντια επιτάχυνσή του.
14 Σεπτεμβρίου: Ο αναπληρωτής υπουργός των εξωτερικών Γιάννος Κρανιδιώτης και άλλα τέσσερα άτομα σκοτώνονται εν πτήσει, μέσα στο Φάλκον το οποίο χρησιμοποιείται για τις μετακινήσεις επισήμων.
19 Νοεμβρίου: Ο πρόεδρος των ΗΠΑ Μ. Κλίντον επισκέπτεται την Αθήνα εν μέσω επεισοδίων.
11 Δεκεμβρίου: Στο Ελσίνκι, στη διάσκεψη των ηγετών των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αποφασίζεται η προσέγγιση της Ευρώπης με την Τουρκία, αποσυνδέεται το Κυπριακό από την ένταξη της Κύπρου, καλείται η Τουρκία να εκδημοκρατιστεί και να παραπέμψει την επίλυση των τυχόν διαφορών της με την Ελλάδα στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης.
27 Δεκεμβρίου: Στη Διάσκεψη Κορυφής στο Ελσίνκι αποφασίζεται η Τουρκία να γίνει δεκτή ως υποψήφιο κράτος-μέλος, ενώ συγχρόνως εξασφαλίζεται η ενταξιακή προοπτική της Κύπρου.
2000 *1 Ιανουαρίου:* Η έλευση της νέας χιλιετίας γίνεται δεκτή με εντυπωσιακές εορταστικές εκδηλώσεις στην Αθήνα.
2 Ιανουαρίου: Αρχίζουν τα έργα πεζοδρόμησης της οδού Διονυσίου Αρεοπαγίτου.
28 Ιανουαρίου: Εγκαινιάζεται η πρώτη γραμμή του μετρό της Αθήνας, η οποία συνδέει τη Δάφνη με τα Σεπόλια. Σύντομα θα λειτουργήσει και η γραμμή Σύνταγμα-Εθνική Άμυνα.
31 Ιανουαρίου: Αρχίζει στη Γενεύη ο δεύτερος γύρος των εκ του σύνεγγυς συνομιλιών για το Κυπριακό. Ο ειδικός εκπρόσωπος του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ για το Κυπριακό, Αλβάρο ντε Σότο, δηλώνει αισιόδοξος.

facebook ΦΙΛΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

4 Φεβρουαρίου: Ο πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης ανακοινώνει την πρόωρη προσφυγή στις κάλπες.
1 Μαρτίου: Η συνεχής πτώση του δείκτη τιμών του Χρηματιστηρίου Αξιών Αθηνών πυροδοτεί πολιτική αντιπαράθεση ανάμεσα στη Νέα Δημοκρατία και το ΠαΣοΚ. Το μόνο βέβαιο πάντως είναι ότι μικροεπενδυτές χάνουν πολλά δισεκατομμύρια - οι περισσότεροι από αυτούς δανείζονται χρήματα για την αγορά των μετοχών όταν ο δείκτης είναι ακόμη ψηλά.
10 Απριλίου: Το ΠαΣοΚ νικά στις εκλογές που διεξάγονται με διαφορά περίπου 1% επί του συνόλου των ψήφων από τη ΝΔ. Ο Κώστας Σημίτης σχηματίζει κυβέρνηση (70.000 ψήφοι).
15 Μαΐου: Η Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων έπειτα από αίτημα του υπουργού Δικαιοσύνης Μ. Σταθόπουλου αποφαίνεται εναντίον της αναγραφής του θρησκεύματος στις αστυνομικές ταυτότητες. Η απόφαση της κυβέρνησης να αφαιρέσει το θρήσκευμα από τις ταυτότητες προκαλεί την αντίδραση της Εκκλησίας της Ελλάδος, η οποία απαντά με λαοσυνάξεις στην Αθήνα και στη Θεσσαλονίκη και με τη διενέργεια δημοψηφίσματος.
8 Ιουνίου: Η τρομοκρατική οργάνωση 17 Νοέμβρη διαπράττει μεγάλο σφάλμα τακτικής με τη δολοφονία του Βρετανού στρατιωτικού ακολούθου Στίβεν Σόντερς. Η εμπλοκή της ιδιαίτερα μεθοδικής βρετανικής Σκότλαντ Γιαρντ στις έρευνες και η αναδιάρθρωση των εντεταλμένων για τη δίωξη των τρομοκρατών υπηρεσιών του κράτους σύντομα οδηγούν στην εξάρθρωση των τρομοκρατικών δικτύων στην Ελλάδα.
23 Σεπτεμβρίου: Τοποθετείται στη θέση του το πέλμα του πρώτου πυλώνα της γέφυρας Ρίου-Αντιρρίου. Το πέλμα έχει διάμετρο 90 μέτρα και βάρος 70.000 τόνους.
26 Σεπτεμβρίου: Το επιβατηγό πλοίο «Εξπρές Σάμινα» ναυαγεί κοντά στην Πάρο. Ογδόντα άτομα χάνουν τη ζωή τους.
2001 *1 Ιανουαρίου:* Η Ελλάδα γίνεται η 12η χώρα της Ζώνης του Ευρώ.
27 Μαρτίου: Εγκαινιάζεται ο νέος αερολιμένας της Αθήνας «Ελευθέριος Βενιζέλος».
1 Απριλίου: Ο Γιώργος Σουφλιάς επιστρέφει στη Νέα Δημοκρατία στη διάρκεια των εργασιών του πέμπτου συνεδρίου, τριάντα και πλέον μήνες μετά τη διαγραφή του από το κόμμα.
10 Οκτωβρίου: Ο Κώστας Σημίτης με ποσοστό 71, 6% επανεκλέγεται πρόεδρος του ΠαΣοΚ από το έκτο συνέδριο του κόμματος.
2002 *1 Ιανουαρίου:* Αρχίζει η κυκλοφορία του ευρώ στις περισσότερες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η δραχμή εγκαταλείπεται οριστικά στις 28 Φεβρουαρίου του 2002.
29 Ιουνίου: Εκρήγνυται βόμβα στα χέρια επίδοξου βομβιστή στο λιμάνι του Πειραιά ο οποίος τραυματίζεται. Ονομάζεται Σάββας Ξηρός και οι διωκτικές αρχές τον συνδέουν ευθέως με τη 17η Νοέμβρη. Λίγες μέρες αργότερα ανακαλύπτονται δύο γιάφκες της οργάνωσης και αρχίζει σιγά σιγά να ξετυλίγεται το κουβάρι που οδηγεί στον αρχηγό της οργάνωσης που δρα από το 1975.
13 και 20 Οκτωβρίου: Στις δημοτικές και τις νομαρχιακές εκλογές που το ΠαΣοΚ επανακτά την υπεροναμαρχία Αθηνών, αν και είναι εμφανής η μείωση των δυνάμεών του σε όλη σχεδόν τη χώρα. Η Νέα Δημοκρατία αναδεικνύεται πρώτη δύναμη σε δήμους της Β΄ Αθηνών για πρώτη φορά μετά το 1974.
13 Δεκεμβρίου: Στη συνάντηση κορυφής της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην Κοπεγχάγη αποφασίζεται η διεύρυνση της Ένωσης με δέκα νέα κράτη-μέλη στα οποία συμπεριλαμβάνεται και η Κύπρος.
2003 *1 Ιανουαρίου:* Η Ελλάδα αναλαμβάνει για ένα εξάμηνο την προεδρία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
3 Μαρτίου: Αρχίζει σε ειδικά διαμορφωμένη αίθουσα των Δικαστικών Φυλακών του Κορυδαλλού η δίκη των φερόμενων ως μελών της τρομοκρατικής οργάνωσης 17 Νοέμβρη. Η δίκη διαρκεί μέχρι τα μέσα Δεκεμβρίου του 2003. Στη διάρκειά της εξετάζονται περίπου 700 μάρτυρες, ενώ οι συνήγοροι της πολιτικής αγωγής και της υπεράσπισης αγορεύουν για δύο τουλάχιστον μήνες. Το δικαστήριο συνεδριάζει 162 φορές. Αθωώνονται τέσσερις κατηγορούμενοι -για δύο από αυτούς ασκείται από τον εισαγγελέα έφεση- και 15 καταδικάζονται σε βαρύτατες ποινές. Ο Α. Γιωτόπουλος, μάλιστα, καταδικάζεται 21 φορές ισόβια.
16 Απριλίου: Υπογράφεται στην Αθήνα η συνθήκη προσχώρησης των δέκα νέων μελών της ΕΕ.
19 Ιουνίου: Με τη Σύνοδο Κορυφής των Ευρωπαίων ηγετών στη Χαλκιδική ολοκληρώνεται η

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Network ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

ελληνική προεδρία της ΕΕ για το πρώτο εξάμηνο του 2003.

2004 *7 Μαρτίου:* Στις εκλογές που διενεργούνται πρώτο κόμμα αναδεικνύεται η ΝΔ (45,36%). Ακολουθούν το ΠΑΣΟΚ με 40,55%, το ΚΚΕ με 5,90% και, τέλος, ο Συνασπισμός με 3,26%. Ο αρχηγός της ΝΔ, Κώστας Καραμανλής, σχηματίζει έπειτα από δύο μέρες κυβέρνηση.

13 Ιουνίου: Στις εκλογές που γίνονται για την ανάδειξη των Ελλήνων εκπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο πλειοψηφεί το κόμμα της Νέας Δημοκρατίας, το οποίο εκλέγει 11 βουλευτές. Το ΠΑΣΟΚ εκλέγει οκτώ, το ΚΚΕ δύο και ο Συνασπισμός και το ΛΑΟΣ από ένα βουλευτή.

facebook
ΔΙΚΤΥΟ
Hellenic Voice Net Work
ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

[ΤΟ ΒΗΜΑ, 2004]

ΕΠΙΤΟΜΟ ΛΕΞΙΚΟ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Λεξικογραφική παρουσίαση της Ελληνικής Ιστορίας

ΠΡΟΣΩΠΑ - ΓΕΓΟΝΟΤΑ - ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ - ΧΑΡΤΕΣ - ΣΥΝΘΗΚΕΣ

Επιμέλεια: Βαγγέλης Δρακόπουλος - Γεωργία Ευθυμίου

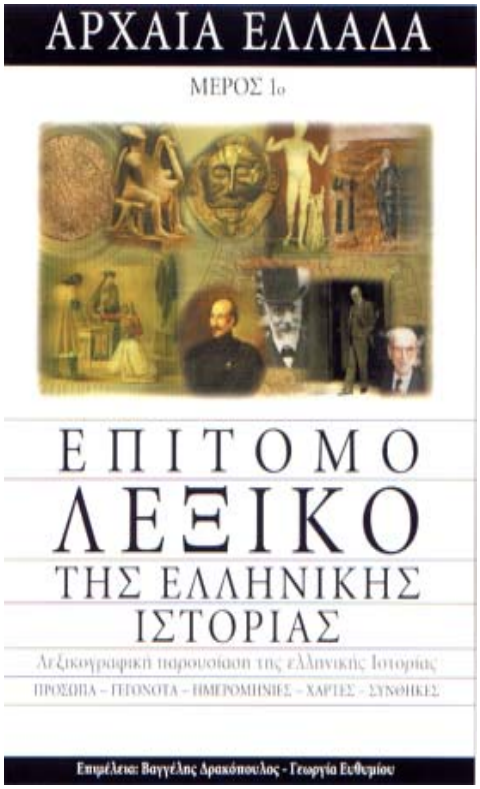

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΑΔΑ 2
ΒΥΖΑΝΤΙΟ 57
Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ 1821 ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΛΩΣΗ ΕΩΣ ΤΟ 1832 138
ΤΟ ΝΕΟΤΕΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ 222

[ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: Absens]

facebook
ΔΙΚΤΥΟ
Hellenic Voice Net Work
ΟΜΑΔΑ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ e-book

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΑΔΑ

ΑΒΔΗΡΑ (ΤΑ): Αρχαία πόλη της Θράκης κοντά στον ποταμό Νέστο. Οι κάτοικοί της στην αρχαιότητα διακρίνονταν για την ακρισία και τη ματαιοδοξία τους (αβδηριτισμός) για αυτό και σατιρίζονταν από τους υπόλοιπους Έλληνες (από φθόνο;). Από τα Άβδηρα κατάγονταν σημαντικοί φιλόσοφοι της αρχαιότητας όπως ο Πρωταγόρας, ο Δημόκριτος, ο Λεύκιππος κ.ά.
ΑΓΑΘΟΚΛΗΣ: Τύραννος των Συρακουσών (361-289 π.Χ.). Απέκρουσε τους Καρχηδόνιους, αλλά κατόπιν εξορίστηκε. Όταν επέστρεψε, εξόντωσε τους πολιτικούς του αντιπάλους και αναγορεύτηκε βασιλιάς. Δεν κατόρθωσε να καταλάβει την Καρχηδόνα. Στη συνέχεια αφαίρεσε την Κέρκυρα από τον Κάσσανδρο και την πρόσφερε στην κόρη του Λάνασσα, σύζυγο του Πύρρου της Ηπείρου. Οργάνωσε με επιτυχία τα οικονομικά του κράτους του.
ΑΓΓΕΙΟΓΡΑΦΙΑ: Στους λεγόμενους Σκοτεινούς Αιώνες της αρχαίας ελληνικής ιστορίας (11ος-8ος αι. π.Χ.) εμφανίστηκε ο γεωμετρικός ρυθμός, η πρώτη γνήσια μορφή ελληνικής τέχνης. Τα γεωμετρικά σχέδια, που συναντώνται στη διακόσμηση των αγγείων, έδωσαν το όνομά τους σε ολόκληρη την εποχή (Γεωμετρική). Τα μοτίβα που κυριαρχούν είναι μαίανδροι, τρίγωνα, τετράγωνα, κύκλοι, ρόμβοι σε ποικίλους συνδυασμούς. Στην Αρχαϊκή Περίοδο (7ος-6ος αι. π.Χ.) κυριαρχούν δύο ρυθμοί στην αγγειογραφία: ο μελανόμορφος -οι παραστάσεις ζωγραφίζονται με μαύρο χρώμα πάνω στον πηλό- και ο ερυθρόμορφος στον οποίο οι μορφές απεικονίζονται αφημένες στο χρώμα του πηλού και εμπλουτισμένες με μαύρες γραμμές για να αποδοθούν οι λεπτομέρειες. Στο μελανόμορφο ρυθμό οι λεπτομέρειες αποδίδονται με χάραγμα ή με λευκό και βυσσινί χρώμα. Την εποχή αυτή η αττική κεραμική έφτασε σε θαυμαστή τελειότητα. Τα θέματά της προέρχονταν κυρίως από τη μυθολογία.
Οι αγγειογράφοι απεικόνισαν πολλές από τις παραστάσεις των ζωγράφων του 5ου αιώνα π.Χ. στα ερυθρόμορφα αγγεία, από όπου και αντλεί κανείς κάποιες πληροφορίες για τη ζωγραφική δημιουργία της Κλασικής Εποχής, κατά την οποία ο ερυθρόμορφος ρυθμός ήταν σε διαρκή εξέλιξη. Οι καλλιτέχνες προσπαθούσαν να αποδώσουν τις σκιάσεις και τις πτυχώσεις στους χιτώνες των μορφών που ζωγράφιζαν. Πολλοί αγγειοπλάστες και αγγειογράφοι αναδείχθηκαν σε πραγματικούς καλλιτέχνες, όπως ο Σωσίας, ο Ιέρων, ο Μάκρων, ο Δούρης κ.ά. Την ίδια περίοδο τα λεγόμενα λευκά αττικά αγγεία ακολουθούσαν μια άλλη τεχνοτροπία: άσπρο φόντο και παραστάσεις με μαύρο κυρίως χρώμα. Τα χρησιμοποιούσαν ως ελαιοδοχεία ή μυροδοχεία (λευκές λήκυθοι), και άλειφαν τους νεκρούς με το περιεχόμενό τους. Τον 4ο αι. π.Χ. η κεραμική έδωσε τα τελευταία δείγματα της τέχνης των αρχαίων αγγειογράφων, επειδή η απορρόφηση αγγείων από τις ξένες αγορές είχε σταματήσει. Αξιόλογα όμως έργα προέρχονται από τις αποικίες της Κάτω Ιταλίας και της Σικελίας. Σε αυτά απεικονίζονται κυρίως σκηνές από τα δράματα των μεγάλων τραγικών της Αθήνας αποτελώντας μέχρι σήμερα τη μόνη μαρτυρία για κάποια χαμένα έργα τους.
ΑΓΗΣΙΛΑΟΣ Β΄: Βασιλιάς της Σπάρτης (444-369 π.Χ.) και άριστος στρατηγός. Παρακινημένος από τις πανελλήνιες ιδέες εκστράτευσε εναντίον των Περσών το 396 π.Χ. επιτυγχάνοντας σημαντικές νίκες. Πρωταγωνίστησε στη μάχη της Κορώνειας (394 π.Χ.) εναντίον των συνασπισμένων Αθηναίων, Θηβαίων, Αργείων και Κορινθίων τους οποίους και νίκησε. Παρά τις επιτυχίες του στη διάρκεια του Βοιωτικού ή Κορινθιακού Πολέμου αντιλήφθηκε ότι η Σπάρτη δύσκολα θα μπορούσε να επιβληθεί στις υπόλοιπες ελληνικές πόλεις. Απέτρεψε την κατάληψή της από τα θηβαϊκά στρατεύματα του Επαμεινώνδα (370 π.Χ.).
ΑΓΗΣ: Το όνομα αυτό φέρουν τέσσερις βασιλιάδες της Σπάρτης. Ο πρώτος αποτελεί μάλλον μυθικό πρόσωπο, ο δεύτερος βασίλεψε στη διάρκεια του Πελοποννησιακού Πολέμου (427-402 π.Χ.), ο τρίτος σκοτώθηκε στη μάχη που δόθηκε έξω από τη Μεγαλόπολη εναντίον των στρατευμάτων του Αντίπατρου (331 π.Χ.) και ο τέταρτος, ο πιο σημαντικός, βασίλεψε ανάμεσα στο 245 και το 241 π.Χ. και προσπάθησε με εκτεταμένο αναδασμό γης και τολμηρές κοινωνικές μεταρρυθμίσεις να ξαναδώσει τη χαμένη αίγλη στην πατρίδα του. Ωστόσο, δεν τα κατάφερε εξαιτίας της λυσσαλέας αντίδρασης των Εφόρων, οι οποίοι και τον καταδίκασαν σε θάνατο.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

ΑΓΚΥΛΗΣ ΔΗΜΟΣ: Αρχαίος δήμος της Αττικής της Αιγηίδος φυλής. Βρισκόταν στους πρόποδες του Υμηττού και ήταν χωρισμένος στον «υπένερθεν» (κάτω) και στον «καθύπερθεν» (πάνω). Ο δήμος είναι γνωστός από επιγραφές. Μερικοί ερευνητές ταυτίζουν το Δήμο Αγκύλης με το Δήμο Αγγελής της Πανδιονίδος φυλής, που βρισκόταν ανάμεσα στο σημερινό Μαρκόπουλο και το Πόρτο Ράφτη.
ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΣΥΜΜΑΧΙΑ (Α΄): Το 478/7 π.Χ. συγκροτήθηκε η πρώτη Αθηναϊκή συμμαχία, η οποία ονομάστηκε και Δηλιακή, επειδή είχε έδρα τη Δήλο. Στη συμμαχία συμμετείχαν οι πόλεις της Χαλκιδικής, η Εύβοια, οι περισσότερες Κυκλάδες, η Σάμος, η Χίος, η Λέσβος καθώς και πολλές πόλεις των παραλίων της Μ. Ασίας και της Προποντίδας. Όλες οι πόλεις θεωρούνταν ίσες μεταξύ τους στη συμμαχία, αλλά τις επιχειρήσεις θα τις κατεύθυνε μόνο η Αθήνα. Άλλες θα πρόσφεραν πλοία και άλλες χρήματα που θα φυλάσσονταν στο ταμείο στο Ναό του Απόλλωνα στη Δήλο. Οι εισφορές ήταν ετήσιες. Σύντομα όμως η Αθηναϊκή Συμμαχία εξελίχθηκε σε Αθηναϊκή Ηγεμονία και η εισφορά κατάντησε φόρος. Το 454 π.Χ. μεταφέρθηκε το συμμαχικό ταμείο στην Αθήνα.
ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΣΥΜΜΑΧΙΑ (Β΄): Συγκροτήθηκε το 379/8 π.Χ. μετά το τέλος της σπαρτιατικής ηγεμονίας. Συμμετείχαν η Εύβοια, το Βυζάντιο, η Λέσβος, η Τένεδος, η Χίος, η Ρόδος κ.λπ. και σύμφωνα με αυτή ορίστηκαν η ισονομία και η αυτονομία των συμμάχων. Η ισχυροποίηση της μακεδονικής δυναστείας σήμανε και το τέλος της συμμαχίας.
ΑΘΗΝΑΣ ΝΙΚΗΣ ΝΑΟΣ: Βρίσκεται στο νοτιοδυτικό άκρο το βράχου της Ακρόπολης, πάνω σε έναν πρόβολο. Το έργο ανατέθηκε στον αρχιτέκτονα Καλλικράτη το 449 π.Χ., αλλά οι εργασίες δεν προχώρησαν, αφού στο μεταξύ είχε ξεκινήσει η ανέγερση του Παρθενώνα. Οι εργασίες ξανάρχισαν αρκετά χρόνια αργότερα και ολοκληρώθηκαν μάλλον το 424 π.Χ. Ο ναός έχει περιορισμένες διαστάσεις (5,64x8,26 μέτρα) είναι ιωνικού ρυθμού, αμφιπρόστυλος, με τέσσερις κίονες στην ανατολική πρόσοψη και άλλους τόσους πίσω.
Το λατρευτικό άγαλμα, το οποίο δεν σώζεται, ήταν ξύλινο και παρίστανε τη θεά να κρατά στο ένα χέρι της ρόδι και στο άλλο κράνος. Στη ζωφόρο του ναού απεικονίζεται συνέλευση θεών και μάχες ανάμεσα σε Έλληνες και βαρβάρους (;).
ΑΘΗΝΑΣ ΠΡΟΜΑΧΟΥ ΑΓΑΛΜΑ: Το χάλκινο άγαλμα της Αθηνάς ήταν έργο του Φειδία και το συναντούσε κανείς αμέσως μετά τα Προπύλαια. Χρονολογείται το 460 π.Χ. περίπου. Ήταν πολύ ψηλό και σήμερα σώζονται λείψανα του βάθρου του. Κοντά στο άγαλμα της Προμάχου βρισκόταν και ένα άλλο έργο του Φειδία, η Λημνία Αθηνά.
ΑΘΗΝΑΣ ΧΡΥΣΕΛΕΦΑΝΤΙΝΟ ΑΓΑΛΜΑ: Τρία αγάλματα της Αθηνάς έστησε ο Φειδίας στην Ακρόπολη: την Πρόμαχο, τη Λημνία και το χρυσελεφάντινο. Τα δύο πρώτα ήταν ορειχάλκινα, ενώ το τρίτο, που κοσμούσε το εσωτερικό του Παρθενώνα, είχε ξύλινο σκελετό, τα γυμνά μέρη του σώματος ήταν φτιαγμένα από ελεφαντόδοντο και τα ντυμένα είχαν καλυφθεί από φύλλο χρυσού (το βάρος του χρυσού υπολογίζεται περίπου σε έναν τόνο). Στη θέση των ματιών ήταν τοποθετημένοι πολύτιμοι λίθοι. Το συνολικό ύψος του αγάλματος έφτανε τα 12 μέτρα.
ΑΙΓΟΣ ΠΟΤΑΜΟΙ: Μικρός ποταμός της ανατολικής Θράκης, κοντά στον Ελλήσποντο, στις εκβολές του οποίου οι Σπαρτιάτες με αρχηγό τον Λύσανδρο διέλυσαν τον αθηναϊκό στόλο (405 π.Χ.). Η ήττα στους Αιγός Ποταμούς αποτέλεσε και την τελευταία πράξη στο εμφύλιο δράμα του Πελοποννησιακού Πολέμου.
ΑΙΣΧΙΝΗΣ: Αθηναίος ρήτορας, αντίπαλος του Δημοσθένη. Γεννήθηκε το 390/89 π.Χ. και πέθανε το 314 π.Χ. Υπήρξε υπέρμαχος της πολιτικής του Φιλίππου και του Αλεξάνδρου. Για τη στάση του αυτή κατηγορήθηκε από τον Δημοσθένη, ακολούθησε δικαστικός αγώνας μαζί του που είχε ως αποτέλεσμα την αυτοεξορία του στη Ρόδο, όπου ίδρυσε ρητορική σχολή. Έργα: «Κατά Τιμάρχου», «Περί Παραπρεσβείας, «Κατά Κτησιφώντος» κ.ά.
ΑΙΣΧΥΛΟΣ: Γεννήθηκε στην Ελευσίνα γύρω στο 525/524 π.Χ. και η παρουσία του ήταν απόλυτα συνδεδεμένη με την Αθήνα. Πολέμησε στο Μαραθώνα και τη Σαλαμίνα. Έκανε δύο τουλάχιστον ταξίδια στη Σικελία όπου και τελικά πέθανε το 456 π.Χ. Εμφανίζεται για πρώτη φορά ως δραματικός ποιητής ανάμεσα στο 499 και το 496 π.Χ., ενώ το 484 π.Χ. πέτυχε την πρώτη του νίκη. Συνολικά νίκησε 13 φορές και από τα έργα του σώθηκαν τελικά επτά τραγωδίες: «Πέρσαι», «Επτά επί Θήβας», «Ικέτιδες», «Αγαμέμνων», «Χοηφόροι», «Ευμενίδες» και «Προμηθέας Δεσμώτης». Οι «Πέρσαι» είναι η μόνη σωζόμενη αρχαία τραγωδία με ιστορικό θέμα αλλά και η τραγωδία που διάλεξε ο Περικλής για να την

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

υποστηρίξει ως χορηγός, επειδή μέσα από το έργο αναδεικνυόταν η συμβολή του αθηναϊκού δήμου στη νίκη της Σαλαμίνας. Κυρίαρχη αντίληψη στα έργα του Αισχύλου είναι ότι ο άνθρωπος φέρει την ευθύνη για τις πράξεις του. Ο ποιητής έπλαθε, τέλος, τους ήρωές του πάνω από τα ανθρώπινα μέτρα.

ΑΙΤΩΛΙΚΗ ΣΥΜΠΟΛΙΤΕΙΑ: Πολιτική οργάνωση που πιθανώς σχηματίστηκε το 314 π.Χ. από τους Αιτωλούς και στην οποία προσχώρησαν πολλές ελληνικές πόλεις από την κεντρική Ελλάδα, τη Θεσσαλία ακόμη και από την Πελοπόννησο. Ιδρύθηκε, όπως και η Αχαϊκή, για να αντιμετωπίσει τα κατακτητικά σχέδια των Μακεδόνων. Οι πόλεις-μέλη διατηρούσαν την αυτονομία τους, ενώ είχαν κοινό στρατό, κοινό νόμισμα, κοινά μέτρα και σταθμά, και κοινή εξωτερική πολιτική. Το πολιτικό κέντρο της Συμπολιτείας ήταν το Θέρμο της Αιτωλίας. Διαλύθηκε το 146 π.Χ.

ΑΚΡΟΠΟΛΗ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ: Ο βράχος της Ακρόπολης κατοικήθηκε ήδη από τους νεολιθικούς χρόνους. Την Εποχή του Χαλκού χτίστηκε το Πελασγικό Τείχος και ανάκτορα, ίχνη των οποίων σώζονται μέχρι σήμερα. Ναοί άρχισαν να οικοδομούνται από τον Πεισίστρατο (6ος αι. π.Χ.). Καταστράφηκαν όλοι από τους Πέρσες το 480 π.Χ., όταν κατέλαβαν την Αθήνα. Ανάμεσά τους διακρινόταν ο Εκατόμπεδος Ναός της Αθηνάς Παρθένου. Το 465 π.Χ. κατασκευάστηκε το Κιμώνειο Τείχος. Πάνω στην Ακρόπολη της Κλασικής Εποχής διακρίνονται τα Προπύλαια (437-432 π.Χ.), ο Παρθενώνας (447-438 π.Χ.), το άγαλμα της Προμάχου Αθηνάς, ο Ναός της Αθηνάς Νίκης (427-424 π.Χ.), το Ερεχθείο (421-405 π.Χ.), η Χαλκοθήκη, το Ιερό της Βραυρωνίας Αρτέμιδος, το οίκημα των Αρρηφόρων και το ιερό του Πανδίωνος. Στη νότια κλιτύ της Ακρόπολης διακρίνονται το Ωδείο του Περικλή, το ιερό του Διονύσου και το θέατρο. Κατά τη Ρωμαϊκή Εποχή προστέθηκε ένας κυκλοτερής ναός, αφιερωμένος στη θεά Ρώμη και το θεό Αύγουστο. Κατά τη Βυζαντινή Περίοδο ο Παρθενώνας μετατράπηκε σε χριστιανικό ναό, στη Φραγκοκρατία σε καθολικό και κατά την Τουρκοκρατία σε τζαμί. Μέρος του Παρθενώνα καταστράφηκε όταν ανατινάχτηκε η πυριτιδαποθήκη από τον Φραγκίσκο Μοροζίνη το 1687. Το 1808 ο λόρδος Έλγιν αφαίρεσε από τον Παρθενώνα αγάλματα και γλυπτά.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ: Με το όνομα αυτό ο Μέγας Αλέξανδρος ίδρυσε πολλές πόλεις, με σπουδαιότερη την Αλεξάνδρεια της Αιγύπτου. Συγκεκριμένα και σε χρονολογική σειρά ιδρύθηκαν:

331 π.Χ. Η Αλεξάνδρεια η εν Αιγύπτω. Ο Ρόδιος αρχιτέκτονας Δεινοκράτης σχεδίασε τη νέα πόλη σε σχήμα μακεδονικής χλαμύδας. Τα πιο πολλά δημόσια οικοδομήματα βρίσκονταν στην ανατολική συνοικία της πόλης, το Βρύχιον. Δύο μεγάλες λεωφόροι πλάτους τριάντα μέτρων η καθεμιά έτεμναν την πόλη.

Μπροστά από το λιμάνι βρίσκεται η νησίδα Φάρος. Πάνω σε αυτή την εποχή του Πτολεμαίου του Φιλάδελφου χτίστηκε ένα ψηλό κτίσμα από τον Σώστρατο τον Κνίδιο για τη διευκόλυνση της ναυσιπλοΐας, ο γνωστός Φάρος, ένα από τα Επτά Θαύματα της αρχαιότητας. Οι Πτολεμαίοι επίσης ίδρυσαν και την περίφημη Βιβλιοθήκη της.

330 π.Χ. Η Αλεξάνδρεια η εν Αρείοις (πιθανόν κοντά στη σημερινή πόλη του Αφγανιστάν Χεράτ).

329 π.Χ. Η Αλεξάνδρεια η εν Αραχωσία (σημερινό Κανταχάρ του Αφγανιστάν).

Η Αλεξάνδρεια η Εσχάτη ή η παρά τον Ιαξάρτην (πρώην Λενιναμπάτ του Τατζικιστάν).

326 π.Χ. Η Αλεξάνδρεια η επί του Καυκάσου (σημερινό Χαρί Καρ του Αφγανιστάν).

325 π.Χ. Έξι νέες Αλεξάνδρειες: η Ωπιανή (σημερινό Μπεγράμ 40 χλμ. νότια της Καμπούλ), η παρά τον Ινδό (στη συμβολή του ποταμού Αρκεσίνη με τον Ινδό), η εν Σόγδοις (δυτικά του Ινδού), η εν Σωριανοίς (σημερινά Πάταλα της Ινδίας), η εν Ωρείταις (στο Δέλτα του Ινδού) και η εν Καρμανία (κοντά στα στενά του Ορμούζ στον Περσικό Κόλπο).

324 π.Χ. Η Αλεξάνδρεια η εν Σουσιανή (ανάμεσα στις εκβολές του Τίγρη και του Ευφράτη).

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ: Με το όνομα αυτό φέρονται πολλοί ηγεμόνες της αρχαιότητας, κυρίως της Μακεδονίας. **Αλέξανδρος Α΄ ο Φιλέλλην (498-453 π.Χ.):** Βασιλιάς της Μακεδονίας, γιος του Αμύντα, ο οποίος ως υποτελής στον Ξέρξη τον ακολούθησε χωρίς τη θέλησή του στην εκστρατεία εναντίον των Ελλήνων. Κατάφερε όμως να κάνει γνωστά τα σχέδια των Περσών στους Αθηναίους και στους Σπαρτιάτες και γι' αυτό ονομάστηκε Φιλέλλην.

Αλέξανδρος Β΄: Βασιλιάς της Μακεδονίας (369-368 π.Χ.). Πολέμησε κατά του συνονόματού του, τυράννου των Φερών. Δολοφονήθηκε με υπόδειξη της μητέρας του

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Ευρυδίκης.
Αλέξανδρος Γ΄: Βλ. Αλέξανδρος ο Μέγας.
Αλέξανδρος Δ΄ ο Αλεξάνδρου: Γιος του Μ. Αλεξάνδρου και της Ρωξάνης, ο οποίος ανακηρύχτηκε συμβασιλέας αμέσως μόλις γεννήθηκε. Δολοφονήθηκε μαζί με τη μητέρα του στην Αμφίπολη έπειτα από διαταγή του Κάσσανδρου.
Αλέξανδρος Ε΄: Βασιλιάς της Μακεδονίας (296-294 π.Χ.) γιος του Κάσσανδρου. Δολοφονήθηκε από τον Δημήτριο τον Πολιορκητή.
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Ο ΜΕΓΑΣ: Βασιλιάς της Μακεδονίας. Γιος του Φιλίππου Β΄ και της Ολυμπιάδας, γεννήθηκε το 356 π.Χ. στην Πέλλα. Κύριος παιδαγωγός του ήταν ο Αριστοτέλης. Το 338 π.Χ. συμμετείχε στη μάχη της Χαιρώνειας, όπου και επέδειξε τις στρατιωτικές του ικανότητες. Έγινε βασιλιάς της Μακεδονίας το 336 π.Χ. μετά τη δολοφονία του πατέρα του. Στο συνέδριο της Κορίνθου ανακηρύχθηκε αρχηγός της εκστρατείας των Ελλήνων εναντίον των Περσών.
Το 334 π.Χ. πέρασε στη Μ. Ασία και το Μάιο του ίδιου έτους αντιμετώπισε τους Πέρσες σατράπες της Δύσης σε μάχη στο Γρανικό ποταμό. ΣΤΟ Γόρδιο (κοντά στο Σαγγάριο ποταμό) έλυσε τον ομώνυμο δεσμό επιβεβαιώνοντας την παράδοση που έλεγε ότι εκείνος που θα τον έλυνε θα γινόταν κύριος της Ασίας. Το Νοέμβριο του 333 π.Χ. στην Ισσό της Συρίας νίκησε τον υπό τον Δαρείο περσικό στρατό και λίγο αργότερα, έπειτα από πολύμηνη πολιορκία, κατέλαβε την Τύρο και κυριάρχησε στη Φοινίκη και την Παλαιστίνη. Πέρασε στην Αίγυπτο, όπου και ίδρυσε την Αλεξάνδρεια (332 π.Χ.). Το 331 π.Χ. διέλυσε τον περσικό στρατό στη μάχη των Αρβήλων ή Γαυγαμήλων διαλύοντας ταυτόχρονα και την Περσική Αυτοκρατορία. Αυτοανακηρύχτηκε διάδοχος των Αχαιμενιδών και βασιλιάς της Περσίας. Συνέχισε την εκστρατεία του προς ανατολάς και το 327 π.Χ. έφτασε στην Ινδική θάλασσα. Το 326 π.Χ. νίκησε τον ηγεμόνα της περιοχής σε μάχη κοντά στον Υδάσπη ποταμό και στη συνέχεια εξαιτίας της κόπωσης του μακεδονικού στρατού αποφάσισε να επιστρέψει στη Βαβυλώνα. Εκεί και ενώ σχεδίαζε νέες εκστρατείες πέθανε από άγνωστη αιτία το 323 π.Χ., σε ηλικία μόλις 33 χρόνων.
Ο ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ ΤΟΥ Μ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ: Τον πυρήνα του μακεδονικού στρατού αποτελούσαν Μακεδόνες αγρότες και ευγενείς, οι οποίοι είχαν για πολλά χρόνια υπηρετήσει ως επαγγελματίες στρατιώτες στις τάξεις του. Είχαν εκπαιδευτεί ιδιαίτερα σκληρά και διακρίνονταν για την πειθαρχία τους. Η άριστη εκπαίδευση όλων των μονάδων επέτρεπε τη στενή συνεργασία ανάμεσα στο πεζικό και το ιππικό, κύριο σώμα της μακεδονικής στρατιωτικής μηχανής.
Οι μονάδες: Το βασικό όπλο κρούσης ήταν το ιππικό, με σπουδαιότερο τμήμα του το ιππικό των εταίρων (1.800 άντρες), που αποτελούνταν από γόνους οικογενειών με επιρροή στη Μακεδονία. Οπλισμός: περικεφαλαία, θώρακας, περικνημίδες, κοντό σπαθί, κοντό δόρυ, μικρή στρογγυλή ασπίδα, πορφυρό χιτώνιο και χρυσοκίτρινη χλαμύδα. Ίππευαν χωρίς σέλα. Χωρίζονταν σε οκτώ ίλες, καθεμία από τις οποίες έπαιρνε το όνομά της από τον τόπο καταγωγής των στρατιωτών της (π.χ., Ίλη Αμφιπόλεως, Ίλη Βοττιαίας, Ίλη Απολλωνίας κ.λπ.). Κάθε ίλη αριθμούσε 200 άντρες, εκτός από τη Βασιλική, η οποία βρισκόταν υπό τη διοίκηση του Κλείτου του Μέλανος και διέθετε 400 άντρες. Γενικός διοικητής του ιππικού των εταίρων (ιππάρχης) ήταν ο Φιλώτας ο Παρμενίωνος. Το ιππικό των εταίρων διακρινόταν για τη σχεδόν καταιγιστική ορμητικότητά του, ιδιαίτερα η επικεφαλής Βασιλική Ίλη (άγημα). Μια άλλη μονάδα ιππικού ήταν οι πρόδρομοι ή σαρισοφόροι ιππείς (600, ιππάρχης ο Ηγέλοχος). Οι ιππείς αυτοί ήταν θρακικής αλλά και μακεδονικής καταγωγής και έφεραν ως μοναδικό όπλο τη σάρισα. Φορούσαν βοιωτικές ορειχάλκινες περικεφαλαίες και ροζ χλαμύδα και χιτώνιο και ηγούνταν της παράταξης των ιππέων.
Στους παραπάνω συγκαταλέγονταν και 1.800 Θεσσαλοί ιππείς (ιππάρχης Κόλας ο Αρπάλου). Ήταν και αυτοί οργανωμένοι, όπως το ιππικό των εταίρων, σε οκτώ ίλες, με πιο σημαντική την ίλη των Φαρσάλων (αντίστοιχη της Βασιλικής), η οποία και αποτελούσε την προσωπική σωματοφυλακή του Παρμενίωνα. Έφεραν βοιωτικού τύπου περικεφαλαία, λευκό θώρακα, μακρύ δόρυ (το ξυστόν), ερυθρό χιτώνιο και σκούρα πορφυρή χλαμύδα. Στους ιππείς περιλαμβάνονται και τρεις ίλες Συμμάχων (600 άτομα, ιππάρχης ο Φίλιππος ο Μενελάου). Το συμμαχικό ιππικό ήταν βαρέως τύπου.
Η Φάλαγξ των πεζεταίρων. Η ξακουστή μακεδονική φάλαγγα (9.000 άντρες) ήταν ιδιαίτερα

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ e-book

ευκίνητη και ευέλικτη. Ο φαλαγγίτης φορούσε περικεφαλαία φρυγικού μάλλον τύπου, με δύο φτερά στο πάνω μέρος και περικνημίδες, ενώ κρατούσε ασπίδα ελληνικού τύπου(;) και όχι πέλτη, όπως πίστευαν παλαιότερα. Οι ορειχάλκινες ασπίδες είχαν στο κέντρο ένα ζωγραφιστό στρογγυλό διακοσμητικό στοιχείο. Οι θώρακες έφεραν μεταλλικά ελάσματα που στηρίζονταν πάνω σε λινή ή δερμάτινη βάση, ενώ τα κοντά σπαθιά ήταν τοποθετημένα μέσα σε θήκη. Κύριο όπλο τους ήταν η σάρισα (μακρύ δόρυ με μήκος που κυμαινόταν ανάμεσα στα πέντε και τα έξι μέτρα. Ήταν πολύ βαρύ και το κρατούσαν με τα δύο χέρια κάτω από τη μασχάλη. Η σάρισα είχε σιδερένια μικρή αιχμή, ιδιαίτερα κατάλληλη για να διαπερνά θώρακες. Είναι βέβαιο ότι λόγω του μεγάλου της μήκους έφερε λαβή. Οι πεζέταιροι χωρίζονταν σε έξι τάξεις, των τριών λόχων η καθεμία. Ο ταξίαρχος έδινε και το όνομά του στην τάξη του (π.χ., η τάξη του Περδίκκα ή του Κρατερού κ.λπ.).
Τα δόρατα των πρώτων σειρών της φάλαγγας τα κρατούσαν χαμηλωμένα ώστε να εξέχουν αρκετά (4-5 μ.) μπροστά από τη γραμμή. Έτσι, οι πεζοί του εχθρού πριν προλάβουν να πλησιάσουν τους φαλαγγίτες προσβάλλονταν από αυτούς. Η φάλαγγα πολεμούσε σε ανοιχτή τάξη με απόσταση ένα περίπου μέτρο ανάμεσα στους άντρες. Αν υπήρχε ανάγκη, οι στρατιώτες μπορούσαν να κάνουν φράγμα ενώνοντας τις ασπίδες. Το σχήμα της φάλαγγας ήταν ορθογώνιο με βάθος δεκαέξι ή και λιγότερους άντρες. Μπορούσε να μετασχηματίζεται (τετράγωνη, μακρόστενη ακόμη και κυκλική) ανάλογα με τις ανάγκες της μάχης. Άλλη μονάδα του πεζικού ήταν οι υπασπιστές ή βασιλικοί υπασπιστές (3.000 άντρες χωρισμένοι σε τρεις χιλιαρχίες με αρχηγό τον Νικάνορα του Παρμενίωνος), οι οποίοι προέρχονταν από τα ανώτερα κοινωνικά στρώματα. Οι άντρες της πρώτης χιλιαρχίας (του αγήματος) φρουρούσαν τη σκηνή του βασιλιά στο στρατόπεδο. Δεν έφεραν θώρακα, κρατούσαν ασπίδα ελληνικού τύπου, φορούσαν περικεφαλαία φρυγικού τύπου και είχαν ως κύριο όπλο τη σπάθη.
Οι υπασπιστές συνήθως αναπτύσσονταν στην αριστερή πτέρυγα της παράταξης και λειτουργούσαν ως ευέλικτος σύνδεσμος ανάμεσα στους εταίρους του ιππικού και τους πεζεταίρους. Όταν το ιππικό προήλαυνε, οι υπασπιστές έπρεπε να προχωρούν γρήγορα για να κρατηθούν δίπλα τους.
Οι τοξότες. Οι 1.000 περίπου τοξότες που πλαισίωναν το στράτευμα ήταν κρητικής καταγωγής, ιδιαίτερα σκληροτράχηλοι και αποτελεσματικοί στην κάλυψη των επιθέσεων του πεζικού. Οι Κρήτες τοξότες έφεραν μικρή ορειχάλκινη πέλτη, η οποία τους έδινε τη δυνατότητα να πολεμούν σε πυκνή διάταξη.
Οι ακοντιστές. Οι 1.000(;) Αγριάνες ακοντιστές (υπό τις διαταγές του Αττάλου) ήταν η πλέον ελαφρά οπλισμένη μονάδα του πεζικού. Έφεραν πέλτη, ενώ ήταν ιδιαίτερα πολύτιμοι ως ορεινοί καταδρομείς και ακροβολιστές.
Το συμμαχικό πεζικό. Δώδεκα χιλιάδες Έλληνες, από τους οποίους οι πέντε χιλιάδες πλαισίωναν το στράτευμα ως μισθοφόροι. Αρχηγός των 7.000 συμμάχων ήταν ο Αντίγονος ο Φιλίππου, ενώ αρχηγός των μισθοφόρων ήταν ο Μέναδρος. Οι περισσότεροι από αυτούς ήταν γενειοφόροι και γι' αυτό διακρίνονται εύκολα στις απεικονίσεις από τους Μακεδόνες του στρατεύματος. Έφεραν ορειχάλκινη ασπίδα και περικεφαλαία ελληνικού τύπου. Κρατούσαν δόρυ και σπαθί και φορούσαν κόκκινες εξωμίδες.
Το ναυτικό. Ίσως ήταν το ασθενέστερο τμήμα του εκστρατευτικού σώματος. Το στοιχείο αυτό το γνώριζε καλά ο Αλέξανδρος, όπως γνώριζε ότι το περσικό ναυτικό ήταν κατά πολύ ισχυρότερο από το δικό του. Γι' αυτό και προτίμησε με τις χερσαίες δυνάμεις να αποκόψει τον εχθρικό στόλο από τις βάσεις ανεφοδιασμού του παρά να επιδιώξει σύγκρουση του δικού του ναυτικού με το περσικό. Στην αρχή της εκστρατείας ο στόλος περιλάμβανε 160 πολεμικά πλοία -κυρίως τριήρεις, από τις οποίες 20 ήταν αθηναϊκές- και δεκάδες μεταγωγικά. Αρχηγός του στόλου ήταν ο ναύαρχος Νικάνωρ.
Βοηθητικά σώματα και μονάδες. Το εκστρατευτικό σώμα το υποστήριζαν:
Μηχανοποιοί
Χειροτέχνες (σκαπανείς, γεφυροποιοί κ.λπ.)
Μεταφορείς με υποζύγια, άμαξες, σκευοφόρα
Ταχυδρόμοι
Διαβιβαστές με οπτικά σήματα
Επιμελητές σίτισης
Ταμίες

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Γιατροί
Βηματιστές (ειδικό επιτελείο για την προμελέτη και το σχεδιασμό των καθημερινών πορειών, τον προσδιορισμό των δρομολογίων της κάθε φάλαγγας, των στάσεων, των στρατοπέδων κ.λπ.).
Οι πολιορκητικές μηχανές. Ο Αλέξανδρος χρησιμοποίησε πολιορκητικούς πύργους, τοποθετημένους πάνω σε κατρακύλια ή τροχούς, σκεπασμένους με δέρματα για να προστατεύονται από τη φωτιά. Το ύψος τους ξεπερνούσε τα 50 μέτρα. Διέθεταν πολλά πατώματα, έτσι που οι βλητικές μηχανές να φτάνουν σε οποιοδήποτε μέρος του τείχους του εχθρού. Οι μηχανικοί του μπορούσαν να υποσκάψουν τα τείχη ανοίγοντας σήραγγες ή να τα γκρεμίσουν με κριούς που διέθεταν μεταλλικά κεφάλια.
Οι ίδιοι οι πολιορκητές προστατεύονταν κάτω από κινητά στέγαστρα (χελώνες). Αλλά η μεγαλύτερη στρατιωτική εφεύρεση της αρχαιότητας, η οποία χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά στην Τύρο, ήταν ο στροφαλοκαταπέλτης, ο οποίος έριχνε μεγάλα βέλη σε απόσταση μεγαλύτερη των 180 μέτρων. Αυτή η πολεμική μηχανή μπορούσε να εκτοξεύει πέτρες 30 έως 40 κιλών με σχετική ακρίβεια.
Ο Αλέξανδρος δεν χρησιμοποίησε ποτέ καταπέλτες ως πεδινό βαλλιστικό σώμα. Αντίθετα τους αξιοποιούσε στον άτακτο πόλεμο, σε πολιορκίες, πάνω σε εμπορικά πλοία για να καθαρίσει την όχθη κάποιου ποταμού από τον εχθρό.
Οι μάχες
-Μάχη του Γρανικού (Μάιος ή Ιούνιος 334 π.Χ.). Σε αυτή ο Αλέξανδρος αντιμετώπισε τον περσικό στρατό, του οποίου ηγούνταν οι σατράπες της Μ. Ασίας.
Η μάχη δόθηκε στις όχθες του ποταμού Γρανικού στη ΒΔ Μ. Ασία και στη διάρκειά της ο βασιλιάς της Μακεδονίας κινδύνευσε να σκοτωθεί. Σώθηκε χάρη στην έγκαιρη παρέμβαση του Κλείτου και με αυτή τη νίκη εξασφάλισε τα νώτα του.
-Μάχη της Ισσού (Νοέμβριος; 333 π.Χ.). Εκμεταλλευόμενος άριστα το ανάγλυφο του εδάφους (στενά περάσματα) και εφαρμόζοντας καλά οργανωμένο επιτελικό σχέδιο, έτρεψε σε φυγή τον πολυάριθμο περσικό στρατό και συνέλαβε την οικογένεια του Δαρείου, ο οποίος διέφυγε. -Πολιορκία της Τύρου (Ιανουάριος-Ιούλιος 332 π.Χ.). Ο Αλέξανδρος κατέλαβε εύκολα τις πόλεις της Φοινίκης εκτός από την Τύρο, την οποία πολιόρκησε για επτά μήνες περίπου. Η Τύρος, επειδή ήταν χτισμένη πάνω σε νησί, δυσκόλεψε ιδιαίτερα τους πολιορκητές της. Ο Αλέξανδρος κατασκεύασε με επιχωμάτωση δρόμο προς την Τύρο, πάνω στον οποίο τοποθέτησε μεγάλες πολιορκητικές μηχανές.
-Μάχη των Αρβήλων ή των Γαυγαμήλων (1η Οκτωβρίου 331 π.Χ.). Η τελευταία μάχη του Αλέξανδρου εναντίον των Περσών. Δόθηκε στην πεδιάδα των Γαυγαμήλων, κοντά στην αρχαία Νινευή. Η ήττα του Δαρείου σηματοδότησε την κατάλυση της δυναστείας των Αχαιμενιδών καθώς και τη διάλυση της Περσικής Αυτοκρατορίας. Στη συνέχεια κατέλαβε αμαχητί τη Βαβυλώνα, τα Σούσα, την πρωτεύουσα των Περσών Περσέπολη και την αρχαία πρωτεύουσα Πασαργάδες.
-Μάχη στον ποταμό Υδάσπη (Μάιος 326 π.Χ.). Στον παραπόταμο του Ινδού Υδάσπη ο Αλέξανδρος αντιμετώπισε τον ηγεμόνα της περιοχής Πώρο. Αν και αρχικά αιφνιδιάστηκε επειδή ο τελευταίος χρησιμοποιούσε τους ελέφαντες ως πολεμικές μηχανές, κατόρθωσε τελικά να εξουδετερώσει τα ινδικά στρατεύματα.
ΑΛΙΚΑΡΝΑΣΣΟΣ: Δωρική αποικία στην περιοχή της Καρίας, απέναντι από την Κω. Στην αρχαιότητα υπήρξε πρωτεύουσα της δωρικής Εξάπολης (Λίνδος, Ιαλυσός, Κάμειρος, Κως, Κνίδος). Στους κλασικούς χρόνους η πόλη απέκτησε έντονα ιωνικό χαρακτήρα. Από τον 6ο αι. π.Χ. αρχίζει η παρακμή της. Το 334 π.Χ. η πόλη καταλήφθηκε από τους Μακεδόνες και τον 1ο αι. π.Χ. περιήλθε στους Ρωμαίους. Το πιο αξιόλογο μνημείο της υπήρξε ο τάφος του ηγεμόνα Μαυσώλου (Μαυσωλείο).
ΑΛΚΑΙΟΣ: Λέσβιος λυρικός ποιητής, ο οποίος έζησε περί το 600 π.Χ. και έλαβε μέρος στις πολιτικές ταραχές της πατρίδας του, της Μυτιλήνης. Εξορίστηκε λόγω της ενεργού πολιτικής του συμμετοχής. Πέθανε σε μεγάλη ηλικία. Τα ποιήματά του είναι πολιτικά, ερωτικά, συμποτικά (προτρέπουν σε οινοποσία), ύμνοι και μυθολογικές αφηγήσεις. Ο Αλκαίος χρησιμοποιεί την αιολική διάλεκτο της πατρίδας του με ομηρικά στοιχεία.
ΑΛΚΙΒΙΑΔΗΣ Ο ΚΛΕΙΝΙΟΥ (450-404 π.Χ.): Αθηναίος πολιτικός με χαρισματική προσωπικότητα αλλά και υπέρμετρες φιλοδοξίες. Το 420 π.Χ. εκλέχτηκε για πρώτη φορά

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

στρατηγός. Η πολιτική που ακολούθησε απέβλεπε στο να αποκτήσει και πάλι η Αθήνα την ηγεμονική της θέση ανάμεσα στις άλλες πόλεις της Ελλάδας. Η επιπολαιότητά του τον οδήγησε σε μια σειρά λανθασμένων ενεργειών, ανάμεσα στις οποίες συγκαταλέγεται και η απόφαση για τη Σικελική Εκστρατεία (415 π.Χ.). Για να αποφύγει τη σχεδόν βέβαιη καταδίκη του μετά την αποδιδόμενη σε αυτόν ιερόσυλη πράξη του ακρωτηριασμού των Ερμών κατέφυγε στην Σπάρτη. Αργότερα συμφιλιώθηκε με τους Αθηναίους (411 π.Χ.) και ανέλαβε τη διεξαγωγή επιχειρήσεων κατά των Σπαρτιατών, με σημαντικότερη επιτυχία του τη νίκη στην Κύζικο (410 π.Χ.). Μετά την ήττα του στο Νότιο, κοντά στην Έφεσο (407 π.Χ.) κατέφυγε στη Φρυγία, όπου και δολοφονήθηκε από ανθρώπους του σατράπη Φαρνάβαζου.
ΑΛΚΙΜΟΣ: Ιστοριογράφος που γεννήθηκε στη Σικελία και έδρασε στα μέσα του 4ου αιώνα. Έγραψε την ιστορία της Κάτω Ιταλίας και της Σικελίας με τίτλο «Σικελικά» και τέσσερα βιβλία με τίτλο «Προς Αμύνταν», όπου προσπαθεί να αποδείξει την επίδραση που άσκησε ο Επίχαρμος στον Πλάτωνα.
ΑΛΚΜΑΝ: Χορικός ποιητής που έζησε στη Σπάρτη -καταγόταν από τις Σάρδεις- στο δεύτερο μισό του 7ου αι. π.Χ. Ένα μόνο ποίημά του διασώθηκε («Παρθένειον») πλήρες, το κύριο χαρακτηριστικό του οποίου είναι ο μύθος.
ΑΛΚΜΑΙΩΝ Ο ΚΡΟΤΩΝΙΑΤΗΣ: Γιατρός και φιλόσοφος (6ος αι. π.Χ.). Είναι ο πρώτος γιατρός στην ιστορία της παγκόσμιας ιατρικής επιστήμης, ο οποίος επιχείρησε να δώσει ορισμό της ουσίας της υγείας.
ΑΜΟΡΓΟΥ ΝΑΥΜΑΧΙΑ: Βλ. Λαμιακός Πόλεμος.
ΑΜΥΝΤΑΣ: Το όνομα αυτό φέρουν τέσσερις βασιλείς της Μακεδονίας, με πιο γνωστό τον πατέρα του Φιλίππου Β΄, Αμύντα Γ΄, ο οποίος βασίλεψε από το 393 π.Χ.(;) μέχρι το 370 π.Χ.
ΑΜΦΙΚΤΙΟΝΙΕΣ: Θρησκευτικές και πολιτικές ενώσεις πόλεων που βρίσκονταν σε περιοχές γύρω από θρησκευτικά κέντρα. Σκοπός αυτών των συνενώσεων ήταν η ειρηνική επίλυση των διαφορών τους, καθώς και η φροντίδα του ιερού. Σπουδαιότερες Αμφικτιονίες ήταν των Δελφών και της Δήλου.
ΑΜΦΙΠΟΛΗ: Πόλη της Μακεδονίας, αποικία των Αθηναίων στις εκβολές του ποταμού Στρυμόνα, η οποία ιδρύθηκε από τον Περικλή. Στη διάρκεια του Πελοποννησιακού Πολέμου οι Αθηναίοι δεν μπόρεσαν να εμποδίσουν την κατάληψή της από τους Σπαρτιάτες (424 π.Χ.). Ο Αθηναίος στρατηγός και αργότερα ιστορικός Θουκυδίδης που δεν κατόρθωσε να φτάσει έγκαιρα για να την ενισχύσει εξορίστηκε. Το 357 π.Χ. ο βασιλιάς της Μακεδονίας Φίλιππος την κατέλαβε για λογαριασμό του.
ΑΝΑΚΡΕΩΝ: Λυρικός ποιητής από την Τέω της Ιωνίας (6ος αι. π.Χ.), ο οποίος το 545 π.Χ. πήγε στην αυλή του τυράννου της Σάμου Πολυκράτη και αργότερα στην Αθήνα κοντά στον τύραννο Ίππαρχο. Ο Ανακρέων ύμνησε τη συμποτική ζωή, τον έρωτα και τις απολαύσεις. Η ποίησή του πρέπει να θεωρηθεί ως έκφραση της στιγμής και ως εκδήλωση μιας χαρούμενης κατάστασης.
ΑΝΑΞΑΓΟΡΑΣ Ο ΚΛΑΖΟΜΕΝΙΟΣ: Γεννήθηκε το 499/8 π.Χ. στις Κλαζομενές της Ιωνίας και ήρθε στην Αθήνα το 462 π.Χ. Διατηρούσε φιλικές σχέσεις με τον Περικλή και την υψηλή κοινωνία. Επειδή καταδικάστηκε για ασέβεια, αναγκάστηκε να εγκαταλείψει την Αθήνα και να καταφύγει στη Λάμψακο. Ο Αναξαγόρας αρνείται, όπως και ο Εμπεδοκλής, τη γένεση και τη φθορά των όντων. Διαφέρει από τον Εμπεδοκλή στο ότι δεν δέχεται τέσσερα αλλά άπειρα στοιχεία. Αιτία της κίνησης είναι ο νους, ο οποίος είναι το κινούν.
ΑΝΑΞΙΜΑΝΔΡΟΣ: Φιλόσοφος από τη Μίλητο. Γεννήθηκε το 610 π.Χ. περίπου και έζησε 64 χρόνια. Έθετε ως αρχή των όντων το Άπειρον. Το έργο του υπήρξε το πρώτο ελληνικό βιβλίο σε πεζό λόγο.
ΑΝΑΞΙΜΕΝΗΣ Ο ΜΙΛΗΣΙΟΣ: Φιλόσοφος που γεννήθηκε στη Μίλητο το 585/4 π.Χ. και πέθανε το 528 π.Χ.(;). Θεωρούσε ως αρχή των όντων τον αέρα και ανήγαγε τη γέννησή τους στην αραίωση και την πύκνωσή του.
ΑΝΔΟΚΙΔΗΣ: Αθηναίος ρήτορας. Γεννήθηκε το 440 π.Χ. Του αφαιρέθηκαν τα πολιτικά του δικαιώματα το 415 π.Χ. για την υπόθεση των Ερμοκοπιδών. Στη συνέχεια εξορίστηκε μέχρι το 402 π.Χ. Το 400 π.Χ. του απαγγέλθηκε κατηγορία για ασέβεια και υπεράσπισε τον εαυτό του με το λόγο «Περί των Μυστηρίων».
ΑΝΤΑΛΚΙΔΕΙΟΣ ΕΙΡΗΝΗ (Ή ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΕΙΡΗΝΗ): Υπογράφτηκε το 386 π.Χ. Ουσιαστικά την επέβαλε στις ελληνικές πόλεις ο Πέρσης βασιλιάς Αρταξέρξης - πήρε το

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

όνομά της από το Σπαρτιάτη διαπραγματευτή Ανταλκίδα. Η ειρήνη είχε για τίμημα και πάλι τις ελληνικές πόλεις της Ιωνίας. Οι όροι της ήταν οι εξής:
Η Κύπρος και οι μικρασιατικές πόλεις πέρασαν στην περσική κυριαρχία. Οι πόλεις της Ελλάδας θα έμεναν ελεύθερες και ανεξάρτητες.
Στην κυριαρχία της Αθήνας παρέμεναν πλέον μόνο η Λήμνος, η Ίμβρος και η Σκύρος.
Η Σπάρτη ορίστηκε να εποπτεύει την τήρηση της συνθήκης.
ΑΝΤΙΓΟΝΟΣ Ο ΜΟΝΟΦΘΑΛΜΟΣ: Στρατηγός του Μ. Αλεξάνδρου (384-301 π.Χ.), ιδρυτής της δυναστείας των Αντιγονιδών. Μετά το θάνατο του Μεγάλου Αλεξάνδρου έγινε κύριος όλης σχεδόν της Ασίας. Το 306 π.Χ. αυτοανακηρύχθηκε βασιλιάς. Εκστράτευσε εναντίον του κράτους του Πτολεμαίου και σκοτώθηκε στη μάχη στην Ιψό (301 π.Χ.).
ΑΝΤΙΓΟΝΟΣ Ο ΓΟΝΑΤΑΣ: Γεννήθηκε στους Γόνους της Θεσσαλίας το 319 π.Χ. και πέθανε το 240/239 π.Χ. Εγγονός του Αντίγονου του Μεγάλου και γιος του Δημήτριου του Πολιορκητή, βασίλεψε στη Μακεδονία από το 276 π.Χ. μέχρι το θάνατό του. Έπειτα από τη νίκη του επί του βασιλιά της Ηπείρου Πύρρου έγινε κύριος ολόκληρης της Ελλάδας (272 π.Χ.). Νίκησε τις συνασπισμένες δυνάμεις των Αθηναίων, των Σπαρτιατών και των Αιγυπτίων στο Χρεμωνίδειο Πόλεμο (267-261 π.Χ.). Διακρίθηκε για την αγάπη του στα γράμματα.
ΑΝΤΙΓΟΝΟΣ Ο ΔΩΣΩΝ: Βασιλιάς της Μακεδονίας (229-220 π.Χ.).
ΑΝΤΙΜΑΧΙΔΗΣ: Ένας από τους τέσσερις αρχιτέκτονες που έθεσαν τα θεμέλια του Ναού του Ολυμπίου Διός στην Αθήνα (6ος αι. π.Χ.). Οι άλλοι τρεις ήταν ο Αντιστάτης, ο Κάλλαισχρος και ο Πωρίνος.
ΑΝΤΙΟΧΟΣ: Στρατηγός του Μ. Αλεξάνδρου και αρχηγός του σώματος των τοξοτών. Με το ίδιο όνομα φέρεται και ένας στρατηγός του Φιλίππου και ο πατέρας του Σελεύκου Α΄.
ΑΝΤΙΟΧΟΣ: Όνομα 14 βασιλιάδων της Συρίας. Ο πρώτος και ίσως ο πιο σημαντικός -Αντίοχος Α΄ ο Σωτήρ, 324-261 π.Χ-, γιος του Σελεύκου Α΄, νίκησε πολλές φορές τους Γαλάτες και γι' αυτό επονομάστηκε Σωτήρ.
ΑΝΤΙΠΑΤΡΟΣ Ο ΜΑΚΕΔΩΝ (397-319 π.Χ): Μακεδόνας στρατηγός του βασιλιά Φιλίππου Β΄ και του Μ. Αλεξάνδρου αργότερα. Ορίστηκε αντιβασιλιάς κατά τη διάρκεια της απουσίας του στην εκστρατεία στην Ασία (334-323 π.Χ.). Μετά το θάνατο του Αλεξάνδρου διατέλεσε διοικητής της Μακεδονίας. Συμμετείχε στο Λαμιακό Πόλεμο (322 π.Χ.) και τοποθέτησε σε πολλές πόλεις της Ν. Ελλάδας ως άρχοντες φίλους των Μακεδόνων. Πέθανε χωρίς να ορίσει διάδοχο το γιο του Κάσσανδρο, με αποτέλεσμα να ξεσπάσει διαμάχη ανάμεσα στους διαδόχους.
ΑΝΤΙΣΘΕΝΗΣ: Φιλόσοφος από την Αθήνα, ιδρυτής της Σχολής των Κυνικών (5ος-4ος π.Χ.). Είχε δάσκαλο τον Γοργία και κατόπιν τον Σωκράτη. Μετά το θάνατο του δασκάλου του ίδρυσε φιλοσοφική σχολή στο Κυνόσαργες. Κατά μία εκδοχή από τον τόπο όπου βρισκόταν η σχολή του αλλά και από το λιτό και χωρίς φροντίδα τρόπο ζωής, ο ίδιος και οι μαθητές του ονομάστηκαν «κυνικοί». Μαθητής του υπήρξε ο Διογένης ο Σινωπεύς.
ΑΝΤΙΦΩΝ: Αθηναίος ρήτορας. Γεννήθηκε το 480 π.Χ. και πέθανε το 411 π.Χ.
Ο Πλάτωνας τον μνημονεύει ως δάσκαλο της ρητορικής. Σώθηκαν 15 από τους λόγους του.
ΑΠΕΛΛΗΣ: Ζωγράφος από την Κολοφώνα της Μ. Ασίας ο οποίος έζησε τον 4ο αιώνα π.Χ.. Διακρίθηκε ιδιαίτερα στο σχέδιο και το χρωματισμό. Εργάστηκε κυρίως στην Αθήνα. Υπήρξε ζωγράφος του Μ. Αλεξάνδρου. Πληροφορίες για τα έργα του που δεν έχουν σωθεί αντλούμε από κείμενα.
ΑΠΟΛΛΟΔΩΡΟΣ: Αθηναίος ζωγράφος (5ος αι. π.Χ.). Χαρακτηρίστηκε σκιαγράφος, γιατί πρώτος χρησιμοποίησε τη φωτοσκίαση. Παραδίδεται ότι πρώτος αυτός χρησιμοποίησε ξύλινους πίνακες, τους οποίους επίχρισε με λευκό κονίαμα. Τα εικονιζόμενα θέματα ήταν συνήθως μάχες, αλληγορίες, σκηνές καθημερινής ζωής, πορτρέτα κ.ά.
ΑΠΟΛΛΟΔΩΡΟΣ: Αθηναίος γραμματικός (180 π.Χ-109 π.Χ.), περίφημος για τις γνώσεις του. Υπήρξε μαθητής του στωικού φιλόσοφου Διογένη του Βαβυλώνιου και αργότερα του Αρίσταρχου στην Αλεξάνδρεια. Λίγο πριν πεθάνει επέστρεψε στην Αθήνα. Στο πιο σημαντικό του έργο τα «Χρονικά», αναφέρει τα πολιτικά και πολιτιστικά γεγονότα από την άλωση της Τροίας μέχρι το 144 π.Χ. Με το όνομα αυτό φέρεται και ζωγράφος του 5ου π.Χ. αιώνα, περισσότερο γνωστός ως Απολλόδωρος ο σκηνογράφος αλλά και αγγειογράφος.
ΑΡΑΤΟΣ: Στραχηγός της Αχαϊκής Συμπολιτείας, ο οποίος καταγόταν από τη Σικυώνα (276-213 π.Χ.). Διεύρυνε την επιρροή της συμπολιτείας στη μισή σχεδόν Πελοπόννησο,

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑ

προσθέτοντας στις δυνάμεις της το Άργος, την Κόρινθο και τα Μέγαρα. Είχε αντιληφθεί ότι η Ελλάδα δεν ήταν δυνατόν να αποκτήσει την ανεξαρτησία της, αν δεν ήταν ενωμένη. Στράφηκε εναντίον της Σπάρτης -η οποία ήταν έξω από τη Συμπολιτεία- την εποχή που ήταν βασιλιάς ο Κλεομένης, γιατί ανησυχούσε για την ολοένα διευρυνόμενη επιρροή της. Συμμάχησε με το βασιλιά της Μακεδονίας Αντίγονο Δώσωνα και πέτυχε τη συντριβή της Σπάρτης στη μάχη της Σελλασίας (222 π.Χ.). Στη μάχη αυτή εξουδετερώθηκε η Σπάρτη αλλά εξασθένησε και η Αχαϊκή Συμπολιτεία.
Η Μακεδονία επέβαλε μια αδύναμη επικυριαρχία πάλι στη Ν. Ελλάδα. Ο Άρατος εκτελέστηκε έπειτα από διαταγή του βασιλιά της Μακεδονίας Φίλιππου Ε΄.
ΑΡΙΣΤΑΡΧΟΣ Ο ΣΑΜΙΟΣ: Μαθηματικός και αστρονόμος (310-230 π.Χ.). Διατύπωσε πρώτος την ηλιοκεντρική θεωρία. Δεν μπόρεσε όμως να το αποδείξει και κατηγορήθηκε για αθεΐα.
ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ Ο ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ, ΑΛΩΠΕΚΕΥΣ: Αθηναίος στρατιωτικός και πολιτικός (540-468 π.Χ.) -αρχηγός της συντηρητικής παράταξης-, ο οποίος εξαιτίας του τρόπου με τον οποίο πολιτεύτηκε επονομάστηκε και Δίκαιος. Στη μάχη του Μαραθώνα ήταν ένας από τους 10 στρατηγούς. Το 484 π.Χ. εξορίστηκε στην Αίγινα από τον Θεμιστοκλή. Όταν όμως η Αθήνα αντιμετώπιζε τον περσικό κίνδυνο (480 π.Χ.), ο Αριστείδης επέστρεψε από την εξορία για να προσφέρει τις υπηρεσίες του. Η συμβολή του στη νίκη της Σαλαμίνας υπήρξε σημαντική. Ως στρατηγός συμμετείχε το 479 π.Χ. στη μάχη των Πλαταιών. Οργάνωσε την Αθηναϊκή Συμμαχία και ρύθμισε δίκαια τις συμμαχικές εισφορές. Πέθανε φτωχός το 468 π.Χ.
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ Ο ΣΤΑΓΕΙΡΙΤΗΣ: Φιλόσοφος και το καθολικότερο ίσως πνεύμα της παγκόσμιας ιστορίας. Γεννήθηκε το 384 π.Χ. στα Στάγειρα της Χαλκιδικής. Ο πατέρας του, ο Νικόμαχος, ήταν ο γιατρός του βασιλιά της Μακεδονίας Αμύντα Β΄. Δεκαπέντε ετών ήρθε στην Αθήνα και έγινε στην αρχή μαθητής και στη συνέχεια συνεργάτης του Πλάτωνα. Το 343 π.Χ. τον κάλεσε ο Φίλιππος Β΄ να γίνει δάσκαλος του νεαρού Αλέξανδρου. Το 335 π.Χ. επέστρεψε στην Αθήνα, όπου και ίδρυσε φιλοσοφική σχολή, το Λύκειον, η οποία αργότερα ονομάστηκε Περίπατος και οι οπαδοί του Περιπατητικοί. Το 323 π.Χ. έφυγε από την Αθήνα, γιατί κατηγορήθηκε για αθεΐα. Πέθανε το 322 π.Χ. στη Χαλκίδα.
Ο Αριστοτέλης θέλησε να συνθέσει ένα σύστημα στο οποίο να αίρεται η αντίθεση μεταξύ πραγματικού και πνευματικού, όπως τον εννοούσε ο Πλάτων, κόσμου. Αποδέχεται τις ιδέες ως δυνάμεις που διαμορφώνουν τα όντα και ενυπάρχουν ως είδη σε αυτά. Η συνημμένη με το είδος ύλη είναι η ουσία των όντων, τα οποία αποτελούν ένα σύνολο που διέπεται από ένα σκοπό (εντελέχεια), και συνεχώς εξελίσσεται. Το έργο του περιλαμβάνει όλες τις επιστημονικές γνώσεις της αρχαιότητας και θέτει τις βάσεις για την ανάπτυξη όλων σχεδόν των σύγχρονων επιστημών. Είναι χαρακτηριστικό ότι η επιστήμη της Λογικής, η οποία ιδρύθηκε από τον ίδιο, ελάχιστα απομακρύνθηκε από τα αρχικά διδάγματά του. Έργα: «Μετά τα φυσικά», «Περί Ουρανού», «Λογικά», «Ιστορίαι περί Ζώων», «Περί Ζώων Γενέσεως», «Ηθικά Νικομάχεια», «Πολιτικά», «Ρητορική», «Ποιητική», «Περί Γενέσεως και Φθοράς» κ.ά.
ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΗΣ: Αθηναίος κωμωδιογράφος. Γεννήθηκε το 445 π.Χ. και πέθανε ανάμεσα στο 390 και το 380 π.Χ. Γνώριζε πολύ καλά την πολιτική και πνευματική κατάσταση της εποχής του και είχε σχέσεις με πολλές προσωπικότητες. Το έργο του χωρίζεται σε τρεις περιόδους, με πιο σημαντική την τρίτη, κατά την οποία υποχωρεί το φανταστικό στοιχείο και κυριαρχούν η πικρία, ο σκεπτικισμός και η αυστηρή κριτική. Σώθηκαν 11 έργα του: «Αχαρνείς», «Ιππής», «Νεφέλαι», «Σφήκες», «Ειρήνη», «Όρνιθες», «Θεσμοφοριάζουσαι», «Λυσιστράτη», «Βάτραχοι», «Εκκλησιάζουσαι» και «Πλούτος». Ο Αριστοφάνης γράφει σε μια εποχή κατά την οποία η Αθήνα καταρρέει πολιτικά και κοινωνικά, εκφράζοντας μέσα από τα έργα του την πικρία για την παρακμή και στιγματίζοντας τη διαφθορά.
ΑΡΙΩΝ: Χορικός ποιητής του 7ου αι. ο οποίος καταγόταν από τη Μήθυμνα της Λέσβου. Περί το 600 π.Χ. βρέθηκε στην αυλή του Περίανδρου στην Κόρινθο, όπου παρουσίασε πρώτος το διθύραμβο ως μορφή καλλιτεχνικά αυτάρκη. Ταξίδεψε στην Κάτω Ιταλία και τη Σικελία. Από την αρχαιότητα ο Αρίων συνδέθηκε με τον ωραίο μύθο με το δελφίνι. Δεν σώθηκε κανένα ποίημά του.
ΑΡΚΕΣΙΛΑΟΣ: Φιλόσοφος (315 π.Χ.-241 π.Χ.) ο οποίος καταγόταν από την Πιτάνη της Αιολίδας της Μ. Ασίας και αρχηγός της Μέσης Ακαδημίας στην Αθήνα. Αρχικά ήταν μαθητής

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ e-book

του μαθηματικού Αυτολύκου, ενώ στην Αθήνα είχε δάσκαλο τον Θεόφραστο. Στην Ακαδημία γνωρίστηκε με τον Πολέμωνα και τον Κράτητα, ο οποίος ήταν τότε αρχηγός της. Μετά το θάνατο του Κράτητα ο Αρκεσίλαος έγινε αρχηγός της Μέσης Ακαδημίας. Θέλησε να ανανεώσει την πλατωνική φιλοσοφία και εισήγαγε το σκεπτικισμό.

ΑΡΡΗΦΟΡΙΟΝ: Κοντά στο Ερέχθειο ήταν το Αρρηφόριον, η κατοικία δηλαδή των Αρρηφόρων Ιερειών (οι δύο κόρες που έφεραν τον πέπλο και τα άλλα ιερά της Αθηνάς, τα άρρητα, στη γιορτή των Σκιροφοριών).

ΑΡΤΕΜΙΔΟΣ ΒΡΑΥΡΩΝΕΙΑΣ ΙΕΡΟ: Βρισκόταν κοντά στο Ναό της Νίκης και είχε σχήμα ανοιχτού Π προς την οδό των Παναθηναίων. Το κτίριο χτίστηκε ανάμεσα στο 430 και το 420 π.Χ. και ήταν θυγατρικός, κατά κάποιον τρόπο, ναός του ιερού της θεότητας στη Βραυρώνα.

ΑΡΧΕΛΑΟΣ: Βασιλιάς της Μακεδονίας και νόθος γιος του Περδίκκα Β΄. Ανέβηκε στο θρόνο το 413 π.Χ. και βασίλεψε μέχρι το 399 π.Χ. Αμέσως μετέφερε την πρωτεύουσά του από τις Αιγές στην Πέλλα. Ήταν ιδιαίτερα φιλοπρόοδος και εξαιρετικά φιλότεχνος ηγεμόνας. Κατασκεύασε πυκνό οδικό δίκτυο και στόλισε την Πέλλα με ωραία κτίρια. Κάλεσε στην αυλή του φιλοσόφους και ποιητές, ανάμεσα στους οποίους διακρίνεται ο Ευριπίδης, ο οποίος μάλιστα πέθανε στην Πέλλα.

ΑΡΧΙΛΟΧΟΣ: Ο πρώτος και ίσως ο σημαντικότερος ποιητής της λυρικής ποίησης γεννήθηκε στην Πάρο και έζησε τον 7ο αι. π.Χ. Χρησιμοποιούσε κυρίως το ελεγειακό δίστιχο και το ιαμβικό τρίμετρο. Εισήγαγε πολλές καινοτομίες στη μετρική, τη γλώσσα και τη θεματική της ιαμβικής ποίησης και άσκησε μεγάλη επίδραση στους μεταγενέστερους ποιητές.
Η ποίησή του ήταν κυρίως σκωπτική και σατιρική.

ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ Ο ΣΥΡΑΚΟΥΣΙΟΣ: Μαθηματικός και μηχανικός (287-212 π.Χ.). Υπολόγισε την τιμή του *π* με τη μέθοδο των περιμέτρων και των ισοπεριμέτρων, μελέτησε τα στερεά που παράγονται με την περιστροφή καμπυλών γύρω από τους άξονές τους κ.λπ. Σε αυτόν αποδίδονται ορισμένες εφευρέσεις, όπως η κινητή τροχαλία, ο ατέρμων κοχλίας και οι οδοντωτοί τροχοί. Ανακάλυψε τη φερώνυμο αρχή σύμφωνα με την οποία ένα σώμα που βυθίζεται στο νερό υφίσταται δύναμη κατευθυνόμενη από κάτω προς τα επάνω (άνωση), ίση με το βάρος του εκτοπιζόμενου υγρού (εύρηκα, εύρηκα). Λέγεται ότι με κάτοπτρα που είχε κατασκευάσει κατέκαψε αρκετά πλοία των Ρωμαίων, οι οποίοι πολιορκούσαν την πόλη του. Σκοτώθηκε στη διάρκεια εκείνης της πολιορκίας.

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΙ ΡΥΘΜΟΙ: Ο ιωνικός ρυθμός που επικράτησε κατά την Αρχαϊκή Περίοδο αντικατοπτρίζει την ευκινησία του ιωνικού πνεύματος. Διακρίνεται για τη χάρη, την κομψότητά του και τη μεγάλη του αγάπη για τον κάθε λογής διάκοσμο. Ο ιωνικός κίονας πατά σε βάση πάνω στην κρηπίδα και οι ραβδώσεις στην επιφάνειά του καταλήγουν σε ταινία. Το κιονόκρανο έχει τον εχίνο, ένα επίθημα που καταλήγει σε έλικες και πάνω σε αυτό τον άβακα. Πάνω από το επιστύλιο, που αποτελείται από τρεις παράλληλες ταινίες, υπάρχει η ζωφόρος, μια συνεχής ζώνη με ανάγλυφη διακόσμηση, όπου οι καλλιτέχνες είχαν τη δυνατότητα να απεικονίσουν μια πολυπρόσωπη ιστορία.
Ο δωρικός ρυθμός διαμορφώθηκε και αυτός στην Αρχαϊκή Εποχή κυρίως στην Πελοπόννησο. Εκφράζει τη δωρική βαρύτητα και λιτότητα. Είναι στέρεος ρυθμός σύμφωνα με τον οποίο ο κίονας πατά κατευθείαν πάνω στην κρηπίδα. Οι ραβδώσεις του κίονα καταλήγουν σε μυτερή γωνία. Το κιονόκρανο αποτελείται από ένα στρογγυλεμένο μέλος, τον εχίνο, και από μια τετράπλευρη πλάκα πάνω στην οποία στηρίζεται ο άβακας. Χαρακτηριστικό στο δωρικό ρυθμό είναι και το διάζωμα, που αποτελείται από πλάκες με ανάγλυφη ή ζωγραφιστή διακόσμηση, τις μετόπες, οι οποίες εναλλάσσονται με τα τρίγλυφα. Από το τέλος του διαζώματος αρχίζει η εξέχουσα στέγη του κτιρίου που σχηματίζει μπρος και πίσω το αέτωμα, ένα τριγωνικό χώρο με γλυπτές συνήθως παραστάσεις.

ΑΣΠΑΣΙΑ: Γεννήθηκε στη Μίλητο το 475 π.Χ. -είχαν είκοσι χρόνια περίπου διαφορά με τον Περικλή- και το 455 π.Χ. ήρθε στην Αθήνα ως εταίρα. Γρήγορα κατέκτησε τους Αθηναίους με την ευγλωττία, την ομορφιά και τη μόρφωσή της. Από τη στιγμή που άρχισε να συγκατοικεί με τον Περικλή το σπίτι του μεγάλου πολιτικού μετατράπηκε σε εντευκτήριο, όπου σύχναζαν όλοι οι μεγάλοι άντρες της εποχής. Η επιρροή που ασκούσε στον Περικλή καθώς και η ελευθεριάζουσα συμπεριφορά της -στις πηγές αναφέρεται ότι φιλούσε τον Περικλή δημόσια- την έκαναν στην αρχή στόχο της σάτιρας των κωμικών ποιητών και στη συνέχεια προκάλεσαν το φθόνο κάποιων κύκλων, οι οποίοι την κατήγγειλαν στα δικαστήρια για ασέβεια. Από τον

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice NetWork ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Περικλή απέκτησε ένα γιο στον οποίο έδωσε το όνομα του πατέρα του. Ο Περικλής ο Νεότερος ήταν ένας από τους Αθηναίους στρατηγούς που καταδικάστηκαν σε θάνατο και εκτελέστηκαν μετά τη ναυμαχία των Αργινουσών (406 π.Χ.). Μετά το θάνατο του μεγάλου πολιτικού η Ασπασία παντρεύτηκε έναν πλούσιο έμπορο, τον Λυσικλή. Πέθανε στην Αθήνα.
ΑΣΠΡΟΧΑΛΙΚΟ (ΣΠΗΛΑΙΟ): Θέση της Ηπείρου, κοντά στον Άγιο Γεώργιο Πρεβέζης όπου ανακαλύφθηκαν μέσα σε ένα σπήλαιο πάρα πολλά εργαλεία. Το σπήλαιο το χρησιμοποιούσαν βοσκοί και η ραδιοχρονολόγηση μας δίνει την αρχαιότερη χρονολογία πολιτιστικής φάσης που γνωρίζουμε έως τώρα για την Ελλάδα (37900 π.Χ.). Το σπήλαιο κατοικήθηκε τουλάχιστον μέχρι το 10.000 π.Χ.
Στη Νεότερη Παλαιολιθική εμφανίζεται μια ανεπτυγμένη τεχνική κατασκευής λεπίδων και κατεργασίας πυρήνων πυριτόλιθου. Μια θέση με πολύ μεγάλο επίσης ενδιαφέρον και σε αυτή τη φάση είναι η (33000 π.Χ.) θέση «Κοκκινόπηλος» του ποταμού Λούρου (Ήπειρος), στην οποία παρουσιάζεται μια πολύ πρώιμη λιθοτεχνία ειδικών λεπίδων (800 εργαλεία και απολεπίσματα). Η μεταβατική Μεσολιθική Εποχή αντιπροσωπεύεται από τη θέση Σιδάρι στην Κέρκυρα.
ΑΤΤΑΛΟΣ: Με το όνομα αυτό φέρονται τρεις βασιλιάδες της Περγάμου:
Άτταλος Α΄ ο Σωτήρ (269-197 π.Χ.), ο οποίος πολέμησε εναντίον των Γαλατών και συμμάχησε με τους Ρωμαίους για να αντιμετωπίσει τον Φίλιππο Ε΄ της Μακεδονίας. Ίδρυσε τη Βιβλιοθήκη της Περγάμου.
Άτταλος Β΄ ο Φιλάδελφος (220-138 π.Χ), γιος του προηγούμενου. Διαδέχτηκε τον αδερφό του Ευμένη Β΄ το 160 π.Χ. Ίδρυσε τη φερώνυμη Στοά στην Αθήνα.
Άτταλος Γ΄ ο Φιλομήτωρ ο Ευεργέτης (170-133 π.Χ.), ο οποίος κληροδότησε το κράτος του στους Ρωμαίους.
ΑΧΑΪΚΗ ΣΥΜΠΟΛΙΤΕΙΑ: Πολιτική ένωση πόλεων-κρατών που ιδρύθηκε το 280 π.Χ. και περιλάμβανε σχεδόν όλη την Πελοπόννησο. Είχε ανάλογη οργάνωση με την Αιτωλική Συμπολιτεία και το πολιτικό της κέντρο ήταν το Αίγιο. Η προσπάθεια να απομακρύνει τους Μακεδόνες από τη νότια Ελλάδα τελικά απέτυχε, αφού ο ηγέτης της Άρατος κάλεσε τους Μακεδόνες να τον βοηθήσουν εναντίον της Σπάρτης (222 π.Χ.). Διαλύθηκε το 146 π.Χ. από τους Ρωμαίους.
ΒΑΚΧΥΛΙΔΗΣ Ο ΚΕΙΟΣ: Λυρικός ποιητής του 5ου αι. π.Χ. από την Κίο, ανιψιός του Σιμωνίδη και αντίπαλος του Πινδάρου. Το μεγαλύτερο μέρος του έργου του που γνωρίζουμε σήμερα προέρχεται από αιγυπτιακό πάπυρο που βρέθηκε το 1896. Η προσήλωσή του στην παράδοση είναι παντού φανερή ακόμη και στις αφηγήσεις μυθικών γεγονότων. Ως αφηγητής ο Βακχυλίδης είναι επιδέξιος και ευχάριστος.
ΒΕΡΓΙΝΑ: Κωμόπολη της Ημαθίας η οποία ιδρύθηκε ουσιαστικά μετά την εγκατάσταση των προσφύγων στην περιοχή (1922). Η ύπαρξη ερειπίων ανακτόρου είναι γνωστή ήδη από το 1861 από ανασκαφές που διενήργησε ο Γάλλος αρχαιολόγος Λέον Χεουζί. Το 1937 στην περιοχή διενήργησε ανασκαφές ο καθηγητής Κ. Ρωμαίος, ο οποίος ανακάλυψε και ένα μεγάλο μακεδονικό τάφο.
Τις ανασκαφές στην περιοχή συνέχισε ο Μανόλης Ανδρόνικος, αρχικά με τη συνεργασία του Γ. Μπακαλάκη. Το 1977 ο Ανδρόνικος ανακάλυψε τρεις βασιλικούς τάφους, από τους οποίους οι δύο ήταν ασύλητοι. Σε αυτούς βρέθηκαν αντικείμενα μεγάλης ιστορικής και καλλιτεχνικής αξίας. Ο ένας από τους τάφους θεωρείται ότι ανήκει στον πατέρα του Μ. Αλεξάνδρου, Φίλιππο Β΄. Η αρχαιολογική θέση ταυτίζεται πολύ πιθανόν με την αρχαία πρωτεύουσα τους κράτους των Μακεδόνων Αιγές.
ΒΙΑΣ Ο ΠΡΙΗΝΕΥΣ: Ένας από τους επτά σοφούς της αρχαιότητας (6ος αι. π.Χ.). Γεννήθηκε στην Πριήνη της Ιωνίας και διακρινόταν για τη δικαιοσύνη και τη ρητορική του ικανότητα.
ΒΟΙΩΤΙΚΟΣ Ή ΚΟΡΙΝΘΙΑΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ: Το 395 π.Χ. η Θήβα στράφηκε εναντίον της Σπάρτης. Την ενέργειά της αυτή υποβοήθησε και ο περσικός χρυσός. Οι Θηβαίοι νίκησαν τους Σπαρτιάτες στη μάχη της Αλιάρτου στην οποία μάλιστα σκοτώθηκε και ο Λύσανδρος, ο ικανότερος ηγέτης που διέθετε εκείνη την εποχή η Σπάρτη. Οι Αθηναίοι, οι Κορίνθιοι και οι Αργεί-οι έσπευσαν να συμμαχήσουν με τους Θηβαίους. Οι σύμμαχοι ηττήθηκαν το 394 π.Χ. από τον Αγησίλαο στη μάχη της Κορώνειας στη Βοιωτία. Η έκβαση του πολέμου όμως είχε ήδη κριθεί μετά τη νίκη του περσικού στόλου υπό τον Αθηναίο ναύαρχο Κόνωνα επί των Σπαρτιατών στην Κνίδο. Οι Σπαρτιάτες έχασαν την κυριαρχία στη θάλασσα και ο περσικός

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Network ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

στόλος έκανε πάλι την εμφάνισή του στο Αιγαίο. Οι επιχειρήσεις συνεχίστηκαν στην περιοχή της Κορινθίας και τελικά ο πόλεμος έληξε με την Ανταλκίδειο Ειρήνη (386 π.Χ.).

ΒΡΥΓΟΣ: Αγγειοπλάστης και αγγειογράφος του 5ου αι. π.Χ. στην Αθήνα, καθώς και εμπνευστής του ελεύθερου τρόπου αγγειογραφίας. Ήταν θρακικής καταγωγής. Σώζονται πολλά έργα του -ενυπόγραφα-που διακρίνονται για την κίνηση, τη ζωντάνια και την άνεση της σύνθεσης. Τα θέματά του τα αντλεί από τη μυθολογία, αλλά ενδιαφέρον δείχνει και για τα βακχικά γλέντια.

ΓΟΡΓΙΑΣ Ο ΛΕΟΝΤΙΝΟΣ: Φιλόσοφος και διδάσκαλος της ρητορικής ο οποίος γεννήθηκε στους Λεοντίνους της Κάτω Ιταλίας πιθανώς το 483/2 και πέθανε το 374/3 π.Χ. Πίστευε ότι η μέγιστη δύναμη των ανθρώπων είναι η δύναμη της πειθούς.

ΓΟΡΔΙΟΝ: Παλαιά πρωτεύουσα της Φρυγίας. Βρισκόταν στη δεξιά όχθη του ποταμού Σαγγάριου και υπήρξε έδρα των βασιλέων της Φρυγίας. Στο ιερό του Δία είχε αφιερωθεί η άμαξα του μυθικού ιδρυτή της χώρας, Γόρδιου. Σύμφωνα με αρχαίο χρησμό αυτός που θα έλυνε το δεσμό που συνέδεε τον ζυγό με τον ρυμό (επίμηκες ξύλο της άμαξας, κάθετο προς τον άξονα των τροχών στον οποίο ζεύουν τα άλογα) της άμαξας θα γινόταν κύριος όλης της Ασίας.

ΓΥΛΙΠΠΟΣ: Σπαρτιάτης στρατηγός (τέλη 5ου αι. π.Χ.) ο οποίος συμμετείχε στις επιχειρήσεις εναντίον των Αθηναίων στη Σικελία. Κατάφερε να καταστρέψει τον αθηναϊκό στόλο και να αποτρέψει τη διαφυγή του αθηναϊκού εκστρατευτικού σώματος από τις Συρακούσες (414 π.Χ.).

ΔΕΙΝΑΡΧΟΣ: Ο τελευταίος από τους δέκα αττικούς ρήτορες (360-290 π.Χ.). Μέτοικος από την Κόρινθο και μαθητής του Θεόφραστου. Ανήκε στην παράταξη του Δημητρίου του Φαληρέως και μετά την πτώση εγκατέλειψε την Αθήνα. Σώθηκαν μόνο τρεις λόγοι: «Κατά Δημοσθένους», «Κατά Αριστογείτονος» και «Κατά Φιλοκλέους».

ΔΕΙΝΟΣΤΡΑΤΟΣ: Σπουδαίος μαθηματικός και γεωμέτρης του 4ου αι. π.Χ., αδερφός του Μέναιχμου. Ήταν από τους διαπρεπέστερους μαθηματικούς της εποχής του και έμεινε γνωστός στην ιστορία των μαθηματικών από τη φερώνυμη καμπύλη, την περίφημη «τετραγωνίζουσα του Δεινοστράτου», την οποία χρησιμοποίησε για να λύσει με γεωμετρικό τρόπο το πρόβλημα του τετραγωνισμού του κύκλου.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Ο ΠΟΛΙΟΡΚΗΤΗΣ: Βασιλιάς της Μακεδονίας, γιος του Αντίγονου του Μονόφθαλμου (336-282 π.Χ.). Ο πιο δυναμικός από τους επιγόνους του Μεγάλου Αλεξάνδρου. Οι κατακτητικές του διαθέσεις τον έφεραν το 307 π.Χ. στην Αθήνα όπου έγινε δεκτός ως ελευθερωτής από την κυριαρχία του Κασσάνδρου. Ίδρυσε στη Θεσσαλία την πόλη Δημητριάδα και βασίλεψε στη Μακεδονία από το 294 π.Χ. ως το 287 π.Χ. Την επωνυμία Πολιορκητής την οφείλει στην τόλμη του και στο γεγονός ότι επινόησε πολιορκητικές μηχανές.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Ο ΦΑΛΗΡΕΥΣ: Αθηναίος πολιτικός, ρήτορας και φιλόσοφος (350-283 π.Χ.), ο οποίος διορίστηκε από το βασιλιά της Μακεδονίας Κάσσανδρο κυβερνήτης της Αθήνας (317-307 π.Χ.). Συνέβαλε στην ακμή της πόλης την εποχή εκείνη επιβάλλοντας όμως μια ιδιότυπη τυραννίδα. Μετά την εκδίωξή του από τον Δημήτριο τον Πολιορκητή κατέφυγε στην Αλεξάνδρεια της Αιγύπτου και συνέβαλε αποφασιστικά στην ίδρυση της Βιβλιοθήκης. Έθεσε τις βάσεις της γραμματικής και της κριτικής φιλολογίας.

ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ Ο ΑΒΔΗΡΙΤΗΣ: Φιλόσοφος, νεότερος από τον Λεύκιππο και τον Αναξαγόρα, ο οποίος έζησε ανάμεσα στο 460 και 371/0 π.Χ. Ταξίδεψε πολύ και δέχεται ως πραγματικά όντα «άτομα και κενόν». Από αυτή την πραγματικότητα, στην οποία δεν υπάρχουν γένεση και φθορά, είναι απομακρυσμένος ο άνθρωπος. Ο Δημόκριτος ονομάζει τη γνώση μέσω των αισθήσεων «σκοτίην» και μέσω της διάνοιας «γνήσια».

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ: Αθηναίος στρατηγός στη διάρκεια του Πελοποννησιακού Πολέμου (τέλη 5ου αι. π.Χ.). Σημείωσε σημαντικές νίκες εναντίον των Λακεδαιμονίων. Απεστάλη με αθηναϊκές δυνάμεις στη Σικελία για να βοηθήσει τον Νικία. Παρά τις αρχικές επιτυχίες, τελικώς ηττήθηκε και συνελήφθη αιχμάλωτος (413 π.Χ.). Εκτελέστηκε μαζί με τον Νικία.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ Ο ΠΑΙΑΝΙΕΥΣ: Αθηναίος ρήτορας, ο μεγαλύτερος της αρχαιότητας. Γεννήθηκε το 384 π.Χ. και αυτοκτόνησε το 322 π.Χ. Μαθητής του Ισαίου, συνέγραψε δικανικούς λόγους και αγωνίστηκε με τους Φιλιππικούς και τους Ολυνθιακούς του λόγους εναντίον του βασιλιά της Μακεδονίας Φιλίππου. Έγινε ουσιαστικά ο ηγέτης της

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Network ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

αντιμακεδονικής μερίδας του αθηναϊκού δήμου. Έργα: «Υπέρ Μεγαλοπολιτών», «Υπέρ της Ροδίων Ελευθερίας», «Περί Ειρήνης», «Περί της Παραπρεσβείας», «Υπέρ Κτησιφώντος», «Περί του Στεφάνου» κ.ά.

ΔΙΟΝ: Ιερή πόλη των Μακεδόνων όπου συγκεντρώνονταν για τη λατρεία των θεών του Ολύμπου και κυρίως του Δία. Την εποχή του Αρχέλαου οργανώνονταν πανηγύρεις και σκηνικοί αγώνες προς τιμήν του Δία και των Μουσών. Ο Μ. Αλέξανδρος στόλισε την πόλη με την ονομαστή χάλκινη σύνθεση, έργο του Λύσιππου, με τους 25 εταίρους που έπεσαν στη μάχη του Γρανικού. Η πόλη άκμασε στη Ρωμαϊκή Εποχή. Παρήκμασε τον 5ο αι. μ.Χ. Οι ανασκαφές έφεραν στο φως πλουσιότατα ευρήματα που φωτίζουν όχι μόνο την ιστορία των Μακεδόνων αλλά και άγνωστες πτυχές της καθημερινής ζωής των αρχαίων Μακεδόνων.

ΔΙΟΝΥΣΙΑ: Μεγάλα ή εν άστει. Γιορτή της Αθήνας προς τιμήν του θεού Διονύσου, κατά τη διάρκεια της οποίας διεξάγονταν δραματικοί αγώνες και δινόταν η ευκαιρία στους Αθηναίους να παρακολουθήσουν θεατρικές παραστάσεις στο θέατρο του Διονύσου. Γιορτάζονταν το μήνα Ελαφηβολιώνα (Μάρτιος-Απρίλιος).

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΑΛΛΙΚΑΡΝΑΣΕΥΣ: Τύραννος των Συρακουσών (έζησε ανάμεσα στο 430 και το 367 π.Χ.). Υπήρξε σύμμαχος της Σπάρτης. Νίκησε πολλές φορές τους Καρχηδόνιους και διεύρυνε την κυριαρχία του σε ελληνικές πόλεις της Σικελίας, της Κ. Ιταλίας και στη θαλάσσια περιοχή γύρω από την Ιταλία, δημιουργώντας ένα κράτος με τεράστια ακτινοβολία στην εποχή του.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ Ο ΝΕΟΤΕΡΟΣ: Τύραννος των Συρακουσών, γιος και διάδοχος του Διονυσίου του Πρεσβύτερου, καλλιεργημένος αλλά άπειρος στα πολιτικά ζητήματα, εκδιώχθηκε δύο φορές. Οι προσπάθειες του φιλόσοφου Δίωνα να τον μεταβάλει σε υποδειγματικό μονάρχη απέτυχαν.

ΔΙΟΝΥΣΟΥ ΘΕΑΤΡΟ: Στη νότια πλευρά του ιερού βράχου της Ακρόπολης βρισκόταν το ιερό του θεού Διονύσου (β΄ μισό 6ου αι. π.Χ.). Πάνω στο ιερό αυτό χτίστηκε τον 4ο αι. π.Χ. ένας άλλος ναός μεγαλύτερων διατάσεων από τον προηγούμενο.

Το θέατρο του Διονύσου αποτελεί τμήμα του τεμένους του θεού και η ιστορία του ξεκινάει μετά το 500 π.Χ., όταν μεταφέρθηκαν εδώ οι δραματικοί αγώνες, οι οποίοι αρχικά γίνονταν στο χώρο της Αρχαίας Αγοράς. Στην αρχή το θέατρο είχε ορθογώνια μάλλον παρά κυκλική ορχήστρα και τα καθίσματα στο κοίλο ήταν πρόχειρες ξύλινες κατασκευές, όπως ξύλινη ήταν και η σκηνή. Στο Θέατρο του Διονύσου οι τρεις μεγάλοι τραγικοί, ο Αισχύλος, ο Σοφοκλής και ο Ευριπίδης, δοξάστηκαν, ενώ στο ίδιο θέατρο ο Αριστοφάνης σατίρισε τα κακώς κείμενα της αθηναϊκής πολιτείας. Ο Περικλής, ο οποίος θεωρούσε το θέατρο όχι μόνο ψυχαγωγία αλλά και σημαντική έκφραση της δημοκρατίας, φρόντισε να το στηρίξει με τα θεωρικά, δηλαδή την επιδότηση του εισιτηρίου για τις οικονομικά ασθενέστερες τάξεις, και με την κατασκευή του Ωδείου, ενός ιδιαίτερα σημαντικού κτιρίου για την προετοιμασία των παραστάσεων. Τα λίθινα καθίσματα, ένα μέρος των οποίων βλέπουμε και σήμερα, κατασκευάστηκαν στα χρόνια του ρήτορα και πολιτικού Λυκούργου (330 π.Χ.) και έφταναν μέχρι τη βάση του βράχου της Ακρόπολης. Η χωρητικότητα του θεάτρου ξεπέρασε τους 15.000 θεατές. Στα ρωμαϊκά χρόνια η σκηνή κατέλαβε μέρος από την ορχήστρα, έγινε λίθινη και το χαμηλότερο προσκήνιο διακοσμήθηκε με γλυπτές παραστάσεις. Η πρώτη σειρά καθισμάτων, που ανάγονται στον πρώτο αιώνα π.Χ., αποτελείται από μαρμάρινους θρόνους που προορίζονταν για τους ιερείς και τους άρχοντες της πόλης, οι οποίοι παρακολουθούσαν τις παραστάσεις.

ΔΙΩΝ: Πολιτικός και φιλόσοφος των Συρακουσών (409-354 π.Χ.), φίλος και μαθητής του Πλάτωνα. Αφαίρεσε την εξουσία από τον Διονύσιο το Νεότερο και έγινε ο ίδιος τύραννος της πόλης. Δολοφονήθηκε από τους δημοκρατικούς.

ΔΡΑΚΩΝ: Ο πρώτος γνωστός νομοθέτης της Αθήνας (7ος αι. π.Χ.). Ρύθμισε θέματα που σχετίζονταν με την απονομή της δικαιοσύνης, όμως οι ποινές που ορίστηκαν ήταν πολύ αυστηρές (δρακόντεια μέτρα) και γι' αυτό δεν ικανοποίησαν τους Αθηναίους.

ΕΚΑΤΑΙΟΣ Ο ΜΙΛΗΣΙΟΣ: Ιστοριογράφος (549/545-486/475 π.Χ.) ο οποίος θεωρείται πιο σημαντικός από τους πριν από τον Ηρόδοτο λογογράφους. Περιηγήθηκε πολλές χώρες και έζησε πολύ καιρό στην Αίγυπτο. Αναμείχθηκε στα δημόσια πράγματα της Μιλήτου και αντιτάχθηκε στην Ιωνική Επανάσταση κατά των Περσών γιατί πίστευε ότι οι Έλληνες της Μ. Ασίας ήταν απροετοίμαστοι για ένα τέτοιο εγχείρημα. Μετά την καταστολή της επανάστασης στάλθηκε ως πρεσβευτής στο σατράπη Αρταφέρνη και πέτυχε να δοθεί και πάλι σχετική

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

αυτονομία στις πόλεις της Ιωνίας. Σημαντικά έργα του θεωρούνται τα ακόλουθα: «Περίοδος Γης», «Περσικά» και «Γενεαλογίες».

ΕΛΕΥΣΙΝΙΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ: Γιορτή που είχε καθιερωθεί προς τιμήν της θεάς Δήμητρας και της κόρης της Περσεφόνης. Άρχιζε από την Αθήνα, από το Ελευσίνιον Ιερό της Ακρόπολης, μεταφερόταν διά της Ιεράς Οδού στην Ελευσίνα όπου και τελείωνε την έκτη ημέρα στο ιερό της Δήμητρας και της Περσεφόνης. Για τις μυστικές αυτές τελετές δεν υπάρχουν πληροφορίες, γιατί αυτοί που συμμετείχαν στα μυστήρια (μύστες) δεσμεύονταν από βαρείς όρκους για να μην αποκαλύψουν τα μυστικά τους.

ΕΜΒΟΛΙΜΑ: Τον Αύγουστο του 327 π.Χ. δόθηκε μάχη κοντά στη θέση Εμβόλιμα, στον Ινδικό Καύκασο, ανάμεσα στους Μακεδόνες του Αλεξάνδρου και σε πολυάριθμες φυλές Ινδών οι οποίες υπεράσπιζαν το φρούριο του Αόρνου. Αφού με επιχωμάτωση καλύφθηκε η μεταξύ του μακεδονικού στρατοπέδου και του φρουρίου χαράδρα διευκολύνοντας έτσι τις επιθετικές κινήσεις των πολιορκητών, τελικά το φρούριο παραδόθηκε.

ΕΜΠΕΔΟΚΛΗΣ Ο ΑΚΡΑΓΑΝΤΙΝΟΣ: Γεννήθηκε το 483 π.Χ. περίπου και πέθανε το 424/23 π.Χ. εξόριστος στην Πελοπόννησο. Έγραψε δύο φιλοσοφικά έργα: «Περί φύσεως» και «Καθαρμοί». Σύμφωνα με τον Εμπεδοκλή δεν υπάρχουν γέννηση και φθορά αλλά μόνο μείξη. Αρχή των όντων θεωρεί τέσσερα στοιχεία: πυρ, ύδωρ, γη και αέρα.

ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑΣ: Θηβαίος στρατιωτικός και διπλωμάτης με εξαιρετική μόρφωση (420-362 π.Χ.). Στη μάχη των Λεύκτρων (371 π.Χ.) κατέλυσε τη Σπαρτιατική Ηγεμονία. Τον επόμενο χρόνο ίδρυσε τη Μεγαλόπολη και επιτέθηκε εναντίον της ίδιας της Σπάρτης που υπερασπίστηκε με επιτυχία ο γηραιός Αγησίλαος. Μαζί με τον Πελοπίδα υπήρξε ο θεμελιωτής της Θηβαϊκής Ηγεμονίας. Επινόησε τη λοξή φάλαγγα. Σκοτώθηκε στη μάχη της Μαντινείας (362 π.Χ.) και μαζί του έσβησε η Θηβαϊκή Ηγεμονία.

ΕΠΙΚΟΥΡΟΣ: Φιλόσοφος από τη Σάμο και ιδρυτής φιλοσοφικής σχολής στην Αθήνα. Υπήρξε ένας από τους διακεκριμένους υλιστές φιλοσόφους. Σύμφωνα με τις απόψεις του, σκοπός της ζωής είναι η ευδαιμονία με την έννοια της πνευματικής καλλιέργειας και της πρακτικής της αρετής. Η αταραξία, η γαλήνη και η ηρεμία της ψυχής είναι το ιδανικό του ανθρώπου. Η απόλαυση των εξωτερικών αγαθών πρέπει να γίνεται με μέτρο. Από τα έργα του σώζονται λίγα αποσπάσματα.

ΕΠΙΧΑΡΜΟΣ: Ο κύριος εκπρόσωπος της δωρικής κωμωδίας, στον οποίο ο Αριστοτέλης αποδίδει την εισαγωγή ενός ενιαίου μύθου ως θεματικού πυρήνα της κωμωδίας. Έζησε το α΄ μισό του 5ου αι. π.Χ. στην Κάτω Ιταλία και τη Σικελία. Στα έργα του υπήρχαν στοιχεία της επικαιρότητας, αλλά απουσίαζαν εντελώς το πολιτικό σκώμμα και η προσωπική διακωμώδηση.

ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΧΑΛΚΟΥ: 3000/2800-1900 π.Χ. Η Πρώιμη Χαλκοκρατία χαρακτηρίζεται από την εμφάνιση τριών αυτόνομων πολιτισμών, του Πρωτοελλαδικού με κέντρο την ηπειρωτική Ελλάδα (κυρίως την ανατολική Στερεά και την Πελοπόννησο), του Πρωτοκυκλαδικού με κέντρο τις Κυκλάδες και του Πρωτομινωικού στην Κρήτη. Ο πολιτισμός που εμφανίζεται στην κυρίως Ελλάδα έχει κυρίως αγροτικό χαρακτήρα και τα πλέον σημαντικά κέντρα του εντοπίζονται στη Θράκη, τη Φωκίδα, τη Βοιωτία, την Αργολίδα και την Κόρινθο. Στην περίοδο αυτή τοποθετούνται και τα αρχαιότερα γλωσσικά ευρήματα, κυρίως τοπωνύμια σε -νθος και -σσος, που διασώθηκαν στην ελληνική γλώσσα χωρίς να είναι ινδοευρωπαϊκά. Οι Προέλληνες, οι οποίοι αποτελούν ένα μεσογειακό φύλο, αποκαλούνται από τους αρχαίους Έλληνες Πελασγοί, Τυρρηνοί, Λέλεγες, ακόμη και Κάρες.

Την Κρήτη κατά τη διάρκεια της Πρωτομινωικής Περιόδου την κατακλύζουν κύματα εποίκων κυρίως από τις Κυκλάδες και τη Μικρά Ασία και ίσως και από τη Λιβύη. Ο μινωικός όμως πολιτισμός που θα αναπτυχθεί στη συνέχεια είναι κάτι εντελώς ξεχωριστό και σε καμιά περίπτωση δεν πρέπει να ερμηνευτεί ως άθροισμα επιδράσεων. Στη διάρκεια αυτής της περιόδου εμφανίζονται στη θέση των απλών αγροτικών χωριών πρωτοαστικοί οικισμοί. Αναπτύσσεται το εμπόριο όχι μόνο με το νότιο Αιγαίο αλλά και με πιο απομακρυσμένες περιοχές, και γενικεύεται η χρήση χαραγμένων σε λίθο σφραγίδων. Οι ειδικευμένοι τεχνίτες δημιουργούν χρυσά κοσμήματα και εξαίρετα λίθινα αγγεία. Ο ταύρος αποκτά σημαντικό ρόλο στη θρησκεία.

Λίγο μετά το 2100 π.Χ. τα πρώτα ελληνικά φύλα, οι Πρωτοέλληνες, που προέρχονται από τις πεδιάδες της Σερβίας(;) και της Ουγγαρίας(;), φτάνουν στο νότιο άκρο της χερσονήσου του

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Αίμου, φέρνοντας μαζί τους ένα μικρόσωμο μάλλον άλογο και μια ιδιόμορφη αγγειοπλαστική τεχνική.
1900-1600 π.Χ. Στη Μέση Χαλκοκρατία διακρίνουμε την εξέλιξη των πολιτισμών που εμφανίστηκαν στην Πρώιμη Χαλκοκρατία (Μεσοελλαδικός, Μεσοκυκλαδικός και Μεσομινωικός Πολιτισμός).
Στην Κρήτη ο Μινωικός πολιτισμός ακμάζει στη Φαιστό, την Κνωσό, τα Μάλια και τη Ζάκρο (Παλαιοανακτορική Περίοδος), ενώ εμφανίζονται η Γραμμική γραφή ΑΔ και μια περιορισμένης χρήσης ιερογλυφική γραφή. Η κατασκευή των εντυπωσιακών ανακτόρων στις προαναφερόμενες θέσεις καταδεικνύει ότι είχε διαμορφωθεί μια νέα πολιτική και κοινωνική κατάσταση. Η πολιτική εξουσία ήταν συγκεντρωμένη σε λίγα κέντρα του νησιού, ενώ η απουσία οχύρωσης μας οδηγεί στο συμπέρασμα πως δεν υπήρχε φόβος ούτε για εξωτερικές επιθέσεις ούτε για εσωτερικές αναταραχές. Η έντονη εμπορική δραστηριότητα που χαρακτηρίζει αυτή την περίοδο φαίνεται κυρίως από τα πολλά αρχαιολογικά ευρήματα μινωικής προέλευσης που έχουν εντοπιστεί σε πολλές περιοχές του Αιγαίου, της Μικράς Ασίας, της Αιγύπτου, ακόμη και της Ιταλίας, αλλά και από αιγυπτιακής προέλευσης αντικείμενα που βρέθηκαν στην Κρήτη. Ωστόσο, λίγο πριν από το τέλος του 17ου αιώνα π.Χ. -1640 π.Χ.;- μια φοβερή έκρηξη του ηφαιστείου της Θήρας, η οποία συνοδεύεται από έντονη σεισμική δραστηριότητα, καταστρέφει τα μινωικά ανάκτορα, τα οποία θα ανοικοδομηθούν λίγο αργότερα.
Την περίοδο αυτή στην ηπειρωτική Ελλάδα οι Πρωτοέλληνες αποτελούν ένα ανώτερο στρώμα, το οποίο κυριάρχησε πάνω στους Προέλληνες. Έχουν επισημανθεί τουλάχιστον 120 οικισμοί που καλύπτουν κυρίως την ανατολική Ελλάδα (Ακρόπολη, Ελευσίνα, Κοράκου, Μυκήνες, Μάλθη, Λέρνα κ.ά.). Κύριο χαρακτηριστικό αυτών των οικισμών είναι η απομάκρυνση από τις ακτές, καθώς και η έλλειψη στις περισσότερες περιπτώσεις οχυρωματικού περιβόλου και κάποιου επιφανούς κτίσματος, στοιχείο το οποίο μας κάνει να υποθέσουμε ότι δεν υπάρχει ακόμη ισχυρή κεντρική εξουσία.
1600-1100 π.Χ. Στην Ύστερη Χαλκοκρατία ή Υστεροελλαδική Εποχή έχουμε την απόλυτη κυριαρχία του Μυκηναϊκού Πολιτισμού, αρχικά στην ηπειρωτική Ελλάδα και στη συνέχεια σε όλο το χώρο του Αιγαίου, ιδιαίτερα μετά το 1450 π.Χ., όταν εγκαθίσταται και μια μυκηναϊκή δυναστεία στην περιοχή της Κνωσού. Λίγο μετά το 1.600 π.Χ. τα μινωικά ανάκτορα ανοικοδομούνται (η παρακμή του Μινωικού Πολιτισμού σε καμιά περίπτωση δεν συνδέεται πλέον με την έκρηξη του ηφαιστείου της Θήρας, η οποία τοποθετείται από την επιστημονική έρευνα γύρω στο 1510 π.Χ.), γρήγορα όμως η Κρήτη θα βρεθεί κάτω από την κυριαρχία των Ελλήνων Μυκηναίων, οι οποίοι εκμεταλλεύτηκαν τις καταστροφές που επέφερε κάποιος ισχυρός σεισμός και που ίσως να συνοδεύτηκαν από κοινωνική αναταραχή, και κατέλαβαν το νησί. Κατά την Ύστερη Εποχή του Χαλκού στην ηπειρωτική Ελλάδα έχουμε τη μετάβαση από μια μάλλον γεωργική κοινωνία σε μια κοινωνία με κύρια χαρακτηριστικά της τον οικονομικό οργασμό και τις οικονομικές δραστηριότητες σε όλη την ανατολική Μεσόγειο. Σε αυτή την περίοδο εμφανίζεται ένα μάλλον τελειοποιημένο σύστημα συλλαβογραμματικής γραφής, η Γραμμική Β΄ η οποία καταγράφει μια πρώιμη μορφή της ελληνικής (Μάικλ Βέντρις, 1952), ενώ παράδοξο αποτελεί η εμφάνιση χρυσού στους τάφους των Μυκηνών και της Περιστεριάς, η προέλευση του οποίου δεν έχει ακόμη επαρκώς εξηγηθεί (αιγυπτιακός).
ΕΠΤΑ ΘΑΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΥ ΚΟΣΜΟΥ: Έτσι ονομάστηκαν στην αρχαιότητα τα σπουδαία για το μέγεθος και την καλλιτεχνική αξία τους οικοδομήματα. Αυτά ήταν η Πυραμίδα του Χέοπος στην Αίγυπτο, οι Κρεμαστοί Κήποι της Βαβυλώνας, ο Ναός της θεάς Άρτεμης στην Έφεσο, το άγαλμα του Δία, έργο του Φειδία, στην Ολυμπία, ο Τάφος του Μαυσώλου (Μαυσωλείο) της Αλικαρνασσού, ο Φάρος της Αλεξανδρείας και το τεράστιο χάλκινο άγαλμα στην είσοδο του λιμανιού της Ρόδου, ο περίφημος Κολοσσός.
ΕΠΤΑ ΣΟΦΟΙ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑΣ: Έζησαν στα τέλη του 7ου και στις αρχές του 6ου αι. π.Χ., διακρίθηκαν για τη σοφία και την πολιτική τους σύνεση και ήταν οι εξής: Θαλής ο Μιλήσιος, Σόλων ο Αθηναίος, Περίανδρος ο Κορίνθιος, Χίλων ο Λακεδαιμόνιος, Βίας ο Πριηνεύς, Πιττακός ο Μυτιληναίος και ο Κλεόβουλος ο Ρόδιος.
ΕΡΑΤΟΣΘΕΝΗΣ: Αλεξανδρινός μαθηματικός, αστρονόμος και φιλόσοφος (275-194 π.Χ.). Γεννήθηκε στην Κυρήνη. Υπήρξε ένας από τους πιο πολύπλευρους σοφούς της εποχής του. Στο βασικό του έργο, τα «Γεωγραφικά» υπολόγισε πρώτος την περιφέρεια της Γης. Έγραψε

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

επίσης ποιητικά έργα.
ΕΡΕΤΡΙΑ: Πόλη της Εύβοιας, η δεύτερη σε σπουδαιότητα μετά τη Χαλκίδα. Μυθικός οικιστής της, σύμφωνα με την παράδοση, ήταν ο Μάκιστος από την Ήλιδα. Την ίδρυσή της όμως τη διεκδικούσαν και οι Αθηναίοι. Το τέλος του 8ου αιώνα π.Χ. ενεπλάκη σε πόλεμο με τη Χαλκίδα για την κατοχή και τη νομή του Λιλάντιου πεδίου που βρισκόταν ανάμεσά τους. Αν και νίκησε η Χαλκίδα, η Ερέτρια ήταν η πόλη που άνθησε στη συνέχεια. Υπήρξε μεγάλο βιοτεχνικό κέντρο και ανέπτυξε το εξαγωγικό εμπόριο, όπως μαρτυρούν πολλά αγγεία που ανακαλύφθηκαν στην Κύπρο, στην Παλαιστίνη, στη Σαρδηνία και αλλού.
Η θαλάσσια ισχύς της καταδεικνύεται και από την κατοχή νησιών του Αιγαίου. Ίδρυσε μια σειρά από αποικίες στη Θράκη, αποίκησε πρώτη την Κέρκυρα και ίδρυσε στη Δύση τις Πιθηκούσες (την πρωιμότερη γνωστή αποικία στη Δύση), καθώς και άλλες αποικίες στην Ιταλία. Στη διάρκεια του 6ου αιώνα π.Χ. η Ερέτρια είχε στενούς δεσμούς με την Αθήνα. Ο Πεισίστρατος κατέφυγε εκεί εξόριστος (556 π.Χ.). Όταν ξέσπασε η Ιωνική Επανάσταση, έστειλε πέντε τριήρεις μαζί με αθηναϊκές για βοήθεια και γι' αυτό καταστράφηκε από τον Δάτη στην περσική εκστρατεία του 490 π.Χ. εναντίον της Ελλάδας. Στις ναυμαχίες του Αρτεμισίου και της Σαλαμίνας συμμετείχε στο πλευρό των Αθηναίων. Ήταν μέλος της Α΄ και αργότερα της Β΄ Αθηναϊκής Συμμαχίας. Το 198 π.Χ. υποτάχθηκε στους Ρωμαίους.
ΕΡΕΧΘΕΙΟ: Χτίστηκε ανάμεσα στο 421 και το 405 π.Χ. και είναι χωρίς αμφιβολία ένα από τα πιο ιδιόμορφα οικοδομήματα της κλασικής αρχαιότητας. Ανεγέρθηκε στη θέση όπου παλαιότερα λατρεύονταν πρωταρχικές αθηναϊκές θεότητες, όπως ο Κέκρωψ, ο Ερεχθεύς, ο Ποσειδών, ο Ήφαιστος, η Θάλασσα και η ιερή ελιά της Αθηνάς. Ο αρχιτέκτονας αντιμετώπισε το ζήτημα της λατρείας τόσο πολλών θεοτήτων και το πολυεπίπεδο του εδάφους με το χωρισμό του κυρίως οικοδομήματος σε δύο μέρη: το ανατολικό που ήταν αφιερωμένο στην Αθηνά Πολιάδα, και το δυτικό που ήταν αφιερωμένο στον Ποσειδώνα-Ερεχθέα. Στην κάθε πλευρά του κτιρίου ενσωμάτωσε μια πρόσταση, στη βόρεια και την ανατολική ιωνικού ρυθμού, ενώ τη νότια την κόσμησε με τις Καρυάτιδες. Στη δυτική πλευρά δημιούργησε τον υπαίθριο χώρο του ιερού με το ιερό της Πανδρόσου και την ιερή ελιά.
ΕΥΑΓΟΡΑΣ: Βασιλιάς της Σαλαμίνας της Κύπρου (435-374 π.Χ.). Στην αρχή ήταν σύμμαχος των Περσών, αλλά είχε ιδιαίτερα φιλικές σχέσεις με τους Αθηναίους. Κοντά του κατέφυγε ο Κόνων μετά την καταστροφή στους Αιγός ποταμούς (405 π.Χ.). Προσπάθησε στη συνέχεια να απαλλαγεί από την περσική κηδεμονία, αλλά δεν τα κατάφερε, αφού οι Αθηναίοι, δεσμευμένοι από την Ανταλκίδειο ειρήνη (386 π.Χ.), δεν μπορούσαν να τον βοηθήσουν.
ΕΥΒΟΥΛΟΣ: Αθηναίος πολιτικός (405-330 π.Χ.) που διαχειρίστηκε για χρόνια τα οικονομικά της πόλης. Είναι γνωστός γιατί κατοχύρωσε με έναν ιδιαίτερα αυστηρό νόμο τα «θεωρικά». Ο Περικλής ήταν αυτός που είχε θεσπίσει τα «θεωρικά», την καταβολή δηλαδή από το δημόσιο ταμείο ενός χρηματικού ποσού στους άπορους πολίτες για να μπορούν να παρακολουθούν τις παραστάσεις στο Θέατρο του Διονύσου. Στη διάρκεια του Πελοποννησιακού Πολέμου, και λίγο μετά, το μέτρο ατόνησε. Επανήλθε μετά το 400 π.Χ. Ο Εύβουλος για να κατοχυρώσει το θεσμό προκάλεσε ψήφισμα της Εκκλησίας του Δήμου, το οποίο όριζε ότι τα περισσεύματα του συμμαχικού ταμείου θα μοιράζονταν στο λαό ως «θεωρικά», ενώ απέκλειε οποιαδήποτε άλλη χρήση τους, ακόμη και για την άμυνα της πόλης. Ο άρχοντας που δεν θα συμμορφωνόταν με το ψήφισμα θα τιμωρούνταν με θάνατο.
ΕΥΔΟΞΟΣ: Γεννήθηκε στην Κνίδο της Μ. Ασίας το 408 π.Χ. και πέθανε στη γενέθλια πόλη του γύρω στο 350 π.Χ. Θεωρείται ένας από τους πιο σημαντικούς μαθηματικούς της αρχαιότητας. Ασχολήθηκε επίσης με την αστρονομία, τη γεωγραφία, την ιατρική και τη φιλοσοφία. Έζησε για αρκετά χρόνια στην Αθήνα, όπου και συνεργάστηκε με τον Πλάτωνα. Προώθησε σημαντικά τη θεωρία των αριθμών πέρα από την πυθαγόρεια παράδοση, αποδεικνύοντας την ύπαρξη ασύμμετρων μεγεθών και επινοώντας διάφορες τεχνικές για τη μέτρηση καμπύλων επιφανειών. Εισήγαγε τη γεωμετρία στην επιστήμη της αστρονομίας. Επιπλέον με το σύστημα των ομόκεντρων σφαιρών που επινόησε έδωσε την πρώτη συστηματική εξήγηση των κινήσεων του Ήλιου, της Σελήνης και των πλανητών.
ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ: Έλληνας μαθηματικός, πατέρας και θεμελιωτής της γεωμετρίας. Άκμασε επί Πτολεμαίου Α΄ (323-285 π.Χ.) και ίδρυσε σχολή στην Αλεξάνδρεια.
ΕΥΜΕΝΗΣ Ο ΚΑΡΔΙΑΝΟΣ (360-316 π.Χ.): Ο μόνος μη Μακεδόνας από τους επιτελείς του Αλεξάνδρου, ο οποίος καταγόταν από την Καρδία της Θράκης. Διοικητής μετά το θάνατο

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

του Αλεξάνδρου της Παφλαγονίας, της Καππαδοκίας και του Πόντου. Αγωνίστηκε εναντίον του Αντίγονου, από τον οποίο συνελήφθη και εκτελέστηκε.
ΕΥΜΕΝΗΣ Ο ΕΥΕΡΓΕΤΗΣ: Βασιλιάς της Περγάμου (263-241 π.Χ.).
ΕΥΠΟΛΙΣ: Εξαίρετος εκπρόσωπος της αρχαίας κωμωδίας (446-; π.Χ.). Το έργο του έχει τα τυπικά χαρακτηριστικά της, αλλά, όπως φαίνεται από τα σωζόμενα αποσπάσματα, το σκώμμα εναντίον προσώπων έχει ατονήσει και υπερέχει πλέον το ηθικολογικό στοιχείο. Από το έργο του σώθηκαν μόνο αποσπάσματα.
ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ: Γεννήθηκε το 485 π.Χ. στη Σαλαμίνα. Για πρώτη φορά εμφανίστηκε ως τραγικός ποιητής το 455 π.Χ. και κέρδισε την πρώτη νίκη του το 441 π.Χ. Νίκησε συνολικά τέσσερις φορές. Μεγάλο μέρος της ζωής του το έζησε στην αυλή του βασιλιά της Μακεδονίας Αρχέλαου, όπου και πέθανε το 406 π.Χ. Από τα έργα του σώθηκαν 17 τραγωδίες: «Άλκηστις», «Μήδεια», «Ιππόλυτος», «Εκάβη», «Ανδρομάχη», «Ηρακλείδαι», «Ικέτιδες», «Ηρακλής», «Τρωάδες», «Ηλέκτρα», «Ελένη», «Ιφιγένεια η εν Ταύροις», «Ίων», «Φοίνισσαι», «Ορέστης», «Ιφιγένεια η εν Αυλίδι», «Βάκχαι», και το σατυρικό δράμα «Κύκλωψ».
Στο έργο του ο Ευριπίδης ενδιαφέρθηκε περισσότερο από τους άλλους δύο τραγικούς ποιητές για τη γυναίκα. Οι ήρωές του είναι απλοί, καθημερινοί άνθρωποι, τους οποίους πολλές φορές αφήνει να βγαίνουν από τα πλαίσια του ρόλου τους και να εκφράζουν φιλοσοφικές ιδέες διαφορετικές από αυτές που ίσχυαν την εποχή του, γι' αυτό και ονομάστηκε ο «από σκηνής φιλόσοφος».
ΕΥΡΥΒΙΑΔΗΣ: Σπαρτιάτης αρχιναύαρχος του ελληνικού στόλου στις ναυμαχίες του Αρτεμισίου και της Σαλαμίνας (480 π.Χ.), όπου εκδηλώθηκε, σύμφωνα με τον Πλούταρχο, η διαφωνία του με τον Θεμιστοκλή. Στο συμβούλιο που προηγήθηκε της ναυμαχίας της Σαλαμίνας ο Ευρυβιάδης υποστήριξε ότι οι Έλληνες έπρεπε να επιδιώξουν να ναυμαχήσουν με τους Πέρσες κοντά στον ισθμό, γιατί έτσι μόνο θα είχαν κάλυψη από την ξηρά. Σε αντίθετη περίπτωση πίστευε ότι οι Έλληνες θα περικυκλώνονταν. Ο Θεμιστοκλής, ο οποίος είχε άλλη άποψη, πάντα σύμφωνα με τον Πλούταρχο, λέγεται ότι πάνω στην ένταση της διαμάχης είπε το περίφημο «άκουσον μεν πάταξον δε». Ο Ηρόδοτος όμως, ο οποίος είναι πολύ πιο κοντά στα γεγονότα, δεν αναφέρει ότι υπήρχε τόση οξύτητα στη συζήτηση εκείνη.
ΕΦΕΣΟΣ: Μία από τις μεγαλύτερες πόλεις της Μ. Ασίας απέναντι από τη Σάμο, κοντά στις εκβολές του ποταμού Καΐστρου. Στο τέλος της δεύτερης προχριστιανικής χιλιετίας αποικήθηκε από τους Ίωνες. Τον 6ο αι. π.Χ. εξελίχτηκε σε μεγάλο οικονομικό και εμπορικό κέντρο. Το 387 π.Χ. κατακτήθηκε από τους Πέρσες και το 334 π.Χ. ελευθερώθηκε από τον Μέγα Αλέξανδρο. Περιήλθε στους Ρωμαίους το 85 π.Χ. Από τα μνημεία της πόλης πιο ξακουστό υπήρξε ο ναός της Αρτέμιδος, ένα από τα επτά θαύματα του αρχαίου κόσμου.
ΕΦΙΑΛΤΗΣ Ο ΣΟΦΩΝΙΔΟΥ ([;]-461 π.Χ.): Διαπρεπής Αθηναίος πολιτικός, μεταρρυθμιστής, αρχηγός της προοδευτικής δημοκρατικής παράταξης. Ανέλαβε την αρχηγία της μετά τον εξοστρακισμό του Θεμιστοκλή (471 π.Χ.) με πολιτικό αντίπαλο του τον Κίμωνα. Ο Εφιάλτης προέβη σε μεταρρυθμίσεις που ολοκλήρωσαν τους θεσμούς της αθηναϊκής δημοκρατίας, εκμηδενίζοντας τις πολιτικές και περιορίζοντας τις δικαστικές εξουσίες του Αρείου Πάγου. Οι εξουσίες αυτές μεταφέρθηκαν στην Εκκλησία του Δήμου. Υπήρξε σκληρός αντίπαλος των αριστοκρατικών, δίκαιος και αδιάφθορος, αν και ήταν φτωχός. Δολοφονήθηκε από όργανα των αριστοκρατικών. Ο θάνατός του άνοιξε το δρόμο για την πολιτική σταδιοδρομία του Περικλή.
ΖΑΛΕΥΚΟΣ: Φιλόσοφος και νομοθέτης που έζησε και έδρασε στους Λοκρούς της Κάτω Ιταλίας. Σύμφω-να με τη νομοθεσία του (663[;] π.Χ.) οι ποινές δεν καθορίζονται από τους δικαστές αλλά από τους νόμους, αναγνωρίζεται η δυνατότητα σύναψης συμβολαίου, ιδέα αντίθετη με το δίκαιο του ισχυρότερου κ.λπ.
ΖΕΥΞΙΣ: Υπήρξε ένας από τους πιο σημαντικούς ζωγράφους της αρχαιότητας. Γεννήθηκε στην Ηράκλεια του Πόντου γύρω στο 455 π.Χ. Πολλοί ήταν οι τόποι της δραστηριότητας του ζωγράφου, όπως η Σικελία, η Κάτω Ιταλία, η Έφεσος, η Μακεδονία, η Σάμος και βέβαια η Αθήνα, στην οποία βρισκόταν ο μεγαλύτερος αριθμός των έργων του. Φημιζόταν για την πιστή αναπαράσταση της φύσης, την πιστότητα των μορφών και τα επιτυχημένα χρώματα. Κυριότερα έργα του, από τα οποία όμως δεν σώζεται κανένα ήταν: «ο Έρωτας στεφανωμένος με ρόδα», «Αμφιτρύων και Αλκμήνη», «Παιδί με σταφύλια», «ο Παν» και άλλα.
ΖΗΝΩΝ Ο ΕΛΕΑΤΗΣ: Φιλόσοφος από την Ελέα της Κάτω Ιταλίας, μαθητής του Παρμενίδη

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Network ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

(γεννήθηκε το 500 π.Χ.). Ο Ζήνων αποδεικνύει με λογική επιχειρηματολογία ότι ούτε «πολλότης» ούτε κίνηση υπάρχει. Περίφημα είναι τα «παράδοξα» του Ζήνωνα. Πιο γνωστό είναι το επιχείρημά του κατά της κινήσεως: Ο ταχύς Αχιλλέας δεν μπορεί να ξεπεράσει τη χελώνα, όταν αυτή έχει ήδη ένα προβάδισμα, γιατί το προβάδισμα θα παραμείνει. Ο Αριστοτέλης πάντως σημειώνει «Ζήνων δε παραλογίζεται».

ΖΗΝΩΝ Ο ΣΤΩΙΚΟΣ: Φιλόσοφος, καταγόμενος από το Κίτιο της Κύπρου (336-264 π.Χ.). Υπόδειγμα λιτότητας και εγκράτειας. Δίδασκε στην Αθήνα στην Ποικίλη Στοά -εξ ου και η ονομασία στωικοί. Πρωταρχική θέση στη θεωρία του κατέχει η ηθική. Δίδασκε ότι η ζωή για τον άνθρωπο έχει αξία μόνο αν απολαμβάνει ψυχική αταραξία και γαλήνη.

ΗΡΑΙΑ: Ανεξάρτητα από τους Ολυμπιακούς Αγώνες διεξάγονταν κάθε τέσσερα χρόνια μέσα στο στάδιο της Ολυμπίας τα Ηραία. Ήταν αγώνες δρόμου παρθένων προς τιμήν της Ήρας. Οι νέες αγωνίζονταν χωρισμένες σε τρεις κατηγορίες, με βάση την ηλικία τους -παιδική, εφηβική και νεανική- σε διαδρομή μήκους 500 ποδιών (160 μ.). Έτρεχαν με λυτά μαλλιά και ντυμένες με κοντό χιτώνα που άφηνε γυμνό το δεξιό ώμο ως το στήθος. Το έπαθλο για τις νικήτριες ήταν ένα στεφάνι ελιάς και ένα μερίδιο από την αγελάδα που θυσιαζόταν στην Ήρα.

ΗΡΑΚΛΕΙΔΗΣ Ο ΠΟΝΤΙΚΟΣ: Έλληνας αστρονόμος από τον Πόντο (390-322 π.Χ.), ο οποίος υποστήριξε ότι ο Ερμής και η Αφροδίτη περιστρέφονται γύρω από τον Ήλιο και όλο μαζί το σύστημα περιστρέφεται γύρω από τη Γη. Ήταν ο πρώτος που υποστήριξε ότι υπάρχει κάποια μορφή ηλιοκεντρισμού στο σύμπαν, δηλαδή ότι μερικά ουράνια σώματα περιστρέφονται γύρω από τον Ήλιο και μόνο δευτερευόντως γύρω από τη Γη.

ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ Ο ΕΦΕΣΙΟΣ: Φιλόσοφος από την Έφεσο που έδρασε γύρω στο 500 π.Χ. Επονομάστηκε «Σκοτεινός». Η αρχή των όντων, σύμφωνα με τον Ηράκλειτο, είναι το πυρ. Βασικός νόμος των όντων είναι ο «λόγος», σταθερός μέσα στην αιώνια ροή των πάντων, σύμφωνα προς τον οποίο συμβαίνουν όλα. Πίστευε ότι ο πόλεμος ήταν η κυρίαρχη και δημιουργική δύναμη στον κόσμο.

ΗΡΟΔΟΤΟΣ: Ο πατέρας της ιστορίας. Γεννήθηκε το 484 π.Χ. στην Αλικαρνασσό. Εγκατέλειψε νωρίς την πατρίδα του και άρχισε να ταξιδεύει σε όλο σχεδόν τον τότε γνωστό κόσμο. Κύριο κίνητρό του ήταν προφανώς η επιθυμία του να γνωρίσει πολλούς νέους λαούς και χώρες και να διηγηθεί άγνωστα πράγματα. Στην Αθήνα συνδέθηκε με φιλία με τον Περικλή. Μετέβη στην Κάτω Ιταλία και έγινε πολίτης της αποικίας που ίδρυσε ο Περικλής, των Θουρίων (444 π.Χ.). Πέθανε λίγο μετά το 430 π.Χ. Το έργο του ο ίδιος το ονομάζει «ιστορίης απόδεξιν». Το έγραψε για να διαφυλάξει από τη λήθη τις μεγάλες πράξεις των Ελλήνων και των βαρβάρων, κυρίως όμως για να αποκαλύψει τις αιτίες των πολέμων που έγιναν ανάμεσά τους. Το έργο του εμπεριέχει πολλές πληροφορίες από διάφορες πηγές, επί των οποίων ενίοτε ασκεί κριτική. Με τον Ηρόδοτο τίθενται οι βάσεις της επιστήμης της ιστορίας.

ΗΡΟΣΤΡΑΤΟΣ: Το 356 π.Χ. πυρπόλησε τον περίφημο Ναό της Άρτεμης στην Έφεσο. Στην ανάκριση που ακολούθησε ομολόγησε ότι το έκανε για να γίνει γνωστό το όνομά του. Οι Εφέσιοι τον καταδίκασαν σε θάνατο και αποφάσισαν να μην τον μνημονεύουν πλέον. Ο ιστορικός Θεόπομπος όμως τον αναφέρει και έτσι διασώθηκε το όνομα του Ηρόστρατου. Σύμφωνα με την παράδοση, ο ναός πυρπολήθηκε την ημέρα που γεννήθηκε ο Μέγας Αλέξανδρος.

ΗΡΩΝΔΑΣ: Σπουδαίος ποιητής του 3ου αιώνα π.Χ., ίσως από την Κω. Μέχρι το 1891 γνωρίζαμε μόνο το όνομά του, το οποίο ανέφεραν αρχαίοι συγγραφείς, όπως ο Αθηναίος και ο Στοβαίος. Εκείνη τη χρονιά βρέθηκε στην Αίγυπτο ένας πάπυρος που περιείχε οκτώ «μίμους» ή «μιμίαμβους». Οι μίμοι ήταν ένα ποιητικό είδος, συχνά διαλογικής μορφής, με το οποίο περιέγραφαν με πολύ «χιούμορ» τα ήθη των απλών ανθρώπων, αλλά δεν προσπαθούσαν να καλύψουν τις αρνητικές πλευρές τους.

ΗΣΙΟΔΟΣ: Είναι ο πρώτος ποιητής της Δύσης που αναφέρει το όνομά του, ενώ η ποίησή του έχει απόλυτα βιωματικό χαρακτήρα. Το έτος γέννησης και θανάτου του είναι άγνωστο. Είναι οπωσδήποτε μεταγενέστερος του Ομήρου και προγενέστερος του Αρχίλοχου (τέλη 8ου ή αρχές 7ου αι. π.Χ.). Γεννήθηκε και πέθανε στην Άσκρα της Βοιωτίας και θεωρείται ο κατεξοχήν εκπρόσωπος του διδακτικού έπους. Έργα του: «Έργα και Ημέραι» (όπου συμβουλεύει χάριν της ευδαιμονίας του ανθρώπου δικαιοσύνη και εργασία, και δίνει συμβουλές για τη γεωργία, το εμπόριο και τη ναυτιλία), «Θεογονία» (όπου εκθέτει τα σχετικά

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

με τα γένη, τα αξιώματα και τις περιπέτειες των θεών του ελληνικού πανθέου), «Ασπίς» κ.ά.
ΗΦΑΙΣΤΙΩΝ: Μακεδόνας στρατηγός και στενός φίλος του Μ. Αλεξάνδρου. Ήταν ένας από τους οκτώ σωματοφύλακές του.
ΘΑΛΗΣ Ο ΜΙΛΗΣΙΟΣ: Ένας από τους επτά σοφούς της αρχαιότητας. Φιλόσοφος που γεννήθηκε το 624/3 π.Χ. στη Μίλητο της Ιωνίας και πέθανε το 547/6 π.Χ. Πληροφορίες για τη ζωή του και τα ταξίδια του, και γενικότερα για τις σχέσεις του, μας δίνει ο Ηρόδοτος. Κατά τον Αριστοτέλη, η ιστορία της φιλοσοφίας αρχίζει με τον Θαλή τον Μιλήσιο, γιατί φιλοσοφία είναι «το ερωτάν περί των πρώτων αρχών και αιτίων», και ο Θαλής ήταν ο πρώτος που το έπραξε. Δέχεται ως αρχή των πάντων το ύδωρ.
ΘΑΡΥΠΟΣ: Ήταν ο πρώτος βασιλιάς των Μολοσσών της Ηπείρου και πατέρας του Αλκέτου. Έδρασε ανάμεσα στο 430 και το 390 π.Χ. Λέγεται ότι μεγάλωσε στην Αθήνα, όπου κατά την παράδοση απέκτησε την ελληνική παιδεία, την οποία και εισήγαγε στη χώρα του.
ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ Ο ΝΕΟΚΛΕΟΥΣ (528-461 π.Χ.): Αναδείχθηκε ο κορυφαίος πολιτικός και στρατιωτικός της Αθήνας στο πρώτο μισό του 5ου αιώνα π.Χ. Στο πολιτικό προσκήνιο επικράτησε μετά το θάνατο του Μιλτιάδη (489 π.Χ.). Το πολιτικό του πρόγραμμα αποσκοπούσε στην ηγεμονία της Αθήνας.
Η σταδιοδρομία του ξεκίνησε με μια σειρά έργων που στόχευαν στην αμυντική θωράκιση της Αθήνας (οχύρωση του Πειραιά-ναυπήγηση πολεμικών πλοίων νέου τύπου [τριήρης]). Με τις αποφασιστικές ενέργειές του αντιμετωπίστηκε με επιτυχία η περσική επίθεση εναντίον της Ελλάδας (480 π.Χ.). Μετά την ήττα των Περσών, παρά την αντίδραση των Σπαρτιατών, τείχισε την Αθήνα κατασκευάζοντας το βόρειο Μακρό Τείχος και ολοκλήρωσε το ναυτικό του πρόγραμμα. Οι πολιτικοί του αντίπαλοι πέτυχαν το 471 π.Χ. τον εξοστρακισμό του. Κατέφυγε στην αυλή του βασιλιά της Περσίας Αρταξέρξη, όπου και πέθανε.
ΘΕΟΓΝΗΣ Ο ΜΕΓΑΡΕΥΣ: Ποιητής από τα Μέγαρα, που έζησε γύρω στα τέλη του 6ου αιώνα π.Χ. Ένας από τους λίγους Δωριείς ποιητές που γνωρίζουμε, ήταν αριστοκρατικής καταγωγής με έντονη συνείδηση της αριστοκρατικής τοποθέτησής του. Τα ποιήματά του απευθύνονται προς ένα νέο, τον Κέρνο, και είναι κυρίως προτροπές και «γνώμαι». Χαρακτηριστικό είναι ότι οι στίχοι του Θέογνη είναι οι μόνοι μαζί με αυτούς του Πινδάρου που παραδόθηκαν μέσω της χειρόγραφης παράδοσης.
ΘΕΟΔΩΡΟΣ Ο ΓΕΩΜΕΤΡΗΣ: Μαθηματικός και πυθαγόρειος φιλόσοφος από την Κυρήνη της βόρειας Αφρικής, σύγχρονος του Σωκράτη και του Πλάτωνα (5ος-4ος αι. π.Χ.). Έμεινε για ένα χρονικό διάστημα στην Αθήνα και ίσως να υπήρξε δάσκαλος του Πλάτωνα στα μαθηματικά. Αναφέρεται σε πολλούς πλατωνικούς διαλόγους και ιδιαίτερα στον «Θεαίτητο». Για το έργο του δεν είναι γνωστά πολλά πράγματα, εκτός του ότι ασχολήθηκε με τη θεωρία των ασύμμετρων αριθμών.
ΘΕΟΚΡΙΤΟΣ: Ο πιο σπουδαίος βουκολικός ποιητής της αρχαιότητας, ο οποίος έζησε ανάμεσα στα τέλη του 4ου αιώνα π.Χ. και το πρώτο μισό του 3ου. Καταγόταν από τις Συρακούσες και ήταν πιθανόν γιος του περίφημου ιατρού Πραξαγόρα. Έζησε στην Κω, στη Σικελία, στην Αλεξάνδρεια και πέθανε στις Συρακούσες. Από το έργο του σώζονται σήμερα τριάντα ειδύλλια και 24 επιγράμματα.
ΘΕΟΠΕΤΡΑ: Σπήλαιο στην περιοχή της Καλαμπάκας Τρικάλων, όπου εντοπίστηκαν τέσσερα αποτυπώματα ανθρώπινων πελμάτων -το ένα καλυμμένο και τα υπόλοιπα γυμνά- διαφορετικών ατόμων και μάλιστα παιδιών *(homo sapiens neaderthalensis* ή *homo sapiens sapiens).* Με τη ραδιοχρονολόγηση προέκυψε ότι ανάγονται χρονικά στο 44.330 π.Χ. (1.590 χρόνια και άνω). Το συγκεκριμένο σπήλαιο διαστάσεων 24x30 μέτρων αποτελεί τη μόνη προϊστορική θέση του ελλαδικού χώρου όπου υπάρχει αλληλουχία των επιχώσεων από τη Μέση και την Ανώτερη Παλαιολιθική Εποχή, στη Μεσολιθική και τη Νεολιθική. Ανάμεσα στα ευρήματα ξεχωρίζουν εργαλεία, κεραμικά, αγγεία, ειδώλια, τράπεζες προσφορών και κυρίως ένα χρυσό δακτυλιόσχημο περίαπτο της Νεολιθικής Εποχής.
ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΣ: Μαθητής του Αριστοτέλη (372-287 π.Χ.) και διευθυντής του Λυκείου μετά την αποχώρηση του δασκάλου του. Έτρεφε πολύ μεγάλο ενδιαφέρον για το φυτικό κόσμο και το 320 π.Χ. έγραψε ένα έργο με περιγραφές 550 φυτών. Ήταν το πρώτο συστηματικό έργο βοτανικής.
ΘΕΣΠΗΣ: Αθηναίος δραματικός ποιητής και εισηγητής του τραγικού τρόπου (6ος αι. π.Χ.). Εισήγαγε στην τραγωδία τον πρώτο υποκριτή, τη χρήση του προσωπείου και των ψιμυθίων,

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

και επινόησε τον πρόλογο και τη ρήσιν (απαγγελία).
ΘΕΩΝ: Μαθηματικός που έζησε στο β΄ μισό του 4ου αι. μ.Χ στην Αλεξάνδρεια. Πατέρας της περίφημης φιλοσόφου Υπατείας. Σώζονται υπομνήματά του στον Άρατο, τον Ευκλείδη και τον Πτολεμαίο.
ΘΕΩΡΙΚΑ: Καθιερώθηκαν από τον Περικλή, ο οποίος πρόσφερε έτσι σε όλους τους Αθηναίους τη δυνατότητα να παρακολουθούν τις παραστάσεις δράματος. Ήταν δηλαδή ένα είδος δωρεάν εισιτηρίου για τους οικονομικά ασθενέστερους πολίτες, επειδή ο Περικλής πίστευε στη μεγάλη μορφωτική αξία του θεάτρου.
ΘΗΒΑ: Σημαντική πόλη της Βοιωτίας, από τις πιο σπουδαίες της Ελλάδας. Πρόδρομος πόλη της Θήβας θεωρείται η Καδμεία, την οποία, σύμφωνα με την παράδοση, έχτισε ο Κάδμος. Υπάρχουν πολλοί μύθοι γι' αυτή, αφού η παράδοση τη συνδέει με την οικογένεια των Λαβδακιδών. Το πολίτευμα στην αρχή ήταν βασιλεία και στα αρχαϊκά χρόνια τιμοκρατικό. Κατείχε ηγετικό ρόλο στο Κοινό των Βοιωτών (520 π.Χ.), μια αμυντική συμμαχία εναντίον των Αθηναίων και των Θεσσαλών. Η αντιπαλότητα με την Αθήνα, που υποστήριζε τους Πλαταιείς, ήταν έντονη στη διάρκεια του 5ου αιώνα π.Χ. Δεν πήρε μέρος στους Περσικούς Πολέμους και πολλοί Θηβαίοι μήδισαν, και γι' αυτό το λόγο τιμωρήθηκαν μετά το τέλος των πολέμων.
Στον Πελοποννησιακό Πόλεμο οι Θηβαίοι απέτυχαν να αποσπάσουν τις Πλαταιές από την Αθήνα, ενώ στη Σικελική Εκστρατεία βοήθησαν τους Συρακούσιους εναντίον των Αθηναίων. Στα τέλη του 5ου αιώνα π.Χ. οι σχέσεις ανάμεσα στους Σπαρτιάτες και στους Θηβαίους ψυχράθηκαν. Έγιναν εχθρικές όταν ο Σπαρτιάτης Φοιβίδας κατέλαβε το 383 π.Χ. χωρίς αιτία την Καδμεία και εγκατέστησε σπαρτιατική φρουρά. Λίγο αργότερα ο Πελοπίδας εκδίωξε τους Σπαρτιάτες και με τον Επαμεινώνδα θεμελίωσαν τη Θηβαϊκή Ηγεμονία (371 π.Χ.). Ο θάνατος των δύο αυτών σημαντικών Θηβαίων είχε ως αποτέλεσμα την κατάρρευση της Θηβαϊκής Ηγεμονίας. Το 338 π.Χ. στη μάχη της Χαιρώνειας ηττήθηκαν από τους Μακεδόνες και το 335 π.Χ. ο Μέγας Αλέξανδρος την κατέστρεψε. Καταλήφθηκε οριστικά από τους Ρωμαίους το 87 π.Χ. (Σύλλας).
ΘΗΡΑΜΕΝΗΣ: Αθηναίος πολιτικός. Εργάστηκε για την ανατροπή του δημοκρατικού πολιτεύματος το 411 π.Χ., οπότε οι ολιγαρχικοί, με επικεφαλής τον Πείσανδρο, μεταβίβασαν τις εξουσίες της Εκκλησίας του Δήμου σε 5.000 εύπορους πολίτες, ενώ τη Βουλή την αντικατέστησαν με 400, επίσης δικούς τους ανθρώπους. Θεωρητικός αυτής της «μεταστάσεως», όπως ονομάζεται η συγκεκριμένη πολιτειακή αλλαγή, ήταν ο Αντιφώντας. Αργότερα ο Θηραμένης, όταν κατάλαβε ότι το καθεστώς ήταν ετοιμόρροπο, άρχισε να προσεγγίζει τους δημοκρατικούς. Στη συνέχεια όμως επέβαλε μαζί με άλλους το καθεστώς των τριάκοντα (οι Αθηναίοι τον αποκαλούσαν κόθορνο [υπόδημα των ηθοποιών που ταιριάζει το ίδιο καλά στο αριστερό και στο δεξί πόδι] γι' αυτές τις οβιδιακές μεταμορφώσεις του). Επειδή ήταν μάλλον μετριοπαθής, κατηγορήθηκε από τον Κριτία και καταδικάστηκε σε θάνατο. Ήπιε κώνειο το 403 π.Χ.
ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ Ο ΑΛΙΜΟΥΣΙΟΣ: Ο μεγαλύτερος ιστορικός της αρχαιότητας. Γεννήθηκε το 460 π.Χ. στο δήμο Αλιμούντος της Αττικής και πέθανε το 396 π.Χ.(;).
Εκλέχτηκε στρατηγός το 424 π.Χ. και, επειδή δεν κατόρθωσε να αποτρέψει την κατάληψη της Αμφίπολης από το Σπαρτιάτη στρατηγό Βρασίδα, εξορίστηκε στη Σκαπτή Ύλη της Θράκης, όπου και παρέμεινε μέχρι το 404 π.Χ. Εκεί συνέγραψε την ιστορία του Πελοποννησιακού Πολέμου από το 431 μέχρι το 411 π.Χ., οπότε και διακόπτεται απότομα η συγγραφή του. Στο έργο του επιδιώκει την ανεύρεση της αλήθειας και γι' αυτό χρησιμοποιεί αυστηρά επιστημονική μέθοδο. Το έργο του χωρίζεται σε οκτώ βιβλία, κατά την εξιστόρηση ακολουθεί τη χρονολογική διαίρεση σε θέρη και χειμώνες και διακρίνεται για την καταπληκτική πρωτοτυπία του. Μεγάλο ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι δημηγορίες, δηλαδή λόγοι πολιτικών και στρατιωτικών αντρών οι οποίοι εκφωνήθηκαν στη διάρκεια του πολέμου. Την περιγραφή του Πελοποννησιακού Πολέμου μετά το 411 π.Χ. εξιστορούν ο Κράτιππος, ο Θεόπομπος και ο Ξενοφώντας.
ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ Ο ΜΕΛΗΣΙΟΥ ΑΛΩΠΕΚΕΥΣ: Αθηναίος πολιτικός (480-410 π.Χ.), αρχηγός των ολιγαρχικών μετά το θάνατο του Κίμωνα (449 π.Χ.). Καταγόταν από το γένος των Φιλαϊδών, στο οποίο ανήκαν επίσης ο Κίμωνας και ο ιστορικός Θουκυδίδης. Ο Θουκυδίδης ήταν προικισμένος πολιτικός, με οξύ και οργανωτικό πνεύμα. Κατόρθωσε να

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

οργανώσει τους ολιγαρχικούς της Αθήνας σε μια συγκροτημένη αντιπολίτευση απέναντι στον Περικλή, η οποία ήταν αρκετά αποτελεσματική, περιορίζοντας έτσι την ικανότητα του Περικλή να πείθει τους Αθηναίους. Κατάφερε μάλιστα κάποια στιγμή να τον απογυμνώσει από άξιους συνεργάτες με τις συνεχείς κατηγορίες που εκτόξευε εναντίον τους. Εξορίστηκε όμως το 443 π.Χ. και η παράταξη του σχεδόν διαλύθηκε. Όταν επανήλθε έπειτα από δέκα χρόνια ανασύνταξε τους οπαδούς του και ακολουθώντας την παλιά τακτική του απομόνωσε τον Περικλή από όλους σχεδόν τους συνεργάτες και φίλους του (Φειδία, Αναξαγόρα, Ασπασία). Παρά τη φιλολακωνική του στάση, υπήρξε αδιάλλακτος απέναντι στα Μέγαρα και την Κόρινθο, πόλεις συμμαχικές με τη Σπάρτη, επιταχύνοντας έτσι την έκρηξη του Πελοποννησιακού Πολέμου.

ΘΡΑΣΥΒΟΥΛΟΣ: Αθηναίος πολιτικός και στρατιωτικός (τέλος 5ου και αρχές 4ου αι. π.Χ.). Αρχηγός των δημοκρατικών, εξορίστηκε από τους Τριάκοντα Τυράννους και κατέφυγε στη Θήβα, από όπου μαζί με άλλους εξόριστους Αθηναίους αποκατέστησε τη δημοκρατία στην Αθήνα (403 π.Χ.).

ΘΡΗΣΚΕΙΑ: Σύμφωνα με την επικρατούσα άποψη, η ελληνική θρησκεία προήλθε από την ανάμειξη θρησκευτικών πεποιθήσεων και πρακτικών των νεοαφικνούμενων ελληνόφωνων λαών και των αυτοχθόνων κατοίκων, οι οποίοι συχνά αναφέρονται ως «Πελασγοί». Κεφαλή του πανθέου των ελληνόφωνων λαών ήταν ο ινδοευρωπαϊκός θεός του ουρανού, ο οποίος είναι γνωστός με πολλά ονόματα, όπως Ζευς (Ελλάδα), Dyaus (Ινδία) και Jupiter (Ρώμη). Ο Ησίοδος και ο Όμηρος τοποθέτησαν την κατοικία των πιο σημαντικών θεοτήτων στον Όλυμπο, αλλά δεν ήταν αυτοί που διατύπωσαν για πρώτη φορά τη συγκεκριμένη άποψη. Ο Ησίοδος προχώρησε στην καταγραφή των οικογενειακών δεσμών μεταξύ των θεοτήτων, ωστόσο δεν αποκλείεται μερικές από αυτές να τις επινόησε. Στην αρχαϊκή περίοδο εμφανίστηκαν τα διάφορα μυστήρια, τα οποία εξασφάλιζαν μια περισσότερο προσωπική σχέση με το θείο και λιγότερο απόμακρη από ό,τι η λατρεία των περισσότερων θεών του Ολύμπου. Στην ίδια εποχή ανάγονται και οι διάφορες θρησκευτικού χαρακτήρα εορτές που εξέφραζαν την κοινωνική διάσταση της θρησκείας. Παράλληλα με την επίσημη θρησκεία της πόλης άνθησε και η λαϊκή θρησκεία. Οι χωρικοί λάτρευαν τις πανταχού παρούσες θεότητες της φύσης, όπως ο αρκαδικός τραγόμορφος θεός Πάνας και οι νύμφες, είτε αυτές κατοικούσαν σε πηγές (Ναϊάδες) είτε σε δέντρα (Δρυάδες) είτε ακόμη και στη θάλασσα (Νηρηίδες).
Το δωδεκάθεο σε σύντομο διάστημα έγινε σύμφυτο με την απόλυτη τάξη, συνενώνοντας με έναν πολύ εμπνευσμένο τρόπο την κοσμική αρμονία με ένα καθορισμένο λατρευτικό πρότυπο. Συγκεκριμένα οι δώδεκα θεοί είναι:

- Ο Ζευς, ο αφέντης και πατέρας των θεών. Βασίλεψε στον ουρανό και σε όλα τα ατμοσφαιρικά φαινόμενα. Η δύναμή του ξεπερνούσε τη δύναμη όλων των άλλων θεών μαζί. Σύμβολά του ήταν η αιγίδα, ο κεραυνός, ο αετός, η βελανιδιά [Ζευς <*dieu-s (ινδοευρωπαϊκός τύπος) «ο λαμπερός, ο φωτεινός»].
- Η Ήρα, σύζυγος του Δία, θεά προστάτιδα των γάμων και των γεννήσεων. Σύμβολά της ήταν ο κρίνος, η αγελάδα και το παγόνι [αβέβαιη ετυμολογία].
- Ο Απόλλωνας, γιος του Δία και της Λητώς, θεός του φωτός, της προφητείας, της ποίησης και της μουσικής. Έσπερνε αλλά και θεράπευε επιδημίες. Σύμβολά του ήταν η δάφνη, το τόξο, η λύρα και το δελφίνι [αβέβαιη ετυμολογία].
- Ο Ερμής, γιος του Δία και της Μαίας, θεός των ρητόρων και των εμπόρων. Αγγελιοφόρος των θεών και ψυχοπομπός. Σύμβολό του το κηρύκειο [Ερμής<έρμαξ, έρμαιον «σωρός από λίθους» σημάδια δρόμων ή τάφων].
- Η Αθηνά, κόρη του Δία, θεά της σοφίας, των τεχνών και της ειρήνης. Σύμβολά της ήταν η ασπίδα, το δόρυ, η ελιά και η κουκουβάγια [πιθανόν προελληνική λέξη].
- Η Άρτεμη, κόρη του Δία και της Λητώς, θεά των ζώων, των φυτών και του κυνηγιού. Σύμβολά της ήταν φυτά και ζώα [Άρτεμις <άρταμις, «φονεύς»(;)].
- Η Αφροδίτη, που γεννήθηκε από τα γεννητικά όργανα του Ουρανού τα οποία είχε πετάξει στη θάλασσα ο Κρόνος, θεά του έρωτα και της ομορφιάς. Σύμβολά της ήταν ο κύκνος και το περιστέρι [σχετίζεται με τη σημιτική θεά της γονιμότητας και του έρωτα Αστέρτη].
- Ο Ποσειδώνας, αδερφός του Δία, θεός της θάλασσας και των υδάτων. Έκανε να ξεπηδούν οι πηγές, δάμαζε άλογα και ταύρους. Σύμβολά του ήταν η τρίαινα και το άλογο [Ποσειδών<πόσις (=σύζυγος)+Δα (-γα, γαία, γη)].

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

- Ο Ήφαιστος, γιος της Ήρας και του Δία, κύριος της φωτιάς και των ηφαιστείων. Σιδηρουργός και μάγος. Σύμβολό του ήταν το αμόνι [Ήφαιστος < ανερμήνευτο].
- Ο Άρης, γιος του Δία και της Ήρας, θεός του πολέμου. Σύμβολό του ήταν ο γύπας [Άρης<άρη, αρός «εκδικητής, τιμωρός»].
- Η Εστία, θεά της οικίας και της οικογενειακής ζωής [Εστία<Vesta(;)].
- Η Δήμητρα, αδερφή του Δία, θεά της γεωργίας και της γονιμότητας. Σύμβολά της ήταν το στάχυ και η παπαρούνα [Δήμητηρ<Δα(=γη)+μήτηρ].

ΙΒΙΚΟΣ: Λυρικός-χορικός ποιητής από το Ρήγιο της Κάτω Ιταλίας. Έζησε γύρω στο 600 π.Χ. στην αυλή των τυράννων της Σάμου. Αν και έγραψε χορικά ποιήματα, από τους μεταγενέστερους θεωρείται ερωτικός ποιητής.

ΙΕΡΟΙ ΠΟΛΕΜΟΙ: Το 600 π.Χ. άρχισε στους Δελφούς ο πρώτος Ιερός Πόλεμος (σύμφωνα με άλλους ιστορικούς ο πόλεμος αρχίζει το 590 π.Χ.). Η προσπάθεια της γειτονικής πόλης Κρίσας να επέμβει στις υποθέσεις του ιερού αποτελεί και την αιτία της σύγκρουσης ανάμεσα στην Κρίσα και τις δυνάμεις της Αμφικτιονίας. Τελικά, έπειτα από σχεδόν δεκαετή αγώνα, η πόλη καταστράφηκε, οι κάτοικοί της εξοντώθηκαν και το Κρισαίον Πεδίον περιήλθε στη δικαιοδοσία του ιερού. Το 448 π.Χ. έγινε ο δεύτερος Ιερός Πόλεμος για τον έλεγχο του Μαντείου των Δελφών.

Το 356 π.Χ. άρχισε ο τρίτος Ιερός Πόλεμος εξαιτίας της άρνησης των Φωκέων να καταβάλουν το πρόστιμο που τους είχαν επιβάλει οι Αμφικτίονες. Οι Φωκείς κατέλαβαν τους Δελφούς και η Ελλάδα χωρίστηκε σε δύο στρατόπεδα. Αυτή την εμφύλια διαμάχη εκμεταλλεύτηκε ο Φίλιππος της Μακεδονίας για να γίνει ρυθμιστής των πολιτικών πραγμάτων στην κεντρική Ελλάδα.

ΙΚΤΙΝΟΣ: Ίσως ο πλέον φημισμένος αρχιτέκτονας του 5ου αι. π.Χ. υπήρξε ο πιο στενός συνεργάτης του Φειδία. Η δράση του είναι απόλυτα ενταγμένη στη σπουδαία άνθηση της αρχιτεκτονικής, όπως και όλων των τεχνών, που σημειώνεται στους κλασικούς χρόνους. Έργα του συναντώνται και σε περιοχές μακριά από την Αθήνα, όπως στο Ναό του Επικούριου Απόλλωνος στις Βάσσες της Φιγάλιας και το Τελεστήριο στην Ελευσίνα. Το πιο γνωστό του έργο είναι ασφαλώς ο Παρθενώνας, τον οποίο κατασκεύασε σε συνεργασία με τον Καλλικράτη. Σπάνια η πνευματικότητα και η ιδεολογία μιας εποχής αποτυπώθηκε με τέτοιον ανεξίτηλο τρόπο όπως στην περίπτωση του Παρθενώνα.

ΙΛΙΑΣ (ΙΛΙΑΔΑ): Ένα από τα ομηρικά έπη (το άλλο η Οδύσσεια). Αποτελείται από 16.000 περίπου στίχους και χωρίζεται σε 24 ραψωδίες. Ο τίτλος, ο οποίος εμφανίζεται για πρώτη φορά στον Ηρόδοτο, δηλώνει ότι είναι το έπος του Ιλίου (=Τροίας). Θέμα της αποτελεί η εξιστόρηση των γεγονότων του τελευταίου έτους του Τρωικού Πολέμου. Η δράση καλύπτει 51 μέρες, από τις οποίες οι δύο είναι μέρες μάχης. Το τμήμα αυτό του πολέμου καθορίζεται από τη «μήνιν του Αχιλλέως». Ο ήρωας προσβλήθηκε από την ενέργεια του Αγαμέμνονα να του αρπάξει τη Βρισηίδα, η οποία του είχε δοθεί ως γέρας. Αποχωρεί μαζί με τους Μυρμιδόνες από τη μάχη, ενώ η μητέρα του, η Θέτις, αποσπά την υπόσχεση του Δία ότι οι Αχαιοί θα ηττώνται μέχρι να λάβει ικανοποίηση ο γιος της. Ένα προσωπικό κίνητρο θα τον επαναφέρει αργότερα στη μάχη, ο φόνος του αγαπημένου του φίλου Πατρόκλου από τον Έκτορα -γιος του βασιλιά της Τροίας Πριάμου-, ο οποίος τον οδηγεί σε συμφιλίωση με τον Αγαμέμνονα. Με νέο οπλισμό, τον οποίο κατασκευάζει ο Ήφαιστος, ο Αχιλλέας ορμά στη μάχη και σκοτώνει τον Έκτορα σε μονομαχία. Το έπος τελειώνει με επιτάφιους αγώνες προς τιμή του Πατρόκλου και με τη συνάντηση Αχιλλέα και Πριάμου, στον οποίο παραδίδεται το πτώμα του Έκτορα για να ταφεί (βλ. επίσης Όμηρος, Ομηρικό Ζήτημα, Οδύσσεια).

ΙΝΔΙΚΗ ΘΑΛΑΣΣΑ (ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ Μ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ, 326 π.Χ.): Το φθινόπωρο του 326 π.Χ. ξεκίνησε μία από τις ναυτικές περιπέτειες του Μ. Αλεξάνδρου, ο περίπλους της Ινδικής Θάλασσας.

Στη θαλάσσια αυτή επιχείρηση χρησιμοποιήθηκε καινούργιος στόλος, ο οποίος ναυπηγήθηκε στις όχθες του Υδάσπη όταν ο Αλέξανδρος διαπίστωσε ότι δεν μπορούσε να συνεχίσει την εκστρατεία του ανατολικότερα μετά τις αντιδράσεις των στρατιωτών του. Μακεδόνες τεχνίτες κατασκεύασαν 30 τριακόντορους και 50 ημιολίες. Τα πλοία αυτά θα χρησίμευαν για τη συνοδεία και την προστασία του κύριου σώματος της νηοπομπής που μετέφερε τα στρατεύματα, και αριθμούσαν, σύμφωνα με τον Αρριανό, 1.800 περίπου. Σκοπός του περίπλου της Ινδικής Θάλασσας όπως τον προσδιορίζει ο Αρριανός (Ινδική 32,10), ήταν να

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Network ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

επισκεφθούν κατά τον παράπλου παραλίες, λιμάνια, νησίδες, αν σχηματίζεται κάποιος κόλπος να τον διαπλεύσουν, καθώς και τις παραθαλάσσιες πόλεις, και να περιπλεύσουν ολόκληρη τη χώρα, είτε εύφορη είτε έρημη.
Ο Νέαρχος, που ορίστηκε αρχηγός του στόλου ήταν γιος του Ανδροτίμου και είχε γεννηθεί στην Κρήτη. Ωστόσο, πολύ νωρίς πήγε στην Αμφίπολη, σημαντική πόλη της Μακεδονίας. Το Νοέμβριο του 326 π.Χ. απέπλευσε η τεράστια αυτή αρμάδα. Πλοηγός και κυβερνήτης στη βασιλική τριακόντορο ορίστηκε ο Ονησίκριτος από την Αστυπάλαια. Τον εφοδιασμό ανθρώπων και πλοίων ανέλαβε ο Κορίνθιος Ευαγόρας, ο γραμματέας του στόλου, όπως ονομάστηκε.
Οι δυσκολίες στο ταξίδι ήταν αρκετές. Μία από αυτές αντιμετώπισαν οι κυβερνήτες των πλοίων στη συμβολή των ποταμών Υδάσπη και Ακεσίνη, όπου διέταξαν τα ερετικά να κωπηλατούν με μεγάλη δύναμη και να βγάλουν τα πλοία από τα στενά μέρη για να μην ανατραπούν από τη δίνη των κυμάτων. Παρ' όλα αυτά, οι ζημιές ήταν μεγάλες στο στόλο. Στη συνέχεια ακολούθησαν το ρεύμα του Ινδού και έφτασαν στα Πάταλα. Από αυτό το σημείο ο Αλέξανδρος με τα πιο ταχύπλοα, ακολουθώντας το δεξιό βραχίονα του ποταμού, ταξίδεψε προς τη θάλασσα. Γυρίζοντας στα Πάταλα, ο Αλέξανδρος με μεγάλο τμήμα του στρατού του πήρε το δρόμο του γυρισμού, που υπήρξε το δυσκολότερο μέρος της εκστρατείας του. Με τους στρατηγούς Ηφαιστίωνα και Λεοννάτο επικεφαλής του στρατού προχώρησε προς τη Δύση με κατεύθυνση τα Σούσα. Ο Νέαρχος, επικεφαλής του στόλου, ξεκίνησε τον περίπλου της Ινδικής τον Οκτώβριο του 325 π.Χ., αφού προηγουμένως πρόσφερε θυσίες στο Σωτήρα Δία.
Ο στόλος του περιέπλευσε τις ακτές της χώρας των Αραβιτών, των Ωρειτών, της Γεδρωσίας, της Καρμανίας και της Περσίας. Ταξίδευε περισσότερο τη νύχτα για ν' αποφεύγει τον καύσωνα της μέρας. Σταματούσε για ανεφοδιασμό σε νερό ή τρόφιμα, για ανάπαυση, επισκευή ή ανανέωση πληρωμάτων. Στη χώρα των Ωρειτών αντιμετώπισε τους ντόπιους κατοίκους στις εκβολές του Τομήρου ποταμού, τους αιφνιδίασε με το σχέδιό του και τους νίκησε. Σε ένα λιμάνι της Γεδρωσίας, τα Κώφαντα, βρήκε αλιείς που χρησιμοποιούσαν πλοιάρια σε κακή κατάσταση και κωπηλατούσαν με πρωτόγονο τρόπο, ενώ στην περιοχή των Κοίζων στη Γεδρωσία ήρθε αντιμέτωπος με φάλαινες. Στις εκβολές του ποταμού Άναμη, στα Νεόκαμα της Καρμανίας όπου προσορμίστηκε ο στόλος, ο Νέαρχος και κάποιοι άντρες του προχώρησαν στα μεσόγεια και συνάντησαν τον Αλέξανδρο, ο οποίος δυσκολεύτηκε να τους αναγνωρίσει από τα μακριά μαλλιά και γένια. Ύστερα ο στόλος συνέχισε το ταξίδι του περνώντας από σειρά λιμανιών που κατέγραψε ο Νέαρχος στο ημερολόγιό του. Από τις εκβολές του Ευφράτη κατευθύνθηκε στον Πασιτίγρητα (σημ. Καρούν) και από εκεί στο Συλαίο, με σκοπό να συναντήσει τον Αλέξανδρο στα Σούσα. Εκεί ο ναύαρχος παρέδωσε σώο το στόλο στο βασιλιά και τιμήθηκε από αυτόν με χρυσό στεφάνι.
ΙΠΠΙΑΣ: Ο μεγαλύτερος γιος του Πεισίστρατου. Τον διαδέχτηκε στην εξουσία το 527 π.Χ. Έπειτα από τη δολοφονία του αδερφού του Ιππάρχου από τους τυραννοκτόνους Αρμόδιο και Αριστογείτονα το 514 π.Χ., έδειξε ιδιαίτερη σκληρότητα και γι' αυτό εξορίστηκε το 510 π.Χ. Βρήκε καταφύγιο στους Πέρσες, τους οποίους συνόδευσε στην πρώτη τους εκστρατεία εναντίον της Ελλάδας το 490 π.Χ. Λέγεται ότι αυτός υπέδειξε την παραλία του Σχοινιά ως την πλέον κατάλληλη για μάχη στην περιοχή της Αττικής. Ενώ επέστρεφε στην Περσία πέθανε στη Λήμνο.
ΙΠΠΑΡΧΟΣ: Περίφημος αστρονόμος που γεννήθηκε στη Νίκαια της Βιθυνίας (190 π.Χ.). Τις αστρονομικές του παρατηρήσεις τις πραγματοποίησε στη Ρόδο, όπου και πέθανε το 120 π.Χ. Συνέταξε τον πρώτο κατάλογο από 1.080 αστέρες, που αποτέλεσε τη βάση της αστρονομίας των Αράβων και του Μεσαίωνα. Ανακάλυψε επίσης και τελειοποίησε πολλά αστρονομικά όργανα, όπως τον αστρολάβο.
ΙΠΠΟΔΑΜΟΣ: Αρχιτέκτονας από τη Μίλητο (5ος αιώνας π.Χ.). Θεωρείται ο πατέρας της πολεοδομίας, γιατί πρώτος αυτός άρχισε να χτίζει μια πόλη σύμφωνα με προχαραγμένο σχέδιο. Εφάρμοσε τις ιδέες του στη Μίλητο, στους Θουρίους αλλά και στον Πειραιά, όπου τον κάλεσε ο Περικλής. Ο Αριστοτέλης γράφει γι' αυτόν: «Εύρε την των πόλεων διαίρεσιν και τον Πειραιά κατέτεμε».
ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ Ο ΚΩΟΣ ή ΜΕΓΑΣ: Ο μεγαλύτερος και επιφανέστερος ιατρός της αρχαιότητας. Γεννήθηκε το 460 π.Χ. και πέθανε σε μεγάλη ηλικία (90 ετών;) στη Λάρισα της

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NetWORK ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Θεσσαλίας. Θεωρείται ο δημιουργός της επιστημονικής ιατρικής. Συστηματοποίησε την έρευνα για τον ανθρώπινο οργανισμό και πέτυχε την απαλλαγή της ιατρικής από τον εμπειρικό και ιερατικό της χαρακτήρα. Ό «Νόμος» και ο «Όρκος» του Ιπποκράτη είναι δικά του έργα.
ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ Ο ΧΙΟΣ: Σπουδαίος Έλληνας μαθηματικός, σύγχρονος του Σωκράτη. Θεωρούνταν πρόδρομος του Ευκλείδη και δημιουργός της γεωμετρίας του κύκλου. Ασχολήθηκε κυρίως με τα προβλήματα του τετραγωνισμού του κύκλου και του διπλασιασμού του κύβου.
ΙΠΠΟΝΙΚΟΣ: Γιος του Καλλείου και της Ελπινίκης, αδερφής του Κίμωνα, ήταν πολιτικός στην Αθήνα του 5ου αιώνα π.Χ. Θεωρούνταν ο πιο πλούσιος από τους Αθηναίους της εποχής του, αλλά φημιζόταν για τη μεγάλη του φιλαργυρία. Διετέλεσε στρατηγός.
ΙΠΠΩΝΑΞ: Λυρικός και σατυρικός ποιητής του 6ου αιώνα π.Χ.. Γεννήθηκε στην Έφεσο και έζησε στις Κλαζομενές. Θεωρείται ο δημιουργός της παρωδίας, ενώ έγραψε και ηθογραφικά ποιήματα με θέματα από τον καθημερινό βίο των πιο λαϊκών στρωμάτων. Διασώθηκαν εκατό περίπου αποσπάσματα ποιημάτων του.
ΙΣΑΙΟΣ: Αθηναίος λογογράφος (τέλη 5ου αι. π.Χ. έως αρχές 4ου αι. π.Χ.). Δάσκαλος του Δημοσθένη. Έγραψε πολλούς λόγους, από τους οποίους σώθηκαν 11 που αναφέρονται σε υποθέσεις κληρονομικού δικαίου.
ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ: Αθηναίος ρήτορας. Γεννήθηκε το 436/5 π.Χ. και πέθανε το 338 π.Χ. Σπουδαίος ρήτορας και λογογράφος. Ίδρυσε σχολή ρητορικής. Οι λόγοι του είναι πολιτικοί, επιδεικτικοί και δικανικοί. Στον «Πανηγυρικόν» εκφράζει την ιδέα μιας πανελλήνιας ένωσης κατά των βαρβάρων. Έργα: «Ευαγόρας», «Αρχίδαμος», «Περί Ειρήνης», «Παναθηναϊκός» κ.ά.
ΙΦΙΚΡΑΤΗΣ: Αθηναίος στρατηγός του 4ου αιώνα π.Χ. Εισήγαγε μεταρρυθμίσεις στον αθηναϊκό στρατό και οργάνωσε τα ελαφρά σώματα των πελταστών. Οι πελταστές ήταν οπλίτες που κρατούσαν την «πέλτη», μικρή στρογγυλή ασπίδα. Ο ελαφρός οπλισμός τούς έδινε μεγάλη ευελιξία στις εκ του «συστάδην» μάχες».
ΙΨΟΥ ΜΑΧΗ: Στην Ιψό της Φρυγίας δόθηκε το 301 π.Χ. η κρισιμότερη μάχη ανάμεσα στους διαδόχους του Μεγάλου Αλεξάνδρου. Οι νικητές μοιράστηκαν το απέραντο κράτος του και ίδρυσαν ανεξάρτητα βασίλεια, που τα κυβέρνησαν αυτοί και οι διάδοχοί τους, οι οποίοι ονομάστηκαν Επίγονοι.
ΙΩΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ (500-494 π.Χ.): Οι ιωνικές πόλεις πλήρωναν φόρο υποτέλειας στο Μεγάλο Βασιλέα, ο οποίος τις τελευταίες δεκαετίες είχε διαδεχτεί το βασιλιά Κροίσο της Λυδίας στο ρόλο του επικυρίαρχου της περιοχής. Ο τύραννος της Μιλήτου Αρισταγόρας επαναστάτησε κατά της περσικής κυριαρχίας. Οι πρώτες επιτυχίες έφεραν τους επαναστάτες μπροστά στις Σάρδεις. Η περιορισμένη όμως βοήθεια από τη μητροπολιτική Ελλάδα γρήγορα τους οδήγησε στην πρώτη τους ήττα από τους Πέρσες στην Έφεσο. Το τέλος της επανάστασης ήρθε με τη συντριβή του στόλου τους στη ναυμαχία της Λάδης (495 π.Χ.) και στην καταστροφή της Μιλήτου (494 π.Χ.).
ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ: Στενός συνεργάτης του Ικτίνου στην ανέγερση του Παρθενώνα, θεωρείται ο αρχιτέκτονας του μεγαλύτερου αμυντικού έργου που κατασκευάστηκε στην Αθήνα του Περικλή, του Νοτίου Μακρού Τείχους. Με αυτό συμπληρώθηκε η οχύρωση της πόλης των Αθηνών, αλλά και του επινείου της, του Πειραιά, το οποίο αναπτύχθηκε ιδιαίτερα εκείνη την περίοδο. Ο Καλλικράτης επίσης σχεδίασε και επέβλεψε τις εργασίες ανέγερσης του Ναού της Αθηνάς Νίκης (Απτέρου).
ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΙΔΑΣ: Ναύαρχος των Λακεδαιμονίων στον Πελοποννησιακό Πόλεμο. Ήταν γνωστός για την πίστη του στην ειρήνη και διακήρυσσε ότι, όταν θα επέστρεφε στη Σπάρτη, θα προσπαθούσε να συμφιλιώσει τις δύο μεγάλες πόλεις της Ελλάδας. Δεν πρόφτασε να γυρίσει διότι σκοτώθηκε στη ναυμαχία των Αργινουσών, στην οποία νίκησαν οι Αθηναίοι.
ΚΑΛΛΙΝΟΣ Ο ΕΦΕΣΙΟΣ: Ο παλαιότερος ελεγειακός ποιητής που γνωρίζουμε. Έζησε τον 7ο αι. π.Χ. και ήταν πιθανώς σύγχρονος του Αρχίλοχου. Έγραψε πολεμικές ελεγείες.
ΚΑΛΛΙΞΕΝΟΣ: Αθηναίος δημαγωγός που έδρασε στη διάρκεια του Πελοποννησιακού Πολέμου. Εισηγήθηκε την τιμωρία των στρατηγών που είχαν νικήσει στις Αργινούσες, γιατί δεν είχαν περισυλλέξει τους νεκρούς ναύτες και οπλίτες λόγω της θαλασσοταραχής. Αργότερα οι Αθηναίοι τον καταδίκασαν, αλλά δραπέτευσε. Του δόθηκε αμνηστία και γι' αυτό γύρισε στην Αθήνα. Πέθανε μέσα στη γενική καταφρόνια, όπως μας πληροφορεί ο Ξενοφώντας.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ: Η Καλλιρρόη ήταν η πιο αξιόλογη πηγή της αρχαίας Αθήνας. Από την εποχή του Πεισίστρατου και των επιγόνων του είχε διαμορφωθεί σε οικοδόμημα με εννιά κρουνούς (εννεάκρουνος). Από αυτή την πηγή έπαιρναν οι κοπέλες νερό για να κάνουν το γαμήλιο λουτρό τους, ενώ οι νέοι πάγωναν το κρασί τους. Είναι πολύ πιθανόν και άλλες κρήνες σε διαφορετικές περιοχές των Αθηνών να πήραν την ονομασία «εννεάκρουνος». Μία από αυτές ήταν και η Καλλιρρόη. Η ακριβής θέση της δεν είναι γνωστή. Κατά την Τουρκοκρατία οι κοπέλες της Αθήνας έπαιρναν νερό για τη γιορτή του Αϊ-Γιάννη του Κλύδωνα από μια πηγή που βρισκόταν κοντά στην κοίτη του Ιλισού, μπροστά από την εκκλησία της Αγίας Φωτεινής. Οι Αθηναίοι εκείνης της εποχής την ονόμαζαν Καλλιρρόη. Είναι βέβαιο λοιπόν ότι η σημερινή οδός Καλλιρρόης πήρε την ονομασία της από αυτή την πηγή.

ΚΑΛΛΙΣΘΕΝΗΣ: Μαθητής και ανιψιός του Αριστοτέλη, ο οποίος συνόδευσε το θείο του στην Πέλλα όταν κλήθηκε από τον Φίλιππο να διδάξει τον Αλέξανδρο. Καταγόταν από την Όλυνθο της Χαλκιδικής. Ακολούθησε τον Αλέξανδρο στην εκστρατεία του κατά των Περσών ως επίσημος ιστοριογράφος. Δεν δίστασε να ψέξει τον Αλέξανδρο όταν εκείνος αξίωσε να τον προσκυνούν σαν θεό οι Μακεδόνες. Για τη στάση του αυτή κατηγορήθηκε για συνωμοσία και θανατώθηκε(;) το 327 π.Χ.

ΚΑΡΥΑΤΙΔΕΣ: Οι έξι περήφανες κόρες με τις έξοχες εσθήτες που υποβαστάζουν με το κεφάλι τους τη νοτιοδυτική παράσταση του Ερεχθείου είναι σύγχρονες της κατασκευής του ναού. Το Ερέχθειο δεν είναι το μοναδικό κτίριο όπου ο αρχιτέκτονας χρησιμοποίησε ως αρχιτεκτονικό μέλος ένα άγαλμα κόρης. Στους Δελφούς (θησαυροί Κνιδίων και Σιφνίων), στα Δίδυμα της Μικράς Ασίας, στην Κωνσταντινούπολη διασώζονται και σήμερα ωραία δείγματα αυτού του είδους. Από τις Καρυάτιδες του Ερεχθείου μία μεταφέρθηκε στο Βρετανικό Μουσείο μαζί με τα υπόλοιπα γλυπτά που απέσπασε από τον Παρθενώνα ο Έλγιν.

ΚΑΣΣΑΝΔΡΟΣ Ο ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΣ Γιος του Μακεδόνα στρατηγού Αντίπατρου, μετά το θάνατο του οποίου βρέθηκε σε διαμάχη για το θρόνο με τον Πολυσπέρχοντα, ο οποίος είχε διοριστεί επίτροπος του κράτους το 319 π.Χ. από τον πατέρα του. Το 317 π.Χ. κυριάρχησε στην Αθήνα και το 308 π.Χ. επέβαλε την κυριαρχία του σε όλη την Ελλάδα. Από το 307-304 π.Χ. διεξήγαγε πόλεμο εναντίον του Αντίγονου και του γιου Δημήτριου. Το 298 π.Χ. προσπάθησε ανεπιτυχώς να καταλάβει την Κέρκυρα.

ΚΙΜΩΝ Ο ΜΙΛΤΙΑΔΟΥ (506-450 π.Χ.): Αθηναίος στρατιωτικός και πολιτικός, αρχηγός μετά το 476 π.Χ. των αριστοκρατικών. Εκλεγόταν ως στρατηγός από το 476 έως το 461 π.Χ. Στο πολιτικό του πρόγραμμα επιδίωξε τη φιλία με τη Σπάρτη και τη συνέχιση του επιθετικού πολέμου εναντίον των Περσών. Πέτυχε σημαντικές νίκες εναντίον των Περσών, με σπουδαιότερη αυτή στον Ευρυμέδοντα ποταμό (467 π.Χ.), ενώ ενίσχυσε το γόητρο της Αθήνας πείθοντας πολλές πόλεις να μπουν στην Αθηναϊκή Συμμαχία. Το 461 π.Χ. εξορίστηκε. Ανακλήθηκε το 453 π.Χ., ασχολήθηκε κυρίως με την εξωτερική πολιτική και πέτυχε πενταετή ανακωχή με τη Σπάρτη. Η τελευταία σπουδαία πράξη της ζωής του ήταν η αντιπερσική εκστρατεία στην Κύπρο (450 π.Χ.). Στην πολιορκία του Κιτίου τραυματίστηκε θανάσιμα.

ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ (570-500 π.Χ.): Ο θεμελιωτής της Αθηναϊκής Δημοκρατίας. Καταγόταν από την οικογένεια των Αλκμεωνιδών. Έζησε εξόριστος για πολύ μεγάλο διάστημα εξαιτίας της αντίθεσής του προς το τυραννικό καθεστώς του Πεισίστρατου και των Πεισιστρατιδών. Οι πολιτειακές μεταρρυθμίσεις που πρότεινε το 508 π.Χ. τον έκαναν αγαπητό στην πλειονότητα των κατοίκων της Αττικής και το 507 π.Χ. ανέλαβε την εξουσία. Οι μεταρρυθμίσεις του ολοκληρώθηκαν το 504 π.Χ.(;). Αντικαθιστώντας το παλιό σύστημα των τεσσάρων φυλών οργάνωσε τους Αθηναίους σε δέκα φυλές: Ερεχθηίς, Αιγηίς, Πανδιονίς, Λεοντίς, Ακαμαντίς, Οινηίς, Κεκροπίς, Ιπποοθοωντίς, Αιαντίς, Αντιοχίς.

Ο Κλεισθένης ίδρυσε τη Βουλή των Πεντακοσίων, με 50 βουλευτές από κάθε φυλή. Επειδή δεν πληρώνονταν και ήταν πολύ δύσκολο να αφήσουν τις δουλειές τους, η Βουλή διαιρέθηκε σε δέκα τμήματα εργασίας. Οι πενήντα βουλευτές του κάθε τμήματος αντιπροσώπευαν για το 1/10 του έτους -36 ημέρες-τους υπόλοιπους συναδέλφους τους (το έτος υπολογιζόταν στις 360 ημέρες). Στη διάρκεια αυτών των ημερών οι βουλευτές διέμεναν και τρέφονταν στο πρυτανείο, ονομάζονταν πρυτάνεις, η φυλή πρυτανεύουσα, η περίοδος των 36 ημερών πρυτανεία και ο επικεφαλής τους επιστάτης των πρυτάνεων.

Η εξουσία της Βουλής ήταν νομοθετική (προβουλευτική), εκτελεστική και δικαστική. Πάνω από όλα όμως η Βουλή ήταν η εποπτεύουσα αρχή των λειτουργιών του κράτους. Ωστόσο,

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

κυρίαρχο σώμα ήταν η Εκκλησία του Δήμου, στην οποία συμμετείχαν όλοι οι Αθηναίοι πολίτες. Ψήφιζε νόμους και αποφάσιζε για τον πόλεμο, για ζητήματα εξωτερικής πολιτικής κ.λπ.
Μεγάλο μέρος της δικαστικής εξουσίας μεταβιβάστηκε στο λαό μέσω του δικαστηρίου της Ηλιαίας, όπου μπορούσε να καταφύγει οποιοσδήποτε πολίτης αμφισβητούσε τις αποφάσεις των αρχόντων. Κατά τα άλλα, εξακολούθησαν να υπάρχουν οι Εννέα Άρχοντες και ο Άρειος Πάγος με περιορισμένες εξουσίες.
Σπουδαίο ρόλο άρχισαν να διαδραματίζουν οι Δέκα Στρατηγοί, οι οποίοι ήταν οι μοναδικοί άρχοντες που δεν κληρώνονταν, αλλά κάθε χρόνο εκλεγόταν ένας από κάθε φυλή. Ο Κλεισθένης για να προστατέψει την πολιτεία από τυχόν προσπάθειες επιβολής τυραννικού πολιτεύματος θεσμοθέτησε τον οστρακισμό. Οι Αθηναίοι πολίτες είχαν το δικαίωμα να εξορίζουν για δέκα χρόνια, ύστερα από ψηφοφορία η οποία διεξαγόταν με όστρακα, όποιον θεωρούσαν επικίνδυνο για τη δημοκρατία.
ΚΛΕΙΤΟΣ: Μακεδόνας αξιωματικός του Μ. Αλεξάνδρου. Στη μάχη στο Γρανικό ποταμό έσωσε τη ζωή του Μακεδόνα βασιλιά, από τον οποίο στη συνέχεια δολοφονήθηκε στη διάρκεια συμποσίου στη Μαρακάνδα (Σαμαρκάνδη), επειδή αντέδρασε στην αξίωση του Αλεξάνδρου να τον προσκυνούν.
ΚΛΕΟΒΟΥΛΟΣ: Ένας από τους επτά σοφούς της αρχαιότητας. Γεννήθηκε στη Λίνδο της Ρόδου και έδρασε ανάμεσα στον 7ο και τον 6ο αιώνα π.Χ.
Ήταν τύραννος στη Λίνδο και ανακαίνισε το ναό της Αθηνάς. Σύγχρονος και φίλος του Σόλωνα, έγραψε έπη και επιγράμματα. Τα πιο γνωστά αποφθέγματά του είναι τα παρακάτω: «Παν μέτρον άριστον», «ηδονής κράτει», «νουν ηγεμόνα ποιού».
ΚΛΕΟΜΒΡΟΤΟΣ Α΄: Βασιλιάς της Σπάρτης (380-371 π.Χ.). Σκοτώθηκε στη μάχη των Λεύκτρων εναντίον των Θηβαίων (371 π.Χ.).
ΚΛΕΟΜΕΝΗΣ Α΄: Βασιλιάς της Σπάρτης (525-488 π.Χ.). Σπουδαίος πολιτικός και στρατιωτικός άντρας, ο οποίος βοήθησε τους Αθηναίους να απαλλαγούν από τον τύραννο Ιππία, εκθρόνισε το συμβασιλέα του Δημάρατο και περιήλθε σε ρήξη με τους Εφόρους. Φυλακίστηκε γι' αυτό και πιθανώς δολοφονήθηκε στη φυλακή από τους αντιπάλους του.
ΚΛΕΟΜΕΝΗΣ Β΄: Ο μακροβιότερος βασιλιάς της Σπάρτης. Βασίλεψε από το 369 μέχρι το 309 π.Χ.
ΚΛΕΟΜΕΝΗΣ Γ΄: Βασιλιάς της Σπάρτης, γιος του Λεωνίδα, συμβασιλέα του Άγη Δ΄. Στην εποχή του η Σπάρτη γνώρισε την παλιά της δόξα. Αναμόρφωσε τα συσσίτια και το στρατό, μοίρασε γη στους ακτήμονες Σπαρτιάτες και επανέφερε τον αυστηρό τρόπο ζωής των νέων. Έκανε πολλούς πολέμους, αλλά ηττήθηκε στη μάχη της Σελλασίας (περιοχή της Λακωνίας) το 222 π.Χ. από τους Μακεδόνες (Αντίγονος Δώσων). Κατέφυγε στην Αλεξάνδρεια, όπου και αυτοκτόνησε.
ΚΛΕΩΝ Ο ΚΛΕΑΙΝΕΤΟΥ: Διάσημος Αθηναίος δημαγωγός, βυρσοδέψης, αρχηγός της φιλοπόλεμης δημοκρατικής μερίδας, αντίπαλος του Περικλή μέσα στην παράταξη. Μετά το θάνατο του Περικλή ανέλαβε την αρχηγία της δημοκρατικής παράταξης και προσπάθησε να εξοντώσει δικαστικά τους αντιπάλους του. Η πολιτική του δυσαρέστησε ιδιαίτερα τους συμμάχους της Αθήνας και οδήγησε σε αποστασίες (αποστασία της Μυτιλήνης). Η επιτυχία του στη Σφακτηρία εναντίον των Σπαρτιατών ισχυροποίησε τη θέση του στην πολιτική σκηνή της Αθήνας. Απέρριψε κάθε προσπάθεια συνδιαλλαγής με τη Σπάρτη. Σκοτώθηκε το 422 π.Χ. στην Αμφίπολη πολεμώντας τους Σπαρτιάτες με αρχηγό τον Βρασίδα, ο οποίος επίσης σκοτώθηκε στην ίδια μάχη.
ΚΟΔΡΟΣ: Μυθικός βασιλιάς της Αθήνας. Στη διάρκεια της βασιλείας του η πόλη κινδύνεψε από τους Δωριείς. Ο χρησμός του Μαντείου των Δελφών έλεγε ότι η Αθήνα θα κυριευτεί, εκτός αν σκοτωθεί ο βασιλιάς της. Τότε ο Κόδρος μεταμφιέστηκε σε φτωχό αγρότη, πήγε στο στρατόπεδο των Δωριέων, τους προκάλεσε και εκείνοι τον σκότωσαν. Οι Δωριείς αποχώρησαν από το φόβο μήπως νικηθούν και η Αθήνα σώθηκε. Ύστερα από αυτή τη θυσία οι Αθηναίοι κατήργησαν τη βασιλεία, γιατί έκριναν ότι κανείς δεν θα ήταν άξιος να διαδεχτεί τον Κόδρο.
ΚΟΝΩΝ: Αθηναίος στρατηγός που η δράση του εντοπίζεται στα χρόνια του Πελοποννησιακού Πολέμου. Αρχηγός του στόλου στη ναυμαχία στους Αιγός Ποταμούς (405 π.Χ.), όπου και αιχμαλωτίστηκε ο αθηναϊκός στόλος. Κατέστρεψε το ναυτικό των Σπαρτιατών

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

στην Κνίδο το 394 π.Χ. συμμαχώντας με τους Πέρσες. Στη συνέχεια λεηλάτησε τα παράλια της Λακωνικής και της Μεσσηνίας και ύψωσε ξανά τα τείχη της Αθήνας.
ΚΟΡΑΞ Ο ΣΥΡΑΚΟΣΙΟΣ: Πολιτικός και ρήτορας, ο οποίος θεωρείται θεμελιωτής της έντεχνης ρητορείας (5ος αι. π.Χ.). Έργα: «Τέχνη».
ΚΟΡΙΝΘΟΣ: Σπουδαία πόλη της αρχαιότητας, που στην αρχή ονομαζόταν Εφύρα. Την ίδρυσαν οι Αιολείς. Σύμφωνα με την παράδοση, ιδρυτής της ήταν ο Σίσυφος. Στη συνέχεια πέρασε στα χέρια των Δωριέων. Η σπουδαία γεωγραφική θέση της καθόρισε και την ιστορική της πορεία. Η ευμάρειά της συνδέθηκε με το εμπόριο, στην ανάπτυξη του οποίου συνέβαλε ο αποικισμός. Στη διάρκεια του Β΄ αποικισμού ίδρυσε αποικίες στη Σικελία, την Κέρκυρα, τη Λευκάδα, την Αμβρακία, την Επίδαμνο και την Απολλωνία στις ακτές της Αδριατικής και την Ποτίδαια στη Χαλκιδική. Διέθετε δύο σπουδαία λιμάνια, τις Κεχρεές στα ανατολικά και το Λέχαιο στα δυτικά και κατόρθωσε να επιβάλει την κυριαρχία της στο εμπόριο προϊόντων από τις πόλεις της Μικράς Ασίας προς το Ιόνιο και την Ιταλία. Για να διευκολύνει τη γρήγορη μεταφορά των προϊόντων, ο Περίανδρος κατασκεύασε το Δίολκο, λιθόστρωτο δρόμο, που ένωνε τα δύο λιμάνια, πάνω στον οποίο έσυραν τα πλοία από το ένα λιμάνι στο άλλο. Από τον 9ο αιώνα π.Χ. και μέχρι το 748 π.Χ. στην Κόρινθο κυβέρνησαν βασιλείς της οικογένειας των Βακχιαδών, ενώ στη συνέχεια επιβλήθηκε ολιγαρχία από τα μέλη της ίδιας οικογένειας. Το 657 π.Χ. ο Κύψελος ανέτρεψε τους Βακχιάδες και εγκαθίδρυσε τυραννίδα δημιουργώντας μια ιδιότυπη δυναστεία τυράννων, τους Κυψελίδες, οι οποίοι κυβέρνησαν μέχρι το 584 π.Χ. Την εποχή των Κυψελιδών η πόλη γνώρισε σημαντική ανάπτυξη, που στηρίχτηκε κυρίως στην αποικιακή τους πολιτική και στις εσωτερικές μεταρρυθμίσεις. Δημιούργησαν πολλά και σημαντικά εργαστήρια κεραμικής, καθιέρωσαν τα Ίσθμια και έχτισαν ναούς και σπουδαία δημόσια κτίρια στην πόλη. Στην Κόρινθο κατασκευάστηκαν οι πρώτες τριήρεις. Από τα μέσα του 6ου αιώνα π.Χ. η ανάπτυξη της Αθήνας έπληξε το κορινθιακό εμπόριο, εκτοπίζοντας τα προϊόντα των κορινθιακών εργαστηρίων από τις αγορές. Το γεγονός αυτό υπήρξε η αιτία της αντιπαλότητας ανάμεσα στις δύο πόλεις, τουλάχιστον μέχρι τον 4ο αιώνα π.Χ., και βέβαια μία από τις αιτίες του Πελοποννησιακού Πολέμου. Η Κόρινθος διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο μέχρι το 146 π.Χ., οπότε καταστράφηκε ολοκληρωτικά από τους Ρωμαίους στρατιώτες του στρατηγού Μόμμιου. Στο έδαφός της έγινε η τελευταία μάχη που σφράγισε την τύχη της αρχαίας Ελλάδας (μάχη της Λευκόπετρας).
ΚΟΡΟΙΒΟΣ Ο ΗΛΕΙΟΣ: Νικητής στο «στάδιον δρόμον» στους πρώτους καταγραμμένους Ολυμπιακούς Αγώνες της αρχαιότητας (776 π.Χ.).
ΚΡΑΤΕΡΟΣ: Στρατηγός και φίλος του Μ. Αλεξάνδρου, που τον συνόδευσε στις εκστρατείες του. Μετά το θάνατο του Αλεξάνδρου διορίστηκε πολιτικός διοικητής της Μακεδονίας. Σκοτώθηκε στην Καππαδοκία πολεμώντας κατά του Ευμένη (321 π.Χ.).
ΚΡΑΤΙΝΟΣ: Σημαντικός εκπρόσωπος της αρχαίας κωμωδίας, ο οποίος γεννήθηκε λίγο πριν από το 484 π.Χ. και πέθανε μετά από 421 π.Χ. Από τους 28 τίτλους κωμωδιών που γνωρίζουμε διαπιστώνεται ευρύτατο και πλούσιο θεματολόγιο. Στα έργα του σατίριζε πολιτικά πρόσωπα, όπως τον Περικλή και την Ασπασία, αλλά και τους σοφιστές και τους ομοτέχνους του. Αν και σε όλο τον 5ο αι. π.Χ. ήταν καθιερωμένος κλασικός, φαίνεται ότι μετά τον 4ο αι. π.Χ. διαβαζόταν πολύ λίγο.
ΚΡΙΤΙΑΣ: Αθηναίος ολιγαρχικός πολιτικός, ο πιο σκληρός από τους τριάντα τυράννους που κυβέρνησαν την Αθήνα μετά την υποταγή της στους Σπαρτιάτες το 404 π.Χ. Ήταν ικανός ρήτορας και συγγραφέας. Σκοτώθηκε από τους άντρες του Θρασύβουλου.
ΚΤΗΣΙΒΙΟΣ: Φυσικός, μηχανικός και εφευρέτης (3ος αιώνας π.Χ.) από την Αλεξάνδρεια. Πρώτος αυτός διαπίστωσε την ιδιότητα του αέρα να συμπιέζεται, την οποία χρησιμοποίησε σε διάφορες μηχανές, κυρίως αντλίες και γερανούς, που ο ίδιος εφηύρε. Επινόησε ένα υδατικό ρολόι ιδιαίτερα ακριβές, περισσότερο γνωστό ως «κλεψύδρα», και ένα υδραυλικό μουσικό όργανο, την «ύδραυλο».
ΚΥΚΛΑΔΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ: Στη διάρκεια της Εποχής του Χαλκού στον ελλαδικό χώρο, εκτός από το μινωικό και το μυκηναϊκό πολιτισμό, αναπτύχθηκε -στις Κυκλάδες- ένας πολύ ενδιαφέρων πολιτισμός, ο κυκλαδικός. Ένα από τα σπουδαιότερα δημιουργήματά του είναι η τέχνη. Μαρμάρινα ειδώλια και αγγεία αποτελούν τη σημαντικότερη έκφρασή της. Αυτά τα ευρήματα διακρίνονται για την προσπάθεια φυσιοκρατικής απόδοσης των μορφών και συγχρόνως για την αφαίρεση πολλών λεπτομερειών, με αποτέλεσμα να αποδίδονται τα πιο

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

στοιχειώδη χαρακτηριστικά γνωρίσματά τους. Τα ειδώλια είναι μικρά συνήθως μαρμάρινα αγάλματα, που σπάνια ξεπερνούν το ένα μέτρο. Τα περισσότερα βρέθηκαν στην Αμοργό και είναι στεατοπυγικά (κολλημένοι οι μηροί) τα παλαιότερα και βιολόσχημα τα επόμενα. Πολλές απόψεις έχουν διατυπωθεί για τη σημασία τους - απεικονίζουν θεότητες, ήρωες, νύμφες, παιγνίδια κ.ά. Χρησιμοποιούνταν ως κτερίσματα σε τάφους. Από τα χαρακτηριστικότερα δείγματα είναι ο αρπιστής και ο αυλητής της Κέρου.
Οι τοιχογραφίες της Θήρας αποτελούν μια ακόμη έκφραση της κυκλαδικής τέχνης. Μετά τις ανασκαφές στη θέση Ακρωτήρι ανακαλύφθηκε μια ολόκληρη πολιτεία. Στους τοίχους των οικιών σώθηκαν θαυμάσιες τοιχογραφίες με θέματα από τη φύση και την καθημερινή ζωή, χωρίς να αποκλείονται και κάποιες αναφορές σε τελετουργίες. Οι τοιχογραφίες διακρίνονται για τα πλούσια χρώματα, την ελευθερία του σχήματος, την απεικόνιση των προσώπων σε πλάγια θέση και την απόδοση των σωμάτων με γαιώδες (κόκκινο) χρώμα. Δείγματα αυτής της τέχνης είναι η τοιχογραφία της «νηοπομπής» (μικρογραφία), η πυγμαχία, ο ψαράς, η τοιχογραφία που απεικονίζει πουλιά να πετούν ανάμεσα σε κόκκινα κρίνα που φυτρώνουν σε βράχους κ.ά. Από τις τοιχογραφίες αναδύεται η χαρά των Κυκλαδιτών για τη ζωή, καθώς και η αγάπη τους για τη φύση.
ΚΥΚΛΩΠΕΙΑ ΤΕΙΧΗ: Ονομάστηκαν έτσι τα τείχη που προστάτευαν τις μυκηναϊκές ακροπόλεις. Ήταν ψηλά και γερά, με μεγάλο πάχος και πύλη που την προστάτευαν πύργοι. Οφείλουν το όνομά τους στους τεράστιους ογκόλιθους με τους οποίους ήταν κατασκευασμένα. Οι αρχαίοι πίστευαν ότι μόνο υπερφυσικά όντα, όπως οι Κύκλωπες, μπορούσαν να τα μεταφέρουν και να τα αποθέσουν.
ΚΥΛΩΝ - ΚΥΛΩΝΕΙΟΝ ΑΓΟΣ: Ο ολυμπιονίκης Κύλων προσπάθησε να εγκαθιδρύσει τυραννίδα, αλλά απέτυχε (632/1 π.Χ.). Οι οπαδοί του, αν και είχαν καταφύγει ως ικέτες σε βωμό, σφαγιάστηκαν ύστερα από διαταγή του Αλκμαιωνίδη άρχοντα Μεγακλή (Κυλώνειο Άγος). Λίγο αργότερα ο Μεγακλής εξορίστηκε με όλο του το γένος. Τελικά, οι Αλκμαιωνίδες επέστρεψαν στην Αθήνα μετά την παραχώρηση αμνηστίας από τον Σόλωνα.
ΚΥΝΑΙΓΕΙΡΟΣ: Αθηναίος ήρωας και μαραθωνομάχος, αδερφός του ποιητή Αισχύλου. Μετά τη νίκη στο Μαραθώνα και ενώ οι Πέρσες προσπαθούσαν να ξεφύγουν με τα πλοία τους, ο Κυναίγειρος μαζί με άλλους Αθηναίους προσπάθησε να εμποδίσει τον απόπλου ενός περσικού πλοίου. Μόνο όταν ένας Πέρσης στρατιώτης κατάφερε να του κόψει το χέρι το πλοίο απέπλευσε. Η γενναία του πράξη έγινε αφορμή να τιμηθεί μετά θάνατον από τους Αθηναίους και να απαθανατιστεί από τον Πολύγνωτο στην Ποικίλη Στοά.
ΚΥΝΟΣΑΡΓΕΣ: Ένα από τα τρία γυμνάσια της αρχαίας Αθήνας. Τα γυμνάσια έπαιζαν σημαντικό ρόλο στη ζωή των αρχαίων Αθηναίων, αφού ήταν οι χώροι στους οποίους συγκεντρώνονταν και περνούσαν το μεγαλύτερο μέρος της ημέρας τους όχι μόνο οι νέοι που σπούδαζαν και αθλούνταν αλλά και πολλοί μεγάλοι και σπουδαίοι άντρες που σύχναζαν εκεί και δίδασκαν. Δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι στα τρία μεγάλα γυμνάσια της αρχαίας Αθήνας ιδρύθηκαν φιλοσοφικές σχολές που άνθησαν μέχρι το τέλος της αρχαιότητας προσφέροντας σπουδαίο φιλοσοφικό και επιστημονικό έργο. Τα γυμνάσια αυτά βρίσκονταν έξω αλλά όχι μακριά από το τείχος, ώστε να έχουν εύκολη πρόσβαση σε αυτά οι Αθηναίοι. Είναι γνωστή η θέση του γυμνασίου της Ακαδημίας και του Κυνοσάργους. Το γυμνάσιο του Κυνοσάργους ήταν μέσα σε εκτεταμένο άλσος, νοτιοανατολικά της αρχαίας πόλης, στα νότια του Ολυμπείου, έξω από τις Διόμειες πύλες και όχι μακριά από την αριστερή όχθη του Ιλισσού. Ιδρύθηκε από την αθηναϊκή πολιτεία τον 6ο αιώνα π.Χ.
Την ύπαρξη του γυμνασίου στη θέση αυτή μαρτυρούν και δύο πολύ σπουδαίες για τις τοπογραφικές τους πληροφορίες επιγραφές που αναφέρονται στο «δρόμο» του Κυνοσάργους: [...ανέθηκε Διό]ς κορh [ει τόδ» άγαλμα νικέσας]εν ho[ρο]:Άγρα[ς το στάδιον], του δεύτερου τετάρτου του 6ου αιώνα π.Χ., και «οίδε ενίκησαν τους αγώνας των εφήβων τον προς Άγρας δρόμον άπαντες οι έφηβοι» του τέλους του 2ου αιώνα π.Χ.
Πράγματι απαραίτητο στοιχείο των γυμνασίων ήταν ο δρόμος. Πιθανολογείται ότι όπως στην Ακαδημία και στο Λύκειο αναφέρεται από τους αρχαίους συγγραφείς η ύπαρξη δρόμου, ανάλογος στίβος-δρόμος για την άσκηση των νέων πρέπει να υπήρχε και στο Κυνόσαργες. Στο γυμνάσιο του Κυνοσάργους ήταν υποχρεωμένοι να φοιτούν οι νέοι των οποίων δεν ήταν και οι δύο γονείς γνήσιοι Αθηναίοι. Ξέρουμε ότι εδώ γυμναζόταν ο Θεμιστοκλής που η μητέρα του καταγόταν από την Καρία. Στην περιοχή του γυμνασίου του Κυνοσάργους δίδασκε κατά τον

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

πρώιμο 4ο αιώνα π. Χ. και ο φιλόσοφος Αντισθένης του οποίου η σχολή ονομάστηκε «κυνική» από το όνομα του γυμνασίου.
Στον ίδιο χώρο υπήρχε και το ιερό του Ηρακλή. Το Ηράκλειο του Κυνοσάργους δημιουργήθηκε από Αθηναίους της συνοικίας Μελίτης, που εγκαταστάθηκαν πριν από τα Μηδικά στη Διόμεια, παριλίσια συνοικία, νότια ή νοτιοανατολικά του Ολυμπιείου. Στη Διόμεια οφείλεται και το όνομα Διομηίς ή πύλη των Διομέων. Σχετικός με αυτό τον ήρωα είναι και ο μύθος που αφορά στο όνομα Κυνόσαργες. Σύμφωνα με αυτόν, όταν ο Ηρακλής συμπεριλήφθηκε μεταξύ των θεών, ο Δίομος, ο φίλος του ο οποίος έδωσε το όνομά του στην περιοχή της Διομείας, ετοίμασε θυσία θέλοντας να τον τιμήσει. Την ώρα όμως που επρόκειτο να κάνει τη θυσία, μια άσπρη σκύλα άρπαξε το σφάγιο από το βωμό και το μετέφερε στο Κυνόσαργες, που πήρε το όνομα αυτό από το ουσιαστικό κύων (=σκύλος) και το επίθετο αργός (=λευκός). Σύμφωνα με το χρησμό που υπαινίσσεται ο Παυσανίας, έπρεπε ο Δίομος να ιδρύσει νέο ιερό και βωμό του Ηρακλή στο σημείο όπου η άσπρη σκύλα απέθεσε το σφάγιο.
ΚΥΜΗ: Οι Χαλκιδαίοι ίδρυσαν στη νότια Ιταλία-Καμπανία την Κύμη (750 π.Χ.). Λίγα χρόνια αργότερα οι κάτοικοι της νέας αποικίας μαζί με λιγοστούς Αθηναίους ίδρυσαν τη Νεάπολη. Η Κύμη ήταν το πρώτο ελληνικό πολιτιστικό κέντρο με το οποίο ήρθαν σε επαφή οι Ρωμαίοι.
ΚΥΨΕΛΟΣ: Τύραννος της Κορίνθου, πατέρας του Περίανδρου. Γεννήθηκε γύρω στο 695 π.Χ. και πέθανε μάλλον το 627 π.Χ. Ο Κύψελος μεθόδευσε την άνοδό του στην εξουσία, αφού πρώτα κατάφερε να προσεταιριστεί όλους τους δυσαρεστημένους με την πολιτική του βασιλικού γένους των Βακχιάδων, από όποια κοινωνική τάξη και αν προέρχονταν. Στη συνέχεια εξόντωσε τον αρχηγό τους Πατροκλείδη και κατέλαβε την εξουσία. Μοίρασε τα βασιλικά κτήματα, επέβαλε βαρύτερη φορολογία στους μεγαλογαιοκτήμονες και εκδίωξε τους αντιφρονούντες από την πόλη. Ο Κύψελος έγινε γνωστός στο πανελλήνιο προσφέροντας εντυπωσιακά αναθήματα στα ιερά της Ολυμπίας και των Δελφών. Προσπάθησε να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις για πιο ευρεία συμμετοχή του λαού στα κοινά. Ενίσχυσε επίσης το εμπόριο και τη βιοτεχνία. Λέγεται ότι αυτός καθιέρωσε τα Ίσθμια.
ΚΩΛΑΙΟΣ: Σάμιος θαλασσοπόρος (7ος αιώνας π.Χ.).Το 628 π.Χ. ο Κωλαίος παρέκκλινε από την πορεία του ενώ ταξίδευε για την Αίγυπτο και έφτασε στο νησί Πλαταία έξω από τις ακτές της Λιβύης. Από εκεί προσπάθησε να πάει στην Αίγυπτο άλλα οι ισχυροί ανατολικοί άνεμοι τον έσπρωξαν μέχρι τις Ηράκλειες Στήλες. Ο χώρος ήταν ήδη γνωστός στους Φοίνικες, αλλά με τον Κωλαίο ο Ατλαντικός Ωκεανός μπήκε και στο ελληνικό λεξιλόγιο. Στη συνέχεια ο Κωλαίος και οι σύντροφοί του έφτασαν μέχρι την Ταρτησσό (σημ. Κάδιξ), εμπορικό κέντρο στις εκβολές του ποταμού Γκουαδαλκιβίρ όπου συγκεντρώνονταν μεταλλεύματα χαλκού και αργύρου. Όταν επέστρεψε στη Σάμο, πούλησε ένα φορτίο αργύρου και με τα χρήματα που πήρε ανέθεσε στο διάσημο καλλιτέχνη Θεόδωρο να του φτιάξει ένα χάλκινο κρατήρα τον οποίο στη συνέχεια αφιέρωσε στο Ηραίο.
ΛΑΜΑΧΟΣ: Αθηναίος στρατηγός του 5ου αι. π.Χ. Ένας από τους ηγέτες της εκστρατείας στη Σικελία (415 π.Χ.) μαζί με τον Αλκιβιάδη και τον Νικία. Σκοτώθηκε στις επιχειρήσεις των Αθηναίων στη Σικελία.
ΛΑΜΙΑΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ: Πόλεμος που ξέσπασε το 323 π.Χ. μετά το θάνατο του Μεγάλου Αλεξάνδρου, η αναγγελία του οποίου ξεσήκωσε τη φιλοπόλεμη και αντιμακεδονική μερίδα του αθηναϊκού δήμου. Οι Αθηναίοι ανέθεσαν τη διεξαγωγή των επιχειρήσεων στον Λεωσθένη. Αυτός κατέλαβε τις Θερμοπύλες και άρχισε την πολιορκία του Αντίπατρου στη Λαμία (Λαμιακός Πόλεμος). Ο Λεωσθένης σκοτώθηκε έξω από τη Λαμία. Ο Λεοννάτος, ο οποίος είχε σπεύσει από τη Μικρά Ασία σε βοήθεια του Αντίπατρου, ηττήθηκε από τους συμμάχους στη Θεσσαλία και σκοτώθηκε στη μάχη. Την άνοιξη του 322 π.Χ. ηττήθηκαν αλλεπάλληλες φορές οι Αθηναίοι σε ναυμαχίες, πρώτα στην Άβυδο και στη συνέχεια κοντά στην Αμοργό. Η τελευταία υπήρξε η μεγαλύτερη ναυμαχία μετά τη Σαλαμίνα, η οποία έγινε σε ελληνικά ύδατα, μέχρι εκείνη τουλάχιστον την εποχή. Με το χτύπημα αυτό «έσβησε για πάντα η ναυτική υπεροχή και μαζί με αυτό το πολιτικό μεγαλείο των Αθηνών» (Μπέλοχ).
Το Σεπτέμβριο τα μακεδονικά στρατεύματα υπό την ηγεσία του Κράτερου και του Αντίπατρου συνέτριψαν κοντά στην Κραννώνα της Θεσσαλίας τα ενωμένα στρατεύματα Αθηναίων, Αιτωλών και Πελοποννησίων βάζοντας τέρμα στο Λαμιακό Πόλεμο. Ο Αντίπατρος στη συνέχεια εγκατέστησε στην Αθήνα μακεδονική φρουρά και εκτέλεσε το

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

ρήτορα Υπερείδη, ενώ ο ρήτορας Δημοσθένης εξωθήθηκε από «φυγαδοθήρες» σε αυτοκτονία πίνοντας δηλητήριο στο Ναό του Ποσειδώνα στον Πόρο.

ΛΕΑΓΡΟΣ: Αθηναίος στρατηγός (520-465 π.Χ.). Ο Λέαγρος όταν ήταν νέος ήταν τόσο ωραίος ώστε οι μεγαλύτεροι αγγειογράφοι της εποχής του τον απεικόνισαν σε έργα τους σημειώνοντας σε αυτά το επίθετο «καλός». Το 465 π.Χ. εκλέχθηκε στρατηγός και τον έστειλαν με περίπου 10.000 Αθηναίους αποίκους στις Εννέα Οδούς της Θράκης (αργότερα Αμφίπολη). Αν και στην αρχή είχε επιτυχίες εναντίον του θρακικού φύλου των Ηδωνών, στη συνέχεια, και ενώ προσπάθησαν να εγκατασταθούν κοντά στα μεταλλεία χρυσού, απωθήθηκαν από τα συνασπισμένα θρακικά φύλα στα περίχωρα της πόλης Δραβήσκο της Ηδωνικής (σημ. Δράμα) και μετά αρκετοί από τους αποίκους, ανάμεσα στους οποίους και ο Λέαγρος, σκοτώθηκαν.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ: Θεσμός με τον οποίο αναλάμβαναν οι πιο πλούσιοι πολίτες της Αθήνας να δίνουν χρήματα στο κράτος. Χρηματοδοτούσαν την κατασκευή μεγάλων έργων, την κατασκευή καραβιών (τριηραρχία), το ανέβασμα θεατρικών παραστάσεων (χορηγία), την οργάνωση γυμναστικών αγώνων κ.ά. Ακόμη σε περιπτώσεις ανάγκης έδιναν έκτακτες εισφορές.

ΛΕΟΝΝΑΤΟΣ: Στρατηγός του Μεγάλου Αλεξάνδρου (356-322 π.Χ.). Ανατράφηκε μαζί με τον Αλέξανδρο στη Μιέζα όπου παρακολούθησε μαθήματα του Αριστοτέλη. Ακολούθησε τον Αλέξανδρο στην εκστρατεία ως προσωπικός σωματοφύλακάς του. Το 328 π.Χ. απέτρεψε την αυτοκτονία του Αλεξάνδρου όταν ο τελευταίος καταλήφθηκε από αμόκ μετά τη δολοφονία του Κλείτου, ενώ το 326 π.Χ. υπερασπίστηκε με ξεχωριστή γενναιότητα τον τραυματισμένο αρχηγό του μέσα στην ακρόπολη των Μαλλών της Ινδικής. Στη χώρα των Ορειτών, κοντά στη Γεδρωσία, αντιμετώπισε με ξεχωριστή επιτυχία την επίθεση συνασπισμένων φυλών της περιοχής - γι' αυτή του μάλιστα την επιτυχία τιμήθηκε με χρυσό στεφάνι στα Σούσα από τον Αλέξανδρο (324 π.Χ.). Μετά το θάνατο του Αλεξάνδρου πήρε μέρος στο Λαμιακό Πόλεμο. Σε μια ιππομαχία εναντίον των Θεσσαλών κοντά στην Κρανώνα ο Λεοννάτος σκοτώθηκε (322 π.Χ).

ΛΕΥΚΙΠΠΟΣ Ο ΜΙΛΗΣΙΟΣ: Υπήρξε ο ιδρυτής της ατομικής φιλοσοφίας. Για τη ζωή του λίγα πράγματα είναι γνωστά, με αποτέλεσμα ο Επίκουρος να ισχυρίζεται ότι δεν υπήρξε. Έζησε τον 5ο αι. π.Χ., έμεινε όμως στη σκιά του μαθητή του Δημόκριτου.

ΛΕΩΝΙΔΑΣ Α΄: Βασιλιάς της Σπάρτης (490-480 π.Χ.). Πρωταγωνιστής στη μάχη των Θερμοπυλών (480 π.Χ.) στην οποία και σκοτώθηκε.

ΛΕΩΝΙΔΑΣ: Ο Λεωνίδας από την Ήπειρο, συγγενής της Ολυμπιάδας, ανέλαβε την ευθύνη της ανατροφής του Αλεξάνδρου (349 π.Χ.). Κάτω από την επίβλεψή του ο Αλέξανδρος διδάχτηκε αριθμητική, γεωμετρία, μουσική και ασχολήθηκε ιδιαίτερα με την ιππασία. Αυτή την περίοδο, όπως παραδίδεται, ο Αλέξανδρος δάμασε τον Βουκεφάλα, ο οποίος έγινε από τότε το αγαπημένο του άλογο (μέχρι το 344 π.Χ.).

ΛΕΩΤΥΧΙΔΑΣ: Βασιλιάς της Σπάρτης (491-469 π.Χ.), από τους πιο σημαντικούς στρατιωτικούς αρχηγούς των Περσικών Πολέμων. Μετά τη νικηφόρα ναυμαχία της Σαλαμίνας και τη λήξη της θητείας του Ευρυβιάδη ως ναυάρχου του ελληνικού στόλου το 479 π.Χ., ο Λεωτυχίδας τέθηκε επικεφαλής του ελληνικού στόλου. Αποφάσισε να στηρίξει τους Ίωνες στην προσπάθειά τους να αποτινάξουν τον περσικό ζυγό, γι' αυτό και έπλευσε στη Σάμο όπου ήταν συγκεντρωμένος ο περσικός στόλος. Οι Πέρσες απέφυγαν να συγκρουστούν μαζί του και αποσύρθηκαν στην περιοχή της Μυκάλης κοντά στη Μίλητο. Εκεί οι ελληνικές δυνάμεις συνέτριψαν σε μια επική πεζοναυμαχία τις περσικές δυνάμεις. Επειδή το πολιτικό του κύρος ενισχύθηκε, οι Έφοροι ανησύχησαν και στην πρώτη αποτυχία σε μια εκστρατεία στη Θεσσαλία τον κατηγόρησαν για προδοσία και τον καταδίκασαν σε θάνατο. Διέφυγε για να σωθεί στην Τεγέα όπου πέθανε το 469 π.Χ.

ΛΗΛΑΝΤΙΟΝ ΠΕΔΙΟΝ: Τον 8ο αι. π.Χ. άρχισε ο πόλεμος ανάμεσα στη Χαλκίδα και την Ερέτρια, πόλεις με σημαντική βιοτεχνία και ανεπτυγμένο εξαγωγικό εμπόριο, με κύρια αιτία τη διεκδίκηση του Ληλάντιου Πεδίου που χώριζε τις δύο πόλεις. Τον πόλεμο αυτό ο Θουκυδίδης τον θεωρεί απαρχή της διαίρεσης των αρχαίων Ελλήνων («Μάλιστα δε ες τον πάλαι ποτέ γενόμενον πόλεμον Χαλκιδέων και Ερετριών και το άλλο Ελληνικόν ες ξυμμαχίαν εκατέρων διέστη». Θουκυδίδου, Α΄ 15).

ΛΥΚΟΥΡΓΟΣ: Νομοθέτης και βασιλιάς της Σπάρτης, η ύπαρξη του οποίου αμφισβητείται.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Θεωρείται ότι έζησε τον 8ο αι. π.Χ. Αφού νομοθέτησε έφυγε από τη Σπάρτη για να μην τον εξαναγκάσουν να αλλάξει τους νόμους.
ΛΥΚΟΥΡΓΟΣ: Αθηναίος πολιτικός και ρήτορας (390-324 π.Χ.). Ανέλαβε διάφορα δημόσια αξιώματα και πήρε μέρος σε δικαστικούς αγώνες με πολιτικό περιεχόμενο. Στόλισε την πόλη με μεγαλοπρεπή οικοδομήματα (Παναθηναϊκό Στάδιο και Γυμνάσιο) και ολοκλήρωσε το Θέατρο του Διονύσου. Ενίσχυσε την άμυνα της Αθήνας για να αντιμετωπίσει τις μελλοντικές επιθέσεις των Μακεδόνων. Από τους λόγους που έγραψε ως ρήτορας διασώθηκε μόνο ο «Κατά Λεωκράτους».
ΛΥΣΑΝΔΡΟΣ: Σπαρτιάτης πολιτικός και ναύαρχος στον Πελοποννησιακό Πόλεμο. Αιχμαλώτισε τον αθηναϊκό στόλο στους Αιγός Ποταμούς (405 π.Χ.) και κυρίευσε τον Πειραιά και την Αθήνα, τα τείχη της οποίας κατέστρεψε (404 π.Χ.). Νικήθηκε και σκοτώθηκε από τους Βοιωτούς στην Αλίαρτο στη διάρκεια του Βοιωτικού Πολέμου (395 π.Χ.).
ΛΥΣΙΑΣ: Ρήτορας. Γεννήθηκε στις Συρακούσες το 445 π.Χ και μετοίκησε στην Αθήνα. Δεν έγινε ποτέ Αθηναίος πολίτης. Δίδασκε τη ρητορική τέχνη και άσκησε το επάγγελμα του λογογράφου. Από τους λόγους του σώζονται 34 δικανικοί, συμβουλευτικοί και επιδεικτικοί. Έργα: «Επιτάφιος», «Ολυμπικός», «Υπέρ Αδυνάτου» κ.ά.
ΛΥΣΙΜΑΧΟΣ: Στρατηγός του Μ. Αλεξάνδρου (360-281 π.Χ.) και ένας από τους σωματοφύλακές του. Μετά το θάνατο του Αλεξάνδρου ανέλαβε διοικητής της Θράκης και το 306 π.Χ. ανακηρύχθηκε βασιλιάς της. Επέκτεινε το κράτος του και το 285 π.Χ. κατέλαβε τη Μακεδονία. Συγκρούστηκε με τον Σέλευκο και σε μια μάχη κοντά στη Μαγνησία της Μικράς Ασίας σκοτώθηκε (281 π.Χ.). Τον διαδέχτηκε στο θρόνο ο Πτολεμαίος Κεραυνός.
ΜΑΝΔΡΟΚΛΗΣ: Διάσημος μηχανικός και αρχιτέκτονας του 6ου αιώνα π.Χ. Γεννήθηκε στη Σάμο και γρήγορα βρέθηκε στην υπηρεσία του βασιλιά της Περσίας Δαρείου Α΄. Το πιο γνωστό του έργο ήταν η γέφυρα που κατασκεύασε στο Βόσπορο το 513 π.Χ., επιτρέποντας στα στρατεύματα του Πέρση βασιλιά να περάσουν γρήγορα στην ευρωπαϊκή ακτή και να κατευθυνθούν εναντίον των Σκυθών.
ΜΑΝΤΕΙΑ: Στους λεγόμενους Σκοτεινούς Αιώνες της ελληνικής ιστορίας είναι βέβαιο ότι υπήρχαν ήδη μαντεία τα οποία δημοσιοποιούσαν κατά κάποιον τρόπο τη μαντική δύναμη των θεών στους θνητούς. Από αυτά αναδείχθηκε το Μαντείο του Απόλλωνα στους Δελφούς. Η κληρομαντεία (επαγωγική μαντική) που γινόταν εκεί παλαιότερα αντικαταστάθηκε κατόπιν από τη μαντική που βασιζόταν στη θεία έμπνευση (διαισθητική μαντική). Η φήμη του μαντείου και του Απόλλωνα, ο οποίος έγινε τότε θεός της κάθαρσης, εξάγνιζε δηλαδή τα αμαρτήματα και φανέρωνε στους ανθρώπους τον τρόπο της σωτηρίας τους, πέρασε πολύ γρήγορα τα σύνορα του ελληνικού κόσμου - ήδη τον 7ο αιώνα π.Χ. ζήτησε τη συμβουλή του ο βασιλιάς της Λυδίας Γύγης. Με τα αφιερώματα που έκαναν σε ένδειξη ευγνωμοσύνης πολλοί από εκείνους που ζητούσαν τη συμβουλή του αυξήθηκε ο πλούτος του μαντείου. Γενικά, το αποτέλεσμα αυτής της εξέλιξης ήταν να αποκτήσουν οι ιερείς των Δελφών ισχυρή θέση, όπως και το ιερατείο των λαών της Ανατολής, γεγονός που κάθε άλλο παρά ευχάριστες συνέπειες είχε, αφού σημαντικές πολιτικές αποφάσεις αφήνονταν στην κρίση τους.
Η αποτυχία όμως του μαντείου να προβλέψει την ήττα του Κροίσου, ο οποίος για να πάρει χρησμό εν όψει του πολέμου του με τους Πέρσες έδωσε μεγάλη ποσότητα χρυσού, και κυρίως το γεγονός ότι όταν οι Πέρσες απείλησαν να εισβάλουν στην Ελλάδα έσπευσε να χρησμοδοτήσει πτώση των Αθηνών -μόλις και μετά βίας πείστηκαν οι ιερείς να δηλώσουν με διφορούμενο τρόπο ότι οι Αθηναίοι θα σώζονταν από τα ξύλινα τείχη-, είχαν ως συνέπεια να καταρρεύσει το γόητρο των ιερέων.
Στην εποχή του ορθολογισμού σπάνια πλέον συμβουλεύονταν για πολιτικά ζητήματα το μαντείο το οποίο καταργήθηκε τελικά το 381 από τον Θεοδόσιο το Μέγα. Άλλα γνωστά στην αρχαιότητα μαντεία ήταν του Δία στη Δωδώνη, του Αμφιάραου στον Ωρωπό, του Ασκληπιού στην Επίδαυρο, του Τροφωνίου κοντά στη Λιβαδιά, το νεκυομαντείο στην Εφύρα της Θεσπρωτίας, του Απόλλωνα στα Δίδυμα της Μικρός Ασίας κ.ά.
ΜΕΓΑΡΑ: Ιδρύθηκαν από Κάρες ή Λέλεγες μετανάστες και γύρω στο 1000 π.Χ. κατακτήθηκαν από τους Δωριείς. Ο 7ος αιώνας π.Χ. ήταν μια από τις σπουδαιότερες περιόδους για την πόλη. Συμμετείχε στο Β΄ αποικισμό και ίδρυσε τα Υβλαία Μέγαρα στη Σικελία, τη Χαλκηδόνα στην Προποντίδα, τη Σηλυβρία και το Βυζάντιο στη Θράκη. Η πόλη αναπτύχθηκε ιδιαίτερα όταν ήταν τύραννος ο Θεαγένης (650 π.Χ.). Η ανάπτυξη όμως λίγο

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

αργότερα της Αθήνας και της Κορίνθου δημιούργησε σημαντικά προβλήματα στα Μέγαρα τα οποία απώλεσαν τη Σαλαμίνα. Στη διάρκεια των Περσικών Πολέμων συμμετείχαν στη ναυμαχία της Σαλαμίνας και στη μάχη των Πλαταιών. Το 460 π.Χ. αποσπάστηκαν από την Πελοποννησιακή Συμμαχία και προσχώρησαν στην Αθηναϊκή. Το 446 π.Χ. αποστάτησαν και συμμάχησαν με την Κόρινθο. Αποτέλεσμα της αποστασίας ήταν να ψηφιστεί από τον Περικλή το 432 π.Χ. το μεγαρικό ψήφισμα, το οποίο απέκλειε τα Μέγαρα από λιμάνια και αγορές των Αθηναίων. Αυτό το γεγονός έπληξε την οικονομία της πόλης και αποτέλεσε μία από τις αφορμές του Πελοποννησιακού Πολέμου, στη διάρκεια του οποίου η πόλη καταστράφηκε από τους Αθηναίους. Στη μάχη της Χαιρώνειας οι Μεγαρείς πολέμησαν εναντίον του Φιλίππου. Αργότερα εντάχθηκαν στην Αχαϊκή Συμπολιτεία. Κυριεύτηκαν από τους Ρωμαίους το 146 π.Χ.

ΜΕΜΝΩΝ Ο ΡΟΔΙΟΣ: Μισθοφόρος του περσικού στρατού και στρατιωτικός σύμβουλος του Δαρείου Γ΄. Πριν από τη μάχη στο Γρανικό είχε προτείνει στον Δαρείο τη λεγόμενη «παρθική τακτική» (συνεχής υποχώρηση) και την τακτική της «καμένης γης» αποφεύγοντας τις αποφασιστικές συγκρούσεις, παρενοχλώντας τις γραμμές επικοινωνίας του Αλεξάνδρου με το περσικό ιππικό και υποκινώντας διάφορες αναταραχές στην Ελλάδα.

ΜΕΝΑΙΧΜΟΣ: Γεννήθηκε το 375 π.Χ. στην Προκόννησο της Προποντίδας και υπήρξε ένας σημαντικός γεωμέτρης. Μαθητής του Εύδοξου και του Πλάτωνα, ήταν αδερφός του Δεινόστρατου, επίσης μαθηματικού και γεωμέτρη. Υπήρξε δάσκαλος του Μ. Αλεξάνδρου στα μαθηματικά. Ξεχώρισε τα τρία είδη των τομών του κώνου και ασχολήθηκε με το διπλασιασμό του κύβου (Δήλιον πρόβλημα). Ασχολήθηκε επίσης με την αστρονομία και θεωρείται πρόδρομος του Ερατοσθένους.

ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ Ο ΚΗΦΙΣΙΕΥΣ: Ο σημαντικότερος μετά τον Αριστοφάνη κωμωδιογράφος της αρχαιότητας. Γεννήθηκε στην Αθήνα το 342/1 π.Χ. και πέθανε το 291/0 π.Χ. Η γεμάτη από λεπτές παρατηρήσεις ανθρωπογνωσία του τον ανέδειξε γνήσιο εκπρόσωπο του ελληνικού ανθρωπισμού. Είναι ο μόνος ποιητής της Νέας Κωμωδίας ο οποίος μας κληροδότησε δύο σχεδόν ολόκληρες κωμωδίες του, που σώθηκαν σε παπύρους («Επιτρέποντες» και «Δύσκολος»). Η τέχνη του Μενάνδρου έκανε το ήδη γνωστό θέμα του δύστροπου ανθρώπου υποδειγματικό πρότυπο κωμωδίας «τύπων», το οποίο επηρέασε στον Μολιέρο και τον Σαίξπηρ.

ΜΕΣΟΛΙΘΙΚΗ ΕΠΟΧΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ: Βλ. Φράχθι.

ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΟΙ ΠΟΛΕΜΟΙ: Μαρτυρούνται συνολικά τρεις Μεσσηνιακοί Πόλεμοι:

Α΄ Μεσσηνιακός Πόλεμος (736-720 π.Χ.;): Οι Σπαρτιάτες υπό την αρχηγία του βασιλιά Θεόπομπου κατατρόπωσαν τους Μεσσήνιους -οι οποίοι έγιναν είλωτες- και κατέλαβαν την Ιθώμη.

Β΄ Μεσσηνιακός Πόλεμος (640-610 π.Χ.;): Επανάσταση των Μεσσηνίων εναντίον των Σπαρτιατών. Παρά τις αρχικές τους επιτυχίες οι επαναστάτες ηττήθηκαν τελικά από τους Σπαρτιάτες τους οποίους εμψύχωνε ο ποιητής Τυρταίος.

Γ΄ Μεσσηνιακός Πόλεμος (464-459 π.Χ.): Οι Μεσσήνιοι επαναστάτησαν εκμεταλλευόμενοι ένα σεισμό. Οι επαναστάτες κλείστηκαν στην Ιθώμη και σε βοήθεια των Σπαρτιατών έσπευσε ο Κίμωνας με 4.000 χιλιάδες Αθηναίους οπλίτες. Επειδή οι Λακεδαιμόνιοι αρνήθηκαν τη βοήθεια, οι Αθηναίοι συμμάχησαν με τους εχθρούς της Σπάρτης. Τελικά οι Μεσσήνιοι υπέκυψαν και οι Αθηναίοι φρόντισαν να τους εγκαταστήσουν στη Ναύπακτο.

ΜΙΚΩΝ: Αθηναίος ζωγράφος του 5ου αι. π.Χ. ειδικευμένος στην απεικόνιση των ίππων. Αναφέρεται και ως χαλκουργός.

ΜΙΛΗΤΟΣ: Μία από τις παλαιότερες και σπουδαιότερες πόλεις της Ιωνίας, χτισμένη στις εκβολές του ποταμού Μαιάνδρου. Τον 11ο αι. π.Χ. αποικίστηκε από Ίωνες. Στους αρχαϊκούς χρόνους η πόλη επεκτάθηκε ακόμη περισσότερο και γνώρισε περίοδο πνευματικής και οικονομικής άνθησης. Το 546 π.Χ. κατακτήθηκε από τους Πέρσες. Πρωτοστάτησε στην Ιωνική Επανάσταση (499 π.Χ.) και ισοπεδώθηκε το 494 π.Χ. από τους Πέρσες. Το 479 π.Χ. απελευθερώθηκε. Το 133 π.Χ. κατακτήθηκε από τους Ρωμαίους.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ: Αθηναίος στρατηγός (6ος-5ος αι. π.Χ.). Ως ηγέτης της Θρακικής Χερσονήσου καθυπέταξε τα νησιά Ίμβρο και Τένεδο. Στη στρατηγική του ικανότητα οφείλεται η νίκη των Ελλήνων στο Μαραθώνα εναντίον των Περσών (490 π.Χ.). Επειδή απέτυχε στην εκστρατεία της Πάρου, του επιβλήθηκε πρόστιμο το οποίο δεν μπόρεσε να πληρώσει, με αποτέλεσμα να

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

πεθάνει στη φυλακή.
ΜΙΜΝΕΡΜΟΣ Ο ΚΟΛΟΦΩΝΙΟΣ: Θεωρείται ο δημιουργός της ερωτικής ελεγείας. Έζησε περί το 600 π.Χ. και εκφράζει το πνεύμα της Ιωνίας. Δύο βασικά θέματα κυριαρχούν στην ποίησή του: ο έρωτας και ο θάνατος. Στο πολύ γνωστό απόσπασμα 1D διατυπώνεται με σαφή τρόπο ότι η ζωή χωρίς τον έρωτα δεν έχει καμιά αξία: «Τις δε βίος, τι δε τερπνόν άτερ χρυσής Αφροδίτης;». Η επίδραση του Μίμνερμου στους μεταγενέστερους, ιδιαίτερα στους Αλεξανδρινούς και στους Ρωμαίους ποιητές, υπήρξε τεράστια.
ΜΝΗΣΙΚΛΗΣ: Ένας από τους τρεις πιο σημαντικούς αρχιτέκτονες του 5ου αιώνα π.Χ. Οι άλλοι δύο είναι ο Ικτίνος και ο Καλλικράτης. Στον Μνησικλή ανατέθηκε η κατασκευή των Προπυλαίων με προσανατολισμό ανάλογο του Παρθενώνα. Σε μια επιγραφή που βρέθηκε κάτω από τα Προπύλαια μνημονεύεται ο Μνησικλής, ο γιος του Επικράτη, Οιναίος. Από κάποιο τμήμα ψηφίσματος που σώζεται ο Ντέρπεφελντ συμπέρανε ότι ο Μνησικλής είναι ο δημιουργός του Ερέχθειου.
ΜΟΛΟΣΣΟΙ: Πρωτοελληνικό φύλο που μετακινήθηκε στις αρχές του 13ου αι. π.Χ. από τη δυτική Μακεδονία στην κεντρική Ήπειρο. Ίδρυσαν ένα ισχυρό βασίλειο και διαδραμάτισαν σημαντικό ρόλο κατά τους ιστορικούς χρόνους. Η ακμή τους τοποθετείται γύρω στο 430 με 350 π.Χ. Θρησκευτικό τους κέντρο υπήρξε η Δωδώνη και ο πιο σημαντικός βασιλιάς τους ήταν ο Πύρρος. Το 168 π.Χ. κατακτήθηκαν από τους Ρωμαίους.
ΜΥΚΗΝΑΪΚΟΙ ΤΑΦΟΙ: Διακρίνουμε τρία είδη τάφων στη διάρκεια της ακμής των Μυκηνών: τους λακκοειδείς (απλοί τετράγωνοι λάκκοι με χτιστά από πέτρες τοιχώματα), τους λαξευτούς ή θαλαμωτούς (είναι σκαμμένοι στο μαλακό βράχο της πλαγιάς και στο νεκρικό θάλαμο οδηγούσε ένας στενόμακρος διάδρομος) και, τέλος, οι θολωτοί (ο νεκρικός θάλαμος είναι χτισμένος με κανονικά λαξεμένες πέτρες· σε αυτόν οδηγούσε ένας μακρύς χτιστός και ανοιχτός από πάνω διάδρομος, ενώ μετά την ταφή σχηματιζόταν πάνω στον τάφο ένας μικρός τεχνητός λόφος). Οι θολωτοί τάφοι ονομάστηκαν και «θησαυροί».
ΜΥΡΩΝ: Γλύπτης από τις Ελευθερές της Αττικής (β΄ τέταρτο 5ου αι. π.Χ.), κατεξοχήν χαλκοπλάστης. Αναπαριστά στα έργα του ακαριαίες πράξεις. Τα έργα του -όλα γνωστά από αντίγραφα- χαρακτηρίζονταν από ζωντάνια, κίνηση και φυσικότητα. Ο «Δισκοβόλος», ένα από τα πιο γνωστά έργα του, απεικονίζει τον αθλητή πριν από τη βολή με ανέκφραστο από την αυτοσυγκέντρωση πρόσωπο και τους μυς όλου του σώματος σε κίνηση. Άλλα έργα του ήταν ο «Δρομέας Λαδάς» που σωριάζεται νεκρός μετά τη νίκη του, και η «Αγελάδα», η οποία φαινόταν τόσο αληθινή ώστε ξεγελούσε ανθρώπους και ζώα.
ΜΥΣΩΝ Θ. ΧΗΝΕΥΣ: Σύγχρονος του Σόλωνα, γεννήθηκε στις Χηνές της Οίτης. Ο Πλάτωνας τον θεωρεί έναν από τους επτά σοφούς αντί του Περίανδρου. Ο Ιππώναξ τον θεωρεί «σωφρονέστατον πάντων των ανδρών». Πέθανε σε ηλικία 97 ετών.
ΝΑΥΚΡΑΤΗ: Πόλη της Αιγύπτου. Οι πρώτοι Έλληνες έμποροι οι οποίοι είχαν ακολουθήσει τους ομοεθνείς τους μισθοφόρους στην Αίγυπτο ίδρυσαν στον κανωβικό βραχίονα του Νείλου εμπορικό σταθμό (7ος αι. π.Χ.), ο οποίος την εποχή του φαραώ Άμαση εξελίχθηκε στην πόλη Ναύκρατη (560 π.Χ.).
ΝΕΑΡΧΟΣ: Ναύαρχος του Μεγάλου Αλεξάνδρου. Το 326-325 π.Χ. ανάλαβε εξερευνητική αποστολή στον Ινδικό Ωκεανό, από τις εκβολές του Ινδού ποταμού ως τον Περσικό Κόλπο. Περιέπλευσε τις ακτές της Γεδρωσίας, της Καρμανίας και της Περσίας. Αναπλέοντας τον Τίγρη έφτασε στα Σούσα. Καρπός αυτού του ταξιδιού του ήταν το σύγγραμμα του «Περίπλους» το οποίο χρησιμοποίησαν ο Αρριανός στο έργο του «Ινδική» και ο Στράβων.
ΝΕΟΛΙΘΙΚΗ ΕΠΟΧΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ: Η ανάγκη για επάρκεια τροφής και δημιουργία αποθεμάτων έγινε ιδιαίτερα έντονη στο τέλος του Πλειστόκαινου. Η κλιματολογική μεταβολή που συνέβη τότε είχε ως αποτέλεσμα την εξαφάνιση πολλών μεγάλων θηραμάτων. Παρά το γεγονός όμως ότι η κλιματολογική αυτή αλλαγή ήταν γενική, τα πρώτα ευρήματα από τη Νεολιθική Εποχή προέρχονται από την Ανατολή. Τα αποδιδόμενα αίτια γι' αυτό το προβάδισμα ήταν: α. Η ύπαρξη σε άγρια κατάσταση του δίκοκκου σταριού και κριθαριού. β. Η ύπαρξη ζώων τα οποία εύκολα θα μπορούσαν να εξημερωθούν, όπως ήταν το πρόβατο, ο χοίρος και το βόδι. Τα βασικά χαρακτηριστικά αυτής της περιόδου ήταν η καλλιέργεια της γης, η εξημέρωση των ζώων και η μόνιμη εγκατάσταση. Στην Ελλάδα αυτή η πολιτιστική φάση διαδόθηκε μάλλον μέσω της συνήθους επικοινωνίας παρά μέσω εποικισμών.
Προκεραμεική Νεολιθική (6900-6600/6400 π.Χ.). Η περίοδος αυτή δεν είναι ακόμα αρκετά

facebook ΦΙΛΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

γνωστή στην Ελλάδα. Λείψανα νεολιθικών οικισμών αυτής της εποχής εντοπίστηκαν στην Άργισσα και το Σέσκλο της Θεσσαλίας. Οι κατοικίες είναι ξύλινες, με ορύγματα και σκαμμένα δάπεδα. Τα εργαλεία είναι ξύλινα με λεπίδες πυρίτη ή οψιανού. Οι άνθρωποι ασχολούνταν με τη γεωργία, την κτηνοτροφία και το ψάρεμα. Αυτή την περίοδο αναπτύχθηκε η ναυτιλία, όπως φαίνεται από τους οψιανούς της Μήλου που βρέθηκαν σε αρκετές περιοχές της ηπειρωτικής Ελλάδος και του Αιγαίου. Εξημέρωση του σκύλου.

Η Αρχαιότερη Νεολιθική (6600/ 6400-5900/5800 π.Χ.) είναι μια δημιουργική περίοδος, γνωστή από πολλούς οικισμούς, όπως η Νέα Νικομήδεια στη δυτική Μακεδονία, το Σέσκλο, η Άργισσα, η Οτζάκι Μαγούλα, το Αχίλλειο κ.ά. στη Θεσσαλία, η Νέα Μάκρη στην Αττική και η Κόρινθος, η Λέρνα και το Φράγχθι στην Πελοπόννησο. Οι οικισμοί μοιάζουν με μικρά χωριά, ενώ η γεωργία και η κτηνοτροφία αποτελούν τις κύριες δραστηριότητες. Το πιο έκδηλο διαγνωστικό στοιχείο της εποχής είναι η κεραμική που εμφανίζεται για πρώτη φορά.

Η Μέση Νεολιθική (5900/5800-4800 π.Χ.) θεωρείται περίοδος ακμής και ανάπτυξης. Το μεγαλύτερο κέντρο που αναπτύχθηκε στη Θεσσαλία ήταν το Σέσκλο, ο «πολιτισμός» του οποίου επεκτάθηκε μέχρι τον Σπερχειό στο νότο και τον Αλιάκμονα στο βορρά. Στο Σέσκλο βρέθηκαν τα λείψανα ενός οικισμού έκτασης περίπου 100 στρεμμάτων, ο οποίος βασίζεται σε ένα ενιαίο σχέδιο διάταξης, που χαρακτηρίζεται από στενούς δρόμους με παράλληλη κατεύθυνση. Τα οικήματα είναι τετράπλευρα και ορθογώνια, ενός ή δύο δωματίων. Στο ακραίο τμήμα του οικισμού βρίσκονται η οχυρωμένη ακρόπολη και ένα μεγαροειδές οίκημα, πιθανόν η κατοικία του ηγεμόνα. Η κεραμική του Σέσκλου είναι γραπτή με φλογόσχημη ή γραμμική διακόσμηση. Στη Πελοπόννησο, στη Λέρνα και στο Φράγχθι αφθονεί η κεραμική με στιλπνό βερνίκι (Urfirnis). Στη Νέα Νικομήδεια τα οικήματα είναι ευρύχωρα με τοίχους από πηλό και τετράγωνη κάτοψη. Το τέλος της Μέσης Νεολιθικής σηματοδοτείται από ερήμωση και εγκατάλειψη. Η παλαιότερη χρονολογία που δίνεται για νεολιθικό οικισμό της κεντρικής και νότιας Ελλάδας είναι αυτή για τον οικισμό στο Δραχμάνι (Ελάτεια) 5520-+70 π.Χ. Την ίδια περίπου εποχή χρονολογούνται και οι πρώτες καύσεις νεκρών στην Ελλάδα που εντοπίστηκαν στην περιοχή Σουφλί Μαγούλα. Οι καύσεις έγιναν σε αποτεφρωτήρια νεκρών και στη συνέχεια τα υπολείμματα μεταφέρθηκαν σε λάκκους και όχι σε τεφροδόχα αγγεία. Τα κτερίσματα που βρέθηκαν μαρτυρούν ιεροτελεστία.

Η Νεότερη Νεολιθική ή Χαλκολιθική Περίοδος (4800-3200 π.Χ.): Ήδη από τις πρώτες φάσεις της δεν έχει καμία σχέση με τον πολιτισμό του Σέσκλου. Το νέο διαγνωστικό στοιχείο είναι η εισαγωγή του μελανού ή γενικά σκοτεινού χρώματος στη διακόσμηση των αγγείων. Στη Μακεδονία, στην περιοχή της Δράμας (Σιταγροί, Ντικιλί Τας), στη Θεσσαλία, στη θέση Διμήνι και στη θέση Ραχμάνι, αλλά και στις Κυκλάδες, στη θέση Σάλιαγγος, συναντώνται τα πιο σημαντικά κέντρα του πολιτισμού αυτής της φάσης. ΣΤΟ Διμήνι ο σχετικά μικρής έκτασης οικισμός -30 στρέμματα- διαθέτει έξι αλλεπάλληλους περίβολους και ευρύχωρη κεντρική αυλή. Στην κεραμική εμφανίζονται σπειροειδή και μαιανδροειδή μοτίβα. Στο Σέσκλο παρουσιάζεται για πρώτη φορά η γυναικεία μορφή με βρέφος.

ΝΙΚΙΑΣ Ο ΝΙΚΗΡΑΤΟΥ ΚΥΔΑΝΤΙΔΕΥΣ (469-413 π.Χ.): Αθηναίος πολιτικός και στρατιωτικός. Μετριοπαθής συντηρητικός πολιτικός, προικισμένος με εντιμότητα, σύνεση και γενναιότητα. Χαρακτηριζόταν όμως από αναβλητικότητα και διστακτικότητα στη λήψη αποφάσεων. Εκλεγόταν συνεχώς στρατηγός από το 427 π.Χ. ως το θάνατό του. Στην πρώτη φάση του Πελοποννησιακού Πολέμου πέτυχε σημαντικές νίκες και ήταν ο εμπνευστής της συνθήκης ειρήνης με τη Σπάρτη (Νικίειος Ειρήνη, 421 π.Χ.) με την οποία ολοκληρώθηκε η πρώτη φάση του πολέμου. Η φιλειρηνική πολιτική του Νικία κλονίστηκε όταν στην πολιτική σκηνή της Αθήνας εμφανίστηκε ο Αλκιβιάδης. Η αντίθεση ανάμεσα στον Νικία και τον Αλκιβιάδη κορυφώθηκε το 415 π.Χ. με την εκστρατεία στη Σικελία, στην οποία, αν και αντίθετος, στάλθηκε ως στρατηγός μαζί με τον Λάμαχο. Στην αρχή σημείωσε αρκετές επιτυχίες, λόγω όμως της αναποφασιστικότητάς του περιέπεσε σε σωρεία σφαλμάτων που οδήγησαν στην καταστροφή του αθηναϊκού εκστρατευτικού σώματος, στη σύλληψή του από τους Συρακούσιους και στην εκτέλεσή του.

ΞΕΝΗΛΑΣΙΑ: Η απομάκρυνση από τη Σπάρτη των ξένων επισκεπτών έπειτα από σύντομη διαμονή και η απαγόρευση στους πολίτες της να επισκέπτονται άλλα μέρη. Η κατάσταση αυτή ήταν αποτέλεσμα του λιτού και δύσκολου τρόπου ζωής των Λακεδαιμονίων, τον οποίο είχαν επιβάλει οι νόμοι του κράτους. Ο φόβος μήπως συγκρίνουν τη δική τους ζωή με τη ζωή των

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

άλλων Ελλήνων και υιοθετήσουν καινούργιες συνήθειες, καθώς και ο κίνδυνος να επαναστατήσουν οι είλωτες επέβαλαν αυτή την τακτική.

ΞΕΝΟΦΩΝ: Αθηναίος ιστορικός και στρατιωτικός. Γεννήθηκε γύρω στο 426 π.Χ. στην Αθήνα και ήταν γόνος συντηρητικής και εύπορης οικογένειας. Υπήρξε μαθητής του Σωκράτη. Κατατάχθηκε στο μισθοφορικό στρατό του Κύρου, ο οποίος διεκδικούσε τον περσικό θρόνο από τον αδερφό του Αρταξέρξη, και μετά την ήττα στα Κούναξα ηγήθηκε μαζί με άλλους της προσπάθειας των Μυρίων να επιστρέψουν στην Ελλάδα. Συνδέθηκε με στενή φιλία με το βασιλιά της Σπάρτης Αγησίλαο και γι' αυτό το λόγο έμεινε μακριά από την πατρίδα του περισσότερα από 20 χρόνια. Μετά τη συμφιλίωση Αθήνας-Σπάρτης επέστρεψε στην Αθήνα ως Αθηναίος πολίτης όπου και πέθανε (οπωσδήποτε μετά το 360 π.Χ. [;]). Έργα: «Κύρου Ανάβασις», «Ελληνικά» (η ιστορία της Ελλάδος από το 411 π.Χ. μέχρι το 362 π.Χ.), «Αγησίλαος», «Απολογία Σωκράτους», «Απομνημονεύματα» κ.ά.

ΟΔΥΣΣΕΙΑ: Ένα από ομηρικά έπη (το άλλο η «Ιλιάς»). Η «Οδύσσεια» αποτελείται από 12.000 περίπου στίχους και χωρίζεται και αυτή σε 24 ραψωδίες. Η δράση καλύπτει 40 ημέρες και τοποθετείται στο δέκατο έτος από την άλωση του Ιλίου. Το έπος αρχίζει με την απόφαση των θεών να επιτρέψουν στον Οδυσσέα, που βρίσκεται στο νησί της Καλυψώς, να γυρίσει στην Ιθάκη, ενώ ο γιος του Οδυσσέα, ο Τηλέμαχος, συνεχίζει τις προσπάθειές του να τον βρει (ραψ. α-δ, Τηλεμάχεια). Στην επόμενη ραψωδία, την ε, ο Οδυσσέας φεύγει από το νησί της Καλυψώς και φτάνει με μεγάλη δυσκολία στο νησί των Φαιάκων. Στις ραψωδίες που ακολουθούν καταγράφεται η παρουσία του Οδυσσέα στο νησί των Φαιάκων. Ο ίδιος διηγείται τις περιπέτειες του μετά την αναχώρησή του από την Τροία: Μετά την Άλωση της Τροίας ο Οδυσσέας με τα δώδεκα καράβια του και τους πιστούς του συντρόφους ξεκίνησε για το ταξίδι της επιστροφής, που φαινόταν αρκετά σύντομο αλλά τελικά διήρκεσε δέκα ολόκληρα χρόνια. Από την Τροία έφτασε σε σύντομο χρονικό διάστημα στην Τένεδο και από εκεί στην πόλη της Θράκης Ίσμαρο, όπου κατοικούσαν οι Κίκονες. Με τους συντρόφους του την κούρσεψαν, αλλά δεν χάρηκαν πολύ, γιατί στη μάχη που ακολούθησε, χάθηκαν 72 σύντροφοί του. Τράπηκαν σε φυγή προς το νότο, και έπειτα από λίγο συνάντησαν μεγάλη τρικυμία που τους έριξε στη χώρα των Λωτοφάγων. Οι φιλικοί Λωτοφάγοι δεν δημιούργησαν κάποιο πρόβλημα στον Οδυσσέα. Ο αγαπημένος τους όμως καρπός, ο λωτός, γνωστός και ως το φρούτο της λησμονιάς, έθετε σε κίνδυνο την προοπτική της επιστροφής του Οδυσσέα στην Ιθάκη. Από αυτή την περιπέτεια ο Οδυσσέας βγήκε χωρίς απώλειες.

Το νησί των Κυκλώπων ήταν ο επόμενος σταθμός στο εξερευνητικό του ταξίδι. Ο ίδιος ο Οδυσσέας με 12 συντρόφους του μπαίνουν μέσα στη σπηλιά του Κύκλωπα Πολύφημου για να κλέψουν γαλακτοκομικά προϊόντα. Ο Πολύφημος επιστρέφει και τους εγκλωβίζει. Ο Οδυσσέας, αφού κατέστρωσε ένα σχέδιο διαφυγής, μέθυσε τον Κύκλωπα και τελικά τον τύφλωσε. Παρ' όλα αυτά ο φοβερός Πολύφημος είχε κατασπαράξει έξι από τους συντρόφους του. Ο Οδυσσέας και οι υπόλοιποι σύντροφοί του μπήκαν στα καράβια και απομακρύνθηκαν από το νησί. Είχε κατορθώσει όμως να αποκτήσει ένα καινούργιο εχθρό, τον Ποσειδώνα, αφού ο Κύκλωπας ήταν γιος του θεού της θάλασσας.

Ο Οδυσσέας και οι σύντροφοί του συνεχίζουν το ταξίδι και φτάνουν στο νησί του Αίολου. Φιλοξενούνται στο νησί ένα μήνα και όταν φεύγουν ο Αίολος τους δίνει ένα ασκί με όλους τους ανέμους κλεισμένους μέσα και με την εντολή να μην το ανοίξουν. Η περιέργεια ώθησε τους συντρόφους του να ανοίξουν το ασκί ενώ ταξίδευαν, και οι άνεμοι που ξεχύθηκαν, τους γύρισαν πίσω στο νησί του Αιόλου. Αυτή τη φορά ο θεός των ανέμων τους έδιωξε κακήν κακώς και μετά από ταξίδι έξι ημερών φτάνουν στο νησί των Λαιστρυγόνων.

Εδώ τα πλοία του Οδυσσέα μπήκαν σε ένα λιμανάκι «που βράχοι το τειχίζουν τετράψηλοι και από τη μια πλευρά και από την άλλη». Ήταν μια θανάσιμη παγίδα. Οι κάτοικοι από ψηλά πετούσαν τεράστιες κοτρώνες που τσάκιζαν τα πλεούμενα. Γλίτωσε μόνο το καράβι του Οδυσσέα και αυτό γιατί το είχε δέσει σε ένα βράχο έξω από το λιμάνι.

«Και πλέαμε βαριόψυχοι» λέει ο Οδυσσέας μετά τη σφαγή των Λαιστρυγόνων, ώσπου το καράβι έφτασε στο νησί Αιαία, όπου κατοικούσε η μάγισσα Κίρκη. Εκείνη έκανε τα μάγια της στην πρώτη ομάδα που είχε στείλει ο Οδυσσέας μεταμορφώνοντάς τους σε γουρούνια. Ο Οδυσσέας, όμως, αφού απέφυγε τις μαγγανίες, την ανάγκασε να τους κάνει πάλι ανθρώπους, ενώ η Κίρκη έγινε ερωμένη του.

Όταν τελικά ο Οδυσσέας εγκατέλειψε το νησί της και αφού έφτασε στα πέρατα του κόσμου

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

και επισκέφθηκε τον Κάτω Κόσμο, κατευθύνθηκε στο σημείο όπου οι Σειρήνες σαγήνευαν με την ομορφιά των τραγουδιών τους τους άντρες και τους οδηγούσαν στο χαμό. Αφού βούλωσε τα αφτιά των αντρών του με κερί, και αφού ο ίδιος δέθηκε στο κατάρτι κατόρθωσε να ξεφύγουν.
Αμέσως μετά βρέθηκε ανάμεσα στις Συμπληγάδες και τα στενά της Σκύλας και της Χάρυβδης. Απέφυγε τις Συμπληγάδες και τη Χάρυβδη, πέρασε όμως κοντά στη Σκύλα, η οποία πρόλαβε και του άρπαξε έξι συντρόφους. Όσοι γλίτωσαν έφτασαν στο νησί του Ήλιου.
Ο Οδυσσέας προσπάθησε να κρατήσει μακριά από τα βόδια του Ήλιου τους συντρόφους, ακολουθώντας την προειδοποίηση του μάντη Τειρεσία και της Κίρκης. Όμως η άπνοια τους κράτησε αποκλεισμένους στο νησί ένα μήνα. Την ώρα που ο Οδυσσέας αποσύρθηκε στο εσωτερικό του νησιού να προσευχηθεί, οι σύντροφοί του, πεινασμένοι, όρμησαν στα βόδια του Ήλιου. Η τιμωρία από το Δία ήρθε πολύ γρήγορα. Όταν βγήκαν στο πέλαγος, κατακεραύνωσε το καράβι. Από το ναυάγιο σώθηκε μόνο ο Οδυσσέας και ύστερα από εννιά ημέρες έφτασε στο νησί της Καλυψώς, όπου θα έμενε περισσότερο από επτά χρόνια. Κατά την παραμονή του εκεί, ο Οδυσσέας ήταν πάντα προσηλωμένος στην πατρίδα, ακόμη και όταν η Καλυψώ του πρόσφερε την αθανασία αν έμενε μαζί της. Οι θεοί, με προτροπή της Αθηνάς αποφάσισαν την επιστροφή του Οδυσσέα, όμως θα αντιμετώπιζε μία ακόμη τρικυμία στη θάλασσα, αυτή που τον οδήγησε στη Σχερία, το νησί των Φαιάκων (ραψ. ζ-μ).
Ο Αλκίνοος, ο βασιλιάς των Φαιάκων, ετοίμασε το πλοίο με το οποίο ο Οδυσσέας επιστρέφει στην Ιθάκη. Εκεί, με τη βοήθεια του γιου του σκοτώνει τους μνηστήρες και ξανακερδίζει το θρόνο. Η Αθηνά επεμβαίνει και καταπνίγει απόπειρα εξέγερσης των συγγενών των μνηστήρων (ν-ω).
ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ: Βασίλισσα της Μακεδονίας, μητέρα του Μ. Αλεξάνδρου και σύζυγος του Φίλιππου Β΄. Έλαβε αναμφίβολα μέρος στη συνωμοσία η οποία κατέληξε στη δολοφονία του συζύγου της. Κατά τη διάρκεια της εκστρατείας του Μ. Αλεξάνδρου αμφισβήτησε την εξουσία του αντιβασιλέα Αντίπατρου. Το 319 π.Χ. έγινε αντιβασίλισσα της Μακεδονίας. Δολοφονήθηκε από τον Κάσσανδρο, γιο του Αντίπατρου, το 316 π.Χ.
ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ: Οι Ολυμπιακοί Αγώνες δεν εμφανίστηκαν ξαφνικά τον 8ο αιώνα π.Χ., αλλά ήταν το αποτέλεσμα μιας μακροχρόνιας εξελικτικής διαδικασίας, οι απαρχές της οποίας ξεπερνούσαν πιθανόν τα χρονικά πλαίσια ακόμη και της Εποχής του Χαλκού. Στη μινωική Κρήτη και στη μυκηναϊκή Ελλάδα είναι βέβαιο ότι τελούνταν αθλητικοί αγώνες που εντάσσονταν σε θρησκευτικές εκδηλώσεις. Στην «Ιλιάδα» και την «Οδύσσεια» είναι φανερό ότι ο αθλητισμός είχε διεισδύσει σε όλες τις εκδηλώσεις της ζωής, δημόσιας και καθημερινής, και φυσικό επακόλουθο υπήρξε η καθιέρωση αγώνων πανελλήνιου χαρακτήρα. Πρώτοι σε σημασία ήταν οι αγώνες της Ολυμπίας και ακολούθησαν τα Πύθια, τα Ίσθμια και τα Νέμεα. Το ιερό της Ολυμπίας στο οποίο τελούνταν οι αγώνες είχε σε όλη τη διάρκεια της αρχαιότητας ως κύρια αποστολή του την καλλιέργεια του αγωνιστικού πνεύματος.
Οι αγώνες ήταν πεντετηρικοί, δηλαδή γίνονταν κάθε τέσσερα πλήρη χρόνια, την πρώτη πανσέληνο μετά το θερινό ηλιοστάσιο (11-16 Ιουλίου). Στο διάστημα που μεσολαβούσε από τη λήξη τους ως την αρχή του πέμπτου χρόνου, οπότε άρχιζαν οι επόμενοι, ονομαζόταν Ολυμπιάς. Με βάση την τέλεση των Ολυμπιάδων δημιουργήθηκε το πιο αξιόπιστο χρονολογικό σύστημα της ελληνικής αρχαιότητας, με πανελλήνια εμβέλεια. Κάθε Ολυμπιάδα έπαιρνε την ονομασία της από το νικητή στο στάδιο δρόμο και τον αύξοντα αριθμό της με βάση την πρώτη Ολυμπιάδα που συμβατικά θεωρήθηκε αυτή που νίκησε ο Κόροιβος ο Ηλείος το 776 π.Χ.
Συστατικό στοιχείο των Ολυμπιάδων υπήρξε η εκεχειρία (έχω+χειρ), δηλαδή η διακοπή των εχθροπραξιών, η ανακωχή. Ήταν ένας θεσμός που προέβλεπε την αναστολή των εχθροπραξιών για ένα καθορισμένο χρονικό διάστημα, το οποίο άρχιζε με την αναγγελία των αγώνων (στην αρχή ήταν ένας μήνας και αργότερα έγιναν τρεις). Στη διάρκεια της εκεχειρίας απαγορεύονταν: α. η είσοδος σε οποιονδήποτε οπλισμένο στην Ηλεία, β. η εκτέλεση οποιασδήποτε θανατικής ποινής και γ. οι εχθροπραξίες. Αντίθετα, διευκολυνόταν η ελεύθερη προσπέλαση αθλητών και θεατών στη χώρα της Ηλείας και εξασφαλιζόταν η απρόσκοπτη διέλευσή τους μέσα από εχθρικές πόλεις.
Στη διάρκεια των αγώνων απαγορευόταν η είσοδος γυναικών στην Ιερά Άλτη και στο στάδιο. Εξαιρούνταν, εάν ισχύει αυτό που σημειώνει ο Παυσανίας, οι νεαρές κοπέλες («παρθένους

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

ουκ είργουσι θεάσθαι») και η ιέρεια του ιερού της Δήμητρας. Ανάμεσα στις λίγες γνωστές περιπτώσεις κατά τις οποίες παραβιάστηκε ο νόμος ήταν και αυτή της Καλλιπάτειρας (388 π.Χ.).
Στους αγώνες μετείχαν αποκλειστικά Έλληνες, έπειτα όμως από την υποδούλωση της χώρας από τις ρωμαϊκές λεγεώνες λάβαιναν μέρος και Ρωμαίοι. Οι διαγωνιζόμενοι δεν έπρεπε να είχαν καταδικαστεί για φόνο ή να θεωρήθηκαν ιερόσυλοι, αλλά ούτε να προέρχονται από πόλη που είχε παραβιάσει την εκεχειρία (το 420 π.Χ. η Σπάρτη είχε καταδικαστεί με πρόστιμο 2.000 μνας και αποκλείστηκε από τους αγώνες γιατί στρατεύματά της είχαν επιτεθεί στο Λέπρεο). Οι Ελλανοδίκες οι οποίοι επόπτευαν τους αγώνες ήταν δέκα (για μερικές Ολυμπιάδες οκτώ) από την Ηλεία και εκλέγονταν για μία Ολυμπιάδα. Οι αγώνες ήταν στεφανίτες: το μοναδικό βραβείο για τους νικητές, το άθλον, ήταν ένα κλαδί αγριελιάς, ο κότινος. Το έκοβε πάντα από την ίδια γέρικη αγριελιά, την καλλιστέφανο, που φύτρωνε δεξιά από τον οπισθόδομο του Ναού του Δία, ένα παιδί με χρυσό ψαλίδι. Το παιδί έκοβε τόσα κλαδιά όσα ήταν και τα αγωνίσματα. Ο νικητής γινόταν δεκτός στην πόλη του ως ήρωας και οι συμπολίτες του τον τιμούσαν σε όλη τη ζωή του.
Το πρόγραμμα των αγώνων *Πρώτη μέρα*
- Ορκωμοσία αθλητών και κριτών
- Δηλώσεις αθλητών στα αγωνίσματα
- Θυσίες στους θεούς από τους εκπροσώπους των πόλεων

Δεύτερη μέρα
- Αγώνας σταδίου παίδων
- Αγώνισμα πάλης παίδων
- Αγώνισμα πυγμής παίδων
- Αγώνισμα παγκρατίου παίδων

Τρίτη μέρα
- Αρματοδρομίες τεθρίππων (άρματα με τέσσερις ίππους)
- Ιπποδρομίες κελήτων, φορβάδων και πώλων
- Σινωρίς ημιόνων, πώλων, ίππων (άρμα που το έσερναν δύο ζώα)
- Πένταθλον (άλμα, δίσκος, στάδιος δρόμος, ακόντιο, πάλη). Το πένταθλο ήταν το πιο σημαντικό από τα αγωνίσματα.

Τέταρτη μέρα
- Αγώνας σταδίου (197,27 μέτρα)
- Αγώνας διαύλου (2 στάδια)
- Αγώνας δολίχων (7-12 στάδια)
- Αγώνισμα πάλης
- Αγώνισμα πυγμής
- Αγώνισμα παγκρατίου
- Οπλιτοδρομία (2 έως 4 στάδια)

Πέμπτη μέρα
Απονομή βραβείων
ΟΛΥΝΘΟΣ: Οχυρή πόλη της Χαλκιδικής. Κυριεύτηκε από το βασιλιά της Μακεδονίας Φίλιππο Β΄ το 348 π.Χ. Η προσπάθεια του Αθηναίου ρήτορα Δημοσθένη να ενισχυθεί η άμυνα της Ολύνθου δεν τελεσφόρησε. Η Όλυνθος ισοπεδώθηκε και οι κάτοικοί της πουλήθηκαν ως δούλοι.
ΟΜΗΡΟΣ: Ο αρχαιότερος των μεγάλων Ελλήνων ποιητών στον οποίο αποδίδονται τα έπη «Ιλιάς και Οδύσσεια». Η ύπαρξή του αμφισβητήθηκε, αν και οι περί Ομήρου παραδόσεις φτάνουν μέχρι τον 7ο αι. π.Χ., ενώ ένα πλούσιο βιογραφικό υλικό παραδίδουν οι επτά αρχαίοι «Βίοι» και ο «Αγών» (ανάμεσα στον Όμηρο και τον Ησίοδο). Αυτές οι πηγές, αν και συντέθηκαν στους ρωμαϊκούς χρόνους, στηρίζονται ασφαλώς σε παλαιότερο υλικό. Η σύγχρονη πάντως έρευνα τοποθετεί τα ομηρικά έπη -άρα και τον πιθανό ή τους πιθανούς ποιητές (βλ. Ομηρικό Ζήτημα)-, στο β΄ μισό του 8ου αι. π.Χ. Για το βίο του ποιητή λέγονται πολλά ασαφή και αμφισβητήσιμα. Από όλες τις πόλεις που τον διεκδικούν -πάνω από δέκα- η Χίος και η Σμύρνη αιτιολογούν καλύτερα τις διεκδικήσεις τους. Ως τόπος του θανάτου του φέρεται η Ίος. Σήμερα η έρευνα αποδέχεται τη θεμελιώδη ενότητα των επών και κατ' επέκταση την ύπαρξη ενός ποιητή.

facebook ΦΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

ΟΜΗΡΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ: Οι εμφανείς διαφορές ανάμεσα στην «Ιλιάδα» και την «Οδύσσεια» από την αρχαιότητα έθεσαν σε αμφισβήτηση την άποψη ότι τα δύο ποιήματα είναι έργα του ίδιου ποιητή (Ομηρικό Ζήτημα). Αργότερα, το 18ο αιώνα, άρχισε να προβάλλεται ο ισχυρισμός (F.A.Wolf) ότι η Ιλιάδα είναι δημιούργημα πολλών ποιητών (λαϊκή δημιουργία). Οι σπουδαιότερες μετά τον Wolf θεωρίες που διατυπώθηκαν για το Ομηρικό Ζήτημα είναι οι εξής:
Α. Η θεωρία των «μεμονωμένων ασμάτων», σύμφωνα με την οποία στην αρχή υπήρχαν 16 περίπου μεμονωμένα άσματα της λαϊκής παραγωγής τα οποία συνενώθηκαν την εποχή του Πεισιστράτου. Η ανάλυση μπορεί να αποσπάσει τα άσματα αυτά από το σύνολο (K.Lachmann).
Β. Η θεωρία της «εξελίξεως», σύμφωνα με την οποία υπήρξε ένας αρχικός πυρήνας με το θέμα της «Ιλιάδας» και ένας αρχικός πυρήνας με το θέμα της «Οδύσσειας» (Τηλεμάχεια;). Τα αρχικά έπη επεκτάθηκαν με μεταγενέστερες παρεμβολές (G.Herrmann).
Γ. Η θεωρία των συμπιλητών, σύμφωνα με την οποία μικρά αυτοτελή έπη συγχωνεύθηκαν από ένα συμπιλητή της «Οδύσσειας», (A. Kirchhoff).
Δ. Η θεωρία των ενωτικών, σύμφωνα με την οποία η Ιλιάδα αποτελεί ενιαίο έργο ενός ποιητή που ελέγχει και δημιουργεί το έπος σε μια ενότητα (Nietsch, Rohde, Drerup). Οι αναλύσεις της δομής και του υλικού των επών ενίσχυσαν τις απόψεις των ενωτικών (W.Schadewaldt και K.Reinhardt).
ΟΣΤΡΑΚΙΣΜΟΣ: Η λέξη προέρχεται από το όστρακον, μικρή πήλινη πινακίδα ή θραύσμα πήλινου αγγείου. Στην Αθήνα των κλασικών χρόνων, αλλά και σε ορισμένες άλλες ελληνικές πόλεις, ο οστρακισμός ήταν ο θεσμός σύμφωνα με τον οποίο εξορίζονταν επιφανείς άντρες για δέκα χρόνια από το φόβο μήπως διαπράξουν κάποια συνωμοτική ενέργεια. Άρα ήταν μέτρο με προληπτικό χαρακτήρα και όχι με ποινικό (δηλ. ποινή για κάτι που έχει ήδη συντελεστεί). Ο θεσμός αποσκοπούσε στην προστασία του πολιτεύματος. Την έκτη πρυτανεία του κάθε έτους ερχόταν προς ψήφιση στην Εκκλησία του Δήμου το ερώτημα αν θα έπρεπε να γίνει οστρακισμός. Αν οι πολίτες ψήφιζαν θετικά, τότε τις αμέσως επόμενες μέρες ο οστρακισμός γινόταν στην αγορά. Κάθε πολίτης έγραφε πάνω σε ένα όστρακο το όνομα του πολιτικού που θεωρούσε επικίνδυνο για την πολιτεία και έπρεπε να εξοριστεί. Για να έχει ισχύ η ψηφοφορία έπρεπε να ψηφίσουν τουλάχιστον 6.000 πολίτες. Στη συνέχεια ο πολιτικός του οποίου το όνομα εμφανιζόταν τις περισσότερες φορές εξοριζόταν για δέκα χρόνια, χωρίς να χάνει την περιουσία του ή τα πολιτικά του δικαιώματα. Το θεσμό του οστρακισμού εισήγαγε πιθανόν ο Κλεισθένης και εφαρμόστηκε για πρώτη φορά το 487 π.Χ. οπότε εξορίστηκε ο Ίππαρχος, αρχηγός των τυραννόφιλων. Στην αρχή ο θεσμός λειτούργησε ικανοποιητικά, αλλά σιγά σιγά άρχισε να εκφυλίζεται λόγω της κακής του χρήσης. Ο τελευταίος αποφασιστικής σημασίας οστρακισμός έγινε το 443 π.Χ., όταν εξορίστηκε ο Θουκυδίδης ο Μελησίου και έτσι ο Περικλής εδραίωσε την εξουσία του. Είναι αμφίβολο εάν το μέτρο εφαρμόστηκε μετά το 417 π.Χ., χρονιά οστρακισμού του Υπέρβολου. Στις Συρακούσες το αντίστοιχο μέτρο ονομαζόταν πεταλισμός, γιατί τα ονόματα τα έγραφαν πάνω σε φύλλα ελιάς.
ΠΑΙΩΝΙΟΣ: Γλύπτης από τη Μένδη της Χαλκιδικής. Ο Παυσανίας γράφει ότι είχε φιλοτεχνήσει τα γλυπτά το ανατολικού αετώματος του Ναού του Ολυμπίου Διός στην Ολυμπία (ανάμεσα στο 450 και το 440 π.Χ.). Οι νεότεροι αμφιβάλλουν γι' αυτά που ισχυρίζεται ο Παυσανίας. Ωστόσο ο ίδιος αναφέρει και ένα άλλο έργο του στην Ολυμπία, που είναι ένα από τα πιο γνωστά της αρχαιότητας, τη «Νίκη» πάνω σε έναν κίονα που είχε ύψος εννέα μέτρα. Το άγαλμα σώθηκε, με αρκετές φθορές όμως, και σήμερα βρίσκεται στο Μουσείο της Ολυμπίας.
ΠΑΛΑΙΟΚΑΣΤΡΟ: Θέση κοντά στη Σιάτιστα Κοζάνης στην οποία εντοπίστηκε το 1963 λίθινος χειροπέλεκυς που χρονολογείται στη Μέση Παλαιολιθική Εποχή (το 100000 π.Χ.+ [πιθανή χρονολόγηση]). Είναι από πρασινωπό τραχύτη λίθο και έχει μήκος 15,3 εκ. και πλάτος 10 εκ. (μουσείο Βέροιας). Ο πέλεκυς αυτός είναι το αρχαιότερο -επιβεβαιωμένο- δημιούργημα του ανθρώπου που βρέθηκε μέχρι σήμερα στον ελληνικό χώρο (μερικοί επιστήμονες τοποθετούν το παραπάνω εύρημα στη Αρχαιότερη Παλαιολιθική).
ΠΑΛΑΙΟΛΙΘΙΚΗ ΕΠΟΧΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ: Βλ. Παλαιόκαστρο, Πετράλωνα, Θεόπετρα, Ασπροχάλικο.
ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΑ: Η λαμπρότερη θρησκευτική γιορτή της αρχαίας Αθήνας. Τελούνταν προς

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

τιμήν της Αθηνάς και διαρκούσε έξι ημέρες. Στο πλαίσιο των εορτασμών διεξάγονταν μουσικοί και αθλητικοί αγώνες, ιπποδρομίες, λαμπαδηδρομία και άλλες εκδηλώσεις. Την έκτη μέρα ο εορτασμός έκλεινε με τη μεγάλη πομπή των Παναθηναίων στην οποία συμμετείχαν και αντιπρόσωποι από άλλες πόλεις. Η πομπή ξεκινούσε από το Πομπείο που βρισκόταν στο Δίπυλο, την επίσημη είσοδο της πόλης. Μέσω της Οδού των Παναθηναίων κατευθυνόταν στην Ακρόπολη, και συγκεκριμένα στον Παρθενώνα, όπου προσφερόταν από τις Αθηναίες παρθένους, γόνους των καλύτερων οικογενειών της πόλης, ο πέπλος για το χρυσελεφάντινο άγαλμα της θεάς τον οποίον είχαν υφάνει στη διάρκεια του χρόνου. Ο πέπλος ήταν το ιστίο ενός πλοίου που μετακινούσαν πάνω σε ρόδες. Η γιορτή ολοκληρωνόταν με τη θυσία εκατό βοδιών (εκατόμβη).

ΠΑΝΑΙΝΟΣ: Αθηναίος ζωγράφος του 5ου αιώνα π.Χ., αδερφός ή ανιψιός του Φειδία. Ζωγράφισε τους πίνακες του θρόνου του αγάλματος του Δία στην Ολυμπία (Παυσανίας) και τοιχογραφίες στην Ποικίλη Στοά.

ΠΑΝΔΙΩΝΟΣ ΙΕΡΟΝ: Στη νοτιοανατολική πλευρά της Ακρόπολης υπήρχε το ιερό του μυθικού βασιλιά των Αθηνών Πανδίωνος.

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΙ ΑΓΩΝΕΣ:

Α. Ολυμπιακοί Αγώνες: Οι πιο σπουδαίοι από τους πανελλήνιους αγώνες. Διεξάγονταν κάθε τέσσερα χρόνια προς τιμήν του Δία στην Ολυμπία. Η πρώτη καταγραμμένη Ολυμπιάδα έγινε το 776 π.Χ. Το έπαθλο για τους νικητές ήταν ένα στεφάνι άγριας ελιάς (κότινος). Στην Ολυμπία συγκεντρώνονταν αθλητές και θεατές από όλες τις περιοχές όπου ζούσαν Έλληνες. Οι ολυμπιονίκες ήταν εξαιρετικά τιμημένα πρόσωπα. Οι αγώνες καταργήθηκαν από τον αυτοκράτορα του Βυζαντίου Θεοδόσιο Α΄ (394 π.Χ.).

Β. Ίσθμια: Πανελλήνιοι αγώνες που γίνονταν προς τιμήν του θεού Ποσειδώνα στο ιερό της Ισθμίας. Ήταν η μεγαλοπρεπέστερη γιορτή μετά τα Ολύμπια. Διεξάγονταν το καλοκαίρι κάθε δύο πλήρη χρόνια (το δεύτερο και το τέταρτο χρόνο της Ολυμπιάδας) και περιλάμβαναν μουσικούς, γυμναστικούς και ιππικούς αγώνες. Το έπαθλο ήταν παλαιότερα ένα στεφάνι από πεύκο και αργότερα από σέλινο. Στη διάρκεια των αγώνων ίσχυαν οι «Ισθμιάδες σπονδαί», ανάμεσα στους Κορινθίους και στους υπόλοιπους Έλληνες (κάτι σαν την εκεχειρία των Ολυμπιάδων).

Γ. Νέμεα: Τελούνταν προς τιμήν του Δία στην περιοχή της Νεμέας κάθε δύο χρόνια, πιθανόν από το 573 π.Χ. Περιλάμβαναν μουσικούς, ιππικούς και γυμνικούς αγώνες. Συνδέονται, σύμφωνα με την παράδοση, με ταφικούς αγώνες και αυτό ίσως εξηγεί το γεγονός ότι οι Ελλανοδίκες φορούσαν πένθιμο ένδυμα.

Δ. Πύθια: Τελούνταν προς τιμήν του Απόλλωνα και γίνονταν στους Δελφούς. Οι παλαιότεροι αγώνες πραγματοποιούνταν κάθε οκτώ χρόνια και ήταν μουσικοί. Από το 582 π.Χ. και μετά προστέθηκαν ο αγώνας αυλού και αγωνίσματα με πρότυπο τους Ολυμπιακούς. Από αυτό το έτος οι αγώνες έγιναν πεντετηρικοί, τελούνταν κάθε τέσσερα χρόνια, τον τρίτο χρόνο της Ολυμπιάδας (τέλος Αυγούστου αρχές Σεπτεμβρίου). Οι αγώνες διεξάγονταν στο Στάδιο των Δελφών και το έπαθλο ήταν ένα στεφάνι από το ιερό δέντρο του θεού, τη δάφνη. Καταργήθηκαν το 394 από τον αυτοκράτορα Μέγα Θεοδόσιο.

ΠΑΡΘΕΝΩΝΑΣ: Ο ναός άρχισε να χτίζεται το 447 π.Χ. και ολοκληρώθηκε το 438 π.Χ. Οικοδομήθηκε στο υψηλότερο μέρος του βράχου της Ακρόπολης και αφιερώθηκε στην Αθηνά Παρθένο. Ιδρύθηκε πάνω στα θεμέλια ενός παλαιότερου ναού, τον οποίο οι Πέρσες, όταν κατέλαβαν την Αθήνα το 480 π.Χ., τον βρήκαν ημιτελή και τον κατέστρεψαν εκ θεμελίων. Αρχιτέκτονες του ναού ήταν ο Καλλικράτης και ο Ικτίνος, ενώ ο γλυπτός διάκοσμος ήταν έργο του Φειδία. Παρά τις εντυπωσιακές του διαστάσεις ο ναός δεν είχε λατρευτικό χαρακτήρα, αλλά ήταν ένα δημόσιο αφιέρωμα στη θεά και στην ίδια την πόλη και εξέφραζε ιδέες και αξίες που επικρατούσαν τότε στην αθηναϊκή πολιτεία. Είναι ναός δωρικός, περίπτερος και αμφιπρόστυλος και περιβάλλεται από 17 κίονες στις μακρές πλευρές και από 8 σε καθεμία από τις στενές. Ο σηκός χωριζόταν σε δύο μέρη: το δυτικό που ονομαζόταν οπισθόδομος και χρησίμευε ως θησαυροφυλάκιο και το ανατολικό που ονομαζόταν εκατόμπεδος και ήταν ο κυρίως ναός με είσοδο στα ανατολικά. Στο μέσο του ναού υψωνόταν το χρυσελεφάντινο άγαλμα της Αθηνάς, έργο του Φειδία ύψους 39 ποδών - δικό του έργο είναι και ο γλυπτός διάκοσμος του ναού (αετώματα, ζωφόρος, μετόπες και τρίγλυφα).

ΠΑΡΘΕΝΩΝΑ ΓΛΥΠΤΟΣ ΔΙΑΚΟΣΜΟΣ: Στα αετώματα του Παρθενώνα ο Φειδίας

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

σμίλεψε τη γέννηση της θεάς Αθηνάς μπροστά στους άλλους θεούς. Η Αθηνά πάνοπλη πετάγεται μέσα από το κεφάλι του πατέρα της (ανατολικό αέτωμα). Στο δυτικό αέτωμα παρουσιάζεται ο αγώνας της Αθηνάς και του Ποσειδώνα για το ποιος θα δώσει το όνομά του στην πόλη.
Στις μετόπες -92 συνολικά- αναπαρίστανται μυθικοί αγώνες στους οποίους πρωταγωνιστούν η θεά Αθηνά και σε αρκετές περιπτώσεις οι Αθηναίοι. Επίσης, απεικονίζονται: η Αμαζονομαχία, η μάχη των Κενταύρων με τους Λαπίθες, η Γιγαντομαχία κ.ά.
Στη ζωφόρο που προστέθηκε ψηλά -ιωνικό στοιχείο που ο Φειδίας πρόσθεσε στο δωρικό Παρθενώνα- στην εξωτερική επιφάνεια του τοίχου του έξοχου κτιρίου, μέσα από το περιστύλιο, αποτυπώθηκε η Πομπή των Παναθηναίων. Για πρώτη φορά σε ιερό κτίριο αναπαρίσταται σκηνή από την καθημερινή ζωή, και μάλιστα από την ύψιστη τελετουργία της κλασικής Αθήνας, η οποία συνδύαζε τη θρησκευτικότητα και την εξύμνηση του μεγαλείου της πόλης.
Ο Έλγιν και *η αρπαγή των γλυπτών του Παρθενώνα*
Δυστυχώς, στις αρχές του 19ου αιώνα ένας Βρετανός διπλωμάτης, ο λόρδος Έλγιν, και οι συνεργάτες του, τους οποίους εύστοχα αποκάλεσαν «βάνδαλους και κλασικούς κλέφτες χωρίς κανέναν ενδοιασμό», κακοποίησαν βάναυσα το περίλαμπρο μνημείο, που είχε ήδη υποστεί σοβαρές ζημιές από μια έκρηξη που σημειώθηκε μέσα στο σηκό (1687) την εποχή που πολιορκούσε την πόλη ο Φρ. Μοροζίνι. Ο Έλγιν αφαίρεσε συνολικά 96 ακέραια και ακρωτηριασμένα γλυπτά από τον Παρθενώνα, ανάμεσα στα οποία περιλαμβάνονται τα περισσότερα αγάλματα των δύο αετωμάτων.
ΠΑΡΜΕΝΙΔΗΣ Ο ΕΛΕΑΤΗΣ: Φιλόσοφος που γεννήθηκε στην Ελέα της Κάτω Ιταλίας το 540 π.Χ. Ο Παρμενίδης είναι, σύμφωνα με τον Πλάτωνα, ο φιλόσοφος του «είναι», ενώ ο Ηράκλειτος ο φιλόσοφος του «γίγνεσθαι». Εξέθεσε τις φιλοσοφικές του απόψεις στο διδακτικό ποίημα «Περί φύσεως» (480 π.Χ.). Αρχή κατά τον Παρμενίδη: το «είναι». Το «έν και Παν» παραμένει αμετάβλητο μέσα στη μεταβολή των φαινομένων.
ΠΑΡΜΕΝΙΩΝ (400[;]-330 π.Χ.): Στρατηγός του Φιλίππου και στη συνέχεια του Μεγάλου Αλεξάνδρου. Το 346 π.Χ., όταν ο Φίλιππος τον έστειλε στην Αθήνα για να συζητήσει τους όρους της ειρήνης ανάμεσα στους Μακεδόνες και τους Αθηναίους, έδειξε τόση σύνεση, ώστε οι τελευταίοι μετά τη μάχη της Χαιρώνειας (338 π.Χ.) τον έκαναν επίτιμο πολίτη της πόλης τους. Ακολούθησε τον Αλέξανδρο στην εκστρατεία του. Φονεύτηκε όμως έπειτα από διαταγή του, γιατί ο νεαρός βασιλιάς φοβήθηκε την εκδίκηση του Παρμενίωνα, αφού πριν από λίγο καιρό ο Αλέξανδρος είχε εκτελέσει το γιο του Φιλώτα ως ύποπτο συνωμοσίας.
ΠΑΥΣΑΝΙΑΣ: Σπαρτιάτης στρατηγός, αρχιστράτηγος των Ελλήνων στη νικηφόρα κατά των Περσών μάχη των Πλαταιών (479 π.Χ.). Στη συνέχεια, και ενώ ηγούνταν εκστρατείας εναντίον των Περσών στη Μικρά Ασία, ήρθε σε μυστικές επαφές μαζί τους. Η αλαζονεία που επέδειξε, σε συνδυασμό με την προδοτική του στάση, επέσυραν την καταδίκη του σε θάνατο από την Απέλλα. Κατέφυγε ως ικέτης στο Ναό της Χαλκιοίκου Αθηνάς, όπου, αφού αποκλείστηκε από τους Σπαρτιάτες, πέθανε (468 π.Χ.).
ΠΑΥΣΑΝΙΑΣ: Βασιλιάς της Σπάρτης (408-394 π.Χ.). Ήταν αντίθετος στην ακραία πολιτική του Λύσανδρου και υποστήριξε στην Αθήνα τον Θρασύβουλο (403 π.Χ.). Κατηγορήθηκε για δειλία στον Κορινθιακό Πόλεμο και πέθανε αυτοεξόριστος στην Τεγέα.
ΠΕΙΣΙΣΤΡΑΤΟΣ: Μετά τον Σόλωνα στην Αθήνα κυριάρχησαν τρεις πολιτικές παρατάξεις: οι πεδιακοί (μεγαλογαιοκτήμονες), οι παράλιοι (αστοί) και οι διάκριοι (μικροί γεωργοί). Η αντιπαλότητα ανάμεσα σε αυτές τις τρεις ομάδες είχε ως αποτέλεσμα να κυριαρχήσει στην πολιτική ζωή της Αθήνας ο αρχηγός των διακρίων Πεισίστρατος (600-527 π.Χ.), ο οποίος επέβαλε την προσωπική του εξουσία-τυραννίδα από το 560 μέχρι το 528 π.Χ. (εκτός των περιόδων 556-550 π.Χ. και 549-540 π.Χ. που είχε εξοριστεί). Η διοίκησή του υπήρξε μετριοπαθής, καλλώπισε την πόλη (άρχισε η ανέγερση του Ναού του Ολυμπίου Διός) και συντέλεσε στην περισυλλογή και στην καταγραφή των ομηρικών επών. Μετά το θάνατό του τον διαδέχτηκε ο γιος του Ίππαρχος και μετά τη δολοφονία του από τον Αρμόδιο και τον Αριστογείτονα (Τυραννοκτόνοι) ο άλλος γιος του, ο Ιππίας. Μετά την κατάλυση της τυραννίδας και μέσα από τις μεταξύ των διαφόρων πολιτικών παρατάξεων αντιπαλότητες αναδείχθηκε η προσωπικότητα του Κλεισθένη, του δημιουργού της Αθηναϊκής Δημοκρατίας.
ΠΕΛΛΑ: Αρχαία πόλη της Μακεδονίας, πρωτεύουσα του βασιλείου των Μακεδόνων μετά τις

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NETWORK ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Αιγές (Βεργίνα). Στο προσκήνιο εμφανίζεται την εποχή που βασιλιάς της Μακεδονίας ήταν ο Αρχέλαος. Άκμασε την περίοδο της βασιλείας του Φιλίππου Β΄ και του Μεγάλου Αλεξάνδρου. Μετά την κατάληψή της από τους Ρωμαίους (168 π.Χ.) παρήκμασε. Στις ανασκαφές που έγιναν στον αρχαιολογικό χώρο αποκαλύφθηκαν οικοδομικά συγκροτήματα, αγορά, κατοικίες και μοναδικές ψηφιδωτές συνθέσεις.

ΠΕΛΟΠΙΔΑΣ: Θηβαίος στρατηγός (420-364 π.Χ.) και στενός φίλος και συνεργάτης του Επαμεινώνδα, μαζί με τον οποίο δημιούργησαν τη Θηβαϊκή Ηγεμονία. Οργάνωσε τον Ιερό Λόχο στη Θήβα. Συμμετείχε στη μάχη των Λεύκτρων (371 π.Χ.) και σκοτώθηκε στη μάχη των Κυνός Κεφαλών (364 π.Χ.).

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΑΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ (431-404 π.Χ.):

Α΄ περίοδος: 431-421 π.Χ. *(Αρχιδάμειος Πόλεμος)*

Τα δύο πρώτα χρόνια του πολέμου ο Σπαρτιάτης βασιλιάς Αρχίδαμος εισέβαλε στην Αττική προκαλώντας καταστροφές, ενώ την ίδια στιγμή αθηναϊκά πλοία κατέστρεφαν ως αντίποινα τα λακωνικά παράλια. Ο λοιμός που ενέσκηψε στην Αθήνα άφησε χιλιάδες θύματα πίσω του, ανάμεσά τους και τον Περικλή. Η αποστασία της Λέσβου και η παράδοση των Πλαταιών στους Θηβαίους και τους Σπαρτιάτες πολιορκητές συνοδεύτηκαν από άγριες σφαγές των αντιπάλων. Η επικράτηση στην Αθήνα μιας ακραίας φιλοπόλεμης μερίδας υπό το δημαγωγό Κλέωνα περιέπλεξε τα πράγματα μέχρι την υπογραφή το 421 π.Χ. της Νικίειου Ειρήνης. Τα χρόνια που ακολούθησαν μέχρι το 415 π.Χ. θα μπορούσαν να ονομαστούν λόγω των συνεχιζόμενων αψιμαχιών ως τα έτη της ένοπλης ειρήνης (βλ. χάρτη 6).

Β΄ περίοδος: 415-413 π.Χ. (εκστρατεία στη Σικελία)

Ο Αλκιβιάδης, ο οποίος στο μεταξύ είχε επικρατήσει στα πολιτικά πράγματα της Αθήνας, έπεισε τους Αθηναίους να εκστρατεύσουν στη Σικελία για αντιπερισπασμό. Το γεγονός των Ερμοκοπιδών και η αυτομόληση του Αλκιβιάδη στη Σπάρ-τη συνέτειναν στην πλήρη καταστροφή του αθηναϊκού εκστρατευτικού σώματος (βλ. χάρτη 7).

Γ΄ περίοδος: 413-404 π.Χ. (Δεκελεικός *Πόλεμος)*

Στη διάρκεια αυτής της περιόδου οι Σπαρτιάτες οχύρωσαν τη Δεκέλεια και οι Αθηναίοι φρόντισαν να μεταφέρουν τον πόλεμο στη Μικρά Ασία. Οι συνεχείς συγκρούσεις, κυρίως στη θάλασσα, και η επιστροφή του Αλκιβιάδη έδωσαν προς στιγμή το πλεονέκτημα στους Αθηναίους. Τα λάθη όμως που επακολούθησαν τη νικηφόρο ναυμαχία των Αργινουσών (406 π.Χ.) οδήγησαν στην αιχμαλωσία του αθηναϊκού στόλου στους Αιγός ποταμούς και στην παράδοση της Αθήνας στο Σπαρτιάτη στρατηγό Λύσανδρο (404 π.Χ.).

ΠΕΛΤΗ-ΠΕΛΤΑΣΤΑΙ: Η πέλτη ήταν μικρή ασπίδα μηνοειδούς σχήματος, πλεκτή από κλώνους ιτιάς με επικάλυψη από δέρμα κατσίκας. Την χρησιμοποίησαν για πρώτη φορά οι Θράκες. Το στρατιωτικό σώμα που οι οπλίτες έφεραν την πέλτη ονομαζόταν πελτασταί.

ΠΕΝΤΗΚΟΝΤΟΡΟΣ: Πλοίο της Αρχαϊκής Περιόδου (700-500 π.Χ.), πρόδρομος των τριήρεων. Δεν έχουμε ακριβείς πληροφορίες για τις διαστάσεις του. Διάφοροι ερευνητές δίνουν τις παρακάτω υποθετικές διαστάσεις: μήκος 33 μέτρα, πλάτος 4,80 μέτρα και βύθισμα 0,60 μέτρα. Διέθετε 25 ζεύγη κουπιών. Πλήρωμα: 50 κωπηλάτες, 10 αξιωματικοί και 20 πεζοναύτες. Το πλοίο έφερε έμβολο.

ΠΕΡΔΙΚΚΑΣ Α΄: Ιδρυτής του μακεδονικού κράτους (8ος αιώνας π.Χ.) και γενάρχης του βασιλικού οίκου της Μακεδονίας.

ΠΕΡΔΙΚΚΑΣ Β΄: Βασιλιάς της Μακεδονίας από το 455 π.Χ., διάδοχος του πατέρα του Αλεξάνδρου Α΄. Στον Πελοποννησιακό Πόλεμο υποστήριξε τους Σπαρτιάτες, αν και ήταν σύμμαχος των Αθηναίων.

ΠΕΡΔΙΚΚΑΣ: Στρατηγός του Μεγάλου Αλεξάνδρου και ρυθμιστής της πολιτικής κατάστασης μετά το θάνατο του. Νικήθηκε από τον Πτολεμαίο Α΄ στην Αίγυπτο και δολοφονήθηκε το 321 π.Χ.

ΠΕΡΙΑΝΔΡΟΣ Ο ΚΟΡΙΝΘΙΟΣ: Ένας από τους επτά σοφούς της αρχαιότητας. Ο Περίανδρος, γιος του τυράννου της Κορίνθου Κύψελου, διαδέχτηκε τον πατέρα του στην εξουσία. Η περίοδος της τυραννίδας του υπήρξε μια λαμπρή εποχή οικονομικής και πολιτιστικής ακμής για την πόλη της Κορίνθου (626/5-585 π.Χ.). Κατασκεύασε τη δίολκο, ένα μεγάλο δρόμο με πελεκητές πέτρες για να μεταφέρονται τα καράβια με αμάξια από το Σαρωνικό στον Κορινθιακό Κόλπο.

ΠΕΡΙΚΛΕΟΥΣ ΩΔΕΙΟΝ: Βρίσκεται στη νότια πλευρά της Ακρόπολης και είναι σύγχρονο

facebook ΦΙΛΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ e-book

του Παρθενώνα. Σε αυτό τελούνταν μουσικοί αγώνες που ο Περικλής συμπεριέλαβε στα Παναθήναια και πιθανόν οι δραματικοί προαγώνες από τους οποίους αναδεικνύονταν οι τρεις καλύτεροι δραματικοί ποιητές που έπαιρναν μέρος στον τελικό. Το σχήμα του ήταν σχεδόν τετράγωνο και είχε τετράκλινη στέγη. Το κτίριο διέθετε μία μόνο αίθουσα και η ξύλινη οροφή στηριζόταν σε ένα πλήθος κιόνων. Στις τέσσερις πλευρές της αίθουσας υπήρχαν έδρανα για τους θεατές.

ΠΕΡΙΚΛΗΣ: Αναμφίβολα η κορυφαία πολιτική προσωπικότητα της αρχαιότητας. Γεννήθηκε το 495 π.Χ. στο δήμο του Χολαργού, πατέρας του ήταν ο Ξάνθιππος και μητέρα του η Αγαρίστη. Συγγενής του Αλκμεωνίδη Κλεισθένη, του θεμελιωτή της Αθηναϊκής Δημοκρατίας. Διατέλεσε μαθητής του Ζήνωνα του Ελεάτη, και κυρίως του Αναξαγόρα. Από αυτόν το φιλόσοφο έμαθε να αντιμετωπίζει ορθολογικά τα φυσικά φαινόμενα και έτσι απαλλάχτηκε από τη δεισιδαιμονία. Μετά τη φυγή του Θεμιστοκλή, χαρισματικού ηγέτη της δημοκρατικής μερίδας του αθηναϊκού δήμου, και τη σχεδόν μονοκρατορία του αριστοκρατικού Κίμωνα, προσχώρησε στη δημοκρατική παράταξη. Το 461 π.Χ., μετά το θάνατο του Εφιάλτη, του αρχηγού της δημοκρατικής παράταξης, ο Περικλής αναδείχθηκε στη θέση του. Η μεγάλη εμπιστοσύνη που έδειχνε ο λαός στο πρόσωπό του είχε ως αποτέλεσμα να εκλεγεί 14 συνεχείς φορές στρατηγός, γεγονός μοναδικό στην ιστορία των Αθηνών την αρχαιότητα. Ένα από τα πρώτα μέτρα που εισηγήθηκε ο Περικλής ήταν η «μισθοφορά», δηλαδή η παροχή μισθού στην αρχή στους πολίτες που ήταν μέλη δικαστηρίων και στη συνέχεια στους βουλευτές και στους κληρωτούς άρχοντες. Η μισθοφορά έδινε τη δυνατότητα στους άπορους να συμμετέχουν στα κοινά. Με δική του εισήγηση καθιερώθηκαν τα «θεωρικά», δηλαδή η επιχορήγηση των απόρων για να μπορούν να παρακολουθούν τις θεατρικές παραστάσεις.

Το 457 π.Χ. παραχωρήθηκε και στους ζευγίτες το δικαίωμα να εκλέγονται άρχοντες.

Με την ολοκλήρωση της κατασκευής των Μακρών Τειχών, των οποίων η ανέγερση είχε ξεκινήσει από τον Θεμιστοκλή, η Αθήνα συνδέθηκε με τον Πειραιά και δημιουργήθηκε έτσι ένα απόρθητο σχεδόν φρούριο. Ενίσχυσε συγχρόνως την υποδομή του λιμανιού, αλλά και την άμυνά του, μετατρέποντάς το στην ισχυρότερη ναυτική βάση του ελληνικού κόσμου.

Ο Περικλής, ο οποίος στο μεταξύ έχει αναλάβει την αρχηγία της δημοκρατικής παράταξης, έστρεψε την προσοχή του προς τη Δύση. Οι προσπάθειες αυτές, που στρέφονταν ουσιαστικά εναντίον της Κορίνθου, η οποία ήδη είχε απολέσει εξαιτίας της δράσης των Αθηναίων τα ερείσματά της στην Ανατολή, γρήγορα δημιούργησαν ένα κλίμα οξύτατου ανταγωνισμού ανάμεσα στις δύο πόλεις. Η καταστροφή του αθηναϊκού εκστρατευτικού σώματος στην Αίγυπτο ανάγκασε τους Αθηναίους να αναδιπλωθούν και να μεταφέρουν το ταμείο της Αθηναϊκής Συμμαχίας στην Αθήνα. Ο Περικλής, διαβλέποντας τον κίνδυνο η πόλη να εκτεθεί σε διμέτωπο αγώνα, προχώρησε στη σύναψη ανακωχής με τη Σπάρτη. Λίγο αργότερα, το 449 π.Χ., ο απεσταλμένος των Αθηναίων στα Σούσα Καλλίας υπέγραψε την ομώνυμη συνθήκη με τον Πέρση Μεγάλο Βασιλέα.

Το 446 π.Χ. συνομολόγησε με τη Σπάρτη τις Τριακονταετείς Σπονδές, ενώ το 444 π.Χ., με τον αποικισμό των Θουρίων στη νότια Ιταλία, στον οποίο έδωσε πανελλήνιο χαρακτήρα, διεύρυνε με έξοχο τρόπο την πολιτική επιρροή των Αθηναίων στη Δύση.

Από αυτή χρονιά έως το θάνατό του εκλεγόταν συνεχώς στρατηγός. Στο διάστημα αυτό ο Περικλής ενίσχυσε την αθηναϊκή παρουσία στον Εύξεινο Πόντο με κληρουχίες και με την ίδρυση της Αμφίπολης στη Μακεδονία. Το 434 π.Χ., με το μεγαρικό ψήφισμα, με το οποίο αποκλείονταν οι Μεγαρείς από τα λιμάνια που βρίσκονταν κάτω από αθηναϊκό έλεγχο, και με τη δημιουργία επιμαχίας με την Κέρκυρα, ήρθε σε άμεση αντίθεση με την Κόρινθο και κατ' επέκταση με τα κράτη-μέλη της Πελοποννησιακής Συμμαχίας, της οποίας η ηγέτιδα δύναμη ήταν η Σπάρτη. Ο πόλεμος ανάμεσα στις δύο υπερδυνάμεις της εποχής ήταν πλέον αναπόφευκτος. Τα δύο πρώτα χρόνια του πολέμου ο Περικλής υπήρξε ο εμπνευστής του σχεδίου δράσης της Αθήνας έναντι των αντιπάλων της. Ο λοιμός όμως που είχε αποδεκατίσει τον πληθυσμό της πόλης γρήγορα κατέβαλε και αυτόν.

Τα δημόσια έργα της εποχής του Περικλή

Διπλό σκοπό εξυπηρετούσε και το μακροχρόνιο πολιτιστικό πρόγραμμά του: Αφενός να δώσει στην πόλη μορφή αντάξια του μεγαλείου της και αφετέρου να προσφέρει εργασία, άρα και εισόδημα, στους κατοίκους της. Τα μεγαλοπρεπέστερα οικοδομήματα χτίστηκαν μετά το 447 π.Χ., με χρήματα τα οποία προέρχονταν από το ταμείο της συμμαχίας, στην Ακρόπολη.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Κορυφαίο κτίσμα ήταν ο Παρθενώνας, μέσα στον οποίο στήθηκε το χρυσελεφάντινο άγαλμα της θεάς Αθηνάς, της προστάτιδας της Αθήνας, έργο του Φειδία.
Αυτά τα έργα, η υλοποίηση των οποίων ισχυροποιούσε τον αθηναϊκό δήμο, συνάντησαν τη λυσσαλέα αντίδραση της αριστοκρατικής ηγεσίας που ενέπλεξε τον Περικλή και τους στενούς συνεργάτες του, ακόμη και τη σύζυγό του Ασπασία, σε δικαστικούς αγώνες με βασική κατηγορία αυτή της υπεξαίρεσης δημόσιου χρήματος.
ΠΕΡΣΕΥΣ: Ο τελευταίος βασιλιάς της Μακεδονίας (179-168). Νόθος γιος και διάδοχος του βασιλιά Φίλιππου Ε΄. Το 171 π.Χ. η ρωμαϊκή σύγκλητος, διαβλέποντας τον κίνδυνο από τη δημοτικότητα του Φιλίππου, του κήρυξε τον πόλεμο. Οι πολύ ανώτερες ρωμαϊκές στρατιωτικές δυνάμεις, που τις διοικούσε ο ικανός στρατηγός Αιμίλιος Παύλος, κατέστρεψαν το μακεδονικό στρατό στην Πύδνα το 168 π.Χ. Προδομένος από όλους, ο Περσέας κατέφυγε στη Σαμοθράκη, αλλά οι κάτοικοι του νησιού τον παρέδωσαν στο νικητή στρατηγό. Όταν ο Αιμίλιος Παύλος μπήκε θριαμβευτής στη Ρώμη ανάμεσα στους αιχμαλώτους πρώτα παρουσίασε τον άτυχο βασιλιά. Πέθανε λίγο αργότερα ως αιχμάλωτος των Ρωμαίων.
ΠΕΡΣΙΚΟΙ ΠΟΛΕΜΟΙ (οι εκστρατείες εναντίον της Ελλάδας) 492-479 π.Χ.
Α΄ εκστρατεία (492 π.Χ.)
Η πρώτη εκστρατεία των Περσών με επικεφαλής τον Μαρδόνιο απέτυχε επειδή μια τρομακτική θύελλα κοντά στη Χερσόνησο του Άθω κατέστρεψε τον περσικό στόλο και επέτρεψε στους Έλληνες να απορρίψουν το τελεσίγραφο του Μαρδόνιου, με το οποίο ο Πέρσης στρατηγός ζητούσε «γη και ύδωρ».
Β΄ εκστρατεία (490 π.Χ.)
Μετά την αποτυχία της πρώτης εκστρατείας οι Πέρσες προτίμησαν να πλεύσουν κατευθείαν από την Ιωνία στην αρχή εναντίον της Ερέτριας και στη συνέχεια εναντίον των Αθηνών. Οι περσικές δυνάμεις ήταν μάλλον περιορισμένες και διοικούνταν από δύο νέους και ιδιαίτερα φιλόδοξους στρατηγούς του Δαρείου, τον Δάτη και τον Αρταφέρνη. Η Ερέτρια ήταν το πρώτο θύμα των Περσών. Στη συνέχεια τα περσικά στρατεύματα αποβιβάστηκαν στην ακτή του Σχοινιά, κοντά στην Αθήνα. Οι Αθηναίοι παρατάχθηκαν στο πεδίο του Μαραθώνα μαζί με τους Πλαταιείς απέναντι από τους Πέρσες. Επικεφαλής των ελληνικών δυνάμεων ήταν ο Αθηναίος στρατηγός Μιλτιάδης, ο οποίος, εφαρμόζοντας μια πρώτη απλή παραλλαγή της λοξής φάλαγγας και στηριζόμενος στη μοναδική ευκινησία των οπλιτών, συνέτριψε τους Πέρσες (βλ. χάρτη 4).
Γ΄ εκστρατεία (480-479 π.Χ.)
Αυτή τη φορά επικεφαλής των δυνάμεων που θα έκαναν εισβολή στην Ελλάδα ήταν ο ίδιος ο Ξέρξης. Ισχυρές πεζικές και ναυτικές δυνάμεις κατευθύνθηκαν προς τη νότια Ελλάδα. Στο Αρτεμίσιο, στα βόρεια της Εύβοιας, ο ελληνικός στόλος πέτυχε μια μάλλον περιορισμένη νίκη επί του περσικού. Στην ξηρά ο βασιλιάς της Σπάρτης Λεωνίδας, μαζί με τριακόσιους συμπατριώτες του και περίπου επτακόσιους Θεσπιείς, αποφάσισε να κλείσει το δρόμο στους Πέρσες στα στενά των Θερμοπυλών τον Αύγουστο του 480 π.Χ. Οι γενναίοι του Λεωνίδα «τοις εκείνων ρήμασι πειθόμενοι» έπεσαν μέχρις ενός. Ο δρόμος για την Αθήνα ήταν πλέον ανοιχτός στους εισβολείς. Η πόλη καταστράφηκε. Ο Θεμιστοκλής με τέχνασμα παρέσυρε τους Πέρσες σε ναυμαχία στην κλειστή θάλασσα της Σαλαμίνας (Σεπτέμβριος 480 π.Χ.). Ο Ξέρξης μετά την ήττα του έσπευσε να σωθεί στην Ασία αφήνοντας τις πεζικές δυνάμεις του με επικεφαλής τον Μαρδόνιο στις πεδιάδες της Βοιωτίας.
Έπειτα από ένα χρόνο ο Σπαρτιάτης στρατηγός Παυσανίας διέλυσε τα υπολείμματα της περσικής στρατιάς κοντά στις Πλαταιές. Η ήττα αυτή των Περσών, σε συνδυασμό με τη νίκη του ελληνικού στόλου υπό το Σπαρτιάτη ναύαρχο Λεωτυχίδα στη Μυκάλη (άνοιξη του 479 π.Χ.), σηματοδότησε για τους Έλληνες το τέλος των αμυντικών Περσικών Πολέμων (βλ. χάρτη 5).
ΠΕΡΣΙΚΟΙ ΠΟΛΕΜΟΙ (η αντεπίθεση των Ελλήνων): Το 478 π.Χ. ο βασιλιάς της Σπάρτης Παυσανίας, επικεφαλής ισχυρής ελληνικής ναυτικής μοίρας, επιτέθηκε εναντίον των Περσών και απελευθέρωσε πολλές πόλεις της Ιωνίας. Γρήγορα όμως, εξαιτίας της αλαζονικής συμπεριφοράς του, ανακλήθηκε στη Σπάρτη όπου και καταδικάστηκε σε θάνατο. Την προστασία των Ελλήνων της Μικράς Ασίας ανέλαβαν πλέον οι Αθηναίοι που έσπευσαν να δημιουργήσουν μια συμμαχία, της οποίας η έδρα βρισκόταν στη Δήλο (Δηλιακή).
Το 465 π.Χ. ο Αθηναίος στρατηγός Κίμων, επικεφαλής συμμαχικών δυνάμεων σε μια

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

πεζοναυμαχία κοντά στον ποταμό Ευρυμέδοντα, διέλυσε τις περσικές δυνάμεις, ενώ μερικά χρόνια αργότερα οι Αθηναίοι έσπευσαν να βοηθήσουν τους Αιγυπτίους οι οποίοι στο μεταξύ είχαν επαναστατήσει εναντίον των Περσών. Το δίχως άλλο μεγαλεπήβολο εγχείρημα απέτυχε. Ο Κίμων συνέχισε τις προσπάθειες του να εκδιώξει τους Πέρσες από την Κύπρο, αλλά ο θάνατος τον βρήκε μπροστά στα τείχη του Κιτίου. Οι Αθηναίοι, και ιδιαίτερα ο Περικλής, επειδή είχαν αντιληφθεί ότι ο κίνδυνος προερχόταν από τη Σπάρτη, έσπευσαν να συνάψουν μια σχετικά έντιμη ειρήνη με την Περσία, την Ειρήνη του Καλλία (449/448 π.Χ.). Έπρεπε να περάσουν εκατό και πλέον χρόνια για ελευθερώσει ο Αλέξανδρος την Ιωνία από τους Πέρσες και να εκδικηθεί την καταστροφή των ιερών.

ΠΕΤΡΑΛΩΝΑ: Χωρίο της Χαλκιδικής κοντά στο σπήλαιο «Κόκκινες Πέτρες» στο οποίο το 1960 ανακαλύφθηκε το αρχαιότερο εύρημα ανθρωπολογικού ενδιαφέροντος στον ελληνικό χώρο που χρονολογείται στο 75000 π.Χ. Επρόκειτο για ένα κρανίο χωρίς κάτω σιαγόνα, πιθανόν γυναίκας ηλικίας περίπου 25 ετών, νεαντερταλοειδούς τύπου.

ΠΙΝΔΑΡΟΣ: Λυρικός ποιητής. Η αρχαϊκή ποίηση των Ελλήνων βρήκε στον Πίνδαρο τον τελευταίο και ύψιστο εκπρόσωπό της. Γεννήθηκε το 518 π.Χ. (ή 522 π.Χ.) στις Κυνός Κεφαλές της Βοιωτίας. Δεν γνωρίζουμε το έτος του θανάτου του. Το μεγαλύτερο μέρος της ζωής του το πέρασε στην Αθήνα, την οποία αγάπησε πολύ. Σώθηκαν «Επίνικοι» (ύμνοι στους νικητές των τεσσάρων πανελλήνιων αγώνων). Αίρεται πάνω από την απλή πραγματικότητα των αγώνων, ανάγεται στο κόσμο του μύθου και με βαθύ θρησκευτικό συναίσθημα δίνει σε αυτόν ζωή. Υμνεί τη σοφία, την αρετή και το κάλλος σύμφωνα με τα ιδεώδη της δωρικής αριστοκρατικής αντίληψης.

ΠΙΤΤΑΚΟΣ Ο ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ: Ένας από τους επτά σοφούς της αρχαίας Ελλάδας (περίπου 650-569 π.Χ.). Ελευθέρωσε τη Μυτιλήνη από τον τύραννο Μέλεγχρο και κυβέρνησε με επιτυχία για δέκα χρόνια ως αισυμνήτης (αιρετός άρχοντας ο οποίος με απόφαση του δήμου βοηθούσε στη συνδιαλλαγή ανάμεσα στις πολιτικές παρατάξεις).

Μερικά από τα πιο γνωστά αποφθέγματά του είναι τα ακόλουθα: «θεράπευε ευσέβειαν, παιδείαν, σωφροσύνην, φρόνησιν, αλήθειαν, πίστιν, εμπειρίαν, επιδεξιότητα, επιμέλειαν, οικονομίαν και τέχνην», «τον φίλον κακώς μη λέγε μηδ' ευ τον εχθρόν, ασυλλόγιστον γαρ το τοιούτον», «χαλεπόν εσθλόν έμμεναι» και «πιστόν γη άπιστον θάλασσα».

ΠΛΑΤΩΝ: Αθηναίος φιλόσοφος και αγαπημένος μαθητής του Σωκράτη (427 π.Χ.-348/7 π.Χ.). Ο Πλάτωνας δεν υπήρξε ούτε απόστολος κάποιας θρησκείας ούτε δημιουργός κάποιου συστήματος ηθικής, ωστόσο τιμήθηκε από τους μεταγενέστερους με επίθετα όπως θεϊκός (Φρόιντ), μακάριο πνεύμα (Γκαίτε) και με εκφράσεις όπως αυτή του Άλφρεντ Νορθ Ουάιτχεντ: «Η φιλοσοφική παράδοση της Ευρώπης δεν είναι παρά μια σειρά υποσημειώσεων στον Πλάτωνα».

Κέντρο της πλατωνικής διδασκαλίας είναι η «επιστήμη του αγαθού». Η ιδέα του αγαθού είναι η υψίστη. Βασική αντίληψη του Πλάτωνα ήταν ότι τα πράγματα, όλες οι σχετικές και επιμέρους αξίες, βρίσκονται προς την απόλυτη αξία σε σχέση μίμησης και «μέθεξης». Το επιμέρους «καλόν» ή «αγαθόν» ή «δίκαιον» είναι καλό ή αγαθό ή δίκαιο λόγω της αναφοράς του στο καθαυτό καλό ή αγαθό ή δίκαιο, στην ιδέα δηλαδή του καλού κ.λπ. Κατ' επέκταση όλος ο κόσμος των επιμέρους αξιών και των πεπερασμένων, φθαρτών πραγμάτων είναι η απεικόνιση ενός κόσμου αρχετύπων, «αεί όντων», αιώνιων αξιών. Αυτό το αιώνιο καθαυτό υπάρχον είναι η ιδέα. Έτσι φτάνουμε στη θεωρία των ιδεών, η οποία αποτελεί το κέντρο της πλατωνικής φιλοσοφίας. Ξεκινώντας από τη θεωρία των ιδεών ο Πλάτωνας καταλήγει στη διατύπωση ότι η ψυχή είναι αθάνατη. Η ψυχή διακρίνεται σε τρία μέρη: το λογιστικόν, το θυμοειδές και το επιθυμητικόν. Η δομή της πολιτείας είναι ανάλογη με τη δομή της ψυχής. Τα τρία αυτά μέρη της ψυχής αντιστοιχούν στις τρεις τάξεις: τους άρχοντες, τους φύλακες και τους δημιουργούς. Σκοπός του πολιτικού ηγέτη, του άρχοντα, ο οποίος ταυτίζεται με τον αληθινό φιλόσοφο, πρέπει να είναι η ορθή αγωγή των κατάλληλων, προικισμένων φύσεων. Στο διάλογό του «Τίμαιος», τέλος, ο Πλάτωνας εκφράζει κυρίως την κοσμολογία του, που τον κατατάσσει στους προ Χριστόν χριστιανούς: Ο κόσμος δημιουργήθηκε από τον «δημιουργόν», ο οποίος είναι «αγαθός» και επιτρέπει και σε όλα τα άλλα να μετάσχουν της αγαθότητάς του.

ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑ: Ιερό άλσος της Αθήνας νοτιοανατολικά του Ιππείου Κολωνού όπου ο Πλάτωνας εγκατέστησε τη φιλοσοφική σχολή του. Το έργο της Ακαδημίας συνεχίστηκε μέχρι το 529 μ.Χ. οπότε σταμάτησε να λειτουργεί έπειτα από διαταγή του

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

αυτοκράτορα Ιουστινιανού Α΄.

ΠΟΛΥΒΙΟΣ Ο ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΙΤΗΣ: Έλληνας ιστορικός από τη Μεγαλόπολη της Αρκαδίας (200-125/0 π.Χ.). Αναδείχθηκε στα ύπατα αξιώματα της Αχαϊκής Συμπολιτείας. Υπήρξε ένας από τους χίλιους Αχαιούς ομήρους που στάλθηκαν στη Ρώμη μετά την ήττα στην Πύδνα (168 π.Χ.). Εκεί παρέμεινε 16 χρόνια και συνδέθηκε φιλικά με τον Σκιπίωνα τον Αφρικανό. Το έργο του «Ιστορίαι» χαρακτηρίζεται από τη μεθοδική ανάλυση και την αιτιοκρατική ερμηνεία των γεγονότων. Ο Πολύβιος συνέλαβε την ιδέα της εξέλιξης των κοινωνιών, την οποία προεξέτεινε, προφανώς επηρεασμένος από τη στωική φιλοσοφία, ως θεωρία της «ανακυκλήσεως». Σύμφωνα με τη θεωρία αυτή, τα πολιτικά σχήματα της μοναρχίας, της αριστοκρατίας και της δημοκρατίας διαδέχονται αναπόφευκτα το ένα το άλλο, γιατί φθείρονται από τη χρήση.

ΠΟΛΥΓΝΩΤΟΣ: Ζωγράφος του 5ου αιώνα π.Χ. από τη Θάσο. Από τα πιο γνωστά έργα του είναι οι παραστάσεις στην Ποικίλη Στοά, όπου ιστόρησε τη μάχη του Μαραθώνα, και οι τοιχογραφίες στη Λέσχη των Κνιδίων στους Δελφούς. Τις τοιχογραφίες αυτές μας τις περιγράφουν ο Παυσανίας και ο Πλίνιος. Στον Πολύγνωτο, που επινόησε νέους τρόπους για τη σύνθεση πολυπρόσωπων παραστάσεων, αποδίδεται η παράδοση της ιστορικής ζωγραφικής. Χαρακτηρίζεται επίσης από τον τρόπο με τον οποίο απέδιδε τη διαφάνεια των ενδυμάτων. Επίδραση του έργου του, σύμφωνα με τους ειδικούς, βρίσκουμε στα αρχαία αγγεία, και κυρίως στο μεγάλο κρατήρα του Ορβιέτο, όπου απεικονίζεται ο όλεθρος των παιδιών της Νιόβης. Ο Αριστοτέλης γράφει ότι έκανε τους ανθρώπους καλύτερους από ό,τι ήταν. Ο Πλίνιος σημειώνει ότι ο Πολύγνωτος ήταν ο πρώτος που απεικόνισε ανοιχτό το ανθρώπινο στόμα αφήνοντας να φανούν τα δόντια.

ΠΟΛΥΔΑΜΑΣ: Θεσσαλός ολυμπιονίκης στο παγκράτιο το 408 π.Χ. Σύμφωνα με τον Παυσανία, ήταν θηριώδης στην εμφάνιση. Είχε συλλάβει δίχως όπλα ένα λιοντάρι στον Όλυμπο, ενώ είχε ακινητοποιήσει ένα άρμα πιάνοντάς το από το πίσω μέρος του. Η παράδοση αναφέρει ότι ο Πολυδάμας σκοτώθηκε από την κατάρρευση της οροφής ενός σπηλαίου αφού πρώτα είχε κατορθώσει να σώσει τους φίλους του οι οποίοι βρίσκονταν εκείνη τη στιγμή κοντά του.

ΠΟΛΥΚΛΕΙΤΟΣ: Αδριαντοποιός από το Άργος (5ος αιώνας π.Χ.). Τα έργα του διακρίνονται για τη δωρική αυστηρότητα, τη λιτότητα, την τελειότητα των αναλογιών και την αρρενωπότητα. Το πιο γνωστό έργο του είναι ο «Δορυφόρος», που, εξαιτίας της τελειότητας των αναλογιών του, ονομάστηκε και «Κανόνας». Άλλα σημαντικά του έργα, από τα οποία δυστυχώς κανένα δεν σώζεται, αλλά τα γνωρίζουμε μόνο από αντίγραφα, ήταν ο «Διαδούμενος», η «Αμαζόνα» κ.ά. Υπήρξε φίλος του Αισχύλου και ήταν αγαπητός σε όλους τους πνευματικούς ανθρώπους της εποχής του.

ΠΟΛΥΚΡΑΤΗΣ: Το 538 π.Χ. ο Πολυκράτης και τα αδέρφια του Παντάγνωστος και Συλοσώντας κατέλαβαν την εξουσία στη Σάμο. Ο Πολυκράτης έγινε τύραννος στη Σάμο. Ανάμεσα στα σπουδαία τεχνικά έργα που έγιναν στην εποχή του ήταν και η σήραγγα την οποία κατασκεύασε ο Μεγαρέας μηχανικός Ευπαλίνος (Ευπαλίνειο Υδραγωγείο). Ανήγειρε το Ηραίο της Σάμου και έφτιαξε το λιμάνι του νησιού.

ΠΟΛΥΣΠΕΡΧΩΝ : Μακεδόνας στρατηγός (380-301 π.Χ.), στην αρχή στην υπηρεσία του Φιλίππου και στη συνέχεια του Αλεξάνδρου. Τον 319 π.Χ. ο Αντίπατρος τον όρισε διάδοχό του στην αντιβασιλεία της Μακεδονίας. Αυτό το γεγονός προκάλεσε την αντίδραση του Κάσσανδρου και έτσι αναγκάστηκε να καταφύγει στους Αιτωλούς. Προσπάθησε αργότερα να κερδίσει την εύνοια του Κάσσανδρου, αλλά οι ενέργειές του τον έκαναν ανυπόληπτο. Πέθανε εγκαταλειμμένος στη Λοκρίδα.

ΠΟΤΕΙΔΑΙΑ: Πόλη της Χαλκιδικής, αποικία των Κορινθίων. Υπήρξε μέλος της Αθηναϊκής Συμμαχίας αν και ήταν κορινθιακή αποικία. Το 432 π.Χ., υποκινούμενη από την Κόρινθο, αποστάτησε από τους Αθηναίους. Το γεγονός αυτό ήταν μία από τις αφορμές του Πελοποννησιακού Πολέμου. Το 429 π.Χ. καταλήφθηκε από τους Αθηναίους. Το 356 π.Χ. καταστράφηκε από τον Φίλιππο Β΄ και τα εδάφη της δόθηκαν στους Ολυνθίους.

ΠΡΑΞΙΤΕΛΗΣ: Αθηναίος γλύπτης, γιος του Κηφισόδοτου, που έζησε στα μέσα του 4ου αιώνα π.Χ. Απέδωσε με φυσικότητα το γυμνό γυναικείο σώμα. Χαρακτηριστική στο έργο του είναι η κυματιστή γραμμή την οποία απέδιδε στον άξονα του σώματος. Οι θεοί του αποπνέουν γλυκύτητα, αφηρημένη συλλογή και ηδυπάθεια. Το μόνο σωζόμενο έργο του είναι ο «Ερμής»

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

που βρίσκεται στο Μουσείο της Ολυμπίας.
ΠΡΑΤΙΝΑΣ: Τραγικός ποιητής από το Φλιούντα της Νεμέας (6ος αιώνας π.Χ.). Εισήγαγε στην Αθήνα τη διδασκαλία του σατυρικού δράματος. Φέρεται να συνέγραψε 18 τραγωδίες και 32 σατυρικά δράματα.
ΠΡΟΠΥΛΑΙΑ: Άρχισαν να ανεγείρονται στην Ακρόπολη των Αθηνών το 437 π.Χ. με βάση σχέδια του Μνησικλή και εγκαινιάστηκαν εσπευσμένα το 432 π.Χ., μάλλον πριν από την αποπεράτωσή τους, όπως μαρτυρούν οι μεγάλες μαρμάρινες επιφάνειές του που δεν έχουν υποστεί την τελική επεξεργασία τους.
Η επίσπευση των εγκαινίων ίσως να οφειλόταν στην έκρηξη του Πελοποννησιακού Πολέμου. Τα Προπύλαια είναι μνημειακού χαρακτήρα και διακρίνονται για τη χρήση δωρικών και ιωνικών κιόνων. Το κτίσμα διαθέτει πέντε εισόδους για την Ακρόπολη, μία κεντρική πολύ μεγάλη και άλλες τέσσερις κλιμακωτά μικρότερες.
ΠΡΩΤΑΓΟΡΑΣ Ο ΛΕΟΝΤΙΝΟΣ: Φιλόσοφος ο οποίος γεννήθηκε στους Λεοντίνους της Κάτω Ιταλίας ίσως το 480 π.Χ. και πέθανε το 411 π.Χ. Δίδαξε κυρίως στην Αθήνα και είχε προσωπικές σχέσεις με τον Περικλή και τον Ευριπίδη.
ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΣ Α΄ Ο ΛΑΓΟΥ: Μακεδόνας στρατιωτικός, διοικητής της Αιγύπτου (323-305 π.Χ.) και στη συνέχεια ιδρυτής της δυναστείας των Λαγιδών της Αιγύπτου (305-283 π.Χ.). Νίκησε τον Αντίγονο τον Μονόφθαλμο στη μάχη της Ιψού και κυριάρχησε στην Αίγυπτο και τη Συρία. Ίδρυσε τη Βιβλιοθήκη και το Μουσείο της Αλεξάνδρειας.
ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΣ Β΄ Ο ΦΙΛΑΔΕΛΦΟΣ: Βασιλιάς της Αιγύπτου (283-246 π.Χ.), γιος του προηγούμενου. Γεννήθηκε στην Κω (309 π.Χ.). Ανήγειρε το Φάρο της Αλεξάνδρειας.
ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΣ Γ΄ Ο ΕΥΕΡΓΕΤΗΣ: Βασιλιάς της Αιγύπτου (246-222 π.Χ.).
ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΣ Δ΄ Ο ΦΙΛΟΠΑΤΩΡ: Βασιλιάς της Αιγύπτου (222-205 π.Χ.).
ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΣ Ε΄ Ο ΕΠΙΦΑΝΗΣ: Βασιλιάς της Αιγύπτου (205-180 π.Χ.).
ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΣ ΣΤ΄ Ο ΦΙΛΟΜΗΤΩΡ: Βασιλιάς της Αιγύπτου (180-146 π.Χ.).
ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΣ Ο ΚΕΡΑΥΝΟΣ: Βασιλιάς της Θράκης και της Μακεδονίας (281-279 π.Χ.). Πρωτότοκος γιος του βασιλιά της Αιγύπτου Πτολεμαίου Α΄. Σκοτώθηκε πολεμώντας εναντίον των Γαλατών οι οποίοι εκείνη την εποχή έκαναν επιδρομές στην Ελλάδα.
ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ Ο ΣΑΜΙΟΣ (580/572-500/490 π.Χ.): Διάσημος φιλόσοφος της αρχαιότητας. Ίδρυσε φιλοσοφική σχολή και θέσπισε ένα ιδιαίτερο σύστημα θρησκευτικών δοξασιών. Πήγε στην Αίγυπτο, όπου μυήθηκε στα αιγυπτιακά μυστήρια, στη συνέχεια στην Κρήτη, τη Λέσβο και τη Μίλητο. Μετανάστευσε στον Κρότωνα της Κάτω Ιταλίας και εκεί ίδρυσε σχολή με πολλούς μαθητές οι οποίοι ονομάστηκαν Πυθαγόρειοι. Η σχολή του ήταν περισσότερο μια θρησκευτική-κοινωνική κοινότητα με ορισμένους κανόνες ζωής και με διδασκαλία κατά το πλείστον μυστική. Σε αυτή επικρατούσε αυστηρή πειθαρχία και κανένας δεν τολμούσε να αντιταχθεί στις απόψεις του δασκάλου. Η διδασκαλία του Πυθαγόρα δεχόταν τους αριθμούς ως αρχή όλων των όντων και παραδεχόταν τη μετενσάρκωση και την «ανακύκλωσή» τους. Ο Πυθαγόρας και οι μαθητές του (Πυθαγόριοι) καλλιεργούσαν τη μουσική και τα μαθηματικά (πυθαγόρειο θεώρημα).
ΠΥΘΕΑΣ Ο ΜΑΣΣΑΛΙΩΤΗΣ: Σπουδαίος Έλληνας θαλασσοπόρος και εξερευνητής του 4ου αιώνα π.Χ. Παρέπλευσε τις ακτές της δυτικής Ευρώπης και έφτασε μέχρι τη Θούλη (Ισλανδία) και πιθανότατα εξερεύνησε τις ακτές της Βαλτικής. Πρώτος υπολόγισε το γεωγραφικό πλάτος της Μασσαλίας και μελέτησε τις παλίρροιες σε σχέση με τις φάσεις της Σελήνης. Υπολόγισε επίσης την περίμετρο της Βρετανίας.
ΠΥΡΡΟΣ: Βασιλιάς της Ηπείρου (295-272 π.Χ.). Γεννήθηκε το 318 π.Χ. Ηγήθηκε εκστρατείας στην Ιταλία εναντίον των Ρωμαίων έπειτα από πρόσκληση των Ταραντίνων, ονειρευόμενος να επαναλάβει τον άθλο του Μεγάλου Αλεξάνδρου αλλά προς τη Δύση. Νίκησε τους Ρωμαίους στην Ηράκλεια της Ιταλίας, με μεγάλες όμως απώλειες (πύρρειος νίκη). Συνέχισε τους αγώνες του στη Σικελία εναντίον των Καρχηδονίων ύστερα από πρόσκληση των Συρακουσίων. Το 275 π.Χ. ηττήθηκε στο Βενεβέντο της Κάτω Ιταλίας από τους Ρωμαίους και αναγκάστηκε να επιστρέψει στην Ελλάδα. Βρήκε άδοξο τέλος το 272 π.Χ. στο Άργος όταν σε οδομαχία μια γυναίκα τον χτύπησε με ένα κεραμίδι στο κεφάλι.
ΡΟΙΚΟΣ: Γεννήθηκε στη Σάμο και υπήρξε ένας από τους πιο σημαντικούς χαλκοπλάστες αλλά και αρχιτέκτονες της αρχαιότητας. Έδρασε γύρω στο 640 π.Χ. Ανοικοδόμησε το Ηραίον της Σάμου και μαζί με το γιο του Θεόδωρο και το γλύπτη Σμίλιδα κατασκεύασε το Λαβύρινθο

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NetWORK ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

της Λήμνου. Εφηύρε τη χώνευση και την πήξη του χαλκού μέσα σε μήτρες για τη δημιουργία αγαλμάτων.
ΣΑΠΦΩ: «Η ποιήτρια» της αρχαιότητας. Γεννήθηκε γύρω στο 640 π.Χ. στη Λέσβο. Έζησε και έδρασε στη Μυτιλήνη σε περίοδο πολιτικών ταραχών. Ίδρυσε θίασο από νεανίδες. Τα ποιήματά της αναφέρονται στη φιλία, τον έρωτα, το μίσος, τη ζηλοτυπία και τη νοσταλγία και έχουν πάντα ως αφετηρία ένα πραγματικό γεγονός.
ΣΕΛΕΥΚΟΣ Α΄ Ο ΝΙΚΑΤΩΡ: Φαλαγγάρχης του Μεγάλου Αλεξάνδρου, διοικητής της Βαβυλώνας (321-305 π.Χ.). Βασιλιάς της Συρίας (305-280 π.Χ.). Δολοφονήθηκε έπειτα από διαταγή του Πτολεμαίου του Κεραυνού. Ιδρυτής της δυναστείας των Σελευκιδών της Συρίας.
ΣΗΜΩΝΙΔΗΣ Ο ΑΜΟΡΓΙΝΟΣ: Γεννήθηκε στη Σάμο, ήταν λίγο νεότερος από τον Αρχίλοχο (7ος αιώνας π.Χ.) και έγινε αρχηγός αποικίας στην Αμοργό. Η σκωπτική του ποίηση είναι επηρεασμένη από την ποίηση του Αρχίλοχου. Στους στίχους του εμφανίζεται απαισιόδοξος και απελπισμένος. Όταν δεν θρηνεί μιλά για συμπόσια και οινοποσία.
ΣΘΕΝΕΛΑΪΔΑΣ: Σπαρτιάτης Έφορος στη διάρκεια του Πελοποννησιακού Πολέμου. Η φιλοπόλεμη στάση του και ο εμπρηστικός λόγος που εκφώνησε το 432 π.Χ. στη Σπάρτη στο συνέδριο που έκαναν οι σύμμαχοι των Λακεδαιμονίων για να διαμαρτυρηθούν για τη στάση των Αθηναίων συντέλεσε στην κήρυξη του πολέμου. Το λόγο του διέσωσε ο Θουκυδίδης και είναι χαρακτηριστικός για τη λακωνικότητά του και για τον ωμό τρόπο που έθεσε το ζήτημα του πολέμου.
ΣΙΜΩΝΙΔΗΣ Ο ΚΕΙΟΣ: Αξιόλογος ποιητής και επιγραμματοποιός, πολυταξιδεμένος και με σημαντικές γνωριμίες. Γεννήθηκε στην Κίο της Βιθυνίας το 556 π.Χ. Έζησε στην Αθήνα κοντά στον τύραννο Ίππαρχο, στη Θεσσαλία και στην αυλή του τυράννου Ιέρωνα των Συρακουσών. Με τον Πίνδαρο είχε αντιζηλία και ανταγωνισμό. Καλλιέργησε όλα τα είδη της χορικής ποίησης, ιδιαίτερα «θρήνους» και «εγκώμια». Έγραφε για βασιλιάδες αλλά και για όποιο νικητή αγώνων μπορούσε να πληρώσει. Πολλά επιγράμματα που αποδίδονται σε αυτόν δεν είναι έργα του, ακόμη και το περίφημο «Ω Ξειν' αγγέλειν...».
ΣΚΟΠΑΣ: Πάριος γλύπτης και αρχιτέκτονας που έζησε τον 4ο αιώνα π.Χ. Χαρακτηριστικά της τεχνοτροπίας του είναι η έντονη απόδοση του πάθους και η σφοδρή κίνηση. Τα πρόσωπα των αγαλμάτων του εκφράζουν πόνο και ανείπωτη θλίψη. Έχτισε το Ναό της Αλέας Αθηνάς στην Τεγέα και συμμετείχε στη δημιουργία του γλυπτού διακόσμου του Μαυσωλείου της Αλικαρνασσού.
ΣΚΟΤΕΙΝΟΙ ΑΙΩΝΕΣ: Η εποχή μετά την καταστροφή των Μυκηνών και μέχρι τα μέσα του 8ου αιώνα π.Χ. ονομάζεται Σκοτεινοί Αιώνες γιατί λίγα πράγματα είναι γνωστά γι' αυτήν, τα οποία δηλώνουν μια οπισθοδρόμηση. Στη διάρκεια αυτής της περιόδου χρησιμοποιούνταν ο σίδηρος, το άλογο δεν χρησίμευε μόνο για να σέρνει άρματα αλλά το ίππευαν πλέον, σταμάτησε η χρήση της γραφής, στην κορυφή της ιεραρχίας βρίσκονταν οι βασιλείς οι οποίοι λάμβαναν υπόψη τους σε μεγάλο βαθμό στην άσκηση της εξουσίας τους ευγενείς, μειώθηκε ο πληθυσμός στις περισσότερες περιοχές, ενώ παρατηρήθηκε μετανάστευση προς τις ακτές της Μικράς Ασίας (Ιωνική Μετανάστευση), γενικεύτηκε η καύση των νεκρών και δημιουργήθηκαν οι πρώτες πόλεις. Προς το τέλος αυτής της εποχής γενικεύθηκε η χρήση του αλφαβήτου, το οποίο, αν και ήταν δάνειο από τους Φοίνικες, προσαρμόστηκε με θαυμαστό τρόπο στις ιδιαίτερες απαιτήσεις της ελληνικής γλώσσας.
ΣΚΥΛΑΞ: Θαλασσοπόρος και γεωγράφος από την Καρία (6ος αιώνας π.Χ.). Ο Δαρείος Α΄ του ανέθεσε εξερευνητική αποστολή στον ποταμό Ινδό. Εξερεύνησε επίσης τις ακτές της Λιβύης. Το έργο «Περίπλους», που αποδόθηκε στον Σκύλακα, φαίνεται ότι ήταν μάλλον συλλογικό - επρόκειτο για αφηγήσεις πολλών εξερευνητών της Μεσογείου.
ΣΟΛΩΝ: Αθηναίος πολιτικός, νομοθέτης και ποιητής, ένας από τους επτά σοφούς της αρχαιότητας (640-560 π.Χ.). Εκλέχτηκε άρχοντας το 594 π.Χ. και θέσπισε νέα νομοθεσία η οποία βασιζόταν σε ανθρωπιστικές αρχές.
Ο Σόλωνας τακτοποίησε τα ζητήματα που αφορούσαν στους αγρότες με την κατάργηση των πολύ μεγάλων ιδιοκτησιών, την απαγόρευση του δανεισμού με ενέχυρο το σώμα του δανειζόμενου και την ολοκληρωτική παραγραφή των χρεών (Σεισάχθεια). Στη συνέχεια προχώρησε στη διαμόρφωση ενός τιμοκρατικού πολιτειακού συστήματος το οποίο αποτέλεσε το τελευταίο εξελικτικό στάδιο πριν από την εγκαθίδρυση της δημοκρατίας.
Κατέταξε τους πολίτες ανάλογα με το εισόδημά τους σε τέσσερις τάξεις:

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

α. *Πεντακοσιομέδιμνοι:* Στην τάξη αυτήν ανήκαν όσοι παρήγαν από δικά τους κτήματα 500 μεδίμνους σιτηρών ή την αντίστοιχη ποσότητα λαδιού ή κρασιού.
β. *Ιππείς:* Σε αυτή την τάξη ανήκαν όσοι παρήγαν 300 μεδίμνους σιτηρών.
γ. *Ζευγίται* (στρατιωτικός όρος για τους οπλίτες): Σε αυτή την τάξη ανήκαν όσοι παρήγαν 150 και αργότερα 200 μεδίμνους.
δ. *Θήτες* (ημερομίσθιοι εργάτες): Σε αυτή την τάξη ανήκαν όσοι παρήγαν λιγότερους από 150 μεδίμνους.
Στις τάξεις αυτές ανήκαν επίσης και όσοι δεν ήταν γαιοκτήμονες, οι έμποροι και οι βιοτέχνες, ανάλογα με το εισόδημά τους. Οι υποχρεώσεις των πολιτών αλλά και τα δικαιώματά τους δεν καθορίζονταν πλέον με βάση την τάξη και την καταγωγή τους.
Το πολίτευμα του Σόλωνα
Η λαϊκή συνέλευση (η Εκκλησία) εξέλεγε τους Εννέα Άρχοντες και τον Ταμία από τα μέλη της πρώτης τάξης. Οι άρχοντες, μετά την ολοκλήρωση της θητείας τους, λογοδοτούσαν στην Εκκλησία του Δήμου. Σε αυτή συμμετείχαν όλοι οι Αθηναίοι πολίτες οι οποίοι αποφάσιζαν για πόλεμο και ειρήνη και νομοθετούσαν ακολουθώντας πάντα την ημερήσια διάταξη που καθόριζε ένα προβουλευτικό σώμα, η Βουλή των Τετρακοσίων. Τα μέλη της Βουλής προέρχονταν από τις τέσσερις φυλές (Αργαδείς, Αιγικορείς, Γελέοντες και Όπλητες), εκατό από κάθε φυλή, και ανήκαν στις τρεις ανώτερες τάξεις (όχι στους θήτες). Η Ηλιαία (από το ρήμα αλίζω=συγκεντρώνω), δικαστήριο που μέλη του μπορούσαν να εκλεγούν άντρες άνω των τριάντα ετών και από τις τέσσερις τάξεις, έβαλε πραγματικά τα θεμέλια της δημοκρατίας. Καθήκοντα της Ηλιαίας ήταν εκτός από τα καθαρά δικαστικά και η συζήτηση των εφέσεων πάνω στις δικαστικές αποφάσεις των αρχόντων. Ο λαός μπορούσε πλέον να ελέγχει την εκτελεστική εξουσία.
Ο Σόλωνας διατήρησε τον Άρειο Πάγο, αλλά του αφαίρεσε πολλές εξουσίες, όπως αυτή της εκλογής των αρχόντων και της διατύπωσης προβουλευμάτων. Εξακολούθησε όμως ο Άρειος Πάγος να ευθύνεται για την τήρηση των νόμων, την προστασία του πολιτεύματος και την εκδίκαση υποθέσεων εγκλημάτων θρησκευτικού κυρίως χαρακτήρα αλλά και φόνους εκ προμελέτης. Μέλη του ήταν οι πολίτες που είχαν διατελέσει άρχοντες και αφού είχαν περάσει από τη διαδικασία της ευθύνης παρέμειναν ισόβια μέλη του.
Τα περισσότερο γνωστά του αποφθέγματα είναι: «μηδένα άγαν», «συμβούλευε μη τα ήδιστα, αλλά τα βέλτιστα τοις πολίταις» και «άρχεσθαι μαθών άρχειν επιστήση».
ΣΟΦΙΣΤΕΣ (ΦΙΛΟΣΟΦΟΙ): Αντίθετα από τους επονομαζόμενους από τον Αριστοτέλη «φυσικούς»φιλοσόφους, οι σοφιστές είχαν στο κέντρο της σκέψης και της έρευνάς τους τον άνθρωπο ως σκεπτόμενη και δρώσα προσωπικότητα. Σκοπός τους ήταν η αγωγή, η παιδεία των ανθρώπων, δίδασκαν την αρετή και τις γνώσεις και δίκαια θεωρούνται ιδρυτές της επιστήμης της αγωγής. Προσπάθησαν να απελευθερώσουν το πνεύμα από την κυριαρχία των παραδεδομένων αντιλήψεων και εθίμων και να σταθούν αυτόνομοι και αυτάρκεις μπροστά στην παράδοση. Η μειωτική εικόνα που υπήρχε παλαιότερα για τους σοφιστές οφειλόταν κυρίως στα έργα του Πλάτωνα, στα οποία παρουσιάζονται να αυτοεπαινούνται και να φλυαρούν, χωρίς ικανότητα για διάλογο. Η επίδρασή τους υπήρξε μεγάλη, ιδιαίτερα στους Αθηναίους πολιτικούς και λόγιους. Σπουδαιότεροι εκπρόσωποι: Πρωταγόρας ο Αβδηρίτης και Γοργίας ο Λεοντίνος.
ΣΟΦΟΚΛΗΣ: Αθηναίος δραματικός ποιητής. Γεννήθηκε στο δήμο Κολωνού το 497/496 π.Χ. και ήταν πραγματικός εραστής της Αθήνας -ο αττικότερος των ποιητών- αφού την εγκατέλειψε μόνο για να εκπληρώσει τις στρατιωτικές του υποχρεώσεις. Πέθανε το 406/405 π.Χ. Ως τραγικός ποιητής εμφανίστηκε για πρώτη φορά το έτος 468 π.Χ., και κέρδισε μάλιστα τότε και την πρώτη του νίκη. Έχουν σωθεί επτά τραγωδίες του: «Αίας», «Αντιγόνη», «Τραχίνιαι», «Οιδίπους Τύραννος», «Ηλέκτρα», «Φιλικτήτης», «Οιδίπους επί Κολονώ». Οι ήρωες του Σοφοκλή εμφανίζονται προσηλωμένοι σε ένα σκοπό και προορισμό. Αποφασίζουν να δράσουν μόνοι τους, μένουν πιστοί στις ιδέες τους και γι' αυτό αναλαμβάνουν την ευθύνη των πράξεών τους. Είναι πλασμένοι ιδανικοί.
ΣΠΑΡΤΗ (ΚΟΙΝΩΝΙΑ-ΠΟΛΙΤΕΥΜΑ): Το πολίτευμα της Σπάρτης στη μορφή που γνωρίζουμε ότι είχε τον 5ο αιώνα π.Χ. διαμορφώθηκε τον 6ο αιώνα π.Χ., ίσως και νωρίτερα. Μετά τους δύο πρώτους Μεσσηνιακούς Πολέμους η ζωή στη Σπάρτη οριζόταν από αυστηρή νομοθεσία και το άτομο εξαφανίστηκε μέσα στη στρατιωτική μονάδα.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ e-book

Στη Σπάρτη συνυπήρχαν τρεις κοινωνικές τάξεις-φυλετικές ομάδες: Οι Σπαρτιάτες πολίτες, δηλαδή οι Δωριείς κάτοικοι, ήταν οι μόνοι που είχαν πολιτικά δικαιώματα. Μοναδική τους απασχόληση ήταν ο πόλεμος και μόνιμη απειλή η εξέγερση των ειλώτων. Ζούσαν πολύ λιτά (σπαρτιατική λιτότητα) και καλλιεργούσαν τη στενή αλληλεγγύη ανάμεσά τους. Η γυναίκα κατείχε σημαντική θέση στην κοινωνία τους, ενώ η πολυτέλεια και η φιλοχρηματία θεωρούνταν ατιμωτικά ελαττώματα.
Οι περίοικοι ήταν παλιοί κάτοικοι της περιοχής, δωρικής καταγωγής, οι οποίοι ασχολούνταν με τη γεωργία. Δεν είχαν πολιτικά δικαιώματα αλλά ήταν υποχρεωμένοι να στρατεύονται.
Οι είλωτες, οι Δωριείς που κατέβηκαν στη Λακωνική, υποδούλωσαν τους παλιούς κατοίκους, μοιράστηκαν μεταξύ τους τα κτήματα σε ίσα μερίδια (κλήρους) και τους υποχρέωσαν να τα καλλιεργούν. Η τάξη αυτή, οι είλωτες, ήταν πάντα πολύ μεγαλύτερη από τους Σπαρτιάτες, γι' αυτό και ζούσαν κάτω από τη σκληρή τους επίβλεψη, χωρίς κανένα δικαίωμα, κοντά στα κτήματα που καλλιεργούσαν. Η ζωή των ειλώτων ήταν στη διάθεση των Σπαρτιατών.
Το πολίτευμα της Σπάρτης
Δύο βασιλείς: Η Σπάρτη είχε δύο βασιλείς ως το τέλος της αρχαιότητας. Ήταν ανώτατοι θρησκευτικοί και στρατιωτικοί άρχοντες και το αξίωμά τους ήταν κληρονομικό. Είχαν κλήρο μεγαλύτερο και διπλή μερίδα στο συσσίτιο και στα πολεμικά λάφυρα. Ο ένας βασιλιάς οδηγούσε το στρατό στον πόλεμο και καταγόταν από την οικογένεια των Ευρυπωντιδών, ενώ ο άλλος καταγόταν από την οικογένεια των Αγιαδών.
Πέντε Έφοροι: Οι Έφοροι είχαν την πραγματική εξουσία στη Σπάρτη. Άλλαζαν κάθε χρόνο, είχαν την επίβλεψη του κράτους και δικαίωμα να τιμωρούν ακόμη και τους βασιλείς. Αποφάσιζαν για όλα τα σπουδαία ζητήματα. Έφορος μπορούσε να εκλεγεί κάθε Σπαρτιάτης πολίτης.
Γερουσία: Είκοσι οκτώ γέροντες, πάνω από 60 χρονών, από τις παλαιότερες οικογένειες της Σπάρτης αποτελούσαν μαζί με τους δύο βασιλείς τη Γερουσία. Ήταν ισόβιοι άρχοντες, δίκαζαν τις υποθέσεις φόνου και προετοίμαζαν τα θέματα που θα ανακοινώνονταν στη συνέλευση του λαού, την Απέλλα.
Απέλλα: Η συνέλευση του λαού στη Σπάρτη στην οποία συμμετείχαν όλοι οι Σπαρτιάτες πολίτες που ήταν πάνω από τριάντα ετών. Δεν συζητούσαν τα προβλήματα αλλά αποφάσιζαν «διά βοής». Η Απέλλα ανακήρυσσε τα μέλη της Γερουσίας και τους πέντε Εφόρους.
ΣΠΙΝΘΑΡΟΣ: Τραγικός ποιητής του 5ου αιώνα π.Χ., που καταγόταν από την Ηράκλεια του Πόντου. Σύγχρονος του Σοφοκλή με τον οποίο επανειλημμένα διαγωνίστηκε σε ποιητικούς αγώνες. Είναι γνωστές οι τραγωδίες του «Ηρακλής Περικαιόμενος», «Σεμέλη Κεραυνουμένη» και άλλες, από τις οποίες καμία δεν σώθηκε.
ΣΤΗΣΙΧΟΡΟΣ: Χορικός ποιητής που έζησε στην Ιμέρα της Σικελίας (640-555 π.Χ.[;]). Αρχικά ονομαζόταν Τεισίας, αλλά μετονομάστηκε σε Στησίχορο γιατί «έστησε» το χορό στην επωδό του χορικού άσματος. Η συγγένειά του με το έπος ήταν στενή κυρίως σε ό,τι αφορά το μύθο. Τα ποιήματά του είναι αφηγηματικά, με θέματα κυρίως ηρωικούς μύθους - τα ερωτικά θέματα είναι σπανιότερα.
ΣΥΜΜΑΧΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ: Το 357 π.Χ. οι Χίοι, οι Κώοι και οι Ρόδιοι, οργισμένοι από την ολοένα πιο αυταρχική συμπεριφορά των Αθηναίων, επαναστάτησαν ύστερα από υποκίνηση του σατράπη της Καρίας Μαυσώλου. Στη συνέχεια ξέσπασε ο Συμμαχικός Πόλεμος ο οποίος τελείωσε έπειτα από δύο σχεδόν χρόνια με παρέμβαση των Περσών. Οι Αθηναίοι αποδέχτηκαν την αποχώρηση των επαναστατημένων πόλεων από τη συμμαχία.
ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΗΣ ΚΟΡΙΝΘΟΥ: Το 337 π.Χ. συγκεντρώθηκαν αντιπρόσωποι από όλες τις ελληνικές πόλεις στην Κόρινθο και συνεδρίασαν υπό την προεδρία του βασιλιά Φιλίππου Β΄ της Μακεδονίας. Η Σπάρτη αρνήθηκε να πάρει μέρος στο συνέδριο. Ο Φίλιππος στη διάρκειά του ανακοίνωσε ότι οι ελληνικές πόλεις θα διατηρούσαν την ελευθερία και την αυτονομία τους και πρότεινε πανελλήνια συμμαχία υπό την αρχηγία του για να ετοιμάσει εκστρατεία εναντίον των Περσών. Η πρότασή του έγινε δεκτή από τους συνέδρους. Το επόμενο έτος συνέδριο συγκάλεσε, πάλι στην Κόρινθο, ο Αλέξανδρος, ο οποίος στο μεταξύ είχε διαδεχτεί τον πατέρα του Φίλιππο Β΄. Η Σπάρτη και πάλι δεν συμμετείχε στις εργασίες του συνεδρίου. Ο Αλέξανδρος ανακηρύχτηκε «στρατηγός αυτοκράτωρ» της πανελλήνιας εκστρατείας εναντίον των Περσών.
ΣΩΚΡΑΤΗΣ: Αθηναίος φιλόσοφος, γιος του γλύπτη Σωφρονίσκου και της μαίας Φαιναρέτης

facebook ΠΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

(470-399 π.Χ.). Δεν διατύπωσε ολοκληρωμένο φιλοσοφικό σύστημα, δεν έγραψε κανένα σύγγραμμα και δεν ίδρυσε σχολή. Ο βίος του, η σκέψη και η μέθοδός του μας είναι γνωστά κυρίως από τον Πλάτωνα και τον Ξενοφώντα. Ως κέντρο των φιλοσοφικών του αναζητήσεων τοποθέτησε τον άνθρωπο. Αντέδρασε στο σκεπτικισμό των σοφιστών και χρησιμοποίησε τη μέθοδο της μαιευτικής για να αποδείξει την ανεπάρκεια των επιμέρους γνωμών και την ύπαρξη αναγκαίων και καθολικών αληθειών. Ταύτισε την αρετή με τη γνώση και την ευτυχία με την αρετή. Πίστευε ότι όλοι πρέπει να υποτάσσονται στους νόμους της πολιτείας, και όταν σε ηλικία 70 ετών κατηγορήθηκε ότι εισήγαγε «καινά δαιμόνια» και διέφθειρε τους νέους και καταδικάστηκε σε θάνατο, αρνήθηκε να αποδράσει παρά τις πιέσεις των φίλων του. Η ζωή του υπήρξε επιβεβαίωση της διδασκαλίας του.

ΣΩΣΤΡΑΤΟΣ Ο ΚΝΙΔΙΟΣ: Υπήρξε σπουδαίος αρχιτέκτονας ο οποίος έδρασε στα τέλη του 4ου αιώνα π.Χ. και τις πρώτες δεκαετίες του 3ου αιώνα. Πιο σημαντικό του έργο ήταν ο Φάρος της Αλεξάνδρειας (280 π.Χ.) ένα από τα Επτά Θαύματα του αρχαίου κόσμου.

ΤΕΡΠΑΝΔΡΟΣ (8ος-7ος ΑΙΩΝΑΣ π.Χ.): Ποιητής και μουσικός από την Άντισσα της Λέσβου, δημιουργός της λυρικής ποίησης. Έμεινε για πολλά χρόνια στη Σπάρτη και συντέλεσε στη συμφιλίωση των Σπαρτιατών μετά τον Α΄ Μεσσηνιακό Πόλεμο. Δημιούργησε καινούργια μέτρα στην ποίηση και τροποποίησε τη λύρα αυξάνοντας τον αριθμό των χορδών της σε επτά. Σώθηκαν ελάχιστοι στίχοι του.

ΤΙΜΑΝΘΗΣ (5ος-4ος ΑΙΩΝΑΣ π.Χ.): Ζωγράφος της σχολής της Σικυώνος. Άκμασε γύρω στο 400 π.Χ. Αντίγραφο του περίφημου πίνακά του «η Θυσία της Ιφιγένειας» εντοπίστηκε σε μια οικία της Πομπηίας.

ΤΙΜΟΘΕΟΣ: Αθηναίος στρατηγός, γιος του Κόνωνα (4ος αιώνας π.Χ.). Μαθητής του Πλάτωνα και του Ισοκράτη. Πολέμησε με επιτυχία τους Σπαρτιάτες την περίοδο της δεύτερης ναυτικής συμμαχίας των Αθηναίων (378 π.Χ.), καθώς και τους Πέρσες από τους οποίους απέσπασε τη Σάμο (366/65 π.Χ.). Ωστόσο, οι συμπολίτες του τον κατηγόρησαν ύστερα από λίγα χρόνια για προδοσία και τον καταδίκασαν σε μεγάλο πρόστιμο. Επειδή δεν είχε να πληρώσει κατέφυγε στη Χαλκίδα, όπου και πέθανε. Αργότερα όμως οι Αθηναίοι έφεραν τα οστά του στον Κεραμεικό και του έστησαν ανδριάντα στην Ακρόπολη και στην Αγορά.

ΤΙΜΟΚΡΑΤΗΣ: Καταγόταν από τη Ρόδο. Ήταν άνθρωπος του Πέρση σατράπη Τιθραύστη, ο οποίος για να δημιουργήσει αντιπερισπασμό στον Αγησίλαο τον έστειλε στην Ελλάδα με πενήντα ασημένια τάλαντα, με σκοπό να παρακινήσει τις ελληνικές πόλεις εναντίον των Λακεδαιμονίων. Η αποστολή αυτή του Τιμοκράτη είχε αποτέλεσμα, διότι προετοίμασε το Βοιωτικό ή Κορινθιακό Πόλεμο, αφού η Σπάρτη αναγκάστηκε να ανακαλέσει από τη Μικρά Ασία τον Αγησίλαο.

ΤΙΜΟΛΕΩΝ: Κορίνθιος πολιτικός (410-336 π.Χ.). Απάλλαξε την πατρίδα του από την τυραννία του αδερφού του Τιμοφάνη. Έμεινε στη συνέχεια μακριά από τη δημόσια ζωή και αργότερα στάλθηκε στη Σικελία, όπου κατόρθωσε να εκδιώξει τον τύραννο Διονύσιο το Νεότερο (344 π.Χ.). Πολέμησε εναντίον των Καρχηδονίων από τους οποίους απέσπασε πολλά εδάφη και τα πρόσφερε στις ελληνικές αποικίες. Οργάνωσε το πολίτευμα των Συρακουσών πάνω σε δημοκρατικές βάσεις. Πέθανε λίγο αργότερα.

ΤΙΣΙΑΣ Ο ΣΥΡΑΚΟΥΣΙΟΣ: Ρητοροδιδάσκαλος (5ος αιώνας π.Χ.). Δάσκαλος του Λυσία, του Ισοκράτη, του Γοργία κ.ά.

ΤΡΙΑΚΟΝΤΑ ΤΥΡΑΝΝΟΙ: Τριάντα ολιγαρχικοί άρχοντες στους οποίους ανατέθηκε η διοίκηση της Αθήνας από τους Σπαρτιάτες μετά το τέλος του Πελοποννησιακού Πολέμου (404 π.Χ.). Παρέμειναν στην εξουσία για οκτώ μήνες και κυβέρνησαν με αγριότητα και βία. Πιο γνωστοί είναι ο Κριτίας και ο Θηραμένης.

ΤΡΙΑΚΟΝΤΟΥΤΕΙΣ ΣΠΟΝΔΕΣ: Τα πρώτα σημάδια της επερχόμενης εμφύλιας σύγκρουσης είχαν φανεί ήδη από τα χρόνια που ακολούθησαν τους Περσικούς Πολέμους. Η αντίθεση αυτή οξύνθηκε ιδιαίτερα με την ανέγερση του βόρειου Μακρού Τείχους, που αποκάλυπτε έμπρακτα, σε συνδυασμό με τη Δηλιακή Συμμαχία, τα ηγεμονικά σχέδια των Αθηνών. Οι Σπαρτιάτες αντέδρασαν με τη δημιουργία του αντιαθηναϊκού άξονα Θήβας-Σπάρτης.

Η πρώτη σύγκρουση, ατυχής για τους Αθηναίους, έγινε στην Τανάγρα το 457 π.Χ. Την ίδια χρονιά οι Αθηναίοι νίκησαν τους Θηβαίους και τους Σπαρτιάτες στη μάχη στα Οινόφυτα. Ο ακήρυχτος πόλεμος συνεχίστηκε για αρκετά ακόμη χρόνια μέχρι το 445 π.Χ., οπότε ο

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Περικλής με μια κίνηση τακτικής συνομολόγησε με τη Σπάρτη τις Τριακοντούτεις Σπονδές. Μέσα σε λιγότερο από δώδεκα χρόνια η Αθήνα και ο Περικλής με αλλεπάλληλες ενέργειες εξώθησαν τη Σπάρτη στον πόλεμο. Το 432/431 π.Χ. οι μάχες άρχισαν, αλλά τίποτε δεν προδίκαζε τη μεγάλη διάρκεια της εμφύλιας σύγκρουσης που θα αποδυνάμωνε τους δύο αντιπάλους και θα προετοίμαζε την εμφάνιση και την κυριαρχία μιας νέας, ρωμαλέας δύναμης του ελληνισμού, της Μακεδονίας.

ΤΡΙΗΡΗΣ: Πολεμικό πλοίο με τρεις σειρές κουπιών που αποτελεί την εξέλιξη της διήρους. Οι πρώτες τριήρεις ναυπηγήθηκαν, σύμφωνα με την παράδοση, τον 8ο αιώνα π.Χ. στην Κόρινθο από τον Αμεινοκλή. Η χρήση τους γενικεύτηκε τον 5ο αιώνα, ιδιαίτερα μετά τους Περσικούς Πολέμους. Το μήκος τους κυμαινόταν μεταξύ 35 και 45 μέτρων, το πλάτος μεταξύ πέντε και έξι μέτρων και το βύθισμα έφτανε και ξεπερνούσε το ένα μέτρο. Οι κωπηλάτες κάθονταν σε τρεις σειρές. Η κάτω σειρά καταλαμβανόταν από τους θαλαμίτες, η μεσαία από τους ζυγίτες και η πάνω σειρά από τους θρανίτες (σύνολο 170 ναύτες). Το μήκος των κουπιών των θρανιτών έφτανε τα 7,20 μέτρα. Επικεφαλής της τριήρους ήταν ο τριήραρχος και βασικό όπλο του πλοίου το επενδυμένο με χαλκό έμβολο της πλώρης. Το ταξίδι υποβοηθούσε ένα τετράγωνο πανί. Η τριήρης μπορούσε να αναπτύξει μέση ταχύτητα έξι κόμβων και μέγιστη περίπου εννέα κόμβων.

ΤΡΙΤΤΥΣ: (της τριττύος), η τριάδα. Στην αρχαία Αθήνα σήμαινε το ένα τρίτο της φυλής, σύμφωνα με τη διάκριση του Κλεισθένη. Συγκεκριμένα η κάθε φυλή της Αθήνας αποτελούνταν από τις εξής τριταίες (μία από το άστυ, μία από την παραλία και μία από τα μεσόγεια):

ΑΙΑΝΤΙΣ ΦΥΛΗ: Φάληρον (άστυ), Τετράπολις (παραλία), Άφιδνα (μεσόγειος)
ΑΙΓΗΙΣ ΦΥΛΗ: Κολλυτός (άστυ), Αλαί Αραφηνίδες (παραλία), Επακρία (μεσόγειος)
ΑΚΑΜΑΝΤΙΣ ΦΥΛΗ: Κεραμεικός (άστυ), Θορικός (παραλία), Σφηττός (μεσόγειος)
ΑΝΤΙΟΧΙΣ ΦΥΛΗ: Αλωπεκή (άστυ), Αναφλυστός (παραλία), Παλλήνη (μεσόγαια)
ΕΡΕΧΘΗΙΣ ΦΥΛΗ: Ευώνυμον (άστυ), Λαμπραί (παραλία), Κηφισιά (μεσόγειος)
ΙΠΠΟΘΩΝΤΙΣ ΦΥΛΗ: Πειραιεύς (άστυ), Ελευσίς (παραλία), Δεκέλεια (μεσόγειος)
ΚΕΚΡΩΠΙΣ ΦΥΛΗ: Μελίτη (άστυ), Αιξωνή (παραλία), Φλύα (μεσόγειος)
ΛΕΟΝΤΙΣ ΦΥΛΗ: Σκαμβωνίδαι (άστυ), Φρεάριοι (παραλία), Ευπυρίδαι (μεσόγειος)
ΟΙΝΗΙΣ ΦΥΛΗ: Λακιάδαι (άστυ), Θρία (παραλία), Πεδιάς (μεσόγειος)
ΠΑΝΔΙΟΝΙΣ ΦΥΛΗ: Κυδαθηναίων (άστυ), Μυρρινούς (παραλία), Παιανία (μεσόγειος).

ΤΡΟΦΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΕΣ ΣΥΝΗΘΕΙΕΣ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ:

Προϊστορική και Πρωτοϊστορική Εποχή

Οι πληροφορίες που αντλούμε από τις πινακίδες, τόσο της Πύλου όσο και της Κνωσού, καταδεικνύουν ότι δύο ήταν τα είδη σιτηρών που κυριαρχούσαν στη διατροφή των ατόμων εκείνης της περιόδου, το σιτάρι και το κριθάρι, τα οποία βρίσκονταν σχεδόν εξίσου σε αφθονία. Ένα διαιτολόγιο μόνο με δημητριακά σίγουρα θα ήταν πολύ βαρετό, αν δεν υπήρχε η δυνατότητα να το εμπλουτίσουν με κάποιο καρύκευμα ή μυρωδικό. Την πρώτη θέση στα καρυκεύματα φαίνεται ότι κατείχε το κορίανδρον ή κορίαννον, ενώ επίσης συναντάμε το κύμινον, το μάραθον, την σήσαμον, το σέλινον, τη μίνθην (σημ. μέντα), το κάρδαμον, την κνήκον (σημ. κάρδαμος) κ.ά.

Η καλλιέργεια της ελιάς όσο πλησιάζουμε το τέλος της 2ης χιλιετίας π.Χ. αυξάνεται, και κατ' επέκταση και η κατανάλωση ελιών και λαδιού. Τα σύκα ήταν επίσης ιδιαίτερα αγαπητά στην Ελλάδα.

Στη λεκάνη του Αιγαίου το αμπέλι είναι αυτοφυές. Είναι δύσκολο να προσδιοριστεί πότε ακριβώς εξημερώθηκε, ωστόσο είναι βέβαιο ότι το κρασί (foίνος) υπήρχε σε αρκετά μεγάλες ποσότητες, αλλά η κατανάλωσή του ήταν περιορισμένη (πολυτέλεια;). Ενδιαφέρον παρουσιάζει η αναφορά στις πινακίδες της Πύλου του μελίτιου οίνου, δηλαδή κρασιού με μέλι, στοιχείο που δείχνει ότι ήταν ανεπτυγμένη και η μελισσοκομία.

Οι Μυκηναίοι τέλος κατανάλωναν ζωικά προϊόντα, κρέας -αρνίσιο, μοσχαρίσιο, βοδινό- και γάλα -κατσικίσιο, πρόβειο και αγελαδινό-, ενώ έπηζαν το πιο πολύ γάλα σε τυρί.

Ομηρική Εποχή

Η κάθοδος των Δωριέων δεν επηρέασε πολύ τις διατροφικές συνήθειες των Ελλήνων, όπως φαίνεται και από τα ομηρικά έπη τα οποία αναφέρονται στην Ύστερη Μυκηναϊκή Εποχή και απεικονίζουν την πραγματικότητα του 8ου αιώνα π.Χ. Βασικό είδος διατροφής αυτή την

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

εποχή ήταν το κρέας (κατσικίσιο, προβατίσιο, χοιρινό, βοδινό), τροφή πλούσια σε πρωτεΐνες. Έτρωγαν επίσης κυνήγι και ψάρια. Τα γαλακτοκομικά προϊόντα ήταν και αυτά παρόντα στο τραπέζι της Ομηρικής Περιόδου. Σημαντική θέση στη διατροφή τους κατείχαν ακόμη το ψωμί, το μέλι και τα φρούτα. Απαραίτητο συμπλήρωμα όλων των παραπάνω αποτελούσε το κρασί, το οποίο χρησιμοποιούνταν και στις προσφορές προς τους θεούς.

Κλασική Εποχή

Αντίθετα από την προηγούμενη περίοδο, για την ανασύνθεση της οποίας σημαντική είναι η συμβολή της αρχαιολογίας, για την Κλασική Εποχή η σπουδαιότερη πηγή, που παρέχει πολύτιμο υλικό για τη μελέτη της διατροφής των αρχαίων Ελλήνων, είναι τα αρχαία ελληνικά κείμενα.

Σημερινές τροφές όπως η πατάτα, το ρύζι, η ντομάτα, η ζάχαρη, τα ζαρζαβατικά (μελιτζάνες, πιπεριές, μπάμιες), τα πορτοκάλια, τα λεμόνια, τα μπαχαρικά και τα ζυμαρικά ήταν άγνωστες στον άνθρωπο των κλασικών χρόνων. Παρ' όλα αυτά, η οργάνωση συμποσίων από τους αρχαίους Έλληνες μαρτυρεί ότι ήταν καλοφαγάδες.

Οι κυριότερες πληροφορίες για τις διατροφικές συνήθειες των αρχαίων Ελλήνων προέρχονται από τα ειδικά ευρήματα των αρχαιολογικών ανασκαφών και από τις γραπτές μαρτυρίες, σημαντικότερη από τις οποίες είναι το έργο του σοφιστή Αθήναιου από τη Ναύκρατη της Αιγύπτου που χρονολογείται γύρω στα τέλη του 2ου αιώνα.

Τα κύρια γεωργικά προϊόντα της αρχαίας Ελλάδας ήταν το κριθάρι, το σιτάρι, το κρασί, το λάδι και οι ελιές.

Τη βάση της διατροφής αποτελούσαν τα δημητριακά. Το ψωμί, ιδιαίτερα τα λαϊκά στρώματα, το έφτιαχναν από κριθαρένιο αλεύρι. Πρόσθεταν όμως και καρυκεύματα, π.χ. δυόσμο, για να γίνει πιο νόστιμο. Ο σίτος καταναλωνόταν επίσης ευρέως, και μάλιστα με την πάροδο του χρόνου εκτόπισε το κριθάρι.

Εκτός από σιτηρά οι αρχαίοι Έλληνες κατανάλωναν πολύ και όσπρια, κυρίως οι λαϊκές τάξεις. Προτιμούσαν τους φασιόλους (όχι όμως τους σημερινούς που είναι αμερικανικής προέλευσης), τις φακές, τα ρεβίθια, τα κουκιά (κύαμοι) και τους θερμούς (λούπινα).

Έτρωγαν επίσης λαχανικά, κηπευτικά ή αυτοφυή. Προτιμούσαν τα σκόρδα, τα κρεμμύδια (κρόμμυον), τα πράσα, τους βολβούς, τα μαρούλια, τα βλίτα, τα ραδίκια, το σέλινο, τον άνηθο κ.ά.

Ως αρτύματα για την παρασκευή των φαγητών χρησιμοποιούσαν αλάτι, ρίγανη, βασιλικό, μαύρο πιπέρι, ξύδι, σταφίδες, κάρδαμο και θυμάρι.

Όσο για τα φρούτα, έτρωγαν μούσμουλα, κυδώνια, σταφύλια, αχλάδια και αγαπούσαν ιδιαίτερα τα σύκα (ξερά ή χλωρά). Η συκιά και η ελιά ήταν τα πρώτα δέντρα που παρήγε η αττική γη.

Σε ό,τι αφορά τα ποτά, κατανάλωναν μεμονωμένα ή στη διάρκεια των γευμάτων, εκτός από νερό, γάλα και κυκεώνα (χυλό από κριθαρένιο αλεύρι και νερό αρωματισμένο με διάφορα φυτά). Απαραίτητο συμπλήρωμα στο γεύμα τους ήταν το κρασί (εξ ου και ο όρος «συμπόσιο»), που το έπιναν νερωμένο. Η ποικιλία κρασιών ήταν μεγάλη στη Σκόπελο, τη Νάξο, τη Λήμνο και τη Ρόδο.

Το λάδι ήταν από τα σημαντικότερα γεωργικά προϊόντα, κυρίως λόγω της πολλαπλής του χρήσης. Χρησιμοποιούνταν για τροφή, φωτισμό αλλά και για την παρασκευή φαρμάκων και καλλυντικών.

Από την εκτροφή μελισσών εξασφάλιζαν το μέλι, σημαντική γλυκαντική ουσία που υποκαθιστούσε την άγνωστη στους αρχαίους Έλληνες ζάχαρη. Στη διατροφή τους, τέλος, περιλαμβάνονταν οι ξηροί καρποί, κυρίως τα καρύδια, τα αμύγδαλα και τα κάστανα.

ΤΥΡΤΑΙΟΣ: Ελεγειακός ποιητής που έδρασε την εποχή του Β΄ Μεσσηνιακού Πολέμου (μέσα 7ου αιώνα π.Χ.), πιθανότατα Λάκωνας. Σε δύσκολες στιγμές για τη Σπάρτη έγραψε ενθουσιώδη ποιήματα υπό την επίδραση της ιωνικής ελεγείας και των ομηρικών επών. Ο Κ. Παπαρρηγόπουλος παραλληλίζει τα πολεμικά τραγούδια του Τυρταίου με τις περίφημες προκηρύξεις του Ναπολέοντα προς τους στρατιώτες του κατά την εκστρατεία του στην Ιταλία.

ΥΠΕΡΒΟΛΟΣ: Αθηναίος δημαγωγός, που ανήκε στη φιλοπόλεμη μερίδα των Αθηναίων στη διάρκεια του Πελοποννησιακού Πολέμου. Διαδέχθηκε στην αρχηγία των φιλοπόλεμων τον Κλέωνα, ο οποίος είχε σκοτωθεί στην Αμφίπολη το 422 π.Χ.

ΥΠΕΡΕΙΔΗΣ: Αττικός ρήτορας. Γεννήθηκε το 390/389 π.Χ. και πέθανε το 322 π.Χ.(;).

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Μαθητής του Ισοκράτη και συνεργάτης του Δημοσθένη, ένας από τους αρχηγούς της αντιμακεδονικής παράταξης. Εκτελέστηκε έπειτα από βασανιστήρια, κατ' εντολή του Αντίπατρου, στην Αίγινα. Έργα του: «Επιτάφιος» κ.ά.

ΦΕΙΔΙΑΣ ΧΑΡΜΙΔΟΥ: Αναμφισβήτητα υπήρξε ο πιο σημαντικός γλύπτης της αρχαιότητας και η παρουσία του συγκεφαλαιώνει με μοναδικό τρόπο τη μεγάλη άνθηση της γλυπτικής αλλά και όλων των εικαστικών τεχνών τον 5ο αιώνα π.Χ. Αν και οι πληροφορίες για τα έργα του είναι πάρα πολλές, δεν έχουμε στοιχεία για τη ζωή του. Το βέβαιο είναι ότι η δημιουργική του περίοδος τοποθετείται ανάμεσα στο 470/460 και το 430 π.Χ. Το πρώτο μνημειακού χαρακτήρα έργο του ήταν η «Αθηνά Πρόμαχος» η οποία τοποθετήθηκε στην Ακρόπολη μετά τη νίκη του Κίμωνα εναντίον των Περσών στον Ευρυμέδοντα ποταμό (467 π.Χ.). Εκτός από το γλυπτό διάκοσμο του Παρθενώνα και το λατρευτικό άγαλμα της Αθηνάς (χρυσελεφάντινο), ο Φειδίας ήταν περισσότερο γνωστός στην αρχαιότητα για το χρυσελεφάντινο άγαλμα του Δία στην Ολυμπία, το οποίο θεωρούνταν ένα από τα Επτά Θαύματα του αρχαίου κόσμου.

ΦΕΙΔΩΝ: Βασιλιάς του Άργους (8ος αιώνας π.Χ.), ο πρώτος που όρισε συγκεκριμένα μέτρα και σταθμά (Φειδώνια) και πιθανόν ο πρώτος που έκοψε νομίσματα.

ΦΙΛΕΤΑΙΡΟΣ: Γιος του Αττάλου, ιδρυτής της δυναστείας των Ατταλιδών (342-263 π.Χ.). Ήταν φύλακας στην Πέργαμο των θησαυρών του Λυσιμάχου, στρατηγού του Μεγάλου Αλεξάνδρου και μετά το θάνατό του βασιλιά της Θράκης. Συμμάχησε με τον Σέλευκο Α΄ κρατώντας για λογαριασμό του το θησαυρό, την ακρόπολη της Περγάμου και το στρατό. Αν και δεν έλαβε τον τίτλο του βασιλιά, έγινε ανεξάρτητος υπό την υψηλή επικυριαρχία του Αντίοχου Α΄. Η καλή διαχείριση των χρημάτων του Λυσιμάχου (9.000 τάλαντα) του επέτρεψε να οικοδομήσει ένα ολόκληρο κράτος, αυτό της Περγάμου. Πεθαίνοντας κληροδότησε το κράτος στον ανιψιό του Ευμένη Α΄.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ Α΄: Βασιλιάς της Μακεδονίας, γιος του Αλεξάνδρου Α΄ και αδερφός του Περδίκκα Β΄ με τον οποίο βασίλεψε παράλληλα για λίγο.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ Β΄: Γιος του Αμύντα Β΄ (386-336 π.Χ.). Βασιλιάς της Μακεδονίας από το 359 π.Χ. Μεγάλος στρατιωτικός και διπλωμάτης, ενοποίησε το βασίλειο της Μακεδονίας και οργάνωσε ισχυρότατο στρατό (μακεδονική φάλαγγα). Στη μάχη της Χαιρώνειας (338 π.Χ.) νίκησε τους Αθηναίους και τους Θηβαίους και κατέστησε τη Μακεδονία πρώτη δύναμη στην Ελλάδα. Δολοφονήθηκε ενώ προετοίμαζε την πανελλήνια εκστρατεία κατά των Περσών.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ Γ΄ Ο ΑΡΙΔΑΙΟΣ: Ετεροθαλής αδερφός του Μεγάλου Αλεξάνδρου, βασιλιάς της Μακεδονίας το 323 π.Χ. μετά το θάνατο του Αλεξάνδρου. Δολοφονήθηκε από την Ολυμπιάδα.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ Δ΄: Βασιλιάς της Μακεδονίας (297-296 π.Χ.).

ΦΙΛΙΠΠΟΣ Ε΄: Βασιλιάς της Μακεδονίας από το 221 π.Χ. μέχρι το 179 π.Χ., γιος του Δημητρίου Β΄. Διεξήγαγε δύο πολέμους εναντίον των Ρωμαίων και νικήθηκε από το Ρωμαίο Φλαμινίνο στις Κυνός Κεφαλές το 197 π.Χ.

ΦΙΛΟΚΡΑΤΕΙΟΣ ΕΙΡΗΝΗ: Το 346 π.Χ. ο Φίλιππος και οι Αθηναίοι υπέγραψαν τη Φιλοκράτειο Ειρήνη — πήρε το όνομά της από τον Αθηναίο διαπραγματευτή. Η ειρήνη έγινε με βάση τη διατήρηση του υπάρχοντος status quo, γεγονός που σήμαινε οριστική παραίτηση των Αθηναίων από τη διεκδίκηση της Αμφίπολης και έθετε τέρμα στην παρουσία των Αθηναίων στη Βόρεια Ελλάδα. Ο Φίλιππος κατάφερε να ηγηθεί της ελληνικής αμφικτιονίας.

ΦΙΛΟΜΗΛΟΣ: Στρατηγός από τη Φωκίδα. Προκάλεσε τον Ιερό Πόλεμο ξεσηκώνοντας τους συμπολίτες του εναντίον του αμφικτυονικού συνεδρίου, που είχε καταδικάσει τους Φωκείς σε βαριά χρηματική ποινή, επειδή είχαν σφετεριστεί χρήματα που ανήκαν στο Μαντείο των Δελφών. Κατέλαβε το μαντείο και προσπάθησε να ποδηγετήσει την Πυθία. Το 355 π.Χ. ο μισθοφορικός του στρατός ηττήθηκε και ο Φιλόμηλος σκοτώθηκε.

ΦΙΛΟΠΟΙΜΗΝ: Σημαντικός στρατηγός της Αχαϊκής Συμπολιτείας (253-182 π.Χ.). Γεννήθηκε στη Μεγαλόπολη. Επονομάστηκε «ο έσχατος των Ελλήνων» γιατί προσπάθησε να συνενώσει τους Έλληνες μπροστά στο ρωμαϊκό κίνδυνο. Κατόρθωσε να εντάξει τη Σπάρτη στη Συμπολιτεία. Συνελήφθη από τους επαναστατημένους Μεσσηνίους (παρακινημένους σε επανάσταση από τους Ρωμαίους) και εκτελέστηκε με κώνειο.

ΦΙΛΩΤΑΣ: Μακεδόνας στρατιωτικός, γιος του Παρμενίωνα και εταίρος του Μεγάλου Αλεξάνδρου. Καταδικάστηκε σε θάνατο από τον ίδιο γιατί δεν κατήγγειλε συνωμοσία εναντίον του (330 π.Χ.).

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

ΦΟΙΒΙΔΑΣ: Σπαρτιάτης στρατηγός (4ος αιώνας π.Χ.) ο οποίος το 382 π.Χ. ενώ κατευθυνόταν εναντίον της Ολύνθου κατέλαβε την ακρόπολη των Θηβών Καδμεία. Φονεύτηκε από τους Θηβαίους το 375 π.Χ.

ΦΡΑΧΘΙ: Σπήλαιο της «Ερμιονίδος», κοντά στη θάλασσα, στο οποίο μεταξύ άλλων ανακαλύφθηκε σκελετός άντρα περίπου 25 ετών και ύψους 1,58 μέτρων θαμμένος σε αβαθές κοίλωμα, που είχε πεθάνει από χτύπημα στο κεφάλι (απόλυτη ραδιοχρονολόγηση 7592 π.Χ.). Το εύρημα αποτελεί τον αρχαιότερο πλήρη ανθρώπινο σκελετό που εντοπίστηκε στην Αιγαιίδα. Στο σπήλαιο ανακαλύφθηκαν επίσης πάρα πολλά εργαλεία και οστά ζώων, κυρίως ελαφιών και ψαριών, καθώς και λείψανα που ανήκαν σε βραχύσωμους άντρες και γυναίκες με διαδεδομένη αναιμία και αρθριτικές παραμορφώσεις.

ΦΡΥΝΙΧΟΣ: Αθηναίος τραγικός ποιητής του 5ου αιώνα π.Χ. Εισήγαγε τα γυναικεία προσωπεία και τον τετράμετρο στίχο. Του αποδίδονται τα έργα «Φοίνισσαι» και «Μιλήτου Άλωσις». Για το τελευταίο τού επιβλήθηκε πρόστιμο χιλίων αττικών δραχμών διότι θύμισε στους Αθηναίους τις συμφορές της Μιλήτου.

ΦΩΚΙΩΝ: Αθηναίος στρατηγός, πολιτικός και ρήτορας (402-318 π.Χ.). Οπαδός της φιλομακεδονικής πολιτικής. Ονομαστός για την αρετή του, ικανός ρήτορας, μαθητής του Πλάτωνα και του Ξενοφώντα. Ήταν αντίπαλος του Δημοσθένη, ωστόσο πολέμησε τον Φίλιππο και τον ανάγκασε να λύσει την πολιορκία του Βυζαντίου. Μετά τη μάχη της Χαιρώνειας (338 π.Χ.) συμμετείχε σε αντιπροσωπεία μαζί με τον Αισχίνη και τον Δημάδη που πήγε στον Φίλιππο για να ζητήσει την απελευθέρωση των Αθηναίων αιχμαλώτων, κάτι που έγινε. Έπειτα από το θάνατο του Φιλίππου συνέστησε στους Αθηναίους να αναγνωρίσουν τον Αλέξανδρο, μετά το θάνατο του οποίου προσπάθησε να αποτρέψει τον ξεσηκωμό των ελληνικών πόλεων εναντίον των Μακεδόνων, αλλά απέτυχε. Όταν αποκαταστάθηκε η δημοκρατία στην Αθήνα, το 305/4 π.Χ., καταδικάστηκε σε θάνατο με κώνειο. Οι Αθηναίοι καταδίκασαν σε θάνατο και τον κατήγορό του Αγνωνίδη.

ΧΑΒΡΙΑΣ: Αθηναίος στρατηγός που διαδέχτηκε τον Ιφικράτη στα τελευταία χρόνια του Βοιωτικού ή Κορινθιακού Πολέμου. Υπήρξε από τους πρωτεργάτες της Β΄ Αθηναϊκής Συμμαχίας. Αργότερα ορίστηκε αρχιστράτηγος των Αθηναίων, των Λακεδαιμονίων, των Κορινθίων, των Μεγαρέων και των άλλων συμμάχων που εμπόδισαν στον ισθμό της Κορίνθου την εισβολή του Επαμεινώνδα στην Πελοπόννησο. Σκοτώθηκε το 356 π.Χ. στη Χίο στη διάρκεια του Συμμαχικού Πολέμου (358-355 π.Χ.).

ΧΑΛΚΙΔΑ: Μία από τις πρώτες πόλεις που ιδρύθηκαν στην Εύβοια. Το όνομά της το οφείλει πιθανόν στο χαλκό και στα εργαστήρια επεξεργασίας του που υπήρχαν στην περιοχή. Φημιζόταν για τα χαλκουργεία και τα σιδηρουργεία της. Στους αρχαϊκούς χρόνους αναπτύχθηκε οικονομικά. Μαζί με τους Ερετριείς οργάνωσε τις πρώτες αποστολές εποικισμού προς τα ανατολικά, τα δυτικά, ακόμη και στα βόρεια σε αναζήτηση νέων αγορών για την προώθηση των προϊόντων τους αλλά και για την εξεύρεση νέων πλουτοπαραγωγικών πηγών. Οι πρώτες αποικίες δημιουργήθηκαν στη Μακεδονία, στη χερσόνησο η οποία αργότερα ονομάστηκε Χαλκιδική. Στη συνέχεια στη Δύση ιδρύθηκαν η Κύμη, το Ρήγιο, η Ζάγκλη, η Μεσσήνη, οι Λεοντίνοι και η Κατάνη. Αγγεία από τη Χαλκίδα βρέθηκαν επίσης σε περιοχές της Παλαιστίνης και της Συρίας, γεγονός που μαρτυρεί την έκταση των εμπορικών συναλλαγών.

Γύρω στο 720 π.Χ. η Χαλκίδα συγκρούστηκε με την Ερέτρια για το Ληλάντιο Πεδίο, και μολονότι βγήκε νικήτρια η δύναμή της εξασθένησε. Μετά την αποστασία του 411 π.Χ. η Αθήνα κατέλαβε τις πόλεις της Εύβοιας. Το 338 π.Χ. η πόλη καταλήφθηκε από τους Μακεδόνες και το 146 π.Χ. καταστράφηκε από τους Ρωμαίους.

ΧΑΛΚΟΘΗΚΗ: Χτίστηκε το 410 π.Χ. περίπου και εκεί συγκεντρώνονταν χάλκινα αφιερώματα. Το κτίριο εφαπτόταν με το Ιερό της Αρτέμιδος.

ΧΑΡΗΣ: Αθηναίος στρατηγός (400-330 π.Χ.). Συμμετείχε σε πολλές επιχειρήσεις των Αθηναίων. Στο Συμμαχικό Πόλεμο ανέκτησε τη Χερσόνησο αλλά εγκατέλειψε την πολιορκία της Χίου μετά το θάνατο του Χαβρία. Αποβιβάστηκε στην Ασία και ανέλαβε την ηγεσία του στρατού του σατράπη της Φρυγίας Αρτάβαζου, ο οποίος είχε ξεσηκωθεί εναντίον του Πέρση βασιλιά. Ανακλήθηκε όμως από τους Αθηναίους μετά την έντονη αντίδραση του Μεγάλου Βασιλέα. Το 353 π.Χ. κατέλαβε τη Σηστό. Στη μάχη της Χαιρώνειας ήταν στρατηγός των Αθηναίων μαζί με τον Λυσικλή, στον οποίο επέρριψε την ευθύνη της ήττας.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Network ΟΜΑΔΑ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ e-book

ΧΑΡΗΣ: Γλύπτης από τη Λίνδο της Ρόδου, μαθητής της σχολής του Λυσίππου. Θεωρείται ο δημιουργός του «Κολοσσού» της Ρόδου, ενός από τα Επτά Θαύματα της αρχαιότητας. Παρίστανε το θεό Ήλιο, είχε ύψος περίπου 35 μέτρα και ήταν κατασκευασμένος από χαλκό. Το άγαλμα δημιουργήθηκε λίγο μετά την αποτυχημένη πολιορκία της Ρόδου από τον Δημήτριο τον Πολιορκητή (305 π.Χ.) με χρήματα που προήλθαν από την πώληση των πολιορκητικών μηχανών που εγκατέλειψαν οι πολιορκητές. Το έργο καταστράφηκε από το σεισμό του 229 π.Χ. και οι Άραβες τον 7ο αιώνα πήραν τα χάλκινα απομεινάρια του.
ΧΕΡΣΙΦΡΩΝ (6ος ΑΙΩΝΑΣ π.Χ.): Γεννήθηκε στην Κνωσό της Κρήτης. Ήταν ο αρχιτέκτονας του μεγάλου Ναού της Αρτέμιδος στην Έφεσο που δεν πρόλαβε να τον ολοκληρώσει γιατί πέθανε (546 π.Χ.). Το ναό, τον οποίο ολοκλήρωσε ο γιος του Μεταγένης, πυρπόλησε ο Ηρόστρατος το 356 π.Χ. Ο Χερσίφρωνας έγραψε, μαζί με το γιο του, σύγγραμμα σχετικό με την ανέγερση του προαναφερόμενου ναού.
ΧΙΛΩΝ Ο ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΟΣ: Ένας από τους επτά σοφούς της αρχαίας Ελλάδας ο οποίος ολοκλήρωσε την οργάνωση της αρχαίας Σπάρτης. Μερικά από τα πιο γνωστά του αποφθέγματα είναι τα ακόλουθα: «νόμοις πείθου», «αδικούμενος διαλάσσου, υβριζόμενος τιμωρού» και «η γλώσσα σου μη προτρεχέτω του νου».
ΧΟΙΡΙΛΟΣ: Αθηναίος τραγικός ποιητής (τέλη 6ου αιώνα π.Χ.). Έλαβε μέρος σε δραματικούς αγώνες με τον Αισχύλο και τον Πρατίνα. Από τα έργα του γνωρίζουμε μόνο την «Αλόπην».
ΩΠΗ (στάση στην): Τον Ιούλιο του 324 π.Χ.(;) οι στρατιώτες του Αλεξάνδρου εκδήλωσαν την αντίδρασή τους στα σχέδιά του για νέες εκστρατείες, και κυρίως για την εξίσωσή τους με τους ηττημένους Πέρσες. Η στάση κατέληξε σε συμφιλίωση και σε γιορτές στη διάρκεια των οποίων ο Αλέξανδρος φανέρωσε τις βαθύτερες σκέψεις του με την προσευχή που έκανε στους θεούς μπροστά στο στράτευμα.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

ΒΥΖΑΝΤΙΟ

ΑΒΑΡΟΙ: Ασιατικός λαός, πιθανόν μογγολικής καταγωγής. Τον 6ο αιώνα, κάτω από την πίεση των Τούρκων των Αλταΐων, εμφανίστηκαν στην περιοχή του Καυκάσου. Υπέταξαν τους λαούς που κατοικούσαν στα βόρεια της Μαύρης Θάλασσας και έφτασαν μέχρι το Δούναβη. Συνθηκολόγησαν με τον Ιουστινιανό, ο οποίος, ως αντάλλαγμα για τις υπηρεσίες που του προσέφεραν, τους παραχώρησε μέρος της Παννονίας. Το 567 οι Άβαροι υπό τον Βαϊανό συνέτριψαν τους Γέπιδες και επέκτειναν την επιρροή τους μέχρι την Αδριατική. Το 581 στράφηκαν εναντίον του Βυζαντίου και κατέλαβαν τη σημαντική πόλη της αυτοκρατορίας Σίρμιο. Οι συνεχείς εκστρατείες του αυτοκράτορα Μαυρίκιου εναντίον τους δεν έφεραν κάποιο μόνιμο αποτέλεσμα. Το 597 πολιόρκησαν ανεπιτυχώς τη Θεσσαλονίκη. Το 598 το Βυζάντιο σύναψε συνθήκη ειρήνης με τους Αβάρους. Συμφωνήθηκε μεταξύ άλλων ο ποταμός Ίστρος να αποτελέσει το σύνορο ανάμεσα στην αυτοκρατορία και το κράτος των Αβάρων. Το 626 οι Άβαροι με συμμάχους διάφορα σλαβικά φύλα επιτέθηκαν εναντίον της Κωνσταντινούπολης. Τα πλοιάρια των επιτιθέμενων καταστράφηκαν από το βυζαντινό στόλο. Έπειτα από αυτή την ήττα ο Άβαρος χαγάνος απώλεσε το κύρος του και το 678 υποτάχθηκε οριστικά στον αυτοκράτορα Κωνσταντίνο Δ΄, αναγνωρίζοντας το δίκαιο της υπεροχής της αυτοκρατορίας.

ΑΒΒΑΣΙΔΕΣ: Δυναστεία 37 Αράβων χαλιφών που βασίλεψε στη Βαγδάτη (762-1258) και ήταν σπουδαίο κέντρο τεχνών και επιστημών. Ιδρύθηκε από τον Αμπού αλ Αμπάς, ο οποίος εκθρόνισε τους Ομμεϋάδες της Δαμασκού. Τον Αμπού αλ Αμπάς διαδέχτηκε ο αδερφός του, Αμπού Τζάφαρ ή Αλ Μανσούρ, ο οποίος ήταν και ο επίσημος ιδρυτής της δυναστείας. Ο Αλ Μανσούρ μετέφερε το 762 την πρωτεύουσα του κράτους του στη Βαγδάτη.

ΑΓΑΘΑΡΧΙΔΗΣ: Ιστορικός και γεωγράφος από την Κνίδο που έζησε το 2ο αιώνα π.Χ. Τα μεγάλα ιστορικά του έργα είναι τα «Ασιατικά» και τα «Ευρωπαϊκά», από τα οποία σώζονται αποσπάσματα. Από το έργο του «Περί της Ερυθράς Θαλάσσης» διασώθηκαν αποσπάσματα στη «Μυριόβιβλο». Πολλές πληροφορίες άντλησαν από το έργο του οι νεότεροι ιστορικοί και γεωγράφοι.

ΑΓΑΛΛΙΑΝΟΣ: Βυζαντινός στρατιωτικός «τουρμάρχης των Ελλαδικών» (δηλαδή διοικητής τούρμας, υποδιαίρεσης του θέματος), ο οποίος μαζί με τον επίσης τουρμάρχη Κοσμά ηγήθηκε της εξέγερσης των εικονολατρών της Ελλάδας εναντίον του εικονομάχου αυτοκράτορα Λέοντα Γ΄. Οι δύο στασιαστές, επικεφαλής ισχυρού στόλου, έφτασαν μπροστά στην Κωνσταντινούπολη, την οποία άρχισαν να πολιορκούν. Ο στόλος τους τελικά κατακάηκε από το υγρό πυρ. Ο Αγαλλιανός, σύμφωνα με τις πηγές, αυτοκτόνησε πέφτοντας στη θάλασσα με την πανοπλία του.

ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ: Ο πιο σημαντικός ναός της Ορθόδοξης Εκκλησίας. Χτίστηκε από τον Ιουστινιανό στη θέση παλαιότερου ναού που ήταν αφιερωμένος στη Θεού Σοφία και καταστράφηκε στη διάρκεια της Στάσης του Νίκα (532). Ο Ιουστινιανός αποφάσισε να φτιάξει ένα μεγαλοπρεπέστερο ναό. Ανέθεσε την κατασκευή του στον Ανθέμιο από τη Μίλητο και στον Ισίδωρο από τις Τράλλεις. Το μεγάλο πρόβλημα που τους απασχόλησε ήταν ο συνδυασμός της δρομικής διάταξης κτιρίου (τύπος βασιλικής), όπου κυριαρχεί ο κατά μήκος άξονας, και της περίκεντρης, όπου κυριαρχεί ο κατακόρυφος άξονας. Τα δύο αυτά μορφολογικά αντίθετα και κατασκευαστικά ασυμβίβαστα στοιχεία συνδύασαν επιτυχώς οι δύο αρχιτέκτονες στην Αγία Σοφία, η οποία θεωρείται το τελειότερο δείγμα βασιλικής με τρούλο. Ο τεράστιος τρούλος (διαμ. 31 μ.), με τα σαράντα παράθυρα που ανοίγονται στη βάση του, δίνει την εντύπωση ότι κρατιέται ανάλαφρα σε ύψος 54 μ. από το δάπεδο. Στηρίχτηκε πάνω σε τέσσερις μεγάλους πεσσούς που συνδέονταν μεταξύ τους με αψίδες. Ανατολικά και δυτικά του κεντρικού τρούλου κατασκευάστηκαν δύο ημιτρούλια με δύο κόγχες το καθένα, ώστε να δημιουργείται η εντύπωση ότι ο κυρίως θόλος αιωρείται. Το ανατολικό μέρος του ναού επιμηκύνθηκε ακόμη περισσότερο με την κόγχη του ιερού. Έτσι διατηρήθηκε το ορθογώνιο σχήμα του ναού, το οποίο συνδυάστηκε αρμονικά με τον τρούλο και τα ημιτρούλια που δημιουργούν στον επισκέπτη δέος και θαυμασμό.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Ο διάκοσμος του ναού υπήρξε πλούσιος. Χρησιμοποιήθηκαν έγχρωμα μάρμαρα, μωσαϊκά σε χρυσό ή βαθύ γαλάζιο έδαφος, χρυσός, άργυρος και πολύτιμοι λίθοι.
Γλυπτός είναι ο διάκοσμος και στα κιονόκρανα, τα επιστύλια, το τέμπλο κ.ά. Ο ψηφιδωτός διάκοσμος του ναού ήρθε στο φως τις τελευταίες δεκαετίες, αφού μετά την άλωση είχε καλυφθεί από τους Τούρκους με ασβέστη, καθώς ο ναός είχε μετατραπεί σε τζαμί. Σήμερα ο ναός χρησιμοποιείται ως μουσείο.
ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ: Οι πρώτοι ασκητές έφτασαν στον Άθω στις αρχές του 8ου αιώνα· μάλιστα, το 885, με ένα χρυσόβουλο του Βασιλείου Α΄ η χερσόνησος ορίστηκε για πρώτη φορά ως τόπος ησυχασμού. Θεμελιωτής του κοινοβιακού μοναχικού βίου θεωρείται ο Τραπεζούντιος άγιος Αθανάσιος, ο οποίος, με τη συμπαράσταση του φίλου του αυτοκράτορα Νικηφόρου Φωκά (963-969), ίδρυσε την πρώτη μονή, τη Μεγίστη Λαύρα (962/3). Λίγα χρόνια αργότερα, το 971, με πρωτοβουλία του αυτοκράτορα Ιωάννη Τζιμισκή, ο ηγούμενος της μονής του Στουδίου στην Κωνσταντινούπολη, ο Ευθύμιος, συνέταξε το πρώτον Τυπικόν της αθωνικής πολιτείας, το γνωστό «Τράγον». Υποστηρίχτηκε ότι η κρατική παρέμβαση στη δημιουργία μιας μοναστικής πολιτείας υπαγορεύτηκε κυρίως από την ανάγκη πνευματικής επιστράτευσης της αυτοκρατορίας στην ευρύτερη περιοχή των Βαλκανίων με σκοπό την ενδυνάμωση της ορθοδοξίας.
Οι μονές του Αγίου Όρους με τη σειρά ιεραρχίας είναι οι εξής:
Α. *Μονή Μεγίστης Λαύρας.* Η παλαιότερη μονή του Όρους. Ιδρυτής είναι ο άγιος Αθανάσιος ο Αθωνίτης.
Β. *Μονή Βατοπεδίου.* Ιδρύθηκε λίγο μετά το 972 από τους Αδριανουπολίτες Αθανάσιο, Νικόλαο και Αντώνιο.
Γ. *Μονή Ιβήρων.* Ιδρύθηκε στο τέλος του 10ου αιώνα από τον Ιωάννη Τορνίκιο και τους Ίβηρες (Γεωργιανούς) Γεώργιο και Ευθύμιο.
Δ. *Μονή Χελανδαρίου.* Σερβική μονή που ιδρύθηκε με επικυρωτικό χρυσόβουλο του Αλεξίου Γ΄ Κομνηνού (1198). Κτήτορας ήταν ο άγιος Σάββας Ράστκο, γιος του κράλη της Σερβίας Στέφανου Νεμάνια. Πρόκειται για μια πλούσια μονή, το καθολικό της οποίας φέρει περίτεχνες τοιχογραφίες. Το 2004 ένα μεγάλο τμήμα της καταστράφηκε από πυρκαγιά.
Ε. *Μονή Διονυσίου.* Ιδρύθηκε από τον άγιο Διονύσιο από την Κορησό της Καστοριάς (1370-74). Χρηματοδότης της υπήρξε ο Αλέξιος Γ΄ ο Μέγας Κομνηνός.
ΣΤ. *Μονή Κουτλουμουσίου.* Ιδρύθηκε το πρώτο μισό του 12ου αιώνα πιθανόν από κάποιο μοναχό από την Αιθιοπία (κουτλουμούς = ο άγιος από την Αιθιοπία).
Ζ. *Μονή Παντοκράτορος.* Ιδρύθηκε από τους αδερφούς Ιωάννη και Αλέξιο Στρατηγόπουλο ανάμεσα στο 1260 και το 1270. Ο Αλέξιος υπήρξε ο στρατηγός του Μιχαήλ Η΄ Παλαιολόγου ο οποίος ανακατέλαβε την Κωνσταντινούπολη από τους Λατίνους.
Η. *Μονή Ξηροποτάμου.* Ιδρύθηκε από τον όσιο Παύλο τον Ξηροποταμηνό, αντίπαλο του αγίου Αθανασίου του Αθωνίτη, λίγο μετά την εγκατάσταση μοναχών στη Μεγίστη Λαύρα.
Θ. *Μονή Ζωγράφου.* Ιδρύθηκε από τους αδερφούς Ιωάννη, Μωυσή και Ααρών από την Αχρίδα την εποχή του Λέοντα του Σοφού (880-912).
Ι. *Μονή Δοχειαρίου.* Ιδρύθηκε από τον άγιο Ευθύμιο, μαθητή του αγίου Αθανασίου του Αθωνίτη (10ος αιώνας).
ΙΑ. *Μονή Καρακάλου.* Ιδρύθηκε από κάποιο μοναχό, ονόματι Καρακάλα, στις αρχές του 11ου αιώνα.
ΙΒ. *Μονή Φιλοθέου.* Ιδρύθηκε από τον όσιο Φιλόθεο, σύγχρονο του αγίου Αθανασίου του Αθωνίτη (10ος αιώνας). Στο μοναστήρι αυτό ασκήτευσε ο Κοσμάς ο Αιτωλός.
ΙΓ. *Μονή Σίμωνος Πέτρα.* Ιδρύθηκε στα μέσα του 14ου αιώνα από τον όσιο Σίμωνα, ασκητή στο Άγιο Όρος.
ΙΔ. *Μονή Αγίου Παύλου.* Ιδρύθηκε και αυτή από τον Παύλο τον Ξηροποταμηνό το 10ο αιώνα.
ΙΕ. *Μονή Σταυρονικήτα.* Ιδρύθηκε το 10ο αιώνα και πήρε το όνομά της από τους μοναχούς Σταύρο και Νικήτα. Στη μονή εργάστηκε ο Κρητικός ζωγράφος Θεοφάνης (1546).
ΙΣΤ. *Μονή Ξενοφώντος.* Ιδρύθηκε από τον όσιο Ξενοφώντα το 10ο αιώνα.
ΙΖ. *Μονή Γρηγορίου.* Ιδρύθηκε το 14ο αιώνα από τον άγιο Γρηγόριο το Νεότερο, ή κατ' άλλους από τον άγιο Γρηγόριο τον Σιναΐτη.
ΙΗ. *Μονή Εσφιγμένου.* Ιδρύθηκε πριν από το 1016.
ΙΘ. *Μονή Αγίου Παντελεήμονος.* Στη σημερινή της θέση βρίσκεται από το 1765. Κατοικείται

facebook ΠΑΓΚΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

κυρίως από Ρώσους μοναχούς.
Κ. *Μονή Κασταμονίτου.* Ιδρύθηκε τον 11ο αιώνα από κάποιο μοναχό από την Κασταμονή της Μικράς Ασίας. Την ενίσχυσε οικονομικά και η κυρά Βασιλική, σύζυγος του Αλή Πασά των Ιωαννίνων.
Διοικητική πρωτεύουσα του Αγίου Όρους είναι οι Καρυές. Στο Πρωτάτο, ναό του 10ου αιώνα που είναι αφιερωμένος στην Κοίμηση της Θεοτόκου, υπάρχουν τοιχογραφίες του Μανουήλ Πανσέληνου (αρχές 14ου αιώνα).
ΑΔΡΙΑΝΟΣ: Ρωμαίος αυτοκράτορας (117-138) που ανήκε στη δυναστεία των Αντωνίνων. Ήταν ιδιαίτερα μορφωμένος και διακρινόταν για τα φιλελληνικά του αισθήματα, τα οποία εκδήλωσε με κάθε τρόπο κοσμώντας την Αθήνα με πολλά και χρήσιμα έργα. Φρόντισε για την ασφάλεια των συνόρων του κράτους του και προέβη σε σειρά από εσωτερικές μεταρρυθμίσεις. Μεγάλο μέρος της βασιλείας του το πέρασε περιοδεύοντας στην αυτοκρατορία και ίδρυσε πολλές πόλεις με το όνομά του. Κατασκεύασε σε πολλά μέρη έργα κοινής ωφέλειας. Η Ελλάδα τον συγκινούσε, και ιδιαίτερα η Αθήνα, στην οποία έχτισε ολόκληρη συνοικία, τη Νέα Πόλη του Αδριανού κοντά στην Παλαιά του Θησέα. Έλυσε το πρόβλημα της ύδρευσης της πόλης κατασκευάζοντας το φερώνυμο υδραγωγείο , στις υπώρειες του Λυκαβηττού (χρησιμοποιούνταν μέχρι τις αρχές του 20ού αιώνα). Επίσης κατασκεύασε την Αδριάνειο Βιβλιοθήκη, ολοκλήρωσε το Ναό του Ολυμπίου Διός που είχε μείνει ημιτελής από τον Πεισίστρατο και δίπλα ακριβώς ανέγειρε την Πύλη του Αδριανού.
ΑΕΤΙΟΣ Ο ΕΥΝΟΥΧΟΣ: Σύμβουλος της αυτοκράτειρας του Βυζαντίου Ειρήνης της Αθηναίας. Ενήργησε μαζί με την Ειρήνη για τον παραγκωνισμό του νόμιμου διαδόχου του θρόνου και του γιου της, Κωνσταντίνου ΣΤ΄, με απώτερο στόχο να ελέγχει ο ίδιος από τα παρασκήνια την αυτοκράτειρα. Τα συνωμοτικά σχέδια τον έφεραν πολλές φορές σε διαμάχη με τον άλλο σύμβουλο της Ειρήνης, τον Σταυράκιο.
ΑΕΤΙΟΣ ΦΛΑΒΙΟΣ: Ρωμαίος στρατιωτικός και πολιτικός, η πιο σημαντική ίσως φυσιογνωμία του Δυτικού Ρωμαϊκού Κράτους (390-454). Οι αλλεπάλληλες νίκες του εναντίον των Βησιγότθων και των Φράγκων έκαναν τον αυτοκράτορα Βαλεντινιανό Γ΄ να του δώσει το βαθμό του αρχιστράτηγου. Τρεις φορές ύπατος και κατόπιν πατρίκιος, ήταν ο ουσιαστικός κυβερνήτης της αυτοκρατορίας. Το 440 νίκησε τους Βησιγότθους και τους Βουργουνδούς. Όταν ο Ούννος βασιλιάς Αττίλας εισέβαλε στη Γαλατία, ο Αέτιος εξεστράτευσε εναντίον του επικεφαλής συμμαχικού στρατού (Ρωμαίων, Βησιγότθων, Φράγκων και Αλανών) και τον νίκησε στα Καταλαυνικά Πεδία πλησίον της πόλης Τρουά (20 Ιουνίου 451). Η νίκη του στη μάχη αυτή, που είναι γνωστή και ως «μάχη των Εθνών», ενίσχυσε το κύρος και την επιρροή του, με αποτέλεσμα ο αυτοκράτορας Βαλεντινιανός να διατάξει τη δολοφονία του στη διάρκεια ενός συμποσίου (454), στερώντας έτσι την αυτοκρατορία από έναν ιδιαίτερα ικανό στρατιωτικό και πολιτικό. Έπειτα από ένα χρόνο η Ρώμη καταλήφθηκε από τους Βανδάλους.
ΑΕΤΙΟΣ: Ευνούχος πατρίκιος και σύμβουλος της αυτοκράτειρας Ειρήνης. «Πρωθυπουργός» το 800, προσπάθησε να επιβάλει στο θρόνο τον αδερφό του Λέοντα αλλά απέτυχε διότι ανατράπηκε η Ειρήνη (802) από το σφετεριστή του θρόνου Νικηφόρο Α΄.
ΑΕΤΙΟΣ: Στρατηγός του θέματος των Ανατολικών την εποχή της βασιλείας του αυτοκράτορα Θεόφιλου (829-842). Υπερασπίστηκε με γενναιότητα το Αμόριο της Φρυγίας που το πολιορκούσε ο χαλίφης Αλ Μουτάσιμ (Αύγουστος 838), αλλά τελικά η πόλη καταλήφθηκε. Ο Αέτιος και 41 ακόμη αιχμάλωτοι οι οποίοι αρνήθηκαν να ασπαστούν τον ισλαμισμό θανατώθηκαν (η εκκλησία τιμά τη μνήμη των 42 «Μαρτύρων του Αμορίου» στις 6 Μαρτίου). Ο ηρωικός αγώνας τους απαθανατίστηκε στα λαϊκά έπη το «Άσμα του Αρμούρη» και το «Κάστρο της Ωριάς».
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Ο ΜΕΓΑΣ (293-373): Αρχιεπίσκοπος Αλεξάνδρειας που διώχθηκε επανειλημμένως για τους αγώνες του εναντίον του αρειανισμού. Συνέγραψε αξιόλογα δογματικά και απολογητικά έργα. Ο ρόλος του στην Α΄ Οικουμενική Σύνοδο της Νίκαιας το 325, αν και ήταν απλά διάκονος -δεν ήταν μέλος της συνόδου-, υπήρξε καθοριστικός. Η θεολογία του συνέβαλε στην καταδίκη του αρειανισμού και στη διατύπωση του «Συμβόλου της Πίστεως» με το οποίο καθιερώθηκε ο όρος «ομοούσιος».
ΑΘΙΓΓΑΝΟΙ: Νομαδικός λαός που προερχόταν από την Ινδία, ο οποίος διαμέσου της Περσίας εμφανίστηκε στη βόρεια Συρία και στην Κιλικία στις αρχές του 9ου αιώνα. Στη συνέχεια άρχισαν να εξαπλώνονται προς τα δυτικά και έφτασαν μέχρι τη Βλαχία και την

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Πελοπόννησο (14ος αιώνας).
ΑΚΑΘΙΣΤΟΣ ΥΜΝΟΣ: Συνδέθηκε με την πολιορκία της Κωνσταντινούπολης από τους Αβάρους (626). Τον έψαλαν οι κάτοικοι της Βασιλεύουσας για τη σωτηρία της και από τότε καθιερώθηκε να ψάλλεται σε ειδική ακολουθία μία φορά το χρόνο με τους πιστούς όρθιους (Ακάθιστος). Πρόβλημα αποτελούν μέχρι και σήμερα η πατρότητα και η χρονολόγηση του ύμνου. Ορισμένοι ερευνητές τον αποδίδουν στον Ρωμανό το Μελωδό (6ος αιώνας), ενώ κάποιοι άλλοι, στηριζόμενοι σε αναφορές που υπάρχουν μέσα στο ίδιο το κείμενο, τον αποδίδουν στον πατριάρχη Σέργιο, ο οποίος πρωτοστάτησε στην απόκρουση των Αβάρων, και τον χρονολογούν μετά το 624.
ΑΚΑΚΙΟΣ: Πατριάρχης της Κωνσταντινούπολης (472-489). Ιδιαίτερα συνετός ιεράρχης, θεωρείται εμπνευστής του «Ενωτικού» διατάγματος του Ζήνωνα (482), με το οποίο ο αυτοκράτορας επιδίωξε να προσεταιριστεί τους μονοφυσίτες των ανατολικών επαρχιών. Το διάταγμα απέφευγε να πάρει θέση για τις δογματικές διατυπώσεις της Δ΄ Οικουμενικής Συνόδου της Χαλκηδόνας (καταδίκαζε το μονοφυσιτισμό). Η επαμφοτερίζουσα αυτή στάση του Ακάκιου απέναντι στους αιρετικούς προκάλεσε και το πρώτο σχίσμα ανάμεσα στην Ανατολική και τη Δυτική Εκκλησία, αφού ο πάπας Φήλιξ Γ΄, ως υπέρμαχος της ορθοδοξίας, αναθεμάτισε τον Ακάκιο (Ακακιανό Σχίσμα, 485).
ΑΛΑΜΑΝΟΙ: Ομάδα γερμανικών φύλων που εγκαταστάθηκαν στην περιοχή του Άνω Ρήνου και του Κάτω Δούναβη στις αρχές του 3ου αιώνα και έδιωξαν τους Ρωμαίους. Ο πρώτος Ρωμαίος αυτοκράτορας που έκανε εκστρατεία εναντίον τους ήταν ο Καρακάλας (213). Δεν σταμάτησαν όμως τις επιδρομές τους στα εδάφη της αυτοκρατορίας, οι οποίες έγιναν συχνότερες το δεύτερο μισό του 3ου αιώνα, όταν η αυτοκρατορία αντιμετώπιζε εσωτερικά προβλήματα. Ο Μέγας Κωνσταντίνος, με συστηματικό αγώνα εναντίον τους, κατόρθωσε να περιορίσει τη δραστηριότητά τους στα τέλη του 3ου και στις αρχές του 4ου αιώνα. Σημαντική νίκη εναντίον τους πέτυχε και ο αυτοκράτορας Ιουλιανός σε μάχη κοντά στο Στρασβούργο (357), και λίγο αργότερα ο αυτοκράτορας Βαλεντινιανός (368), ενώ τη συντριπτική νίκη εναντίον τους κατάφερε ο Γρατιανός, ο οποίος απάλλαξε το κράτος από την παρουσία τους (τέλη 4ου αιώνα). Η παρουσία τους ατόνησε ακόμη περισσότερο με την εμφάνιση των Βησιγότθων στα εδάφη τους (5ος αιώνας) και την απώθηση τους βορειότερα, για να ενταχθούν στο τέλος του 5ου αιώνα στο φραγκικό κράτος, όπου και παρέμειναν διατηρώντας την αυτοτέλειά τους.
ΑΛΑΡΙΧΟΣ Α΄: Ηγεμόνας των Βησιγότθων (396-410). Γεννήθηκε το 370 και πέθανε το 410. Το 398 ο Αλάριχος, αφού λεηλάτησε τη Θράκη, επιχείρησε επιδρομή κατά της Κωνσταντινούπολης. Πέρασε τις Θερμοπύλες και λεηλάτησε την Ελλάδα μέχρι τη Σπάρτη. Διορίστηκε από τον αυτοκράτορα Αρκάδιο magister militum per Illyricum. Αργότερα άρχισε να πραγματοποιεί επιδρομές στην Ιταλία και απείλησε τρεις φορές τη Ρώμη. Τελικά την κατέλαβε και τη λεηλάτησε το 410.
ΑΛΒΑΝΟΙ: Ινδοευρωπαϊκός λαός που κατοικεί στα δυτικά της Βαλκανικής Χερσονήσου. Η ακριβής προέλευσή του δεν είναι σήμερα επαρκώς γνωστή, όπως δεν είναι γνωστό και το μέρος της πρώτης του εγκατάστασης (Δυρράχιο;). Παλαιότερα οι Αλβανοί θεωρούνταν άμεσοι απόγονοι των αρχαίων Ιλλυριών. Γλωσσικές μελέτες έδειξαν ότι η αλβανική γλώσσα δεν συνδέεται με την μόνο με την ιλλυρική, αλλά παρουσιάζει στοιχεία που συναντώνται στις βαλτοσλαβικές γλώσσες και ίσως στην αρχαία δακική, ενώ έχει εντάξει στο λεξιλόγιό της πολλές λέξεις που προέρχονται από τις γλώσσες που μιλιούνται από τους γειτονικούς λαούς. Στη βυζαντινή ιστορία εμφανίζονται τον 11ο αιώνα. Η παλαιότερη γνωστή μνεία στις βυζαντινές πηγές για τους «Αρβανίτες» είναι του Ατταλειάτη και χρονολογείται γύρω στο 1080. Το 1318, λίγο μετά το θάνατο του σεβαστοκράτορα Ιωάννη Β΄ Αγγέλου, Αλβανοί, στους οποίους συμπεριλαμβάνονταν και αλβανόφωνοι αλλά μη αλβανικοί πληθυσμοί (ελληνικοί), εισέβαλαν στη Θεσσαλία και εγκαταστάθηκαν εκεί. Αρκετοί από αυτούς στα τέλη του 14ου και στις αρχές του 15ου αιώνα κινήθηκαν νοτιότερα και εγκαταστάθηκαν σε περιοχές της Εύβοιας, της Βοιωτίας, της Αττικής, των νησιών κυρίως του Αργοσαρωνικού και της Πελοποννήσου, βαθμηδόν εξελληνίστηκαν (Αρβανίτες) και ενίσχυσαν τους εξασθενημένους ντόπιους ελληνικούς πληθυσμούς.
Το 15ο αιώνα οι Αλβανοί αντιστάθηκαν και αγωνίστηκαν εναντίον των Οθωμανών Τούρκων με ηγέτη τον Γεώργιο Σκεντέρμπεη ή Καστριώτη για τουλάχιστον 25 χρόνια. Παρά τον

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NETWORK ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

ηρωικό αγώνα τους, υποτάχθηκαν στους Τούρκους. Από τότε άρχισε ο εξισλαμισμός ενός μεγάλου τμήματος του αλβανικού λαού, ενώ οι υπόλοιποι παρέμειναν χριστιανοί, είτε ορθόδοξοι, κυρίως στο νότο, είτε καθολικοί, κυρίως στο βορρά.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (912-913). Τρίτος γιος του αυτοκράτορα Βασιλείου Α΄, συναυτοκράτορας στην αρχή του πατέρα του και στη συνέχεια του αδερφού του, Λέοντα ΣΤ΄. Το 912, μετά το θάνατο του αδερφού του, βασίλεψε μαζί με τον ανιψιό του, Κωνσταντίνο Ζ΄. Δεν ενδιαφερόταν για τα δημόσια πράγματα και προτιμούσε τις διασκεδάσεις· έτσι η σύντομη βασιλεία του χαρακτηρίστηκε από συνεχή λάθη σε όλους τους τομείς.

ΑΛΕΞΙΟΣ Α΄ ΚΟΜΝΗΝΟΣ: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (1081-1118), θεμελιωτής της δυναστείας των Κομνηνών. Γεννήθηκε στην Κωνσταντινούπολη το 1057. Πριν γίνει αυτοκράτορας διακρίθηκε ως στρατιωτικός. Ως αυτοκράτορας αντιμετώπισε τους εχθρούς της αυτοκρατορίας άλλοτε στα πεδία των μαχών και άλλοτε στρέφοντας τον έναν εναντίον του άλλου. Κατόρθωσε να ανακόψει την προέλαση των Νορμανδών μέσα στα εδάφη της αυτοκρατορίας (1081-1085 και 1107-1108). Προκειμένου να ηττηθούν οι Νορμανδοί, και καθώς το Βυζάντιο εκείνη την εποχή δεν διέθετε στόλο, προχώρησε στη σύναψη συμμαχίας με τη Βενετία, στο πλαίσιο της οποίας παραχώρησε σε αντάλλαγμα για τις ναυτικές υπηρεσίες της ευρύτατα εμπορικά προνόμια στην Ανατολή (συνθήκη του 1082). Με επιδέξιο τρόπο κατάφερε να εκμεταλλευτεί προς όφελος της αυτοκρατορίας τις νίκες των πρώτων σταυροφόρων, ανακτώντας πολλά εδάφη στη Μικρά Ασία και στον Πόντο (1097). Ενίσχυσε το στρατό, έστω και με ξένους μισθοφόρους, και το στόλο, αλλά συγχρόνως με τις ενέργειές του συνέβαλε στη μεγέθυνση της μεγάλης ιδιοκτησίας. Βασική πηγή για τη βασιλεία του αποτελεί η «Αλεξιάς», ιστορικό σύγγραμμα της κόρης του, Άννας Κομνηνής.

ΑΛΕΞΙΟΣ Β΄ ΚΟΜΝΗΝΟΣ: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (1180-1183). Γιος και διάδοχος του Μανουήλ Α΄ Κομνηνού. Γεννήθηκε το 1168 στην Κωνσταντινούπολη και σε ηλικία 12 ετών ανέβηκε στο θρόνο επιτροπευόμενος από τη Γαλλίδα μητέρα του, Μαρία της Αντιόχειας. Ο θείος του Ανδρόνικος Κομνηνός, εκμεταλλευόμενος τα αντιλατινικά αισθήματα του λαού, ανέλαβε ο ίδιος της επιτροπεία του Αλεξίου και ένα χρόνο αργότερα έγινε συναυτοκράτορας (1183). Ο Ανδρόνικος διέταξε το στραγγαλισμό του ανιψιού του και σφετερίστηκε το θρόνο.

ΑΛΕΞΙΟΣ Γ΄ ΑΓΓΕΛΟΣ: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (1195-1203). Δευτερότοκος γιος του Βυζαντινού αξιωματούχου Ανδρόνικου Αγγέλου. Ανέβηκε στο θρόνο αφού εκθρόνισε τον αδερφό του Ισαάκιο Β΄ Άγγελο με την υποστήριξη της αριστοκρατίας και του στρατού. Αντιμετώπισε πολλές εσωτερικές εξεγέρσεις -απόρροια της ισχυροποίησης των Δυνατών-, αλλά και τη λαϊκή δυσαρέσκεια λόγω της βαριάς φορολογίας. Οι καλές σχέσεις που είχε με τη Δύση ανατράπηκαν με την εμφάνιση των σταυροφόρων συμμάχων του ανιψιού του Αλεξίου Δ΄ Αγγέλου στα πρόθυρα της Κωνσταντινούπολης. Εγκατέλειψε το θρόνο και διέφυγε στη Θράκη. Διεκδικώντας πάντα τα δικαιώματά του στο βυζαντινό θρόνο, κατέφυγε στην Αυλή του σουλτάνου του Ικονίου Καυχοσρόη Α΄, τον οποίο προσπάθησε να χρησιμοποιήσει ανεπιτυχώς εναντίον του αυτοκράτορα της Νίκαιας Θεόδωρου Α΄ Λάσκαρη. Στη μάχη που ακολούθησε στην Αντιόχεια του Μαιάνδρου αιχμαλωτίστηκε και κλείστηκε σε μοναστήρι όπου και πέθανε.

ΑΛΕΞΙΟΣ Δ΄ ΑΓΓΕΛΟΣ: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (1203-1204), γιος του Ισαάκιου Β΄. Μετά την ανατροπή του πατέρα του από τον Αλέξιο Γ΄ φυλακίστηκε, αλλά κατόρθωσε να διαφύγει στη Δύση. Εκεί, με τη βοήθεια του γαμπρού του, του Γερμανού βασιλιά Φιλίππου Σουηβού, ήρθε σε συνεννόηση με τους Βενετούς και τους σταυροφόρους της Δ΄ Σταυροφορίας, οι οποίοι πολιορκούσαν τη δαλματική πόλη Ζάρα, και τους έπεισε -τους υποσχέθηκε σπουδαία οικονομικά και στρατιωτικά ανταλλάγματα- να κατευθυνθούν στην Κωνσταντινούπολη για να επαναφέρουν τον πατέρα του Ισαάκιο στο θρόνο. Το 1203 οι σταυροφόροι ανέτρεψαν τον Αλέξιο Γ΄ και επανέφεραν στο θρόνο τον Ισαάκιο Β΄ και τον Αλέξιο Δ΄ ως συναυτοκράτορα. Η έντονα όμως φιλολατινική πολιτική τους και οι βαρείς φόροι που επέβαλαν προκάλεσαν την ανατροπή τους από τον Αλέξιο Ε΄ τον Μούρτζουφλο. Ο Αλέξιος Δ΄ στραγγαλίστηκε.

ΑΛΕΞΙΟΣ Ε΄ ΜΟΥΡΤΖΟΥΦΛΟΣ: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (1204). Ο τελευταίος αυτοκράτορας πριν από την κατάληψη της Κωνσταντινούπολης από τους Φράγκους. Ήταν ο βασικός αρχηγός της αντιλατινικής μερίδας που ανέτρεψε τον αυτοκράτορα Αλέξιο Δ΄.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Υπεράσπισε την Πόλη από τις επιθέσεις των σταυροφόρων, αλλά, όταν στις 12 Απριλίου αυτοί κατόρθωσαν να εισχωρήσουν και να την καταλάβουν, κατέφυγε στη Θράκη. Εκεί τυφλώθηκε από τον επίσης έκπτωτο αυτοκράτορα Αλέξιο Γ΄ Άγγελο και αναγκάστηκε να ζητήσει καταφύγιο στην Αυλή του αυτοκράτορα της Νίκαιας Θεόδωρου Α΄ Λάσκαρη. Συνελήφθη στη διάρκεια μιας εκστρατείας των Λατίνων εναντίον της Νίκαιας και εκτελέστηκε στην Κωνσταντινούπολη, όπου μεταφέρθηκε (1205).

ΑΜΜΙΑΝΟΣ ΜΑΡΚΕΛΛΙΝΟΣ: Ο σπουδαιότερος ιστοριογράφος του 4ου αιώνα. Ήταν Ελληνοσύρος στην καταγωγή και μαθητής του Λιβανίου. Το έργο του «RES GESTAE» είναι γραμμένο στα λατινικά. Ήταν αυτόπτης μάρτυρας των γεγονότων που αφηγείται, δηλαδή των εκστρατειών του Ιουλιανού στη Γαλατία (355-7) και εναντίον των Περσών (363).

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ: Με αυτό το όνομα είναι γνωστοί τέσσερις πάπες: ο Αναστάσιος Α΄ (-401;), ο οποίος επικύρωσε τη διάταξη για την αγαμία του κλήρου και ανακηρύχτηκε άγιος της Δυτικής Εκκλησίας, ο Αναστάσιος Β΄ (-498;), ο οποίος απέτυχε να αποκαταστήσει τις σχέσεις ανάμεσα στην Ανατολική και τη Δυτική Εκκλησία μετά το Ακακιανό Σχίσμα, ο Αναστάσιος Γ΄ (-913;) και ο Αναστάσιος Δ΄ (1153-1154).
Επίσης αυτό το όνομα φέρουν ένας πατριάρχης της Κωνσταντινούπολης (730-754), ο οποίος στήριξε τα εικονομαχικά διατάγματα του Λέοντα Γ΄, και ένας πατριάρχης της Αντιόχειας (559-570, 593-599).

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ Α΄ Ο ΔΙΚΟΡΟΣ: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (491-518). Γεννήθηκε το 430 στο Δυρράχιο. Ήταν ιδιαίτερα ικανός και πολύ καλλιεργημένος και διαδέχτηκε τον προκάτοχό του Ζήνωνα στο θρόνο, αφού πρώτα, επειδή ήταν μονοφυσίτης, ορκίστηκε να προασπίσει την ορθοδοξία. Αντιμετώπισε με επιτυχία την εξέγερση των Ισαύρων, οι οποίοι αντιδρούσαν στην εκλογή του, και τους μετέφερε στη Θράκη για να τους τιμωρήσει αλλά και για να ενισχύσει την άμυνα της περιοχής. Ενίσχυσε την άμυνα της Βασιλεύουσας με την κατασκευή του Αναστασιανού Τείχους. Υπέγραψε μια συμβιβαστική συνθήκη με τους Πέρσες έπειτα από έναν τριετή εξαντλητικό πόλεμο (502-505). Αναδιοργάνωσε με επιτυχία τη δημοσιονομική πολιτική του κράτους, αυξάνοντας τα αποθέματά του σε χρήματα. Προς το τέλος της βασιλείας του άρχισε να ευνοεί το μονοφυσιτισμό σε βάρος της ορθοδοξίας. Η πολιτική του αυτή οφειλόταν περισσότερο στο δικαιολογημένο φόβο του μήπως απολέσει η αυτοκρατορία τις ανατολικές της, κυρίως μονοφυσιτικές, επαρχίες παρά στην πίστη του στο μονοφυσιτισμό.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ Β΄ ΑΡΤΕΜΙΟΣ: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (713-715). Μετά την ανατροπή του προκατόχου του Φιλιππικού εκλέχτηκε από το στρατό αυτοκράτορας. Τότε άλλαξε και το όνομά του από Τιβέριος σε Αναστάσιος. Ο Αναστάσιος αξιοποίησε τη μεγάλη του εμπειρία για την αναδιοργάνωση της διοίκησης του κράτους και προσπάθησε να ενισχύσει την άμυνα της αυτοκρατορίας. Διείδε τον αραβικό κίνδυνο, γι' αυτό σχεδίασε και διέταξε την εκτέλεση μιας «προληπτικής» επίθεσης εναντίον της αραβικής ναυτικής βάσης-ναυπηγείου στο Φοίνικα της Λυκίας (714). Η εξέγερση του στρατού του θέματος του Οψικίου τον ανάγκασε σε παραίτηση υπέρ του Θεοδοσίου Γ΄. Αποσύρθηκε στη Θεσσαλονίκη όπου έγινε μοναχός. Εκτελέστηκε το 719 έπειτα από διαταγή του αυτοκράτορα Λέοντα Γ΄, ο οποίος τον θεώρησε ύποπτο συνωμοσίας.

ΑΝΔΡΟΝΙΚΟΣ Α΄ ΚΟΜΝΗΝΟΣ: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (1183-1185). Γεννήθηκε το 1122 και υπήρξε ο τελευταίος αυτοκράτορας της δυναστείας των Κομνηνών. Ενδιαφέρουσα προσωπικότητα, δυναμική, αλλά με ακραίες πολλές φορές αντιδράσεις. Διοικητής επαρχιών, απεσταλμένος σε διάφορες ξένες Αυλές, πέρασε πολλά χρόνια στη φυλακή εξαιτίας της αντίθεσής του με τον παντοδύναμο εξάδελφό του, αυτοκράτορα Μανουήλ Α΄, έτσι έμεινε μακριά από τα πράγματα της Κωνσταντινούπολης. Το 1183 μια εξέγερση στην πρωτεύουσα της αυτοκρατορίας εναντίον της φιλολατινικής πολιτικής του ανήλικου Αλεξίου Β΄ -που επιτροπευόταν από τη Γαλλίδα μητέρα του Μαρία-, στην οποία συμμετείχε και ο πατριάρχης Θεοδόσιος, του έδωσε την ευκαιρία να επέμβει και να καταλάβει το θρόνο. Αφού εξόντωσε τον Αλέξιο και την οικογένειά του, αλλά και όλους σχεδόν τους Λατίνους της Κωνσταντινούπολης, προσπάθησε να εξυγιάνει τον κρατικό μηχανισμό. Επιχείρησε να περιορίσει τη δράση των Δυνατών, να σταματήσει τις αυθαιρεσίες των φοροεισπρακτόρων και να βελτιώσει την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών από τους δημόσιους λειτουργούς. Η νέα επιδρομή των Νορμανδών και η κατάληψη της Θεσσαλονίκης

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

το 1185 από τα στρατεύματά τους, καθώς και η σφαγή των κατοίκων της, αποτέλεσαν την αφορμή για λαϊκή εξέγερση στην Κωνσταντινούπολη με επικεφαλής τον Ισαάκιο Β΄ Άγγελο, η οποία οδήγησε τελικά στην ανατροπή του Ανδρόνικου και στην εκτέλεσή του με μαρτυρικό τρόπο (Σεπτ. 1185).

ΑΝΔΡΟΝΙΚΟΣ Β΄ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (1282-1328), γιος του Μιχαήλ Η΄ Παλαιολόγου, συμβασιλέας του για δέκα χρόνια (1272-1282). Υπήρξε ένας ικανός ηγεμόνας ο οποίος διακρίθηκε για τη βαθιά του θρησκευτικότητα και ευλάβεια, στοιχεία που επηρέασαν και την πολιτική του δράση. Η πολιτική του απέναντι στη Δύση θα μπορούσε να χαρακτηριστεί επιγραμματικά αμυντική. Προσπάθησε μέσα από επιγαμίες και συνοικέσια να ανακτήσει από τους Δυτικούς παλιά εδάφη της αυτοκρατορίας (ο ίδιος παντρεύτηκε σε δεύτερο γάμο την κόρη του Γουλιέλμου Ζ΄ Μομφερατικού Ιολάνδη και πήρε ως προίκα τα εδάφη του βασιλείου της Θεσσαλονίκης), ενώ διέλυσε για οικονομικούς λόγους το στόλο του, αναθέτοντας τη θαλάσσια άμυνα της αυτοκρατορίας στους Γενουάτες. Στην Ανατολή προσπάθησε να προσαρτήσει το Δεσποτάτο της Ηπείρου και εξασφάλισε ειρήνη με το Σέρβο κράλη Στέφανο Ούρεση Β΄. Στη Μικρά Ασία αποπειράθηκε με συνεχείς εκστρατείες να εκδιώξει τους Τούρκους.

Σε μία από αυτές ο γιος του και συμβασιλέας Μιχαήλ Θ΄ ηττήθηκε από τους Οθωμανούς Τούρκους του εμίρη Ορχάν στη μάχη του Βαφέα κοντά στη Νικομήδεια (27 Ιουνίου του 1302). Η μάχη αυτή σηματοδότησε την απαρχή της ταχείας κατάρρευσης της βυζαντινής Μικράς Ασίας. Ενίσχυσε το στρατό του με Αλανούς και Καταλανούς μισθοφόρους, η συμπεριφορά των οποίων δημιούργησε περισσότερα προβλήματα από αυτά που έπρεπε να λυθούν. Στο εσωτερικό η πολιτική του ήταν επιτυχής, ιδιαίτερα στα θέματα που αφορούσαν την απονομή δικαιοσύνης. Τα τελευταία χρόνια της βασιλείας του σημαδεύτηκαν από έναν πολυετή εμφύλιο πόλεμο με τον εγγονό του και συμβασιλέα Ανδρόνικο Γ΄. Αναγκάστηκε τελικά να παραιτηθεί και μέχρι το τέλος της ζωής του (1332) έζησε ως μοναχός Αντώνιος στη Μονή του Λιβός.

ΑΝΔΡΟΝΙΚΟΣ Γ΄ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (1328-1341). Γεννήθηκε το 1296, ήταν πρωτότοκος γιος του Μιχαήλ Θ΄ Παλαιολόγου και συμβασιλέας και συναυτοκράτορας του παππού του Ανδρόνικου Β΄. Οι σχέσεις του Ανδρόνικου Γ΄ με τον παππού του διαταράχτηκαν όταν ο εγγονός προσπάθησε να εισαγάγει φεουδαρχικά πρότυπα στη διοίκηση του κράτους με τη δημιουργία αυτόνομων περιοχών. Οι αντιλήψεις του αυτές, σε συνδυασμό με τις κεντρόφυγες τάσεις που τότε επικρατούσαν, οδήγησαν σε εμφύλιο πόλεμο (1321-1328). Οι δύο αντίπαλοι ενέπλεξαν στη μεταξύ τους διαμάχη τους Σέρβους (Ανδρόνικος Β΄) και τους Βουλγάρους (Ανδρόνικος Γ΄). Ο εμφύλιος, που τελείωσε με επικράτηση του Ανδρόνικου Γ΄ (στις 24 Μαΐου του 1328), εξασθένισε ακόμη περισσότερο το κράτος, με αποτέλεσμα, παρά τις επιτυχίες του Ανδρόνικου Γ΄ κυρίως στα Βαλκάνια, οι οποίες συνοδεύτηκαν από την ανάκτηση εδαφών, να αποτύχει στο βασικό του στόχο, στην απώθηση δηλαδή των Οθωμανών Τούρκων (ήττα των Βυζαντινών στη μάχη του Πελεκάνου το 1329). Σε ό,τι αφορά την εσωτερική του πολιτική, αξίζει να αναφερθούν η προσπάθειά του να αναδιοργανώσει την απονομή της δικαιοσύνης και η εισαγωγή δυτικών ιπποτικών εθίμων.

ΑΝΔΡΟΝΙΚΟΣ Δ΄ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (1376-1379), γιος του Ιωάννη Ε΄. Όταν ο πατέρας του κρατήθηκε από τους Βενετούς, καθώς επέστρεφε από το ταξίδι του στη Δύση όπου είχε πάει για να ζητήσει βοήθεια εναντίον των Τούρκων, αυτός αρνήθηκε να τους παραδώσει την Τένεδο την οποία ζητούσαν ως λύτρα για να τον απελευθερώσουν (1370) γιατί προτιμούσε να την παραδώσει στους Γενουάτες. Το 1373 ο Ανδρόνικος και ο Σαβτζή Τσελεμπή, γιος του σουλτάνου Μουράτ Α΄, επαναστάτησαν εναντίον των πατεράδων τους. Ο Ιωάννης Ε΄ και ο Μουράτ Α΄ κατέπνιξαν την εξέγερση και συνέλαβαν τους στασιαστές, οι οποίοι τιμωρήθηκαν με τύφλωση. Ο Ανδρόνικος, με παρέμβαση του πατέρα του, δεν τυφλώθηκε εντελώς. Το 1376 κατάφερε να δραπετεύσει και με τη βοήθεια των Γενουατών και των Τούρκων κατέλαβε την Κωνσταντινούπολη και ανακηρύχτηκε αυτοκράτορας, αφού στο μεταξύ φυλάκισε τον πατέρα και τα αδέρφια του. Ο πόλεμος που ξέσπασε ανάμεσα στη Βενετία και τη Γένουα για την Τένεδο οδήγησε στην ανατροπή του και στην επαναφορά στο θρόνο του πατέρα του Ιωάννη (1379). Παρά τον ευνοϊκό γι' αυτόν συμβιβασμό με τον πατέρα του, ο Ανδρόνικος στασίασε και πάλι το 1385. Σκοτώθηκε σε μια μάχη. Η πολιτική του δράση είχε τραγικές συνέπειες για την ήδη

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

παραπαίουσα αυτοκρατορία.
ΑΝΘΕΜΙΟΣ: Βυζαντινός αξιωματούχος (β΄ μισό 4ου-αρχές 5ου αιώνα) ο οποίος ουσιαστικά κυβέρνησε την αυτοκρατορία τα τελευταία χρόνια της βασιλείας του Αρκαδίου (405-408) και την περίοδο που ο διάδοχος του τελευταίου, ο Θεοδόσιος Β΄, ήταν ανήλικος. Ο Ανθέμιος ανήκε στο λεγόμενο αντιγερμανικό κόμμα και προσπάθησε να μειώσει την επιρροή των Γότθων στο Ανατολικό Ρωμαϊκό Κράτος και να εδραιώσει τον ελληνισμό. Ο Ανθέμιος βοήθησε τον αυτοκράτορα του Δυτικού Ρωμαϊκού Κράτους Ονώριο στον αγώνα του εναντίον των Βησιγότθων, ενώ φρόντισε να διατηρήσει καλές σχέσεις με την Περσία. Προσπάθησε να προστατέψει τις ασθενέστερες τάξεις απέναντι στους ισχυρούς, ενίσχυσε την άμυνα του συνόρου του Δούναβη απέναντι στους Ούννους και οχύρωσε την Κωνσταντινούπολη (408-413) με ένα ισχυρότατο τείχος, το «Θεοδοσιανόν».
ΑΝΘΕΜΙΟΣ Ο ΑΠΟ ΤΑΣ ΤΡΑΛΛΕΙΣ: Βυζαντινός αρχιτέκτονας, μηχανικός και μαθηματικός, ένας από τους δύο δημιουργούς του Ναού της Αγίας Σοφίας. Καταγόταν από οικογένεια επιστημόνων και το 532 ο Ιουστινιανός Α΄ του ανάθεσε να κατασκευάσει μαζί με το μηχανικό Ισίδωρο το Ναό της Θεού Σοφίας. Το πιο σημαντικό επίτευγμα των δημιουργών της ήταν ότι κατόρθωσαν να στηρίξουν τρούλο πάνω σε κτίριο πολύ μεγάλων διαστάσεων. Πέθανε πριν ολοκληρωθεί το έργο (537).
ΑΝΝΑ: Αυτό το όνομα φέρουν διάφορα πρόσωπα της Βυζαντινής Περιόδου. Οι περισσότερο γνωστές είναι η Άννα Δαλασσηνή και η εγγονή της Άννα Κομνηνή. Επίσης το όνομα αυτό φέρουν και τρεις δέσποινες του Δεσποτάτου της Ηπείρου. Πιο σημαντική από τις τελευταίες υπήρξε η Άννα Παλαιολογίνα Καντακουζηνή Αγγελίνα (τέλη του 13ου-αρχές 14ου αιώνα). Ήταν ανιψιά του αυτοκράτορα Μιχαήλ Η΄ Παλαιολόγου και παντρεύτηκε το δεσπότη της Ηπείρου Νικηφόρο Α΄. Ήταν έξυπνη και ιδιαίτερα δραστήρια και προσπάθησε να πετύχει την προσέγγιση της αυτοκρατορίας με το δεσποτάτο. Μετά το θάνατο του συζύγου της ανέλαβε αντιβασίλισσα του ανήλικου γιου της Θωμά και αναγνώρισε συγχρόνως την επικυριαρχία των Παλαιολόγων. Ήρθε σε σύγκρουση με τους Ανζού της Νεάπολης, τις επιθέσεις των οποίων αντιμετώπισε με επιδεξιότητα.
ΑΝΝΑ ΔΑΛΑΣΗΝΗ (;-1105): Η μητέρα του αυτοκράτορα Αλεξίου Α΄ Κομνηνού. Καταγόταν από την αριστοκρατική οικογένεια των Δαλασσηνών και παντρεύτηκε τον Ιωάννη Κομνηνό, αδερφό του αυτοκράτορα Ισαάκιου Α΄ Κομνηνού. Τα σπουδαία ψυχικά και πνευματικά της προσόντα συνέβαλαν στη σωστή διαπαιδαγώγηση του γιου της Αλεξίου, ο οποίος της εμπιστεύτηκε τη διοίκηση του κράτους όταν εκστράτευσε εναντίον των Νορμανδών. Την Άννα Δαλασσηνή και τα σπουδαία της προσόντα περιγράφει η εγγονή της Άννα Κομνηνή στο έργο της «Αλεξιάς».
ΑΝΝΑ ΚΟΜΝΗΝΗ: Βυζαντινή πριγκίπισσα και ιστορικός του Βυζαντίου (1083-1148). Η Άννα ήταν πρωτότοκη κόρη του αυτοκράτορα Αλεξίου Κομνηνού. Παντρεύτηκε το στρατηγό Νικηφόρο Βρυέννιο, τον οποίο μετά το θάνατο του πατέρα της το 1118, συνωμοτώντας με τη μητέρα της, προσπάθησε να αναβιβάσει στο θρόνο σε βάρος του αδερφού της και νόμιμου διαδόχου Ιωάννη Β΄. Η προσπάθειά της απέτυχε, κυρίως λόγω της απροθυμίας του νομιμόφρονα Βρυέννιου. Η Άννα μετά την αποτυχία της κατέφυγε σε μοναστήρι. Εκεί έγραψε το ιστορικό σύγγραμμα «Αλεξιάς», που καταγράφει την περίοδο δράσης του πατέρα της, τον οποίο θαύμαζε πολύ. Η Άννα είχε ως πρότυπό της τον Θουκυδίδη και τον Πολύβιο, διακρινόταν για την αρχαιομάθεια, τη σαφήνεια και ιδιαίτερα για την αντικειμενικότητά της.
ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΜΑΡΚΟΣ: Ρωμαίος στρατηγός, φίλος και στενός συνεργάτης του Καίσαρα. Αν και δεν διέθετε πολιτικές αρετές, ανήλθε στα ανώτερα αξιώματα. Μετά τη δολοφονία του Καίσαρα έγινε κύριος της κατάστασης. Συγκρότησε μαζί με τον Οκταβιανό και τον Λέπιδο τη δεύτερη τριανδρία (43 π.Χ.) και με τα στρατεύματά τους κατευθύνθηκαν προς την Ελλάδα όπου είχαν καταφύγει οι δολοφόνοι του Καίσαρα Βρούτος και Κάσσιος. Η σύγκρουση έγινε στους Φιλίππους της Μακεδονίας (42 π.Χ.), οι δολοφόνοι νικήθηκαν και αυτοκτόνησαν. Μοίρασαν στη συνέχεια με τον Οκταβιανό, αφού παραγκωνίστηκε ο Λέπιδος, το ρωμαϊκό κράτος και ανέλαβε τη διοίκηση της Ανατολής. Παντρεύτηκε την αδερφή του Οκταβιανού, την Οκταβία, την οποία όμως εγκατέλειψε αργότερα όταν γνώρισε την Κλεοπάτρα, βασίλισσα της Αιγύπτου. Η πολιτική του Αντώνιου στην Ανατολή και ο γάμος του με την Κλεοπάτρα τον έφεραν σε σύγκρουση με τον Οκταβιανό. Σε ναυμαχία, στο Άκτιο (31 π.Χ.) ο Οκταβιανός συνέτριψε τις στρατιωτικές δυνάμεις του Αντώνιου, ο οποίος κατέφυγε στην Αίγυπτο, όπου

facebook ΦΙΛΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ e-book

τον επόμενο χρόνο αυτοκτόνησε.

ΑΞΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΙΤΛΟΙ ΕΥΓΕΝΕΙΑΣ:

Agentes in rebus: Αυλικοί, οι οποίοι συγχρόνως αποτελούσαν τη μυστική υπηρεσία ασφαλείας του Ιερού Παλατίου. Βρίσκονταν υπό τη δικαιοδοσία του μαγίστρου των οφφικίων.
Ανθύπατοι πατρίκιοι: Δεύτερος τίτλος στη σειρά μετά τον τίτλο του μαγίστρου. Τίτλος ευγενείας που απονεμόταν κυρίως σε αυλικούς.
Αρχιματιοφύλαξ: Ήταν υπεύθυνος για τα αυτοκρατορικά ενδύματα και διαχειριστής των χρημάτων που υπήρχαν γι' αυτόν το σκοπό. Από αυτό το αυτοκρατορικό θησαυροφυλάκιο δίνονταν φιλοδωρήματα σε εορταστικές εκδηλώσεις.
Αρχιτελετάρχης: Ο προϊστάμενος του ιερού κοιτώνα του αυτοκράτορα.
Βικάριοι: Εκπρόσωποι του πραιφέκτου, του ανώτατου διοικητή ενός διαμερίσματος (υπήρχαν δύο διαμερίσματα, το Ανατολικό, με πέντε διοικήσεις, και το Ιλλυρικό, με δύο διοικήσεις) στις διοικήσεις. Οι βικάριοι είχαν το δικαίωμα να απευθύνονται κατευθείαν στον αυτοκράτορα.
Δομέστικος: Στρατιωτικό αξίωμα που το συναντάμε στα στρατεύματα που στάθμευαν στην Κωνσταντινούπολη ή κοντά σε αυτή. Ο δομέστικος ήταν διοικητής μεγάλης μονάδας, ισοδύναμης με το σημερινό σύνταγμα. Έτσι ο διοικητής του ιππικού συντάγματος των Σχολαρίων ονομαζόταν δομέστικος των Σχολαρίων (είχε τη μεγαλύτερη θέση μετά το στρατηγό του θέματος των Ανατολικών και το 10ο αιώνα έγινε ο αρχιστράτηγος του στρατού), των Εξκουβιτόρων δομέστικος των Εξκουβιτόρων κ.λπ.
Δομέστικος των τειχών: Διοικητής του τείχους του Αναστασίου Α΄.
Δούκας: Τίτλος των διοικητών των θεμάτων μετά την εισβολή των Σελτζούκων στη Μικρά Ασία και την αναδιοργάνωση των θεμάτων.
Δρουγγάριος: Αρχηγός του δρούγγου.
Δρουγγάριος του πλωίμου: Αρχηγός του στόλου την εποχή των Κομνηνών.
Εταιρειάρχες: Τα μέλη της εταιρείας, της προσωπικής φρουράς του αυτοκράτορα.
Κατεπάνω: Διοικητής της Κάτω Ιταλίας την εποχή του Βασιλείου Β΄.
Κλεισουράρχης: Διοικητής κλεισούρας, δηλαδή ορεινής διάβασης στρατηγικής σημασίας για την άμυνα της αυτοκρατορίας.
Κοιέστωρ του Ιερού Παλατίου: Ο πρόεδρος του αυτοκρατορικού κρατικού συμβουλίου και υπουργός δικαιοσύνης.
Κόμης των ιερών δωρεών: Αξίωμα ανάλογο του σημερινού υφυπουργού των οικονομικών. Διαχειριζόταν το θησαυροφυλάκιο στο οποίο εισέρεαν οι εισφορές που πληρώνονταν σε χρήματα, οι φόροι που πληρώνονταν κατά διαταγή του αυτοκρατορικού συμβουλίου κ.λπ.
Κόμης των ιδιοκτησιών: Διοικούσε τη μεγάλη κρατική ακίνητη περιουσία, ενώ ο ίδιος διαχειριζόταν το αυτοκρατορικό βαλάντιο.
Κριταί: Δικαστικοί αξιωματούχοι. *Λογοθέτης του γενικού:* Οιονεί υπουργός των οικονομικών. Ήταν υπεύθυνος για τη διαχείριση του έγγειου φόρου, του φόρου για τη διατήρηση των υδραγωγείων, των προσόδων από τα μεταλλεία. Στην υπηρεσία του ήταν επίσης ειδικά γραφεία για την εκτίμηση και τη συλλογή των φόρων.
Λογοθέτης του δρόμου: Διευθυντής του ταχυδρομείου στην αρχή, μετά ασχολούνταν με τις εξωτερικές υποθέσεις.
Λογοθέτης του ειδικού: Ήλεγχε τις στρατιωτικές προμήθειες και είχε υπό τον έλεγχό του τα κρατικά εργοστάσια.
Λογοθέτης του πραιτωρίου: Βοηθούσε τον έπαρχο της Κωνσταντινούπολης στην άσκηση του δικαστικού του έργου.
Λογοθέτης του στρατιωτικού: Ήλεγχε την πληρωμή και την επιμελητεία του στρατού.
Λογοθέτης των αγελών. Επέβλεπε τις εγκαταστάσεις για την εκτροφή των ίππων του στρατού.
Μάγιστρος. Ο υψηλότερος τίτλος που μπορούσε να δοθεί σε υπάλληλο του κράτους.
Μέγας δομέστικος: Αρχηγός του στρατού.
Μέγας δρουγγάριος: Αρχηγός του στόλου.
Ορφανοτρόφος: Ο διευθυντής των ορφανοτροφείων της Κωνσταντινούπολης.
Παλατινοί: Κατώτεροι αξιωματούχοι των κεντρικών οικονομικών υπηρεσιών.
Παπίας: Ο φύλακας των ανακτόρων.
Παρακοιμώμενος: Εκείνος που κοιμόταν στο διπλανό από τον αυτοκράτορα δωμάτιο, ο οποίος συνήθως ασκούσε σημαντική επίδραση.

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NetWORK ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Πεντηκόνταρχος: Κατώτερος στρατιωτικός βαθμός.
Πραίφεκτος: Ανώτατος διοικητικός αξιωματούχος ευρύτερης διοικητικής περιφέρειας.
Πραίφεκτος πόλεως (έπαρχος): Ήταν ο ανώτατος στο βαθμό μεταξύ των πολιτικών υπαλλήλων, ο «δήμαρχος» της πόλης και προσαγορευόταν «πατήρ της πόλεως».
Σακελλάριος: Ο διαχειριστής του αυτοκρατορικού βαλαντίου, ο οποίος αντικατέστησε τον κόμητα των ιδιοκτησιών.
Σεκρετικοί: Οικονομικοί υπάλληλοι.
Σκρινιάριοι: Οικονομικοί υπάλληλοι.
Στρατηγοί: Διοικητές των θεμάτων.
Στρατηγός των καραβισιάνων: Κάποια περίοδο έτσι ονομαζόταν ο αρχηγός του στόλου.
Σύμπονος: Βοηθός του έπαρχου της πόλης σε διοικητικά θέματα.
Τουρμάρχαι: Ο διοικητής της τούρμας, μιας διοικητικής και στρατιωτικής υποδιαίρεσης του θέματος.
Ύπατος: Τιμητικός τίτλος.
Χαρτουλάριος του βεστιαρίου: Επέβλεπε τις κρατικές αποθήκες ιματισμού.
Χαρτουλάριος του θέματος: Επέβλεπε τις πληρωμές των στρατιωτών στα θέματα.
Χαρτουλάριος του σακελλίου: Διοικητής του κρατικού θησαυροφυλακίου.
ΑΡΑΒΕΣ: Οι κάτοικοι της Αραβίας. Η Αραβία είναι μεγάλη χερσόνησος της νοτιοδυτικής Ασίας, στο μεγαλύτερο μέρος της αμμώδης και άνυδρη και γι' αυτό το λόγο φτωχή χώρα. Οι κάτοικοί της ήταν νομάδες. Ένα μόνο τμήμα της ήταν εύφορο, η δυτική Αραβία (Ευδαίμων και Πετραία Αραβία), στην οποία άκμασαν δύο πόλεις, η Μέκκα και η Μεδίνα. Οι Άραβες ανήκουν στη λευκή φυλή και είναι συγγενείς των Εβραίων. Τον 6ο αιώνα δεν αποτελούσαν ενιαίο κράτος, αλλά ήταν χωρισμένοι σε φυλές, καθεμία από τις οποίες πίστευε σε διαφορετικούς θεούς, και κυρίως σε λίθους που είχαν πέσει από τον ουρανό (μετεωρόλιθους). Η λιθολατρεία ήταν μάλλον διαδεδομένη θρησκεία στην Αραβία. Το πιο σημαντικό προσκύνημα ήταν ο λίθος Καάμπα στη Μέκκα, που αποτελούσε αντικείμενο λατρείας ακόμη και μετά την επικράτηση του ισλαμισμού. Ο Μωάμεθ κατόρθωσε να συνενώσει τις δεκάδες φυλές της αραβικής χερσονήσου σε ένα ενιαίο κράτος.
Οι Άραβες εξήλθαν από τα σύνορα της χώρας τους το 632 υπό τον Αμπού Μπακρ για να υποτάξουν όλο τον κόσμο στο όνομα της νέας θρησκείας. Στην αρχή στράφηκαν εναντίον της Περσίας και του Βυζαντίου, κρατών που ήταν εξαντλημένα από το μεταξύ τους πόλεμο. Ο χαλίφης Όμαρ κατέλαβε τη Δαμασκό (635), την Ιερουσαλήμ (638) και την πρωτεύουσα των Περσών Κτησιφώντα (636). Οι Πέρσες οπαδοί του Ζωροάστρη αποδέχτηκαν -στην πλειονότητά τους- τη νέα θρησκεία. Το 640 οι Άραβες στράφηκαν και πάλι εναντίον των Βυζαντινών και κατόρθωσαν να καταλάβουν την Αίγυπτο (Αλεξάνδρεια 642). Ο νέος χαλίφης, ο Οθμάν, συνέχισε την κατακτητική πολιτική των προκατόχων του και κατέλαβε τη Λιβύη (645). Η νέα δυναστεία των Ομμεϋαδών μετέφερε την έδρα του κράτους στη Δαμασκό (661). Η πρώτη οργανωμένη επιδρομή των Αράβων εναντίον της Κωνσταντινούπολης απέτυχε (667), όπως και η ανάλογη προσπάθεια που έκαναν το 717/8. Στη Δύση κατέλαβαν ολόκληρη τη βόρεια Αφρική και το 711 με τον Αλ Τάρεκ (Γιβραλτάρ < Τζέμπελ αλ Τάρεκ = το βουνό του αλ Τάρεκ) πέρασαν στην Ιβηρική όπου σύντομα κατέλυσαν το κράτος των Βησιγότθων. Η προσπάθειά τους να κυριαρχήσουν στη δυτική Ευρώπη σταμάτησε στο Πουατιέ το 732. Εκεί οι Άραβες ηττήθηκαν από τα στρατεύματα του Κάρολου Μαρτέλου και περιορίστηκαν στις κατακτήσεις τους στην Ισπανία. Το 750 εμφανίστηκε μια νέα δυναστεία, οι Αββασίδες, οι οποίοι μετέφεραν το 762 την πρωτεύουσά τους στη Βαγδάτη. Το κέντρο του κράτους μεταφέρθηκε ανατολικότερα και στις κρατικές υποθέσεις οι Πέρσες άρχισαν να διαδραματίζουν σπουδαίο ρόλο, παραμερίζοντας σιγά σιγά τους Άραβες. Τον 9ο αιώνα δημιουργήθηκαν νέα κράτη, κυρίως στη βόρεια Αφρική και την Ισπανία (Χαλιφάτο της Κόρδοβας, Χαλιφάτο των Φατιμιδών στην Αίγυπτο κ.λπ.). Με την κατάληψη το 1258 της Βαγδάτης από τους Μογγόλους και με την κατάλυση της δυναστείας των Αββασιδών, καθώς και με την έντονη παρουσία πλέον των Σελτζούκων και των Οθωμανών Τούρκων τελείωσε αυτή η πρώτη φάση της ιστορίας των Αράβων μετά την εμφάνιση του ισλαμισμού.
ΑΡΕΘΑΣ: Γεννήθηκε στην Πάτρα γύρω στο 850 και διετέλεσε μητροπολίτης Καισαρείας από το 902. Ήταν μαθητής του Φωτίου και υπήρξε ένας από τους κυριότερους εκπροσώπους της αναγέννησης των κλασικών γραμμάτων στο Βυζάντιο. Διακρίθηκε ως υπομνηματιστής

facebook ΦΙΛΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

αρχαίων κειμένων. Από τη βιβλιοθήκη του προέρχονται οι παλαιότεροι κώδικες του Πλάτωνα, του Λουκιανού, του Παυσανία και του Κλήμεντος του Αλεξανδρέα.

ΑΡΕΙΟΣ - ΑΡΕΙΑΝΙΣΜΟΣ: Ο Άρειος, ένας ιερέας από την Αλεξάνδρεια, διακήρυξε στο πρώτο τέταρτο του 4ου αιώνα ότι δεν είναι δυνατόν να αποδίδει κανείς στον Πατέρα και τον Υιό την ίδια ουσία, τον ίδιο βαθμό θεότητας. Ουσιαστικά, κατά τον Άρειο, ο Χριστός κατείχε τη «δεύτερη θέση» στην Αγία Τριάδα. Η άποψη αυτή διατυπώθηκε μετά τη «συμμαχία» του χριστιανισμού με την ελληνική φιλοσοφία. Ο επίσκοπος Αλεξανδρείας Αλέξανδρος αφόρισε τον Άρειο, αλλά η διαμάχη αναζωπυρώθηκε, με αποτέλεσμα η ρωμαϊκή οικουμένη να διαιρεθεί σε δύο στρατόπεδα για ένα θέμα καθαρά θρησκευτικής μεταφυσικής. Στην Οικουμενική Σύνοδο της Νίκαιας (325) ο Κωνσταντίνος επέβαλε, σαν να ήταν επίσκοπος, τη συναινετική φόρμουλα του «ομοούσιου», μια άποψη απαράδεκτη για τη φιλοσοφική συνείδηση της Ανατολής. Η διαμάχη συνεχίστηκε με διαρκείς διακυμάνσεις όλο σχεδόν τον 4ο αιώνα. Εκείνη την εποχή με την εμφάνιση δύο σπουδαίων θεολόγων από την Καππαδοκία, του Γρηγορίου Ναζιανζηνού και του Βασιλείου από την Καισάρεια, ανθρώπων με κλασική μόρφωση, καθιερώθηκε μια νέα ορθοδοξία. Δέχονταν ότι η θεότητα συνίσταται από μία ουσία, αλλά διέκριναν σε αυτήν τρεις υποστάσεις. Με αυτή τη διατύπωση έδωσαν τη δυνατότητα στους μετριοπαθείς αρειανούς να επιστρέψουν στους κόλπους της εκκλησίας, αλλά και με τα συγγράμματά τους να συμβιβάσουν τον ελληνισμό και το χριστιανισμό. Με τη Σύνοδο του 381, η οποία συγκλήθηκε με πρωτοβουλία του Μεγάλου Θεοδοσίου, ο αρειανισμός, αποδιωγμένος από την ελληνορωμαϊκή κοινωνία, ήταν ο χριστιανισμός που γνώρισαν κάποια γερμανικά φύλα.

ΑΡΚΑΔΙΟΣ ΦΛΑΒΙΟΣ: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (395-408), γιος του Θεοδοσίου Α΄ και αδερφός του αυτοκράτορα του Δυτικού Ρωμαϊκού Κράτους Ονώριου.
Γεννήθηκε το 377 και πέθανε το 408. Ο Αρκάδιος στη διάρκεια της βασιλείας του στηρίχτηκε στους σπουδαίους συμβούλους του και στη δυναμική σύζυγό του Ευδοξία. Οι σχέσεις της αυτοκρατορίας με την Περσία παρέμειναν καλές, αλλά το προβλήματα που δημιουργούσαν οι Ούννοι και οι Βησιγότθοι στα βόρεια σύνορα του κράτους ήταν σοβαρά. Οι Γότθοι, εκμεταλλευόμενοι τη στάση του «πραιπόσιτου» (πρωθυπουργού) Ευτροπίου, διείσδυσαν στην Κωνσταντινούπολη και άρχισαν με τον αρχηγό τους Γαϊνά να επηρεάζουν το στρατό και τη διοίκηση (396-399). Η εξέγερση των Γότθων χωρικών της Φρυγίας, οι οποίοι απαιτούσαν απόλυτο έλεγχο της διοίκησης, ώθησε τον Αρκάδιο, κάτω από την πίεση μάλιστα της συζύγου του Ευδοξίας, να διώξει τον Ευτρόπιο και να τον αντικαταστήσει με τον Αυρηλιανό. Ο τελευταίος προσπάθησε να περιορίσει τη δράση των Γότθων, αλλά αντιμετώπισε την έχθρα τους και εκδιώχθηκε. Η δυσφορία όμως του λαού της πρωτεύουσας για τη μεγάλη δύναμή τους οδήγησε σε σφαγή των Γότθων της πόλης και στην εκδίωξη του Γαϊνά. Ο Αυρηλιανός επανήλθε στη διακυβέρνηση (401) και μετά το θάνατο της Ευδοξίας τον διαδέχτηκε ο ομοϊδεάτης του Ανθέμιος (404). Στον εκκλησιαστικό τομέα ο Αρκάδιος συγκρούστηκε με τον πατριάρχη Ιωάννη Α΄ Χρυσόστομο, ο οποίος στηλίτευε στα κηρύγματά του τη χλιδή της αυτοκρατορικής Αυλής.

ΑΡΡΙΑΝΟΣ: Ιστορικός και φιλόσοφος του 2ου αιώνα μ.Χ. Γεννήθηκε στη Νικομήδεια της Βιθυνίας το 90 μ.Χ. και έζησε ως το 175 μ.Χ. περίπου. Σπούδασε φιλοσοφία κοντά στον Επίκτητο στη Νικόπολη της Ηπείρου, τη διδασκαλία του οποίου κατέγραψε. Την εποχή του Αδριανού ανέλαβε πολλά αξιώματα σε διάφορες περιοχές της αυτοκρατορίας, απ' όπου συγκέντρωσε υλικό για τη συγγραφή των έργων του. Μετά το θάνατο του Αδριανού εγκαταστάθηκε στην Αθήνα. Στο έργο του μιμήθηκε τον ιστορικό Ξενοφώντα. Στα έργα του «Επικτήτου Διατριβαί» και «Εγχειρίδιον του Επικτήτου» κατέγραψε την ηθική διδασκαλία του φιλοσόφου. Το πιο σημαντικό έργο του Αρριανού είναι η «Αλεξάνδρου Ανάβασις», κατά το πρότυπο του έργου «Κύρου Ανάβασις», όπου ιστορεί την εκστρατεία του Μεγάλου Αλεξάνδρου σε επτά βιβλία και είναι γραμμένο σε αττική διάλεκτο. Στηρίχτηκε στα απομνημονεύματα του Πτολεμαίου και του Αριστόβουλου, συμπολεμιστών του Αλεξάνδρου, χωρίς όμως να στέκεται άκριτα στην προσωπικότητα του Αλεξάνδρου, παρά το θαυμασμό του γι' αυτόν. Τονίζει τις ηγετικές του ικανότητες και τη γενναιότητά του, αλλά επικρίνει την άμετρη φιλοδοξία του και την έλλειψη αυτοελέγχου. Παρά τις όποιες αδυναμίες, η «Αλεξάνδρου Ανάβασις» είναι έργο γραμμένο με ακρίβεια και ευθυκρισία, χωρίς τις υπερβολές, το ρητορισμό και την ηθικολογία των συγχρόνων του Αλεξάνδρου συγγραφέων.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Ογδοο βιβλίο θεωρείται η «Ινδική». Είναι γραμμένο σε ιωνική διάλεκτο και σε αυτό εξιστορείται το ταξίδι του ναυάρχου Νεάρχου από τον Ινδό ποταμό ως την Ερυθρά Θάλασσα.
ΑΡΜΕΝΙΟΙ: Τον 7ο αιώνα π.Χ. ένας ινδοευρωπαϊκός λαός, οι Αρμένιοι, που ανήκαν στη θρακο-φρύγια οικογένεια, εγκαταστάθηκαν στην περιοχή Ουραρτού της λίμνης Βαν. Τον 1ο αιώνα π.Χ. ο Τιγράνης ο Μέγας πραγματοποίησε την πολιτική ένωση των αρμενικών φύλων και δημιούργησε την πρώτη αυτοκρατορία με σαφή προσανατολισμό προς τη Δύση, αντιδρώντας έτσι στην περσική επικυριαρχία.
Τον 3ο αιώνα, την εποχή της βασιλείας του Τιριδάτη Γ΄ (298-330), η Αρμενία ασπάστηκε το χριστιανισμό (από τον 5ο αιώνα μονοφυσιτικός). Ανάμεσα στο 392 και το 405 ο μοναχός Μεσρώπ Μασδότζ δημιούργησε το αρμενικό αλφάβητο και μετέφρασε τη Βίβλο στην αρμενική γλώσσα. Το 428 η Αρμενία διαιρέθηκε σε δύο «προτεκτοράτα», ένα βυζαντινό και ένα περσικό, και έγινε το κύριο πεδίο των μαχών ανάμεσα στους Πέρσες και τους Βυζαντινούς. Το 591 ο Χοσρόης Β΄ παραχώρησε ένα μεγάλο τμήμα της Αρμενίας στον αυτοκράτορα Μαυρίκιο, αλλά λίγα χρόνια αργότερα το τμήμα αυτό επανήλθε στους Πέρσες. Ο αυτοκράτορας Ηράκλειος εκστράτευσε εναντίον των Περσών και οι αποφασιστικές μάχες δόθηκαν στην περιοχή της Αρμενίας. Σύντομα οι Βυζαντινοί απώλεσαν την Αρμενία η οποία καταλήφθηκε το 650 από τους Άραβες. Ο τοπάρχης Ασώτ Α΄, το 885, κατόρθωσε να αποσπάσει από Βυζαντινούς και Άραβες τον εικονικό τίτλο του «βασιλιά της Αρμενίας». Οι διάδοχοί του διατήρησαν αυτό το καθεστώς περιορισμένης αυτονομίας μέχρι το 1064, οπότε η Αρμενία καταλήφθηκε από τους Σελτζούκους. Η κατάληψη της Αρμενίας από τους Σελτζούκους έβαλε τέλος στις φιλοδοξίες του Βυζαντίου σχετικά με αυτή τη χώρα. Κάποιοι Αρμένιοι φυγάδες υπό τον Ρούμπεν κατέφυγαν στην Κιλικία και ίδρυσαν ένα κράτος, τη Μικρή Αρμενία της Κιλικίας, που συνεργάστηκε στενά με τους σταυροφόρους εναντίον του Βυζαντίου (διαλύθηκε το 1375).
ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΝΙΚΑΙΑΣ: Την παραμονή της άλωσης της Κωνσταντινούπολης από τους σταυροφόρους (11 προς 12 Απριλίου 1204) ο Αλέξιος Ε΄ Μούρτζουφλος εγκατέλειψε το θρόνο και έσπευσε να σωθεί. Τις δύσκολες εκείνες στιγμές αυτοκράτορας αναγορεύτηκε ο Θεόδωρος Α΄ Λάσκαρης. Ο νέος αυτοκράτορας κατέφυγε στη Νίκαια της Βιθυνίας όπου ίδρυσε την Αυτοκρατορία της Νίκαιας, ως συνέχεια του βυζαντινού κράτους. Ο Θεόδωρος νίκησε τους Σελτζούκους και διεύρυνε τα σύνορα του κράτους του προς τα δυτικά και τα νότια. Γρήγορα η αυτοκρατορία αποδείχτηκε ισχυρότερη από τα λατινικά κράτη της περιοχής και τους Σελτζούκους. Το 1222 ο γαμπρός του Ιωάννης Βατάτζης τον διαδέχτηκε στο θρόνο. Ήταν άριστος στρατηγός και διοικητής και μετέφερε την πρωτεύουσα του στο Νυμφαίο κοντά στη Σμύρνη. Με τον Βατάτζη η ελληνική Μικρά Ασία γνώρισε την τελευταία περίοδο της ακμής της. Έδιωξε τους Λατίνους από τις κτήσεις τους στην περιοχή, υπέταξε το βασίλειο της Θεσσαλονίκης (1245/6) και επέβαλε την επικυριαρχία του στο νεοσύστατο Δεσποτάτο της Ηπείρου (1252). Λίγο πριν είχε εκδιώξει τους Βουλγάρους από τη Μακεδονία και είχε ανακτήσει το Μελένοικο και τις Σέρρες και το 1247 είχε αφαιρέσει από τους Λατίνους τις τελευταίες τους κτήσεις στη Θράκη, την Τυρολόη και τη Βιζύη. Το 1254 τον διαδέχτηκε στο θρόνο ο γιος του Θεόδωρος Β΄ Λάσκαρης, ο οποίος το 1257 εκδίωξε και πάλι τους Βουλγάρους από τα μακεδονικά εδάφη. Τον Θεόδωρο Β΄ διαδέχτηκε ο ανήλικος γιος του Ιωάννης Δ΄ Λάσκαρης, τον οποίο επιτρόπευσε ο γιος του διοικητή της Θεσσαλονίκης Ανδρόνικου Παλαιολόγου, Μιχαήλ. Το 1259 ο Μιχαήλ παραμέρισε τον Ιωάννη Δ΄ και αναγορεύτηκε αυτοκράτορας, ως Μιχαήλ Η΄ Παλαιολόγος. Ο Μιχαήλ σιγά σιγά περιόρισε τους Λατίνους στην Κωνσταντινούπολη. Το 1261 ο στρατηγός του Μιχαήλ, Αλέξιος Στρατηγόπουλος, κατέλαβε αιφνιδιαστικά την Κωνσταντινούπολη. Στις 15 Αυγούστου του 1261 ο Μιχαήλ Η΄ εισήλθε θριαμβευτής στη Βασιλεύουσα. Η Αυτοκρατορία της Νίκαιας έπαυε πλέον να υπάρχει.
ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΑΣ: Λίγο πριν καταληφθεί η Κωνσταντινούπολη από τους Λατίνους, ο εγγονός του αυτοκράτορα Ανδρόνικου Α΄, Αλέξιος Κομνηνός, με τη βοήθεια της θείας του, της Θαμάρ, βασίλισσας της Ιβηρίας, κατέλαβε το βορειοανατολικότερο τμήμα του βυζαντινού κράτους και στην Τραπεζούντα τον Απρίλιο του 1204 αναγορεύτηκε βασιλιάς των Ρωμαίων. Ο Αλέξιος πήρε την προσωνυμία Μέγας Κομνηνός για να διακρίνεται από τους Αγγέλους Κομνηνούς. Ο Αλέξιος και ο αδερφός του, Δαυίδ, επέκτειναν τα όρια του κράτους τους και προς την Ανατολή μέχρι την Ιβηρία και προς τη Δύση μέχρι τη Σινώπη και

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

τον ποταμό Σαγγάριο. Επίσης, στο κράτος της Τραπεζούντας περιήλθαν και περιοχές των βόρειων ακτών του Εύξεινου Πόντου, με κέντρο την Ταυρική Χερσόνησο (Περατεία). Από το 1206 μέχρι το 1212 η Αυτοκρατορία της Τραπεζούντας συγκρούστηκε πολλές φορές με την Αυτοκρατορία της Νίκαιας, με αποτέλεσμα την απώλεια σημαντικών εδαφών στα δυτικά του κράτους. Το 1214 ο Δαυίδ Μέγας Κομνηνός φονεύτηκε σε μάχη εναντίον των Σελτζούκων, ενώ το 1222 πέθανε ο αδερφός του και ιδρυτής του κράτους Αλέξιος. Τον τελευταίο διαδέχτηκε ο γαμπρός του Ανδρόνικος Α΄ Κομνηνός Γίδος (1222-1235) και αυτόν ο γιος του Αλεξίου Ιωάννης Α΄ Αξούχος ή Μαυροζώμης (1235-1238). Το 1238 ανέβηκε στο θρόνο ο Μανουήλ Α΄ Μέγας Κομνηνός (1238-1263), ο οποίος στην αρχή ήταν υποτελής των Σελτζούκων και στη συνέχεια των Μογγόλων. Αυτόν τον διαδέχτηκε ο γιος του Ανδρόνικος Β΄ (1263-1266), μετά το θάνατο του οποίου ανακηρύχτηκε αυτοκράτορας ο αδερφός του Γεώργιος (1266-1280). Ο Γεώργιος κατόρθωσε να παραμείνει ανεξάρτητος από τους Μογγόλους της Περσίας και τους Σελτζούκους. Σε μια επιχείρηση όμως εναντίον των πρώτων πιάστηκε αιχμάλωτος. Ο αδερφός του Ιωάννης Β΄ ανακηρύχτηκε αυτοκράτορας (1280-1298) και αναγκάστηκε να αναγνωρίσει τα πρωτεία του κράτους της Κωνσταντινούπολης (είχε απελευθερωθεί το 1261 από τους Λατίνους). Παραιτήθηκε από τον τίτλο «βασιλεύς των Ρωμαίων» και πήρε τον τίτλο «βασιλεύς πάσης Ανατολής, Ιβήρων και Περατείας», ενώ αποδέχτηκε ως σύμβολο του κράτους του το μονοκέφαλο αετό αντί του δικέφαλου. Στη συνέχεια ανέβηκαν κατά σειρά στο θρόνο οι: Αλέξιος Β΄, Ανδρόνικος Γ΄, Μανουήλ Β΄, Βασίλειος, Άννα η Μεγάλη Κομνηνή, Μιχαήλ, Ιωάννης Γ΄, Αλέξιος Γ΄ (1349-1390), ο οποίος νίκησε τους Βενετούς και τους Γενουάτες, Μανουήλ Γ΄ (1390-1417), ο οποίος αναγνώρισε την επικυριαρχία του Ταμερλάνου, Αλέξιος Δ΄ (1417-1446), Ιωάννης Δ΄ (1446-1458), ο οποίος αναγκάστηκε να πληρώνει φόρο υποτέλειας στον Μωάμεθ Β΄, και τέλος ο Δαυίδ Β΄ Μέγας Κομνηνός (1458-1461), ο οποίος μετά την κατάληψη της Τραπεζούντας από τα οθωμανικά στρατεύματα εξορίστηκε στις Σέρρες, επειδή όμως αρνήθηκε να ασπαστεί τον ισλαμισμό εκτελέστηκε. Η Αυτοκρατορία της Τραπεζούντας υπήρξε το τελευταίο κράτος υπό Έλληνα ηγεμόνα που περιήλθε στα χέρια των Τούρκων.

ΒΑΡΒΑΡΙΚΕΣ ΕΠΙΔΡΟΜΕΣ - ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ ΤΩΝ ΛΑΩΝ: Μεγάλες μετακινήσεις φύλων και λαών, που τον 4ο και τον 5ο αιώνα κατευθύνθηκαν εναντίον του ρωμαϊκού κράτους (Ανατολικού και Δυτικού), επειδή εκδιώχτηκαν από τις περιοχές που ζούσαν από λαούς που μετακινήθηκαν από την Ασία στην Ευρώπη. Διακρίνουμε τρεις μεγάλες ομάδες λαών που μετακινήθηκαν:

Α. *Ιρανικά φύλα της λευκής φυλής.* Από τα οροπέδια του Τουρκεστάν και του Χορασάν εγκαταστάθηκαν στις βόρειες και στις δυτικές ακτές της Κασπίας Θάλασσας. Οι λαοί αυτοί είναι περισσότερο γνωστοί ως Σκύθες, Σαρμάτες και κυρίως Αλανοί. Ίδρυσαν ένα μεγάλο κρατικό μόρφωμα ανάμεσα στα Ουράλια, την Κασπία και τη λίμνη Αράλη.

Β. *Ασιατικά φύλα της κίτρινης φυλής (Άβαροι, Τούρκοι, Ούννοι).* Ήταν εγκαταστημένοι στη κεντρική Ασία και στις πέρα από τη βόρεια Κίνα περιοχές.

Γ. *Γερμανικά φύλα* εγκαταστημένα στις περιοχές της βόρειας και δυτικής Βαλτικής και *σλαβικά φύλα* με κοιτίδα την περιοχή των ελών Pripei.

Περίγραμμα των μετακινήσεων

Η επιστημονική έρευνα και τα συμπεράσματα που εξάγονται από αυτή συγκλίνουν στην άποψη ότι η μετακίνηση προς τα δυτικά των Ούννων υπήρξε το κινούν αίτιον των μεγάλων μεταναστεύσεων. Οι Ούννοι, λαός τουρκικής καταγωγής, εξήλθαν τον 3ο αιώνα από τα σύνορα της Μογγολίας, διέσπασαν το Μεγάλο Σινικό Τείχος και κατέλαβαν τη βόρεια Κίνα. Στη συνέχεια στράφηκαν προς τα δυτικά. Στην πορεία τους υπέταξαν τους Αλανούς και τους ανάγκασαν να τους ακολουθήσουν. Το ίδιο συνέβη και με ένα μέρος των Οστρογότθων. Ένα άλλο τμήμα των τελευταίων, προσπαθώντας να αποφύγει τους Ούννους, επιτέθηκε στους Βησιγότθους που ήταν εγκατεστημένοι στην περιοχή της Μολδοβλαχίας. Οι Βησιγότθοι (ηγεμόνας τους ήταν ο Φριτιγέρνης) για να αποφύγουν τους Οστρογότθους ζήτησαν την άδεια από το Βυζαντινό αυτοκράτορα Ουάλη να περάσουν το σύνορο του Δούναβη και να εγκατασταθούν στις περιοχές της Μοισίας (375). Το πέρασμά τους διαμέσου των βυζαντινών εδαφών δεν ήταν καθόλου ειρηνικό. Συνεχείς επιθέσεις στο νότο της Χερσονήσου του Αίμου, λεηλασίες, μάχες, σε μια από τις οποίες σκοτώθηκε ο αυτοκράτορας Ουάλης (Αδριανούπολη, 378), οδήγησαν τελικά τους Βησιγότθους στη Δύση και στην κατάληψη το 410 της Ρώμης.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Στη συνέχεια η κατακτητική εμμονή τούς οδήγησε στην Ισπανία, όπου είχαν ήδη εγκατασταθεί Αλανοί, Σουηβοί και Βάνδαλοι.
Στα μέσα του 5ου αιώνα ο Αττίλας, αρχηγός κράτους που ιδρύθηκε στις αρχές περίπου του αιώνα στην περιοχή της σημερινής Ουγγαρίας (Παννονία), στράφηκε προς τη Δύση, όπου συνάντησε τη συνασπισμένη δύναμη Βαρβάρων και Ρωμαίων, νικήθηκε (μάχη στα Καταλαυνικά Πεδία, 451) και αναγκάστηκε να αποχωρήσει. Λίγο μετά το θάνατο του (453) το κράτος του διαλύθηκε.
Οι Βουργουνδοί, ένα άλλο ανατολικογερμανικό φύλο, αφού πολέμησαν σκληρά εναντίον των Ούννων (ανάμνηση αυτών των αγώνων υπάρχει στο Nibelungenlied), στο δεύτερο μισό του 5ου αιώνα κατέλαβαν το Λούγδουνο (Λυών) και λίγο αργότερα ολόκληρη την περιοχή της κοιλάδας του Σον και του Ροδανού, όπου ίδρυσαν κράτος. Αφοσιωμένοι στο Βυζάντιο και αρειανοί, ανάμεσα σε ορθόδοξους Φράγκους, το 532 υποτάχθηκαν στους Φράγκους.
Οι Φράγκοι, το μεγαλύτερο ίσως γερμανικό φύλο, διασπάστηκαν σε δύο ομάδες. Οι Σάλιοι Φράγκοι -Παραθαλάσσιοι- εγκαταστάθηκαν στις σημερινές ολλανδικές ακτές και οι Ριπουάριοι Φράγκοι -Παρόχθιοι- κατά μήκος του βόρειου Ρήνου. Ο ρόλος των Φράγκων στις εξελίξεις στη δυτική Ευρώπη ήταν καθοριστικός.
Στην Αλσατία και στην Ελβετία εγκαταστάθηκαν εκείνη την περίοδο οι Αλαμανοί, ενώ Γερμανοί μισθοφόροι Σκίροι, Ερούλοι και άλλοι έφτασαν στην Ιταλία και υπό την αρχηγία του Οδόακρου ανέτρεψαν τον τελευταίο Ρωμαίο αυτοκράτορα της Δύσης, τον Ρωμύλο Αυγουστύλο (476). Λίγο αργότερα βορειογερμανικά φύλα, οι Άγγλοι και οι Σάξωνες, αποβιβάστηκαν στη Βρετανία και επέβαλαν τη γλώσσα και τα έθιμά τους.
Τα σλαβικά φύλα τα διακρίνουμε σε:
Δυτικούς Σλάβους. Εγκαταστάθηκαν κοντά στις γερμανικές περιοχές και εμφανίστηκαν αργότερα ως Τσέχοι, Σλοβάκοι, Πομερανοί, Πολωνοί κ.λπ.
Ανατολικούς Σλάβους. Αποτελούσαν τη ρωσική ομάδα (αργότερα κατακτήθηκαν από το σκανδιναβικό λαό των Ρως από τον οποίο πήραν το όνομά τους).
Νότιους Σλάβους. Κατευθύνθηκαν προς το νότο και από αυτούς οι μεν Σλοβένοι εγκαταστάθηκαν στην Ιστρία και τη βόρεια Ιταλία και οι Σερβοκροάτες στο χώρο που καταλαμβάνουν και σήμερα. Τέλος, κάποια άλλα σλαβικά φύλα, όταν έφτασαν στην περιοχή ανάμεσα στο Δούναβη και τον Αίμο, συνάντησαν τους Πρωτοβουλγάρους (είχαν φτάσει λίγο νωρίτερα και ήταν τουρκομογγολικής καταγωγής) και από την επιμειξία τους προήλθε το βουλγαρικό έθνος. Τους Ούννους ακολούθησαν και άλλα τουρκικά φύλα που εμφανίστηκαν στην κεντρική και νοτιοανατολική Ευρώπη την ίδια εποχή ή λίγο αργότερα, όπως οι Χάζαροι (5ος αιώνας), οι Άβαροι (7ος-8ος αιώνας), οι Σελτζούκοι (11ος αιώνας) και τέλος οι Οθωμανοί (14ος αιώνας), η επίδραση των οποίων ήταν ιδιαίτερα σημαντική στην εξέλιξη της ευρωπαϊκής ιστορίας.
Στις μετακινήσεις λαών θα πρέπει να εντάξουμε και τους Άραβες που προήλασαν (7ος και 8ος αιώνας) από την Αραβική Χερσόνησο προς την Εγγύς και τη Μέση Ανατολή, τη βόρεια Αφρική και την Ευρώπη. Μόνο η αντίδραση των Βυζαντινών (673-678 και 717-718) και η νίκη του Κάρολου Μαρτέλου στο Πουατιέ (732) προφύλαξαν την Ευρώπη από την αραβική κατάκτηση (με εξαίρεση ένα τμήμα της Ισπανίας).
ΒΑΡΔΑΣ Ο ΚΑΙΣΑΡ: Σπουδαίος Βυζαντινός αξιωματούχος ο οποίος διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο τον 9ο αιώνα. Επίτροπος του ανήλικου αυτοκράτορα Μιχαήλ Γ΄ (842). Με την πάροδο του χρόνου ο ρόλος του γινόταν όλο και πιο σπουδαίος και η γνώμη του είχε βαρύνουσα σημασία για θέματα εσωτερικής και εξωτερικής πολιτικής. Το 857 με δική του εισήγηση προωθήθηκε στον πατριαρχικό θρόνο με ασυνήθιστες διαδικασίες ο Φώτιος. Σημαντικό επίτευγμα θεωρείται ο εκχριστιανισμός του ηγεμόνα των Βουλγάρων Βόγορη Α΄ το 859, ενώ την ίδια χρονιά εκστράτευσε με επιτυχία εναντίον των Αράβων. Στον Βάρδα αποδίδεται η ίδρυση της Σχολής της Μαγναύρας, όπου δίδαξαν σημαντικοί επιστήμονες της εποχής. Δολοφονήθηκε (866) από τον Βασίλειο (Α΄) τον Μακεδόνα, γιατί αποτελούσε εμπόδιο στα σχέδιά του να καταλάβει το θρόνο.
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Α΄ Ο ΜΑΚΕΔΩΝ: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (867-886) και ιδρυτής της δυναστείας των Μακεδόνων. Γεννήθηκε σε χωριό της Αδριανούπολης από γονείς αρμενικής καταγωγής(;) το 836. Αποφασιστικός, με εξαιρετικές σωματικές και πνευματικές ικανότητες, διακρίθηκε γρήγορα και αφού πρώτα απέκτησε την εύνοια του αυτοκράτορα Μιχαήλ Γ΄, στη

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NETWORK ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

συνέχεια κατόρθωσε να γίνει συναυτοκράτορας (866) και έπειτα από ένα χρόνο, αφού δολοφόνησε τον Μιχαήλ, αυτοκράτορας. Ανακήρυξε το γιο του Κωνσταντίνο συναυτοκράτορα και έθεσε τις βάσεις για μια γενική αναδιοργάνωση του κράτους. Βασικός στόχος της πολιτικής του ήταν η ανάκτηση των χαμένων εδαφών. Ο αγώνας εναντίον των Αράβων στη Μικρά Ασία συνεχίστηκε με συνεχείς εναλλαγές ανάμεσα σε ήττες και νίκες. Στράφηκε εναντίον των αιρετικών Παυλικιανών και το 872 τα βυζαντινά στρατεύματα κατέλαβαν και κατέστρεψαν την πρωτεύουσά τους Τεφρική. Αποκατέστησε τις σχέσεις της αυτοκρατορίας με τους Αρμένιους και τους Γεωργιανούς. Αντιμετώπισε με επιτυχία τους Άραβες πειρατές που λυμαίνονταν την ανατολική Μεσόγειο. Το 881 ο ναύαρχος Νικήτας Ωορύφας εξόντωσε τα πειρατικά πλοία στον Κορινθιακό Κόλπο και στο Ιόνιο Πέλαγος. Ο Βασίλειος όμως έδειξε ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την ανασύσταση της βυζαντινής κυριαρχίας στη νότια Ιταλία και τη Σικελία. Το 876 οι Βυζαντινοί κατέλαβαν το Μπάρι και το 885 την Καλαβρία.
Στον εσωτερικό τομέα επιδίωξε τη δυναστική σταθερότητα, κατάργησε τα κατάλοιπα της εξουσίας της Συγκλήτου και τέλος εξέδωσε τις σημαντικές συλλογές νόμων «Πρόχειρος Νόμος» και «Επαγωγή», ενώ έθεσε τις βάσεις για μια πιο συστηματική κωδικοποίηση η οποία ολοκληρώθηκε από το γιο του, Λέοντα ΣΤ΄ (Βασιλικά). Στην αρχή απομάκρυνε τον Φώτιο από τον πατριαρχικό θρόνο (867), και μάλιστα τον αναθεμάτισε (869) με μια οικουμενική σύνοδο που συγκλήθηκε στην Κωνσταντινούπολη. Το 877 τον επανέφερε στο θρόνο και τον αποκατέστησε πλήρως. Σκοτώθηκε στη διάρκεια ενός κυνηγιού.
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Β΄ Ο ΒΟΥΛΓΑΡΟΚΤΟΝΟΣ: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (976-1025). Γιος του Ρωμανού Β΄ Λεκαπηνού και της Θεοφανώς. Γεννήθηκε το 958. Απαλλάχτηκε από τον πανίσχυρο ευνούχο Βασίλειο (985) και κατέστειλε τις στάσεις του Βάρδα Σκληρού και του Βάρδα Φωκά. Οι Βούλγαροι αδερφοί Κομητόπουλοι κατόρθωσαν να δημιουργήσουν ένα μεγάλο κράτος, το οποίο εξουσίαζε ένας από αυτούς, ο Σαμουήλ. Ο Βασίλειος Β΄ ήρθε αντιμέτωπος με τον Σαμουήλ από το 986 μέχρι το 1014. Στην αρχή ο Σαμουήλ είχε την πρωτοβουλία των κινήσεων. Μάλιστα στην πρώτη τους πολεμική σύγκρουση τα βυζαντινά στρατεύματα υπέστησαν δεινή ήττα στην ορεινή διάβαση Πύλη του Τραϊανού (986). Το 991 οι Βυζαντινοί ανέκτησαν την πρωτοβουλία των κινήσεων και οι στρατηγοί Γρηγόριος Ταρωνίτης και Νικηφόρος Ουρανός είχαν αλλεπάλληλες επιτυχίες εναντίον των Βουλγάρων. Το 997 ο Σαμουήλ ηττήθηκε κοντά στον Σπερχειό.
Από το 1001 οι πόλεις της Μακεδονίας που είχαν καταληφθεί από τους Βουλγάρους απελευθερώθηκαν η μία μετά την άλλη. Το 1014, τέλος, δόθηκε στην κοιλάδα του Στρυμόνα κοντά στο Μελένικο, στη θέση Κλειδί, η αποφασιστική μάχη. Οι Βούλγαροι ηττήθηκαν κατά κράτος και ο Σαμουήλ μόλις που διέφυγε. Ο Βασίλειος προχώρησε τότε σε μια πρωτοφανή πράξη: Τύφλωσε 14.000 Βούλγαρους αιχμαλώτους -η τύφλωση προβλεπόταν για τους στασιαστές, αφού οι Βούλγαροι ήταν τυπικά Βυζαντινοί υπήκοοι- και στη συνέχεια τους απελευθέρωσε. Μετά τη συντριβή των Βουλγάρων οι λαοί της Βαλκανικής αποδέχτηκαν τη βυζαντινή κυριαρχία.
Στην Ανατολή ο Βασίλειος πολέμησε με επιτυχία τους Φατιμίδες της Αιγύπτου, κατέλαβε περιοχές της Αρμενίας και της Ιβηρίας, αλλά η πιο σημαντική πολιτική -και όχι μόνο- πράξη της βασιλείας του ήταν ο εκχριστιανισμός του ηγεμόνα των Ρως Βλαδίμηρου Α΄ και εκατοντάδων Ρώσων ευγενών (989). Σε ό,τι αφορά την κοινωνική πολιτική, το 996 απαγόρευσε στους πλούσιους να αποκτούν κτήματα φτωχών μέσω χρησικτησίας και επέκτεινε το «αλληλέγγυον» και στους μεγάλους γαιοκτήμονες.
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΛΑΚΑΠΗΝΟΣ Ο ΠΑΡΑΚΟΙΜΩΜΕΝΟΣ: Βυζαντινός αξιωματούχος του 10ου αιώνα που κυβέρνησε την αυτοκρατορία από τα παρασκήνια. Ήταν νόθος γιος του αυτοκράτορα Ρωμανού Α΄ Λεκαπηνού και πιθανόν να ευνουχίστηκε σε πολύ μικρή ηλικία. Παρακοιμώμενος του Κωνσταντίνου Ζ΄ Πορφυρογέννητου (944), διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στην προετοιμασία της νικηφόρας εκστρατείας εναντίον των Σαρακηνών το 958. Έπεσε σε δυσμένεια την εποχή του Ρωμανού Β΄ και διευκόλυνε στη συνέχεια τη στάση που οδήγησε τον Νικηφόρο Β΄ Φωκά στο θρόνο. Ο Νικηφόρος τον διόρισε και πάλι παρακοιμώμενο. Η εύνοια του αυτοκράτορα στο πρόσωπό του δεν τον εμπόδισε να διευκολύνει τα συνωμοτικά σχέδια της συζύγου του Νικηφόρου, Θεοφανώς (ετεροθαλής αδερφή του Βασιλείου). Οι συνωμότες δολοφόνησαν τον αυτοκράτορα και ανέβασαν στο θρόνο τον Ιωάννη Α΄ Τζιμισκή

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NetWORK ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

(963). Ο νέος αυτοκράτορας για να τον ανταμείψει τον έκανε πάλι παρακοιμώμενο και η επιρροή του αυξήθηκε περισσότερο.
Μετά το θάνατο του Τζιμισκή εξακολούθησε να είναι παντοδύναμος ως επίτροπος των ανήλικων αυτοκρατόρων Βασιλείου Β΄ και Κωνσταντίνου Η΄, παιδιών του Ρωμανού Β΄. Το 985 τελικά ο Βασίλειος Β΄ τον απομάκρυνε. Πέθανε στην εξορία.
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Ο ΜΕΓΑΣ: Γεννήθηκε στην Καισαρεία της Καππαδοκίας και έλαβε πολύ σημαντική μόρφωση. Συμπλήρωσε τις σπουδές του στην Κωνσταντινούπολη και στην Αθήνα. Το 356 επέστρεψε στην πατρίδα του και άρχισε να ασκεί το επάγγελμα του δασκάλου της ρητορικής. Ταξίδεψε στη Συρία, την Παλαιστίνη, τη Μεσοποταμία, την Αίγυπτο και κατόπιν αποσύρθηκε στην περιοχή της Νεοκαισάρειας του Πόντου, όπου μαζί με τον Γρηγόριο Ναζιανζηνό συνέταξε τη «Φιλοκαλίαν του Ωριγένους». Το 364 χειροτονήθηκε πρεσβύτερος και το 370 επίσκοπος Καισαρείας. Διακρίθηκε για τη φιλανθρωπική του δράση και για τους αγώνες του κατά του αρειανισμού. Έγραψε έργα ποικίλου περιεχομένου: δογματικά, παιδαγωγικά, ομιλίες και επιστολές.
ΒΑΣΙΛΙΚΑ: Η ανάγκη συστηματοποίησης του ιουστινιάνειου δικαίου και της διατύπωσής του στην ελληνική γλώσσα οδήγησε στην έκδοση των «Βασιλικών». Τα «Βασιλικά» αποτελούν τη συστηματοποίηση του Corpus Juris Civilis και την απόδοσή του στα ελληνικά. Συντάχτηκαν επί Λέοντα ΣΤ΄ του Σοφού (886-912) σε 60 βιβλία. Παρά την προσπάθεια των συντακτών του, ιδίως από την άποψη του ισχύοντος δικαίου, η έκδοσή τους δεν υπήρξε ιδιαίτερα επιτυχής.
ΒΑΣΙΛΙΣΚΟΣ: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (475-476). Πριν ανέβει στο θρόνο είχε διαπρέψει στους πολέμους εναντίον των Γότθων, απέτυχε όμως να αντιμετωπίσει τους Βανδάλους εναντίον των οποίων εκστράτευσε το 468. Η αποτυχία του ήταν τόσο κραυγαλέα, που θεωρήθηκε ύποπτος προδοσίας, πήρε όμως αμνηστία χάρη στην παρέμβαση της αδερφής του Βηρίνας, συζύγου του αυτοκράτορα Λέοντα Α΄. Τον Ιανουάριο του 475 ο Βασιλίσκος ανέβηκε στο θρόνο, αφού ο νόμιμος αυτοκράτορας Ζήνων, διάδοχος του Λέοντα Α΄, ύστερα από συνωμοσία των μονοφυσιτών αναγκάστηκε να καταφύγει στην Ισαυρία. Είκοσι μήνες αργότερα ο Ζήνων επέστρεψε στην Κωνσταντινούπολη και εκδίωξε τον Βασιλίσκο από το θρόνο, ο οποίος πέθανε εξόριστος στην Καππαδοκία.
ΒΗΣΣΑΡΙΩΝ: Γεννήθηκε στην Τραπεζούντα το 1395 και υπήρξε μαθητής του Γεωργίου Γεμιστού. Το 1437 χειροτονήθηκε επίσκοπος Νίκαιας και το διάστημα 1438-1439 πήρε μέρος στη Σύνοδο της Φλωρεντίας, που οδήγησε στην ένωση των δύο εκκλησιών. Η ένωση αυτή θεωρείται προσωπική επιτυχία του Βησσαρίωνα, ο οποίος μετά την υπογραφή του Ενωτικού επέστρεψε στο Βυζάντιο. Το ίδιο έτος κλήθηκε στη Ρώμη και τιμήθηκε με το αξίωμα του καρδινάλιου της Καθολικής Εκκλησίας. Το 1463 ο πάπας Πίος Β΄ τον αναγόρευσε Λατίνο πατριάρχη της Κωνσταντινούπολης. Πέθανε το 1472 στη Ραβέννα.
ΒΟΓΟΜΙΛΟΙ: Τον 9ο αιώνα σημαντικοί πληθυσμοί Παυλικιανών από τη Μικρά Ασία μετακινήθηκαν στα βυζαντινοβουλγαρικά σύνορα, μετά τη διάλυση της αίρεσης από τον Βασίλειο Α΄ τον Μακεδόνα. Εκεί οι Παυλικιανοί άρχισαν να διαδίδουν τις δοξασίες τους στους ντόπιους πληθυσμούς. Οι έντονες κοινωνικές αντιθέσεις, που δημιουργούσαν κάποιες αντιεκκλησιαστικές ροπές, γρήγορα μπόλιασαν τις δοξασίες αυτές, οι οποίες πλέον το 10ο αιώνα εμφανίστηκαν συγκροτημένες και κάτω από το όνομα του βογομιλισμού. Το κίνημα του ιερέα Βογομίλ (Bog = Θεός) επεκτάθηκε στην αρχή σε όλη σχεδόν τη νότια Βουλγαρία. Σύμφωνα με τη βογομιλική διδασκαλία, το σύμπαν, όπως και την ανθρώπινη ύπαρξη, κινούν δύο αέναα αντιμαχόμενες δυνάμεις, από τις οποίες η μια -ο Bog- εκπροσωπεί το καλό και κυβερνά τον ουράνιο κόσμο, και η άλλη -ο Σαταναήλ- εκπροσωπεί το κακό και ηγείται του ορατού κόσμου. Η θρησκεία αυτή χαρακτηριζόταν από απόλυτη πνευματικότητα και ο τρόπος ζωής που ακολουθούσαν οι οπαδοί της από αυστηρό ασκητισμό. Οι Βογόμιλοι δεν αναγνώριζαν ούτε την εκκλησία ούτε τη λατρεία, τα σύμβολα και τα μυστήρια, και απέρριπταν συλλήβδην τα χριστιανικά δόγματα και κυρίως τη θεϊκή προέλευση του Χριστού. Αυτά που μας εντυπωσιάζουν στο βογομιλισμό είναι η ευθεία αντίθεσή του με τον πλούτο, τον πόλεμο και τις σφαγές, τα κηρύγματά του υπέρ της ειρήνης και της κοινωνικής δικαιοσύνης, και γενικά τα ορθολογιστικά και ανθρωπιστικά στοιχεία που η ύπαρξή τους σε τόσο πρώιμη εποχή (10ος αιώνας) μας ξαφνιάζει.
Η αντίθεση του βογομιλισμού απέναντι στην Ορθόδοξη Εκκλησία εκφράζει με απόλυτο τρόπο

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NetWORK ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

την απορριπτική στάση αυτής της θρησκείας απέναντι στην άρχουσα τάξη, η οποία στήριζε την εκκλησία, και εξηγεί την ταχύτητα με την οποία διαδόθηκε ανάμεσα στους εξαθλιωμένους αγροτικούς πληθυσμούς. Από τον 11ο αιώνα ο βογομιλισμός άρχισε να βρίσκει απήχηση στα βόρεια σύνορα της αυτοκρατορίας, με αποτέλεσμα να προκαλέσει την αντίδραση του Αλέξιου Α΄, ο οποίος θανάτωσε μερικούς από τους τοπικούς αρχηγούς του. Η διάδοση του στη Σερβία και τη Βοσνία στην αρχή και αργότερα στη βόρεια Ιταλία και τη νότια Γαλλία (Βαβούνοι, Πάταροι, Καθαροί κ.λπ.) στα μέσα του 12ου αιώνα οδήγησε στη βίαιη αντίδραση της παπικής εκκλησίας στις περιοχές που βρίσκονταν στη δικαιοδοσία της.

ΒΟΝΙΦΑΤΙΟΣ Ο ΜΟΜΦΕΡΑΤΙΚΟΣ: Ένας από τους αρχηγούς της Δ΄ Σταυροφορίας. Γεννήθηκε το 1154 στη Λομβαρδία και σκοτώθηκε σε μάχη εναντίον των Βουλγάρων το 1207. Μετά την κατάληψη της Κωνσταντινούπολης από τους Λατίνους, ο Βονιφάτιος προσδοκούσε να γίνει βασιλιάς, αφού είχε παντρευτεί τη Μαρία, χήρα του Ισαάκιου Κομνηνού, αδερφού του αυτοκράτορα Μανουήλ Α΄. Ο θρόνος όμως καταλήφθηκε από τον Βαλδουίνο Γ΄ της Φλάνδρας. Αν και του προσφέρθηκαν η Κρήτη και εδάφη της Μικράς Ασίας, ο Βονιφάτιος επιθυμούσε τη δεύτερη σε μέγεθος πόλη της αυτοκρατορίας, την Κωνσταντινούπολη. Τελικά ο Βαλδουίνος υποχώρησε και ο Βονιφάτιος ανακηρύχτηκε βασιλιάς της Θεσσαλονίκης (Σεπτέμβριος 1204). Σχεδόν αμέσως κατευθύνθηκε προς τη νότια Ελλάδα, επεκτείνοντας τα όρια του κράτους του. Έφτασε μέχρι το Ναύπλιο και ενώ ετοιμαζόταν να το καταλάβει επέστρεψε εσπευσμένα στη Θεσσαλονίκη, γιατί την απειλούσαν οι Βούλγαροι. Αν και κατόρθωσε προσωρινά να τους απωθήσει, σκοτώθηκε σε μια μάχη εναντίον τους κοντά στη Μοσυνόπολη (1207).

ΒΟΥΛΓΑΡΟΙ: Οι Βούλγαροι ήταν ένας λαός ασιατικός, ουννικός ή τουρκικός. Στα τέλη του 5ου αιώνα εγκαταστάθηκαν με άλλους συγγενικούς λαούς (Ογούροι, Κοτράγοι) στην περιοχή βόρεια από τη λίμνη Μαιώτιδα (βόρεια παράλια Ευξείνου Πόντου). Ο αυτοκράτορας του Βυζαντίου Ζήνων ζήτησε τη βοήθειά τους εναντίον της συμμαχίας των Οστρογότθων αρχηγών Θεοδώριχου Στράβωνα και Θεοδώριχου του Αμαλού. Λίγο αργότερα ξεκίνησαν σποραδικές επιδρομές μέχρι τα σύνορα του Βυζαντίου. Ο Ιουστινιανός εγκατέστησε Βούλγαρους αιχμαλώτους στη Λαζική και την Αρμενία, οι οποίοι κατατάχθηκαν στο βυζαντινό στρατό. Επειδή ήταν υποτελείς στους Αβάρους, πολλές φορές πήραν μέρος στις στρατιωτικές επιχειρήσεις τους στα τέλη του 6ου και στις αρχές του 7ου αιώνα. Ο κλονισμός της αβαρικής ισχύος τούς χάρισε την ανεξαρτησία τους. Τότε ο ηγεμόνας τους Κοβράτ ίδρυσε εκεί ένα ονογουρικό-βουλγαρικό κράτος, τη Μεγάλη Βουλγαρία. Ο Κοβράτ είχε ανατραφεί στη βυζαντινή Αυλή και ήταν σύμμαχος του Ηρακλείου Α΄. Επί Κώνσταντος Β΄ το κράτος διασπάστηκε κάτω από την πίεση των Χαζάρων Τούρκων. Μετά το θάνατο του Κοβράτ ένας από τους γιους του, ο Ασπαρούχ, γύρω στο 670 πέρασε τους ποταμούς Δνείπερο και Δνείστερο και εγκαταστάθηκε σε μια περιοχή κοντά στις εκβολές του Δούναβη (Όγλος). Έχοντας ως ορμητήριο αυτή την περιοχή, οι Βούλγαροι άρχισαν να κάνουν επιδρομές προς το νότο, επί Κωνσταντίνου Δ΄, εναντίον του Βυζαντίου, ενώ συγχρόνως ήρθαν σε επαφή με το σλαβικό στοιχείο της περιοχής. Από αυτή την επιμειξία προήλθαν οι σημερινοί Βούλγαροι. Στη συνέχεια η παρουσία των Βουλγάρων στη βυζαντινή ιστορία ήταν πολλές φορές έντονη.

ΒΡΟΥΤΟΣ ΜΑΡΚΟΣ ΙΟΥΝΙΟΣ: Ρωμαίος πολιτικός. Γεννήθηκε το 85 π.Χ. και ήταν ο επικεφαλής των συνωμοτών που οργάνωσαν τη δολοφονία του Καίσαρα. Έδειξε ιδιαίτερη αγάπη για τη φιλοσοφία και τα γράμματα, γι' αυτό και επισκέφθηκε δύο φορές την Αθήνα (το 65 π.Χ. και το διάστημα 58-51 π.Χ.) για να διδαχτεί φιλοσοφία, δείχνοντας ιδιαίτερη προτίμηση στους πλατωνικούς φιλοσόφους. Στη ρήξη ανάμεσα στον Καίσαρα και τον Πομπήιο (49 π.Χ.) πήρε το μέρος του τελευταίου και στη μάχη των Φαρσάλων (48 π.Χ.) πολέμησε στο πλευρό του. Ο Καίσαρας όμως μετά την επικράτησή του τον συγχώρεσε και τον διόρισε διοικητή της εντεύθεν των Άλπεων Γαλατίας. Το 45 π.Χ. εκλέχτηκε πραίτορας από τον Καίσαρα, αξίωμα που διεκδικούσε και ο Κάσσιος. Παρά τη διαμάχη που ξέσπασε ανάμεσα τους, οι κοινές πολιτικές τους ιδέες για τη στήριξη του δημοκρατικού πολιτεύματος, το οποίο έβλεπαν να απειλείται από τον Καίσαρα, άμβλυναν τις μεταξύ τους διαφορές και τους έκαναν συνεργάτες στη δολοφονία του Καίσαρα μέσα στη Σύγκλητο (44 π.Χ.). Μετά τη δολοφονία του Καίσαρα η Σύγκλητος τον τίμησε και του ανέθεσε τη διοίκηση της Κρήτης και της Μακεδονίας. Ο λαός της Ρώμης όμως αντέδρασε με υποκίνηση του Αντωνίου και στράφηκε εναντίον των δολοφόνων του Καίσαρα, οι οποίοι κατέφυγαν στην Ελλάδα. Η

facebook ΦΙΛΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

αποφασιστική μάχη δόθηκε στους Φιλίππους της Μακεδονίας (42 π.Χ.), όπου, μετά την ήττα του από τον Οκταβιανό, αυτοκτόνησε.

ΒΡΥΕΝΝΙΟΙ: Όνομα μεγάλης αριστοκρατικής οικογένειας του Βυζαντίου από την Αδριανούπολη της Θράκης. Οι σημαντικότεροι είναι:

Θεόκτιστος Βρυέννιος. Διετέλεσε στρατηγός του θέματος της Πελοποννήσου το 849. Αντιμετώπισε με επιτυχία εξεγέρσεις σλαβικών φύλων στην Πελοπόννησο.

Ιωσήφ Βρυέννιος. Λόγιος μοναχός και από τους πιο σημαντικούς θεολόγους των τελευταίων χρόνων της αυτοκρατορίας (1350-1432). Ήταν οπαδός των ησυχαστών και διακρίθηκε για την ιεραποστολική του δράση. Το 1381 πήγε στην Κρήτη για να διδάξει τους ορθόδοξους κατοίκους του νησιού, αφού απαγορευόταν η τοποθέτηση ορθόδοξου επισκόπου από τους Βενετούς. Το 1405 ηγήθηκε αντιπροσωπείας που πήγε στην Κύπρο. Παρά το κύρος του, δεν δέχτηκε να γίνει επίσκοπος. Στο μεγάλο θέμα των σχέσεων των δύο εκκλησιών κράτησε μετριοπαθή στάση και ευνοούσε την ισότιμη ένωση χωρίς παρέκκλιση από την ορθόδοξη παράδοση. Πλούσιο υπήρξε το συγγραφικό του έργο με θεολογικό κυρίως περιεχόμενο, το οποίο εκδόθηκε από τον Ευγένιο Βούλγαρη στη Λειψία.

Νικηφόρος Βρυέννιος (πατέρας). Στρατηγός που καταγόταν από την Αδριανούπολη. Όταν ο αυτοκράτορας Μιχαήλ Ζ΄ Δούκας τον καθαίρεσε, στασίασε και κατευθύνθηκε προς την Κωνσταντινούπολη με σκοπό να την καταλάβει και να αυτοανακηρυχτεί αυτοκράτορας. Οι κάτοικοι της Κωνσταντινούπολης δεν δέχτηκαν τον Βρυέννιο, αλλά υποστήριξαν έναν άλλο στασιαστή, τον Νικηφόρο Βοτανειάτη. Ο Νικηφόρος συνελήφθη και τυφλώθηκε έπειτα από διαταγή του νέου αυτοκράτορα. Αποκαταστάθηκε από τον Αλέξιο Α΄ Κομνηνό, ο οποίος ανέτρεψε τον Βοτανειάτη.

Νικηφόρος Βρυέννιος (γιος). Στρατηγός που γεννήθηκε στην Αδριανούπολη (1062-1137). Ήταν προικισμένος με πλούσια φυσικά και πνευματικά προσόντα. Πήρε μέρος σε πολλές εκστρατείες εναντίον των σταυροφόρων και του σουλτάνου του Ικονίου Μασούντ. Παντρεύτηκε την Άννα Κομνηνή. Έγινε κυρίως γνωστός από το ιστορικό έργο του. Έγραψε ένα χρονικό της οικογένειας των Κομνηνών, το οποίο περιέχει πολλές πληροφορίες, ιδιαίτερα για τον Ρωμανό Δ΄ Διογένη. Το έργο του συνέχισε η σύζυγός του Άννα Κομνηνή.

ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΤΕΧΝΗ: Τη βυζαντινή τέχνη τη χωρίζουμε σε τέσσερις μεγάλες περιόδους:

Πρώτη περίοδος (324-630)

Αρχιτεκτονική. Σε αυτό τον τομέα παρατηρείται αληθινή αναγέννηση, διότι οι χριστιανοί δεν μπορούσαν να τελούν τις λειτουργίες τους σε κτίσματα που θύμιζαν τους ναούς των ειδωλολατρών. Στην αρχή οι χριστιανοί χρησιμοποιούσαν ως ναούς ιδιωτικές οικίες όπου συγκεντρώνονταν και εκτελούσαν τα θρησκευτικά τους καθήκοντα. Από την εποχή όμως του Μεγάλου Κωνσταντίνου που κατοχυρώθηκε η ελευθερία της λατρείας έχτισαν ναούς σύμφωνα με το σχέδιο των ιδιωτικών κατοικιών, δηλαδή στενόμακρα ορθογώνια οικοδομήματα με ξύλινη στέγη. Αργότερα, όταν άρχισαν να οικοδομούν μεγαλύτερους ναούς, χρησιμοποίησαν το σχέδιο των δημόσιων ελληνορωμαϊκών οικοδομημάτων που λέγονταν βασιλικές. (Οι βασιλικές βρίσκονταν κυρίως στις αγορές των ελληνιστικών και ρωμαϊκών πόλεων και χρησίμευαν ως δικαστήρια και τόποι συναλλαγών. Προσαρμόστηκαν εύκολα στη χριστιανική λατρεία διότι δεν είχαν σχέση με τον ειδωλολατρικό ναό και επειδή η ονομασία τους συνδέθηκε με την έννοια του «βασιλέως Χριστού».) Πρόκειται για επιμήκη ορθογώνια οικοδομήματα με την είσοδο τους στη μια στενή πλευρά. Στην απέναντι από την είσοδο πλευρά κατασκευαζόταν μια ημικυκλική κόγχη, το ιερό.

Πολλές φορές το εσωτερικό του ναού χωριζόταν από δύο σειρές κιόνων κατά το διαμήκη άξονα, σε τρία άνισα κλίτη (τρίκλιτη). Σπανιότερα, σε πολύ μεγάλες βασιλικές, χωριζόταν από τέσσερις σειρές κιόνων σε πέντε κλίτη (πεντάκλιτη). Το ιερό τους ήταν προσανατολισμένο - όπως και σήμερα- προς την Ανατολή, ενώ στο ναό υπήρχαν τρία μέρη: ένας στενός πρόδομος (ο νάρθηκας), ο κυρίως ναός και το ιερό. Πολλοί ναοί με τέτοιο σχέδιο χτίστηκαν στη Δύση, τη Βαλκανική και την Ανατολή. Από τις πιο γνωστές βασιλικές, οι οποίες μάλιστα σώζονται σήμερα, είναι ο Ναός του Αγίου Δημητρίου στη Θεσσαλονίκη και ο Ναός της Αχειροποιήτου, στην ίδια πόλη (και οι δύο χρονολογούνται τον 5ο αιώνα). Την ίδια περίοδο, εκτός από τις βασιλικές, εμφανίστηκε και ένας άλλος τύπος κτιρίου, το μαρτύριο ή βαπτιστήριο. Τα κτίρια αυτά είναι πολυγωνικά ή περίκεντρα και χαρακτηριστικό παράδειγμα του συγκεκριμένου τύπου στον ελλαδικό χώρο αποτελεί ο Άγιος Γεώργιος Θεσσαλονίκης, γνωστός και ως

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Ροτόντα.
Από το συνδυασμό της βασιλικής και του περίκεντρου οικοδομήματος προέκυψε η τρουλαία βασιλική, καθαρά βυζαντινού ρυθμού. Χαρακτηριστικά κτίσματα αυτού του τύπου είναι η Αγία Σοφία στην Κωνσταντινούπολη και ο Ναός των Αγίων Σεργίου και Βάκχου.
Ζωγραφική. Στην ανάπτυξη της ζωγραφικής από τον 4ο αιώνα βασικό ρόλο έπαιξε το γεγονός ότι ο βυζαντινός ναός διακοσμούνταν στο εσωτερικό, με εικόνες που αναπαριστούσαν τις μεγαλύτερες μορφές της θρησκείας και επεισόδια από τη ζωή του Χριστού. Οι εικόνες του Χριστού, της Παναγίας και των Αγίων ανάγονται χρονικά στον 5ο αιώνα. Ο ζωγραφικός διάκοσμος των εκκλησιών όμως διαμορφώθηκε οριστικά τον 6ο αιώνα. Οι ναοί διακοσμούνταν κυρίως με ψηφιδωτά και τοιχογραφίες. Οι μορφές αποδίδονται σε μετωπική στάση, με θρησκευτική αυστηρότητα. Δεν χρησιμοποιείται το βάθος, αλλά παρατάσσονται οι μορφές σε επίπεδη επιφάνεια και απλοποιείται το σχέδιο. Με άλλα λόγια, δίνεται ιδιαίτερη βαρύτητα στην έκφραση του προσώπου, όπου δεσπόζουν τα μεγάλα, ορθάνοιχτα μάτια. Ο τρόπος διακόσμησης του ναού ήταν ομοιόμορφος και αυστηρά καθορισμένος. Τον τρούλο καταλάμβανε η εικόνα του Παντοκράτορα Χριστού και στην κόγχη του ιερού απεικονιζόταν η Παναγία Βρεφοκρατούσα. Εκείνη την περίοδο αναπτύχθηκε ιδιαίτερα η τέχνη των ψηφιδωτών ή μωσαϊκών, με πιο χαρακτηριστικά παραδείγματα τα ψηφιδωτά της Αγίας Σοφίας και του Αγίου Δημητρίου στη Θεσσαλονίκη, τη διακόσμηση του τρούλου του Αγίου Γεωργίου Θεσσαλονίκης και τα σπουδαία ψηφιδωτά του Αγίου Βιταλίου και του Αγίου Απολλινάριου στη Ραβέννα, που φέρουν παραστάσεις του Ιουστινιανού και της Θεοδώρας.
Η ζωγραφική θρησκευτικών μορφών πάνω σε ξύλο -για τη δημιουργία φορητών εικόνων- γνώρισε ακμή ήδη από τον 4ο αιώνα. Ελάχιστες όμως φορητές εικόνες έχουν σωθεί. Τα μοναστήρια διέθεταν αξιόλογα εργαστήρια ζωγραφικής. Οι τεχνικές που χρησιμοποιήθηκαν ήταν η εγκαυστική μέθοδος (με πυρίκαυστα εργαλεία στερέωναν πάνω στο ξύλο τα αναμειγμένα με κερί χρώματα) και η τεχνική της ξηρογραφίας (τέμπερα).
Γλυπτική. Ο μαρασμός της γλυπτικής συνεχίστηκε και στην Παλαιοχριστιανική Περίοδο. Αιτία ήταν η αντίδραση των χριστιανών σε μια τέχνη που αναπτύχθηκε την εποχή της ειδωλολατρίας και ήταν αντίθετη με το ιδεαλιστικό πνεύμα που επικράτησε στη θρησκευτική βυζαντινή τέχνη. Η γλυπτική είχε διακοσμητικό κυρίως χαρακτήρα - διακοσμούνταν κιονόκρανα, επιστύλια, τέμπλα και γείσα. Παράλληλα, ιδιαίτερα σημαντικές ήταν οι ανάγλυφες παραστάσεις, κυρίως σε μάρμαρο, και τα έργα μικρογλυτττικής σε ελεφαντόδοντο και πολύτιμα μέταλλα.
Δεύτερη περίοδος (630-864)
Θεωρείται η πιο σκοτεινή περίοδος στον τομέα των τεχνών, λόγω των πολιτικών συνθηκών και της κρίσης που προέκυψε από την Εικονομαχία. Παράλληλα όμως αποτελεί και την πλέον δυναμική περίοδο, διότι δόθηκαν νέες κατευθύνσεις στη βυζαντινή τέχνη. Εισήχθησαν στοιχεία από την τέχνη των Αράβων και οι ανθρώπινες μορφές ήταν περισσότερο ρεαλιστικές και ενταγμένες στην καθημερινότητα, αφού οι εικονομάχοι απαγόρευσαν την απεικόνιση του Χριστού, της Παναγίας και των αγίων.
Αρχιτεκτονική. Η οικοδομική δραστηριότητα είναι μάλλον περιορισμένη. Οι ναοί ακολουθούσαν το τυπολόγιο της προηγούμενης περιόδου (περίκεντρες βασιλικές με τρούλο), με συνεχείς αναζητήσεις στον τρόπο στήριξης του τρούλου και στη διαμόρφωση ενός νέου τύπου που αργότερα οδήγησε στο σταυροειδή με τρούλο. Τα πιο σημαντικά από τα μνημεία που σώζονται είναι ο Ναός της Αγίας Ειρήνης στην Κωνσταντινούπολη και ο Ναός της Αγίας Σοφίας στη Θεσσαλονίκη.
Ζωγραφική. Η πρόοδος της θρησκευτικής ζωγραφικής ανακόπηκε λόγω της Εικονομαχίας, ενώ την ίδια στιγμή καταστράφηκαν από τους εικονομάχους σημαντικά έργα της προηγούμενης περιόδου. Τα εκκλησιαστικά κτίρια διακοσμούνταν στη διάρκεια αυτής της περιόδου με φυτικά και ζωικά μοτίβα, καθώς και με εικόνες των αυτοκρατόρων ή με άλλες που απεικόνιζαν σημαντικά γεγονότα (Αγία Ειρήνη Κωνσταντινούπολης και Αγία Σοφία Θεσσαλονίκης).
Γλυπτική. Η ίδια στασιμότητα παρατηρείται και στη γλυπτική. Ιδιαίτερη μνεία αξίζουν μόνο τα αρχιτεκτονικά γλυπτά (κιονόκρανα, υπέρθυρα, θωράκια).
Τρίτη περίοδος (864-1204)
Αρχιτεκτονική. Γνώρισε μεγάλη ακμή στη διάρκεια αυτής της περιόδου. Κατασκευάστηκαν

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑ

πολλά κτίρια, ανάκτορα, μεγαλοπρεπείς εκκλησίες και άλλα δημόσια κτίσματα. Εξακολουθούσαν να χτίζονται τρουλαίες βασιλικές, ενώ από τη δυναστεία των Μακεδόνων και μετά αποκρυσταλλώθηκε ως νέος ρυθμός ναοδομίας ο σταυροειδής με τρούλο. Ο ρυθμός αυτός, με μικρές παραλλαγές, επικράτησε σε ολόκληρη τη Βυζαντινή Αυτοκρατορία μέχρι την πτώση της. Οι ογκώδεις πεσσοί που παλαιότερα στήριζαν τον τρούλο ήταν πλέον ελαφρύτεροι ή τους αντικαθιστούσαν από απλούς κίονες. Οι ωθήσεις του κεντρικού τρούλου μεταφέρονταν στους γύρω τοίχους με τέσσερις καμάρες που μεσολαβούσαν. Συχνά ο ναός είχε πεντάτρουλο σχήμα, αφού γύρω από τον κεντρικό τρούλο αναπτύσσονταν τέσσερις χαμηλότεροι θόλοι (τρουλίσκοι). Από τον 11ο αιώνα δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στην εξωτερική μορφή των ναών και ο αρχιτεκτονικός διάκοσμος έγινε πλουσιότερος. Χαρακτηριστικά δείγματα αυτού του ρυθμού αποτελούν η νέα εκκλησία του Παλατιού στην Κωνσταντινούπολη, οι Άγιοι Θεόδωροι, το καθολικό της Μονής της Καισαριανής και η Καπνικαρέα. Παράλληλα με τους σταυροειδείς στην Ελλάδα κατασκευάστηκαν και ναοί οκταγωνικού τύπου. Οι ναοί αυτοί είναι τετράγωνοι στην κάτοψη και ο μεγάλων διαστάσεων τρούλος καλύπτει ολόκληρο τον κυρίως ναό. Αξιόλογο δείγμα αυτού του ρυθμού αποτελούν ο Ναός του Οσίου Λουκά στη Λιβαδειά (10ος αιώνας) και ο Ναός της Μονής Δαφνιού στην Αθήνα (11ος αιώνας). Στη Θεσσαλονίκη αναπτύχθηκε μια ιδιαίτερη σχολή, η οποία συνδύαζε αρχιτεκτονικές παραδόσεις της Κωνσταντινούπολης και της Ελλάδας. Χαρακτηριστικό δείγμα αποτελεί η Παναγία των Χαλκέων (11ος αιώνας).

Ζωγραφική-Ψηφιδωτά. Στη ζωγραφική παρατηρείται άνθηση από την εποχή των Μακεδόνων. Στις ζωγραφικές παραστάσεις συνδυάζονται η πλαστικότητα και η φυσικότητα της στάσης και των χειρονομιών με τη θρησκευτική αυστηρότητα. Στη διακόσμηση του εσωτερικού της εκκλησίας καθιερώνονται αυστηροί κανόνες στην εκλογή και τη διάταξη των θεμάτων. Η τέχνη των ψηφιδωτών γνώρισε σημαντική ανάπτυξη αυτή την περίοδο. Χαρακτηριστικός είναι ο ψηφιδωτός διάκοσμος της Αγίας Σοφίας στη Κωνσταντινούπολη (χρονολογείται το 12ο αιώνα), της Μητρόπολης των Σερρών, του Οσίου Λουκά στη Λιβαδειά και της Μονής Δαφνιού.

Τέταρτη περίοδος (1204-1453 ή Παλαιολόγεια Περίοδος):

Μετά την άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους Φράγκους δημιουργήθηκαν περιφερειακά κέντρα (Θεσσαλονίκη, Άρτα, Μυστράς), τα οποία αναδείχθηκαν ταυτόχρονα και σε καλλιτεχνικά κέντρα. Έτσι αναπτύχθηκε μια πολύμορφη καλλιτεχνική δραστηριότητα.

Αρχιτεκτονική. Αυτή την περίοδο αναβιώνουν παλαιότεροι αρχιτεκτονικοί τύποι, όπως ο οκταγωνικός τύπος (Παντάνασσα του Μυστρά, Παρηγορήτισσα της Άρτας). Από το 13ο αιώνα απαντάται και ο σταυρεπίστεγος τύπος. Είναι μονόκλιτη ή τρίκλιτη βασιλική που σκεπάζεται κατά μήκος από μια καμάρα, την οποία λίγο πριν από το ιερό διακόπτει μια άλλη, εγκάρσια, πιο στενή και τοποθετημένη ψηλότερα. Έτσι οι στέγες από τις δύο καμάρες με τα σκέλη τους σχηματίζουν σταυρό διαφορετικού όμως ύψους. Η εξωτερική όψη των ναών έχει νέα στοιχεία. Οι τρούλοι λεπταίνουν και ψηλώνουν, ενώ η τοιχοδομία φέρει περίτεχνο διάκοσμο.

Ζωγραφική. Αποτελεί την κύρια μορφή τέχνης αυτής της περιόδου. Προτιμούνται οι μεγάλες μνημειακές συνθέσεις, οι πολυάνθρωπες, με την ήρεμη ρυθμική κίνηση των ομάδων και των χειρονομιών, και την ισορροπημένη παράθεση φωτεινών χρωμάτων. Η ζωγραφική έφτασε σε πληρότητα εκφράζοντας ένα νέο πνεύμα, πιο επαναστατικό, χάρη στον τονισμό των δραματικών στοιχείων, τις βίαιες κινήσεις και την ταραχή όλης της σύνθεσης. Τη νέα αυτή ανανεωτική έκφραση εκπροσωπούσαν οι Ευτύχιος και Μανουήλ Αστραπάς, καθώς και ο Μανουήλ Πανσέληνος, καλλιτέχνες από τη Θεσσαλονίκη, που εργάστηκαν στην Αχρίδα, σε άλλες σερβικές εκκλησίες και στο Άγιο Όρος.

Στην Κωνσταντινούπολη παρουσιάστηκε παράλληλα μια αντίθετη τάση, που στόχευε περισσότερο σε μια ιδεαλιστική απεικόνιση και λιγότερο σε μια ρεαλιστική απόδοση. Οι μορφές αποδίδονται ψηλές, λεπτές και ανάλαφρες -τους λείπουν το βάρος και ο όγκος-, είναι ωραίες και κινούνται με χάρη (Μονή της Χώρας - Καχριέ τζαμί). Το 14ο αιώνα η Μακεδονική Σχολή -που χαρακτηρίζεται από τη ρεαλιστική απεικόνιση- δίνει τη θέση της στην ιδεαλιστική τεχνοτροπία της Κωνσταντινούπολης. Την τάση αυτή θα συνεχίσει μετά την άλωση η Κρητική Σχολή.

Η τέχνη των ψηφιδωτών παρουσιάζει και αυτή πολυμορφία, γεγονός που οδηγεί στο

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

συμπέρασμα ότι υπήρχαν περισσότερα καλλιτεχνικά κέντρα μέσα και έξω από το Βυζάντιο. Το σημαντικότερο ήταν ο Μυστράς (Μητρόπολη, Άγιοι Θεόδωροι).

ΒΩΝΟΣ: Ανώτατος αξιωματούχος της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας την εποχή του Ηρακλείου. Στον Βώνο είχε απόλυτη εμπιστοσύνη ο αυτοκράτορας Ηράκλειος, οποίος, όταν εκστράτευσε εναντίον των Περσών, του εμπιστεύθηκε την επιτροπεία του ανήλικου διαδόχου και συμβασιλέα Κωνσταντίνου Γ΄. Όταν οι Άβαροι και οι σύμμαχοί τους Σλάβοι επιτέθηκαν και πολιόρκησαν την Βασιλεύουσα (626), ο Βώνος, σε συνεργασία με τον πατριάρχη Σέργιο, ήταν επικεφαλής της άμυνας της πόλης.

ΓΑΪΝΑΣ: Αρχηγός των μισθοφόρων Γότθων που εγκαταστάθηκαν στη Θράκη τις τελευταίες δεκαετίες του 4ου αιώνα. Ασκούσε μεγάλη επιρροή στο βυζαντινό κράτος την εποχή του αυτοκράτορα Αρκαδίου (395-408). Βοήθησε τον Θεοδόσιο Α΄ στις επιχειρήσεις που διεξήγαγε στην Ιταλία εναντίον του σφετεριστή Ευγένιου (394). Το επόμενο έτος εκστράτευσε εναντίον του βασιλιά των Βησιγότθων Αλάριχου στο Ιλλυρικόν. Ως διοικητής των στρατευμάτων της Ανατολής επέστρεψε στην Κωνσταντινούπολη έπειτα από διαταγή του Αρκαδίου. Έγινε διοικητής του πεζικού και του ιππικού και εδραίωσε τη θέση του στην πολιτική σκηνή του Βυζαντίου (399). Η εγκατάσταση στην Κωνσταντινούπολη Γότθων στρατιωτών μαζί με τις οικογένειές τους προκάλεσε την έντονη αντίδραση των κατοίκων της πρωτεύουσας, οι οποίοι ταλαιπωρούνταν από τις λεηλασίες και τις αυθαιρεσίες τους. Ο Γαϊνάς τότε προσπάθησε να τους απωθήσει προς τη Μικρά Ασία, οι κάτοικοι όμως της πρωτεύουσας τους εγκλώβισαν μέσα στα τείχη με αποτέλεσμα να σκοτωθούν πολλοί Γότθοι (400). Ο Γαϊνάς απωθήθηκε προς τον Δούναβη, τον έπιασαν όμως οι Ούννοι και τον εκτέλεσαν.

ΓΑΛΕΡΙΟΣ: Αυτοκράτορας του Ανατολικού Ρωμαϊκού Κράτους (305-311). Γεννήθηκε στη Σαρδική και αναδείχθηκε καίσαρας με την υποστήριξη του Διοκλητιανού (293-305) αναλαμβάνοντας τη διοίκηση της Χερσονήσου του Αίμου με έδρα το Σίρμιο. Υποκίνησε τους διωγμούς κατά των χριστιανών επί Διοκλητιανού και τήρησε αδιάλλακτη στάση απέναντί τους. Έπειτα όμως από βαριά ασθένεια, σε αναζήτηση θείας συνδρομής για την ίασή του στράφηκε προς τον Χριστό. Το 311 εξέδωσε μαζί με τον Κωνσταντίνο και τον Λικίνιο διάταγμα με το οποίο αναστέλλονταν οι διώξεις των χριστιανών και τους επέτρεπαν την άσκηση της λατρείας τους με τον όρο να μη διαταράσσεται η δημόσια τάξη. Στη Θεσσαλονίκη σώζεται θριαμβευτική αψίδα που κατασκεύασε ο ίδιος σε ανάμνηση της νίκης του εναντίον των Περσών (297).

ΓΑΛΗΝΟΣ Ο ΕΝΔΟΞΟΣ Ή ΚΛΑΥΔΙΟΣ: Διάσημος Έλληνας γιατρός του 2ου αιώνα μ.Χ. Γεννήθηκε στην Πέργαμο (128) και ασπάστηκε το χριστιανισμό. Έδωσε σημαντική ώθηση στην ιατρική, και κυρίως στην ανατομία. Σπούδασε ιατρική στο Ασκληπιείο της Περγάμου και συνέχισε την εκπαίδευσή του στη Σμύρνη, την Κόρινθο και την Αλεξάνδρεια, το κατεξοχήν κέντρο ανατομικών σπουδών. Στη συνέχεια εγκαταστάθηκε στη Ρώμη, όπου πρόσφερε υψηλού επιπέδου υπηρεσίες ως γιατρός σε ασθενείς όλης της Αυτοκρατορίας, ακόμη και διά αλληλογραφίας. Υπήρξε ο προσωπικός γιατρός του Ρωμαίου αυτοκράτορα Μάρκου Αυρήλιου και των επόμενων αυτοκρατόρων. Τέλος, επέστρεψε στην Πέργαμο όπου έμεινε ως το τέλος της ζωής του (200). Λόγω της μεγάλης του επιτυχίας ως γιατρού, έγινε υπερβολικά εγωιστής και ασκούσε αυστηρή κριτική σε όποιον δεν συμφωνούσε με τις απόψεις του. Από τους γιατρούς πριν από αυτόν αναγνώριζε μόνο τον Ιπποκράτη. Παρά τα ελαττώματά του η προσφορά του στους μετέπειτα γιατρούς υπήρξε σημαντική. Συνέγραψε ιατρικές μελέτες αλλά και φιλοσοφικά έργα. Στην ιατρική του έρευνα έδωσε ιδιαίτερη βαρύτητα στο σκοπό της ύπαρξης και της λειτουργίας των οργάνων και θεωρούσε έργο του γιατρού να επεμβαίνει για να αποκαθιστά τη διαταραγμένη λειτουργία τους. Πίστευε ότι κατά την άσκηση του έργου του ο γιατρός πρέπει να καθοδηγείται από τις αρχές της ηθικής, για να υποφέρει όσο το δυνατόν λιγότερο ο ασθενής. Με τις μελέτες του προήγαγε την ανατομία, τη φυσιολογία, την παθολογία τη χειρουργική και τη φαρμακολογία. Οι γνώσεις του για την κυκλοφορία του αίματος, την κληρονομικότητα και τη μεταδοτικότητα κάποιων νόσων, για την αναπνοή και τις παθήσεις του πνεύμονα, καθώς και για τη θεραπεία της πνευμονικής φυματίωσης επιβεβαιώνονται σήμερα.

ΓΕΠΙΔΕΣ: Γερμανικό φύλο, τμήμα των Γότθων, που τον 1ο αιώνα μ.Χ. κατοικούσε στις νότιες ακτές της Βαλτικής. Το 2ο αιώνα αυτονομήθηκαν και τον 3ο μετακινήθηκαν νοτιότερα προς τη Δακία. Αργότερα έγιναν υποτελείς στους Ούννους και συμμετείχαν στην εκστρατεία

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

του Αττίλα στη Γαλατία. Μετά τη διάλυση του ουννικού κράτους κυριάρχησαν στο μεγαλύτερο μέρος της βόρειας Βαλκανικής δημιουργώντας προβλήματα στη Βυζαντινή Αυτοκρατορία. Η εμφάνιση των Λογγοβάρδων έδωσε τη λύση που επιζητούσε το Βυζάντιο. Οι Γέπιδες νικήθηκαν, διαλύθηκε το κράτος τους και αφομοιώθηκαν από τους Αβάρους.
ΓΕΩΡΓΙΑ: Οι σχέσεις της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας με τους κατοίκους της Γεωργίας αναπτύχθηκαν από τον 4ο αιώνα, όταν οι Γεωργιανοί έγιναν χριστιανοί. Αν και υποτάχθηκαν στους Πέρσες το 499, οι χριστιανοί Γεωργιανοί θεωρούσαν τον αυτοκράτορα προστάτη τους - αυτό φάνηκε όταν ο Ιουστινιανός τους χρησιμοποίησε εναντίον του Χοσρόη Α΄ (6ος αιώνας). Ο αυτοκράτορας Μαυρίκιος μεσολάβησε στον Χοσρόη Β΄ ως προστάτης των χριστιανών της Γεωργίας για χάρη τους. Έτσι, η χώρα τήρησε ουδέτερη στάση ανάμεσα στην Περσία και το Βυζάντιο. Οι Γεωργιανοί προσέγγισαν ακόμη περισσότερο τους Βυζαντινούς, όταν ήρθαν σε ρήξη με την Αρμενική Εκκλησία (7ο αιώνας) Την εποχή του Ηρακλείου ο βασιλιάς της Γεωργίας Στέφανος Α΄ βρέθηκε στο πλευρό των Περσών, αλλά σκοτώθηκε στη διάρκεια της νικηφόρας εκστρατείας του Ηρακλείου. Γεωργιανοί συμμετείχαν στο στρατό του Θωμά Σλάβου, όταν στασίασε εναντίον του αυτοκράτορα Μιχαήλ Β΄ (9ος αιώνας). Ένα μέρος της Γεωργίας προσαρτήθηκε στην αυτοκρατορία, την εποχή των κατακτήσεων του Βασιλείου Β΄ Βουλγαροκτόνου στη Μικρά Ασία, και μόνο στα μέσα του 11ου αιώνα η Γεωργία περιήλθε στον έλεγχο του Βυζαντίου. Το 1386 η Τιφλίδα, πρωτεύουσα της Γεωργίας, κατακτήθηκε από τους Μογγόλους.
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΚΡΟΠΟΛΙΤΗΣ: Ιστορικός, συγγραφέας και θεολόγος. Γεννήθηκε στην Κωνσταντινούπολη το 1217. Νέος εισήλθε στους αυλικούς κύκλους της Νίκαιας. Υπήρξε μαθητής του Νικηφόρου Βλεμμύδου, συμμαθητής και αργότερα δάσκαλος του Θεοδώρου Β΄ Λάσκαρη. Αναδείχθηκε ικανός κρατικός υπάλληλος, διπλωμάτης και πολιτικός. Συμμετείχε στη Σύνοδο της Λυών το 1274, όπου αποφασίστηκε η ένωση των εκκλησιών. Εκτός από τα ποιήματα, τα ρητορικά και θεολογικά έργα έγραψε και τη «Χρονική Συγγραφή», που αποτελεί την ιστορία της Αυτοκρατορίας της Τραπεζούντας.
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΜΙΣΤΟΣ Ή ΠΛΗΘΩΝ: Φιλόσοφος και ανθρωπιστής (1360-1452). Δίδαξε στην αυλή των δεσποτών της Πελοποννήσου στο Μυστρά. Έλαβε μέρος στη Σύνοδο της Φεράρας-Φλωρεντίας (1438/ 1439) και κατά την εκεί παραμονή του ενέπνευσε τον Cosimo Medici, με αποτέλεσμα ο τελευταίος να ιδρύσει τη λεγόμενη Πλατωνική Ακαδημία. Αφού επέστρεψε στην Πελοπόννησο οραματίστηκε την αναβίωση της αρχαίας ελληνικής θρησκείας και τη δημιουργία ιδανικής πολιτείας κατά το πλατωνικό πρότυπο.
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΑΝΙΑΚΗΣ: Βυζαντινός στρατιωτικός και στρατηγός του θέματος της Λογγομβαρδίας την εποχή της βασιλείας του αυτοκράτορα Λέοντα Δ΄ Παφλαγώνα (1034-1041). Εκμεταλλευόμενος τις έριδες των Αράβων αρχηγών της Σικελίας, κατόρθωσε το 1038 να ανακαταλάβει τη Σικελία. Οι επιτυχίες του τον κατέστησαν ύποπτο στην κυβέρνηση της Κωνσταντινούπολης, που έσπευσε να τον ανακαλέσει. Την αντικατάσταση του Μανιάκη εκμεταλλεύτηκαν οι Άραβες, οι οποίοι ανακατέλαβαν τη Σικελία (1041).
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΧΥΜΕΡΗΣ: Γεννήθηκε στη Νίκαια το 1242. Το 1261 μετέβη στην Κωνσταντινούπολη. Χάρη στην εξαίρετη κλασική του μόρφωση ανήλθε σύντομα σε υψηλά πολιτικά και εκκλησιαστικά αξιώματα. Ανήκε σε εκείνους που αντιτάχθηκαν στην ένωση των εκκλησιών. Ασχολήθηκε με τη ρητορική και τη φιλοσοφία αλλά και με την ιστορία. Το πιο σημαντικό ιστορικό έργο του είναι οι «Συγγραφικαί Ιστορίαι», που αποτελεί τη σπουδαιότερη και λεπτομερέστερη πηγή του 13ου αιώνα.
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΙΣΙΔΗΣ: Ιαμβογράφος και συγγραφέας. Καταγόταν από την Πισιδία και κατά τους χρόνους της βασιλείας του αυτοκράτορα Ηρακλείου (610-641) διετέλεσε διάκονος και χαρτοφύλακας της Αγίας Σοφίας. Ανέπτυξε ποικίλη συγγραφική δραστηριότητα και θεωρείται ο σπουδαιότερος Βυζαντινός ιαμβογράφος. Ορισμένα από τα ποιήματά του παρουσιάζουν και ιστορικό ενδιαφέρον («Ηρακλειάς» κ.ά.).
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΦΡΑΝΤΖΗΣ: Ο σημαντικότερος ιστορικός του Βυζαντίου του 14ου και του 15ου αιώνα. Γεννήθηκε το 1401 στην Κωνσταντινούπολη. Το 1424 έλαβε μέρος στις διπλωματικές αποστολές προς το σουλτάνο Μουράτ Β΄. Το 1431 διορίστηκε έπαρχος Πατρών, το 1443 έπαρχος Σηλυβρίας και το 1447 έπαρχος Σπάρτης. Το 1451 ανήλθε στο αξίωμα του μεγάλου λογοθέτη. Ανέλαβε πολυάριθμες διπλωματικές αποστολές. Μετά την άλωση της Κωνσταντινούπολης μετέβη στην Πελοπόννησο στην υπηρεσία του Θωμά Παλαιολόγου και,

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

όταν και η Πελοπόννησος έπεσε στα χέρια των Τούρκων, κατέφυγε στην Κέρκυρα, όπου πέθανε το 1478. Έργο του: το «Χρονικόν» όπου περιγράφει τα γεγονότα της περιόδου 1413-1477.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΧΟΛΑΡΙΟΣ: Λόγιος και κληρικός (1405-1468), πρώτος πατριάρχης της Κωνσταντινούπολης μετά την άλωση (1454-1456), γνωστός με το όνομα Γεννάδιος. Είχε λάβει μέρος στη Σύνοδο της Φλωρεντίας (1439) και αντιτάχθηκε στην ένωση των εκκλησιών. Έγραψε απολογητικά έργα και επιστολές.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ο ΝΑΖΙΑΝΖΗΝΟΣ: Γεννήθηκε το 330 κοντά στη Ναζιανζό της Καππαδοκίας. Σπούδασε στην Καισαρεία, την Αλεξάνδρεια και την Αθήνα. Μόνασε για κάποιο χρονικό διάστημα στον Πόντο. Το 379 ήρθε στην Κωνσταντινούπολη, όπου με τους περίφημους λόγους του υπεράσπισε την ορθοδοξία εναντίον των αρειανών. Από το 379 και για δύο χρόνια διετέλεσε πατριάρχης στην Κωνσταντινούπολη. Πέθανε στην πατρίδα του το 390. Σώζονται λόγοι του (δογματικοί, επίκαιροι, εορταστικοί κ.ά.), επιστολές, ποιήματα και επιγράμματα.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΛΑΜΑΣ: Ο σημαντικότερος θεολόγος του 14ου αιώνα. Ο τόπος της καταγωγής του δεν μας είναι γνωστός. Γεννήθηκε το 1296. Πήγε στο Άγιο όρος και γνώρισε τη μυστική θεολογία των ησυχαστών. Με τα θεολογικά του συγγράμματα έθεσε τις βάσεις του ησυχασμού και έγινε ο κύριος απολογητής του. Το 1349, με την υποστήριξη του αυτοκράτορα Ιωάννη ΣΤ΄ Καντακουζηνού, έγινε μητροπολίτης Θεσσαλονίκης. Ο λαός όμως της πόλης αντέδρασε στην εκλογή του και δεν επέτρεψε στον Παλαμά να εγκατασταθεί στη Θεσσαλονίκη παρά μόνο αφού πέρασαν αρκετά χρόνια. Ο Παλαμάς τιμήθηκε από τους οπαδούς του και αργότερα ανακηρύχθηκε άγιος.

ΔΕΚΙΟΣ: Ρωμαίος αυτοκράτορας (249-251). Γεννήθηκε στη Παννονία και ήταν ο πρώτος αυτοκράτορας από την Ιλλυρία. Ανακηρύχθηκε αυτοκράτορας από τα στρατεύματα έπειτα από μια επιτυχημένη αποστολή στο Δούναβη, και αφού εξόντωσε τον αντίπαλο, τον αυτοκράτορα Φίλιππο. Ακολούθησε δημοκρατική πολιτική γιατί ήθελε να εξυγιάνει τη δημόσια ζωή της αυτοκρατορίας και υποστήριξε τη ρωμαϊκή θρησκεία εξαπολύοντας τον πρώτο μεγάλο διωγμό (250-251) εναντίον των χριστιανών, διότι τους θεωρούσε υπεύθυνους για τη διαφθορά και εχθρούς της πολιτείας. Ο Δέκιος εξέδωσε γενικό νόμο με τον οποίο αξίωνε από τους υπηκόους της αυτοκρατορίας την εκδήλωση έμπρακτου σεβασμού στην επίσημη θρησκεία και απειλούσε με βαρύτατες ποινές όσους δεν συμμορφώνονταν. Πολλοί επίσκοποι μαρτύρησαν (Φαβιανός, Βαβύλας, Αλέξανδρος) και πολλοί χριστιανοί στην περιοχή της Αλεξάνδρειας σφαγιάστηκαν. Ο Ωριγένης υποβλήθηκε σε φρικτά βασανιστήρια. Παρ' όλα αυτά, οι χριστιανοί αντιστάθηκαν. Η εμφάνιση των Γότθων στο Δούναβη έβαλε τέλος στο διωγμό αυτό. Ο Δέκιος σκοτώθηκε σε μάχη εναντίον των Γότθων στη Δοβρουτσά (251).

ΔΕΞΙΠΠΟΣ ΕΡΕΝΝΙΟΣ: Αθηναίος ιστορικός του 3ου αιώνα. Είχε διατελέσει βασιλιάς στους θεσμοθέτες, ιερέας, άρχοντας επώνυμος και αγωνοθέτης στα μεγάλα Παναθήναια. Απέκρουσε με τη βοήθεια του ρωμαϊκού στόλου τις επιδρομές των Ερούλων εναντίον των Αθηνών (267). Του αποδίδονται τα έργα: «Τα μετ' Αλέξανδρον», «Χρονικά», «Σκυθικά», αποσπάσματα των οποίων σώθηκαν στο έργο του αυτοκράτορα Κωνσταντίνου του Πορφυρογέννητου. Για τη χρονολόγηση των γεγονότων χρησιμοποίησε για τους προελληνικούς χρόνους τους καταλόγους των Αιγυπτίων βασιλέων και στην ιστορική αφήγηση τις Ολυμπιάδες και τους καταλόγους των αρχόντων. Η εξιστόρηση έφτανε μέχρι το 269/270.

ΔΕΡΒΙΣΗΣ: Από την περσική λέξη dervis η οποία σημαίνει ολιγαρκής, φτωχός και κατ' επέκταση μουσουλμάνος μοναχός που ανήκει στα διάφορα μοναχικά τάγματα, άλλοτε πλανόδιος και άλλοτε μόνιμα εγκατεστημένος στους τεκέδες, στα κοινόβια μοναστήρια. Τα μοναχικά τάγματα των δερβίσηδων ιδρύθηκαν αρχικά ως μυστικές οργανώσεις οι οποίες προήλθαν από τον ισλαμικό μυστικισμό που ονομάζεται σουφισμός, και όχι από το Κοράνιο, με τις διατάξεις του οποίου πολλές φορές βρίσκονται σε αντίθεση. Τις απώτερες πηγές του το κίνημα αυτό τις έχει στο χριστιανικό ασκητισμό, στην αρχαιοελληνική φιλοσοφία και στις θρησκείες των Ινδών, της Περσίας και των Ιουδαίων.

Οι δερβίσηδες φορούν μακρύ μανδύα, τον χιρκά, λευκό ή κυανό, και πρεσβεύουν τη φτώχεια σύμφωνα με το ρητό του Κορανίου «στη φτώχεια βρίσκεται η σωτηρία». Προσεύχονται συχνά, μέρα και νύχτα.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Τα πρώτα μοναχικά τάγματα των Μελαμήδων και των Καλενδέρηδων εμφανίστηκαν στο Χορασάν του Τουρκεστάν τον 8ο αιώνα. Συνολικά καταγράφονται 150 τάγματα δερβίσηδων. Το πιο σπουδαίο από αυτά είναι το τάγμα των Μπεκτασήδων που προέρχεται από την αίρεση των Αλεβήδων. Έχουν ως σύμβολο το «δώσε το κεφάλι σου αλλά όχι και το μυστικό σου» και είναι διασπαρμένοι σε ολόκληρο τον μουσουλμανικό κόσμο. Παλαιότερα γίνονταν δεκτοί στο τάγμα και μη μουσουλμάνοι, όπως ο Αντώνιος Βαρσάμης, ο οποίος το 1850 αναδείχθηκε πατέρας του τεκέ της Προύσας. Μπεκτασής ήταν και ο Αλή Πασάς των Ιωαννίνων. Άλλα σημαντικά τάγματα είναι των Χαλβετήδων (αναχωρητές) και των Ρουφαήδων (ωρυόμενοι).
Ο Μεβλάνα Τζελαλεντίν αλ Ρούμι ίδρυσε το 1207 το τάγμα των Μεβλεβήδων. Ο μεγαλύτερος τεκές του τάγματος βρισκόταν στο Ικόνιο και ο αρχηγός τους, ο τζελέμπ, είχε το προνόμιο να περιζώνει κάθε νέο σουλτάνο με το ξίφος σε τελετή που γινόταν στο τέμενος του Εγιούμπ αλ Ενσαρή στην Κωνσταντινούπολη.
ΔΕΣΠΟΤΑΤΟ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ: Ο Μιχαήλ Α΄ (Άγγελος) Δούκας Κομνηνός, νόθος εξάδελφος των Αγγέλων, παλαιότερα θεωρούνταν ιδρυτής του Δεσποτάτου της Ηπείρου (1204) του οποίου διετέλεσε και ηγεμόνας μέχρι το θάνατό του, το 1215. Σήμερα η έρευνα έχει καταλήξει στο συμπέρασμα ότι ο Μιχαήλ ήταν ένας τοπικός ηγεμόνας που εμφανίστηκε στους Βενετούς, -στους οποίους είχαν επιδικαστεί η Ήπειρος και τα Ιόνια Νησιά, μετά την κατάληψη της Κωνσταντινούπολης από τους σταυροφόρους -, ως εκπρόσωπός τους στην Ήπειρο. Κατόρθωσε να επεκτείνει την επικράτειά του από τη Ναύπακτο μέχρι το Δυρράχιο, ενώ συγχρόνως κατείχε ένα μεγάλο τμήμα της Θεσσαλίας. Η Άρτα ήταν η πρωτεύουσά του, αλλά κατέστησε την πόλη των Ιωαννίνων ένα δεύτερο διοικητικό και αμυντικό κέντρο της Ηπείρου. Τον Μιχαήλ διαδέχτηκε ο ετεροθαλής αδερφός του Θεόδωρος Κομνηνός Δούκας, ο σπουδαιότερος ηγεμόνας της Ηπείρου (1215-1230), τον οποίο παλαιότερα οι ιστορικοί αναγνώριζαν ως δεσπότη. Επέκτεινε το κράτος του σε βάρος της Λατινικής Αυτοκρατορίας της Θεσσαλονίκης και των Βουλγάρων. Συνέλαβε σε ενέδρα το 1217 το νεοδιορισμένο Λατίνο αυτοκράτορα της Κωνσταντινούπολης Πέτρο του Κουρτεναί. Διακήρυξε την ανεξαρτησία του από τον αυτοκράτορα της Νίκαιας και το 1224 κατέλαβε τη Θεσσαλονίκη. Το 1227 στέφθηκε αυτοκράτορας των Ρωμαίων από τον επίσκοπο της αυτοκέφαλης αρχιεπισκοπής Οχρίδας. Το 1230 όμως έκανε το μοιραίο λάθος: Ενώ κατευθυνόταν προς την Κωνσταντινούπολη αποφάσισε να εισβάλει στη Βουλγαρία. Ηττήθηκε όμως στη μάχη της Κλοκότνιτσας το 1230 από τον τσάρο Ιωάννη Ασέν και λίγο αργότερα τυφλώθηκε. Τον διαδέχτηκε στην Ήπειρο ο ανιψιός του Μιχαήλ Β΄ (1230-1265). Μετά την ήττα και τη σύλληψη του θείου του Θεόδωρου στην Κλοκότνιτσα (1230) από το Βούλγαρο τσάρο Ιωάννη Ασέν, ο Μιχαήλ επέστρεψε στην Άρτα μαζί με τη σύζυγό του Θεοδώρα (η αγία Θεοδώρα της Άρτας) και κατέλαβε την εξουσία. Για τους σύγχρονους ιστορικούς αυτός περισσότερο από οποιονδήποτε άλλο έχει το δικαίωμα να ονομάζεται ιδρυτής του Δεσποτάτου της Ηπείρου. Επέκτεινε το κράτος του σε ολόκληρη τη Θεσσαλία και την ανατολική Ελλάδα μέχρι τον Παρνασσό. Το 1251 όμως ο Μιχαήλ Β΄ αναγκάστηκε να συνθηκολογήσει με τον αυτοκράτορα της Νίκαιας Ιωάννη Βατατζή και να αποδεχτεί την πρωτοκαθεδρία του, ενώ τιμήθηκε από τον αυτοκράτορα με τον τίτλο του δεσπότη. Παρ' όλα αυτά προσπάθησε και πάλι να επιτεθεί εναντίον της Νίκαιας, αλλά ηττήθηκε από τα στρατεύματα του νέου αυτοκράτορα της Νίκαιας Μιχαήλ Η΄ στη μάχη της Πελαγονίας (1259). Τελικά αναγκάστηκε να αποδεχτεί τους όρους του Μιχαήλ Η΄. Ο γιος του Νικηφόρος παντρεύτηκε την ανιψιά του αυτοκράτορα Άννα Παλαιολογίνα (1265). Ο αυτοκράτορας συγχρόνως επιβεβαίωσε το δικαίωμα και του γαμπρού στον τίτλο του δεσπότη. Ο Μιχαήλ παρέδωσε την εξουσία στο γιο του και στη συνέχεια αποσύρθηκε. Πέθανε έπειτα από δύο χρόνια (1267).
Ο Νικηφόρος προσπάθησε, ανεπιτυχώς, μέχρι το θάνατό του το 1296, να λύσει με διπλωματικές κυρίως ενέργειες τα προβλήματα που απασχολούσαν το κράτος του. Μετά το θάνατό του τον διαδέχτηκε ο ανήλικος γιος του Θωμάς τον οποίο επιτρόπευε η μητέρα του Άννα. Η αποκατάσταση των καλών σχέσεων του δεσποτάτου με την Κωνσταντινούπολη τον έφερε σε ρήξη με τους Ανδεγαυούς της Δύσης. Λίγο αργότερα ο Θωμάς δολοφονήθηκε από τον ανιψιό του, Ιταλό κόμη της Κεφαλλονιάς Νικόλαο Ορσίνι, ο οποίος πήρε και το θρόνο (1318). Στη συνέχεια την εξουσία του δεσποτάτου ανέλαβαν Λατίνοι, Σέρβοι και Αλβανοί. Το 1358 ο θάνατος του δεσπότη Νικηφόρου Β΄, γιου του Νικόλαου Ορσίνι -ο οποίος μετά το θάνατο του Στέφανου Δουσάν είχε καταλάβει και πάλι το δεσποτάτο, από όπου είχε εκδιωχθεί

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NetWork ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

το 1349-σήμανε το οριστικό τέλος του. Τότε και πάλι οι Σέρβοι επέβαλαν την επικυριαρχία τους και κυβέρνησαν ό,τι είχε απομείνει από το δεσποτάτο με Αλβανούς φύλαρχους μέχρι το 1416. Τότε η περιοχή πέρασε στα χέρια της οικογένειας Τόκκο που εκείνη την εποχή εξουσίαζε τη Λευκάδα. Τελικά η Άρτα, η άλλοτε πρωτεύουσα του δεσποτάτου, καταλήφθηκε από τους Τούρκους στις 24 Μαρτίου του 1449.

ΔΕΣΠΟΤΑΤΟ ΤΟΥ ΜΟΡΕΩΣ Ή ΤΗΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ: Μπροστά από τον Ταΰγετο, σε μικρή απόσταση από τη Σπάρτη, βρίσκεται ο λόφος του Μυστρά. Πάνω σε αυτόν το 1249 ο Φράγκος ηγεμόνας του πριγκιπάτου της Αχαΐας Γουλιέλμος Β΄ Βιλλεαρδουίνος έχτισε ένα κάστρο για να ελέγχει την περιοχή.

Το κάστρο αυτό δεν έμεινε για πολύ καιρό στα χέρια των Φράγκων, αλλά το 1259, μετά τη μάχη της Πελαγονίας και την ήττα του Γουλιέλμου, πέρασε στα χέρια των Βυζαντινών μαζί με τα κάστρα της Μονεμβασιάς και της Μεγάλης Μαΐνης, σε αντάλλαγμα για την απελευθέρωσή του (1262). Η σημασία του κάστρου του Μυστρά μεγάλωνε συνεχώς και το 1308 οι στρατηγοί που το διοικούσαν, ο καθένας για ένα χρόνο, αντικαταστάθηκαν από μόνιμους διοικητές, με πρώτο τον Καντακουζηνό (1308-1316), που τον διαδέχτηκε ο Ανδρόνικος Παλαιολόγος Ασάν (1316-1321). Από τις εσωτερικές διαμάχες και τις επιδρομές των εχθρών η περιοχή περιήλθε σε δύσκολη κατάσταση, την οποία αναγκάστηκε να αντιμετωπίσει ο αυτοκράτορας Ιωάννης ΣΤ΄ Καντακουζηνός, στέλνοντας το γιο του Μανουήλ. Έτσι ιδρύθηκε το Δεσποτάτο του Μορέως, που διοικήθηκε από τους Καντακουζηνούς (1348-1384), τους οποίους διαδέχτηκαν οι Παλαιολόγοι (1383-1460).

Στην εποχή τους επεκτάθηκε η επιρροή του δεσποτάτου σε όλη σχεδόν την Πελοπόννησο. Και πάλι όμως οι διαμάχες μεταξύ των Παλαιολόγων, οι συνεχείς αγώνες με τους Βενετούς και τους Φράγκους, καθώς και ο τουρκικός κίνδυνος είχαν ως αποτέλεσμα την εξασθένηση του δεσποτάτου. Η εμφύλια διαμάχη ανάμεσα στους αδερφούς Κωνσταντίνο, Θωμά και Δημήτριο Παλαιολόγο προκάλεσε την επέμβαση των Τούρκων, στους οποίους τελικά ο Δημήτριος παρέδωσε το Μυστρά στις 30 Μαΐου του 1460 και ο ίδιος κατέφυγε στην Αυλή του σουλτάνου.

ΔΙΑΙΟΣ: Στρατηγός της Αχαϊκής Συμπολιτείας (150 π.Χ.) που καταγόταν από τη Μεγαλόπολη της Αρκαδίας. Ήταν επί 17 χρόνια όμηρος στη Ρώμη πριν εκλεγεί στρατηγός. Υποκίνησε τη σύγκρουση της Συμπολίτείας με τη Σπάρτη θέλοντας να παραπλανήσει τη Συμπολιτεία, όταν αποκαλύφθηκε η συμμετοχή του στην αθώωση του Σπαρτιάτη στρατηγού Μεναλκίδα που υπέπεσε σε βαρύτατο αδίκημα. Μετά τη λέξη της θητείας του ανέλαβε στρατηγός ο Κριτόλαος, ο οποίος ήρθε σε ανοιχτή αντιπαράθεση με τους Ρωμαίους και αντικαταστάθηκε πάλι από τον Δίαιο. Οργάνωσε στρατό για να ανακόψει την προέλαση των Ρωμαίων στην Πελοπόννησο. Η τελική σύγκρουση του στρατού της Αχαϊκής Συμπολιτείας και του ρωμαϊκού στρατού έγινε στη Λευκόπετρα της Κορίνθου (146 π.Χ.). Ο Δίαιος τράπηκε σε φυγή, κατέφυγε στη Μεγαλόπολη, όπου και αυτοκτόνησε, ενώ οι Ρωμαίοι με το στρατηγό Μόμμιο κατέστρεψαν την Κόρινθο και υποδούλωσαν οριστικά την Ελλάδα.

ΔΙΟΔΩΡΟΣ Ο ΣΙΚΕΛΙΩΤΗΣ: Έλληνας ιστορικός του 1ου αιώνα π.Χ. Καταγόταν από τη Σικελία. Ταξίδεψε στην Ευρώπη και την Ασία για να γνωρίσει πολλούς τόπους αψηφώντας κινδύνους και ταλαιπωρίες. Έμεινε για ένα διάστημα στην Αίγυπτο (60-56 Π.Χ.). και στη Ρώμη. Το ιστορικό του έργο με τον τίτλο «Βιβλιοθήκη Ιστορική» αποτελούνταν από σαράντα βιβλία. Τα πρώτα έξι έχουν μυθολογικό περιεχόμενο, τα επόμενα έντεκα εξιστορούν γεγονότα από τον Τρωικό Πόλεμο μέχρι το θάνατο του Μεγάλου Αλεξάνδρου και τα υπόλοιπα είκοσι τρία αναφέρουν τα γεγονότα μέχρι την κατάληψη της Βρετανίας από τον Ιούλιο Καίσαρα (54 π.Χ.). Από το έργο του σώθηκαν είκοσι πέντε βιβλία και ορισμένα αποσπάσματα από τα υπόλοιπα. Μέρος του έργου του διέσωσαν ο πατριάρχης Φώτιος και άλλοι εκκλησιαστικοί συγγραφείς. Στο έργο του συγκέντρωσε το περιεχόμενο πολλών άλλων ιστορικών συγγραμμάτων της προηγούμενης εποχής, με σκοπό να αντικαταστήσει τα ιστορικά συγγράμματα που γράφτηκαν πριν από αυτόν. Ήταν δηλαδή ένα είδος παγκόσμιας ιστορίας της εποχής. Κατέγραψε τα γεγονότα με χρονολογική σειρά με βάση τις Ολυμπιάδες, τους καταλόγους των Αθηναίων αρχόντων και των Ρωμαίων υπάτων. Η χρονολόγηση ξεκινά από την άλωση της Τροίας, την οποία τοποθετεί το 1184 π.Χ., και φτάνει ως το 54 π.Χ. Το έργο του χαρακτηρίζεται από σαφήνεια. Η προσφορά του Διόδωρου του Σικελιώτη ήταν μεγάλη, γιατί με το έργο του διέσωσε πάρα πολλές ιστορικές πληροφορίες.

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NETWORK ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

ΔΙΟΚΛΗΤΙΑΝΟΣ: Ρωμαίος αυτοκράτορας (284-305) που ανήκε στη δυναστεία των Ιλλυριών αυτοκρατόρων. Καταγόταν από τη Δαλματία και ανήλθε σε υψηλά αξιώματα, χάρη στις διοικητικές και οργανωτικές του ικανότητες. Μετά την άνοδό του στο θρόνο προέβη σε ριζικές αλλαγές στη διοίκηση, στο στρατό και στον οικονομικό τομέα. Το πολίτευμα εξακολουθούσε να είναι η απόλυτη μοναρχία, αλλά για να διατηρηθεί έπρεπε ο αυτοκράτορας να αποκτήσει αίγλη. Γι' αυτό ο Διοκλητιανός εισήγαγε στο παλάτι στοιχεία του ανατολικού πρωτοκόλλου (προσκύνηση, μεγαλόπρεπη αυλή).
Θέλοντας να αντιμετωπίσει τις συχνές επαναστάσεις στο εσωτερικό της αυτοκρατορίας και τις επιδρομές των βαρβάρων στο σύνορα, υιοθέτησε ένα νέο διοικητικό σύστημα, την Τετραρχία, που ήταν περισσότερο αποτελεσματικό όσον αφορά στην προστασία της αυτοκρατορίας. Διαίρεσε την αυτοκρατορία σε τέσσερα τμήματα τα οποία κυβερνούσαν τέσσερις άρχοντες. Από αυτούς οι δύο είχαν τον τίτλο του Αυγούστου και οι δύο τον τίτλο του καίσαρα. Προσέλαβε ως συνάρχοντα (αύγουστο) τον Μαξιμιανό, που ανέλαβε τη διοίκηση της Δύσης, ενώ ο ίδιος κράτησε την Ανατολή. Διόρισαν ως καίσαρες τον Κωνστάντιο τον Χλωρό για τη διοίκηση της Γαλατίας, της Ισπανίας και της Βρετανίας, και τον Γαλέριο για τη διοίκηση της Βαλκανικής. Αλλαγές επέφερε και στη διοίκηση των επαρχιών καθώς και στο στρατό. Επί Διοκλητιανού εξαπολύθηκε ο μεγαλύτερος διωγμός κατά των χριστιανών (303-305). Το 305 παραιτήθηκε αυτοβούλως και τον διαδέχτηκε ο Γαλέριος. Έπεισε και τον Μαξιμιανό στη Δύση να κάνει το ίδιο. Αποσύρθηκε στο ανάκτορό του στα Σάλωνα (σημ. Σπαλάτο) της Δαλματίας όπου και πέθανε το 313.
ΔΟΝΑΤΙΣΜΟΣ: Αίρεση με κύριο εκφραστή της τον επίσκοπο της Βόρειας Αφρικής Δονάτο. Οι δονατιστές, οι οποίοι ήταν σχισματικοί, θεωρούσαν ότι είναι οι μόνοι πραγματικοί κληρονόμοι της γνήσιας αποστολικής πίστης, ενώ αποκαλούσαν τους αντιπάλους τους μη καθαρούς χριστιανούς. Δεν αναγνώριζαν τα μυστήρια των ορθοδόξων, αλλά ούτε και το δικαίωμα του κράτους να επεμβαίνει στα θρησκευτικά ζητήματα. Ζητούσαν από τους οπαδούς τους την απόλυτη προσήλωση στη θρησκεία, αδιαφορώντας για κάθε δίωξη και μαρτύριο. Υπέστησαν διωγμούς από τον Μεγάλο Κωνσταντίνο και από τον Ονώριο. Τα τελευταία υπολείμματα της αίρεσης εξαλείφθηκαν από τους Άραβες στη βόρεια Αφρική.
ΔΟΥΚΑΣ: Βυζαντινός ιστορικός και συγγραφέας (1400-1470). Δεν είναι γνωστό το βαφτιστικό του όνομα. Έγραψε «Παγκόσμια Ιστορία» σε 45 κεφάλαια, στην οποία περιγράφει εκτεταμένα την άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους Οθωμανούς Τούρκους (1453). Ηταν φιλενωτικός όχι από θρησκευτική πεποίθηση, αλλά διότι εκτιμούσε πως μόνο έτσι μπορούσε να σωθεί το Βυζάντιο.
ΕΒΡΑΙΟΙ ΚΑΙ ΒΥΖΑΝΤΙΟ: Ο Ιουλιανός χορήγησε σημαντικά προνόμια στους Εβραίους της αυτοκρατορίας, αλλά τον 5ο αιώνα ο Θεοδόσιος Β΄ έλαβε σκληρά μέτρα εναντίον τους - έφτασε μέχρι τον αποκλεισμό τους από τις δημόσιες λειτουργίες. Παρ' όλα αυτά όμως στο Βυζάντιο γενικά υπήρχε κάποια ανεκτικότητα απέναντι στους Εβραίους, με αποτέλεσμα να δημιουργηθούν πολυάριθμες κοινότητες σε ολόκληρη τη λεκάνη της ανατολικής Μεσογείου. Το 10ο αιώνα ζούσαν πάρα πολλοί Εβραίοι σε πόλεις με ανεπτυγμένη βιομηχανία υφασμάτων, και ιδιαίτερα βαφής του μεταξιού - σε αρκετές περιπτώσεις μάλιστα είχαν το μονοπώλιο σε αυτό τον τομέα. Η παραδοσιακά δύσπιστη στάση της εκκλησίας απέναντι στους Εβραίους φαίνεται ότι στο βυζαντινό κράτος ήταν κυρίως θεωρητική.
Είναι γνωστό ότι σπάνια δημοσιεύθηκαν διατάγματα με τα οποία διατασσόταν η βίαιη βάφτισή τους, και αυτά μάλλον είχαν περιορισμένη ισχύ. Το βυζαντινό κράτος ήταν πραγματικά πολυεθνικό και αντιμετώπιζε τις αστικές κοινότητες των Εβραίων όπως όλες τις άλλες, αφού αυτές εκπλήρωναν τις φορολογικές και τις άλλες υποχρεώσεις τους απέναντι στην αυτοκρατορία. Ενδιαφέρουσες πληροφορίες για τις εβραϊκές κοινότητες του βυζαντινού κράτους μάς δίνει ο Βενιαμίν ο εκ Τουδέλης, περιηγητής του 12ου αιώνα, ο οποίος είχε επισκεφθεί την Κωνσταντινούπολη.
ΕΙΡΗΝΗ: Το όνομα αυτό φέρουν πολλές αυτοκράτειρες του Βυζαντίου, ανάμεσα στις οποίες διακρίνονται η Ειρήνη η Αθηναία και η Ειρήνη Δούκαινα.
ΕΙΡΗΝΗ ΔΟΥΚΑΙΝΑ: Αυτοκράτειρα του Βυζαντίου, σύζυγος του Αλέξιου Α΄ Κομνηνού - γεννήθηκε το 1066 και πέθανε το 1133- και μητέρα της Άννας Κομνηνής. Στήριξε το σύζυγό της, τον οποίο ακολουθούσε ακόμη και στις εκστρατείες. Αγαπούσε και προστάτευε τους συγγραφείς της εποχής της.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

ΕΙΡΗΝΗ Η ΑΘΗΝΑΙΑ: Αυτοκράτειρα του Βυζαντίου, σύζυγος του Λέοντα Δ΄. Γεννήθηκε στην Αθήνα και ήταν γόνος εύπορης οικογένειας (750). Σε ηλικία 18 ετών παντρεύτηκε τον Λέοντα Δ΄, συμβασιλέα του πατέρα του Κωνσταντίνου Ε΄. Όταν πέθανε ο εικονομάχος Κωνσταντίνος, το 775, η επιρροή που ασκούσε πάνω στο σύζυγό της είχε ως αποτέλεσμα να περιοριστούν οι διώξεις κατά των εικονόφιλων. Μετά το μάλλον περίεργο θάνατο του συζύγου της, ως συμβασιλέας του γιου της Κωνσταντίνου ΣΤ΄ κατάφερε να αντιμετωπίσει με επιτυχία τους ανταπαιτητές του θρόνου. Αφού εξασφάλισε το θρόνο, αντιμετώπισε με το στρατηγό Μιχαήλ Λαχανοδράκοντα τις αραβικές επιδρομές στην αρχή με επιτυχία. Ωστόσο το 782 κινδύνεψε η ίδια η Κωνσταντινούπολη όταν οι Άραβες έφτασαν μέχρι τη Χριστούπολη και η Ειρήνη αναγκάστηκε να συνάψει συμφωνία με δυσμενείς όρους. Προσπάθησε με το συνοικέσιο του γιου της με την κόρη του Καρόλου του Μεγάλου, βασιλιά των Φράγκων, να εξομαλύνει τις σχέσεις της αυτοκρατορίας με τη Δύση, αλλά απεμπόλησε τα βυζαντινά κυριαρχικά δικαιώματα στη Ραβέννα και στο εξαρχάτο (781). Το 787 συγκάλεσε τη Ζ΄ Οικουμενική Σύνοδο στη Νίκαια της Βιθυνίας, η οποία αποφάσισε την αναστήλωση των εικόνων. Το 790 ο Κωνσταντίνος ΣΤ΄, έχοντας τη στήριξη του στρατού, την απομάκρυνε από την εξουσία. Επανήλθε ως συμβασιλέας το 792 και κατόρθωσε με διπλωματικό τρόπο να εκθέσει στα μάπα του λαού το γιο της, τον οποίο τελικά τύφλωσε το 797. Παρουσιάστηκε ως βασιλιάς, όρος που για πρώτη φορά χρησιμοποιήθηκε από γυναίκα, με αποτέλεσμα ο Καρλομάγνος να εμφανιστεί ως συνεχιστής της ρωμαϊκής παράδοσης και ως διάδοχος του Κωνσταντίνου ΣΤ΄. Οι συνεχείς επιδρομές των Αράβων και η κακοδιαχείριση των οικονομικών της αυτοκρατορίας (η κατάργηση φόρων και η σημαντική μείωση των δασμών, μέτρα με τα οποία ήθελε να κερδίσει τη λαϊκή συναίνεση, δημιούργησαν σοβαρά προβλήματα στο κράτος) συντέλεσαν στην ανατροπή της το 802. Εξορίστηκε στη Λέσβο όπου και πέθανε το 803.

ΕΚΛΟΓΗ ΝΟΜΩΝ: Νομοθετικό έργο του αυτοκράτορα Λέοντα Γ΄ (717-741). Στηρίζεται στη νομοθεσία του Ιουστινιανού και διέπεται από πνεύμα φιλανθρωπίας. Συγχρόνως έχει επηρεαστεί από το εθιμικό δίκαιο. Εκδόθηκε το 726 στο όνομα των συναυτοκρατόρων Λέοντα Γ΄ και του γιου του, Κωνσταντίνου Ε΄.

ΕΠΙΚΤΗΤΟΣ: Έλληνας φιλόσοφος του 1ου αιώνα μ.Χ., από τους κυριότερους εκπροσώπους της στωικής φιλοσοφίας στη Ρώμη. Καταγόταν από την Ιεράπολη της Φρυγίας και πέθανε στη Νικόπολη της Ηπείρου (περίπου το 120 μ.Χ.). Ήταν δούλος και στη συνέχεια απελεύθερος. Δίδαξε φιλοσοφία στη Ρώμη και ανέπτυξε ένα φιλοσοφικό σύστημα οι ηθικές αρχές του οποίου έμοιαζαν με εκείνες του χριστιανισμού. Γι' αυτό εκδιώχθηκε από τη Ρώμη και κατέφυγε στη Νικόπολη. Σύμφωνα με τις φιλοσοφικές του απόψεις, η ευδαιμονία εδράζεται στις προσωπικές μας πράξεις και όχι στον πλούτο, τη δόξα και τα άλλα υλικά αγαθά. Η αγάπη προς το συνάνθρωπο αποτελεί καθήκον και δείχνει τον αληθινό προορισμό του ανθρώπου. Τη διδασκαλία του κατέγραψε κάποιος έπαρχος της Καππαδοκίας, ο Αρριανός. Ο τίτλος του έργου του είναι «Διατριβαί» και σώθηκε μόνο ένα μέρος του.

ΕΠΑΡΧΙΚΟΝ ΒΙΒΛΙΟΝ: Συλλογή των διατάξεων που εκδόθηκαν από τον έπαρχο της Κωνσταντινούπολης και αφορούσαν στο εμπόριο και στα επαγγέλματα. Στο «Επαρχικόν Βιβλίον» γίνεται λόγος για τις συντεχνίες των βιοτεχνών και των εμπόρων, και για την οργάνωσή τους.

Οι ερευνητές υποθέτουν ότι το κύριο μέρος της συλλογής ανάγεται στην εποχή του Λέοντα ΣΤ΄ (886-912), ωστόσο περιέχει και μεταγενέστερες προσθήκες, που χρονολογούνται μέχρι την εποχή του Νικηφόρου Β΄ Φωκά (963-969).

ΕΠΟΣ ΤΟΥ ΔΙΓΕΝΗ ΑΚΡΙΤΑ: Πολύ γνωστό έπος της Βυζαντινής Περιόδου που ανάγεται στο 10ο αιώνα. Σήμερα σώζεται σε έξι παραλλαγές. Είναι εμπνευσμένο από τους αγώνες των ακριτών των ανατολικών συνόρων του βυζαντινού κράτους εναντίον των Αράβων.

ΕΡΟΥΛΟΙ: Γερμανικός λαός που εμφανίστηκε το 2ο αιώνα μ.Χ. στα παράλια και στις εκβολές του Ευξείνου Πόντου. Ορισμένες ομάδες επιδόθηκαν σε λεηλασίες των ακτών της δυτικής Ευρώπης τον 3ο αιώνα, ενώ άλλες νικήθηκαν από το Ρωμαίο αυτοκράτορα Κλαύδιο (269 μ.Χ.) και συμμάχησαν με το ρωμαϊκό κράτος. Υποτάχθηκαν στη συνέχεια στους Οστρογότθους και αργότερα στους Ούννους. Μετά τη διάλυση του κράτους των Ούννων ίδρυσαν δικό τους στην πεδιάδα του Δούναβη. Με αρχηγό τον Οδόακρο κατέλυσαν το Δυτικό Ρωμαϊκό Κράτος (476). Στις αρχές του 6ου αιώνα εγκαταστάθηκαν στη Βουλγαρία,

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

εκχριστιανίστηκαν και υπηρέτησαν το Βυζάντιο ως μισθοφόροι. Οι στρατηγοί του Ιουστινιανού, Ναρσής και Βελισσάριος, τους χρησιμοποίησαν στην ανάκτηση της Ιταλίας. Εξαφανίστηκαν λίγο αργότερα αφού νικήθηκαν από τους Λογγοβάρδους.

ΕΥΔΟΚΙΑ: Δεύτερη σύζυγος του αυτοκράτορα Κωνσταντίνου Γ΄ Δούκα (1059-1067) και του διαδόχου του, Ρωμανού Δ΄ Διογένη (1068-1071). Ήταν ανιψιά του πατριάρχη της Κωνσταντινούπολης Μιχαήλ Κηρουλαρίου, ο οποίος ασκούσε επιρροή στα πολιτικά πράγματα της εποχής του. Ο Κωνσταντίνος Δούκας, όταν ήταν εξήντα περίπου ετών, γοητεύθηκε από τα νιάτα και την ομορφιά της Ευδοκίας και την όρισε συναυτοκράτειρα και δύο από τους γιους απλώς συμβασιλείς -γεγονός πρωτοφανές για την πολιτειακή ιστορία του Βυζαντίου-, αξιώνοντας συγχρόνως να μη συνάψει νέο γάμο. Μετά το θάνατο του Κωνσταντίνου το 1067 ανέλαβε μόνη της την εξουσία και ένα χρόνο αργότερα παντρεύτηκε τον Ρωμανό Διογένη, ο οποίος με αυτό τον τρόπο αναγορεύτηκε αυτοκράτορας. Μετά την ήττα στο Μάντζικερτ και τη σύλληψη του Ρωμανού από τους Σελτζούκους (1071) οι αντίπαλοί του ανέβασαν στο θρόνο τον Μιχαήλ και εξόρισαν την Ευδοκία σε μονή στο Βόσπορο, όπου παρέμεινε μέχρι το θάνατό της (1096;).

ΕΥΣΕΒΙΟΣ: Φιλόσοφος του 4ου αιώνα μ.Χ. από τη Μύνδο της Καρίας (Μικρά Ασία). Ήταν οπαδός της νεοπλατωνικής φιλοσοφίας και μαθητής του Αιδέσιου. Ήταν αντίθετος με τις νεοπλατωνικές αντιλήψεις που σχετίζονταν με τη μαγεία και ασχολήθηκε κυρίως με τη λογική.

ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ: Καταγόταν από την Κωνσταντινούπολη (1125-1194). Το 1175 χειροτονήθηκε μητροπολίτης Θεσσαλονίκης και το 1185 έζησε την άλωση της πόλης από τους Νορμανδούς. Κατέβαλε προσπάθειες για την πνευματική και ηθική ανύψωση του κλήρου, παρά την αντίδραση και την εχθρότητα που είχε αντιμετωπίσει, κυρίως εκ μέρους των μοναχών. Ανέπτυξε πολύπλευρη φιλολογική δραστηριότητα, κυρίως όσον αφορά, τον υπομνηματισμό της «Ιλιάδας». Το πιο σημαντικό ιστορικό έργο του είναι «η Ιστορία της Αλώσεως της Θεσσαλονίκης υπό των Νορμανδών».

ΖΗΛΩΤΕΣ ΚΑΙ ΗΣΥΧΑΣΤΕΣ: Στη Θεσσαλονίκη το 14ο αιώνα υπήρχαν έντονες κοινωνικές αντιθέσεις, που συνεχώς οξύνονταν εξαιτίας των αλλεπάλληλων εχθρικών επιδρομών οι οποίες είχαν ως αποτέλεσμα τη σχεδόν ολοκληρωτική καταστροφή της τάξης των γεωργών. Μέσα στην πόλη δημιουργήθηκε ένα προλεταριάτο, ενώ η μεσαία τάξη, οι αστοί θα λέγαμε, ενισχύθηκε οικονομικά σε βάρος των Δυνατών που είχαν την εξουσία. Κάτω από αυτές τις συνθήκες ξέσπασαν θρησκευτικές έριδες, που αργότερα έγιναν κοινωνικές. Οι έριδες ανάμεσα στους ησυχαστές, επικεφαλής των οποίων ήταν ο Γρηγόριος Παλαμάς και αντίπαλός του ο μοναχός Βαρλαάμ από την Καλαβρία, δημιούργησαν κλίμα διχασμού στην αυτοκρατορία. Οι ιδέες των ησυχαστών, κατεξοχήν μυστικιστικές, σχετίζονταν άμεσα με την κοινωνική και πολιτική κατάσταση του βυζαντινού κράτους εκείνη την εποχή, ιδιαίτερα με την εξάπλωση των Οθωμανών Τούρκων.

Σύμφωνα με τη διδασκαλία του Γρηγορίου Παλαμά, ο αληθινός μυστικιστής μπορεί να δει στο τέλος της ενδοσκόπησης του το Θεό, όχι κατά την ουσία Του αλλά κατά τις ενέργειές Του, δηλαδή θα δει το άκτιστο φως Του. Ο Βαρλαάμ, με συνεχείς αναφορές στους αρχαίους Έλληνες φιλοσόφους, αντιτάχθηκε με σφοδρότητα στις απόψεις του Παλαμά και των ησυχαστών, τις οποίες θεωρούσε αιρετικές. Δυστυχώς στην έριδα αναμείχθηκαν και πολιτικοί άντρες, κυρίως ο Ιωάννης Καντακουζηνός, επικεφαλής της στρατιωτικής ολιγαρχίας και μνηστήρας του βυζαντινού θρόνου, ο οποίος πήρε το μέρος του Παλαμά. Η Θεσσαλονίκη διαιρέθηκε τότε σε δύο στρατόπεδα. Οι λάτρεις του αρχαίου ελληνικού πνεύματος πήραν το μέρος του Βαρλαάμ, ενώ οι μοναχοί και οι άλλοι κληρικοί το μέρος του Παλαμά. Τότε συνέβη το αναπάντεχο: άντρες παρακινημένοι από τον πατριωτισμό τους ανέλαβαν την υπεράσπιση των φτωχών και των καταδυναστευομένων και αντιστρατεύτηκαν τον ησυχασμό, τον οποίο θεωρούσαν υπηρέτη των συμφερόντων των πλουσίων. Σχημάτισαν ένα δυνατό πολιτικό κόμμα, που στηριζόταν κυρίως στις κατώτερες τάξεις του λαού της Θεσσαλονίκης. Διακήρυτταν ότι αγωνίζονται για τη μεταρρύθμιση των διοικητικών θεσμών και για το θρίαμβο της δικαιοσύνης και της ελευθερίας. Ήταν οι ζηλωτές, η μερίδα που εχθρευόταν τους άπληστους πλούσιους, τους Δυνατούς, αλλά και τους ιερείς που πλούτιζαν. Για επτά σχεδόν χρόνια (1342-1349) κυριάρχησαν στη Θεσσαλονίκη, δείχνοντας μια φαινομενική νομιμοφροσύνη προς το νόμιμο αυτοκράτορα Ιωάννη Ε΄. Δεν απέφυγαν τις ακρότητες σε

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

βάρος των πλουσίων και δήμευσαν τις περιουσίες των μοναστηριών. Θεωρούσαν τον Καντακουζηνό τον κύριο εχθρό τους και δεν επέτρεψαν στον Παλαμά να μπει στην πόλη όταν εκλέχθηκε μητροπολίτης της. Συγχρόνως έδειξαν εύνοια προς το φτωχό κλήρο και τους μοναχούς, οι οποίοι παλαιότερα είχαν εμφανιστεί ως υποστηρικτές του Παλαμά. Οι κοινωνικοί εκείνοι αγώνες έληξαν με την ήττα των επαναστατών, αλλά στη βυζαντινή κοινωνία ήταν διάχυτο το πνεύμα της ανάγκης για κοινωνικές μεταρρυθμίσεις.

ΖΗΝΩΝ: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (474-475 και 476-491). Καταγόταν από την Ισαυρία και από το 466 εγκαταστάθηκε στην Κωνσταντινούπολη. Παντρεύτηκε την Αριάδνη, πρωτότοκη κόρη του αυτοκράτορα Λέοντα Α΄. Στήριξε μαζί με τους στρατιώτες του τον αυτοκράτορα στη διαμάχη του με τον Αλανό πατρίκιο Άσπαρ. Το 474 ο Ζήνωνας αναγορεύτηκε συναυτοκράτορας του ανήλικου γιου του Λέοντα Β΄, νόμιμου διαδόχου του Λέοντα Α΄, και στη συνέχεια αυτοκράτορας. Ανατράπηκε το 475 από τον Βασιλίσκο και επανήλθε στο θρόνο ένα χρόνο αργότερα. Η πολιτική του απέναντι στα βαρβαρικά κράτη της Δύσης ήταν συμβιβαστική, αλλά αντιμετώπισε σοβαρά προβλήματα με τους Οστρογότθους που ήταν εγκατεστημένοι στην αυτοκρατορία, τα οποία κατόρθωσε τελικά να διευθετήσει. Επιχείρησε να πετύχει συμβιβασμό των ορθοδόξων με τους μονοφυσίτες και γι' αυτό, σε συνεργασία με τον πατριάρχη Ακάκιο, εξέδωσε το «Ενωτικόν». Το συγκεκριμένο διάταγμα αντί να λύσει τα προβλήματα τα επιδείνωσε, με αποτέλεσμα να δημιουργηθεί το πρώτο σχίσμα ανάμεσα στις εκκλησίες της Ανατολής και της Δύσης (Ακακιανόν Σχίσμα). Δεν είχε διαδόχους.

ΖΩΗ Η ΖΑΟΥΤΣΑ: Δεύτερη σύζυγος του αυτοκράτορα Λέοντα ΣΤ΄ του Σοφού (886-912). Ο Λέων, για να παντρευτεί τη Ζωή, ανάγκασε την πρώτη του σύζυγο Θεοφανώ να καταφύγει σε μοναστήρι, παρά τις αντιδράσεις του πατέρα του, Βασιλείου Α΄. Ο πατριάρχης Νικόλαος Μυστικός αντέδρασε στην τέλεση του γάμου, ο οποίος τελικά έγινε μετά το θάνατο της Θεοφανώς (897). Δύο χρόνια όμως αργότερα η Ζωή πέθανε χωρίς να αποκτήσει παιδιά με τον Λέοντα.

ΖΩΗ Η ΚΑΡΒΟΥΝΟΨΙΝΑ: Τέταρτη σύζυγος του αυτοκράτορα Λέοντα ΣΤ΄ του Σοφού. Μετά το θάνατο της τρίτης του συζύγου, της Ευδοκίας, ο Λέων είχε σχέσεις με τη Ζωή, με την οποία απέκτησε γιο το 901, τον μετέπειτα αυτοκράτορα Κωνσταντίνο Ζ΄ τον Πορφυρογέννητο (912-959). Η εκκλησία αρνήθηκε να νομιμοποιήσει το δεσμό του αυτοκράτορα, γιατί ο τέταρτος γάμος απαγορευόταν από την Κανονική Παράδοση της Εκκλησίας. Αρνήθηκε μάλιστα ο πατριάρχης να βαφτίσει και το γιο του Λέοντα. Τελικά, και για να μη μείνει ο θρόνος χωρίς διάδοχο, τον βάφτισε με τον όρο να απομακρυνθεί η Ζωή από το παλάτι (906). Στην αρχή ο αυτοκράτορας τήρησε τη συμφωνία, αλλά σε σύντομο χρονικό διάστημα επανέφερε τη Ζωή την οποία παντρεύτηκε μέσα στο παλάτι. Το γάμο τέλεσε ο ιερέας Θωμάς, αφού όμως τον εξανάγκασε ο Λέων. Ο πατριάρχης Νικόλαος επέβαλε σοβαρά επιτίμια στον αυτοκράτορα, με πιο σημαντικό την ακοινωνησία. Ο Λέων, αφού προσεταιρίστηκε τον πάπα για να παρακάμψει την άρνηση του πατριάρχη, κατάφερε τελικά να τον εξορίσει και να τον αντικαταστήσει με τον Ευθύμιο (907), που ήταν πιο πρόθυμος να αναγνωρίσει το γάμο. Ωστόσο, ο Λέων λίγο πριν από το θάνατό του αποκατέστησε τον Νικόλαο στον πατριαρχικό θρόνο και μάλιστα του ανέθεσε την επιτροπεία του ανήλικου Κωνσταντίνου. Όταν πέθανε ο αυτοκράτορας (912) ο αδερφός του Αλέξανδρος απομάκρυνε τη Ζωή από το παλάτι, αλλά τον επόμενο χρόνο πέθανε και αυτός. Έτσι, η αυτοκράτειρα, έπειτα από απαίτηση του ανήλικου γιου της, επέστρεψε. Ο πανίσχυρος όμως Ρωμανός Λεκαπηνός, ο οποίος ανακηρύχθηκε συμβασιλέας, εξόρισε τη Ζωή (919) σε μοναστήρι, όπου τελικά πέθανε.

ΖΩΗ Η ΠΟΡΦΥΡΟΓΕΝΝΗΤΗ: Η μικρότερη κόρη του αυτοκράτορα Κωνσταντίνου Η΄ (1025-1028). Γεννήθηκε το 980 και δεν την ενδιέφερε η μόρφωση. Λίγο πριν από το θάνατο του πατέρα της παντρεύτηκε, ύστερα από απαίτηση του ίδιου, τον Ρωμανό (Γ΄) Αργυρό, ο οποίος το 1028 αναγορεύτηκε αυτοκράτορας. Η Ζωή όμως ερωτεύτηκε τον αδερφό του πανίσχυρου ευνούχου Ιωάννη του Ορφανοτρόφου, τον Μιχαήλ (Δ΄) Παφλαγόνα. Είναι βέβαιο ότι η αυτοκράτειρα βοήθησε τον εραστή της στη δολοφονία του συζύγου της μέσα στο λουτρό του (1034). Επειδή ο νέος αυτοκράτορας, που στο μεταξύ παντρεύτηκε τη Ζωή, έπασχε από επιληψία, αναγκάστηκε να εγκαταλείψει σύντομα το θρόνο και να ασπαστεί το μοναχισμό (1041). Η Ζωή προώθησε στο θρόνο το θετό γιο της Μιχαήλ (Ε΄) Καλαφάτη, αλλά εκείνος έσπευσε να την απομακρύνει μαζί με τη μεγαλύτερη αδερφή της Θεοδώρα από το παλάτι. Ο

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

λαός της Κωνσταντινούπολης επαναστάτησε και αξίωσε την άμεση επιστροφή των δύο αδερφών. Ο Μιχαήλ κατέφυγε στην Αγία Σοφία, αλλά με διαταγή των δύο αδερφών αποσπάστηκε από την εκκλησία και τυφλώθηκε (1042). Η Ζωή και η Θεοδώρα συμβασίλεψαν για μερικούς μήνες. Μετά η Ζωή αποφάσισε να παντρευτεί για τρίτη φορά. Νέος της σύζυγος ήταν ο Κωνσταντίνος (Θ΄) ο Μονομάχος, ο οποίος ανακηρύχθηκε αυτοκράτορας (1042-1055). Ο Κωνσταντίνος εγκαταστάθηκε στο παλάτι μαζί με την παλλακίδα του Σεβαστή Σκλήραινα, χωρίς καμία αντίδραση από τη πλευρά της Ζωής, η οποία πέθανε το 1050 σε ηλικία 70 ετών.
ΖΩΣΙΜΟΣ: Σημαντικός ιστοριογράφος του 5ου αιώνα. Έζησε την εποχή του Θεοδοσίου Β΄ και των διαδόχων του και ήταν ειδωλολάτρης. Έγραψε τη «Νέα Ιστορία», στην οποία καταγράφει τα γεγονότα κυρίως από την εποχή του Διοκλητιανού μέχρι το 410. Το έργο του είναι εξαιρετική πηγή για την ιστορία των Ούννων.
ΗΡΑΚΛΕΙΟΣ: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (610-641), γιος του εξάρχου της Αφρικής Ηράκλειου. Σπουδαίος στρατηγός και σημαντικός αυτοκράτορας, του οποίου η βασιλεία συνδέεται με την εμφάνιση στο ιστορικό προσκήνιο του ισλάμ. Στέφθηκε αυτοκράτορας το 610, αφού πρώτα ανέτρεψε τον Φωκά. Παντρεύτηκε τη Φαβία-Ευδοκία και απέκτησε μία κόρη και ένα γιο, τον Ηράκλειο-Κωνσταντίνο Γ΄, ενώ αργότερα από το γάμο του με την ανιψιά του Μαρτίνα απέκτησε εννέα γιους(;). Πρώτος του στόχος ήταν να αντιμετωπίσει τους Πέρσες. Ο πόλεμος με τους Πέρσες πήρε χαρακτήρα ιερού πολέμου. Οι Πέρσες το 614 κατέλαβαν τα Ιεροσόλυμα και μετέφεραν τον Τίμιο Σταυρό στην πρωτεύουσά τους Κτησιφώντα, ενώ το 619 κατέλαβαν την Αίγυπτο και διέκοψαν την τροφοδοσία της Βασιλεύουσας με σιτηρά. Στο μεταξύ σλαβικά φύλα εξωθούμενα από τους Αβάρους εισέβαλαν στην αυτοκρατορία και έφτασαν μέχρι τη Θεσσαλονίκη την οποία πολιόρκησαν αλλά τελικά αποκρούστηκαν. Ο Ηράκλειος προς στιγμή σκέφτηκε να μεταφέρει την πρωτεύουσά του στην Καρχηδόνα και από εκεί να ξεκινήσει τον αγώνα του εναντίον των Περσών, τον μετέπεισαν όμως ο πατριάρχης Σέργιος και η Σύγκλητος. Το 622, μέσα σε ατμόσφαιρα θρησκευτικού φανατισμού, έπειτα από τελετή που έμοιαζε με αληθινή σταυροφορία, ο Ηράκλειος πέρασε στη Μικρά Ασία. Μετά από επταετή σχεδόν αγώνα, με πιο σημαντική στιγμή τη νίκη του στη Νινευί, ο Ηράκλειος υπέταξε τους Πέρσες με τους οποίους υπέγραψε ειρήνη και επέστρεψε με τον Τίμιο Σταυρό θριαμβευτής στην Κωνσταντινούπολη (629). Στη διάρκεια της εκστρατείας του οι Πέρσες προσπάθησαν, σε συνεργασία με τους Αβαροσλάβους, να δημιουργήσουν αντιπερισπασμό πολιορκώντας τη Βασιλεύουσα (626). Το εγχείρημα απέτυχε χάρη στην άμυνα που αντέταξαν οι Βυζαντινοί υπό την εμπνευσμένη ηγεσία του μαγίστρου Βώνου και του πατριάρχη Σέργιου. Την ίδια εποχή σημειώθηκαν και οι πρώτες συγκρούσεις Βυζαντινών και Αράβων. Σύντομα οι Άραβες κατευθύνθηκαν προς τη Συρία και την Παλαιστίνη και κατέλαβαν μετά την πρώτη σημαντική μάχη με τους Βυζαντινούς (636, μάχη του ποταμού Ιερομίακα [Γιαρμούκ]) την Ιερουσαλήμ (638) και τελικά την Αίγυπτο (641). Η Αλεξάνδρεια εκκενώθηκε από τα βυζαντινά στρατεύματα το 642.
Ο Ηράκλειος υιοθέτησε τον τίτλο βασιλεύς αντί του ιμπεράτορ (στοιχείο εξελληνισμού της αυτοκρατορίας), ενώ στην εποχή του άρχισε να εφαρμόζεται ο θεσμός των θεμάτων, ο οποίος απέβλεπε στην καλύτερη οργάνωση και άμυνα του κράτους. Πέθανε το 641.
ΗΡΑΚΛΕΩΝΑΣ: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (641-642), γιος του Ηρακλείου και της δεύτερης συζύγου του Μαρτίνας. Συμβασιλέας του πατέρα του μαζί με τον ετεροθαλή αδερφό του Κωνσταντίνο Γ΄ από το 638. Μετά το θάνατο του φιλάσθενου Κωνσταντίνου ο ανήλικος Ηρακλέωνας είχε ως επίτροπο τη μητέρα του Μαρτίνα και ως συμβασιλείς τους επίσης ανήλικους Ηράκλειο-Κώνσταντα Β΄ (γιος του Κωνσταντίνου Γ΄ και τον αδερφό του Δαβίδ-Τιβέριο. Η πολυαρχία ανάγκασε το 642 τη Σύγκλητο να καθαιρέσει τον Ηρακλέωνα και τον αδερφό του και να αφήσει μόνο αυτοκράτορα το γιο του Κωνσταντίνου Γ΄.
ΗΣΥΧΙΟΣ Ο ΙΛΛΟΥΣΤΡΙΟΣ: Ιστορικός και φιλόλογος από τη Μίλητο (6ος αιώνας). Συνέταξε φιλολογικό λεξικό γνωστό ως «Ονοματολόγος» ή ως «Πίναξ των εν Παιδεία Ονομαστών» και το ιστορικό έργο «Διαστήματα», το οποίο ήταν παγκόσμια ιστορία που πραγματευόταν τα γεγονότα μέχρι τη βασιλεία του Αναστάσιου Α΄ (491-518).
ΘΕΜΑ: Στην αρχή στρατιωτικό σώμα και στη συνέχεια, από τον 7ο αιώνα, διοικητική περιφέρεια, της οποίας ο διοικητής που διοριζόταν από τον αυτοκράτορα ήταν υπεύθυνος για την πολιτική διοίκηση και την άμυνα. Ο στρατηγός του θέματος στρατολογούσε τους άντρες των μονάδων που υπεράσπιζαν τη συγκεκριμένη περιοχή και φρόντιζε για τη συντήρησή του.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Κάθε θέμα χωριζόταν σε δύο ή τρεις τούρμες -ανάλογα με το μέγεθός του-, ο διοικητής των οποίων ονομαζόταν τουρμάρχης, και κάθε τούρμα σε τρεις μοίρες ή δρούγγες - ο διοικητής της δρούγγας ονομαζόταν δρουγγάριος. Ο αριθμός των θεμάτων δεν ήταν σταθερός σε όλη τη διάρκεια ισχύος του θεσμού. Τον 11ο αιώνα ο στρατός των εφέδρων που καλούνταν να υπερασπίσουν τη γη τους και τις οικογένειές τους αντικαταστάθηκε από τα τάγματα, που αποτελούνταν κυρίως από επαγγελματίες στρατιώτες. Τότε ακριβώς διαχωρίστηκε η πολιτική διοίκηση των θεμάτων από τη στρατιωτική.
Το πιο σημαντικό θέμα ήταν των Ανατολικών, ο στρατηγός του οποίου ήταν ο ανώτατος στρατιωτικός διοικητής της αυτοκρατορίας. Τα υπόλοιπα θέματα ήταν των Αρμενιάκων, των Θρακησίων, του Χαρσιανού, του Οψικίου, το ναυτικό θέμα των Κιβυρραιωτών, της Νικόπολης, της Ελλάδος, της Θράκης, της Σικελίας, της Κεφαλληνίας, του Δυρραχίου, της Θεσσαλονίκης, της Μακεδονίας, της Καππαδοκίας, της Χαλδίας, της Χερσώνος, του Λυκάνδου, των Βουκελλαρίων, του Οπτιμάτου, της Σελεύκειας, της Μεσοποταμίας, της Σεβάστειας και της Παφλαγονίας.
ΘΕΟΔΟΣΙΑΝΟΣ ΚΩΔΙΚΑΣ (CODEX THEODOSIANUS): Η πιο σπουδαία κωδικοποίηση νόμων πριν από τον Ιουστινιάνειο Κώδικα. Πρόκειται για συλλογή των αυτοκρατορικών νόμων από την εποχή του Μεγάλου Κωνσταντίνου μέχρι το 438 που δημοσιεύθηκε ο κώδικας. Ίσχυσε τόσο για το ανατολικό όσο και για το δυτικό τμήμα της αυτοκρατορίας, αφού δημοσιεύθηκε με το όνομα και των δύο αυτοκρατόρων, δηλαδή του Θεοδόσιου Β΄ για το Ανατολικό Ρωμαϊκό Κρότος και του Βαλεντινιανού Γ΄ για το Δυτικό. Ο Θεοδοσιανός Κώδικας αποτέλεσε σταθερή βάση απονομής δικαίου.
ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ Α΄ Ο ΜΕΓΑΣ: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (379-395). Γεννήθηκε το 347 στη Γαλικία της Ισπανίας και πέθανε το 395 στο Μεδιόλανο (Μιλάνο). Αναγορεύτηκε αυτοκράτορας το 379 και ανέλαβε τη διακυβέρνηση του ανατολικού τμήματος της αυτοκρατορίας και του Ιλλυρικού. Το 382 δέχτηκε υπό όρους την εγκατάσταση των Γότθων στο Βυζάντιο. Αποκατέστησε τον ανατραπέντα Βαλεντινιανό, αυτοκράτορα του δυτικού τμήματος της αυτοκρατορίας, μετά το θάνατο του οποίου παρέμεινε ο μόνος αυτοκράτορας. Επιδίωξε την ενότητα του κράτους και αναγνώρισε το χριστιανισμό ως επίσημη θρησκεία. Έλαβε μέτρα εναντίον των ειδωλολατρών, απαγόρευσε τις θυσίες και κατάργησε τους Ολυμπιακούς Αγώνες (392). Το 381 συγκάλεσε τη Β΄ Οικουμενική Σύνοδο, η οποία επικύρωσε τις αποφάσεις της Συνόδου της Νίκαιας (325) και συμπλήρωσε το Σύμβολο της Πίστεως. Χρησιμοποίησε σε ανώτατα αξιώματα του κράτους βαρβάρους. Πριν πεθάνει μοίρασε την αυτοκρατορία στους δύο γιους του, τον Αρκάδιο (Ανατολικό Ρωμαϊκό Κράτος) και τον Ονώριο (Δυτικό Ρωμαϊκό Κράτος).
ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ Β΄ Ο ΜΙΚΡΟΣ: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (408-450), γιος του Αρκαδίου και της Ευδοξίας. Γεννήθηκε το 401. Το 402 αναγορεύτηκε αύγουστος και διαδέχτηκε τον πατέρα του σε ηλικία επτά ετών. Ο Αρκάδιος μάλιστα είχε ορίσει επίτροπο του ανήλικου αυτοκράτορα το βασιλιά της Περσίας Ιασδεγκέρδη για να προστατέψει τη ζωή και το θρόνο του. Άβουλος και αδύναμος, επέτρεψε στην αδερφή του Πουλχερία και στη σύζυγό του Αθηναΐδα-Ευδοκία να επεμβαίνουν στα πολιτικά πράγματα. Αναδιοργάνωσε το ανώτατο εκπαιδευτήριο της Κωνσταντινούπολης (425). Επιτάχυνε τις διαδικασίες εξελληνισμού της αυτοκρατορίας, επιτρέποντας την έκδοση στα ελληνικά των αποφάσεων των επαρχιακών δικαστηρίων. Το 429 συντάχτηκε ο Θεοδοσιανός Κώδικας, συλλογή νόμων από την εποχή του Μεγάλου Κωνσταντίνου μέχρι το 438. Απέφυγε να κάνει πολέμους και οι συνεργάτες του αντιμετώπισαν μέσω της διπλωματίας τους εχθρούς της αυτοκρατορίας. Συγκεκριμένα, το 422 υπέγραψε ειρήνη εκατό χρόνων με τους Πέρσες και το ίδιο συνέβη με τους Βανδάλους και τους Ούννους (433).
ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ Γ΄: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (716-717). Καταγόταν από το Αδραμύτιο της Μικράς Ασίας. Αναγορεύτηκε αυτοκράτορας έπειτα από εξέγερση του στρατού του θέματος του Οψικίου εναντίον του αυτοκράτορα Αναστάσιου Β΄. Στην εμφύλια διαμάχη ανάμεσα στο στρατό του θέματος του Οψικίου που τον υποστήριζε και στο στρατό του θέματος των Ανατολικών και του θέματος των Αρμενιάκων που υποστήριζε τον Λέοντα Γ΄ Ίσαυρο (717) υποχώρησε και κατέφυγε στην Έφεσο όπου έγινε μοναχός.
ΘΕΟΔΩΡΑ: Αυτοκράτειρα του Βυζαντίου, σύζυγος του Ιουστινιανού. Ήταν ταπεινής καταγωγής, κόρη του Κύπριου «αρκτοτρόφου» (αρκουδιάρης) Ακάκιου. Έμεινε ορφανή σε

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NetWORK ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

μικρή ηλικία. Η μεγάλη της φτώχεια την ανάγκασε να εγκαταλείψει την Αλεξάνδρεια και να επιστρέψει στην Κωνσταντινούπολη. Το παρελθόν της υπήρξε, σύμφωνα με τον ιστορικό Προκόπιο, σκανδαλώδες και καθόλου σύμφωνο με τις επιταγές της ηθικής της βυζαντινής κοινωνίας. Παρ' όλα αυτά, η γνωριμία της με τον Ιουστινιανό, ο οποίος γοητεύτηκε από την ομορφιά και την ευφυΐα της, την οδήγησε στο βυζαντινό θρόνο. Αν και απαγορευόταν με νόμο ο γάμος συγκλητικού με ηθοποιό, ο Ιουστινιανός παντρεύτηκε τη Θεοδώρα, αφού ο θείος και θετός πατέρας του, Ιουστίνος Α΄, τον κατήργησε. Η συμπεριφορά της Θεοδώρας μετά το γάμο της υπήρξε άμεμπτη. Επέδειξε θάρρος και αποφασιστικότητα, σταθερότητα στις αποφάσεις της και γι' αυτό ο ρόλος της σε σημαντικά θέματα της αυτοκρατορίας ήταν καθοριστικός. Συγκράτησε τον Ιουστινιανό όταν αυτός ήταν έτοιμος να εγκαταλείψει το θρόνο στις δύσκολες ώρες της Στάσης του Νίκα (532) και άσκησε επιρροή στη νομοθεσία του για ευνοϊκές, υπέρ των γυναικών ρυθμίσεις (απαγόρευση εκποίησης προικώων ακινήτων, φροντίδα για τις φτωχές χήρες κ.λπ.). Διέθετε πολιτικό αισθητήριο, διείδε ορθά ότι το μέλλον της αυτοκρατορίας βρισκόταν στην Ανατολή και υποστήριξε πολιτικές λύσεις που ανταποκρίνονταν στα συμφέροντα του κράτους. Συμβούλεψε να ακολουθήσουν ανεκτικότερη πολιτική απέναντι στους μονοφυσιτικούς πληθυσμούς της Αιγύπτου και της Συρίας, γιατί είχε αντιληφθεί ότι κάτω από τις θρησκευτικές διαφορές υπέβοσκαν και εθνικές. Πέθανε το 548.

ΘΕΟΔΩΡΑ: Σύζυγος του αυτοκράτορα Θεόφιλου (829-842), την οποία προτίμησε αντί της Κασσιανής. Μετά το θάνατο του εικονομάχου συζύγου της συγκάλεσε σύνοδο (843), που διακήρυξε την αναστήλωση των εικόνων.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ Α΄ ΚΟΜΝΗΝΟΣ ΛΑΣΚΑΡΗΣ: Αυτοκράτορας του βυζαντινού κράτους της Νίκαιας (1206-1222). Γεννήθηκε στην Κωνσταντινούπολη το 1175. Παντρεύτηκε την Άννα, κόρη του Αλεξίου Γ΄ Αγγέλου, από τον οποίο ονομάστηκε δεσπότης. Η άλωση της Κωνσταντινούπολης το 1204 από τους σταυροφόρους τού στέρησε τη δυνατότητα να γίνει αυτοκράτορας. Στη συνέχεια κατόρθωσε με τη βοήθεια των Σελτζούκων να επιβάλει την εξουσία του στη Νίκαια. Παρά τη συνεχή επέκταση του κράτους του στη δυτική Μικρά Ασία με απώτερο στόχο την απελευθέρωση της Κωνσταντινούπολης από τους σταυροφόρους, οι προσπάθειές του απέτυχαν. Το κράτος του αντιμετώπιζε κίνδυνο τόσο από τους Λατίνους της Κωνσταντινούπολης όσο και από τους Σελτζούκους Τούρκους, οι οποίοι άρχισαν να ανησυχούν για την επέκταση του κράτους της Νίκαιας. Την ανακατάληψη της Κωνσταντινούπολης προσπάθησε να επιτύχει με επιγαμίες και με παραχώρηση εμπορικών δικαιωμάτων στους Βενετούς. Ωστόσο δεν πρόλαβε να ολοκληρώσει τις προσπάθειες του. Στο θρόνο τον διαδέχτηκε το 1222 ο γαμπρός του Ιωάννης Γ΄ Βατάτζης - σύζυγος της κόρης του.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΑΓΓΕΛΟΣ ΔΟΥΚΑΣ ΚΟΜΝΗΝΟΣ: Κυρίαρχος ηγεμόνας της Ηπείρου (1215-1230), τον οποίο παλαιότερα οι ιστορικοί αναγνώριζαν ως δεσπότη. Επέκτεινε το κράτος του σε βάρος της Λατινικής Αυτοκρατορίας της Θεσσαλονίκης και των Βουλγάρων. Συνέλαβε σε ενέδρα το 1217 το νεοδιορισμένο Λατίνο αυτοκράτορα της Κωνσταντινούπολης Πέτρο του Κουρτεναί. Διακήρυξε την ανεξαρτησία του από τον αυτοκράτορα της Νίκαιας και το 1224 κατέλαβε τη Θεσσαλονίκη. Το 1227 στέφθηκε αυτοκράτορας των Ρωμαίων από τον επίσκοπο της αυτοκέφαλης αρχιεπισκοπής Οχρίδας. Το 1230 όμως έκανε το μοιραίο λάθος. Ενώ κατευθυνόταν προς την Κωνσταντινούπολη αποφάσισε να εισβάλει στη Βουλγαρία. Ηττήθηκε όμως στη μάχη της Κλοκότνιτσας το 1230 από τον τσάρο Ιωάννη Ασέν και λίγο αργότερα τυφλώθηκε. Τον διαδέχτηκε ο ανιψιός του Μιχαήλ Β΄.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ Β΄ ΛΑΣΚΑΡΗΣ: Αυτοκράτορας του βυζαντινού κράτους της Νίκαιας (1254-1258). Γεννήθηκε το 1223 στη Νίκαια. Εγγονός του Θεόδωρου Α΄ Λάσκαρη και γιος του Ιωάννη Γ΄ Βατατζή. Φίλος και προστάτης των γραμμάτων και των τεχνών. Με το γάμο του με την κόρη του Βούλγαρου ηγεμόνα Ιβάν Ασάν, Ελένη, επικύρωσε τη συμμαχία του κράτους της Νίκαιας με τους Βουλγάρους. Η συμμαχία αυτή δεν εμπόδισε τους Βουλγάρους να καταλάβουν κάποιες περιοχές της αυτοκρατορίας. Ο Θεόδωρος όταν το 1254 στέφθηκε αυτοκράτορας κατόρθωσε να απελευθερώσει αυτές τις περιοχές και να υπογράψει συνθήκη ειρήνης με τους Βουλγάρους. Αντιμετώπισε μάλλον χλιαρά την επιθετική πολιτική του δεσπότη της Ηπείρου Μιχαήλ Β΄. Στο εσωτερικό του κράτους προσπάθησε να αμβλύνει τις κοινωνικές αντιθέσεις και να αναδιοργανώσει τον κρατικό μηχανισμό.

ΘΕΟΦΑΝΗΣ ΟΜΟΛΟΓΗΤΗΣ: Ο σημαντικότερος Βυζαντινός χρονογράφος. Καταγόταν από επιφανή οικογένεια του Βυζαντίου. Γεννήθηκε γύρω στο 752 και πέθανε το 818. Έγινε

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

μοναχός και αντιτάχθηκε στην εικονομαχική πολιτική του Λέοντα Ε΄ και γι' αυτό το λόγο φυλακίστηκε. Αργότερα εξορίστηκε στη Σαμοθράκη όπου και πέθανε. Η «Χρονογραφία» του είναι σπουδαία πηγή για τον 7ο και τον 8ο αιώνα, διότι διασώζει πολλές πηγές της εποχής που χάθηκαν. Η εκκλησία, εξαιτίας των αγώνων του για την ορθοδοξία, τον τιμά ως έναν από τους ομολογητές αγίους της.

ΘΕΟΦΑΝΩ: Αυτοκράτειρα του Βυζαντίου (959-969), σύζυγος του Ρωμανού Β΄ (959-963) και αργότερα του Νικηφόρου Φωκά (963-969). Ήταν ταπεινής καταγωγής, πολύ όμορφη και πολύ φιλόδοξη. Παντρεύτηκε τον Ρωμανό Β΄, γιο και διάδοχο του Κωνσταντίνου Ζ΄ Πορφυρογέννητου το 956. Μαζί του απέκτησε τρία παιδιά, τον Βασίλειο (Β΄), τον Κωνσταντίνο (Η΄) και την Άννα. Με τον πρόωρο θάνατο του Ρωμανού Β΄ (963) αναδείχθηκε η κακή πλευρά της προσωπικότητάς της. Έξι μήνες μετά το θάνατό του παντρεύτηκε το στρατηγό Νικηφόρο Φωκά. Το 969 βοήθησε τον Ιωάννη Τζιμισκή να δολοφονήσει τον Νικηφόρο. Δεν κατάφερε να παντρευτεί τον Τζιμισκή, γιατί ο τελευταίος, υπακούοντας στις παροτρύνσεις του πατριάρχη Πολύευκτου, την απομάκρυνε από το παλάτι και την εξόρισε. Την ανακάλεσε από την εξορία ο γιος της Βασίλειος Βουλγαροκτόνος και παρέμεινε στο παλάτι χωρίς να εμπλέκεται στα δημόσια πράγματα.

ΘΕΟΦΙΛΟΣ: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (829-842), γιος του Μιχαήλ Β΄ του Τραυλού. Μέτριος στρατηγός και κυβερνήτης, ο Θεόφιλος ως αυτοκράτορας έδειξε μεγάλη ευαισθησία στην πιστή εφαρμογή των νόμων και στην απονομή της δικαιοσύνης. Στο πρόσωπό του η τέχνη βρήκε ένα μεγάλο προστάτη. Επί της βασιλείας του κατασκευάστηκαν περίτεχνα οικοδομήματα, στα οποία ήταν εμφανής η επίδραση της αραβικής αρχιτεκτονικής, οι στολές έφεραν πλούσια διακόσμηση κ.λπ. Συνέχισε την εικονομαχική πολιτική των προκατόχων του, αλλά ήταν πλέον φανερή η αποτυχία της. Ενίσχυσε την άμυνα της Κωνσταντινούπολης με την κατασκευή ισχυρών τειχών προς τη θάλασσα. Στον τομέα της εξωτερικής πολιτικής στην περίοδο της βασιλείας του οι σχέσεις χαλιφάτου και αυτοκρατορίας κλιμακώθηκαν από τις πιο εγκάρδιες (πρώτη περίοδος της βασιλείας του) μέχρι τις πιο εχθρικές. Το 837 ο Θεόφιλος κατέλαβε και κατέστρεψε τη Ζάπετρα ή Σωζόπετρα, γενέθλια πόλη του χαλίφη Αλ Μουτάσιμ. Την αναίτια αυτή καταστροφή οι Άραβες προσπάθησαν και πέτυχαν να εκδικηθούν. Τον επόμενο χρόνο, αφού συνέτριψαν το βυζαντινό στρατό στη Δαζημόνα, κατέστρεψαν τη γενέθλια πόλη του αυτοκράτορα, Αμόριον. Μετά την αρνητική για το Βυζάντιο εξέλιξη των σχέσεων με το χαλιφάτο, ο Θεόφιλος στράφηκε προς τη Δύση αναζητώντας συμμάχους. Πέθανε το 842.

ΘΕΟΦΥΛΑΚΤΟΣ ΣΙΜΟΚΑΤΗΣ: Ιστοριογράφος από την Αίγυπτο. Στην Κωνσταντινούπολη κατέλαβε δημόσια αξιώματα και επί Ηρακλείου (610-641) συνέγραψε την ιστορία του («Οικουμενική Ιστορία»). Αν και αναμειγνύει στη διήγησή του πολλά μυθολογικά στοιχεία, εντούτοις παραμένει η κύρια πηγή για την εποχή του Μαυρικίου.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ: Η δεύτερη σε μέγεθος αλλά και σε σημασία πόλη της αυτοκρατορίας μετά την Κωνσταντινούπολη. Η Θεσσαλονίκη την εποχή της κατάληψης της Μακεδονίας από τους Ρωμαίους, το 168 π.Χ., ήταν μια πόλη ιδιαίτερα ανεπτυγμένη οικονομικά και πολιτιστικά. Οι Ρωμαίοι την έκαναν διοικητικό κέντρο της περιοχής που βρισκόταν ανάμεσα στους ποταμούς Αξιό και Στρυμόνα και άφησαν τους κατοίκους της να έχουν τους δικούς τους νόμους και άρχοντες. Το 146 π.Χ. η πόλη έγινε πρωτεύουσα της Ρωμαϊκής Επαρχίας της Μακεδονίας, η οποία περιλάμβανε μια πολύ μεγάλη περιοχή που ξεκινούσε από την Αδριατική στα δυτικά και έφτανε μέχρι το Νέστο στα ανατολικά και από τα Σκόπια στα βόρεια έως το Μαλιακό Κόλπο στα νότια. Μέχρι το 27 π.Χ. στην Επαρχία της Μακεδονίας υπαγόταν και η κατακτημένη νότια Ελλάδα. Την εποχή αυτή η Θεσσαλονίκη ήταν σπουδαίος σταθμός, στρατιωτικός και εμπορικός, του μεγάλου αυτοκρατορικού δρόμου, της Εγνατίας οδού - κατασκευάστηκε μεταξύ 146 και 120 π.Χ. από τον ανθύπατο Γναίο Εγνάτιο-, που ξεκινούσε από την Απολλωνία στην Αδριατική και κατέληγε στον Έβρο. Νέοι κάτοικοι έρχονταν συνεχώς στην ακμάζουσα πόλη, ανάμεσά τους και πολλοί Εβραίοι, που συγκρότησαν τη μεγάλη και γνωστή στα χρόνια του Χριστού κοινότητά τους. Η Θεσσαλονίκη μετά το τέλος των εμφύλιων πολέμων της Ρώμης (Καίσαρα και Πομπήιου [49-48 π.Χ.], Οκταβιανού και δολοφόνων του Καίσαρα [42 π.Χ.]) απολάμβανε τα αγαθά της Pax Romana. Το 50 μ.Χ. ο απόστολος Παύλος κήρυξε το χριστιανισμό μέσα στην παλαιότερη εβραϊκή συναγωγή της πόλης, την Ets-ha-Haim. Οι πρώτοι πιστοί της νέας θρησκείας ήταν μερικοί Εβραίοι και

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

πολλοί Έλληνες. Οι κάτοικοι της πόλης ανταποκρίθηκαν με θέρμη στα καλέσματα του αποστόλου Παύλου και σύντομα η πόλη κατείχε εξέχουσα θέση στο χριστιανικό κόσμο. Στα μέσα του 3ου αιώνα μ.Χ. η Θεσσαλονίκη θεωρήθηκε το ασφαλέστερο καταφύγιο σε όλο σχεδόν το βαλκανικό χώρο από τις επιδρομές των Γότθων. Γύρω στο 300 ο καίσαρας της Ανατολής Γαλέριος Βαλέριος Μαξιμιανός, επωφελούμενος από μια περίοδο σχετικής ηρεμίας, κατασκεύασε σπουδαία έργα στη πόλη. Ανάμεσα σε αυτά συγκαταλέγεται ένα λαμπρό συγκρότημα στο οποίο περιλαμβάνονται το γνωστό θριαμβικό τόξο (Καμάρα) και το κυκλικό κτίριο (Rotonda) που προοριζόταν για λατρευτικούς σκοπούς και αργότερα μετατράπηκε σε χριστιανικό ναό. Στα χρόνια του Γαλέριου ένα μεγάλο θρησκευτικό γεγονός σφράγισε την ιστορία της πόλης: η διδασκαλία και το μαρτύριο του αγίου Δημητρίου (26 Οκτωβρίου του 305). Ο Δημήτριος, νέος αξιωματικός του ρωμαϊκού στρατού, συνελήφθη και φυλακίστηκε επειδή δίδασκε τη νέα θρησκεία. Αρνήθηκε να προδώσει την πίστη του και μαρτύρησε. Οι χριστιανοί έθαψαν το σώμα του στο υπόγειο της φυλακής του. Στο ίδιο σημείο το 463 ο έπαρχος του Ιλλυρικού Λεόντιος, ο οποίος είχε γιατρευτεί από μια ανίατη ασθένεια, οικοδόμησε τη λαμπρή βασιλική στη σημερινή της ακριβώς θέση. Στη συνέχεια καθιερώθηκαν προς τιμήν του αγίου Δημητρίου γιορτές και μεταξύ 20 και 27 Οκτωβρίου κάθε χρόνο οι Θεσσαλονικείς διοργάνωναν έξω από τα δυτικά τείχη εμποροπανήγυρη (Δημήτρια). Το 380 ο αυτοκράτορας Θεοδόσιος από τη Θεσσαλονίκη διακήρυξε ότι το δόγμα της Νίκαιας είναι το μόνο αληθινό. Αυτό δεν τον εμπόδισε δέκα χρόνια αργότερα να διατάξει τη σφαγή 10.000 κατοίκων της Θεσσαλονίκης στον Ιππόδρομο της πόλης, γιατί σε μια εκδήλωση είχαν σκοτωθεί μερικοί Γότθοι αξιωματικοί της φρουράς του (390). Ο Θεοδόσιος υπό την πίεση του Αμβρόσιου, του φωτισμένου ιεράρχη των Μεδιολάνων, ζήτησε δημόσια συγγνώμη. Ο Ιππόδρομος, στοιχειωμένος από το αίμα των αθώων, εγκαταλείφθηκε και σύντομα ερειπώθηκε. Λίγα χρόνια μετά την κατασκευή του Ναού του Αγίου Δημητρίου άρχισε να χτίζεται μια άλλη σπουδαία βασιλική, η Αχειροποίητος. Ύστερα από μια περίοδο ηρεμίας, την εποχή του Ιουστινιανού Α΄ άρχισαν νέες επιδρομές Αβάρων, Ούννων και Σλάβων, οι οποίοι αρκετές φορές έφτασαν έξω από τα ισχυρά τείχη της πόλης - έγιναν επί Θεοδοσίου Α΄ από το στρατηγό Ορμίσδα. Η πόλη όμως δεν διέτρεχε μεγάλο κίνδυνο. Πριν από το τέλος του 7ου αιώνα ανεγέρθηκε ο Ναός «της του Θεού Σοφίας», μια έξοχη τρουλαία βασιλική, αφιέρωμα για κάποια νίκη του αυτοκράτορα Ιουστινιανού Β΄ (695). Αξιοσημείωτη ήταν η οικονομική, πνευματική και γενικά η πολιτιστική της ακτινοβολία στα σλαβικά φύλα της Βαλκανικής. Από τη Θεσσαλονίκη ξεκίνησαν τον 9ο αιώνα οι αδερφοί Κύριλλος και Μεθόδιος για να διαδώσουν το χριστιανισμό αλλά και τον ελληνικό πολιτισμό στους Σλάβους της Μοραβίας. Η Θεσσαλονίκη δέχτηκε μεγάλο πλήγμα τον Αύγουστο του 904 όταν την κατέλαβαν Σαρακηνοί πειρατές. Πολλές χιλιάδες αιχμάλωτοι προωθήθηκαν στα σκλαβοπάζαρα της Κρήτης και της βόρειας Αφρικής. Επίσης, οι τσάροι της Βουλγαρίας Συμεών (893-927) και Σαμουήλ (976-1014) έκαναν επιδρομές στην περιοχή, αλλά τελικά τους συνέτριψε ο Βασίλειος Β΄. Εκείνη την εποχή χτίστηκε η Παναγία των Χαλκέων (1028), με την οποία εμφανίστηκε ένας νέος αρχιτεκτονικός τύπος, αυτός της σταυροειδούς τετρακιόνιας τρουλωτής εκκλησίας. Η Θεσσαλονίκη καταλήφθηκε για μικρό χρονικό διάστημα από τους Νορμανδούς της Κάτω Ιταλίας (1185) που τη λεηλάτησαν. Το 1204 την κατέλαβαν οι Φράγκοι οι οποίοι ίδρυσαν το βραχύβιο Λατινικό Βασίλειο της Θεσσαλονίκης - βασιλιάς ήταν ο Βονιφάτιος Μομφερατικός. Στη συνέχεια την πόλη απελευθέρωσε ο ηγεμόνας της Ηπείρου Θεόδωρος Δούκας Κομνηνός (1224) και μετά πέρασε στην εξουσία του αυτοκράτορα της Νίκαιας Ιωάννη Γ΄ Βατάτζη (1246). Μετά την ανακατάληψη της Κωνσταντινούπολης από τον Μιχαήλ Η΄ Παλαιολόγο η Θεσσαλονίκη επανήλθε στην αυτοκρατορία. Η περίοδος που ακολούθησε χαρακτηριζόταν από τις δυναστικές έριδες των Παλαιολόγων και των Καντακουζηνών, τις προσπάθειες του Σέρβου κράλη Στέφανου Δουσάν για επέκταση του κράτους του, τις ληστρικές επιδρομές των Καταλανών και το κίνημα των ζηλωτών και των ησυχαστών. Όλα αυτά προκάλεσαν αναταραχή και αναστάτωση στο εσωτερικό του κράτους, και κυρίως στη Θεσσαλονίκη, και προετοίμασαν την αναπόφευκτη εξασθένηση απέναντι στην απειλή των Οθωμανών Τούρκων. Στα τέλη του 14ου αιώνα ο διοικητής της Θεσσαλονίκης και μετέπειτα αυτοκράτορας Μανουήλ (Β΄) Παλαιολόγος, που περιστοιχιζόταν από νέους και μορφωμένους συμβούλους, έγινε φορέας ενός αδιάλλακτου πνεύματος και μιας πολεμικής εναντίον των εχθρών στην προσπάθειά του να σχηματίσει ένα κοινό μέτωπο αντίστασης. Έτσι η Θεσσαλονίκη έγινε

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

σύμβολο της αντίστασης. Ο αγώνας όμως ήταν άνισος και έπειτα από πολύχρονη πολιορκία καταλήφθηκε από τους Τούρκους το 1387. Το 1391 ο σουλτάνος Βαγιαζήτ Α΄ την ενσωμάτωσε στην αυτοκρατορία του μέχρι το 1402, οπότε αιχμαλωτίστηκε από τους Μογγόλους του Ταμερλάνου (μαχητής Αγκύρας). Στο τέλος, ύστερα από ολιγόχρονη παραχώρηση στους Βενετούς, η Θεσσαλονίκη παραδόθηκε στο σουλτάνο Μουράτ Α΄ (1430). Οι καταστροφές και οι σφαγές που ακολούθησαν την κατάληψη της πόλης προανήγγειλαν το τέλος της αυτοκρατορίας.

ΘΕΩΝ: Ο Θέων ήταν μαθηματικός και έζησε στο δεύτερο μισό του 4ου αιώνα μ.Χ. στην Αλεξάνδρεια. Ήταν ο πατέρας της φιλοσόφου Υπατείας. Σώζονται υπομνήματά του στον Άρατο, τον Ευκλείδη και τον Πτολεμαίο.

ΘΩΜΑΣ Ο ΣΛΑΒΟΣ Η΄ Ο ΣΛΑΒΟΓΕΝΗΣ: Γεννήθηκε στο θέμα των Αρμενιάκων κοντά στη λίμνη Γαζουρού. Ο Συνεχιστής του Θεοφάνη αναφέρει ότι οι γονείς του ήταν Σλάβοι, ενώ ο Γενέσιος λέει ότι ήταν Αρμένιοι. Ήταν αξιωματικός μαζί με τον Λέοντα (Ε΄) και τον Μιχαήλ (Β΄) του στρατηγού του θέματος των Ανατολικών, Βαρδάνη. Όταν επαναστάτησε ο τελευταίος, ο Θωμάς τον ακολούθησε. Όταν ο Λέων έγινε αυτοκράτορας, τον έκανε τουρμάρχη. Όταν δολοφονήθηκε ο Λέων, ο Θωμάς, ο οποίος ήταν ιδιαίτερα φιλόδοξος, επαναστάτησε. Γρήγορα συγκέντρωσε ισχυρές στρατιωτικές δυνάμεις από τις ανατολικές επαρχίες. Μόνο τα θέματα του Οψικίου και των Αρμενιάκων έμειναν πιοτά στον Μιχαήλ Β΄. Τον Θωμά ενίσχυσε και ο θεματικός στόλος. Το επαναστατικό αυτό εγχείρημα ενίσχυσε οικονομικά ο Άραβας χαλίφης. Παρουσιάζει μάλιστα ιδιαίτερο ενδιαφέρον το γεγονός ότι ο πατριάρχης Αντιόχειας Ιώβ, υπήκοος του χαλίφη, έστεψε τον Θωμά αυτοκράτορα. Οι επιχειρήσεις έλαβαν χώρα κυρίως στην περιοχή της Κωνσταντινούπολης και γενικότερα της Θράκης. Ο αυτοκράτορας κατόρθωσε με τη βοήθεια των συμμάχων του Βουλγάρων και τη συνδρομή του υγρού πυρός να καταστρέψει το στόλο των επαναστατών και να λύσει την πολιορκία (822). Η αποφασιστική μάχη ανάμεσα στα αυτοκρατορικά στρατεύματα και τους επαναστάτες δόθηκε στη Διάβαση, 40 χιλιόμετρα από την Κωνσταντινούπολη. Εκεί οι επαναστάτες υπέστησαν δεινή ήττα και ο Θωμάς διέφυγε στην Αρκαδιούπολη όπου και συνελήφθη. Τον Οκτώβριο του 823 εκτελέστηκε έπειτα από διαταγή του αυτοκράτορα. Μερικοί ιστορικοί, κυρίως Ρώσοι, έδωσαν κοινωνικές διαστάσεις στην επανάσταση του Θωμά. Είναι βέβαιο ότι ο Θωμάς στρατολογούσε αγρότες γιατί δεν είχε άλλες διασυνδέσεις και όχι επειδή ευαγγελιζόταν κάποια κοινωνική μεταβολή. Είναι μάλιστα ενδιαφέρον το γεγονός ότι ο Θωμάς δεν είχε καμιά εμπλοκή στην εικονομαχική κρίση και δεν υποστήριξε στους σλαβικούς πληθυσμούς της αυτοκρατορίας.

ΙΕΡΟΣ ΑΥΓΟΥΣΤΙΝΟΣ: Άγιος της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας. Γεννήθηκε στην Ταγάστη (σημ. Σουκ Αράς) το 354 και πέθανε στην Ιππώνα της Νουμιδίας (βόρεια Αφρική) το 430. Προσηλυτίστηκε στο χριστιανισμό το 387 από τον άγιο Αμβρόσιο. Το 396 έγινε επίσκοπος Ιππώνος και αγωνίστηκε εναντίον του μανιχαϊσμού, του δονατισμού και του πελαγιανισμού (χριστιανική αίρεση του μοναχού Πελάγιου, ο οποίος ελαχιστοποιούσε το ρόλο της Θείας Χάριτος και πρόβαλλε την προσωπική βούληση στην άσκηση της αρετής). Εκτός από τις «Επιστολές», έγραψε την «Πολιτεία του Θεού» και τις «Εξομολογήσεις». Ως θεολόγος και φιλόσοφος άσκησε καθοριστική επιρροή στη δυτική θεολογία, ενώ ως συγγραφέας έδωσε ένα ιδιαίτερο ύφος στη λατινική ως γλώσσα του χριστιανισμού.

ΙΟΒΙΑΝΟΣ: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (363-364). Όταν ο Ιουλιανός πέθανε στη διάρκεια εκστρατείας εναντίον των Περσών (363), το βυζαντινό στράτευμα το οποίο βρισκόταν στα βάθη της Ανατολής εκτέθηκε σε πολύ μεγάλο κίνδυνο. Οι διοικητές των διαφόρων μονάδων αποφάσισαν να εκλέξουν τον τριαντάχρονο στρατηγό Ιοβιανό, πριμικήριο των δομέστικων, ως νέο αυτοκράτορα, διότι τον θεώρησαν ικανό και κατάλληλο να ηγηθεί του στρατού κατά την επιστροφή του από την Περσία. Ο Ιοβιανός έσπευσε να συνάψει ειρήνη διάρκειας τριάντα ετών με τους Πέρσες, με βαρείς όμως όρους για το Βυζάντιο, που υποχρεώθηκε να επιστρέψει παλιές περσικές επαρχίες, να παραχωρήσει σχεδόν το μισό της Αρμενίας και τη Νίσιβιν και να ενισχύσει οικονομικά την ανέγερση οχυρών στην περιοχή του Καυκάσου εναντίον των νομάδων. Ο Ιοβιανός στους λίγους μήνες της βασιλείας του ήταν ανεκτικός απέναντι στους εθνικούς, αν και ο ίδιος ήταν χριστιανός, και επανέφερε την ελευθερία του διδάσκειν. Πέθανε ξαφνικά λίγο πριν φτάσει στην Κωνσταντινούπολη. Τον διαδέχτηκε στο θρόνο ο Ουαλεντινιανός Α΄.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Network ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

ΙΟΥΛΙΑΝΟΣ: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (361-363). Γεννήθηκε το 331 στην Κωνσταντινούπολη. Ο Φλάβιος Κλαύδιος Ιουλιανός έτυχε πολύ καλής μόρφωσης, κλασικής και χριστιανικής, αλλά τελικά στράφηκε στον αρχαίο ελληνικό κόσμο και την ειδωλολατρία. Ως καίσαρας της Γαλατίας γνώρισε πολλές στρατιωτικές επιτυχίες. Το 361 στασίασε εναντίον του εξαδέλφου του Κωνστάντιου, τον οποίο και διαδέχτηκε. Κύριο μέλημά του ήταν η επαναφορά της αρχαίας θρησκείας. Σκοτώθηκε το 363 στη διάρκεια εκστρατείας εναντίον των Περσών.

ΙΟΥΣΤΙΝΙΑΝΟΥ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ (CORPUS JURIS CIVILIS): Έτσι καλείται ήδη από το 16ο αιώνα η νομοθεσία του Ιουστινιανού Α΄, που αποτελείται από τις παρακάτω συλλογές:

Codex Justinianus (Ιουστινιάνειος Κώδικας). Συλλογή όλων των αυτοκρατορικών νόμων που ίσχυαν από την εποχή του Αδριανού μέχρι την εποχή του Ιουστινιανού. Δημοσιεύθηκε για πρώτη φορά το 529 και επανεκδόθηκε σε νέα βελτιωμένη έκδοση το 534.

Digesta (Πανδέκτης). Συλλογή από αποσπάσματα έργων κλασικών Ρωμαίων νομοδιδασκάλων. Δημοσιεύθηκε το 533.

Institutiones (Εισηγήσεις). Σύντομη επιτομή του δικαίου που ίσχυε τότε. Χρησίμευε ως εγχειρίδιο στους σπουδαστές του δικαίου. Δημοσιεύθηκε το 533.

Novellae (Νεαρές). Οι νόμοι του Ιουστινιανού που εκδόθηκαν από το 534 μέχρι το 565.

ΙΟΥΣΤΙΝΙΑΝΟΣ Α΄: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (527-565). Γεννήθηκε στο Ταυρήσιο της Δαρδανίας το 482 και το πραγματικό του όνομα ήταν Φλάβιος του Σαββατίου, αλλά μετά την υιοθεσία του από το θείο του, αυτοκράτορα Ιουστίνο Α΄, ονομάστηκε Ιουστινιανός και έτσι έμεινε γνωστός στην ιστορία. Διακρινόταν για την οξυδέρκειά του, τις οργανωτικές του ικανότητες και τις φιλοδοξίες του. Υπήρξε ο πιο στενός και ο πιο έμπιστος συνεργάτης του θείου του, στη διάρκεια της βασιλείας του οποίου ανήλθε στα ανώτερα πολιτικά και στρατιωτικά αξιώματα. Το 527 αναγορεύτηκε από τον Ιουστίνο συναυτοκράτορας και αύγουστος και όταν πέθανε ο θείος του παρέμεινε ο μόνος αυτοκράτορας. Το 525 παντρεύτηκε τη χορεύτρια του ιπποδρόμου Θεοδώρα, ταπεινής καταγωγής, δυναμική όμως και αποφασιστική, η οποία αναδείχθηκε η πλέον πιστή συνεργάτιδά του και επηρέασε τις αποφάσεις του για σημαντικά ζητήματα του κράτους. Η επιλογή των συνεργατών του, όπως οι στρατηγοί Ναρσής και Βελισάριος και ο νομομαθής Τριβωνιανός, αποδείχθηκε άριστη.

Εξωτερική πολιτική

Βασικός άξονας της πολιτικής του ήταν η ιδέα της ανασύστασης της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας (reconquista). Ωστόσο υπέπεσε στο αιώνιο και μοιραίο λάθος των μεγαλόπνοων πολιτικών: Λησμόνησε ότι η επέκταση και το μεγάλωμα των κρατικών μορφωμάτων δεν είναι αυτοσκοπός και ότι, επομένως, δεν έπρεπε να επιδιωχθούν σε βάρος της ευτυχίας των αντρών και των γυναικών που αποτελούσαν το κοινωνικό σύνολο.

Πρώτα προσπάθησε να εξασφαλίσει τα ανατολικά του σύνορα από τους Πέρσες, και αφού απέτυχε να επιβληθεί με τα όπλα, υπέγραψε μια απέραντη ειρήνη με τους Πέρσες, με όρους όχι ιδιαίτερα ευνοϊκούς για το Βυζάντιο (532). Το 533 ένα μάλλον μικρό εκστρατευτικό σώμα υπό τον Βελισάριο σύντριψε τους Βανδάλους και διέλυσε το κράτος τους.

Στη συνέχεια εκστράτευσε εναντίον των Οστρογότθων της Ιταλίας (534), πάλι με τον Βελισάριο, ο οποίος κατάφερε μέσα σε έξι χρόνια να καταλάβει τη χώρα μέχρι τη Ραβέννα και να συλλάβει το βασιλιά των Γότθων Ουττίγι (540). Οι Γότθοι μετά την αποχώρηση του Βελισάριου εξεγέρθηκαν και υποτάχθηκαν το 552, έπειτα από πολυετείς αγώνες ενός άλλου στρατηγού, του Ναρσή. Οι κατακτήσεις ολοκληρώθηκαν με τον πόλεμο εναντίον των Βησιγότθων και την κατάκτηση του νοτιοανατολικού τμήματος της Ιβηρικής Χερσονήσου (554). Στην Ανατολή αντιμετώπισε νέα επίθεση των Περσών και το 557 υπέγραψε νέα ειρήνη με τον Πέρση βασιλιά, αλλά υποχρεώθηκε να του καταβάλει υψηλό φόρο. Οι αγώνες αυτοί αποδυνάμωσαν την αυτοκρατορία στα σύνορα του Δούναβη, όπου εμφανίστηκαν νέα βαρβαρικά φύλα, Σλάβοι, Ούννοι, Πρωτοβούλγαροι, οι οποίοι επιδίδονταν σε επιδρομές στα εδάφη της αυτοκρατορίας.

Εσωτερική πολιτική

Στο εσωτερικό του κράτους αντιμετώπισε το 532 τη «Στάση του Νίκα», μια λαϊκή εξέγερση, η επιτυχής καταστολή της οποίας ενίσχυσε ακόμη περισσότερο τη συγκεντρωτική μοναρχία.

Το σημαντικότερο όμως επίτευγμα της βασιλείας του υπήρξε η κωδικοποίηση των νόμων, έργο κυρίως του Τριβωνιανού. Η Ιουστινιάνειος Νομοθεσία αποτελείται από τον

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

«Ιουστινιάνειο Κώδικα», τις «Εισηγήσεις», τον «Πανδέκτη» και τις «Νεαρές», οι περισσότερες από τις οποίες δημοσιεύθηκαν στην ελληνική γλώσσα. Άξια λόγου είναι το διοικητικό του έργο καθώς και οι οικονομικές μεταρρυθμίσεις, ενώ στα εκκλησιαστικά ζητήματα πήρε αρκετά μέτρα για τη θρησκευτική ενότητα του κράτους. Εξαπέλυσε διώξεις εναντίον των ειδωλολατρών και ανέστειλε τη λειτουργία της Φιλοσοφικής Σχολής των Αθηνών (529). Κατασκεύασε, τέλος, αξιόλογα κτίσματα και ενίσχυσε την άμυνα της αυτοκρατορίας με σημαντικά οχυρωματικά έργα. Το πιο σπουδαίο από αυτά ήταν ο Ναός της του Θεού Σοφίας στην Κωνσταντινούπολη, έργο των μηχανικών Ανθέμιου και Ισίδωρου.

ΙΟΥΣΤΙΝΙΑΝΟΣ Β΄ Ο ΡΙΝΟΤΜΗΤΟΣ: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (688-695, 705-711), γιος και διάδοχος του Κωνσταντίνου Δ΄ Πωγωνάτου. Ακολούθησε σκληρή αντιαριστοκρατική πολιτική, ενώ στα πρώτα χρόνια της βασιλείας του προχώρησε σε συνδιαλλαγή με τον Άραβα χαλίφη, η οποία μάλιστα στην περίπτωση της Κύπρου έφτασε μέχρι τη συγκυριαρχία. Εκμεταλλευόμενος τις εμφύλιες διαμάχες στο χαλιφάτο, απέσυρε στρατεύματα από τα ανατολικά σύνορα και επιτέθηκε εναντίον των Βουλγάρων και των Σλάβων, πολλούς από τους οποίους μετέφερε και εγκατέστησε στη Μικρά Ασία. Το 692 όμως υπέστη βαριά ήττα από τους Άραβες στη Σεβαστούπολη της Αρμενίας. Στην εσωτερική πολιτική διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στη σύγκληση της «Πενθέκτης ή εν Τρούλλω» Συνόδου, η οποία συμπλήρωσε τις δύο προηγούμενες με την έκδοση 102 συνολικά κανόνων. Το 695 ο Ιουστινιανός ανατράπηκε από τον πατρίκιο Λεόντιο και εξορίστηκε στη Χερσώνα, αφού πρώτα ταπεινώθηκε με την αποκοπή της μύτης του. Επανήλθε στο θρόνο το 705 και με πρωτοφανή σκληρότητα τιμώρησε εκείνους που τον είχαν ανατρέψει. Παραμέλησε τα ζητήματα εξωτερικής πολιτικής, με αποτέλεσμα η αυτοκρατορία να απολέσει σημαντικά εδάφη από τους Άραβες. Τα πολλά προβλήματα έφεραν αντίδραση. Ο αυτοκρατορικός στρατός τον ανέτρεψε και ο νέος αυτοκράτορας Φιλιππικός Βαρδάνης διέταξε την εκτέλεσή του (711).

ΙΟΥΣΤΙΝΟΣ Α΄: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (518-527). Γεννήθηκε στη Δαρδανία το 451. Καταγόταν από φτωχή αγροτική οικογένεια. Ανέβηκε στο θρόνο μετά το θάνατο του αυτοκράτορα Αναστάσιου Α΄ με μηχανορραφίες και δωροδοκίες. Από την αρχή σχεδόν της βασιλείας του όρισε ως οιονεί συγκυβερνήτη τον ανιψιό του Ιουστινιανό. Η εκκλησιαστική του πολιτική υπαγορεύτηκε από την πίστη του στα δόγματα της εκκλησίας, γι' αυτό και στράφηκε εναντίον των μονοφυσιτών. Βοήθησε στην άρση του Ακακιανού Σχίσματος (519). Λίγο πριν πεθάνει αναγόρευσε συναυτοκράτορα τον ανιψιό του Ιουστινιανό Α΄ (527).

ΙΟΥΣΤΙΝΟΣ Β΄: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (565-578), ανιψιός και διάδοχος του Ιουστινιανού Α΄. Η επιλογή του ως διαδόχου προκάλεσε την εχθρότητα των μελών της οικογένειάς του με αποτέλεσμα να εκδηλωθούν συνωμοσίες. Κέρδισε την εύνοια του λαού με μεγάλες οικονομικές παροχές και τα οικονομικά του κράτους διέρχονταν σοβαρή κρίση. Η βασιλεία του συνδέθηκε με την εγκατάσταση των Λογγοβάρδων στη βόρεια Ιταλία και την απόσπαση κτήσεων από το βυζαντινό κράτος. Ένας άλλος εχθρός, οι Άβαροι, εισέβαλαν στην αυτοκρατορία και πολιόρκησαν το Σίρμιο. Ο Ιουστίνος αναγκάστηκε να υπογράψει συνθήκη με τους Αβάρους και να καταβάλει ετήσιο φόρο. Την ίδια περίοδο το Βυζάντιο απώλεσε κτήσεις στην Αφρική και την Ισπανία. Στα ανατολικά σύνορα της αυτοκρατορίας ξέσπασαν συγκρούσεις με τους Πέρσες και το Βυζάντιο απώλεσε τη σημαντική πόλη Δάρας (574). Την ίδια χρονιά ανακήρυξε καίσαρα το θετό γιο του Τιβέριο Β΄. Στο θρησκευτικό τομέα στην αρχή ακολούθησε πολιτική συμφιλίωσης ανάμεσα στους ορθόδοξους και τους μονοφυσίτες, αλλά προς το τέλος της βασιλείας του, εξαιτίας της αρνητικής στάσης των μονοφυσιτών απέναντι στην πολιτική του, στράφηκε ανοιχτά εναντίον τους.

ΙΠΠΑΡΧΟΣ: Έλληνας αστρονόμος που έζησε το 2ο αιώνα π.Χ. Θεωρείται ο μεγαλύτερος αστρονόμος της αρχαιότητας και μετά τον Νεύτονα όλων των εποχών. Γεννήθηκε στη Νίκαια της Βιθυνίας (περίπου το 190 π.Χ.) και πέθανε το 120 π.Χ. Έκανε τις παρατηρήσεις του ανάμεσα στο 161 και το 126 π.Χ. κυρίως από τη Ρόδο. Πληροφορίες για τον ίδιο αντλούμε από μεταγενέστερους αστρονόμους και συγγραφείς (Στράβωνα, Πτολεμαίο, Πλούταρχο, Πλίνιο), οι οποίοι τον θεωρούν δάσκαλό τους. Από τα έργα του σώθηκαν μόνο δύο: «Των Αράτου και Ευδόξου Φαινομένων Εξηγήσεων Βιβλία Τρία» και «Εις Αστερισμούς». Εφεύρε τον αστρολάβο (άστρο+λαμβάνω), όργανο που χρησιμοποιήθηκε έκτοτε πολύ. Συνέταξε τον πρώτο αστρονομικό κατάλογο, που περιλάμβανε 1.080 αστέρια και αποτέλεσε τη βάση για την

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

εξέλιξη της αστρονομίας. Θεωρείται ο θεμελιωτής της τριγωνομετρίας, αφού υπολόγισε τη διάρκεια της μέρας σε κάθε τόπο από το πλάτος του τόπου και την απόκλιση του ήλιου - αυτός ο υπολογισμός απαιτεί γνώσεις τριγωνομετρίας. Ανακάλυψε τη μετάπτωση των ισημεριών και καθόρισε τη διάρκεια του έτους σε 365 και 1/4 ημέρες. Παρατηρήσεις έκανε και για τις κινήσεις των πλανητών.

ΙΠΠΟΤΙΚΑ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ ΤΑΓΜΑΤΑ:

1. *Ναΐτες (γαλλιστί Templiers).* Ονομάστηκαν έτσι επειδή το κέντρο τους στην Ιερουσαλήμ βρισκόταν κοντά στα ερείπια του Ναού του Σολόμωντα. Προήλθαν από την ένωση οκτώ Γάλλων ιπποτών (1118). Εκτός από τους τρεις κανόνες του μοναχισμού (φτώχεια, αγνότητα, υπακοή) πρόσθεσαν και την υποχρέωση να πολεμούν τους άπιστους. Διακριτικά τους: λευκός μανδύας και ερυθρός σταυρός. Το τάγμα μεταφέρθηκε το 1291 στην Κύπρο, ενώ το 1312 καταργήθηκε με απόφαση συνόδου της παπικής εκκλησίας, κάτω από την πίεση του βασιλιά της Γαλλίας Φιλίππου του Ωραίου, ο οποίος εποφθαλμιούσε την περιουσία τους. Η ακίνητη περιουσία τους παραχωρήθηκε στους Ιωαννίτες.

2. *Ιωαννίτες.* Προήλθαν από την αδελφότητα του Νοσοκομείου του Αγίου Ιωάννη στην Ιερουσαλήμ, που ιδρύθηκε το 1048 από εμπόρους από την ιταλική πόλη Αμάλφι. Μετά την Α΄ Σταυροφορία η αδελφότητα διευρύνθηκε και μετασχηματίστηκε σε ιπποτικό τάγμα κατά το πρότυπο των Ναϊτών. Διακριτικά τους: μαύρος μανδύας και λευκός σταυρός. Το τάγμα μεταφέρθηκε το 1291 στην Κύπρο, το 1310 στη Ρόδο και το 1526 στη Μάλτα, όπου είχε την έδρα του μέχρι το 1798 (τάγμα της Μάλτας). Το 1834 εγκαταστάθηκε στη Ρώμη, ενώ το 1961 απέκτησε καινούργιο καταστατικό.

3. *Τεύτονες.* Στρατιωτικό και θρησκευτικό τάγμα που ιδρύθηκε στην Άκρα το 1190 από Γερμανούς εμπόρους σταυροφόρους στη διάρκεια της Γ΄ Σταυροφορίας για την περίθαλψη των τραυματιών. Το 1198 μετατράπηκε σε ιπποτικό τάγμα. Διακριτικά τους: λευκός μανδύας και μαύρος σταυρός, από τα οποία προήλθε αργότερα η πρωσική σημαία. Οι Τεύτονες ιππότες επιχείρησαν το 1229 σταυροφορία κατά της Πρωσίας, την οποία κυβέρνησαν το 14ο και το 15ο αιώνα. Το 1525 το τάγμα απέβαλε το θρησκευτικό του χαρακτήρα και το 1809 διαλύθηκε από τον Ναπολέοντα. Ανασυγκροτήθηκε το 1840 στην Αυστρία και το 1929 μεταβλήθηκε σε τάγμα επαιτών.

ΙΣΑΑΚΙΟΣ Α΄ ΚΟΜΝΗΝΟΣ: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (1057-1059), γιος του αξιωματούχου Μιχαήλ Κομνηνού. Την ανατροφή του Ισαάκιου μετά το θάνατο του πατέρα του ανέλαβε ο Βασίλειος Β΄. Μορφώθηκε στη Μονή Στουδίου, όπου διδάχτηκε την πολεμική τέχνη. Κατέλαβε αργότερα το αξίωμα του δομέστικου των σχολών. Το 1057 μαζί με τα άλλα μέλη της στρατιωτικής αριστοκρατίας απαίτησε από τον αυτοκράτορα Μιχαήλ ΣΤ΄ τη στρατιωτική ανασυγκρότηση της αυτοκρατορίας, χωρίς όμως αποτέλεσμα. Η αρνητική στάση του Μιχαήλ εξώθησε τη στρατιωτική ελίτ σε συνεργασία με τον πατριάρχη Μιχαήλ Κηρουλάριο για την ανατροπή του και την αντικατάστασή του από τον Ισαάκιο. Η βαριά φορολογία που επέβαλε σε όλες τις κοινωνικές ομάδες και η δήμευση της περιουσίας πολλών μοναστηριών -ενέργειες αναγκαίες για την εξεύρεση των πόρων για τη στρατιωτική αναδιοργάνωση- δυσαρέστησαν και την εκκλησία και το λαό. Όταν επέστρεψε στην Κωνσταντινούπολη έπειτα από μια εκστρατεία στη Βαλκανική βρέθηκε σε ένα εχθρικό περιβάλλον που τον ανάγκασε να εγκαταλείψει το θρόνο (1059). Πέθανε το 1061.

ΙΣΑΑΚΙΟΣ Β΄ ΚΟΜΝΗΝΟΣ ΑΓΓΕΛΟΣ: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (1185-1195, 1203-1204), γιος του στρατηγού Ανδρόνικου Κομνηνού Αγγέλου. Γεννήθηκε το 1160. Το 1185 ο Ανδρόνικος τον θεώρησε επικίνδυνο για στάση και προσπάθησε να τον συλλάβει. Ο λαός πήρε το μέρος του Ισαάκιου και τον αναγόρευσε αυτοκράτορα, ενώ ο Ανδρόνικος εκτελέστηκε. Προσπάθησε να απομακρύνει τους Νορμανδούς από τα εδάφη της αυτοκρατορίας, ενώ μετά το γάμο του με την κόρη του βασιλιά της Ουγγαρίας έλαβαν τέλος οι επιδρομές των Ούγγρων. Εκστράτευσε χωρίς επιτυχία εναντίον των επαναστατημένων Βουλγάρων. Κατόρθωσε με παραχωρήσεις να απομακρύνει τους σταυροφόρους της Γ΄ Σταυροφορίας (1188) από τη Βασιλεύουσα. Το 1095 ανατράπηκε από τον Αλέξιο Γ΄ και οδηγήθηκε στη φυλακή. Το 1203 μπροστά στον κίνδυνο των σταυροφόρων οι κάτοικοι της Κωνσταντινούπολης επανέφεραν τον Ισαάκιο Β΄ στο θρόνο. Η αδυναμία του όμως να αντιμετωπίσει τους σταυροφόρους οι οποίοι ήδη έσφιγγαν τον κλοιό γύρω από την πόλη είχε ως αποτέλεσμα την αντικατάστασή του από τον Αλέξιο Ε΄. Πέθανε λίγο αργότερα.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ Α΄ ΤΖΙΜΙΣΚΗΣ: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (969-976). Γεννήθηκε στον Πόντο της Μικράς Ασίας το 925 και πέθανε στην Κωνσταντινούπολη το 976. Ήταν γόνος στρατιωτικής αριστοκρατίας αρμενικής καταγωγής. Το όνομα Τζιμισκής το οφείλει στο ύψος του (ήταν μάλλον κοντός). Σε μικρή ηλικία ακολούθησε σε εκστρατείες το θείο του Νικηφόρο Φωκά και έμαθε την τέχνη του πολέμου. Όταν ο θείος του έγινε αυτοκράτορας τον ονόμασε «δομέστικο των σχολών», λίγο αργότερα όμως τον απομάκρυνε από την Κωνσταντινούπολη εξαιτίας της ερωτικής σχέσης του με την αυτοκράτειρα Θεοφανώ. Με υποκίνηση της αυτοκράτειρας οργανώθηκε συνωμοσία εναντίον του Νικηφόρου που τελικά οδήγησε στη δολοφονία του και στην αναγόρευση του Τζιμισκή ως αυτοκράτορα (969). Στη διάρκεια της βασιλείας του οργανώθηκαν πολλές συνωμοσίες εναντίον του από τον Βάρδα Φωκά και τον Λέοντα Φωκά χωρίς επιτυχία. Η εσωτερική του πολιτική υπήρξε ευνοϊκή για τους Δυνατούς της γης σε βάρος των μικροκαλλιεργητών. Στη διάρκεια της βασιλείας του το εμιράτο του Χαλεπίου έγινε φόρου υποτελές στο Βυζάντιο. Το 974/975 εκστράτευσε με επιτυχία στο Λίβανο και τη Συρία και προσάρτησε σημαντικές πόλεις. Αντιμετώπισε τους Βουλγάρους με τη βοήθεια των Ρως, εναντίον των οποίων στράφηκε αργότερα, όταν αρνήθηκαν να εγκαταλείψουν την ανατολική Βουλγαρία. Οργάνωσε τις κατακτημένες περιοχές σε θέματα. Πέθανε κάτω από ανεξιχνίαστες συνθήκες το 976. Οι διαδόσεις που αναφέρει ο Λέων ο Διάκονος ότι δηλητηριάστηκε από τον Βασίλειο Λακαπηνό ελέγχονται ως ανακριβείς.

ΙΩΑΝΝΗΣ Β΄ ΚΟΜΝΗΝΟΣ: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (1118-1143). Γεννήθηκε το 1087 και πέθανε το 1143. Γιος και διάδοχος του Αλεξίου Α΄, ανέβηκε στο θρόνο μετά το θάνατο του πατέρα του και του συμβασιλέα του Κωνσταντίνου Δούκα (1118), παρά την αντίδραση της αδερφής του Άννας, η οποία διεκδικούσε το θρόνο για το σύζυγό της. Συνέχισε με σωφροσύνη την εξωτερική πολιτική του πατέρα του, ενώ διεξήγαγε τις πολεμικές επιχειρήσεις με άριστο τρόπο.

Νίκησε διαδοχικά τους Πετσενέγκους (1122), τους Σέρβους (1123) και τους Ούγγρους (1128). Από το 1125 άρχισε τις εκστρατείες του εναντίον των Τούρκων της Μικράς Ασίας, τις οποίες διέκοψε προσωρινά το 1127 και συνέχισε το 1135, οπότε συνέτριψε τον εμίρη της Μελιτηνής και το 1137 τον Λέοντα, τον ηγεμόνα της Μικρής Αρμενίας. Την ίδια χρονιά επιτέθηκε εναντίον των Νορμανδών της Αντιόχειας, οι οποίοι αναγνώρισαν τη βυζαντινή επικυριαρχία. Το 1138 εξουδετέρωσε τους εμίρηδες της Συρίας και της Παλαιστίνης. Πέθανε σε κυνηγετικό ατύχημα οτη διάρκεια εκστρατείας στα ανατολικά σύνορα το 1143. Συγκαταλέγεται ανάμεσα στους πιο σημαντικούς αυτοκράτορες του Βυζαντίου.

ΙΩΑΝΝΗΣ Γ΄ ΔΟΥΚΑΣ ΒΑΤΑΤΖΗΣ: Αυτοκράτορας της Νίκαιας (1222-1254). Γεννήθηκε στο Διδυμότειχο το 1193 και ανέβηκε στο θρόνο έπειτα από το γάμο του με την Ειρήνη, κόρη του αυτοκράτορα της Νίκαιας Θεόδωρου Α΄ Λάσκαρη. Ξεκίνησε τη βασιλεία του με εκστρατείες εναντίον των λατινοκρατούμενων περιοχών της Ευρώπης και των νησιών στα παράλια της Μικράς Ασίας. Μια συνωμοσία εναντίον του όμως ανέκοψε αυτή την επιθετική του πολιτική. Βασικό πρόβλημα την περίοδο της βασιλείας του ήταν οι σχέσεις με το κράτος της Ηπείρου, του οποίου οι ηγέτες διεκδικούσαν τον τίτλο του αυτοκράτορα. Βρέθηκε αντιμέτωπος με τον Θεόδωρο Δούκα Άγγελο, αυτοκράτορα της Θεσσαλονίκης (1228), αλλά απέτυχε να τον πείσει να εγκαταλείψει τον τίτλο. Η ήττα όμως του Θεόδωρου από τον Ιωάννη Ασάν Β΄ στη μάχη της Κολοκοτινίτζας (1230) ανάγκασε το διάδοχό του, Μανουήλ, να περιοριστεί στον τίτλο του δεσπότη της Ηπείρου. Έτσι ο αυτοκράτορας της Νίκαιας κατέκτησε την πρώτη θέση στον αγώνα για ανάκτηση της Κωνσταντινούπολης. Το 1246 ο Ιωάννης πολιόρκησε τη Θεσσαλονίκη και την προσάρτησε στο κράτος του, ενώ το 1252 εκστράτευσε εναντίον του Δεσποτάτου της Ηπείρου από το οποίο αφαίρεσε πολλά εδάφη.

Ο Βατάτζης όμως έδειξε και στην εσωτερική πολιτική του δραστηριότητα ικανότητα και αποτελεσματικότητα. Φρόντισε για μια καλή και αδιάφθορη διοίκηση, για την καλή απονομή της δικαιοσύνης και έλαβε ιδιαίτερα αποτελεσματικά μέτρα κοινωνικής πρόνοιας. Πέθανε το 1254.

ΙΩΑΝΝΗΣ Δ΄ ΛΑΣΚΑΡΗΣ: Αυτοκράτορας της Νίκαιας (1258-1261), γιος και διάδοχος του πατέρα του Θεόδωρου Β΄. Ανέβηκε ανήλικος στο θρόνο και επιτροπευόταν από τον Γεώργιο Μουζάλωνα, ο οποίος όμως δολοφονήθηκε από τους Δυνατούς που διεκδικούσαν την επιτροπεία και στη θέση του διόρισαν επίτροπο και λίγο αργότερα συμβασιλέα τον Μιχαήλ Η΄ Παλαιολόγο. Πολύ γρήγορα ο Ιωάννης παραμερίστηκε, κυρίως μετά την ανακατάληψη της

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Κωνσταντινούπολης το 1261.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ: Γεννήθηκε στην αραβοκρατούμενη Δαμασκό γύρω στο 645. Ο πατέρας του κατείχε σημαντικό αξίωμα στο αραβικό κράτος και ο Ιωάννης τον διαδέχτηκε σε αυτό. Το 720 εγκατέλειψε τη Δαμασκό και αποσύρθηκε στη Μονή του Αγίου Σάβα στην Παλαιστίνη, όπου παρέμεινε μέχρι το τέλος της ζωής του (749;). Θεωρείται ο τελευταίος μεγάλος θεολόγος της Ανατολικής Εκκλησίας. Αντιπολιτεύτηκε με σφοδρότητα την εικονομαχική στάση των Ισαύρων και στηλίτευσε τον καισαροπαπισμό του Λέοντα Γ΄.

ΙΩΑΝΝΗΣ Ε΄ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ; Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (1341-1376, 1379-1391), γιος του Ανδρόνικου Γ΄. Γεννήθηκε στο Διδυμότειχο το 1332. Η μακρόχρονη βασιλεία του σφραγίστηκε από πολλές δυναστικές κρίσεις. Ανέβηκε ανήλικος στο θρόνο και επιτροπευόταν από τη μητέρα του Άννα της Σαβοΐας, το δομέστικο Ιωάννη Καντακουζηνό του οποίου την κόρη παντρεύτηκε και τον πατριάρχη Ιωάννη Καλέκα. Οι ραδιουργίες όμως του πατριάρχη απομάκρυναν τον Καντακουζηνό, ο οποίος αυτοανακηρύχθηκε αυτοκράτορας το 1341 στο Διδυμότειχο, χωρίς να πάψει να αναγνωρίζει τον ανήλικο Ιωάννη Ε΄. Οι αντιθέσεις ανάμεσα στις δύο παρατάξεις εξελίχθηκαν σε μακροχρόνιες, οξύτατες εμφύλιες συγκρούσεις, στις οποίες δυστυχώς ενεπλάκησαν παίρνοντας το μέρος πότε του ενός και πότε του άλλου τα σλαβικά κράτη της Βαλκανικής και οι Τούρκοι -τότε εγκαταστάθηκαν στην Ευρώπη-, ενώ αναδύθηκαν και σφοδρές κοινωνικές αντιθέσεις όπως φαίνεται από το κίνημα των ζηλωτών στη Θεσσαλονίκη. Το 1347 ο Καντακουζηνός επανήλθε στην Κωνσταντινούπολη, πάντα ως συμβασιλέας του Ιωάννη Ε΄. Ο Ιωάννης Ε΄ αποσύρθηκε στην Τένεδο μέχρι το 1354, οπότε επανήλθε στην Κωνσταντινούπολη και εκδίωξε τον Καντακουζηνό. Ο Ιωάννης αντιλήφθηκε ότι δύσκολα θα μπορούσε να απαλλαγεί από τους Τούρκους, που ήδη κατείχαν την Αδριανούπολη και έκαναν επιδρομές. Αποφάσισε λοιπόν να ζητήσει βοήθεια και γι' αυτό μετέβη στην Ουγγαρία (1366) και στη συνέχεια στη Ρώμη (1369). Εκεί αποδέχτηκε την ένωση των δύο εκκλησιών, πάγιο αίτημα του πάπα ως αντάλλαγμα για οποιαδήποτε βοήθεια. Γρήγορα κατάλαβε ότι δεν μπορούσε να περιμένει καμιά βοήθεια από το εξωτερικό, συμβιβάστηκε με την πραγματικότητα και αναγνώρισε την επικυριαρχία του Οθωμανού σουλτάνου. Το 1376 φυλακίστηκε από το γιο του Ανδρόνικο Δ΄ Παλαιολόγο. Επανήλθε στο θρόνο το 1379. Το 1390 ο εγγονός του Ιωάννης Ζ΄ διεκδίκησε το θρόνο και αυτοανακηρύχθηκε αυτοκράτορας. Πέθανε το 1391 έχοντας επανακτήσει το θρόνο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΤ΄ ΚΑΝΤΑΚΟΥΖΗΝΟΣ: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (1347-1354) και συγγραφέας. Ως επίτροπος του ανήλικου Ιωάννη Ε΄ Παλαιολόγου ανέλαβε τη διαχείριση των υποθέσεων της αυτοκρατορίας. Κατηγορήθηκε όμως ότι συνωμοτούσε και αυτό τον οδήγησε σε ρήξη με τον Ιωάννη Ε΄. Κατέφυγε στο Διδυμότειχο, όπου αυτοανακηρύχθηκε αυτοκράτορας (1341), σεβάστηκε όμως τα δικαιώματα του ανήλικου Ιωάννη Ε΄ στο θρόνο. Η εμφύλια διαμάχη κράτησε ως το 1347, όποτε ο Καντακουζηνός κατέλαβε την Κωνσταντινούπολη και στέφθηκε επίσημα συναυτοκράτορας του Ιωάννη. Ήταν αντίθετος στο κίνημα των ζηλωτών που ξέσπασε στη Θεσσαλονίκη και συγκάλεσε σύνοδο στην Κωνσταντινούπολη η οποία το καταδίκασε, δικαιώνοντας τον Γρηγόριο Παλαμά και τους ησυχαστές (1353). Παραιτήθηκε το 1354 και έγινε μοναχός. Πλούσιο υπήρξε το συγγραφικό του έργο, τόσο το ιστορικό όσο και το θεολογικό. Πέθανε το 1383 σε ηλικία 88 ετών.

ΙΩΑΝΝΗΣ Ζ΄ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (1390, 1399-1402), γιος του Ανδρόνικου Δ΄ Παλαιολόγου και της Μαρίας, κόρης του τσάρου των Βουλγάρων. Γεννήθηκε στην Κωνσταντινούπολη το 1370 και η ζωή του υπήρξε περιπετειώδης. Το 1373 φυλακίστηκε διότι επαναστάτησε ο πατέρας του εναντίον του παππού του αυτοκράτορα Ιωάννη Ε΄. Όταν ο πατέρας του κατέλαβε την εξουσία επέστρεψε στην Κωνσταντινούπολη (1376) και λίγο αργότερα όταν ο πατέρας του αποσύρθηκε (1379) έζησε στη Σηλυβρία. Το 1390 πολιόρκησε την Κωνσταντινούπολη και αφού ανέτρεψε τον Ιωάννη Ε΄ κατέλαβε για μερικούς μήνες το θρόνο. Με την αποκατάσταση στο θρόνο του Ιωάννη Ε΄, ο Ιωάννης Ζ΄ απομακρύνθηκε και πάλι. Το 1393 ο αυτοκράτορας Μανουήλ Β΄ προσπάθησε να προσεγγίσει τον Ιωάννη, χωρίς αποτέλεσμα όμως. Το 1399 ο Ιωάννης Ζ΄ επανήλθε στην Κωνσταντινούπολη και ορίστηκε αντικαταστάτης του Μανουήλ στο θρόνο -ο Μανουήλ είχε πάει στη Δύση για να βρει βοήθεια- σε μια δύσκολη εποχή, κατά την οποία οι πιέσεις των Τούρκων είχαν γίνει ασφυκτικές. Ο Ιωάννης δεν δίστασε να διαπραγματευτεί την παράδοση της πόλης στον Βαγιαζήτ Α΄, αλλά τα σχέδιά του ναυάγησαν μετά την ήττα των Τούρκων στη μάχη της Άγκυρας (1402) από τον

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Μογγόλο Ταμερλάνο. Ο Μανουήλ μετά την επιστροφή του από τη Δύση απομάκρυνε τον Ιωάννη (1402), ο οποίος ανέλαβε τη διοίκηση της Θεσσαλονίκης διατηρώντας τον τίτλο του βασιλιά ως το θάνατό του (1408).

ΙΩΑΝΝΗΣ Η΄ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (1421 και 1425-1448), γιος του Μανουήλ Β΄ Παλαιολόγου. Έζησε τα πρώτα χρόνια της ζωής του στην Πελοπόννησο όσο ο πατέρας του βρισκόταν στη Δύση. Το 1414 αντικατέστησε τον πατέρα του στην εξουσία όταν εκείνος διευθετούσε ζητήματα στην Πελοπόννησο. Στη συνέχεια έστειλε τον ίδιο εκεί (1416) όπου παρέμεινε δύο χρόνια (1418) και ακολούθησε επεκτατική πολιτική σε βάρος των Λατίνων ηγεμόνων. Το 1421 αναγορεύτηκε συναυτοκράτορας και αντιμετώπισε τον επόμενο χρόνο την πολιορκία της Κωνσταντινούπολης από τους Τούρκους με επιτυχία. Το 1422 ανέλαβε τη διακυβέρνηση του κράτους και αποδήμησε στη Δύση (1423) σε αναζήτηση στρατιωτικής βοήθειας. Επέστρεψε άπρακτος πίσω το 1424. Όσο όμως απουσίαζε, ο αδερφός του Κωνσταντίνος που τον αντικαθιστούσε σύναψε ειρήνη με το σουλτάνο Μουράτ Β΄· παραχώρησε εδάφη στους Τούρκους και υποχρεώθηκε να καταβάλει βαρύτατο ετήσιο φόρο. Το 1425 ο Ιωάννης επανέφερε όλη σχεδόν την Πελοπόννησο στη βυζαντινή κυριαρχία. Εντούτοις, δεν κατάφερε να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά την προέλαση των Τούρκων οι οποίοι το 1430 κατέλαβαν τη Θεσσαλονίκη και τα Ιωάννινα. Η προσπάθειά του να αποτρέψει την τουρκική επέκταση τον οδήγησε και πάλι στη Δύση και στην ένωση των δύο εκκλησιών. Οι διαβουλεύσεις τελικά οδήγησαν στη σύνοδο της Φεράρας-Φλωρεντίας (1439) και στην ένωση των εκκλησιών. Η προσπάθεια του Ιωάννη όμως είχε πενιχρά αποτελέσματα στο στρατιωτικό τομέα, ενώ στον πολιτικό και θρησκευτικό είχε μάλλον αρνητικές επιπτώσεις, αφού ο λαός χωρίστηκε σε ενωτικούς και ανθενωτικούς. Ο Ιωάννης Η΄ πέθανε το 1448.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΖΩΝΑΡΑΣ: Έζησε το πρώτο μισό του 12ου αιώνα. Κατέλαβε τα αξιώματα του δρουγγάριου της βίγλας, της αυτοκρατορικής σωματοφυλακής, και του προϊστάμενου της αυτοκρατορικής γραμματείας (πρωτοασηκρήτης). Αργότερα αποσύρθηκε στα Πριγκηπννήσια, όπου, έπειτα από παρακίνηση των φίλων του, συνέγραψε την ιστορία του. Το έργο του: «Επιτομή Ιστοριών», χρονογραφία των παγκόσμιων γεγονότων από κτίσεως κόσμου μέχρι το 1118.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΜΕΝΙΑΤΗΣ: Γεννήθηκε στα τέλη του 9ου αιώνα στη Θεσσαλονίκη. Ήταν κληρικός χωρίς μεγάλη παιδεία. Υπήρξε αυτόπτης μάρτυρας της άλωσης της Θεσσαλονίκης από τους Σαρακηνούς το 904, την οποία αφηγείται στο έργο του, που θεωρείται απόλυτα αξιόπιστη πηγή και περιέχει πολλές ενδιαφέρουσες πληροφορίες για λαούς που ήταν εγκατεστημένοι κοντά στη Θεσσαλονίκη.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΙΝΑΜΟΣ: Ιστορικός του 12ου αιώνα (1143-1203), το έργο του οποίου είναι η πιο σημαντική πηγή για την εποχή του Ιωάννη και του Μανουήλ Κομνηνού και για την ιστορία των Σελτζούκων. Καταγόταν από επιφανή οικογένεια. Πολύ νωρίς μπήκε στην υπηρεσία του αυτοκράτορα Μανουήλ Α΄ Κομνηνού (1143-1180). Από πληροφορίες που μας δίνει ο ίδιος μαθαίνουμε ότι ήταν βασιλικός γραμματικός, ανήκε στο στενό περιβάλλον του αυτοκράτορα και διατηρούσε μαζί του προσωπικές σχέσεις. Η ιστορία του έχει τίτλο «Επιτομή».

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΛΑΛΑΣ: Είναι ο παλαιότερος γνωστός χρονογράφος του Βυζαντίου. Ήταν εξελληνισμένος Σύρος και γεννήθηκε στην Αντιόχεια το 491 και πέθανε στην ίδια πόλη το 578. Η «Χρονογραφία» του αρχίζει από τη δημιουργία του κόσμου και φτάνει μέχρι τα τελευταία χρόνια της βασιλείας του Ιουστινιανού.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΚΥΛΙΤΖΗΣ: Ιστορικός του 11ου αιώνα, σύγχρονος του Μιχαήλ Ψελλού. Καταγόταν από το θέμα των Θρακησίων της Μικράς Ασίας. Στα χειρόγραφα του έργου του αναφέρει ότι κατείχε τα αξιώματα του κουροπαλάτη και του δρουγγάριου της βίγλας. Στο έργο του «Σύνοψις Ιστοριών» συνεχίζει τον Θεοφάνη και καλύπτει τα γεγονότα της περιόδου 811-1057.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ: Ένας από τους πιο ένδοξους πατέρες της Ανατολικής Εκκλησίας. Γεννήθηκε στην Αντιόχεια το 344 όπου σπούδασε και αναδείχθηκε σε πολύ σπουδαίο ρήτορα. Το 381 χειροτονήθηκε κληρικός και το 397 πατριάρχης Κωνσταντινούπολης. Ήρθε σε σύγκρουση με την αυτοκρατορική Αυλή και εξορίστηκε στο εσωτερικό της Μικράς Ασίας, όπου πέθανε το 407. Οι ομιλίες του αποτελούν πολύτιμη μαρτυρία για τα ήθη της εποχής του.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

ΙΩΣΗΠΟΣ: Ιουδαίος ιστορικός που γεννήθηκε στην Ιερουσαλήμ το 37 μ.Χ. Σπούδασε τον Ιουδαϊκό Νόμο και γνώρισε τις μεγάλες αιρέσεις του ιουδαϊσμού, των Σαδδουκαίων, των Φαρισαίων και των Εσσαίων. Αν και ανήκε στη φιλορωμαϊκή μερίδα, αυτό δεν τον εμπόδισε να έχει ηγετικό ρόλο στην επανάσταση εναντίον των Ρωμαίων (66). Βρέθηκε λίγο μετά στην Αυλή των Ρωμαίων αυτοκρατόρων Βεσπασιανού και Τίτου. Έζησε το υπόλοιπο της ζωής του στη Ρώμη και ασχολήθηκε με τη συγγραφή. Τα έργα του «Περί του Ιουδαϊκού Πολέμου», «Ιουδαϊκή Αρχαιολογία και Ιωσήπου Βίος» παρέχουν πολλές πληροφορίες στο μελετητή της ιστορίας του ιουδαϊσμού του 1ου αιώνα μ.Χ.

ΚΑΙΣΑΡ ΓΑΪΟΣ ΙΟΥΛΙΟΣ: Ρωμαίος πολιτικός και στρατιωτικός, από τις σπουδαιότερες προσωπικότητες της Ρώμης. Καταγόταν από τη σπουδαία Ιουλία γενεά, είχε δημοκρατικές απόψεις και απέκτησε την εύνοια του λαού. Μαζί με τον Πομπήιο και τον Κράσο συγκρότησαν την Πρώτη Τριανδρία (60 π.Χ.), ένα νέο πολιτειακό σχήμα, και μοιράστηκαν τα ανώτατα πολιτικά και στρατιωτικά αξιώματα. Εκλέχτηκε ύπατος το 59 π.Χ. και το 56 π.Χ. Κατέκτησε τη Γαλατία (την Εντεύθεν των Άλπεων και την Εκείθεν των Άλπεων) το 58-50 π.Χ. και οι περιοχές που κατέλαβε υιοθέτησαν τον ελληνορωμαϊκό πολιτισμό. Απέκτησε δόξα και είχε κοντά του έναν απόλυτα αφοσιωμένο στρατό με τον οποίο αντιμετώπισε τον Πομπήιο, απεσταλμένο της ρωμαϊκής Συγκλήτου. Η αποφασιστική μάχη δόθηκε στα Φάρσαλα το 48 π.Χ. Σε αυτή ο Πομπήιος νικήθηκε και κατέφυγε στην Αίγυπτο, όπου και πέθανε. Ο Καίσαρ το 44 π.Χ. ανακηρύχθηκε δικτάτορας και ισόβιος ύπατος. Με όλες τις εξουσίες συγκεντρωμένες στα χέρια του αποκατέστησε την τάξη στην Ιταλία και άλλαξε τους πολιτειακούς θεσμούς του κράτους. Από τα έργα του αξίζει να επισημάνουμε τη βελτίωση του ημερολογίου, με βάση τους υπολογισμούς του Αλεξανδρινού Σωσιγένη. Το έργο του διακόπηκε με τη δολοφονία του από τους συνωμότες Κάσιο και Βρούτο (44 π.Χ.). Εκτός από σπουδαίος πολιτικός και στρατιωτικός, ο Καίσαρ υπήρξε και αξιόλογος ιστορικός συγγραφέας. Έργα του: «Commentarii de Bello Gallico» («Απομνημονεύματα περί του Γαλατικού Πολέμου») και «Commentarii de Bello Civili» («Απομνημονεύματα περί του Εμφύλιου Πολέμου»).

ΚΑΡΑΚΑΛΛΑΣ: Ρωμαίος αυτοκράτορας (211-217) που διαδέχτηκε στο θρόνο τον πατέρα του Σεπτήμιο Σεβήρο. Υπήρξε άγριος και σκληρός ηγεμόνας. Κύρια επιτεύγματά του ήταν οι κολοσσιαίες θέρμες που έχτισε στη Ρώμη (σώζονται σε μεγάλη έκταση και φέρουν το όνομά του) και η παραχώρηση του δικαιώματος του Ρωμαίου πολίτη σε όλους τους κατοίκους της αυτοκρατορίας (212). Είχε λάβει σπουδαία μόρφωση. Μελέτησε Έλληνες ρήτορες και τραγικούς και μπορούσε να απαγγείλει ολόκληρα αποσπάσματα από τον τραγικό ποιητή Ευριπίδη. Το πάθος του όμως ήταν η στρατιωτική ζωή. Προσπάθησε να ταυτιστεί με τον Μέγα Αλέξανδρο, όπως συνήθιζαν πολλοί Ρωμαίοι αυτοκράτορες. Υιοθέτησε ένα σχέδιο εκστρατείας του για να κατακτήσει την αυτοκρατορία των Πάρθων και οργάνωσε μια μακεδονική φάλαγγα. Μιμήθηκε όμως και την αψυχολόγητη πολλές φορές συμπεριφορά του Μεγάλου Αλεξάνδρου, γεγονός που όπλισε το χέρι του διοικητή της αυτοκρατορικής φρουράς, ο οποίος τον δολοφόνησε (217).

ΚΑΡΝΕΑΔΗΣ: Έλληνας φιλόσοφος που γεννήθηκε στην Κυρήνη της Αφρικής (214 π.Χ.) και πέθανε το 129 π.Χ. στην Αθήνα. Θεωρείται ο θεμελιωτής της Νέας ή Τρίτης Ακαδημίας, της οποίας διατέλεσε σχολάρχης ως το 137 π,Χ. Με τη φιλοσοφική του διδασκαλία την οδήγησε σε νέα περίοδο ακμής. Δεν έγραψε κάποιο έργο, τη διδασκαλία του όμως διέσωσαν οι μαθητές του και ο Κλειτόμαχος, μετέπειτα σχολάρχης της Ακαδημίας. Η συμμετοχή του μαζί με το στωικό Διογένη και τον περιπατητικό Κριτόλαο σε μια αποστολή στη Ρώμη για τη διευθέτηση ενός χρηματικού προστίμου είχε ως αποτέλεσμα να εισαχθεί η σκεπτική φιλοσοφία στη Ρώμη, όπου οι διαλέξεις του περί δικαιοσύνης προκάλεσαν ενθουσιασμό στους Ρωμαίους. Με τη διδασκαλία του άσκησε κριτική στις αντιφατικές δοξασίες των στωικών περί θεού, διατύπωσε την άποψη ότι δεν υπάρχουν κριτήρια της αλήθειας και υπήρξε εισηγητής της γνωσιολογικής θεωρίας περί του πιθανού.

ΚΑΡΟΛΟΣ Ο ΜΕΓΑΣ (ΚΑΡΛΟΜΑΓΝΟΣ): Βασιλιάς των Φράγκων (742-814) και αυτοκράτορας της Δύσης (800-814). Πατέρας του ήταν ο Πιπίνος (Πεπίνος) ο Βραχύς. Υπέταξε τους Λομβαρδούς (774), κατέκτησε τη Σαξονία και δημιούργησε αχανή αυτοκρατορία, με πρωτεύουσα το Ακυΐσγρανον (Άαχεν) η οποία οριζόταν από τη Βόρεια θάλασσα, τον Έλβα, την περιοχή της Βαυαρίας, την περιοχή της Κορινθίας, τη Μεσόγειο, τα

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Πυρηναία και τον Ατλαντικό. Στη διάρκεια της βασιλείας του ολοκληρώθηκε ο εκχριστιανισμός των Γερμανών.
Το 799 επενέβη υπέρ του πάπα Λέοντα Γ΄, ο οποίος κινδύνευε να καθαιρεθεί και ανταμείφθηκε γι' αυτή του την πράξη με τον τίτλο του αυτοκράτορα των Ρωμαίων, τον οποίο το Βυζάντιο αρνήθηκε να αναγνωρίσει. Ο Κάρολος προέβη σε ευρείες διοικητικές, νομοθετικές και εκκλησιαστικές μεταρρυθμίσεις, εργάστηκε για την ανάπτυξη του εξωτερικού εμπορίου και προστάτεψε τα γράμματα με την ίδρυση σχολών. Το κράτος του διαλύθηκε μετά το θάνατό του. Με τη συνθήκη του Βερντέν (843) οι τρεις εγγονοί του μοίρασαν μεταξύ τους τις κτήσεις του ως εξής: ο Κάρολος ο Φαλακρός πήρε τη Γαλλία, ο Λοθάριος την Ιταλία και ο Λουδοβίκος τη Γερμανία.
ΚΑΣΣΙΟΣ ΛΟΓΓΙΝΟΣ ΓΑΪΟΣ: Αρχηγός των δολοφόνων του Ιουλίου Καίσαρα (44 π.Χ.). Κατέλαβε ανώτερα αξιώματα και κατά τη μάχη των Φαρσάλων(48 π.Χ.) διοικούσε τμήμα του στόλου του Πομπήιου. Μετά την ήττα του Πομπήιου από τον Καίσαρα πήρε άφεση και διορίστηκε λεγάτος. Το 44 π.Χ. έγινε πραίτορας και από τη θέση αυτή, σε συνεννόηση με τον Βρούτο, οργάνωσε τη δολοφονία του Καίσαρα. Αναγκάστηκε στη συνέχεια εξαιτίας της λαϊκής οργής να καταφύγει στη Συρία, όπου συγκρότησε ισχυρό στρατό για να αντιμετωπίσει τους εκδικητές του Καίσαρα, Μάρκο Αντώνιο και Οκταβιανό. Η τελική σύγκρουση έγινε στους Φιλίππους της Μακεδονίας (42 π.Χ.)· νικήθηκε από το στρατό του Αντώνιου και αυτοκτόνησε.
ΚΕΚΑΥΜΕΝΟΣ: Οι ερευνητές τον ταυτίζουν, ίσως όχι ορθά, με τον αρμενικής καταγωγής στρατηγό Κατακαλών Κεκαυμένο, που έζησε τον 11ο αιώνα και τιμήθηκε με τα αξιώματα του πρωτοσπαθάριου και του κουροπαλάτη. Έργα που του αποδίδονται: «Στρατηγικόν» που γράφτηκε το 1071 και είχε συμβουλευτικό χαρακτήρα και «Ανωνύμου Λόγος Νουθετικός προς Βασιλέα» που γράφτηκε το 1071.
ΚΙΚΕΡΩΝΑΣ ΜΑΡΚΟΣ ΤΟΥΛΙΟΣ: Ρωμαίος πολιτικός και ρήτορας (106-43 π.Χ.). Έτρεφε συμπάθεια για τους δημοκρατικούς, αν και δεν ήταν σταθερός στις πολιτικές του προτιμήσεις. Επιδίωξή του ήταν η κοινωνική γαλήνη και ενεργούσε για τη συμφιλίωση των συγκλητικών με την τάξη των ιππέων. Ανέπτυξε αξιόλογη δράση όταν ως ύπατος αποκάλυψε τη συνωμοσία του Κατιλίνα (63 π.Χ.) και την κατέπνιξε πριν εκδηλωθεί. Ονομάστηκε γι' αυτό «πατέρας της πατρίδας». Αν και ήταν οπαδός του Πομπήιου, μετά τη μάχη στα Φάρσαλα (48 π.Χ.) τάχθηκε στο πλευρό του Καίσαρα και στη συνέχεια στο πλευρό του Οκταβιανού εναντίον του Αντώνιου, με εντολή του οποίου δολοφονήθηκε (43 π.Χ.). Θεωρείται ο μεγαλύτερος συγγραφέας των χρόνων της Δημοκρατίας. Σώζονται πολλοί ρητορικοί λόγοι, φιλοσοφικές πραγματείες και επιστολές που θεωρούνται πρότυπο του λατινικού λόγου.
ΚΛΕΟΠΑΤΡΑ Ζ΄: Βασίλισσα της Αιγύπτου (51-30 π.Χ.). Γεννήθηκε στην Αίγυπτο και ήταν γνωστή για την ομορφιά της. Γοήτευσε πρώτα τον Ιούλιο Καίσαρα και στη συνέχεια τον Αντώνιο, ο οποίος έζησε μαζί της στην Αίγυπτο. Μετά την ήττα του Αντώνιου στο Άκτιο από τον Οκταβιανό (31 π.Χ.) προσπάθησε να σαγηνεύσει και τον ίδιο, αλλά απέτυχε. Αυτοκτόνησε το 30 π.Χ. και με το θάνατό της έσβησε η δυναστεία των Λαγιδών και η ελληνιστική Αίγυπτος έχασε την ανεξαρτησία της.
ΚΛΗΜΗΣ Ο ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΥΣ: Θεολόγος και εκκλησιαστικός συγγραφέας. Καταγόταν από την Αθήνα. Έζησε ανάμεσα στα τέλη του 2ου και τις αρχές του 3ου αιώνα. Σπούδασε φιλοσοφία στην Αθήνα. Στη
συνέχεια εγκαταστάθηκε στην Αλεξάνδρεια, όπου συνέχισε τις σπουδές του και αργότερα διηύθυνε την χριστιανική κατηχητική σχολή της. Δίδαξε το νεοπλατωνισμό, που ήταν απαραίτητος για την αντίκρουση της αιρετικής διδασκαλίας του γνωστικισμού (ο γνωστικισμός πρέσβευε ένα ριζοσπαστικό δυϊσμό και βάσιζε τη σωτηρία του ανθρώπου στην απόρριψη της ύλης, η οποία υπόκειται στις δυνάμεις του κακού, καθώς και στη γνώση των θεϊκών πραγμάτων). Ασπάστηκε το χριστιανισμό σε νεαρή ηλικία. Εγκατέλειψε την Αλεξάνδρεια την εποχή των διωγμών του Σεπτίμιου Σεβήρου (201-202) και κατέφυγε στην Παλαιστίνη, όπου συνέχισε το διδακτικό και συγγραφικό του έργο μέχρι το θάνατό του. Από τα έργα του σώζονται τα εξής: «Τις ο Σωζόμενος Πλούσιος;», «Προτρεπτικός προς Έλληνας, Παιδαγωγός» κ.ά.
ΚΟΣΜΑΣ ΙΝΔΙΚΟΠΛΕΥΣΤΗΣ: Έμπορος από την Αλεξάνδρεια (6ος αιώνας). Ταξίδεψε στον Εύξεινο Πόντο, την Αραβία, την ανατολική Αφρική και την Κεϊλάνη. Κατόπιν

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

αποσύρθηκε στη Μονή του Σινά, όπου ασχολήθηκε με την καταγραφή των εντυπώσεών του. Έργο του: «Χριστιανική Τοπογραφία»· σε αυτή προσπαθεί να εξηγήσει τον κόσμο σύμφωνα με τις χριστιανικές αντιλήψεις.

ΚΡΙΤΟΛΑΟΣ: Στρατηγός της Αχαϊκής Συμπολιτείας (2ος αιώνας π.Χ.). Νικήθηκε από το Ρωμαίο στρατηγό Μέτελλο στη Σκάρφεια της Λοκρίδας και αντικαταστάθηκε από τον Δίαιο.

ΚΥΡΙΛΛΟΣ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΙΟΣ: Οι «απόστολοι των Σλάβων». Ήταν αδέρφια και γεννήθηκαν στη Θεσσαλονίκη. Ο Κύριλλος-Κωνσταντίνος, ο οποίος ονομάζεται και Φιλόσοφος, γεννήθηκε το 827, ενώ ο Μεθόδιος ήταν κατά δύο χρόνια μεγαλύτερός του. Ο Κύριλλος υπήρξε μαθητής του Φώτιου. Το 863 ανέλαβαν την αποστολή του εκχριστιανισμού των Σλάβων της Μοραβίας. Από τα σπουδαιότερα επιτεύγματά τους ήταν η μετάφραση των Γραφών και άλλων λειτουργικών βιβλίων στη σλαβονική γλώσσα, καθώς και η διαμόρφωση της κυριλλικής γραφής. Το έργο τους είχε μεγάλη επίδραση στον πολιτισμό των Σλάβων.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Α΄ Ο ΜΕΓΑΣ: Ρωμαίος αυτοκράτορας (306-337). Γεννήθηκε στη Ναϊσσό το 288. Γιος του Κωνστάντιου του Χλωρού. Νομιμοποίησε το χριστιανισμό και μετέφερε την πρωτεύουσα του από τη Ρώμη στο Βυζάντιο.

Εξελίχτηκε σε εξαίρετο στρατηγό και μέσα από το διοικητικό σύστημα της Τετραρχίας και έπειτα από αναμέτρηση με τους συναυγούστους (Μαξέντιο, Μαξιμίνο, Γαλέριο και Λικίνιο) παρέμεινε μόνος αυτοκράτορας (324). Σημαντική πολιτική επιλογή του υπήρξε η απόφασή του να στηρίξει και να συμβάλει στη διάδοση του χριστιανισμού, αν και ο ίδιος βαφτίστηκε χριστιανός λίγο πριν πεθάνει. Με το έδικτο του Μεδιολάνου που συνυπέγραψε με τον Λικίνιο διακήρυξε την ελευθερία της θρησκευτικής συνείδησης. Το 325 συγκάλεσε στη Νίκαια την Α΄ Οικουμενική Σύνοδο, στην οποία καταδικάστηκε η αίρεση του Αρείου και συντάχθηκαν τα επτά πρώτα άρθρα του Συμβόλου της Πίστεως. Η μεταφορά της πρωτεύουσας από τη Δύση στην Ανατολή αποτέλεσε σημαντικό παράγοντα για τη μετέπειτα εξέλιξη του μεσαιωνικού κόσμου. Σπουδαίες υπήρξαν και οι μεταρρυθμίσεις του στον οικονομικό, διοικητικό και στρατιωτικό τομέα. Πέθανε στη Νικομήδεια το 337, ενώ προετοίμαζε πόλεμο εναντίον των Περσών. Η εκκλησία τον θεωρεί ισαπόστολο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟ ΑΡΜΕΝΟΠΟΥΛΟΣ: Γεννήθηκε το 1320 και πέθανε το 1383. Νομοφύλακας και καθολικός κριτής Θεσσαλονίκης. Συνέγραψε την περίφημη «Εξάβιβλον», εγχειρίδιο αστικού και ποινικού δικαίου που χωρίζεται σε έξι βιβλία, το οποίο στηρίζεται σε παλαιότερα νομοθετικά έργα. Η έκδοση του 1345 έγινε ευρύτερα γνωστή. Χρησιμοποιήθηκε στη διάρκεια της Τουρκοκρατίας για την απονομή του δικαιοσύνης.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Β΄: Αυτοκράτορας του Δυτικού Ρωμαϊκού Κράτους (337-340), γιος του Μεγάλου Κωνσταντίνου και της Φαύστας. Γεννήθηκε το 316 και σκοτώθηκε στην Ακυλία πολεμώντας εναντίον του αδερφού του, Κώνσταντα.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ΄Ή ΗΡΑΚΛΕΙΟΣ Β΄: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου, συμβασιλέας του πατέρα του Ηρακλείου από το 613 -ήταν τότε ενός έτους μόλις- μετά το θάνατο του οποίου κυβέρνησε μόνο για τρεις μήνες. Ο θάνατός του αποδίδεται σε δηλητηρίαση από τη μητριά του και τον αδελφό του, τον Ηρακλέωνα (641).

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Δ΄: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (668-685), γιος του Κώνσταντα Β΄. Γεννήθηκε το 650 και ανακηρύχθηκε συμβασιλέας το 654. Μετά τη δολοφονία του πατέρα του το 668 ανέβηκε στο θρόνο. Συμβασίλεψε με τα αδέρφια του Ηράκλειο και Τιβέριο μέχρι το 681. Στη διάρκεια της βασιλείας του αντιμετώπισε με επιτυχία την πρώτη προσπάθεια των Αράβων το 677 να καταλάβουν την Κωνσταντινούπολη. Άλλα σημαντικά προβλήματα την περίοδο της βασιλείας του ήταν η διείσδυση και η εγκατάσταση σλαβικών φύλων στα εδάφη της αυτοκρατορίας, καθώς και η εμφάνιση των Βουλγάρων, οι οποίοι αφού πέρασαν το Δούναβη ίδρυσαν κράτος που αναγνωρίστηκε από τον Κωνσταντίνο. Στο εσωτερικό του κράτους ασχολήθηκε με τα θρησκευτικά θέματα, συγκαλώντας την ΣΤ΄ Οικουμενική Σύνοδο, καθώς και με τα οικονομικά, κόβοντας ελαφρύτερα χρυσά νομίσματα. Πέθανε το 685.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Ε΄ ΚΟΠΡΩΝΥΜΟΣ: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (741-775), γιος του Λέοντα Γ΄ Ισαύρου. Ένα μόλις χρόνο μετά την άνοδο του στο θρόνο αντιμετώπισε με επιτυχία το σφετεριστή του θρόνου Αρτάβασδο. Ήταν ικανότατος στρατηγός, εδραίωσε την κυριαρχία του βυζαντινού στόλου στην ανατολική Μεσόγειο και είχε σημαντικές επιτυχίες εναντίον των Αράβων. Κατόρθωσε να επιβληθεί στους Βουλγάρους ύστερα από δύο σπουδαίες νίκες που πέτυχε εναντίον τους στην Αγχίαλο (763) καθώς και στα Λιθοσώρια της Θράκης (772). Στην

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

εποχή του εμφανίστηκε στο προσκήνιο και το κράτος των Φράγκων στη Δύση. Ακολούθησε σκληρή εικονομαχική πολιτική και το 754 συγκάλεσε τη Σύνοδο της Ιέρειας, στην οποία αποφασίστηκε η απαγόρευση της λατρείας των εικόνων. Με διατάγματά του όρισε την καταστροφή των εικόνων, εξαπέλυσε διωγμό εναντίον των μοναχών και έκλεισε πολλά μοναστήρια (γι' αυτό απέκτησε το προσωνύμιο Κοπρώνυμος). Πέθανε το 775 στη διάρκεια εκστρατείας εναντίον των Βουλγάρων.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΤ΄: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (780-797), γιος του Λέοντα Δ΄ και της Ειρήνης της Αθηναίας. Γεννήθηκε το 770. Ανέβηκε στο θρόνο σε ηλικία δέκα χρονών με αντιβασιλέα τη μητέρα του με την οποία συμβασίλεψε τις περιόδους 780-790 και 792-797. Στη διάρκεια της βασιλείας του, και συγκεκριμένα το 787, η μητέρα του, που ήταν εικονολάτρισσα, συγκάλεσε τη Ζ΄ Οικουμενική Σύνοδο (787) η οποία αποφάσισε την αναστήλωση των εικόνων. Το 790 ο Κωνσταντίνος παραμέρισε τη μητέρα του που επανήλθε ως συμβασιλέας το 792. Τον ίδιο χρόνο ηττήθηκε από τους Βουλγάρους στις Μαρκέλλες, η οποίοι συνέχισαν τις επιδρομές τους στα βυζαντινά εδάφη. Το 797, ανήμερα του Δεκαπενταύγουστου, ο Κωνσταντίνος ΣΤ΄ τυφλώθηκε έπειτα από διαταγή της μητέρας του, Ειρήνης.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Ζ΄ ΠΟΡΦΥΡΟΓΕΝΝΗΤΟΣ: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (913-959). Γεννήθηκε το 905. Από το 908 ήταν συναυτοκράτορας του πατέρα του, Λέοντα ΣΤ΄ του Σοφού. Ανέβηκε στο θρόνο το 913, ενώ την αντιβασιλεία ασκούσε επιτροπή που αποτελούνταν από τη μητέρα του Ζωή, τον πατριάρχη Νικόλαο Α΄, τους μάγιστρους Στέφανο και Ιωάννη. Λόγιος και σημαντικός συγγραφέας, ο Κωνσταντίνος απέκτησε συμβασιλέα το 920, τον πεθερό του Ρωμανό Λεκαπηνό. Κυβέρνησε μόνος του μετά το 944 ως το θάνατό του το 959. Υπήρξε εισηγητής της συγγραφικής αντίληψης του εγκυκλοπαιδισμού και κύριος εκφραστής του πρώτου βυζαντινού ανθρωπισμού. Χάρη στις προσπάθειές του διασώθηκε μεγάλος αριθμός κειμένων. Αξιόλογο είναι επίσης και το συγγραφικό του έργο: «Περί Βασιλείου Τάξεως», «Περί Θεμάτων», «Εκλογαί», «Γεωπονικά» κ.ά.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Η΄: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (976-1028), γιος του Ρωμανού Β΄ και της Θεοφανώς. Στέφθηκε συμβασιλέας του πατέρα του το 961, με κηδεμόνες στην αρχή τη μητέρα του και στη συνέχεια τους συζύγους της Νικηφόρο Φωκά και Ιωάννη Τζιμισκή μέχρι την περίοδο 976-1025 που συμβασίλεψε με τον αδερφό του, Βασίλειο Β΄. Παρέμεινε μόνος αυτοκράτορας την περίοδο 1025-1028. Αν και επιδιδόταν στην τρυφηλή ζωή, υπήρξε αξιόλογος πολεμιστής και αντιμετώπισε με επιτυχία την ανταρσία του Βάρδα Φωκά το 989. Την περίοδο της συμβασιλείας παραμερίστηκε διακριτικά από τον αδερφό του Βασίλειο. Στα τρία χρόνια που κυβέρνησε μόνος του δημιούργησε αρκετά προβλήματα στο κράτος, σπαταλώντας τα χρήματα του δημόσιου ταμείου, επιβάλλοντας φόρους και αχρηστεύοντας ικανούς στρατηγούς. Ασχολήθηκε με το πρόβλημα της διαδοχής πριν πεθάνει, ορίζοντας ως διάδοχό του τον Ρωμανό Γ΄ Αργυρό, άντρα της κόρης του Ζωής.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ΄ ΜΟΝΟΜΑΧΟΣ: Βυζαντινός αυτοκράτορας(1042-1055), τρίτος σύζυγος της Ζωής με την οποία συμβασίλεψε μέχρι το θάνατό της (1050). Ως αυτοκράτορας δεν διακρινόταν για τις πολιτικές και στρατιωτικές του ικανότητες. Κακή διαχείριση του δημόσιου χρήματος, εγκατάλειψη των θεμάτων και συρρίκνωση του στρατού είναι τα χαρακτηριστικά της διακυβέρνησής του, σε μια εποχή μάλιστα που έκαναν την εμφάνισή τους νέοι και ιδιαίτερα επικίνδυνοι εχθροί για το κράτος (Σελτζούκοι Τούρκοι, Νορμανδοί, Πετσενέγκοι). Στα χρόνια του Κωνσταντίνου καθιερώθηκε ο θεσμός της «πρόνοιας» και της χαριστικής δωρεάς, με τον οποίο ενισχύθηκαν ακόμη περισσότερο οι Δυνατοί και ευνοήθηκε η ίδρυση μοναστηριών που απαλλάσσονταν από φόρους. Το 1054 στα προβλήματα που αντιμετώπιζε η αυτοκρατορία προστέθηκε και το Σχίσμα των Εκκλησιών. Επιτυχημένη ήταν η πολιτική του όσον αφορούσε στα γράμματα και στις τέχνες. Ίδρυσε τη Νομική Σχολή των Μαγγάνων, φιλανθρωπικά ιδρύματα και φιλοσοφική σχολή. Πέθανε το 1055 και τάφηκε στη Μονή του Αγίου Γεωργίου, την οποία ο ίδιος είχε ιδρύσει.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Ι΄ ΔΟΥΚΑΣ: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (1059-1067) που καταγόταν από την αριστοκρατική οικογένεια των Δουκών. Στη διάρκεια της βασιλείας του συρρικνώθηκαν τα εδάφη της αυτοκρατορίας. Οι Νορμανδοί κατέλαβαν τις βυζαντινές κτήσεις της νότιας Ιταλίας, οι Ούγγροι εισέβαλαν στη Βαλκανική, ενώ στην Ανατολή οι Σελτζούκοι Τούρκοι κατέλαβαν την Αρμενία (1065). Αντίθετα στο εσωτερικό κατόρθωσε να

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

βελτιώσει τα οικονομικά του κράτους, αφαιρώντας πολλά κτήματα από τους Δυνατούς. Πριν πεθάνει έστεψε συμβασιλείς τους γιους του Μιχαήλ Ζ΄ και Κωνστάντιο Δούκα.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΙΑ΄ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ: Ο τελευταίος αυτοκράτορας του Βυζαντίου (1448-1453), γιος του Μανουήλ Β΄ Παλαιολόγου και της Σέρβας πριγκίπισσας Ελένης Δραγάτση. Σε νεαρή ηλικία ο πατέρας του του ανέθεσε τη διοίκηση βυζαντινών κτήσεων στον Εύξεινο Πόντο. Στη συνέχεια, αν και ορίστηκε δεσπότης του Μυστρά από τον αδερφό του Ιωάννη Η΄, προτίμησε να ασχοληθεί μαζί με τους άλλους αδερφούς του με την ανάκτηση χαμένων εδαφών στην Πελοπόννησο. Καθήκοντα αυτοκράτορα ανέλαβε το 1437 όταν ο Ιωάννης βρισκόταν στη Σύνοδο της Φεράρας. Το 1443 έγινε δεσπότης του Μυστρά και επιδόθηκε στην αναδιοργάνωση του δεσποτάτου. Κατόπιν επέκτεινε την κυριαρχία του μέχρι την Πίνδο. Το 1446 αναγκάστηκε να υποταχθεί στους Τούρκους. Όταν ο Κωνσταντίνος Παλαιολόγος έγινε αυτοκράτορας, το 1448, το Βυζάντιο είχε επικίνδυνα συρρικνωθεί. Το 1451 ήταν πλέον φανερό ότι οι Τούρκοι σκόπευαν να επιτεθούν στην Κωνσταντινούπολη. Η τελική έφοδος πραγματοποιήθηκε το Μάιο του 1453 και τελικά στις 29 του ίδιου μήνα, ημέρα Τρίτη, η Βασιλεύουσα έπεσε στα χέρια των Τούρκων. Στη διάρκεια της εφόδου ο Κωνσταντίνος ΙΑ΄ σκοτώθηκε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΛΑΣΚΑΡΗΣ: Σπουδαίος ουμανιστής και ιστορικός (1434-1501). Μετά την άλωση κατέφυγε στην Ιταλία. Δίδαξε στο Μιλάνο, τη Ρώμη, τη Νεάπολη και τη Μεσσήνη. Ο δούκας του Μιλάνου Φραγκίσκος Φόρτσας τον προσέλαβε ως δάσκαλο της κόρης του, για χάρη της οποίας εξέδωσε «Γραμματική» («Επιτομή των Οκτώ του Λόγου Μερών», 1476), το πρώτο βιβλίο που τυπώθηκε στα ελληνικά. Υπήρξε φίλος του Βησσαρίωνα. Ανάμεσα στα έργα του περιλαμβάνεται και η «Σύνοψις Ιστοριών», στην οποία πραγματεύεται τα γεγονότα μέχρι το τέλος του 15ου αιώνα.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗ: Η πρωτεύουσα της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας. Χτίστηκε πάνω στην πόλη Βυζάντιο, την οποία είχαν ιδρύσει Μεγαρείς άποικοι το 658 π.Χ. Το όνομά της η περιοχή το πήρε, σύμφωνα με την παράδοση, από τον οικιστή της Βύζαντα. Σήμερα ο Βύζαντας θεωρείται μυθικό πρόσωπο, γιος μιας αυτόχθονης νύμφης, της Σεμέστρης, και πιστεύεται ότι το όνομα Βυζάντιον έχει θρακική προέλευση. Το Βυζάντιο επέλεξε ο Κωνσταντίνος Α΄ για να χτίσει τη νέα πρωτεύουσα του ρωμαϊκού κράτους. Η καινούργια πόλη άρχισε να κατασκευάζεται το 324 και εγκαινιάστηκε πριν ολοκληρωθεί (το 336), στις 11 Μαΐου του 330. Στα εγκαίνια πραγματοποιήθηκαν δημόσιες τελετές που διήρκεσαν σαράντα μέρες και είχαν διπλό χαρακτήρα: ειδωλολατρικό και χριστιανικό. Το Τείχος του Κωνσταντίνου περιέκλειε μια πόλη με συνολικό εμβαδόν έξι τετραγωνικά χιλιόμετρα, ενώ αυτό που έχτισε το 413 ο Ανθέμιος, επί Θεοδοσίου Β΄, είχε εμβαδόν 12 τετραγωνικά χιλιόμετρα, στοιχείο που δείχνει την ταχύτητα με την οποία επεκτεινόταν η πόλη. Η πόλη διέθετε αρκετά λιμάνια, πολλά από τα οποία ήταν οχυρωμένα. Το πιο σημαντικό ίσως από αυτά ήταν ο Λιμήν Ελευθερίου, όπου ξεφόρτωναν κυρίως τα δημητριακά. Άλλα σημαντικά λιμάνια ήταν ο Λιμήν Κοντοσκαλίου, ο Σοφιανός Λιμήν και ο Λιμήν του Βουκολέοντος στην Προποντίδα και το Προσφοριανόν και το Νεώριον στον Κεράτιο. Από τα λιμάνια της Προποντίδας ξεκινούσαν εγκάρσιες αρτηρίες που τα ένωναν με τον Κεράτιο Κόλπο. Οι κόμβοι που δημιουργούνταν από τη συνάντηση αυτών των αρτηριών με τη Μέση Οδό (λεωφόρο) -το εντός των τειχών τμήμα της Εγνατίας οδού- ήταν τα σημεία όπου έγιναν νέες πλατείες. Η πιο σπουδαία πλατεία ήταν βέβαια η παλιά Τετράστωος, η οποία μετονομάστηκε σε Αυγουσταίον. Εκεί είναι χτισμένη η Αγία Σοφία. Δίπλα βρίσκονταν το Μίλιον, ένα θολωτό περίπτερο από το οποίο άρχιζαν οι καταμετρήσεις των αποστάσεων των οδών, ο Ιππόδρομος, το Παλάτι, το Πατριαρχείο και άλλα σημαντικά δημόσια κτίρια. Εκεί κοντά υπήρχαν και πολλά καταστήματα και εργαστήρια με είδη πολυτελείας. Αν ο επισκέπτης ακολουθούσε τη Μέση Οδό, και κινούνταν προς την έξοδο της πόλης, θα συναντούσε τον Φόρο (πλατεία <forum) του Κωνσταντίνου, μια στρογγυλή πλατεία με μια πορφυρή στήλη στη μέση και με πολλά διοικητικά κτίρια, χρυσοχοεία κ.ά. Στη συνέχεια θα έβρισκε το Φόρο του Θεοδοσίου ή του Ταύρου. Σε αυτή την πλατεία υψωνόταν η επιβλητική. Στήλη του Θεοδοσίου που έφερε ανάγλυφες παραστάσεις. Γύρω από το Φόρο του Ταύρου υπήρχαν αρτοπωλεία, αγορά με βοοειδή και πρόβατα και λίγο βορειότερα ανάκτορα ευγενών, μέσα σε πλούσιους κήπους. Επόμενη στάση του θα ήταν ο Φόρος του Βοός, ο οποίος πήρε το όνομά του από ένα αρχαίο κεφάλι βοδιού που μεταφέρθηκε εκεί πιθανόν από την Πέργαμο. Η πλατεία αυτή είχε

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

τετράγωνο σχήμα και πολλές φορές εκεί θανατώνονταν κατάδικοι. Ο επόμενος Φόρος ήταν του Αρκαδίου, ο οποίος βρισκόταν στις νότιες υπώρειες του έβδομου λόφου (Επτάλοφος). Και εδώ υπήρχε μια στήλη με ανάγλυφα του Αρκαδίου. Ανάμεσα στις μεγάλες και δυτικές λεωφόρους και στις εγκάρσιες υπήρχαν δευτερεύοντες δρόμοι που τέμνονταν κάθετα, κατά το ιπποδάμειο σύστημα, και στα μικρότερα τετράγωνα που δημιουργούνταν ήταν χτισμένες ιδιωτικές κατοικίες. Βέβαια η σωστή εφαρμογή αυτού του πολεοδομικού συστήματος προϋπέθετε επίπεδες εκτάσεις - η Κωνσταντινούπολη όμως δεν διέθετε πολλές λόγω της λοφώδους διαμόρφωσης του εδάφους της. Γι' αυτό το λόγο πολλοί δρόμοι κατέληγαν σε κλίμακες. Οι σπουδαιότεροι δρόμοι είχαν στοές (εμβόλους) δεξιά και αριστερά, όπου υπήρχαν κυρίως καταστήματα. Με την πάροδο του χρόνου οι διάφορες περιοχές απέκτησαν ονομασίες από το χώρο στον οποίο κατέληγαν, από τα ονόματα σημαντικών προσώπων που κατοικούσαν εκεί ή από τα μνημεία τους. Έτσι η παλιά Ακρόπολη του αρχαίου Βυζαντίου διατήρησε το όνομά της - το ίδιο συνέβη με τα λιμάνια Προσφοριανόν και Νεώριον αλλά και με την περιοχή των Χαλκοπρατείων. Η παραλία κάτω από την Ακρόπολη ονομάστηκε Μάγγανα, από το Ναύσταθμο που υπήρχε εκεί. Η περιοχή που ήταν κοντά στο Φόρο του Ταύρου ονομαζόταν Μεσόμφαλος, επειδή πραγματικά βρισκόταν στο μέσο της πόλης, όταν βέβαια τα όριά της έφταναν μέχρι το Τείχος του Κωνσταντίνου κ.λπ. Η περιοχή τέλος ανάμεσα στα τείχη του Κωνσταντίνου και του Θεοδοσίου ονομαζόταν Εξωκιόνιον, γιατί βρισκόταν έξω από τη «Χρυσή Πύλη» του Τείχους του Κωνσταντίνου, όπου υπήρχε κίονας με το άγαλμα του αυτοκράτορα. Διοικητικά η πόλη ήταν χωρισμένη σε δεκατέσσερις Ρεγεώνες, η μία από τις οποίες βρισκόταν στην αντίπερα όχθη του Κερατίου Κόλπου και ονομαζόταν Συκαί. Η περιοχή πίσω από τα υψώματα του Γαλατά μετονομάστηκε αργότερα σε Πέραν.

Τα μνημεία της Κωνσταντινούπολης

Τείχη, υδραγωγεία, στέρνες, δημόσια κτίρια, φιλανθρωπικά καταστήματα, στήλες κ.ά., μαζί με εκκλησίες και μοναστήρια, κάλυψαν την επιφάνεια της πόλης του Κωνσταντίνου στη χιλιόχρονη ζωή της.

ΝΑΟΙ

Οι πιο σημαντικοί ναοί της πόλης που διασώζονται σήμερα, έστω και μερικώς παραμορφωμένοι, είναι:

I. *Ο Ναός της Αγίας του Θεού Σοφίας.* Ο καθεδρικός ναός της Κωνσταντινούπολης. Το καλύτερο δείγμα τρουλαίας βασιλικής. Ιδρυτής του ήταν ο Κωνσταντίνος Α΄. Ανακατασκευάστηκε εκ θεμελίων επί Ιουστινιανού Α΄ (537) - ύψος 55 μ., μήκος 77 μ., πλάτος 71 μ., διάμετρος τρούλου 32 μ. Διέθετε σπουδαία ορθομαρμάρωση, ψηφιδωτά στις καμπύλες επιφάνειες και πλούσιο γλυπτό διάκοσμο.

II. *Ναός του Ακαταλύπτου ή της Παναγίας της Κυριώτισσας.* Καθολικό της Μονής του Χριστού. Εγγεγραμμένος σταυροειδής, ο οποίος άρχισε να κατασκευάζεται τον 7ο και ολοκληρώθηκε τον 11ο αιώνα.

III. *Ναός της Αγίας Ειρήνης.* Τρουλαία βασιλική. Άρχισε να χτίζεται πριν από τον 4ο αιώνα και ολοκληρώθηκε επί Κωνσταντίνου Ε΄. Πριν από τον Μεγάλο Κωνσταντίνο ήταν επισκοπικός ναός του αρχαίου Βυζαντίου και μετά πατριαρχικός ναός μαζί με την Αγία Σοφία (διάμετρος τρούλου 16 μ.).

IV. *Ναός των εν τη Κρίσει.* Καθολικό της Μονής του Αγίου Ανδρέα. Περίστωος ναός. Άρχισε να χτίζεται τον 5ο αιώνα. Υπέστη πολλές ανακαινίσεις μέχρι το 14ο αιώνα. Διέθετε σπουδαία ιωνικού ρυθμού κιονόκρανα.

V. *Ναός του Μαρτυρίου της Αγίας Ευφημίας.* Αποτελεί μετατροπή αίθουσας του παλατιού του Αντίοχου σε μαρτύριο. Το λείψανο της αγίας Ευφημίας σώζεται σήμερα στον πατριαρχικό Ναό του Αγίου Γεωργίου.

VI. *Ναός της Αγίας Θεοδοσίας ή του Ευεργέτη Χριστού.* Περίστωος ναός του 12ου αιώνα. Σώζεται κεραμοπλαστικός διάκοσμος.

VII. *Ναός του Αγίου Θεοδώρου.* Εγγεγραμμένος σταυροειδής της εποχής των Κομνηνών με παλαιολόγειες προσθήκες. Έχει ιδιαίτερα επιτυχημένες αναλογίες και σημαντικό κεραμοπλαστικό διάκοσμο.

VIII. *Ναός της Θεοτόκου της Μονής του Λιβός.* Εγγεγραμμένος σταυροειδής του 907. Αν και τρίκλιτος ναός, έχει προς τα ανατολικά πέντε αψίδες.

IX. *Καθολικό της Μονής των Μουγουλίων ή Παναγία η Μουχλιώτισσα.* Τετράκογχος ναός του

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

13ου αιώνα. Σώζεται ένα ανάγλυφο του Χριστού. Το ναό, σύμφωνα με την παράδοση, δώρισε ο Μωάμεθ ο Πορθητής στον αρχιτέκτονα Χριστόδουλο, γι' αυτό και δεν μετατράπηκε σε τζαμί.
X. *Καθολικό της Μονής του Μυρελαίου.* Εγγεγραμμένος σταυροειδής. Οικοδομήθηκε το 10ο αιώνα από τον Ρωμανό τον Λεκαπηνό για να αποτελέσει τόπο ταφής της οικογένειάς του. Είναι χτισμένο πάνω σε υπόγειο τετράστυλο χώρο που δεν είχε θρησκευτική χρήση.
XI-XII. *Καθολικό της Μονής Θεοτόκου της Παμμακαρίστου.* Περίστωος ναός του 11ου αιώνα. Πλησίον του υπάρχει το παρεκκλήσι της μονής, το οποίο κατασκεύασε το 1315 η Μαρία Δούκαινα σε ρυθμό εγγεγραμμένου σταυροειδή και φέρει αξιόλογο γραπτό διάκοσμο και ψηφιδωτά. Οι δύο αυτοί ναοί χρησιμοποιήθηκαν από το 1455 μέχρι το 1587 ως πατριαρχικοί.
XIII. *Καθολικό της Μονής του Σωτήρος Παντεπόπτου.* Εγγεγραμμένος σταυροειδής. Χτίστηκε από την Άννα Δαλασηνή, μητέρα του Αλεξίου Α΄ Κομνηνού. Ο ναός αυτός είναι ο πλέον χαρακτηριστικός του συγκεκριμένου τύπου και έχει ενδιαφέροντα κεραμοπλαστικό διάκοσμο.
XIV-XVI. *Ναός της Μονής του Σωτήρος Παντοκράτορος.* Τη μονή ίδρυσε η Ειρήνη Πιρόσκα, κόρη του βασιλιά της Ουγγαρίας Λαδισλάου και σύζυγος του Ιωάννη Β΄ Κομνηνού (1118-1143). Το μοναστήρι είχε ιδιαίτερη αυτονομία και διέθετε σπουδαία λείψανα τα οποία δεν σώθηκαν από τη λεηλασία των Λατίνων. Εδώ μόναζε ο Γεώργιος Σχολάριος. Στην ίδια μονή υπάρχουν δύο ακόμη ναοί: ένας αφιερωμένος στον αρχάγγελο Μιχαήλ, νεκρικό παρεκκλήσι της οικογένειας των Κομνηνών και των Παλαιολόγων, και ένας αφιερωμένος στη Θεοτόκο την Ελεούσα. Σύμφωνα με το τυπικό της μονής, αυτή διέθετε κατοικίες μοναχών, ένα ξενοδοχείο, ένα φαρμακείο, γηροκομείο και όλες τις απαιτούμενες υπηρεσίες, πλυντήρια και λουτρά.
XVII. *Καθολικό της Μονής Σεργίου και Βάκχου.* Πρόκειται για έναν περίκεντρο ναό που ανάγεται στην εποχή του Ιουστινιανού Α΄. Διέθετε σπουδαίο γλυπτό διάκοσμο και κιονόκρανα.
XVIII. *Ναός της Θεοτόκου των Χαλκοπρατείων.* Ελληνιστική βασιλική του 5ου αιώνα. Ιδρύθηκε ίσως από τον Θεοδόσιο Β΄ και ανακαινίστηκε από τον Βασίλειο Α΄. Μία από τις σπουδαιότερες εκκλησίες. Διέθετε την «Αγία Ζώνη» της Παναγίας και κρύπτη στο Ιερό Βήμα.
XIX. *Καθολικό της Μονής του Χριστού της Χώρας (Kariye cami).* Περίστωος ναός τον οποίο ίδρυσε η Μαρία Δούκαινα, η πεθερά του Αλεξίου Α΄ Κομνηνού. Τη μονή ανακαίνισε ο λογοθέτης του γενικού Θεόδωρος Μετοχίτης. Έχει πλούσιο κεραμοπλαστικό διάκοσμο σε όλες τις όψεις και εξαιρετικά ψηφιδωτά στο εσωτερικό.

ΚΙΣΤΕΡΝΕΣ

Οι κιστέρνες ή σιστέρνες (αποθηκευτικοί χώροι νερού) ήταν πολύ σημαντικές για την Κωνσταντινούπολη, η οποία δεν διέθετε πολλές και πλούσιες πηγές ή πηγάδια. Σήμερα σώζονται πέντε συνολικά κιστέρνες, τρεις υπαίθριες (Αετίου, Άσπαρος και Μωκίου) και δύο σκεπαστές (Βασιλική του Ιουστινιανού Α΄ [Yerebatan sarayi] και του Φιλόξενου [Binbirdirek]).

ΥΔΡΑΓΩΓΕΙΟ

Ο Μέγας Αγωγός του Ουάλεντος (364-378) ήταν το βασικό υδραγωγείο της Κωνσταντινούπολης σε όλη τη Βυζαντινή Περίοδο. Το υδραγωγείο μετέφερε νερό από τον τέταρτο και τον τρίτο λόφο και είχε μήκος 1.000 μέτρα.

ΣΤΗΛΕΣ ΚΑΙ ΟΒΕΛΙΣΚΟΙ

Στην Κωνσταντινούπολη υπήρχαν τουλάχιστον δύο οβελίσκοι (Τούθμωση-Θεοδοσίου και Κολοσσός) και έξι στήλες (Αρκαδίου, Γότθων, Κωνσταντίνου Α΄, Μαρκιανού, Θεοδοσίου Α΄ και Όφεων). Από όλα αυτά τα έργα, που σκοπό είχαν να απαθανατίσουν κάποια μεγάλη επιτυχία του τιμώμενου προσώπου, εξαίρεση αποτελεί η Στήλη των Όφεων, που σχηματίζεται από τρία περιτυλιγμένα φίδια πάνω στα κεφάλια των οποίων υπήρχε τρίποδας με χρυσό βάζο. Η συγκεκριμένη στήλη τοποθετήθηκε μπροστά στο Ναό του Απόλλωνα στους Δελφούς από 31 ελληνικές πόλεις ως αναμνηστική της νίκης των Πλαταιών και μεταφέρθηκε έπειτα από διαταγή του Κωνσταντίνου Α΄.

ΤΕΙΧΗ

Τα τείχη της Κωνσταντινούπολης διακρίνονται σε θαλάσσια και χερσαία.
Τα θαλάσσια χωρίζονται σε αυτά που ακολουθούν την παραλία του Κεράτιου Κόλπου και σε εκείνα που ακολουθούν την παραλία της Θάλασσας του Μαρμαρά. Και τα δύο αποτελούνται

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

από μονή σειρά τειχών, με πάνω από εκατόν δέκα πύργους το καθένα.
Τα χερσαία τείχη, τα οποία κατασκεύασε ο Θεοδόσιος Β΄ τον 5ο αιώνα, εκτείνονται από την Προποντίδα μέχρι το παλάτι των Βλαχερνών. Σε όλο το μήκος τους ανοίγονται δέκα πύλες, η πρώτη από τις οποίες, αρχίζοντας από την Προποντίδα, ήταν η επίσημη είσοδος της Βασιλεύουσας, με επιχρυσωμένα θυρόφυλλα, η Χρυσή Πύλη. Τα χερσαία ήταν σύνθετα. Απέξω υπήρχε μια τάφρος με νερό, μετά ένας εξωτερικός περίβολος, το εξωτερικό τείχος με 92 πύργους, έναν εσωτερικό περίβολο και τέλος το εσωτερικό τείχος με 96 πύργους. Τα Θεοδοσιανά Τείχη ήταν ένα εξαίρετο αμυντικό σύστημα μέχρι την εφεύρεση της πυρίτιδας.
ΙΠΠΟΔΡΟΜΟΣ
Τον Ιππόδρομο της Κωνσταντινούπολης κατασκεύασε ο Σεπτίμιος Σεβήρος και ολοκλήρωσε ο Μέγας Κωνσταντίνος. Ο Ιππόδρομος είχε δύο μεγάλες ευθείες τις οποίες ένωνε μία σφενδόνη. Σε αυτόν διεξάγονταν κυρίως αρματοδρομίες, αλλά και επιδείξεις με άγρια ζώα. Ήταν διακοσμημένος με πολλές στήλες και άλλα έργα τέχνης. Σε μικρή απόσταση από αυτόν υπήρχε και χώρος για εκδηλώσεις, όπου οι δήμοι προέβαιναν σε επευφημίες ή αποδοκιμασίες που μερικές φορές κατέληγαν ακόμη και σε πραγματική επανάσταση.
ΠΑΛΑΤΙΑ
Το όνομα Ιερόν Παλάτιον αποδιδόταν σε ένα τεράστιο συγκρότημα που αποτελούνταν από κτίρια με πλούσια διακοσμημένες αίθουσες (Χρυσοτρίκλινο), πολυτελέστατα ιδιωτικά διαμερίσματα, μαρμαρόστρωτες στοές, στρατώνες της αυτοκρατορικής φρουράς, αυλές με στοές τριγύρω, κήποι, περιώνυμες εκκλησιές κ.ά. Μια μεγαλοπρεπής είσοδος, η Χαλκή, οδηγούσε στα παλάτια, τα οποία καταλάμβαναν μεγάλη έκταση. Μετά τον 11ο αιώνα παραμελήθηκαν σταδιακά και το 15ο οι αυτοκράτορες μεταφέρθηκαν πλέον στα νέα παλάτια τους, στις Βλαχέρνες.
ΑΛΛΑ ΚΤΙΡΙΑ
Τίποτε σχεδόν δεν σώζεται από τα δημόσια κτίρια της Κωνσταντινούπολης. Από τις γραπτές πηγές αντλούμε πληροφορίες γι' αυτά. Τα σημαντικότερα ήταν οι δύο Γερουσίες, η μία στο Αυγουσταίο και μία άλλη στο Φόρο του Κωνσταντίνου, δύο Πραιτώρια, το Κυαιστώριον (είδος αστυνομίας για τους ξένους) κοντά στην Αγία Σοφία, το Γενικόν (θησαυροφυλάκιο του κράτους), το Ειδικόν (θησαυροφυλάκιο του αυτοκράτορα) και το Καπιτώλιον.
Αξιόλογα επίσης οικοδομήματα ήταν εκείνα που συγκροτούσαν το Πανεπιστήμιο. Το πατριαρχείο κάλυπτε το χώρο μεταξύ Αγίας Σοφίας και Αγίας Ειρήνης. Τα φιλανθρωπικά ιδρύματα βρίσκονταν σε άμεση σχέση με τα μοναστήρια. Στη Μονή του Παντοκράτορα υπήρχε αξιόλογο νοσοκομείο, ενώ στο χώρο του πατριαρχείου λειτουργούσε ο Ξενώνας του Σαμψών, το σπουδαιότερο φιλανθρωπικό ίδρυμα της πρωτεύουσας.
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΟΣ Α΄ ΧΛΩΡΟΣ: Ρωμαίος αύγουστος (305-306), πατέρας του Μεγάλου Κωνσταντίνου. Γεννήθηκε στο Ιλλυρικό. Το 293 αναγορεύτηκε καίσαρας, όταν εφαρμόστηκε το σύστημα της Τετραρχίας, και ανέλαβε τη διοίκηση των επαρχιών της Γαλατίας και της Βρετανίας. Το 280 παντρεύτηκε την Ελένη. Απέναντι στους χριστιανούς τήρησε ανεκτική στάση. Το 305 ανακηρύχθηκε αύγουστος στη Δύση. Πέθανε το 306 στο Εβόρακο (Υόρκη Αγγλίας).
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΟΣ Β΄: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (337-361), γιος του Μεγάλου Κωνσταντίνου και της Φαύστας. Πολέμησε κατά των Περσών, και το 353 μετά την εξουδετέρωση του αδερφού του, Κωνσταντίνου, και του Μαγνεντίου έμεινε μονοκράτορας. Υποστήριξε τον αρειανισμό και αντιμετώπισε εχθρικά τους ειδωλολάτρες και τους οπαδούς της Συνόδου της Νικαίας. Πέθανε το 361 στην Ταρσό της Κιλικίας υποδεικνύοντας ως διάδοχό του τον Ιουλιανό.
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΟΣ Γ΄ ΦΛΑΒΙΟΣ: Ρωμαίος αύγουστος που υπηρέτησε ως στρατηγός του Ρωμαίου αυτοκράτορα Ονώριου πριν ανέβει στο θρόνο. Μετακίνησε τους Βησιγότθους στην Ισπανία και στη συνέχεια στη ΝΔ Γαλατία. Το 421 ανακηρύχθηκε συναυτοκράτορας του Ονώριου. Πέθανε λίγους μήνες αργότερα.
ΚΩΝΣΤΑΣ Α΄: Τριτότοκος γιος του Μεγάλου Κωνσταντίνου και αυτοκράτορας του Δυτικού Ρωμαϊκού Κράτους (337-350). Το 333 αναγορεύτηκε καίσαρας και ανέλαβε τη διοίκηση της Ιταλίας, της Παννονίας και της Αφρικής. Το 337 ανακηρύχθηκε αύγουστος και ανέλαβε και τη διοίκηση του Ιλλυρικού. Το 340, μετά το θάνατο του αδερφού του, Κωνσταντίνου Β΄, έμεινε ο μόνος κυρίαρχος όλου του Δυτικού Ρωμαϊκού Κράτους. Έδειξε ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NetWORK ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

επίλυση των αμυντικών προβλημάτων του κράτους του. Υπήρξε φανατικός χριστιανός, και στο θρησκευτικό τομέα η πολιτική του πυροδότησε εντάσεις με τον αδερφό του, τον Κωνστάντιο Β΄, ο οποίος ήταν φιλοαρειανός. Από το 342 ακολούθησε μια σκανδαλώδη ιδιωτική ζωή, παραμέλησε τα καθήκοντά του και τελικά δολοφονήθηκε σε ηλικία 30 μόλις ετών.

ΚΩΝΣΤΑΣ Β΄: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (641-668), γιος του Κωνσταντίνου Γ΄ και εγγονός του Ηρακλείου. Τα πιο σημαντικά προβλήματα που αντιμετώπισε στη διάρκεια της βασιλείας του ήταν η αραβική εξάπλωση και ο μονοθελητισμός. Οι Άραβες με αρχηγό τον Μωαβιά κατέλαβαν μέρος της Κύπρου το 649 και της Ρόδου το 654. Απέναντι στο θρησκευτικό πρόβλημα του μονοθελητισμού ακολούθησε συμβιβαστική και ειρηνευτική πολιτική. Μέσα στα σχέδιά του συμπεριέλαβε και το δυτικό τμήμα της αυτοκρατορίας, με στόχο τη διατήρηση των κτήσεων στη Δύση. Επισκέφθηκε τη Δύση και παρέμεινε εκεί σχεδόν πέντε χρόνια, οπότε και δολοφονήθηκε.

ΛΑΚΤΑΝΤΙΟΣ: Λατίνος εκκλησιαστικός συγγραφέας (3ος-4ος αι.). Καταγόταν από τη βόρεια Αφρική και σπούδασε ρητορική τέχνη. Ο Διοκλητιανός τον προσκάλεσε να διδάξει τη ρητορική τέχνη στη Νικομήδεια. Η προσχώρησή του όμως στο χριστιανισμό τον ανάγκασε να εγκαταλείψει τη Νικομήδεια την εποχή του διωγμού που εξαπέλυσε ο Διοκλητιανός εναντίον των χριστιανών (305). Στη συνέχεια έγραψε κάποια έργα, τα περισσότερα από τα οποία έχουν απολογητικό χαρακτήρα («Περί του Θανάτου των Διωκτών», «Θείες Θεσμοθεσίες» κ.ά.) Το έργο του άσκησε μεγάλη επίδραση στη Δύση.

ΛΑΟΝΙΚΟΣ ΧΑΛΚΟΚΟΝΔΥΛΗΣ: Σημαντικός ιστορικός του 15ου αιώνα (1423-1490). Καταγόταν από επιφανή οικογένεια των Αθηνών. Ο πατέρας του, Γεώργιος Χαλκοκονδύλης, σημαντικός παράγοντας του τόπου, ήρθε σε ρήξη με τους Φράγκους δυνάστες και κατέφυγε στην Πελοπόννησο. Σύμφωνα με τις πληροφορίες του Κυριάκου του εξ Αγκώνος, ο νεαρός Λαόνικος Χαλκοκονδύλης βρισκόταν το 1447 στην Αυλή των δεσποτών του Μυστρά και ήταν μαθητής του Πλήθωνα. Το 1449 συνόδευσε τον αυτοκράτορα Κωνσταντίνο ΙΑ΄ Παλαιολόγο στην Κωνσταντινούπολη. Πάντως, κατά την άλωση δεν βρισκόταν εκεί. Είναι άγνωστος ο τόπος όπου πέθανε. Υποστηρίχτηκε ότι επέστρεψε στην Αθήνα ή ότι κατέφυγε στην Ιταλία ή την Κρήτη. Στο έργο του, «Αποδείξεις Ιστοριών», περιγράφονται αναλυτικά τα γεγονότα της περιόδου 1298-1463.

ΛΕΟΝΤΙΟΣ: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (695-698). Ανήκε στη συγκλητική αριστοκρατία. Κατέλαβε τη σημαντική θέση του στρατηγού του θέματος των Ανατολικών. Με τη βοήθεια μερικών αυλικών και του δήμου των Βενετών ανέτρεψε τον αυτοκράτορα Ιουστινιανό Β΄, τον οποίο και ρινοτόμησε. Στη διάρκεια της βασιλείας του οι Άραβες κατέλαβαν την Καρχηδόνα, την οποία όμως ανακατέλαβε οργανώνοντας μεγάλη εκστρατεία. Ο στρατός επιστρέφοντας από την εκστρατεία επαναστάτησε στην Κρήτη και τον ανέτρεψε. Νέος αυτοκράτορας αναγορεύτηκε ο Τιβέριος Β΄ Αψίμαρος. Ο Λεόντιος αποσύρθηκε και έγινε μοναχός. Όταν το 705 ο Ιουστινιανός Β΄ επανήλθε στο θρόνο, τον παρέδωσε στο λαό στον Ιππόδρομο, όπου και θανατώθηκε με άγριο τρόπο.

ΛΕΩΝ Α΄: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (457-474). Γεννήθηκε στη Θράκη το 400. Πριν γίνει αυτοκράτορας είχε αναλάβει διάφορες ανώτερες και ανώτατες θέσεις στο στράτευμα. Όταν πέθανε ο αυτοκράτορας Μαρκιανός, ο Άσπαρ, ο οποίος αν και είχε βαρβαρική καταγωγή ήταν ο ρυθμιστής της πολιτικής κατάστασης, προώθησε στο θρόνο τον Λέοντα αποσκοπώντας στη συνέχιση της επιρροής του. Ο Λέων όμως δεν ήταν διατεθειμένος να παραμείνει υποχείριο του Άσπαρος, γι' αυτό προώθησε το γαμπρό του, Ζήνωνα, αρχηγό των Ισαύρων, σε υψηλά αξιώματα, δημιουργώντας έτσι έναν αντιβαρβαρικό πόλο ισχύος. Η διαμάχη ανάμεσα στον Άσπαρα και τον Λέοντα έληξε με τη δολοφονία του πρώτου έπειτα από διαταγή του δεύτερου (471). Επιχείρησε με την αντιβαρβαρική πολιτική του και στο εσωτερικό του κράτους και στη Δύση να αποκαταστήσει τη ρωμαϊκή κυριαρχία αλλά απέτυχε. Η εκστρατεία, μάλιστα, εναντίον των Βανδάλων (468) δημιούργησε σοβαρό οικονομικό πρόβλημα, το οποίο προσπάθησε να αντιμετωπίσει με σφιχτή οικονομική πολιτική και καταπιεστική φορολογία. Πέθανε το 474 αφήνοντας διάδοχο τον εγγονό του, Λέοντα Β΄.

ΛΕΩΝ Β΄: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (467-474), γιος του Ζήνωνα, εγγονός του Λέοντα Α΄. Το 474, μετά το θάνατο του παππού του, έγινε αυτοκράτορας σε ηλικία επτά ετών. Έστεψε συναυτοκράτορα τον πατέρα του, Ζήνωνα. Πέθανε λίγους μήνες μετά.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

ΛΕΩΝ Γ΄ Ο ΙΣΑΥΡΟΣ: Ένας από τους πλέον σημαντικούς αυτοκράτορες του Βυζαντίου (717-741). Γεννήθηκε το 680 στη Γερμανικεία (σημ. τουρκικό Μαράς).
Κατά τη διάρκεια της βασιλείας του Ιουστινιανού Β΄ έγινε σπαθάριος, ενώ την εποχή του Αναστάσιου Β΄ διορίστηκε στρατηγός του σημαντικού θέματος των Ανατολικών. Το 716 επαναστάτησε εναντίον του αυτοκράτορα Θεοδόσιου Γ΄ και το 717 με τη βοήθεια του στρατηγού του θέματος των Αρμενιάκων κατέλαβε το θρόνο. Το διάστημα 717-718 αντιμετώπισε με επιτυχία την επίθεση των Αράβων εναντίον της Κωνσταντινούπολης, κάνοντας εκτεταμένη χρήση του υγρού πυρός. Στο μέτωπο της Μικράς Ασίας όμως το Βυζάντιο έχασε σημαντικά εδάφη από τις συνεχείς επιδρομές των Αράβων, με αποκορύφωμα την πολιορκία της Νίκαιας (727). Η αποφασιστική μάχη δόθηκε στα υψίπεδα της Ανατολίας το 740 κοντά στο Ακροηνό (σημ. Αφιόν Καραχισάρ). Εκεί τα βυζαντινά στρατεύματα υπό την αρχηγία του γιου του Λέοντα, Κωνσταντίνου, πέτυχαν σπουδαία νίκη.
Στον εσωτερικό τομέα ο Λέων ασχολήθηκε με την αναδιοργάνωση του βυζαντινού στρατού, αποσκοπώντας στην παγίωση του θεσμού των θεμάτων.
Όσον αφορά στη νομοθεσία, εξέδωσε το 726 ένα σύντομο νομικό εγχειρίδιο, την «Εκλογή των Νόμων». Στο θρησκευτικό τομέα η βασιλεία του σφραγίστηκε από τη μεγάλη κρίση που ξέσπασε στο εσωτερικό του κράτους, την Εικονομαχία. Από το 726 άρχισε με συγκαλυμμένο τρόπο να στρέφεται εναντίον των εικόνων. Οι πρώτες αυτές ενέργειές του προκάλεσαν την αντίδραση των εικονόφιλων της Ελλάδας, ο στόλος τους όμως υπό τον Αγαλλιανό καταστράφηκε μπροστά στην Κωνσταντινούπολη. Αφού κατόρθωσε να ελέγξει τις αντιδράσεις, προχώρησε το 730 στην έκδοση διατάγματος, το οποίο όριζε την καταστροφή των εικόνων και το διωγμό των εικονόφιλων. Η αρνητική στάση του πάπα Γρηγόριου Β΄ απέναντι στις αποφάσεις του αυτοκράτορα εξώθησε τον τελευταίο στην απόσπαση των περιοχών της νότιας Ιταλίας και της Σικελίας από τη δικαιοδοσία της Ρώμης, στερώντας έτσι από τον πάπα πολύτιμα έσοδα. Ο Λέων Γ πέθανε το 741.
ΛΕΩΝ Δ΄ Ο ΧΑΖΑΡΟΣ: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (775-780), γιος του Κωνσταντίνου Ε΄ και της Ειρήνης, πριγκίπισσας των Χαζάρων. Γεννήθηκε το 750. Στην αρχή της βασιλείας του ο Λέων άσκησε πιο ελαστική εικονομαχική πολιτική σε σχέση με τον πατέρα του και επέτρεψε την επαναλειτουργία πολλών μονών. Παντρεύτηκε την Ειρήνη την Αθηναία από την οποία απέκτησε τον Κωνσταντίνο ΣΤ΄, μετέπειτα αυτοκράτορα. Υπό την πίεση του στρατού αναγκάστηκε να υιοθετήσει την εικονομαχική πολιτική του πατέρα του. Πέθανε κάτω από μυστηριώδεις συνθήκες το 780.
ΛΕΩΝ Ε΄ Ο ΑΡΜΕΝΙΟΣ: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (813-820). Ως στρατηγός του θέματος των Ανατολικών ανέτρεψε τον Μιχαήλ Α΄. Ανακατέλαβε από τους Βουλγάρους τη Μεσημβρία (813), ενώ το 815 έκλεισε συνθήκη ειρήνης μαζί τους. Αναγνώρισε τον Καρλομάγνο ως βασιλιά, ο οποίος επέστρεψε στο Βυζάντιο τη Βενετία. Την ίδια χρονιά συγκάλεσε σύνοδο, αλλά ποτέ δεν αναγνωρίστηκε επειδή ήταν εικονοκλαστική. Δολοφονήθηκε μέσα στο Ναό της Αγίας Σοφίας το 820 από ομάδα συνωμοτών με επικεφαλής το μετέπειτα αυτοκράτορα Μιχαήλ Β΄ τον Τραυλό.
ΛΕΩΝ ΣΤ΄ Ο ΣΟΦΟΣ: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (886-912), γιος του Βασίλειου Α΄. Γεννήθηκε το 866 και ήταν μαθητής του Φώτιου, τον οποίο, όταν έγινε αυτοκράτορας, δεν δίστασε να απομακρύνει από τον πατριαρχικό θρόνο. Είχε εξαιρετική μόρφωση και διακρίθηκε ως δόκιμος συγγραφέας και ενθουσιώδης ρήτορας. Στον εξωτερικό τομέα υπέστη πολλές και οδυνηρές για το κράτος ήττες, αλλά είχε και μερικές επιτυχίες στη Μικρά Ασία απέναντι στους Άραβες. Πρώτα ηττήθηκε από τους Βουλγάρους του Συμεών στο Βουλγαρόφυγο (896), ενώ στη συνέχεια οι Άραβες ολοκλήρωσαν την κατάληψη της Σικελίας. Οι Άραβες έκαναν επιδρομές στο χώρο της Βαλκανικής, κατέστρεψαν τη Δημητριάδα (902), ενώ το 904 ο Λέων Τριπολίτης αιματοκύλησε και λεηλάτησε τη Θεσσαλονίκη. Προσπάθεια του βυζαντινού στόλου να ανακαταλάβει την Κρήτη απέτυχε το 911. Στη Μικρά Ασία όμως το Βυζάντιο πέτυχε να σταθεροποιήσει την κατάσταση με τη νίκη του εναντίον των Αράβων στα Άδανα (900).
Η εσωτερική του πολιτική διακρίνεται για τις αντιφάσεις της. Από τη μια πλευρά, για να μπορέσει να αποκτήσει διάδοχο, έφτασε μέχρι τον τέταρτο γάμο με τη Ζωή την Καρβονοψίνα (αφού οι τρεις πρώτες γυναίκες του πέθαναν), προκαλώντας έτσι προβλήματα με την εκκλησία. Από την άλλη, προχώρησε στον εκσυγχρονισμό και στην κωδικοποίηση της

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

νομοθεσίας («Βασιλικά», «Επαρχικόν Βιβλίον», «Νεαρές»). Πέθανε το 912.

ΛΕΩΝ Ο ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΣ: Βυζαντινός σοφός (790-870) και αρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης (840-843). Γεννήθηκε και σπούδασε στην Κωνσταντινούπολη. Στη συνέχεια έμεινε για κάποιο χρονικό διάστημα στην Άνδρο, όπου διδάχτηκε φιλοσοφία, ρητορική και αριθμητική από κάποιο σοφό άντρα. Επέστρεψε στην Κωνσταντινούπολη κι εκεί άρχισε να παραδίδει ιδιωτικά μαθήματα. Η φήμη του έφτασε μέχρι την Αυλή του χαλίφη της Βαγδάτης Αλ Μαμούν, ο οποίος μάλιστα ζήτησε από τον αυτοκράτορα Θεόφιλο να του στείλει τον Λέοντα στην Αυλή του έναντι ενός πολύ μεγάλου χρηματικού ποσού. Το 855 ο Λέων διορίστηκε σχολάρχης των μαθηματικών στην Ανώτερη Σχολή της Μαγναύρας. Ο Λέων αποκαλούσε τον εαυτό του «Έλληνα» και γι' αυτό κατηγορήθηκε ως ειδωλολάτρης. Σημαντική υπήρξε η προσφορά του στη διάσωση και τη διάδοση των έργων των αρχαίων Ελλήνων μαθηματικών και αστρονόμων. Διόρθωσε ένα λάθος του Πορφύριου στον υπολογισμό της κίνησης των πλανητών, ενώ εισήγαγε τα γράμματα του ελληνικού αλφαβήτου στη δήλωση των γενικών αριθμών.

ΛΕΩΝ ΤΡΙΠΟΛΙΤΗΣ: Χριστιανός αρνησίθρησκος (τέλη 9ου-αρχές 10ου αι.), που εμφανίστηκε ως ναύαρχος των Αράβων. Υπό την αρχηγία του ο αραβικός στόλος κυριάρχησε στο χώρο του Αιγαίου και της ανατολικής Μεσογείου γενικότερα. Προσπάθησε να επιτεθεί εναντίον της ίδιας της Κωνσταντινούπολης, αλλά όταν απέτυχε στράφηκε εναντίον της Θεσσαλονίκης (Ιούλιος 904), την οποία κατέλαβε και αιματοκύλησε. Μετέφερε χιλιάδες κατοίκους της στα σκλαβοπάζαρα της Ανατολής, ενώ από την ενέργειά του αυτή επωφελήθηκαν οι Βούλγαροι και επέκτειναν τα σύνορά τους προς το νότο. Το 912 κατέστρεψε το βυζαντινό στόλο υπό το ναύαρχο Ιμέριο πλησίον της Χίου. Μόλις το 923 οι Βυζαντινοί κατάφεραν να συντρίψουν το στόλο του Τριπολίτη κοντά στη Λήμνο (ναύαρχος Ιωάννης Ραδηνός).

ΛΙΒΑΝΙΟΣ: Σημαντικός φιλόσοφος και ρήτορας του 4ου αιώνα. Γεννήθηκε το 314 στην Αντιόχεια. Σπούδασε κυρίως στη σχολή των Αθηνών και είχε δάσκαλο τον Διόφαντο. Το 340 ίδρυσε στην Κωνσταντινούπολη δική του σχολή, την οποία αργότερα, και για πέντε χρόνια, μετέφερε στη Νικομήδεια. Το 354 εγκαταστάθηκε οριστικά στην Αντιόχεια, όπου δίδαξε μέχρι το θάνατό του και αναδείχθηκε ως πλέον σημαντικός δάσκαλος ρητορικής της εποχής του. Έγραψε λόγους και επιστολές που παρουσιάζουν σημαντικό ιστορικό ενδιαφέρον, επειδή αναφέρουν επίκαιρα συμβάντα της εποχής του.

ΛΙΚΙΝΙΟΣ: Ρωμαίος αυτοκράτορας (307-324) που καταγόταν από την Ιλλυρία. Ήταν έμπιστος αξιωματικός του Γαλέριου και ανακηρύχθηκε αύγουστος το 307. Διαδέχτηκε τον Γαλέριο μετά το θάνατό του (311) και ανέλαβε τη διοίκηση της Ανατολής με συνάρχοντα τον Μαξιμίνο που ανέλαβε τη διοίκηση της Παννονίας. Το 313 συγκρούστηκε με τον Μαξιμίνο, τον νίκησε και παρέμεινε μόνος κύριος του κράτους της Ανατολής. Την ίδια περίοδο στη Δύση είχε επικρατήσει ο Κωνσταντίνος, του οποίου την αδερφή, την Κωνσταντία, παντρεύτηκε ο Λικίνιος. Οι δύο αύγουστοι συναντήθηκαν στο Μεδιόλανο (σημ. Μιλάνο) το 313 και συμφώνησαν στην πολιτική που θα ακολουθούσαν για την αποκατάσταση της θρησκευτικής γαλήνης. Δεν εκδόθηκε διάταγμα, αλλά αποφασίστηκε η ελευθερία της θρησκευτικής συνείδησης και να αποδοθούν στους χριστιανούς οι περιουσίες τους που είχαν δημευτεί. Παρά τη συγγένεια οι δύο συνάρχοντες γρήγορα ήρθαν σε σύγκρουση. Ο Λικίνιος το 320 παραβίασε τη συμφωνία του Μεδιόλανου στην Ανατολή. Στη μάχη της Χρυσούπολης στη Βιθυνία (324) ο Κωνσταντίνος νίκησε τον Λικίνιο και έγινε μονοκράτορας.

ΛΟΥΚΙΑΝΟΣ Ο ΣΑΜΟΣΑΤΕΥΣ: Σοφιστής και σατιρικός συγγραφέας από τη Συρία, ο οποίος γεννήθηκε το 120 στα Σαμόσατα, κοντά στον Ευφράτη (εξελληνισμένος Σύρος). Σε νεαρή ηλικία ασχολήθηκε με τη μαρμαρογλυπτική, επάγγελμα που ασκούσαν και μέλη της οικογένειάς του. Η αγάπη του για τα γράμματα τον ώθησε σε άλλους δρόμους. Τελειοποίησε τα ελληνικά του και διδάχτηκε τη ρητορική τέχνη. Περιηγήθηκε την Ελλάδα, την Ιταλία και τη Γαλατία, όπου δίδαξε και απέκτησε πολλούς φίλους. Δεν συγκαταλέγεται όμως στους κορυφαίους σοφιστές της εποχής του. Μετά τα μέσα του 2ου αιώνα εγκαταστάθηκε στην Αθήνα, μελέτησε κωμωδία και φιλοσοφία και στράφηκε στη συγγραφή έργων. Πέθανε μετά το 180 στην Αθήνα. Του αποδίδονται 82 έργα: επιδεικτικοί λόγοι («Τυραννοκτόνος», «Φάλαρις», «Δίκη Φωνηέντων» κ.ά.), διάλογοι, οι οποίοι είναι και τα πιο αντιπροσωπευτικά του έργα («Θεών Διάλογοι», «Νεκρικοί Διάλογοι», «Μένιππος» κ.ά.), επιστολές («Πώς Δει

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

την Ιστορίαν Συγγράφειν», «Προς τον Απαίδευτον και Πολλά Βιβλία Ωνούμενον» κ.ά.) και μυθιστορίες («Αληθής Ιστορία», «Λούκιος ή Όνος» κ.ά.). Στα έργα του σατιρίζει τις δεισιδαιμονίες των συγχρόνων του, την προσποίηση και τις παρεξηγήσεις των φιλοσόφων, τον παρασιτισμό και τις ανθρώπινες αδυναμίες. Επισημαίνει τις λογικές και ηθικές εκτροπές της μυθολογίας, κατεβάζει τους θεούς στο επίπεδο των θνητών και αποκαλύπτει την παρακμή της θρησκευτικής πίστης στην εποχή του.

ΛΟΥΚΟΥΛΟΣ ΛΕΥΚΙΟΣ ΛΙΚΙΝΙΟΣ: Ρωμαίος στρατηγός ο οποίος γεννήθηκε το 117 π.Χ. Κατέλαβε πολλά αξιώματα και το 74 π.Χ. εκλέχτηκε ύπατος και διορίστηκε διοικητής της Κιλικίας και αργότερα ολόκληρης της Μικράς Ασίας, όταν ο βασιλιάς του Πόντου, Μιθριδάτης ΣΤ΄ ο Ευπάτωρ, εισέβαλε στη Βιθυνία. Ο Λούκουλος οδήγησε τα στρατεύματά του εναντίον του και πέτυχε σημαντικές νίκες (74-66 π.Χ.). Στασιαστικά κινήματα στο στράτευμα τον ανάγκασαν να παραδώσει την αρχηγία και να αποσυρθεί. Έζησε μια ζωή μέσα στη χλιδή και την πολυτέλεια, όπως μαρτυρεί και το επίθετο «λουκούλειος» (=πολυτελής) που παράγεται από το όνομά του.

ΜΑΝΟΥΗΛ Α΄ ΚΟΜΝΗΝΟΣ: Βυζαντινός αυτοκράτορας (1143-1180), γιος και διάδοχος του Ιωάννη Β΄ Κομνηνού. Γεννήθηκε το 1122. Ανέβηκε στο θρόνο με υπόδειξη του πατέρα του, ο οποίος παραμέρισε τον πρωτότοκο γιο του Αλέξιο. Παρέλαβε ένα κράτος ισχυρό και ακμαίο, γεγονός που οφειλόταν στην πολιτική του Ιωάννη Β΄. Στη διάρκεια της βασιλείας του κλήθηκε να αντιμετωπίσει τις επεκτατικές βλέψεις των Σελτζούκων εμίρηδων της Μοσούλης, τους σταυροφόρους της Β΄ Σταυροφορίας, καθώς και τους Νορμανδούς της Σικελίας, που παραβίασαν τα σύνορα της αυτοκρατορίας. Οι Σελτζούκοι εμίρηδες της Μοσούλης, εκμεταλλευόμενοι τις αντιθέσεις Συρίας και Παλαιστίνης, κατέλαβαν την πόλη της Έδεσσας, γεγονός που συγκίνησε το δυτικό χριστιανικό κόσμο και έδειξε το μέγεθος του τουρκικού κινδύνου. Για να τον αντιμετωπίσουν, οι ηγεμόνες της Δύσης αποφάσισαν να οργανώσουν τη Β΄ Σταυροφορία, στην οποία συμμετείχαν ο βασιλιάς της Γαλλίας Λουδοβίκος Ζ΄, που ηγήθηκε της σταυροφορίας, και ο Γερμανός αυτοκράτορας Κορράδος Γ΄. Το 1147 οι σταυροφόροι έφτασαν στην Κωνσταντινούπολη και ο Μανουήλ για να τους απομακρύνει διευκόλυνε τη διέλευσή τους στη Μικρά Ασία. Οι διαφωνίες ανάμεσα σε Γερμανούς και Γάλλους, ο κακός προγραμματισμός και οι δυσχέρειες που αντιμετώπισαν οι σταυροφόροι συντέλεσαν τελικά στην αποτυχία αυτής της εξόρμησης. Την αποτυχία εκμεταλλεύτηκαν οι Νορμανδοί της Σικελίας και με αρχηγό τον Ρογήρο παραβίασαν τα σύνορα της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας, κάνοντας επιδρομές στον ελλαδικό χώρο. Κατέλαβαν την Κέρκυρα (1147) και λεηλάτησαν τη Θήβα και την Κόρινθο, όπου ανθούσε η μεταξοτεχνία, και μετέφεραν εργάτες ειδικευμένους στη Σικελία. Δύο χρόνια αργότερα οι Βυζαντινοί ανακατέλαβαν την Κέρκυρα (1149) με τη βοήθεια των Βενετών, στους οποίους ανανεώθηκαν τα εμπορικά προνόμια. Μεταξύ 1150-1153 ο Μανουήλ ενεπλάκη σε πολέμους με τους Ούγγρους. Το 1154 πέθανε ο Ρογήρος και ο Μανουήλ πίστεψε πως του δινόταν η ευκαιρία να αποκαταστήσει τη βυζαντινή κυριαρχία στη νότια Ιταλία. Με βυζαντινά στρατεύματα κατέλαβε τις περιοχές από την Αγκόνα μέχρι τον Τάραντα (1155). Οι Βενετοί όμως, επειδή φοβήθηκαν τα επεκτατικά σχέδια των Βυζαντινών, συμμάχησαν με το νέο αυτοκράτορα της Γερμανίας Φρειδερίκο Α΄ Βαρβαρόσα, τάχθηκαν με το μέρος των Νορμανδών και κατόρθωσαν να απομακρύνουν τους Βυζαντινούς, ανακτώντας τα περισσότερα εδάφη τους.

Η πολιτική του Μανουήλ στη Δύση είχε αποτύχει και το 1158 έκλεισε ειρήνη εγκαταλείποντας οριστικά τις φιλοδοξίες των Βυζαντινών. Στη συνέχεια το ενδιαφέρον του στράφηκε στην Ανατολή, όπου αποκατέστησε την κυριαρχία των Βυζαντινών στην περιοχή της Κιλικίας. Η εμπλοκή του στα δυναστικά ζητήματα της Ουγγαρίας τον οδήγησε σε νέους μακροχρόνιους πολέμους με τους Ούγγρους (1161-1167), από τους οποίους εξήλθε νικητής, χωρίς όμως σημαντικά εδαφικά κέρδη (Δαλματία, Κροατία, Βοσνία, περιοχή Σιρμίου). Στη συνέχεια αντιμετώπισε με επιτυχία τους επαναστατημένους Σέρβους και ανάγκασε τον αρχηγό τους Στέφανο Νεμάνια να συνθηκολογήσει (1172). Βρέθηκε σε νέα διένεξη με τους Βενετούς, εξαιτίας της Δαλματίας που περιήλθε στους Βυζαντινούς, και αναγκάστηκε να παραχωρήσει προνόμια στους Γενουάτες (1169) και τους Πισάτες (1170). Συνέλαβε ακόμη Βενετούς εμπόρους που βρίσκονταν στην Κωνσταντινούπολη και κατάσχεσε τις περιουσίες και τα πλοία τους. Ξέσπασε έτσι νέος πόλεμος με τη Βενετία, που έληξε το 1179, ενώ οι Βενετοί διατήρησαν τα προνόμιά τους. Η αποτυχία της πολιτικής του Μανουήλ στο πρόβλημα που είχε

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NetWORK ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

δημιουργηθεί με τους Νορμανδούς και τους Βενετούς έθεσε τις βάσεις για την επιθετική πολιτική της Δύσης. Η τελευταία εκστρατεία του Μανουήλ ήταν εναντίον των Σελτζούκων του Ικονίου (1176). Στη θέση Μυριοκέφαλο ο βυζαντινός στρατός υπέστη πανωλεθρία, με αποτέλεσμα να γίνει μόνιμη πια η παρουσία των Σελτζούκων στη Μικρά Ασία.
Οι αποτυχίες του Μανουήλ στον εξωτερικό τομέα είχαν τον αντίκτυπό τους και στο εσωτερικό της αυτοκρατορίας. Οι Δυνατοί ενίσχυσαν ακόμη περισσότερο τις θέσεις τους, χωρίς η κεντρική εξουσία να μπορεί να θέσει φραγμό στις επιδιώξεις τους.
Ο Μανουήλ Α΄ Κομνηνός πέθανε το 1180, συντριμμένος από την αποτυχία της πολιτικής του και κυρίως από την καταστροφή στο Μυριοκέφαλο.
ΜΑΝΟΥΗΛ Β΄ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (1391-1425). Γεννήθηκε το 1350 και ήταν δευτερότοκος γιος του Ιωάννη Ε΄ Παλαιολόγου. Υπήρξε ικανός και δραστήριος ηγεμόνας, με φιλολογικές και θεολογικές αναζητήσεις. Η βασιλεία του συμπίπτει με μια περίοδο παρακμής της αυτοκρατορίας, την οποία παρά τις ικανότητές του δεν μπόρεσε να ανακόψει. Το 1373 ο πατέρας του τον ανακήρυξε συμβασιλέα, αλλά η τελετή στέψης του έγινε μετά το θάνατο του Ιωάννη Ε΄, το 1391. Μέχρι να αναλάβει επίσημα την εξουσία αντιμετώπισε έντονα δυναστικά προβλήματα, ιδίως από τον αδερφό του Ανδρόνικο Δ΄ Παλαιολόγο και τον ανιψιό του Ιωάννη Ζ΄, αλλά τελικά επιβλήθηκε. Τη δυναστική κρίση εκμεταλλεύτηκαν οι Τούρκοι για να τους καταστήσουν όργανα της πολιτικής τους. Λίγο μετά την άνοδό του στο θρόνο, ο σουλτάνος Βαγιαζήτ Α΄ κατέλαβε τη Θεσσαλονίκη (1393) και, εκμεταλλευόμενος τις διαμάχες ηγεμονίσκων των Αθηνών και της Πελοποννήσου, κατευθύνθηκε προς τα εκεί, νίκησε τους αντιπάλους και κατέλαβε πολλά φρούρια. Το 1394 άρχισε να πιέζει ασφυκτικά την Κωνσταντινούπολη. Η επιθετική πολιτική των Τούρκων ανησύχησε τους χριστιανούς γείτονες και τη Δύση, επειδή όμως δεν μπορούσαν να συνεννοηθούν και να αναλάβουν πρωτοβουλία, κάθε προσπάθειά τους έπεφτε στο κενό ή παρέμενε στα λόγια. Το μόνο σοβαρό εγχείρημα απόκρουσης του τουρκικού κινδύνου προήλθε από το βασιλιά της Ουγγαρίας Σιγισμούνδο, που οργάνωσε αντιτουρκική σταυροφορία, στην οποία συμμετείχαν Ούγγροι, Γάλλοι, Βενετοί, Γερμανοί, Γενουάτες και μικροί σχηματισμοί Πολωνών, Βοημών, Άγγλων και Ισπανών. Η σταυροφορία αυτή οδήγησε στη μάχη της Νικόπολης (1396), όπου οι Τούρκοι επικράτησαν των σταυροφόρων. Αυτή η νίκη ενίσχυσε τους Τούρκους, οι οποίοι ξανάρχισαν την πολιορκία της Κωνσταντινούπολης και τις επιδρομές στον ελλαδικό χώρο. Ο Μανουήλ μπροστά στον κίνδυνο ζήτησε βοήθεια από τη Δύση. Η βοήθεια σε χρήματα και άντρες που έστειλαν οι Δυτικοί ήταν περιορισμένη και επομένως αναποτελεσματική. Ο ίδιος ο Μανουήλ από το 1399 μέχρι το 1403 βρέθηκε στην Αυλή των Ευρωπαίων ηγεμόνων, προκειμένου να αποσπάσει μεγαλύτερη και πιο ουσιαστική βοήθεια. Τελικά, η ήττα των Οθωμανών Τούρκων από τα μογγολικά στρατεύματα του Ταμερλάνου στην Άγκυρα (1402), ο θάνατος του σουλτάνου Βαγιαζήτ και οξύτατα δυναστικά προβλήματα και ταραχές που ξέσπασαν στο τουρκικό κράτος έσωσαν προσωρινά την αυτοκρατορία και ανέβαλαν την πτώση της Κωνσταντινούπολης για μισό αιώνα.
Οι Βυζαντινοί ανακατέλαβαν τη Θεσσαλονίκη, περιοχές του Εύξεινου Πόντου και τα νησιά Σκόπελο, Σκιάθο και Σκύρο. Τα επόμενα χρόνια ο Μανουήλ διατήρησε καλές σχέσεις με τους Οθωμανούς, λόγω της ανάμειξής του στις ενδοτουρκικές διαφορές και της υποστήριξης που πρόσφερε στον Μωάμεθ Α΄ (1413-1421). Σε αυτό το διάστημα ασχολήθηκε με την οργάνωση της Πελοποννήσου και την ενίσχυση του δεσποτάτου. Οχύρωσε τον Ισθμό (τείχος Εξαμιλίου) και προετοίμασε την υποταγή των Φράγκων της Πελοποννήσου (13415-1416). Με την άνοδο στο σουλτανικό θρόνο του Μουράτ Β΄ (1421-1451) έληξε και η περίοδος των φιλικών βυζαντινοτουρκικών σχέσεων. Ο Μουράτ πολιόρκησε τη Θεσσαλονίκη και την Κωνσταντινούπολη (1422) χωρίς επιτυχία. Η κρίσιμη κατάσταση έστρεψε και πάλι τους Βυζαντινούς στη Δύση προς αναζήτηση βοήθειας. Οι ενέργειες αυτές του Μανουήλ συνδέθηκαν με το ζήτημα της ένωσης των δύο Εκκλησιών, ως αντάλλαγμα της όποιας σταυροφορικής κίνησης (1424). Οι υποσχέσεις που πήρε ο Μανουήλ από τους Δυτικούς δεν τηρήθηκαν και το Βυζάντιο έπειτα από διαπραγματεύσεις με τους Τούρκους έκλεισε νέα συμφωνία μαζί τους με βαρύτατους όρους (1424). Ο Μανουήλ ήδη από το 1422, λόγω εγκεφαλικού επεισοδίου, αποσύρθηκε από την ενεργό δράση και τις υποθέσεις του κράτους διαχειριζόταν ο συμβασιλέας του Ιωάννης Η΄. Παραιτήθηκε από το θρόνο το 1425 και πέρασε τους τελευταίους μήνες της ζωής του ως μοναχός.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

ΜΑΞΕΝΤΙΟΣ ΜΑΡΚΟΣ ΑΥΡΗΛΙΟΣ ΟΥΑΛΕΡΙΟΣ: Ρωμαίος αυτοκράτορας (306-312), γιος του Μαξιμιανού και συνάρχοντας του Κωνσταντίνου στη Δύση μετά την παραίτηση του Διοκλητιανού. Ανέλαβε τη διοίκηση της Ιταλίας, της Ισπανίας και της Αφρικής. Στη σύγκρουση με τον Κωνσταντίνο στη Μουλβία, γέφυρα του Τίβερη (312), νικήθηκε και πνίγηκε.

ΜΑΞΙΜΙΑΝΟΣ: Ρωμαίος αυτοκράτορας (286-305 και 306-310) ο οποίος καταγόταν από την Ιλλυρία. Αν και ήταν αμόρφωτος, εξελίχθηκε σε σπουδαίο στρατηγό, γι' αυτό ο Διοκλητιανός τον διόρισε συνάρχοντα, αύγουστο (286) και του ανέθεσε τη διοίκηση της Δύσης με έδρα το Μιλάνο. Παραιτήθηκε το 305 μαζί με τον Διοκλητιανό και πήρε ξανά το θρόνο το 306. Το 310 ήρθε σε σύγκρουση με τον Κωνσταντίνο, ο οποίος διαδέχτηκε τον πατέρα του Κωνστάντιο Χλωρό, νικήθηκε και αιχμαλωτίστηκε (310).

ΜΑΞΙΜΙΝΟΣ ΔΑΪΑ: Ρωμαίος αυτοκράτορας (309-313), ανιψιός του Γαλέριου. Αναδείχθηκε καίσαρας μετά την προαγωγή του θείου του σε αύγουστο (305). Ήταν δεισιδαίμων και βίαιος. Ανέλαβε τη διοίκηση της Ανατολής (περιοχή Ευφράτη, Μεσοποταμίας) και της Αιγύπτου. Το 310 ανακηρύχθηκε αύγουστος από τους στρατιώτες του. Εξαπέλυσε σφοδρούς διωγμούς εναντίον των χριστιανών και το διάταγμα που εκδόθηκε από τον Γαλέριο, τον Κωνσταντίνο και τον Λικίνιο το 311 (ελευθερία άσκησης της λατρείας στους χριστιανούς) δεν εφαρμόστηκε στην περιοχή της δικαιοδοσίας του. Το 313 συγκρούστηκε με τον Λικίνιο κοντά στην Αδριανούπολη, συντρίφτηκε και αυτοκτόνησε.

ΜΑΞΙΜΟΣ Ο ΟΜΟΛΟΓΗΤΗΣ: Ο πιο σημαντικός θεολόγος του 7ου αιώνα. Γεννήθηκε στην Κωνσταντινούπολη το 580 και χρημάτισε μέχρι το 613 γραμματεύς εξ απορρήτων του αυτοκράτορα Ηρακλείου. Καταπολέμησε το μονοφυσιτισμό και το μονοθελητισμό.

ΜΑΡΔΑΪΤΕΣ: Χριστιανικός λαός απροσδιόριστης φυλετικής προέλευσης. Ίσως ταυτίζονται με τους al-Jarajima των αραβικών πηγών. Τον 7ο αιώνα ήταν εγκαταστημένοι στην περιοχή του Λιβάνου. Με τη συνθήκη του 688 ο Ιουστινιανός Β΄ μετακίνησε 12.000 Μαρδαΐτες και τους εγκατέστησε στην Αρμενία, τη Μικρά Ασία και την Ελλάδα. Το 10ο αιώνα μαρτυρούνται αυτοτελείς ομάδες στα θέματα Νικόπολης, Πελοποννήσου και Κεφαλληνίας, οι οποίες χρησιμοποιούνται στο ναυτικό. Ο Θεοφάνης κατηγορεί τον Ιουστινιανό γι' αυτή τη μετοικεσία, γιατί αποδυναμώθηκε η άμυνα της αυτοκρατορίας στα ανατολικά, σπεύδει όμως να σημειώσει την ύπαρξη πολλών κοινωνικά ύποπτων ατόμων που κατέφευγαν στους Μαρδαΐτες. Πάντως, οι Μαρδαΐτες ήταν εμπειρότατοι ναυτικοί και χρησιμοποιήθηκαν και το 911 για την ανάκτηση της Κρήτης (5.000 άτομα). Κατοικούσαν επίσης στην περιοχή του ναυτικού θέματος των Κιββυραιωτών, όπου υπήρχε και ο κατεπάνω των Μαρδαϊτών με έδρα την Αττάλεια.

ΜΑΡΚΙΑΝΟΣ: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (450-457). Ήταν διακεκριμένος στρατιωτικός, πολύ δραστήριος και συνετός. Οι αρετές του έγιναν αμέσως εμφανείς μόλις ανέλαβε την εξουσία. Παντρεύτηκε την Πουλχερία, αδερφή του προκατόχου του, Θεοδοσίου Β΄, και έτσι πέτυχε τη γενική αναγνώριση της ανάρρησης του στο θρόνο. Πρώτο του μέλημα ήταν η αντιμετώπιση των Ούννων. Ο Μαρκιανός απέρριψε τις υπερφίαλες προτάσεις τους και η σταθερή αυτή στάση του έκανε τους βαρβάρους διστακτικούς. Έτσι, προτίμησαν να στραφούν εναντίον της Δύσης. Η ήττα τους το 451 στα Καταλαυνικά Πεδία και ο ξαφνικός θάνατος του Αττίλα δύο χρόνια αργότερα απάλλαξαν οριστικά την αυτοκρατορία από την απειλή τους. Το 451 ο Μαρκιανός συγκάλεσε στη Χαλκηδόνα την Δ΄ Οικουμενική Σύνοδο, η οποία καταδίκασε το νεστοριανισμό και τη διδασκαλία του Ευτυχούς και θέσπισε το δόγμα των δύο τέλειων, αχώριστων αλλά και αυθύπαρκτων φύσεων του Χριστού. Με τον 28ο κανόνα της συνόδου αναγνωριζόταν πλήρης ισοτιμία ανάμεσα στην Εκκλησία της Ρώμης και την Εκκλησία της Κωνσταντινούπολης. Μετά τη Σύνοδο της Χαλκηδόνας η αντίθεση των μονοφυσιτικών περιοχών της Συρίας, της Αιγύπτου και της Παλαιστίνης άρχισε να παίρνει εθνικό χαρακτήρα, οδηγώντας στην ψυχική αποξένωση από την αυτοκρατορία και τελικά στην αποκοπή τους από αυτή. Στην εσωτερική του πολιτική ο Μαρκιανός έδειξε την ίδια προσοχή και σωφροσύνη. Ήταν ιδιαίτερα προσεκτικός στη διαχείριση των οικονομικών του κράτους, χωρίς να επιβαρύνει τους φορολογούμενους με νέους φόρους. Προσπάθησε, τέλος, να οργανώσει τον τομέα της διοίκησης και έλαβε μέτρα εναντίον της αγοροπωλησίας των δημόσιων αξιωμάτων. Στο τέλος της βασιλείας του τα κρατικά ταμεία ήταν γεμάτα και για πολλά χρόνια μετά ο συνετός αυτοκράτορας έμεινε στη μνήμη των Βυζαντινών. Έτσι η

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NETWORK ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Εκκλησία τον ανακήρυξε άγιο, όπως και τη σύζυγό του Πουλχερία. Ο ξαφνικός του θάνατος το 457 δεν επέτρεψε στον Μαρκιανό να ρυθμίσει το ζήτημα της διαδοχής του, με αποτέλεσμα ο παντοδύναμος στρατηγός του πραισέντου, ο Αλανός Άσπαρ, να επιβάλει τον προστατευόμενό του, Λέοντα Α΄.

ΜΑΥΡΙΚΙΟΣ: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (582-602). Καταγόταν από την Αραβισσό της Καππαδοκίας και ανήλθε στο θρόνο σε ηλικία 43 ετών. Πριν ανέβει στο θρόνο είχε διατελέσει κόμης των φοιδεράτων και είχε μεγάλες στρατιωτικές επιτυχίες στο ενεργητικό του (η πιο σημαντική ήταν η νίκη κατά των Περσών στην Κωνσταντίνη το 582 λίγο πριν γίνει αυτοκράτορας). Θαρραλέος, προνοητικός, μετριοπαθής αλλά και μετριόφρων, γνώριζε άριστα τη στρατιωτική τέχνη και τις ανάγκες της διοίκησης, όπως αποδεικνύει η δημιουργία του θεσμού των εξαρχάτων, πρόδρομου θεσμού των θεμάτων. Πρώτη ενέργεια ήταν η αντιμετώπιση του περσικού κινδύνου. Ανέθεσε σε άξιους στρατηγούς τη διεξαγωγή των επιχειρήσεων (Φιλιππικός, Ηράκλειος ο πρεσβύτερος, Πρίσκος, Ναρσής και Γερμανός). Η ανάμειξη του Μαυρίκιου στα προβλήματα των Περσών και η υποστήριξη που πρόσφερε στον Χοσρόη Β΄ εναντίον του στασιαστή Βαράμ οδήγησαν σε σημαντική νίκη των Βυζαντινών σε βάρος των στρατευμάτων του στασιαστή στη θέση Γκαντζάκ της Περσαρμενίας (σημ. Αζερμπαϊτζάν) το 591. Η νίκη αυτή έδωσε τη δυνατότητα στον Χοσρόη να επανέλθει στο θρόνο και να συνάψει με το Βυζάντιο συνθήκη ειρήνης, με την οποία συμφώνησε να επιστρέψει το Δάρας, τη Μαρτυρόπολη και μεγάλο τμήμα της Αρμενίας. Στη συνέχεια ο Μαυρίκιος στράφηκε στο βαλκανικό μέτωπο. Εκεί η αυτοκρατορία είχε να αντιμετωπίσει τις επιδρομές των Αβάρων και των συμμάχων τους Γέπιδων και Σκλαβηνών (Σλάβων). Τις επιχειρήσεις διεξήγαγε ο στρατηγός Πρίσκος. Το 595 οι Άβαροι και οι σύμμαχοί τους πολιόρκησαν τη Θεσσαλονίκη, χωρίς όμως -ευτυχώς για την αυτοκρατορία- επιτυχία. Το 600 (598 κατ' άλλους) το Βυζάντιο και οι Άβαροι συμφώνησαν να σταματήσουν τις εχθροπραξίες και να αποτελέσει ο Δούναβης το βόρειο σύνορο της αυτοκρατορίας. Λίγο μετά το 602 ο Μαυρίκιος, αποβλέποντας στη συντριβή των Αβάρων και παρά τις συνθήκες που είχαν υπογράψει, επιτέθηκε εναντίον τους. Ο Πρίσκος εκκαθάρισε γρήγορα το σύνορο του Δούναβη, αλλά απροσδόκητα ανακλήθηκε από τον Μαυρίκιο και αντικαταστάθηκε από τον αδερφό του αυτοκράτορα Πέτρο. Η αδυναμία του νέου στρατηγού να ελέγξει το στράτευμα οδήγησε σε στάση, την οποία επωφελήθηκε ο κατώτερος αξιωματικός Φωκάς για να ανατρέψει τον Μαυρίκιο και να ανέβει ο ίδιος στο θρόνο. Ο νέος αυτοκράτορας έδειξε αμέσως τον κακό χαρακτήρα του, αφού διέταξε την εκτέλεση του Μαυρίκιου (Νοέμβριος 602) και των γιων του και λίγο αργότερα της συζύγου του Κωνσταντίνας και των θυγατέρων του. Αποτελεί πάντως πρόβλημα η αιτιολόγηση της στάσης των δήμων της Κωνσταντινούπολης υπέρ ενός τυχοδιώκτη (Φωκάς) και εναντίον ενός πετυχημένου και μετριοπαθούς αυτοκράτορα.

ΜΙΘΡΙΔΑΤΗΣ ΣΤ΄ Ο ΕΥΠΑΤΩΡ: Βασιλιάς του Πόντου (111-63 π.Χ.) με ελληνική καταγωγή από τη μητέρα του. Φιλοδοξούσε να ιδρύσει μεγάλο κράτος και βρήκε την ευκαιρία, όταν η Ρώμη ήταν απασχολημένη με το Συμμαχικό Πόλεμο, να καταλάβει τη Γαλατία και την Καππαδοκία και να προσεταιριστεί τους συμμάχους της Ρώμης στη Μικρά Ασία. Μετέφερε και την πρωτεύουσα του κράτους του στην Πέργαμο. Για να εδραιώσει την κυριαρχία του σε αυτές τις περιοχές διέταξε τη σφαγή των Ρωμαίων πολιτών της Μικράς Ασίας. Ο αριθμός αυτών που σφαγιάστηκαν ανήλθε, σύμφωνα με τον Πλούταρχο, σε 150.000 άτομα, ενώ κάποιοι άλλοι αναφέρουν 80.000. Οι αριθμοί των νεκρών που παραδίδονται είναι οπωσδήποτε υπερβολικοί, αφού θεωρείται απίθανο να ήταν σε θέση να πραγματοποιήσει τόσο εκτεταμένες σφαγές αμάχων. Κηρύττοντας την απελευθέρωση των ελληνικών πόλεων ο Μιθριδάτης επιχείρησε να αποσπάσει και την κυρίως Ελλάδα από τους Ρωμαίους. Πολλές πόλεις, μεταξύ αυτών η Αθήνα και ο Πειραιάς, τον υποδέχτηκαν ως ελευθερωτή. Ο Ρωμαίος στρατηγός Σύλλας κατόρθωσε να τον νικήσει (Α΄ Μιθριδατικός Πόλεμος, 88-84 π.Χ.). Νικήθηκε τελικά από τον Πομπήιο στο Β΄ Μιθριδατικό Πόλεμο (66-64 π.Χ.). Εκτελέστηκε ένα χρόνο αργότερα από τους Ρωμαίους.

ΜΙΝΑΡΕΣ: Από τις αραβικές λέξεις min nour, που σημαίνουν «από εκεί εκπέμπεται το φως» (παράβαλλε την εβραϊκή menora = επτάφωτη λυχνία). Στενός και ψηλός πύργος των μουσουλμανικών τζαμιών, από τον οποίο ο μουεζίνης καλεί τους πιστούς στην προσευχή. Ο μιναρές έχει συνήθως κυλινδρικό ή πολυγωνικό σχήμα και καταλήγει απαραίτητα σε κωνική κορυφή με την ημισέληνο πάνω της (hilal). Ο μουεζίνης ανεβαίνει στον εξώστη από μια στενή

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

σκάλα και στρεφόμενος προς τα τέσσερα σημεία του ορίζοντα, πέντε φορές την ημέρα, απαγγέλλει: «Allahu al akbar» (ο Θεός είναι ο μέγιστος) και «la ilaha ila allah muhamandu rasul alllah» (δεν υπάρχει άλλος Θεός εκτός από τον Αλλάχ και προφήτης του Αλλάχ είναι ο Μωάμεθ). Στα μεγάλα τεμένη υπάρχουν τέσσερις μιναρέδες, με εξαίρεση το τέμενος Σουλτάν Αχμέτ στην Κωνσταντινούπολη που έχει έξι.

ΜΙΧΑΗΛ Α΄ (ΑΓΓΕΛΟΣ) ΔΟΥΚΑΣ ΚΟΜΝΗΝΟΣ: Παλαιότερα θεωρούνταν ιδρυτής του Δεσποτάτου της Ηπείρου (1204), του οποίου διατέλεσε και ηγεμόνας μέχρι το θάνατό του το 1215. Σήμερα η έρευνα έχει καταλήξει στο συμπέρασμα ότι ο Μιχαήλ ήταν ένας τοπικός ηγεμόνας που εμφανίστηκε στους Βενετούς, στους οποίους είχαν επιδικαστεί η Ήπειρος και τα Ιόνια Νησιά, μετά την κατάληψη της Κωνσταντινούπολης από τους σταυροφόρους, ως εκπρόσωπός τους στην Ήπειρο. Κατόρθωσε να επεκτείνει την επικράτειά του από τη Ναύπακτο μέχρι το Δυρράχιο, ενώ συγχρόνως κατείχε ένα μεγάλο μέρος της Θεσσαλίας. Η Άρτα ήταν η πρωτεύουσά του, αλλά κατέστησε την πόλη των Ιωαννίνων ένα δεύτερο διοικητικό και αμυντικό κέντρο της Ηπείρου. Τον Μιχαήλ διαδέχτηκε ο ετεροθαλής αδερφός του Θεόδωρος Κομνηνός Δούκας.

ΜΙΧΑΗΛ Α΄ ΡΑΓΚΑΒΕΣ: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (811-813), γαμπρός του αυτοκράτορα Νικηφόρου Α΄ (είχε παντρευτεί την κόρη του Προκοπία). Ο θάνατος του Νικηφόρου Α΄ και ο σοβαρός τραυματισμός του διαδόχου του, Σταυράκιου, στη διάρκεια μάχης εναντίον των Βουλγάρων στην περιοχή της Πλίσκας είχαν ως αποτέλεσμα να δημιουργηθεί κενό εξουσίας το οποίο εκμεταλλεύτηκε ο κουροπαλάτης Μιχαήλ και με την υποστήριξη του στρατού και του πατριάρχη Νικηφόρου ανέβηκε στο θρόνο. Ο νέος αυτοκράτορας υποστηρίχτηκε από τους εικονόφιλους με επικεφαλής το φανατικό ηγούμενο της μονής Στουδίου Θεόδωρο. Οι οικονομικές σπατάλες, η διαλλακτική του στάση απέναντι στο Φράγκο βασιλιά Κάρολο, τον οποίο αναγνώρισε ως αυτοκράτορα, αλλά και η ήττα του στη Βερζινικία της Αδριανούπολης (22 Ιουνίου του 813) από τα βουλγαρικά στρατεύματα του Κρούμου -στην ήττα του συνέβαλε και η προδοτική στάση του Λέοντα, στρατηγού του θέματος των Ανατολικών- οδήγησαν στην ανατροπή του. Ο Λέων ο Αρμένιος έγινε κύριος της κατάστασης, ενώ ο Μιχαήλ έγινε μοναχός σε μονή των Πριγκιπονήσων. Πέθανε το 843.

ΜΙΧΑΗΛ Β΄ ΑΓΓΕΛΟΣ ΚΟΜΝΗΝΟΣ ΔΟΥΚΑΣ: Δεσπότης της Ηπείρου (1230-1265). Μετά την ήττα και τη σύλληψη του θείου του, Θεόδωρου, στην Κλοκότνιτσα (1230) από το Βούλγαρο τσάρο Ιωάννη Ασέν, ο Μιχαήλ επέστρεψε στην Άρτα μαζί με τη σύζυγό του Θεοδώρα (η αγία Θεοδώρα της Άρτας) και κατέλαβε την εξουσία. Για τους σύγχρονους ιστορικούς εκείνος περισσότερο από οποιονδήποτε άλλο έχει το δικαίωμα να ονομάζεται ιδρυτής του Δεσποτάτου της Ηπείρου. Επέκτεινε το κράτος του σε όλη τη Θεσσαλία και την ανατολική Ελλάδα μέχρι τον Παρνασσό. Το 1251 όμως ο Μιχαήλ Β΄ αναγκάστηκε να συνθηκολογήσει με τον αυτοκράτορα της Νίκαιας Ιωάννη Βατάτζη και να αποδεχτεί την πρωτοκαθεδρία του, ενώ τιμήθηκε από τον αυτοκράτορα με τον τίτλο του δεσπότη. Παρ' όλα αυτά, προσπάθησε και πάλι να επιτεθεί εναντίον της Νίκαιας, αλλά ηττήθηκε από τα στρατεύματα του νέου αυτοκράτορα της Νίκαιας Μιχαήλ Η΄ στη μάχη της Πελαγονίας (1259). Τελικά, αναγκάστηκε να αποδεχτεί τους όρους του Μιχαήλ Η΄. Ο γιος του Νικηφόρος παντρεύτηκε την ανιψιά του αυτοκράτορα Άννα Παλαιολογίνα (1265), ο οποίος συγχρόνως επιβεβαίωσε το δικαίωμα του γαμπρού στον τίτλο του δεσπότη. Ο Μιχαήλ παρέδωσε την εξουσία στο γιο του και αποσύρθηκε. Πέθανε δύο χρόνια αργότερα (1267).

ΜΙΧΑΗΛ Β΄ Ο ΑΠΟ ΑΜΟΡΙΟΥ Ή ΤΡΑΥΛΟΣ: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (820-829). Ανώτερος αξιωματούχος που ασκούσε μεγάλη επιρροή στο στρατό, ο οποίος διακρίθηκε την περίοδο της βασιλείας των προκατόχων του παρ' ότι δεν ήταν ιδιαίτερα μορφωμένος. Αν και υποστήριξε την άνοδο στο θρόνο του Λέοντα Ε΄, στη συνέχεια κατηγορήθηκε από αυτόν και καταδικάστηκε σε θάνατο. Λίγο πριν εκτελεστεί συνωμότες δολοφόνησαν τον Λέοντα μέσα στην εκκλησία και στη συνέχεια απελευθέρωσαν τον Μιχαήλ και τον αναγόρευσαν αυτοκράτορα (820). Ακολούθησε μετριοπαθή πολιτική απέναντι στους εικονόφιλους, αντίθετα από τον προκάτοχό του. Στην αρχή της βασιλείας του αντιμετώπισε τη στάση του Θωμά του Σλάβου (821-823). Η σύγκρουση αυτή αποδιοργάνωσε το βυζαντινό στρατό και επέτρεψε στους Άραβες υπό τον Αμπού Χαφς να ολοκληρώσουν την κατάληψη της Κρήτης το 827. Προσπάθησε να ανακαταλάβει το νησί αλλά απέτυχε λόγω της επιπολαιότητας των Βυζαντινών αρχηγών του στόλου. Η βασιλεία του δεν θεωρείται επιτυχημένη από τους

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

ιστορικούς εξαιτίας της αδυναμίας του να προστατέψει αποτελεσματικά τα βυζαντινά συμφέροντα και της προσπάθειάς του να μη δυσαρεστήσει κανέναν στο εσωτερικό. Τον διαδέχτηκε μετά το θάνατό του (829) ο γιος του Θεόφιλος.

ΜΙΧΑΗΛ Γ΄ Ο ΜΕΘΥΣΟΣ: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (842-867). Η προσωνυμία Μέθυσος είναι προφανές ότι σχετίζεται με την προσπάθεια των Βυζαντινών ιστοριογράφων της περιόδου (Γενέσιος, Συνεχιστές Θεοφάνη) να εξυμνήσουν τη Μακεδονική Δυναστεία και να αμνηστεύσουν το δολοφόνο του, Βασίλειο Α΄. Ανέβηκε στο θρόνο σε ηλικία μόλις τριών ετών και επιτροπευόταν από τη μητέρα του Θεοδώρα και την αδερφή του Θέκλα. Δύο ισχυρές προσωπικότητες, ο πρωθυπουργός Θεόκτιστος και ο Βάρδας, συγκρούστηκαν για να επιβάλουν ο καθένας την εξουσία του. Νικητής από αυτή τη διαμάχη αναδείχθηκε ο Βάρδας, ο οποίος, αφού εξόντωσε τον Θεόκτιστο, παραμέρισε τη Θεοδώρα (855). Το 843 η Θεοδώρα κατάφερε να βάλει τέλος στην Εικονομαχία (Μάρτιος 843, Κυριακή της Ορθοδοξίας). Το 853 ο βυζαντινός στόλος κατέλαβε τη Δαμιέτη, στις εκβολές του Νείλου, και επέβαλε την κυριαρχία του στο Αιγαίο. Από το 858 την εξουσία ανέλαβε ο Μιχαήλ Γ΄ - ήταν τότε δεκαοκτώ ετών. Τις κρατικές υποθέσεις εξακολουθούσε να διαχειρίζεται ο αδερφός της μητέρας του, ο κουροπαλάτης Βάρδας. Άνθρωπος χωρίς ηθικές αρχές, αλλά δραστήριος και ενεργητικός, προστάτεψε τα γράμματα (Σχολή της Μαγναύρας) και βοήθησε στον εκχριστιανισμό των Σλάβων της Μεγάλης Μοραβίας (ιεραπόστολοι Κύριλλος και Μεθόδιος) και των Βουλγάρων (ο ηγεμόνας τους Βόρις βαφτίστηκε Μιχαήλ). Σημαντική ήταν σε αυτόν τον τομέα η συνδρομή του πατριάρχη Φώτιου. Το 860 οι Ρως πολιόρκησαν για πρώτη φορά την Κωνσταντινούπολη, αλλά γρήγορα αναγκάστηκαν να υποχωρήσουν. Το Σεπτέμβριο του 863 ο στρατηγός Πετρωνάς, αδερφός του Βάρδα, συνέτριψε στην περιοχή του ποταμού Λαλακάοντα τους Άραβες του εμίρη της Μελιτηνής Άμερ. Το 866 ο Μιχαήλ διέταξε τη θανάτωση του Βάρδα, παρασυρμένος από τη συκοφαντική εκστρατεία του παρακοιμώμενου Βασίλειου, ο οποίος αναδείχθηκε συμβασιλέας. Το 867 ο Βασίλειος θανάτωσε τον Μιχαήλ και έγινε αυτοκράτορας.

ΜΙΧΑΗΛ Δ΄ Ο ΠΑΦΛΑΓΩΝ: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (1034-1041). Ανέβηκε στο θρόνο επειδή παντρεύτηκε τη Ζωή την Πορφυρογέννητη, σύζυγο του προηγούμενου αυτοκράτορα, Ρωμανού Γ΄ Αργυρού (1028-1034). Η Ζωή κατόρθωσε να εξοντώσει όλους τους επικίνδυνους αντιπάλους της (όλοι πέθαναν ξαφνικά, όπως, π.χ., η αδερφή του Ρωμανού, Πουλχερία, προφανώς από δηλητηρίαση) και τελικά και το σύζυγό της, Ρωμανό. Ο Μιχαήλ, κατά πολύ νεότερος της Ζωής, όταν ανέβηκε στο θρόνο φρόντισε να περιορίσει τις κινήσεις της και να τη θέσει υπό συνεχή παρακολούθηση, επειδή φοβόταν μήπως πάθει τα ίδια με τους προκατόχους του. Ο Μιχαήλ Δ΄, παρά τον αισχρό τρόπο με τον οποίο ανέβηκε στο θρόνο, φάνηκε ότι ήθελε να κυβερνήσει καλά. Περιορίστηκε όμως από την αρχή στα στρατιωτικά του καθήκοντα, ενώ τα εσωτερικά ζητήματα διαχειριζόταν ο αδερφός του, Ιωάννης ο Ορφανοτρόφος (ευνούχος). Ο Ιωάννης ήταν ικανότατος άνθρωπος, αλλά συγχρόνως τρομερά ιδιοτελής. Η φορολογική του πολιτική έπληξε κυρίως τα μεσαία και τα κατώτερα στρώματα της βυζαντινής κοινωνίας, ενώ η απαίτησή του να του δίνουν οι Βούλγαροι ως φόρο υποτέλειας χρήματα αντί για προϊόντα και άλλα είδη -όπως είχε επιβάλει ο Βασίλειος Β΄- δημιούργησε στη Βουλγαρία κλίμα αγανάκτησης το οποίο προμήνυε μεγάλο κίνδυνο για το Βυζάντιο. Τελικά οι Βούλγαροι επαναστάτησαν (1040) υπό την αρχηγία του άρχοντα Πέτρου Ντελιάν. Ο Μιχαήλ Δ΄ κατόρθωσε το επόμενο έτος να καταστείλει την επανάσταση, είχε προσβληθεί όμως από κάποια ανίατη ασθένεια και πέθανε το Δεκέμβριο του 1041, ορίζοντας ως διάδοχό του τον ανιψιό του Μιχαήλ Ε΄, τον οποίο στο μεταξύ υιοθέτησε η σύζυγος του Ζωή.

ΜΙΧΑΗΛ Ε΄ ΚΑΛΑΦΑΤΗΣ: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου για πέντε μήνες (10 Δεκεμβρίου του 1041 - Απρίλιος του 1042). Η βασιλεία του, λόγω της μικρής διάρκειάς της, υπήρξε από κάθε άποψη ασήμαντη. Εξαιρετική όμως σημασία έχει ο λόγος της πτώσης του, γιατί διαφωτίζει την εξέλιξη των αντιλήψεων των Βυζαντινών στον τομέα της αυτοκρατορικής θεωρίας. Η πρώτη του ενέργεια μόλις ανέβηκε στο θρόνο ήταν να απομακρύνει το θείο του Ιωάννη Ορφανοτρόφο. Στη συνέχεια, τον Απρίλιο του 1042, διέταξε τη σύλληψη της Ζωής με την κατηγορία της συνωμοσίας. Ενώ όμως η Σύγκλητος δεν αντέδρασε σε αυτή του την ενέργεια, δεν συνέβη το ίδιο με το λαό της Κωνσταντινούπολης που αντέδρασε με ιδιαίτερα βίαιο τρόπο· απελευθέρωσαν τη Ζωή, την οποία επευφήμησαν μαζί με την αδερφή της

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Θεοδώρα, που την ανακήρυξαν επίσης αυτοκράτειρα. Ο Μιχαήλ, αν και είχε καταφύγει στη Μονή Στουδίου, σύρθηκε έξω από αυτή και τυφλώθηκε. Οι λόγοι που οδήγησαν στο τραγικό τέλος του έχουν μεγάλη ιστορική σημασία. Καταδεικνύουν ότι με το πέρασμα των αιώνων το δυναστικό αίσθημα του βυζαντινού λαού ήταν τόσο ισχυρό, που παραβλεπόταν ένα σπουδαίο γεγονός, ότι ο Μιχαήλ Ε΄ ήταν νόμιμος αυτοκράτορας. Αναγνώριζε δηλαδή ο λαός ότι ο πραγματικός ηγεμόνας ήταν ο φυσικός απόγονος της Μακεδονικής Δυναστείας και ότι ο Μιχαήλ ήταν κατά συναίνεση αυτοκράτορας και μπορούσε να παραμείνει στο θρόνο μόνο εφόσον οι ενέργειές του δεν έθιγαν τα δικαιώματα των γόνων της νόμιμης δυναστείας.

ΜΙΧΑΗΛ ΕΦΕΣΙΟΣ: Βυζαντινός σχολιαστής του Αριστοτέλη (τέλη 11ου - αρχές 12ου αιώνα). Ο Μιχαήλ υπήρξε θαυμαστής του Αριστοτέλη και γνώστης του έργου του. Ήταν απόλυτα προσηλωμένος στη διδασκαλία του, την οποία για να κατανοήσει συμβουλευόταν τους νεοπλατωνικούς σχολιαστές, χωρίς να παρασύρεται από την εμμονή των τελευταίων να συμφιλιώσουν τον Πλάτωνα και τον Αριστοτέλη. Ο Μιχαήλ ήταν ο πρώτος Βυζαντινός που ασχολήθηκε με τα «Πολιτικά» του Αριστοτέλη.

ΜΙΧΑΗΛ ΣΤ΄ Ο ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΣ: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (1056-1057). Λίγο πριν πεθάνει η Θεοδώρα όρισε διάδοχό της τον ηλικιωμένο στρατιωτικό Μιχαήλ ΣΤ΄. Η διακυβέρνηση του Μιχαήλ, ο οποίος με υποσχέσεις επηρέαζε τις λαϊκές τάξεις, ενίσχυσε την παρουσία της μεσαίας τάξης στη Σύγκλητο και σε άλλες επιτελικές θέσεις, αλλά αύξησε και τη δυσαρέσκεια της παλιάς στρατιωτικής αριστοκρατίας η οποία τάχθηκε αμέσως στο πλευρό του επαναστάτη Ισαάκιου Κομνηνού. Τα πιστά στον αυτοκράτορα στρατεύματα συγκρούστηκαν με τους επαναστάτες κοντά στη Νίκαια (Αύγουστος 1057). Τη μάχη κέρδισε ο Ισαάκιος, ο οποίος, έχοντας τη συναίνεση του πατριάρχη Μιχαήλ Α΄ Κηρουλάριου και την αποδοχή των συγκλητικών, αναγορεύτηκε αυτοκράτορας την 1η Σεπτεμβρίου του 1057, ενώ λίγο πριν ο Μιχαήλ είχε εγκαταλείψει τα ανάκτορα.

ΜΙΧΑΗΛ Ζ΄ ΔΟΥΚΑΣ Ο ΠΑΡΑΠΙΝΑΚΗΣ: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (1071-1078), γιος του Κωνσταντίνου Γ΄ και της Ευδοκίας της Μακρεμβολίτισσας. Αμέσως μετά τη σύλληψη του Ρωμανού Δ΄ από τους Σελτζούκους, έπειτα από τη μάχη του Μαντζικέρτ, συμβασίλεψε με τη μητέρα του για κάποιο χρονικό διάστημα και στη συνέχεια υπό την πίεση του Ιωάννη Δούκα, του γιου του Ανδρόνικου και του Μιχαήλ Ψελλού αναγορεύτηκε αυτοκράτορας. Ηγεμόνας άβουλος και ανίκανος, ο Μιχαήλ εύκολα υπέκυψε στην επιρροή του πανούργου λογοθέτη του δρόμου Νικηφορίτζη. Οι απόψεις των ιστορικών για τον Νικηφορίτζη διίστανται. Ο Πολ Λεμέρλ τον αποκαλεί τελευταίο μεταρρυθμιστή για τις προσπάθειες που κατέβαλε για την εξυγίανση των οικονομικών του κράτους. Είναι όμως βέβαιο ότι οι συγκεκριμένες προσπάθειες απέβλεπαν και στην αύξηση της προσωπικής του περιουσίας. Η υπαναχώρηση του Βυζαντίου από τις συνθήκες με τους Σελτζούκους, του 1071, είχε ως αποτέλεσμα να αρχίσουν και πάλι επιδρομές εναντίον του Βυζαντίου, με πιο μόνιμα αποτελέσματα αυτή τη φορά, αφού αντιμετώπισαν τις αντιδράσεις των Βυζαντινών και κατέλαβαν την κεντρική Μικρά Ασία. Στη Δύση οι Νορμανδοί κυριάρχησαν στην Κάτω Ιταλία και στη Σικελία και ετοιμάστηκαν να μεταφέρουν τον πόλεμο στις βυζαντινές ακτές της Βαλκανικής. Βουλγαρική επανάσταση κατεστάλη με δυσκολία από τους Βυζαντινούς, ενώ οι Ούγγροι και οι Πετσενέγκοι λεηλατούσαν ανενόχλητοι τα βυζαντινά εδάφη. Η κακή διοίκηση του Μιχαήλ καθώς και οι καταστροφές στα συνοριακά θέματα δημιούργησαν οικονομικό χάος και αντιδράσεις. Οι τιμές των ειδών πρώτης ανάγκης ανέβηκαν σε δυσθεώρητα ύψη και ο λαός οργισμένος έκαψε τις αποθήκες στη Ραιδεστό, που τις είχε κατασκευάσει ο Μιχαήλ με τον Νικηφορίτζη για ίδιον όφελος - γι' αυτές τις ενέργειές του ο λαός τον αποκάλεσε Παραπινάκη. Ξέσπασαν αλλεπάλληλα πραξικοπήματα τα οποία οδήγησαν στην ανατροπή του Μιχαήλ. Ο αρχηγός του τελευταίου από αυτά, ο Νικηφόρος Βοτανειάτης, ανέβηκε στο θρόνο το 1081.

ΜΙΧΑΗΛ Η΄ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ: Αυτοκράτορας της Νίκαιας (1258-1261) αλλά και του Βυζαντίου (1261-1282). Ο Μιχαήλ υπήρξε ιδρυτής της δυναστείας των Παλαιολόγων. Γεννήθηκε στη Νίκαια της Βιθυνίας το 1224 και ήταν γιος του μεγάλου δομέστικου Ανδρόνικου Παλαιολόγου. Το 1246 ανέλαβε τη διοίκηση της περιοχής Σερρών και λίγο αργότερα της Μεσοβιθυνίας στη Μικρά Ασία. Κατηγορήθηκε το 1253 ότι συνωμότησε εναντίον του Ιωάννη Γ΄ Βατάτζη, αλλά τελικά, εξαιτίας της πίεσης της αριστοκρατίας, απαλλάχτηκε από την κατηγορία και απελευθερώθηκε. Μετά την άνοδο στο θρόνο της

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Νίκαιας του Θεόδωρου Β΄ (1254) ο Μιχαήλ φυλακίστηκε γιατί αντέδρασε σε κάποιες αποφάσεις του αυτοκράτορα. Απελευθερώθηκε μετά το θάνατο του Θεόδωρου (1258) και κατόρθωσε να παραγκωνίσει το νόμιμο διάδοχο Ιωάννη Δ΄. Την 1η Ιανουαρίου του 1259 ανάγκασε τον πατριάρχη Αρσένιο να τον στέψει αυτοκράτορα. Αν και στο εσωτερικό του κράτους αντιμετώπιζε την αντίδραση των οπαδών των Λασκαριδών, στο εξωτερικό κατόρθωσε να νικήσει στην Πελαγονία (1259) τα συνασπισμένα στρατεύματα του δεσπότη της Ηπείρου Μιχαήλ Β΄ Αγγέλου, του Φράγκου πρίγκιπα του Μοριά Γουλιέλμου Βιλεαρδουίνου και του βασιλιά της Σικελίας Μαμφρέδου. Προσπάθησε να καταλάβει την Κωνσταντινούπολη αλλά απέτυχε. Δύο χρόνια αργότερα ο στρατηγός του Αλέξιος Στρατηγόπουλος, ενώ κατευθυνόταν με μικρό στρατιωτικό σώμα προς τη Θεσσαλονίκη, πληροφορήθηκε ότι η Βασιλεύουσα ήταν αφύλακτη. Χωρίς να χρονοτριβήσει εισήλθε στην πόλη ως ελευθερωτής στις 25 Ιουλίου του 1261. Ο Βαλδουίνος Β΄, ο Βενετός πατριάρχης και οι Λατίνοι κάτοικοι της πόλης έφυγαν και έτσι καταλύθηκε η λατινική κυριαρχία. Στις 15 Αυγούστου ο Μιχαήλ μπήκε στην πόλη και στέφθηκε για δεύτερη φορά αυτοκράτορας με συναυτοκράτορα το νεογέννητο γιο του, Ανδρόνικο (Β΄). Η απόφασή του όμως να τυφλωθεί ο τέως συναυτοκράτοράς του, Ιωάννης Δ΄, προκάλεσε έντονες αντιδράσεις, και μάλιστα ο πατριάρχης Αρσένιος λίγο πριν εκδιωχθεί από το θρόνο πρόλαβε και τον αφόρισε. Ο Μιχαήλ εκτίμησε ορθώς ότι οι Δυτικοί θα αντιδρούσαν στην ανακατάληψη της Κωνσταντινούπολης και θα προσπαθούσαν να επανέλθουν. Γι' αυτό έκρινε ότι μόνο η ένωση των Εκκλησιών και η αποδοχή των πρωτείων του πάπα θα απομάκρυναν το συγκεκριμένο κίνδυνο. Εν τω μεταξύ, στην αρχή ο πάπας Ουρβανός Δ΄ και στη συνέχεια ο πάπας Κλήμης Δ΄ υποστήριξαν ανοιχτά τα κατακτητικά σχέδια του αδερφού του βασιλιά της Γαλλίας Λουδοβίκου Θ΄, Καρόλου Ντ' Ανζού, εναντίον του Βυζαντίου. Το 1267 ο Κάρολος συμφώνησε (Συμφωνία του Βιντέρμπο) με τον Βαλδουίνο, τελευταίο Λατίνο αυτοκράτορα της Κωνσταντινούπολης, για την κατάλυση και τη διανομή της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας. Οι σύμμαχοι ξεκίνησαν τις προετοιμασίες τους για να επιτεθούν εναντίον του Μιχαήλ. Αυτός προσπάθησε να κερδίσει χρόνο πείθοντας τον Λουδοβίκο Θ΄ τον Άγιο να στραφεί εναντίον των μουσουλμάνων της Τύνιδας (1270) και όχι εναντίον του Βυζαντίου. Ο θάνατος του Λουδοβίκου ένα χρόνο αργότερα έδωσε την ευκαιρία στον Κάρολο να επανέλθει στα παλιά του σχέδια. Αντιδρώντας ο Μιχαήλ συμφώνησε με τον πάπα και έτσι στις 6 Ιουλίου του 1274 υπογράφηκε στη Λυών η πράξη σύμφωνα με την οποία ο αυτοκράτορας ορκίστηκε πίστη στον πάπα και αποδοχή του ρωμαϊκού Πιστεύω.

Η φιλενωτική πολιτική του Μιχαήλ συνάντησε τη σφοδρή αντίδραση του βυζαντινού λαού, με αποτέλεσμα ο αυτοκράτορας να προχωρήσει στη λήψη αυστηρότατων μέτρων εναντίον όσων αντιδρούσαν στις αποφάσεις του. Η έντονη μάλιστα διαμάχη για την ένωση των Εκκλησιών έκανε τον πάπα δύσπιστο απέναντι στην πολιτική του Βυζαντινού αυτοκράτορα. Το 1280 ο Κάρολος προσπάθησε να καταλάβει το Βεράτι, αλλά απέτυχε και αποσύρθηκε στη Σικελία. Στο μεταξύ ο νέος πάπας Μαρτίνος Δ΄ αφόρισε τον Μιχαήλ, ανατρέποντας έτσι τις αποφάσεις της Λυών και την πολιτική του Μιχαήλ (Νοέμβριος του 1281) που αφορούσε στη Δύση. Ο δρόμος για την υλοποίηση των σχεδίων του Καρόλου ήταν πλέον ανοιχτός. Ο Μιχαήλ αντιλήφθηκε ότι πολύ δύσκολα θα μπορούσε να αντιταχθεί στα συνασπισμένα στρατεύματα των εχθρών του, γι' αυτό με αριστοτεχνικό πραγματικά τρόπο εκμεταλλεύτηκε τη δυσαρέσκεια του λαού της Σικελίας για τα φορολογικά βάρη που ήταν απόρροια της ιμπεριαλιστικής πολιτικής του Καρόλου και την επιθυμία του βασιλιά της Αραγωνίας Πέτρου Γ΄ να εκδικηθεί τον Κάρολο για την εκθρόνιση του γαμπρού του από το βασίλειο της Σικελίας. Έτσι ο Μιχαήλ με χρήματα, εφόδια και με την κατάλληλη προπαγάνδα κατάφερε να εξεγερθεί ο λαός στην αρχή του Παλέρμο (30 Μαρτίου του 1282) και στη συνέχεια όλου του νησιού εναντίον των Γάλλων του Καρόλου τους οποίους και κατέσφαξε. Επειδή η εξέγερση ξεκίνησε την ώρα του εσπερινού έμεινε στην ιστορία ως Σικελικός Εσπερινός. Όλος ο αντιβυζαντινός συνασπισμός κατέρρευσε. Το Βυζάντιο είχε οριστικά απαλλαγεί από τους Ανζού. Η εσωτερική όμως πολιτική του Μιχαήλ ήταν καταστροφική για την κοινωνική ισορροπία. Οι μακροχρόνιες περιπέτειες στη Δύση κόστισαν τεράστια ποσά στα κρατικά ταμεία, ενώ η χορηγία φορολογικών απαλλαγών στις ανώτατες τάξεις για να εξασφαλίσει τη συναίνεσή τους στέρησαν το κράτος από πολύτιμα για την άμυνα έσοδα (δεν είχαν τη δυνατότητα πλέον να πληρώνουν τους μισθοφόρους). Τα μέτρα που έλαβε ο Μιχαήλ ενίσχυσαν τη μεγάλη

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

ιδιοκτησία σε βάρος των φτωχών λαϊκών μαζών που καλούνταν να υπερασπίσουν και να κρατήσουν στη ζωή, με το υστέρημα και το αίμα τους, την αυτοκρατορία που παρήκμαζε. Η εμμονή του εξάλλου στην ένωση των Εκκλησιών και το γεγονός ότι θεωρούσε «προδότες» όσους είχαν διαφορετική γνώμη, διεύρυνε το χάσμα μεταξύ Ανατολής και Δύσης, σε μια περίοδο που ο κίνδυνος από τα διάφορα τουρκικά φύλα ήταν πλέον ορατός. Ο Μιχαήλ πέθανε στις 11 Δεκεμβρίου του 1282, ενώ ετοιμαζόταν να εκστρατεύσει εναντίον του Ιωάννη Δούκα Αγγέλου, σεβαστοκράτορα της Θεσσαλίας. Ετάφη κάπου στη Θράκη, χωρίς να ψαλεί νεκρώσιμη ακολουθία εξαιτίας της φιλενωτικής του πολιτικής.

ΜΙΧΑΗΛ Θ΄ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ: Συναυτοκράτορας του πατέρα του, Ανδρόνικου Β΄ (1295-1320). Γεννήθηκε το 1283 και μητέρα του ήταν η Άννα της Ουγγαρίας. Το 1304 ηγήθηκε μιας εκστρατείας βυζαντινών και καταλανικών στρατευμάτων εναντίον τουρκικών, χωρίς όμως ιδιαίτερη επιτυχία. Η αποχώρησή του μάλιστα για λόγους υγείας έσπειρε τον πανικό στους πληθυσμούς της περιοχής που έσπευσαν να ζητήσουν καταφύγιο στα νησιά και στην Καλλίπολη. Το 1307 απέτυχε να σταματήσει τους Καταλανούς οι οποίοι λεηλατούσαν τη Θράκη. Πέθανε το 1320 και ο θάνατός του άνοιξε το πεδίο για «τον πόλεμο των δύο Ανδρόνικων», δηλαδή του πατέρα του και του γιου του, Ανδρόνικου Γ΄.

ΜΙΧΑΗΛ ΚΡΙΤΟΒΟΥΛΟΣ: Γεννήθηκε στις αρχές του 15ου αιώνα στην Ίμβρο και ήταν γόνος πλούσιας οικογένειας. Ίσως χρημάτισε γραμματέας του σουλτάνου Μωάμεθ Β΄. Το 1456 ανέλαβε τη διοίκηση της Ίμβρου και ματαίωσε τις προσπάθειες του πάπα να κυριαρχήσει στο νησί. Όταν τελικά το 1466 η Ίμβρος πέρασε στα χέρια των Βενετών, ο Κριτόβουλος έφυγε, κατ' αρχάς για την Κωνσταντινούπολη και στη συνέχεια για το Άγιο Όρος, όπου και πέθανε. Έγραψε το σύγγραμμα «Ιστορίαι» σε πέντε βιβλία, το οποίο περιλαμβάνει τα γεγονότα της περιόδου 1451-1467.

ΜΙΧΑΗΛ Α΄ Ο ΚΗΡΟΥΛΑΡΙΟΣ: Ένας από τους σημαντικότερους πατριάρχες του Οικουμενικού θρόνου (1043-1059). Έλαβε αξιόλογη μόρφωση. Τελικά λόγω της εμπλοκής του σε συνωμοσία εναντίον του αυτοκράτορα Μιχαήλ Δ΄ αναγκάστηκε να γίνει μοναχός. Μετά την πτώση της δυναστείας των Παφλαγόνων και την άνοδο στο θρόνο του Κωνσταντίνου Θ΄ του Μονομάχου έγινε σύμβουλός του και λίγο αργότερα πατριάρχης Κωνσταντινούπολης. Υπερασπίστηκε με ζήλο την ανεξαρτησία της εκκλησίας από τον αυτοκράτορα και μέσα από τη σύγκρουσή του με τον Μιχαήλ Ψελλό προσπάθησε να καταδείξει την αυτοδυναμία της εκκλησιαστικής παράδοσης απέναντι στην κλασική ελληνική φιλοσοφία. Ωστόσο ο Κηρουλάριος είναι πιο πολύ γνωστός από το Σχίσμα των Εκκλησιών του 1054. Η προσπάθειά του να περιορίσει τη επέκταση της επιρροής της παπικής εκκλησίας στη νότια Ιταλία οδήγησε στο κλείσιμο των λατινικών ναών στην Κωνσταντινούπολη. Οι εκπρόσωποι του πάπα στις 16 Ιουλίου του 1054 άφησαν, παρουσία του αυτοκράτορα, πάνω στην Αγία Τράπεζα του Ναού της Αγίας Σοφίας ανάθεμα εναντίον του πατριάρχη. Ο Κηρουλάριος, παρά την αντίθετη άποψη του αυτοκράτορα, συγκάλεσε ενδημούσα σύνοδο η οποία αναθεμάτισε τον πάπα (24 Ιουλίου του 1054). Τα αναθέματα του 1054 άρθηκαν το 1965, αλλά το σχίσμα εξακολουθεί να ισχύει. Η έντονη ανάμειξή του στις διαμάχες για το θρόνο μετά το θάνατο του Κωνσταντίνου Θ΄ είχε ως αποτέλεσμα την απομάκρυνσή του από το θρόνο και την εξορία του από την Κωνσταντινούπολη (1059). Πέθανε λίγο αργότερα.

ΜΙΧΑΗΛ ΨΕΛΛΟΣ (1018-1078): Γεννήθηκε στην Κωνσταντινούπολη και σπούδασε νομικά. Διατέλεσε δικηγόρος, δικαστής και αυτοκρατορικός γραμματέας. Επί Κωνσταντίνου Θ΄ Μονομάχου (1042-1055) διορίστηκε καθηγητής φιλοσοφίας στο Πανεπιστήμιο της Κωνσταντινούπολης και δίδαξε κυρίως πλατωνική φιλοσοφία. Αργότερα μόνασε για μικρό διάστημα στη Μονή του Ολύμπου στη Βιθυνία και επέστρεψε πάλι στη δημόσια ζωή όταν ανέβηκε στο θρόνο ο Μιχαήλ Ζ΄ (1071-1078). Έργο του είναι η «Χρονογραφία» που χωρίζεται σε δύο μέρη: το πρώτο περιλαμβάνει ιστορικά γεγονότα των ετών 976-1059 και το δεύτερο γεγονότα της περιόδου 1059-1077.

ΜΟΝΟΘΕΛΗΤΙΣΜΟΣ: Στο πλαίσιο της προσπάθειας του πατριάρχη Σέργιου να ενώσει τον ορθόδοξο κόσμο μετά το διχασμό που προκάλεσε ο μονοφυσιτισμός διατυπώθηκε η άποψη ότι ο Χριστός έχει δύο φύσεις αλλά μία θέληση και ενέργεια. Ο αυτοκράτορας Ηράκλειος απαγόρευσε τις συζητήσεις για τις φύσεις του Χριστού και επέβαλε με διάταγμά του την άποψη για τη μία θέληση (638). Ο πατριάρχης Ιεροσολύμων Σωφρόνιος και ο πάπας αντέδρασαν και καταδίκασαν την αίρεση. Η θεολογική έριδα που δημιουργήθηκε θα

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

σταματήσει το 680/681 με την απόφαση της συνόδου που αναθεμάτισε τους οπαδούς του μονοθελητισμού.

ΜΟΝΟΦΥΣΙΤΙΣΜΟΣ: Αίρεση που δημιουργήθηκε τον 5ο αιώνα από τον ηγούμενο Ευτύχιο, ο οποίος διακήρυσσε ότι ο Λόγος έχει μία μόνο φύση, τη θεϊκή. Η αίρεση καταδικάστηκε από τη Σύνοδο της Χαλκηδόνας το 451. Η υιοθέτηση των αιρετικών απόψεων του Ευτυχούς από τους πληθυσμούς της Συρίας και της Αιγύπτου (Κόπτες) οδήγησε σε εξεγέρσεις εναντίον της εξουσίας, οι οποίες προετοίμασαν την αραβική κατάκτηση.

ΜΩΑΜΕΘ (570-632): Γεννήθηκε στη Μέκκα και ήταν γόνος φτωχής οικογένειας που προερχόταν από το γένος των Χάσιμ, της φυλής των Κουραϊσιτών. Σε μικρή ηλικία έμεινε ορφανός και την ανατροφή του ανέλαβε ένας συγγενής του, ο Αμπντ-αλ-Μουτάλιμπ. Αν και δεν ήταν ιδιαίτερα μορφωμένος, απέκτησε πολλές εμπειρίες και γνώσεις από την επαφή του με τους Εβραίους και τους χριστιανούς εμπόρους τόσο στη Μέκκα όσο και στη διάρκεια των ταξιδιών του ως καμηλιέρης. Παντρεύτηκε την πλούσια χήρα Χαντίτζα από την οποία απέκτησε τέσσερις κόρες. Στη συνέχεια αναζητήτησε τρόπο να καταστρέψει τα είδωλα. Από την ηλικία των 40 ετών, όταν σύμφωνα με την παράδοση ο Μωάμεθ βίωσε μια συγκλονιστική εμπειρία στο σπήλαιο του όρους Χίρα με έναν άγγελο που του αποκάλυψε την αποστολή του ως προφήτη, άρχισε να μιλά, στην αρχή αποκλειστικά στους φίλους του, για την υψηλή αποστολή του. Η δράση του ξεκίνησε το 613 στο κέντρο της Μέκκας, αλλά αντιμετώπισε την κοροϊδία της ανώτερης τάξης, η οποία γνώριζε το παρελθόν του. Στη Μέκκα φαινόταν ότι δεν υπήρχε πεδίο δράσης για τον Μωάμεθ. Αντίθετα απέκτησε οπαδούς σε μια πόλη που απείχε 320 χιλιόμετρα από τη Μέκκα, τη Γιαθρίμπ, η οποία αργότερα μετονομάστηκε σε Μεδίνα. Το 622 οι πιστοί στη Μεδίνα έφτασαν στους 75 και αμέσως κάλεσαν τον Προφήτη να μετακομίσει στην πόλη τους. Οι πηγές δεν συμφωνούν στην ημερομηνία της μετοικεσίας (Εγείρα). Συνήθως την τοποθετούν στις 8 ή στις 12 του μήνα Ράμπι αλ Αούαλ. Για πρακτικούς μάλλον λόγους ως πρώτη ημέρα της έναρξης της μουσουλμανικής χρονολόγησης ορίστηκε η 1η του μήνα Μουχαρέμ, που συμπίπτει με τη 16η Ιουλίου του 622. Εκεί σύντομα ο Μωάμεθ κατόρθωσε να επιβληθεί και να οργανώσει τη νέα θρησκεία. Υιοθέτησε πολλά στοιχεία από το χριστιανισμό (νεστοριανισμό) και τον ιουδαϊσμό, τα οποία συνδύασε με απόψεις που ήταν διαδεδομένες ανάμεσα στις αραβικές φυλές. Τα πιο σπουδαία δόγματα της νέας θρησκείας είναι:

Ένας είναι ο Θεός και προφήτης του ο Μωάμεθ.

Οι άγγελοι, όντα που δημιουργήθηκαν από το φως, εκτελούν τα παραγγέλματα του Θεού.

Οι ανθρώπινες πράξεις είναι απόλυτα καθορισμένες από το Θεό (πεπρωμένο = κισμέτ).

Στη διαδρομή της ιστορίας του ανθρώπου ο Θεός έστειλε προφήτες και αποστόλους για να εξαγγείλει τις βουλές Του και να οδηγήσει τους ανθρώπους στην οδό της αλήθειας (Μωυσής, Χριστός, Μέγας Αλέξανδρος και πολλοί άλλοι). Η κορωνίδα των προφητών είναι ο Μωάμεθ.

Ο μουσουλμάνος πρέπει να πιστεύει στα βιβλία των προφητών (Πεντάτευχος, Ψαλμοί και Ευαγγέλιο), αλλά πάνω από όλα στο Κοράνιο.

Από τα βασικότερα μηνύματα του Κορανίου και γενικότερα του ισλάμ είναι ότι οι αμαρτωλοί τιμωρούνται στην κόλαση, ενώ οι δίκαιοι ανταμείβονται στον παράδεισο.

Τη διδασκαλία του ο Μωάμεθ την ονόμασε ισλάμ (αφοσίωση στο Θεό) και τους οπαδούς του μούσλιμ (αφοσιωμένους στο Θεό < μουσουλμάνοι).

Η ηθική διδασκαλία του ισλαμισμού περιλαμβάνει την προσευχή (πέντε φορές την ημέρα), τη νηστεία τις ημέρες του Ραμαζανίου, την προσκύνηση της Καάμπα στη Μέκκα, την ελεημοσύνη και την εξάπλωση του ισλαμισμού.

Ο Μωάμεθ πέθανε στις 8 Ιουνίου του 632 ή τη 13η ημέρα του μήνα Ραμπί αλ Αούαλ του 11ου έτους της Εγείρας.

ΝΕΡΩΝΑΣ: Ρωμαίος αυτοκράτορας (54-68) ο οποίος ανήκε στην Ιουλιοκλαυδιανή Δυναστεία. Ήταν γιος του Δομιτίου και της Αγριππίνας. Υιοθετήθηκε από τον αυτοκράτορα Κλαύδιο, τον οποίο διαδέχτηκε στο θρόνο. Κυβέρνησε στην αρχή ήπια, ακολουθώντας τις συμβουλές του δασκάλου του, φιλοσόφου Σενέκα. Γρήγορα όμως αποκάλυψε τη μοχθηρή και θηριώδη φύση του. Σκότωσε τον αδερφό του Βρεττανικό, τη μητέρα του, τη σύζυγό του Οκταβία, καθώς και το δάσκαλό του Σενέκα. Πίστευε ότι ήταν μεγάλος καλλιτέχνης, μουσικός, ποιητής και ζωγράφος. Με αυτή την ιδιότητα ήρθε και στην Ελλάδα για να δείξει το καλλιτεχνικό του ταλέντο. Κατηγορήθηκε ότι πυρπόλησε τη Ρώμη (64), αλλά επέρριψε την

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

ευθύνη στους χριστιανούς και διέταξε άγριο διωγμό εναντίον τους. Μια επανάσταση του στρατού τον οδήγησε στην αυτοκτονία (68).

ΝΕΣΤΟΡΙΑΝΙΣΜΟΣ: Έτσι ονομάστηκε η αίρεση του 5ου αιώνα από το όνομα του εισηγητή της, πατριάρχη Κωνσταντινούπολης Νεστόριου του Αντιοχέως. Ο Νεστόριος αμφισβητούσε τη θεία φύση του Χριστού, αφού, όπως έλεγε, ο Λόγος δεν μπορούσε να έχει υποφέρει πάνω στο σταυρό και γι' αυτό αποκαλούσε την Παναγία Χριστοτόκο και όχι Θεοτόκο. Ο Νεστόριος σε αυτές του τις θεολογικές απόψεις συνάντησε τη σφοδρή αντίθεση του πάπα Κελεστίνου Α΄ και του πατριάρχη Αλεξάνδρειας Κύριλλου, με αποτέλεσμα να καταδικαστούν αυτός και το δόγμα του από τη Γ΄ εν Εφέσω Οικουμενική Σύνοδο (431). Ο νεστοριανισμός εκριζώθηκε από τη Βυζαντινή Αυτοκρατορία και μεταφυτεύτηκε στην Περσική Αυτοκρατορία. Δημιουργήθηκε μάλιστα σχολή στη Νισιβί.

ΝΙΚΗΤΑΣ ΧΩΝΙΑΤΗΣ: Ιστορικός. Γεννήθηκε στις Χώνες της Μικράς Ασίας γύρω στο 1150. Σε νεαρή ηλικία πήγε στην Κωνσταντινούπολη και εισήλθε στην αυτοκρατορική υπηρεσία. Χρημάτισε αυτοκρατορικός γραμματέας του Ισαάκιου Β΄ Αγγέλου και από το 1189 διοικητής της Φιλιππούπολης. Μετά την άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους Φράγκους το 1204 κατέφυγε στην Αυλή του Θεόδωρου Λάσκαρη στη Νίκαια. Ανέπτυξε ποικίλη συγγραφική δραστηριότητα. Εκτός από το ιστορικό του έργο έγραψε θεολογικά και ρητορικά συγγράμματα, λόγους και ποιήματα. Το πιο σημαντικό του έργο είναι η «Χρονική Διήγησις» στο οποίο καταγράφεται η ιστορία της περιόδου 1118-1206.

ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ Α΄: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (802-811). Καταγόταν από τη Σελεύκεια της Πισιδίας. Υπηρέτησε ως λογοθέτης του γενικού στη διάρκεια της βασιλείας της Ειρήνης της Αθηναίας. Το 802 οργανώθηκε επανάσταση εναντίον της Ειρήνης με επικεφαλής τον Νικηφόρο, ο οποίος κατέλαβε το θρόνο. Οι πρώτες προσπάθειες του στράφηκαν στην αποκατάσταση των οικονομικών του κράτους και στην ανασυγκρότηση του στρατού. Προστάτεψε τους φτωχούς στρατευόμενους και έκανε μετοικεσίες σε πληθυσμιακά εξασθενημένες περιοχές του κράτους. Τα μέτρα που έλαβε ήταν επαναστατικά για την εποχή και οι αντίπαλοί του τα αποκάλεσαν «κακώσεις». Στα εκκλησιαστικά ζητήματα ακολούθησε μετριοπαθή εικονόφιλη πολιτική και απέναντι στους αιρετικούς Παυλικιανούς επέδειξε ανοχή. Όλα αυτά τα μέτρα δημιούργησαν αντιδράσεις και οδήγησαν στην οργάνωση στάσης εναντίον του με αρχηγό το στρατηγό Βαρδάνη, ο οποίος την αντιμετώπισε με επιτυχία. Στον εξωτερικό τομέα υπήρχαν σημαντικά προβλήματα, με τους Βουλγάρους, τους Άραβες και με τους Φράγκους, διότι ο Καρλομάγνος (800) αυτοανακηρύχθηκε αυτοκράτορας των Ρωμαίων. Ο Νικηφόρος με την εξωτερική του πολιτική κατόρθωσε να αποκαταστήσει τις σχέσεις με τη Δύση, με αποτέλεσμα να επιστραφούν στο Βυζάντιο οι ιταλικές κτήσεις, απέτυχε όμως να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τους Άραβες στους οποίους αρνήθηκε να πληρώνει ετήσιους φόρους, όπως είχε συμφωνηθεί παλαιότερα. Οι Άραβες άρχισαν να πραγματοποιούν επιδρομές στα εδάφη της αυτοκρατορίας και σε εκστρατεία εναντίον τους στην οποία συμμετείχε και ο ίδιος νικήθηκε και υποχρεώθηκε να συνάψει ειρήνη πληρώνοντας μεγαλύτερο από πριν ετήσιο φόρο. Απέναντι στους Σλάβους της επικράτειάς του ακολούθησε πολιτική εξελληνισμού και εκχριστιανισμού. Ενίσχυσε με χριστιανικούς πληθυσμούς την Πελοπόννησο, προσπαθώντας να πετύχει την αφομοίωση των σλαβικών ομάδων. Επιχείρησε να περιορίσει τις επεκτατικές κινήσεις των Βουλγάρων οι οποίοι είχαν ηγέτη τον Κρούμμο και οργάνωσε από το 807 εκστρατείες εναντίον τους. Σε μία από αυτές, το 811, κατέλαβε τη Σαρδική (σημ. Σόφια), αλλά οι Βούλγαροι εκμεταλλεύτηκαν την αδράνεια των Βυζαντινών και τους νίκησαν. Στη μάχη αυτή σκοτώθηκε και ο ίδιος ο Νικηφόρος.

ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ Β΄ ΦΩΚΑΣ: Βυζαντινός αυτοκράτορας (963-969). Γεννήθηκε το 912 και υπήρξε ικανότατος στρατηγός. Το Βυζάντιο οφείλει στον Νικηφόρο την επέκτασή του προς τα ανατολικά το 10ο αιώνα. Ήταν γιος του Βάρδα Φωκά και καταγόταν από τη στρατιωτική αριστοκρατία της Καππαδοκίας. Η στρατιωτική του δράση ξεκίνησε πολύ πριν γίνει αυτοκράτορας, όταν κατέλαβε το αξίωμα του δομέστικου των σχολών της Ανατολής. Από τη θέση αυτή ξεκίνησε την αντεπίθεση του Βυζαντίου κατά των Αράβων σε όλα τα μέτωπα, αφού προηγουμένως φρόντισε για την αναδιοργάνωση του στρατού εφαρμόζοντας αυστηρή πειθαρχία. Στο μέτωπο του Ευφράτη κατέλαβε μαζί με τον Ιωάννη Τζιμισκή τα Άδατα και τα Σαμόσατα (957-958).

Ως στρατηγός του αυτοκράτορα Ρωμανού Β΄ ανέλαβε την εκστρατεία για την ανακατάληψη

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

της Κρήτης από τους Άραβες (960). Έπειτα από σκληρή πολιορκία κατέλαβαν το Χάνδακα (σημ. Ηράκλειο, 961) και έθεσαν την Κρήτη υπό βυζαντινή κυριαρχία. Στη συνέχεια στράφηκε εναντίον των Αράβων της Ανατολής. Εξόρμησε στην Κιλικία, κατέλαβε τη Δολίχη και τη Γερμανικεία και πέρασε στη Συρία όπου κατέλαβε το Χαλέπι (962) και έπειτα από μια σειρά νίκες ο βυζαντινός στρατός προήλασε στα εδάφη των Αράβων.
Το 963 ο Νικηφόρος, μετά το θάνατο του Ρωμανού Β΄, αναγορεύτηκε από το στρατό του αυτοκράτορας σε συνεννόηση με τη χήρα του Ρωμανού, Θεοφανώ, την οποία παντρεύτηκε, και νομιμοποίησε την εξουσία του. Δεν παραμέρισε τους γιους του Ρωμανού, αλλά δημιούργησε μια δική του Αυλή με πρόσωπα του στενού οικογενειακού του περιβάλλοντος. Έδωσε στον πατέρα του, Βάρδα Φωκά, τον τίτλο του καίσαρα, διόρισε τον ανιψιό του, Ιωάννη Τζιμισκή, δομέστικο των σχολών της Ανατολής και στον αδερφό του, Λέοντα, απένειμε τα αξιώματα του κουροπαλάτη και του μαγίστρου.
Σε ό,τι αφορά την εσωτερική πολιτική, στράφηκε εναντίον της αύξησης της έγγειας ιδιοκτησίας των μοναχών, απαγόρευσε την ίδρυση νέων μοναστηριών και την παραχώρηση γης σε μονές, επισκοπές και μητροπόλεις. Αν και ήταν υποστηρικτής των φτωχών και των αδυνάτων, προσπάθησε να εφαρμόσει την αρχή της ισοπολιτείας σε όλες τις τάξεις της βυζαντινής κοινωνίας, πολιτική που αποδείχθηκε αντιφατική και ανεδαφική. Με μέτρα ενίσχυσε και την τάξη των στρατιωτών. Όσο για την εξωτερική πολιτική, συνέχισε με επιτυχία τις στρατιωτικές επιχειρήσεις εναντίον των Αράβων και κατόρθωσε να περάσει τα στενά του Ταύρου στην Κιλικία, να ανακτήσει την Κύπρο (965) και να εδραιώσει τη θαλασσοκρατορία των Βυζαντινών στην ανατολική Μεσόγειο, να καταλάβει την Αντιόχεια (969) και πολλές αραβικές πόλεις και φρούρια. Η πολιτική του όμως στη Δύση δεν στέφθηκε με επιτυχία. Αρνήθηκε στο Γερμανό ηγεμόνα Όθωνα Α΄ το δικαίωμα να φέρει τον τίτλο του βασιλιά των Ρωμαίων. Η αντίθεση αυτή δεν άφησε περιθώρια για την από κοινού αντιμετώπιση της αραβικής απειλής στη Δύση. Το ίδιο αρνητική υπήρξε και η αντιμετώπιση του βουλγαρικού κινδύνου. Απασχολημένος με τον αγώνα στα ανατολικά, απέρριψε απαιτήσεις των Βουλγάρων και για να τους αντιμετωπίσει κάλεσε το Ρώσο ηγεμόνα Σβιατοσλάβο. Με τις ενέργειές του κατάφερε να απομακρύνει το βουλγαρικό κίνδυνο, η παρουσία του όμως στα Βαλκάνια δημιούργησε νέα προβλήματα στο Βυζάντιο.
Το τέλος του Νικηφόρου υπήρξε τραγικό, αφού έπεσε θύμα συνωμοσίας που οργάνωσαν δυσαρεστημένοι στρατηγοί και η Θεοφανώ. Ο ανιψιός του Ιωάννης Τζιμισκής ήταν αρχηγός της συνωμοσίας και το 969 ο Νικηφόρος δολοφονήθηκε.
ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ ΒΡΥΕΝΝΙΟΣ: Ανώτερος κρατικός υπάλληλος του Βυζαντίου που καταγόταν από παλιά στρατιωτική οικογένεια. Γεννήθηκε το 1062. Παντρεύτηκε την Άννα Κομνηνή, κόρη του Αλεξίου Α΄, και του απονεμήθηκε το αξίωμα του καίσαρα. Η προσπάθεια της Άννας Κομνηνής να τον ανεβάσει στο θρόνο μετά το θάνατο του πατέρα της απέτυχε και ο Νικηφόρος εξακολούθησε να προσφέρει τις υπηρεσίες του στον Ιωάννη Β΄ Κομνηνό (1118-1143). Το έργο του «Ύλη Ιστορίας» χωρίζεται σε τέσσερα βιβλία και διαπραγματεύεται τα γεγονότα της περιόδου 1070-1079. Πέθανε το 1137. Το έργο του συνέχισε η Άννα Κομνηνή.
ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ Γ΄ ΒΟΤΑΝΕΙΑΤΗΣ: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (1078-1081). Καταγόταν από οικογένεια στρατιωτικών. Ο παππούς του Νικηφόρος Ουρανός υπήρξε στρατηγός του Βασίλειου Β΄ Βουλγαροκτόνου και ο πατέρας του Μιχαήλ διατέλεσε στρατηγός του Κωνσταντίνου Θ΄ Μονομάχου. Ο ίδιος είχε λαμπρή στρατιωτική σταδιοδρομία. Ήταν δούκας της Αντιόχειας, της Ελλάδας, της Πελοποννήσου, της Θεσσαλονίκης και στη συνέχεια κατέλαβε το αξίωμα του δομέστικου των σχολών. Ανέβηκε στο θρόνο έπειτα από πραξικόπημα το 1078. Ανταπαιτητές του θρόνου παρουσιάστηκαν στη διάρκεια της βασιλείας του, αλλά τους αντιμετώπισε με επιτυχία ο ικανότατος στρατηγός Αλέξιος Κομνηνός. Ο τελευταίος που στράφηκε εναντίον του ήταν ο στρατηγός Νικηφόρος Μελισσηνός. Ο Βοτανειάτης τον αντιμετώπισε με τη βοήθεια των Σελτζούκων, οι οποίοι εδραίωσαν έτσι την παρουσία τους στη Μικρά Ασία, από την Κιλικία, τη Φρυγία και τη Γαλατία μέχρι τον Ελλήσποντο. Το 1080 ο Σελτζούκος ηγεμόνας Σουλεϊμάν κατέλαβε τη Νίκαια και ίδρυσε το Σουλτανάτο του Ρουμ. Οι εδαφικές απώλειες της αυτοκρατορίας, οι επιδρομές στα Βαλκάνια και οι σπατάλες του Βοτανειάτη εξάντλησαν οικονομικά το κράτος και ο αυτοκράτορας μείωσε την περιεκτικότητα σε χρυσό του νομίσματος, με αποτέλεσμα να αντικατασταθεί στις διεθνείς αγορές από το βενετικό δουκάτο και το φλωρεντινό φιορίνι. Τελικά ο Αλέξιος

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Κομνηνός επαναστάτησε, ανάγκασε τον Βοτανειάτη να παραιτηθεί από το θρόνο και να γίνει μοναχός (1081) και στέφθηκε ο ίδιος αυτοκράτορας.

ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ ΓΡΗΓΟΡΑΣ: Γεννήθηκε στην Ηράκλεια του Πόντου (1290-1360). Νέος πήγε στην Κωνσταντινούπολη όπου έκανε σταδιοδρομία. Το 1326 ταξίδεψε στη Σερβία ως πρεσβευτής του Ανδρόνικου Β΄ Παλαιολόγου (1282-1328), αλλά σύντομα περιέπεσε στη δυσμένεια του αυτοκράτορα και αποσύρθηκε από τη δημόσια ζωή. Το κύρος του ενισχύθηκε αργότερα έπειτα από δημόσια συζήτηση με τον Βαρλαάμ τον Καλαβρό για φιλοσοφικά θέματα, αλλά τελικά ο Ιωάννης ΣΤ΄ Καντακουζηνός τον ανάγκασε να αποσυρθεί στη Μονή της Χώρας, επειδή κατά την ησυχαστική έριδα τάχθηκε με τους αντιπάλους του Γρηγορίου Παλαμά. Έγραψε ποιήματα, ρητορικά και φιλοσοφικά έργα και ιστορία («Ρωμαϊκή Ιστορία», η οποία πραγματεύεται τα γεγονότα της περιόδου 1204-1359).

ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ ΟΥΡΑΝΟΣ: Ανώτατος Βυζαντινός αξιωματούχος. Βέστης το 980, μάγιστρος από το 996 και αρχιστράτηγος του βυζαντινού στρατού στη Δύση. Το 997 συνέτριψε τους Βουλγάρους του Σαμουήλ στο Σπερχειό ποταμό. Από το 999 μέχρι το 1006 διατέλεσε διοικητής της Αντιόχειας. Το συγγραφικό του έργο αποτελείται από πολλές επιστολές, το «Αλφάβητον» και ένα εγκώμιο του Συμεών του Μεταφραστή.

ΝΙΚΟΠΟΛΗ: Πόλη της Ηπείρου, τα ερείπια της οποίας βρέθηκαν κοντά στην Πρέβεζα. Ιδρύθηκε από τον Οκταβιανό σε ανάμνηση της νίκης του εναντίον του Μάρκου Αντώνιου στη ναυμαχία του Ακτίου (31 π.Χ.). Η γεωγραφική της θέση και τα τρία λιμάνια που διέθετε (στον Αμβρακικό και στο Ιόνιο) εξασφάλισαν τη ραγδαία ανάπτυξή της. Ο Οκταβιανός παραχώρησε πολλά προνόμια και φορολογικές ατέλειες στους κατοίκους και κατασκεύασε μεγαλοπρεπή κτίρια, ερείπια των οποίων σώζονται και σήμερα (Βουλευτήριο, Ωδείο, Νυμφαίο, Υδραγωγείο κ.ά.). Στην πόλη εγκαταστάθηκαν και Εβραίοι, όπως μαρτυρεί η ύπαρξη Συναγωγής. Τον 3ο αιώνα παρήκμασε και αναπτύχθηκε πάλι επί Διοκλητιανού. Το 397 έκανε επιδρομές ο Αλάριχος, αρχηγός των Βησιγότθων. Το 474 η Νικόπολη αλώθηκε από τους Βανδάλους και το 551 από τους Οστρογότθους του Τοτίλα. Η χριστιανική διδασκαλία πιθανότατα κηρύχθηκε στη Νικόπολη από τον ίδιο τον απόστολο Παύλο.

Έχουν εντοπιστεί έξι βασιλικές στην πόλη και σώζονται πολλά ψηφιδωτά. Μετά τον 6ο αιώνα η Νικόπολη παρήκμασε.

ΝΟΒΑΤΙΑΝΟΣ: Υπήρξε σχισματικός επίσκοπος Ρώμης και ιδρυτής του Νοβατιανού Σχίσματος που επέζησε μέχρι τον 6ο αιώνα. Γεννήθηκε το 200 περίπου. Είχε μεγάλη μόρφωση και ήταν άριστος ρήτορας. Στο θαυμάσιο θεολογικό του έργο «De Trinitate» αποδεικνύεται φορέας της εκκλησιαστικής παράδοσης, αλλά τονίζεται ιδιαίτερα η subordinatio (υποταγή του Υιού στον Πατέρα και του Αγίου Πνεύματος στον Υιό).

Όταν χήρεψε ο θρόνος της Ρώμης, αν και διέθετε τα ουσιαστικά προσόντα, υποσκελίστηκε από κάποιον ονόματι Κορνήλιο. Παρ' όλα αυτά ο Νοβατιανός έγινε επίσκοπος προκαλώντας έτσι σχίσμα. Τήρησε μάλιστα απόλυτα σκληρή γραμμή στο θέμα των Lapsi (των πεπτωκότων). Όσοι δείλιασαν στους διωγμούς και όσοι βαριά αμάρτησαν δεν είχαν ελπίδα να γίνουν δεκτοί στην εκκλησία, η οποία έτσι γινόταν ομάδα εκλεκτών ή Καθαρών όπως χαρακτηρίστηκαν οι οπαδοί του στην Ανατολή. Το 251 καταδικάστηκε από σύνοδο 60 Δυτικών επισκόπων.

ΞΕΝΟΦΩΝ Ο ΕΦΕΣΙΟΣ: Συγγραφέας από την Έφεσο ο οποίος άκμασε τον 3ο αιώνα. Έγραψε μια ερωτική ρομαντική μυθιστορία με τίτλο «Τα κατά Αγαθίαν και Αβροκόμην Εφεσιακά», από την οποία σώζεται μία επιτομή πέντε βιβλίων.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΣΥΝΟΔΟΣ Α΄: Συνήλθε το 325 στη Νίκαια της Βιθυνίας. Ασχολήθηκε με το χριστολογικό θέμα και καταδίκασε τη διδασκαλία του Αρείου. Τέλος συνέταξε τα επτά πρώτα άρθρα του Συμβόλου της Πίστεως.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΣΥΝΟΔΟΣ Β΄: Συνήλθε το 381 και καταδίκασε τους οπαδούς του Μακεδόνιου. Επισφράγισε τη νίκη της ορθοδοξίας κατά του αρειανισμού και συμπλήρωσε τα άρθρα του Συμβόλου της Πίστεως.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΣΥΝΟΔΟΣ Γ΄: Συνήλθε στην Έφεσο το 431 και καταδίκασε το νεστοριανισμό.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΣΥΝΟΔΟΣ Δ΄: Συνήλθε το 451 στη Χαλκηδόνα. Αποφάνθηκε ότι οι δύο φύσεις του Χριστού, η θεία και η ανθρώπινη, είναι τέλειες και αχώριστες, συγχρόνως όμως διακρίνονται, και καταδίκασε τόσο τους μονοφυσίτες όσο και τους νεστοριανούς.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΣΥΝΟΔΟΣ Ε΄: Συνήλθε το 553 στην Κωνσταντινούπολη και καταδίκασε το μονοφυσιτισμό. Η σύγκλησή της οφειλόταν στις προσπάθειες του αυτοκράτορα Ιουστινιανού Α΄ για επικράτηση ενιαίου δόγματος σε ολόκληρη την αυτοκρατορία.
ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΣΥΝΟΔΟΣ ΣΤ΄: Συνήλθε στην Κωνσταντινούπολη το 680/681. Καταδίκασε το μονοθελητισμό και αναγνώρισε τις δύο φύσεις, τις θελήσεις και τις δύο ενέργειες του Ιησού Χριστού.
ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΣΥΝΟΔΟΣ Ζ΄: Συνήλθε το 787 στη Νίκαια. Καταδίκασε και ακύρωσε τις αποφάσεις της εικονοκλαστικής συνόδου του 754, θεώρησε την εχθρότητα προς τις άγιες εικόνες ως αίρεση, διάταξε να καταστραφούν όλα τα εικονομαχικά έργα και τα πρακτικά της συνόδου του 754 και αναστήλωσε τις εικόνες.
ΟΚΤΑΒΙΑΝΟΣ ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ ΓΑΪΟΣ ΙΟΥΛΙΟΣ ΚΑΙΣΑΡ: Ρωμαίος αυτοκράτορας, ανιψιός και θετός γιος του Καίσαρα (63 π.Χ.-14 μ.Χ.).Ήταν δραστήριο και φιλόδοξο άτομο, με πολιτικές ικανότητες, και σε ηλικία είκοσι ετών συγκρότησε με τον Αντώνιο και τον Λέπιδο τη Β΄ Τριανδρία (43 π.Χ.). Μετά την τιμωρία των δολοφόνων του Καίσαρα μοίρασαν με τον Αντώνιο το κράτος και ανέλαβε τη διοίκηση της Δύσης. Το 31 π.Χ. έμεινε μόνος κύριος, μετά τη νίκη του στο Άκτιο επί του Αντώνιου. Συγκέντρωσε στα χέρια του όλα τα αξιώματα χωρίς να θίξει το δημοκρατικό αίσθημα των Ρωμαίων. Ο λαός και η Σύγκλητος του παραχώρησαν αξιώματα όπως: ιμπεράτωρ, ύπατος, ανθύπατος, μέγιστος ποντίφηξ, πρώτος πολίτης (princeps), αύγουστος (σεβαστός) κ.ά. Με τη δύναμη αυτή προχώρησε σε μια σειρά από μεταρρυθμίσεις που απέβλεπαν στην εσωτερική τάξη. Με τις αλλαγές στις διοίκηση, τα κοινωνικά και δημοσιονομικά μέτρα και την αναδιοργάνωση του στρατού ήθελε να αναμορφώσει το κράτος. Ο Οκταβιανός δεν επεδίωξε κατακτητικούς πολέμους, αν και τελικά έκανε, γιατί προείχε γι' αυτόν η ασφάλεια των συνόρων. Έκανε επαρχία του ρωμαϊκού κράτους την Αίγυπτο, ολοκλήρωσε την κατάκτηση της Ισπανίας και πρόσθεσε νέα εδάφη στην περιοχή των Άλπεων και στο σύνορο του Δούναβη. Την ίδια φροντίδα έδειξε και για τα γράμματα.
ΟΥΑΛΕΝΤΙΝΙΑΝΟΣ Α΄: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (364-375) στην αρχή και στη συνέχεια μόνο του Δυτικού Ρωμαϊκού Κράτους. Στρατηγός της φρουράς που καταγόταν από την περιοχή της Παννονίας (σημ. Αυστρία). Υπό την έντονη πίεση του στρατού ανακήρυξε συναυτοκράτορα τον αδερφό του, Ουάλη (364-378). Τον Ιούνιο του 364 τα δύο αδέρφια συμφώνησαν στη Ναϊσσό για να χωρίσουν το κράτος στα δύο για την καλύτερη άσκηση της εξουσίας. Ο πρεσβύτερος Ουαλεντινιανός κράτησε τη Δύση, ενώ ο Ουάλης την Ανατολή. Έτσι για πρώτη φορά διακρίθηκαν απόλυτα τα δύο τμήματα της αυτοκρατορίας, αλλά οι νόμοι εξακολούθησαν να εκδίδονται στο όνομα και των δύο αυτοκρατόρων και να ισχύουν σε όλη την επικράτεια. Ο Ουαλεντινιανός εγκαταστάθηκε στο Μεδιόλανο και στη διάρκεια της θητείας του κατόρθωσε να κρατήσει μακριά τα διάφορα βαρβαρικά φύλα. Πέθανε το 375.
ΟΥΑΛΗΣ: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (364-378). Στην αρχή ήταν συναυτοκράτορας μαζί με τον αδερφό του Ουαλεντινιανό και λίγους μήνες αργότερα (Ιούνιος 364) -όταν χώρισαν την αυτοκρατορία-μόνος αυτοκράτορας του ανατολικού τμήματος. Ο Ουάλης, αν και δεν ήταν προετοιμασμένος να βασιλέψει και δεν διέθετε τις αρετές ενός πολιτικού άντρα, είχε ορθές αντιλήψεις για δύο πράγματα: για την ανάγκη επιβολής πειθαρχίας στο στρατό και για τη μείωση της δυσβάσταχτης φορολογίας των αγροτικών πληθυσμών. Ο νέος αυτοκράτορας με τη βοήθεια του αδερφού του, Ουαλεντινιανού, κατόρθωσε να συντρίψει την επανάσταση του Προκόπιου, παλιού κρατικού υπαλλήλου και συγγενή του Ιουλιανού. Ο Προκόπιος είχε μάλιστα αναγορευτεί αυτοκράτορας από στρατεύματα που στάθμευαν στην Κωνσταντινούπολη (Σεπτέμβριος του 365). Στη διάρκεια της βασιλείας του ο Ουάλης αντιμετώπισε τις επιδρομές των Περσών, των Γότθων, των Αλανών και των Ούννων. Πρώτα στράφηκε εναντίον των Γότθων οι οποίοι είχαν συνεργαστεί με το στασιαστή Προκόπιο. Κατόρθωσε να σημειώσει εναντίον τους μεγάλη επιτυχία, αφού υπερέβη το Δούναβη στην περιοχή του Νοβιόδονου (369). Οι βάρβαροι, πιεζόμενοι και από την έλλειψη τροφίμων, ζήτησαν ειρήνη. Η πρότασή τους έγινε δεκτή από τον Ουάλη, με τον όρο να μη διαβούν πλέον το Δούναβη (370). Στη συνέχεια οχύρωσε την περιοχή του Δούναβη και στράφηκε προς την Ανατολή. Η σύγκρουση Βυζαντινών και Περσών άρχισε το 371 και ο αυτοκράτορας πριν προλάβει να πετύχει κάτι ουσιαστικό επέστρεψε και πάλι στα σύνορα του Δούναβη, όπου οι Βησιγότθοι υπό την πίεση των Ούννων εισέβαλαν στα εδάφη της αυτοκρατορίας, και έπειτα

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

από συμφωνία με το Βυζάντιο εγκαταστάθηκαν στην Κάτω Μοισία (σημ. βόρεια Βουλγαρία, 376). Θα παρείχαν στρατιώτες στην αυτοκρατορία και έτσι οι γεωργοί θα μπορούσαν να ασχοληθούν με την καλλιέργεια της γης. Η αποτυχημένη απόπειρα δολοφονίας των Γότθων αρχηγών από τη βυζαντινή κυβέρνηση οδήγησε τους Γότθους σε επανάσταση και σε επιδρομές στη Μακεδονία και την Αχαΐα. Ο Ουάλης, επικεφαλής των βυζαντινών στρατευμάτων, τους αντιμετώπισε κοντά στην Αδριανούπολη (378), αλλά νικήθηκε και σκοτώθηκε. Η μάχη αυτή είχε ιδιαίτερη στρατιωτική και πολιτική σημασία. Στο στρατιωτικό τομέα η επιτυχία των Γότθων οφειλόταν στην αποφασιστική συμβολή του ιππικού και προανήγγειλε τις μάχες του Μεσαίωνα. Στον πολιτικό, η μόνιμη παρουσία των Γότθων στο χώρο της Βαλκανικής δημιούργησε σοβαρό πολιτικό και κοινωνικό πρόβλημα στο Βυζάντιο. Η εσωτερική πολιτική του Ουάλη υπήρξε εξίσου σημαντική. Πήρε μέτρα για την πάταξη των αυθαιρεσιών των κρατικών υπαλλήλων, την κακοδιοίκηση και τη διαφθορά. Μερίμνησε για την αποκατάσταση της τάξης στο στράτευμα και προστάτεψε τον αγροτικό πληθυσμό από τους μεγάλους γαιοκτήμονες. Στον τομέα των γραμμάτων, αν και ο ίδιος ήταν απαίδευτος, ενδιαφέρθηκε για τη Βιβλιοθήκη της Κωνσταντινούπολης και φρόντισε για την αντιγραφή ελληνικών και λατινικών χειρογράφων.

ΠΑΝΑΙΤΙΟΣ Ο ΡΟΔΙΟΣ: Στωικός φιλόσοφος του 2ου αιώνα π.Χ. Θεμελιωτής της λεγόμενης Μέσης Στοάς. Καταγόταν από τη Ρόδο και σπούδασε φιλοσοφία στην Αθήνα. Εγκαταστάθηκε στη συνέχεια στη Ρώμη, όπου γνώρισε σημαντικούς άντρες, όπως ο Σκιπίωνας ο Αφρικανός, ο ιστορικός Πολύβιος κ.ά., τους οποίους επηρέασε με τον τρόπο σκέψης του. Διατέλεσε σύμβουλος του Σκιπίωνα, όταν εκείνος στάλθηκε στην Αίγυπτο και στην Ασία ως πρεσβευτής. Στη Ρώμη δίδαξε στωική φιλοσοφία και πρόσφερε στους Ρωμαίους ένα σύστημα ικανό να τους καθοδηγεί στη ζωή και στην πολιτική τους δράση. Γύρισε έπειτα στην Αθήνα και διαδέχτηκε τον Αντίπατρο στη σχολαρχία της Στοάς. Το συγγραφικό του έργο υπήρξε πλούσιο, σώθηκαν όμως λίγα αποσπάσματα.

ΠΑΡΘΟΙ: Σκυθικός λαός που εξιρανίστηκε και εγκαταστάθηκε στα νότια της Υρκανίας. Το 250 π.Χ. συγκρότησαν ισχυρότατο κράτος που διατηρήθηκε ως το 224 μ.Χ. και δεν κατακτήθηκε από τους Ρωμαίους, παρά τις προσπάθειες του αυτοκράτορα Τραϊανού. Μετά τη διάλυσή τους ενσωματώθηκαν στο κράτος των Σασσανιδών. Οι Πάρθοι ήταν άριστοι ιπποτοξότες.

ΠΑΥΛΙΚΙΑΝΟΙ: Οπαδοί ενός κοσμολογικού δυϊστικού δόγματος (ένας κακός Θεός δημιουργός του γήινου κόσμου και ένας Θεός αγαθός βασιλέας του μέλλοντος αιώνος), το οποίο επιδίωκε να επιστρέψουν οι πιστοί στις πηγές του ευαγγελικού χριστιανισμού. Το δόγμα αυτό εμφανίστηκε τον 7ο αιώνα και αναπτύχθηκε κυρίως στα σύνορα του Βυζαντίου με την Αρμενία και τη Συρία. Οι Παυλικιανοί ήταν εναντίον της ιεραρχίας, του κλήρου και του μοναχισμού. Οι Βυζαντινοί τούς πολέμησαν συστηματικά και τους εκδίωξαν από τα βυζαντινά εδάφη. Ο εμίρης της Μελιτηνής τούς εγκατέστησε στα εδάφη του και αυτοί του πρόσφεραν στρατιώτες για να πολεμήσει το Βυζάντιο. Δημιούργησαν ένα αυτόνομο κράτος με πρωτεύουσα την Τεφρική. Ο Βασίλειος Α΄, αφού απέτυχε να τους πάρει με το μέρος του, στράφηκε εναντίον τους. Το 870 κατέστρεψε την πρωτεύουσά τους Τεφρική, αλλά οι Παυλικιανοί αποσύρθηκαν στη Μελιτηνή, όπου οι Βυζαντινοί δύσκολα μπορούσαν πλέον να τους ενοχλούν. Ο Βασίλειος όμως πρόλαβε και μετέφερε πληθυσμούς Παυλικιανών στα σύνορα του Βυζαντίου με τη Βουλγαρία, ενώ το 872 ο δομέστικος των σχολών Χριστόφορος, επικεφαλής καλά προετοιμασμένων στρατιωτικών δυνάμεων, συνέτριψε ισχυρές δυνάμεις Παυλικιανών στο Βαθυρρύακα, εξουδετερώνοντας τον κίνδυνο που προερχόταν από αυτή την αίρεση. Ανάμεσα στους νεκρούς ήταν και ο αρχηγός των Παυλικιανών Χρυσόχειρ. Ο Γάλλος βυζαντινολόγος P. Lemerle υποστήριξε ότι ο παυλικιανισμός ήταν ένα θρησκευτικό ελληνικό φαινόμενο «χωρίς ευδιάκριτες σχέσεις με ιδιαίτερες οικονομικές ή κοινωνικές καταστάσεις». Η άποψη αυτή αντιβαίνει στη θεωρία ότι ο παυλικιανισμός ήταν ένα μαζικό επαναστατικό κίνημα.

ΠΑΥΛΟΣ: Ο Απόστολος των Εθνών γεννήθηκε στην Ταρσό της Κιλικίας μεταξύ του 5 και του 15. Οι γονείς του ήταν Ιουδαίοι και το εβραϊκό του όνομα ήταν Σαούλ. Διδάχτηκε την ελληνική γλώσσα και γνώρισε την ελληνική σκέψη. Είναι όμως βέβαιο ότι ανατράφηκε μέσα σε αυστηρό θρησκευτικό περιβάλλον. Οι λόγοι της μεταστροφής του στο χριστιανισμό δεν είναι επαρκώς γνωστοί. Το βέβαιο είναι ότι από αρνητής και διώκτης του χριστιανισμού έγινε

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

ο πιο θερμός οπαδός του και ο κορυφαίος κήρυκάς του. Όταν βαφτίστηκε πήρε το όνομα Παύλος. Η αποστολική του δραστηριότητα υπήρξε πλούσια. Για αρκετά χρόνια κήρυξε στην Κιλικία (38-44). Στην Α΄ Αποστολική του Περιοδεία μαζί με τον απόστολο Βαρνάβα επισκέφθηκε την Κύπρο, την Παμφυλία και τη Γαλατία όπου ίδρυσε και εκκλησίες (44-47). Στη Β΄ Αποστολική Περιοδεία, συνοδευόμενος από τον Σίλα και τον Τιμόθεο, πήγε στη Συρία, την Κιλικία, τη Φρυγία, τη Γαλατία, έφτασε στην Τρωάδα και κατέληξε στη Μακεδονία. Στη συνοδεία του προστέθηκε και ο ευαγγελιστής Λουκάς. Κήρυξε στους Φιλίππους, στη Θεσσαλονίκη, στη Βέροια, στην Αθήνα (στον Άρειο Πάγο) και τέλος στην Κόρινθο, όπου και οργάνωσε αξιόλογη χριστιανική κοινότητα.
Στη Γ΄ Αποστολική Περιοδεία (53-57) επισκέφθηκε με τον ευαγγελιστή Λουκά τις πόλεις στις οποίες είχε ιδρύσει εκκλησίες για να ενισχύσει τους πιστούς και τελικά έφτασε στην Ιερουσαλήμ. Εκεί συνάντησε τις έντονες αντιδράσεις των Ιουδαίων και συνελήφθη. Επειδή ήταν όμως Ρωμαίος πολίτης μεταφέρθηκε στη Ρώμη για να δικαστεί. Εκεί παρέμεινε σε κατ' οίκον περιορισμό για δύο τουλάχιστον χρόνια, του δόθηκε όμως η ευκαιρία να διδάξει το χριστιανισμό. Πέθανε το 67 στη διάρκεια των διωγμών του Νέρωνα (σύμφωνα με μια άλλη άποψη πέθανε το 64).
ΠΑΥΣΑΝΙΑΣ: Περιηγητής και πεζογράφος του 2ου αιώνα μ.Χ. Καταγόταν από τη Μαγνησία της Μικράς Ασίας. Το έργο του «Ελλάδος Περιήγησις» σώζεται ακέραιο και θεωρείται πολύ σημαντικό για την ιστορία και την τοπιογραφία της αρχαίας Ελλάδας. Στο οδοιπορικό του στην Πελοπόννησο, την Αττική, τη Βοιωτία και τη Φωκίδα, στο οποίο υπάρχουν αναφορές και σε κάποια γειτονικά νησιά και σπουδαίες πόλεις των παραλίων της Μικράς Ασίας, προσφέρει πολύτιμες πληροφορίες για τα αξιοθέατα (μνημεία, ιερά, τάφους κ.ά.), τη μυθολογία, τον τρόπο ζωής και τις παραδόσεις των κατοίκων των περιοχών αυτών. Παράλληλα περιέχει πληροφορίες τοπιογραφικού χαρακτήρα, καθώς και αναφορές στην οικονομική ζωή των κατοίκων, αν και αυτό δεν αποτελούσε πρώτιστο μέλημά του. Το έργο του στηρίζεται κυρίως στις προσωπικές του εμπειρίες, την επιτόπια αυτοψία και είναι γενικά αξιόπιστο.
ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ Ο ΧΑΙΡΩΝΕΥΣ: Ο τελευταίος από τους μεγάλους Έλληνες πεζογράφους της αρχαιότητας, βιογράφος και φιλόσοφος. Γεννήθηκε στη Χαιρώνεια της Βοιωτίας και έζησε ανάμεσα στο 45/50 και το 120. Μορφώθηκε στην Αθήνα και για να ικανοποιήσει τη φιλομάθειά του ταξίδεψε στην Αίγυπτο, την Ιταλία, όπου για μικρό χρονικό διάστημα έζησε στη Ρώμη, και επέστρεψε στη Χαιρώνεια όπου πέρασε το μεγαλύτερο μέρος της ζωής του. Είχε ιδιαίτερους δεσμούς με την περιοχή των Δελφών, διότι κατείχε ισόβια από το 95 το αξίωμα του ανώτατου ιερέα και επόπτη του μαντείου. Συμμετείχε έντονα στην πολιτική ζωή της πατρίδας του. Από τα έργα του σώζονται τα «Ηθικά», συλλογή κειμένων που αναφέρονται σε ηθικά προβλήματα. Τα είδη των κειμένων του είναι: ρητορικές και επιδεικτικές διαλέξεις, σύντομες συγγραφές με θέματα εκλαϊκευμένης ηθικής φιλοσοφίας, διάλογοι με φιλοσοφικές και θρησκευτικές αναζητήσεις, κριτικά φιλοσοφικά πονήματα (στην πλατωνική θεωρία και εναντίον στωικών και επικούρειων), αρχαιοδιφικά έργα και τα θεωρούμενα ως νόθα. Το άλλο σημαντικό έργο του είναι οι «Βίοι Παράλληλοι». Πρόκειται για έργο ωριμότητας που αναφέρεται στη ζωή και στη δράση πενήντα διάσημων αντρών της αρχαιότητας, τους οποίους παρουσιάζει κατά ζεύγη, έναν Έλληνα και ένα Ρωμαίο.
ΠΛΩΤΙΝΟΣ: Φιλόσοφος, θεμελιωτής της νεοπλατωνικής φιλοσοφίας. Γεννήθηκε στη Λυκόπολη της Αιγύπτου (204) και πέθανε στην Ιταλία (270). Η ενασχόλησή του με τη φιλοσοφία ξεκίνησε, από τη νεαρή του ηλικία, στην Αίγυπτο και συνεχίστηκε αργότερα στη Ρώμη (244), όπου εγκαταστάθηκε μόνιμα και ίδρυσε δική του σχολή. Το έργο του άρχισε να το γράφει σε μεγάλη ηλικία και το επιμελήθηκε ο μαθητής του Πορφύριος. Έγραψε τις «Εννεάδας», που εκδόθηκαν μετά το θάνατό του. Το περιεχόμενο του έργου του είναι πραγματείες για ζητήματα ηθικής και αισθητικής, φυσικής και κοσμολογίας, θεωρία της ψυχής, θεωρία του νου και οντολογία. Η φιλοσοφία για τον Πλωτίνο δεν ήταν μόνο αφηρημένη θεωρία αλλά και πράξη ζωής. Συνδύασε τις πλατωνικές θεωρίες με το χριστιανισμό και η σκέψη του πέρασε στη δυτική φιλοσοφία μέσω του Αυγουστίνου.
ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ: Ο πιο σημαντικός ιστορικός της εποχής του Ιουστινιανού. Γεννήθηκε στην Καισάρεια ανάμεσα στο 490 και το 507 και πέθανε στην Κωνσταντινούπολη μετά το 562. Άσκησε το επάγγελμα του ρήτορα και του σχολαστικού. Συνόδευσε το στρατηγό Βελισάριο ως σύμβουλός του στην πρώτη εναντίον των Περσών εκστρατεία (527-531), στον πόλεμο

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Network ΟΜΑΔΑ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ e-book

εναντίον των Βανδάλων της Αφρικής (533-534) και εναντίον των Γότθων στην Ιταλία (536-540). Το 542 εκλέχτηκε στην Κωνσταντινούπολη μέλος της Συγκλήτου. Έγραψε τα εξής έργα: «Υπέρ των Πολέμων Λόγοι» (αναφέρεται στις εκστρατείες στις οποίες συμμετείχε), «Ανέκδοτα» (όψιμο κατηγορητήριο του Ιουστινιανού και του περιβάλλοντός του) και το «Περί Κτισμάτων».

ΠΡΟΧΕΙΡΟΣ ΝΟΜΟΣ: Νομοθετικό εγχειρίδιο το οποίο ρυθμίζει ζητήματα αστικού κυρίως δικαίου και διαιρείται σε 40 τίτλους. Από τις διάφορες χρονολογίες που προτάθηκαν για το χρόνο έκδοσής του, επικρατέστερο θεωρείται το διάστημα λίγο μετά την αναγόρευση του Λέοντα ΣΤ΄ ως συναυτοκράτορα του πατέρα του Βασίλειου Α΄.

ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΣ ΚΛΑΥΔΙΟΣ: Έλληνας αστρονόμος και γεωγράφος. Γεννήθηκε στην Αίγυπτο το 108 μ.Χ. περίπου. Η ακμή του τοποθετείται ανάμεσα στο 127 και το 145. Διατύπωσε τη γεωκεντρική θεωρία, ότι η Γη δηλαδή είναι το κέντρο του σύμπαντος. Στο έργο του «Μαθηματική Σύνταξις» ή «Αλμαγέστη» περιλαμβάνονται τα πορίσματα των αστρονομικών μελετών του και γίνεται αναφορά σε θέματα σχετικά με τους αστέρες και τα σώματα του ηλιακού συστήματος. Επίσης περιέλαβε στο έργο του τα συμπεράσματα που προέρχονταν από προγενέστερες αστρονομικές παρατηρήσεις, γνωστοποιώντας με αυτό τον τρόπο στους μεταγενέστερους αστρονόμους τις απόψεις του μεγαλύτερου αστρονόμου της αρχαιότητας, του Ίππαρχου. Ο Πτολεμαίος ουσιαστικά διεύρυνε τα συμπεράσματα και τις παρατηρήσεις του Ίππαρχου. Τη φήμη του ως γεωγράφου την οφείλει στο έργο του «Γεωγραφίας Υφήγησις», στο οποίο δίνονται οδηγίες για την κατασκευή χαρτών και υπάρχουν κατάλογοι τοποθεσιών στην Ευρώπη, την Ασία και την Αφρική. Αν και περιείχε πολλά λάθη, η συμβολή του ήταν σημαντική κατά το Μεσαίωνα και την Αναγέννηση στην οργάνωση των υπερπόντιων ταξιδιών. Ενδιαφέρουσες υπήρξαν και οι εργασίες του πάνω στα μαθηματικά.

ΡΩΜΑΙΟΚΡΑΤΙΑ: Οι Ρωμαίοι με την κατακτητική ορμή τους και επιδιώκοντας ακατάπαυστα τη διεύρυνση των ορίων του κράτους τους, υποδούλωσαν σταδιακά τον ελληνικό και ελληνιστικό κόσμο. Τα σχέδιά τους σηματοδοτούνται από την κατάκτηση της Μακεδονίας το 168 π.Χ. μετά τη μάχη της Πύδνας και ολοκληρώνονται με την κατάκτηση της Αιγύπτου από τον Οκταβιανό μετά το θάνατο της Κλεοπάτρας Ζ΄, το 30 π.Χ. Το τέλος αυτής της περιόδου είναι δυνατόν να θεωρηθεί συμβατικά το 395, όταν πέθανε ο Μέγας Θεοδόσιος και διαιρέθηκε η αυτοκρατορία σε Ανατολικό και Δυτικό Ρωμαϊκό Κράτος. Ωστόσο αρκετοί ιστορικοί αποδέχονται το 323 (έτος κατά το οποίο ο Κωνσταντίνος ήταν ο μόνος αυτοκράτορας μετά το θάνατο του Λικίνιου) και ορισμένοι άλλοι το 330 (έτος εγκαινίων της Κωνσταντινούπολης). Κατά τη Ρωμαιοκρατία ο ελληνισμός έγινε παιδαγωγός της Ρώμης και από αυτή τη συνύπαρξη προέκυψαν ο ελληνορωμαϊκός πολιτισμός και η μετεξέλιξή του, ο χριστιανικός.

Αμέσως μετά την καταστροφή της Κορίνθου (148 π.Χ.) οι Ρωμαίοι ρύθμισαν τα πράγματα στη νότια Ελλάδα με γνώμονα τη στάση που κράτησαν οι διάφορες πόλεις στη διάρκεια του πολέμου. Στις εχθρικές πόλεις επιβλήθηκε ο έλεγχος του διοικητή της Μακεδονίας, ενώ τα δημοκρατικά καθεστώτα αντικαταστάθηκαν από ολιγαρχικά. Το καθεστώς της ελευθερίας ίσχυσε μόνο για κράτη που στη διάρκεια του πολέμου ήταν φιλικά προς τη Ρώμη. Από το 27 π.Χ. η Πελοπόννησος, η νότια Ήπειρος, οι Κυκλάδες και η Στερεά Ελλάδα αποτέλεσαν τη συγκλητική επαρχία της Αχαΐας με επικεφαλής έναν ανθύπατο που έδρευε στην Κόρινθο. Μετά την κατάληψή της από τους Ρωμαίους η Ελλάδα ακολούθησε φθίνουσα πορεία. Η κοινωνική εξαθλίωση συνεχώς διευρυνόταν εξαιτίας της εκμετάλλευσης των λαϊκών στρωμάτων από τους κατακτητές και από τους ντόπιους εύπορους πολίτες.

Μέσα στη γενική ανέχεια η Αθήνα, με τα δύο σπουδαία λιμάνια της, τον Πειραιά και τη Δήλο, εξακολουθούσε να έχει ενδιαφέρουσα οικονομική δραστηριότητα. Στη διάρκεια του 2ου αιώνα π.Χ. εκδηλώθηκαν δύο εξεγέρσεις δούλων -134-133 π.Χ. και 104-103 π.Χ.-, ενώ οι λαϊκές αντιδράσεις σε όλη την Πελοπόννησο, με κορυφαία αυτή στη Δύμη το 116 π.Χ., μαρτυρούν την αντίθεση του πληθυσμού στην καταπίεση που επέβαλαν οι κατακτητές. Η εκστρατεία του Σύλλα εναντίον των Αθηνών στη διάρκεια του Μιθριδατικού Πολέμου (88-84 π.Χ.) δημιούργησε πολλά προβλήματα, εκτός από τις καταστροφές που προκάλεσε, τα οποία στη συνέχεια έγιναν μεγαλύτερα εξαιτίας του εμφύλιου πόλεμου ανάμεσα στον Καίσαρα και τον Πομπήιο και των εμφύλιων πολέμων εναντίον των δολοφόνων του Καίσαρα και ανάμεσα

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

στον Αντώνιο και τον Οκταβιανό. Ωστόσο στα τέλη του 1ου αιώνα π.Χ. εμφανίστηκαν νέα αναπτυσσόμενα κέντρα (η Νικόπολη, η Ακτία, η Πάτρα και η Κόρινθος, η οποία επανιδρύθηκε ως αποικία παλαιμάχων). Αντίθετα, η Αθήνα βρισκόταν σε παρακμή, αλλά η Σπάρτη με τον τύραννο Ευρυκλή γνώρισε εκείνη την εποχή κάποια άνθηση.
Το 67 ο αυτοκράτορας Νέρων ξεσήκωσε θύελλα ενθουσιασμού, όταν απάλλαξε την Ελλάδα από την καταβολή φόρων, μέτρο που αμέσως μετά οι αυτοκράτορες της δυναστείας των Φλαβίων κατάργησαν. Η ευημερία επανήλθε στην Ελλάδα την εποχή του Τραϊανού (98-117), και κυρίως την περίοδο που αυτοκράτορας ήταν ο Αδριανός. Η Ελλάδα επωφελήθηκε από τις εκστρατείες του πρώτου εναντίον των Δακών και των Πάρθων και από την άδολη αγάπη και τον ενθουσιασμό του δεύτερου για την Ελλάδα και ιδιαίτερα για την Αθήνα. Στο δεύτερο μισό όμως του 2ου αιώνα η κατάσταση άρχισε πάλι να αλλάζει προς το χειρότερο. Ένας λοιμός που μεταδόθηκε από τα στρατεύματα του Λεύκιου Βέρου αποδεκάτισε μεγάλο μέρος του πληθυσμού.
Προς τα τέλη του 2ου αιώνα και στις αρχές του 3ου οι κοινωνικές αντιθέσεις οξύνθηκαν και η εξαθλίωση των ανώτερων τάξεων εξανέμισε τις ελπίδες για θεσμούς ελεύθερων πόλεων. Το 251, αμέσως μετά το θάνατο του αυτοκράτορα Δέκιου, άρχισαν οι βαρβαρικές επιδρομές. Το 267 οι Ερούλοι εισέβαλαν στην Πελοπόννησο και έσπειραν τον όλεθρο στην Κόρινθο, τη Σπάρτη και το Άργος. Αμέσως μετά συνέχισαν το καταστροφικό τους έργο στην Αθήνα, μέχρι που ο ιστορικός Δέξιππος τους νίκησε και τους εκδίωξε από την περιοχή. Η Αθήνα όμως σύντομα ανέκαμψε. Γνώρισε κάποια μικρή αναγέννηση που συνέπεσε με τη διδασκαλία του Πλωτίνου (205-269) και τη βασιλεία του Γαλλιηνού (260-268). Η βασιλεία του Διοκλητιανού (284-305) ενίσχυσε τη γραφειοκρατία με αποτέλεσμα να περιθωριοποιηθούν οι ελληνικές επαρχίες. Η Αχαΐα και η Μακεδονία έπαψαν να αποτελούν επαρχίες που υπάγονταν απευθείας στην κεντρική διοίκηση, αφού υπάγονταν πλέον στη διοίκηση της Μοισίας. Η κατάργηση των Ολυμπιακών Αγώνων από τον Μεγάλο Θεοδόσιο το 393 σηματοδοτεί το τέλος της ελληνικής ή έστω της ελληνορωμαϊκής αρχαιότητας και την απαρχή μιας νέας εποχής, της Βυζαντινής.
ΡΩΜΑΝΟΣ Α΄ ΛΕΚΑΠΗΝΟΣ (ΛΑΚΑΠΗΝΟΣ): Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (920-944). Γεννήθηκε το 870 από Αρμένιους γονείς ταπεινής καταγωγής και την προσωνυμία Λεκαπηνός ή Λακαπηνός την πήρε πιθανότατα από τον τόπο καταγωγής του, τη Λακάπη ή Λεκάπη της Μελιτηνής. Διατέλεσε σύμβουλος του αυτοκράτορα Κωνσταντίνου Ζ΄ του Πορφυρογέννητου, ο οποίος παντρεύτηκε την κόρη του Ρωμανού με αποτέλεσμα να του απονεμηθεί ο τίτλος του βασιλεοπάτερα. Το 920 στέφθηκε συναυτοκράτορας του Κωνσταντίνου Ζ΄ και λίγο αργότερα έστεψε συναυτοκράτορα το μεγαλύτερο γιο του Χριστόφορο (921) και συμβασιλείς τους άλλους δύο γιους του. Επειδή διέθετε στρατιωτικές και πολιτικές ικανότητες, αλλά και υπέρμετρη φιλοδοξία, κατόρθωσε μέσα σε μικρό χρονικό διάστημα να συγκεντρώσει όλη την εξουσία και παραμέρισε το νεαρό αυτοκράτορα Κωνσταντίνο, ο οποίος περιορίστηκε στις πνευματικές του ενασχολήσεις. Αυτή η τακτική του υπήρξε η αιτία για πολλές συνωμοσίες εναντίον του, τις οποίες ωστόσο κατάφερε να εξουδετερώσει. Ο σημαντικότερος κίνδυνος που κλήθηκε να αντιμετωπίσει στον εξωτερικό τομέα ο Ρωμανός ήταν ο ισχυρός Βούλγαρος ηγεμόνας Συμεών που είχε επεκτατικές βλέψεις. Ο Συμεών από το 913 έκανε επιδρομές σε ολόκληρη τη Βαλκανική. Ο Ρωμανός έστρεψε εναντίον του άλλους λαούς, τους Ούγγρους, τους Πετσενέγκους, τους Ρως και τους Αλανούς, για να τον αντιμετωπίσει. Ο Συμεών κατέλαβε την Αδριανούπολη το 923 και το 924 πέρασε έξω από την Κωνσταντινούπολη. Το 927 ο θάνατος του Συμεών απάλλαξε το Βυζάντιο από το βουλγαρικό κίνδυνο, αφού ο διάδοχός του Πέτρος ακολούθησε πολιτική προσέγγισης με αυτό. Το 934 ο στρατηγός Ιωάννης Κουρκούας κατέλαβε τη Μελιτηνή και το 943 την Έδεσσα. Από το 941 ένας νέος κίνδυνος εμφανίστηκε για το Βυζάντιο, οι Ρως, οι οποίοι επιχείρησαν να καταλάβουν την Κωνσταντινούπολη. Ο Ρωμανός τούς αντιμετώπισε με επιτυχία και τους έτρεψε σε φυγή. Ενδιαφέρον παρουσιάζει η φιλολαϊκή πολιτική του στον εσωτερικό τομέα. Με τη νεαρά «Περί Προτιμήσεως» (922) επιδίωξε να αμβλύνει το χάσμα που υπήρχε ανάμεσα στους Δυνατούς και τις κατώτερες τάξεις. Συγκεκριμένα, στην περίπτωση πώλησης ενός κτήματος καθοριζόταν ότι τον πρώτο λόγο είχαν οι γείτονες και οι συγγενείς του πωλητή. Μόνο αν αυτοί δεν ήταν σε θέση να προβούν σε αγορά, μπορούσε κάποιος πλούσιος να το αγοράσει. Στα βυζαντινοβουλγαρικά σύνορα εμφανίστηκε το θρησκευτικοκοινωνικό κίνημα των Βογομίλων, την εξάπλωση του οποίου περιόρισε με επιτυχία ο Ρωμανός. Παρά την

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NETWORK ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

επιτυχημένη πολιτική του, το 944 συνωμότησαν εναντίον του οι δύο γιοι του και τον εξόρισαν στο νησί Πρώτη. Πέθανε στην εξορία το 948, ενώ ήδη από το 945 οι δύο συνωμότες εκδιώχθηκαν από τον Κωνσταντίνο Ζ΄, ο οποίος ανέλαβε μόνος του την εξουσία.

ΡΩΜΑΝΟΣ Β΄: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (959-963), γιος και διάδοχος του Κωνσταντίνου Ζ΄ του Πορφυρογέννητου. Γεννήθηκε το 938 και συμβασίλεψε με τον πατέρα του από το 948 μέχρι το 959. Η βασιλεία του, αν και πολύ σύντομη, χαρακτηρίζεται από επιτυχίες και μεγάλα κατορθώματα. Ο Ρωμανός ήταν ικανότατος στην επιλογή συνεργατών, στους οποίους ανέθεσε τη διοίκηση της αυτοκρατορίας. Οι πιο σημαντικοί ήταν ο ευνούχος Ιωσήφ Βρίγγας καθώς και τα αδέρφια Λέων και Νικηφόρος (Β΄) Φωκάς. Ο αυτοκράτορας κατάστρωσε μαζί με τον Βρίγγα σχέδιο για να την ανακατάληψη της Κρήτης από τους Άραβες, το οποίο εκτέλεσε με επιτυχία ο Νικηφόρος Φωκάς το 961. Συγκεκριμένα οι Βυζαντινοί κατέλαβαν το Χάνδακα (σημ. Ηράκλειο), ενώ γρήγορα απελευθέρωσαν και το υπόλοιπο νησί, το οποίο επανήλθε στη βυζαντινή κυριαρχία έπειτα από 130 χρόνια. Τις επιχειρήσεις εναντίον των Αράβων συνέχισε ο Φωκάς στην περιοχή της Συρίας με μεγάλη επιτυχία. Στην εσωτερική του πολιτική ο Ρωμανός συνέχισε το έργο του παππού του, Ρωμανού Α΄, και εμπνεύστηκε από το ενδιαφέρον του και τη φροντίδα που είχε επιδείξει για τους αδυνάτους. Επιθυμώντας να αντιμετωπίσει τα μεγάλα κοινωνικά προβλήματα της εποχής του εξέδωσε διατάγματα με τα οποία υποστήριζε τους μικρούς γαιοκτήμονες, ενώ διέταξε τους Δυνατούς να επιστρέψουν τα κτήματα που είχαν αγοράσει μεταξύ του 927 και του 945. Η πολιτική αυτή δυσαρέστησε τους τελευταίους και προκάλεσε αντιδράσεις που οδήγησαν σε μια αποτυχημένη εναντίον του στάση. Ο Ρωμανός Β΄ πέθανε πρόωρα σε ηλικία 26 χρονών και άφησε το θρόνο στους ανήλικους γιους του Βασίλειο (Β΄) και Κωνσταντίνο (Η΄) με επίτροπο τη μητέρα του Θεοφανώ (963).

ΡΩΜΑΝΟΣ Γ΄ ΑΡΓΥΡΟΣ: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (1028-1034). Γεννήθηκε το 968 και ήταν γόνος παλιάς αρχοντικής οικογένειας. Ανέβηκε στο θρόνο ως γαμπρός του Κωνσταντίνου Η΄ αφού είχε παντρευτεί τη κόρη του Ζωή. Δεν διέθετε ιδιαίτερες πολιτικές και στρατιωτικές ικανότητες γι' αυτό και πολλές επιλογές του ήταν ατυχείς. Στην πρώτη εκστρατεία στην οποία συμμετείχε εναντίον των Αράβων της Συρίας (1030), αφού απέκρουσε τις έντιμες προτάσεις τους για ανακωχή, κινδύνεψε να αιχμαλωτιστεί. Σώθηκε ύστερα από επέμβαση του ικανότατου στρατηγού Γεώργιου Μανιάκη. Την ίδια άστοχη πολιτική ακολούθησε και στο εσωτερικό της αυτοκρατορίας: Θέλησε να επισκευάσει την Αγία Σοφία, την εκκλησία των Βλαχερνών, και να χτίσει το Ναό της Περιβλέπτου αδιαφορώντας για τα οικονομικά του κράτους. Η κοινωνική του πολιτική, σχεδόν ανύπαρκτη, μεγάλωσε ουσιαστικά το χάσμα ανάμεσα σε Δυνατούς και φτωχούς: Κατάργησε το «αλληλέγγυον», μέτρο που είχε υιοθετήσει ο Βασίλειος Β΄ για να περιορίσει την ισχύ των Δυνατών. Μακροπρόθεσμα αυτά τα μέτρα έβλαψαν την αυτοκρατορία, αφού έπληξαν τις κατώτερες τάξεις, απ' όπου προερχόταν ο στρατός του Βυζαντίου. Περιορίστηκε το ντόπιο στοιχείο, το οποίο αποτελούσε τη σπονδυλική στήλη των βυζαντινών στρατιωτικών μονάδων και ήταν πάντα έτοιμο να υπερασπιστεί με αυτοθυσία τα πάτρια εδάφη, και παρουσιάστηκε πλέον η ανάγκη για στρατολογία μισθοφόρων. Αποτέλεσμα αυτής της εξέλιξης ήταν η αύξηση των κρατικών δαπανών για την άμυνα και η κάμψη της μαχητικότητας του στρατού.

Ο Ρωμανός δεν απέκτησε διάδοχο. Η γυναίκα του Ζωή, που είχε εραστή τον αδερφό του πανίσχυρου ευνούχου Ιωάννη Ορφανοτρόφου, τον Μιχαήλ (Δ΄), τον δολοφόνησε μέσα στο λουτρό του (1034) και παντρεύτηκε αμέσως τον Μιχαήλ (Δ΄) τον Παφλαγόνα, ο οποίος αναγορεύτηκε αυτοκράτορας.

ΡΩΜΑΝΟΣ Δ΄ ΔΙΟΓΕΝΗΣ: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (1068-1071). Γεννήθηκε το 1025 και καταγόταν από αριστοκρατική οικογένεια της Καππαδοκίας. Υπήρξε ικανότατος στρατηγός και ανέβηκε στο θρόνο επειδή παντρεύτηκε την Ευδοκία, χήρα του Κωνσταντίνου Γ΄. Πρώτο μέλημα του νέου αυτοκράτορα ήταν η ανασύνταξη των στρατιωτικών δυνάμεων του κράτους. Γρήγορα επανέφερε την πειθαρχία και λίγο αργότερα επιχείρησε την πρώτη εκστρατεία εναντίον των Σελτζούκων Τούρκων, οι οποίοι αποτελούσαν εκείνη την εποχή τη μεγαλύτερη απειλή για το Βυζάντιο. Η επιχείρηση αυτή (1069) στέφθηκε με επιτυχία, αλλά δεν μπόρεσε να απομακρύνει τον τουρκικό κίνδυνο. Το 1071 ο Ρωμανός αποφάσισε να καταφέρει αποφασιστικό χτύπημα εναντίον των Σελτζούκων. Προχώρησε βαθιά στην Ανατολή και κατέλαβε το Μαντζικέρτ. Στην ίδια περιοχή κατέφθασαν ισχυρές στρατιωτικές

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

δυνάμεις των Τούρκων με διοικητή το σουλτάνο Αλπ-Ασλάν. Η σύγκρουση ανάμεσα στις δύο στρατιές κατέληξε στην επικράτηση των Σελτζούκων και στη σύλληψη του αυτοκράτορα (Αύγουστος 1071). Ο Ρωμανός σύναψε με το νικητή σουλτάνο μια έντιμη για το Βυζάντιο ειρήνη, που προέβλεπε τη διατήρηση του εδαφικού καθεστώτος που ίσχυε πριν από τη μάχη και την απελευθέρωση των αιχμαλώτων. Επίσης δίνονταν υποσχέσεις αμοιβαίου σεβασμού και φιλίας. Ο σουλτάνος φέρθηκε άψογα στον ηττημένο αυτοκράτορα, τον οποίο απελευθέρωσε έπειτα από λίγες μέρες για να επιστρέψει στην Κωνσταντινούπολη. Δυστυχώς για τον ηρωικό Ρωμανό αλλά και για την ίδια την αυτοκρατορία η είδηση της αιχμαλωσίας του έδωσε την ευκαιρία στον Ιωάννη Δούκα, στον Μιχαήλ Ψελλό, σε ομάδα συγκλητικών και στη φρουρά των Βαράγγων να στασιάσουν και λίγο αργότερα να ανακηρύξουν τον ανήλικο Μιχαήλ (Ζ΄) αυτοκράτορα. Στον πολύμηνο εμφύλιο που ακολούθησε ανάμεσα στα πιστά στον αυτοκράτορα Ρωμανό στρατεύματα και σε αυτά των στασιαστών οι τελευταίοι κατόρθωσαν να επιβληθούν. Οι νικητές εξευτέλισαν τον αυτοκράτορα και στη συνέχεια τον τύφλωσαν. Πέθανε το 1072 εξόριστος στο νησί Πρώτη. Η ασύνετη πολιτική των στασιαστών έδωσε την ευκαιρία στους Σελτζούκους να μη σεβαστούν τις συνθήκες με ολέθρια για το Βυζάντιο αποτελέσματα.

ΣΑΡΜΑΤΕΣ: Ιρανικός λαός από την κεντρική Ασία, ο οποίος εγκαταστάθηκε στα Ουράλια και στο μεγαλύτερο μέρος της νότιας Ρωσίας και των ανατολικών Βαλκανίων (6ος-4ος αιώνας π.Χ.). Ήταν άριστοι ιππείς και πολεμιστές. Τον 4ο αιώνα π.Χ. υπέταξαν τους Σκύθες και επί Νέρωνα εισχώρησαν στη ρωμαϊκή επαρχία της Κάτω Μοισίας απειλώντας το ρωμαϊκό κράτος. Κατόπιν εισέβαλαν στη Δακία, αλλά τον 3ο αιώνα τους συνέτριψαν οι Γότθοι. Η Σαρματία εξαφανίστηκε όταν εμφανίστηκαν οι Ούννοι στη νότια Ρωσία (370) και αφομοίωσαν τους Σαρμάτες. Χάθηκαν από το ιστορικό προσκήνιο τον 6ο αιώνα.

ΣΕΞΤΟΣ Ο ΕΜΠΕΙΡΙΚΟΣ: Έλληνας φιλόσοφος, εκπρόσωπος του σκεπτικισμού (2ος-3ος αι.). Αντλούμε πληροφορίες για τη ζωή του από τα συγγράμματά του. Έζησε στην Αλεξάνδρεια και την Αθήνα. Οι φιλοσοφικές του απόψεις μαρτυρούν επίδραση από τον Πύρρωνα τον Ηλείο. Στα έργα του («Πυρρώνειοι Υποθέσεις», «Προς Δογματικούς», «Προς Μαθηματικούς») ασκεί κριτική στις δοξασίες των φιλοσόφων. Με τη σκεπτική μέθοδο εξετάζει κριτικά τα φιλοσοφικά προβλήματα, όμως σε πολλές περιπτώσεις αλλοιώνει την υφή των προβλημάτων της ελληνικής φιλοσοφίας προσδίδοντας εντελώς νέα εικόνα στο φιλοσοφικό υλικό.

ΣΕΡΒΟΙ ΚΑΙ ΚΡΟΑΤΕΣ: Σλαβικοί λαοί που κατοικούσαν τον 6ο αιώνα στην πέρα από τα Καρπάθια Όρη περιοχή, όπου τους είχαν απωθήσει οι Ούννοι. Εκεί βρέθηκαν κάτω από την επικυριαρχία των Αβάρων.

Οι Βυζαντινοί, αναζητώντας τρόπο να υπονομεύσουν τους Αβάρους, οι οποίοι προετοίμαζαν επίθεση εναντίον τους, ήρθαν σε συνεννόηση με αυτούς τους δύο λαούς. Με παρότρυνση του Ηράκλειου οι Κροάτες πέρασαν το Δούναβη και μετά το 623 εγκαταστάθηκαν ανατολικά των Δειναρικών Άλπεων μεταξύ των ποταμών Δραύου και Σαύου. Ο Ηράκλειος ανέθεσε τότε στον πάπα να εκχριστιανίσει τους Κροάτες.

Οι Σέρβοι εγκαταστάθηκαν με τη συγκατάθεση του ίδιου του αυτοκράτορα μακριά από τις ακτές της Δαλματίας, σε περιοχή νότια και δυτικά του ποταμού Δρίνα μέχρι σχεδόν τα Σκόπια. Οι νεοεγκατεστημένοι αυτοί λαοί υποχρεώθηκαν να αναγνωρίσουν τα κυριαρχικά δικαιώματα του Βυζαντινού αυτοκράτορα.

ΣΚΟΡΔΙΣΚΟΙ: Λαός κελτικής καταγωγής, ο οποίος κατοικούσε ανάμεσα στους ποταμούς Δούναβη και Μοράβα. Στη συνέχεια ήρθε σε επιμειξία με τους Ιλλυριούς και εγκαταστάθηκε στο βόρειο τμήμα της Μακεδονίας. Το 114 π.Χ. έκανε επιδρομές στον ελληνικό χώρο, φτάνοντας μέχρι του Δελφούς. Τελικά νικήθηκε από τους Ρωμαίους και αναγκάστηκε να αποσυρθεί πέρα από το Δούναβη.

ΣΛΑΒΙΚΕΣ ΔΙΕΙΣΔΥΣΕΙΣ: Στα τέλη του 6ου και στις αρχές του 7ου αιώνα σλαβικά φύλα που συνεπικουρούσαν τους Αβάρους οτις επιδρομές τους εισχώρησαν στη νότια Βαλκανική. Στα τέλη του 7ου και τις αρχές του 8ου αιώνα πολλές, αλλά μικρές σε μέγεθος ομάδες τους, έφτασαν μέχρι την Πελοπόννησο και εγκαταστάθηκαν σε ορεινές ή ημιορεινές κυρίως περιοχές. Οι εγκαταστάσεις αυτές, γνωστές με τον όρο σκλαβηνίες, ήταν αραιές και σποραδικές εποικιστικές νησίδες μέσα στον ακμαίο ελληνικό πληθυσμό. Οι ομάδες αυτές απορροφήθηκαν από τους ελληνικούς πληθυσμούς. Η αρχή έγινε από τους πληθυσμούς που

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NetWORK ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

είχαν εγκατασταθεί σε παραθαλάσσια μέρη και σε αστικά κέντρα. Οι σλαβικοί πληθυσμοί άφησαν πίσω τους αρκετά τοπωνύμια, τα περισσότερα από τα οποία αφορούν τον αγροτοποιμενικό βίο. Το 19ο αιώνα ο Γερμανός ιστορικός Ph. Fallmerayer υποστήριξε ότι ήδη από τα τέλη του 6ου αιώνα οι Σλάβοι είχαν κατακλύσει την Ελλάδα. (Ο Γ. Βελουδής μελέτησε σε βάθος τις πολιτικές και ιδεολογικές απόψεις του Γερμανού ιστορικού και κατέδειξε ότι αυτός φοβόταν τις πανσλαβιστικές κινήσεις, αντίθετα από ό,τι νόμιζε ο Παπαρρηγόπουλος. Πίστευε μάλιστα ότι σημαντικό εμπόδιο σε αυτές ήταν η Οθωμανική Αυτοκρατορία και η ενδεχόμενη διάλυσή της θα διευκόλυνε τη διάδοση των συγκεκριμένων ιδεών. Έτσι το κίνημα του φιλελληνισμού έπρεπε να εμποδιστεί και γι' αυτό προσπάθησε να αποδείξει ότι οι σύγχρονοί του Έλληνες δεν είχαν καμιά σχέση με τους αρχαίους που τόσο θαύμαζαν οι φιλέλληνες, γιατί οι σύγχρονοι του Έλληνες ήταν απόγονοι Σλάβων.) Καθόρισε μάλιστα με εκπληκτική ακρίβεια την απαρχή αυτής της διείσδυσης στο έτος 578. Τον 20ό αιώνα νεότεροι ιστορικοί, όπως ο R. Jenkins, προσπάθησαν στηριζόμενοι σε ξένους προς τον ελλαδικό χώρο συγγραφείς (Ισίδωρος, επίσκοπος Σεβίλλης, αββάς Ιωάννης Biclarensis, επίσκοπος Eichstatt Willibaldus) ή στο «Χρονικό της Μονεμβασίας», να αποδείξουν ότι στη διάρκεια του 7ου αιώνα όλη σχεδόν η Ελλάδα είχε εκσλαβιστεί. Ο P. Charanis όμως κατέδειξε σε σύντομο αλλά ιδιαίτερα περιεκτικό άρθρο του ότι όλοι οι προαναφερόμενοι συγγραφείς έχουν πολύ συγκεχυμένες γεωγραφικές γνώσεις για την Ελλάδα και το Ιλλυρικό, ενώ ο P. Lemerle επισήμανε τις υπερβολές του «Χρονικού της Μονεμβασίας».

ΣΟΥΔΑ: Αποτελεί λεξικό λέξεων και πραγμάτων που γράφτηκε το δεύτερο μισό του 10ου αιώνα από άγνωστους συγγραφείς με το όνομα Σουίδα. Σύμφωνα με τη νεότερη έρευνα, το ορθό όνομα του λεξικού πρέπει να είναι η «Σούδα», δηλαδή η τάφρος που περιέχει κάθε είδους γνώση. Τα άρθρα δεν είναι διατεταγμένα αλφαβητικά αλλά με το σύστημα της αντιστοιχίας. Διακόπτεται δηλαδή η αλφαβητική σειρά και παρατίθενται τα ομοιόφθογγα στοιχεία (π.χ., δ, ε, αι, η, ι, υ, ει, οι...). Διασώζει αποσπάσματα ιστορικών και άλλων έργων που χάθηκαν.

ΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΝΙΚΑ: Οι δήμοι ήταν οργανωμένες ομάδες του λαού, οι οποίες έπαιρναν μέρος στους αγώνες υποστηρίζοντας συγκεκριμένους αρματοδρόμους. Το έθιμο των ιπποδρομιών υιοθέτησαν οι κάτοικοι της Κωνσταντινούπολης από τους Ρωμαίους.
Στις αρματοδρομίες οι δήμοι παρουσίαζαν πολλές φορές τα παράπονά τους και αρκετές φορές τις επιθυμίες τους. Έτσι αναδείχθηκαν σε πολιτειακό παράγοντα και η γνώμη τους στερέωνε το θρόνο του νέου αυτοκράτορα, τον οποίο επευφημούσαν στον Ιππόδρομο. Οι δήμοι από το χρώμα της ενδυμασίας των ηνίοχων έφεραν διάφορα ονόματα, όπως Πράσινοι, Βένετοι (γαλάζιοι), Ρουσίοι (ερυθροί) και Λευκοί. Το κράτος σε πολλές περιστάσεις ζητούσε τη βοήθεια των δήμων, όπως στην απόκρουση εχθρών, στη γρήγορη ανοικοδόμηση των τειχών, στην κατάσβεση πυρκαγιών κ.λπ. Τον Ιανουάριο του 532 τιμωρήθηκαν δύο δημότες, ένας των Πρασίνων και ένας των Βένετων, οι οποίοι διέφυγαν σαν από θαύμα το θάνατο. Οι δύο δήμοι στη διάρκεια μιας συγκέντρωσης στον Ιππόδρομο ζήτησαν τη σωτηρία των δύο δημοτών. Ο αυτοκράτορας αρνήθηκε, με αποτέλεσμα να συνενωθούν οι δήμοι εναντίον του. Έσπευσαν μάλιστα να αναγορεύσουν αυτοκράτορα κάποιον Υπάτιο. Περιχαρείς οι επαναστάτες άρχισαν να προξενούν καταστροφές στην πόλη (κατακάηκαν πολλοί ναοί και το περίφημο Ξενοδοχείο του Σαμψών στο οποίο διέμεναν οι άποροι ξένοι), ενώ το κυρίαρχο σύνθημα ήταν «Νίκα». Ο Ιουστινιανός αιφνιδιάστηκε και για μια στιγμή σκέφτηκε να εγκαταλείψει την πόλη. Με μεγάλη δυσκολία τον συγκράτησε η Θεοδώρα. Ο Ιουστινιανός ανέθεσε στους στρατηγούς του Βελισάριο, Ναρσή και Μούνδο να καταστείλουν τη στάση. Αυτοί, αφού με δωροδοκίες διέσπασαν το μέχρι εκείνη τη στιγμή αρραγές μέτωπο των επαναστατών, επιτέθηκαν στο συγκεντρωμένο στον Ιππόδρομο πλήθος και το κατέσφαξαν. Χιλιάδες άνθρωποι, ίσως πάνω από 25.000, έχασαν εκείνη την ημέρα τη ζωή τους. Μετά τη Στάση του Νίκα οι δήμοι αποδυναμώθηκαν πολιτικά, ενώ η εξουσία του αυτοκράτορα έγινε σχεδόν απεριόριστη.

ΣΤΑΥΡΑΚΙΟΣ: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (811), γιος του Νικηφόρου Α΄ και συμβασιλέας του. Τον συνόδευσε στην εκστρατεία εναντίον των Βουλγάρων το καλοκαίρι του 811. Ο βυζαντινός στρατός υπέστη δεινή ήττα κοντά στο φρούριο των Μαρκελλών και ο Νικηφόρος σκοτώθηκε, ενώ ο Σταυράκιος τραυματίστηκε στη σπονδυλική στήλη. Μεταφέρθηκε πάνω σε φορείο στην Αδριανούπολη, όπου και αναγορεύτηκε αυτοκράτορας (27 Αυγούστου 811). Όμως ο μάγιστρος Θεόκτιστος εκδηλώθηκε υπέρ του κουροπαλάτη

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Μιχαήλ. Στην επιλογή αυτή αντέδρασαν ο πατριάρχης Νικηφόρος και ο δομέστικος Στέφανος, οι οποίοι όμως μπροστά στο κίνδυνο να αναλάβει την εξουσία η σύζυγος του Σταυράκιου Θεοφανώ -κατά το πρότυπο της Ειρήνης της Αθηναίας- συναίνεσαν στο πρόσωπο του Μιχαήλ (2 Οκτωβρίου 811). Ο Σταυράκιος αποδέχτηκε τη μοίρα του, εγκατέλειψε την Κωνσταντινούπολη και έγινε μοναχός. Πέθανε στις αρχές του επόμενου έτους (812).

ΣΤΡΑΤΟΣ ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΚΟ: Οι στρατιωτικές δυνάμεις της αυτοκρατορίας ήταν χωρισμένες στον ταγματικό και το θεματικό στρατό, δύο κατηγορίες που διέφεραν και στον τρόπο στρατολόγησης και στην οικονομική βάση. Ο ταγματικός στρατός αποτελούνταν από τα βασιλικά τάγματα, στα οποία μπορούσαν να καταταγούν και να υπηρετήσουν πολίτες της αυτοκρατορίας αρχικά και αλλοδαποί στη συνέχεια. Τα βασιλικά τάγματα επανδρώνονταν από επαγγελματίες στρατιώτες, εξοπλίζονταν και μισθοδοτούνταν από το κράτος και ήταν αρχικά τρία: οι σχολές, οι εξκουβίτορες και οι αριθμοί ή βίγλα. Αργότερα έγιναν τέσσερα, αφού προστέθηκε το τάγμα των ικανάτων και μετά την παρακμή του θεματικού στρατού (10ος αιώνας) περισσότερα. Το μεγαλύτερο μέρος των ταγμάτων στάθμευε στην Κωνσταντινούπολη. Μέχρι το 10ο αιώνα το ιππικό αποτελούσε το πιο βασικό τμήμα του βυζαντινού στρατού. Τα κέντρα συγκέντρωσης και στρατοπέδευσης του ιππικού ονομάζονταν άπληκτα. Η συγκρότηση του θεματικού στρατού συνδέθηκε με τη δημιουργία στρατιωτικών κτημάτων. Αντίθετα από τον τρόπο συγκρότησης του ταγματικού στρατού, ο θεματικός στρατός επανδρωνόταν από χωρικούς που κατείχαν κάποιο στρατιωτικό κτήμα και οι οποίοι στρατολογούνταν με ευθύνη του στρατηγού του θέματος. Οι περισσότεροι εύποροι συντηρούσαν με δικές τους δαπάνες ένα άλογο. Οι στρατευόμενοι έπαιρναν μέρος των λαφύρων και ρόγαν, δηλαδή μισθό. Ο Νικηφόρος Α΄ επέκτεινε τη στρατολογία και στους άπορους χωρικούς, τα έξοδα των οποίων πλήρωναν οι συγχωριανοί τους.

Μετά τη διάλυση των Βανδάλων και μέχρι τον 8ο περίπου αιώνα το βυζαντινό ναυτικό κυριαρχούσε στη Μεσόγειο, αλλά η κυριαρχία του ανατράπηκε από τους Άραβες. Έτσι έγινε αναδιάταξη των ναυτικών δυνάμεων της αυτοκρατορίας που στόχευε στην προάσπιση της Κωνσταντινούπολης.

Γι' αυτό το σκοπό οργανώθηκε στις νότιες ακτές της Μικράς Ασίας ιδιαίτερη ναυτική διοίκηση με επικεφαλής το στρατηγό των Καράβων ή Καραβησιάνων. Η διοίκηση αυτή αντικαταστάθηκε από το ναυτικό θέμα των Κιβυρραιωτών. Αργότερα εμφανίστηκαν και άλλα ναυτικά θέματα όπως αυτά της Κεφαλληνίας, του Αιγαίου Πελάγους και της Σάμου. Η στρατολόγηση των πληρωμάτων εξασφαλίστηκε και με παραχώρηση κτημάτων στους ναυτικούς.

Στην Κωνσταντινούπολη ναυλοχούσε το βασιλικόν πλώιμον, ο αυτοκρατορικός δηλαδή στόλος, με επικεφαλής τον δρουγγάριο των πλωίμων. Τα πλοία ήταν ταχύπλοα, όπως τα χελάνδια, οι δρόμωνες και οι γαλέαι ή ανοιχτής θάλασσας και τα περισσότερα ήταν εξοπλισμένα με σίφωνες για το υγρό πυρ.

Τον 11ο αιώνα η στρατιωτική ισχύς της αυτοκρατορίας άρχισε να εξασθενεί. Ο θεματικός στρατός μειωνόταν, ενώ ο ταγματικός ενισχυόταν με αλλοδαπούς μισθοφόρους. Οι στρατιώτες δεν υπερασπίζονταν πλέον τη γη και την οικογένεια τους, αλλά μόνο το μισθό τους.

ΣΥΓΚΛΗΤΟΣ: Η Σύγκλητος της Κωνσταντινούπολης συγκροτήθηκε από τον Μεγάλο Κωνσταντίνο και εξισώθηκε με αυτή της Ρώμης στα χρόνια του Κωνστάντιου (337-361). Οι συγκλητικοί ήταν στην πλειονότητά τους μεγαλογαιοκτήμονες και στα τέλη του 4ου αιώνα έφταναν τους δύο χιλιάδες. Οι πιο πολλοί έμεναν στην επαρχία, στα κτήματά τους. Από τον 6ο αιώνα η διαρκώς συχνότερη απονομή τίτλων υποβάθμισε τους τίτλους των συγκλητικών και δημιούργησε την ανάγκη για ένα νέο, ανώτερο από όλους, τίτλο, αυτόν των gloriosi.

Οι αρμοδιότητες των συγκλητικών είχαν καθαρά συμβουλευτικό χαρακτήρα, ιδιαίτερα πάνω σε θέματα εξωτερικής πολιτικής. Ωστόσο, διατηρήθηκαν από την παλιά ρωμαϊκή Σύγκλητο και μερικές νομοθετικές αρμοδιότητες, οι οποίες όμως σιγά σιγά έγιναν έκτακτες και συμπτωματικές. Μια άλλη αποστολή της Συγκλήτου, έπειτα βέβαια από εντολή του αυτοκράτορα, ήταν η απονομή της δικαιοσύνης σε περιπτώσεις μεγάλων εγκλημάτων όπως η συνωμοσία.

Πάντως η Σύγκλητος, ως σώμα, διατηρήθηκε ως το τέλος της αυτοκρατορίας. Υπήρξαν στιγμές μάλιστα που υπαγόρευσε τη βούλησή της σε αυτοκράτορες, και άλλες που δημιούργησε αυτοκράτορες, όμως καθορισμένη και θεσμοθετημένη αρμοδιότητα δεν είχε

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NetWORK ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

πλέον.

ΣΥΛΛΑΣ: Ο Λεύκιος Κορνήλιος Σύλλας καταγόταν από τη μεγάλη οικογένεια των Κορνηλίων. Είχε διακριθεί ως υποστράτηγος του Μάριου στην Αφρική και αργότερα επέδειξε τις πολιτικές και διπλωματικές του ικανότητες. Υπήρξε φανατικός εχθρός της δημοκρατίας. Ιδιαίτερα φιλόδοξος, μπορούσε να χρησιμοποιήσει όλα τα μέσα για να πετύχει τους σκοπούς του. Ως στρατηγός ήταν πολύ αγαπητός στους στρατιώτες γιατί τους επέτρεπε να λαφυραγωγούν τις χώρες που κατακτούσαν και τους έδινε μεγάλη ελευθερία κινήσεων. Ο Σύλλας αναδείχθηκε μέσα από το συμμαχικό πόλεμο (πόλεμος των Ρωμαίων με τους κατοίκους της Ιταλίας) και μέσα από τους πόλεμο με τον Μιθριδάτη ΣΤ΄ τον Ευπάτορα. Ο πόλεμος αυτός έφερε τον Σύλλα το 87 π.Χ. στην Ελλάδα όπου αποβιβάστηκε με 30 χιλιάδες άντρες και άρχισε την πολιορκία της Αθήνας και του Πειραιά, πόλεων που είχαν δεχτεί τον Μιθριδάτη ως ελευθερωτή. Οι Αθηναίοι πολέμησαν με πείσμα εναντίον του Σύλλα που κατέλαβε την πόλη τους ένα χρόνο μετά (86 π.Χ.), η οποία ήταν μόνο ερείπια, και κατέσφαξε τους κατοίκους της. Στη συνέχεια παραδόθηκε και ο Πειραιάς. Δύο ακόμη νίκες του στη Χαιρώνεια και τον Ορχομενό το 86 π.Χ. έκριναν τον αγώνα εναντίον του Μιθριδάτη, ο οποίος υποχρεώθηκε να υπογράψει την ειρήνη της Δαρδάνου (85 π.Χ.). Κατόπιν ο Σύλλας γύρισε με το στρατό του στη Ρώμη, όπου αγωνίστηκε να εδραιώσει την εξουσία του εξοντώνοντας τους αντιπάλους του, οπαδούς του Μάριου, και σφαγιάζοντας κατοίκους της Ρώμης και των ιταλικών πόλεων. Κάθε πρωί στην αγορά ήταν αναρτημένοι κατάλογοι με εκείνους που ήθελε να θανατώσει και μάλιστα με αμοιβή (πρόγραφές). Έχοντας πια απόλυτη εξουσία στη Ρώμη προχώρησε σε πολιτικές μεταρρυθμίσεις. Αυτοανακηρύχθηκε δικτάτορας χωρίς χρονικό περιορισμό, συγκέντρωσε όλη την εξουσία στη Σύγκλητο και περιόρισε τα δικαιώματα του λαού. Στους νόμους που θέσπισε έδωσε το όνομα «Κορνήλιοι». Η δικτατορία του κράτησε τέσσερα χρόνια (82-79 π.Χ.). Πέθανε το 78 π.Χ.

ΣΥΝΟΔΟΣ ΠΕΝΘΕΚΤΗ: Συνήλθε στην Κωνσταντινούπολη το 691-692 και είναι επίσης γνωστή ως η εν Τρούλλω Σύνοδος. Ονομάστηκε Πενθέκτη, γιατί οι αποφάσεις της αποτελούν συμπλήρωση των αποφάσεων της Ε΄ και της ΣΤ΄ Οικουμενικής Συνόδου. Στα πρακτικά της αναφέρονται και καταδικάζονται διάφορα έθιμα ειδωλολατρικά ή αντίθετα προς τις ηθικές αντιλήψεις της εποχής.

ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΟΥ 754΄Η ΤΗΣ ΙΕΡΕΙΑΣ: Γνωστή και ως «Ακέφαλος Σύνοδος», συνήλθε στην Κωνσταντινούπολη. Απαγόρευσε τη λατρεία των εικόνων. Η Ζ΄ Οικουμενική Σύνοδος του 787 ακύρωσε τις αποφάσεις της και διατάχθηκε να καούν τα πρακτικά της. Πληροφορίες για τις αποφάσεις της Συνόδου του 754 μας δίνουν τα πρακτικά της Ζ΄ Οικουμενικής Συνόδου.

ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΟΥ 815: Συνήλθε στην Κωνσταντινούπολη. Ακύρωσε τις αποφάσεις της Ζ΄ Οικουμενικής Συνόδου και απαγόρευσε και πάλι τη λατρεία των εικόνων. Τα πρακτικά της δεν σώζονται.

ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΙΕΣ: Κύρια αιτία των σταυροφοριών υπήρξε η παρεμπόδιση, από τους Φατιμίδες της Αιγύπτου και από τους Σελτζούκους, των χριστιανών να μεταβαίνουν στα ιερά προσκυνήματα των Αγίων Τόπων. Η προαναφερόμενη αιτία υπήρξε και επιφαινόμενη αφορμή συγχρόνως για τα τυχοδιωκτικά σχέδια των Δυτικών ηγετών σε βάρος των λαών της Εγγύς και της Μέσης Ανατολής. Η Α΄ Σταυροφορία χρονολογείται στα τέλη του 11ου αιώνα και η τελευταία το διάστημα 1290-1291. Συνολικά έγιναν οκτώ σταυροφορίες, από τις οποίες μόνο οι τέσσερις πρώτες έχουν άμεση σχέση με το Βυζάντιο. Το 1095 ο πάπας Ουρβανός Β΄ κάλεσε τους πιστούς σε σταυροφορία σε εκκλησιαστικές συγκεντρώσεις στο Κλερμόν της Ωβέρνης. Τα πλήθη αλάλαζαν Deus Io volt (ο Θεός το θέλει). Ο Πέτρος ο Ερημίτης από την Αμιένη γύρισε όλη τη Γαλλία εξεγείροντας τα πλήθη. Τα στίφη που σχηματίστηκαν έφτασαν στη Μικρά Ασία και εκεί διαλύθηκαν με τις πρώτες συγκρούσεις.

Α΄ Σταυροφορία: Το 1096 χιλιάδες σταυροφόροι, κυρίως Γάλλοι και Νορμανδοί με αρχηγούς τον Γοδεφρείδο ντε Μπουγιόν, δούκα της Κάτω Λορένης, τον Ροβέρτο της Νορμανδίας, τον Ροβέρτο της Φλάνδρας και πολλούς άλλους έφτασαν στην Κωνσταντινούπολη. Εκεί, με εξαίρεση τον Ραϋμόνδο της Τουλούζης, έδωσαν φεουδαρχικό όρκο στον αυτοκράτορα Αλέξιο Κομνηνό για τις χώρες που θα κατακτούσαν και στη συνέχεια μεταφέρθηκαν στη Μικρά Ασία με βυζαντινά πλοία.

Το 1097 οι σταυροφόροι κατέλαβαν τη Νίκαια και την παρέδωσαν στο Βυζαντινό αυτοκράτορα και λίγο αργότερα παρέδωσαν την Αντιόχεια στον Ορόντη. Το 1098 οι

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Network ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑ

Σελτζούκοι πολιόρκησαν την πόλη, αλλά οι σταυροφόροι με νικηφόρα έξοδο νίκησαν τους Σελτζούκους. Το 1099 οι σταυροφόροι πραγματοποίησαν την τελική έφοδο εναντίον της Ιερουσαλήμ την οποία και κατέλαβαν ύστερα από πενθήμερη πολιορκία στις 15 Ιουλίου (την ιερή πόλη είχαν αποσπάσει οι Φατιμίδες από τους Σελτζούκους). Ακολούθησε φοβερή, απολύτως αναίτια, αιματοχυσία (μουσουλμάνων αλλά και Εβραίων), η οποία για πολλούς αιώνες παρέμεινε χαραγμένη βαθιά στη μνήμη των πληθυσμών της περιοχής. Οι κατακτητές ίδρυσαν το χριστιανικό βασίλειο της Ιερουσαλήμ το οποίο οργανώθηκε κατά τα φεουδαρχικά γαλλικά πρότυπα (πρώτος βασιλιάς ήταν ο Γοδεφρείδος ντε Μπουγιόν) και μικρά κράτη που εξαρτώνταν από αυτό (η ηγεμονία της Αντιόχειας, οι κομητείες της Έδεσσας και της Τριπόλεως του Λιβάνου).

Β΄ Σταυροφορία: Αφορμή γι' αυτή ήταν η κατάληψη της ηγεμονίας της Έδεσσας από τους Σελτζούκους. Το 1147 ο ηγούμενος Βερνάρδος του Κλερβό κήρυξε σταυροφορία. Αρχηγοί της ήταν ο Κονράδος Γ΄ της Γερμανίας και ο Λουδοβίκος Ζ΄ της Γαλλίας. Τα στρατεύματα έφταναν το ένα μετά το άλλο στη Μικρά Ασία. Ο υπό τον Κονράδο στρατός είχε σοβαρές απώλειες στο Δορύλαιο από τα στρατεύματα του σουλτάνου του Ικονίου. Όσοι απέμειναν από το στρατό του βασιλιά της Γερμανίας ενώθηκαν με τα στρατεύματα του Γάλλου βασιλιά, αλλά η από κοινού επίθεσή τους εναντίον της πόλης της Δαμασκού απέτυχε (1148).

Γ΄ Σταυροφορία: Η κατάληψη της Ιερουσαλήμ από το σουλτάνο της Αιγύπτου Σαλάχ εντ-ντιν (ο περίφημος Σαλαδίν των πηγών) έδωσε το έναυσμα το 1187. Στο σημείο αυτό πρέπει να τονιστεί ότι ο Σαλαδίν, σε αντίθεση με τους σταυροφόρους, φέρθηκε με μεγαθυμία στους χριστιανούς κατοίκους της πόλης. Τη νέα σταυροφορία την οργάνωσαν, παρακινημένοι από τον πάπα της Ρώμης Κλήμη Γ΄, οι βασιλείς της Αγγλίας Ριχάρδος Α΄ ο Λεοντόκαρδος (1189-1199), της Γαλλίας Φίλιππος Β΄ (1180-1223) και ο Γερμανός αυτοκράτορας Φρειδερίκος Α΄ Βαρβαρόσσα (1152-1190). Ο Φρειδερίκος Α΄ έφτασε διά ξηράς στη Μικρά Ασία όπου, αφού σημείωσε κάποιες επιτυχίες και πριν προλάβει να κινηθεί προς την Ιερουσαλήμ, πέθανε, ενώ προσπαθούσε να διασχίσει τον ποταμό Σέλεκ της Κιλικίας (1190). Ο στρατός του σχεδόν διαλύθηκε και όσοι κατάφεραν να σωθούν επέστρεψαν στην πατρίδα τους. Οι άλλοι δύο βασιλείς προτίμησαν να μεταβούν στην Παλαιστίνη με πλοία. Ο Ριχάρδος μάλιστα, πριν φτάσει στον αρχικό προορισμό του, κατέλαβε την Κύπρο -την εξουσίαζε τότε ο Ισαάκιος Δούκας Κομνηνός- και την παρέδωσε ως φέουδο στον έκπτωτο βασιλιά της Ιερουσαλήμ και υποτελή του, Γκι ντε Λουζινιάν. Οι δύο ηγεμόνες συναντήθηκαν στη Φοινίκη, αλλά οι μεταξύ τους διαφορές παρέμειναν αγεφύρωτες. Έτσι, το 1191 ο Γάλλος βασιλιάς επέστρεψε στην πατρίδα του, ενώ ένα χρόνο αργότερα αναγκάστηκε και ο Ριχάρδος να κάνει το ίδιο, αφού πρώτα έκλεισε πενταετή ειρήνη με τον Σαλαδίν (1192).

Η Γ΄ Σταυροφορία αποδείχθηκε, όπως και η δεύτερη, μια κραυγαλέα αποτυχία.

Δ΄ Σταυροφορία: Ο πάπας Ιννοκέντιος Γ΄ (1198-1216) υποκίνησε τους ηγεμόνες της Δύσης σε σταυροφορία, η οποία αρχικά στρεφόταν εναντίον της Αιγύπτου (1202). Της εκστρατείας ηγήθηκαν ο Βαλδουίνος της Φλάνδρας, ο Βονιφάτιος ο Μομφερατικός ο οποίος αναγνωρίστηκε ως αρχηγός της σταυροφορίας και ο Γοδεφρείδος Βιλεαρδουίνος. Πριν ακόμη ξεκινήσουν οι σταυροφόροι, οι σχέσεις ανάμεσα στην Αγία Έδρα και στους αρχηγούς τους διαταράχτηκαν. Η διαδρομή που αποφάσισαν να ακολουθήσουν ήταν μέσω θαλάσσης και γι' αυτό ήρθαν σε συμφωνία με τους Βενετούς, οι οποίοι ανέλαβαν τη μεταφορά τους με αντάλλαγμα το ποσό των 85.000 μάρκων. Η πρώτη παρέκκλιση από τον αρχικό σκοπό της εκστρατείας σημειώθηκε όταν οι σταυροφόροι πολιόρκησαν και κατέλαβαν για λογαριασμό της Βενετίας τη δαλματική πόλη Ζάρα (Νοέμβριος 1202). Εκεί δέχτηκαν τους απεσταλμένους του Αλέξιου Αγγέλου, ο οποίος τους υποσχέθηκε, ανάμεσα στα άλλα, το ποσό των 200.000 αργυρών μάρκων ως αντάλλαγμα για την επιστροφή του ίδιου και του πατέρα του, Ισαάκιου, στο θρόνο του Βυζαντίου. Παρά την αντίδραση του πάπα Ιννοκέντιου Γ΄ και εκκλησιαστικών παραγόντων σε ένα τέτοιο ενδεχόμενο, οι σταυροφόροι, εξωθούμενοι από τη Βενετία, η οποία απέβλεπε στην εδραίωση της οικονομικής κυριαρχίας της στην ανατολική Μεσόγειο, κατευθύνθηκαν τελικά στην Κωνσταντινούπολη. Στις 17 Ιουλίου του 1203 οι σταυροφόροι έγιναν κύριοι της Βασιλεύουσας και αποκατέστησαν στο θρόνο τον Ισαάκιο και το γιο του Αλέξιο, αφού ανέτρεψαν τον Αλέξιο Γ΄. Οι σταυροφόροι μετά την επιτυχία τους παρέμειναν κοντά στην Κωνσταντινούπολη εκβιάζοντας συνεχώς τους νέους συναυτοκράτορες γι' αυτά που είχαν υποσχεθεί. Η σύγκρουση ήταν αναπόφευκτη. Τον Ιανουάριο του 1204 ο λαός της

facebook ΦΙΛΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Πόλης επαναστάτησε και ο Αλέξιος Δούκας, εκμεταλλευόμενος την κατάσταση, ανέτρεψε και θανάτωσε τον Αλέξιο Δ΄ και ανήλθε στο θρόνο ως Αλέξιος Ε΄ ο Μούρτζουφλος. Οι σταυροφόροι άρχισαν να πολιορκούν την Κωνσταντινούπολη την οποία τελικά κατόρθωσαν να καταλάβουν στις 12 Απριλίου του 1204. Ακολούθησαν φοβερές σφαγές που συγκλόνισαν όλο τον τότε γνωστό κόσμο. Ο αποτροπιασμός που ένιωσε ο Ιννοκέντιος Γ΄ για τις σφαγές εκφράζεται στα ακόλουθα λόγια του: «Οι υπερασπιστές του Χριστού, οι οποίοι όφειλαν να κατευθύνουν τις λόγχες τους μόνο εναντίον των απίστων, βάφτηκαν με αίμα χριστιανικό. Δεν σεβάστηκαν ούτε τη θρησκεία ούτε την ηλικία ούτε το φύλο». Οι σταυροφόροι όμως επιδόθηκαν και σε λεηλασίες και καταστροφές έργων τέχνης, τα πιο πολλά από τα οποία ήταν ανυπολόγιστης αξίας. Αποτέλεσμα της κατάληψης της Κωνσταντινούπολης ήταν η δημιουργία πολλών λατινικών κρατών (Λατινική Αυτοκρατορία της Κωνσταντινούπολης, Λατινικό Βασίλειο της Θεσσαλονίκης, Φραγκική Ηγεμονία της Αχαΐας κ.λπ.) αλλά και ελληνικών (Αυτοκρατορία της Νίκαιας, Αυτοκρατορία της Τραπεζούντας, Δεσποτάτο της Ηπείρου κ.λπ.).

ΤΕΡΤΥΛΛΙΑΝΟΣ: Απολογητής της πίστης. Λατίνος εκκλησιαστικός συγγραφέας του 2ου αιώνα. Γεννήθηκε στην Καρχηδόνα από γονείς εθνικούς και σπούδασε νομικά, ελληνική και λατινική φιλολογία. Στη Ρώμη άσκησε το επάγγελμα του συνηγόρου. Μέχρι εκείνη την περίοδο περιφρονούσε τους χριστιανούς. Όταν όμως είδε την καρτερικότητα με την οποία υπέμεναν τα μαρτύρια στη διάρκεια των διωγμών άλλαξε γνώμη και το 192 ασπάστηκε το χριστιανισμό. Εγκαταστάθηκε στην Καρχηδόνα και προσχώρησε στην αίρεση των μοντανιστών (213). Θεωρείται μετά τον Ιερό Αυγουστίνο ο πιο σπουδαίος Λατίνος συγγραφέας. Πρώτος έγραψε θεολογικά έργα στα λατινικά. Το έργο του άσκησε σημαντική επίδραση στη μεταγενέστερη θεολογική σκέψη παρά το γεγονός ότι υπήρξε μετριοπαθής μοντανιστής. Τα έργα του διακρίνονται σε απολογητικά, αντιρρητικά και ηθικά ή πρακτικά και σε αυτά υπερασπίζονται το χριστιανισμό και τους χριστιανούς απέναντι στην εχθρική ρωμαϊκή πολιτεία. Επίσης είναι βαθιά επηρεασμένα από την προσωπική του ηθική αυστηρότητα και από τις αυστηρές ηθικές αρχές του μοντανισμού.

ΤΖΑΜΙ Ή ΤΕΜΕΝΟΣ: Από την αραβική λέξη τζάμα'α (τόπος συνάθροισης). Συνήθως τετράγωνη κεντρική αίθουσα με το μιχράμπ -είδος ιερού- στραμμένο προς τη Μέκκα. Δίπλα σε αυτό βρίσκεται το μιμπάρ πάνω στο οποίο ίσταται ο ιμάμης. Στο τζαμί δεν υπάρχουν εικόνες παρά μόνο ρητά από το Κοράνι. Τα πιο σπουδαία τζαμιά είναι: του Αμρού στο Κάιρο (642), του Ομάρ (643) και το Αλ Ακσά (685) στην Ιερουσαλήμ, της Δαμασκού και της Μεδίνας (707), του Ιμπν Τολούν (878) στο Κάιρο και το Σουλτάν Αχμέτ στην Κωνσταντινούπολη (17ος αιώνας).

ΤΙΒΕΡΙΟΣ: Ρωμαίος αυτοκράτορας (14-37). Γιος της Λιβίας από τον πρώτο της γάμο, υιοθετήθηκε από τον Οκταβιανό Αύγουστο, τον οποίο και διαδέχτηκε. Σταθεροποίησε το θεσμό του ανακτοβούλιου και στα χρόνια της βασιλείας του πραγματοποιήθηκαν σημαντικές πολεμικές επιχειρήσεις στη Γερμανία και στην Ανατολή. Ιδιαίτερα αντιπαθής στο λαό, αποσύρθηκε το 27 στο Κάπρι από όπου κυβέρνησε δικτατορικά μέχρι το θάνατό του.

ΤΙΒΕΡΙΟΣ Α΄: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (578-582). Όταν το Νοέμβριο του 573 ο Ιουστίνος Β΄ πληροφορήθηκε την άλωση της συνοριακής πόλης Δάρας από τους Πέρσες έπαθε σοβαρό νευρικό κλονισμό. Μπροστά στον κίνδυνο να μείνει η αυτοκρατορία ακυβέρνητη, η αυτοκράτειρα Σοφία έπεισε τον Ιουστίνο να ορίσει καίσαρα τον Τιβέριο που καταγόταν από τη Θράκη, ήταν κόμης εξκουβιτόρων και πιστός συνεργάτης του αυτοκράτορα (574). Με αυτή την ιδιότητα ο Τιβέριος άσκησε την εξουσία μέχρι το θάνατο του Ιουστίνου, οπότε και αναγορεύτηκε αυτοκράτορας (578). Πρώτη του κίνηση ήταν να αποκλείσει τη Σοφία από οποιαδήποτε άλλη ανάμειξη στα δημόσια ζητήματα. Αν και ήταν ένας αυτοκράτορας με ορθή κρίση, φρόνηση και ενδιαφέρον για τους υπηκόους του, απέτυχε στη διαχείριση των οικονομικών, όχι όμως στις εξωτερικές υποθέσεις όπου είχε αρκετές επιτυχίες. Εναντίον των Περσών ο στρατηγός Ιουστινιανός σημείωσε νίκες, με κυριότερη αυτή εναντίον του Χοσρόη Β΄ στη Μελιτηνή (575). Ανάλογες επιτυχίες εναντίον των Περσών είχε και ο αντικαταστάτης του Μαυρίκιος, φίλος του αυτοκράτορα, με αποκορύφωμα τη νίκη του κοντά στην Κωνσταντίνη (582). Στο βαλκανικό μέτωπο κατόρθωσε να περιορίσει τη δράση των Σκλαβηνών επιδρομέων, αλλά απέτυχε να λύσει την πολιορκία του Σιρμίου από τους Αβαροσλάβους, το οποίο καταλήφθηκε το 582. Ο Τιβέριος, όταν αισθάνθηκε ότι πλησίαζε το τέλος του, ανέδειξε τον Μαυρίκιο καίσαρα και τον πάντρεψε με την κόρη του Κωνσταντίνα

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

(582). Λίγους μήνες μετά πέθανε.

ΤΙΒΕΡΙΟΣ Β΄ ΑΨΙΜΑΡΟΣ: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (698-705). Ο βυζαντινός στόλος που ναυλοχούσε στην Κρήτη αναγόρευσε τον δρουγγάριο των Κιβυρραιωτών Αψίμαρο αυτοκράτορα με το όνομα Τιβέριος (698). Ο Τιβέριος με μεγάλη ευκολία κατέλαβε την Κωνσταντινούπολη και συνέλαβε τον αυτοκράτορα Λεόντιο, τον οποίο και ρινοκόπησε. Ο νέος αυτοκράτορας προσπάθησε να περιφρουρήσει το μικρασιατικό σύνορο της αυτοκρατορίας και γι' αυτό όρισε ενιαία διοίκηση για τις μονάδες του ιππικού. Κατ' επανάληψη, στη διάρκεια της βασιλείας του, τα βυζαντινά στρατεύματα εισέβαλαν πολλές φορές στα αραβικά εδάφη παίρνοντας λάφυρα και αιχμαλώτους. Το 702 όμως οι Άραβες κατέλαβαν μέρος της Αρμενίας. Το 705 ο Ιουστινιανός Β΄ ο οποίος είχε εξοριστεί από τον Λεόντιο κατάφερε με τη βοήθεια του Βούλγαρου ηγεμόνα Τέρβελ να επανακτήσει το θρόνο. Η πρώτη ενέργεια του νέου αυτοκράτορα ήταν να εκτελέσει τους δύο προκατόχους του Λεόντιο και Τιβέριο.

ΤΟΥΡΚΟΙ: Με το όνομα αυτό παρουσιάζονται πολλοί λαοί στη διάρκεια της ιστορίας της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας. Ορισμένοι από αυτούς είναι τουρκικοί, κατάγονται δηλαδή από την περιοχή του Αλτάι της κεντρικής Ασίας και άλλοι όχι. Κοινό στοιχείο των τουρκικών λαών είναι η τουρκική γλώσσα, ή οποία εμφανίζεται με τη μορφή πολλών διαλέκτων. Η Βυζαντινή Αυτοκρατορία πολλές φορές χρησιμοποίησε ως μισθοφόρους άτομα τουρκικής καταγωγής.

Οι Βυζαντινοί συγγραφείς του 6ου και του 7ου αιώνα θεωρούν Τούρκους τους Σκύθες, τους Μασσαγέτες, τους Σάκες, τους Ούννους και τους Χαζάρους, ενώ τον 9ο αιώνα αποκαλούσαν Τούρκους τους Ούγγρους. Το 10ο αιώνα το Βυζάντιο συγκρούστηκε με το φύλο των Πετσενέγκων. Αυτή τη σύγκρουση εκμεταλλεύτηκε ένα άλλο τουρκικό φύλο, οι Σελτζούκοι, οι οποίοι εγκαταστάθηκαν μόνιμα στη Μικρά Ασία (ιδιαίτερα μετά τη νίκη τους στο Μαντζικέρτ) εγκαθιδρύοντας το Σουλτανάτο του Ικονίου. Δύο αιώνες αργότερα, σύμφωνα με την οθωμανική παράδοση, ένα μικρό τμήμα ενός άλλου τουρκικού φύλου, των Ούζων ή Ογούζων υπό το φύλαρχο Ερτογρούλ εγκαταστάθηκε κοντά στον ποταμό Σαγγάριο, στην περιφέρεια του Δορυλαίου. Το 1259 γεννήθηκε ο γιος και διάδοχος του Ερτογρούλ, Οθμάν ή Οσμάν, ο οποίος αναγνωρίζεται ως ο γενάρχης των Οθωμανών Τούρκων ή Οσμανλήδων. (Ο Paul Wittek απορρίπτει την άποψη ότι οι Οθωμανοί κατάγονται από τους Ογούζους. Πιστεύει ότι η φιλολογική κριτική της προαναφερόμενης παράδοσης καταλήγει στο συμπέρασμα ότι αυτή, η παράδοση δηλαδή, «είναι επίπλαστη και δημιούργημα της κατοπινής ιστοριογραφικής θεωρίας». Ο Αυστριακός ιστορικός, ο οποίος πέρασε ένα μεγάλο μέρος της ζωής του στην Αγγλία, στηριζόμενος κυρίως στην παλαιότερη οθωμανική ιστορική πηγή, το «Ισκάντερ-νάμε» του Αχμεντί, υποστηρίζει ότι οι Οθωμανοί θεωρούσαν τους εαυτούς τους κοινότητα Γαζήδων, πολεμιστών δηλαδή της μουσουλμανικής θρησκείας, φρουρών των συνόρων, αφοσιωμένων στους αγώνες εναντίον των απίστων. Αναφέρει μάλιστα την κτητορική επιγραφή του τζαμιού του Ορχάν στην Προύσα (1337) η οποία λέει τα εξής: «Σουλτάνος Ορχάν, γιος του σουλτάνου των Γαζήδων Οθμάν, Γαζής, γιος Γαζή, άρχοντας των οριζόντων, ήρωας της Οικουμένης».) Ο Οθμάν συγκρούστηκε για πρώτη φορά με το βυζαντινό στρατό το 1301 στη μάχη του Βαφέα, κοντά στη Νικομήδεια. Ο Βυζαντινός στρατηγός Μουζάλων ηττήθηκε γιατί ο στρατός του δεν ξεπερνούσε τους 2.000 άντρες. Το 1326 ο Οσμάν κατέλαβε την Προύσα, ενώ το 1329 ο διάδοχός του, Ορχάν, συγκρούστηκε με το βυζαντινό στρατό στη μάλλον αμφίρροπη μάχη του Πελεκάνου. Το 1331 κατέλαβε τη Νίκαια και το 1337 τη Νικομήδεια. Το 1354 οι Οθωμανοί πέρασαν στην Ευρώπη (κατάληψη της Καλλίπολης) και το 1430 κατέλαβαν τη Θεσσαλονίκη και τα Ιωάννινα.

Το 1453 με την άλωση της Κωνσταντινούπολης καταλύθηκε και τυπικά το βυζαντινό κράτος, ενώ στη συνέχεια όλες οι ελληνικές περιοχές -με εξαίρεση τα Επτάνησα τα οποία καταλήφθηκαν από τους Τούρκους για πολύ μικρό χρονικό διάστημα- περιήλθαν στα χέρια των Οθωμανών, με τελευταία την Κρήτη το 1669.

ΥΓΡΟΝ ΠΥΡ: Το «μυστικό όπλο» των Βυζαντινών χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά στην πολιορκία της Κωνσταντινούπολης από τους Άραβες (673-678). Είναι γνωστή από τον Προκόπιο η χρήση πυρπολημένης νάφθας, η οποία ριχνόταν εναντίον του εχθρού μέσα σε ειδικά αγγεία - ήταν αρκετά διαδεδομένη τον 5ο και τον 6ο αιώνα. Η συμβολή του Έλληνα μηχανικού Καλλίνικου (από την Ηλιούπολη της Συρίας) δεν προσδιορίζεται από τις πηγές σε

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

τι ακριβώς συνίσταται. Οι ειδικοί συγκλίνουν στην άποψη ότι ο Καλλίνικος τελειοποίησε το μηχανισμό εκτόξευσης του υγρού πυρός. Στη σύνθεσή του χρησιμοποιούσαν νίτρο, ρητίνη, κολοφώνιο, πετρέλαιο και θείο. Αργότερα κατασκευάστηκαν ειδικά σιφωνοφόρα πλοία, εφοδιασμένα με σωληνώσεις εκτόξευσης του υγρού πυρός στην πλώρη. Το υγρόν πυρ και ο απαραίτητος εξοπλισμός ήταν αποθηκευμένα στην Κωνσταντινούπολη και σε άλλες στρατηγικής σημασίας ναυτικές βάσεις.

ΦΙΛΙΠΠΙΚΟΣ ΒΑΡΔΑΝΗΣ: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (711-713). Ο Βαρδάνης ήταν αρμενικής καταγωγής. Είχε μονοφυσιτικές αντιλήψεις, τις οποίες όμως δεν τόλμησε να διακηρύξει δημόσια. Προτίμησε να προβάλει μονοθελητικές απόψεις προσπαθώντας να τις νομιμοποιήσει με τη σύγκληση συνόδου από ομόφρονες επισκόπους (712). Η ευκολία με την οποία προήλασε ο βουλγαρικός στρατός μέχρι το Βόσπορο θορύβησε τη στρατιωτική ηγεσία, η οποία με τη βοήθεια συνωμοτών μέσα στην ίδια την Κωνσταντινούπολη ανέτρεψε και τύφλωσε τον Φιλιππικό. Νέος αυτοκράτορας αναγορεύτηκε ο Αρτέμιος-Αναστάσιος Β΄ (4 Ιουνίου του 713).

ΦΙΛΟΠΑΠΠΟΣ ΓΑΪΟΣ ΑΝΤΙΟΧΟΣ Ο ΕΠΙΦΑΝΗΣ: Άρχοντας της Αθήνας στα τέλη του 1ου αιώνα μ.Χ., εγγονός του βασιλιά της Κομμαγηνής Αντιόχου του Επιφανή. Ανέπτυξε σπουδαία δραστηριότητα στην Αθήνα και συνέβαλε στην κατασκευή αρκετών δημόσιων έργων ήσσονος σημασίας. Κατασκεύασε επιτάφιο μνημείο πάνω στο λόφο των Μουσών (σημ. λόφος του Φιλοπάππου).

ΦΡΑΓΚΟΚΡΑΤΙΑ: Μετά την άλωση της Κωνσταντινούπολης (1204) οι σταυροφόροι συμφώνησαν να μοιράσουν τα εδάφη του κράτους και από αυτούς άλλοι αποφάσισαν να εκλέγουν τον αυτοκράτορα και άλλοι τον πατριάρχη. Ίδρυσαν στην Κωνσταντινούπολη τη Λατινική Αυτοκρατορία με αυτοκράτορα τον Βαλδουίνο στον οποίο παραχωρήθηκαν ως ιδιαίτερες κτήσεις η Θράκη, οι περιοχές της Μικράς Ασίας στο Βόσπορο και την Προποντίδα καθώς και τα νησιά Λέσβος, Χίος και Σάμος. Οι άλλες χώρες της αυτοκρατορίας μοιράστηκαν στους σταυροφόρους και τους Βενετούς, και δημιουργήθηκαν κράτη υποτελή στον αυτοκράτορα. Ο Βονιφάτιος Μομφερατικός έγινε βασιλιάς της Θεσσαλονίκης και οι Βενετοί ίδρυσαν ένα σπουδαίο κράτος παίρνοντας τις ακτές της Μικράς Ασίας, την Κρήτη, την Εύβοια, τα νησιά του Αιγαίου και όλες σχεδόν τις παράλιες πόλεις (τη Μεθώνη και την Κορώνη στην Πελοπόννησο, το Δυρράχιο στην Ήπειρο, την Καλλίπολη, την Ηράκλεια και τη Ραιδεστό στη Θράκη). Κατέστησαν επίσης μια συνοικία στην πρωτεύουσα ανεξάρτητη περιοχή και τους δόθηκε το προνόμιο να εκλέγεται πατριάρχης Κωνσταντινούπολης Βενετός. Πρώτος πατριάρχης εκλέχτηκε ο Θωμάς Μοροζίνης.

Στη συνέχεια οι σταυροφόροι επιδόθηκαν σε εκστρατείες για να ολοκληρώσουν τις κατακτήσεις τους. Ο Βονιφάτιος αποφάσισε να κατακτήσει ελληνικές χώρες. Η αντίσταση του ισχυρού δυνάστη της Πελοποννήσου Λέοντα Σγουρού δεν έφερε αποτέλεσμα. Ο Βονιφάτιος κυρίεψε τις περιοχές μέχρι τον Ισθμό και ίδρυσε τρία κράτη, τη Μαρκιωνία της Βοδονίτσης, νότια των Θερμοπυλών, τη Βαρωνία των Σαλώνων (Άμφισσα) και το Δουκάτο των Αθηνών. Οι Γάλλοι Γοδεφρείδος Βιλεαρδουίνος και Γουλιέλμος Σαμπλίτης κατέλαβαν το μεγαλύτερο τμήμα της Πελοποννήσου και ίδρυσαν το Πριγκιπάτο της Αχαΐας. Ο Σανούτος ίδρυσε το Δουκάτο του Αιγαίου, στο οποίο περιλήφθηκαν τα περισσότερα από τα νησιά του Αιγαίου με πρωτεύουσα τη Νάξο. Το 1206 οι Βενετοί κατέλαβαν την Κέρκυρα και το 1210 την Κρήτη. Το Δουκάτο των Αθηνών είχε δοθεί στον Όθωνα Δελαρό, ο οποίος υποσχέθηκε στους κατοίκους θρησκευτικές και άλλες ελευθερίες τις οποίες όμως δεν τήρησε. Τότε ο αρχιεπίσκοπος Αθηνών Μιχαήλ Χωνιάτης αναγκάστηκε να εγκαταλείψει την πόλη. Παρ' όλα αυτά το δουκάτο φαίνεται ότι ήταν καλά οργανωμένο, καθώς διέθετε ισχυρό στρατό και ιππικό. Το 1311 όμως Καταλανοί και Ισπανοί τυχοδιώκτες το κατέστρεψαν, αφού νίκησαν το στρατό του στη λίμνη Κωπαΐδα και ίδρυσαν το Καταλανικό Κράτος των Αθηνών, το οποίο διατηρήθηκε μέχρι το 1387. Στη συνέχεια πέρασε στα χέρια της φλωρεντινής οικογένειας Ατζαγιόλι όπου και παρέμεινε μέχρι την κατάληψή του το 1460 από τους Τούρκους.

Το πιο σημαντικό από τα φραγκικά κράτη ήταν το Πριγκιπάτο της Αχαΐας ή του Μορέως, το οποίο διατηρήθηκε μέχρι το τέλος του 14ου αιώνα, οπότε καταλήφθηκε από τους Οθωμανούς Τούρκους. Πρωτεύουσά του ήταν η Ανδραβίδα. Οργανώθηκε και κυβερνήθηκε σωστά από τον Γοδεφρείδο Βιλεαρδουίνο και το γιο του Γοδεφρείδο Β΄. Αντίθετα, ο αδερφός του Γουλιέλμος ακολούθησε επιθετική πολιτική και απέσπασε τις περιοχές της Τσακωνιάς και

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NetWORK ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

εκείνες που βρίσκονταν γύρω από τον Ταΰγετο, οι οποίες τον αναγνώρισαν ως άρχοντα. Την περίοδο που κυβέρνησε ο Γουλιέλμος η Πελοπόννησος γνώρισε μεγάλη ανάπτυξη, όπως αποδεικνύουν τα πολλά οχυρωματικά έργα της.
Η Λατινική Αυτοκρατορία δεν είχε ούτε έκταση ούτε σταθερή οργάνωση. Οι φεουδάρχες δεν παρείχαν στον αυτοκράτορα την καθορισμένη στρατιωτική βοήθεια. Ο ηγεμόνας κάθε κρατιδίου φρόντιζε για το δικό του συμφέρον, οι Βενετοί ενδιαφέρονταν για τα κέρδη τους, οι Έλληνες μισούσαν τους Φράγκους, που τους θεωρούσαν προσωρινούς κατακτητές, και η Λατινική Αυτοκρατορία έπρεπε να αντιπαλέψει με το Δεσποτάτο της Ηπείρου και την Αυτοκρατορία της Νίκαιας. Παράλληλα είχε να αντιμετωπίσει και τις επεκτατικές βλέψεις των Βουλγάρων. Ο Βαλδουίνος σκοτώθηκε σε μάχη εναντίον τους (1205), ενώ ο διάδοχός του, ο Ερρίκος της Φλάνδρας, αντιμετώπισε τις λεηλασίες και τις καταστροφές των ελληνικών περιοχών από τους Βουλγάρους, από τις οποίες απαλλάχτηκε όταν πέθανε ο αρχηγός τους Ιωαννίτσης (1207). Επί των διαδόχων του Ερρίκου η κατάσταση χειροτέρεψε και η Λατινική Αυτοκρατορία περιορίστηκε στην Κωνσταντινούπολη, η οποία το 1261 περιήλθε και πάλι στους Βυζαντινούς.
ΦΩΚΑΣ: Αυτοκράτορας του Βυζαντίου (602-610). Κατώτερος αξιωματικός του στρατού, ανέβηκε στο θρόνο, αφού ανέτρεψε και δολοφόνησε τον αυτοκράτορα Μαυρίκιο. Χαρακτηριστικά της οκτάχρονης βασιλείας του ήταν η τυραννική διακυβέρνηση και η συσσώρευση προβλημάτων στο κράτος. Η άνοδός του στο θρόνο είχε άμεσο αντίκτυπο στις βυζαντινοπερσικές σχέσεις. Ο Χοσρόης Β΄ παρουσιάστηκε ως τιμωρός και εκδικητής του ευεργέτη του, αυτοκράτορα Μαυρίκιου, και εισέβαλε στα βυζαντινά εδάφη. Κατέλαβε τη Μεσοποταμία, την Αρμενία, την Καππαδοκία και έκανε επιδρομές στη Συρία, φτάνοντας μέχρι τη Χαλκηδόνα (609). Οι χορηγίες στους βαρβάρους δεν μπόρεσαν να τους συγκρατήσουν πέρα από το Δούναβη. Οι αποτυχίες στην εξωτερική πολιτική, η γενική κατακραυγή εναντίον του για την τυραννική συμπεριφορά του, θύματα της οποίας υπήρξαν επιφανείς συγκλητικοί και στρατιωτικοί, έθεσαν σε κίνδυνο την αυτοκρατορία. Οι συγκλητικοί ζήτησαν τη βοήθεια του έξαρχου της Αφρικής Ηράκλειου, ο οποίος απέστειλε το γιο του Ηράκλειο στην Κωνσταντινούπολη με στόλο. Ο Ηράκλειος έχοντας τη συμπαράσταση όλων συνέτριψε την αντίσταση του Φωκά, ο οποίος εκτελέστηκε και ο Ηράκλειος αναγορεύτηκε αυτοκράτορας.
ΦΩΤΙΟΣ Ο ΜΕΓΑΣ: Πατριάρχης της Κωνσταντινούπολης δύο φορές (858-867 και 877-896). Υπήρξε ένας από τους σημαντικότερους συντελεστές της πνευματικής ακτινοβολίας του Βυζαντίου. Καθαιρέθηκε από σύνοδο που συγκλήθηκε στη Ρώμη από τον πάπα Νικόλαο Α΄. Ο Φώτιος συγκάλεσε σύνοδο η οποία καθήρεσε τον Νικόλαο. Το προσωρινό σχίσμα που προκλήθηκε ανάμεσα στη Ρώμη και την Κωνσταντινούπολη αποτέλεσε προοίμιο του Σχίσματος του 1054. Εκτός από τις επιστολές και τις ομιλίες ο Φώτιος συνέγραψε και τη «Μυριόβιβλο» ή «Βιβλιοθήκη». Η «Μυριόβιβλος» αποτελεί περιληπτική απόδοση παντοειδών συγγραμμάτων από τα οποία παραθέτει μερικές φορές και αποσπάσματα.
ΩΡΙΓΕΝΗΣ: Σπουδαίος θεολόγος και μελετητής των πρώτων χριστιανικών αιώνων. Γεννήθηκε στην Αλεξάνδρεια (185;) και πέθανε στην Τύρο της Φοινίκης το 254. Σύμφωνα με τον ιστορικό της Εκκλησίας Ευσέβιο, οι γονείς του προσχώρησαν στο χριστιανισμό. Δάσκαλοί του υπήρξαν ο Πάναινος και ο Κλήμης ο Αλεξανδρεύς, τον οποίο διαδέχτηκε στη διεύθυνση της χριστιανικής Κατηχητικής Σχολής της Αλεξάνδρειας. Η ζωή του ήταν ασκητική και μετά το θάνατο του πατέρα του στη διάρκεια των διωγμών του Σεπτιμίου Σεβήρου (210-202) ζούσε διδάσκοντας γραμματική. Ανέδειξε την Κατηχητική Σχολή της Αλεξάνδρειας σε σπουδαίο θεολογικό και φιλοσοφικό κέντρο. Προσκλήθηκε στην Αντιόχεια, την Αθήνα, τη Ρώμη, την Καισαρεία και σε άλλες πόλεις για να διδάξει. Απέκτησε πολλούς μαθητές. Η χειροτονία του όμως ως πρεσβυτέρου στην Καισαρεία τον οδήγησε σε ρήξη με τον επίσκοπο Αλεξάνδρειας Δημήτριο, με αποτέλεσμα να εγκατασταθεί μόνιμα στην Καισαρεία. Στη διάρκεια του διωγμού του Δέκιου (250) φυλακίστηκε και βασανίστηκε.
Μολονότι το συγγραφικό του έργο υπήρξε πλούσιο, διασώθηκαν λίγα κείμενα. Τα εξηγητικά του κείμενα διακρίνονται σε υπομνήματα, σχόλια και ομιλίες. Το 231 έγραψε το «Περί Αρχών», μια τολμηρή ανάλυση του χριστιανικού δόγματος, και το 233 το «Περί Ευχής» στο οποίο ερμηνεύει την Κυριακή Προσευχή. Οι ιδέες του έπαιξαν σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη του μοναχισμού. Επειδή ορισμένες αιρετικές απόψεις στηρίχτηκαν στις ιδέες του ασκήθηκε

facebook
ΔΙΚΤΥΟ
Hellenic Voice Network
ΟΜΑΔΑ e-book
ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

πολεμική εναντίον τους και μάλιστα καταδικάστηκε γι' αυτό αργότερα. Γενικά η θεολογική σκέψη του Ωριγένη άσκησε βαθιά επίδραση στην εξέλιξη της θεολογίας ακόμη μέχρι και τους χρόνους της Αναγέννησης.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ 1821 ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΛΩΣΗ ΕΩΣ ΤΟ 1832

ΑΛΑΜΑΝΑ: Έτσι ονομάζεται ο κάτω ρους του ποταμού Σπερχειού στην Ανατολική Στερεά Ελλάδα, κοντά στην πόλη της Λαμίας (Ζητούνι). Εκεί έγινε η ομώνυμη μάχη τον πρώτο χρόνο της Επανάστασης. Συγκεκριμένα, όταν ο Χουρσίτ πασάς, ο οποίος βρισκόταν στα Γιάννενα, πληροφορήθηκε την εξέλιξη της Επανάστασης στην Πελοπόννησο, έστειλε εναντίον των επαναστατών δύναμη 8.000 πεζών και 800 ιππέων με διοικητές τον Κιοσέ Μεχμέτ και τον Αλβανό Ομέρ Βρυώνη. Σκοπός αυτής της εκστρατείας ήταν η καταστολή της Επανάστασης στη Στερεά Ελλάδα και την Πελοπόννησο. Οι οπλαρχηγοί της Ρούμελης διέπραξαν τότε ένα σημαντικό λάθος τακτικής: Διέσπασαν τις δυνάμεις τους και τις διασκόρπισαν, με αποτέλεσμα να αποδυναμωθεί η ελληνική παράταξη. Ο Πανουργιάς και ο Αθανάσιος Διάκος ήταν οι δύο πιο γνωστοί αγωνιστές υπό τις διαταγές των οποίων τέθηκε το σύνολο των ελληνικών δυνάμεων.
Ο Διάκος οχυρώθηκε στη γέφυρα της Αλαμάνας που οδηγεί προς την Άμφισσα. Είχε μαζί του 500 παλικάρια. Οι Τούρκοι, αφού διέλυσαν τη δύναμη του Πανουργιά και εξουδετέρωσαν τον Δυοβουνιώτη, στράφηκαν εναντίον του. Η μάχη κράτησε δύο μέρες (23 και 24 Απριλίου του 1821). Ο Διάκος τη δεύτερη ημέρα τραυματίστηκε σοβαρά στο δεξιό ώμο. Οι Τούρκοι κατόρθωσαν να τον πιάσουν ζωντανό. Έπειτα από πολλά βασανιστήρια ο ηρωικός οπλαρχηγός ανασκολοπίστηκε. Ήταν 35 ετών. Οι απώλειες για τους Τούρκους ήταν μικρές, αλλά για τους Έλληνες μεγάλες. Παρ' όλα αυτά, η θυσία του Διάκου και των αντρών του δεν πήγε χαμένη. Η αντίστασή του καθυστέρησε τους Τούρκους και έδωσε την ευκαιρία στους υπόλοιπους Έλληνες να προετοιμάσουν καλύτερα την άμυνά τους.
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Α΄, ΤΣΑΡΟΣ ΤΗΣ ΡΩΣΙΑΣ: Εγγονός της Αικατερίνης της Μεγάλης. Γεννήθηκε στην Πετρούπολη το 1777 και ήταν γιος του τσάρου Παύλου Α΄. Διεξήγαγε πολέμους εναντίον του Ναπολέοντα και της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και κατόρθωσε να επεκτείνει τα όρια της αυτοκρατορίας του. Η στάση του απέναντι στους Έλληνες με την έναρξη της Επανάστασης ήταν στην αρχή αντιφατική -υπό την επήρεια ίσως του Ιωάννη Καποδίστρια-, αλλά στη συνέχεια, ακολουθώντας τα κελεύσματα της Ιερής Συμμαχίας, της οποίας υπήρξε και κύριος εμπνευστής (1815), άλλαξε. Μετά πρότεινε το Σχέδιο των Τριών Τμημάτων, σύμφωνα με το οποίο η Πελοπόννησος, η Στερεά και τα νησιά θα χωρίζονταν σε τρεις αυτόνομες και φόρου υποτελείς στο σουλτάνο ηγεμονίες. Πέθανε στο Ταγκαρόκ το 1825.
ΑΛΗ ΠΑΣΑΣ ΤΕΠΕΛΕΝΛΗΣ: Ισχυρός τοπάρχης και πασάς της Ηπείρου, του οποίου το όνομα συνδέθηκε με τους αγώνες του εναντίον των Σουλιωτών και με την έναρξη της ελληνικής Επανάστασης. Καταγόταν από το Τεπελένι της Βόρειας Ηπείρου (1750) και καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση της προσωπικότητάς του έπαιξε η μητέρα του Χάμκω, γυναίκα δυναμική και φιλόδοξη. Ανήλθε σε σημαντικά αξιώματα στο οθωμανικό κράτος, πριν διοριστεί πασάς των Ιωαννίνων (1787). Στην προσπάθειά του να επιβάλει την τάξη στην περιοχή του, αντιμετώπισε την αντίσταση των κατοίκων του Σουλίου, τους οποίους θεωρούσε επικίνδυνη εστία εξεγέρσεων, και άρχισε ένα μακροχρόνιο αγώνα για να τους υποτάξει, που κράτησε από το 1790 ως τις αρχές του 19ου αιώνα. Κατόρθωσε να επεκτείνει την κυριαρχία του σε όλο το δυτικό τμήμα της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και θέλησε να οργανώσει το κράτος του σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα, εκδηλώνοντας ταυτόχρονα τάσεις ανεξαρτητοποίησης από την Υψηλή Πύλη. Στην αυλή του συγκέντρωσε πολλούς λόγιους, Έλληνες αλλά και αρματολούς. Οι αυτονομιστικές του τάσεις τον έκαναν επικίνδυνο για την ενότητα της αυτοκρατορίας και γι' αυτό ο σουλτάνος Μαχμούτ Β΄ διέταξε την εξόντωσή του. Σκοτώθηκε το 1822 στο νησί της λίμνης των Ιωαννίνων από τα στρατεύματα του Χουρσίτ πασά.
ΑΜΙΡΟΥΤΣΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ: Ιατροφιλόσοφος από την Τραπεζούντα. Έλαβε μέρος στη Σύνοδο της Φεράρας-Φλωρεντίας (1438-1439) και ήταν από εκείνους που απέρριψαν την ένωση των Εκκλησιών. Κατά την παραμονή του στην Ιταλία απέκτησε μεγάλη φήμη για τις

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

επιστημονικές αλλά και τις φιλολογικές του γνώσεις. Επέστρεψε στην Τραπεζούντα όπου διορίστηκε από τον τελευταίο αυτοκράτορά της, Δαβίδ Κομνηνό, πρωτοβεστιάριος. Σύμφωνα με τη μαρτυρία του Χαλκοκονδύλη αλλά και του Δωρόθεου της Μονεμβασίας, διευκόλυνε την κατάληψη της πόλης της Τραπεζούντας. Αργότερα μάλιστα ασπάστηκε το μουσουλμανισμό και ονομάστηκε Σκεντέρμπεης. Σε μια επιστολή του όμως προς τον Βησσαρίωνα αναφέρεται με ενθουσιασμό στην άμυνα της Τραπεζούντας καθώς και στη δική του συμμετοχή. Ίσως τελικά ο Αμιρούτσης να μην εξισλαμίστηκε αλλά να πήρε απλώς τον τίτλο του μπέη. Πέθανε στην Κωνσταντινούπολη το 1475.

ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΡΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ Ή ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ: Φιλικός και αγωνιστής, γιος κληρικού. Πήρε το προσωνύμιο Αναγνώστης, ως βοηθός του πατέρα του, και κατόπιν ονομάστηκε Αναγνωσταράς για την ανδρεία και τη σωματική του διάπλαση. Γεννήθηκε το 1760 στο χωριό Αγρίλος.

Το 1785 ήταν αρχηγός κλεφτών, αφού αναγκάστηκε να εγκαταλείψει το χωριό του γιατί σκότωσε έναν προεστό, στην επαρχία Λεονταρίου. Αργότερα κατέφυγε στη Ζάκυνθο και υπηρέτησε με το βαθμό του ταγματάρχη, στην αρχή στο ρωσικό, στη συνέχεια, μετά το 1807, στο γαλλικό στρατό (οι Γάλλοι είχαν καταλάβει τα Επτάνησα), και τέλος, μετά το 1810, στο στρατό της Μεγάλης Βρετανίας (οι Άγγλοι είχαν στο μεταξύ καταλάβει τα Επτάνησα). Το 1816 αποστρατεύτηκε και πήγε στην Οδησσό της Ρωσίας. Εκεί το 1817 κατηχήθηκε στη Φιλική Εταιρεία. Ήταν ίσως ο πρώτος άνθρωπος των αρμάτων που έγινε μέλος της Φιλικής. Μετέβη στη Μόσχα όπου κατήχησε πολλούς και μετά πήγε στην Κωνσταντινούπολη (1818) όπου έκανε μέλος της Εταιρείας τον Παπαφλέσσα. Στο τέλος της ίδιας χρονιάς μύησε και τον Κολοκοτρώνη. Μαζί με τον Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη, τον Κολοκοτρώνη και τους Κουμουνδουράκηδες απελευθέρωσε στις 23 Μαρτίου του 1821 την Καλαμάτα. Συμμετείχε στην πολιορκία της Τρίπολης και στη μάχη στο Βαλτέτσι.

Στον εμφύλιο πήρε το μέρος των προεστών και έγινε υπουργός πολέμου. Πέθανε στη Σφακτηρία (26 Απριλίου του 1825) στη μάχη εναντίον των Τουρκοαιγυπτίων.

ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ ΑΡΓΥΡΗΣ: Οπλαρχηγός από την Αθήνα που έλαβε μέρος στην Επανάσταση του 1821. Το 1822 βοήθησε τον Νικηταρά εναντίον του Ομέρ Βρυώνη. Το 1826, ως λοχαγός του τακτικού πλέον στρατού με αρχηγό τον Φαβιέρο, μπήκε στην Ακρόπολη, όπου λίγο αργότερα σκοτώθηκε.

ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ: Από τους πρωτεργάτες και ένθερμους οργανωτές της Φιλικής Εταιρείας. Γεννήθηκε στην Ανδρίτσαινα γύρω στα 1790 και πέθανε στην Αθήνα το 1854. Το 1808 πήγε μαζί με την οικογένειά του στη Σμύρνη και λίγο αργότερα στην Οδησσό της Ρωσίας.

Το 1815 μυήθηκε από τον Σκουφά οτη Φιλική Εταιρεία και αποτέλεσε το τέταρτο μέλος της. Ήδη από το 1818 συγκαταλεγόταν στα σημαντικά στελέχη της, αφού μετά το θάνατο του Σκουφά και τη φυγή του Τσακάλωφ έμειναν αυτός και ο Ξάνθος, με πολύτιμο ενισχυτή και συναρχηγό τον Παναγιώτη Σέκερη.

Το 1819 ανέλαβε τη συγκέντρωση χρημάτων για τον αγώνα, στο Ιάσιο και το Βουκουρέστι, και εφοδιασμένος με συστατική επιστολή του πατριάρχη Γρηγορίου του Ε΄ προσπάθησε να εξομαλύνει τις προσωπικές αντεγκλήσεις και δυσχέρειες στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες· συνεργάστηκε με τον Δημήτριο Υψηλάντη και μαζί ήρθαν στην Ελλάδα με πλαστά διαβατήρια τον Ιούνιο του 1821. Πολέμησε στην Τριπολιτσά, το Ναύπλιο, τον Ακροκόρινθο και τη Στερεά σε συνεργασία με τον Υψηλάντη και τον Νικηταρά. Στη Γ΄ Εθνοσυνέλευση αντιτάχθηκε -όπως και ο Δημήτριος Υψηλάντης- στο ψήφισμα για αγγλική προστασία (Πράξη Υποτέλειας). Ανέλαβε διοικητικές θέσεις -νομάρχης- επί Καποδίστρια και Όθωνα. Είχε μεγάλη και μακροχρόνια διαμάχη μέσα από τις στήλες εφημερίδων με τον Ξάνθο για το προβάδισμα στην αρχή της Φιλικής Εταιρείας.

Πέθανε το 1854 από χολέρα, νόσο που είχε μεταδοθεί στην Αθήνα από τα αγγλογαλλικά στρατεύματα στη διάρκεια του αποκλεισμού της πρωτεύουσας και του Πειραιά.

ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΝΟΣ: Αγωνιστής και δημογέροντας από τη Νεμνίτσα της Αρκαδίας, συγγενής του επισκόπου Βρεσθένης Θεοδώρητου, τον οποίο βοήθησε στη σύσταση του στρατοπέδου Βερβαίνων. Διακρίθηκε στη μάχη στα Δερβενάκια. Αντίπαλος του Κολοκοτρώνη στον εμφύλιο πόλεμο. Αργότερα, όταν πληροφορήθηκε ότι ο Ιμπραήμ αιχμαλώτισε την κόρη του Χριστίνα, σκλήρυνε τη στάση απέναντι στους Τουρκοαιγυπτίους.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Μετά την Επανάσταση πήρε το βαθμό του λοχαγού της φάλαγγας, ενώ τιμήθηκε από την Αντιβασιλεία επειδή πρόδωσε το σχέδιο για την απαγωγή του Κολοκοτρώνη από τις φυλακές της Ύδρας.

ΑΝΑΛΑΤΟΣ: Τοποθεσία νοτιοδυτικά του Ναού του Αγίου Σώστη, προς την περιοχή του Νέου Φαλήρου. Σε αυτή τη θέση έγινε μάχη στις 24 Απριλίου του 1827 ανάμεσα στους Έλληνες -υπό την καθοδήγηση του στόλαρχου Κόχραν- που προσπαθούσαν να διασπάσουν την πολιορκία της Ακρόπολης και τους Τουρκοαιγυπτίους του Ρεσίτ πασά Κιουταχή. Η μάχη είχε ως αποτέλεσμα τη συντριβή των Ελλήνων και το θάνατο πολλών αγωνιστών (Λάμπρος Βέικος, Θανάσης Μπότσαρης, Φώτος Φωτομάρας κ.ά.).

ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΣ ΜΗΤΡΟΣ: Αγωνιστής από την Τριφυλία, αρχηγός των περίφημων «Ντρέδων», για τους οποίους ο Φωτάκος γράφει ότι ήταν οι πλέον δυνατοί στρατιώτες της Πελοποννήσου. Πολέμησε με παλικαριά και ζήλο κοντά στον Κολοκοτρώνη, μαζί με τον οποίο μάλιστα φυλακίστηκε στη διάρκεια του εμφύλιου πολέμου. Όταν δόθηκε αμνηστία συνέχισε τον πόλεμο εναντίον του Ιμπραήμ.

ΑΝΑΣΤΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΗΣ: Αγωνιστής από τη Νεμνίτσα της Γορτυνίας. Ήταν γιος της αδερφής του Κολοκοτρώνη και από τα πρώτα παλικάρια του Γέρου του Μοριά. Αργότερα έγινε καπετάνιος και είχε δικό του σώμα αγωνιστών. Πρωταγωνίστησε σε μάχη κοντά στην Πιάνα της Μαντινείας στην οποία οι Έλληνες διέλυσαν δύο λόχους Τουρκοαιγυπτίων.

ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ Ή ΓΕΩΡΓΙΟΣ: Γνωστός κλεφταρματολός της Ρούμελης, πατέρας του Οδυσσέα Ανδρούτσου. Γεννήθηκε στην περιοχή της Αταλάντης (Λιβανάτες) γύρω στα 1750 και στα δεκαοκτώ του χρόνια έγινε πρωτοπαλίκαρο του Μήτρου Βλαχοθανάση. Το προσωνύμιο Ανδρούτσος το πήρε λόγω του παραστήματός του (το πραγματικό του όνομα ήταν Βερούσης ή Μουτσανάς). Μετά το θάνατο του Βλαχοθανάση οι καπεταναίοι της Στερεάς τον αναγνώρισαν ως αρχηγό τους. Το 1786 παντρεύτηκε την Ακριβή Τσαρλαμπά και εγκαταστάθηκε στην Πρέβεζα. Τον επόμενο χρόνο η σουλτανική κυβέρνηση τον όρισε δερβέναγα Στερεάς, ενώ τον αδελφοποιό του, Αλή πασά, δερβέναγα Ηπείρου και δυτικής Μακεδονίας. Το 1791 με οκτακόσια παλικάρια βοήθησε τον κουμπάρο του Λάμπρο Κατσώνη (είχε βαφτίσει το γιο του Οδυσσέα) στις επιχειρήσεις του εναντίον των Τούρκων στο Αιγαίο και τη νότια Πελοπόννησο. Το 1792 οι Τούρκοι με απειλές εξανάγκασαν τον μπέη της Μάνης Τζανέτο Γρηγοράκη να διώξει τον Κατσώνη και τον Ανδρούτσο. Ο τελευταίος κατάφερε με τη βοήθεια του Κολοκοτρώνη και του Ζαχαριά να γυρίσει στην Πρέβεζα. Από εκεί προσπάθησε να πάει στη Ρωσία, τον συνέλαβαν όμως οι Βενετοί που έσπευσαν να τον παραδώσουν στους Τούρκους, οι οποίοι τον εκτέλεσαν στην Κωνσταντινούπολη ως πειρατή (1797).

ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΣ ΟΔΥΣΣΕΑΣ: Επιφανής αγωνιστής της Επανάστασης του 1821, γιος του οπλαρχηγού Ανδρέα Ανδρούτσου. Γεννήθηκε στην Πρέβεζα ή, σύμφωνα με άλλους ιστορικούς, στην Ιθάκη το 1788 ή το 1789. Τον βάφτισε ο Λάμπρος Κατσώνης. Το 1798 ο Αλή πασάς κατέλαβε και κατέστρεψε την Πρέβεζα, αλλά δεν πείραξε την οικογένεια του Ανδρούτσου. Μετέφερε μάλιστα το μικρό Οδυσσέα στην Αυλή του στα Γιάννενα. Φοίτησε στη στρατιωτική σχολή του Αλή πασά και διορίστηκε δερβέναγας στην Ανατολική Στερεά (1816), με την εντολή να περιορίσει με τη δράση του τη δικαιοδοσία του πασά της Εύβοιας. Το 1818 μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία. Συγκαταλέγεται στους πιο ανδρείους στρατιωτικούς ηγέτες της Επανάστασης· ο θάνατος του πατέρα του από τους Τούρκους, για τη δράση του με τον Κατσώνη, καθώς και η παραμονή του στην Αυλή του Αλή πασά, επηρέασαν καθοριστικά το χαρακτήρα του - έγινε καχύποπτος, ευερέθιστος, σκληρός αλλά και αποφασιστικός και μεγαλόψυχος. Ανέλαβε το αρματολίκι της Ρούμελης και συνδέθηκε με ονομαστούς κλεφταρματολούς· από την Πάτρα έστειλε επιστολή στους Γαλαξιδιώτες για τον ξεσηκωμό με την οποία τους καλούσε «ή να ξεσκλαβωθούν ή να πεθάνουν».

Μετά τον ηρωικό θάνατο του Διάκου ανέλαβε να αναχαιτίσει τους Τούρκους στο Χάνι της Γραβιάς (1821), ώστε να μη φτάσει τουρκική βοήθεια στην Τριπολιτσά. Γι' αυτή τη νίκη του ανακηρύχθηκε αρχιστράτηγος της Ανατολικής Στερεάς. Μαζί με τον Γιάννη Γκούρα πολέμησε το 1821 στα Βασιλικά, ενώ το 1823 ανέκοψε την προέλαση των Τούρκων στην Καμπούρνα της Βοιωτίας.

Οι αντίπαλοί του τον κατηγόρησαν ως «ανάξιον της αρχηγίας», τον υποβίβασαν σε χιλίαρχο

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NetWork ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

και τέλος τον καθαίρεσαν. Στη συνέχεια κατηγορήθηκε ως ύποπτος συνεννόησης με τους Τούρκους, ενώ κατά τον Σπηλιάδη «ηπάτα τους Τούρκους». Παραδόθηκε στον παλιό συνεργάτη και πρωτοπαλίκαρό του, Γιάννη Γκούρα, πιστεύοντας ότι δεν θα τιμωρηθεί, και φυλακίστηκε στην Ακρόπολη, όπου θανατώθηκε, αφού σκηνοθετήθηκε προσπάθεια απόδρασής του (1825).

ΑΝΘΡΑΚΙΤΗΣ ΜΕΘΟΔΙΟΣ: Γεννήθηκε στην Καμνιά της Ηπείρου το δεύτερο μισό του 17ου αιώνα. Έγινε μοναχός και στη συνέχεια παρακολούθησε τα μαθήματα του Γεώργιου Σουγδουρή στα Γιάννενα. Ολοκλήρωσε τις σπουδές του στην Ιταλία, όπου μελέτησε κυρίως φιλοσοφία. Το 1715 δίδαξε στα Γιάννενα στη σχολή του Εμμανουήλ Γκιούνμα και μετά στην Καστοριά και τη Σιάτιστα. Το 1723 επανήλθε στα Ιωάννινα και ανέλαβε τη σχολαρχία της σχολής. Προσπάθησε να διδάξει νεότερη φιλοσοφία, γι' αυτό μελέτησε και μετέφρασε Καρτέσιο και Μαλμπράνς. Όταν δίδασκε στην Καστοριά κατηγορήθηκε ότι ήταν οπαδός της αίρεσης του Ισπανού Μιχαήλ Μολίνο, ο οποίος αρνιόταν την αξία των αγαθών έργων και γι' αυτό το λόγο κλήθηκε σε απολογία από τον πατριάρχη. Δεν παρουσιάστηκε για να απολογηθεί και καταδικάστηκε (1721). Διατάχθηκε η καύση των συγγραμμάτων του. Το 1723 αρνήθηκε παρουσία της συνόδου του πατριαρχείου Κωνσταντινούπολης τις δοξασίες που του αποδίδονταν και αθωώθηκε.

Προσπάθησε στα έργα του, «Θεωρίαι Χριστιανικαί» (1699), «Επίσκεψις Πνευματική» (1707), «Βοσκός Λογικών Προβάτων» (1708), να εκλαϊκεύσει τα χριστιανικά διδάγματα. Συνέγραψε και ένα μαθηματικό έργο, την «Οδόν Μαθηματικής» (1749), το οποίο εκδόθηκε μετά το θάνατό του.

Η προσπάθεια του Μεθόδιου ήταν υποκειμενική και ανεδαφική γι' αυτό και δεν συνεχίστηκε. Ο κορυδαλισμός και η προσήλωση στον Αριστοτέλη που εκφράζει αποτέλεσαν για αρκετά χρόνια την κυρίαρχη ιδεολογία.

ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ: Αγωνιστής, πολιτικός στη διάρκεια του Αγώνα και αργότερα εκδότης εφημερίδας και δημοσιογράφος. Γεννήθηκε στη Χαλέπα της Κρήτης το 1791. Το 1814 πήγε στην Κωνσταντινούπολη, όπου έμαθε πολλές ξένες γλώσσες και μελέτησε αρχαίους Έλληνες συγγραφείς. Το 1821 ήταν παρών στην άλωση της Τριπολιτσάς, ενώ όταν ο Μιχαήλ Αφεντούλιεφ διορίστηκε διοικητής στην Κρήτη τον ακολούθησε ως γραμματέας του. Στις συνελεύσεις της Επανάστασης συμμετείχε ενεργά ως πληρεξούσιος της Κρήτης, ενώ ήταν στην ομάδα που ασχολήθηκε με τη σύνταξη του Συντάγματος της Τροιζήνας. Αντιπολιτεύτηκε τον Καποδίστρια με την εφημερίδα «Ηώ» που εξέδιδε. Πέθανε το 1863.

ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ: Αγωνιστής που καταγόταν από την Κύπρο. Όταν κηρύχτηκε η Επανάσταση βρέθηκε στο Ναύπλιο. Υπηρέτησε στα σώματα του Στάικου Σταϊκόπουλου και αργότερα σε αυτά του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη. Κατόπιν πήγε με τον Κριεζώτη και τον Χρήστο Χατζή. Στη μάχη του Χαϊδαρίου πιάστηκε αιχμάλωτος, κατάφερε όμως να δραπετεύσει. Συνέχισε να συμμετέχει σε όλες τις εκστρατείες μέχρι το τέλος του Αγώνα.

ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ ΜΙΧΑΗΛ: Γεννήθηκε στην Κωνσταντινούπολη. Μετά την Άλωση κατέφυγε στην Ιταλία, όπου με τη βοήθεια του Βησσαρίωνα ολοκλήρωσε τις σπουδές του. Οπαδός των φιλοσοφικών απόψεων του Πλήθωνα και θαυμαστής του Πλάτωνα, ήρθε τελικά σε σύγκρουση με τον Βησσαρίωνα και αναγκάστηκε να εγκαταλείψει την Ιταλία και να καταλήξει μέσω Κωνσταντινούπολης στη βενετοκρατούμενη Κρήτη. Εκεί, ζώντας σε μεγάλη ανέχεια, ίδρυσε ένα σχολείο και άρχισε να αντιγράφει χειρόγραφα για να ζήσει. Στην Κρήτη αντιμετώπισε την εχθρότητα των κατοίκων, επειδή είχε ταχθεί με το μέρος των ενωτικών, γι' αυτό προσπάθησε, χωρίς επιτυχία, να επιστρέψει στην Ιταλία για να διδάξει αρχαία ελληνικά. Υπερήφανος για την αρχαία ελληνική κληρονομιά, με απόλυτη προσήλωση στις δοξασίες του Γεμιστού, άρχισε να λατρεύει τα αγάλματα και να επικαλείται τους θεούς του Ολύμπου. Δεν είναι γνωστή η χρονολογία του θανάτου του. Ο γιος του Αριστόβουλος, περισσότερο γνωστός ως Αρσένιος, αρχιεπίσκοπος Μονεμβασίας, τον ξεπέρασε στην ελληνομάθεια.

ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ ΝΙΚΟΛΗΣ: Ναυμάχος ο οποίος γεννήθηκε το 1770 στα Ψαρά, όπου η οικογένειά του είχε μετακομίσει από τη Μάνη μετά το 1715. Αγωνίστηκε με τον Λάμπρο Κατσώνη. Στη συνέχεια ασχολήθηκε με το εμπόριο και έγινε εμπορικός αντιπρόσωπος στη δυτική Ευρώπη. Γρήγορα απέκτησε μεγάλη περιουσία. Το 1818 μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία από τον Χρυσοσπάθη και το 1820 διορίστηκε «έφορος» της στα Ψαρά.

Τον Απρίλιο του 1821 είκοσι ψαριανά πλοία ήταν έτοιμα για τον Αγώνα. Στον εξοπλισμό και

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

την προετοιμασία τους είχε συμβάλει ιδιαίτερα ο Αποστόλης, ενώ ο καπετάν Νικολής, ως διοικητής της συγκεκριμένης ναυτικής μοίρας, συνέβαλε αποφασιστικά τόσο στον αποκλεισμό των Δαρδανελίων όσο και στην παρεμπόδιση του τουρκικού στόλου να στείλει δυνάμεις στην Πελοπόννησο.
Το 1824, μετά την καταστροφή των Ψαρών, συνέχισε τον αγώνα στο Αιγαίο. Βοήθησε το Μεσολόγγι στη διάρκεια του αποκλεισμού του και διέθεσε όλη του την περιουσία στον Αγώνα. Υπήρξε ένας από τους πιο ανιδιοτελείς αγωνιστές. Πέθανε πάμφτωχος στην Αίγινα το 1827.
ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ (ΦΙΛΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ): Το 1818 ο Σκουφάς αποφάσισε να ορίσει δώδεκα αποστόλους της Εταιρείας, έναν για κάθε περιοχή ή ξένο κράτος, όπου κατοικούσαν Έλληνες. Οι απόστολοι που διόρισε ήταν οι εξής: 1. Γεωργάκης Ολύμπιος για τη Σερβία, 2. Βατικιώτης για τη Βουλγαρία, 3. Πεντεδέκας για τη Δακία, 4. Χριστ. Λουριώτης για την Ιταλία, 5. Αναγνωσταράς για τα νησιά του Σαρωνικού, 6. Ηλίας Χρυσοσπάθης για τη Μάνη και τη Μεσσηνία, 7.Ι. Φαρμάκης για τη Θράκη και τη Μακεδονία, 8. Ασημάκης Κροκίδας για την Ήπειρο, 9. Αντώνης Πελοπίδας για την Πελοπόννησο, 10. Δημήτριος Ύπατρος για την Αίγυπτο, 11. Γαβριήλ Κατακάζης για τη νότια Ρωσία και 12. Κυριάκος Καμαρινός για να κατηχήσει τον Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη.
ΑΡΓΕΝΤΗΣ ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ: Απόγονος χιώτικης οικογένειας, ιταλικής καταγωγής. Γεννήθηκε το 1687. Έκανε τις εγκύκλιες σπουδές του στη Σχολή της Χίου και τις ολοκλήρωσε στην Πατριαρχική Σχολή της Κωνσταντινούπολης. Συνέχισε τις θεολογικές του σπουδές στην Πάντοβα της Ιταλίας, όπου σπούδασε και ιατρική, και στο Χόλε (Halle) της Σαξονίας. Επέστρεψε γύρω στα 1720 στη Χίο, όπου άσκησε το ιατρικό επάγγελμα, ενώ ταυτόχρονα δίδαξε στη Σχολή της Χίου και κήρυξε σε διάφορες εκκλησίες. Το 1748 πήγε στην Αίγυπτο, καλεσμένος του πατριάρχη Ματθαίου, όπου οργάνωσε σχολεία και διαφώτισε το λαό. Αντιμετώπισε με επιτυχία την προπαγάνδα της Καθολικής Εκκλησίας υπέρ της χρήσης άζυμου άρτου στη Θεία Ευχαριστία· συνέγραψε μάλιστα γι' αυτό το θέμα το «Σύνταγμα κατά Αζύμων». Επέστρεψε στη Χίο, όπου ενεπλάκη και σε μια άλλη θεολογική διαμάχη αναφορικά με την εγκυρότητα ή μη του βαπτίσματος των καθολικών. Κατοχύρωσε μάλιστα τις απόψεις του με το σύγγραμμα «Εγχειρίδιον περί του Βαπτίσματος». Μέχρι το θάνατό του (1757) παρέμεινε, αν και λαϊκός, θερμός υποστηρικτής της ορθοδοξίας.
ΑΡΓΕΝΤΗΣ ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ Ο ΝΕΟΤΕΡΟΣ: Έμπορος από τη Χίο (γέννηση 1767) ο οποίος εγκαταστάθηκε στη Βιέννη. Η οικογένειά του καταγόταν από το Αριέντο της Λιγουρίας (Ιταλία) από όπου προήλθε το επώνυμό της. Συνεργάστηκε με τον Ρήγα Φεραίο στην έκδοση των βιβλίων του. Σε αυτόν ανέθεσε ο Ρήγας τη μεταφορά επαναστατικών προκηρύξεων, χαρτών και βιβλίων από τη Βιέννη στην Τεργέστη, όπου και συνελήφθη από τους Αυστριακούς. Στραγγαλίστηκε μαζί με τον Ρήγα στον Πύργο Νεμπόισα του Βελιγραδίου (1798).
ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ: Γεννήθηκε στην Κωνσταντινούπολη από ευπατρίδες γονείς. Το 1443 πήγε στην Ιταλία όπου σπούδασε με την οικονομική υποστήριξη του καρδινάλιου Βησσαρίωνα. Επέστρεψε στην Κωνσταντινούπολη, αλλά μετά την Άλωση κατέφυγε στην Αυλή των Μεδίκων στη Φλωρεντία. Ο Λαυρέντιος Μέδικος ο Μεγαλοπρεπής ίδρυσε τότε την Πλατωνική Ακαδημία, της οποίας πρώτος καθηγητής υπήρξε ο Αργυρόπουλος. Το 1471 η επιδημία πανώλης τον ανάγκασε να εγκαταλείψει τη Φλωρεντία και να πάει στη Ρώμη. Εκεί συνέχισε τα μαθήματά του μέχρι το θάνατό του το 1480. Ανάμεσα στους μαθητές του συγκαταλεγόταν και ο Γερμανός επίσκοπος Ιωάννης Ρεϋλίνος που πρώτος δίδαξε στη Γερμανία ελληνικά και εβραϊκά. Έγραψε πολλές μελέτες για τον Αριστοτέλη και μετέφρασε στα λατινικά πολλά έργα του μεγάλου Έλληνα φιλοσόφου.
«ΑΡΗΣ» Ή «ΑΘΗΝΑ»: Το μπρίκι -ή πάρων- «Άρης» του Αναστάσιου Τσαμαδού ναυπηγήθηκε το 1818 στη Βενετία από ξύλο δρυός. Είχε μήκος στην τρόπιδα 31,5 μέτρα, μέγιστο πλάτος 8,85 μέτρα και βύθισμα 4,90 μέτρα. Εκτόπιζε 350 τόνους και έφερε στην αρχή 18 κανόνια των 12 λίτρων και αργότερα 2 κανόνια των 12 λίτρων και 10 καρονάδες των 18. Στοίχισε 167.340 γρόσια, ενώ το 1831 εκτιμήθηκε στο ποσό των 71.691 χρυσών δραχμών. Μετά τη λήξη της Επανάστασης άλλαξε το όνομά του σε «Αθηνά» και αργότερα πάλι σε «Άρης». Χρησιμοποιήθηκε ως εκπαιδευτικό πλοίο του Πολεμικού Ναυτικού. Δυστυχώς το ιστορικό αυτό πλοίο, επειδή δεν υπήρχαν διαθέσιμα χρήματα για τη συντήρησή του,

facebook ΦΑΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

καταποντίστηκε κοντά στη νησίδα Κυρά της Σαλαμίνας το 1921.

Η δράση του «Άρη»

Η πιο σημαντική στιγμή στην ιστορία αυτού του πλοίου υπήρξε η συμμετοχή του στα γεγονότα της Σφακτηρίας το 1825. Στις 25 Απριλίου μια μοίρα του αιγυπτιακού στόλου (46 πλοία, από τα οποία τρεις φρεγάτες και τέσσερις κορβέτες) αποβίβασε 3.000 στρατιώτες στη νησίδα Σφακτηρία της Πύλου. Οι υπέρτερες αιγυπτιακές δυνάμεις ανάγκασαν τους Έλληνες και τους φιλέλληνες που βρίσκονταν στο νησί (Αναγνωσταράς, Αλ. Μαυροκορδάτος, Αν. Τσαμαδός, κόμης Σανταρόζα κ.ά.) να δώσουν μάχη στην οποία σκοτώθηκαν 350 τουλάχιστον υπερασπιστές του νησιού, ενώ όσοι ξέφυγαν από την αιχμαλωσία επιβιβάστηκαν στον «Άρη» για να διαφύγουν. Μετά το θάνατο του κυβερνήτη του, Τσαμαδού, τη διακυβέρνηση του πλοίου ανέλαβε ο Ν. Βότσης, ο οποίος έδωσε διαταγή να αποκοπούν οι άγκυρες και να απλωθεί όλη η ιστιοφορία του πλοίου. Το πλοίο άρχισε να κινείται προς την έξοδο βάλλοντας προς όλες τις πλευρές, ενώ δεχόταν καταιγισμό πυρών από τριάντα τουλάχιστον εχθρικά πλοία. Πέντε αιγυπτιακά μπρίκια τού επιτέθηκαν για να κάνουν εμβολή, αλλά το δραστικό πυρ του «Άρη» είχε ως αποτέλεσμα να βυθιστεί το ένα και τα άλλα τέσσερα να υποχωρήσουν με πολλές ζημιές. Αρκετή ώρα μετά ο «Άρης» πλησίασε στην έξοδο, αλλά τότε βρέθηκε αντιμέτωπος με μια αιγυπτιακή φρεγάτα η οποία προσπάθησε να μπλέξει τον πρόβολό της στα ξάρτια του. Ο Βότσης τότε άρχισε να φωνάζει στα τουρκικά «φωτιά στην πυριτιδαποθήκη». Ο Αιγύπτιος κυβερνήτης πίστεψε την παραπλανητική διαταγή και έσπευσε να αναστρέψει και να απομακρυνθεί. Ο «Άρης» ήταν πλέον εκτός κινδύνου.

Η διαφυγή του «Άρη» μέσα από τον κλοιό των εχθρικών πλοίων κάτω από τόσο δυσμενείς συνθήκες αποτελεί ένα κατόρθωμα, από αυτά που σπάνια συναντώνται στην παγκόσμια ναυτική ιστορία.

ΑΡΜΑΤΟΛΟΙ: Οι αρματολοί ήταν σώματα άτακτων τα οποία χρησιμοποίησε ο κατακτητής για την καταδίωξη των ληστών, την τοπική ασφάλεια και τη φύλαξη των στενών. Μερικοί παράγουν τη λέξη «αρματολός» από το υποκοριστικό της λέξης «armato», το «armatulo», ενώ κάποιοι άλλοι θεωρούν ότι η λέξη προήλθε από συμφυρμό των λέξεων άρματα του αμαρτωλός. Οι Βυζαντινοί όταν ήθελαν να δηλώσουν τον οπλοφόρο χρησιμοποιούσαν τη λέξη «αρμάτος». Στην τουρκική ο αρματολός αποκαλείται martoloz και ο αρχηγός τους martoloz-basi, ενώ στις βενετικές πηγές εμφανίζεται ως martolosi (ο Φον Χάμερ θεωρεί τους τύπους ουγγρικής προέλευσης). Ίσως τελικά η λέξη να προέρχεται από το αρματολό(γ)ος. Οι πρώτοι αρματολοί μνημονεύονται στις ακτές της Δαλματίας· πολλά μάλιστα βενετικά έγγραφα ήδη από το 1503 μιλούν για τολμηρούς ληστές που φέρονταν ως ανεξάρτητοι ηγεμονίσκοι. Στα χρόνια του Σουλεϊμάν του Μεγαλοπρεπή (1520-1566) οι αρματολοί χρησιμοποιήθηκαν για τη φύλαξη των στενωπών. Σύμφωνα με τουρκικά έγγραφα του β΄ μισού του 16ου αιώνα, αρματολοί υπήρχαν στο Δέλβινο, την Κορυτσά, την Αυλώνα, τα Ιωάννινα, τα Σκόπια, τα Άγραφα, τη Σέρβια, τα Γρεβενά, την Ελασσόνα, τα Τρίκαλα κ.λπ. Οι φρουροί των στενωπών ή δερβενιών ασχολούνταν κυρίως με την κτηνοτροφία, απαλλάσσονταν από τους φόρους, εκτός από τη δεκάτη, αλλά δεν μπορούσαν να εγκαταλείψουν τους τόπους τους. Επίσης απαλλάσσονταν από την υποχρέωση να παρέχουν ατζέμ-ογλάν (νεοσύλλεκτους γενίτσαρους). Πολλά από αυτά τα προνόμια διατηρήθηκαν μέχρι την Ελληνική Επανάσταση. Ο επικεφαλής των αρματολών σε μια περιοχή είχε την ευθύνη για τις ενέργειες της ομάδας του και διοριζόταν με βεράτιο έπειτα από αναφορά του διοικητή της περιοχής. Το 1722 αποφασίστηκε η κατάργηση των χριστιανών αρματολών, αλλά η απαγόρευση αυτή δεν ίσχυσε σε όλες τις περιοχές, καθώς Έλληνες αρματολοί διατηρήθηκαν μέχρι σχεδόν την έναρξη της Επανάστασης. Ο αριθμός των αρματολικιών στην Ελλάδα δεν είναι γνωστός με ακρίβεια. Πολύ πιθανόν να βρίσκεται ανάμεσα στον αριθμό 14 που παραδίδει ο Πουκενβίλ και τον αριθμό 17 που παραδίδει ο Φοριέλ. Ενδιαφέρον πάντως παρουσιάζει το γεγονός ότι δεν αναφέρονται αρματολίκια στην Πελοπόννησο. Κατά την Επανάσταση, οι αρματολοί αποτέλεσαν μαζί με τους κλέφτες τους σπουδαιότερους αγωνιστές της ελευθερίας.

ΑΦΕΝΤΟΥΛΙΕΦ Ή ΑΦΕΝΤΟΥΛΗΣ ΜΙΧΑΗΛ: Γεννήθηκε στη Νίτνα της Ρωσίας από Έλληνες γονείς. Το 1821 ήρθε στην Ελλάδα. Στάλθηκε με διαταγή του Υψηλάντη στην Κρήτη για να αναλάβει την αρχηγία της Επανάστασης στο νησί. Οι διαφωνίες του όμως με τους οπλαρχηγούς του νησιού οδήγησαν τελικά στην αντικατάστασή του από το μέχρι τότε γραμματέα του Διοικητικού Συμβουλίου της Κρήτης (λίγο αργότερα ονομάστηκε «Προσωρινή

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Διοίκησις της Κρήτης») Νεόφυτο Οικονόμου. Αυτό το σώμα καθαίρεσε τον Αφεντούλιεφ. Αναχώρησε για το εξωτερικό και πιθανόν να επέστρεψε στη Ρωσία.
ΒΑΛΤΕΤΣΙ: Περιοχή και χωριό της Αρκαδίας όπου διεξήχθη η ομώνυμη μάχη το Μάιο του 1821, που προετοίμασε την κατάληψη της Τριπολιτσάς.
Ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης πίστευε πως η παραμονή των Τούρκων στην καρδιά της Πελοποννήσου, την Τριπολιτσά, εγκυμονούσε σοβαρούς κινδύνους για την Επανάσταση. Έπρεπε λοιπόν με κάθε θυσία να καταληφθεί η πόλη. Επειδή όμως ήταν πάρα πολύ δύσκολο να την κυριέψουν με κατά μέτωπο επίθεση, ο Γέρος του Μοριά συνέλαβε το σχέδιο να αποκόψει την επικοινωνία της πόλης με τα γύρω χωριά και αφού την αποκλείσει εντελώς να αναγκάσει τους Τούρκους να παραδοθούν. Ο Χουρσίτ πασάς, Μόρα Βαλεσί (γενικός διοικητής του Μοριά), ο οποίος βρισκόταν στα Ιωάννινα για να συλλάβει τον Αλή πασά, έστειλε τον Μουσταφάμπεη με 3.500 Τουρκαλβανούς για να λύσει την πολιορκία. Ο Μουσταφάμπεης έφτασε χωρίς να συναντήσει σοβαρή αντίσταση στις 30 Απριλίου στην Τριπολιτσά. Στη συνέχεια επιτέθηκε εναντίον του ελληνικού στρατοπέδου στο Βαλτέτσι, το οποίο υπεράσπιζαν 1.000 περίπου Μανιάτες με αρχηγούς τους Ηλία και Κυριακούλη Μαυρομιχάλη. Οι Μανιάτες κράτησαν τις θέσεις τους πίσω από τέσσερα λιθόκτιστα ημικυκλικά ταμπούρια, μέχρι που στη διάρκεια της νύχτας ενισχύθηκαν από τον Πλαπούτα και τον Κολοκοτρώνη. Την επόμενη μέρα οι Έλληνες έτρεψαν σε φυγή τις δυνάμεις των Τούρκων, οι οποίοι εγκατέλειψαν στο πεδίο της μάχης όλο σχεδόν τον εξοπλισμό τους και πολλούς νεκρούς (12-13 Μαΐου 1821). Η μάχη του Βαλτετσίου έκρινε ουσιαστικά την τύχη της Τριπολιτσάς.
ΒΑΣΙΛΑΚΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ: Ο Αντώνιος Βασιλάκης ή Αλιένσε γεννήθηκε στη Μήλο το 1556. Σε ηλικία 15 ετών πήγε μαζί με τον πατέρα του στη Βενετία. Επειδή είχε μεγάλη κλίση στη ζωγραφική οι αδερφοί του, μετά το θάνατο του πατέρα τους, αποφάσισαν να τον πάνε στο εργαστήριο του Πάολο Βερονέζε. Άρχισε να μιμείται το δάσκαλό του τόσο καλά, ώστε ο Βερονέζε του ανέθεσε την ολοκλήρωση ορισμένων έργων του. Ασχολήθηκε μαζί με τον αδερφό του Βερονέζε με τη διακόσμηση της αρχιεπισκοπής του Τρεβίζο. Στη συνέχεια όμως αντιμετώπισε την αντιπάθεια του Π. Βερονέζε ο οποίος μάλιστα τον συμβούλεψε να πάψει να ασχολείται με μεγάλες συνθέσεις. Κατέφυγε στο εργαστήριο του Τιντορέτο, όπου βρήκε μια ιδιαίτερα θερμή ατμόσφαιρα. Σιγά σιγά ανακάλυψε το δρόμο του, απέκτησε δικούς του μαθητές και ανέλαβε μεγάλες συνθέσεις σε πολλές εκκλησίες της Βενετίας, όπως ο Άγιος Γεώργιος των Ελλήνων (Ανάσταση του Λαζάρου). Έχοντας μια θέση ανάμεσα στους πιο επιφανείς ζωγράφους της εποχής του, ο Αλιένσε συμμετείχε στη διακόσμηση του Ανακτόρου των Δόγηδων της Βενετίας, όπου στην Αίθουσα του Μεγάλου Συμβουλίου ζωγράφισε τη «Στέψη του Βαλδουίνου ως αυτοκράτορος του Βυζαντίου από τον δούκα Ερρίκο Δάνδολο», και στην Αίθουσα του Συμβουλίου των Δέκα την «Προσκύνηση των Μάγων» και την «Αγία Ιουστινιανή ενισχύουσα τους Βενετούς».
Ο Αλιένσε ζωγράφιζε πάντα με ελαιοχρώματα και ποτέ δεν χρησιμοποίησε χρώματα με κολλητική ουσία το αβγό. Πίστευε πως η μεγαλύτερη αρετή του ζωγράφου ήταν η σύλληψη της ιδέας και αποστρεφόταν τις λεπτομέρειες, στοιχείο που επέτρεπε στους αντιπάλους του να τον κατηγορήσουν ότι άφηνε τους πίνακές του ημιτελείς.
ΒΑΣΙΛΙΚΑ: Τοποθεσία στην περιοχή της Λοκρίδας (Φθιώτιδα), όπου τον Αύγουστο του 1821 έγινε η ομώνυμη μάχη.
Μετά τις αποτυχίες τους στην Ανατολική Στερεά Ελλάδα και ιδιαίτερα στη Γραβιά, οι Τούρκοι αποφάσισαν να στείλουν στη νότια Ελλάδα 8.000 άντρες από περιοχές της Μακεδονίας, για να χτυπήσουν αποφασιστικά τους επαναστάτες. Αρχηγός τους ορίστηκε ο Μπεϊράν πασάς. Όταν η δύναμη αυτή έφτασε στη Λαμία, οι οπλαρχηγοί Δυοβουνιώτης, Πανουργιάς και Γκούρας αποφάσισαν να ενώσουν τις δυνάμεις τους -διορθώνοντας το λάθος που είχαν διαπράξει στην Αλαμάνα-, για να εμποδίσουν τον τουρκικό στρατό να κινηθεί νότια. Σε συμβούλιο που έγινε επικράτησε τελικά η άποψη του Δυοβουνιώτη: Έπρεπε να προβάλουν αντίσταση στα Βασιλικά της Λοκρίδας, μια αρκετά ευρύχωρη κοιλάδα από την οποία ήταν σχεδόν βέβαιο ότι θα περνούσαν οι Τούρκοι. Ο Δυοβουνιώτης γρήγορα επαληθεύτηκε με τρόπο πανηγυρικό για τους Έλληνες. Έπειτα από σκληρή μάχη δύο ημερών (25-26 Αυγούστου 1821), οι 2.000 Έλληνες αγωνιστές αποδεκάτισαν τον τουρκικό στρατό, εξαναγκάζοντας τον Μπεϊράν πασά να επιστρέψει στη Λαμία.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

ΒΑΤΙΚΙΩΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ: Υδραίος ναυτικός και αγωνιστής της Επανάστασης. Ξεκίνησε από απλός ναύτης στα πυρπολικά και μέχρι το 1824 είχε εξελιχθεί σε πλοίαρχο.
Τολμηρός και επιδέξιος όπως ήταν σημείωσε μεγάλες επιτυχίες. Κατέστρεψε συνολικά τρία εχθρικά πλοία, όλα το 1824.
ΒΑΤΙΚΙΩΤΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ: Καταγόταν από τα Βάτικα της Λακωνίας και το 1815 τοποθετήθηκε αρχηγός βουλγαρικών ταγμάτων που πολέμησαν στο πλευρό των Ρώσων εναντίον των Τούρκων. Κατηχήθηκε στη Φιλική Εταιρεία το 1817 και το 1818 ορίστηκε απόστολος της στη Βουλγαρία. Ήρθε σε συνεννόηση με τους Βούλγαρους αρχηγούς για να συνδράμουν με δυνάμεις τους στην Επανάσταση που προετοιμαζόταν. Πέθανε ξαφνικά το 1819 καθ' οδόν προς τη Μόσχα, σε ηλικία 27 ετών.
ΒΕΪΚΟΣ ΛΑΜΠΡΟΣ: Σουλιώτης αγωνιστής και καπετάνιος. Μετά την παράδοση του Σουλίου στον Αλή πασά το 1803 πέρασε στα Επτάνησα όπου υπηρέτησε στο γαλλικό και αγγλικό στρατό. Μετά την πτώση και το θάνατο του Αλή πασά (1822) ο Βέικος έλαβε μέρος στην Επανάσταση. Στη διάρκεια του εμφύλιου πολέμου, το Δεκέμβριο του 1824, ο Βέικος και άλλοι Ρουμελιώτες με 3.000 άντρες έφτασαν στη Βοστίτσα (Αίγιο) για να βοηθήσουν την κυβέρνηση Κουντουριώτη. Ενίσχυσε την άμυνα του Μεσολογγίου (1825) και αρνήθηκε τις προτάσεις του Κιουταχή να μεσολαβήσει για σύναψη συμφωνίας με τους πολιορκημένους. Ακολούθησε τον Καραϊσκάκη στην Αθήνα, έλαβε μέρος σε όλες γενικώς τις επιχειρήσεις της Αττικής και σκοτώθηκε στη μάχη του Ανάλατου (Απρίλιος 1827).
ΒΙΣΒΙΖΗ ΔΟΜΝΑ ΧΑΤΖΗ: «Καπετάνισσα» στην Επανάσταση και σύζυγος, από το 1808, του Χατζή Αντώνη Βισβίζη. Γεννήθηκε στον Αίνο της Θράκης το 1783. Μαζί με τα πέντε ανήλικα παιδιά της ακολούθησε το σύζυγό της στις ναυτικές επιχειρήσεις εναντίον των Τούρκων. Μετά το θάνατό του (Ιούλιος 1822) ανέλαβε τη διακυβέρνηση του μπρικιού «Καλομοίρα» και τη σίτιση των 140 αντρών του πληρώματος.
Έδρασε στην περιοχή του Ευβοϊκού Κόλπου με περιπολίες, ανεφοδιασμό και υποστηρίζοντας διάφορες περιοχές με τα πυροβόλα του πλοίου της, το οποίο αργότερα μετατράπηκε σε πυρπολικό.
Πέθανε πάμφτωχη στον Πειραιά (1850). Η προσφορά της εκτιμήθηκε από τον Δημήτριο Υψηλάντη και τον Οδυσσέα Ανδρούτσο, και το όνομά της έγινε γνωστό στους φιλελληνικούς κύκλους της Ευρώπης.
ΒΟΥΛΓΑΡΗΣ ΕΥΓΕΝΙΟΣ: Κληρικός και δάσκαλος του Γένους, από τους θεμελιωτές του Νεοελληνικού Διαφωτισμού. Γεννήθηκε το 1716 στην Κέρκυρα -καταγόταν από τη Ζάκυνθο- και το όνομά του ήταν Ελευθέριος. Σπούδασε στα Επτάνησα και συμπλήρωσε τις σπουδές του στην Πάντοβα. Επέστρεψε στην Κέρκυρα και χειροτονήθηκε διάκονος οπότε πήρε το όνομα Ευγένιος. Το 1742 διορίστηκε σχολάρχης στη Σχολή των Ιωαννίνων, όπου παρέδιδε μαθήματα νεότερης φιλοσοφίας, με ιδιαίτερη έμφαση στα φιλοσοφικά συστήματα του Λοκ, του Λάιμπνιτς και του Βολφ. Το 1753 προσκλήθηκε να διδάξει στην Αθωνιάδα Σχολή, που μόλις είχε δημιουργηθεί, και το 1761 βρέθηκε να διδάσκει στη Μεγάλη του Γένους Σχολή στην Κωνσταντινούπολη. Εκεί ήρθε σε σύγκρουση με τον ιδιαίτερα συντηρητικό πατριάρχη Κωνσταντινούπολης και γι' αυτό πήγε στο Χάλε και τέλος στη Λειψία της Γερμανίας, όπου ολοκλήρωσε τις σπουδές του στα μαθηματικά και τύπωσε τη «Λογική» του (1766).
Πρόκειται για ένα σπουδαίο σύγγραμμα στο οποίο ο Βούλγαρης μνημονεύει τους μεγάλους Δυτικούς φιλοσόφους του 18ου αιώνα και ιδιαίτερα τον Βολφ και τον Λάιμπνιτς. Η γλώσσα του είναι σχεδόν αρχαία ελληνική και υποστηρίζει ότι η φιλοσοφία δεν μπορεί να διδαχτεί σε άλλη γλώσσα. Στο συγκεκριμένο έργο του μνημονεύεται για πρώτη φορά ο Βολταίρος, σε μια εποχή που ο Γάλλος φιλόσοφος είχε ευρύτατα κατηγορηθεί για το φιλελευθερισμό του. Μετέφρασε στα ελληνικά για πρώτη φορά έργα του Βολταίρου («Μέμνων», «Δοκίμιον Ιστορικόν και Κριτικόν περί των Διχονοιών των εν ταις Εκκλησίαις της Πολωνίας»). Το 1772 διορίστηκε βιβλιοθηκάριος της Αικατερίνης Β΄ και στη συνέχεια χειροτονήθηκε επίσκοπος Σλαβινίου και Χερσώνος. Το 1779 έγινε μέλος της Αυτοκρατορικής Ακαδημίας. Το 1802 αποσύρθηκε στη Μονή του Αγίου Αλεξάνδρου Νέφσκυ. Πέθανε το 1806.
ΒΟΥΡΒΑΧΗΣ ΖΑΝΝΗΣ: Ελληνογάλλος στρατιωτικός, γιος του Σωτήρη Βούρβαχη από το Αργοστόλι. Αξιωματικός του γαλλικού στρατού, παραιτήθηκε μετά την ήττα του Ναπολέοντα

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

στο Βατερλό. Το 1826 ήρθε στην επαναστατημένη Ελλάδα και σχημάτισε εθελοντικό στρατιωτικό σώμα με το οποίο συμμετείχε στον Αγώνα. Σε μάχη κοντά στο Καματερό της Αττικής εναντίον των δυνάμεων του Κιουταχή ηττήθηκε, το εθελοντικό σώμα διαλύθηκε και ο ίδιος σκοτώθηκε (1827).

ΒΡΑΤΣΑΝΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ: Ψαριανός αγωνιστής και ήρωας της Επανάστασης, γιος του προκρίτου του νησιού, Δημητρίου. Οι τελευταίοι υπερασπιστές του Παλαιόκαστρου των Ψαρών τού ανέθεσαν το φοβερό καθήκον να ανατινάξει την πυριτιδαποθήκη του φρουρίου, μόλις οι Τούρκοι -οι οποίοι είχαν αποβιβαστεί και κατέστρεφαν το νησί (Ιούνιος 1824)- θα έμπαιναν μέσα. Στις 18.30 της 22ης Ιουνίου 1824, όταν οι Τούρκοι έφτασαν στο προτείχισμα, ο Βρατσάνος έβαλε φωτιά στην πυρίτιδα. Το κάστρο ανατινάχτηκε συμπαρασύροντας στο θάνατο πολιορκητές και πολιορκημένους.

ΒΩΚΟΥ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ: Σπουδαία οικογένεια ναυτικών από την Ύδρα, η οποία έδωσε στη διάρκεια της Επανάστασης πολλούς αγωνιστές. Οι πιο γνωστοί από αυτούς είναι οι εξής:

Αντώνιος Βώκος του Θεοφάνη. Πυρπολητής και κυβερνήτης πλοίων στη διάρκεια της Επανάστασης. Τον Ιούνιο του 1825 κατέκαψε εχθρική κορβέτα στη Σούδα της Κρήτης. Δύο μήνες αργότερα συμμετείχε μαζί με τον Κανάρη στην παράτολμη επιδρομική επιχείρηση στην Αλεξάνδρεια της Αιγύπτου, η οποία δεν πέτυχε κυρίως εξαιτίας των καιρικών συνθηκών που επικρατούσαν. Το Νοέμβριο του 1825 και ενώ έπλεε με το στόλο προς το Μεσολόγγι χτυπήθηκε το πυρπολικό του από εχθρική οβίδα και βυθίστηκε. Ο Αντώνιος Βώκος σώθηκε και συνέχισε τον αγώνα.

Δημήτριος Βώκος του Ανδρέα ή Δημήτριος Μιαούλης. Γιος του ναυάρχου Μιαούλη, ο οποίος υπηρέτησε στη διάρκεια του Αγώνα ως κυβερνήτης πλοίου και πήρε μέρος μαζί με τον πατέρα του σε πολλές ναυτικές επιχειρήσεις.

Δημήτριος Βώκος του Αντωνίου. Πλοίαρχος ο οποίος πήρε μέρος σε πολλές ναυμαχίες.

Δημήτριος Βώκος του Γεωργάκη. Υπηρετούσε στο μπρίκι «Άρης» και σκοτώθηκε κατά την έξοδο του πλοίου από τον Κόλπο της Σφακτηρίας.

Θεόδωρος Βώκος. Πυρπολητής ο οποίος στις 25 Νοεμβρίου 1825 προσπάθησε με το πυρπολικό του να καταστρέψει έξω από τη Γλαρέντζα τουρκικό πλοίο, μια εχθρική όμως οβίδα του έκοψε και τα δύο χέρια. Έπεσε στη θάλασσα και μην μπορώντας να κολυμπήσει πνίγηκε.

ΓΑΖΗΣ ΑΝΘΙΜΟΣ: Λόγιος, κληρικός και δάσκαλος του Γένους, ο οποίος καταγόταν από τις Μηλιές Πηλίου. Τα πρώτα γράμματα τα έμαθε στην πατρίδα του και σε νεαρή ηλικία ανήλθε σε αξιώματα της εκκλησίας. Το Μάιο του 1796 η ελληνική κοινότητα της Βιέννης τον εξέλεξε εφημέριο του Ναού του Αγίου Γεωργίου και έμεινε εκεί ως το 1815. Στη Βιέννη συμπλήρωσε τη μόρφωσή του και ασχολήθηκε με μεταφράσεις και εκδόσεις θρησκευτικών, γεωγραφικών, ιστορικών και επιστημονικών έργων, καθώς και με τη σύνταξη γεωγραφικών χαρτών. Οι σχέσεις που ανέπτυξε με ξένους ελληνιστές ενίσχυσε το φιλελληνικό ρεύμα στην Ευρώπη. Στις αρχές του 19ου αιώνα συνέταξε αρχαιογνωστικά βοηθήματα, εξέδωσε το πρώτο φιλολογικό περιοδικό στη Βιέννη, «Ερμής ο Λόγιος» (1811), και ίδρυσε ανώτερο σχολείο στις Μηλιές. Από το 1809 έως 1816 συνέγραψε το «Λεξικόν Ελληνικόν», το οποίο εκδόθηκε στη Βενετία. Επέστρεψε στην Ελλάδα το 1817 και δίδαξε για λίγο στο σχολείο που ίδρυσε. Την ίδια χρονιά μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία και ανέλαβε δράση για τους σκοπούς της στη Φωκίδα, τη Θεσσαλία και τη Μακεδονία. Την 1η Μαΐου 1821 κήρυξε την επανάσταση στην περιοχή του Πηλίου. Η εξέγερση καταπνίγηκε και ο Άνθιμος συνέχισε τη δράση του στη νότια Ελλάδα με συμμετοχή στις πρώτες εθνοσυνελεύσεις. Αργότερα επέστρεψε στην εκπαίδευση και έγινε σχολάρχης στην Τήνο και την Ερμούπολη όπου και πέθανε (1828). Η προσφορά του στην ελληνική παιδεία και την εθνική υπόθεση υπήρξε σημαντική.

ΓΑΛΑΞΙΔΙ Ή ΓΑΛΑΞΕΙΔΙ: Παραλιακή πόλη της Φωκίδας και ανθηρό ναυτικό κέντρο πριν από την Επανάσταση. Εβδομήντα περίπου μεγάλα και μικρά πλοία διέθεσαν οι Γαλαξιδιώτες στον Αγώνα, τα περισσότερα από τα οποία καταστράφηκαν στη διάρκειά του. Το Σεπτέμβριο του 1821 το Γαλαξίδι καταστράφηκε από τον Ισμαήλ Γιβραλτάρ, όπως επίσης και πολλά πλοία που βρέθηκαν στο λιμάνι του. Από τότε το Γαλαξίδι δεν μπόρεσε να ανακτήσει την προηγούμενη ναυτική του ισχύ.

ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ ΣΧΟΛΑΡΙΟΣ: Ο πρώτος μετά την άλωση πατριάρχης Κωνσταντινούπολης, κατά κόσμον Γεώργιος Κουρτέσης. Γεννήθηκε το 1405(;) στην Κωνσταντινούπολη από

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

πλούσιους γονείς. Δάσκαλός του υπήρξε ο Μάρκος ο Ευγενικός ο Εφέσιος. Έμαθε αρχαία ελληνικά, λατινικά και ασχολήθηκε με τη θεολογία, τη φιλοσοφία και τα νομικά, ενώ ίδρυσε και σχολείο φιλοσοφίας. Διορίστηκε «καθολικός κριτής των Ρωμαίων» και σεκρετάριος του αυτοκράτορα Ιωάννη Η΄. Αν και αντιλαμβανόταν ότι το συμφέρον της πατρίδας του επέβαλε την ένωση των Εκκλησιών, εντούτοις γρήγορα αναδείχθηκε σε ηγετική φυσιογνωμία των ανθενωτικών. Το 1450 έγινε μοναχός και μετονομάστηκε σε Γεννάδιο. Στην άλωση της Κωνσταντινούπολης αιχμαλωτίστηκε από τους Τούρκους και μεταφέρθηκε στην Αδριανούπολη. Ο Μωάμεθ Β΄, επειδή ο πατριάρχης Αθανάσιος Β΄ είχε σκοτωθεί στην άλωση και ο ίδιος επιθυμούσε να εκλεγεί νέος πατριάρχης, τον έφερε πίσω στην Κωνσταντινούπολη και μέσα σε μία μέρα τον έκανε από διάκονο, πατριάρχη (6 Ιανουαρίου 1454). Ο Γεννάδιος είχε την πεποίθηση πως ο ελληνισμός βρισκόταν στην πιο κρίσιμη στιγμή του και γι' αυτό συμβούλευε υποταγή και συμπόνια. Ο Μωάμεθ τού έδειξε, ανεξήγητη για πολλούς, εύνοια. Διέταξε μάλιστα να μεταφραστεί στα τουρκικά και η πρώτη μετά την άλωση ομολογία πίστης της Ορθόδοξης Εκκλησίας, την οποία είχε συντάξει ο ίδιος ο Γεννάδιος («Περί της Μόνης Οδού προς την Σωτηρίαν των Ανθρώπων»).
Είναι βέβαιο ότι ο Πορθητής, πέρα από την εκτίμηση που έτρεφε στο πρόσωπο του Γεννάδιου, προσπάθησε να προσεταιριστεί τον ορθόδοξο κλήρο προκειμένου να εμποδίσει επαναστατικές κινήσεις εναντίον της οθωμανικής διοίκησης από τους νέους του υπηκόους αλλά και να αποτρέψει μελλοντικές σταυροφορίες από τη Δύση. Η ενίσχυση των ανθενωτικών και γενικότερα του ορθόδοξου κλήρου ήταν περισσότερο μια σπουδαία πολιτική πράξη από την πλευρά του Μωάμεθ παρά αποτέλεσμα προσήλωσης στις επιταγές του Κορανίου για σεβασμό των λαών της Βίβλου (χριστιανών και εβραίων).
Ο Γεννάδιος έπειτα από πέντε χρόνια πατριαρχίας (1454-1456, 1458, 1462-1463) αποσύρθηκε στο Άγιον Όρος και στη συνέχεια στη Μονή Τιμίου Προδρόμου στις Σέρρες. Εκεί ασχολήθηκε με την ανασκευή των απόψεων του Γεμιστού, συνέγραψε ελληνική γραμματική και ασχολήθηκε με αριστοτελικές μελέτες. Πέθανε το 1472.
ΓΕΡΜΑΝΟΣ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΑΤΡΩΝ: Ιεράρχης, φιλικός και εξέχουσα φυσιογνωμία του Αγώνα με δράση κοινωνική και πνευματική. Γεννήθηκε στη Δημητσάνα της Αρκαδίας το 1771 ή το 1774. Φοίτησε αρχικά στην περίφημη Σχολή της γενέτειράς του Δημητσάνας και μετά στο Άργος και στη Σχολή της Σμύρνης. Το 1806 εκλέχτηκε μητροπολίτης Παλαιών Πατρών και την 1η Νοεμβρίου μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία και ενστερνίστηκε τους στόχους της. Στη μυστική συνέλευση της Βοστίτσας (26 έως 30 Ιανουαρίου) τάχθηκε υπέρ της αναβολής του Αγώνα και ήρθε σε σύγκρουση με τον Παπαφλέσσα του οποίου το πάθος και τον επαναστατικό ενθουσιασμό θεωρούσε επικίνδυνα. Ίσως η στάση του να υποκινήθηκε και από την αντιζηλία, αφού ο Παπαφλέσσας ήρθε ως αντιπρόσωπος του Υψηλάντη και είχε τον πρώτο λόγο στην οργάνωση των κινήσεων των Ελλήνων, αν και είχε κατώτερο βαθμό από τον ίδιο. Στις 23 Μαρτίου, στην Πλατεία του Αγίου Γεωργίου της Πάτρας ευλόγησε τη σημαία και τα όπλα των αγωνιστών και είχε ρόλο διαπραγματευτικό μεταξύ Τούρκων και Ελλήνων κατά την παράδοση της Τριπολιτσάς. Το 1822, με εντολή της Α΄ Εθνοσυνέλευσης, ανέλαβε διπλωματική αποστολή στην Ιταλία για να εξασφαλίσει την οικονομική βοήθεια του πάπα προς το αγωνιζόμενο έθνος, η οποία όμως απέτυχε. Επέστρεψε στην Ελλάδα το 1824, όταν ήδη είχε αρχίσει ο εμφύλιος πόλεμος.
Τις περιόδους των εμφύλιων συγκρούσεων προσπάθησε να συνδιαλλάξει τους αντιπάλους και συμμετείχε ενεργά στις εργασίες της Γ΄ Εθνοσυνέλευσης (1826) ως «πρόεδρος της επιτροπής της Συνελεύσεως». Η δράση του διακόπηκε από το θάνατό του στο Ναύπλιο, στις 30 Μαΐου 1826.
Τα «Απομνημονεύματά» του, αν και επηρεασμένα από την τοποθέτησή του στον Αγώνα και τις συντηρητικές του θέσεις, θεωρούνται μία από τις καλύτερες πηγές της Επανάστασης.
ΓΕΡΟΝΤΑ ΝΑΥΜΑΧΙΑ: Το 1824 υπήρξε ίσως το πιο κρίσιμο έτος για την Επανάσταση. Οι εμφύλιοι πόλεμοι και η διαφαινόμενη συνεργασία ανάμεσα στον Μωχάμετ Άλη της Αιγύπτου και το σουλτάνο είχαν δημιουργήσει ένα κλίμα ηττοπάθειας και απογοήτευσης στις τάξεις των αγωνιστών. Η επέμβαση των Αιγυπτίων είχε αποτέλεσμα την καταστολή της Επανάστασης στην Κρήτη, την καταστροφή της Κάσου (30 Μαΐου 1824) και, λίγο αργότερα, των Ψαρών (21 Ιουνίου 1824). Στη συνέχεια, οι προσπάθειές τους στράφηκαν εναντίον της Σάμου, η οποία εξακολουθούσε να αντιστέκεται, αν και βρισκόταν πολύ κοντά στις μικρασιατικές

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

ακτές. Ο ελληνικός στόλος με συνεχείς προκλητικές ενέργειες είχε κατορθώσει να κρατήσει μακριά τον εχθρικό στόλο, ο οποίος είχε καταφύγει στην Κω αναμένοντας ενισχύσεις. Τότε, ο ενωμένος ελληνικός στόλος με επικεφαλής τον Ανδρέα Μιαούλη κατέπλευσε στο στενό ανάμεσα στην Κω και την Αλικαρνασσό.
Στις 29 Αυγούστου του 1824, στον Κόλπο του Γέροντα, η αντιπαράθεση των δύο στόλων εξελίχθηκε σε μια ιδιαίτερα πεισματική ναυμαχία. Αργά το απόγευμα της ίδιας ημέρας ο εχθρός κατέφυγε στο λιμάνι της Κω. Οι απώλειές του από τη δράση του ελληνικού στόλου ήταν σημαντικές. Η ναυμαχία στον Κόλπο του Γέροντα ήταν η μεγαλύτερη σύγκρουση στη θάλασσα κατά τη διάρκεια της Επανάστασης ανάμεσα στους Έλληνες και τους Τουρκοαιγύπτιους και η έκβασή της δημιούργησε κλίμα αισιοδοξίας σε μια δύσκολη στιγμή. Η αποφασιστικότητα του ναυάρχου Μιαούλη και η σύμπραξη των μεγάλων πυρπολητών Παπανικολή, Σαχτούρη, Πιπίνου, Ματρόζου κ.ά. έφεραν το ποθητό αποτέλεσμα και περιόρισαν για μεγάλο χρονικό διάστημα τον αιγυπτιακό στόλο στην Κρήτη και τον τουρκικό στα Δαρδανέλια.
ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ Ή ΑΙΤΩΛΟΣ ΕΥΓΕΝΙΟΣ: Κληρικός και δάσκαλος του Γένους. Γεννήθηκε το 1593 στο Μέγα Δένδρο του Αποκούρου της Αιτωλίας από γονείς γεωργούς. Συμπλήρωσε τις σπουδές του στην Κωνσταντινούπολη κοντά στον Θεόφιλο Κορυδαλλέα και τον Μελέτιο Συρίγο. Απογοητευμένος από την ηθική κατάπτωση των ανώτερων κληρικών, έφυγε από την Πόλη μετά το θάνατο του Λούκαρη και επέστρεψε στην ιδιαίτερη πατρίδα του. Εκεί άρχισε το εκπαιδευτικό του έργο: Δίδαξε στην Άρτα, στο Αιτωλικό, στο Μεσολόγγι και ύστερα στα ορεινά χωριά των Αγράφων, στο Καρπενήσι και τα Βραγγιανά. Μέχρι το θάνατό του (1682) ίδρυσε πολλά σχολεία και εκκλησίες. Στις επιστολές του η γλώσσα που χρησιμοποιεί είναι στις πιο πολλές περιπτώσεις λαϊκή. Ο Ευγένιος μπορεί να θεωρηθεί ο παιδαγωγός της Δυτικής Στερεάς Ελλάδας. Την αποστολή του την εκπλήρωσε όχι μόνο με αγάπη, ταπεινοφροσύνη και υπομονή, αλλά και με το θάρρος της γνώμης του μπροστά στους κατακτητές ή τους ανώτερους κληρικούς ή προκρίτους. Ο Ευγένιος μετέδωσε την αγάπη για την πνευματική διαφώτιση σε πάρα πολλούς μαθητές του, ανάμεσα στους οποίους ήταν ο Αναστάσιος Γόρδιος. Η αλυσίδα των μαθητών του κατέληξε στον Κοσμά τον Αιτωλό, ο οποίος ξεκίνησε από την ίδια περιοχή.
ΓΙΑΤΡΑΚΑΙΟΙ Ή ΓΙΑΤΡΑΚΟΙ: Οικογένεια αγωνιστών από την επαρχία Μυστρά. Στον Αγώνα συμμετείχαν πέντε αδέρφια, γιοι του Ιωάννη Γιατράκου και της Κανέλλας Καλοειδή. Συγκεκριμένα:
Γεώργιος Γιατράκος. Ο μεγαλύτερος από τα πέντε αδέλφια. Ενεπλάκη το όνομά του, όπως και του αδερφού του, Παναγιώτη, στη σχεδίαση της δολοφονίας του Παναγιώτη Κρεββατά, προεστού του Μυστρά, ο οποίος είχε πάρει το μέρος του Κολοκοτρώνη. Οι ηθικοί αυτουργοί της δολοφονίας του ίσως ανήκαν στην τάξη των προκρίτων ή ήταν μέλη της τότε κυβέρνησης. Στη διάρκεια των εμφυλίων υποστήριξε την κυβέρνηση Κουντουριώτη, αλλά, όταν κατάλαβε πού οδηγούσαν τα πράγματα κάποιοι πολιτικοί, άλλαξε στάση. Μετά την απελευθέρωση του Κολοκοτρώνη συνέχισε να πολεμά τους Τουρκοαιγυπτίους και σε μια μάχη μάλιστα τραυματίστηκε. Πέθανε στο Άργος το 1841.
Ηλίας Γιατράκος. Ο μικρότερος από τους πέντε αδερφούς. Πήρε μέρος στον Αγώνα ως καπετάνιος. Πέθανε το 1875.
Μιχαήλ Γιατράκος. Υπηρέτησε και αυτός στον Αγώνα ως καπετάνιος. Έφτασε μέχρι το βαθμό του συνταγματάρχη. Πέθανε στο Άργος.
Νικόλαος Γιατράκος. Καπετάνιος και αυτός στη διάρκεια του Αγώνα με δικό του ένοπλο σώμα. Μαζί με τους πολεμιστές του και τον αδερφό του Γεώργιο αποτέλεσαν τη φρουρά της Β΄ Εθνοσυνέλευσης. Πολέμησε εναντίον του Ιμπραήμ. Μετά τον Αγώνα παρέμεινε αξιωματικός. Πέθανε το 1846.
Παναγιώτης Γιατράκος. Γεννήθηκε στην Άρνα της Λακωνίας το 1780. Αν και τρίτος στη σειρά ανάμεσα στα πέντε αδέρφια, υπήρξε ο αρχηγός της οικογένειας. Ήταν σπουδαίος πρακτικός γιατρός, όπως και ορισμένα από τα αδέρφια του. Στην αρχή της Επανάστασης ήταν ο αρχηγός του στρατοπέδου των Ελλήνων στα Βέρβενα. Ήρθε σε σύγκρουση με τον Κολοκοτρώνη και αργότερα πήρε το μέρος της κυβέρνησης Κουντουριώτη. Προσπάθησε να αντιμετωπίσει τον Ιμπραήμ αλλά χωρίς επιτυχία. Πιάστηκε μάλιστα αιχμάλωτος. Απελευθερώθηκε το Σεπτέμβριο του 1825 και συνέχισε τον αγώνα εναντίον των Τουρκοαιγυπτίων. Πέθανε το

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

1851.

ΓΚΟΥΡΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ: Αγωνιστής του 1821 που διακρίθηκε για τη στρατηγική του ικανότητα και την ανδρεία του. Γεννήθηκε στο χωριό Γκουρίτσα της περιοχής Παρνασσίδας το 1791. Τρία χρόνια πριν από την Επανάσταση εντάχθηκε στα σώματα του Οδυσσέα Ανδρούτσου, ο οποίος τότε ήταν στην υπηρεσία του Αλή πασά.

Με την έκρηξη της Επανάστασης και έπειτα από διαταγή του Ανδρούτσου στρατολόγησε 300 περίπου άντρες από την περιοχή της Παρνασσίδας και στις 10 Απριλίου κατέλαβε τα Σάλωνα (Άμφισσα) μαζί με τον Πανουργιά και Γαλαξιδιώτες οπλαρχηγούς. Στις 8 Μαΐου πολέμησε με τον Οδυσσέα Ανδρούτσο στο Χάνι της Γραβιάς και τον Αύγουστο της ίδιας χρονιάς επέδειξε ξεχωριστή παλικαριά στα Βασιλικά. Το Νοέμβριο του 1821 πήρε μέρος στις εργασίες της συνέλευσης των Σαλώνων, καρπός της οποίας ήταν η «Νομική Διάταξις της Ανατολικής Χέρσου Ελλάδας».

Την περίοδο του εμφύλιου πολέμου τάχθηκε με το μέρος του Κωλέττη και του Κουντουριώτη και στράφηκε εναντίον των πολιών συναγωνιστών του. Εισέβαλε με στρατεύματα στην Πελοπόννησο, όπου διέπραξε σωρεία βίαιων πράξεων. Με εντολή της Κυβέρνησης Κουντουριώτη ως αρχηγός «των στρατοπέδων της Ανατολικής Ελλάδος» συνέλαβε τον Οδυσσέα Ανδρούτσο και πρωτοστάτησε στα γεγονότα που οδήγησαν στην εκτέλεσή του. Υπεύθυνος για την άμυνα ολόκληρης της Αττικής, σκοτώθηκε το Σεπτέμβριο του 1826 κατά την πολιορκία της Ακρόπολης από τον Κιουταχή.

ΓΟΒΓΙΝΑΣ Ή ΓΟΒΙΟΣ ΑΓΓΕΛΗΣ: Οπλαρχηγός του 1821, φίλος του Οδυσσέα Ανδρούτσου με τον οποίο συνδέθηκε στενά όταν ήταν στην υπηρεσία του Αλή πασά. Με την έκρηξη της Επανάστασης ακολούθησε τον Ανδρούτσο και πολέμησε μαζί του στο Χάνι της Γραβιάς (8 Μαΐου 1821). Έδρασε στην Εύβοια ως αρχηγός των επαναστατικών σωμάτων της περιοχής και αντιμετώπισε στα Βρυσάκια τον Ομέρ Βρυώνη (15 Ιουνίου 1821) τον οποίο και ανάγκασε να υποχωρήσει. Σκοτώθηκε σε ενέδρα των Τούρκων στις 28 Μαρτίου του 1822 στην περιοχή Βρυσάκια Ευβοίας μαζί με τον αδερφό του, Αναγνώστη.

ΓΟΡΔΙΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ: Ιερομόναχος και λόγιος, διδάσκαλος του Γένους, ο οποίος γεννήθηκε στα Βραγγιανά των Αγράφων το 1654.

Υπήρξε μαθητής του Ευγένιου του Αιτωλού, που τον έστειλε στην Αθήνα να παρακολουθήσει μαθήματα του Νικόδημου του Φερραίου. Στη συνέχεια, και αφού πέρασε ένα διάστημα από τα Γιάννενα, πήγε στην Ιταλία όπου σπούδασε ιατρική. Επέστρεψε και εγκαταστάθηκε στο Αιτωλικό, όπου για αρκετά χρόνια δίδαξε σε ένα μεγάλο κύκλο μαθητών. Το 1711 έγινε μοναχός και άρχισε να ταξιδεύει στη Στερεά Ελλάδα, να κηρύττει και να συμβουλεύει για ομόνοια και αγάπη, ενώ συγχρόνως ίδρυε σχολεία. Αν και προσκλήθηκε από τον Νικόλαο Μαυροκορδάτο στη Βλαχία, ο Γόρδιος προτίμησε να παραμείνει στο χωριό του. Πέθανε το 1729 άπορος, αφήνοντας πίσω του μια πλούσια αλληλογραφία 750 επιστολών και αρκετά εγχειρίδια γραμματικής («Περί των Τελικών Ονομάτων και των Μέσων Ορθογραφίας», «Ποιημάτιον Περί Ορθογραφίας εκ των του Θεοδώρου του Γαζή» κ.ά.).

ΓΟΥΝΑΡΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ: Καταγόταν από τα Ιωάννινα και ακολουθούσε τον Ομέρ Βρυώνη ως κυνηγός. Όταν στα μέσα Δεκεμβρίου του 1822 ο Ομέρ Βρυώνης αποφάσισε να επιτεθεί το βράδυ των Χριστουγέννων, ο Γούναρης κατόρθωσε να ενημερώσει τους πολιορκούμενους, οι οποίοι όταν εκδηλώθηκε η επίθεση την αντιμετώπισαν με επιτυχία. Ο Βρυώνης εκτέλεσε την οικογένεια του Γούναρη στην Άρτα, ενώ ο ίδιος που είχε διαφύγει στο Μεσολόγγι έγινε μοναχός στη Μονή της Θεοτόκου στην Κλεισούρα Αγρινίου.

ΓΡΑΒΙΑΣ ΧΑΝΙ: Χωριό της Παρνασσίδας αλλά και τοποθεσία και ομώνυμο χάνι, ανάμεσα στην Γκιώνα και τον Παρνασσό. Στο χάνι έγινε μάχη ανάμεσα στους Τούρκους και τους Έλληνες το Μάιο του 1821. Μετά τη νίκη του στην Αλαμάνα, ο Ομέρ Βρυώνης κατευθύνθηκε προς την Άμφισσα, για να περάσει από εκεί στην Πελοπόννησο. Εκείνη την κρίσιμη στιγμή έφτασε στην περιοχή ο Οδυσσέας Ανδρούτσος, αρματολός της Λιβαδειάς και γνωστός του Ομέρ Βρυώνη από την εποχή που ήταν στην υπηρεσία του Αλή πασά των Ιωαννίνων. Με τα 1.500 παλικάρια του στρατοπέδευσε στο Χάνι της Γραβιάς, στην είσοδο στενής διάβασης του δρόμου που οδηγεί στην Άμφισσα.

Οι προσπάθειες του Βρυώνη να τον δελεάσει προσφέροντάς του αξιώματα έπεσαν στο κενό. Στο μεταξύ, ο Δυοβουνιώτης και ο Πανουργιάς έσπευσαν να τον βοηθήσουν. Στις 8 Μαΐου 1821 ο Ανδρούτσος και τα παλικάρια του κλείστηκαν μέσα στο χάνι, ενώ οι άλλοι δύο

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

οπλαρχηγοί έπιασαν θέσεις δεξιά και αριστερά. Οι Τουρκαλβανοί, αφού διασκόρπισαν αυτούς που βρίσκονταν έξω από το χάνι, επιτέθηκαν εναντίον των έγκλειστων δυνάμεων. Οι επιθέσεις του Ομέρ Βρυώνη αποκρούστηκαν από τους αμυνόμενους με βαριές απώλειες για τους επιτιθέμενους. Ο Βρυώνης διέταξε να του φέρουν κανόνια από τη Λαμία. Το βράδυ εκείνης της ημέρας ο Ανδρούτσος και τα παλικάρια του επιχείρησαν έξοδο και κατόρθωσαν να διαφύγουν, αφού πρώτα προξένησαν μεγάλες απώλειες στον εχθρό. Η νίκη στη Γραβιά αναπτέρωσε το ηθικό των Ελλήνων μετά την καταστροφή στην Αλαμάνα και καθυστέρησε τους Τούρκους αρκετό χρόνο, εξαναγκάζοντάς τους να αλλάξουν τα σχέδια τους για την καταστολή της Επανάστασης στην Πελοπόννησο.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ε΄, ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗΣ: Γεννήθηκε στη Δημητσάνα το 1745, από φτωχούς γονείς. Το κοσμικό του όνομα ήταν Γεώργιος Αγγελόπουλος. Σπούδασε αρχικά στη γενέτειρά του και αφού παρέμεινε για δύο χρόνια στην Αθήνα (1765-1767) πήγε στη Σμύρνη, στο γυμνάσιο της οποίας φοίτησε πέντε χρόνια. Εκεί χειροτονήθηκε καλόγερος και πήρε το όνομα Γρηγόριος. Από τη στιγμή που ανέβηκε στον πατριαρχικό θρόνο (1797-1798, 1806-1808, 1818-1821) ενδιαφέρθηκε για την παιδεία του Γένους ιδρύοντας σχολεία και τυπογραφεία και εκδίδοντας βιβλία. Δύο φορές θεωρήθηκε ύποπτος από τους Τούρκους για ανατρεπτική δράση, καθαιρέθηκε από το πατριαρχικό αξίωμα και εξορίστηκε στο Άγιον Όρος. Το 1818 μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία. Στις 23 Μαρτίου 1821 αναγκάστηκε να αφορίσει τον Αλέξανδρο Υψηλάντη και τον Μιχαήλ Σούτσο, επειδή οργάνωσαν την Επανάσταση στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες. Υπήρξε ένα από τα πρώτα θύματα της Επανάστασης. Απαγχονίστηκε στις 10 Απριλίου του 1821, ανήμερα του Πάσχα. Ανακηρύχθηκε εθνομάρτυρας και άγιος της Ορθόδοξης Εκκλησίας.

ΓΡΙΒΑΣ ΘΕΟΔΩΡΑΚΗΣ: Αγωνιστής, στρατηγός και πολιτικός. Γεννήθηκε το 1797 στην Πρέβεζα. Πήγε στα Ιωάννινα όπου εντάχθηκε στα στρατιωτικά σώματα του Αλή πασά. Πολέμησε στην Πάτρα, το Μεσολόγγι, το Ξηρόμερο, το Ναύπλιο και αλλού, αλλά όλη του η δράση και η συμπεριφορά χαρακτηρίζονταν από σοβαρές αντιφάσεις και συχνά από ιδιοτέλεια. Μετά το τέλος του Αγώνα εξακολούθησε να είναι στρατιωτικός φτάνοντας μέχρι το βαθμό του στρατηγού. Το 1854 προσπάθησε να απελευθερώσει την Ήπειρο, αλλά απέτυχε. Πέθανε το 1862.

ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ ΜΙΧΑΗΛ: Ζωγράφος από την Κρήτη, στο πρόσωπο του οποίου η κρητική ζωγραφική γνώρισε την κορύφωσή της. Η δράση του τοποθετείται ανάμεσα στο 1570 και το 1591. Σε νεαρή ηλικία έμαθε καλλιγραφία στη Ζάκυνθο και αργότερα βρέθηκε στην Ιταλία, όπου ήρθε σε επαφή με την τέχνη διάσημων Ιταλών ζωγράφων. Στις ζωγραφικές του συνθέσεις συνδύασε τη βυζαντινή τεχνοτροπία με όλα τα αναγεννησιακά ρεύματα. Ο Δαμασκηνός ασχολήθηκε αποκλειστικά με τη ζωγραφική φορητών εικόνων. Το 1577 ζωγράφισε εικόνες στο Ναό του Αγίου Γεωργίου της Βενετίας. Άλλα έργα του βρίσκονται στη Ζάκυνθο, στην Κέρκυρα, στην Κρήτη και στη Μονή του Οσίου Λουκά στη Βοιωτία.

ΔΑΠΟΝΤΕΣ ΚΑΙΣΑΡΙΟΣ: Μοναχός, ποιητής και λόγιος, ο οποίος γεννήθηκε στη Σκόπελο το 1714 (το κοσμικό του όνομα ήταν Κωνσταντίνος). Σπούδασε στην πατρίδα του, σε σχολείο που είχε ιδρύσει ο πατέρας του. Πήγε στη Βλαχία ως υπότροφος στην Ηγεμονική Σχολή του Βουκουρεστίου. Εκεί διορίστηκε πρόξενος της Αγγλίας, αλλά δεν έπαψε να ονειρεύεται την ανάσταση του Γένους. Ο ηγεμόνας της Βλαχίας τον έστειλε στον χάνο της Κριμαίας, τον οποίο ο Δαπόντες ακολούθησε στην Κωνσταντινούπολη. Εκεί κάποιοι τον διέβαλαν στο Μεγάλο Βεζύρη με αποτέλεσμα να φυλακιστεί (1747). Στη φυλακή έγραψε ένα έμμετρο έργο, τον «Καθρέπτη των Γυναικών», το οποίο εκδόθηκε το 1766 στη Λειψία. Όταν ελευθερώθηκε αποσύρθηκε στη Μονή Ξηροποτάμου του Αγίου Όρους όπου πήρε το όνομα Καισάριος. Πέθανε το 1784. Ο Καισάριος Δαπόντες υπήρξε ο πιο σημαντικός ποιητής της εποχής του. Έγραψε, παρά το θαυμασμό του για τους αρχαίους, στη σύγχρονή του γλώσσα. Στα έργα του αναμειγνύει το σπουδαίο με το ασήμαντο, την Αγία Γραφή με τη μυθολογία. Οι στίχοι του χαρακτηρίζονται από την αγάπη του για τη γνώση και από την επιγραμματική τους διατύπωση («Το γαρ πολύ της θλίψεως γεννά παραφροσύνην»).

ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΑΙΟΙ: Μεγάλη οικογένεια της Γορτυνίας, η οποία το 18ο, και ιδιαίτερα το 19ο αιώνα, διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στα πολιτικά και στρατιωτικά πράγματα της νεότερης Ελλάδας. Όταν άρχισε η Επανάσταση πήραν μέρος σε αυτή οκτώ αδέρφια. Πιο σπουδαίοι ήταν ο Αναγνώστης και ο Κανέλλος.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ: Πολιτικός της Ελληνικής Επανάστασης από τα Λαγκάδια της Γορτυνίας. Γεννήθηκε το 1771 και ήταν ο πρώτος από τους οκτώ γιους του Ιωάννη Δεληγιάννη, προκρίτου με σημαντική επιρροή σε όλη την Πελοπόννησο.
Υπήρξε μέλος της Γερουσίας που προήλθε από την Πράξη των Καλτετζών και αντέδρασε, μαζί με τους υπόλοιπους πρόκριτους, στο σχέδιο του Δημήτριου Υψηλάντη να θέσει την Επανάσταση υπό ενιαία στρατιωτική και πολιτική ηγεσία, γεγονός που προκάλεσε την αρχή των εμφύλιων συγκρούσεων. Κατά την Α΄ Εθνοσυνέλευση διορίστηκε μέλος του Εκτελεστικού Σώματος και αργότερα ενεπλάκη στις εμφύλιες διαμάχες.
Με την επικράτηση της κυβερνητικής παράταξης υπέστη διώξεις και περιορίστηκε με τους αδερφούς του στο Άργος και το Ναύπλιο. Επανήλθε στην πολιτική ζωή μετά το τέλος του εμφυλίου και εκλέχτηκε μέλος της «Διοικητικής Επιτροπής της Ελλάδος» από τη Γ΄ Εθνοσυνέλευση.
Την περίοδο του Καποδίστρια εντάχθηκε στην αντικαποδιστριακή παράταξη και έκλεισε την πολιτική του ζωή ως μέλος της Γερουσίας, η οποία είχε ιδρυθεί με την ψήφιση του Συντάγματος του 1844. Πέθανε το 1856.
ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΝΕΛΛΟΣ: Αγωνιστής του 1821, φιλικός, πολιτικός και συγγραφέας «Απομνημονευμάτων». Γεννήθηκε στα Λαγκάδια της Γορτυνίας το 1780. Μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία το 1819. Στις 23 Μαρτίου μαζί με τους αδερφούς του και τους Πλαπουταίους κήρυξε την Επανάσταση στη Γορτυνία και πήρε μέρος στις πολιορκίες της Καρύταινας, της Τριπολιτσάς και της Πάτρας.
Αποσύρθηκε από την ενεργό πολεμική δράση μετά την ήττα των κυβερνητικών, με τους οποίους συμπαρατάχθηκε και φυλακίστηκε μαζί με τον Κολοκοτρώνη. Επανήλθε όταν ο Ιμπραήμ απείλησε την Πελοπόννησο, ενώ διακρίθηκε σε πολλές μάχες εναντίον των Τουρκοαιγυπτίων. Μετά την απελευθέρωση εντάχθηκε στο «γαλλικό κόμμα» και αναμείχθηκε στην πολιτική ζωή. Εκλέχθηκε πρώτος πρόεδρος της Ελληνικής Βουλής μετά την ψήφιση του Συντάγματος του 1844 και τη διενέργεια εκλογών.
Τα «Απομνημονεύματά» του, παρά το πάθος και την υπερβολή που τα διακρίνουν και την άκριτη υπεράσπιση του ρόλου των προκρίτων, είναι χρήσιμη πηγή για την κατανόηση του εσωτερικού αγώνα της Ελληνικής Επανάστασης. Πέθανε στην Αθήνα το 1862.
ΔΕΡΒΕΝΑΚΙΑ: Η συντριβή της περήφανης στρατιάς του Μαχμούτ Δράμαλη στα Δερβενάκια, στις 26 Ιουλίου του 1822, απαθανατίστηκε από τη λαϊκή μούσα με τον πιο γλαφυρό τρόπο:
Της Ρούμελης οι μπέηδες και του Μωριά οι λεβέντες,
Στο Ντερβενάκι κείτονται κορμιά δίχως κεφάλια.
Στρώμα έχουνε τη μαύρη γη, προσκέφαλο μια πέτρα
και τ' από πάνω σκέπασμα του φεγγαριού τη λάμψη.
Κι ένα πουλάκι επέρασε και το ξαναρωτούνε
«Πουλί, πώς πάει ο πόλεμος, το κλέφτικο τουφέκι;»
«Μπροστά πάει ο Νικηταράς, πίσω ο Κολοκοτρώνης
και παραπίσω οι Έλληνες με τα σπαθιά τα χέρια».
Ο Δράμαλης, με περισσότερους από 10.000 άντρες, αποφάσισε να επιστρέψει στα τέλη Ιουλίου του 1822 στην Κόρινθο, αφού ο ανεφοδιασμός της στρατιάς του ήταν πλέον αδύνατος στην πεδιάδα του Άργους. Διέδιδε όμως ότι σκόπευε να ανακαταλάβει την Τριπολιτσά. Ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης δεν πίστεψε στις διαδόσεις και ήταν βέβαιος ότι ο Τούρκος στρατιωτικός θα επέλεγε το δρόμο που περνούσε από τα στενά των Δερβενακίων με κατεύθυνση την Κόρινθο. Οι προβλέψεις του σύντομα επαληθεύτηκαν. Στις 26 Ιουλίου η εμπροσθοφυλακή της εχθρικής στρατιάς φάνηκε να μπαίνει στα στενά. Οι Έλληνες έμειναν ακίνητοι στα ταμπούρια τους, όπως είχε δώσει εντολή ο Κολοκοτρώνης. Έπρεπε να μπουν όσο το δυνατόν περισσότεροι Τούρκοι. Ξαφνικά, ακούστηκε η βροντερή φωνή του Κολοκοτρώνη: «Επάνω τους, Έλληνες». Την ίδια στιγμή μια κόλαση φωτιάς ξεχύθηκε μέσα στο στενό ντερβένι και στο διάβα της κατέκαιε τα πάντα. Οι Τούρκοι, σαστισμένοι, στράφηκαν προς τον Αγιο Σώστη για να σωθούν. Πολλοί κατάφεραν να ξεφύγουν. Τότε, ο Νικήτας Σταματελόπουλος με πολλούς συμπολεμιστές του απέκοψε την οδό διαφυγής. Η σφαγή συνεχίστηκε τις δύο επόμενες ημέρες σε άλλες τοποθεσίες της περιοχής.
Τεράστιες ποσότητες λαφύρων, ιδιαίτερα πολεμοφοδίων, έπεσαν στα χέρια των επαναστατών.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Η προσπάθεια του Δράμαλη όχι μόνο απέτυχε, αλλά εξόπλισε τελικά τους Έλληνες αγωνιστές, ανεβάζοντας συγχρόνως το ηθικό τους και ενισχύοντας την πίστη τους στην επιτυχία του αγώνα τους.

ΔΕΡΙΓΝΥ ΕΡΡΙΚΟΣ: Γάλλος ναύαρχος, διοικητής του στόλου του Αιγαίου κατά την Επανάσταση. Λίγο πριν από τη μάχη των Μύλων προσπάθησε να αποτρέψει την αντίσταση του Δημήτριου Υψηλάντη και του Μακρυγιάννη κατά του Ιμπραήμ. Τελικά διαψεύστηκε από το νικηφόρο αποτέλεσμα της μάχης και άρχισε να βλέπει με συμπάθεια τον ελληνικό αγώνα. Συμμετείχε στη ναυμαχία του Ναβαρίνου ως αρχηγός της γαλλικής μοίρας. Όταν επέστρεψε στην πατρίδα του έγινε υπουργός των Ναυτικών.

ΔΙΑΚΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ: Αγωνιστής του 1821, του οποίου η ηρωική αντίσταση στην Αλαμάνα και ο μαρτυρικός θάνατος στη Λαμία έγιναν θρύλος στη συνείδηση του λαού μας. Γιος του Νίκου Μασαβέτα, γεννήθηκε το 1786 στη Μουσουνίτσα της Παρνασσίδας και σε νεαρή ηλικία μόνασε ως δόκιμος και μετά διάκος στη Μονή του Αγίου Ιωάννου του Προδρόμου της Αρτοτίνας.

Μερικά χρόνια πριν από την Επανάσταση υπηρέτησε στο σώμα των «Τσοχανταρέων» (σωματοφυλάκων) του Αλή πασά. Μετά το 1820 εκλέχθηκε αρχηγός στο αρματολίκι της Ρούμελης, στη θέση του Ανδρούτσου, με τον οποίο συνδεόταν στενά. Εκείνη την εποχή μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία. Το 1821 ύψωσε τη σημαία της Επανάστασης στη Λιβαδειά (30 Μαρτίου-1 Απριλίου) και απάλλαξε μαζί με τους Δουβουνιώτη και Πανουργιά την Ανατολική Στερεά από τους Τούρκους. Στη γέφυρα της Αλαμάνας, στις 22 Απριλίου 1821, προσπάθησε να ανακόψει την πορεία του Ομέρ Βρυώνη και του Κιοσέ Μεχμέτ προς την Πελοπόννησο. Το βάρος της σύγκρουσης έπεσε στον Αθανάσιο Διάκο που έλεγχε το δρόμο από τη Δαμάστα. Έπειτα από πολύωρη μάχη και τραυματισμένος στο δεξί χέρι αιχμαλωτίστηκε από τους Τούρκους και μεταφέρθηκε στη Λαμία όπου θανατώθηκε με ανασκολοπισμό. Η θυσία του ενίσχυσε το φρόνημα των αγωνιζομένων και η δράση του ενέπνευσε πολλούς.

ΔΙΑΦΩΤΙΣΜΟΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΟΣ: Πνευματικό και κοινωνικό κίνημα που αναπτύχθηκε τόσο στον ελληνικό χώρο όσο και στα κέντρα της Ελληνικής Διασποράς ανάμεσα στο 1740 και το 1821. Έχει στενή σχέση με τον Ευρωπαϊκό Διαφωτισμό, παρουσιάζει όμως και κάποιες ιδιαιτερότητες άμεσα συνδεδεμένες με τις συνθήκες ζωής και ανάπτυξης του Έθνους στη διάρκεια της Τουρκοκρατίας. Το κύριο αίτημα του Νεοελληνικού Διαφωτισμού υπήρξε η «μετεκένωση» των ιδεών του Ευρωπαϊκού Διαφωτισμού στους υπόδουλους Έλληνες και η πνευματική αλλά και κοινωνική προετοιμασία τους για την εθνική τους χειραφέτηση. Κύρια χαρακτηριστικά του Νεοελληνικού Διαφωτισμού:

Α. Η στροφή στις φυσικές επιστήμες.

Β. Το ενδιαφέρον για τη ζωντανή ή φυσική γλώσσα που μιλούσε ο ελληνικός λαός.

Γ. Η επανασύνδεση με την αρχαία ελληνική κληρονομιά.

Δ. Οι μεταφράσεις και οι εκδόσεις διδακτικών βιβλίων και μεγάλου αριθμού φιλοσοφικών έργων.

Κυριότεροι εκπρόσωποί του υπήρξαν: ο Μεθόδιος Ανθρακίτης, ο Δανιήλ Φιλιππίδης, ο Αδαμάντιος Κοραής, ο Ιώσηπος Μοισιόδαξ, ο Βενιαμίν ο Λέσβιος, ο Κωνσταντίνος Κούμας, ο Ευγένιος Βούλγαρης, ο Δημήτριος Καταρτζής κ.ά.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ Β΄ ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ: Μητροπολίτης Τρίκκης και πρωταγωνιστής επαναστατικού κινήματος στις αρχές του 17ου αιώνα. Καταγόταν από ευγενή και πλούσια οικογένεια. Σε νεαρή ηλικία έγινε μοναχός και σπούδασε φιλοσοφία και φιλολογία στην Ιταλία, ίσως και ιατρική και φυσική. Το 1591 εκλέχτηκε μητροπολίτης Λαρίσης, παρέμενε όμως στα Τρίκαλα και επιδόθηκε στην οργάνωση επαναστατικού κινήματος. Το 1598 ήρθε σε συνεννόηση με τους Έλληνες της Βενετίας και ζήτησε τη βοήθεια του βασιλιά της Ισπανίας, Φίλιππου Γ΄, του αυτοκράτορα της Γερμανίας Ροδόλφου Β΄, καθώς και του πάπα Κλήμη Η΄. Το κίνημα εκδηλώθηκε το 1600, αλλά απέτυχε. Ο Διονύσιος καθαιρέθηκε από τον επισκοπικό θρόνο και το 1602 μετέβη ο ίδιος στην Ιταλία αναζητώντας βοήθεια για νέο κίνημα. Έλαβε υποσχέσεις για παροχή βοήθειας από τον πάπα και το βασιλιά της Ισπανίας και επέστρεψε το 1609 στην Ελλάδα για να οργανώσει καλύτερα το κίνημα. Το 1611 με 1.000 περίπου χωρικούς βάδισε προς τα Ιωάννινα και εισήλθε στην πόλη. Η αντεπίθεση των Τούρκων διέλυσε τους επαναστάτες και ο Διονύσιος συνελήφθη και γδάρθηκε ζωντανός. Ακολούθησαν αντίποινα των Τούρκων και καταργήθηκαν τα προνόμια που είχαν παραχωρηθεί από το 1430 στην πόλη

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NetWORK ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

των Ιωαννίνων. Τότε πιθανότατα ο Διονύσιος επονομάστηκε «σκυλόσοφος» από τους αντιπάλους του.

ΔΟΝΤΑΣ ΣΠΥΡΟΣ: Καταγόταν από την Ύδρα. Στη διάρκεια της Επανάστασης πολέμησε στην Αθήνα υπό τις διαταγές του Κτενά και του Σαρρή.

Επικεφαλής 50 αντρών, έκανε συνεχείς επιδρομές εναντίον των Τούρκων που ήταν αποκλεισμένοι στην Ακρόπολη. Εμπόδισε μαζί με άλλους οπλαρχηγούς τον Κιουταχή πασά να κατευθυνθεί προς την Καστέλα (Φεβρουάριος 1827).

ΔΡΑΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ: Σουλιώτης αγωνιστής, από τους πιο σημαντικούς καπεταναίους και ήρωες του Σουλίου. Κατέβηκε στον επαναστατημένο Μοριά το 1823. Στη διάρκεια του εμφυλίου τάχτηκε με το μέρος των κυβερνητικών, αρνήθηκε όμως να πολεμήσει εναντίον του Ζαΐμη και άλλων υποστηρικτών του Κολοκοτρώνη στη διάρκεια του εμφύλιου πολέμου. Ακολούθησε τον Καραϊσκάκη στην Αθήνα και πιάστηκε αιχμάλωτος στη μάχη του Ανάλατου (Απρίλιος 1827). Εκτελέστηκε κατά τη μεταφορά του στη Χαλκίδα.

ΔΥΟΒΟΥΝΙΩΤΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ: Το πραγματικό του όνομα ήταν Ξήκης Ιωάννης και το επώνυμο Δυοβουνιώτης προέρχεται από τον τόπο καταγωγής του (Δύο Βουνά Οίτης). Γεννήθηκε το 1757. Προεπαναστατικά ήταν αρματολός στη Λοκρίδα και το 1820 μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία.

Με την έκρηξη της Επανάστασης απελευθέρωσε την Μπουδονίτσα (13 Απριλίου 1821) και συνεργάστηκε με τον Διάκο σε κοινές στρατιωτικές επιχειρήσεις. Στον Δυοβουνιώτη οφείλεται το σχέδιο άμυνας στη μάχη των Βασιλικών (26 Αυγούστου 1821) που οδήγησε σε λαμπρή νίκη των Ελλήνων. Λόγω ηλικίας (ήταν πια 65 χρονών) αναγκάστηκε να εγκαταλείψει τη στρατιωτική δράση τα επόμενα χρόνια της Επανάστασης. Πέθανε στα Σάλωνα το 1831.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΑΝΩΝΥΜΟΥ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΟΣ: Έργο που εκδόθηκε το 1806 στην Ιταλία από άγνωστο συγγραφέα. Πηγή έμπνευσης ήταν οι ιδέες του Ρήγα, στον οποίο εξάλλου είναι αφιερωμένο. Στο έργο διατυπώνεται η πεποίθηση ότι οι Έλληνες μπορούν και οφείλουν μόνοι τους να ξεσηκωθούν και να διεκδικήσουν την ελευθερία τους. Επίσης εκφράζονται η δυσπιστία για τις προθέσεις και η βεβαιότητα για την ιδιοτέλεια των Μεγάλων Δυνάμεων, καθώς ο συγγραφέας θεωρεί εθνική συμφορά την απελευθέρωση των Ελλήνων από τους ξένους. Καταδικάζει τη διστακτικότητα, τη δειλία και την εθελοδουλία και προτρέπει τους Έλληνες να πάρουν τη μεγάλη απόφαση. Οι μελετητές πιστεύουν ότι συγγραφέας του έργου πιθανόν να είναι ο Σπυρίδων Σπάχος από τα Γιάννενα ή ο Ιωάννης Κωλέττης ή ο Γεώργιος Καλαράς από την Κόρινθο, οπωσδήποτε όμως κάποιος από τον κύκλο των διαφωτιστών.

ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΟΝ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ: Μυστική οργάνωση που ιδρύθηκε στο Παρίσι το 1809. Φέρει όλα τα χαρακτηριστικά των μυστικών οργανώσεων της εποχής, χωρίς να έχει καθαρά επαναστατικούς σκοπούς. Συντέλεσε στη σύσφιξη των σχέσεων των Ελλήνων που ζούσαν στη Γαλλία. Έμβλημα των μυημένων στην οργάνωση ήταν δύο ενωμένα χέρια με τα αρχικά ΦΕΔΑ (Φιλίας Ελληνικής Δεσμός Άλυτος). Μέλη του Ελληνόγλωσσου Ξενοδοχείου υπήρξαν ο Αθανάσιος Τσακάλωφ, ο Πέτρος Ομηρίδης Σκυλίτσης και φιλέλληνες του Παρισιού.

ΕΜΦΥΛΙΕΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΙΣ: Μόλις ξεκίνησε η Επανάσταση διαμορφώθηκαν διάφοροι πόλοι, οι οποίοι με τον έναν ή τον άλλο τρόπο διεκδικούσαν το μεγαλύτερο μέρος της εξουσίας που ήρθε να καλύψει το κενό που δημιουργήθηκε μετά την κατάλυση των οθωμανικών αρχών. Συγκεκριμένα οι πόλοι αυτοί ήταν οι εξής:

Α. Οι πρόκριτοι της Πελοποννήσου, με πιο γνωστούς τους Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη, Κανέλλο Δεληγιάννη, Ανδρέα Ζαΐμη και άλλους. Πρόκειται για τους φορείς της προηγούμενης κοινοτικής εξουσίας που ταύτιζαν την ηγετική τους παρουσία με τα συμφέροντα της πατρίδας, τα οποία προέκυψαν από τη νέα τάξη πραγμάτων που εκείνη την περίοδο διαμορφωνόταν. Ήταν προσηλωμένοι στο παραδοσιακό σύστημα εξουσίας και επικαλούνταν ως βασικό επιχείρημα έναντι των «ετεροχθόνων» πολιτικών τον αυτοχθονισμό τους, την εντοπιότητα δηλαδή και το κύρος της κοινωνικής τους ομάδας.

Β. Ο Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος, ο Ιωάννης Κωλέττης και οι Υδραίοι (κυρίως η οικογένεια Κουντουριώτη). Πρόκειται για έναν πόλο εξουσίας που διαμορφώθηκε από την πολιτική συμμαχία και τα κοινά συμφέροντα των πολιτικών και των φορέων της εγχώριας -οπωσδήποτε περιορισμένης σε μέγεθος- αστικής τάξης. Όσοι εντάχθηκαν σε αυτή την ομάδα επιδίωκαν τη

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑ

δημιουργία κεντρικού διοικητικού μηχανισμού και την εισαγωγή φιλελεύθερων πολιτικών θεσμών. Στρέφονταν κυρίως εναντίον των προκρίτων και των οπλαρχηγών της Πελοποννήσου, θέλοντας να δημιουργήσουν ένα νέο τύπο πολιτικής κυριαρχίας.
Γ. Οι Πελοποννήσιοι οπλαρχηγοί οι οποίοι αναδείχθηκαν μέσα από τις φλόγες του Αγώνα. Η ηγετική φυσιογνωμία αυτού του πόλου εξουσίας ήταν αναμφισβήτητα ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης. Αν και τοποθετούνταν στο πλευρό των Πελοποννήσιων προκρίτων λόγω των κοινών συμφερόντων τους και της παραδοσιακής τους εξάρτησης από αυτούς, σε ορισμένες περιπτώσεις (π.χ., παράδοση Ναυπλίου) έδωσαν την εντύπωση ότι υπακούν στις εντολές των οργάνων της πολιτείας, τα οποία προέκυψαν από τις δύο πρώτες Εθνοσυνελεύσεις, της Επιδαύρου (1822) και του Άστρους (1823).
Δ. Οι Φιλικοί. Πρόκειται για έναν περιορισμένο πόλο εξουσίας με ηγετική φυσιογνωμία τον Δημήτριο Υψηλάντη. Αυτοί επιδίωκαν να αποκτήσει πιο ριζοσπαστικό χαρακτήρα η Επανάσταση, καθώς και την πλήρη ρήξη με το παραδοσιακό σύστημα εξουσίας, που εξέφραζαν οι πρόκριτοι. Αρκετές φορές οι Φιλικοί συνεργάστηκαν με τους οπλαρχηγούς, στους οποίους βρίσκονταν πιο κοντά ιδεολογικά.
Αξίζει να επισημανθεί ότι οι τέσσερις αυτοί πόλοι εξουσίας την περίοδο 1828-1832 μετεξελίχθηκαν και πήραν σταδιακά τη μορφή κομμάτων (αγγλικό, γαλλικό, ρωσικό).
ΤΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ
Στις πρώτες φάσεις της Επανάστασης ο Κολοκοτρώνης και οι Πελοποννήσιοι προύχοντες συσπειρώθηκαν γύρω από την Πελοποννησιακή Γερουσία και αντιμάχονταν την ιδέα να δημιουργηθούν κεντρικές κρατικές δομές δυτικού τύπου, την οποία είχαν εισηγηθεί ο Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος και ο Δημήτριος Υψηλάντης.
Μετά την Εθνοσυνέλευση του Άστρους (1823) οι οπαδοί της ιδέας της δημιουργίας κρατικού μηχανισμού ενίσχυσαν τη θέση τους, περιορίζοντας ταυτόχρονα τη δύναμη όσων επέμεναν να διατηρηθούν τα τοπικά κέντρα εξουσίας.
Ωστόσο, μετά την ένταξη του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη στο νέο κυβερνητικό σχηματισμό στη θέση του αντιπροέδρου του Εκτελεστικού, η πολιτική σύγκρουση ανάμεσα σε κεντρική διοίκηση και τοπικούς φορείς εξουσίας μετατράπηκε σε αντιπαράθεση μεταξύ των φορέων της εκτελεστικής και αυτών της νομοθετικής εξουσίας. Γύρω από τους φορείς της εκτελεστικής εξουσίας, τον Θεόδωρο Κολοκοτρώνη και τον Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη, συσπειρώθηκαν οι προύχοντες της Πελοποννήσου και οι τοπικοί στρατιωτικοί ηγέτες.
Αντίθετα, γύρω από τους φορείς της νομοθετικής εξουσίας, του Βουλευτικού δηλαδή, συσπειρώθηκαν οι «ετερόχθονες» πολιτικοί, οι εκπρόσωποι των νησιών, οι οπλαρχηγοί της Στερεάς (π.χ., Γκούρας, Καραϊσκάκης, Μακρυγιάννης), καθώς και οι Σουλιώτες οπλαρχηγοί (Κίτσος Τζαβέλλας).
Η πρώτη σύγκρουση ανάμεσά τους σημειώθηκε το Νοέμβριο του 1823, όποτε ο Κολοκοτρώνης προσπάθησε να διαλύσει βίαια το Βουλευτικό, δημιουργώντας συγχρόνως μια δεύτερη κυβέρνηση στην Τριπολιτσά. Οι κυβερνητικοί κατόρθωσαν να καταλάβουν την Τριπολιτσά και το Μάιο του 1824 το Ναύπλιο, εξαναγκάζοντας τον Κολοκοτρώνη να συνθηκολογήσει.
Η ρήξη των σχέσεων Εκτελεστικού και Βουλευτικού είχε ως αποτέλεσμα τη συνέχιση του εμφύλιου πολέμου το 1824. Το Νοέμβριο του ίδιου χρόνου Ρουμελιώτες και Σουλιώτες οπλαρχηγοί (με προεξάρχοντα τον Γκούρα) εισέβαλαν στην Πελοπόννησο για να καταστείλουν την εξέγερση των ντόπιων προκρίτων και οπλαρχηγών, με τους οποίους είχαν συμπαραταχθεί πλέον και οι Ζαΐμης και Λόντος, και να εδραιώσουν με τη βία την κεντρική εξουσία που αμφισβητούνταν. Η στρατιωτική σύγκρουση κατέληξε στην ήττα των προκρίτων και των οπλαρχηγών της Πελοποννήσου και στη φυλάκιση των ηγετών τους, οι οποίοι, ωστόσο, στη συνέχεια αμνηστεύτηκαν μπροστά στον κίνδυνο να κατασταλεί εντελώς η Επανάσταση από τον Ιμπραήμ. Ανάμεσα στα θύματα της εμφύλιας σύγκρουσης συγκαταλέγονται ο Οδυσσέας Ανδρούτσος και ο γιος του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη, Πάνος.
ΕΞΙΣΛΑΜΙΣΜΟΙ: Πολιτική που ακολούθησαν οι Τούρκοι στις κατακτημένες περιοχές, όχι μόνο για λόγους θρησκευτικού φανατισμού, αλλά και για να εδραιώσουν την κυριαρχία τους. Ο εξισλαμισμός των ελληνικών πληθυσμών, ο οποίος τις περισσότερες φορές ήταν ακούσιος, αλλά -όχι σπάνια- και εκούσιος, είχε ξεκινήσει στην περιοχή της Μικράς Ασίας πολύ πριν από την Άλωση της Κωνσταντινούπολης και αποτέλεσε πλήγμα για τον ελληνισμό. Στη συνέχεια

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

οι εξισλαμισμοί επεκτάθηκαν και στο χώρο της Βαλκανικής, σε περιορισμένη όμως έκταση. Με αυτούς συνδέεται ένα μοναδικό φαινόμενο στην ιστορία των θρησκειών, αυτό του «κρυπτοχριστιανισμού». Πολλοί χριστιανοί ασπάστηκαν τους τύπους της μουσουλμανικής θρησκείας, διατήρησαν όμως κρυφά τη χριστιανική τους πίστη την οποία μετέδωσαν και στα παιδιά τους. Το φαινόμενο αυτό εντοπίζεται έντονα στην περιοχή της Μικράς Ασίας, ιδιαίτερα στον Πόντο, στην Κύπρο και στην Κρήτη, αλλά και σε περιοχές του ελλαδικού χώρου. Οι κρυπτοχριστιανοί αποκάλυψαν την πραγματική τους πίστη στα μέσα του 19ου αιώνα, όταν μετά την έκδοση του Χάττι Χουμαγιούμ (αυτοκρατορικού διατάγματος) επιτράπηκε η ελεύθερη άσκηση της λατρείας στους οπαδούς όλων των θρησκειών (1856). Το σίγουρο πάντως είναι ότι ο εξισλαμισμός, όπου εφαρμόστηκε στα χρόνια της Τουρκοκρατίας, μετέβαλε τη σύνθεση του πληθυσμού.

ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ (ΔΑΝΕΙΑ): Η αλλαγή της στάσης της Αγγλίας απέναντι στο Ελληνικό Ζήτημα επέστρεψε στην ελληνική κυβέρνηση να αναζητήσει για τη χρηματοδότηση του Αγώνα δανειοδότες. Για το σκοπό αυτό ο Ιωάννης Ορλάνδος, ο Ανδρέας Ζαΐμης και ο Ανδρέας Λουριώτης αναχώρησαν στις 30 Νοεμβρίου του 1823 με προορισμό την Αγγλία. Στις 21 Φεβρουαρίου του 1824 υπέγραψαν στο Λονδίνο συμφωνητικό με ιδιώτες τραπεζίτες για τη λήψη δανείου ύψους 800.000 λιρών. Αν και μικρό μέρος των χρημάτων έφτασαν τελικά στην Ελλάδα, εντούτοις η πολιτική σημασία αυτού του γεγονότος είναι τεράστια αφού η Ελλάδα απέκτησε προστάτες, οι οποίοι ενδιαφέρονταν για την ασφάλεια της επένδυσής τους. Έπειτα από έναν περίπου χρόνο -7 Φεβρουαρίου του 1825- εκπρόσωποι της ελληνικής κυβέρνησης και όμιλος Άγγλων κεφαλαιούχων υπέγραψαν στο Λονδίνο συμφωνητικό για το δεύτερο δάνειο του Αγώνα, ύψους 2.000.000 λιρών Αγγλίας.

ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ 1821:

ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟ

«Ανάστησε, Θεέ μου, ένα Μακεδόνα Αλέξανδρο»
Ιωάννης Πρίγκος εκ Πηλίου, έμπορος στο Άμστερνταμ

Το ξύπνημα...

Ήδη, από τις τελευταίες δεκαετίες του 18ου αιώνα, οι φωνές που διατύπωναν με απόλυτο τρόπο την πίστη τους στις δυνάμεις του Γένους και τη βεβαιότητα για την επιτυχία της επερχόμενης Επανάστασης πλήθαιναν συνεχώς. Όλο και λιγότεροι πλέον έστρεφαν τα βλέμματά τους στο «ξανθό ομόδοξο έθνος» αναζητώντας επικουρία. Τα γεγονότα του 1770, γνωστά ως Ορλοφικά, ξεκαθάρισαν στη συνείδηση των περισσότερων ότι, όπως χαρακτηριστικά σημειώνει ο Ιωάννης Καποδίστριας το 1811, «ως Έλληνες όφειλαν μόνον εκείνην την ελευθερίαν να επιθυμούν, την οποίαν οι Έλληνες ήθελον αποκτήσουν διά των ιδίων των δυνάμεων». Και οι δυνάμεις αυτές ήταν πλέον έτοιμες, ύστερα από μια μακρά και επώδυνη περίοδο προετοιμασίας: στα βουνά οι αρματολοί και οι κλέφτες, στη θάλασσα οι ατρόμητοι ναύτες του Αιγαίου, στις πόλεις και στα χωριά οι πρόκριτοι, στις παροικίες του εξωτερικού οι πλούσιοι έμποροι και οι διανοούμενοι. «Ο καλός καιρός» είχε φτάσει. Το μαρτυρούσαν και τα δεκάδες σχολεία που ιδρύονταν το ένα μετά το άλλο για να φωτιστούν τα παιδιά του αναγεννημένου έθνους και να διακηρυχθεί με την ύπαρξή τους η αμετακίνητη απόφαση ενός ολόκληρου λαού να ζήσει ελεύθερος με τίμημα ακόμη και την ίδια του τη ζωή. Ποιος ή ποιοι όμως ήταν εκείνοι που συντόνισαν αυτές τις δυνάμεις για την έκρηξη της Επανάστασης που θα οδηγούσε στο επιθυμητό αποτέλεσμα;

Η Φιλική Εταιρεία

Ο Ρήγας Βελεστινλής είναι αναμφισβήτητα η προσωπικότητα της ελληνικής διανόησης της διασποράς που συνέλαβε το σχέδιο που θα οδηγούσε στην παλιγγενεσία. Η δολοφονία του, αποτέλεσμα των συντονισμένων ενεργειών των Αυστριακών και των Οθωμανών Τούρκων, ανέστειλε προσωρινά την προετοιμασία. Το δύσκολο αυτό έργο ανέλαβαν να συνεχίσουν μερικά χρόνια αργότερα τρεις πατριώτες με την ίδρυση της Φιλικής Εταιρείας. Ο Αθανάσιος Τσακάλωφ, ο Εμμανουήλ Ξάνθος και ο Νικόλαος Σκουφάς ένα απομεσήμερο του Σεπτεμβρίου του 1814 στη μακρινή αλλά φιλόξενη Οδησσό, αγγίζοντας με τα ακροδάχτυλά τους ένα Ευαγγέλιο, ορκίστηκαν στο όνομα της Αγίας και Ομουσίου και Αδιαιρέτου Τριάδος να βοηθήσουν με την οργάνωση της Φιλικής Εταιρείας στην προετοιμασία του Μεγάλου Ξεσηκωμού. Ο αριθμός των μελών της διαρκώς μεγάλωνε, δημιουργώντας έτσι ένα συνωμοτικό ιστό που κάλυπτε πλέον την Οθωμανική Αυτοκρατορία. Μετά την άρνηση του Ι.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Καποδίστρια να αναλάβει ο ίδιος την αρχηγία της οργάνωσης, οι τρεις ιδρυτές της απευθύνθηκαν στον Αλέξανδρο Υψηλάντη, στρατηγό του τσαρικού στρατού, ο οποίος ενστερνίστηκε τις ιδέες της Εταιρείας με μεγάλο ενθουσιασμό. Οι πληροφορίες ότι οι σκοποί της είχαν αποκαλυφθεί στους Οθωμανούς Τούρκους επέσπευσαν την εφαρμογή του επαναστατικού σχεδίου του Υψηλάντη, το οποίο προέβλεπε τη δημιουργία στη Βαλκανική πολλών επαναστατικών εστιών (Σερβία, Μαυροβούνιο, Μολδοβλαχία, Ήπειρος και Πελοπόννησος).

Η Επανάσταση στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες

Η Επανάσταση στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες, σύμφωνα με το σχέδιο του Υψηλάντη, θα είχε κυρίως χαρακτήρα αντιπερισπασμού, ώστε η Επανάσταση στη νότια Ελλάδα και ιδιαίτερα στην Πελοπόννησο να εξελιχθεί χωρίς την πίεση ισχυρών τουρκικών στρατευμάτων, τα οποία θα καθηλώνονταν στην περιοχή νότια του Δούναβη για να αποτρέψουν περαιτέρω επέκταση της αναταραχής. Στις 22 Φεβρουαρίου του 1822 ο Αλέξανδρος Υψηλάντης πέρασε τον ποταμό Προύθο, το φυσικό σύνορο ανάμεσα στη Ρωσία και τις αυτόνομες Παραδουνάβιες Ηγεμονίες, και στις 24 του ιδίου μήνα απηύθυνε από το Ιάσιο την περίφημη επαναστατική προκήρυξη «Μάχου υπέρ πίστεως και πατρίδος», ενώ συγχρόνως άρχισε να στρατολογεί νέους. Στις 10 Μαρτίου στο Φωξάνι συγκροτήθηκε ο Ιερός Λόχος, που τον πυρήνα του αποτελούσαν μαθητές του ελληνικού σχολείου της Οδησσού. Παρά την παρασπονδία του ηγέτη των Βλάχων Θεόδωρου Βλαδιμηρέσκου, την αντίθεση του ηγεμόνα της Βλαχίας Σκαρλάτου Καλλιμάχη και τον αφορισμό του πατριάρχη Γρηγορίου Ε΄, ο Υψηλάντης συνέχισε, καταλαμβάνοντας το Βουκουρέστι (27 Μαρτίου του 1821). Ο Ρώσος αυτοκράτορας Αλέξανδρος Α΄ επέτρεψε τον Απρίλιο του 1821 την είσοδο τουρκικών στρατευμάτων στην αποστρατιωτικοποιημένη ζώνη της περιοχής του Δούναβη. Στις 30 Απριλίου ταχυκίνητες τουρκικές δυνάμεις σπαχήδων υπό τον πασά της Βραΐλας Γιουσούφ Περκόφτσαλη κινήθηκαν εναντίον των επαναστατών. Έπειτα από μια σειρά αψιμαχιών η αποφασιστική μάχη δόθηκε στις 6-7 Ιουνίου του 1821 στο Δραγατσάνι, όπου, παρά τον ηρωικό αγώνα των Ιερολοχιτών - από τριακόσιους έπεσαν μαχόμενοι παραπάνω από διακόσιοι-, τα επαναστατικά στρατεύματα ηττήθηκαν και ο Υψηλάντης κατέφυγε στην Αυστρία όπου και συνελήφθη. Η Επανάσταση όμως στις Ηγεμονίες είχε πετύχει το στρατηγικό της στόχο, να απασχολήσει δηλαδή ισχυρές τουρκικές δυνάμεις μακριά από την Ελλάδα. Ήταν η ώρα για το Μεγάλο Ξεσηκωμό.

Ο Μεγάλος Ξεσηκωμός

Η 25η Μαρτίου του 1821 είχε οριστεί ως η ημερομηνία έναρξης του απελευθερωτικού αγώνα στην Πελοπόννησο. Τελικά, από τα μέσα Μαρτίου ήταν φανερό ακόμη και στους Τούρκους ότι η ώρα είχε φτάσει. Στις 23 Μαρτίου ο Ανδρέας Λόντος ύψωσε τη σημαία της Επανάστασης στη Βοστίτσα (Αίγιο). Την ίδια μέρα ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης και ο Πετρόμπεης Μαυρομιχάλης, επικεφαλής πολλών άλλων αγωνιστών, απελευθέρωσαν την Καλαμάτα. Στις 25 Μαρτίου ο μητροπολίτης Παλαιών Πατρών Γερμανός όρκισε τους επαναστάτες στην Πλατεία Αγίου Γεωργίου της Πάτρας.

Λίγες μέρες αργότερα ξέσπασε η Επανάσταση στη Στερεά Ελλάδα, και συγκεκριμένα στα Σάλωνα, το Γαλαξίδι, το Λιδορίκι, τη Θήβα, τη Λιβαδειά και την Αθήνα. Τους επόμενους μήνες η επαναστατική φλόγα απλώθηκε στην Κρήτη, στα νησιά του Αιγαίου, στη Θεσσαλία, στην Ήπειρο και στη Μακεδονία. Παντού οι κατακτητές είχαν μεταβληθεί σε πολιορκούμενους. Κλεισμένοι μέσα στα κάστρα, περιτριγυρισμένοι από τους αποφασισμένους πολιορκητές τους, προσπαθούσαν να κερδίσουν χρόνο μέχρι να φτάσει βοήθεια. Πράγματι, ο Χουρσίτ πασάς, ο οποίος βρισκόταν τότε στην Ήπειρο όπου διεξήγαγε στρατιωτικές επιχειρήσεις εναντίον του Αλή πασά, έστειλε στην Πελοπόννησο τον Μουσταφά μπέη με 4.000 άντρες για να χτυπήσει τους επαναστάτες.

Προς την Τριπολιτσά

Ο Κολοκοτρώνης στο μεταξύ πολιορκούσε την Τριπολιτσά, πολιτικό, οικονομικό και στρατιωτικό κέντρο του Μοριά. Η πόλη είχε μεγάλη στρατηγική σημασία, διότι όποιος την είχε στην κατοχή του μπορούσε να ελέγχει όλες τις οδούς για τις άλλες πόλεις της Πελοποννήσου. Επίσης, ήταν και η έδρα του Μόρα Βαλεσί Χουρσίτ πασά. Η πολιορκία γινόταν συνεχώς και στενότερη. Ο Μουσταφά κατά την κάθοδό του προς την Τρίπολη σάρωσε όποια επαναστατική εστία βρήκε στο δρόμο του, πυρπόλησε τη Βοστίτσα, έλυσε την πολιορκία του Άργους και του Ακροκόρινθου και τελικά μπήκε στην πολιορκημένη πόλη στις

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

6 Μαΐου του 1821.
Ο Κολοκοτρώνης προτίμησε να έχει τους Τούρκους συγκεντρωμένους μέσα στην πόλη, γι' αυτό επέτρεψε στον Μουσταφά να περάσει δίχως μάχη. Συνεχείς προσπάθειες των πολιορκούμενων να διασπάσουν τον κλοιό -με κυριότερη αυτή στο Βαλτέτσι (12-13 Μαΐου)- απέτυχαν. Στις 23 Σεπτεμβρίου του 1821 η πόλη έπεσε. Η πιο σημαντική εστία τουρκικής αντίστασης στη νότια Ελλάδα είχε εκλείψει, ενώ με τα χιλιάδες όπλα και τις μεγάλες ποσότητες πολεμοφοδίων που έπεσαν στα χέρια των Ελλήνων ενισχύθηκαν οι επαναστάτες στις επιχειρήσεις που διεξήγαγαν στη Μεθώνη, την Πάτρα και το Ναύπλιο.
Η Επανάσταση στη Στερεά Ελλάδα
Στη Ρούμελη η πολεμική δράση των επαναστατών ήταν ιδιαίτερα σημαντική. Τουρκικά στρατεύματα υπό τον Κιοσέ Μεχμέτ πασά και τον Ομέρ Βρυώνη, τα οποία είχαν αποσπαστεί από το μέτωπο εναντίον του Αλή πασά της Ηπείρου, κατευθύνονταν προς την Ανατολική Στερεά και από εκεί προς την Πελοπόννησο για να ενισχύσουν τον Μουσταφά. Στη γέφυρα της Αλαμάνας ο Αθανάσιος Διάκος προσπάθησε να τους εμποδίσει (23 Απριλίου 1821) χωρίς όμως αποτέλεσμα. Ο μαρτυρικός του θάνατος ενίσχυσε το αγωνιστικό φρόνημα των επαναστατών της Ρούμελης και οδήγησε τον Οδυσσέα Ανδρούτσο σε μια δριμεία επίθεση εναντίον των Τούρκων στο Χάνι της Γραβιάς (8 Μαΐου 1821). Η επιτυχία αυτή των Ελλήνων ανάγκασε τους Τούρκους να ασχοληθούν πιο σοβαρά με την εκκαθάριση των εστιών αντίστασης στη Στερεά.
Παρά τη νέα επιτυχία των Ελλήνων στα Βρυσάκια της Εύβοιας (15 Ιουλίου 1821), ο Ομέρ Βρυώνης κατάφερε να λύσει την πολιορκία της Ακρόπολης των Αθηνών. Η συντριβή ωστόσο του ισχυρού στρατιωτικού σώματος του Μπεϊράν πασά στα Βασιλικά της Λοκρίδας από τις δυνάμεις του Γκούρα και του Διοβουνιώτη (26 Αυγούστου 1821) έκανε αδύνατη πλέον την προσφορά οποιασδήποτε βοήθειας στους πολιορκούμενους της Πελοποννήσου.
Η Επανάσταση στην Ήπειρο, τη Θεσσαλία και τη Μακεδονία
Αντίθετα από ό,τι συνέβη στη νότια Ελλάδα, η επιτυχία οποιασδήποτε επαναστατικής ενέργειας στις υπόλοιπες περιοχές της ηπειρωτικής χώρας ήταν μια πολύ δύσκολη υπόθεση, αφού κοντά σε αυτές έδρευαν ισχυρότατες στρατιωτικές μονάδες των Τούρκων, έτοιμες να επέμβουν και να καταπνίξουν στο αίμα κάθε επαναστατική κίνηση. Έτσι στην Ήπειρο η εξέγερση στο Συράκο και τους Καλαρίτες κατεστάλη γρήγορα (Ιούνιος 1821), ενώ καλύτερη ήταν η κατάσταση στην Άρτα, την οποία άρχισαν να πολιορκούν οι επαναστάτες (Νοέμβριος 1821). Στη Θεσσαλία ο Ανθιμος Γαζής κήρυξε την Επανάσταση στο Πήλιο (7 Μαΐου 1821), αλλά η επίθεση των επαναστατών εναντίον του φρουρίου του Βόλου αποκρούστηκε. Λίγο αργότερα η επέμβαση του Μαχμούτ πασά από τη Λάρισα εξάλειψε όσες εστίες αντίστασης είχαν απομείνει στη Θεσσαλία.
Στη Μακεδονία ο Εμμανουήλ Παππάς κήρυξε την Επανάσταση στις Καρυές του Αγίου Όρους (17 Μαΐου 1821) και γρήγορα απελευθέρωσε το μεγαλύτερο μέρος της Χαλκιδικής. Ισχυρότατες όμως τουρκικές δυνάμεις υπό το γενικό διοικητή της Θεσσαλονίκης Μεχμέτ Εμίν πασά, πιο γνωστό ως Εμπού Λουμπούτ, συνέτριψαν τους επαναστάτες, αρκετοί από τους οποίους αναζήτησαν μαζί με τις οικογένειες τους σωτηρία στη Σκιάθο και τη Σκύρο. Όσοι έμειναν πίσω υπέστησαν τις διώξεις των Τούρκων.
Το Αιγαίο στις φλόγες...
Λίγο μετά την έναρξη της Επανάστασης στη νότια ηπειρωτική Ελλάδα, το ένα μετά το άλλο τα νησιά του Αρχιπελάγους άρχισαν να υψώνουν τη σημαία της εξέγερσης. Πρωταγωνιστικό ρόλο στο Μεγάλο Ξεσηκωμό διαδραμάτισαν η Ύδρα, οι Σπέτσες και τα Ψαρά, νησιά που διέθεταν ισχυρό και εμπειροπόλεμο στόλο. Ακολούθησαν οι Κυκλάδες, η Κάσος, η Κάλυμνος, η Πάτμος και τα υπόλοιπα μικρότερα νησιά. Μόνο η Ρόδος έμεινε απέξω, αφού στο λιμάνι της ναυλοχούσε η πιο ισχυρή μοίρα του ενωμένου τουρκοαιγυπτιακού στόλου.
Η Κρήτη δεν μπορούσε να μείνει μακριά από την επαναστατική φλόγα και, παρά την εντυπωσιακή παρουσία του ντόπιου μουσουλμανικού στοιχείου (Τουρκοκρητικοί), οι Σφακιανοί τόλμησαν να κινηθούν εναντίον των Τούρκων. Παρά τις σφαγές και τους απαγχονισμούς, οι επιτυχίες των επαναστατών συνεχίστηκαν. Στις 8 Μαΐου ο Λυκούργος Λογοθέτης κήρυξε την Επανάσταση στη Σάμο, ενώ στην Κύπρο οι Τούρκοι έστειλαν ισχυρές δυνάμεις προκειμένου να αποτρέψουν οποιαδήποτε ενέργεια.
Στη θάλασσα ήδη από τους πρώτους μήνες του Αγώνα οι ατρόμητοι μπουρλοτιέρηδες είχαν

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NetWork ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑ

πολλές και σημαντικές επιτυχίες. Στις 27 Μαΐου του 1821 ο Ψαριανός Δημήτριος Παπανικολής κατέκαψε στο λιμάνι της Ερεσού τουρκικό δίκροτο 74 πυροβόλων, ενώ λίγο αργότερα ο στόλος των Τριών Νήσων εμπόδισε τον Καπουδάν πασά Καρά Αλή να αποβιβάσει ενισχύσεις στη Σάμο.

Η αντίδραση των Τούρκων: οι διωγμοί αρχίζουν

Ήδη από την αρχή της Επανάστασης ο σουλτάνος κινήθηκε εναντίον του ελληνικού στοιχείου της Κωνσταντινούπολης. Έπειτα μάλιστα από τη διαβεβαίωση του Ρώσου πρεσβευτή Στρόγκανοφ ότι ο τσάρος αποδοκίμαζε μετά βδελυγμίας τη στασιαστική κίνηση, σε συνδυασμό με τη στάση ανοχής που επέδειξαν οι διπλωματικοί εκπρόσωποι των άλλων ευρωπαϊκών δυνάμεων, ο σουλτάνος αποθρασύνθηκε. Ο μουσουλμανικός όχλος της Πόλης προχώρησε με την καθοδήγηση των επίσημων αρχών σε πογκρόμ εναντίον του ελληνικού στοιχείου, ενώ ο σουλτάνος προσπάθησε να εκβιάσει γνωμοδότηση του σεϊχουλισλάμη Χατζή Χαλήλ Εφένδη, η οποία θα του επέτρεπε τη σφαγή όλων των Ελλήνων στο όνομα της συλλογικής ευθύνης του Γένους. Επειδή η γνωμοδότηση δεν ήταν ευνοϊκή για τις επιδιώξεις του, αντικατέστησε τον σεϊχουλισλάμη και μόνο ο αφορισμός των επαναστατών από τον πατριάρχη Γρηγόριο Ε΄ έσωσε το ελληνικό στοιχείο της Πόλης από τον αφανισμό. Εντούτοις, δεκάδες σπουδαίοι εκπρόσωποι του Γένους κρεμάστηκαν ή αποκεφαλίστηκαν και ανάμεσά τους ο ίδιος ο πατριάρχης ο οποίος απαγχονίστηκε στη μεσαία εξωτερική θύρα του πατριαρχείου. Την εκδικητική μανία των Τούρκων δοκίμασαν οι ελληνικοί πληθυσμοί της Θεσσαλονίκης, της Αδριανούπολης, της Σμύρνης, των Κυδωνιών και της Κύπρου, όπου ολόκληρη η εκκλησιαστική ηγεσία του νησιού, με επικεφαλής τον αρχιεπίσκοπο Κυπριανό, θανατώθηκε. Η ατελείωτη σειρά μαρτύρων αποδεικνύει ότι η Επανάσταση είχε εθνικοαπελευθερωτικό χαρακτήρα. Επρόκειτο μάλιστα για την εξέγερση ενός έθνους συνειδητοποιημένου για τις επιδιώξεις και την υπόστασή του και ως τέτοια αντιμετωπίστηκε από τους Τούρκους.

Ο δεύτερος χρόνος αρχίζει

Η δεύτερη χρονιά της Επανάστασης άρχισε με την ψήφιση από την Α΄ Εθνοσυνέλευση των Ελλήνων του πρώτου από τα συνταγματικά κείμενα που συντάχτηκαν στη διάρκεια του Αγώνα.

Παρά τα λάθη και τις παλινωδίες, οι πρόγονοί μας διακήρυτταν με την ενέργειά τους αυτή την απόφασή τους να δημιουργήσουν ένα ευνομούμενο κράτος, αντάξιο των προσδοκιών και των θυσιών αιώνων. Εν τω μεταξύ, ο θάνατος του «αντάρτη» πασά των Ιωαννίνων Αλή Τεπενελή (25 Ιανουαρίου 1822) επέτρεψε στην ανώτατη τουρκική στρατιωτική διοίκηση την απαγκίστρωση του Χουρσίτ πασά και των δυνάμεων του από την Ήπειρο και τη διάθεσή τους για την καταστολή της Επανάστασης στη νότια Ελλάδα. Κατά την κάθοδό του προς νότο ο Χουρσίτ έστειλε τον Ομέρ Βρυώνη να χτυπήσει το Σούλι, το οποίο είχαν σπεύσει να βοηθήσουν στρατιωτικά σώματα φιλελλήνων και αγωνιστών υπό τον Αλέξανδρο Μαυροκορδάτο. Παρά την αρχική επιτυχία (μάχη στο Κομπότι της Άρτας), το εκστρατευτικό σώμα διαλύθηκε στις 4 Ιουλίου του 1822 στη μάχη κοντά στο Πέτα της Άρτας, ενώ οι Σουλιώτες λίγους μήνες αργότερα αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τις πατρογονικές εστίες τους και να καταφύγουν στα αγγλοκρατούμενα Επτάνησα (Σεπτέμβριος 1822).

Παράλληλα, η Επανάσταση αναζωπυρώθηκε στη Μακεδονία, αρχικά στην περιοχή του Ολύμπου και κατόπιν στη Νάουσα, όπου ο πρόκριτος της πόλης Ζαφειράκης είχε εκδιώξει τις τουρκικές αρχές. Ο Εμπού Λουμπούτ επενέβη και στις 13 Απριλίου του 1822 κατέλαβε την πόλη. Στη συνέχεια θανάτωσε 2.000 τουλάχιστον άτομα. Η Επανάσταση στη Μακεδονία είχε οριστικά εκπνεύσει.

Η Επανάσταση σταθεροποιείται στη νότια Ελλάδα

Αντίθετα, το 1822 η Επανάσταση σταθεροποιήθηκε στη νότια Ελλάδα, ιδιαίτερα μετά την καταστροφή της στρατιάς του Μαχμούτ Δράμαλη πασά από τον Κολοκοτρώνη στα Δερβενάκια.

Πριν από αυτό το σημαντικό γεγονός και ενώ στις 20 Φεβρουαρίου του 1822 ο ενωμένος στόλος των Τριών Νήσων είχε καταναυμαχήσει τουρκική μοίρα έξω από την Πάτρα, οι Τούρκοι διέπραξαν ένα από τα φοβερότερα εγκλήματά τους στη διάρκεια της ελληνικής Επανάστασης, αλλά συγχρόνως και το πιο σημαντικό λάθος τακτικής, τις σφαγές της Χίου. Στις 30 Μαρτίου του 1822 ο τουρκικός στόλος υπό τον Καρά Αλή αποβίβασε χιλιάδες

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

στρατιώτες στη Χίο. Έπειτα από δύο ημέρες όλο το νησί μετατράπηκε σε ερείπια και περισσότεροι από 20.000 κάτοικοί του που δεν είχαν προλάβει να καταφύγουν σε γειτονικά νησιά θανατώθηκαν ή εξανδραποδίστηκαν. Η καταστροφή αυτή γρήγορα μαθεύτηκε στην Ευρώπη και ο αποτροπιασμός της κοινής γνώμης για το γεγονός ενίσχυσε το κίνημα του φιλελληνισμού και ανάγκασε τις ευρωπαϊκές κυβερνήσεις να επαναπροσδιορίσουν τη στάση τους απέναντι στο ελληνικό ζήτημα. Η εκδίκηση των Ελλήνων για τις σφαγές ήταν ιδιαίτερα εντυπωσιακή. Τη νύχτα της 6ης προς την 7η Ιουνίου του 1822, και ενώ οι Τούρκοι γιόρταζαν το Μπαϊράμι πάνω στη ναυαρχίδα του Καρά Αλή «Μανσουρίγιε», ο Ψαριανός Κωνσταντίνος Κανάρης κόλλησε το πυρπολικό του στο τρίκροτο, το οποίο σε λίγο μετατράπηκε σε πυροτέχνημα, συμπαρασύροντας στον όλεθρο το σφαγέα ναύαρχο και περισσότερους από χίλιους ναύτες.

Το 1822 συνεχίστηκε με μια άλλη σημαντική επιτυχία των Ελλήνων. Ο Μαχμούτ πασάς Δράμαλης με μια δύναμη 25.000 περίπου αντρών κατευθύνθηκε από τη Θεσσαλία προς την ανατολική Πελοπόννησο με τελικό στόχο την Τριπολιτσά. Με μεγάλη ευκολία έλυσε την πολιορκία του Ακροκόρινθου και του Ναυπλίου, κατέλαβε το Άργος, ενώ οι ελληνικές αρχές εγκατέλειπαν πανικόβλητες την περιοχή. Τη δύσκολη εκείνη στιγμή ο Κολοκοτρώνης, αρχιστράτηγος πλέον, εφάρμοσε το σχέδιό του για την αντιμετώπιση του κινδύνου ο οποίος προερχόταν από τη δράση του Δράμαλη. Κατέστρεψε όλες τις αποθήκες με σιτηρά και άλλα τρόφιμα, καθιστώντας έτσι προβληματικό τον ανεφοδιασμό της μεγάλης στρατιάς. Συγχρόνως, ενίσχυσε τις θέσεις που κάλυπταν τις προσβάσεις προς την Τριπολιτσά και οχύρωσε την περιοχή των στενών στα Δερβενάκια για να εμποδίσει την υποχώρηση των Τούρκων προς την Κόρινθο.

Ο Δράμαλης, πιεζόμενος από την έλλειψη εφοδίων, αποφάσισε να επιστρέψει στην Κόρινθο. Ενώ οι δυνάμεις του είχαν εισέλθει στα στενά των Δερβενακίων (26 Ιουλίου 1822) δέχτηκαν τη σφοδρή επίθεση των Ελλήνων και αποδεκατίστηκαν. Η πλέον σοβαρή μέχρι εκείνη τη στιγμή προσπάθεια των Τούρκων να καταστείλουν την Επανάσταση είχε αποτύχει. Ανάλογη ήταν και η τύχη της προσπάθειας των Τούρκων υπό τον Κιουταχή και τον Ομέρ Βρυώνη να καταλάβουν τη στρατηγικής σημασίας πόλη του Μεσολογγίου. Οι αμυνόμενοι αντιστάθηκαν με επιτυχία σε όλες τις επιθέσεις των πολιορκητών τους και το βράδυ των Χριστουγέννων του 1822, όταν διέλυσαν τις τουρκικές δυνάμεις που έκαναν έφοδο, τους έπεισαν να εγκαταλείψουν για την ώρα την προσπάθεια.

Η διχόνοια η δολερή κάνει την εμφάνισή της

Όταν το Μάρτιο του 1823 ξεκίνησε τις εργασίες της στο Άστρος η Β΄ Εθνοσυνέλευση, ο αγώνας αντιμετώπιζε ήδη σοβαρή κρίση, γιατί οι αντιθέσεις ανάμεσα στους πολιτικούς και τους στρατιωτικούς είχαν οξυνθεί ιδιαίτερα και τα οικονομικά μέσα για τον εφοδιασμό των αγωνιστών είχαν εξαντληθεί. Η Ευρώπη στο Συνέδριο της Βερόνας, στο τέλος του 1822, είχε αποδοκιμάσει την ελληνική Επανάσταση, ενώ οι Τούρκοι, παρά τα έντονα εσωτερικά προβλήματα που είχε ο σουλτάνος με τους γενίτσαρους, φαίνονταν αποφασισμένοι να χτυπήσουν τους επαναστάτες και να καταστείλουν την εξέγερση. Επιχείρησαν στη διάρκεια του 1823 αρκετές μικρής μάλλον κλίμακας εκστρατείες, με εξαίρεση ίσως αυτήν του Μουσταή πασά της Σκόδρας και του Ομέρ Βρυώνη το καλοκαίρι που ήταν αρκετά φιλόδοξη και κατέληξε σε ήττα των Τούρκων στο Κεφαλόβρυσο (8 και 9 Αυγούστου 1823) κοντά στο Καρπενήσι. Σε αυτή τη φονική μάχη οι Τούρκοι είχαν μεγάλες απώλειες, ενώ στη διάρκειά της τραυματίστηκε θανάσιμα ο Μάρκος Μπότσαρης, σε στρατηγικό σχέδιο του οποίου στηρίχτηκε η διεξαγωγή της νικηφόρας μάχης. Η μάχη στο Κεφαλόβρυσο ήταν η πιο σημαντική στιγμή του 1823.

Η εμφύλια διαμάχη φουντώνει

Οι πρώτες αντιθέσεις ανάμεσα στους πολιτικούς και τους στρατιωτικούς εμφανίστηκαν στη διάρκεια των εργασιών της Β΄ Εθνοσυνέλευσης το διάστημα Μαρτίου-Απριλίου του 1823. Τότε μεταξύ άλλων αποφασίστηκε κατάργηση των τοπικών πολιτικών οργανισμών και του βαθμού του αρχιστράτηγου. Η κατάργηση της Πελοποννησιακής Γερουσίας, ψυχή της οποίας ήταν ο Κολοκοτρώνης, αλλά και του βαθμού του αρχιστράτηγου τον οποίο έφερε ο Γέρος του Μοριά, θεωρήθηκε, όχι άδικα, αποδυνάμωση του φυσικού αρχηγού των στρατιωτικών σωμάτων.

Το χάσμα ανάμεσα στον Μαυροκορδάτο, πρόεδρο του Εκτελεστικού, και τον Κολοκοτρώνη,

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

αντιπρόεδρο, συνεχώς μεγάλωνε. Στις 16 Νοεμβρίου του 1823 οπαδοί του Κολοκοτρώνη, ο οποίος εν τω μεταξύ είχε παραιτηθεί από αντιπρόεδρος, διέλυσαν το Βουλευτικό. Πολλά μέλη του που δεν συμφωνούσαν με τον Κολοκοτρώνη κατέφυγαν στο Κρανίδι και όρισαν νέα κυβέρνηση με πρόεδρο τον Υδραίο Γεώργιο Κουντουριώτη.

Ξεσπά ο εμφύλιος πόλεμος

Στις αρχές του 1824 υπήρχαν δύο κυβερνήσεις, η μία στην Τριπολιτσά υπό τον Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη και η άλλη στο Κρανίδι υπό τον Γεώργιο Κουντουριώτη. Το Μάρτιο του 1824 οι κυβερνητικοί στράφηκαν εναντίον των στρατιωτικών, κατέλαβαν τον Ακροκόρινθο και την Τριπολιτσά και άρχισαν να πολιορκούν το Ναύπλιο το οποίο υπερασπιζόταν ο Πάνος Κολοκοτρώνης. Ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης αντιλήφθηκε ότι οι εξελίξεις απέβαιναν σε βάρος του και γι' αυτόν το λόγο προχώρησε σε συνδιαλλαγή με τον Κουντουριώτη και παρέδωσε το Ναύπλιο με αντάλλαγμα τη χορήγηση αμνηστίας. Έτσι τελείωσε η πρώτη φάση του εμφύλιου πολέμου. Η επιδίωξη όμως του Κουντουριώτη, από το ένα μέρος, και του Ανδρέα Λόντου και του Ανδρέα Ζαΐμη, από το άλλο, να εξασφαλίσουν ηγετικό ρόλο στα στρατιωτικά και τα πολιτικά πράγματα δημιούργησε νέους συσχετισμούς δυνάμεων, που διαμορφώθηκαν αυτήν τη φορά και με τοπικά κριτήρια. Τον Κουντουριώτη τον υποστήριζαν Υδραίοι, Σπετσιώτες και Ρουμελιώτες οπλαρχηγοί, ενώ οι Πελοποννήσιοι στρατιωτικοί και πολιτικοί ηγέτες είχαν συνασπιστεί γύρω από τον Κολοκοτρώνη, τον Λόντο και τον Ζαΐμη. Η άρνηση ορισμένων περιοχών της Πελοποννήσου να πληρώσουν στην κυβέρνηση φόρο αποτέλεσε την αφορμή για την έκρηξη της δεύτερης φάσης του εμφυλίου. Σφοδρές συγκρούσεις σημειώθηκαν σε πολλές περιοχές της Πελοποννήσου, τις οποίες συνήθως ακολούθησαν καταστροφές χωριών και λεηλασίες. Ανάμεσα στους νεκρούς ήταν και ο γιος του Κολοκοτρώνη, Πάνος. Το γεγονός αυτό κλόνισε σοβαρά τον Γέρο του Μοριά, ο οποίος στις αρχές του Δεκεμβρίου του 1824 αποφάσισε να παραδοθεί.

Στις 6 Φεβρουαρίου του 1825 ο Κολοκοτρώνης, οι Δεληγιανναίοι και ο Νοταράς φυλακίστηκαν στη Μονή του Προφήτη Ηλία της Ύδρας. Τον Απρίλιο παραδόθηκε και ο Οδυσσέας Ανδρούτσος, ο οποίος φυλακίστηκε στην Ακρόπολη των Αθηνών. Στις 5 Ιουνίου του 1825 δολοφονήθηκε από ανθρώπους του Γκούρα. Αυτό ήταν το αιματηρό τέλος ενός επώδυνου πολέμου, τη στιγμή που είχε κάνει την εμφάνισή του ο Ιμπραήμ πασάς και η Επανάσταση βρισκόταν σε μεγάλο κίνδυνο.

Οι Τούρκοι είναι ακόμη εδώ...

Το σχέδιο των Τούρκων προέβλεπε την καταστολή όλων των επαναστατικών εστιών, όπου και αν βρίσκονταν, σε συνεργασία με τους Αιγυπτίους του Μωχάμετ Άλι. Η Κρήτη είχε προσφερθεί ως αντάλλαγμα στον αντιβασιλέα της Αιγύπτου για τη βοήθειά του στην αντιμετώπιση της εξέγερσης στη νότια Ελλάδα. Ο Αιγύπτιος Χουσεΐν, γενικός διοικητής της Κρήτης, κατάφερε, έπειτα από πολλές προσπάθειες, να διαλύσει στα μέσα του Μαΐου του 1824 όλα τα ένοπλα επαναστατικά σώματα του νησιού. Στη συνέχεια οι Αιγύπτιοι στράφηκαν εναντίον της Κάσου. Οι γενναίοι κάτοικοι του νησιού στήριξαν με τον ισχυρό τους στόλο την Επανάσταση στην Κρήτη. Παρά τις απεγνωσμένες εκκλήσεις των Κάσιων για βοήθεια, κυρίως προς την Ύδρα, τη νύχτα της 28ης προς την 29η Μαΐου του 1824 τα τουρκοαιγυπτιακά στρατεύματα αποβιβάστηκαν, ύστερα από σφοδρό κανονιοβολισμό, σε μια απόκρημνη ακτή του νησιού. Μέσα σε λίγες ώρες το μικρό νησί είχε μετατραπεί σε σωρούς φλεγόμενων ερειπίων, ενώ εκατοντάδες κάτοικοί του σφαγιάστηκαν ή σύρθηκαν στα σκλαβοπάζαρα της Αιγύπτου. Μετά το ολοκαύτωμα της Κάσου, σειρά είχαν τα Ψαρά. Στις 21 Ιουνίου 10.000 Τούρκοι στρατιώτες αποβιβάστηκαν στο νησί και αμέσως άρχισαν τις σφαγές και τις πυρπολήσεις. Οι περισσότεροι από τους 7.000 υπερασπιστές έπεσαν μαχόμενοι, ενώ αρκετοί από εκείνους που διέφυγαν την αιχμαλωσία κατέφυγαν στις Κυκλάδες.

Ο ελληνικός στόλος προσπάθησε πολλές φορές να πλήξει τον τουρκικό με επιθέσεις πυρπολικών. Στις 5 Αυγούστου του 1824 ο Κανάρης, ο Ματρόζος και ο Βατικιώτης κατέκαψαν μια τουρκική φρεγάτα και δύο άλλα μικρότερα πλοία στο Στενό της Μυκάλης. Οι συγκρούσεις συνεχίστηκαν όλο τον Αύγουστο, με αποκορύφωμα τη ναυμαχία του Γέροντα (29 Αυγούστου 1824) στη διάρκεια της οποίας ο τουρκικός στόλος είχε αρκετές απώλειες. Αυτές οι ναυτικές επιτυχίες ενίσχυσαν το ηθικό των αγωνιστών σε μια δύσκολη στιγμή, όταν φούντωνε και πάλι ο εμφύλιος σπαραγμός.

Η εκστρατεία του Ιμπραήμ

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Οι Τούρκοι είχαν επιτύχει να εξουδετερώσουν δύο νησιά με ισχυρό στόλο, τα Ψαρά και την Κάσο, και όλες τις επαναστατικές εστίες στην Κρήτη. Από την άλλη, λόγω της εμφύλιας σύγκρουσης, η θέση των Ελλήνων απέναντι στους Τούρκους και τις Μεγάλες Δυνάμεις μαρτυρούσε αδυναμία. Ευτυχής συγκυρία για τις ελληνικές επιδιώξεις ήταν η αλλαγή της πολιτικής της Αγγλίας απέναντι στην Οθωμανική Αυτοκρατορία και ο επαναπροσδιορισμός αναγκαστικά από τις υπόλοιπες δυνάμεις της στάσης τους σχετικά με το περίφημο Δόγμα της Ακεραιότητας του Μεγάλου Ασθενούς. Το Ανατολικό Ζήτημα έμπαινε σε μια νέα φάση, που σύντομα μέσα από παλινωδίες θα οδηγούσε στην αναγνώριση της ελληνικής ανεξαρτησίας.
Πριν από όλα αυτά όμως ο νότος της ελληνικής χερσονήσου θα γνώριζε την ισχύ των όπλων και μια σημαντική στρατιωτική φυσιογνωμία, τον Ιμπραήμ πασά, γιο του αντιβασιλέα της Αιγύπτου Μωχάμετ Άλι. Ο Ιμπραήμ, επικεφαλής ενός ισχυρότατου εκστρατευτικού σώματος Τουρκοαιγυπτίων, αποβιβάστηκε το Φεβρουάριο του 1825 στη Μεθώνη. Με αυτό τον τρόπο εφαρμόστηκε η συμφωνία ανάμεσα στην Οθωμανική Αυτοκρατορία και την Αίγυπτο, η οποία προέβλεπε καταστολή της ελληνικής Επανάστασης από τους Αιγυπτίους με αντάλλαγμα την παραχώρηση από την Πύλη στον Μωχάμετ Άλι της Κρήτης. Η κυβέρνηση Κουντουριώτη αιφνιδιάστηκε και προσπάθησε να αντιδράσει με σπασμωδικές μάλλον κινήσεις.
Ο Ιμπραήμ όμως δεν ήταν εύκολος αντίπαλος. Ο στρατός του ήταν οργανωμένος από Γάλλους στρατιωτικούς συμβούλους κατά τα ευρωπαϊκά πρότυπα και δεν είχε κανένα πρόβλημα απέναντι σε επαναστάτες που είχαν χάσει όχι μόνο την αρχική τους ορμή αλλά και το ηθικό τους από τις μακροχρόνιες εμφύλιες διαμάχες.
Ο Ιμπραήμ εν δράσει...
Η πρώτη μάχη ανάμεσα στους Έλληνες και τα στρατεύματα του Ιμπραήμ δόθηκε στο Κρεμμύδι κοντά στο Νεόκαστρο, στις 7 Απριλίου του 1825, όπου τα ελληνικά σώματα διαλύθηκαν αφήνοντας πίσω εκατοντάδες νεκρούς.
Ο επόμενος στόχος του Ιμπραήμ ήταν η Σφακτηρία, η οποία καταλήφθηκε στις 26 Απριλίου του 1825. Στη διάρκεια της μάχης, ανάμεσα στους πολλούς που έπεσαν ήταν ο Αναγνωσταράς και ο φιλέλληνας Σανταρόζα. Τα ελληνικά πλοία που ναυλοχούσαν στον κόλπο κατόρθωσαν να διαφύγουν διασώζοντας εκατοντάδες μαχητές. Τελευταίος διέσπασε τον κλοιό των πολιορκητών ο «Άρης» του Τσαμαδού, με πλοίαρχο τον Σαχτούρη. Το «περήφανο» πλοίο ξέφυγε βαλλόμενο από τα πλοία των Αιγυπτίων, διασώζοντας μεταξύ άλλων και τον Αλέξανδρο Μαυροκορδάτο. Το πλοίο-θρύλος «έζησε» εκατό περίπου χρόνια, μέχρι που άδοξοι φωστήρες αποφάσισαν να το βυθίσουν «εν χορδαίς και οργάνω» έξω από το ναύσταθμο της Σαλαμίνας, διότι «δεν συνέφερε η συντήρησή του» (1921).
Η αδυναμία των Ελλήνων να τον σταματήσουν επέτρεψε στον Ιμπραήμ να εισχωρήσει στη Μεσσηνιακή Μάνη. Εκεί προσπάθησε μάταια να τον αναχαιτίσει στην περιοχή Μανιάκι ο Γρηγόριος Δικαίος ή Παπαφλέσσας. Στην άνιση μάχη έπεσε μαχόμενος ο Παπαφλέσσας (20 Μαΐου του 1825). Ο δρόμος για την Τριπολιτσά ήταν πλέον ανοιχτός. Η κυβέρνηση έσπευσε να αμνηστεύσει τον Κολοκοτρώνη, αλλά η πρωτεύουσα του Μοριά έπεσε στα χέρια των Αιγυπτίων στις 11 Ιουνίου. Την επομένη εισέβαλαν στην Αργολίδα με σκοπό να χτυπήσουν το Ναύπλιο. Ο Μακρυγιάννης όμως, ο Δημήτριος Υψηλάντης και ο Κωνσταντίνος Μαυρομιχάλης είχαν διαφορετική γνώμη. Στους Μύλους κοντά στο Άργος με τριακόσιους μόνο άντρες ανάγκασαν τον Ιμπραήμ να οπισθοχωρήσει στην Τριπολιτσά (13 Ιουνίου).
Το φθινόπωρο του 1825 εκτός από το Ναύπλιο, τη Μάνη και τα βουνά η Επανάσταση στην Πελοπόννησο είχε εκπνεύσει. Το Νοέμβριο του ίδιου έτους ο Ιμπραήμ κινήθηκε προς το Μεσολόγγι για να ενισχύσει τον Κιουταχή.
Πάλι το Μεσολόγγι...
Η πρώτη πολιορκία του Μεσολογγίου από τους Τούρκους απέτυχε. Η κατοχή όμως από τους επαναστάτες αυτού του τόσο σημαντικού συγκοινωνιακού κέντρου της δυτικής Ελλάδας ανάγκασε τον Κιουταχή πασά να επανέλθει μπροστά από το χαμηλό τείχος της ηρωικής πόλης τον Απρίλιο του 1825 (20 Απριλίου), αποφασισμένος αυτή τη φορά να την καταλάβει. Οι 5.000 υπερασπιστές της πόλης κατόρθωσαν να κρατήσουν μακριά τους Τούρκους για ένα ιδιαίτερα μεγάλο χρονικό διάστημα. Σε αυτή τους την επιτυχία συνέβαλαν ο αντιπερισπασμός του Καραϊσκάκη, ο οποίος συνεχώς παρενοχλούσε τους Τούρκους, αλλά και ο ανεφοδιασμός της πόλης από μοίρα του ελληνικού στόλου. Τον Οκτώβριο η πολιορκία έχει ουσιαστικά λυθεί και ο Κιουταχής αποσύρθηκε στο όρος Ζυγός, ενώ ο Καραϊσκάκης εισήλθε στην πόλη. Η

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

κατάσταση αυτή γρήγορα ανατράπηκε, το Δεκέμβριο της ίδιας χρονιάς, με την άφιξη στην περιοχή του Ιμπραήμ. Ξεκινούσε πλέον η δεύτερη και πιο δύσκολη φάση της πολιορκίας του Μεσολογγίου. Περισσότεροι από 25.000 Τούρκοι και Αιγύπτιοι άρχιζαν να πιέζουν ασφυκτικά την πόλη. Στις 25 Φεβρουαρίου του 1826 οι πολιορκητές επιτέθηκαν στα δύο ζωτικής σημασίας για την άμυνα της πόλης νησάκια της λιμνοθάλασσας, Βασιλάδι και Κλείσοβα. Το Βασιλάδι έπεσε έπειτα από φοβερές μάχες σώμα με σώμα, ενώ η Κλείσοβα κατάφερε να απωθήσει τους επιτιθέμενους, οι οποίοι υποχώρησαν αφήνοντας πίσω τους δεκάδες νεκρούς. Ο ανεφοδιασμός όμως πλέον του Μεσολογγίου γινόταν μέρα με τη μέρα πιο δύσκολος. Στις αρχές Απριλίου ο Μιαούλης προσπάθησε να ανεφοδιάσει την πόλη, αλλά απέτυχε. Οι θάνατοι από την πείνα αυξάνονταν συνεχώς. Τελικά, στο συμβούλιο των οπλαρχηγών και των προκρίτων αποφασίστηκε η Έξοδος.

«Βλέποντες τον εαυτόν μας, το στράτευμα και τους πολίτας εν γένει, μικρούς και μεγάλους, παρ' ελπίδα υστερημένους από όλα τα κατεπείγοντα της ζωής προ σαράντα ημέρας και ότι εκπληρώσαμεν τα χρέη μας ως πιστοί στρατιώται της πατρίδος εις την στενή πολιορκίαν ταύτην και ότι, εάν μιαν ημέραν υπομείνωμεν περισσότερον, θέλομεν αποθάνει όρθιοι εις τους δρόμους όλοι. Θεωρούντες εκ του άλλου ότι μας εξέλιπεν κάθε ελπίς βοηθείας και προμηθείας, τόσον από τη θάλασσαν, καθώς και από την ξηράν ώστε να δυνηθώμεν να βαστάζωμεν, ενώ ευρισκόμεθα νικηταί του εχθρού, αποφασίσαμεν ομοφώνως: η έξοδός μας να γίνει βράδυ, εις τας δύο ώρας της νυκτός 10 Απριλίου, ημέρα Σάββατο και ξημερώνοντας των Βαΐων».

Τρεις φάλαγγες των χιλίων αντρών η καθεμία όρμησαν εναντίον των πολιορκητών, οι οποίοι υποδέχτηκαν τους γενναίους αγωνιστές με καταιγισμό πυρών, αφού το σχέδιό τους είχε προδοθεί.

Η επέμβαση του Μουστάμπεη με 3.000 έμπειρους Αλβανούς πεζούς και ιππείς υπήρξε καταλυτική στην εξέλιξη του εγχειρήματος. Λίγοι κατάφεραν να ξεφύγουν. Το Μεσολόγγι έπεσε και οι σφαγές που ακολούθησαν κράτησαν δύο ημέρες. Ο απόηχος των γεγονότων που διαδραματίστηκαν μπροστά στο «φράχτη» αναζωπύρωσαν το πνεύμα του φιλελληνισμού στην Ευρώπη το οποίο είχε αρχίσει να φθίνει.

Το τέλος της Επανάστασης;

Μετά την κατάληψη του Μεσολογγίου ο Ιμπραήμ επέστρεψε στην Πελοπόννησο, ενώ ο Κιουταχής κατευθύνθηκε προς την Αθήνα. Όταν έφτασε με πολυάριθμο στρατό έξω από την πόλη, οι υπερασπιστές της υπό τον Γιάννη Γκούρα αποσύρθηκαν στο φρούριο της Ακρόπολης, την οποία οι Τούρκοι άρχισαν να πολιορκούν. Ο Καραϊσκάκης προσπάθησε να δημιουργήσει αντιπερισπασμό παρασύροντας τους Τούρκους σε μάχη. Τα κατάφερε με την επίθεση εναντίον τμήματος των πολιορκητών στην περιοχή του Χαϊδαρίου (6 Αυγούστου του 1826). Τα θετικά για τους Έλληνες αποτελέσματα της μάχης στο Χαϊδάρι ανατράπηκαν δύο ημέρες αργότερα, όταν ο Κιουταχής με ολομέτωπη επίθεση ανέτρεψε τις ελληνικές δυνάμεις. Στη συνέχεια, ο Τούρκος στρατηγός στράφηκε εναντίον της Ακρόπολης την οποία άρχισε να πολιορκεί. Παρά το θανάσιμο τραυματισμό του Γκούρα (1 Οκτωβρίου του 1826), οι υπερασπιστές του κάστρου αντέδρασαν με επιτυχία στις τουρκικές επιθέσεις. Ύστερα από κάποιες εκκαθαριστικές επιχειρήσεις στη Βοιωτία, ο Καραϊσκάκης επέστρεψε στην Αττική -στρατοπέδευσε στο Κερατσίνι- το Μάρτιο του 1827. Ήταν αποφασισμένος να λύσει την πολιορκία. Μέχρι τις 23 Απριλίου έγιναν πολλές αψιμαχίες, οι περισσότερες από τις οποίες υπήρξαν νικηφόρες για τα ελληνικά όπλα. Ανήμερα της γιορτής του ο αρχιστράτηγος, αν και άρρωστος, πήρε μέρος σε μια συμπλοκή κοντά στο Φάληρο, στη διάρκεια της οποίας τραυματίστηκε. Λίγες ώρες αργότερα ο «γιος της καλόγριας» πέρασε στο πάνθεον των ηρώων του Αγώνα της Ανεξαρτησίας. Ένα μήνα αργότερα, στις 25 Μαΐου, η Ακρόπολη παραδόθηκε.

Θάνατος στους προσκυνημένους

Ο Ιμπραήμ μετά την επιστροφή του στην Πελοπόννησο προσπάθησε να εξαφανίσει όλες τις επαναστατικές εστίες που υπήρχαν ακόμη στο Μοριά. Κινήθηκε δύο φορές εναντίον του άπαρτου κάστρου της Μάνης. Απέτυχε όμως και στις δύο (Ιούνιος και Αύγουστος του 1826). Ο Κολοκοτρώνης εφαρμόζοντας την τακτική του ανταρτοπόλεμου κατόρθωσε να φέρει σε δύσκολη θέση τον Αιγύπτιο πασά. Την άνοιξη όμως, και ιδιαίτερα το καλοκαίρι του 1827, η κατάσταση άρχισε να γίνεται επικίνδυνη για την έκβαση της Επανάστασης. Ο Ιμπραήμ άρχισε να καταστρέφει την αγροτική παραγωγή και οι αγρότες της Πελοποννήσου μπροστά στον

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NetWORK ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

κίνδυνο του λιμού δήλωσαν υποταγή, «προσκύνησαν». Ο Κολοκοτρώνης στα «Απομνημονεύματά» του σημειώνει χαρακτηριστικά: «Μόνον εις τον καιρόν του προσκυνήματος εφοβήθηκα διά την πατρίδα μου». Ο Γέρος του Μοριά εξαπέλυσε τα παλικάρια του στα χωριά που δήλωσαν υποταγή και πότε με το καλό πότε με το άγριο κατάφερε να κρατήσει αναμμένη τη φλόγα της Επανάστασης που τρεμόσβηνε. Ωστόσο, οι Μεγάλες Δυνάμεις είχαν κατανοήσει ότι στην Ελλάδα είχε δημιουργηθεί μια κατάσταση που αργά ή γρήγορα θα οδηγούσε σε ανεξέλεγκτες εξελίξεις, σε διαμελισμό ή ακόμη και σε αφανισμό της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Είχε φτάσει η ώρα για δράση.

Από το Ναβαρίνο στον Καποδίστρια

Η ναυμαχία στο Ναβαρίνο, στις 20 Οκτωβρίου του 1827, ένα απροσδόκητο γεγονός για την αγγλική διπλωματία, αποτελεί τον καταλύτη που επιτάχυνε δραματικά τις εξελίξεις για τη δημιουργία ανεξάρτητου ελληνικού κράτους και κατ' επέκταση για τη δυναμική έκφραση όλων τα λαών της περιοχής στη βάση της αρχής των εθνοτήτων που κυριαρχούσε εκείνη την εποχή στην Ευρώπη. Η καταστροφή του τουρκοαιγυπτιακού στόλου από τον ενωμένο συμμαχικό έκανε επιτακτική την απαγκίστρωση των δυνάμεων του Ιμπραήμ από την Πελοπόννησο, οι οποίες είχαν απομείνει αποκομμένες από τη βάση εφοδιασμού τους, την Αίγυπτο. Αυτό τελικά έγινε με τη Σύμβαση της Αλεξάνδρειας (9 Αυγούστου του 1828) που υπογράφηκε ανάμεσα στην Αγγλία και τον Μωχάμετ Άλι.

Εν τω μεταξύ, στις αρχές του 1828 έφτασε στην Ελλάδα ο Ιωάννης Καποδίστριας, ο οποίος είχε εκλεγεί κυβερνήτης με επταετή θητεία από τα μέλη της Γ΄ Εθνοσυνέλευσης στην Τροιζήνα.

Ο παλιός διπλωμάτης του τσάρου κατόρθωσε, εκμεταλλευόμενος με αριστοτεχνικό τρόπο τη ρωσοφοβία της Αγγλίας και της Γαλλίας, η οποία είχε φτάσει στην υπερβολή εξαιτίας του Ρωσοτουρκικού Πολέμου του 1828-1829, να συμβάλει στη θετική εξέλιξη του Ελληνικού Ζητήματος. Στις 3 Φεβρουαρίου του 1830 υπογράφηκε το Πρωτόκολλο του Λονδίνου, που αποτελεί και τη γενέθλια πράξη του νέου ελληνικού κράτους.

Το γένος των Ελλήνων δημιούργησε με τους αγώνες του μια κρατική οντότητα πολύ εύθραυστη, με ιδιαίτερα περιορισμένα σύνορα, η οποία σε λιγότερο από έναν αιώνα σχεδόν θα τριπλασιαζόταν.

ΖΑΪΜΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ: Προεστός των Καλαβρύτων, όπου και γεννήθηκε -στην Κερπινή- το 1791. Φιλικός, οπλαρχηγός και πολιτικός. Γιος του Ασημάκη Ζαΐμη, ίσως ο σημαντικότερος εκπρόσωπος της επιφανούς οικογένειάς του. Μυήθηκε από τον Ανδρέα Λόντο στη Φιλική Εταιρεία το 1819 και συμμετείχε ενεργά στην προετοιμασία του Αγώνα. Μαζί με τον Παλαιών Πατρών Γερμανό ύψωσε τη σημαία της Επανάστασης στην Πάτρα και πήρε μέρος στην πολιορκία του κάστρου της πόλης.

Ανέπτυξε πολιτική δράση ως μέλος του Αχαϊκού Διευθυντηρίου και συμμετείχε με δικό του στρατιωτικό σώμα στην απόκρουση του Δράμαλη και στη λύση της πρώτης πολιορκίας του Μεσολογγίου (Δεκέμβριος του 1822).

Την περίοδο του εμφυλίου, παρά τη διαλλακτική του στάση, αναγκάστηκε να αποσυρθεί, προσωρινά, μετά την επικράτηση των κυβερνητικών και να εγκαταλείψει την Πελοπόννησο. Επανήλθε στο προσκήνιο των στρατιωτικών επιχειρήσεων όταν ο Ιμπραήμ απειλούσε την Πελοπόννησο. Υπήρξε μέλος της Α΄ και της Β΄ Εθνοσυνέλευσης, του Εκτελεστικού Σώματος, αλλά και πρόεδρος της Διοικητικής Επιτροπής της Ελλάδας μέχρι την άφιξη του Καποδίστρια στην αρχή και αργότερα, μετά τη δολοφονία του κυβερνήτη, μέχρι την άφιξη του Όθωνα. Στα χρόνια του Καποδίστρια συμμετείχε στο Πανελλήνιο, συμβουλευτικό όργανο του κυβερνήτη Καποδίστρια. Τελείωσε την πολιτική του σταδιοδρομία την περίοδο του Όθωνα ως αντιπρόεδρος του Συμβουλίου Επικρατείας και πρόεδρος του Υπουργικού Συμβουλίου.

Η ικανότητα και η συνέπεια του Ανδρέα Ζαΐμη αναγνωρίστηκαν από τους φίλους, αλλά και τους πολιτικούς του αντιπάλους. Πέθανε στην Αθήνα το 1840.

ΖΑΪΜΗΣ ΑΣΗΜΑΚΗΣ: Προεστός των Καλαβρύτων (Κερπινή, 1745). Έφορος της Φιλικής Εταιρείας στην Πελοπόννησο, μέλος της Πελοποννησιακής Γερουσίας, υπέστη διώξεις στη διάρκεια του εμφυλίου ως αντίπαλος του Κουντουριώτη. Πέθανε στο Ναύπλιο το 1826.

ΖΑΦΕΙΡΑΚΗΣ ΘΕΟΔΟΣΙΟΥ: Πλούσιος πρόκριτος της Νάουσας, ο οποίος έπειτα από μια μάλλον αμφίσημη στάση πριν από την Ελληνική Επανάσταση κατηχήθηκε το 1820 στη Φιλική Εταιρεία και συμμετείχε με ενθουσιασμό στην προετοιμασία του Μεγάλου

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NETWORK ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Ξεσηκωμού. Μετά την αποτυχία της Επανάστασης στη Χαλκιδική, οι Τούρκοι επιτέθηκαν εναντίον της Νάουσας, την οποία και πολιόρκησαν. Στις 10 Απριλίου του 1822 η πόλη καταλήφθηκε και ο Ζαφειράκης, αν και στην αρχή κατόρθωσε να διαφύγει, τελικά σκοτώθηκε σε μάχη με τους Τούρκους κοντά στη Βέροια.

ΖΥΓΟΜΑΛΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ: Λόγιος και δάσκαλος από το Ναύπλιο. Γεννήθηκε το 1498. Τα πρώτα γράμματα τα έμαθε στην πατρίδα του και συμπλήρωσε τη μόρφωσή του στη Μονεμβασιά. Ολοκλήρωσε τις σπουδές του στο Πανεπιστήμιο της Πάντοβα. Επέστρεψε στην πατρίδα του και λίγο αργότερα πήγε στην Αδριανούπολη για να εργαστεί ως δάσκαλος, έπειτα από πρόσκληση του μητροπολίτη της περιοχής Ιωάσαφ, τον οποίο ακολούθησε το 1556 στην Κωνσταντινούπολη, όταν έγινε πατριάρχης. Ίδρυσαν μαζί το πρώτο (επιβεβαιωμένο) πατριαρχικό σχολείο όπου δίδαξε για αρκετά χρόνια. Συμμετείχε στο διάλογο ανάμεσα στο πατριαρχείο και τους προτεστάντες. Το συγγραφικό του έργο υπήρξε μικρό («Επίτομη Γραμματική», βιογραφία του δασκάλου του, Σταυράκιου Μαλαξού κ.λπ.). Πέθανε το 1567.

ΗΣΑΪΑΣ: Φιλικός και αγωνιστής, ιεράρχης, επίσκοπος Σαλώνων. Γεννήθηκε στη Δεσφίνα της Παρνασσίδας το 1778.

Ακολούθησε νωρίς το μοναχικό βίο και χειροτονήθηκε επίσκοπος Σαλώνων από τον πατριάρχη Γρηγόριο Ε΄ το 1818 στην Κωνσταντινούπολη. Πιθανότατα τότε μυήθηκε και στη Φιλική Εταιρεία.

Από την επισκοπική του έδρα αγωνίστηκε για την προετοιμασία της Επανάστασης στη Φωκίδα και αναδείχθηκε σε έναν από τους πρωτεργάτες της εξέγερσης στην Ανατολική Στερεά.

Στις 27 Μαρτίου του 1821 χοροστάτησε στην επίσημη δοξολογία που έγινε στον Όσιο Λουκά για την έναρξη του Αγώνα. Όταν οι οπλαρχηγοί της Στερεάς αποφάσισαν να ανακόψουν τα στρατεύματα του Κιοσέ Μεχμέτ και του Ομέρ Βρυώνη στην πεδιάδα του Σπερχειού (Αλαμάνα), πολέμησε ως απλός στρατιώτης στο σώμα του Πανουργιά που οχυρώθηκε στη Χαλκομάτα. Στη μάχη που έγινε ο επίσκοπος έπεσε στα χέρια των Τούρκων και αποκεφαλίστηκε.

ΘΕΟΔΩΡΗΤΟΣ ΒΡΕΣΘΕΝΗΣ: Γεννήθηκε στη Στεμνίτσα της Γορτυνίας το 1787. Εκλέχτηκε επίσκοπος Βρεσθένης Λακεδαίμονος το 1813. Το 1819 μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία και ανέπτυξε σπουδαία δράση. Μετά την έναρξη της Επανάστασης πήρε μέρος σε πολλές μάχες (Βαλτέτσι, Δολιανά και άλλες). Το 1822 δέχτηκε να παραδοθεί στους Τούρκους ως όμηρος στο Ναύπλιο. Δεινοπάθησε αλλά τελικά απελευθερώθηκε από τον Κολοκοτρώνη. Ασχολήθηκε παράλληλα με την πολιτική και διατέλεσε πρώτος πρόεδρος της Πελοποννησιακής Γερουσίας. Πέθανε το 1834 και τάφηκε με δημόσια δαπάνη στη Μονή Πετράκη.

ΘΕΟΤΟΚΗΣ ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ: Λόγιος κληρικός, σημαντικός εκπρόσωπος του Νεοελληνικού Διαφωτισμού. Το κοσμικό του όνομα ήταν Νικόλαος και γεννήθηκε στην Κέρκυρα το 1731. Πατέρας του ήταν ο ευπατρίδης Στέφανος Θεοτόκης. Μετά τις εγκύκλιες σπουδές του στην Κέρκυρα, πήγε στην Ιταλία. Εκεί παρακολούθησε μαθήματα φιλοσοφίας και μαθηματικών στα πανεπιστήμια της Μπολόνια και της Πάντοβα. Το 1756 επέστρεψε στην πατρίδα του και το 1762 έγινε ιερομόναχος. Διορίστηκε δάσκαλος στην Κέρκυρα, ενώ συγχρόνως έγινε γνωστός για τους λόγους του ως ιεροκήρυκα.

Λίγο αργότερα μετέβη στο Ιάσιο όπου δίδαξε στην τοπική σχολή φυσική. Μαζί με τον Βούλγαρη υποστήριξε την εισαγωγή της διδασκαλίας της φυσικής στα σχολεία. Αναγκάστηκε να φύγει από το Ιάσιο λόγω της αντίδρασης των συντηρητικών κύκλων. Το 1765 πήγε στη Λειψία όπου εξέδωσε διάφορα συγγράμματα. Το 1779 αναγορεύτηκε αρχιεπίσκοπος Σλαβινίου και Χερσώνος - διαδέχτηκε τον Ευγένιο Βούλγαρη. Λίγο αργότερα μετατέθηκε στην αρχιεπισκοπή Αστραχανίου και Σταυρουπόλεως. Πέθανε στη Μόσχα το 1800 ή το 1805.

Ο Θεοτόκης ήταν υπέρμαχος της ορθοδοξίας και θερμός υποστηρικτής της παιδείας, αν και σαφώς πιο συντηρητικός από τον Βούλγαρη. Το 1794 δημοσίευσε ανώνυμα ένα σύγγραμμα εναντίον του Βολταίρου. Ενδιαφέρον παρουσιάζει το έργο του «Κυριακοδρόμιον», το οποίο αποτελεί ερμηνεία των Ευαγγελίων, των Πράξεων των Αποστόλων και των Επιστολών που διαβάζονται τις Κυριακές στις εκκλησίες. Το έργο αυτό, ιδιαίτερα χρήσιμο όταν πρωτοεμφανίστηκε, αργότερα αποτέλεσε εμπόδιο στην περαιτέρω εξέλιξη της εκκλησιαστικής ρητορείας.

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NetWORK ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

ΘΕΟΤΟΚΟΠΟΥΛΟΣ ΔΟΜΗΝΙΚΟΣ Ή ΕΛ ΓΚΡΕΚΟ: Σπουδαίος ζωγράφος της Αναγέννησης. Γεννήθηκε το 1541 στο Χάνδακα της βενετοκρατούμενης Κρήτης. Διδάχτηκε βυζαντινή αγιογραφία και ανάμεσα στο 1560 και το 1567 πήγε στη Βενετία, όπου δέχτηκε την επίδραση του Μπασάνο και του Τιντορέτο και εργάστηκε στο εργαστήριο του Τιτσιάνο. Το 1577 εγκαταστάθηκε οριστικά στο Τολέδο της Ισπανίας, όπου δημιούργησε το πιο μεγάλο μέρος του έργου του. Τα έργα του υπέγραψε στη μητρική του γλώσσα: «Δομήνικος Θεοτοκόπουλος Κρης εποίει». Εγκατέλειψε στη ζωγραφική του τους ζεστούς τόνους που επικρατούσαν στα έργα καλλιτεχνών στη Βενετία και τη Ρώμη και προτίμησε τα ωχρά και ψυχρά χρώματα, τον εξωπραγματικό φωτισμό, εκφράζοντας μια μυστικιστική διάθεση και μια σχεδόν εξπρεσιονιστική ένταση. Ζωγράφιζε τα πρόσωπα μακρόστενα. Με την εικονογράφηση του Εικονοστασίου του Αγίου Δομήνικου του Παλαιού άρχισε η δεύτερη περίοδος του έργου του, η περίοδος της ωριμότητας. Έπειτα από μια σειρά έργων θρησκευτικού περιεχομένου («Ανάληψη της Θεοτόκου», «Αγία Τριάδα», «Προσκύνηση των Ποιμένων» κ.ά.), φιλοτέχνησε το 1584 τον «Ενταφιασμό του Κόμητα Όργκαθ» για το Ναό του Αγίου Θωμά στο Τολέδο. Η τρίτη περίοδος του έργου του επισφραγίστηκε με το έργο «Το Όνειρο του Βασιλιά Φιλίππου Β΄». Παράλληλα με τη ζωγραφική ασχολήθηκε και με την αρχιτεκτονική (Λύκειο Ντόνα Μαρία ντε Αραγκόν) αλλά και με τη γλυπτική (τα αγάλματα του νοσοκομείου Ταβέρα). Πέθανε το 1614 στο Τολέδο.

ΘΕΟΦΑΝΗΣ Ο ΚΡΗΣ: Αγιογράφος και μοναχός που θεωρείται ο σημαντικότερος εκπρόσωπος της Κρητικής Σχολής. Γεννήθηκε στο Χάνδακα (σημερινό Ηράκλειο) και έζησε στο α΄ μισό του 16ου αιώνα. Η πρώτη καλλιτεχνική του δραστηριότητα τοποθετείται το 1527, όταν ζωγράφισε τις τοιχογραφίες στη Μονή του Αγίου Νικολάου στα Μετέωρα. Αυτές οι παραστάσεις έχουν μικρές διαστάσεις. Το 1535 εγκαταστάθηκε στο Άγιον Όρος, στη Μονή Μεγίστης Λαύρας της οποίας ζωγράφισε το Καθολικό. Η τοιχογράφηση μεγάλων επιφανειών αποδεικνύει ότι η τέχνη έφτασε στην ύψιστη μορφή της και θεωρήθηκε υποδειγματική για τους μεταγενέστερους ζωγράφους της Ανατολικής Εκκλησίας. Αμέσως μετά αγιογράφησε τμήμα της Μονής Σταυρονικήτα. Το 1538 εγκατέλειψε το Άγιον Όρος και επέστρεψε στην πατρίδα του όπου και πέθανε το 1559. Η τέχνη του συγκεντρώνει όλα τα χαρακτηριστικά της Κρητικής Σχολής (προτίμηση στις ραδινές μορφές σε αρχοντικές στάσεις, με σεμνές χειρονομίες, συνθέσεις οργανωμένες σε αυστηρό πνεύμα).

ΙΓΓΛΕΣΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ: Το επώνυμο αυτό φέρουν τουλάχιστον τέσσερις αγωνιστές του 1821. Ο πιο γνωστός είναι ο Χαράλαμπος Ιγγλέσης, γιος του Αντώνιου Ιγγλέση, αξιωματικού του ρωσικού ναυτικού. Ο Χαράλαμπος γεννήθηκε το 1799 στην Κεφαλλονιά. Στη διάρκεια της Επανάστασης διακρίθηκε σε διάφορες αποστολές. Υπηρέτησε στο Τακτικό του Φαβιέρου ως ταγματάρχης και στα άτακτα σώματα ως οπλαρχηγός του Μακρυγιάννη στη μάχη του Αναλάτου (24 Απριλίου 1827). Σύμφωνα με τον Σουρμελή, πέθανε την ίδια χρονιά στην Κεφαλλονιά.

ΙΕΡΕΜΙΑΣ Β΄ Ο ΤΡΑΝΟΣ: Πατριάρχης Κωνσταντινούπολης, ο οποίος καταγόταν από την Αγχίαλο της Ανατολικής Ρωμυλίας (γεννήθηκε το 1536). Ανέβηκε στον πατριαρχικό θρόνο τις περιόδους 1572-1579, 1580-1584 και 1587-1595. Βρήκε το πατριαρχείο χρεωμένο και ζήτησε τη βοήθεια του τσάρου Θεόδωρου Α΄. Σε αντάλλαγμα της βοήθειας αναβίβασε τον έως τότε μητροπολίτης Μόσχας στη θέση του πατριάρχη, δημιουργώντας έτσι πέμπτο ορθόδοξο πατριαρχείο (1588). Ακολούθησε πολιτική προσέγγισης με τους καθολικούς και τους προτεστάντες, αυξάνοντας την αίγλη του οικουμενικού θρόνου. Σημαντικός υπήρξε ο ρόλος του στην ενίσχυση της παιδείας. Με συνοδική απόφαση συνέστησε την ίδρυση σχολείων, ενώ η εκκλησία ανέλαβε ενεργό ρόλο στη επίλυση του προβλήματος της παιδείας των υπόδουλων Ελλήνων και της πνευματικής τους αφύπνισης. Πέθανε το 1595.

ΙΕΡΗ ΣΥΜΜΑΧΙΑ: Μετά την πτώση του Ναπολέοντα επιβλήθηκαν στην Ευρώπη απολυταρχικά, συντηρητικά και αντιδραστικά καθεστώτα. Για να διατηρήσουν την κοινωνική γαλήνη οι ισχυροί Ευρωπαίοι ηγεμόνες δημιούργησαν το 1815 στη Βιέννη την Ιερή Συμμαχία, βασική επιδίωξη της οποίας ήταν η κατάπνιξη οποιουδήποτε φιλελεύθερου κινήματος ακόμη και με τα όπλα, οπουδήποτε και αν εκδηλωνόταν. Σκοπός της ήταν η εξασφάλιση, για το μέλλον, της κοινωνικής γαλήνης, για την οποία θεωρούσαν απειλή τις φιλελεύθερες ιδέες που κυκλοφορούσαν στον ευρωπαϊκό χώρο, ακόμη και αν εκδηλώνονταν ως αίτημα εθνικής απελευθέρωσης. Ψυχή όλης αυτής της αντιδραστικής ιδεολογίας και οργανωτής της Ιερής

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Συμμαχίας υπήρξε ο καγκελάριος της Αυστρίας Μέτερνιχ. Ιδρυτικά μέλη-κράτη ήταν η Αυστρία, η Ρωσία και η Πρωσία, ενώ αργότερα προσχώρησαν η Γαλλία και η Αγγλία. Συμφώνησαν επίσης να συναντιούνται ανά διαστήματα και να συζητούν για την κατάσταση που επικρατούσε στην Ευρώπη. Η Ιερή Συμμαχία διατήρησε για αρκετά χρόνια την παντοδυναμία της στα πράγματα της Ευρώπης και αποδυναμώθηκε στα μέσα του 19ου αιώνα, μετά την επιτυχία πολλών επαναστατικών κινημάτων.

ΙΕΡΟΣ ΛΟΧΟΣ: Στρατιωτικό σώμα που συγκρότησε ο Αλέξανδρος Υψηλάντης από εθελοντές σπουδαστές των ελληνικών παροικιών της Μολδαβίας, της Βλαχίας και της Οδησσού, στη Φωξάνη της Μολδαβίας στις 10 Μαρτίου του 1821. Οι 450 περίπου νέοι αποτέλεσαν σημαντικό τμήμα του στρατού του Υψηλάντη στην Επανάσταση στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες, η οποία κρίθηκε στη μάχη στο Δραγατσάνι (7 Ιουνίου του 1821), όπου σκοτώθηκαν περισσότεροι από 200 Ιερολοχίτες και 47 αιχμαλωτίστηκαν. Ανάμεσα σε αυτούς που σώθηκαν ήταν ο συνιδρυτής της Φιλικής Εταιρείας Αθανάσιος Τσακάλωφ. Όσοι σώθηκαν συνέχισαν τον αγώνα τους στην Ελλάδα.

ΙΜΠΡΑΗΜ ΠΑΣΑΣ: Θετός γιος του Μωχάμετ Άλι, αντιβασιλέα της Αιγύπτου. Γεννήθηκε στην Καβάλα το 1789 και μορφώθηκε από Ευρωπαίους παιδαγωγούς. Συνέβαλε στη διοργάνωση του αιγυπτιακού στρατού σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα και τελικά στάλθηκε έπειτα από συμφωνία του πατέρα του με το σουλτάνο Μαχμούτ στην Κρήτη και την Πελοπόννησο, για να καταστείλει την Επανάσταση.

Εκμεταλλευόμενος άριστα την κατάσταση που επικρατούσε στο Μοριά εξαιτίας της εμφύλιας διαμάχης που είχε ξεσπάσει, κατόρθωσε με τις αλλεπάλληλες επιτυχίες να φέρει σε δύσκολη θέση τους Έλληνες. Η ήττα όμως στο Ναβαρίνο ήταν καθοριστική για την παρουσία του στην Ελλάδα. Αναγκάστηκε να εκκενώσει την Πελοπόννησο το 1828. Επέστρεψε στην Αίγυπτο και το 1833 κατέλαβε για λογαριασμό του πατέρα του τη Συρία. Πέθανε το 1848 από φυματίωση.

ΙΩΑΣΣΑΦ Β΄ Ο ΜΕΓΑΛΟΠΡΕΠΗΣ: Πατριάρχης Κωνσταντινούπολης (1556-1565) και πρωταγωνιστής στην προσπάθεια αναβίωσης κάποιας πνευματικής κίνησης στην τουρκοκρατούμενη Ανατολή. Καταγόταν από την Κράψη της Ηπείρου. Σπούδασε στη Μονή Φιλανθρωπινών στα Γιάννενα και υπήρξε μαθητής του Ιωάννη Ζυγομαλά στο Ναύπλιο. Επιδόθηκε ακόμη στην εκμάθηση ανατολικών γλωσσών. Το 1535 εκλέχτηκε μητροπολίτης Αδριανούπολης, όπου ίδρυσε σχολή ελληνικών γραμμάτων με διευθυντή το δάσκαλό του, Ιωάννη Ζυγομαλά.

Το 1556 ανέβηκε στον οικουμενικό θρόνο. Ασχολήθηκε με τη βελτίωση των οικονομικών του πατριαρχείου, με την οργάνωσή του γενικότερα, και ενδιαφέρθηκε για την παιδεία, ιδρύοντας το πρώτο πατριαρχικό σχολείο, όπου δίδαξε ο Ζυγομαλάς. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον έδειξε και για τα εκκλησιαστικά ζητήματα και για το σχίσμα της Δυτικής Εκκλησίας. Η αντίθεση πολλών αρχιερέων στις ενέργειές του και ο πόλεμος που του κήρυξαν οδήγησαν στην καθαίρεσή του και στην εξορία του στο Άγιον Όρος. Η τιμωρία του ανακλήθηκε λίγο αργότερα και επανήλθε στη μητρόπολη Αδριανούπολης, όπου και πέθανε.

ΙΩΣΗΦ, ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΤΩΝ ΡΩΓΩΝ: Ο Ιωσήφ (1776-1826), επίσκοπος των Ρωγών και Κοζύλης Άρτας, γεννήθηκε στα Αμπελάκια της Θεσσαλίας. Αγωνιστής στη διάρκεια της Επανάστασης, έδρασε κυρίως στο Μεσολόγγι, όπου μάλιστα ήταν προεξάρχων της εξόδιου ακολουθίας του λόρδου Βύρωνα. Διακρίθηκε ιδιαίτερα στη δεύτερη πολιορκία του Μεσολογγίου. Ενώ προσπαθούσε να διασώσει ασθενείς και υπέργηρους, αντιλήφθηκε την είσοδο των Τούρκων στην πόλη. Η προσπάθειά του να ανατινάξει ένα πιθάρι με πυρίτιδα απέτυχε και συνελήφθη από τους Τούρκους οι οποίοι τον εκτέλεσαν.

ΚΑΖΑΝΤΖΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ: Αγωνιστής της Επανάστασης του 1821 ο οποίος γεννήθηκε στην Αθήνα. Έπεσε μαχόμενος σε νεαρή ηλικία στη δεύτερη πολιορκία της Ακρόπολης (Αύγουστος 1826). Τουλάχιστον τρία αδέρφια του σκοτώθηκαν σε διάφορες φάσεις της πολιορκίας της Ακρόπολης.

ΚΑΪΡΗΣ ΘΕΟΦΙΛΟΣ: Θεολόγος, φιλόσοφος και αγωνιστής της Επανάστασης. Γεννήθηκε στην Άνδρο το 1784 και φοίτησε στις Κυδωνιές και τη Χίο. Συνέχισε τις σπουδές του στην Ευρώπη, στην Πίζα αρχικά (φυσικομαθηματικά και φιλοσοφία) και στο Παρίσι στη συνέχεια, δίπλα στον Κοραή, του οποίου και δέχτηκε την επίδραση. Επέστρεψε στην Άνδρο το 1810 και λίγο αργότερα (1812) ανέλαβε τη διεύθυνση της Ακαδημίας των Κυδωνιών. Το 1819 μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία και το 1821, με την έναρξη της Επανάστασης, σχημάτισε ένα

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NETWORK ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

στρατιωτικό σώμα με εκατό μαθητές, και ύψωσε τη σημαία της Επανάστασης. Στην Α΄ Εθνοσυνέλευση εκλέχτηκε πληρεξούσιος Άνδρου (1822). Το 1828 εκφώνησε ένα σημαντικό λόγο στην τελετή υποδοχής του Καποδίστρια, ο οποίος διαπνεόταν από έντονα φιλελεύθερο πνεύμα. Την ίδια φιλελεύθερη στάση κράτησε και απέναντι στον Όθωνα. Αρνήθηκε αξιώματα που του προσφέρθηκαν, ακόμη και έδρα στο νεοσύστατο Πανεπιστήμιο των Αθηνών.
Το 1835 ίδρυσε ορφανοτροφείο στην Άνδρο, που λειτούργησε και ως σχολείο, όχι μόνο για τα ορφανά αλλά και για άλλους μαθητές που έρχονταν από διάφορα μέρη της Ελλάδας. Στο σχολείο δίδαξε φιλοσοφία, φιλολογία και μαθηματικά. Στο διάστημα αυτό δημιούργησε ένα φιλοσοφικό σύστημα και διακήρυξε τις δικές του θρησκευτικές απόψεις που τις ονόμασε «Θεοσέβεια» (φιλελεύθερος χριστιανισμός, με δική του λατρεία, προσευχές, ύμνους και γιορτές). Γι' αυτές κατηγορήθηκε το 1839 ως ηγέτης άλλης θρησκείας και διώχτηκε. Εγκατέλειψε την Ελλάδα το 1842 και πήγε στο Λονδίνο από όπου επέστρεψε το 1844, μετά την Επανάσταση της 3ης Σεπτεμβρίου και τη θέσπιση της ελευθερίας της συνείδησης. Κατηγορήθηκε όμως και πάλι, με αποτέλεσμα να καταδικαστεί σε φυλάκιση δύο ετών. Πέθανε το 1853 στη φυλακή της Σύρου. Το έργο του αποτελείται από φιλοσοφικά και θρησκευτικά συγγράμματα.
ΚΑΛΚΟΥ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ: Η αθηναϊκή οικογένεια Κάλκου έδωσε πολλούς αγωνιστές στον Αγώνα της Ανεξαρτησίας. Ο Μιχαήλ σκοτώθηκε στον πρώτο χρόνο της Επανάστασης στην πολιορκία της Ακρόπολης. Ο Γεώργιος διέπρεψε στις μάχες του Χαλανδρίου και της Αταλάντης. Το 1826 μπήκε μαζί με άλλους αγωνιστές στην Ακρόπολη. Ο Σπύρος αγωνίστηκε στην Αθήνα και στον Πειραιά.
ΚΑΝΑΡΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ (Ψαρά[;] περ. 1790-Αθήνα 1877): Αγωνιστής, πολιτικός, από τις ηρωικότερες μορφές της Επανάστασης. Η καταγωγή του και ο τόπος γέννησής του δεν είναι απόλυτα εξακριβωμένα από τους ιστορικούς, το βέβαιο είναι όμως ότι η οικογένειά του κατοικούσε στα Ψαρά γύρω στο 1770.
Με την κήρυξη της Επανάστασης εγκατέλειψε τα εμπορικά πλοία, εντάχθηκε στον ψαριανό στόλο και ειδικεύτηκε στα πυρπολικά. Τη νύχτα της 6ης προς την 7η Ιουνίου 1822 έκανε το πρώτο του κατόρθωμα πυρπολώντας την τουρκική ναυαρχίδα στη Χίο. Ο Άγγλος ιστορικός της Επανάστασης Τόμας Γκόρντον γράφει ότι η πράξη αυτή ήταν ένα «από τα πιο καταπληκτικά στρατιωτικά κατορθώματα που αναφέρει η ιστορία».
Τον Οκτώβριο του 1822, στην Τένεδο αυτή τη φορά, πυρπόλησε ένα τεράστιο τουρκικό δίκροτο προκαλώντας το θαυμασμό όλων. Ακολούθησαν και άλλες ηρωικές επιχειρήσεις στη Σάμο και τη Μυτιλήνη, με αποκορύφωμα τη δράση του Κανάρη κατά του αιγυπτιακού στόλου στο λιμάνι της Αλεξάνδρειας. Όταν ήρθε ο Καποδίστριας, του ανέθεσε την αρχηγία του στολίσκου των πυρπολικών τιμώντας τη δράση και τον ηρωισμό του. Μετά τη δολοφονία του κυβερνήτη ο Κανάρης αποσύρθηκε στη Σύρο και επανήλθε στο δημόσιο βίο την περίοδο του Όθωνα με το βαθμό του ναυάρχου που του απένειμε ο βασιλιάς.
Μετά την Επανάσταση της 3ης Σεπτεμβρίου του 1843 ανέλαβε δύο φορές το υπουργείο Ναυτικών και στην Εθνοσυνέλευση που ψήφισε το Σύνταγμα του 1864 υπήρξε ηγέτης των Ορεινών. Έγινε τρεις φορές πρωθυπουργός σε κρίσιμες για τη χώρα στιγμές και πέθανε ως πρωθυπουργός στις 2 Σεπτεμβρίου του 1877.
ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ (1776-1831): Γεννήθηκε στην Κέρκυρα, ήταν γόνος ευγενούς οικογένειας και αναδείχθηκε ανάμεσα στους κορυφαίους πολιτικούς της Ευρώπης το α΄ τέταρτο του 19ου αιώνα. Υπηρέτησε ως υπουργός των Εξωτερικών της Ρωσίας και από το αξίωμα αυτό παραιτήθηκε -σύμφωνα με άλλους απομακρύνθηκε λόγω της μεροληπτικής του στάσης απέναντι στην Ελληνική Επανάσταση- το 1822. Το 1818 του είχε προταθεί η αρχηγία της Φιλικής Εταιρείας, την οποία όμως αρνήθηκε. Μετά την παραίτησή του από το αξίωμα του υπουργού των Εξωτερικών ιδιώτευσε στην Ελβετία. Το 1827 εκλέχθηκε από τη Γ΄ Εθνοσυνέλευση κυβερνήτης για επτά χρόνια. Από τη θέση αυτή εργάστηκε ακατάπαυστα για την οργάνωση του νεοσύστατου ελληνικού κράτους, δίνοντας ταυτόχρονα σκληρό αγώνα για να επιτύχει πλήρη ανεξαρτησία και διευρυμένα σύνορα. Στο πλαίσιο των προσπαθειών του για την αναδιοργάνωση του κράτους, ασχολήθηκε με τη διοίκηση, την οικονομία, τη δικαιοσύνη, την παιδεία και το στρατό, τομείς στους οποίους στηρίζεται ένα κράτος, τους οποίους όμως όταν ήρθε στην Ελλάδα βρήκε διαλυμένους ή ανύπαρκτους.
Στη διοίκηση εφάρμοσε ένα νέο πολιτειακό σύστημα, την Προσωρινήν Διοίκησιν της

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Επικρατείας, και η κυριότερη αλλαγή ήταν η συγκέντρωση της νομοθετικής εξουσίας στο πρόσωπο του κυβερνήτη. Οργάνωσε τη διοίκηση της Πελοποννήσου και των νησιών, αλλά όχι της Στερεάς Ελλάδας, διότι συνεχίζονταν ακόμη οι πολεμικές επιχειρήσεις. Η οικονομία της χώρας βρισκόταν σε κατάσταση αποσύνθεσης και η δημοσιονομική του πολιτική στηρίχτηκε στον περιορισμό των εξόδων της διοίκησης και στην αύξηση των εσόδων από τη συστηματική είσπραξη των φόρων και των δασμών, αφού δεν κατάφερε να εξασφαλίσει δάνειο από τις Μεγάλες Δυνάμεις. Ίδρυσε πιστωτικό ίδρυμα, την Εθνική Χρηματιστηριακή Τράπεζα, και έκοψε νόμισμα, το φοίνικα, για να αντικαταστήσει τα ξένα νομίσματα που κυκλοφορούσαν. Ιδιαίτερη μέριμνα έδειξε για τη μέση εκπαίδευση, την οργάνωση της οποίας ανέθεσε στο φιλόλογο Ανδρέα Μουστοξύδη. Ίδρυσε το Ορφανοτροφείο της Αίγινας, όπου λειτούργησαν τρία αλληλοδιδακτικά σχολεία, τρία ελληνικά σχολεία και πολλά χειροτεχνεία. Το Πρότυπον Σχολείο λειτούργησε το 1829 για προχωρημένους μαθητές και τον ίδιο χρόνο ιδρύθηκε το Κεντρικόν Σχολείο, για όσους ακολουθούσαν ανώτερες σπουδές. Σε ομάδα νομομαθών ανέθεσε την αναδιοργάνωση της δικαιοσύνης· συνέταξαν το ψήφισμα «Περί διοργανισμού των δικαστηρίων», με βάση το οποίο συγκροτήθηκαν ειρηνοδικεία, πρωτοδικεία, εμποροδικείο στη Σύρο και ανέκκλητα κριτήρια (εφετεία). Δημοσιεύθηκε ακόμη ο πρώτος Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας.

Ο τομέας όμως που απασχόλησε περισσότερο τον Καποδίστρια ήταν ο στρατιωτικός. Κατέβαλε προσπάθειες να συγκροτηθεί τακτικός στρατός, ο οποίος θα εκκαθάριζε τη Στερεά Ελλάδα από τα υπολείμματα των Τούρκων, για να του δοθεί έτσι η δυνατότητα να διαπραγματευτεί ευρύτερα σύνορα για το κράτος. Οργάνωσε το στρατό σε χιλιαρχίες, ίδρυσε το Λόχο των Ευελπίδων και ανέθεσε στον Μιαούλη την εξάλειψη της πειρατείας από τις ελληνικές θάλασσες. Ο αγώνας στη Στερεά τερματίστηκε με τη μάχη στην Πέτρα της Βοιωτίας (Σεπτέμβριος του 1829). Στον τομέα της εξωτερικής πολιτικής, την οποία χειριζόταν ο ίδιος, τον απασχόλησαν δύο θέματα: η ανεξαρτησία της χώρας και η επίτευξη των ευρύτερων δυνατών συνόρων. Ανέπτυξε έντονη διπλωματική δραστηριότητα προς αυτή την κατεύθυνση, με διαβήματα προς τους εκπροσώπους των Μεγάλων Δυνάμεων και διπλωματικούς ελιγμούς, και πέτυχε κατ' αρχάς τη δημιουργία ανεξάρτητου ελληνικού κράτους με συνοριακή γραμμή Μαλιακού - Αμβρακικού (3 Φεβρουαρίου του 1830) και στη συνέχεια τη διεύρυνση των συνόρων στη γραμμή Παγασητικού - Αμβρακικού (1831).

Ο Καποδίστριας επιχείρησε να δημιουργήσει κεντρική εξουσία και ένα κράτος ελληνικό. Ο συγκεντρωτικός τρόπος της διακυβέρνησης του όμως προκάλεσε τις έντονες αντιδράσεις των προκρίτων, αλλά και των διανοουμένων, οι οποίες υποδαυλίζονταν από τη Γαλλία και την Αγγλία που τον θεωρούσαν όργανο της Ρωσίας. Τα πολιτικά πάθη όμως είχαν ως αποτέλεσμα τη δολοφονία του στο Ναύπλιο (27 Σεπτεμβρίου του 1831).

ΚΑΡΑ ΑΛΗΣ: Καπουδάν πασάς (αρχιναύαρχος) του τουρκικού στόλου. Το 1821 κατέστρεψε το Γαλαξίδι. Το 1822 νικήθηκε από τον Μιαούλη στο Μεσολόγγι.

Στις 30 Μαρτίου του 1822 κατέπνιξε την προσπάθεια της Χίου να επαναστατήσει καταστρέφοντας το νησί, πυρπολώντας και σφάζοντας τους κατοίκους του. Εκδίκηση για τη φοβερή καταστροφή πήρε για λογαριασμό των Ελλήνων ο Κωνσταντίνος Κανάρης με την πυρπόληση της ναυαρχίδας του στο λιμάνι της Χίου, στη διάρκεια της οποίας τραυματίστηκε θανάσιμα ο Τούρκος αρχιναύαρχος (6 Ιουνίου του 1822).

ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ: Σπουδαίος στρατιωτικός ηγέτης της Επανάστασης.

Γεννήθηκε στη Μονή του Αγίου Γεωργίου στο χωριό Μαυρομάτι (κατ' άλλους στο Μουζάκι) Καρδίτσας (1780) και ήταν γιος της καλόγριας Ζωής Διμισκή και του αρματολού Δημήτρη Καραΐσκου. Σε ηλικία δεκαπέντε ετών ακολούθησε το δρόμο της κλεφτουριάς και αργότερα υπηρέτησε στα στρατιωτικά σώματα του Αλή πασά, ο οποίος κατάλαβε τις εξαιρετικές στρατιωτικές του ικανότητες.

Με την έκρηξη της Επανάστασης, τον Ιανουάριο του 1821 πήρε μέρος στη σύσκεψη της Λευκάδας μαζί με άλλους οπλαρχηγούς που ήθελαν να προετοιμάσουν την εξέγερση στη Στερεά Ελλάδα και ύψωσε τη σημαία της Επανάστασης στα χωριά των Τζουμέρκων.

Αν και συγκρούστηκε με τον Αλέξανδρο Μαυροκορδάτο για την ηγεσία των στρατιωτικών επιχειρήσεων στη Στερεά, συνεργάστηκε μαζί του στην πρώτη πολιορκία του Μεσολογγίου στέλνοντας τμήμα του στρατιωτικού του σώματος για να ενισχύσει την άμυνα της πόλης. Στη διάρκεια του εμφύλιου πολέμου κατηγορήθηκε από τον Μαυροκορδάτο για συνεργασία με

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

τους Τούρκους και αποσύρθηκε για ένα διάστημα από την ενεργό δράση. Το Μάιο του 1825 επανήλθε και συνέδραμε τους Μεσολογγίτες κατά τη δεύτερη πολιορκία της πόλης, παρενοχλώντας τους Τούρκους στην περιοχή. Χάρη στη στρατηγική του ιδιοφυΐα πέτυχε σημαντικές νίκες κατά των Τούρκων (Δόμβραινα, Δίστομο, Αράχοβα) και κράτησε τον τουρκικό στρατό καθηλωμένο στην περιοχή για μεγάλο διάστημα. Διαφώνησε όμως με τους Κόχραν και Τσορτς για την τακτική που θα ακολουθούσαν κατά του Κιουταχή.
Τραυματίστηκε σε αψιμαχία με τους Τούρκους στο Νέο Φάληρο και πέθανε στις 23 Απριλίου του 1827, ανήμερα της γιορτής του.
ΚΑΡΑΤΑΣΟΣ ΤΣΑΜΗΣ (ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ): Αγωνιστής του 1821, γιος του Αναστάσιου Καρατάσου, αρματολού της Μακεδονίας. Γεννήθηκε στο Διχαλεύρι της Νάουσας το 1798.
Την περίοδο της Επανάστασης έδρασε στις Βόρειες Σποράδες και στην Εύβοια.
Τον Αύγουστο του 1828 αγωνίστηκε για την αποκατάσταση της ελληνικής κυριαρχίας στην Ανατολική Στερεά.
Φανατικός αντικαποδιστριακός, πρωτοστάτησε σε αποτυχημένες εξεγέρσεις κατά του κυβερνήτη και με την εγκαθίδρυση της βασιλείας έγινε υπασπιστής του Όθωνα. Συμμετείχε ενεργά «ως αρχιστράτηγος της Μακεδονίας» στο απελευθερωτικό κίνημα της Χαλκιδικής τον Απρίλιο του 1854. Πέθανε στο Βελιγράδι το 1861.
ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΩΤΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ: Φιλικός που συμμετείχε στην Επανάσταση στη Μολδοβλαχία και αντιστάθηκε ηρωικά στο Σκουλένι (19 Ιουνίου του 1821), όπου και σκοτώθηκε.
ΚΑΣΟΜΟΥΛΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ: Γεννήθηκε στη Σιάτιστα της Μακεδονίας το 1797. Το 1819/20, ενώ βρισκόταν για εμπορικές υποθέσεις στη Σμύρνη, μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία. Πήρε μέρος στην Επανάσταση που ξέσπασε στη δυτική Μακεδονία. Μετά την αποτυχία της πήγε στη Στερεά Ελλάδα. Συμμετείχε στη δεύτερη πολιορκία του Μεσολογγίου και στην Έξοδο που ακολούθησε. Επίσης έλαβε μέρος στη μάχη του Ανάλατου (1827). Μετά την άφιξη του Καποδίστρια παρασημοφορήθηκε. Διατέλεσε φρούραρχος των Αθηνών, του Πειραιά, του Μπουρτζίου και της Λαμίας. Έγραψε τα «Στρατιωτικά Ενθυμήματα» στα οποία περιγράφονται τα γεγονότα μέχρι το 1833. Πέθανε το 1872.
ΚΑΤΑΡΤΖΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Ή ΦΩΤΙΑΔΗΣ: Φαναριώτης, από τους πρωτοπόρους του Νεοελληνικού Διαφωτισμού, νομικός, παιδαγωγός και θεωρητικός υπέρμαχος του δημοτικισμού. Γεννήθηκε το 1730. Έμαθε τα πρώτα γράμματα στην Κωνσταντινούπολη και αργότερα πήγε στο Βουκουρέστι, όπου διακρίθηκε ως δικαστής και ανέλαβε σημαντικά αξιώματα (π.χ., μεγάλος λογοθέτης της Βλαχίας). Το πραγματικό του επώνυμο ήταν Φωτιάδης, αλλά πήρε το επώνυμο της γυναίκας του η οποία προερχόταν από ισχυρή οικογένεια της Βλαχίας. Υπήρξε οπαδός του Γαλλικού Διαφωτισμού και ιδιαίτερα των Εγκυκλοπαιδιστών. Το συγγραφικό του έργο αρχίζει το 1783 και αυτό που έχει εκδοθεί αποτελείται από δοκίμια και μελέτες, στα οποία εκθέτει τις απόψεις του για την εκπαιδευτική αγωγή, που, σύμφωνα με τον Καταρτζή, θα πρέπει να βασίζεται στη δημοτική γλώσσα («φυσική γλώσσα»). Πίστευε ότι η αρχαία ελληνική γλώσσα πρέπει να διδάσκεται για να προσλαμβάνουν τα παιδιά την πνευματική τροφή που μεταδίδεται μέσω αυτής. Τις απόψεις του για τη γλώσσα τις παρουσιάζει στο έργο του «Σχέδιο για τη Ρωμαίικια Γλώσσα», ενώ τις παιδαγωγικές του αντιλήψεις στο έργο του «Γνώθι σαυτόν». Τη θετική στάση απέναντι στη δημοτική γλώσσα εγκατέλειψε αργότερα λόγω των αντιδράσεων που προκάλεσε. Πέθανε στο Βουκουρέστι το 1807.
ΚΑΤΕΛΑΝΟΣ ΦΡΑΓΚΟΣ: Έλληνας ζωγράφος από τη Θήβα ο οποίος έζησε το πρώτο μισό του 16ου αιώνα. Λίγες πληροφορίες υπάρχουν για τη ζωή του. Από μια κτητορική επιγραφή στο παρεκκλήσι του Αγίου Νικολάου στη Μονή της Μεγίστης Λαύρας του Αγίου Όρους μαθαίνουμε για τον τόπο καταγωγής του. Η τέχνη του παρουσιάζει έντονα προσωπικά στοιχεία: πλήθος ατόμων που κινούνται, τα οποία αποδίδουν μια ταραγμένη ατμόσφαιρα, και πολυάριθμα αρχιτεκτονικά πλαίσια που περιβάλλουν τις σκηνές. Με τη δραματικότητα των μορφών του και τους έντονους χρωματισμούς τείνει προς στο μπαρόκ. Ο Κατελάνος εντάσσεται σε μια ομάδα καλλιτεχνών που δραστηριοποιήθηκαν στη βορειοδυτική Ελλάδα, διαμορφώνοντας ένα κίνημα ζωγραφικής στον ηπειρωτικό χώρο που διέφερε από την Κρητική Σχολή. Έργα που του αποδίδονται είναι οι τοιχογραφίες της Μονής Βαρλαάμ των Μετεώρων και της Μονής φιλανθρωπινών στα Ιωάννινα.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

ΚΑΤΣΩΝΗΣ ΛΑΜΠΡΟΣ: Έλληνας αξιωματικός του ρωσικού στρατού, ο οποίος γεννήθηκε στη Λιβαδειά το 1752. Από το 1770 υπηρετούσε ως αξιωματικός στο ρωσικό στόλο και στη διάρκεια του Α΄ Ρωσοτουρκικού Πολέμου (1768-1774) κατέπλευσε μαζί με τους αδερφούς Ορλόφ στα ελληνικά παράλια και συμμετείχε στις επιχειρήσεις. Με το τέλος του πολέμου (1774) εγκαταστάθηκε στην Κριμαία - παρέμεινε οριστικά στο ρωσικό στρατό. Στη διάρκεια του Β΄ Ρωσοτουρκικού Πολέμου (1787-1792) ο Κατσώνης, επικεφαλής στολίσκου, ο οποίος εξοπλίστηκε με συνεισφορές των Ελλήνων, κατήλθε αρχικά στο Ιόνιο και πραγματοποίησε εκκαθαριστικές επιχειρήσεις εναντίον πειρατικών και τουρκικών πλοίων και στη συνέχεια στο Αιγαίο, όπου έγινε ο εφιάλτης των Τούρκων με τις επιδρομές του. Πάγωσε το τουρκικό εμπόριο στο Αιγαίο και αιχμαλωτίστηκαν πολλά τουρκικά πλοία. Οι προσπάθειες των Τούρκων να αναχαιτίσουν τη δράση του δεν έφεραν αποτέλεσμα και γι' αυτό προσπάθησαν να συνδιαλλαγούν μαζί του το 1789, χωρίς όμως επιτυχία. Το 1790 σε σύγκρουση του με τον τουρκικό στόλο κοντά στην Άνδρο νικήθηκε, αλλά κατόρθωσε να διαφύγει με δύο πλοία, ανασυγκρότησε το στόλο του και συνέχισε τη δράση του στις ελληνικές θάλασσες. Μετά την υπογραφή της Συνθήκης του Ιασίου, με την οποία έληξε ο Β΄ Ρωσοτουρκικός Πόλεμος, διατάχτηκε να διακόψει τις εχθροπραξίες. Αποφάσισε να συνεχίσει μόνος του τον αγώνα με τη σύμπραξη των κλεφτών της Ρούμελης και του Μοριά καθώς και των Μανιατών. Νικήθηκε όμως στο Πόρτο Κάγιο της Μάνης (5 Ιουλίου του 1792) και εγκατέλειψε οριστικά τον αγώνα. Το 1795, έπειτα από περιπέτειες, επέστρεψε στη Ρωσία, παραιτήθηκε από το στρατό και εγκαταστάθηκε στο Καράσοϊ της Κριμαίας όπου και πέθανε.

ΚΑΤΣΑΝΤΩΝΗΣ: Θρυλικός κλέφτης της Ρούμελης, σαρακατσάνικης καταγωγής, ο οποίος γεννήθηκε στο Μάραθο Ευρυτανίας ανάμεσα στο 1773 και το 1775. Το όνομά του πιθανόν προήλθε από την προτροπή της μητέρας του «κάτσε Αντώνη», όταν προσπαθούσε να τον εμποδίσει να ακολουθήσει την κλέφτικη ζωή. Η πολεμική του δράση τοποθετείται στις αρχές του 19ου αιώνα, στην περιοχή των Αγράφων και της Αιτωλοακαρνανίας γενικότερα, καθώς και στα νότια της Ηπείρου. Θέλοντας να εκδικηθεί τον κατατρεγμό της οικογένειάς του από έμπιστους του Αλή πασά των Ιωαννίνων, μπήκε στην κλέφτικη ομάδα του συγγενή του Δίπλα. Αργότερα έγινε επικεφαλής της ομάδας, αύξησε τον αριθμό των αντρών του και επιδόθηκε σε συνεχείς επιθέσεις κατά των Τούρκων. Ο Αλή πασάς, επειδή δεν κατάφερε να τον εξοντώσει, θανάτωσε τους γονείς του στα Γιάννενα για να τον πείσει να παραδοθεί (1803). Η ενέργεια αυτή αύξησε τις επιθέσεις του εναντίον των Τούρκων σε συνεργασία και με άλλες ομάδες κλεφταρματολών της περιοχής και τα κατορθώματά του προκαλούσαν ενθουσιασμό. Το 1807 βοήθησε στην άμυνα της Λευκάδας απέναντι στις επεκτατικές βλέψεις του Αλή στα Επτάνησα. Ωστόσο η ασθένειά του -πιθανόν ευλογιά- ανέκοψε τα σχέδιά του. Στην αρχή κατέφυγε σε ένα μοναστήρι και στη συνέχεια σε μια σπηλιά κοντά στο χωριό Μοναστηράκι. Τον πρόδωσαν όμως στους Τούρκους και θανατώθηκε στα Γιάννενα (1808). Το δημοτικό τραγούδι ύμνησε τα κατορθώματά του.

ΚΑΨΑΛΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ: Πρόκριτος του Μεσολογγίου, ο οποίος γεννήθηκε το 1751. Το βράδυ της ηρωικής Εξόδου ανατίναξε το σπίτι του, που το είχε μετατρέψει σε πυριτιδαποθήκη, μαζί με τους αρρώστους και τα γυναικόπαιδα - περίπου τετρακόσια άτομα - που είχαν καταφύγει σε αυτό (10 Απριλίου 1826). Το θρυλικό ολοκαύτωμα του Μεσολογγίου ευαισθητοποίησε την Ευρώπη ενισχύοντας το φιλελληνικό ρεύμα.

ΚΙΟΣΕ ΜΕΧΜΕΤ: Τούρκος στρατηγός από την Τραπεζούντα (1780-1832). Υπηρέτησε υπό τις διαταγές του Χουρσίτ πασά. Όταν ο τελευταίος ορίστηκε αρχιστράτηγος της εκστρατείας εναντίον του Αλή πασά, τον διαδέχτηκε στο αξίωμα του βαλή του Μοριά. Από τα Γιάννενα κατέβηκε στην Πελοπόννησο για να καταπνίξει την Επανάσταση. Αναγκάστηκε να επιστρέψει στα Γιάννενα, όπου, όπως λέγεται, εκτέλεσε τον Αλή πασά με αποκεφαλισμό. Ωστόσο, η καταστροφή του Δράμαλη ματαίωσε τα σχέδιά του για ανακατάληψη της Τριπολιτσάς. Το 1824 μετατέθηκε στα τουρκοπερσικά σύνορα και αγωνίστηκε εναντίον των επαναστατημένων Κούρδων. Στο Ρωσοτουρκικό Πόλεμο του 1829 απέτυχε να αντιμετωπίσει το στρατηγό Πάσκεβιτς. Πέθανε στη γενέτειρά του το 1832.

ΚΙΟΥΤΑΧΗΣ ΜΕΧΜΕΤ ΡΕΣΙΤ ΠΑΣΑΣ: Ικανότατος Τούρκος στρατιωτικός ο οποίος γεννήθηκε στη Γεωργία το 1780. Βαλής της Κιουτάχειας, συμμετείχε στην κατάπνιξη της ανταρσίας του Αλή πασά εναντίον της Πύλης. Στη συνέχεια διορίστηκε διοικητής Τρικάλων και το 1822 κατέστρεψε το σώμα των Ελλήνων και των Φιλελλήνων στη μάχη στο Πέτα.

facebook ΦΙΛΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Υπέταξε τη δυτική Στερεά Ελλάδα και κατά τη δεύτερη πολιορκία του Μεσολογγίου ανάγκασε με την τακτική του τους ηρωικούς υπερασπιστές της πόλης να πραγματοποιήσουν την Έξοδο (10 Απριλίου 1826). Το 1827 κατέλαβε την Ακρόπολη των Αθηνών. Απέτυχε ως αρχιστράτηγος των τουρκικών δυνάμεων στο Ρωσοτουρκικό Πόλεμο του 1829. Το 1832 ηττήθηκε από τον Ιμπραήμ, ο οποίος είχε εισβάλει στη Συρία, και αιχμαλωτίστηκε στο Ικόνιο. Πέθανε το 1839.

ΚΛΑΔΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ: Η οικογένεια Κλαδά, η οποία καταγόταν από την Ήπειρο, εγκαταστάθηκε στην Πελοπόννησο το 14ο αιώνα και βρέθηκε στην υπηρεσία των Παλαιολόγων. Κατείχαν το κάστρο της Βαρδωνίας στη Μάνη μέχρι το 15ο αιώνα, οπότε και εκδιώχθηκαν από τους Τούρκους. Κατέφυγαν στην Κεφαλλονιά και το 1700 γράφτηκαν στο Libro d' oro. Ο πιο γνωστός είναι ο Κορκόνδυλος (ή Κροκόδειλος) Κλαδάς ο οποίος μετά το θάνατο του πατέρα του ανέλαβε τη διοίκηση της Μάνης. Πολέμησε αρχικά τους Τούρκους, μετά όμως δήλωσε υποταγή για να κερδίσει τα πατρικά κτήματα. Η συνεχής επαναστατική του δράση απέναντι σε Βενετούς και Τούρκους οφείλεται κυρίως σε προσωπικές φιλοδοξίες και λιγότερο σε συνειδητή εθνικοαπελευθερωτική προσπάθεια. Η ευψυχία του, όμως, η επαναστατικότητά του και ο ηρωισμός του τον καθιστούν μία από τις προδρομικές μορφές του Αγώνα. Στην πολιορκία του κάστρου της Βαρδωνίας συνελήφθη και εκτελέστηκε από τους Τούρκους.

ΚΛΕΦΤΕΣ: Αποτελούσαν τα ένοπλα σώματα και ήταν γέννημα των καταπιεστικών συνθηκών οι οποίες διαμορφώθηκαν τους πρώτους αιώνες της Τουρκοκρατίας στον ελλαδικό χώρο. Το παιδομάζωμα, η βαριά φορολογία, η έλλειψη δικαιοσύνης, η προσβολή της τιμής και γενικότερα η καταπίεση και η στέρηση της ελευθερίας ανάγκασαν πληθυσμούς των ορεινών κυρίως περιοχών να καταφύγουν στα βουνά, όπου ζούσαν ελεύθεροι, απαλλαγμένοι από τις αυθαιρεσίες των Τούρκων. Οργανωμένοι σε ομάδες των 50 ή 100 αντρών επιδίδονταν σε ληστείες κατά των Τούρκων αλλά και κατά των ευκατάστατων Ελλήνων, προκειμένου να επιβιώσουν. Για το ληστή χρησιμοποιήθηκε από νωρίς στη νεοελληνική ο όρος «κλέφτης», και τους πρώτους αιώνες της Τουρκοκρατίας οι κλέφτες διέφεραν από τους κοινούς ληστές μόνο ως προς το μίσος που έτρεφαν για τον κατακτητή. Οι κλέφτες και οι αρματολοί έχουν τις ρίζες τους στο Βυζάντιο, σε θεσμούς που άκμασαν κατά τη Μέση Βυζαντινή Περίοδο στη Μικρά Ασία (ακρίτες, απελάτες). Στις ομάδες αυτές αναπτύχθηκε γρήγορα η συλλογικότητα στη λήψη των αποφάσεων και ζώντας ανάμεσα σε κινδύνους και κακουχίες καλλιέργησαν αρετές όπως η παλικαριά και η τόλμη. Ασκούνταν σε αγωνίσματα κατά την παραμονή τους στα λημέρια τους και απέκτησαν εκπληκτική ικανότητα στο να αψηφούν τη δίψα και την πείνα, και να υπομένουν τα βασανιστήρια. Οι κλέφτες, χωρίς και οι ίδιοι να το έχουν αρχικά συνειδητοποιήσει, αποτέλεσαν τους πρώτους ένοπλους πυρήνες αντίστασης κατά των Τούρκων και τα ένοπλα σώματα στα οποία στηρίχτηκε αργότερα η Επανάσταση. Η δράση τους τοποθετείται στη Θεσσαλία, την Ήπειρο, τη Μακεδονία και τη Στερεά Ελλάδα (περιοχές με δύσβατους ορεινούς όγκους) από το 17ο αιώνα κυρίως, αν και υπάρχει μνεία του όρου σε έγγραφα προηγούμενων περιόδων. Η οθωμανική εξουσία, μην μπορώντας να εξοντώσει τους κλέφτες, τους προσλάμβανε ως αρματολούς για τη φύλαξη δερβενίων (περασμάτων), εμπορικών δρόμων και πληθυσμών. Υπάρχουν και περιπτώσεις κατά τις οποίες αρματολοί που έπεφταν στη δυσμένεια των Τούρκων εντάσσονταν στους κλέφτες και συνεργάζονταν εναντίον τους. Στο γεγονός αυτό οφείλεται και η ταύτιση των δύο εννοιών σε ορισμένη χρονική στιγμή. Η δράση των αγωνιστών αυτών εξαίρεται σε πολλά κείμενα («Θούριος», «Ελληνική Νομαρχία»), τα κατορθώματά τους υμνήθηκαν με το δημοτικό τραγούδι, ενώ ο λαός είχε στηρίξει σε αυτούς τις ελπίδες του για λευτεριά.

ΚΟΔΡΙΓΚΤΟΝ ΣΕΡ ΕΝΤΟΥΑΡΤ: Άγγλος ναύαρχος, αρχηγός του συμμαχικού στόλου που νίκησε τον τουρκοαιγυπτιακό στη ναυμαχία του Ναβαρίνου (1827). Ο Κόδριγκτον γεννήθηκε το 1770 και κατατάχτηκε νεότατος (13 ετών) στο πολεμικό ναυτικό της χώρας του. Πήρε μέρος στους Ναπολεόντειους Πολέμους και στις επιχειρήσεις κατά των ΗΠΑ (1812-1815). Μετά την απόφαση της Αγγλίας, της Γαλλίας και της Ρωσίας (1827) για τη βίαιη διακοπή των εχθροπραξιών ανάμεσα στην Ελλάδα και την Οθωμανική Αυτοκρατορία, ανέλαβε την αρχηγία του συμμαχικού στόλου, κατευθύνθηκε προς την Πελοπόννησο και διαπραγματεύθηκε με τον Ιμπραήμ πασά, οι παρασπονδίες του οποίου καθώς και απρόβλεπτα γεγονότα οδήγησαν στη ναυμαχία του Ναβαρίνου (8 Οκτωβρίου 1827). Η καταστροφή του τουρκοαιγυπτιακού στόλου

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

συνέβαλε στην αίσια έκβαση του αγώνα των Ελλήνων. Ο Κόδριγκτον κατηγορήθηκε ότι υπερέβη τις διαταγές του αγγλικού ναυαρχείου, κατόρθωσε όμως να δικαιολογήσει την πρωτοβουλία του. Το 1828 έπλευσε στην Αλεξάνδρεια και πέτυχε την υπογραφή συμφωνίας για οριστική αποχώρηση των Αιγυπτίων από τα εδάφη της Πελοποννήσου. Το 1837 προήχθη σε αντιναύαρχο και το 1839 σε ναύαρχο. Πέθανε το 1851.

ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ: Αποτέλεσαν σύστημα τοπικής αυτοδιοίκησης κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας. Η προέλευση του θεσμού απασχόλησε νεότερους Έλληνες και ξένους μελετητές, και διατυπώθηκαν διαφορετικές απόψεις. Επικρατέστερη φαίνεται ότι είναι η άποψη του Δ. Α. Ζακυθηνού, ότι οι κοινότητες της Τουρκοκρατίας υπήρξαν γέννημα της ανάγκης και αποτέλεσμα της διοικητικής ανεπάρκειας του κατακτητή. Έχει βυζαντινή προέλευση, όπως μαρτυρούν οι όροι «πρωτεύοντες», «πρωτόγερος» «πρώτοι του χωρίου» κ.ά., αφού η έννοια της κοινοτικής συγκρότησης συναντάται στο Βυζάντιο, αλλά η μεταγενέστερη μορφή του θεσμού διέπεται από καθαρά ελληνικό πνεύμα. Οι Έλληνες έφτιαξαν μόνοι τους θεσμούς δημοκρατικούς για να αντιμετωπίσουν τις καθημερινές ανάγκες που παρουσιάζονταν. Αυτοί που είχαν αναλάβει τη διοίκηση της κοινότητας ονομάζονταν επίτροποι, δημογέροντες, άρχοντες, προεστώτες ή κοτζαμπάσηδες και η θητεία τους διαρκούσε συνήθως ένα χρόνο. Ήταν άρχοντες αιρετοί και εκλέγονταν από το λαό σε γενική συνέλευση. Οι εκλογές διεξάγονταν το Μάρτιο ή τον Απρίλιο. Είχαν δικαίωμα να εκλεγούν όλοι οι κάτοικοι. Σε ορισμένες περιπτώσεις η συνέλευση δεν ήταν ιδιαίτερα αντιπροσωπευτική και οι κοινοτικοί άρχοντες εκλέγονταν από άτομα που προέρχονταν από συγκεκριμένη επαγγελματική ή κοινωνική τάξη (στην Ύδρα και στις Σπέτσες εκλογικό δικαίωμα είχαν μόνο οι πλοιοκτήτες και οι πλοίαρχοι). Οι εκλεγμένοι ήταν συνήθως εγγράματοι και ανήκαν στην ανώτερη κοινωνική τάξη, διότι δεν ασκούσαν βιοποριστικό επάγγελμα και έτσι είχαν χρόνο να ασχολούνται με τα κοινά. Οι αρμοδιότητες των κοινοτικών αρχόντων ήταν ευρύτατες. Διαχειρίζονταν τα κοινά και ασχολούνταν με την κατανομή και τη συγκέντρωση των φόρων και την απόδοσή τους στο τουρκικό κράτος. Ήταν υπεύθυνοι για τη λειτουργία των σχολείων και τη δημόσια υγεία, ενώ είχαν καθήκοντα αγορανομικά και περιορισμένη δικαστική εξουσία. Ο ελληνισμός με την κοινοτική οργάνωση κατόρθωσε να μετριάσει τα δεινά από την τουρκική κυριαρχία. Δημιούργησε τις προϋποθέσεις για την ανάπτυξη υποτυπώδους πολιτικού βίου, ενώ απέκτησε πολιτική συνείδηση, θέτοντας έτσι τις βάσεις της πολιτικής οργάνωσης στη διάρκεια της Επανάστασης. Σημαντική υπήρξε εξάλλου η συμβολή των κοινοτήτων στον τομέα της παιδείας με την ίδρυση και τη λειτουργία σχολείων τους δύο τελευταίους αιώνες της Τουρκοκρατίας, καθώς και με τη στελέχωσή τους με δασκάλους και τη χορήγηση υποτροφιών σε μαθητές για ανώτερες σπουδές. Η λειτουργία των κοινοτήτων συντέλεσε στην επιβίωση του έθνους.

ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ (ΚΟΛΟΚΟΤΡΩ-ΝΑΙΟΙ): Το όνομα αυτό φέρουν πάρα πολλοί αγωνιστές και κλεφταρματολοί του Μοριά. Γενάρχης τους θεωρείται ο Τριανταφυλλάκος Τσεργίνης, ο οποίος το 1532 παρουσιάζεται στο Λιμποβίσι. Ο πρώτος που πήρε το παρατσούκλι Κολοκοτρώνης πιθανόν να ήταν ο παππούς του Θεόδωρου, ο Γιάννης (η λέξη «Κολοκοτρώνης» αποτελεί μετάφραση στα ελληνικά της αρβανίτικης «Μπιθεκούρας»). Λίγοι Κολοκοτρωναίοι πέθαναν από φυσικά αίτια, καθώς οι περισσότεροι σκοτώθηκαν σε μάχη. Ο παππούς του Θεόδωρου είχε πολλά αγόρια, όλα οπλαρχηγοί στην Πελοπόννησο (Αναγνώστης, Κωνσταντής -ο πατέρας του «Γέρου του Μοριά»-, Αποστόλης, Γεώργης). Επίσης στη διάρκεια της Επανάστασης εμφανίζονται και πολλοί άλλοι αγωνιστές Κολοκοτρωναίοι, ξαδέλφια σχεδόν όλοι του Θεόδωρου ο οποίος είχε τρεις γιους: τον Πάνο, που εκτελέστηκε στον εμφύλιο (1824), τον Γενναίο (Ιωάννη), ο οποίος χρημάτισε και πρωθυπουργός την περίοδο της βασιλείας του Όθωνα, και τον Κολλίνο (Κωνσταντίνο), που μετά την Επανάσταση έγινε στρατιωτικός και αργότερα πολιτεύτηκε.

ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ: Σημαντικότατη στρατιωτική και πολιτική φυσιογνωμία της Επανάστασης του 1821, γνωστός ως «Γέρος του Μοριά». Γεννήθηκε στο Ραμαβούνι της Μεσσηνίας το 1770 και γρήγορα εισχώρησε στους κλέφτες της Πελοποννήσου. Υπηρέτησε από το 1810 στον αγγλικό στρατό και υπήρξε μέλος της Φιλικής Εταιρείας. Ως απεσταλμένος της στην Πελοπόννησο σήκωσε τη σημαία της Επανάστασης στην Καλαμάτα στις 23 Μαρτίου του 1821. Πρωταγωνίστησε σε πολλές στρατιωτικές επιχειρήσεις του Αγώνα, όπως στη μάχη στο Βαλτέτσι (Μάιος 1821), στην άλωση της Τριπολιτσάς (Σεπτέμβριος 1821), και στην

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

καταστροφή της στρατιάς του Δράμαλη στα Δερβενάκια (Ιούλιος 1822) όπου πρυτάνευσαν η ευφυΐα και η τόλμη του στρατηγικού του νου. Οι επιτυχίες αυτές τον ανέδειξαν σε αρχιστράτηγο της Πελοποννήσου. Στη διάρκεια του εμφύλιου πολέμου πολλές φορές προσπάθησε να αμβλύνει τις αντιθέσεις ανάμεσα στους αντιπάλους, αλλά, παρ' όλα αυτά, δεν απέφυγε τη δίωξη και τη φυλάκιση. Αποφυλακίστηκε για να αντιμετωπίσει τον Ιμπραήμ το 1825.

Υπήρξε ένθερμος οπαδός της πολιτικής του Καποδίστρια και πρωτοστάτησε στα γεγονότα που οδήγησαν στην επιλογή του Όθωνα ως βασιλιά της Ελλάδας. Οι διαφωνίες του όμως με την αντιβασιλεία είχαν ως αποτέλεσμα να οδηγηθεί και πάλι στις φυλακές του Παλαμηδίου και να καταδικαστεί σε θάνατο. Έλαβε χάρη μετά την ενηλικίωση του Όθωνα. Στα τελευταία χρόνια της ζωής του ο Κολοκοτρώνης υπαγόρευσε στον Γεώργιο Τερτσέτη τα απομνημονεύματά του που κυκλοφόρησαν το 1851 με τον τίτλο «Διήγησις συμβάντων της ελληνικής φυλής από τα 1770 έως τα 1836». Τα απομνημονεύματα του Κολοκοτρώνη αποτέλεσαν και αποτελούν έξοχο μνημείο και πολύτιμη πηγή για την Ελληνική Επανάσταση. Πέθανε στην Αθήνα το 1843.

ΚΟΡΑΗΣ ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΣ: Διδάσκαλος του Γένους, φιλόλογος με ευρωπαϊκό κύρος και πρωτεργάτης του Νεοελληνικού Διαφωτισμού. Γεννήθηκε στη Σμύρνη το 1748 και ήταν γόνος πλούσιας οικογένειας με πνευματική παράδοση. Φοίτησε στην Ευαγγελική Σχολή, την οποία διηύθυνε ο Ιθακήσιος Ιερόθεος Δενδρινός, και έμαθε γαλλικά, ιταλικά, αραβικά, εβραϊκά και λατινικά. Το 1772 ο Κοραής πήγε στο Άμστερνταμ, όπου για έξι χρόνια ασχολήθηκε χωρίς επιτυχία με τις εμπορικές υποθέσεις του πατέρα του και συμπλήρωσε τις σπουδές του. Το 1782 έφυγε για το Μονπελιέ όπου γράφτηκε στην Ιατρική Σχολή. Παράλληλα με τις σπουδές του επιδόθηκε στη μελέτη Ελλήνων και Λατίνων συγγραφέων αλλά και νεότερων διανοητών, και μυήθηκε στις ιδέες του Διαφωτισμού. Το 1788 εγκαταστάθηκε οριστικά στο Παρίσι. Έζησε από κοντά τη Γαλλική Επανάσταση η οποία τον συγκλόνισε και από τότε αποφάσισε ότι αποστολή του ήταν να βοηθήσει στην πνευματική ανόρθωση του Γένους και στην αφύπνιση της εθνικής του συνείδησης, διότι θεωρούσε ότι είναι απαραίτητες προϋποθέσεις για να μπορέσουν οι Έλληνες να αποτινάξουν τον τυραννικό ζυγό. Το πρώτο κείμενο που δημοσίευσε, η «Αδελφική Διδασκαλία» (1798), είχε πολιτικό χαρακτήρα. Το 1799 άρχισε η φιλολογική σταδιοδρομία του με την επιλογή για έκδοση έργων κατάλληλων για τη διαφωτιστική και εθνεγερτική του αποστολή. Εκείνη τη χρονιά εξέδωσε τους «Χαρακτήρες του Θεοφράστου» και το 1800 το ιπποκρατικό «Περί Ανέμων, Υδάτων και Τόπων». Το 1801 δημοσίευσε το «Σάλπισμα Πολεμιστήριον», ενώ κυκλοφόρησαν η μετάφραση του «Περί Αμαρτημάτων και Ποινών του Μπεκκαρία» (1803) και «Τα Αιθιοπικάτου Ηλιοδώρου» (1804). Από το 1805 άρχισε την έκδοση σε 17 τόμους της ελληνικής βιβλιοθήκης και με το έργο του «Πρόδρομος της Ελληνικής Βιβλιοθήκης» καθιέρωσε μια σειρά από προλεγόμενα τα οποία τιτλοφόρησε «Αυτοσχέδιοι Στοχασμοί περί της Ελληνικής Παιδείας και Γλώσσης» και τα οποία βρίθουν από πολύτιμες συμβουλές και υποθήκες για τους υπόδουλους συμπατριώτες του. Στο θέμα της γλώσσας ο Κοραής ζήτησε τη συμβιβαστική μέση οδό ανάμεσα στον αρχαϊσμό και το «χυδαϊσμό». Το να απομακρύνεσαι, σημείωνε, από την κοινή είναι «τυραννικόν», αλλά το να «χυδαΐζεις» είναι «δημαγωγικόν».

Οι θέσεις του προκάλεσαν τη μεγάλη γλωσσική διαμάχη των Ελλήνων λογίων στις αρχές του 19ου αιώνα. Η προσκόλληση του Κοραή στην αρχαία Ελλάδα τον εμπόδισε να δεχτεί ένα σύγχρονο και εύχρηστο γλωσσικό όργανο για την εξάπλωση της παιδείας σε όλα τα κοινωνικά στρώματα.

Του καταλόγισαν τη δημιουργία μιας τεχνητής γλώσσας, της καθαρεύουσας, ενώ θεωρείται υπεύθυνος για την εισαγωγή στην Ελλάδα ξένων θεωριών και προτύπων που υπονόμευσαν την ορθόδοξη πίστη. Ακόμη και σήμερα αντιμετωπίζεται από ορισμένους ως θεωρητικός πολιτικών και κοινωνικών συμβιβασμών που φοβήθηκε την Επανάσταση του 1821.

Η Επανάσταση τον βρήκε σε προχωρημένη ηλικία, όμως δεν έπαψε να παρακολουθεί την εξέλιξή της και να δίνει συμβουλές ως το θάνατό του το 1833 στο Παρίσι.

ΚΟΡΑΚΑΣ ΜΙΧΑΛΗΣ: Αγωνιστής του 1821, από τους σπουδαιότερους οπλαρχηγούς των μετέπειτα κρητικών επαναστάσεων (Πόμπιο Ηρακλείου Κρήτης, 1797-1882). Με την έναρξη του Αγώνα στη Μεγαλόνησο (Μάιος 1821) εντάχθηκε στα ένοπλα σώματα της Μεσαράς υπό τον Μιχάλη Κουρμούλη. Το 1827 αγωνίστηκε εναντίον των δυνάμεων του Κιουταχή στην

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Network ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Αττική. Διορίστηκε υπασπιστής του Δημήτριου Καλλέργη και αργότερα αναδείχθηκε σε έναν από τους σπουδαιότερους ηγέτες της Μεγάλης Κρητικής Επανάστασης.
ΚΟΡΥΔΑΛΕΥΣ ΘΕΟΦΙΛΟΣ: Λόγιος και κληρικός κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας καθώς και φιλόσοφος νεοαριστοτελικός. Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1572 όπου και έμαθε τα πρώτα γράμματα. Συνέχισε τις σπουδές του στο Ελληνικό Γυμνάσιο της Ρώμης και στο Πανεπιστήμιο της Πάντοβα, όπου παρακολούθησε μαθήματα φιλοσοφίας, ιατρικής και αστρονομίας (από τον Γαλιλαίο). Βρέθηκε στη Δύση σε μια εποχή που είχαν αρχίσει να μελετούν τον Αριστοτέλη από τα πρωτότυπα κείμενα και όχι από τις μεταφράσεις των Αράβων. Αντίθετα από τη σχολαστική φιλοσοφία του Μεσαίωνα, η νεοαριστοτελική φιλοσοφία διαχωρίζει τη θεολογία από τη φιλοσοφία, διάκριση που υιοθέτησε και ο Κορυδαλεύς. Έπειτα από παραμονή αρκετών χρόνων στην Ιταλία και αφού δίδαξε στο Ελληνικό Σχολείο της Βενετίας, επέστρεψε στην Αθήνα και συνέχισε το διδακτικό του έργο (1609).
Το 1621 γνώρισε τον πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως Κύριλλο Λού-καρη και πρόσφερε τις υπηρεσίες του στο Πατριαρχείο. Αντιμετώπισε και αυτός, όπως και ο πατριάρχης, την πολεμική των ιησουιτών λόγω των φρονημάτων του και αναγκάστηκε να καταφύγει αρχικά στην Κεφαλλονιά και κατόπιν στη Ζάκυνθο, όπου έγινε μοναχός. Η επάνοδος στον πατριαρχικό θρόνο του Κυρίλλου είχε ως επακόλουθο να αναλάβει ο Κορυδαλεύς το 1625 τη διεύθυνση της Πατριαρχικής Ακαδημίας μέχρι το 1628, οπότε και εγκατέλειψε τη θέση. Αναδιοργάνωσε την Ακαδημία και την έκανε σχολή πανεπιστημιακού επιπέδου, εισάγοντας μαθήματα θετικών επιστημών. Το 1635 επανήλθε στην Κωνσταντινούπολη για να συνεχίσει τους αγώνες του κατά των ιησουιτών στο πλευρό του πατριάρχη. Όταν όμως ο Κύριλλος εκτελέστηκε (1638), ο ίδιος έχασε την προστασία που του παρείχε και οι κατηγορίες που εξαπολύθηκαν εναντίον του στη συνέχεια (ότι τάχα ασπάστηκε τον καλβινισμό ή ότι ήταν άθεος) τον απομάκρυναν οριστικά από την Κωνσταντινούπολη. Το 1640 χειροτονήθηκε μητροπολίτης Ναυπάκτου και Άρτας, θέση από την οποία διώχθηκε το 1642 εξαιτίας των διαβολών των εχθρών του. Επέστρεψε πάλι στην Αθήνα και συνέχισε να διδάσκει ως το θάνατό του (1646). Το συγγραφικό του έργο υπήρξε πλούσιο: «Επιστολάριον» (1625), σχόλια στον Αριστοφάνη, πραγματείες λογικές, φιλοσοφικές δογματικές, ηθικές, γραμμένα όλα σε αρχαΐζουσα γλώσσα. Παρά τις φιλοσοφικές του αναζητήσεις και τις ακραίες θεολογικές του θέσεις για τις οποίες κατηγορήθηκε, δεν μπορεί να μην του αναγνωριστεί το ανανεωτικό πνεύμα στην παιδεία του υπόδουλου Γένους, ενώ εισηγήθηκε τη νεότερη φιλοσοφία και τις επιστήμες στην Ελλάδα. Η τάση φυγής που τον χαρακτήρισε αρκετές φορές στη ζωή του οφείλεται αφενός στον ιδιόμορφο χαρακτήρα του και αφετέρου στην πολεμική που του ασκήθηκε. Ο «κορυδαλισμός» έγινε η βάση της φιλοσοφικής εκπαίδευσης του νέου ελληνισμού.
ΚΟΡΩΝΑΙΟΣ ΠΑΝΟΣ: Στρατιωτικός και πολιτικός ο οποίος γεννήθηκε στην Κωνσταντινούπολη το 1809. Σπούδασε στην Ιόνιο Ακαδημία και σε ηλικία 17 χρονών κατατάχτηκε εθελοντικά στον τακτικό στρατό υπό τον Φαβιέρο στο Ναύπλιο και πήρε μέρος σε διάφορες μάχες. Αργότερα συμμετείχε στην εξέγερση της Κρήτης (1866) και κατόπιν αναδείχθηκε σε σημαίνουσα πολιτική φυσιογνωμία της χώρας. Πέθανε στην Αθήνα το 1899.
ΚΟΣΜΑΣ Ο ΑΙΤΩΛΟΣ: Μοναχός, δάσκαλος του Γένους, εθνομάρτυρας και άγιος της εκκλησίας. Γεννήθηκε στο Μεγάλο Δένδρο (ή Ταξιάρχης) Αιτωλίας (1714-1779). Έμαθε τα πρώτα γράμματα σε σχολεία της περιοχής και συμπλήρωσε τη μόρφωσή του στην Αθωνιάδα Σχολή (1750). Μελέτησε την Αγία Γραφή και τους Πατέρες της εκκλησίας. Πέρα από τη βαθιά γνώση των εκκλησιαστικών πραγμάτων διέθετε και μια ευρύτερη παιδεία (γνώριζε και ξένες γλώσσες, όπως εβραϊκά, τουρκικά κ.λπ.). Το 1759 έγινε μοναχός και στα τέλη του 1760 πήρε την πατριαρχική έγκριση για να ξεκινήσει το αποστολικό του έργο.
Περιόδευσε και κήρυξε σε πολλές περιοχές της Ελλάδας (Θράκη, Ήπειρος, Θεσσαλία, Επτάνησα, Μακεδονία, Στερεά Ελλάδα), με σκοπό την πνευματική αφύπνιση του Γένους που θα οδηγούσε και στην Επανάσταση. Ο λόγος του, ανεπιτήδευτος, έβρισκε απήχηση στα λαϊκά στρώματα. Ζητούσε την ίδρυση σχολείων για να μάθουν οι Έλληνες γράμματα, γιατί πίστευε ότι χωρίς αυτά και το Θεό θα ξεχάσουν οι Έλληνες και πάντα δούλοι θα είναι («καλύτερα αδελφέ μου να έχεις ελληνικόν σχολείον εις την χώραν σου, παρά να έχεις βρύσες και ποτάμια»). Τα κηρύγματά του, όπως αυτά καταγράφηκαν από ακροατές του,

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

συμπεριλαμβάνονται στις διδαχές του. Ο λόγος του είχε απήχηση ακόμη και στους εχθρούς του. Ιδιαίτερη εκτίμηση έτρεφε για το πρόσωπό του ο Αλή πασάς των Ιωαννίνων. Συνελήφθη από τους Τούρκους με την κατηγορία ότι ήταν όργανο της Ρωσίας και υποκινούσε επανάσταση. Απαγχονίστηκε στις 24 Αυγούστου του 1779.

ΚΟΥΝΙΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ: Λόγιος, εκπρόσωπος του Νεοελληνικού Διαφωτισμού ο οποίος γεννήθηκε στη Λάρισα το 1777. Καταγόταν από εύπορη οικογένεια γουναράδων και έμαθε τα πρώτα γράμματα σε σχολεία της περιοχής του (Τύρναβος, Αμπελάκια). Η γνωριμία του με τον Άνθιμο Γαζή τον έφερε στη Βιέννη, όπου παρακολούθησε μαθήματα στο πανεπιστήμιο και άρχισε τη συγγραφική του δράση. Υπήρξε ένθερμος οπαδός των απόψεων του Κοραή στο γλωσσικό ζήτημα. Το 1809 άρχισε να διδάσκει στο Φιλολογικό Γυμνάσιο της Σμύρνης, και στη συνέχεια με διακοπές μέχρι το 1817, οπότε και αναχώρησε για τη Βιέννη. Από το 1821 και μετά έζησε στην Τεργέστη με την οικογένειά του και παρά τις επανειλημμένες προσκλήσεις του ελληνικού κράτους να διδάξει σε σχολεία της Ελλάδας δεν επέστρεψε. Πέθανε το 1836. Το έργο του σε μεγάλο μέρος είναι μεταφράσεις και ερανίσματα από σύγχρονούς του συγγραφείς. Το κυριότερο φιλοσοφικό του σύγγραμμα είναι το «Σύνταγμα Φιλοσοφίας», μια πλήρης επισκόπηση του φιλοσοφικού χώρου της εποχής. Υπήρξε οπαδός της καντιανής φιλοσοφίας. Άλλα έργα του είναι οι «Ιστορίαι των Ανθρωπίνων Πράξεων» και η «Γραμματική της Ελληνικής Γλώσσης».

ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ: Ένας από τους σημαντικότερους πολιτικούς άντρες της Επανάστασης (Ύδρα 1782-1858). Εφοπλιστής και πρόκριτος της Ύδρας, πήρε μέρος στη Β΄ Εθνοσυνέλευση του Άστρους και το Δεκέμβριο του 1823 διορίστηκε πρόεδρος του Εκτελεστικού Σώματος. Στη θέση αυτή παρέμεινε σε όλη τη διάρκεια του εμφύλιου πολέμου στον οποίο η ανάμειξή του υπήρξε καθοριστική και η σύγκρουσή του με τον Κολοκοτρώνη επέφερε βαρύτατο πλήγμα στον Αγώνα. Στις αρχές του 1825 ανέλαβε την ευθύνη των επιχειρήσεων εναντίον του Ιμπραήμ, η απειρία του όμως είχε ως συνέπεια διαδοχικές αποτυχίες και έτσι παραιτήθηκε. Ανήκε στην αντικαποδιστριακή παράταξη. Το 1837 διορίστηκε από τον Όθωνα αντιπρόεδρος του Συμβουλίου Επικρατείας και μετά το 1843 πρόεδρος της Γερουσίας. Το 1848 σχημάτισε κυβέρνηση, η οποία όμως αποδείχθηκε ανίκανη να αντιμετωπίσει τα εσωτερικά και εξωτερικά προβλήματα και την αντικατέστησε η κυβέρνηση του Κωνσταντίνου Κανάρη. Παρέμεινε αφοσιωμένος στον Όθωνα ως το θάνατό του.

ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ ΛΑΖΑΡΟΣ: Εφοπλιστής και πρόκριτος της Ύδρας (Ύδρα 1769-1852), από τους πιο πλούσιους πλοιοκτήτες. Προσχώρησε στην Επανάσταση μετά την εξέγερση του Α. Οικονόμου. Σημαντική πολιτική μορφή, που πρόσφερε μεγάλη οικονομική ενίσχυση στον Αγώνα του 1821, ιδιαίτερα κατά την πρώτη περίοδο. Δεν κατέλαβε κανένα αξίωμα, αλλά σίγουρα επηρέαζε τον αδερφό του Γεώργιο. Ο Όθωνας τον διόρισε γερουσιαστή.

ΚΟΥΡΜΟΥΛΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ: Αγωνιστής του 1821 (Μεσαρά Κρήτης -Ανάλατος Φαλήρου 1827). Έλαβε μέρος στην εξέγερση της Κρήτης το 1824 και μετά την καταστολή της πήγε στην Κάσο όπου αγωνίστηκε και εκεί. Μετά την καταστροφή του νησιού διέφυγε στην Πελοπόννησο. Αργότερα πήγε στην Αττική και υπό τις διαταγές του Γκούρα αγωνίστηκε εναντίον του Ομέρ Βρυώνη. Στη συνέχεια εντάχθηκε στο σώμα του Δημήτριου Καλλέργη και συμμετείχε σε πολλές συγκρούσεις. Σκοτώθηκε στη μάχη του Ανάλατου.

ΚΟΥΡΜΟΥΛΗΣ ΜΙΧΑΛΗΣ: Οπλαρχηγός του 1821 (Κουιές Μεσσαράς Κρήτης 1765 - Ύδρα πριν από το 1829). Πριν από την Επανάσταση είχε υπηρετήσει στον τουρκικό στρατό ως μουσουλμάνος (Χουσεΐν μπέης). Διέθετε μεγάλη δύναμη στη Μεσαρά και ως «κρυπτοχριστιανός» εξυπηρετούσε τα συμφέροντα των ομογενών του. Αμέσως μετά την έναρξη της Επανάστασης πρωτοστάτησε στον ξεσηκωμό της Κρήτης και έπεισε πολλούς Τουρκοκρητικούς να ακολουθήσουν το παράδειγμά του. Το 1823 τοποθετήθηκε από τον Εμμανουήλ Τομπάζη υπαρχηγός του ελληνικού στρατού και αντιστάθηκε στις επιδρομές του Χουσεΐν πασά. Μετά την υποταγή της Κρήτης ακολούθησε τον Τομπάζη στην Ύδρα.

ΚΟΥΤΣΟΝΙΚΑΣ: Επώνυμο μιας από τις σημαντικότερες σουλιώτικες φάρες. Στα τέλη του 18ου αιώνα αρχηγός της ήταν ο Νικόλαος Κουτσονίκας (; -1804) ο οποίος από το 1789 πήρε μέρος στους αγώνες εναντίον του Αλή πασά. Πολέμησε ηρωικά στο Ζάλογγο. Κατηγορήθηκε από τον Περραιβό ότι συνέπραξε με τον εχθρό και συνέβαλε στην υποταγή του Σουλίου. Εγγονός του ήταν ο Λάμπρος Κουτσονίκας που αγωνίστηκε ως μπουλουκτσής στην

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Επανάσταση και πέθανε στην Εύβοια το 1879. Το 1831 διορίστηκε από τον Αυγουστίνο Καποδίστρια πεντακοσίαρχος και αργότερα ονομάστηκε συνταγματάρχης της φάλαγγας. Έγραψε το δίτομο έργο «Γενική Ιστορία της Ελληνικής Επαναστάσεως».

ΚΟΧΡΑΝ ΤΟΜΑΣ: Άγγλος ναύαρχος (1775-1860), γνωστός στην Ελλάδα για την επιζήμια συμμετοχή του στην Επανάσταση του 1821 ως αρχηγού των ναυτικών δυνάμεων. Το 1793 κατατάχθηκε στο βρετανικό ναυτικό, αναδείχθηκε κυβερνήτης καταδρομικών πλοίων και έδρασε με επιτυχία στους Ναπολεόντειους Πολέμους. Το 1806 εκλέχτηκε αντιπρόσωπος στη Βουλή των Κοινοτήτων, αλλά εξαιτίας της ανάμειξής του σε χρηματιστηριακή απάτη διαγράφτηκε από το ναυτικό και έχασε τη βουλευτική του ιδιότητα. Το 1818 ανέλαβε τη διοργάνωση και την αρχηγία του χιλιανού ναυτικού. Το 1820 πέρασε στην υπηρεσία του Περού και το 1823 τέθηκε επικεφαλής του στόλου στη Βραζιλία. Η συμβολή

του στους απελευθερωτικούς αγώνες των χωρών αυτών εδραίωσε τη φήμη του ως ικανού ναυάρχου. Το 1825 υπέγραψε συμφωνητικό με την ελληνική επιτροπή -που τότε διαπραγματευόταν στο Λονδίνο τη σύναψη δανείου- για να αναλάβει την αρχηγία του ελληνικού στόλου. Το 1827 με κυβερνητική απόφαση ορίστηκε «πρώτος στόλαρχος πασών των ελληνικών ναυτικών δυνάμεων» στη θέση του ναυάρχου Ανδρέα Μιαούλη. Ωστόσο, ο Κόχραν ήταν ανίκανος να εκτιμήσει τη σοβαρότητα της κατάστασης, με αποτέλεσμα να οδηγήσει στην καταστροφή τις ελληνικές δυνάμεις στον Ανάλατο, στην παράδοση των πολιορκημένων στην Ακρόπολη και στην καταστολή της Επανάστασης στην Ανατολική Στερεά Ελλάδα. Το ίδιο αποτυχημένες ήταν και οι ναυτικές του επιχειρήσεις. Έφυγε για την Αγγλία χωρίς να ειδοποιήσει την ελληνική κυβέρνηση και αργότερα επέστρεψε στην Ελλάδα και ζήτησε να συναντηθεί με τον κυβερνήτη, ο οποίος του διαβίβασε να αναχωρήσει το συντομότερο από την Ελλάδα.

ΚΡΕΒΒΑΤΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ: Πρόκριτος του Μυστρά ο οποίος γεννήθηκε στο Μυστρά το 1785. Φιλικός και αγωνιστής του 1821, συμμετείχε ενεργά στα στρατιωτικά και πολιτικά γεγονότα τα δύο πρώτα χρόνια του Αγώνα. Μυήθηκε το 1819 στη Φιλική Εταιρεία, πήρε μέρος στον ξεσηκωμό της Πελοποννήσου και στη Συνέλευση των Καλτετζών, ενώ ήταν μέλος της Πελοποννησιακής Γερουσίας. Μετά την εισβολή του Δράμαλη στην Κορινθία τάχθηκε στο πλευρό του Κολοκοτρώνη, επιλογή που του στοίχισε τη ζωή του. Δολοφονήθηκε στη θέση Κακιά Σκάλα το 1822 από τους πολιτικούς του αντιπάλους. Πρόσφερε όλη του την περιουσία για τις ανάγκες του Αγώνα, γιατί «εν μόνον είχε μέλημα και μιαν φιλοδοξίαν, την απελευθέρωσιν της πατρίδος».

ΚΡΗΤΗ (ΠΟΙΗΣΗ-ΘΕΑΤΡΟ): Οι Βενετοί κυριάρχησαν στο νησί αμέσως μετά την Δ΄ Σταυροφορία (1204) και μέχρι το 1669 οπότε οι Οθωμανοί Τούρκοι κατέλαβαν τον Χάνδακα βάζοντας τέλος στην παρουσία της Γαληνοτάτης εκεί. Αν και στους δύο πρώτους αιώνες της κατοχής οι Βενετοί αντιμετώπισαν την αντίδραση των Κρητικών, μετά το 1453 οι δύο λαοί κατάφεραν να συνυπάρξουν ειρηνικά με αποτέλεσμα την ουσιαστικότερη διείσδυση του πολιτισμού της Αναγέννησης στο νησί. Την ίδια περίπου περίοδο πολλοί Βυζαντινοί λόγιοι κατέφυγαν στην Κρήτη και καλλιέργησαν τα ελληνικά γράμματα.

Ενδιαφέρουσα προσωπικότητα ήταν ο *Στέφανος Σαχλίκης* (Χάνδακας, τέλη 14ου αιώνα), τα ποιήματα του οποίου έχουν κυρίως αυτοβιογραφικό («Αφήγησις Παράξενος») ή παραινετικό χαρακτήρα. Μέσα από αυτά παίρνουμε μια εικόνα από την πολύβουη ζωή του κόσμου αλλά και του υπόκοσμου μιας μεγαλούπολης (Χάνδακας). Ο στίχος του έχει νεύρο και είναι χαριτωμένος. Η καλύτερη ίσως στιγμή του είναι η περιγραφή των «πολιτικών» (κοινών) γυναικών της πόλης.

Ο *Μαρίνος Φαλιέρος* (1396-1474) ήταν επίσης ποιητής. Από τα πέντε ποιήματά του που μας έχουν παραδοθεί τα δύο είναι παραινετικά, ενώ στο τρίτο δραματοποιεί τη Σταύρωση του Χριστού. Τα άλλα δύο έχουν ερωτικό περιεχόμενο («Ιστορία και Ονειρο» επιγράφεται το ένα). Το έντονο και ρεαλιστικό ερωτικό στοιχείο τούς προσδίδει μια ιδιαίτερη και ευχάριστη νότα.

Ο *Γεώργιος Χούμνος* (Χάνδακας, β΄ μισό 15ου αιώνα) γράφει ένα πολύ μεγάλο ποίημα (2.800 στίχους) που τιτλοφορείται «Κοσμογέννησις» και στο οποίο χρησιμοποιεί καθαρή και ανεπιτήδευτη λαϊκή γλώσσα. Άντλησε το θέμα του από τη Γένεση και την Έξοδο της Παλαιάς Διαθήκης.

Ο *Μανόλης Σκλάβος* (15ος-16ος αιώνας) εξιστορεί στη «Συμφορά της Κρήτης», ένα μέτριο

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NetWORK ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

αλλά και κάπως συγκινητικό ποίημα, τις συνέπειες του καταστροφικού σεισμού του 1508 (29-30 Μαΐου).
Ο *Μπεργαδής* (τέλη 15ου-αρχές 16ου αιώνα) έγραψε το αριστούργημα του 16ου αιώνα, τον «Απόκοπο» (ο τίτλος οφείλεται στον πρώτο στίχο «Μιάν από κόπου νύσταξα...»). Εκδόθηκε στη Βενετία το 1519 και είναι το πρώτο νεοελληνικό λογοτεχνικό βιβλίο που τυπώθηκε. Ποίημα κατά βάση παραινετικό, θυμίζει στους ανθρώπους το γεγονός του θανάτου και τις υποχρεώσεις απέναντι στους νεκρούς. Ωστόσο χάρη στο λυρισμό του εξελίσσεται σε ένα θερμό ύμνο για τις ομορφιές του πάνω κόσμου.
Η μεγάλη ακμή της κρητικής λογοτεχνίας αρχίζει στις αρχές του 17ου αιώνα με τη «Βοσκοπούλα», ένα ειδύλλιο με θέμα την αγάπη ενός βοσκού για μια βοσκοπούλα. Αποτελεί δίχως άλλο μια διασκευή ενός ιταλικού «ειδυλλίου» -μικρό ποιμενικό ποίημα- της εποχής. Το έργο εκφράζει τη νοσταλγία του αστού για τη φυσική ζωή.
Η μεγάλη όμως αλλαγή εκείνη την περίοδο σημειώνεται με τη σύσταση θεάτρου, για πρώτη φορά ύστερα από την αρχαιότητα. Φορέας αυτής της σημαντικής αλλαγής και εισηγητής του θεατρικού είδους στην Κρήτη είναι ο *Γεώργιος Χορτάτσης*. Η «Ερωφίλη» (1590), το πιο σημαντικό του έργο, είναι η παλαιότερη και η σπουδαιότερη από τις τραγωδίες του κρητικού θεάτρου. Αν και αποτελεί μίμηση ιταλικού έργου, τους βασικούς ήρωές της χαρακτηρίζουν η ανώτερη ευγένεια και μια ανθρώπινη αξιοπρέπεια. Επίσης το έργο διακρίνεται για την τεχνική αρτιότητα στη γλώσσα και το στίχο, ενώ η ατμόσφαιρά του είναι απόλυτα θεατρική.
Δύο άλλες τραγωδίες της εποχής δεν έχουν την ποιητική αξία της «Ερωφίλης».
Ο «Βασιλεύς Ροδολίνος» του *Ιωάννη Ανδρέα Τρωιλλού* από το Ρέθυμνο προσεγγίζει περισσότερο την «Ερωφίλη» διατηρώντας αρκετές από τις αρετές της, ενώ ο ποιητής της άλλης τραγωδίας, του «Ζήνωνα», φαίνεται περισσότερο εξαρτημένος από το δυτικό του πρότυπο. Ο Χορτάτσης επίσης έγραψε και την παλαιότερη και καλύτερη από τις τρεις κρητικές κωμωδίες, τον «Κατζούρμπο»(1595-1600). Μολονότι και αυτό μιμείται ιταλικό έργο, ο στίχος του έχει νεύρο και τα κωμικά ευρήματα είναι απόλυτα εύστοχα, ενώ όλος αυτός ο πολύχρωμος θίασος (ο γερο-ξεκουτιάρης, ο καυχηματίας στρατιωτικός, ο σχολαστικός δάσκαλος, ο λαίμαργος υπηρέτης κ.ά.) δημιουργεί μια γοητευτική φαντασίωση. Οι άλλες δύο κωμωδίες, ο «Φουρτουνάτος» του *Μάρκου Αντώνιου Φώσκολου* (1665-1666) και ο «Στάθης» (πριν από το 1645, άγνωστου ποιητή) επαναλαμβάνουν το σχήμα του «Κατζούρμπου» με αρκετή επιτυχία και ανώτερη ποιότητα.
Το πιο ώριμο ποιητικό έργο του κρητικού θεάτρου είναι χωρίς αμφιβολία η «Θυσία του Αβραάμ» (γύρω στα 1635), ένα νεανικό δημιούργημα του *Βιτσέντζου Κορνάρου*. Η πλοκή του βασίζεται στο γνωστό επεισόδιο της Γραφής και είναι ένα έργο πραγματικά θεατρικό, με χαρακτήρες γνήσια ανθρώπινους. Ο ποιητής καινοτόμησε καταργώντας στη «Θυσία» κάθε θεατρική σύμβαση (τα χορικά, το χωρισμό σε πράξεις και σε σκηνές) και δίνοντας με αυτό τον τρόπο ένα έργο ποιητικά ανώτερο και λυρικότατο.
Ο Κορνάρος είχε το μεγάλο χάρισμα της αφήγησης και της πλατιάς διήγησης. Γι' αυτό στα ώριμα χρόνια του (1640-1660) συνέθεσε το αριστούργημα όχι μόνο της κρητικής αλλά και ολόκληρης της νεοελληνικής φιλολογίας, τον «Ερωτόκριτο». Ο ποιητής διηγείται μέσα σε 10.000 στίχους την ερωτική ιστορία του Ερωτόκριτου και της Αρετούσας. Ο Κορνάρος βρισκόταν πολύ κοντά στο λαό και ο στίχος του μοιάζει με αυτόν του δημοτικού τραγουδιού. Υπήρξε ο τελευταίος ποιητής και ο «Ερωτόκριτος» το τελευταίο ποίημα της κρητικής ποιητικής ακμής, στη λογοτεχνία της ελληνικής Αναγέννησης. Η πνευματική ακμή της Κρήτης ανακόπηκε με την κατάληψή της από τους Τούρκους (1669).
ΚΡΙΕΖΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ: Αγωνιστής του 1821 (Τροιζήνα 1796) και πρωθυπουργός της Ελλάδας (1849-1854). Τον Ιούλιο του 1821 πήρε μέρος στις ναυτικές επιχειρήσεις στη Σάμο, στη ναυμαχία των Σπετσών, το 1825 ακολούθησε τον Κανάρη στο λιμάνι της Αλεξάνδρειας στην απόπειρα πυρπόλησης του αιγυπτιακού στόλου και βοήθησε στον Αγώνα της Κρήτης. Το 1826 ο Καποδίστριας του ανέθεσε την αρχηγία της ναυτικής μοίρας και το 1829 συνέβαλε στην παράδοση των Τούρκων της Βόνιτσας. Το 1836 έγινε υπουργός των Ναυτικών, θέση στην οποία παρέμεινε έως το 1843. Το 1849 διαδέχτηκε τον Κανάρη στην πρωθυπουργία - η περίοδος εκείνη συνέπεσε με σοβαρές πολιτικές κρίσεις. Ωστόσο ο Κριεζής κατόρθωσε μαζί με επίλεκτους συνεργάτες να αντιμετωπίσει τις δυσχέρειες. Πέθανε το 1865.
ΚΡΙΕΖΙΩΤΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ: Οπλαρχηγός του 1821. Γεννήθηκε στα Βίρα Καρυστίας 1785

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NetWork ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

και το όνομά του το πήρε από το χωριό Κριεζά στο οποίο είχε εγκατασταθεί από νωρίς. Πήρε το βάπτισμα του πυρός στα Βρυσάκια όπου διακρίθηκε για τον ηρωισμό του και λίγο αργότερα ανέλαβε, ως οπλαρχηγός, την εκκαθάριση της περιοχής από τους Τούρκους έπειτα από απαίτηση των κατοίκων της Καρυστίας. Συνεργάστηκε με τον Βάσο Μαυροβουνιώτη και μαζί με τον Μανιάτη Ηλία Μαυρομιχάλη έδωσε ηρωική μάχη στα Στύρα. Αναγνωρισμένος ως αρχηγός από τους αγωνιστές της Εύβοιας πήρε, μετά τη νίκη του στο Κουντουρλομετόχι της Χαλκίδας, και επίσημα τον τίτλο του αρχηγού της Καρυστίας.
Κατά τον εμφύλιο ο Κριεζώτης τάχθηκε με το μέρος των κυβερνητικών και συμμετείχε στις επιχειρήσεις εναντίον των αντιπάλων του. Το 1825 πολέμησε στις σημαντικότερες μάχες της Ανατολικής Στερεάς υπό την ηγεσία του Καραϊσκάκη. Στα τέλη του 1825 μαζί με άλλους οπλαρχηγούς οργάνωσε εκστρατεία στο Λίβανο προκειμένου να βοηθήσει τον εμίρη Μπεσίρη, η οποία όμως έληξε άδοξα. Μετά το θάνατο του Γκούρα και ύστερα από πρόταση του Καραϊσκάκη, ο Κριεζώτης ανέλαβε να εισχωρήσει μαζί με 300 άντρες στην Ακρόπολη χωρίς να γίνει αντιληπτός. Πήρε μέρος στις διαμάχες που ξέσπασαν μετά τη δολοφονία του κυβερνήτη και ακολούθησε τον Ιωάννη Κωλέττη και τους Ρουμελιώτες οπλαρχηγούς. Είχε ενεργή συμμετοχή στην Επανάσταση της 3ης Σεπτεμβρίου του 1843. Το 1844 εκλέχτηκε βουλευτής και συνέχισε την αντιδυναστική πολιτική του. Το 1847 εναντιώθηκε στην κυβέρνηση Κωλέττη. Τραυματίστηκε σε μια αψιμαχία και αυτοεξορίστηκε στη Σμύρνη, όπου και πέθανε το 1853.
ΚΡΙΤΟΒΟΥΛΙΔΗΣ ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ: Φιλικός και αγωνιστής (γεννήθηκε στα Χανιά το 1792) στην Κρήτη κατά την Επανάσταση του 1821, λόγιος και απομνημονευματογράφος. Το 1819 μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία. Συμμετείχε ενεργά στην εξέγερση της Μεγαλονήσου και ασχολήθηκε κυρίως με διοικητικά θέματα. Μετά την καταστολή της εξέγερσης κατέφυγε στην Πελοπόννησο. Πήρε μέρος στην επιχείρηση της Γραμβούσας και έπειτα από την επιτυχή έκβασή της τοποθετήθηκε από την ελληνική κυβέρνηση μέλος της τριμελούς Διοικητικής Επιτροπής Κρήτης. Μετά το 1830 εγκαταστάθηκε οριστικά στο ελεύθερο ελληνικό κράτος και ανέλαβε υπηρεσία σε διάφορες θέσεις. Έγραψε και δημοσίευσε «Απομνημονεύματα του περί της Αυτονομίας της Ελλάδος Πολέμου των Κρητών». Πέθανε στην Αθήνα το 1868.
ΚΥΠΡΙΑΝΟΣ: Αρχιεπίσκοπος Κύπρου. Ο Κυπριανός γεννήθηκε το 1756 στη Λευκωσία. Το 1810 εξελέγη στον αρχιεπισκοπικό θρόνο της Κύπρου και αποδείχθηκε άξιος και φωτισμένος κληρικός. Με ενέργειές του χτίστηκε η πρώτη ελληνική σχολή στην Κύπρο, η οποία αργότερα μετονομάστηκε σε Παγκύπριο Γυμνάσιο. Στις 9 Ιουλίου του 1821 οι Τούρκοι, για να αποτρέψουν οποιαδήποτε επαναστατική ενέργεια, τον απαγχόνισαν μπροστά στο Διοικητήριο της Λευκωσίας, ενώ αποκεφάλισαν τους μητροπολίτες Πάφου, Κιτίου και Κυρήνειας.
ΚΩΛΕΤΤΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ: Αγωνιστής, ιατρός και πολιτικός του 1821, ο οποίος γεννήθηκε στο Συρράκο, στην Ήπειρο το 1773. Διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στα πολιτικά πράγματα της χώρας. Υπήρξε πολιτικός αρχηγός του «γαλλικού» κόμματος. Πρωτοστάτησε στους πολιτικούς αγώνες ιδιαίτερα κατά την Επανάσταση και την οθωνική περίοδο και διατέλεσε πρωθυπουργός (1844-1847). Σπούδασε ιατρική στην Πίζα και προσλήφθηκε ως γιατρός από το γιο του Αλή, Μουχτάρ. Το 1819 μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία, ενώ το 1821 οργάνωσε εξέγερση στο Συρράκο η οποία απέτυχε και ο ίδιος κατέφυγε στην Πελοπόννησο. Ήταν από τις ισχυρότερες προσωπικότητες της εποχής του και επηρέασε τις πολιτικές εξελίξεις της επαναστατικής και της οθωνικής περιόδου. Πρακτικός, διορατικός, ρεαλιστής και υπολογιστής, επιδίωξε ευκαιριακές αλλά ασφαλείς συμμαχίες, και προχωρούσε στην επίτευξη των στόχων του αδιαφορώντας για τις μεθόδους. Συνέβαλε στη συγκρότηση του Ελληνικού Κράτους προσπαθώντας να υιοθετήσει ένα σύστημα διακυβέρνησης δυτικού τύπου. Ωστόσο, ταλαντευόταν συνεχώς ανάμεσα στη γαλλική επιρροή και τους θεσμούς δυτικής προέλευσης και στο ντόπιο στρατιωτικό στοιχείο και τις παραδοσιακές δομές. Ήταν ο εισηγητής της Μεγάλης Ιδέας. Πέθανε στην Αθήνα το 1847.
ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ: Θεσσαλός λόγιος και κληρικός (1758-1844), που ανήκει στους Νεοέλληνες διαφωτιστές. Γεννήθηκε στις Μηλιές Πηλίου, όπου παρακολούθησε τα πρώτα μαθήματα, τα οποία συνέχισε στη Ζαγορά. Το 1779 χειροτονήθηκε διάκονος (τότε μετονομάστηκε Γρηγόριος από Γεώργιος), βαθμός τον οποίο διατήρησε μέχρι το τέλος της ζωής του. Στη συνέχεια φοίτησε στις σχολές του Αγίου Όρους, της Χίου και της Κωνσταντινούπολης. Το 1784 πήγε στο Βουκουρέστι για να μαθητεύσει κοντά στον Νεόφυτο

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Καυσοκαλυβίτη, τον οποίο και διαδέχτηκε στη διεύθυνση της Ακαδημίας του Βουκουρεστίου (1784-1787). Στο διάστημα αυτό υιοθέτησε τις ιδέες του Διαφωτισμού, καρπός του οποίου είναι το έργο του «Νεωτερική Γεωγραφία», που έγραψε σε συνεργασία με τον ξάδερφό του, Δανιήλ Φιλιππίδη. Το σύγγραμμα τυπώθηκε στη Βιέννη το 1791, είναι γραμμένο στη δημοτική γλώσσα και παρέχει πληροφορίες όχι μόνο γεωγραφικές, αλλά και σχετικές με τον πολιτισμό, τα ήθη, την οικονομική ζωή κ.ά. των πληθυσμών. Τις πληροφορίες άντλησε από σύγχρονους συγγραφείς, αλλά και από παλαιότερους Έλληνες και ξένους. Ο πρώτος τόμος του έργου που πρόλαβε να εκδοθεί αναφέρεται στην Ευρώπη, και ιδιαίτερα στην Ελλάδα. Ο Κωνσταντάς ολοκλήρωσε την επιστημονική του κατάρτιση στην Ευρώπη (Βιέννη, Πάντοβα), συνδυάζοντάς τη με τη μετάφραση και την έκδοση ιστορικών και φιλοσοφικών έργων. Το πάθος του όμως ήταν η διδασκαλία. Διδάξε στα Αμπελάκια (1796-1802), στην Κωνσταντινούπολη (1809-1811) και στη Σχολή των Μηλιών, την οποία ανασυγκρότησε με τη βοήθεια του Άνθιμου Γαζή, εξοπλίζοντάς τη με εποπτικά μέσα και βιβλιοθήκη (1815). Τιμήθηκε με διάφορα αξιώματα στη διάρκεια της Επανάστασης (έφορος της εκπαίδευσης, πληρεξούσιος στις εθνικές συνελεύσεις κ.ά.). Ο Καποδίστριας του ανέθεσε την οργάνωση και τη διεύθυνση του Ορφανοτροφείου της Αίγινας (1829-1832). Από το 1835 επέστρεψε στην τουρκοκρατούμενη πατρίδα του όπου έζησε μέχρι το θάνατό του διδάσκοντας. Καινοτομίες που εισήγαγε στην εκπαίδευση είναι η απαραίτητη εκμάθηση μιας ξένης γλώσσας και η αλληλοδιδακτική μέθοδος.

ΛΑΖΑΙΟΙ (ΛΑΖΟΥ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ): Επώνυμο κλεφταρματολικής οικογένειας από το Λειβάδι του Ολύμπου. Οι Λαζαίοι ή Λαζόπουλοι συνεργάστηκαν στενά με άλλους αρματολούς της περιφέρειάς τους. Κυνηγημένοι κατέφυγαν στη Σκιάθο και τη Σκόπελο και από εκεί επιχειρούσαν επιτυχημένες θαλάσσιες καταδρομές εναντίον των Τούρκων στα παράλια της Μακεδονίας και της Θεσσαλίας. Εξοντώθηκαν από τον Βελή πασά και όσοι επέζησαν συνέχισαν και πάλι τις ναυτικές καταδρομές.

ΛΑΣΚΑΡΙΣ ΙΑΝΟΣ: Λόγιος, απόγονος του αυτοκρατορικού οίκου των Λασκάρεων, ο οποίος καταγόταν από τον Ρύδνακα (1445-1535), πόλη ανάμεσα στον Ελλήσποντο και τη Φρυγία. Προστατευόμενος του Βησσαρίωνα, βρέθηκε μετά την Άλωση στη Βενετία και σπούδασε στην Πάντοβα, όπου παράλληλα δίδαξε την ελληνική γλώσσα. Βρέθηκε στην Ιταλία σε μια εποχή, την Αναγέννηση, κατά την οποία παρατηρείται έντονη στροφή προς τη μελέτη της αρχαιότητας, ελληνικής και ρωμαϊκής. Μετά το θάνατο του Βησσαρίωνα ήρθε στη Φλωρεντία και ανέλαβε τον εμπλουτισμό της βιβλιοθήκης του Λαυρέντιου Μέδικου με ελληνικά χειρόγραφα. Το 1495 πήγε στο Παρίσι όπου δίδαξε ελληνικά. Ανάμεσα στους μαθητές του ήταν και ο Γάλλος ελληνιστής Γκ. Μπιντέ. Προσκλήθηκε στη συνέχεια από το φιλέλληνα πάπα Λέοντα Ι΄ στη Ρώμη, όπου οργάνωσε το Ελληνικό Γυμνάσιο για τη διδασκαλία της αρχαίας ελληνικής και λατινικής γλώσσας, καθώς και την έκδοση βιβλίων με σχόλια πάνω στα αρχαία κείμενα. Το 1517 μαζί με τον Μπιντέ οργάνωσε τη βιβλιοθήκη στον πύργο του Φοντενεμπλό στη Γαλλία. Τα τελευταία χρόνια της ζωής του τα πέρασε ταξιδεύοντας από την Ιταλία στη Γαλλία και αντίστροφα. Πέθανε στη Ρώμη σε προχωρημένη ηλικία (1535). Ο Ιανός κατά περιόδους έστελνε προς τους ηγεμόνες της Ευρώπης επιστολές και απηύθυνε εκκλήσεις, για να οργανώσουν πολεμικές επιχειρήσεις κατά των Οθωμανών και για την απελευθέρωση της Ελλάδας.

ΛΑΣΣΑΝΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ: Λόγιος, Φιλικός, ιερολοχίτης, αγωνιστής του 1821 ο οποίος γεννήθηκε στην Κοζάνη το 1793. Ήταν από τα εξέχοντα στελέχη της Φιλικής Εταιρείας και τους πιστότερους συνεργάτες του Αλέξανδρου Υψηλάντη. Σπούδασε στη Λειψία, ταξίδεψε στη Βουδαπέστη, στη Μολδαβία και στη Μόσχα όπου μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία, και κατέληξε στην Οδησσό το 1818, όπου ανέπτυξε πολύπλευρη πνευματική και πατριωτική δραστηριότητα. Το 1820 συνεργάστηκε με τους «Καλικάντζαρους» και αναγκάστηκε να εκπατριστεί και να καταφύγει στη Μακεδονία. Εντάχθηκε στο σώμα του αρματολού Νικηταρά και διακρίθηκε πολεμώντας τους Τούρκους. Το 1818 μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία. Η έναρξη της Επανάστασης τον βρήκε στη Σάμο και χάρη στις επιτυχημένες προσπάθειές του, απλώθηκε σε ολόκληρο το νησί. Πολέμησε στο πλευρό του Λυκούργου Λογοθέτη ως χιλίαρχος παίρνοντας μέρος σε αμυντικές και επιθετικές επιχειρήσεις σε όλη τη διάρκεια του Αγώνα. Συμμετείχε στην τελευταία μάχη του Αγώνα στην Πέτρα. Την εποχή του Όθωνα ασχολήθηκε με την πολιτική και τη συγγραφή εγκυκλοπαιδικών έργων. Διοργάνωσε τον

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

«Λασσάνειον Διαγωνισμόν» ποίησης και θεάτρου. Πέθανε στην Αθήνα το 1870.
ΛΑΤΡΙΣ ΙΚΕΣΙΟΣ: Αγωνιστής του 1821, δημοσιογράφος και λόγιος (Σμύρνη 1799-1881). Εγκατέλειψε τις σπουδές του στη Μασσαλία και ήρθε στην Ελλάδα για να πάρει μέρος στον Αγώνα. Υπηρέτησε ως γραμματέας του ναυάρχου Ανδρέα Μιαούλη, συνόδευσε τον Τομπάζη στην Κρήτη και τον Φαβιέρο στη Χίο. Επί Καποδίστρια ορίστηκε κυβερνητικός επίτροπος στο επιτελείο του Γάλλου στρατηγού Μεζόν, αργότερα διοικητής Σίφνου, Μήλου, Θήρας και διευθυντής της νομαρχίας Λακωνίας. Το 1863 επέστρεψε στη Σμύρνη όπου συνεργάστηκε με την εφημερίδα «Αμάλθεια» και άλλα περιοδικά.
ΛΑΧΑΝΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ: Φιλικός και αγωνιστής του 1821 ο οποίος γεννήθηκε στη Σάμο το 1789 και πρωτοστάτης στην εξέγερσή της. Από νέος ασχολήθηκε με τη ναυτιλία. Σε κάποιο ταξίδι του στη Μασσαλία κατατάχθηκε στο γαλλικό στρατό. Πήρε μέρος στην εκστρατεία του Ναπολέοντα στην Αίγυπτο και διακρίθηκε στη ναυμαχία του Αμπουκίρ (1798). Όταν επέστρεψε στη γενέτειρά του συγκρούστηκε με το αριστοκρατικό κόμμα των προκρίτων. Πέθανε στη Χαλκίδα το 1842.
ΛΕΒΕΝΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ: Φιλικός με αξιόλογη δράση στα προεπαναστατικά χρόνια. Γεννήθηκε στο Καρακοβούνι Κυνουρίας το 1790. Το 1805 εγκαταστάθηκε στη Μολδαβία και το 1817 του ανατέθηκε η διεύθυνση του προξενείου της Ρωσίας. Το 1816 μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία. Από τότε εργάστηκε με ακαταπόνητο ζήλο για να προωθηθεί το έργο της Εταιρείας και επέδειξε ιδιαίτερη μέριμνα για την άνοδο του πνευματικού επιπέδου της ελληνικής νεολαίας στις παροικίες του Βουκουρεστίου και του Ιασίου. Γενικότερα δαπάνησε όλη του την περιουσία για εθνικούς σκοπούς, αλλά κυρίως βοήθησε τις προσπάθειες της Φιλικής Εταιρείας για μια καθολικότερη κινητοποίηση των χριστιανικών λαών της Βαλκανικής εναντίον των Τούρκων. Κατά τη διάρκεια της Βαυαροκρατίας και της βασιλείας του Όθωνα υπηρέτησε σε διάφορες διοικητικές και διπλωματικές θέσεις. Πέθανε στην Αθήνα το 1847.
ΛΕΒΙΔΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ: Ιερολοχίτης, λόγιος και δημοσιογράφος, ο οποίος γεννήθηκε στην Κωνσταντινούπολη το 1790. Σπούδασε στη Βιέννη πολιτικές επιστήμες, πολέμησε στο Δραγατσάνι και αργότερα κατέφυγε στην Οδησσό. Το 1829 ήρθε στην Ελλάδα. Διορίστηκε από τον Καποδίστρια σε ανώτερες δημόσιες θέσεις. Κατά τη Βαυαροκρατία παραιτήθηκε και εξέδωσε την εφημερίδα «Ελπίς» και αναδείχθηκε σε έναν από τους σημαντικότερους πρωτοπόρους της ελληνικής πολιτικής αρθρογραφίας. Συνεργάστηκε στενά με τον Υψηλάντη, έγινε σύμβουλος και γραμματέας του, και τον ακολούθησε όταν πέρασε τον Προύθο. Όταν κηρύχθηκε επίσημα η Επανάσταση (24 Φεβρουαρίου 1821) ονομάστηκε χιλίαρχος του ελληνικού στρατεύματος. Πρωτοστάτησε στην ίδρυση του Ιερού Λόχου. Μετά τη μάχη του Δραγατσανίου ο Λασσάνης κατέφυγε με τους αδερφούς Υψηλάντη στην Αυστρία όπου φυλακίστηκε. Στάθηκε στο πλευρό του Υψηλάντη μέχρι το θάνατό του. Ήρθε στην Ελλάδα το 1828. Πολέμησε στο Σεβένικο, στο Μαριτίνο, στη Θήβα και στην Πέτρα Βοιωτίας. Υπηρέτησε ως γενικός επιθεωρητής του στρατού της Ανατολικής Ελλάδας, διορίστηκε πρώτος νομάρχης Αττικής και Βοιωτίας και διατέλεσε γραμματέας οικονομικών (1836-1837). Πήρε το βαθμό του συνταγματάρχη και το 1868 ονομάστηκε υποστράτηγος. Έγραψε δύο θεατρικά έργα, ένα δράμα με τίτλο «Ο Αρνησίθρησκος του Μοριά» και ποιήματα πατριωτικού περιεχομένου. Ιδιαίτερη σημασία έχουν τα πολιτικά κείμενα και τα ιστορικά δοκίμιά του. Πέθανε στην Αθήνα το 1868.
ΛΕΜΠΕΣΗΣ ΑΝΑΡΓΥΡΟΣ: Ο Ανάργυρος Λεμπέσης, πρόκριτος των Σπετσών, Φιλικός και αγωνιστής ο οποίος γεννήθηκε γύρω στο 1780. Διέθεσε για τον Αγώνα τα δύο πλοία του και διακρίθηκε ιδιαίτερα στη ναυμαχία του Γέροντα (Αύγουστος 1824). Ασχολήθηκε επίσης με τις νηοψίες στο Αιγαίο, προσπαθώντας να εντοπίσει πλοία με ξένη σημαία τα οποία μετέφεραν εφόδια στους Τούρκους. Μετά την απελευθέρωση ακολούθησε το επάγγελμα του αξιωματικού του πολεμικού ναυτικού.
ΛΕΟΠΟΛΔΟΣ ΤΟΥ ΣΑΞ ΚΟΜΠΟΥΡΓΚ: Γεννήθηκε το 1790. Βασιλιάς των Βέλγων από το 1831 με το όνομα Λεοπόλδος Α΄. Το 1830 του προσφέρθηκε το στέμμα της Ελλάδας από τις τρεις Μεγάλες Δυνάμεις και στην αρχή το αποδέχτηκε. Ωστόσο, επειδή φοβήθηκε ότι η κατάσταση που επικρατούσε τότε στη χώρα δύσκολα θα εξομαλυνόταν, αποποιήθηκε τον ελληνικό θρόνο. Πέθανε το 1865.
ΛΙΔΩΡΙΚΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ: Επώνυμο οικογενείας από τη Δωρίδα. Μέλη της ανέπτυξαν σημαντική δραστηριότητα στα προεπαναστατικά χρόνια, αγωνίστηκαν στην Επανάσταση του

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

1821 και αναδείχθηκαν στην πολιτική και στα γράμματα στα νεότερα χρόνια. Ως γενάρχης της αναφέρεται ο κοτζαμπάσης της περιφέρειας Λιδωρικίου, Αναγνώστης Λιδωρίκης (1767-1827). Ο γιος του, Αναστάσιος Λιδωρίκης (1797-1845), ήταν από τους αξιολογότερους αγωνιστές της Κεντρικής Στερεάς Ελλάδας, και αντιπροσώπευσε τη Δωρίδα στις εθνοσυνελεύσεις. Ο άλλος του γιος, ο Παναγιώτης Λιδωρίκης (1800-1860), έδρασε κυρίως ως γερουσιαστής στη διάρκεια της βασιλείας του Όθωνα. Τέλος, η κόρη του Ασήμω ήταν η σύζυγος του Ιωάννη Γκούρα.

ΛΙΔΩΡΙΚΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ: Αξιωματούχος του Αλή πασά και Φιλικός ο οποίος γεννήθηκε στο Παλαιοκάτουνο Δωρίδας το 1788. Το 1800, αν και στάλθηκε ως όμηρος στην Αυλή του Αλή των Ιωαννίνων, τελικά προσλήφθηκε στην υπηρεσία του. Απέσπασε γρήγορα την εμπιστοσύνη του Αλή και ορίστηκε ιδιαίτερος γραμματέας του. Παρά τη θέση του και την εμπιστοσύνη του πασά δεν έγινε όργανό του και συχνά συμπαραστάθηκε στους δεινοπαθούντες συμπατριώτες του. Δεν πήρε μέρος σε ένοπλες συγκρούσεις του Αγώνα, αλλά τον υπηρέτησε ως πληρεξούσιος του Λιδωρικίου στις εθνοσυνελεύσεις. Από τον Καποδίστρια διορίστηκε διοικητής της Λιβαδειάς και αργότερα της Καρύταινας. Έγραψε απομνημονεύματα, που αποτελούν αξιόλογη πηγή για τη βιβλιογραφία που αφορά στην Ήπειρο και στον Αλή πασά. Πέθανε στην Αθήνα το 1868.

ΛΟΓΙΟΣ ΕΡΜΗΣ: Φιλολογικό περιοδικό, το πρώτο που εκδόθηκε στη Βιέννη το 1811 από τον Ανθιμο Γαζή. Εμπνευστής της ιδέας για τη δημιουργία ελληνικού φιλολογικού περιοδικού υπήρξε ο Αδαμάντιος Κοραής. Ο Λόγιος Ερμής εντάχθηκε μέσα στο πλαίσιο της αναγεννητικής προσπάθειας του νεότερου ελληνισμού, μαζί με την ίδρυση σχολείων, τυπογραφείων, φιλολογικών εταιρειών κ.λπ. Το περιοδικό κυκλοφόρησε κανονικά για δέκα χρόνια, αντιμετώπισε εκδοτικές δυσχέρειες το 1814 και 1815, ενώ από το 1816 συνέχισε να εκδίδεται υπό νέα διεύθυνση (Κωνσταντίνος Κοκκινάκης και Θεόκλητος Φαρμακίδης, οπαδοί και οι δύο του Κοραή) μέχρι την 1η Μαΐου του 1821 οπότε οι αυστριακές Αρχές απαγόρευσαν την έκδοσή του λόγω της έκρηξης της Ελληνικής Επανάστασης.

ΛΟΓΟΘΕΤΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ: Φιλικός, από τους σημαντικότερους προκρίτους της Βοιωτίας, που διαδραμάτισε ενεργό ρόλο στα πολιτικά πράγματα των πρώτων χρόνων της Επανάστασης (μέσα 18ου αιώνα έως το 1826). Έμπορος με ευρύτατη δραστηριότητα σε ολόκληρη την Ελλάδα αλλά και σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες. Πήρε το οφίκιο του λογοθέτη και το κράτησε ως επίθετο. Όλοι σχεδόν οι περιηγητές της προεπαναστατικής εικοσαετίας φιλοξενήθηκαν στο αρχοντικό του. Το 1819 μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία. Εργάστηκε για τη διάδοση της επαναστατικής ιδέας στην περιοχή του και διέθεσε σημαντικά ποσά στην Επανάσταση. Το 1821 εκλέχτηκε πληρεξούσιος Λιβαδειάς, ενώ αργότερα ορίστηκε μέλος του Εκτελεστικού. Το 1824 χρημάτισε έπαρχος της Αίγινας.

ΛΟΓΟΘΕΤΗΣ ΛΥΚΟΥΡΓΟΣ: Γεννήθηκε στο Καρλόβασι της Σάμου το 1772. Σπούδασε ιατρική και διατέλεσε γραμματέας του Πατριαρχείου και των ηγεμόνων της Βλαχίας Κωνσταντίνου Υψηλάντη και Αλεξάνδρου Σούτσου. Το 1819 μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία και πήρε το όνομα Λυκούργος (το πραγματικό του όνομα ήταν Γεώργιος). Το Μάιο του 1821 κήρυξε την Επανάσταση στη Σάμο. Το 1822 απέτυχε να βοηθήσει ουσιαστικά τους κατοίκους της Χίου και γι' αυτόν το λόγο φυλακίστηκε στην Πελοπόννησο. Όταν τελικά η Σάμος δεν πέτυχε να ενωθεί με την ελεύθερη Ελλάδα, επέστρεψε στο νησί του για να αγωνιστεί για την απελευθέρωση του. Αργότερα επέστρεψε στην Αθήνα και έγινε σύμβουλος Επικρατείας και γερουσιαστής. Πέθανε το 1850.

ΛΟΝΤΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ: Αγωνιστής, ο οποίος γεννήθηκε στη Βοστίτσα Αιγίου το 1786 και πολιτικός της Επανάστασης του 1821. Πρόκριτος της Βοστίτσας (Αίγιο) και μυημένος στη Φιλική Εταιρεία, ύψωσε στην πόλη του τη σημαία του Αγώνα στις 23 Μαρτίου του 1821. Μέλος του αγγλόφιλου κόμματος, συμμετείχε στην Επανάσταση της 3ης Σεπτεμβρίου του 1843 και αργότερα διατέλεσε υπουργός Στρατιωτικών και Εσωτερικών. Πέθανε το 1846.

ΛΟΥΚΑΡΗΣ ΚΥΡΙΛΛΟΣ: Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ο οποίος γεννήθηκε στον Χάνδακα (σημερινό Ηράκλειο) της Κρήτης (1572-1638). Παρακολούθησε τα εγκύκλια μαθήματα στην πατρίδα του και συνέχισε τις σπουδές του στο Πανεπιστήμιο της Πάντοβα στην Ιταλία με δάσκαλο τον Μάξιμο Μουργούνιο. Στη συνέχεια επέστρεψε στην Κρήτη έπειτα από περιοδεία σε πόλεις της Ευρώπης και επισκέφθηκε το συγγενή του Μελέτιο Πηγά, πατριάρχη Αλεξανδρείας. Εκεί χειροτονήθηκε μοναχός και άλλαξε το κοσμικό του όνομα

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Κωνσταντίνος σε Κύριλλος. Το 1602 διαδέχτηκε τον Μελέτιο Πηγά στον πατριαρχικό θρόνο Αλεξανδρείας, όπου και παρέμεινε ως το 1620, οπότε και έγινε πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως. Ήταν ο πρώτος πατριάρχης με πανεπιστημιακή μόρφωση. Η πατριαρχία του διακόπηκε το 1623, το 1633, το 1634 και από το 1635 έως το 1637. Οι σημαντικότεροι αντίπαλοί του υπήρξαν οι ιησουίτες οι οποίοι διαρκώς τον συκοφαντούσαν και διέδιδαν ότι ήταν φίλος των προτεσταντών. Σημαντικό υπήρξε το έργο του στον τομέα της εκπαίδευσης. Κάλεσε στην Κωνσταντινούπολη Έλληνες δασκάλους για να διδάξουν στην Πατριαρχική Σχολή, την οποία αναδιοργάνωσε προκειμένου να την καταστήσει ανώτερο εκπαιδευτήριο. Ανέθεσε τη διεύθυνσή της στο μεγαλύτερο φιλόσοφο της εποχής του, τον Θεόφιλο Κορυδαλέα. Το 1627 ίδρυσε το πρώτο τυπογραφείο στην ορθόδοξη Ανατολή, η λειτουργία του οποίου διακόπηκε μέσα σε λίγους μήνες, έπειτα από συκοφαντίες των ιησουιτών στους Τούρκους. Ενέκρινε τη μετάφραση της Αγίας Γραφής στη δημοτική γλώσσα, έργο που επιτέλεσε ο Μάξιμος Καλλιπολίτης, και φρόντισε για την έκδοση εκλαϊκευμένων συγγραμμάτων στη δημοτική γλώσσα. Η τελευταία του πατριαρχία κράτησε περίπου ένα χρόνο (1638). Κατηγορήθηκε για επαναστατική δράση, φυλακίστηκε και στραγγαλίστηκε. Το σώμα του ρίχτηκε στη θάλασσα, απ' όπου το περισυνέλεξαν ψαράδες και το έθαψαν.
Ο Λούκαρης υπήρξε προοδευτικό πνεύμα και μεγάλος ανακαινιστής. Προσπάθησε να προσεταιριστεί τους προτεστάντες (καλβινιστές), θέλοντας να πολεμήσει την προπαγάνδα της Καθολικής Εκκλησίας. Οι ενέργειές του πέρα από καθαρά θρησκευτικό περιεχόμενο είχαν και πολιτικές προεκτάσεις. Ενήργησε περισσότερο ως εθνάρχης με στόχο την προστασία του Γένους και έως ένα βαθμό πέτυχε να περιορίσει τη δράση της δυτικής προπαγάνδας τα επόμενα χρόνια. Με τα έργα και τη δράση του συνέβαλε στη διεύρυνση της ελληνικής σκέψης και εγκαινίασε με την παρουσία του μια νέα εποχή θρησκευτικού ουμανισμού. Γι' αυτό ήταν φυσικό να υπάρξουν αντιδράσεις.
ΛΟΥΡΙΩΤΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ: Πολιτικός, στενός φίλος και συνεργάτης του Αλέξανδρου Μαυροκορδάτου, κυρίως στη διαπραγμάτευση των δύο εξωτερικών δανείων του 1824 και του 1825 (γεννήθηκε στα Γιάννενα το 1789). Κατηγορήθηκε για ιδιοτέλεια και συμφεροντολογικού χαρακτήρα ενέργειες, χωρίς όμως να υπάρχουν απτές αποδείξεις για μια τέτοια κατηγορία. Πέθανε στην Αθήνα το 1854.
ΜΑΓΓΙΝΑΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ Ή ΤΑΤΣΗΣ: Κατά την Επανάσταση έδρασε κυρίως ως πολιτικό και διοικητικό στέλεχος (Αστακός Ακαρνανίας, 1792-1880). Από το 1823 ήταν από τους πιο στενούς συνεργάτες του Αλέξανδρου Μαυροκορδάτου. Επί Καποδίστρια διορίστηκε μέλος του Πανελληνίου και αργότερα έγινε Γερουσιαστής. Ορίστηκε υπουργός Οικονομικών στην κυβέρνηση Δ. Βούλγαρη.
ΜΑΙΖΟΝ ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΙΩΣΗΦ: Γάλλος στρατάρχης στον οποίο ανατέθηκε η διοίκηση του γαλλικού εκστρατευτικού σώματος που εστάλη στην Πελοπόννησο για να εκκαθαρίσει την περιοχή από τα υπολείμματα του στρατού του Ιμπραήμ (1771-1840). Απελευθέρωσε τη δυτική Πελοπόννησο και μετά την υπογραφή της σύμβασης της Αλεξάνδρειας ανάμεσα στους Άγγλους και τον Μωχάμετ Άλι επέστρεψε στην πατρίδα, όπου χρημάτισε υπουργός των Στρατιωτικών.
ΜΑΚΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ: Φιλικός και οπλαρχηγός του Αγώνα, από τους ισχυρότερους της Δυτικής Στερεάς. Γεννήθηκε στη Γαβαλού το 1772 και αγωνίστηκε κυρίως στην περιοχή του, ενώ αργότερα αρνήθηκε κάθε αξίωμα. Χωρίς να του λείπει η εθνική συνείδηση είχε ανεπτυγμένη την τοπικιστική. Ανήκει στη νέα γενιά των παλιών αρματολών που δεν μπόρεσαν να εγκλιματιστούν στη νέα πραγματικότητα όπως αυτή αναδύθηκε από το νεοσύστατο Ελληνικό Κράτος. Πέθανε στην Αθήνα το 1841.
ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ: Αγωνιστής του 1821, στρατιωτικός, δραστήριο πολιτικό πρόσωπο μετά τη δημιουργία του ελεύθερου Ελληνικού Κράτους και αυτοδίδακτος συγγραφέας απομνημονευμάτων. Το πραγματικό του όνομα ήταν Ιωάννης Τριανταφύλλου του Δημήτρη (Αβορίτι Δωρίδας, 1797). Το 1820 μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία και από τότε αφοσιώθηκε στον Αγώνα. Πήρε μέρος σε πολλές μάχες, αλλά τις πρώτες πολεμικές του δάφνες δυστυχώς τις απέκτησε κατά τους εμφύλιους πολέμους. Τάχτηκε στο πλευρό των κυβερνητικών -ο Κολοκοτρώνης εξοργίστηκε με τον Μακρυγιάννη γιατί ενώ αυτός τον είχε έμπιστό του, ο Μακρυγιάννης δούλευε για λογαριασμό άλλων- και μετά εισέβαλε στην Πελοπόννησο μαζί με τον Γ. Γκούρα -διακρίθηκε στη μάχη της Δαλαμανάρας (Μάιος 1824)-

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

και παρέμεινε εκεί για να οργανώσει αργότερα την άμυνα εναντίον του Ιμπραήμ. Πολέμησε εναντίον του τελευταίου στη μάχη των Μύλων, όπου τραυματίστηκε σοβαρά στο χέρι. Υπερασπίστηκε ηρωικά την Ακρόπολη, όπου τραυματίστηκε τρεις φορές. Η επαναστατική του δράση κλείνει με τη συμμετοχή του στις επιχειρήσεις του Πειραιά το 1827. Με τον ερχομό του Καποδίστρια διορίστηκε «Γενικός αρχηγός Σπάρτης». Δυσανασχετώντας για την απραξία της θέσης άρχισε να γράφει τα «Απομνημονεύματα» (1829). Χαιρέτισε με θερμά λόγια την άφιξη του Όθωνα, γρήγορα όμως απογοητεύτηκε και στράφηκε στην καλλιέργεια της γης. Ως δημοτικός σύμβουλος έπεισε το δημοτικό συμβούλιο της Αθήνας το 1837 να υποβάλει στον Όθωνα αναφορά για την παραχώρηση Συντάγματος. Η πράξη του αυτή είχε ως αποτέλεσμα την παύση του και τον κατ' οίκον περιορισμό του, και τη διάλυση του δημοτικού συμβουλίου. Θεωρήθηκε ως ο κύριος οργανωτής της συνωμοτικής κίνησης που οδήγησε στην επανάσταση της 3ης Σεπτεμβρίου 1843. Το Μάρτιο του 1853 δικάστηκε σε στρατοδικείο για εσχάτη προδοσία και καταδικάστηκε σε θάνατο. Αποφυλακίστηκε αργότερα με μεσολάβηση του Δημήτρη Καλλέργη. Μετά την έξωση του Όθωνα του ξαναδόθηκε ο τίτλος του αντιστράτηγου. Πέθανε στην Αθήνα το 1864.

ΜΑΜΟΥΡΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ: Γεννήθηκε το 1797 στη Δρεμίστα της Παρνασσίδας. Πέθανε στην Αθήνα το 1867. Αγωνιστής του 1821 και στρατιωτικό στέλεχος της καποδιστριακής και οθωνικής περιόδου. Πρωτοπαλλήκαρο του ξάδερφου του Ιωάννη Γκούρα, πήρε μέρος σε πολλές μάχες του Αγώνα. Διακρίθηκε στην πολιορκία της Ακρόπολης από τον Κιουταχή.

ΜΑΝΗ: Εκτός από το Σούλι μια άλλη εστία αντίστασης κατά των Τούρκων ήταν η Μάνη, η οποία είχε χωριστεί σε τέσσερα τμήματα, τις καπετανίες (η Ζαρνάτα, ο Ζυγός, τα Κακοβούλια και το Σκούταρι). Η καθεμιά είχε έναν αρχηγό, τον καπετάνο. Οι περισσότεροι από αυτούς υπάγονταν συνήθως άμεσα στον άρχοντα της ομοσπονδίας. Το σύνολο των καπετανέων της Μάνης αποτελούσε το συμβούλιο στο οποίο συζητούσαν τις τοπικές υποθέσεις. Πρόεδρος του συμβουλίου ήταν ένας καπετάνος τον οποίο εξέλεγαν με πλειοψηφία οι υπόλοιποι. Στην εκλογή αυτή δεν είχε καμιά συμμετοχή η οθωμανική κυβέρνηση, τουλάχιστον μέχρι το 1690, οπότε ο βεζίρης Κιουπρουλής κατόρθωσε να επέμβει στο διορισμό του Λυμπεράκη Γερακάρη ως μπέη. Μετά τα Ορλοφικά το 1770, οι σχέσεις Πύλης και Μάνης άλλαξαν. Αυξήθηκε ο ετήσιος φόρος και ο αρχηγός των Μανιατών διοριζόταν πλέον από το σουλτάνο και έπαιρνε τον τίτλο του μπέη. Ωστόσο, ο διορισμός αυτός δεν ήταν τίποτα άλλο παρά η επικύρωση της εκλογής των Μανιατών, γιατί αυτοί δεν μπορούσαν να υπακούσουν παρά μόνο σ' έναν αρχηγό που οι ίδιοι είχαν εκλέξει. Ο μπέης δεν είχε δικαστική εξουσία γιατί, αντίθετα απ' ό,τι συνέβαινε με άλλες κοινότητες, υπήρχε το οικογενειακό συμβούλιο των αντίδικων μερών, το οποίο έκρινε και το δίκαιο. Η Μάνη υπήρξε ένα ορμητήριο πριν από τον Αγώνα και στη διάρκειά του, στο οποίο οι Τούρκοι ποτέ δεν μπόρεσαν να επιβληθούν.

ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΩΤΗΣ ΒΑΣΣΟΣ: Μαυροβούνιος οπλαρχηγός του 1821 και στρατιωτικός της οθωνικής περιόδου (Μαυροβούνιο, 1795). Καθιερώθηκε ως στρατιωτικό στέλεχος στην περιοχή της Εύβοιας, όπου πήρε μέρος σε διάφορες μάχες (Στύρα, Βρυσάκια, Πολιτικά, Βάθεια), ανέλαβε τη φύλαξη της Ύδρας και το 1825 συμμετείχε στον αγώνα κατά του Ιμπραήμ. Στις εμφύλιες συγκρούσεις συντά
χθηκε με την πλευρά του Κουντουριώτη, ενώ πολιτικά ήταν ενταγμένος στο γαλλικό κόμμα. Στην οθωνική περίοδο έφτασε σε υψηλά στρατιωτικά αξιώματα. Πέθανε το 1847.

ΜΑΥΡΟΓΕΝΟΥΣ Ή ΜΑΥΡΟΓΕΝΗ ΜΑΝΤΩ: Καταγόταν από οικογένεια που μέλη της είχαν χρηματίσει σε υψηλά αξιώματα στη Βλαχία, αν και στη συνέχεια απέκτησε μεγάλη περιουσία στη Βιέννη και στην Τεργέστη, όπου γεννήθηκε και η Μαντώ το 1796. Η επανάσταση τη βρήκε στην Τήνο απ' όπου πήγε στη Μύκονο και τέθηκε επικεφαλής των επαναστατημένων συμπατριωτών της. Ξένοι ιστορικοί και περιηγητές εξαίρουν την αυτοπρόσωπη συμμετοχή της στα πεδία των μαχών, στοιχείο που δεν προκύπτει από ελληνικές πηγές και ίσως έχει σχέση με το φύλο της. Ήταν πολύ δύσκολο εκείνη την εποχή στην Ελλάδα να αναγνωριστεί η συνεισφορά στον Αγώνα μιας ωραίας, δυναμικής και πλούσιας γυναίκας. Με επιστολές της προς τους γυναικείους κυρίως φιλελληνικούς κύκλους της Ευρώπης, εξέθεσε την κατάσταση του ελληνισμού και συνέβαλε στην τόνωση του φιλελληνικού ρεύματος. Εργάστηκε ιδιαίτερα για την ηθική ενίσχυση των αγωνιστών και διέθεσε ολόκληρη την οικογενειακή της περιουσία για τις ανάγκες του Αγώνα. Κατέληξε έτσι να ζητάει από την Εθνοσυνέλευση του 1827 κατοικία στο Ναύπλιο που της την παραχώρησε ο

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Ι. Καποδίστριας ως αναγνώριση της προσφοράς της. Μετά την Επανάσταση και το θάνατο του αγαπημένου της Δημητρίου Υψηλάντη αποτραβήχτηκε αρχικά στη Μύκονο και στη συνέχεια στην Τήνο και την Πάρο. Πέθανε ξεχασμένη και πάμφτωχη στην Πάρο το 1848, από τύφο. Λίγο νωρίτερα είχε στείλει επιστολή στον Όθωνα με την οποία ζητούσε οικονομική ενίσχυση.

ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ (Ο ΕΞ ΑΠΟΡΡΗΤΩΝ): Γιος του Χιώτη μεταξέμπορου Νικολάου Μαυροκορδάτου, γεννήθηκε στην Κωνσταντινούπολη το 1636. Σπούδασε πρώτα στην Πόλη και αργότερα πήγε στην Ιταλία όπου έγινε διδάκτορας της ιατρικής και της φιλοσοφίας στο Πανεπιστήμιο της Πάντοβας. Επέστρεψε στην πατρίδα του και για επτά χρόνια (1665-1672) ήταν σχολάρχης στην Πατριαρχική Σχολή. Άρχισε τότε να μαθαίνει ξένες γλώσσες: τουρκικά, περσικά, αραβικά, γαλλικά και σλαβονικά (η εκκλησιαστική -λειτουργική γλώσσα των ορθόδοξων Σλάβων). Το 1674 ο μέγας βεζίρης Αχμέτ Κιοπρουλή τον διόρισε μεγάλο διερμηνέα τη Πύλης (τουρκιστί: χουμαγιούν τερδζουμανί ντιβάν= γραμματέας του Αυτοκρατορικού Διβανίου).Το 1683 συνόδεψε τον Καρά Μουσταφά, διάδοχο του Κιοπρουλή, στην πολιορκία της Βιέννης, η οποία απέτυχε. Ο Μουσταφά θανατώθηκε και ο Μαυροκορδάτος με μεγάλη δυσκολία γλίτωσε το θάνατο. Αποκαταστάθηκε ένα χρόνο αργότερα και το 1699 πήρε μέρος στη διάσκεψη του Κάρλοβιτς, η οποία θα κατέληγε στην υπογραφή της ομώνυμης συνθήκης. Ο Μαυροκορδάτος έπαιξε σημαντικό ρόλο στην υπογραφή της συνθήκης και γι' αυτό τιμήθηκε από τη σουλτανική κυβέρνηση με τον τίτλο του «εξ απορρήτων». Αν και τον περισσότερο καιρό ήταν απασχολημένος με τα καθήκοντά του, η συγγραφική του δράση ήταν αξιόλογη. Έγραψε σε αρχαϊκή γλώσσα έργα διδακτικά, τα περισσότερα όμως παρέμειναν ανέκδοτα: «Ρητορική», «Γραμματική», «Ιερά Ιστορία» κ.ά. Σημαντικό έργο του αποτελούν τα «Φροντίσματα» στα οποία δίνει συστάσεις και οδηγίες που εκφράζουν την πρακτική και πολιτική του ωριμότητα. Η φιλοσοφία του διέπεται από την υποταγή του θυμικού στο νου, από έντονη προσήλωση στη μεσότητα και από μια σύνεση. Πέθανε το 1709.

ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ: Γεννήθηκε στην Κωνσταντινούπολη το 1791. Από τις σημαντικότερες πολιτικές προσωπικότητες της Επανάστασης και της διαδικασίας συγκρότησης στην Ελλάδα δυτικού τύπου εθνικού κράτους, που θα βασιζόταν σε φιλελεύθερα αστικά πρότυπα. Γιος του λόγιου αξιωματούχου στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες Νικόλαου Μαυροκορδάτου, απέκτησε επιμελημένη μόρφωση κατάλληλη για να αναλάβει δημόσια αξιώματα.

Έφτασε στο Μεσολόγγι τον Ιούλιο του 1821 συνοδευόμενος από ομογενείς και φιλέλληνες με στόχο την επέκταση της Επανάστασης, την οργάνωση, την πολιτική ενοποίηση των εξεγερμένων τόπων και τη συγκέντρωση της πολιτικής εξουσίας στο πλαίσιο μιας «Εθνικής Διοίκησης». Συνέβαλε στη συγκρότηση τοπικού πολιτεύματος στη Δυτική Ελλάδα και στη σύγκληση της Α΄ Εθνοσυνέλευσης. Αναδείχθηκε πρόεδρός της και πρόεδρος της επιτροπής που συνέταξε το «Προσωρινό Πολίτευμα» της Ελλάδας. Οι πολιτικές αρχές που υπαγορεύονται σε αυτό φανερώνουν τους σαφείς ιδεολογικούς και πολιτικούς του προσανατολισμούς, που ήταν διαποτισμένοι από τις αρχές του φιλελευθερισμού, και από πολιτικές αξίες που θα χαρακτηρίζονταν από την ισχύ του νόμου και τη λειτουργία αντιπροσωπευτικού συστήματος διακυβέρνησης. Δραστηριοποιήθηκε και στρατιωτικά, όπου βαρύνεται μεν με την καταστροφή στο Πέτα (4 Ιουλίου 1822), αλλά είναι αυτός που πρωτοστάτησε στην οργάνωση της άμυνας του Μεσολογγίου, κίνηση που αποδείχθηκε σωτήρια κατά την πρώτη πολιορκία της πόλης.

Υιοθέτησε μια σταθερά αγγλόφιλη πολιτική, γιατί πίστευε ότι η Αγγλία, λόγω των συμφερόντων της στην Ανατολή, ήταν η μόνη δύναμη που μπορούσε να αντιταχθεί στα επεκτατικά σχέδια της Ρωσίας. Επίσης θεωρούσε ότι αντιπροσώπευε πρότυπο πολιτικής, οικονομικής και κοινωνικής οργάνωσης. Με την ιδιότητά του ως αρχηγού του Αγγλικού Κόμματος ζήτησε με επιστολή του από τον Τζορτζ Κάνιγκ να αντισταθεί στο ρωσικό σχέδιο για τη δημιουργία τριών ηγεμονιών στην επαναστατημένη Ελλάδα και υποστήριζε πως είναι προς το συμφέρον της Αγγλίας και της Ευρώπης η ίδρυση ανεξάρτητου κράτους. Οι απόψεις και οι ενέργειές του αυτές δημιούργησαν αρκετές ζυμώσεις που κατέληξαν στη Συνθήκη του Λονδίνου (6 Ιουλίου 1827).

Η πολιτική του δράση συνεχίστηκε και μετά την άφιξη του Καποδίστρια, οπότε ανέλαβε και υπουργικά καθήκοντα. Αποσύρθηκε όμως το 1830 και έγινε ηγέτης της αντιπολίτευσης.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Σε όλη σχεδόν τη διάρκεια της απολυταρχικής οθωνικής περιόδου παρέμεινε εκτός Ελλάδας ως πρεσβευτής.
Ωστόσο, ο Όθωνας υποχρεώθηκε να τον χρησιμοποιήσει ως πρωθυπουργό το 1841, το 1844 και το 1854, αλλά κάθε φορά τον υπονόμευε προκαλώντας άμεσα ή έμμεσα την παραίτησή του. Ο ίδιος έμεινε νομιμόφρων προς το βασιλιά και μόνο προς το τέλος μεταστράφηκε και είχε ανάμειξη στις διεργασίες που οδήγησαν στην έξωσή του το 1862.
Στο τέλος της σταδιοδρομίας του εκλέχτηκε πληρεξούσιος Ευρυτανίας στην Εθνοσυνέλευση του 1862 και πρόεδρος της επιτροπής σύνταξης του Συντάγματος. Αόμματος και κατάκοιτος δεν πήρε ενεργό μέρος στις εργασίες της, διατήρησε όμως το ενδιαφέρον του για τα κοινά και τη σπάνια πνευματική του διαύγεια έως το θάνατό του, το 1865 στην Αίγινα.
ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ: Υστερότοκος γιος του Νικόλαου Μαυροκορδάτου, ο οποίος έγινε έξι φορές ηγεμόνας της Βλαχίας και τέσσερις ηγεμόνας της Μολδαβίας. Η διακυβέρνησή του αποτελεί σημαντικό σταθμό στην κοινωνική και πολιτική εξέλιξη των Παρίστριων Ηγεμονιών. Με τη μεταρρύθμιση του 1740 αναδιοργάνωσε τα δικαστήρια στη Βλαχία, κατάργησε τις στρατιωτικές συνοδείες των βογιάρων (ευγενείς), άλλαξε το φορολογικό σύστημα και εισήγαγε λίγο αργότερα τη ρουμανική στην Εκκλησία της Μολδαβίας. Τέλος, έδειξε μεγάλο ενδιαφέρον για τις ιδέες του Γαλλικού Διαφωτισμού.
ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ: Γιος του Αλέξανδρου. Γεννήθηκε το 1670 στην Κωνσταντινούπολη. Γνώριζε πολλές γλώσσες και διαδέχτηκε τον πατέρα του στο αξίωμα του μεγάλου διερμηνέα το 1689, το οποίο κράτησε για είκοσι χρόνια.
Το 1709 έγινε ηγεμόνας της Μολδαβίας. Έπειτα από διάλειμμα ενός έτους επανήλθε το 1711 στη θέση του. Κατόρθωσε να επιβάλει την τάξη στη Μολδαβία, όπου αντιμετώπισε αρκετά προβλήματα. Ρύθμισε τα οικονομικά της χώρας και απελευθέρωσε πολλούς Μολδαβούς που είχαν συλληφθεί από τους Τατάρους. Το 1716 διορίστηκε ηγεμόνας της Βλαχίας. Αν και οι Αυστριακοί τον απομάκρυναν από τη θέση του, η Πύλη τον επανέφερε σε αυτή μετά το θάνατο του αδερφού του, Ιωάννη, ο οποίος στο μεταξύ είχε γίνει ηγεμόνας. Ο Νικόλαος στήριξε πολύ την ελληνική παιδεία και, όπως ο πατέρας του, έγραψε διάφορα έργα, τα περισσότερα σε αρχαΐζουσα, διδακτικού ή φιλοσοφικού περιεχομένου -«Περί Καθηκόντων», «Φιλοθέου Πάρεργα» κ.ά. Συνέταξε επίσης οδηγίες προς το γιο του Κωνσταντίνο, όπου μεταξύ άλλων σημειώνει: «Μην είσαι σκορπαλέος, αλλά φειδωλός. Μη πλεονέκτης, αλλ' οικονομικός. Κατά το πάπλωμά σου άπλωνε τα πόδια σου».
ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ: Σπουδαία οικογένεια που, σύμφωνα με την παράδοση, καταγόταν από τη Θράκη. Στα μέσα του 14ου αιώνα, πιεζόμενοι από τους Τούρκους, κατέφυγαν στη Μάνη όπου και εγκαταστάθηκαν. Από τα μέσα του 18ου αιώνα αναδείχθηκαν σε σημαντικούς παράγοντες της οικονομικής και κοινωνικής ζωής του τόπου, ενώ έπαιξαν σπουδαίο ρόλο στα γεγονότα που προηγήθηκαν της Επανάστασης (Ορλοφικά) και στον Αγώνα της Ανεξαρτησίας (κατάληψη Καλαμάτας, μάχη Βαλτετσίου, πολιορκία Ναυπλίου και Ακροκόρινθου, αντιμετώπιση του Ιμπραήμ κ.ά.) και πλήρωσαν βαρύ φόρο αίματος. Πήραν μέρος στη διακυβέρνηση του νεοσύστατου κράτους.
ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗΣ ΗΛΙΑΣ: Αγωνιστής του 1821, γιος του Πετρόμπεη. Γεννήθηκε στη Μάνη το 1795. Διακρίθηκε για τις στρατηγικές του ικανότητες και για την απαράμιλλη γενναιότητά του. Ανέλαβε την αρχηγία της εκστρατείας για να βοηθήσει στην απελευθέρωση της Εύβοιας και συμμετείχε στη μάχη στα Στύρα, όπου και πέθανε το 1822.
ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗΣ ΚΥΡΙΑΚΟΥΛΗΣ: Αγωνιστής κατά την Επανάσταση, αδερφός του Πετρόμπεη. Υπήρξε από τις πιο ηρωικές μορφές της οικογένειας. Γεννήθηκε στη Μάνη. Το Μάιο του 1822 έλαβε μέρος στην εκστρατεία της Ηπείρου με σκοπό να βοηθήσει τους πολιορκημένους στην Κιάφα Σουλιώτες, αλλά σκοτώθηκε σε σφοδρή μάχη με 3.000 Τούρκους στη Σπλάντζα.
ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ: Αγωνιστής του 1821, αδερφός του Πετρόμπεη. Γεννήθηκε στη Μάνη το 1797. Συμμετείχε σε διάφορες στρατιωτικές επιχειρήσεις, ήταν από τους πρωτεργάτες της αντιπολιτευτικής κίνησης εναντίον του Καποδίστρια και μαζί με τον ανιψιό του Γεώργιο οι αυτουργοί της δολοφονίας του. Τον Κωνσταντίνο τον πυροβόλησαν οι συνοδοί του κυβερνήτη (Ναύπλιο, 1831), ενώ ο Γεώργιος καταδικάστηκε σε θάνατο από στρατιωτικό δικαστήριο και εκτελέστηκε το 1831.
ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗΣ ΠΕΤΡΟΜΠΕΗΣ: Υπήρξε ηγετική μορφή της Πελοποννήσου,

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

πρωταγωνιστής σε πολιτικά και στρατιωτικά γεγονότα. Γεννήθηκε στη Μάνη το 1773. Το 1815 ανέλαβε το αξίωμα του μπέη της Μάνης. Ύψωσε τη σημαία της Επανάστασης εκεί και στην Καλαμάτα. Διακρίθηκε στις επιχειρήσεις κατά του Δράμαλη, στην άμυνα του Μεσολογγίου και στην απόκρουση του Ιμπραήμ, όταν αυτός επιχείρησε δύο φορές να καταλάβει τη Μάνη. Στη διάρκεια του εμφυλίου προσπάθησε να δημιουργήσει κλίμα συνδιαλλαγής μεταξύ των εμπολέμων. Κατέλαβε υψηλά αξιώματα (πρόεδρος Β΄ Εθνοσυνέλευσης, πρόεδρος Βουλευτικού και Εκτελεστικού, μέλος του Πανελληνίου επί Καποδίστρια, γερουσιαστής μετά την Επανάσταση της 3ης Σεπτεμβρίου). Φυλακίστηκε με την κατηγορία της εσχάτης προδοσίας, αφού ο Καποδίστριας θεώρησε ότι παράκουσε διαταγή του. Μετά τη δολοφονία του κυβερνήτη, το 1832 αποφυλακίστηκε από τον Αυγουστίνο Καποδίστρια. Θεωρείται από τους αγνότερους και σπουδαιότερους πρωταγωνιστές της Ελληνικής Επανάστασης. Πέθανε στην Αθήνα το 1848. Ο Πετρόμπεης είχε πολλούς γιους, που σχεδόν όλοι τους αγωνίστηκαν στη διάρκεια της Επανάστασης. Εκτός από τον Γεώργιο, ο οποίος είχε άδοξο τέλος, αφού μαζί με το θείο του ήταν οι αυτουργοί της δολοφονίας του Καποδίστρια και άλλοι γιοι του συμμετείχαν στον Αγώνα. Ο Αναστάσιος (γεννήθηκε στη Μάνη το 1799 και πέθανε στην Αθήνα το 1870) και ο Ιωάννης (γεννήθηκε στη Μάνη το 1804 και πέθανε στην Κυπαρισσία το 1825) πήραν μέρος σε αρκετές μάχες και διακρίθηκαν σε αυτές. Ο Ιωάννης τραυματίστηκε θανάσιμα στο Νεόκαστρο, ενώ ο Αναστάσιος εντάχθηκε στο στρατό και έφτασε μέχρι το βαθμό του υποστράτηγου.

ΜΑΧΜΟΥΤ Β΄: Σουλτάνος της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας κατά την Ελληνική Επανάσταση. Γεννήθηκε το 1785 και πέθανε το 1839. Προσπάθησε να κάνει κάποιες μεταρρυθμίσεις, οι οποίες όμως δεν είχαν ουσιαστικό αποτέλεσμα. Το 1826 ήρθε σε σύγκρουση με τους γενίτσαρους και τους διέλυσε, αλλά αποδυνάμωσε έτσι τη στρατιωτική ισχύ της Αυτοκρατορίας. Πιεζόμενος από την αποτυχία του να αντιμετωπίσει τη ρωσική προέλαση, αναγκάστηκε να αποδεχτεί την ανεξαρτησία των Ελλήνων.

ΜΑΧΜΟΥΤ ΠΑΣΑΣ Ή ΔΡΑΜΑΛΗΣ: Οθωμανός πασάς της Δράμας. Γεννήθηκε στη Δράμα το 1780. Συμμετείχε στην εκστρατεία κατά του Αλή πασά της Ηπείρου και το 1822 εκστράτευσε εναντίον της Πελοποννήσου για να καταπνίξει την Επανάσταση. Επικεφαλής πολυάριθμου στρατού, έφτασε μέχρι το Άργος χωρίς να συναντήσει αντίσταση. Καθυστερήσεις όμως στην πολιορκία του Άργους έδωσαν την ευκαιρία στους Έλληνες να προετοιμάσουν την αντίδρασή τους και, εφαρμόζοντας ένα στρατηγικό σχέδιο του Κολοκοτρώνη, να εγκλωβίσουν τη στρατιά του στα Δερβενάκια και να την αποδεκατίσουν (26 Ιουλίου του 1822). Ο Δράμαλης πέθανε τον Οκτώβριο του ίδιου έτους.

ΜΕΛΕΤΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ: Πρόκριτος της Βοστίτσας (Αιγίου) και αγωνιστής κατά την Επανάσταση. Γεννήθηκε στο Αίγιο το 1796. Ήταν από τους λίγους Πελοποννήσιους προκρίτους που ενστερνίστηκαν τις απόψεις του Παπαφλέσσα για άμεση έναρξη του Αγώνα. Ως υπαρχηγός του Ανδρέα Λόντου κινήθηκε κυρίως στην Αχαΐα και συμμετείχε στην πολιορκία της Πάτρας και στην καταδίωξη του Δράμαλη στην Ακράτα. Μετά την εισβολή του Ιμπραήμ τάχθηκε στο πλευρό του Κολοκοτρώνη και αγωνίστηκε κατά των αιγυπτιακών στρατευμάτων. Διατέλεσε δήμαρχος Αιγίου, νομάρχης Αττικής και υπουργός Εσωτερικών. Πέθανε στην Αθήνα το 1858.

ΜΕΞΗΣ ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ: Πρόκριτος των Σπετσών, γνωστός για την προσφορά του στις ναυτικές επιχειρήσεις κατά την Επανάσταση (γεννήθηκε και πέθανε στις Σπέτσες, 1754-1844). Πρωτοστάτησε στην εξέγερση των Σπετσών, εργάστηκε για τη διάδοση του επαναστατικού μηνύματος στα άλλα νησιά και διέθεσε τα καράβια του στην υπηρεσία των αγωνιζομένων. Υπερασπίστηκε με επιτυχία τις Σπέτσες στη διάρκεια της ναυμαχίας μεταξύ του ελληνικού στόλου, υπό τον Μιαούλη, και της τουρκικής αρμάδας (8 Σεπτεμβρίου του 1822).

ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ (ΠΟΛΙΟΡΚΙΑ ΚΑΙ ΕΞΟΔΟΣ): Ενώ ο Ιμπραήμ ερήμωνε την Πελοπόννησο, οι τουρκικές δυνάμεις είχαν αναλάβει τις επιχειρήσεις στη Στερεά Ελλάδα και κύριος στόχος τους ήταν το Μεσολόγγι. Ο σουλτάνος Μαχμούτ Β΄ ανέθεσε την επιχείρηση αυτή στον Κιουταχή, ο οποίος κινήθηκε με στρατιά 25.000(;) αντρών και στρατοπέδευσε κοντά στην πόλη. Μετά την πρώτη πολιορκία (1822) το τείχος της πόλης επισκευάστηκε και ενισχύθηκε. Στην πρώτη φάση της πολιορκίας, που διήρκεσε από τον Απρίλιο μέχρι το Δεκέμβριο του 1825, οι Μεσολογγίτες κατόρθωσαν να αποκρούσουν τις επιθέσεις των Τούρκων, έλαβαν ενισχύσεις, δηλαδή πολεμιστές, πολεμοφόδια και τρόφιμα -όταν τα ελληνικά πλοία κατάφεραν

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NETWORK ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

να διασπάσουν τον από θαλάσσης αποκλεισμό- και προσπάθησαν να επισκευάσουν κάτω από δύσκολες συνθήκες τις βλάβες στα οχυρωματικά έργα. Ωστόσο, από το Δεκέμβριο του 1825, όταν ξεκίνησε η δεύτερη φάση της πολιορκίας, η κατάσταση δυσκόλεψε για τους πολιορκημένους. Η τουρκική δύναμη ενισχύθηκε με 10.000 Αιγυπτίους του Ιμπραήμ, η πολιορκία έγινε περισσότερο στενή από ξηρά και θάλασσα και ο ελληνικός στόλος αδυνατούσε να διασπάσει τον αποκλεισμό, αφού τα νησάκια της λιμνοθάλασσας έπεσαν στα χέρια του εχθρού. Αν και οι προτάσεις των Τούρκων για παράδοση δεν έγιναν αποδεκτές, οι συνθήκες μέσα στην πόλη από το Φεβρουάριο ήταν τραγικές. Ο μεγάλος αριθμός των αμάχων, η έλλειψη τροφίμων και πολεμοφοδίων, η αδυναμία της κυβέρνησης να τους βοηθήσει, η δυσαναλογία των αντίπαλων δυνάμεων και η ασφυκτική πίεση από τους εχθρούς οδήγησαν τους Μεσολογγίτες στη μόνη αλλά τραγική λύση, την Έξοδο, η οποία επιχειρήθηκε στις 10 Απριλίου του 1826, Κυριακή των Βαΐων. Από τους 3.000 περίπου στρατιωτικούς που πήραν μέρος σε αυτή σώθηκαν μόνο 1.300 άτομα. Η Έξοδος του Μεσολογγίου θεωρήθηκε η πιο τολμηρή και γενναία στρατιωτική επιχείρηση της Επανάστασης. Η θυσία όμως των Μεσολογγιτών δεν πήγε χαμένη, διότι ευαισθητοποίησε και κινητοποίησε την ευρωπαϊκή κοινή γνώμη και προώθησε την επίλυση του ελληνικού ζητήματος.

ΜΕΤΑΞΑΣ ΑΝΔΡΕΑΣ: Πολιτικός και αγωνιστής κατά την Επανάσταση και την περίοδο της βασιλείας του Όθωνα. Γεννήθηκε στο Αργοστόλι το 1790. Συμμετείχε ενεργά και αποφασιστικά σε πολεμικές επιχειρήσεις την άνοιξη του 1821, στη διάρκεια των οποίων τραυματίστηκε. Μετά την άλωση της Τριπολιτσάς ξεκίνησε η πολιτική του σταδιοδρομία. Στάλθηκε στο Συνέδριο της Βερόνας για να αναπτύξει τα ελληνικά δίκαια, αλλά επέστρεψε άπρακτος αφού δεν του παραχωρήθηκε άδεια αποβίβασης. Στη διάρκεια του εμφυλίου τάχθηκε με το μέρος του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη και αργότερα πρωτοστάτησε στην εκλογή του Ιωάννη Καποδίστρια ως κυβερνήτη.

Την περίοδο της Αντιβασιλείας ανέλαβε υψηλά αξιώματα (νομάρχης Λακωνίας, πρεσβευτής στη Μαδρίτη), αλλά συνελήφθη για αντικυβερνητική δράση. Αποτέλεσε μαζί με τον Κωνσταντίνο Ζωγράφο τον πολιτικό πυρήνα της Επανάστασης της 3ης Σεπτεμβρίου του 1843 και με πρόταση του Μακρυγιάννη διορίστηκε πρωθυπουργός στην κυβέρνηση που διεξήγαγε εκλογές για να αποφασιστεί πότε θα γίνει Εθνοσυνέλευση.

Το 1850 διορίστηκε πρεσβευτής στην Κωνσταντινούπολη, απ' όπου αναχώρησε το 1854 μετά την έναρξη του Κριμαϊκού Πολέμου, στη διάρκεια του οποίου, παρά την πολιτική του θέση υπέρ της Ρωσίας, προσπάθησε να αποτρέψει τα απελευθερωτικά κινήματα στις βόρειες περιοχές της χώρας διότι τα θεωρούσε πρόωρα. Ο Όθων το 1859, ελπίζοντας να ανατρέψει το αρνητικό κλίμα που είχε δημιουργηθεί, κάλεσε τον Μεταξά να σχηματίσει κυβέρνηση, αλλά εκείνος αντιμετώπιζε ανυπέρβλητα εμπόδια και εγκατέλειψε την προσπάθεια. Πέθανε στην Αθήνα το 1860.

ΜΗΛΙΟΣ ΖΑΧΟΣ: Στρατιωτικός κατά την Επανάσταση και την περίοδο της βασιλείας του Όθωνα. Γεννήθηκε στη Χιμάρα το 1805. Το 1824 συνόδευσε τον αδερφό του Σπυρομήλιο στην εκστρατεία του Αλέξανδρου Μαυροκορδάτου εναντίον του Ομέρ Βρυώνη στη δυτική Ελλάδα. Συμμετείχε σε μάχες κατά του Κιουταχή, πολέμησε στο Μεσολόγγι και έλαβε μέρος στην Έξοδο. Πέθανε στη Θήβα το 1860.

ΜΗΛΙΟΣ ΣΠΥΡΟΣ Ή ΣΠΥΡΟΜΗΛΙΟΣ: Στρατιωτικός, αγωνιστής του 1821, πολιτικός και συγγραφέας. Γεννήθηκε στη Χιμάρα το 1800. Συμμετείχε στη δεύτερη πολιορκία του Μεσολογγίου. Έλαβε μέρος στις στρατιωτικές επιχειρήσεις στο Ναύπλιο και στην Ανατολική Στερεά Ελλάδα. Έγινε αρχηγός της προσωπικής φρουράς του Δημήτριου Υψηλάντη. Από το 1840 μέχρι το 1844 ήταν διοικητής της Σχολής Ευελπίδων και συμμετείχε στα γεγονότα της 3ης Σεπτεμβρίου του 1843.

Μετά την ανακήρυξη του Συντάγματος έγινε προσωπάρχης του υπουργείου Στρατιωτικών και αρχηγός της Χωροφυλακής.

Για την ανάμειξή του στα απελευθερωτικά κινήματα του 1854 διώχτηκε από το «υπουργείο Κατοχής» του Μαυροκορδάτου.

Στα «Απομνημονεύματά» του κατέγραψε τη δεύτερη πολιορκία του Μεσολογγίου. Πέθανε στην Αθήνα το 1880.

ΜΗΤΡΟΠΕΤΡΟΒΑΣ (ΜΗΤΡΟΣ ΠΕΤΡΟΒΑΣ): Γεννήθηκε στη Γαράτζα της Μεσσηνίας το 1745. Ανέπτυξε πολεμική δράση στα Ορλοφικά και εργάστηκε για την προετοιμασία της

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Επανάστασης στη Μεσσηνία. Στη διάρκεια του Αγώνα τάχθηκε στο πλευρό του Κολοκοτρώνη και πήρε μέρος στη μάχη του Βαλτετσίου και στην άλωση της Τριπολιτσάς. Φανατικός πολέμιος της Αντιβασιλείας, πρωτοστάτησε στην ανταρσία των Μανιατών μετά την καταδίκη του Κολοκοτρώνη και σε δεύτερη εξέγερση στη Μεσσηνία για την οποία καταδικάστηκε σε θάνατο, αλλά δεν εκτελέστηκε λόγω της προχωρημένης ηλικίας του, αντίθετα από το γαμπρό του, Γιαννάκη Γκρίτζαλη, που εκτελέστηκε. Πέθανε στη Γαράτζα το 1838.

ΜΗΝΙΑΤΗΣ ΗΛΙΑΣ: Επίσκοπος Κερνίκης και Καλαβρύτων. Γεννήθηκε το 1669 στο Ληξούρι της Κεφαλλονιάς. Φοίτησε στο Φλαγγινιανό Φροντιστήριο της Βενετίας. Η δράση του τοποθετείται στα Επτάνησα, στη Βενετία αλλά και στην Κωνσταντινούπολη, όπου ανακηρύχθηκε από τον πατριάρχη «ιεροκήρυξ της Μεγάλης Εκκλησίας». Με τα κηρύγματά του προσπαθούσε να τονώσει την πίστη των υπόδουλων Ελλήνων και τους παρότρυνε να αποτινάξουν τον τουρκικό ζυγό. Προς το τέλος της ζωής του βρέθηκε στη βενετοκρατούμενη Πελοπόννησο και χειροτονήθηκε επίσκοπος Κερνίκης και Καλαβρύτων. Τα δύο έργα του, «Η Πέτρα του Σκανδάλου» και οι «Διδαχές», είχαν μεγάλη απήχηση στο κοινό. Αν και έγραψε σε απλή γλώσσα, τα κείμενά του είναι φορτωμένα με επίθετα και εικόνες. Σημειώνει σε ένα από αυτά: «Έως πότε, πανακήρατε Κόρη, το τρισάθλιον γένος των Ελλήνων έχει να ευρίσκεται εις τα δεσμά μιας ανυποφέρτου δουλείας; Έως πότε να του πατή τον ευγενικόν λαιμόν ο βάρβαρος Θραξ; Έως πότε έχουσι να βασιλεύωνται από ημισόν φεγγάρι αι χώραι εκείναι εις τας οποίας ανέτειλεν, εις ανθρώπινην μορφήν, από την ηγιασμένην σου γαστέρα, ο μυστικός της δικαιοσύνης Ήλιος; Αχ, Παρθένε!». Πέθανε στην Πάτρα το 1714.

ΜΙΑΟΥΛΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ: Ναύαρχος κατά την Ελληνική Επανάσταση, γιος του Δημήτριου Βώκου, γνωστός με το παρωνύμιο Μιαούλης. Γεννήθηκε το 1769 πιθανότατα στα Φύλλα της Χαλκίδας, από όπου αναγκάστηκε να καταφύγει στην Ύδρα, πατρίδα της μητέρας του. Ασχολήθηκε με τη ναυτιλία από τα εφηβικά του χρόνια και συγκεκριμένα με επιχειρήσεις που του προσπόρισαν σημαντικά κέρδη, με τα οποία απέκτησε πλοία μεγάλης χωρητικότητας. Αναγνωρίστηκε ως ναύαρχος των Υδραίων από τα τέλη του 1821. Πραγματοποίησε το πρώτο του ανδραγάθημα στη ναυμαχία της Πάτρας, στις 20 Φεβρουαρίου του 1822, και στη συνέχεια διακρίθηκε στη Χίο, στο Ναύπλιο, στα Ψαρά και στη ναυμαχία του Γέροντα (1824), τη μεγαλύτερη ναυτική σύγκρουση στη διάρκεια της Επανάστασης. Προσπάθησε να αποτρέψει την απόβαση του Ιμπραήμ στην Πελοπόννησο (1825) και να ενισχύσει το Μεσολόγγι κατά τη δεύτερη πολιορκία του.

Ο Καποδίστριας, που τον εκτιμούσε ιδιαίτερα, του ανέθεσε την αρχηγία του στόλου του Αιγαίου, αλλά εκείνος κατόπιν υπήρξε από τους πρωτεργάτες της αντικαποδιστριακής κίνησης. Μάλιστα έφτασε στο σημείο να διατάξει την πυρπόληση των ελληνικών πλοίων στο λιμάνι του Πόρου, ενέργεια που τον στιγμάτισε ιδιαίτερα.

Ήταν μέλος της επιτροπής που μετέβη στο Μόναχο για να προσφέρει την αφοσίωση του έθνους στον Όθωνα, από τον οποίο διορίστηκε αρχηγός του Ναυτικού Διευθυντηρίου και γενικός επιθεωρητής του στόλου.

Πέθανε στην Αθήνα το 1835 και τάφηκε στον Πειραιά, στην ακτή που ονομάστηκε έκτοτε Ακτή Μιαούλη.

ΜΙΧΟΣ ΑΡΤΕΜΙΟΣ: Αγωνιστής κατά την Επανάσταση. Γεννήθηκε στα Ιωάννινα το 1803. Το 1822 πήγε στη νότια Ελλάδα και πολέμησε στο Μοριά και τη Ρούμελη. Ήταν στο Μεσολόγγι στη διάρκεια της δεύτερης πολιορκίας και μετά την Έξοδο ακολούθησε τον Καραϊσκάκη και έλαβε μέρος σε επιχειρήσεις στην Αττική και στην Ανατολική Στερεά υπό τον Δημήτριο Υψηλάντη. Στο ανεξάρτητο κράτος υπηρέτησε στον τακτικό στρατό και ήταν από τους πρωταγωνιστές της αντικαθεστωτικής εξέγερσης του Ναυπλίου του 1862. Άφησε απομνημονεύματα που αναφέρονται κυρίως στην πολιορκία και στην Έξοδο του Μεσολογγίου. Πέθανε στην Αθήνα το 1873.

ΜΟΙΣΙΟΔΑΞ ΙΩΣΗΠΟΣ: Λόγιος, κληρικός και διακεκριμένος εκπρόσωπος του Διαφωτισμού. Γεννήθηκε στην Τσερναβόδα Δοβρουτσάς το 1725 (σημ. ΝΑ Ρουμανία). Σπούδασε στη Σχολή της Θεσσαλονίκης (1752), της Σμύρνης (1753) και στην Αθωνιάδα Σχολή του Αγίου Όρους (1754-1755). Είχε δάσκαλο τον Ευγένιο Βούλγαρη, από τον οποίο μυήθηκε στο πνεύμα του Διαφωτισμού και ήρθε σε επαφή με τη νεότερη φιλοσοφική σκέψη. Σύμφωνα με μαρτυρίες, τα επόμενα χρόνια βρέθηκε στη Μύκονο (1756), στην Αθήνα (1757-1758), στη Βενετία (1759) - όπου κήρυξε ως ιεροδιάκονος στο Ναό του Αγίου Γεωργίου -και

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Network ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

στην Πάντοβα (1760-1761), όπου σπούδασε φυσική φιλοσοφία. Το 1762 εξέδωσε στη Βενετία την «Ηθική Φιλοσοφία» (μετάφραση), στα προλεγόμενα της οποίας εξέφρασε την άποψη ότι θεωρεί αναγκαία την πνευματική αναγέννηση του ελληνισμού για την ανασυγκρότησή του. Το 1765 κλήθηκε να αναδιοργανώσει την Ηγεμονική Ακαδημία του Ιασίου, αλλά οι νεωτεριστικές του απόψεις τον οδήγησαν σε παραίτηση (1766). Έπειτα από παραμονή δέκα ετών στο Βουκουρέστι (1766-1776) επανήλθε στην ίδια σχολή, αλλά αναγκάστηκε και πάλι να αποχωρήσει. Ακολούθησε μια μακρά περίοδος περιπλανήσεων στην κεντρική Ευρώπη, κατά την οποία εξέδωσε τα σημαντικότερα έργα του. Στην «Πραγματεία περί Παίδων Αγωγής ή Παιδαγωγία» (Βενετία, 1779) επηρεάστηκε από τις παιδαγωγικές απόψεις του Τζον Λοκ και στην «Απολογία» (Βιέννη, 1780) - έργο στο οποίο φαίνεται η βαθύτατη επίδραση του Διαφωτισμού - εξέθεσε τις φιλοσοφικές και κοινωνικές του απόψεις. Η «Θεωρία της Γεωγραφίας» (1781) αποτελεί το σπουδαιότερο επιστημονικό του σύγγραμμα. Τα τελευταία είκοσι χρόνια της ζωής του επέστρεψε στο Βουκουρέστι, όπου συνέχισε το συγγραφικό του έργο, δίδαξε στην Ακαδημία του Βουκουρεστίου και πέθανε το 1800. Ο Μοισιόδαξ υπήρξε φανατικός υποστηρικτής της λαϊκής γλώσσας και η σκέψη του άσκησε σημαντική επίδραση σε νεότερους Έλληνες διαφωτιστές καθώς και στον κύκλο του Ρήγα.

ΜΟΥΣΟΥΡΟΣ ΜΑΡΚΟΣ: Ουμανιστής της Αναγέννησης. Γεννήθηκε στο Ρέθυμνο το 1470. Σπούδασε στην Ιταλία και ο Ιανός Λάσκαρις ήταν μαθητής του. Μελέτησε τους αρχαίους Έλληνες συγγραφείς και συνέχισε τις σπουδές του στην Πάντοβα, όπου συνεργάστηκε με τον Άλδο Μανούτιο - ανέλαβαν την επιμέλεια της έκδοσης αρχαίων Ελλήνων συγγραφέων. Πιο αξιόλογη ήταν η έκδοση έργων του Πλάτωνα (1513), που αποτελεί την απαρχή της διάδοσης της πλατωνικής φιλοσοφίας στη Δύση. Το 1503 διορίστηκε καθηγητής ελληνικών μαθημάτων στο Πανεπιστήμιο της Πάντοβα και συγκέντρωσε γύρω του πλήθος φοιτητών. Συνέχισε τη διδασκαλία των ελληνικών στη Βενετία και φρόντισε για την ίδρυση της Μαρκιανής Βιβλιοθήκης. Εξέδωσε έργα του Αριστοφάνη, επιστολές του Βασιλείου του Μεγάλου, έργα του Ισοκράτη και του Αισχίνη, καθώς και τους «Θεολογικούς Λόγους» του Γρηγορίου του Ναζιανζηνού. Πέθανε το 1517.

ΜΠΑΪΡΟΝ ΤΖΟΡΤΖ ΓΚΟΡΝΤΟΝ ΝΟΕΛ (ΛΟΡΔΟΣ ΒΥΡΩΝ): Άγγλος σατιρικός και λυρικός ποιητής. Γεννήθηκε στο Λονδίνο το 1788. Ήταν ο πιο γνωστός φιλέλληνας, η δράση του οποίου είχε καταλυτική επίδραση στο φιλελληνικό κίνημα. Επαναστάτης από τη φύση του, θεώρησε τον Αγώνα των Ελλήνων μια ευγενική δραστηριότητα μέσω της οποίας θα λυτρωνόταν στα μάτια των συμπατριωτών του. Αποδέχτηκε την πρόταση του Φιλελληνικού Κομιτάτου του Λονδίνου να γίνει εκπρόσωπός του στην Ελλάδα, φόρτωσε το μπρίκι «Ηρακλής» με όπλα, τρόφιμα και φαρμακευτικό υλικό, και έφτασε στο Αργοστόλι τον Αύγουστο του 1823. Τον Ιανουάριο του 1824 πήγε στο Μεσολόγγι, όπου έγινε δεκτός με ενθουσιασμό από όλους τους Έλληνες.

Επιχείρησε να οχυρώσει το Μεσολόγγι και συγκρότησε σώμα Σουλιωτών με το οποίο σχεδίαζε την κατάληψη της Ναυπάκτου. Γρήγορα όμως η απειθαρχία που εκδηλώθηκε τον οδήγησε στη ματαίωση της επιχείρησης. Ανακηρύχθηκε Έλληνας πολίτης και από τους Μεσολογγίτες πολίτης και ευεργέτης της πόλης τους και το «Φιλελληνικό Κομιτάτο» τον εξέλεξε μέλος της επιτροπής για τη διαχείριση του πρώτου δανείου.

Τα ποικίλα καθημερινά προβλήματα του προξενούσαν απογοήτευση και σε συνδυασμό με το άσχημο κλίμα επιδείνωσαν την ήδη κλονισμένη υγεία του. Στα μέσα Φεβρουαρίου του 1824 προσβλήθηκε από ελονοσία και κατέληξε στις 19 Απριλίου. Ολόκληρη η Ελλάδα θρήνησε το θάνατό του.

ΜΠΕΝΙΖΕΛΟΣ ΠΡΟΚΟΠΗΣ: Δημογέροντας της Αθήνας. Γεννήθηκε το 1782. Εργάστηκε για την προετοιμασία του Αγώνα, πιάστηκε όμηρος και κλείστηκε στις φυλακές της Ακρόπολης όπου υποβλήθηκε σε φρικτά βασανιστήρια. Δραπέτευσε και κατέφυγε στην Ύδρα και αργότερα συμμετείχε στην εκστρατεία του Καραϊσκάκη στην Αττική. Έζησε τα τελευταία χρόνια της ζωής του κατάκοιτος εξαιτίας των βασανιστηρίων. Πέθανε το 1850.

ΜΠΕΝΙΖΕΛΟΣ ΡΟΥΦΟΣ: Αγωνιστής του 1821 και πολιτικός. Γεννήθηκε το 1795 στην Πάτρα. Ήταν από τους πρωτεργάτες της έναρξης της Επανάστασης εκεί και μέλος του Επαναστατικού και Αχαϊκού Διευθυντηρίου. Εργάστηκε για την οργάνωση της πολιορκίας του κάστρου της πόλης. Το 1828 διορίστηκε διοικητής Σύρου και επίτροπος Ηλείας. Το 1832 έγινε μέλος της Γερουσίας και το 1835 σύμβουλος Επικρατείας. Χρημάτισε υπουργός Εσωτερικών

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

και δήμαρχος της Πάτρας. Με την έξωση του Όθωνα ανέλαβε μαζί με τον Δημήτριο Βούλγαρη και τον Κωνσταντίνο Κανάρη την προσωρινή διακυβέρνηση της χώρας. Χρημάτισε τρεις φορές πρωθυπουργός της Ελλάδας: το 1863 (δύο φορές), το 1865 και το1866. Πέθανε το 1868.

ΜΠΕΡΑΝΖΕ ΠΙΕΡ-ΖΑΝ ΝΤΕ (ΒΕΡΑΝΖΕΡΟΣ): Γάλλος ποιητής, συνθέτης τραγουδιών και στιχουργός (γεννήθηκε και πέθανε στο Παρίσι, 1780-1857). Ύμνησε σε πολλά ποιήματά του τον Αγώνα του 1821 και συνέβαλε στην ανάπτυξη του φιλελληνισμού στη Γαλλία, ιδιαίτερα με τα δημοφιλή τραγούδια του («Φανταστικό ταξίδι», «Ψαρά»).

ΜΠΟΤΑΣΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ: Ιστορική οικογένεια από τις Σπέτσες ηπειρώτικης καταγωγής. Ήταν εγκατεστημένοι από τα μέσα του 17ου αιώνα στο Κρανίδι και μετά το 1736 πήγαν στις Σπέτσες. Πήραν μέρος στα Ορλοφικά (1770). Ο Νικόλαος Μπότασης (γεννήθηκε στο Κρανίδι το 1730 και πέθανε στις Σπέτσες το 1812) ασχολήθηκε με το εμπόριο και τη ναυτιλία και απέκτησε μεγάλη περιουσία.

Στις ναυτικές επιχειρήσεις κατά τη διάρκεια της Επανάστασης ξεχώρισαν οι Γκίκας Μπότασης (γεννήθηκε στις Σπέτσες το 1766 και πέθανε στο Ναύπλιο το 1833), Παναγιώτης Μπότασης (γεννήθηκε στις Σπέτσες το 1784 και πέθανε στο Ναύπλιο το 1824), Νικόλαος Μπότασης (γεννήθηκε στις Σπέτσες το 1792 και πέθανε στην Αθήνα το 1842) και Θεοδόσιος Μπότασης (γεννήθηκε και πέθανε στις Σπέτσες, 1794-1836).

Προοδευτικοί και φιλελεύθεροι, διακρίθηκαν για την αγωνιστικότητα και τη γενναιοδωρία τους στην οικονομική ενίσχυση του Αγώνα, και ειδικότερα στην αύξηση της ναυτικής δύναμης του νησιού τους.

ΜΠΟΤΣΑΡΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ: Μία από τις σημαντικότερες οικογένειες του Σουλίου, όπου και εγκαταστάθηκε τις πρώτες δεκαετίες του 17ου αιώνα. Ως τόπος καταγωγής αναφέρεται το χωριό Δράγανη της Παραμυθιάς. Η δράση της οικογένειας είναι συνδεδεμένη με τους πολέμους των Σουλιωτών εναντίον του Αλή πασά των Ιωαννίνων και με τον Αγώνα της Ανεξαρτησίας. Ορισμένες διαπραγματεύσεις όμως του Γιώργη και του Κίτσου Μπότσαρη με τον Αλή έβλαψαν τους συμπατριώτες τους και μείωσαν το γόητρο της οικογενείας στα τέλη του 18ου και τις αρχές του 19ου αιώνα. Ηρωικές σελίδες έγραψαν και τα γυναικεία μέλη της οικογένειας, με πιο γνωστή τη Λένω Μπότσαρη (1785-1804), η οποία, αφού αγωνίστηκε στη Μονή Σέλτσου, στη συνέχεια έπεσε στα νερά του Αχελώου -και πνίγηκε- για να αποφύγει την ταπείνωση.

ΜΠΟΤΣΑΡΗΣ ΜΑΡΚΟΣ: Σπουδαίος αγωνιστής της Επανάστασης, και μία από τις ηγετικές μορφές της. Γεννήθηκε το 1790 στο Σούλι. Στα τέλη του 1820 διαπραγματεύτηκε με τον Αλή πασά την απελευθέρωση του Σουλίου, ορίστηκε αρχιστράτηγος και διακρίθηκε για τις οργανωτικές και στρατηγικές του ικανότητες. Στις 3 Ιουλίου του 1821 αντιμετώπισε νικηφόρα στο Κομπότι της Άρτας ισχυρή τουρκική δύναμη και αγωνίστηκε στη μάχη του Πέτα που κατέληξε σε καταστροφή. Βρέθηκε μεταξύ των υπερασπιστών του Μεσολογγίου στην πρώτη του πολιορκία (1822), όπου, παρασέρνοντας τους Τούρκους σε ατέρμονες συνομιλίες, έδωσε χρόνο στους πολιορκημένους να ενισχύσουν τις οχυρώσεις. Στα τέλη Ιουλίου του 1823 ξεκίνησε να αντιμετωπίσει τους Τουρκαλβανούς στο Καρπενήσι και σχεδίασε νυχτερινή αιφνιδιαστική επίθεση εναντίον τους. Οι Τούρκοι όμως αντέδρασαν αποφασιστικά και ο Μπότσαρης ήταν από τους πρώτους νεκρούς της μάχης που έγινε στο Κεφαλόβρυσο (8-9 Αυγούστου του 1823). Κηδεύτηκε στο Μεσολόγγι και ο θάνατός του συγκλόνισε το μαχόμενο ελληνισμό και την ευρωπαϊκή κοινή γνώμη.

ΜΠΟΥΚΟΥΒΑΛΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ (ΜΠΟΥΚΟΥΒΑΛΑΙΟΙ): Οικογένεια αρματολών από τα Άγραφα. Οι Μπουκουβαλαίοι, πιεζόμενοι από τους Τουρκαλβανούς, μετακινήθηκαν νοτιότερα. Διακρίθηκαν για τους αγώνες τους εναντίον των προγόνων του Αλή πασά των Ιωαννίνων και του Κουρτ πασά του Μπερατίου. Από το 1822 και ύστερα έχασαν και τυπικά τα δικαιώματά τους στα Άγραφα, που περιήλθαν στον Καραϊσκάκη και σε άλλους οπλαρχηγούς.

ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΙΝΑ ΛΑΣΚΑΡΙΝΑ: Ηρωίδα της Ελληνικής Επανάστασης, από τις λίγες γυναίκες που διαδραμάτισαν πρωταγωνιστικό ρόλο στον Αγώνα της Ανεξαρτησίας. Γεννήθηκε στην Κωνσταντινούπολη το 1771. Πατέρας της ήταν ο Υδραίος πλοίαρχος Σταυριανός Πινότσης, ο οποίος, όταν γεννήθηκε η Λασκαρίνα, ήταν στην Κωνσταντινούπολη. Μητέρα της ήταν η Σκεύω, το γένος Κοκκίνη. Το 1788 η Λασκαρίνα παντρεύτηκε τον

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Δημήτριο Γιάννουζα και το 1801 τον Δημήτριο Μπούμπουλη (Μπουπουλίνα), πλούσιο Σπετσιώτη πλοιοκτήτη. Μετά το θάνατό του, το 1811, αύξησε την περιουσία του και ναυπήγησε το πλοίο «Αγαμέμνων» που είχε δεκαοκτώ πυροβόλα. Αυτό, άλλα τρία μικρότερα, καθώς και πολλά χρήματα τα διέθεσε στον ελληνικό Αγώνα. Συμμετείχε ενεργά σε πολλές επιχειρήσεις, όπως η πολιορκία του Ναυπλίου, και ήταν από τους πρώτους που μπήκαν στην Τριπολιτσά. Κατά τον εμφύλιο πόλεμο συντάχθηκε με τους στρατιωτικούς και τον Κολοκοτρώνη. Σκοτώθηκε στις Σπέτσες το 1825, στη διάρκεια οικογενειακής διαμάχης.

ΜΠΟΥΝΙΑΛΗΣ ΤΖΑΝΕΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ: Ζωγράφος που αντιπροσωπεύει την τελευταία περίοδο (1630-1700) της Κρητικής Σχολής. Γεννήθηκε στο Ρέθυμνο το 1615. Ασχολήθηκε με την αγιογραφία αλλά και με την ποίηση, ενώ χειροτονήθηκε και ιερέας. Πριν από την κατάληψη της Κρήτης από τους Τούρκους (1669) βρέθηκε στη Βενετία, όπου χρημάτισε εφημέριος του Ναού του Αγίου Γεωργίου και παρέμεινε εκεί έως το θάνατό του (1691). Ο Τζάνες Μπουνιαλής υπήρξε καλλιτέχνης με απόλυτα προσωπικό ύφος. Αρχικά η τεχνική του ήταν αυστηρά τυπική -ακολουθούσε τη βυζαντινή παράδοση-, αργότερα όμως δέχτηκε την επίδραση της ιταλικής τέχνης και οι εικόνες του χαρακτηρίζονταν από λιτότητα και συγκρατημένη αυστηρότητα. Έργα του βρίσκονται στην Κέρκυρα, στη Ζάκυνθο, σε μονές των Μετεώρων, της Αθήνας καθώς και στη Βενετία.

ΜΠΟΥΣΓΟΣ ΒΑΣΙΛΗΣ: Αγωνιστής κατά την Επανάσταση και αργότερα στρατιωτικός στο ελεύθερο ελληνικό κράτος. Γεννήθηκε στο Απόκουρο Ναυπακτίας το 1796. Υπηρέτησε την προεπαναστατική περίοδο στην Αυλή του Αλή πασά και το 1821 μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία. Κατά την έκρηξη της Επανάστασης βρέθηκε στο Γαλαξίδι, ξεσήκωσε τους κατοίκους της Αράχοβας, πήρε μέρος στη μάχη για την κατάληψη της Λιβαδειάς και στη μάχη της Αλαμάνας με τον Αθανάσιο Διάκο. Συνέχισε την πολεμική του δραστηριότητα σε διάφορες περιοχές της Στερεάς Ελλάδας στο πλευρό του Ανδρούτσου, του Γκούρα και του Καραϊσκάκη, και κατέλαβε στρατιωτικά αξιώματα στο ανεξάρτητο Ελληνικό Κράτος. Πέθανε στη Λιβαδειά το 1860.

ΜΙΛΕΡ ΒΙΛΧΕΜ: Γερμανός λυρικός ποιητής και ένθερμος φιλέλληνας, συνθέτης των «τραγουδιών των Ελλήνων». Ήταν γνωστός ως ο «Έλληνας Μίλερ» (1794-1827). Στη Βιέννη γνώρισε προσωπικότητες της ελληνικής παροικίας, όπως ο Θεόκλητος Φαρμακίδης και ο Άνθιμος Γαζής, οι οποίοι του εξέθεσαν τα δεινά του Γένους και του ενέπνευσαν το φιλελληνισμό. Υποστήριξε με πάθος τον αγώνα για εθνική ανεξαρτησία και συνέβαλε σημαντικά στη διαμόρφωση φιλελληνικού ρεύματος στη Γερμανία.

ΜΥΛΟΙ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ (ΜΑΧΗ): Στις αρχές του 1825 ο Ιμπραήμ αποβιβάστηκε με το στρατό του στην Πελοπόννησο και, χωρίς να συναντήσει σοβαρή αντίσταση, κατόρθωσε σε σύντομο χρονικό διάστημα να κυριαρχήσει σε ολόκληρη την περιοχή. Οι Έλληνες ήταν σχεδόν αδύνατον να αντιμετωπίσουν ένα στρατό οργανωμένο με βάση τα ευρωπαϊκά πρότυπα. Στις 11 Ιουνίου του 1825, μετά την κατάληψη της Τριπολιτσάς, ο Ιμπραήμ κινήθηκε προς το Ναύπλιο. Εκεί, στη θέση Μύλοι στα παράλια της Αργολίδας, αντιμετώπισε την πρώτη καλά οργανωμένη προσπάθεια των Ελλήνων. Επικεφαλής ήταν ο Ιωάννης Μακρυγιάννης. Ο Δημήτριος Υψηλάντης και ο Κωνσταντίνος Μαυρομιχάλης, καθώς και 100 Κρητικοί έσπευσαν να βοηθήσουν. Από τη θάλασσα, μοίρα του ελληνικού στόλου προστάτευε τα ελληνικά σώματα. Στις 13 Ιουνίου ο Ιμπραήμ εξαπέλυσε επίθεση εναντίον της οχυρής θέσης των Μύλων. Οι Έλληνες με καταιγιστικό πυρ απώθησαν τους επιτιθέμενους, ενώ μικρές ενισχύσεις που κατέφθασαν την κατάλληλη στιγμή ενίσχυσαν το φρόνημα των αγωνιστών, οι οποίοι πέρασαν στην αντεπίθεση. Οι Αιγύπτιοι αναγκάστηκαν να υποχωρήσουν. Το Ναύπλιο σώθηκε σε μια κρίσιμη στιγμή για τον Αγώνα χάρη στην ηρωική προσπάθεια του Μακρυγιάννη και των συναγωνιστών του. Εντούτοις, ο Ιμπραήμ για πολύ καιρό ακόμη απειλούσε σοβαρά την έκβαση του Αγώνα.

ΜΩΧΑΜΕΤ ΑΛΗ Ή ΜΕΧΜΕΤ ΑΛΗ: Γεννήθηκε στην Καβάλα το 1769 και υπήρξε αντιβασιλέας της Αιγύπτου. Το 1804, επικεφαλής μόλις χιλίων Τουρκαλβανών, κατάφερε νε εκδιώξει τους Γάλλους από την Αίγυπτο και αναγνωρίστηκε πασάς της χώρας. Οργάνωσε το στρατό του σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα και έστειλε το γιο του, Ιμπραήμ, να βοηθήσει το σουλτάνο στην καταστολή της Επανάστασης στην Πελοπόννησο. Το 1831 κήρυξε πόλεμο στην Τουρκία και προήλασε μέχρι τη Μικρά Ασία. Βοήθησε στην οικονομική ανάπτυξη και στον εκσυγχρονισμό της Αιγύπτου. Πέθανε το 1849.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

ΝΑΒΑΡΙΝΟΥ ΝΑΥΜΑΧΙΑ: Από το 1826 το ελληνικό ζήτημα προωθήθηκε διπλωματικά και έπειτα από αλλεπάλληλες διασκέψεις υπογράφηκαν τα δύο πρώτα πρωτόκολλα της ελληνικής ελευθερίας, στις 23 Μαρτίου/4 Απριλίου του 1826 και στις 24 Ιουνίου/6 Ιουλίου του 1827. Το πρωτόκολλο του Ιουλίου του 1827, εκτός από την ίδρυση αυτόνομου ελληνικού κράτους, προέβλεπε την ειρηνική επίλυση του ελληνικού ζητήματος, την άμεση διακοπή των στρατιωτικών επιχειρήσεων αλλά και μέτρα καταναγκασμού της Υψηλής Πύλης, προκειμένου να δεχτεί τις αποφάσεις. Για το σκοπό αυτό στάλθηκε στα παράλια της Πελοποννήσου ναυτική δύναμη των τριών Μεγάλων Δυνάμεων (Αγγλία, Γαλλία, Ρωσία) για εκφοβισμό. Η ελληνική κυβέρνηση αποδέχτηκε την πρόταση των Μεγάλων Δυνάμεων για κατάπαυση των εχθροπραξιών. Η άρνηση όμως του σουλτάνου να δεχτεί τους όρους της Ιουλιανής Σύμβασης και η αργοπορία του Ιμπραήμ να συμμορφωθεί οδήγησαν στη ναυμαχία του Ναβαρίνου, στις 8 Οκτωβρίου του 1827. Ο τουρκοαιγυπτιακός στόλος ήταν συγκεντρωμένος στο Ναβαρίνο, όπου κατέπλευσε και ο συμμαχικός στόλος, με αρχηγούς τους ναυάρχους Δεριγνύ και Χέυντεν, και αγκυροβόλησε κοντά στα τουρκοαιγυπτιακά πλοία ή ανάμεσά τους. Ένα επεισόδιο ανάμεσα σε ένα αιγυπτιακό και ένα μικρό αγγλικό πλοίο οδήγησε στη γενίκευση της σύρραξης και στην καταστροφή του τουρκοαιγυπτιακού στόλου. Η ναυμαχία του Ναβαρίνου αποτέλεσε την αφετηρία διπλωματικών και πολιτικών εξελίξεων σχετικά με το ελληνικό ζήτημα.

ΝΑΥΠΑΚΤΟΥ (ΛΕΠΑΝΤΟ)ΝΑΥΜΑΧΙΑ: Από τα σπουδαιότερα γεγονότα του 16ου αιώνα, όχι μόνο για τον ελληνισμό, αλλά και για ολόκληρη την Ευρώπη, καθώς και μία από τις πλέον σημαντικές συγκρούσεις στην παγκόσμια ναυτική ιστορία. Η κυριαρχία των Τούρκων στο Αιγαίο το 16ο αιώνα και η κατάληψη της Κύπρου (1571) συνιστούσαν απειλή για το χριστιανικό κόσμο της Δύσης. Ο πάπας Πίος Ε΄ σε συνεννόηση με τις μεγάλες ναυτικές δυνάμεις της Μεσογείου, την Ισπανία και τη Βενετία, αποφάσισε να αποστείλει στόλο στην ανατολική Μεσόγειο για να περιορίσει τη δράση των Τούρκων. Ο συμμαχικός στόλος αποτελούνταν από πλοία των Βενετών, των Ισπανών, του πάπα, των Ιπποτών της Μάλτας, της Σαβοΐας και άλλων ιταλικών κρατιδίων. Αρχηγός του χριστιανικού στόλου ορίστηκε ο Δον Χουάν ο Αυστριακός (Ισπανός), στον οποίο, σύμφωνα με τους ιστορικούς, οφείλεται η νίκη, και ναύαρχοι ο Μαρκαντόνιο Κολόνα (παπικού στόλου), ο Ιωάννης Αντρέα Ντόρια (γενουατικού) και οι Σεβαστιανός Βενιέρ, Μάρκος Κουιρίνι και Α.Μπαρμπαρίγκο (βενετικού). Συμμετείχαν επίσης περίπου 15.000 Έλληνες από τα Επτάνησα και την Κρήτη ως οπλίτες και κωπηλάτες. Στον τουρκικό στόλο υπηρετούσαν περίπου 15.000 Έλληνες που στρατολογήθηκαν βίαια την ίδια περίοδο και αρχηγός του ήταν ο καπουδάν πασάς Μουεζίν Ζαντέ Αλή. Η σύγκρουση ξεκίνησε την αυγή της 7ης Οκτωβρίου του 1571 μπροστά στα νησάκια Εχινάδες, στη Ναύπακτο, και συνεχίστηκε με αμείωτη ένταση ως το απόγευμα της ίδιας μέρας. Οι συμμαχικές δυνάμεις με την τακτική που ακολούθησαν και τον οπλισμό τους που ήταν αρτιότερος πέτυχαν σημαντική νίκη.

Ο τουρκικός στόλος υπέστη πανωλεθρία, καθώς οι απώλειες σε πλοία και ανθρώπινο δυναμικό ήταν πολλές. Η νίκη των χριστιανικών δυνάμεων έβαλε οριστικά φραγμό στην εξάπλωση των Τούρκων προς τη Δύση και διαψεύστηκε η φήμη ότι οι Τούρκοι ήταν αήττητοι. Σε αυτή τη νίκη συντέλεσε και η σύμπραξη των Ελλήνων που είχαν μεγάλη εμπειρία στο ναυτικό τομέα. Σπουδαίοι ζωγράφοι απαθανάτισαν στα έργα τους φάσεις της ναυμαχίας (Τιντορέτο, Τιτσιάνο, Βερονέζε).

ΝΑΥΤΙΚΟ: Ο ελληνικός εμπορικός στόλος μέχρι το τέλος των Ναπολεόντειων Πολέμων (1815) αποτελούνταν από 611 πλοία συνολικής χωρητικότητας 153.000 τόνων, επανδρωμένα με 37.000 περίπου άντρες και εξοπλισμένα με 6.000 πυροβόλα. Από τα πλοία αυτά 120 ανήκαν στην Ύδρα, 60 στις Σπέτσες, 60 στα Ψαρά, 50 στο Γαλαξίδι και τα υπόλοιπα σε διάφορα άλλα νησιά. Οι αριθμοί αυτοί είναι εκτίμηση του Γάλλου περιηγητή Πουκενβίλ και φαίνεται να ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα, με εξαίρεση ίσως τον αριθμό των πυροβόλων που θεωρείται υπερβολικός.

Ο αριθμός των πλοίων στη συνέχεια μειώθηκε σημαντικά. Όταν ξέσπασε η Επανάσταση ο εμπορικός στόλος μετατράπηκε σε πολεμικό και συγκροτήθηκαν τρεις κυρίως στολίσκοι: της Ύδρας, των Σπετσών και των Ψαρών. Σε αυτούς προστέθηκαν και πλοία του Γαλαξιδίου, της Σάμου, της Κάσου, της Μυκόνου και άλλων νησιών. Στο τέλος της Επανάστασης

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

προστέθηκαν η φρεγάτα «Ελλάς» και το ατμοκίνητο «Καρτερία». Αξίζει να σημειώσουμε τη χρήση των πυρπολικών στη διάρκεια του Αγώνα, τα οποία βοήθησαν τους Έλληνες να πετύχουν σπουδαίες νίκες εναντίον του εχθρού και να προκαλέσουν το θαυμασμό και τη συμπαράσταση ολόκληρου του κόσμου στον αγώνα για την απελευθέρωση.
Με ένα ελαφρύ στόλο, που αποτελούνταν κυρίως από πάρωνες και μπρίκια, αντιμετωπίστηκε ο τουρκικός στόλος, ο οποίος υπερτερούσε τόσο στον αριθμό των πλοίων όσο και στο μέγεθος (φρεγάτες, δίκροτα) και στον οπλισμό. Συγκεκριμένα στην αρχή της Επανάστασης ο τουρκικός στόλος (ντουνανμά) είχε την εξής σύνθεση: 4 τρίκροτα ή τριπόντιδες (ουτς-αμπαρλιά), 13 δίκροτα των 74 κανονιών (διπόντιδες), 7 φρεγάτες, 5 κορβέτες και αρκετούς πάρωνες (μπρίκια) και πολλές γολέτες. Αργότερα προστέθηκαν 12 φρεγάτες από το Αλγέρι και 8 φρεγάδες, 5 κορβέτες και 32 πάρωνες από την Αίγυπτο.
ΝΕΓΡΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ: Πολιτικός και από τις πιο ικανές αλλά και αμφιλεγόμενες προσωπικότητες του Αγώνα. Γεννήθηκε στην Κωνσταντινούπολη το 1790. Το 1818 μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία και ανέπτυξε αξιόλογη δραστηριότητα. Οι ενέργειές του όμως για ν' ανακαλύψει την Ανώτατη Αρχή έθεσαν σε κίνδυνο τους Φιλικούς οι οποίοι σχεδίασαν και την εκτέλεσή του. Αποβιβάστηκε τον Απρίλιο του 1821 στην Τήνο και δήλωσε την πρόθεσή του να παραμείνει στην επαναστατημένη Ελλάδα. Ο Δημήτριος Υψηλάντης, εκτιμώντας το έργο του ως Φιλικού, τον δέχτηκε χωρίς όμως να του αναθέσει κάποιο αξίωμα. Στην Καλαμάτα, όπου τον απομόνωσε, επιχείρησε να προσεταιριστεί τους στρατιωτικούς και να υπονομεύσει κάθε προσπάθεια οργάνωσης τακτικού στρατού. Με τη μεσολάβηση του Μαυροκορδάτου ο Δημήτριος Υψηλάντης έδωσε τη συγκατάθεσή του για συμμετοχή του Νέγρη στη διοίκηση της Ρούμελης και του ανατέθηκε η οργάνωση της ανατολικής Ελλάδας.
Συγκάλεσε συνέλευση στα Σάλωνα όπου ψηφίστηκε στις 19 Νοεμβρίου του 1821 η «Νομική Διάταξις της Ανατολικής Χέρσου Ελλάδος». Στο κείμενο αυτό, όπου εξέφρασε τις πολιτικές του πεποιθήσεις, διακρίνονται ορισμένες αρχές - ατελείς βέβαια - πολιτικής αυτοδιάθεσης και ατομικής ελευθερίας. Ο ίδιος εκλέχτηκε πρόεδρος του Αρείου Πάγου, της ανώτατης νομοθετικής, διοικητικής και δικαστικής αρχής. Πήρε μέρος στην Α΄ Εθνοσυνέλευση και μαζί με τον Μαυροκορδάτο έγιναν από τους πιο σημαντικούς ρυθμιστές της πολιτικής κατάστασης. Μετά τη Β΄ Εθνοσυνέλευση αποσχίστηκε από το κόμμα του Μαυροκορδάτου και προσχώρησε στην ομάδα του Κολοκοτρώνη και του Ανδρούτσου, διακηρύσσοντας δημοκρατικές απόψεις. Όταν ο Κολοκοτρώνης δέχτηκε την αντιπροεδρία του εκτελεστικού, ο Νέγρης παραμερίστηκε, προσκολλήθηκε στον Ανδρούτσο και με την ελπίδα ότι θα κατάφερνε να υπερφαλαγγίσει τον Μαυροκορδάτο συγκάλεσε συνέλευση των αρχηγών της Στερεάς στα Σάλωνα όπου κλήθηκε και ο Μπάιρον. Ξεκίνησε τις εργασίες της τον Απρίλιο του 1824, αλλά ο θάνατος του ποιητή ματαίωσε τα σχέδια των πρωτεργατών της και ο Νέγρης απογοητευμένος επέστρεψε στο Ναύπλιο όπου και πέθανε το Νοέμβριο από τύφο, απομονωμένος και πάμφτωχος.
ΝΕΟΦΥΤΟΣ Ο ΚΑΡΥΣΤΟΥ: Κληρικός, Φιλικός και αγωνιστής του 1821. Γεννήθηκε στα Φύλλα Ευβοίας το 1790. Ανέπτυξε έντονη δραστηριότητα και συνέβαλε σημαντικά στην εξάπλωση της Επανάστασης στη νότια Εύβοια. Η ήττα στα Στύρα, ο θάνατος του Μαυρομιχάλη και η αποτυχημένη πολιορκία της Καρύστου εξανέμισαν τις ελπίδες του για απελευθέρωση της νότιας Εύβοιας, όμως σε όλη τη διάρκεια του Αγώνα φρόντιζε για την αναζωπύρωση της Επανάστασης συγκεντρώνοντας πολεμοφόδια, χρήματα και πολεμιστές. Πέθανε στη Χαλκίδα το 1851.
ΝΕΟΦΥΤΟΣ Ο ΤΑΛΑΝΤΙΟΥ Ή ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΕΤΑΞΑΣ: Κληρικός, αγωνιστής του 1821 και πρώτος μητροπολίτης της ελεύθερης Αθήνας. Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1762. Έλαβε αξιόλογη μόρφωση, ενώ το 1792 χειροτονήθηκε διάκονος στη Μονή Πεντέλης όπου χρημάτισε και δάσκαλος. Το 1803 χειροτονήθηκε επίσκοπος Ταλαντίου-Αταλάντης και είχε πλούσια και αξιόλογη εκκλησιαστική και εθνική δράση. Στη διάρκεια της Επανάστασης διαδραμάτισε ενεργό ρόλο, πρωτοστατώντας στον απελευθερωτικό αγώνα της επαρχίας Αταλάντης, και έσπευσε να σώσει τον Αθανάσιο Διάκο στην Αλαμάνα. Συμμετείχε στην Α΄ Εθνοσυνέλευση, καθώς και στις υπόλοιπες, και ήταν παρών σε όλες τις προσπάθειες της διοίκησης για τη ρύθμιση των εκκλησιαστικών πραγμάτων. Το 1833 εκλέχτηκε επίσκοπος Αθηνών και το 1850, μετά την έκδοση του «Συνοδικού Τόμου» από το Οικουμενικό Πατριαρχείο, διορίστηκε πρώτος και μόνιμος πρόεδρος της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος. Επίσης εκλέχτηκε μητροπολίτης Αθηνών, αξίωμα που κατείχε ως το θάνατό του, το

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

1861.

ΝΙΚΗΤΑΡΑΣ Ή ΝΙΚΗΤΑΣ ΣΤΑΜΑΤΕΛΟΠΟΥΛΟΣ Ή ΤΟΥΡΚΟΛΕΚΑΣ: Γεννήθηκε στη Μεγάλη Αναστασίτσα Μεσσηνίας το 1782. Ήταν από τους σημαντικότερους οπλαρχηγούς του 1821, ανιψιός και στενός συνεργάτης του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη. Το 1805, μετά το θάνατο του αρματολού πατέρα του, ακολούθησε τον Κολοκοτρώνη στα Επτάνησα. Το 1818 μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία και το Φεβρουάριο του 1821 βρισκόταν στην Καλαμάτα, όπου επρόκειτο να κηρυχθεί η Επανάσταση. Μετά την απελευθέρωση της Καλαμάτας ο Νικηταράς, ο Παπαφλέσσας και ο Κολοκοτρώνης κατευθύνθηκαν προς την Αρκαδία με σκοπό την άλωση της Τριπολιτσάς. Λίγες μέρες μετά τη μάχη στο Βαλτέτσι απέκρουσε στα Δολιανά την επίθεση 6.000 Τούρκων που άφησαν στο πεδίο της μάχης 300 νεκρούς και το σύνολο των πυροβόλων τους. Τότε ονομάστηκε «Τουρκοφάγος». Το καλοκαίρι του 1822 μαζί με άλλους οπλαρχηγούς συνέτριψε τον Δράμαλη. Συνέχισε τη δράση του στην Αττική και την Πελοπόννησο. Στη διάρκεια του εμφυλίου τάχθηκε με το μέρος του Κολοκοτρώνη. Υπήρξε ένας από τους στενούς συνεργάτες του Καποδίστρια. Αν και ανήκε στη ρωσόφιλη παράταξη, δεν έλαβε ενεργό μέρος στις πολιτικές διαμάχες, ήταν όμως σαφής η αντίθεσή του προς τους Βαυαρούς. Το 1839 συνελήφθη ως μέλος της «Φιλορθόδοξης Εταιρείας» που στρεφόταν εναντίον του Όθωνα, δικάστηκε και αθωώθηκε, αλλά ο βασιλιάς διέταξε τον περιορισμό του στην Αίγινα. Μετά την Επανάσταση του 1843 έγινε υποστράτηγος και το 1847 γερουσιαστής. Πέθανε στον Πειραιά τυφλός και πάμφτωχος το 1849.

ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ: Ψαριανός αγωνιστής και πυρπολητής του Ναυτικού στον Αγώνα του 1821. Γεννήθηκε το 1795. Έλαβε μέρος στις ναυτικές επιχειρήσεις της Επανάστασης, από τους πρώτους μήνες, με δικό του πλοίο και σε όλη τη διάρκειά της διαδραμάτισε, ως κυβερνήτης πυρπολικού, πρωταγωνιστικό ρόλο σε επικίνδυνες αποστολές (ναυμαχία στο Τρίκερι, εκστρατεία για την ανάκτηση των Ψαρών, ενίσχυση πολιορκημένων στο Μεσολόγγι). Μετά την απελευθέρωση υπήρξε βασικό στέλεχος του πολεμικού ναυτικού και κατέβαλε ιδιαίτερες προσπάθειες για την αναδιοργάνωσή του. Το 1826 δημοσίευσε το «Υπόμνημα περί της Νήσου Ψαρών», το οποίο είναι πολύτιμο για τα έγγραφα που περιέχει και διότι αποτελεί προσωπική μαρτυρία ενός πυρπολητή. Πέθανε στην Αθήνα το 1879.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Α΄: Τσάρος της Ρωσίας από το 1825, διαδέχτηκε στο θρόνο τον αδερφό του Αλέξανδρο (1796-1855). Επονομάστηκε ο Σιδηρούς Τσάρος για τον απολυταρχικό τρόπο διακυβέρνησής του. Σε πρωτοβουλία του οφείλεται η υπογραφή μαζί με την Αγγλία του Πρωτοκόλλου της Πετρούπολης (Απρίλιος 1826), του πρώτου διπλωματικού κειμένου που αναγνώριζε το δικαίωμα των Ελλήνων για αυτοδιάθεση. Στη διάρκεια της βασιλείας του έκανε πολλούς πολέμους. Ένας από αυτούς, εναντίον της Τουρκίας (1828-1829), έληξε με την υπογραφή της Συνθήκης της Αδριανούπολης (Σεπτέμβριος του 1829), με την οποία οι Τούρκοι δέχτηκαν τη δημιουργία ελληνικού κράτους. Πέθανε στη διάρκεια του Κριμαϊκού Πολέμου, το 1855.

ΝΙΚΟΥΣΙΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ: Πρώτος μεγάλος διερμηνέας της Υψηλής Πύλης. Καταγόταν από τη Χίο, όπου και γεννήθηκε το 1613. Δάσκαλός τους υπήρξε ο Μελέτιος Συρίγος, ονομαστός λόγιος της εποχής. Ασχολήθηκε με την εκμάθηση της περσικής, της αραβικής και της τουρκικής γλώσσας. Ολοκλήρωσε τις σπουδές του στην Πάντοβα της Ιταλίας, όπου έμαθε λατινικά, ιταλικά, μαθηματικά και αστρονομία. Επειδή γνώριζε ξένες γλώσσες πήρε το αξίωμα του διερμηνέα της Υψηλής Πύλης και στη συνέχεια αυτό του πρώτου διερμηνέα της Υψηλής Πύλης (1661-1673), θέση από την οποία πρόσφερε πολλές υπηρεσίες στους υπόδουλους Έλληνες. Διακρίθηκε στις διαπραγματεύσεις μεταξύ Βενετών και Τούρκων, μετά την κατάληψη της Κρήτης από τους Τούρκους (1669). Πέθανε το 1673.

ΝΟΤΑΡΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ: Σπουδαία οικογένεια από την Πελοπόννησο, με δράση κυρίως στην Κορινθία. Απέκτησαν στα χρόνια της Τουρκοκρατίας μεγάλη οικονομική και πολιτική δύναμη. Ήταν ισόβιοι δημογέροντες στην επαρχία τους και σημαντικοί παράγοντες της οικονομικής και κοινωνικής ζωής του τόπου. Η οικογένεια ανάθρεψε στους κόλπους της αγίους της Ορθοδοξίας (άγιος Γεράσιμος και άγιος Μακάριος), λόγιους, κληρικούς και ιεράρχες, αγωνιστές, Φιλικούς, πολιτικούς και στρατιωτικούς που έδρασαν στην ελληνική εξέγερση του 1770 (Ορλοφικά), στην προεπαναστατική περίοδο, στη διάρκεια της Επανάστασης και στα πρώτα χρόνια του ελληνικού βασιλείου.

ΝΟΤΑΡΑΣ ΠΑΝΟΥΤΣΟΣ: Αγωνιστής και πολιτικός. Γεννήθηκε στα Τρίκαλα Κορινθίας το

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

1752. Ήταν ένα από τα πιο μορφωμένα μέλη της οικογένειας και είχε μεγάλη οικονομική δύναμη. Συμμετείχε στα Ορλοφικά και μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία το 1818. Είχε επιφυλάξεις για την έναρξη του ένοπλου Αγώνα το 1821, τις οποίες απέβαλε όταν διαπίστωσε τη ραγδαία εξάπλωσή του. Προσχώρησε στην Επανάσταση με την άφιξη του Δημήτριου Υψηλάντη και η παρουσία του επηρέασε θετικά και άλλους Πελοποννήσιους προκρίτους. Εκλέχτηκε πληρεξούσιος της Α΄ Εθνοσυνέλευσης και μέλος της Επιτροπής Σύνταξης του Πρώτου Συντάγματος. Έλαβε διάφορα αξιώματα και υπήρξε έντιμος και αφιλοκερδής. Στη διάρκεια του εμφυλίου ήταν διαλλακτικός και μετριοπαθής: Περιορίστηκε σε νουθεσίες και προτροπές προς τους αντιπάλους προσπαθώντας να τους συμφιλιώσει. Παρουσιάστηκε για τελευταία φορά στο πολιτικό προσκήνιο μετά την Επανάσταση της 3ης Σεπτεμβρίου και εκλέχτηκε πρόεδρος της πρώτης Βουλής του Ανεξάρτητου Ελληνικού Κράτους. Πέθανε το 1849.

ΝΟΤΑΡΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ: Αγωνιστής από τα Τρίκαλα Κορινθίας, όπου γεννήθηκε το 1805, γνωστός και ως «αρχοντόπουλο». Διακρινόταν για τα πνευματικά του προσόντα, την ομορφιά και τη γενναιότητά του. Συμμετείχε στην πολιορκία του Ακροκόρινθου και στην αναχαίτιση της στρατιάς του Δράμαλη. Στη διάρκεια του εμφυλίου διώχθηκε από τον Γκούρα και φυλακίστηκε στην Ύδρα. Πολέμησε εναντίον του Ιμπραήμ, στην Καστέλα υπό τον Γκόρντον και σκοτώθηκε στη μάχη του Ανάλατου στις 24 Απριλίου του 1827.

ΝΟΤΑΡΑΣ ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ: Γεννήθηκε στα τέλη του 17ου αιώνα στην Κορινθία. Συμπλήρωσε τις σπουδές του στην Πατριαρχική Σχολή της Κωνσταντινούπολης και στην Πάντοβα, όπου παρέμεινε για τρία χρόνια (1697-1700). Δάσκαλός του ήταν ο Νικόλαος Κομνηνός. Ο τελευταίος εντυπωσιάστηκε τόσο πολύ από το μαθητή του που τον προέτρεψε να συνεχίσει τις σπουδές του στο Παρίσι. Στη γαλλική πρωτεύουσα παρακολούθησε μαθήματα μαθηματικών και αστρονομίας. Εκεί έκδωσε το έργο του «Εισαγωγή εις τα Γεωγραφικά και Σφαιρικά» (1716). Σε αυτό ο Νοταράς παρουσιάζεται προσηλωμένος στη γεωκεντρική άποψη, αλλά αναφέρει τις απόψεις του Κοπέρνικου, ενώ ισχυρίζεται ότι οι Έλληνες είχαν ανακαλύψει την Αμερική πολύ πριν από τον Κολόμβο. Το 1707 έγινε πατριάρχης Ιεροσολύμων. Ο Νοταράς, πειραματικός ερευνητής όπως ήταν, έδειξε μεγάλο ενδιαφέρον για την κατασκευή αστρονομικών οργάνων, ενώ επηρέασε ιδιαίτερα τους μεταγενέστερούς του, και κυρίως τον Αναστάσιο Γόρδιο στο έργο «Οδός Μαθηματικής» (1749). Πέθανε το 1731.

ΞΑΝΘΟΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ: Ένας από τους τρεις ιδρυτές της Φιλικής Εταιρείας. Γεννήθηκε στην Πάτμο το 1772. Σπούδασε στην Πατμιάδα Σχολή και έκανε σταδιοδρομία ως εμπορικός υπάλληλος.

Το 1813 στην Οδησσό συνδέθηκε φιλικά με τον Νικόλαο Σκουφά και τον Αθανάσιο Τσακάλωφ. Στις 14 Σεπτεμβρίου του 1814 οι τρεις τους συνέστησαν τη Φιλική Εταιρεία. Το Δεκέμβριο του ίδιου έτους εγκαταστάθηκε στην Κωνσταντινούπολη, όπου έως το 1818 εργάστηκε για την προσέλκυση νέων μελών. Με συστατικές επιστολές από τον Άνθιμο Γαζή κατευθύνθηκε στην Πετρούπολη, όπου τον Ιανουάριο του 1820 συνάντησε τον Ιωάννη Καποδίστρια, του φανέρωσε τους σκοπούς της Εταιρείας και του πρόσφερε την αρχηγία της. Μετά την άρνηση του Καποδίστρια στράφηκε στον Αλέξανδρο Υψηλάντη, ο οποίος ανέλαβε την ηγεσία της. Ο Ξανθός συνέχισε να εργάζεται στη Ρωσία και στη Μολδοβλαχία για το συντονισμό της προετοιμασίας της Επανάστασης και για τη συγκέντρωση χρημάτων και εφοδίων. Με ειδικούς απεσταλμένους ενημέρωσε τους Φιλικούς της Ελλάδας για την έναρξη του Αγώνα και μετά την αποτυχία της Επανάστασης στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες πήγε στην Πελοπόννησο. Το 1826 ανέλαβε να φυγαδεύσει από τις φυλακές της Αυστρίας τον Αλέξανδρο Υψηλάντη έπειτα από πρόταση του αδερφού του, Δημήτριου, αλλά ο ίδιος αρνήθηκε να τον ακολουθήσει. Εγκαταστάθηκε στο Βουκουρέστι όπου έζησε ήσυχα και τόσο φτωχικά που το 1832 η σύζυγός του με αναφορά της στη Δ΄ Εθνοσυνέλευση ζήτησε «το έλεος του έθνους».

Ο Ιωάννης Φιλήμων στο έργο του «Δοκίμιον Ιστορικόν περί της Φιλικής Εταιρείας» (1834), υπό την επίδραση του Αναγνωστόπουλου, τον κατηγόρησε για κακή διαχείριση των χρημάτων της Εταιρείας.

Ο Ξανθός συνέταξε απολογητική απάντηση το 1837 και ο Φιλήμων σε άρθρο του στην εφημερίδα «Αιών» το 1839 αποκατέστησε την αλήθεια. Το 1838 ο Όθων τού απένειμε το Χρυσό Σταυρό του Σωτήρος. Φεύγοντας από τη Βουλή όπου είχε παρακολουθήσει μια συνεδρίαση έπεσε από σκάλα και τραυματίστηκε θανάσιμα. Κηδεύτηκε στις 30 Νοεμβρίου

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NetWORK ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

του 1851 με τιμές στρατηγού. Τα «Απομνημονεύματα περί της Φιλικής Εταιρείας» που έγραψε, μολονότι δεν έχουν μεγάλη έκταση, αποτελούν σπουδαία πηγή για την ιστορία της αφού είναι το μοναδικό κείμενο που προέρχεται από κάποιον που πρωταγωνίστησε στην ίδρυσή της.

ΞΟΔΙΛΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ: Γεννήθηκε στη Βυτίνα της Αρκαδίας το 1780. Μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία το 1820, πήρε τον ανώτερο βαθμό του «ιερέα» και αναδείχθηκε σε ένα από τα σημαντικότερα στελέχη της, μεριμνώντας για τη στρατολόγηση αγωνιστών και προμηθεύοντας τον Αλέξανδρο Υψηλάντη πολεμοφόδια για την Επανάσταση. Διέθεσε ολόκληρη την περιουσία του στον Αγώνα, με αποτέλεσμα να αντιμετωπίσει αργότερα οικονομικά προβλήματα. Έγραψε απομνημονεύματα που παρέχουν διαφωτιστικές πληροφορίες για τη Φιλική Εταιρεία και για τα γεγονότα στη Βεσσαραβία και τη Μολδαβία κατά το 1821, στα οποία και ο ίδιος διαδραμάτισε σπουδαίο ρόλο. Πέθανε το 1846 στη Βεσσαραβία.

ΟΘΩΝ: Ο πρώτος βασιλιάς της Ελλάδας μετά τη δημιουργία του ανεξάρτητου Ελληνικού Κράτους (1832-1862). Γεννήθηκε το 1815. Ήταν δευτερότοκος γιος του βασιλιά της Βαυαρίας Λουδοβίκου Α΄, της δυναστείας των Βίττελσμπαχ. Εκλέχτηκε από τις τρεις Μεγάλες Δυνάμεις ηγεμόνας της Ελλάδας. Ήρθε στο Ναύπλιο το 1833 και επειδή ήταν ανήλικος αρχικά άσκησε την εξουσία το συμβούλιο Αντιβασιλείας. Η αυταρχικότητά του οδήγησε στην Επανάσταση της 3ης Σεπτεμβρίου του 1843 και στην ψήφιση του Συντάγματος το 1844. Παρά την ψήφιση Συνταγματικού Χάρτη, εξακολούθησε να παρεμβαίνει στην πολιτική ζωή του τόπου.
Η απολυταρχική του στάση, σε συνδυασμό με την αποτυχία της Επανάστασης στη Θεσσαλία το 1854, είχε ως συνέπεια την έξωσή του το 1862. Πέθανε το 1867.

ΟΙΚΟΝΟΜΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ (Ο ΕΞ ΟΙΚΟΝΟΜΩΝ): Κληρικός, θεολόγος, φιλόλογος και δάσκαλος του Γένους. Γεννήθηκε στην Τσαρίτσανη της Θεσσαλίας το 1780. Φοίτησε στη σχολή των Αμπελακίων, χειροτονήθηκε ιερέας και αποδείχθηκε ιεροκήρυκας με σπάνιες ρητορικές ικανότητες.
Το 1806 θεωρήθηκε ύποπτος για συμμετοχή στην ανταρσία του παπα-Ευθύμιου Βλαχάβα και το 1809 προσλήφθηκε από τον Κωνσταντίνο Κούμα στο Φιλολογικό Γυμνάσιο Σμύρνης, στο οποίο το 1814 ανέλαβε καθήκοντα σχολάρχη. Επηρεασμένος από τις ιδέες του Κοραή και ακολουθώντας τις επιλογές του Κούμα, ευθυγραμμίστηκε απόλυτα με το κίνημα του Διαφωτισμού. Μετά το κλείσιμο του Γυμνασίου, εξαιτίας της συστηματικής επίθεσης της συντηρητικής παράταξης, μετακλήθηκε στην Κωνσταντινούπολη, όπου το 1819 διορίστηκε από τον Γρηγόριο Ε΄ ιεροκήρυκας και άρχισε να συμβιβάζεται με τους αντιπάλους του Διαφωτισμού. Όταν ξέσπασε η Επανάσταση και άρχισαν οι διώξεις του ελληνικού πληθυσμού στην Κωνσταντινούπολη, κατέφυγε στην Οδησσό και αργότερα εγκαταστάθηκε στην Πετρούπολη όπου υπηρέτησε την εθνική υπόθεση προσπαθώντας να πετύχει την παρέμβαση του τσάρου για τα θύματα των διωγμών.
Εγκατέλειψε τη Ρωσία το 1832 και εγκαταστάθηκε στην Αθήνα το 1837. Από τα πρώτα χρόνια του Αγώνα είχε υποστηρίξει ότι το κίνημα για την εθνική ανεξαρτησία έπρεπε να διακόψει κάθε σχέση με τις ριζοσπαστικές ιδέες που πρέσβευαν ο Διαφωτισμός και η Γαλλική Επανάσταση, γιατί τις θεωρούσαν ύποπτες οι χριστιανοί μονάρχες. Στο ανεξάρτητο κράτος έγινε από τους μαχητικότερους σημαιοφόρους του συντηρητισμού, υπερασπιζόμενος την αμετακίνητη προσήλωση στους κανόνες της Ορθοδοξίας. Και στο γλωσσικό ζήτημα, ενώ παλαιότερα ήταν οπαδός της «μέσης οδού» του Κοραή, στη συνέχεια υπερασπίστηκε τον αρχαϊσμό και αντιτάχθηκε κατηγορηματικά στην πρόταση του Νεόφυτου Βάμβα να μεταφραστεί η Αγία Γραφή στην καθομιλουμένη.
Το πολύπλευρο έργο, η εξέλιξη και οι αντιφάσεις της διδασκαλίας του αντικατοπτρίζουν χαρακτηριστικές στιγμές στη διαμόρφωση της παιδείας και της ιδεολογίας του νέου ελληνισμού. Πέθανε στην Αθήνα το 1857.

ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΑΝΤΩΝΗΣ: Φιλικός και πρωτεργάτης της επαναστατικής εξέγερσης στην Ύδρα. Όταν μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία στην Κωνσταντινούπολη, εγκατέλειψε τα εμπορικά του σχέδια και επέστρεψε στην Ύδρα, όπου περίμενε την έναρξη του Αγώνα. Τη νύχτα της 27ης Μαρτίου του 1821 κήρυξε, παρά την επιφυλακτικότητα των προκρίτων, την Επανάσταση στην Ύδρα μέσα σε κλίμα ενθουσιασμού και στη συνέχεια ανέλαβε την πολιτική και στρατιωτική διοίκηση του νησιού. Η αριστοκρατική ηγεσία φαινόταν να έχει καταργηθεί και

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

να έχει αντικατασταθεί από ένα λαϊκό πολίτευμα, ψυχή και νους του οποίου ήταν ο Οικονόμου.
Η πρώτη ναυτική εκστρατεία του ενωμένου στόλου των νησιών για την απελευθέρωση της Χίου δεν καρποφόρησε (Απρίλιος του 1821) και ο ίδιος θεωρήθηκε υπεύθυνος για την αποτυχία της. Η προσπάθειά του να επιβάλει τους διεθνείς κανόνες δικαίου για ίση διανομή της λείας από την αιχμαλωσία εχθρικών πλοίων προκάλεσε αντιδράσεις: Πολλά πληρώματα τον εγκατέλειψαν και τρεις πλοίαρχοι επιχείρησαν να τον δολοφονήσουν. Οι αντίπαλοί του τον συνέλαβαν και τον μετέφεραν στο Κρανίδι. Στις 16 Δεκεμβρίου του 1821 δολοφονήθηκε από στρατιωτική δύναμη που είχε σταλεί να τον συλλάβει. Παρ' όλο που η εξουσία του διήρκεσε ενάμιση περίπου μήνα, η προσφορά του στην Επανάσταση υπήρξε σημαντική, καθώς «με την τόλμη του ανυψώθηκε υπεράνω της παντοδύναμης αριστοκρατίας και οδήγησε το λαό στον αγώνα της ελευθερίας και της δόξας» όπως αναφέρει ο Σπ. Τρικούπης.
ΟΛΥΜΠΙΟΣ ΓΕΩΡΓΑΚΗΣ: Φιλικός και αγωνιστής, από τους πιο άξιους συνεργάτες του Αλέξανδρου Υψηλάντη στον Αγώνα στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες. Γεννήθηκε στο Λιβάδι του Ολύμπου το 1772. Εντάχθηκε στο αρματολίκι του Ολύμπου, όπου διακρίθηκε ως καπετάνιος και εξαιτίας των τουρκικών πιέσεων αναγκάστηκε να εκπατριστεί και να πάει αρχικά στη Σερβία και κατόπιν στη Βλαχία. Διακρίθηκε στο Ρωσοτουρκικό Πόλεμο (1806-1812), του απένειμαν το βαθμό του συνταγματάρχη και ο τσάρος Αλέξανδρος τον συμπεριέλαβε στη στρατιωτική του ακολουθία στο Συνέδριο της Βιέννης. Εκεί γνωρίστηκε με τον Αλέξανδρο Υψηλάντη. Μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία το 1817 και συμπεριλήφθηκε στους «Δώδεκα Αποστόλους» της. Ανέλαβε και πέτυχε να μυήσει τον εξόριστο αρχηγό των Σέρβων επαναστατών, Καραγεώργη, και τον Βλάχο εθνικιστή, Βλαδιμηρέσκου. Ο Αλέξανδρος Υψηλάντης τον έθεσε επικεφαλής της έναρξης του Αγώνα στο Βουκουρέστι. Διαδραμάτισε πρωταγωνιστικό ρόλο και στην οργάνωση και στη διεξαγωγή των επιχειρήσεων. Όταν ο Βλαδιμηρέσκου διαχώρισε τη θέση του, προσπάθησε να τον πείσει να συνεχίσει τον κοινό αγώνα, η άρνησή του όμως να συμμορφωθεί είχε ως αποτέλεσμα τη σύλληψη, την καταδίκη και την εκτέλεσή του. Μετά τη διαφυγή του Αλέξανδρου Υψηλάντη στην Αυστρία συνέχισε τις καταδρομές εναντίον των Τούρκων και κατέφυγε με τον Ιωάννη Φαρμάκη στη Μονή του Σέκου. Σε μια φάση της μάχης, απομονωμένος με λίγους συντρόφους του, πυροβόλησε ένα βαρέλι με πυρίτιδα και ανατινάχθηκε μαζί με τους εχθρούς (1821).
ΟΜΕΡ ΒΡΥΩΝΗΣ: Τουρκαλβανός στρατηγός που διαδραμάτισε σπουδαίο ρόλο κατά την Επανάσταση του 1821. Αρχικά υπηρέτησε τον Αλή πασά των Ιωαννίνων, αλλά στη συνέχεια τον εγκατέλειψε. Μόλις ξέσπασε η Ελληνική Επανάσταση εκστράτευσε στην Ανατολική Στερεά Ελλάδα. Κατόρθωσε να διαλύσει σώματα υπό τον Δυοβουνιώτη και τον Πανουργιά και να εξουδετερώσει τον Αθανάσιο Διάκο στην Αλαμάνα. Νικήθηκε όμως στο Χάνι της Γραβιάς από τον Οδυσσέα Ανδρούτσο και αναγκάστηκε να εγκαταλείψει το σχέδιο εισβολής στην Πελοπόννησο και να στραφεί εναντίον των Αθηνών. Το 1822 υπέταξε το Σούλι και συμμετείχε στην αποτυχημένη πολιορκία του Μεσολογγίου. Έγινε βαλής της Θεσσαλονίκης.
ΟΠΛΑ ΤΟΥ ΑΓΩΝΑ: Καλούνταν γενικά άρματα. Αυτά διακρίνονταν στα χονδρά ή βαριά άρματα, που αποτελούσαν κυρίως τον εξοπλισμό των πλοίων, και στα λιανά άρματα, που διακρίνονταν σε αγχέμαχα (η πάλα ή το σπαθί, το γιαταγάνι, ο σαλτιρμάς, το χαρμπί, το τσικούρι και το λεμπούτι) και σε εκηβόλα (ντουφέκια και πιστόλες).
Τα χονδρά άρματα
Καλούνταν αρτιλλερία ή αρτιλιέρα και διακρίνονταν σε κανόνια, μορτάρια, κουλουμπρίνες, οβούζια, χαβάνια και καρονάδες.
• Κανόνι ή τόπι: Έτσι ονομαζόταν κάθε πυροβόλο, είτε σιδερένιο είτε μπρούτζινο είτε ακόμη και λίθινο -στο παρελθόν. Το βεληνεκές των μακρών ναυτικών κανονιών έφτανε τα 1.800 μέτρα, αλλά στην πραγματικότητα δεν ξεπερνούσε τα 1.100 μέτρα.
• Καρονάδα: Πήρε το όνομά της από το εργοστάσιο στη Σκοτία στο οποίο για πρώτη φορά κατασκευάστηκαν κανόνια τέτοιου τύπου (Carron). Ήταν λείο κανόνι, χωρίς ραβδώσεις, βραχέος τύπου, το οποίο έβαλε βλήματα μεγάλου διαμετρήματος, είχε όμως περιορισμένο βεληνεκές.
• Χαβάνι ή όλμος: Βραχύτατο κανόνι, σε σχήμα γουδιού, το οποίο προοριζόταν για βολές εναντίον χαρακωμάτων ή φρουρίων. Έβαλε υπό πολύ μεγάλες γωνίες, αλλά σε αποστάσεις που δεν ξεπερνούσαν τα 800 μέτρα.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Τα λιανά άρματα

• Γιαταγάνι (τουρκιστί Yatagan): Πλατιά και καμπυλωτή προς το μέρος της αιχμής μάχαιρα ή σπάθη που τη φορούσαν με τη λαβή προς τα δεξιά. Χρησιμοποιήθηκε από Άραβες και Τούρκους. Η χρήση του γενικεύτηκε στη διάρκεια της Επανάστασης και αποτέλεσε απαραίτητο εξάρτημα του οπλισμού των αγωνιστών. Το γιαταγάνι το στερέωναν στο σελάχι (ειδική ζώνη στη μέση.

• Πάλα ή σπαθί: Το έφεραν στο αριστερό πλευρό, αλλά με το θηκάρι καλά στερεωμένο στο σελάχι, ώστε ο πολεμιστής να μη δυσκολεύεται κατά τη χρήση του.

• Σαλτιρμάς: Μεγάλη πολεμική μάχαιρα, ιδιαίτερα αγαπητή στην Κρήτη και στα νησιά.

• Χαρμπί: Στενόμακρο στιλέτο, που χρησίμευε για να διατρυπά. Πολλές φορές το χρησιμοποιούσαν ως βέργα γεμίσματος της πιστόλας.

• Λαζός: Μικρό εγχειρίδιο.

• Τσικούρι και μπαλτάς: Όπλα τα οποία χρησιμοποιούσαν οι ναυτικοί όταν πραγματοποιούσαν ρισάλτο (εμβολή) σε εχθρικό πλοίο.

• Λεμπούτι ή λουμπούτι: Κεφαλοθραύστης, απελατίκι. Όπλο ιδιαίτερα χρήσιμο στο ρισάλτο.

• Καρυοφύλι: Το όνομά του προέρχεται από το εργοστάσιο παραγωγής όπλων στη Βενετία, Carlo e figlio, όπου κατασκευαζόταν, και όχι από τον εγχάρακτο διάκοσμο με φύλλο καρυδιάς. Μακρύκανο όπλο, εμπροσθογεμές, που είχε στολισμένο κοντάκι και χρησιμοποιήθηκε στις χώρες της Ανατολής από τις αρχές του 18ου αιώνα. Αποτέλεσε το τιμημένο όπλο των κλεφτών και των αγωνιστών της Επανάστασης, γι' αυτό και τραγουδήθηκε από τη λαϊκή μούσα. Τα καρυοφύλια με πολύ μακριές κάνες ονομάζονταν νταλιάνες ή λαμνιά. Το τίρο, το βεληνεκές του τουφεκιού, σε ορισμένες περιπτώσεις μπορούσε να φτάσει μέχρι τα 500 μέτρα, συνήθως όμως δεν ξεπερνούσε τα 350 μέτρα.

• Τρομπόνι: Ιδιαίτερα βαρύ βραχύκανο και πλατύστομο όπλο το οποίο γέμιζαν με πολλά σφαιρίδια ή βλήματα, που έκοβαν από κυλινδρικές ράβδους σιδήρου, τα μιδράλια ή μισδράλια.

• Πιστόλα ή μπιστόλα: Κοντόκανο όπλο που χρησιμοποιήθηκε κατά την Επανάσταση από τους αγωνιστές μαζί με το καρυοφύλι και το γιαταγάνι. 'Ηταν μονόκανη. Υπήρχαν όμως και δίκανες, που τις έλεγαν διμούτσουνες, αλλά και πολύκανες (μέχρι οκτώ κάνες). Το τίρο της ήταν περίπου 50 μέτρα.

ΟΡΛΟΦ ΑΛΕΞΙΟΣ: Ρώσος στρατιωτικός ο οποίος καταγόταν από οικογένεια ευγενών. Γεννήθηκε το 1737 και ακολούθησε στρατιωτική καριέρα. Συμμετείχε στη συνωμοσία εναντίον του τσάρου Πέτρου Γ΄, συζύγου της αυτοκράτειρας Αικατερίνης Β΄ - μετά την άνοδό της στο θρόνο έγινε στενός συνεργάτης της. Εισηγήθηκε το σχέδιο για την εξέγερση των βαλκανικών λαών εναντίον των Τούρκων και οργάνωσε αυτό το κίνημα με τη βοήθεια του Γεώργιου Παπάζωλη και του Εμμανουήλ Σάρρου. Οι τελευταίοι είχαν έρθει στις ελληνικές περιοχές ήδη από το 1766, για να προετοιμάσουν την εξέγερση. Στη διάρκεια του Α΄ Ρωσοτουρκικού Πολέμου (1768-1774) ανέλαβε την αρχηγία των ρωσικών ναυτικών δυνάμεων στη Μεσόγειο. Στις επιχειρήσεις του 1770 στην Πελοπόννησο συμμετείχε και ο αδερφός του Θεόδωρος. Παρά τις αρχικές, περιορισμένης έκτασης, επιτυχίες εναντίον των Τούρκων, λόγω των ανεπαρκών δυνάμεών τους, οι Ρώσοι εγκατέλειψαν τους Έλληνες στην εκδικητική μανία των κατακτητών και στράφηκαν προς το Αιγαίο ακολουθώντας τον τουρκικό στόλο. Η μόνη σημαντική επιτυχία σε αυτή τη ναυτική επιχείρηση ήταν η ναυμαχία του Τσεσμέ (Ιούνιος του 1770), η οποία κατέληξε σε νίκη του ρωσικού στόλου. Ο τελευταίος παρέμεινε στο Αιγαίο μέχρι την υπογραφή της Συνθήκης του Κιουτσούκ Καϊναρτζή (1774), δίνοντας τη δυνατότητα με τη δράση του να εξασφαλίσει η Ρωσία ευνοϊκούς όρους για τους Έλληνες. Αποσύρθηκε από την ενεργό δράση το 1775. Πέθανε το 1808.

ΟΡΛΟΦ ΘΕΟΔΩΡΟΣ: Ρώσος στρατιωτικός και πολιτικός, αδερφός του Αλέξιου Ορλόφ. Γεννήθηκε το 1741. Συμμετείχε στις επιχειρήσεις του ρωσικού ναυτικού στον ελλαδικό χώρο εναντίον των Τούρκων το 1770 (Ορλοφικά). Ο Θεόδωρος κατέπλευσε στην Ελλάδα ως επικεφαλής μικρής μοίρας του ρωσικού ναυτικού το Φεβρουάριο του 1770. Αποβιβάστηκε στο Οίτυλο της Μάνης, ήρθε σε επαφή με τους Μαυρομιχαλαίους, τους Κολοκοτρωναίους και τον Παναγιώτη Μπενάκη, και έδωσε το σύνθημα της εξέγερσης. Ο πληθυσμός της περιοχής και κυρίως οι Μανιάτες ξεσηκώθηκαν και το κίνημα εξαπλώθηκε σε πολλές περιοχές της νότιας Ελλάδας. Οι ολιγάριθμες όμως και όχι επαρκώς εξοπλισμένες δυνάμεις των

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

επαναστατών, παρά τις αρχικές τους επιτυχίες (κατάληψη του Μυστρά, της Καλαμάτας και της Κυπαρισσίας), διαλύθηκαν μετά την τουρκική αντεπίθεση. Οι ενισχύσεις που ήρθαν με τον Αλέξιο Ορλόφ δεν άλλαξαν την κατάσταση. Συνέχισε μαζί με τον Αλέξιο τις επιχειρήσεις εναντίον των Τούρκων στο Αιγαίο μέχρι την υπογραφή της Συνθήκης του Κιουτσούκ Καϊναρτζή (1774). Πέθανε στη Μόσχα το 1792.

ΠΑΙΔΟΜΑΖΩΜΑ: Θεσμός που εφαρμόστηκε για πρώτη φορά από την Οθωμανική Αυτοκρατορία στο χώρο της Βαλκανικής, το πρώτο μισό του 15ου αιώνα, στα χρόνια του σουλτάνου Μουράτ Β΄, και αποτέλεσε τη χειρότερη μορφή εξισλαμισμού. Επεκτάθηκε αργότερα και στις ανατολικές επαρχίες της Αυτοκρατορίας και εφαρμόστηκε μέχρι το 17ο αιώνα.

Οι Τούρκοι στρατολογούσαν νέους ηλικίας 14-18 χρονών (ατζέμ ογλάν) για να επανδρώσουν τα επίλεκτα σώματα των γενίτσαρων. Οι έφηβοι στέλνονταν στην Κωνσταντινούπολη και έπειτα από θρησκευτική και στρατιωτική εκπαίδευση μεταμορφώνονταν σε φανατικούς μουσουλμάνους. Εκτός από νέους μάζευαν και παιδιά ηλικίας 6-10 χρόνων (ιτς ογλάν) προκειμένου να στελεχώσουν ύστερα από ειδική εκπαίδευση τις υπηρεσίες των ανακτόρων και να καταλάβουν σημαντικά κρατικά αξιώματα. Το παιδομάζωμα συντέλεσε στη διατήρηση της μαχητικότητας στα σώματα των γενίτσαρων, αλλά και στην ανανέωση του ανθρώπινου δυναμικού της διοίκησης της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Οι συνέπειες όμως για τον ελληνισμό ήταν οδυνηρές, διότι οι Τούρκοι έπλητταν το πιο ζωτικό τμήμα του πληθυσμού.

ΠΑΛΑΜΗΔΗΣ ΡΗΓΑΣ: Πολιτικός που έδρασε κατά την Επανάσταση και τις πρώτες δεκαετίες του νεοσύστατου Ελληνικού Κράτους. Γεννήθηκε στην Τρίπολη το 1794. Ο πατέρας του είχε χρηματίσει δραγουμάνος του Τούρκου διοικητή της Τρίπολης, αλλά τον αποκεφάλισαν οι Τούρκοι. Αργότερα η οικογένειά του εγκαταστάθηκε στην Κωνσταντινούπολη, όπου και ο ίδιος μορφώθηκε. Επιστρέφοντας στην Αρκαδία, έλαβε μέρος σε πολλές στρατιωτικές επιχειρήσεις. Ο Παλαμήδης εκλέχτηκε πληρεξούσιος στις εθνοσυνελεύσεις της Επιδαύρου, της Ερμιόνης, της Τροιζήνας και του Άργους. Υπηρέτησε το έθνος από πολλές δημόσιες θέσεις (γερουσιαστής, νομάρχης, σύμβουλος Επικρατείας, υπουργός, πρόεδρος της Βουλής). Συμμετείχε στην Επανάσταση της 3ης Σεπτεμβρίου του 1843 και ήταν μέλος της επιτροπής που συνέταξε το γνωστό Σύνταγμα.

Επιχειρώντας να συγγράψει την ιστορία της Επανάστασης του 1821, συγκέντρωσε πολύτιμο υλικό για τα πρόσωπα και τα γεγονότα που έζησε ο ίδιος. Αυτό φυλάσσεται στα Γενικά Αρχεία του Κράτους. Πέθανε το 1872 στην Αθήνα.

ΠΑΛΑΣΚΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ: Σουλιώτης οπλαρχηγός με σημαντική πολεμική δράση. Γεννήθηκε στο Σούλι το 1780. Σε νεαρή ηλικία υπηρέτησε στην Αυλή του Αλή πασά των Ιωαννίνων όπου ασκήθηκε στη στρατιωτική ζωή, μαζί με άλλους Έλληνες. Μετά την άλωση του Σουλίου από τον Αλή, ο Παλάσκας έφυγε κρυφά για τα Επτάνησα. Κατατάχθηκε στο στρατιωτικό σώμα των Ρώσων και μετά των Άγγλων, ενώ έφτασε μέχρι το βαθμό του λοχαγού.

Όταν επέστρεψε στα Γιάννενα κατατάχθηκε το 1820 στο στράτευμα του σουλτάνου, το οποίο εξόντωσε τον Αλή. Τον Αύγουστο του 1821 βρέθηκε στο πλευρό των Ελλήνων μαζί με τον Μαυροκορδάτο και με οπλαρχηγούς της Ρούμελης.

Όταν οι αντίπαλοι του Οδυσσέα Ανδρούτσου αποφάσισαν να περιορίσουν τη δράση του, χρησιμοποίησαν, μεταξύ άλλων, και τον Παλάσκα. Το 1822, σε σύγκρουση που έγινε στη Δρακοσπηλιά της Παρνασσίδας με τα παλικάρια του Οδυσσέα, ο Παλάσκας σκοτώθηκε μαζί με όλα τα μέλη της ομάδας του.

ΠΑΝΟΥΡΓΙΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Ή ΝΑΚΟΣ: Γιος του οπλαρχηγού Πανουργιά Πανουργιά. Γεννήθηκε το 1801 στην Άμφισσα. Πήρε μέρος στη μάχη - μαζί με τα παλικάρια του Γ. Καραϊσκάκη - των Βασιλικών, της Αράχωβας και σε πολλές άλλες, δίπλα στον Δυοβουνιώτη και τον Δημήτριο Υψηλάντη. Ιδιαίτερη γενναιότητα έδειξε στην τελευταία μάχη του Αγώνα, στην Πέτρα της Βοιωτίας, το 1829.

Ο Ιωάννης Πανουργιάς είχε και σημαντική πολιτική δράση. Εκλέχτηκε πληρεξούσιος της Άμφισσας στην Εθνοσυνέλευση του 1843 και μέχρι το θάνατό του ήταν βουλευτής Παρνασσίδας. Το 1854, ως στρατιωτικός ηγέτης σώματος εθελοντών με το βαθμό του υποστράτηγου, τάχθηκε με το μέρος των υπόδουλων της Θεσσαλίας και πολέμησε αποτελεσματικά στην περιοχή του Αλμυρού. Πέθανε το 1863.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

ΠΑΝΟΥΡΓΙΑΣ ΠΑΝΟΥΡΓΙΑΣ: Καταγόταν από σπουδαία οικογένεια κλεφταρματολών. Γεννήθηκε στο Σούλι το 1780. Σε ηλικία δεκαέξι ετών έγινε κλέφτης και αργότερα αρματολός. Μυήθηκε νωρίς στη Φιλική Εταιρεία και έδρασε κάτω από τις εντολές της μαζί με τον Οδυσσέα Ανδρούτσο, τον Αθανάσιο Διάκο και τον Γεώργιο Δυοβουνιώτη. Πολέμησε στην Άμφισσα, τη Γραβιά και τα Βασιλικά.
Την περίοδο των εμφυλίων τάχθηκε με το μέρος των στρατιωτικών, διότι πίστευε ότι ήταν ικανοί να κρατήσουν τα ηνία όσο διαρκούσε ο Αγώνας.
Ο Πανουργιάς ήταν γενναίος, ακούραστος και αγνός πατριώτης. Έπαιξε ρόλο συμφιλιωτικό σε περιπτώσεις που κυριαρχούσαν τα πάθη. Μετά το τέλος της Επανάστασης αποσύρθηκε στην Άμφισσα, όπου και πέθανε το 1834.
ΠΑΝΣΕΛΗΝΟΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ: Σπουδαίος αγιογράφος από τη Θεσσαλονίκη, ο οποίος έδρασε κυρίως στο Άγιον Όρος. Έγινε ιερέας το 1559. Δάσκαλος και αργότερα αντίπαλος του Θεοφάνη, του επικεφαλής της Κρητικής Σχολής, αντιπροσώπευε την παλιά βυζαντινή παράδοση των χρόνων των Παλαιολόγων. Είναι, μάλλον, ο δημιουργός των τοιχογραφιών του Πρωτάτου των Καρυών, ενός έργου που ξεπερνά κατά πολύ τα όρια του Άθω. Το έργο του χαρακτηρίζεται από τη λιτότητα των χρωμάτων.
ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ: Γιος του παπα-Διαμαντή. Γεννήθηκε στην Κόρινθο το 1766. Ο πατέρας του, για να αποφύγει τους διωγμούς των Τούρκων, έφυγε από το Αιτωλικό και εγκαταστάθηκε στην Κόρινθο.
Ο Ιωάννης Παπαδιαμαντόπουλος πήγε στην Πάτρα, όπου πολύ γρήγορα έγινε μεγαλέμπορος, πλοιοκτήτης και τραπεζίτης.
Μυήθηκε νωρίς στη Φιλική Εταιρεία και ενίσχυσε τον Αγώνα με τεράστια χρηματικά ποσά. Πήρε μέρος στη σύσκεψη της Βοστίτσας με επικεφαλής τον Παπαφλέσσα (Ιανουάριος του 1821) και πρωτοστάτησε στην κήρυξη της Επανάστασης. Εκλέχθηκε πληρεξούσιος στις εθνοσυνελεύσεις της Επιδαύρου και του Άστρους (1821 και 1823). Ορίστηκε πρόεδρος επιτροπής για τη διεύθυνση των πολεμικών επιχειρήσεων στη Δυτική Στερεά. Εγκαταστάθηκε στο Μεσολόγγι, διέθεσε μεγάλα ποσά για τον ανεφοδιασμό και βοήθησε στην οργάνωση της άμυνας. Σκοτώθηκε στην Έξοδο, το 1826, πολεμώντας ηρωικά.
ΠΑΠΑΖΩΛΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ: Αξιωματικός του ρωσικού στρατού ελληνικής καταγωγής. Γεννήθηκε στη Σιάτιστα το 1725. Ασχολήθηκε αρχικά με το εμπόριο στην ιδιαίτερη πατρίδα του και κατόπιν στην Οδησσό, χωρίς μεγάλη επιτυχία. Η γνωριμία του με τον Θεόδωρο Ορλόφ, στενό συνεργάτη της Αικατερίνης Β΄, τον ώθησε να καταταγεί στο ρωσικό στρατό. Υπήρξε ο εμπνευστής του σχεδίου της εξέγερσης των Ελλήνων εναντίον των Τούρκων το 1770, στη διάρκεια του Α΄ Ρωσοτουρκικού Πολέμου (1768-1774), το οποίο υιοθέτησε η Αικατερίνη Β΄ διότι εξυπηρετούσε τα ευρύτερα ρωσικά συμφέροντα στη νοτιανατολική Ευρώπη. Ο Παπάζωλης ήρθε στην Ελλάδα το 1766, εφοδιασμένος με χρήματα, δώρα και πολλές υποσχέσεις για βοήθεια από τους Ρώσους. Πήγε σε πολλές περιοχές, από τη Μακεδονία μέχρι την Πελοπόννησο, και κατέληξε στην Καλαμάτα, όπου συνεννοήθηκε με προκρίτους και κληρικούς για την οργάνωση της εξέγερσης. Επέστρεψε στη Ρωσία και επανήλθε στην Ελλάδα το 1770 με τον Αλέξιο Ορλόφ. Μετά την αποτυχία του κινήματος ακολούθησε το ρωσικό στόλο στο Αιγαίο. Πέθανε το 1770 ή το 1775).
ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ: Θαρραλέος μπουρλοτιέρης, που διακρίθηκε σε όλη τη διάρκεια του απελευθερωτικού Αγώνα. Γεννήθηκε στα Ψαρά το 1790. Στις 27 Μαΐου του 1821 ανατίναξε τουρκικό δίκροτο στην Ερεσό της Μυτιλήνης, που ανήκε σε εχθρικό στόλο και κατευθυνόταν στην Πελοπόννησο. Συμμετείχε σε πολλές ναυμαχίες, όπως εκείνη του Γέροντα, τον Αύγουστο του 1824, στη διάρκεια της οποίας καταβύθισε πολλά τουρκικά πλοία. Επίσης έδρασε στα παράλια της Μικράς Ασίας και της Αττικής. Μετά την απελευθέρωση εκλέχθηκε πληρεξούσιος των Ψαριανών στην Εθνοσυνέλευση της 3ης Σεπτεμβρί-ου του 1843. Επίσης διορίστηκε πρόεδρος του Ναυτοδικείου το 1846, θέση που διατήρησε ως το θάνατό του. Πέθανε στην Αθήνα το 1855.
ΠΑΠΑΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ: Πρωτεργάτης στην εξέγερση της Χαλκιδικής με εντολή της Φιλικής Εταιρείας, της οποίας ήταν επίλεκτο μέλος. Καταγόταν από τις Σέρρες (γεννήθηκε στη Δόβιστα το 1772), ήταν γιος παπά και δραστηριοποιήθηκε στον εμπορικό τομέα, στη Βιέννη και στην Κωνσταντινούπολη. Προμήθευσε τους αγωνιστές με όπλα, εφόδια και μεγάλα χρηματικά ποσά. Έχοντας ως ορμητήριο το Άγιον Όρος οργάνωσε την εξέγερση σε όλη τη

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NetWORK ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Μακεδονία, με αφετηρία τη Χαλκιδική.
Οι Τούρκοι κινητοποίησαν ισχυρές δυνάμεις από την Πόλη και τη Θεσσαλονίκη, με αποτέλεσμα να πνίξουν στο αίμα την εξέγερση σε όλες τις επαναστατημένες περιοχές της Χαλκιδικής. Παράλληλα, του δήμευσαν την περιουσία στις Σέρρες, του έκαψαν το σπίτι και συνέλαβαν πολλούς συγγενείς του. Μετά την αποτυχία, μπήκε σε πλοίο με μερικούς πιστούς συντρόφους του και κατευθύνθηκε στην Ύδρα για να συνεχίσει από εκεί τη δράση του εναντίον των Τούρκων. Πέθανε από συγκοπή, λίγο πριν φτάσει στον προορισμό του, και τάφηκε στην Ύδρα το 1821.
ΠΑΠΑΦΛΕΣΣΑΣ Ή ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΔΙΚΑΙΟΣ: Το πραγματικό του όνομα ήταν Γρηγόριος Δικαίος Φλέσσας. Γεννήθηκε το 1786 στην Πολυανή Μεσσηνίας και ήταν το τελευταίο παιδί μιας οικογένειας με 28 παιδιά. Μόνασε σε διάφορα μοναστήρια του Μοριά και, αφού ήρθε σε σύγκρουση με τους Τούρκους, πήγε στη Ζάκυνθο και από κει στην Κωνσταντινούπολη. Έγινε αρχιμανδρίτης, μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία και έφτασε ως τις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες εκτελώντας εντολές της.
Το 1820 πήγε στην Πελοπόννησο ως εκπρόσωπος του Δημήτριου Υψηλάντη για την προετοιμασία της Επανάστασης. Συγκάλεσε σύσκεψη προκρίτων και οπλαρχηγών στη Βοστίτσα (26-29 Ιανουαρίου του 1821) και τους ενημέρωσε σχετικά, αλλά αυτοί είχαν τις επιφυλάξεις τους.
Στη συνέχεια πήγε στη Μάνη όπου συνεργάστηκε με τους οπλαρχηγούς Κολοκοτρώνη, Νικηταρά, Περραιβό, Αναγνωσταρά και πολλούς άλλους. Ξεσήκωνε τα πλήθη και τους εμφυσούσε τη φλόγα της εξέγερσης. Δίκαια ονομάστηκε «μπουρλοτιέρης των ψυχών». Με την εισβολή του Ιμπραήμ έστησε ενέδρα στο Μανιάκι με 1.500 παλικάρια. Οι υπέρτεροι εχθροί νίκησαν και ο Παπαφλέσσας έπεσε μαχόμενος ηρωικά το 1825.
ΠΕΡΡΑΙΒΟΣ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ: Αγωνιστής και συγγραφέας από την περιοχή του Ολύμπου (1774). Νεαρός έφτασε στο Βουκουρέστι για σπουδές. Εκεί συνδέθηκε με τον Ρήγα Βελεστινλή, με τον οποίο συνεργάστηκε και ταξίδεψε στην Τεργέστη. Συνελήφθη από την αυστριακή αστυνομία μαζί με τον Ρήγα και τους άλλους συντρόφους, αλλά φυγαδεύτηκε στην Κέρκυρα με τη βοήθεια του Γάλλου πρόξενου. Μετά πήγε στην Πάργα, συνδέθηκε με τους Σουλιώτες και τους βοήθησε ηθικά και υλικά στους αγώνες τους εναντίον του Αλή πασά. Ύστερα από πολλές περιπλανήσεις, το 1817 βρέθηκε στη Μόσχα όπου μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία. Εργάστηκε πρόθυμα για την υλοποίηση των σκοπών της σε διάφορα μέρη και πήγε στη Μάνη όπου συνεργάστηκε με τους Μαυρομιχαλαίους για την προετοιμασία της Επανάστασης.
Έλαβε μέρος σε πολλές μάχες. Εκλέχτηκε πληρεξούσιος στη Γ΄ Εθνοσυνέλευση της Επιδαύρου και στη Δ΄ του Άργους. Μετά την απελευθέρωση έγραψε «Απομνημονεύματα», «Σύντομον Βιογραφίαν του Αοιδίμου Ρήγα Φεραίου του Θετταλού» και άλλα κείμενα σχετικά με την πολεμική και πολιτική του δράση. Πέθανε στην Αθήνα το 1863.
ΠΕΤΜΕΖΑ (ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ) Ή ΠΕΤΜΕΖΑΙΟΙ: Οικογένεια των Καλαβρύτων, ηπειρωτικής καταγωγής. Το επώνυμό της ήταν στην αρχή Βλάσση, επειδή όμως κάποιο μέλος της σκότωσε έναν Τούρκο που τον έλεγαν Πετιμέζη μετονομάστηκε σε Πετμεζά. Πολλά μέλη της πήραν μέρος στα Ορλοφικά (1770) - και βέβαια στην Επανάσταση του 1821 - και διέπρεψαν. Οι πιο σπουδαίοι ήταν οι Αναγνώστης, Βασίλειος, Θρασύβουλος, Κωνσταντίνος και Νικόλαος Πετμαζάς.
- *Αναγνώστης Πετμεζάς.* Φιλικός και αγωνιστής του 1821. Γεννήθηκε στα Σούδενα Καλαβρύτων. Πολέμησε με τον Θεόδωρο Κολοκοτρώνη και άλλους οπλαρχηγούς. Σκοτώθηκε το 1822 στα Βασιλικά Κορίνθου μαζί με το δεκαεπτάχρονο γιο του σε τουρκική ενέδρα.
- *Βασίλειος Πετμεζάς.* Φιλικός, αγωνιστής, στρατιωτικός και πολιτικός. Γεννήθηκε στα Σουδενά Καλαβρύτων το 1785. Διατέλεσε πληρεξούσιος σε εθνοσυνελεύσεις, στρατηγός, βουλευτής και γερουσιαστής. Πέθανε στο Αίγιο το 1872.
- Κωνσταντίνος *Πετμεζάς.* Φιλικός και αγωνιστής του 1821. Γεννήθηκε και πέθανε στα Σουδενά Καλαβρύτων (1764-1825). Είχε μυηθεί στη Φιλική Εταιρεία. Η πολιτική του δράση ήταν πολύ σημαντική και είχε εκλεγεί πληρεξούσιος στις εθνοσυνελεύσεις της Επιδαύρου και του Αστρους. Στους εμφύλιους πολέμους συντάχθηκε με τους στρατιωτικούς, προκαλώντας την οργή των πολιτικών.
- *Νικόλαος Πετμεζάς.* Φιλικός, αγωνιστής του 1821, στρατιωτικός και πολιτικός. Γεννήθηκε

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

στα Σούδενα Καλαβρύτων το 1790. Συνδέθηκε με τον Θεόδωρο Κολοκοτρώνη και πολέμησε μαζί με τον Οδυσσέα Ανδρούτσο. Είχε μυηθεί στη Φιλική Εταιρεία. Εκλέχτηκε πληρεξούσιος στην Εθνοσυνέλευση του 1843, η οποία συνέταξε το Σύνταγμα του 1844 και επανειλημμένα βουλευτής. Πέθανε στα Καλάβρυτα το 1865.

ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΑΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ: Καταγόταν από ισχυρή οικογένεια της Μάνης. Γεννήθηκε στη Ράχη Μάνης το 1800. Πήρε μέρος στην Επανάσταση του 1821, ως επικεφαλής συμπατριωτών του. Πολέμησε σκληρά εναντίον του Ιμπραήμ στις κρίσιμες ώρες του Αγώνα. Μετά την απελευθέρωση υποστήριξε τον Ιωάννη Καποδίστρια και αργότερα τον Όθωνα, ως αξιωματικός της Βασιλικής Φάλαγγας. Σημαντικός ήταν ο ρόλος του στην Επανάσταση της Θεσσαλίας του 1854, καθώς και στην κρητική εξέγερση της περιόδου 1866-1869. Το 1850 εκλέχθηκε βουλευτής Μάνης. Οι αντίπαλοί του προσπάθησαν με ανυπόστατες διαδόσεις να μειώσουν την προσφορά του στο στρατιωτικό και πολιτικό τομέα. Έγραψε και κυκλοφόρησε το έργο «Εκθέσεις Δ. Πετρουλάκη περί της Δευτέρας εις Κρήτην Εκστρατείας». Πέθανε στην Αθήνα το 1870.

ΠΗΓΑΣ ΜΕΛΕΤΙΟΣ: Πατριάρχης Αλεξανδρείας, από τους πιο φωτισμένους ιεράρχες της Ορθοδοξίας. Γεννήθηκε στο Χάνδακα το 1549. Σπούδασε στην Πάντοβα της Ιταλίας. Έδρασε κυρίως στην Κρήτη και την Κωνσταντινούπολη. Το 1590 έγινε πατριάρχης Αλεξανδρείας. Αν και τα συγγράμματά του είναι γραμμένα σε αρχαΐζουσα, οι εκκλησιαστικοί του λόγοι είναι στη δημοτική. Ο Κύριλλος Λούκαρις υπήρξε μαθητής και φίλος του. Πέθανε το 1601.

ΠΛΑΠΟΥΤΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ: Φιλικός και οπλαρχηγός του 1821, στενός συνεργάτης του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη στον πόλεμο και στην ειρήνη. Γεννήθηκε στην Παλούμπα Γορτυνίας το 1786. Ήταν γιος του κλεφταρματολού Κόλια Πλαπούτα. Με τους διωγμούς των Τούρκων πήγε στη Ζάκυνθο και κατατάχθηκε στον αγγλικό στρατό ως εκατόνταρχος. Όταν επέστρεψε στο Μοριά έπαιξε αποφασιστικό ρόλο στον ξεσηκωμό της Γορτυνίας.
Μετά την απελευθέρωση υποστήριξε τον Ιωάννη Καποδίστρια και πήρε το βαθμό του συνταγματάρχη. Εκλέχθηκε πληρεξούσιος Γορτυνίας στη Δ΄ Εθνοσυνέλευση του Άργους, το 1824. Το 1832 ταξίδεψε στο Μόναχο μαζί με τον Κίτσο Μπότσαρη και τον Ανδρέα Μιαούλη για να υποβάλουν χαιρετισμό στον πρίγκιπα Όθωνα, μέλλοντα βασιλιά της Ελλάδας.
Το 1833 κατηγορήθηκε μαζί με τον Θεόδωρο Κολοκοτρώνη ως ύποπτος συνωμοσίας εναντίον των μελών της Αντιβασιλείας, πριν από την ενηλικίωση του Όθωνα. Τους έκλεισαν στις φυλακές του Ναυπλίου, τους δίκασαν και τους καταδίκασαν σε θάνατο, με την κατηγορία της εσχάτης προδοσίας. Όταν ο Όθωνας ενηλικιώθηκε, τους δόθηκε χάρη και αποφυλακίστηκαν. Έγινε γερουσιαστής και αποσύρθηκε στη γενέτειρά του με το βαθμό του αντιστράτηγου. Πέθανε ειρηνικά στον οικογενειακό πύργο του, το 1864, που σώζεται ακόμη και σήμερα και αποτελεί σπουδαίο αξιοθέατο.

ΠΟΛΥΖΩΙΔΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ: Γεννήθηκε στο Μελένικο της Μακεδονίας το 1802. Ήταν γόνος εύπορης οικογένειας και έλαβε άρτια μόρφωση στην Ελλάδα και στην Αυστρία. Σπούδασε ιατρική και θεωρητικές επιστήμες.
Φρόντισε να γνωριστεί με εξέχουσες προσωπικότητες του Διαφωτισμού, που του ενίσχυσαν τον πόθο για ελευθερία, αφύπνιση και δημοκρατία.
Παρά την επιθυμία του, δεν πρόλαβε να συναντηθεί με τον Αλέξανδρο Υψηλάντη και να καταταγεί στον Ιερό Λόχο, διότι η καταστροφή είχε ήδη συντελεστεί.
Μαζί με Γερμανούς φιλέλληνες πήγε στην Ακαρνανία και από εκεί στο Μεσολόγγι. Χρημάτισε γραμματέας του Μαυροκορδάτου, επεξεργάστηκε το κείμενο του «Προσωρινού Πολιτεύματος» και συνέταξε τη διακήρυξη της Α΄ Εθνοσυνέλευσης. Μετά την απελευθέρωση τα μέλη της Αντιβασιλείας τον διόρισαν πρόεδρο του Πρωτοδικείου Ναυπλίου. Στη δίκη του Κολοκοτρώνη, μαζί με το δικαστή Γ. Τερτσέτη, αρνήθηκε να ψηφίσει τη θανατική καταδίκη του Γέρου του Μοριά και του Δημήτριου Πλαπούτα. Απολύθηκε, φυλακίστηκε, δικάστηκε για απείθεια, αλλά τελικά αθωώθηκε. Με την ενηλικίωση του Όθωνα έγινε αρεοπαγίτης και αντιπρόεδρος του Αρείου Πάγου. Ως υπουργός Εσωτερικών θέσπισε το νόμο για την ελευθεροτυπία. Έγραψε πολλά έργα νομικού και ιστορικού περιεχομένου. Πέθανε στην Αθήνα το 1873.

ΠΡΑΪΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ: Πολιτικός και διοικητικός. Γεννήθηκε το 1791 στα Μουδανιά της Προποντίδας. Την εγκύκλιο παιδεία του έλαβε στα Μουδανιά και στην Κωνσταντινούπολη. Σπούδασε νομικά στη Γερμανία και στη Γαλλία. Στη Βλαχία, όπου έζησε πριν από την

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Επανάσταση, μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία.
Το Μάρτιο του 1821 πήγε στο Μεσολόγγι μαζί με άλλους Έλληνες σπουδαστές. Έγινε γραμματέας του Αλέξανδρου Μαυροκορδάτου και τον αντικαθιστούσε σε σημαντικές συσκέψεις, όταν εκείνος απουσίαζε. Βοήθησε πολύ στην άμυνα του Μεσολογγίου, το διάστημα της πρώτης πολιορκίας του.
Ο Μαυροκορδάτος τον έστειλε την Κεφαλλονιά για να συναντήσει το λόρδο Βύρωνα και να τον προδιαθέσει φιλικά για την παράταξή του. Δεν το κατόρθωσε, πέτυχε ωστόσο την άμβλυνση των κακών εντυπώσεων που δημιούργησε ο λόρδος Βύρωνας εξαιτίας των αντιθέσεων των Ελλήνων πολιτικών και στρατιωτικών.
Ο Πραΐδης μετά την απελευθέρωση έγινε στενός συνεργάτης του Ιωάννη Καποδίστρια. Με τις νομικές γνώσεις, την ευθύτητα, την ειλικρίνεια και τη φιλοπατρία του πρόσφερε πολύτιμες υπηρεσίες στην κυβέρνηση και στο έθνος. Από το 1830 όμως άρχισε να επικρίνει δριμύτατα την πολιτική του Καποδίστρια.
Την περίοδο της Αντιβασιλείας έγινε υπουργός Δικαιοσύνης. Μεταπήδησε στο δικαστικό κλάδο και μετά την Επανάσταση της 3ης Σεπτεμβρίου του 1843 εργάστηκε για την οργάνωση του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Πέθανε το 1873.
ΠΡΟΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΑ ΚΙΝΗΜΑΤΑ: Από τις πρώτες κιόλας μέρες μετά την Άλωση της Κωνσταντινούπολης και την κατάκτηση των περισσότερων ελληνικών περιοχών από τους Τούρκους, οι Έλληνες, κυρίως οι λόγιοι που είχαν καταφύγει στη Δύση, άρχισαν να εργάζονται για την απελευθέρωση του ελληνικού λαού. Στην αρχή στήριξαν τις ελπίδες τους στους Δυτικούς ηγεμόνες και απέβλεπαν σε μια σταυροφορία, χωρίς όμως αποτέλεσμα (Βησσαρίων, Μάρκος Μουσούρος, Ιανός Λάσκαρις κ.ά.). Την ίδια περίοδο εκδηλώθηκαν και στον ελλαδικό χώρο αντιτουρκικές εξεγέρσεις, οι οποίες ήταν μικρής έκτασης και είχαν τοπικό χαρακτήρα. Στην πρώτη αυτή φάση και μέχρι το 16ο αιώνα οι Έλληνες προσπαθούσαν να ανακτήσουν την ελευθερία τους με τη βοήθεια των ηγεμόνων της Δύσης. Οι Δυτικοί όμως βοηθούσαν τους Έλληνες μόνο όταν εξυπηρετούνταν και τα δικά τους συμφέροντα.
Το πρώτο ένοπλο κίνημα εκδηλώθηκε δέκα χρόνια μετά την Άλωση, στην Πελοπόννησο, στη διάρκεια του Βενετοτουρκικού Πολέμου (1463). Το κίνημα απέτυχε και ακολούθησαν σφαγές και λεηλασίες σε βάρος των Ελλήνων. Πολλοί από τους κατοίκους αναγκάστηκαν να καταφύγουν στη Ζάκυνθο και σε άλλες βενετοκρατούμενες περιοχές. Λίγα χρόνια αργότερα, το 1479, εκδηλώθηκε νέο επαναστατικό κίνημα υπό τον Κροκόδειλο Κλαδά στη Μάνη, το οποίο επίσης απέτυχε. Η τελευταία αντιτουρκική εξέγερση του 15ου αιώνα στηρίχτηκε στην πολιτική του βασιλιά της Γαλλίας Κάρολου Η΄ για κυριαρχία της Γαλλίας στο χώρο της Ανατολής - αυτή η ιδέα ενθουσίασε τους Έλληνες της Ηπείρου και της δυτικής Ελλάδας, που περίμεναν το σύνθημα για να επαναστατήσουν (1494). Η εκστρατεία, εντούτοις, απέτυχε και οι ελπίδες των Ελλήνων διαψεύστηκαν και πάλι.
Αξιόλογες αντιτουρκικές κινήσεις σημειώθηκαν τον επόμενο αιώνα, από το 1566 μέχρι και το 1630, μετά την απώλεια σημαντικών βενετοτουρκικών κτήσεων στην ηπειρωτική Ελλάδα και το Αιγαίο. Επαναστατικός αναβρασμός σημειώθηκε στην Πελοπόννησο (Μάνη) και την Ήπειρο (Χιμάρα), όπου οι κάτοικοι περίμεναν τις χριστιανικές δυνάμεις της Δύσης (Ισπανία, Βενετία, πάπας, Γερμανία, ιταλικά κρατίδια), για να συμμετάσχουν στις επιχειρήσεις. Η νίκη των χριστιανικών δυνάμεων στη ναυμαχία της Ναυπάκτου (1571), στην οποία συμμετείχαν Επτανήσιοι και Κρητικοί, ενίσχυσε ακόμη περισσότερο το επαναστατικό κλίμα στην υπόδουλη Ελλάδα. Σημαντική ήταν η εξέγερση των αδερφών Μελισσηνών στο Μοριά (1572), που κατεστάλη λόγω ανεπαρκούς ενίσχυσης από τις χριστιανικές δυνάμεις.
Αξιοσημείωτη ήταν την εποχή αυτή η ανάμειξη ορθόδοξων ιεραρχών σε επαναστατικά κινήματα, αντίθετα από τη στάση της επίσημης Εκκλησίας. Η πιο γνωστή περίπτωση είναι αυτή του μητροπολίτη Τρίκκης (Τρικάλων) Διονυσίου του Φιλόσοφου, ο οποίος, έπειτα από ένα αποτυχημένο επαναστατικό κίνημα το 1600 προετοίμασε μια νέα εξέγερση (1611) στην Ήπειρο, αφού πρωτύτερα είχε αποσπάσει από τους Δυτικούς ηγεμόνες υπόσχεση για βοήθεια. Ο Διονύσιος επιτέθηκε εναντίον της πόλης των Ιωαννίνων με άοπλους και ανοργάνωτους χωρικούς· αυτό είχε ως αποτέλεσμα την αποτυχία του κινήματος, την κατάργηση των προνομίων που είχαν παραχωρηθεί στην πόλη των Ιωαννίνων και το φρικτό θάνατό του.
Άλλος μητροπολίτης που κινήθηκε δραστήρια για την απελευθέρωση της Πελοποννήσου την ίδια περίοδο είναι ο Μάνης Νεόφυτος. Ζήτησε την αποστολή βοήθειας από το βασιλιά της

facebook ΦΙΛΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Ισπανίας, Φίλιππο Γ΄ και οργάνωσε τους Μανιάτες, χωρίς και αυτή τη φορά ουσιαστικό αποτέλεσμα. Το δεύτερο μισό του 17ου αιώνα, εξαιτίας των Βενετοτουρκικών Πολέμων (1645-1669 και 1684-1699), δεν εκδηλώθηκαν αξιόλογα επαναστατικά κινήματα. Οι ελπίδες που είχαν στηρίξει οι Έλληνες στη Δύση όλο το προηγούμενο διάστημα διαψεύστηκαν και από τις πρώτες δεκαετίες του 18ου αιώνα άρχισαν να προσανατολίζονται προς τη Ρωσία. Η πολιτική της Ρωσίας για το χώρο της Ανατολής (προσάρτηση λιμανιών του Εύξεινου Πόντου και έξοδος προς το Αιγαίο και τη Μεσόγειο), όπως είχε διαμορφωθεί από την εποχή του Μεγάλου Πέτρου και συνεχίστηκε επί Αικατερίνης Β΄, συνέπιπτε με τις διαθέσεις των Ελλήνων και ενθάρρυνε επαναστατικά κινήματα στα Βαλκάνια.
Η ευκαιρία δόθηκε με την έναρξη των Ρωσοτουρκικών Πολέμων. Με τον Α΄ Ρωσοτουρκικό Πόλεμο (1768-1774) συνδέονται τα Ορλοφικά (1770), ένα επαναστατικό κίνημα που εκδηλώθηκε στην Πελοπόννησο, με πρωταγωνιστές τους αδερφούς Αλέξιο και Θεόδωρο Ορλόφ. Μετά την κατάπνιξη της Επανάστασης στην Πελοπόννησο λόγω ανεπαρκών δυνάμεων οι Ρώσοι συνέχισαν τη δράση τους στο Αιγαίο εναντίον του τουρκικού στόλου και νίκησαν στη ναυμαχία του Τσεσμέ (1771). Η Συνθήκη του Κιουτσούκ-Καϊναρτζή, με την οποία έληξε ο πόλεμος, εξασφάλισε κάποιες ευνοϊκές ρυθμίσεις για τους Έλληνες, αλλά δεν ικανοποίησε την επιθυμία τους για απελευθέρωση. Επαναστατικός αναβρασμός επικράτησε στις ελληνικές περιοχές και στη διάρκεια του Β΄ Ρωσοτουρκικού Πολέμου (1787-1792), όταν η Αικατερίνη Β΄ κάλεσε τους Έλληνες να αγωνιστούν εναντίον των Οθωμανών. Αξιόλογη δράση ανέλαβε στο Αιγαίο ο Λάμπρος Κατσώνης (1788 κ.εξ.), ο οποίος κατάφερε ισχυρά πλήγματα στο τουρκικό ναυτικό. Ο επαναστατικός αναβρασμός μεταδόθηκε στην Ήπειρο και τη Μάνη, χωρίς όμως να ευοδωθούν οι προσπάθειες των Ελλήνων, γιατί με τη Συνθήκη του Ιασίου (1792), με την οποία τερματίστηκε ο Β΄ Ρωσοτουρκικός Πόλεμος, η Ρωσία τους εγκατέλειψε για άλλη μια φορά. Ο Κατσώνης συνέχισε τη δράση του στις ελληνικές θάλασσες χωρίς τη συμπαράσταση της Ρωσίας. Την πρώτη δεκαετία του 19ου αιώνα η παρουσία του Ρώσου ναυάρχου Σενιάβιν στο Αιγαίο, στο πλαίσιο του νέου Ρωσοτουρκικού Πολέμου (1806), αν και γέμισε ελπίδες τους Έλληνες, δεν προκάλεσε έντονο ενθουσιασμό. Αντίθετα δέχτηκαν με επιφυλακτικότητα τις προτάσεις του Ρώσου ναυάρχου για συμμετοχή στον Αγώνα. Αυτό συνέβη διότι οι Έλληνες είχαν ήδη αρχίσει να συνειδητοποιούν, έπειτα από την εμπειρία του παρελθόντος, ότι, μόνο αν στηρίζονταν στις δικές τους δυνάμεις, θα μπορούσαν να διεκδικήσουν την ελευθερία τους, όπως μαρτυρούν και επαναστατικά κείμενα της εποχής («Ελληνική Νομαρχία»). Η εξέγερση των κλεφταρματολών Νικοτσάρα και Βλαχάβα στη Μακεδονία και τη Θεσσαλία, που εκδηλώθηκε ταυτόχρονα με το κίνημα του Σενιάβιν, αντιμετωπίστηκε άμεσα από τους Τούρκους.
ΠΥΡΠΟΛΙΚΟ: Το πυρπολικό, ή αλλιώς μπουρλότο, ήταν πολεμικό όπλο του ναυτικού, γνωστό από παλιότερες εποχές. Χρησιμοποιήθηκε κυρίως από τους Άγγλους εναντίον της αρμάδας του Φιλίππου Β΄ της Ισπανίας, αλλά και εναντίον του ολλανδικού και του γαλλικού ναυτικού. Η εξέλιξη των πολεμικών πλοίων έκανε σχεδόν αδύνατη τη χρησιμοποίησή του. Στη διάρκεια όμως της Επανάστασης αποτέλεσε τρομερό όπλο στα χέρια των Ελλήνων.
Το ελληνικό πυρπολικό ήταν συνήθως ένα μικρό πλοίο με δύο καταστρώματα. Στο κάτω κατάστρωμα τοποθετούνταν βαρέλια με εύφλεκτα υλικά (πυρίτιδα, οινόπνευμα, άφθα, πίσσα, θειάφι, ρετσίνι κ.λπ.), τα οποία συνδέονταν μεταξύ τους με σωλήνες. Πάνω από τα βαρέλια άνοιγαν τρύπες προς το υπερκείμενο κατάστρωμα για να μπορέσει η φωτιά να μεταδοθεί γρήγορα σε όλο το πυρπολικό. Στο πάνω κατάστρωμα τοποθετούσαν ασκούς με πίσσα και ρετσίνι και δοχεία γεμάτα με οινόπνευμα και άφθα. Στη συνέχεια άλειφαν ολόκληρο το πλοίο με τις ίδιες εύφλεκτες ύλες. Το πυρπολικό έσερνε πάντα μια βάρκα διαφυγής (εφόλκιο). Οι πλοίαρχοί τους διορίζονταν από τις κοινότητες των τριών ναυτικών νησιών (Ύδρα, Σπέτσες και Ψαρά) και αυτοί με τη σειρά τους συγκροτούσαν τα πληρώματα και διόριζαν τους αξιωματικούς. Μετά την επιλογή του στόχου το πυρπολικό τον πλησίαζε -είτε μέσα στην αναστάτωση της μάχης είτε κατά τη διάρκεια της νύχτας-, ο πλοίαρχός του το έδενε σε αυτόν, έβαζε φωτιά στις εύφλεκτες ύλες και απομακρυνόταν με το εφόλκιο. Αν δεν προλάβαινε το πλήρωμα του εχθρικού πλοίου να απομακρύνει το φλεγόμενο πλέον πυρπολικό, η φωτιά μεταδιδόταν και σε αυτό.
ΡΑΓΚΟΣ ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ: Αγωνιστής του 1821, από τους σημαντικότερους οπλαρχηγούς της δυτικής Στερεάς Ελλάδας. Γεννήθηκε στην περιοχή του Βάλτου το 1790. Από το 1821 ως το

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

1825 πρωταγωνίστησε σε πολλές μάχες που διεξήχθησαν στην Αιτωλοακαρνανία και την Ήπειρο. Σημαντική ήταν η παρουσία του στην περιοχή Μακρυνόρους και στην Άρτα, καθώς και στην Πελοπόννησο εναντίον του Ιμπραήμ. Ο Ράγκος ενεργούσε με γνώμονα τα προσωπικά του συμφέροντα και άλλαζε με μεγάλη ευκολία και διορατικότητα τους πολιτικούς του προστάτες. Μετά τη δολοφονία του Καποδίστρια αποτραβήχτηκε στο Αιτωλικό και κατά την οθωμανική περίοδο πήρε μέρος στα αντιοθωνικά κινήματα της Στερεάς Ελλάδας. Πέθανε στο Αιτωλικό το 1870.

ΡΗΓΑΣ ΒΕΛΕΣΤΙΝΛΗΣ Ή ΦΕΡΑΙΟΣ: Πρόδρομος της Ελληνικής Επανάστασης, καταγόμενος από το Βελεστίνο της Μαγνησίας (1795-1894). Έμαθε τα πρώτα του γράμματα στη Ζαγορά και στη συνέχεια πήγε στην Κωνσταντινούπολη. Από εκεί μετέβη στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες και στη Βιέννη, όπου και επιδόθηκε στη μετάφραση έργων από τα γαλλικά και τα γερμανικά, όπως το «Φυσικής Απάνθισμα» και ο «Ηθικός Τρίπους», με σκοπό να μεταφέρει το πνεύμα της Γαλλικής Επανάστασης και του Ευρωπαϊκού Διαφωτισμού στους Έλληνες. Επηρεασμένος από το Γαλλικό Διαφωτισμό, συνέθεσε τα επαναστατικά του έργα «Θούριος» και «Σύνταγμα», ενώ προχώρησε στην έκδοση της περίφημης «Χάρτας» του, πάνω στην οποία αποτυπωνόταν η ελληνική ιστορία. Οραματιζόταν την ίδρυση μιας διαβαλκανικής συνομοσπονδίας με κυρίαρχο το ελληνικό στοιχείο. Τα επαναστατικά του σχέδια αποκαλύφθηκαν στους Αυστριακούς, οι οποίοι, αφού τον συνέλαβαν, τον παρέδωσαν στους Τούρκους μαζί με τους συντρόφους του. Οι Τούρκοι τον στραγγάλισαν κοντά στο Βελιγράδι το 1798.

ΡΟΥΦΟΣ - ΚΑΝΑΚΑΡΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ: Πρόκριτος της Πάτρας και Φιλικός, που ανέπτυξε έντονη πολιτική δράση. Γεννήθηκε στην Πάτρα το 1760. Χρημάτισε επανειλημμένα βεκίλης (αντιπρόσωπος) του Μοριά στην Υψηλή Πύλη. Το 1821 μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία και με την έκρηξη της Επανάστασης έσπευσε στην Πάτρα. Διατέλεσε μέλος της Πελοποννησιακής Γερουσίας, της επιτροπής σύνταξης του «Προσωρινού Πολιτεύματος της Επιδαύρου» και του Εκτελεστικού Σώματος, καθώς και αντιπρόεδρος. Επέδειξε μετριοπάθεια σε δύσκολες στιγμές του Αγώνα, για τον οποίο μάλιστα διέθεσε ολόκληρη την περιουσία του. Πέθανε στην Ερμιόνη το 1823.

ΣΑΝΤΑΡΟΖΑ ΑΝΙΜΠΑΛΕ ΣΑΝΤΟΡΕ ΝΤΕΡΟΣΙ ΝΤΙ ΠΟΜΑΡΟΛΟ, ΚΟΜΗΣ: Ιταλός επαναστάτης και λόγιος, από τους πρωτεργάτες του απελευθερωτικού κινήματος του Πεδεμοντίου (1821) και ένας από τους σημαντικότερους φιλέλληνες (1783-1825). Μετά την αποτυχία της εξέγερσης στο Πεδεμόντιο κατέφυγε στο Παρίσι και εν συνεχεία στο Λονδίνο. Ο φιλελληνισμός του τον οδήγησε στην απόφαση να έρθει στην Ελλάδα, με αποτέλεσμα το Δεκέμβριο του 1824 να φτάσει στο Ναύπλιο.

Η ελληνική διοίκηση ήταν επιφυλακτική απέναντί του, επειδή δεν ήθελε να παρουσιάζει στην Ευρώπη του Μέτερνιχ τον ελληνικό αγώνα συνδεδεμένο με τα επαναστατικά κινήματα της Ιταλίας. Το 1825 ακολούθησε τους Αλέξανδρο Μαυροκορδάτο και Γεώργιο Κουντουριώτη στη Μεσσηνία. Αμέσως μετά κλήθηκε για ενίσχυση στη Σφακτηρία, όπου κατά τη διάρκεια μιας επίθεσης των αιγυπτιακών δυνάμεων βρήκε το θάνατο (29 Απριλίου 1825).

ΣΑΧΙΝΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ: Αγωνιστής, ένας από τους ικανότερους πλοιάρχους του ελληνικού ναυτικού στην Επανάσταση του 1821. Γεννήθηκε στην Ύδρα το 1789.

Εκπαιδεύτηκε στην Κέρκυρα και από νεαρή ηλικία έγινε ναυτικός. Με την έκρηξη του Αγώνα εντάχθηκε στη ναυτική υδραίικη δύναμη υπό την ηγεσία του Ανδρέα Μιαούλη. Πήρε μέρος σε πολλές ναυτικές επιχειρήσεις και λόγω της γλωσσομάθειάς του χρησιμοποιήθηκε πολλές φορές από την ελληνική κυβέρνηση στις διαπραγματεύσεις με τον εχθρικό στόλο ή το στόλο των ξένων δυνάμεων. Αξιομνημόνευτη υπήρξε η δράση του στην Αδριατική.

Το 1833 έγινε διοικητής Σύρου και Μυκόνου και το 1836 διορίστηκε αρχηγός της ναυτικής μοίρας του Αιγαίου. Διατέλεσε υπασπιστής του βασιλιά Όθωνα και διευθυντής του Ναυτικού Διευθυντηρίου Πόρου. Πέθανε στην Αθήνα το 1864.

ΣΑΧΤΟΥΡΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ: Εξέχουσα μορφή του 1821, αντιναύαρχος του στόλου της Ύδρας, ένας από τους τολμηρότερους αγωνιστές στις ναυτικές επιχειρήσεις των Ελλήνων (Ύδρα, 1783-1841).

Πήρε μέρος στην επιχείρηση για την απελευθέρωση της Χίου και το 1824, μετά την καταστροφή των Ψαρών, στην προσπάθεια ανακατάληψης του νησιού.

Αποφασιστική υπήρξε η συμβολή του στις ναυμαχίες της Μυκάλης, του Γέροντα και του

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Καφηρέα. Το 1826 συμμετείχε στον ανεφοδιασμό των πολιορκημένων στο Μεσολόγγι και στην επιχείρηση της Αλεξάνδρειας (1827) για την πυρπόληση του αιγυπτιακού στόλου. Ο Καποδίστριας του ανέθεσε την αρχηγία της μοίρας των ακτών της Μεσσηνίας και τον αποκλεισμό της θαλάσσιας περιοχής από τον Αμβρακικό ως την Κρήτη.

ΣΕΚΕΡΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ: Έμπορος και ηγετικό στέλεχος της Φιλικής Εταιρείας. Γεννήθηκε στην Τρίπολη το 1783. Ήταν αυτόπτης μάρτυρας της δολοφονίας του πατέρα του από κάποιον Τούρκο, γι' αυτό και αναγκάστηκε να φύγει από την Ελλάδα και να εγκατασταθεί στην Κωνσταντινούπολη, όπου ασχολήθηκε με το εμπόριο. Το 1818 εντάχθηκε στη Φιλική Εταιρεία και βοήθησε να γίνει γνωστή στους κύκλους των μεγαλεμπόρων της Πόλης, οι οποίοι τη στήριξαν οικονομικά και βοήθησαν στη διεύρυνσή της. Μετά το θάνατο του Σκουφά έμαθε όλα τα σχετικά με την «Ανώτατη Αρχή» και ορκίστηκε ότι θα προσφέρει για τους σκοπούς της εταιρείας την περιουσία και τη ζωή του. Με τις παροχές του συνέβαλε στην εξόρμηση στη Μακεδονία, την Ήπειρο, την Πελοπόννησο και τα νησιά για την προώθηση της επαναστατικής ιδέας. Με την έκρηξη της Επανάστασης κατέφυγε στην Οδησσό οικονομικά εξαντλημένος, αλλά συνέχισε να προσφέρει τις υπηρεσίες του στο αγωνιζόμενο έθνος. Το 1830 επέστρεψε στην Ελλάδα και εγκαταστάθηκε στο Ναύπλιο, όπου πέθανε πάμφτωχος το 1846.

ΣΕΧΟΥ ΔΕΣΠΩ: Ηρωίδα Σουλιώτισσα, σύζυγος του Γεωργάκη Μπότση. Μετά την πτώση του Σουλίου κατέφυγε με την οικογένειά της στο Ζάλογγο, στον πύργο του Δημουλά. Όταν αντιλήφθηκε ότι οι στρατιώτες του Αλή πασά που πολιορκούσαν τον πύργο είχαν αρχίσει να μπαίνουν στο κτίριο, ανατίναξε την πυριτιδαποθήκη και σκοτώθηκε μαζί με έντεκα γυναίκες, μέλη της οικογένειάς της (1803).

ΣΙΣΙΝΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ: Προεστός της Γαστούνης και Φιλικός, από τους πρωτεργάτες της Ελληνικής Επανάστασης του 1821 στην Πελοπόννησο (Γαστούνη, 1769-1831). Συνέβαλε σημαντικά στην πολιορκία της Πάτρας από τους Έλληνες και σε όλη τη διάρκεια της Επανάστασης παρέμεινε ο πολιτικός και στρατιωτικός ηγέτης της επαρχίας του. Χρημάτισε πληρεξούσιος στις εθνοσυνελεύσεις και εκλέχτηκε πρόεδρος της Γ΄ και της Δ΄ Εθνοσυνέλευσης.

Διορίστηκε γερουσιαστής από τον Ιωάννη Καποδίστρια (1829) και ανέλαβε την προεδρία της γερουσίας. Μεγάλη συμμετοχή στην Επανάσταση είχαν οι δύο γιοι του, Χρύσανθος και Μιχαήλ.

ΣΚΟΥΖΕΣ ΠΑΝΑΓΗΣ: Αρχικά ζούσε στη Χαλκίδα, αλλά αργότερα εγκαταστάθηκε στη Σμύρνη (1777-1847). Ακολούθησε το ναυτικό επάγγελμα και απέκτησε μεγάλη περιουσία, μέρος της οποίας διέθεσε για αγορές ακινήτων στην Αττική. Το 1810 επέστρεψε στην Αθήνα. Το 1820 μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία και με την έκρηξη του Αγώνα εφοδίαζε τους Αθηναίους με όπλα.

Το 1822 εκλέχτηκε δημογέροντας και πρόσφερε μεγάλες υπηρεσίες κατά τη διάρκεια της πολιορκίας της Αθήνας από τον Κιουταχή και σε όλες τις μάχες για την υπεράσπισή της. Το 1834 ίδρυσε το «Γραφείο Π-Σκουζέ», ένα από τα πρώτα πιστωτικά ιδρύματα της χώρας. Στα απομνημονεύματά του έδωσε το χρονικό της σκλαβωμένης Αθήνας από το 1772 έως και το 1796.

ΣΚΟΥΦΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ: Ένας από τους τρεις ιδρυτές και οργανωτές της Φιλικής Εταιρείας. Γεννήθηκε στο Κομπότι της Άρτας το 1779. Εκεί άνοιξε το πρώτο του μικρομάγαζο, όπου έφτιαχνε σκούφιες -από το οποίο προφανώς προήλθε το όνομά του. Γρήγορα όμως συνέχισε την εμπορική του δραστηριότητα στο χώρο του παροικιακού ελληνισμού (Οδησσός Ρωσίας). Το 1814 μαζί με τον Τσακάλωφ και τον Ξάνθο δημιούργησε στην Οδησσό τη Φιλική Εταιρεία, πιστεύοντας ότι οι Έλληνες μπορούσαν να επιτύχουν την απελευθέρωσή τους χωρίς τη βοήθεια των ξένων. Ο Σκουφάς υπήρξε ένα από τα πιο δραστήρια μέλη της εταιρείας. Πέθανε τον Ιούλιο του 1818, όταν η έδρα πλέον της Φιλικής Εταιρείας είχε μεταφερθεί στην Κωνσταντινούπολη.

ΣΚΟΥΦΟΣ ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΣ: Κρητικός λόγιος. Γεννήθηκε στα Χανιά το 1644, αλλά έζησε και μεγάλωσε στην Ιταλία. Σπούδασε θεολογία και φιλοσοφία στο Ελληνικό Γυμνάσιο της Ρώμης και δίδαξε στο Φλαγκινιανό Φροντιστήριο της Βενετίας (1669 κ.εξ.), από όπου όμως αναγκάστηκε να φύγει έπειτα από προστριβές με το μητροπολίτη Φιλαδελφείας Μελέτιο Χορτάκιο και να επιστρέψει στη Ρώμη (1675). Εκεί ασπάστηκε τον καθολικισμό και

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

διορίστηκε από τον πάπα τοποτηρητής του καθολικού αρχιεπισκόπου Κερκύρας (1678). Πέθανε στη Ζάκυνθο το 1697. Το συγγραφικό του έργο αποτελούν η «Ρητορική» (1681), γραμμένη σε γλώσσα κοινή, το «Επιστολάριο» (επιστολές με πολλά προσωπικά στοιχεία) και πολλά επιγράμματα.

ΣΟΥΛΙ: Ορεινή, δυσπρόσιτη περιοχή ΝΔ των Ιωαννίνων, η οποία στα προεπαναστατικά χρόνια υπήρξε πραγματικό προπύργιο ελευθερίας. Οι κάτοικοί του προέρχονταν από τη Ν. Αλβανία. Εγκαταστάθηκαν στην περιοχή το 16ο αιώνα και σχημάτισαν τέσσερις οικισμούς, το Σούλι, τη Σαμονίβα, την Κιάφα και τον Αβαρίκο, στους οποίους προστέθηκαν στη συνέχεια και άλλοι, με αποτέλεσμα να δημιουργηθεί ένα είδος αυτόνομης συμπολιτείας. Οι Σουλιώτες είναι γνωστοί από τους αγώνες τους εναντίον του Αλή πασά, ο οποίος, θέλοντας να επιβάλει την τάξη στην περιοχή του, προσπάθησε να τους κατακτήσει.

Η πρώτη και η δεύτερη εκστρατεία, που έγιναν το 1789 και το 1792, απέτυχαν. Κατά τη διάρκεια της τρίτης όμως κατόρθωσε με συντονισμένες ενέργειες να τους υποτάξει, με αποτέλεσμα πολλοί από τους Σουλιώτες να καταφύγουν στην Κέρκυρα, τα Άγραφα και τις γύρω περιοχές. Επέστρεψαν στην πατρίδα τους το 1820, με άδεια του Αλή πασά, και πολέμησαν στο πλευρό του εναντίον των σουλτανικών στρατευμάτων. Μετά το θάνατό του (Ιανουάριος 1822) συνέχισαν τον αγώνα κατά των Τούρκων, αλλά το φθινόπωρο του ίδιου έτους αναγκάστηκαν να φύγουν ξανά από το Σούλι, μετά την αποτυχία της εκστρατείας του Αλέξανδρου Μαυροκορδάτου στην Ήπειρο. Έκτοτε συνέχισαν τον αγώνα τους σε άλλα σημεία της επαναστατημένης Ελλάδας.

ΣΟΦΙΑΝΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ: Γεννήθηκε στην Κέρκυρα και σπούδασε στο Ελληνικό Γυμνάσιο της Ρώμης. Για βιοποριστικούς λόγους ασχολήθηκε με την αντιγραφή αρχαίων ελληνικών χειρογράφων, ενώ παράλληλα μελέτησε μαθηματικά και αστρονομία. Το 1533 μετέβη στη Βενετία και το 1540 εξέδωσε την «Ελλάδος Περιγραφήν», ένα γεωγραφικό χάρτη της Ελλάδας, ο οποίος περιλαμβάνει τη Μικρά Ασία, την Ήπειρο, τη Θράκη, την Ιλλυρία και τη Δαλματία. Σε αυτόν αναφέρονται τα αρχαία ελληνικά τοπωνύμια μαζί με τα αντίστοιχά τους νεοελληνικά. Στη συνέχεια πήγε στον Άθω, όπου συνέλεξε περισσότερους από τριακόσιους ελληνικούς κώδικες. Το 1544 μετέφρασε το «Περί Παίδων Αγωγής» του Πλουτάρχου, ενώ το 1550 συνέταξε τη «Γραμματική της Κοινής Γλώσσης», την οποία εξέδωσε έπειτα από δύο αιώνες ο Legrand. Η πίστη του Σοφιανού στη λαϊκή γλώσσα οφειλόταν στην άποψή του πως οι Έλληνες θα μπορούσαν να ξαναπάρουν τη θέση που τους άξιζε ανάμεσα στα πολιτισμένα έθνη μόνο αν διάβαζαν και κατανοούσαν τα αρχαία ελληνικά συγγράμματα, κάτι που θα πραγματοποιούνταν μόνο μέσω μεταφράσεων.

ΣΤΟΥΡΝΑΡΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ: Αρματολός και οπλαρχηγός του 1821, μέλος μιας από τις πιο ισχυρές οικογένειες αρματολών της δυτικής Ελλάδας (1775; - 1826).

Τον Ιούλιο του 1821, ως επικεφαλής οπλαρχηγών και κατοίκων της επαρχίας Ασπροποτάμου, κήρυξε την επανάσταση στην Πόρτα, στην Πρέβεντα, στην Καλαμπάκα κ.α. και σύντομα απέκτησε τον έλεγχο όλης της περιοχής.

Όταν ηττήθηκε στην Πόρτα και πολλοί από τους άντρες του τον εγκατέλειψαν, αναγκάστηκε να συμβιβαστεί με τον εχθρό, για να προφυλάξει τα χωριά και τους κατοίκους τους από καταστροφές. Το 1823 πήγε στο Μεσολόγγι, όπου συμμετείχε στη Συνέλευση των Οπλαρχηγών της Δυτικής Στερεάς και εκλέχτηκε μέλος του πολεμικού συμβουλίου. Με την προέλαση του Κιουταχή προς το Μεσολόγγι ανέλαβε την αρχηγία των ενόπλων δυνάμεων της πόλης. Παρέμεινε στο Μεσολόγγι όλο το διάστημα της δεύτερης πολιορκίας ως επικεφαλής σώματος της φρουράς και σκοτώθηκε κατά την Έξοδο.

ΣΤΡΑΤΟΣ ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ: Οπλαρχηγός του 1821 και στρατιωτικός επί βασιλείας του Όθωνα. Γεννήθηκε στο Βάλτο Ακαρνανίας το 1793. Έλαβε μέρος σε πολλές μάχες εναντίον των Τούρκων στη δυτική Στερεά και την Ήπειρο.

Το 1826 διορίστηκε φρούραρχος στο Ιτς Καλέ του Ναυπλίου και το 1828 ως διοικητής της Γ. Χιλιαρχίας πολέμησε για την ανακατάληψη της Στερεάς. Πήρε μέρος στις επιχειρήσεις του Αυγουστίνου Καποδίστρια στο Αντίρριο και του Δημήτριου Υψηλάντη στη Θήβα. Επί Όθωνα εντάχτηκε στη Βασιλική Φάλαγγα. Δολοφονήθηκε το 1848 σε μια τοπική διαμάχη.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ:

1. Διακήρυξη του Συνεδρίου του Λάιμπαχ (30 Απριλίου 1821).

Έμμεση αναφορά στην Ελληνική Επανάσταση. «Χρήσιμοι ή αναγκαίοι μεταβολαί εν τη

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Network ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

νομοθεσία ή εν τη διοικήσει των επικρατειών πρέπον είναι να πηγάζωσιν εκ της ελευθέρας θελήσεως και της πλήρους πεποιθήσεως των θεόθεν την εξουσίαν εμπεπιστευμένων (οι μεταβολές στη νομοθεσία ή τη διοίκηση είναι αποκλειστικό δικαίωμα των μοναρχών). Παν ό,τι παρεκτρέπεται της αρχής ταύτης (αναφέρεται στις επαναστάσεις της Νεάπολης, της Σαρδηνίας και της Ελλάδας) φέρει εξ ανάγκης τους λαούς εις αταξίαν [...]. Ως τοιαύτης φύσεως εθεώρησαν -τα μέλη της Ιεράς Συμμαχίας- όχι μόνον όσα συνέβησαν εν τοις βασιλείοις της Νεαπόλεως και της Σαρδηνίας, αλλά και όσα λαβόντα αρχήν εκ μηχανορραφίας (αναφέρεται στην Ελλάδα) επίσης εγκληματικής, αν και υπό πολλάς διαφορετικάς περιστάσεις, κατέστησαν εσχάτως το ανατολικόν μέρος της Ευρώπης (Βαλκανική) θέατρον απεράντων κακών».

2. Διακήρυξη της Ελληνικής Ανεξαρτησίας (1/13 Ιανουαρίου 1822).

«Το Ελληνικόν Έθνος το υπό φρικώδη Οθωμανικήν δυναστείαν, μη δυνάμενον να φέρη τον βαρύτατον και απαραδειγμάτιστον ζυγόν της τυραννίας και αποσείσαν αυτόν με μεγάλας θυσίας, κηρύττει σήμερον διά των Νομίμων Παραστατών του εις Εθνικήν συνηγμένων Συνέλευσιν ενώπιον Θεού και ανθρώπων την Πολιτικήν αυτού Ύπαρξιν και Ανεξαρτησίαν».

3. Διακήρυξη της Εθνικής Συνελεύσεως (Επίδαυρος, 15/27 Ιανουαρίου 1822).

«Απόγονοι του σοφού και φιλάνθρωπου έθνους των Ελλήνων, σύγχρονοι των νυν πεφωτισμένων και ευνομουμένων λαών της Ευρώπης και θεαταί των καλών, τα οποία ούτοι υπό την αδιάρρηκτον των νόμων αιγίδα απολαμβάνουσιν, ήτον αδύνατον πλέον να υποφέρωμεν μέχρις αναλγησίας και ευηθείας την σκληράν του οθωμανικού κράτους μάστιγαν [...]. Μετά μακράν δουλείαν ηναγκάσθημεν να λάβωμεν τα όπλα εις χείρας και να εκδικήσωμεν εαυτούς και την πατρίδα ημών από μίαν τοιαύτην φρικτήν και ως προς την αρχήν αυτής άδικον τυραννίαν [...]. Ο κατά των Τούρκων πόλεμος ημών, μακράν του να στηρίζηται εις αρχάς τινάς δημαγωγικός και στασιώδεις ή ιδεωφελείς μέρους τινός του σύμπαντος ελληνικού έθνους σκοπούς, είναι πόλεμος εθνικός, πόλεμος ιερός, του οποίου η μόνη αιτία είναι η ανάκτησις των δικαίων της προσωπικής ημών ελευθερίας, της ιδιοκτησίας και της τιμής [...]». Η Διακήρυξη αυτή εξηγεί γιατί η Ελληνική Επανάσταση δεν ήταν στασιαστική -όπως πίστευε η Ιερή Συμμαχία- αλλά εθνική.

3. Διακήρυξη-παράκληση της ελληνικής κυβέρνησης (Άργος, 29 Αυγούστου 1822) προς τους Ευρωπαίους μονάρχες, οι οποίοι επρόκειτο να συμμετάσχουν στο Συνέδριο της Βερόνας (Σεπτέμβριος-Δεκέμβριος 1822), να δεχτούν Έλληνες εκπροσώπους.

«Δεκαοκτώ μήνες παρήλθον αφ' η Ελλάς μάχεται κατά των εχθρών του χριστιανικού ονόματος. Όλαι αι δυνάμεις των Μωαμεθανών κατηυθύνθησαν εναντίον της [...]. Αλλά η σημαία του σταυρού νικήτρια πανταχού κυματίζει εις την Πελοπόννησον, εις την Αττικήν [...]. Και αν η Ευρώπη συγκατατεθή να διαπραγματευθή με την οθωμανικήν Πόρταν επί σκοπώ να συμπεριλάβη και το Ελληνικόν Έθνος εις το αυτό σύστημα της γενικής ειρηνοποιήσεως, η Ελληνική κυβέρνησις σπεύδει να δηλοποιήση επισήμως ότι δεν θέλει στέρξει καμμίαν συνθήκην [...] ειμή αφού γείνωσιν δεκτοί αντιπρόσωποι (του Ελληνικού Έθνους), διά να υπερασπισθώσι την υπόθεσίν του (ενώπιον των μελών του συνεδρίου της Βερόνας) [...]. Αν δε εγκαταλειφθώσιν οι Έλληνες (αβοήθητοι από τους Ευρωπαίους) δεν θέλουσι κλίνει τον αυχένα ενώπιον της τυραννίας (των Τούρκων) [...]. Θέλωμεν δε υπερασπίσει έως ενός την εκκλησίαν μας, τας εστίας μας και τους τάφους μας». Το συνέδριο απέρριψε το αίτημα της ελληνικής κυβέρνησης για την αποστολή εκπροσώπων και καταδίκασε την Επανάσταση.

4. Πρωτόκολλο της Πετρούπολης (4 Απριλίου 1826).

Υπογράφτηκε από τον Ουέλιγκτον, εκπρόσωπο της Βρετανικής Αυτού Μεγαλειότητος και τους Νέσερλροδ και Λιέβεν, εκπροσώπους της Αυτού Μεγαλειότητος του Αυτοκράτορος Πασών των Ρωσιών. Καθορίζει τις προϋποθέσεις και τα μέσα για την ειρήνευση στην Ελλάδα.

«[...] Επιθυμούσης δε και πάλιν και της Α.Α.Μ. (του αυτοκράτορα των Ρώσων) να καταπαύση ο πόλεμος, ο κατά την Ελλάδα και το Αιγαίον υφιστάμενος, διά συμβιβασμού αρμόζοντος εις τας αρχάς της θρησκείας, της δικαιοσύνης και της φιλανθρωπίας, οι υποφαινόμενοι ώρισαν: [...] Η Ελλάς θέλει είσθαι εξάρτημα εκείνου του βασιλείου (της Τουρκίας) και οι Έλληνες θέλουν πληρώνει εις την Πόρταν φόρον ετήσιον το ποσόν του οποίου να προσδιορισθή διά κοινής συγκαταθέσεως. Θέλουν κυβερνάσθαι αποκλειστικώς από Διοικητάς, παρ' αυτών εκλεγομένους και διοριζομένους, εις τον διορισμόν όμως των οποίων η Πόρτα (η Πύλη) θέλει έχει κάποιαν επιρροήν. Εις την κατάστασιν ταύτην οι Έλληνες θέλουν απολαμβάνει τελείαν

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NetWORK ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

ελευθερίαν συνειδήσεως, ολόκληρον ελευθερίαν εμπορίου και θέλουν κανονίζει αφοριστικώς την εσωτερικήν αυτών κυβέρνησιν. Διά να εκτελεσθή δε η πλήρης διαχώρισις μεταξύ των ανθρώπων των δύο εθνών και να εμποδισθούν αι συγκρούσεις... οι Έλληνες θέλουν αγοράσει τας τε εν τη Ηπείρω και τας νήσους της Ελλάδος κειμένας τουρκικάς κτήσεις [...]. Οι δυνάμεις (Βρετανία και Ρωσία) επιφυλάττονται εις το μετά ταύτα να παραδεχθούν τα αναγκαία μέτρα, διά να προσδιορίσουν τα καθέκαστα της περί ης ο λόγος συνδιαλλαγής, καθώς και τα όρια της γης και τα ονόματα των του Αιγαίου πελάγους νήσων, αίτινες θέλουν συμπεριληφθή και τα οποία θέλουν προταθή εις την Πόρταν, να γνωρίζει υπό το όνομα Ελλάς [...]».

5. Συνθήκη του Λονδίνου για την ειρήνευση στην Ελλάδα (Ιουλιανή Σύμβασις, 6 Ιουλίου 1827).

«[...] (Οι βασιλείς Μεγάλης Βρετανίας και Ιρλανδίας, Ρωσίας και Γαλλίας) αισθανόμενοι την ανάγκην να δώσουν τέλος εις την αιμοσταγήν πάλην, η οποία παραιτούσα τας ελληνικάς επαρχίας και τας νήσους του Αιγαίου πελάγους εις όλας τας αταξίας της αναρχίας επιφέρει νέα καθημερινά εμπόδια εις το εμπόριον των Ευρωπαϊκών επικρατειών και δίδει αιτίαν εις πειρατείας (προκαλώντας βαριές ζημιές στα συμφέροντά τους) [...] εμψυχωμένοι από την επιθυμία τους να εμποδίσουν την χύσιν του αίματος και να αναχαιτίσουν τα παντοειδή κακά [...] απεφάσισαν να ενώσουν τα δυνατά των και να κανονίσουν τας εργασίας αυτών με μιαν επίσημον συνθήκην αποβλέποντες εις το να αναστερεώσουν την ειρήνην μεταξύ των διαμαχομένων μερών [...] (Οι πληρεξούσιοι των Δυνάμεων) εσυμφώνησαν εις τα παρακάτω άρθρα:

Α. Αι συμφωνούσαι Δυνάμεις θέλουν προσφέρει εις την οθωμανικήν αυλήν την μεσιτείαν των επί σκοπώ να πραγματοποιήσουν μίαν μεταξύ αυτής και των Ελλήνων συνδιαλλαγήν [...] και θέλει γίνει εις τον ίδιον καιρόν και εις τα δύο διαμαχόμενα μέρη ζήτησις μιας αμέσου εις το μεταξύ των ανακωχής όπλων [...].

Β. Οι Έλληνες θέλουν θεωρεί τον σουλτάνον ως ανώτερον κύριον και κατά συνέπειαν αυτής της υπεροχής θέλουν πληρώσει εις το οθωμανικόν κράτος ετήσιον φόρον [...]. Θέλουν διοικείσθαι από εξουσίας, τας οποίας οι ίδιοι θέλουν εκλέγει και ονοματίζει, αλλ' εις τον ονοματισμόν των οποίων η Πόρτα θέλει έχει μίαν προσδιωρισμένην ψήφον [...]. Πλήρης διαχωρισμός μεταξύ των ατόμων των δύο εθνών (οι Έλληνες υποχρεώνονται να αποζημιώσουν τους Τούρκους που είναι κύριοι κτημάτων στη Στερεά ή τα νησιά και θα αναγκαστούν να τα εγκαταλείψουν).

Γ. Αι λεπτομέρειαι αυτού του συμβιβασμού, καθώς ακόμη και τα όρια του τόπου επί της Στερεάς και η φανέρωσις των νήσων του Αιγαίου εις τας οποίας θέλει προσαρμοσθή συμβιβασμός (δηλαδή ο καθορισμός των ορίων του κράτους), ταύτα θέλουν προσδιορισθή εις μίαν μεταξύ των υψηλών Δυνάμεων και αμφοτέρων των διαμαχομένων μερών προσεχώς επακόλουθον διαπραγμάτευσιν.

Δ. Αι συμφωνούσαι Δυνάμεις υπόσχονται να εξακολουθήσουν την σωτήριον πράξιν της ειρηνεύσεως της Ελλάδος επί των εις τα προηγούμενα άρθρα στερεωθεισών βάσεων [...]».

Ακολουθούν άλλα τρία άρθρα, καθώς και ένα ακόμη συμπληρωματικό, το οποίο παρέμεινε μυστικό και προβλέπει τα εξής:

«Εάν η οθωμανική Πόρτα, εν διαστήματι ενός μηνός, δεν δεχθή την προβληθησομένην μεσιτείαν, αι Υψηλαί συμφωνούσαι Δυνάμεις παραδέχονται τα ακόλουθα μέτρα: [....] Εάν, εις το ρηθέν διάστημα του ενός μηνός, η Πόρτα δεν δεχθή την προβαλλομένην εις το άρθρο α΄ της φανεράς συνθήκης ανακωχήν, ή εάν οι Έλληνες δεν στέρξουν να το εκτελέσουν, αι δυνάμεις θέλουν δηλοποιήσει εις εκείνο των διαμαχομένων μερών, το οποίον θέλει εξακολουθήσει τας εχθροπραξίας, ή και εις τα δύο, χρείας καλούσης, ότι αι ρηθείσαι Δυνάμεις έχουν σκοπόν να μεταχειρισθούν όσα μέτρα οι περιστάσεις υπαγορεύσουν εις την φρόνησίν των, διά να επιτύχουν την επιθυμητήν ανακωχήν, προλαμβάνουσαι, όσον δύνανται, κάθε σύγκρουσιν μεταξύ των διαφερομένων μερών [...] χωρίς να λάβουν όμως μέρος εις τας μεταξύ των διαμαχομένων εχθροπραξίας. Κατά συνέπειαν [...] αμέσως μετά την υπογραφήν του παρόντος συμπληρωματικού και μυστικού άρθρου, θέλουν πέμψει εις τους κατά θάλασσας της Ανατολής αρχηγούς των στόλων των οδηγίας συμφώνους με τα ανωτέρω παραδεδεγμένα [...]».

6. Σύμβαση της Αλεξάνδρειας ανάμεσα στο Μωχάμετ Άλη της Αιγύπτου και τον αντιναύαρχο σερ Έντουαρντ Κόδριγκτον (6 Αυγούστου 1828).

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

«[...] Ο Μωχάμετ Άλη πασάς υπόσχεται να απολύση τους αιχμαλώτους Έλληνες [...] τους μεταφερθέντος εκ Πελοποννήσου εις Αίγυ-πτον [...]. (Επίσης) υπόσχεται να στείλη όσον τάχιστα όλα τα υπό την εξουσίαν του πολεμικά και φορτηγά πλοία, διά να υπάγουν εις το Νεόκαστρον (Ναβαρίνο) να λάβουν τα αιγυπτιακά στρατεύματα, τα οποία θέλουν αναχωρήσει ολοτελώς εκ Πελοποννήσου όσον τάχιστα [...]».

7. Πρωτόκολλο του Λονδίνου (19 Ιουλίου 1828).

Υπογράφτηκε από τους εκπροσώπους των τριών Δυνάμεων (Μ. Βρετανία, Γαλλία και Ρωσία) και προέβλεπε ανάμεσα στα άλλα και τα παρακάτω:

«[...] Να σταλή όσον τάχος εις την Πελοπόννησον σώμα στρατιωτικόν, διά να πολιορκήση αυστηρώς το στράτευμα του Ιμπραήμ. Να προσκληθή η Α.Μ. ο βασιλεύς της Γαλλίας να αναλάβη μόνος την εκτέλεσιν του μέτρου τούτου εξ ονόματος των τριών Αυλών (αποστολή του στρατηγού Μεζόν με 19.000 άντρες). Να λάβουν οδηγίας τα γαλλικά στρατεύματα να αναχωρήσουν από την Πελοπόννησον, άμα επιβιβασθή εις τα πλοία ο στρατός του Ιμπραήμ πασά».

8. Πρωτόκολλο του Λονδίνου (4/16 Νοεμβρίου 1828).

Οι Δυνάμεις δεσμεύτηκαν ότι το αυτόνομο ελληνικό κράτος που θα δημιουργούνταν θα είχε περιορισμένη έκταση.

«Η Πελοπόννησος, αι παρακείμενοι νήσοι και αι κοινώς καλούμενοι Κυκλάδες, να τεθώσιν υπό την προσωρινήν εγγύησιν των τριών Αυλών, έως ότου να αποφασισθή οριστικώς η τύχη της Ελλάδος με την συγκατάθεσιν της Πύλης [...]».

9. Πρωτόκολλο του Λονδίνου (22 Μαρτίου 1829).

Η συνδιάσκεψη του Λονδίνου ενσωμάτωσε σε πρωτόκολλο τις προτάσεις των εκπροσώπων των Δυνάμεων στην Ελλάδα (Υπόμνημα του Πόρου, 9 Δεκεμβρίου 1828). Έτσι, προτεινόταν η δημιουργία αυτόνομου κράτους, το οποίο θα ήταν φόρου υποτελές στο σουλτάνο (1.500.000 γρόσια ετήσιος φόρος υποτέλειας), θα κυβερνιόνταν από κληρονομικό μονάρχη και τα βόρεια σύνορά του θα καθορίζονταν από τη γραμμή Αμβρακικού-Παγασητικού. Ωστόσο, δεν θα περιλάμβανε στα όριά του την Κρήτη και τη Σάμο (όπως πρότεινε το Υπόμνημα του Πόρου).

10. Συνθήκη της Αδριανούπολης ανάμεσα στην Τουρκία και τη νικήτρια του πολέμου Ρωσία (14 Σεπτεμβρίου 1829).

«[...] Άρθρον 10. Ομολογούσα η Υψηλή Πόρτα την τελείαν Αυτής συγκατάθεσιν εις τα ωρισμένα εν τη του Λονδίνου συνθήκη (6 Ιουλίου 1827) συναποδέχεται και την πράξιν της 22ας Μαρτίου 1829, εκ συμφώνου μεταξύ των αυτών τούτων Δυνάμεων [...]. Ευθύς μετά την συναλλαγήν των επικυρώσεων της παρούσης περί ειρήνης συνθήκης η Υψηλή Πόρτα θέλει διορίσει πληρεξουσίους διά να συμφωνήσωσι μετά των Δυνάμεων περί της εκπληρώσεως των ειρημένων ορισμών και συμβιβασμών».

11. Πρωτόκολλο περί ανεξαρτησίας της Ελλάδος (22 Φεβρουαρίου/3 Φεβρουαρίου 1830).

Οι πληρεξούσιοι της Μεγάλης Βρετανίας, της Γαλλίας και της Ρωσίας, Άμπερντιν, Μοντμορανσί-Λαβάλ, Λιέβεν συμφώνησαν τα παρακάτω:

«[...] Άρθρον 1

Η Ελλάς θέλει σχηματίσει εν κράτος ανεξάρτητον, και θέλει χαίρει όλα τα δίκαια πολιτικά, διοικητικά, και εμπορικά τα προσπεφυκότα εις εντελή ανεξαρτησία.

Άρθρον 2

Κατά λόγον αυτών των εις το νέον κράτος παρεχομένων πλεονεκτημάτων, και προς συγκατάνευσιν εις την καθ' ην εξέφρασεν έφεσιν η Πόρτα περί της ελαττώσεως των υπό του Πρωτοκόλλου της 22ας Μαρτίου τεθέντων ορίων, η διοριστική γραμμή των συνόρων της Ελλάδος, αρξαμένη από τας εκβολάς του Ασπροποτάμου (Αχελώου ποταμού), θέλει ανατρέξει τον ποταμόν αυτόν έως κατέναντι της λίμνης του Αγγελοκάστρου, και διασχίσασα τόσον αυτήν την λίμνην όσον και τας του Βραχωρίου (Αγρίνιο-Λυσιμαχία και Τριχωνίδα), και της Σαυροβίτσας, θέλει καταλήξει εις το όρος Αρτοτίνα (Βαρδούσια), εξ ου θέλει ακολουθήσει την κορυφήν του όρους Οξυά, την κοιλάδαν της Κοτούρης, και την κορυφήν του όρους Οίτης έως τον κόλπον του Ζητουνίου (Λαμίας), εις τον οποίον θέλει καταντήσει προς τας εκβολάς του Σπερχειού [...]. Θέλουσι ανήκει ωσαύτως εις την Ελλάδα η νήσος Εύβοια ολόκληρος, αι Δαιμονόνησοι, η νήσος Σκύρος και αι νήσοι αι εγνωσμένοι το αρχαίον υπό το όνομα Κυκλάδες, συμπεριλαμβανομένης και της νήσου Αμοργού [...].

Άρθρον 3

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Η Ελληνική Κυβέρνησις θέλει είναι μοναρχική και κληρονομική κατά τάξιν πρωτοτοκίας. Θέλει εμπιστευθή εις έναν Ηγεμόνα, όστις δεν θέλει είναι δυνατόν να εκλεχθή μεταξύ των οικογενειών των βασιλευουσών εις τας Επικρατείας τας υπογραψάσας την συνθήκην της 6ης Ιουλίου 1827, και θέλει φέρει τον τίτλον Ηγεμών Κυριάρχης της Ελλάδος [...]. (Τον Απρίλιο του 1830 οι Δυνάμεις επέλεξαν για τον ελληνικό θρόνο τον πρίγκιπα Λεοπόλδο του Σαξ Κόμπουργκ, ο οποίος ένα μήνα αργότερα αποποιήθηκε το θρόνο).
12. Πρωτόκολλο του Λονδίνου (14/26 Σεπτεμβρίου 1831).
Αναγνωριζόταν ότι η συνοριακή γραμμή του πρωτοκόλλου της 3ης Φεβρουαρίου 1830 είχε πολλά και σημαντικά ελαττώματα, που δεν παρείχαν εγγύηση αμοιβαίας ασφάλειας στις δύο χώρες. Για αυτό η συνδιάσκεψη υποδείκνυε στην Τουρκία να αποδεχτεί τα σύνορα του πρωτοκόλλου της 22ας Μαρτίου 1829.
13. Πρωτόκολλο του Λονδίνου (13 Φεβρουαρίου 1832).
Η Συνδιάσκεψη των εκπροσώπων των Δυνάμεων πρότεινε τον Όθωνα, δευτερότοκο γιο του βασιλιά της Βαυαρίας Λουδοβίκου Α΄, για τον ελληνικό θρόνο.
«[...] Ότι κατά την κοινήν Αυτών γνώμην, η άριστη εκλογή, ην δύναται να κάμωσιν, ήθελεν είσθαι η Α.Β.Υ. του Πρίγκηπος Όθωνος της Βαυαρίας, δευτεροτόκου υιού της Α.Μ. του Βασιλέως της Βαυαρίας. Πρίγκηπος όστις εις τας παρούσας περιστάσεις τους φαίνεται συγκεντρώνων τας επιθυμητάς ιδιότητας υπέρ πάντα υποψήφιον [...]».
14. Σύμβαση του Λονδίνου (7 Μαΐου 1832).
Με τη σύμβαση αυτή, την οποία υπέγραψαν οι πληρεξούσιοι των τριών Δυνάμεων, η Ελλάδα έγινε ανεξάρτητο και μοναρχικό κράτος με κληρονομικό ηγεμόνα τον Όθωνα της Βαυαρίας. Τα σύνορά της, επίσης, θα καθορίζονταν με νέα συνθήκη από τις Δυνάμεις σε συνεργασία με τις δύο ενδιαφερόμενες χώρες.
15. Συνθήκη της Κωνσταντινούπολης (9/21 Ιουλίου 1832).
«[...] Γνωστοποιήσαντες προς την Υψηλήν Οθωμανικήν Πύλην τας μεταβολάς, αίτινες απαιτείται να γίνωσιν ως προς τα όρια της Ελλάδος, και κοινοποιήσαντες αυτή το αντικείμενον των οδηγιών και της πληρεξουσιότητος, δι' ων εφωδιάσθησαν διά να της προτείνωσι την οριστικήν οροθέτησιν, υπό την αίρεσιν του να συμψηφισθή δι' ευλόγου αποζημιώσεως η εντεύθεν προκύψασα ζημία. [...] Συνεφωνήθη ότι:
Άρθρον 1
Καθόσον αφορά την προς ανατολάς οροθέτησιν, το άκρον σημείον της διαχωρίσεως των δύο επικρατειών θέλει προσδιορισθή εις τας εκβολάς του παρά το χωρίον Γραδίτζαν ρέοντος μικρού ποταμού. Το όριον θέλει ανατρέχει μετά του ποταμίου τούτου μέχρι των πηγών αυτού, και ακολουθεί έπειτα την σειράν του όρους Όθρυος, αφιεμένης εις την Ελλάδα της διόδου του Χλωμού, χωρίς να υπερβαίνη την ράχιν της σειράς ταύτης. Εκείθεν θέλει ακολουθήσει προς δυσμάς την ράχιν της αυτής σειράς καθ' όλην αυτής την έκτασιν, ιδίως έως εις το Βαριμπόπι, διά να φτάση ούτως εις την κορυφήν του Τυμφρηστού (Βελούχι), εξ ης διακλαδούνται αι τρεις μεγάλαι σειραί των ορέων του τόπου τούτου. Εκ της κορυφής ταύτης, η γραμμή θέλει εκτείνεται, όσον ένεστι, συμφώνως με τας μυστικάς του τόπου εξοχάς ανάμεσον της κοιλάδας του Αχελώου έως του κόλπου της Άρτης, και λήγει μεταξύ Κοπραίνης και Μενιδίου επί του κόλπου τούτου, εις τρόπον ώστε εν πάση περιπτώσει η γέφυρα Τατάρνης, και η δίοδος του πύργου της Μακρυνόρους θέλουσι περιλαμβάνεσθαι εντός των ορίων της Ελλάδος, η δε γέφυρα του Κόρακος και αι αλικαί Κοπραίνης θέλουσι μείνει εις την Οθωμανικήν Πύλην. Τοιουτοτρόπως η παραλία του κόλπου της Άρτης προς άρκτον και προς δυσμάς του σημείου, όπου το όριον βρέχεται υπό των υδάτων αυτού, θέλει μείνει εις το Οθωμανικόν Κράτος, η δε παραλία του κόλπου τούτου προς μεσημβρίαν και προς δυσμάς της γραμμής προσδιορίζεται εις το Ελληνικόν Κράτος, εκτός του φρουρίου Πούντας, όπερ θέλει και εις το εξής ανήκει εις την Πύλην, με περιφέρειαν τόπου ούτε ελάσσονα ημισείας, ούτε μείζονα μιας ώρας. Επειδή δε, εκ σεβασμού διά την εξ ονόματος της Αυτού Γαληνότητος εκφρασθείσαν ευχήν περί του κατά τα αριστερά του Σπερχειού κειμένου μέρους της επαρχίας Ζητουνίου, οι Αντιπρόσωποι συγκατετέθησαν να υποβάλωσι τα περί τούτου εις το εν Λονδίνω συμβούλιον, επί τω ρητώ όρω ότι δεν θέλει προκύψει εντεύθεν ουδεμία αργοπορία εις τον προσδιορισμόν και την εκτέλεσιν των συνεπειών του συμβιβασμού, ανάγκη πάσα να προνοήσωσιν ενταύθα περί της τυχαίας περιπτώσεως, καθ' ην το τμήμα τούτο της περιφερείας του Ζητουνίου ήθελε μείνει εις το Οθωμανικόν Κράτος. Εν τη υποθέσει ταύτη, το προς Ανατολάς όριον θέλει άρχεται από

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

των εκβολών του Σπερχειού.
Άρθρον 2
Καθ' όσον αφορά την αποζημίωσιν, αύτη ορίζεται εις τεσσαράκοντα εκατομμύρια τουρκικών γροσιών διά την περίπτωσιν, καθ' ην τα προς αριστερά του Σπερχειού ποταμού κείμενα μέρη της επαρχίας Ζητουνίου προσδιορισθώσι, δι' αποφάσεως του εν Λονδίνω Συμβουλίου, υπέρ του Ελληνικού Κράτους.
Αν τουναντίον, συνεπεία της αποφάσεως του εν Λονδίνω Συμβουλίου, τα μέρη ταύτα της επαρχίας Ζητουνίου εξακολουθήσωσι ν' ανήκωσιν εις το Οθωμανικόν Κράτος, η εις την Οθωμανικήν Πύλην αποδοτέα αποζημίωσις προσδιορίζεται εις τριάκοντα εκατομμύρια τουρκικών γροσίων [...]».
16. Πρωτόκολλο Συνδιάσκεψης του Λονδίνου (18/30 Αυγούστου 1832).
«[...] Θεωρούντες ότι ο από 9/21 Ιουλίου ε.έ. εν Κωνσταντινουπόλει γενόμενος συμβιβασμός παρήχθη εκ των διαπραγματεύσεων, δι' ων εσκοπεύετο να προσδιορισθή μεταξύ του Οθωμανικού Κράτους και του αρτιπαγούς Ελληνικού όριον παρέχον εις εκάτερα πλήρη, όσον ένεστιν, ασφάλειαν, ότι η Οθωμανική Πόρτα παρεδέχθη ολοσχερώς την αρχήν ταύτην, ότι η εν τω από 9/21 Ιουλίου ε.έ. εν Κωνσταντινουπόλει συμβιβασμώ σημειούμενη δευτέρα γραμμή, αντί να υπόσχεται την αμοιβαίαν ταύτην ασφάλειαν, ήθελε τουναντίον επαγάγει (καθ' ας το εν Λονδίνω Συμβούλιον έχει πληροφορίας) τοιαύτην αμοιβαίας κατοχής κατάστασιν, εξ ης αναγκαίως θέλουσι παραχθή συγκρούσεις και ταραχαί, ότι δι' αυτούς, τέλος, τους λόγους η προμνησθείσα δευτέρα γραμμή δεν ήθελεν ανταποκρίνεται εις τον σκοπόν των μετά της Οθωμανικής Πύλης επιχειρηθεισών διαπραγματεύσεων, ουδ' ικανοποιήσει τα συμφέροντα της Τουρκίας και της Ελλάδος, άτινα δι' αυτών επρόκειτο ν' ασφαλισθώσιν αμοιβαίως. Οι πληρεξούσιοι των τριών Αυλών, δυνάμει της ανατεθείσης αυτοίς εξουσίας, παραδέχονται παμψηφεί την εν τω από 9/21 Ιουλίου ε.έ. γενομένω εν Κωνσταντινουπόλει συμβιβασμώ πρώτην οροθετικήν γραμμήν, και κηρύττουσιν τούτο ως συνωμολογημένον και αμετακλήτως αποφασισθέν [...]».
ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ: Κατά τη διάρκεια της Επανάστασης ψηφίστηκαν από τις τρεις Εθνοσυνελεύσεις τρία συντάγματα, της Επιδαύρου το 1822, του Άστρους το 1823 και της Τροιζήνας το 1827.
Η Εθνοσυνέλευση της Επιδαύρου συνήλθε στις 20 Δεκεμβρίου του 1821.
Οι πληρεξούσιοι της Α΄ Εθνοσυνέλευσης δεν εξελέγησαν με βάση κάποιον εκλογικό νόμο ούτε με κάποιο ενιαίο σύστημα. Κάτι τέτοιο, όπως είναι φυσικό, δεν ήταν δυνατό να γίνει στις συνθήκες που επικρατούσαν, γι' αυτό και εκπροσωπούσε κυρίως τα ηγετικά στελέχη της προεπαναστατικής ελληνικής κοινωνίας, δηλαδή τους προεστούς. Παρ' όλα αυτά, θεωρείται ότι αντιπροσώπευε νόμιμα όλο τον ελληνικό λαό.
Στο προοίμιο του Συντάγματος της Επιδαύρου διακηρυσσόταν η ανεξαρτησία του έθνους και δικαιολογούνταν η Επανάσταση.
«Το Ελληνικόν Έθνος το υπό φρικώδη Οθωμανικήν δυναστείαν, μη δυνάμενον να φέρη τον βαρύτατον και απαραδειγμάτιστον ζυγόν της τυραννίας και αποσείσαν αυτόν με μεγάλας θυσίας, κηρύττει σήμερον διά των Νομίμων Παραστατών του εις Εθνικήν συνηγμένων Συνέλευσιν ενώπιον Θεού και ανθρώπων την πολιτικήν αυτού Ύπαρξιν και Ανεξαρτησίαν».
Το σύνταγμα αυτό θεσμοθετούσε τη νέα εθνική εξουσία εγκαθιδρύοντας από την αρχή το αντιπροσωπευτικό σύστημα.
Το πολίτευμα που θέσπιζε το Σύνταγμα της Επιδαύρου χαρακτηρίστηκε «Προσωρινό», για να μη δημιουργηθεί κλίμα δυσπιστίας στα μέλη της Ιεράς Συμμαχίας. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα παρακάτω άρθρα και οι διατάξεις που είναι επηρεασμένα από τα γαλλικά συντάγματα του 1793 και του 1795 και από τις διακηρύξεις τους, καθώς και από την Αμερικανική Διακήρυξη της Ανεξαρτησίας (1776) και το Αμερικανικό Σύνταγμα (1787):
Τμήμα Α΄
Περί θρησκείας.
Παρ. α΄. Η επικρατούσα θρησκεία εις την Ελληνικήν επικράτειαν είναι η της Ανατολικής Ορθοδόξου του Χριστού Εκκλησίας, ανέχεται όμως η Διοίκησις της Ελλάδος πάσαν άλλην θρησκείαν, και αι τελεταί και ιεροπραγίαι εκάστης αυτών εκτελούνται ακωλύτως.
Τμήμα Β΄
Περί των Γενικών Δικαιωμάτων, των κατοίκων της Επικρατείας της Ελλάδος.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Παρ. β΄. Όσοι αυτόχθονες κάτοικοι της Επικρατείας της Ελλάδος πιστεύουσιν εις Χριστόν, εισίν Έλληνες, και απολαμβάνουσι άνευ τινός διαφοράς όλων των πολιτικών δικαιωμάτων.
Παρ. γ΄. Όλοι οι Έλληνες εισίν όμοιοι ενώπιον των νόμων άνευ τινός εξαιρέσεως ή βαθμού ή αξιώματος.
Παρ. δ΄. Όσοι έξωθεν ελθόντες κατοικήσωσιν ή παροικήσωσιν εις την Επικράτειαν της Ελλάδος, εισίν όμοιοι με τους αυτόχθονας κατοίκους ενώπιον των Νόμων.
Παρ. ε΄. Η Διοίκησις θέλει φροντίσει να εκδώση προσεχώς νόμον περί πολιτογραφήσεως των ξένων, όσοι έχουσι την επιθυμίαν να γίνω-σι Έλληνες.
Παρ. στ΄. Όλοι οι Έλληνες εις όλα τα αξιώματα και τιμάς έχουσι το αυτό δικαίωμα, δοτήρ δε τούτων μόνη η αξιότης εκάστου.
Παρ. ζ΄. Η ιδιοκτησία, τιμή και ασφάλεια εκάστου των Ελλήνων είναι υπό την προστασίαν των νόμων.
Παρ. η΄. Όλαι αι εισπράξεις πρέπει να διανέμωνται δικαίως εις όλας τας τάξεις και κλάσεις των κατοίκων, καθ' όλην την έκτασιν της Ελληνικής Επικρατείας, καμμία δε είσπραξις δεν γίνεται άνευ προεκδοθέντος Νόμου.
Τμήμα Γ΄
Περί Σχηματισμού Διοικήσεως.
Παρ. θ΄. Η Διοίκησις σύγκειται εκ δύο σωμάτων, Βουλευτικού και Εκτελεστικού.
Παρ. ια΄. Το Βουλευτικόν σύγκειται εκ πληρεξουσίων εκλελεγμένων Παραστατών των διαφόρων μερών της Ελλάδος.
Παρ. ιδ΄. Οι Παραστάται πρέπει να ήναι Έλληνες.
Παρ. κ΄. Το Εκτελεστικόν σώμα σύγκειται εκ πέντε μελών, εκλεγομένων εκτός των μελών του Βουλευτικού, υπό Συνελεύσεως επίτηδες αθροιζόμενης κατά τον περί τούτου ιδιαίτερον Νόμον.
Τμήμα Ζ΄
Περί των καθηκόντων του Εκτελεστικού Σώματος.
Παρ. νδ΄. Το εκτελεστικόν σώμα είναι απαραβίαστον ολικώς θεωρούμενον.
Τμήμα Θ΄.
Περί του Δικαστικού.
Παρ. πζ΄. Το Δικαστικόν είναι ανεξάρτητον από τας αλλάς δύο δυνάμεις, την Εκτελεστικήν και Βουλευτικήν.
Η Β΄ Εθνοσυνέλευση, που συνήλθε στο Άστρος της Κυνουρίας στις 29 Μαρτίου του 1823, αποφάσισε να προβεί σε αναθεώρηση ορισμένων διατάξεων του Συντάγματος της Επιδαύρου, το οποίο ονομάστηκε «Νόμος της Επιδαύρου». Όμως οι θεμελιώδεις αρχές του δεν θίχθηκαν, ενώ οι διατάξεις οι σχετικές με τα ατομικά δικαιώματα ενισχύθηκαν και διευρύνθηκαν. Επίσης, αναθεωρήθηκαν ορισμένες διατάξεις σχετικά με τα δικαιώματα της εκτελεστικής εξουσίας.
Η Γ΄ Εθνοσυνέλευση πραγματοποιήθηκε στην Επίδαυρο από τις 6 Απριλίου έως τις 16 Απριλίου 1826. Η Γ΄ (Συντακτική) Εθνοσυνέλευση της Τροιζήνας ψήφισε το Μάιο του 1827 το ομώνυμο Σύνταγμα της Τροιζήνας.
Το Σύνταγμα αυτό απεικονίζει ένα πολίτευμα ιδιαίτερα δημοκρατικό, εμπνευσμένο από τις φιλελεύθερες και δημοκρατικές ιδέες της εποχής. Μάλιστα, θεωρείται το πιο προοδευτικό όχι μόνο από τα δύο προηγούμενα συντάγματα, αλλά και από τα τότε ισχύοντα στις χώρες της Ευρώπης.
Σύμφωνα με αυτό, καθιερωνόταν ρητά η αρχή της λαϊκής κυριαρχίας, καθώς στο άρθρο 5 οριζόταν ότι «η κυριαρχία ενυπάρχει εις το Έθνος, πάσα εξουσία πηγάζει εξ αυτού και υπάρχει υπέρ αυτού». Επίσης καθοριζόταν η πλήρης διάκριση των τριών εξουσιών και θεσμοθετήθηκαν οι ατομικές ελευθερίες των Ελλήνων.
Στις 3 Απριλίου του 1827 η Εθνοσυνέλευση εξέλεξε ως κυβερνήτη, δηλαδή «πρόεδρο» της χώρας, τον Ιωάννη Καποδίστρια. Η θητεία του είχε διάρκεια επτά ετών και οι αρμοδιότητες του ήταν σαφείς.
Η ισχύς του Συντάγματος αυτού ανεστάλη από τη συνέλευση λίγους μήνες μετά την ψήφισή του, έπειτα από έντονη πίεση που άσκησε ο Ιωάννης Καποδίστριας.
Όμως η επιρροή του υπήρξε εμφανής στα επόμενα συντάγματα, αλλά και στην εξέλιξη του πολιτικού βίου της χώρας, ιδιαίτερα μετά την Επανάσταση του 1862. Μέσα στο κλίμα

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

πολιτικής και κοινωνικής αστάθειας που επικράτησε μετά τη δολοφονία του Καποδίστρια, συνήλθε αρχικά στο Άργος (5 Δεκεμβρίου) και κατόπιν στο Ναύπλιο η Ε΄ Εθνοσυνέλευση, η οποία στις 15 Μαρτίου του 1832 ψήφισε το καλούμενο «Ηγεμονικό Πολιτικό Σύνταγμα της Ελλάδος», σύμφωνα με το οποίο η «Ελληνική επικράτεια είναι ηγεμονία διαδοχική, συνταγματική και κοινοβουλευτική, ενεργουμένου του πολιτικού κράτους αντιπροσωπευτικώς υπέρ του Έθνους υπό διαφόρων Αρχών» (αρθρ. 53). Το Σύνταγμα αυτό καθιέρωνε ως πολίτευμα της χώρας τη συνταγματική μοναρχία. Ειδικότερα, η μεν «νομοθετική εξουσία ενεργείται κοινώς υπό του ηγεμόνος, υπό της Γερουσίας και υπό της Βουλής των αντιπροσώπων του λαού», η δε «εκτελεστική εξουσία ανήκει εις ένα μόνον διαδοχικόν ηγεμόνα του Έθνους, την οποίαν ενεργεί διά διαφόρων υπουργών» (άρθρα 58 και 59). Το Σύνταγμα του 1832 δεν εφαρμόστηκε ποτέ.

ΤΖΑΒΕΛΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ: Επώνυμο μιας από τις πιο σημαντικές οικογένειες του Σουλίου, από τους κόλπους της οποίας βγήκαν πολλοί αγωνιστές της ελευθερίας. Διαδραμάτισαν σπουδαίο ρόλο στις πολεμικές επιχειρήσεις στο Σούλι (πολλοί έπειτα από αυτά τα γεγονότα κατέφυγαν στην Κέρκυρα) και στην ευρύτερη περιοχή της Ηπείρου στο διάστημα 1820-1822. Αργότερα υπό την ηγεσία του Καραϊσκάκη συνέχισαν τη δράση τους στη νοτιότερη Ελλάδα και στην Αττική, όπου σκοτώθηκαν πολλοί.

ΤΖΑΒΕΛΑΣ ΚΙΤΣΟΣ: Ηγετική μορφή της Ελληνικής Επανάστασης. Γεννήθηκε στο Σούλι το 1800. Το 1822 πήρε μέρος στην πρώτη πολιορκία του Μεσολογγίου και σε άλλες μάχες, με τον Μάρκο Μπότσαρη και στη συνέχεια με τον Καραϊσκάκη. Διακρίθηκε σε μάχες εναντίον του Ιμπραήμ (1825) και τον Αύγουστο του 1825 μπήκε στο πολιορκούμενο Μεσολόγγι. Μετά την πτώση του Μεσολογγίου εγκαταστάθηκε στο Ναύπλιο. Πολέμησε στην Αττική και μετά την άφιξη του Καποδίστρια συμμετείχε στην εκκαθάριση της Ρούμελης από τους Τούρκους.

Το 1828, ύστερα από πολλές συγκρούσεις με τους Τούρκους, κατόρθωσε να απελευθερώσει ένα μεγάλο τμήμα της κεντρικής Στερεάς Ελλάδας.

Το 1829 πήρε μέρος στην εκστρατεία για την κατάληψη του Αντιρρίου, της Ναυπάκτου και του Μεσολογγίου.

Έντονη ήταν η παρουσία του στην πολιτική την περίοδο της βασιλείας του Όθωνα. Διατέλεσε υπουργός Στρατιωτικών το 1844 και το 1849.

Μετά το θάνατο του Ιωάννη Κωλέττη ανέλαβε την πρωθυπουργία της χώρας (1847-1848). Εκλέχθηκε γερουσιαστής και το 1854 έλαβε μέρος στην εξέγερση των αλύτρωτων περιοχών. Πέθανε στην Αθήνα το 1855 από τη λύπη του για την αποτυχία του εγχειρήματος.

ΤΟΜΠΑΖΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ: Πρόκριτος της Ύδρας (Ύδρα, 1784-1831), ναυμάχος της Ελληνικής Επανάστασης και αρμοστής της Κρήτης (1823-1824). Από μικρός ασχολήθηκε με το ναυτικό επάγγελμα. Αντιτάχτηκε στον ξεσηκωμό της Ύδρας, αλλά στη συνέχεια πήρε ενεργό μέρος στις πολεμικές επιχειρήσεις.

Μια από τις σημαντικότερες στιγμές του ήταν η συμμετοχή του στη ναυμαχία της Πάτρας. Ως πληρεξούσιος των Υδραίων πήρε μέρος στις Εθνοσυνελεύσεις της Επιδαύρου (1822) και του Άστρους (1823). Το 1823 διορίστηκε αρμοστής της Κρήτης έπειτα από πρόταση των Κρητικών. Η παρουσία του αναζωογόνησε την Κρητική Επανάσταση και εξομάλυνε τις αντιθέσεις των Σφακιανών με τους άλλους Κρητικούς οπλαρχηγούς. Όμως δεν μπόρεσε να εξαλείψει τις εσωτερικές αντιθέσεις, ενώ η αποβίβαση μεγάλων τουρκοαιγυπτιακών δυνάμεων καθιστούσε προβληματική την εξέλιξη της Επανάστασης, αφού δεν κατάφερε να πείσει τους οπλαρχηγούς να πειθαρχήσουν. Το 1824 επέστρεψε στην Ελλάδα. Πήρε μέρος στην επιχείρηση των Ψαρών και στη ναυμαχία του Γέροντα (1824).

Το 1825 συμμετείχε στη ναυτική εκστρατεία της Αλεξάνδρειας. Μετά την άφιξη του Καποδίστρια διορίστηκε «διευθυντής των ναυτικών υποθέσεων» και το 1829 εκλέχτηκε πληρεξούσιος της Δ΄ Εθνοσυνέλευσης και γερουσιαστής.

ΤΟΜΠΑΖΗΣ ΙΑΚΩΒΟΣ (ΓΙΑΚΟΥΜΑΚΗΣ): Φιλικός, ναύαρχος της ναυτικής μοίρας της Ύδρας (Ύδρα, 1722-1829). Από την εφηβική του ηλικία ασχολήθηκε με τη ναυτιλία και γρήγορα έγινε πλοιοκτήτης. Το 1818 μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία και ανέπτυξε σημαντική δραστηριότητα για την προετοιμασία της Επανάστασης, για τις ανάγκες της οποίας διέθεσε τα πλοία του. Έλαβε μέρος στις ναυτικές επιχειρήσεις στη Χίο και στο βορειοανατολικό Αιγαίο. Επειδή τα ισχυρά τουρκικά πλοία δεν ήταν εύκολο να αντιμετωπιστούν, αποφασίστηκε η

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

χρήση πυρπολικών. Λέγεται μάλιστα ότι είναι ο πρώτος που πρότεινε τη χρήση αυτών των πλοίων. Διηύθυνε την επιχείρηση πυρπόλησης ενός τουρκικού δίκροτου στην Ερεσό από τον Παπανικολή - ένα από τα λαμπρότερα κατορθώματα του ελληνικού ναυτικού το 1821. Ανέπτυξε δράση στη θαλάσσια περιοχή της Σάμου, καθώς και στις νότιες και δυτικές πελοποννησιακές ακτές.

ΤΟΠΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ: Οι πρώτες επιτυχίες της Επανάστασης έκαναν αισθητή την ανάγκη να υπάρξουν κέντρα εξουσίας, στην αρχή τοπικά και στη συνέχεια περιφερειακά και κεντρικά, που θα κατεύθυναν και θα διοργάνωναν τη διεξαγωγή του αγώνα. Τα πιο σημαντικά τοπικά συμβούλια που συγκροτήθηκαν ήταν τα εξής:

Μεσσηνιακή Γερουσία ή Μεσσηνιακή Σύγκλητος.

Ήταν η πρώτη πολιτική αρχή που συστάθηκε στην επαναστατημένη Ελλάδα αμέσως μετά την κατάληψη της Καλαμάτας, στις 23 Μαρτίου 1821. Τα μέλη της ήταν ως επί το πλείστον πρόκριτοι - με βεβαιότητα αναφέρεται ο Πετρόμπεης Μαυρομιχάλης ως ένα από αυτά.

Αχαϊκόν Διευθυντήριον.

Αποτέλεσε την πρώτη επαναστατική αρχή της Αχαΐας. Μέλη της ήταν πρόκριτοι της περιοχής (Ανδ. Ζαΐμης, Ανδ. Λόντος, Ιωάννης Παπαδιαμαντόπουλος κ.ά.), με επικεφαλής το μητροπολίτη Παλαιών Πατρών Γερμανό. Ο τοπικός αυτός οργανισμός, όπως και η Μεσσηνιακή Γερουσία, γνωστοποίησε με προκηρύξεις στους Ευρωπαίους την ύπαρξή του και τις αποφάσεις του. Στα πρώτα χρόνια της Επανάστασης συγκροτήθηκαν επίσης τοπικοί οργανισμοί με πιο διευρυμένη δικαιοδοσία, των οποίων η ισχύς έπαυσε με την ψήφιση των πρώτων συνταγμάτων (1822-1823). Αυτοί οι οργανισμοί ήταν οι εξής: Α. Ο Οργανισμός της Πελοποννησιακής Γερουσίας, ο οποίος προήλθε από τη συνέλευση των Καλτετζών (Μάιος 1821). Ασχολήθηκε με διοικητικά και οικονομικά θέματα και ζητήματα απονομής της δικαιοσύνης. Β. Ο Οργανισμός της Δυτικής Χέρσου Ελλάδος, ο οποίος συστάθηκε το Νοέμβριο του 1821 στο Μεσολόγγι από τον Αλέξανδρο Μαυροκορδάτο και είχε ως ανώτατη αρχή τη Γερουσία. Γ. Η Νομική Διάταξις της Ανατολικής Χέρσου Ελλάδος, η οποία συστάθηκε στα Σάλωνα (Νοέμβριο 1821) από τον Θεόδωρο Νέγρη και είχε ως ανώτατη αρχή τον Άρειο Πάγο. Τα πολιτεύματα αυτά, τα οποία ψηφίστηκαν από τοπικές συνελεύσεις προκρίτων των επαρχιών, είχαν σκοπό την προσωρινή διοικητική και στρατιωτική οργάνωση. Προέβλεπαν τη σύσταση Βουλής του Έθνους, στην οποία θα εντασσόταν η νομοθετική εξουσία και από την οποία θα εξαρτιόνταν οι τοπικές διοικήσεις. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι τα πολιτεύματα αυτά έκαναν λόγο για πολιτική αυτοδιάθεση και ατομική ελευθερία και φανέρωναν την επιθυμία του λαού να διαχειρίζονται τις τοπικές υποθέσεις εκλεγμένοι άρχοντες.

ΤΡΙΠΟΛΙΤΣΑ, Η ΠΟΛΙΟΡΚΙΑ ΚΑΙ Η ΑΛΩΣΗ ΤΗΣ: Κατά την έναρξη της Επανάστασης η Τριπολιτσά αποτελούσε το σημαντικότερο στρατιωτικό κέντρο της Πελοποννήσου και γενικότερα της νότιας Ελλάδας. Γύρω της, λοιπόν, στήθηκαν τα ελληνικά στρατόπεδα (στην Καρύταινα, στο Βαλτέτσι, στη Ζαράκοβα) και ο Κολοκοτρώνης με τους άλλους στρατιωτικούς ηγέτες προσπαθούσε να οργανώσει τους αγωνιστές και να συντονίσει τις πολεμικές επιχειρήσεις μπροστά από την πόλη. Αποφασιστικής σημασίας για την πολιορκία της Τριπολιτσάς στάθηκε η νίκη στο Βαλτέτσι (12-13 Μαΐου 1821) εναντίον ισχυρής τουρκικής δύναμης με αρχηγό τον Μουσταφά πασά, η οποία είχε καταφτάσει από την Ήπειρο για ενίσχυση. Μετά το γεγονός αυτό, καθώς και τη νίκη στα Δολιανά (18 Μαΐου 1821), ο κλοιός άρχισε να σφίγγει γύρω από την πόλη. Τελικά, στις 23 Σεπτεμβρίου 1821, μετά την πολύμηνη πολιορκία, η Τριπολιτσά περιήλθε στα χέρια των Ελλήνων. Το γεγονός αυτό υπήρξε αποφασιστικής σημασίας για την εδραίωση και την εξέλιξη της Επανάστασης, ενώ τόνωσε και το ηθικό των αγωνιστών, οι οποίοι στη συνέχεια στράφηκαν προς άλλα φρούρια, αφού η κυριότερη εστία αντίστασης των Τούρκων έπαψε να υφίσταται.

ΤΣΑΚΑΛΩΦ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ: Ένας από τους τρεις ιδρυτές της Φιλικής Εταιρείας.

Γεννήθηκε στα Γιάννενα το 1788.

Αναγκάστηκε να καταφύγει στη Ρωσία πριν τελειώσει τις σπουδές του. και από εκεί στο Παρίσι, αφού προηγουμένως άλλαξε το επώνυμό του σε Τσακάλωφ.

Το 1813 επέστρεψε στη Ρωσία και συναντήθηκε στην Οδησσό με τον Νικόλαο Σκουφά και τον Εμμανουήλ Ξάνθο. Λίγο αργότερα, το 1814, ίδρυσαν από κοινού τη Φιλική Εταιρεία. Όταν το 1821 ανέλαβε την ηγεσία ο Αλέξ. Υψηλάντης, ο Τσακάλωφ έσπευσε στη

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Μολδοβλαχία από την Πίζα, όπου βρισκόταν, για να συμμετάσχει στον Αγώνα και συνόδεψε τον Δημ. Υψηλάντη στην Ελλάδα ως υπασπιστής του.
Η συμβολή του στην προετοιμασία του Αγώνα ήταν πολύ σημαντική, αλλά δεν αναμείχθηκε στα πολιτικά πράγματα και δεν ανέλαβε διοικητικές ή άλλες θέσεις.
Μόνο μετά την άφιξη του Καποδίστρια διατέλεσε υπάλληλος του Γενικού Φροντιστηρίου και πληρεξούσιος της Ηπείρου στη Δ΄ και στην Ε΄ Εθνοσυνέλευση του Άργους (1829 και 1832).
Μετά τη δολοφονία του Καποδίστρια εγκαταστάθηκε στη Μόσχα, όπου και πέθανε το 1851 χωρίς να αναμειχθεί έκτοτε καθόλου στα κοινά.
ΤΣΑΜΑΔΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ: Ναυμάχος της Ελληνικής Επανάστασης. Γεννήθηκε στην Ύδρα το 1774. Από μικρός ακολούθησε το ναυτικό επάγγελμα και με την κήρυξη της Επανάστασης μετέτρεψε το πλοίο του σε πολεμικό.
Το 1821 με την υδραίικη ναυτική μοίρα έλαβε μέρος στις επιχειρήσεις του Αιγαίου και στον Παγασητικό. Στα επόμενα χρόνια συμμετείχε σε όλες σχεδόν τις ναυτικές επιχειρήσεις στο Αιγαίο, τα πελοποννησιακά παράλια και τον Κορινθιακό κόλπο.
Το 1825 κατέπλευσε στο Νεόκαστρο με τρόφιμα και πολεμικό υλικό και κατόρθωσε να εφοδιάσει το φρούριο που πολιορκούσε ο Ιμπραήμ. Όταν ο τελευταίος διέταξε γενική έφοδο στη Σφακτηρία, όπου είχαν αποβιβαστεί 500 Έλληνες, ο Τσαμαδός που βρισκόταν στο νησί βρήκε το θάνατο.
ΤΣΟΚΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ: Οπλαρχηγός της Επανάστασης του 1821 (Άργος, 1796-1875). Εργαζόταν στην Κωνσταντινούπολη ως έμπορος, αλλά με την έκρηξη της Επανάστασης μετέβη στην Ελλάδα και τάχθηκε υπό τις διαταγές του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη. Πήρε μέρος στην πολιορκία του Ναυπλίου και σε μάχες εναντίον του Δράμαλη. Αξιομνημόνευτες ενέργειές του ήταν η πυρπόληση του αργολικού κάμπου και η καταστροφή των αποθηκευμένων σιτηρών της Αργολίδας.
Το διάστημα 1825-1826 αγωνίστηκε εναντίον του Ιμπραήμ. Υπέρμαχος της πολιτικής Καποδίστρια, μετά το θάνατό του εκτέλεσε χρέη προέδρου του έκτακτου στρατοδικείου και καταδίκασε σε θάνατο τον Γεώργιο Μαυρομιχάλη.
Κατά την περίοδο της Αντιβασιλείας διώχθηκε και φυλακίστηκε. Στράφηκε κατά του Όθωνα, αναμείχθηκε στη Ναυπλιακή Επανάσταση του 1862 και εξορίστηκε.
Ύστερα από την έξωση του Όθωνα επέστρεψε στην Ελλάδα και το 1864 έγινε υπασπιστής του Γεωργίου Α΄.
ΤΣΟΡΤΣ ΣΕΡ ΡΙΤΣΑΡΝΤ: Βρετανός στρατιωτικός (1784-1873) και αρχιστράτηγος των ελληνικών στρατιωτικών δυνάμεων ξηράς (1827). Εντάχθηκε στο βρετανικό πεζικό και έλαβε μέρος στους Ναπολεόντειους Πολέμους.
Το 1809 συμμετείχε στην κατάληψη της Ζακύνθου, της Κεφαλλονιάς, της Ιθάκης και των Κυθήρων, που βρίσκονταν υπό γαλλική κυριαρχία. Στη Ζάκυνθο ίδρυσε σύνταγμα ελαφρού πεζικού, τέθηκε επικεφαλής του και το 1810 πήρε μέρος σε μάχες στη Λευκάδα, όπου και τραυματίστηκε σοβαρά.
Πρωτοστάτησε στην καταστολή των απελευθερωτικών κινημάτων στη νότια Ιταλία και τη Σικελία.
Το 1827 έφτασε στην Ερμιονίδα και έγινε δεκτός με ενθουσιασμό από τους Έλληνες. Χωρίς ιδιαίτερες στρατηγικές ικανότητες, συμφώνησε με την άποψη του Κόχραν για κατά μέτωπο επίθεση εναντίον του Κιουταχή, παρά την αντίθεση του Καραϊσκάκη, γεγονός που οδήγησε στην πανωλεθρία των Ελλήνων στον Ανάλατο, στην παράδοση της Ακρόπολης στους εχθρούς και στην καταστολή της επανάστασης στη Στερεά Ελλάδα.
Μετά τη ναυμαχία του Ναβαρίνου εκστράτευσε στη δυτική Στερεά Ελλάδα και κατόρθωσε να συγκροτήσει στρατόπεδο στο Δραγαμέστο. Με την άφιξη του Καποδίστρια οι αρμοδιότητές του περιορίστηκαν. Οι στρατιωτικές επιχειρήσεις στις οποίες πήρε μέρος (Μεσολόγγι, Αιτωλικό) κατέληξαν σε αποτυχία. Ο διορισμός του Αυγουστίνου Καποδίστρια ως πληρεξούσιου τοποτηρητή του αδελφού του στη δυτική Στερεά Ελλάδα προκάλεσε τη δυσαρέσκειά του, με αποτέλεσμα να παραιτηθεί. Παρέμεινε όμως στην Ελλάδα, εγκαταστάθηκε στην Αθήνα, όπου και πέθανε.
ΥΨΗΛΑΝΤΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ: Επώνυμο μιας από τις επιφανέστερες φαναριώτικες οικογένειες, που έπαιξε καθοριστικό ρόλο στον αγώνα της ανεξαρτησίας και από τον 11ο αιώνα είχε σχέσεις με τη βυζαντινή Αυλή. Στο β΄ μισό του 17ου αιώνα κάποια μέλη της

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

μετοίκησαν στην Κωνσταντινούπολη, όπου ασχολήθηκαν με το εμπόριο και εισχώρησαν στους κύκλους των Φαναριωτών και στην οθωμανική διοίκηση, αναπτύσσοντας σημαντική δραστηριότητα στις Παρίστριες Ηγεμονίες.

ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ: Στρατιωτικός και επαναστάτης, ηγέτης της Φιλικής Εταιρείας στην τελευταία της φάση και αρχηγός της Ελληνικής Επανάστασης. Γεννήθηκε στην Κωνσταντινούπολη το 1792. 'Ηταν πρωτότοκος γιος του Κωνσταντίνου Υψηλάντη, ανατράφηκε σε περιβάλλον που διαπνεόταν από έντονο πατριωτισμό και έλαβε εκλεκτή μόρφωση.

Στην Πετρούπολη, όπου ακολούθησε τον πατέρα του, φοίτησε στη Σχολή Βασιλικών Ακολούθων και στη συνέχεια υπηρέτησε στα σώματα της αυτοκρατορικής φρουράς με διακρίσεις στα πεδία των μαχών. Το Μάρτιο του 1820 ο Εμμανουήλ Ξάνθος του πρόσφερε στην Πετρούπολη την αρχηγία της Φιλικής Εταιρείας, την οποία αποδέχθηκε, αφού πρώτα συμβουλεύτηκε τον Ιωάννη Καποδίστρια και αφού έγιναν δεκτοί από τον Ξάνθο οι όροι που έθεσε. Με αρχηγό τον Υψηλάντη μπόρεσαν να υπερνικηθούν οι αμφιβολίες σχετικά με την «Ανώτατη Αρχή» και να αναπτερωθούν το ηθικό και ο ενθουσιασμός των στελεχών της. Με ενθάρρυνση του Καποδίστρια αποφάσισε ότι έπρεπε να επισπευσθεί η προπαρασκευή της Επανάστασης και τον Ιούνιο του 1820 εγκαταστάθηκε στην Οδησσό. Ενέκρινε το «Σχέδιο Γενικό» της Επανάστασης, που είχαν συντάξει ο Παπαφλέσσας και ο Λεβέντης και προέβλεπε εξέγερση των Σέρβων και των Μαυροβουνίων, επανάσταση της Μολδοβλαχίας και εμπρησμό του τουρκικού στόλου στο ναύσταθμο της Κωνσταντινούπολης. Στην Ελλάδα η Επανάσταση θα άρχιζε από την Πελοπόννησο, μόλις έφτανε εκεί ο Υψηλάντης. Τελικά όμως, για διαφόρους λόγους, αποφασίστηκε η έναρξη της επανάστασης στη Μολδοβλαχία. Με την κυκλοφορία της προκήρυξης του «Μάχου υπέρ πίστεως και Πατρίδος» ο Υψηλάντης κήρυξε στο Ιάσιο στις 24 Φεβρουαρίου 1821 την έναρξη του ελληνικού απελευθερωτικού αγώνα.

Με επιστολή του προς τον αυτοκράτορα Αλέξανδρο υπέβαλε την παραίτησή του από το ρωσικό στρατό, του γνωστοποιούσε ότι οι Έλληνες θα ξεσηκώνονταν εναντίον των Τούρκων και ζήτησε την αρωγή του. Αμέσως μετά άρχισε τις προσπάθειες για τη δημιουργία στρατού και συγκρότησε τον Ιερό Λόχο. Κατέλαβε το Βουκουρέστι. Τον αποκήρυξε ο τσάρος Αλέξανδρος Α΄ και αφορίστηκε από τον πατριάρχη Γρηγόριο Ε΄. Ηττήθηκε στο Δραγατσάνι από υπέρτερες τουρκικές δυνάμεις. Κατέφυγε στην Αυστρία, όπου και συνελήφθη. Παρέμεινε φυλακισμένος μέχρι το 1827. Πέθανε στη Βιέννη ένα χρόνο μετά.

ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ: Αδελφός του Αλέξανδρου Υψηλάντη και ηγετική μορφή της Επανάστασης του 1821. Γεννήθηκε στην Κωνσταντινούπολη το 1793. Σπούδασε στην Κωνσταντινούπολη, στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες και στο Παρίσι. Το 1818 μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία.

Τον Ιούνιο του 1821 μετέβη στην Ελλάδα (Ύδρα) για να αναλάβει την ηγεσία του Αγώνα ως πληρεξούσιος του αδερφού του. Άρχισε την οργανωτική του προσπάθεια από την Ύδρα και συνέταξε την πρώτη του διακήρυξη, την οποία απηύθυνε προς τους «Ομογενείς Φιλελεύθερους Έλληνες».

Από την Ύδρα πέρασε στο Άστρος. Εκεί στη συνάντηση που είχε με ανώτερους κληρικούς και μέλη της Πελοποννησιακής Γερουσίας δημιουργήθηκαν τα πρώτα νέφη στις σχέσεις με τους προκρίτους εξαιτίας της συμπάθειας που έτρεφε για τον Παπαφλέσσα, τον Κολοκοτρώνη και τον Αναγνωσταρά. Μετά την άρνηση των προκρίτων να δεχτούν τις προτάσεις της Πελοποννησιακής Γερουσίας, εγκαταστάθηκε στα Τρίκορφα, από όπου διηύθυνε την πολιορκία της Τριπολιτσάς. Στα Τρίκορφα οργάνωσε πολιτικό επιτελείο με τον Νεόφυτο Βάμβα και άλλους φιλικούς, ενώ συνεχιζόταν η κρίση στα πολιτικά πράγματα. Το κλίμα καχυποψίας ενισχύθηκε από ενέργειες του Αλέξανδρου Μαυροκορδάτου και του Θεόδωρου Νέγρη. Στις 20 Δεκεμβρίου 1821 άρχισε τις εργασίες της η Α΄ Εθνοσυνέλευση. Στις 15 Ιανουαρίου 1822 ο Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος εκλέχτηκε πρόεδρος του Εκτελεστικού Σώματος, ενώ ο Δημήτριος Υψηλάντης πρόεδρος του Βουλευτικού.

Αν και τα δύο σώματα ήταν τυπικά ισότιμα, τελικά η εξουσία περιήλθε στον Μαυροκορδάτο και στους προκρίτους.

Τον Ιανουάριο του 1822 ο Δημήτριος Υψηλάντης έσπευσε στο Άργος για να ενισχύσει το φρούριο από τις επιθέσεις του Δράμαλη, ενέργεια για την οποία επικρίθηκε από του αντιπάλους του.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Στη Β΄ Εθνοσυνέλευση τήρησε αρνητική στάση στις προσπάθειες των προκρίτων να μονοπωλήσουν την εξουσία, ενώ κατά τη διάρκεια του Εμφυλίου με το κύρος του προσπάθησε να κατευνάσει τους αντιμαχόμενους.
Διακρίθηκε για τις στρατιωτικές του ικανότητες κατά την επίθεση του Ιμπραήμ εναντίον των Μύλων του Άργους (1825).
Κορυφαία στιγμή του θεωρείται η στάση που κράτησε μετά την απόφαση της Γ΄ Εθνοσυνέλευσης να ζητήσει τη μεσίτευση της Αγγλίας για την κατάπαυση των εχθροπραξιών. Στην επιστολή διαμαρτυρίας του η Εθνοσυνέλευση αντέδρασε αποφασίζοντας τον αποκλεισμό του «από κάθε πολιτικό και στρατιωτικό υπούργημα». Ωστόσο αποκαταστάθηκε αργότερα με την επανάληψη των εργασιών στην Τροιζήνα (1827). Όταν γινόταν η ανασύνταξη των ενόπλων δυνάμεων από τον Ιωάννη Καποδίστρια, του ανατέθηκε η αρχηγία του στρατού της ανατολικής Ελλάδας.
Τον Οκτώβριο του 1828 πραγματοποίησε νικηφόρες επιχειρήσεις εναντίον των Τούρκων στη Βοιωτία, ενώ το Σεπτέμβριο διηύθυνε την τελευταία μάχη του Αγώνα στην Πέτρα Βοιωτίας, που έληξε με θριαμβευτική νίκη των Ελλήνων.
Τα χρόνια μετά το τέλος της Επανάστασης ασχολήθηκε μόνο με την πολιτική. Ανήκε σε αυτούς που αντιπολιτεύονταν τον Καποδίστρια. Υπήρξε ίσως η πιο αγνή μορφή του Αγώνα της ανεξαρτησίας. Πέθανε στις 5 Αυγούστου του 1832 στο Ναύπλιο.
ΦΑΒΙΕΡΟΣ ΚΑΡΟΛΟΣ: Γάλλος στρατιωτικός και φιλέλληνας που πρόσφερε τις υπηρεσίες του στην Ελληνική Επανάσταση (1782-1855). Διακρίθηκε σε πολλές στρατιωτικές αποστολές και πολεμικές επιχειρήσεις της πατρίδας του.
Περιόδευσε στην Ευρώπη με σκοπό τη στρατολόγηση φιλελλήνων και στα μέσα του 1825 δέχτηκε πρόσκληση της ελληνικής κυβέρνησης για την οργάνωση τακτικού στρατού στο Ναύπλιο. Συνεργάστηκε με τον Καραϊσκάκη εναντίον των Τούρκων στην Αττική, όμως η έλλειψη συνεννόησης οδήγησε σε ήττα στο Χαϊδάρι. Πέτυχε τον ανεφοδιασμό των πολιορκουμένων στην Ακρόπολη και έμεινε εγκλωβισμένος σε αυτή μέχρι την παράδοσή της. Για την προσφορά του στη Γ΄ Εθνοσυνέλευση της Τροιζήνας πολιτογραφήθηκε Έλληνας. Ο Φαβιέρος ήταν άνθρωπος της δράσης και χαρακτηριζόταν από αισθήματα αφοσίωσης, διαύγεια πνεύματος, γενναιοφροσύνη, ελευθερία και τόλμη στην έκφραση των απόψεών του. Διακρίθηκε επίσης για την εντιμότητα και την αφιλοκέρδειά του.
ΦΙΛΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ: Κίνημα που αναπτύχθηκε στον ευρωπαϊκό κυρίως χώρο, με το οποίο εκφράστηκαν τα συναισθήματα συμπάθειας των Ευρωπαίων απέναντι στους επαναστατημένους Έλληνες. Πιο μαζικά εκδηλώθηκε στην Αγγλία, τη Γαλλία, την Ιταλία, τη Γερμανία, την Πολωνία, αλλά και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες, ακόμη και στην Αμερική. Η στάση αυτή των Ευρωπαίων υπαγορεύτηκε από το θαυμασμό τους για τον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό, από τον αποτροπιασμό που προκάλεσαν οι βιαιοπραγίες των Τούρκων σε βάρος του άμαχου πληθυσμού και βέβαια από την ιδεολογία του φιλελευθερισμού που ευνοούσε κάθε επαναστατικό κίνημα για λευτεριά. Εκδηλώθηκε με τη μορφή της οικονομικής ενίσχυσης (αποστολή χρημάτων, όπλων και εφοδίων), με τη δημοσίευση άρθρων για τους μαχόμενους και με την προσωπική συμμετοχή στον Αγώνα, που έφτασε ως και την αυτοθυσία. Πολλοί ποιητές και καλλιτέχνες εμπνεύστηκαν από τα κατορθώματα των Ελλήνων (Βίκτωρ Ουγκό, Ντελακρουά κ.ά.). Οι υπηρεσίες που πρόσφεραν οι φιλέλληνες στους αγωνιζόμενους Έλληνες υπήρξαν σημαντικές, παρά τις δυσκολίες προσαρμογής που αντιμετώπισαν όσοι ήρθαν στην Ελλάδα. Πάνω από όλα όμως κινητοποίησαν την ευρωπαϊκή κοινή γνώμη υπέρ του ελληνικού ζητήματος.
ΦΙΛΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ: Μυστική εταιρεία που ιδρύθηκε το 1814 στην Οδησσό από τον Εμμανουήλ Ξάνθο, τον Αθανάσιο Τσακάλωφ και τον Νικόλαο Σκουφά, με σκοπό να δράσει για την απελευθέρωση της Ελλάδας από τους Τούρκους. Αθρόες μυήσεις άρχισαν να γίνονται τέσσερα περίπου χρόνια μετά την ίδρυση της, όταν η έδρα της μεταφέρθηκε στην Κωνσταντινούπολη. Έπειτα από την άρνηση, τον Ιανουάριο του 1818, του Ιωάννη Καποδίστρια να αναλάβει την αρχηγία της, Γενικός Επίτροπος της Αρχής ανέλαβε τον Απρίλιο του 1820 ο Αλέξανδρος Υψηλάντης, ο οποίος εκπόνησε αμέσως το «Σχέδιο Γενικό» για την οργάνωση του Αγώνα, το οποίο προέβλεπε ταυτόχρονη εξέγερση Σέρβων, Μαυροβουνίων, Βλάχων και Ελλήνων. Η επανάσταση άρχισε στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες και λίγο μετά στην Πελοπόννησο και σε άλλα σημεία της Ελλάδας. Τα μέλη της ονομάζονταν

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NetWORK ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Φιλικοί.

ΦΙΛΙΠΠΙΔΗΣ ΔΑΝΙΗΛ: Θεσσαλός πρωτεργάτης του Νεοελληνικού Διαφωτισμού, ξάδελφος του Γρηγόριου Κωνσταντά και του Άνθιμου Γαζή. Γεννήθηκε το 1755 στις Μηλιές Πηλίου και έμαθε τα πρώτα του γράμματα στην πατρίδα του. Το 1779 έγινε μοναχός και συνέχισε τη μόρφωσή του στο Βουκουρέστι με δάσκαλο τον Νεόφυτο Καυσοκαλυβίτη. Από το 1784 έως το 1786 δίδαξε στην Ακαδημία του Ιασίου. Από τον Δημήτριο Καταρτζή μυήθηκε στη γαλλική παιδεία και το 1790 βρέθηκε στο Παρίσι, όπου σπούδασε φυσικές επιστήμες. Στη γαλλική πρωτεύουσα έζησε την πιο ταραγμένη περίοδο της Γαλλικής Επανάστασης και το 1794 την εγκατέλειψε τρομαγμένος. Τα επόμενα χρόνια βρέθηκε στο Ιάσιο, όπου δίδαξε ξανά στην Ακαδημία (1803-1805), αλλά ξαναγύρισε στο Παρίσι το 1810 και έμεινε εκεί μέχρι το 1812. Από το 1816 έως το 1818 ασχολήθηκε με την εκτύπωση των βιβλίων του στη Λειψία, στα οποία διατύπωσε τις γλωσσολογικές του απόψεις, την παιδαγωγική του μέθοδο και τις εμπειρίες του από την παραμονή του στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες («Το Γεωγραφικόν και το Ιστορικόν της Ρουμουνίας», «Επιτομή των Ρωμαϊκών», «Απόπειρα Αναλύσεως του Νοουμένου» κ.ά.). Την ίδια περίοδο συμμετείχε με τον Άνθιμο Γαζή και τον Γρηγόριο Κωνσταντά στην προσπάθεια για τη δημιουργία σχολής στις Μηλιές, στην οποία και κληροδότησε την περιουσία του. Το 1819 μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία και συμμετείχε στην προετοιμασία του Αγώνα. Τα τελευταία χρόνια της ζωής του στράφηκε στη φιλοσοφία, νιώθοντας μεγάλο θαυμασμό για την καντιανή σκέψη. Πέθανε στο Μπάλτζι της Βεσσαραβίας. Το σημαντικότερο έργο του είναι η «Νεωτερική Γεωγραφία», το οποίο έγραψε σε συνεργασία με τον Γρηγόριο Κωνσταντά και τυπώθηκε στη Βιέννη το 1791. Ασχολήθηκε επίσης με τη μετάφραση έργων θετικών επιστημών (φυσική, γεωμετρία, αστρονομία). Πέθανε το 1832.

ΦΙΛΟΜΟΥΣΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΘΗΝΩΝ: Ιδρύθηκε το 1813 από Αθηναίους προκρίτους (Αλ. Χωματιανό, Ιωάννη Μαρμαροτούρη, Π. Ρεβελάκη και Γ. Σοφιανό) με παρακίνηση των Άγγλων. Σκοπός της ήταν η εκπαίδευση των Ελλήνων, η έκδοση βιβλίων και οι ανακαλύψεις αρχαιοτήτων, η συγκέντρωση των οποίων θα αποτελούσε τον πυρήνα ενός μουσείου. Μέλη της μπορούσαν να γίνουν, εκτός από τους Αθηναίους, Έλληνες λόγιοι και φιλέλληνες του εξωτερικού. Ένας από τους πρώτους Έλληνες του εξωτερικού που εντάχθηκαν στην εταιρεία ήταν ο Ανθιμος Γαζής. Η δραστηριότητά της συνεχίστηκε ως τις παραμονές της Επανάστασης του 1821.

ΦΙΛΟΜΟΥΣΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΗΣ ΒΙΕΝΝΗΣ: Το 1814 ιδρύθηκε στη Βιέννη, όπου είχαν συγκεντρωθεί πολιτικές και διπλωματικές προσωπικότητες για να λάβουν μέρος σε συνέδριο, η Φιλόμουσος Εταιρεία της Βιέννης, με πρωτοβουλία του Ιωάννη Καποδίστρια, ο οποίος βρισκόταν εκεί με την ιδιότητα του υπουργού Εξωτερικών της Ρωσίας. Ο σκοπός της εταιρείας ήταν μορφωτικός και ο Καποδίστριας, έχοντας και την έγκριση του τσάρου Αλέξανδρου Α΄, έπεισε πολλούς να γίνουν μέλη και διαμόρφωσε ένα έντονο φιλελληνικό ρεύμα. Οι κινήσεις αυτές ανησύχησαν τον Μέτερνιχ, που πίσω από τους εκπολιτιστικούς σκοπούς, έβλεπε την προετοιμασία ενός επαναστατικού κινήματος. Η εταιρεία συνέχισε τη δραστηριότητά της ως τις παραμονές της Επανάστασης.

ΦΡΑΝΤΖΗΣ ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ (ΠΡΩΤΟΣΥΓΚΕΛΟΣ): Κληρικός, αγωνιστής και ιστορικός της Επανάστασης (Καλάβρυτα, 1778-1851). Εγκαταστάθηκε στην Κυπαρισσία ως πρωτοσύγκελος του επισκόπου Χριστιανουπόλεως Γερμανού. Μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία και συμμετείχε ενεργά στον Αγώνα. Πήρε μέρος ως πληρεξούσιος στη Γ΄ Εθνοσυνέλευση της Τροιζήνας. Μετά τον Αγώνα έγινε επίσκοπος Ερμιονίδος και αργότερα Τριφυλίας. Συνέγραψε συνοπτική ιστορία της Επανάστασης με τίτλο «Ιστορία της Αναγεννηθείσης Ελλάδος».

ΦΩΤΗΛΑΣ ΑΣΗΜΑΚΗΣ: Πρόκριτος των Καλαβρύτων, Φιλικός και ένας από τους πιο σημαντικούς Πελοποννήσιους αρχηγούς της Ελληνικής Επανάστασης (Καλάβρυτα, 1761-1835). Το 1819 μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία. Υποστήριζε την ανάγκη της άμεσης κήρυξης του Αγώνα και στις συσκέψεις των προκρίτων επεσήμαινε τους κινδύνους από την οποιαδήποτε αναβολή. Συμμετείχε στην πρώτη σοβαρή πολεμική επιχείρηση του Αγώνα στα Καλάβρυτα, τα οποία ύστερα από πενθήμερη πολιορκία παραδόθηκαν. Σημαντική ήταν η ανάμειξή του και στα πολιτικά πράγματα της Ελλάδας. Ήταν πληρεξούσιος στην Α΄ Εθνοσυνέλευση της Επιδαύρου και διατέλεσε αντιπρόεδρος της Πελοποννησιακής Γερουσίας και μέλος του εκτελεστικού σώματος. Στην περίοδο της εμφύλιας διαμάχης τήρησε μετριοπαθή στάση, αρνήθηκε να συμπράξει στη δίωξη αντικυβερνητικών και προτίμησε να

facebook ΦΙΛΚΤΥΟ Hellenic Voice Network ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

παραιτηθεί. Μετά το 1825 σταμάτησε να μετέχει ενεργά στον Αγώνα, αλλά συνέχισε να τον ενισχύει οικονομικά.

ΦΩΤΟΜΑΡΑΣ ΝΑΣΟΣ: Το 1820 μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία, ενώ την περίοδο 1820-1822 αγωνίστηκε στο Σούλι εναντίον του τυράννου των Ιωαννίνων και των σουλτανικών στρατευμάτων. Μετά την αποχώρηση των Σουλιωτών κατέφυγε στην Κέρκυρα και από εκεί πέρασε στην Πελοπόννησο.

Το 1824 διορίστηκε φρούραρχος Παλαμιδίου. Διακρίθηκε ιδιαίτερα στις μάχες στο Μεσολόγγι και στην Αττική. Ήρθε σε σύγκρουση με τον Θ. Γρίβα στο Ναύπλιο. Η διαμάχη αυτή έλαβε τέλος με την έλευση του Ιωάννη Καποδίστρια στην Ελλάδα. Το 1831 διατέλεσε πρόεδρος του στρατοδικείου που διεξήγαγε τη δίκη του Γεώργιου Μαυρομιχάλη μετά τη δολοφονία Καποδίστρια. Πέθανε στην Κόρινθο το 1841.

ΧΑΛΚΟΚΟΝΔΥΛΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ: Γεννήθηκε το 1424 στην Αθήνα. Ήταν μαθητής του Θεόδωρου Γαζή και προσκλήθηκε από τον Λαυρέντιο τον Μεγαλοπρεπή στη Φλωρεντία για να διδάξει ελληνικά. Στη συνέχεια πήγε στο Μιλάνο, όπου τον είχε προσκαλέσει ο ηγεμόνας Λουδοβίκος Σφόρτσα. Εκεί παρέμεινε μέχρι το θάνατό του το 1511. Έγραψε τα έργα του στα αρχαία ελληνικά, αλλά τη φήμη του την οφείλει στο ότι επιμελήθηκε την πρώτη τυπογραφική έκδοση του Ομήρου. Αργότερα εξέδωσε έργα του Ισοκράτη και το 1499 το περίφημο λεξικό του Σουίδα.

ΧΑΣΤΙΓΚΣ ΦΡΑΝΙ ΑΜΠΝΕΪ: Βρετανός αξιωματικός του ναυτικού και ένας από τους πιο ένθερμους φιλέλληνες (1794-1828). Τα τελευταία χρόνια της Ελληνικής Επανάστασης ανέπτυξε πλούσια δράση. Το 1822 ήρθε στην Ελλάδα και προσπάθησε να πείσει τους Έλληνες να βελτιώσουν τη μαχητική ικανότητα του στόλου. Αγωνίστηκε στην Πελοπόννησο και την Κρήτη. Το 1824 επέστρεψε στην Αγγλία, όπου επέβλεψε την κατασκευή ενός ατμοκίνητου πολεμικού πλοίου που είχε παραγγείλει η Ελλάδα. Το Σεπτέμβριο του 1826 κατέπλευσε στο Ναύπλιο ως κυβερνήτης του πλοίου, για την ολοκλήρωση του οποίου είχε διαθέσει σημαντικό ποσό. Εκείνη την περίοδο οι προσπάθειες των Ελλήνων είχαν επικεντρωθεί στον αγώνα για τη σωτηρία της Ακρόπολης των Αθηνών, που την πολιορκούσε ο Κιουταχής. Τότε ο Χάστιγκς έσπευσε στο Φάληρο και τον Πειραιά, προσφέροντας σημαντική βοήθεια στους αγωνιζόμενους. Αποδοτικές υπήρξαν οι ενέργειές του στον Παγασητικό κόλπο, στο Τρίκκερι, στην Αλεξάνδρεια και στην επανακατάληψη του Μεσολογγίου. Το 1826 στην προσπάθεια κατάληψης του Αιτωλικού πληγώθηκε. Πέθανε στη Ζάκυνθο και τάφηκε στον Πόρο.

ΧΑΤΖΗΜΙΧΑΛΗΣ ΝΤΑΛΙΑΝΗΣ: Καταγόταν από το Δελβινάκι της Ηπείρου, αλλά γεννήθηκε στην Τεργέστη (1775-1828). Σπούδασε στην Ιταλία και ασχολήθηκε με το εμπόριο. Μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία και με την έναρξη της Επανάστασης ήλθε στην Ελλάδα, όπου με δικά του χρήματα συγκρότησε ένα σώμα ιππικού και πήρε μέρος σε πολλές επιχειρήσεις. Το 1826 εκστράτευσε στη Βηρυτό για να βοηθήσει τον τοπικό εμίρη στην επανάστασή του εναντίον του σουλτάνου. Μετά την αποτυχία της επιχείρησης επέστρεψε στην Πελοπόννησο και πολέμησε εναντίον του Ιμπραήμ. Το 1828 προσπάθησε να αναζωπυρώσει την επανάσταση στην Κρήτη, αλλά σε μια μάχη στο Φραγκοκάστελλο σκοτώθηκε. Σύμφωνα με τη λαϊκή παράδοση, οι «Δροσουλίτες», οι σκιές δηλαδή που κινούνται στα τείχη του Φραγκοκάστελλου ορισμένες μέρες του Μαΐου, είναι οι ψυχές των πολεμιστών του Χατζημιχάλη που έπεσαν εκεί μαχόμενοι.

ΧΑΤΖΗΠΕΤΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ: Γεννήθηκε στην περιοχή του Ασπροποτάμου. Εργάστηκε ως έμπορος στη Βιέννη και το 1819 μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία. Με την έναρξη της Επανάστασης ήλθε στην Ελλάδα και πήρε μέρος στις πολεμικές επιχειρήσεις. Στη δεύτερη πολιορκία του Μεσολογγίου ήταν φρούραρχος της Κλείσοβας και κατόρθωσε να διαφύγει στην Πελοπόννησο. Στα χέρια του άφησε την τελευταία του πνοή ο Γεώργιος Καραϊσκάκης (1827). Διετέλεσε υπασπιστής του Όθωνα και για λίγο διάστημα του Γεωργίου Α΄.

ΧΕΪΔΕΝ ΛΟΓΓΙΝΟΣ: Αντιναύαρχος του ρωσικού στόλου (1772-1840), ολλανδικής καταγωγής, διοικητής μοίρας στη Μεσόγειο. Διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στη διάρκεια της ναυμαχίας του Ναβαρίνου, η οποία οδήγησε στην ελληνική ανεξαρτησία. Τιμήθηκε από τον τσάρο και έγινε υπασπιστής του.

ΧΙΟΣ, ΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ: Τον Απρίλιο του 1822 τα στίφη των βάρβαρων επιδρομέων υπό την καθοδήγηση του καπουδάν πασά του οθωμανικού στόλου Καρα-Αλή του Ευτυχούς κατέκαψαν από άκρη σε άκρη το όμορφο νησί της Χίου, ενώ οι κάτοικοί του είτε

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Network ΟΜΑΔΑ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ e-book

σφαγιάστηκαν είτε μεταφέρθηκαν στα σκλαβοπάζαρα της βόρειας Αφρικής. Ο Ψαριανός Κωνσταντίνος Κανάρης και ο Υδραίος Ανδρέας Πιπίνος αποφάσισαν να χτυπήσουν με δύο πυρπολικά τον τουρκικό στόλο που ναυλοχούσε στο λιμάνι της Χίου. Ήταν η ώρα της εκδίκησης. Η νύχτα της 6ης προς την 7η Ιουνίου ήταν αφέγγαρη και οι δύο ατρόμητοι ναυτικοί μαζί με τους συντρόφους τους πλησίασαν, χωρίς να γίνουν αντιληπτοί, τους στόχους τους, ο Πιπίνος την υποναυαρχίδα και ο Κανάρης τη ναυαρχίδα, την περήφανη «Μανσουρίγιε». Τα δύο πλοία ήταν κατάφωτα και τα πληρώματα διασκέδαζαν, καθώς την επομένη άρχιζε το Μπαϊράμι. Ο Πιπίνος έριξε την αρπάγη, γάντζωσε το πυρπολικό του στην υποναυαρχίδα, άναψε το φιτίλι και πήδηξε στη βάρκα διαφυγής. Ωστόσο, η φωτιά άργησε να φουντώσει και το πλήρωμα του δίκροτου κατόρθωσε να απομακρύνει το πυρπολικό. Ο Κανάρης όμως δεν εγκατέλειψε την προσπάθεια. Έμεινε στο πυρπολικό μέχρι που σιγουρεύτηκε ότι η φωτιά μεταδόθηκε στην τουρκική ναυαρχίδα. Αυτή πήρε αμέσως φωτιά και σε λιγότερο από τρία τέταρτα της ώρας, παρά τις απεγνωσμένες προσπάθειες του πληρώματός της να τη σβήσει, ανατινάχτηκε, συμπαρασύροντας στον υγρό τάφο 2.000 ναύτες και αξιωματικούς. Μία ώρα αργότερα, ο Καρα-Αλή άφηνε την τελευταία του πνοή στην ακτή του νησιού, που είχε καταστρέψει λίγες μέρες πριν.

ΧΟΥΡΜΟΥΖΗΣ ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ (Ή ΜΙΧΑΗΛ): Αγωνιστής και πολιτικός, θεατρικός συγγραφέας και δημοσιογράφος (πραγματικό όνομα Χουρμούζιος Τριανταφύλλου). Πέρασε τα παιδικά και τα νεανικά του χρόνια στην Πόλη (Κωνσταντινούπολη, 1804-1882). Το 1821 ήρθε στην Ελλάδα και αγωνίστηκε στα νησιά, στη Ρούμελη, στην Πελοπόννησο και στην Κρήτη.

Το 1834 δοκίμασε για πρώτη φορά τις συγγραφικές του ικανότητες στο Ναύπλιο. Το 1836 πήρε μέρος στην προσπάθεια για την καταστολή της ληστείας και το 1850 έφυγε από το στρατό για να πολιτευτεί.

Από το 1851 ως το 1856 διατέλεσε βουλευτής και έπαιξε σημαντικό ρόλο στην πολιτική ζωή. Το συγγραφικό του έργο, το οποίο συνέχισε στην Κωνσταντινούπολη μετά την επιστροφή του εκεί το 1856, είναι ιδιαίτερα αξιόλογο.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

ΤΟ ΝΕΟΤΕΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ

ΑΒΕΡΩΦ ΓΕΩΡΓΙΟΣ: Εθνικός ευεργέτης. Γεννήθηκε στο Μέτσοβο το 1818. Το 1840 πήγε ως μετανάστης στην Αλεξάνδρεια της Αιγύπτου. Εκεί ανέπτυξε έντονη επιχειρηματική δραστηριότητα και απέκτησε μεγάλη περιουσία, την οποία διέθεσε για την προώθηση εκπαιδευτικών και εθνικών σκοπών, καθώς σε φιλανθρωπίες. Με τις πρώτες δωρεές του δημιουργήθηκαν παρθεναγωγείο και νοσοκομείο στην ελληνική κοινότητα της Αλεξάνδρειας. Δωρεές έκανε επίσης σε επαρχιακές πόλεις της Ελλάδας (Μέτσοβο), καθώς και στην Αθήνα. Με χρήματά του αποπερατώθηκε το Πολυτεχνείο της Αθήνας (ονομάστηκε Μετσόβιο γιατί οι τρεις δωρητές του, Στουρνάρης, Τοσίτσας και Αβέρωφ, ήταν από το Μέτσοβο), χτίστηκαν η Στρατιωτική Σχολή Ευελπίδων και οι φυλακές Αβέρωφ (Αβερώφειον Εφηβείον) και αναμαρμαρώθηκε το Παναθηναϊκό Στάδιο. Μεγάλο χρηματικό ποσό διέθεσε και για τη ναυπήγηση του θωρηκτού «Αβέρωφ». Πέθανε στην Αλεξάνδρεια το 1899.
ΑΒΕΡΩΦ ΤΟΣΙΤΣΑΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ: Πολιτικός και συγγραφέας που καταγόταν από το Μέτσοβο της Ηπείρου. Γεννήθηκε στα Τρίκαλα της Θεσσαλίας το 1910. Σπούδασε νομική στη Λοζάνη και πήρε διδακτορικό δίπλωμα στις οικονομικές επιστήμες. Συμμετείχε στον Ελληνοϊταλικό Πόλεμο και στη διάρκεια της Κατοχής ανέπτυξε αντιστασιακή δράση. Μετά τον πόλεμο ξεκίνησε την πολιτική του σταδιοδρομία, ως βουλευτής Ιωαννίνων (1946) με το Κόμμα των Φιλελευθέρων, και εκλεγόταν βουλευτής από το 1956 ως το 1964 με την ΕΡΕ και από το 1974 ως το 1989 με τη Νέα Δημοκρατία. Διατέλεσε πολλές φορές υπουργός, κυρίως Εξωτερικών από το 1956 ως το 1963 (από τη θέση αυτή συνυπέγραψε τις συνθήκες Ζυρίχης-Λονδίνου [1959] για τη διευθέτηση του Κυπριακού), και μετά τη Μεταπολίτευση υπουργός Εθνικής Άμυνας στις κυβερνήσεις Κωνσταντίνου Καραμανλή και Γεώργιου Ράλλη. Στη διάρκεια της δικτατορίας συμμετείχε στο αντιδικτατορικό κίνημα του ναυτικού (Μάιος 1973). Το Δεκέμβριο του 1981 εξελέγη πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας, θέση από την οποία παραιτήθηκε το 1984, οπότε και εξελέγη ισόβιος επίτιμος πρόεδρος του κόμματος. Πέθανε το 1990 στην Αθήνα. Παράλληλα με την πολιτική ασχολήθηκε και με τη συγγραφή ιστορικών, κοινωνικών και λογοτεχνικών έργων, για τα οποία απέσπασε πολλές τιμητικές διακρίσεις. Πρώτο έργο του ήταν η «Τελωνειακή Ένωσις των Βαλκανίων» (1933), ενώ ακολούθησαν τα εξής: «Το Πρόβλημα του Πληθυσμού της Ελλάδος» (1939), «Ελευθερία ή Θάνατος» (1945), «Η Πολιτική Πλευρά του Κουτσοβλαχικού Ζητήματος» (1948), «Η Εξωτερική Πολιτική της Ελλάδος» (1960), «Περιστέρια, Παιδικά Παραμύθια για Μεγάλους» (1968), «Φωτιά και Τσεκούρι 1944-1949» (1974), «Περασμένα και Τωρινά» (1978) κ.ά. Το 1947 ίδρυσε το Τοσίτσειο Ίδρυμα και διατέλεσε ισόβιος πρόεδρός του, με δωρεά του βαρόνου Μιχαήλ Τοσίτσα, του οποίου υπήρξε κληρονόμος, και έκτοτε πρόσθεσε στο επώνυμό του το επώνυμο του ευεργέτη του. Ίδρυσε ακόμη την «Πινακοθήκη Αβέρωφ» στο Μέτσοβο. Πέθανε το 1990.
«ΑΒΕΡΩΦ ΓΕΩΡΓΙΟΣ»: Θωρηκτό καταδρομικό του ελληνικού στόλου με σπουδαία δράση κυρίως στη διάρκεια των Βαλκανικών Πολέμων. Ναυπηγήθηκε την περίοδο 1908-1910 στο Ορλάντο, στο Λιβόρνο. Το ποσό που δαπανήθηκε για τη ναυπήγηση και τον εξοπλισμό του πλοίου καλύφθηκε από το κληροδότημα του Γεώργιου Αβέρωφ. Το εκτόπισμά του έφτανε τους 10.000 τόνους και η ταχύτητά του τους 22 κόμβους. Ο οπλισμός του περιλάμβανε τέσσερα πυροβόλα των 234 χιλιοστών σε δύο δίδυμους πύργους, οκτώ πυροβόλα των 195 χιλιοστών σε τέσσερις δίδυμους πλευρικούς πύργους, τορπιλοσωλήνες και αρκετά ταχυβόλα. Το πλήρωμά του έφτανε τους 670 άντρες. Συμμετείχε στον Α΄ Βαλκανικό Πόλεμο και συνέβαλε στην επιβολή της ελληνικής κυριαρχίας σε όλο σχεδόν το βόρειο και το κεντρικό Αιγαίο. Έλαβε μέρος ως ναυαρχίδα του ελληνικού στόλου (αρχηγός στόλου, ο υποναύαρχος Παύλος Κουντουριώτης) στις ναυμαχίες της Έλλης (3 Δεκεμβρίου του 1912) και της Λήμνου (5 Ιανουαρίου του 1913), όπου και μόνο η παρουσία του ανάγκασε τον τουρκικό στόλο να αναζητήσει προστασία στα Στενά των Δαρδανελίων. Το Νοέμβριο του 1918 κατέπλευσε επικεφαλής μοίρας του ελληνικού στόλου στην Κωνσταντινούπολη. Συμμετείχε στις επιχειρήσεις της Μικρασιατικής Εκστρατείας παρέχοντας υποστήριξη στα στρατεύματα που μάχονταν στην ξηρά. Το 1925 αντικαταστάθηκαν οι λέβητές του και τοποθετήθηκαν

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

συστήματα διεύθυνσης βολής και κατευθυντήρας. Τον Απρίλιο του 1941 διέφυγε στη Μέση Ανατολή και μέχρι το 1942 χρησιμοποιήθηκε για συνοδείες νηοπομπών στον Ινδικό Ωκεανό. Τον Οκτώβριο του 1944 με αυτό μεταφέρθηκε η εξόριστη ελληνική κυβέρνηση του Γεώργιου Παπανδρέου στον Πειραιά. Παροπλίστηκε το 1946 και χρησιμοποιήθηκε ως έδρα του αρχηγού του στόλου μέχρι το 1952. Το 1980 άρχισαν οι εργασίες συντήρησης και επισκευής του. Σήμερα βρίσκεται σε προβλήτα στο Φλοίσβο Φαλήρου και έχει μετατραπεί σε μουσείο. Θεωρείται ως «εν ενεργεία υπό μακροχρόνια επισκευή».

ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ ΝΟΒΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ: Πολιτικός, δημοσιογράφος, λογοτέχνης, ακαδημαϊκός (ψευδώνυμο Γ. Αθάνας) και πρωθυπουργός. Γεννήθηκε στη Ναύπακτο το 1893. Σπούδασε νομικά στην Αθήνα και εργάστηκε είκοσι πέντε περίπου χρόνια ως δημοσιογράφος σε διάφορες αθηναϊκές εφημερίδες. Το 1926 εκλέχτηκε βουλευτής Αιτωλοακαρνανίας με το Κόμμα των Ελευθερόφρονων του Ι. Μεταξά. Εκλεγόταν συνεχώς βουλευτής από το 1932 μέχρι το 1964, στην αρχή με το Προοδευτικό Κόμμα του Γ. Καφαντάρη, στη συνέχεια με το Κόμμα των Φιλελευθέρων και τέλος με την Ένωση Κέντρου. Διατέλεσε πολλές φορές υπουργός και το 1964 εκλέχτηκε πρόεδρος της Βουλής. Μετά τη διαφωνία του βασιλιά Κωνσταντίνου με τον πρωθυπουργό Γ. Παπανδρέου και την παραίτηση του τελευταίου (Ιούλιος 1965) πήρε την εντολή να σχηματίσει κυβέρνηση (15 Ιουλίου 1965), αλλά την κατέθεσε μερικές μέρες αργότερα διότι η Βουλή την καταψήφισε. Στη συνέχεια ορίστηκε αντιπρόεδρος της κυβέρνησης Στέφανου Στεφανόπουλου (1965-1966). Ασχολήθηκε παράλληλα με την πολιτική με τη συγγραφή διηγημάτων και τη σύνθεση ποιημάτων, λυρικού χαρακτήρα, που τα περισσότερα αφορούν στην αγροτική ζωή της Ρούμελης. Πέθανε στην Αθήνα το 1987.

ΑΘΗΝΑΓΟΡΑΣ Α΄: Οικουμενικός πατριάρχης (1948-1972), κατά κόσμον Αριστοκλής Σπύρου. Γεννήθηκε στο Βασιλικό (Τσαραπλανά) της Ηπείρου το 1886. Σπούδασε στη Θεολογική Σχολή της Χάλκης. Το 1919 διορίστηκε αρχιδιάκονος της Αρχιεπισκοπής Αθηνών. Το 1922 εκλέχτηκε μητροπολίτης Κερκύρας και Παξών και το 1930 αρχιεπίσκοπος Βόρειας και Νότιας Αμερικής. Πέτυχε να συνενώσει τους διαιρεμένους από το διχασμό Έλληνες, να αναδιοργανώσει τις ελληνικές κοινότητες και να ιδρύσει για την επιμόρφωση των κληρικών την Ακαδημία του Αγίου Βασιλείου στη Νέα Υόρκη και τη Θεολογική Σχολή του Τιμίου Σταυρού στη Βοστόνη. Το 1948 εκλέχτηκε οικουμενικός πατριάρχης. Έπειτα από τις βιαιοπραγίες εναντίον των Ελλήνων το Σεπτέμβριο του 1955 εργάστηκε για την ενίσχυση του ρόλου του Πατριαρχείου. Αναδιοργάνωσε ιδρύματα και θεσμούς, συγκάλεσε πανορθόδοξες διασκέψεις και προώθησε την ενότητα των εκκλησιών σε συνεργασία με τον πάπα Παύλο ΣΤ΄ (συναντήθηκαν το 1964). Κατάφερε τελικά να αρθούν τα αναθέματα του 1054 (1965). Πέθανε το 1972.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ: Βασιλιάς των Ελλήνων (1917-1920), δευτερότοκος γιος του Κωνσταντίνου Α΄. Ο Αλέξανδρος γεννήθηκε το 1893 στο ανάκτορο του Τατοΐου. Σπούδασε στη Στρατιωτική Σχολή των Ευελπίδων και έλαβε μέρος στους Βαλκανικούς Πολέμους ως διαγγελέας του πατέρα του. Τον Ιούνιο του 1917, σε ηλικία 24 ετών, ορκίστηκε βασιλιάς των Ελλήνων μέσα σε συνθήκες εξαιρετικά δυσχερείς για την Ελλάδα και την οικογένειά του. Συνεργάστηκε μάλλον αρμονικά με τον πρωθυπουργό Βενιζέλο. Το φθινόπωρο του 1919 παντρεύτηκε με μοργανατικό γάμο (τα παιδιά του από αυτόν το γάμο δεν μπορούσαν να είναι διάδοχοί του) την Ασπασία Μάνου, παρά την αντίθεση της οικογένειάς του και του Βενιζέλου, με την οποία απέκτησε μία κόρη, την Αλεξάνδρα που αργότερα έγινε πριγκίπισσα. Η κυβέρνηση κράτησε μυστική την τέλεση του γάμου μέχρι τον Απρίλιο του 1920.

Ο Αλέξανδρος πέθανε από σηψαιμία, τον Οκτώβριο του 1920, η οποία προκλήθηκε από επιμόλυνση ενός τραύματος που προήλθε από το δάγκωμα ενός πιθήκου στο ζωολογικό κήπο του Τατοΐου. Ο θάνατός του συνέβαλε στην αναζωπύρωση των αντιθέσεων του διχασμού και άνοιξε το δρόμο για την επιστροφή του Κωνσταντίνου στο θρόνο.

ΑΜΑΛΙΑ ΜΑΡΙΑ ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΗ: Πρώτη βασίλισσα της Ελλάδας (1836-1862), κόρη του δούκα του Όλντεμπουργκ, Φρειδερίκου Αυγούστου, σύζυγος του Όθωνα. Γεννήθηκε το 1818. Παντρεύτηκε τον Όθωνα το 1836 στο Μόναχο και, παρά τη δυσαρέσκεια που προκάλεσε ο γάμος τους, έγινε δεκτή με ενθουσιασμό από τους Έλληνες. Άτομο ευφυές και δυναμικό, άσκησε μεγάλη επιρροή στον άβουλο Όθωνα. Έμαθε γρήγορα ελληνικά, οργάνωσε το πρωτόκολλο της Αυλής και στην ακολουθία της προσέλαβε Ελληνίδες, κόρες αγωνιστών του

facebook ΦΑΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Network ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

1821. Αναμείχθηκε στην πολιτική ζωή της χώρας μετά την Επανάσταση της 3ης Σεπτεμβρίου του 1843, αφού κατόρθωσε να πείσει το βασιλιά να παραχωρήσει Σύνταγμα, και άμβλυνε τις αντιθέσεις ανάμεσα στους επαναστάτες και το θρόνο. Από τότε συμμετείχε στη λήψη αποφάσεων. Άσκησε την αντιβασιλεία τέσσερις φορές κατά την απουσία του Όθωνα στο εξωτερικό και μαζί με το βασιλιά ασπάστηκε τη Μεγάλη Ιδέα, για την πραγμάτωση της οποίας θεώρησε ως ευκαιρία τον Κριμαϊκό Πόλεμο (1853-1856). Η Αμαλία ενθάρρυνε την οργάνωση αντάρτικων σωμάτων και την υποκίνηση επανάστασης στη Θεσσαλία, την Ήπειρο και τη Μακεδονία, γεγονός που προκάλεσε την αντίδραση των Άγγλων και των Γάλλων και οδήγησε στην κατάληψη του Πειραιά (1854). Η υπερήφανη αυτή στάση αύξησε τη δημοτικότητά της, αλλά, μετά την αποχώρηση των ξένων στρατευμάτων (1857) ενισχύθηκε το αντιβασιλικό ρεύμα, εξαιτίας της παραβίασης συνταγματικών ελευθεριών, της στασιμότητας που υπήρχε στην πολιτική και κοινωνική ζωή της χώρας και της αδυναμίας της να αποκτήσει διάδοχο. Το 1859 το αντιπολιτευτικό κλίμα εναντίον του βασιλικού ζεύγους εντάθηκε. Η Αμαλία δέχτηκε σφοδρές επικρίσεις από τον αντιπολιτευόμενο Τύπο μετά τις διαβλητές εκλογές του 1861, λόγω της επίδρασης που ασκούσε στον Όθωνα. Μάλιστα έγινε και δολοφονική απόπειρα εναντίον της από το νεαρό Αριστείδη Δόσιο. Ο αντιδυναστικός αγώνας κορυφώθηκε το 1862 με εξεγέρσεις, που κατέληξαν στην έξωση του Όθωνα στις 12 Οκτωβρίου του 1862. Το βασιλικό ζεύγος μετά την απομάκρυνσή του από την Ελλάδα εγκαταστάθηκε στην πόλη Βάμπεργκ, όπου και πέθανε η Αμαλία το 1875. Αξιόλογο υπήρξε το φιλανθρωπικό έργο της: Μεταξύ άλλων ίδρυσε το Οφθαλμιατρείο Αθηνών (1847), το Αμαλίειο Ορφανοτροφείο (1855) και οργάνωσε τον Εθνικό Κήπο. Επίσης ενίσχυσε οικονομικά τη Φιλεκπαιδευτική Εταιρεία και έγιναν οι πρώτες δεντροφυτεύσεις σε πλατείες, πεζοδρόμια και λόφους της Αθήνας.

ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΡΩΜΥΛΙΑ: Περιοχή της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας που μετά τη Συνθήκη του Βερολίνου (1878) έγινε αυτόνομη υπό τη διοίκηση χριστιανού ηγεμόνα, ο οποίος διοριζόταν από την Πύλη και είχε πενταετή θητεία. Εκτεινόταν νότια της οροσειράς του Αίμου και βόρεια της Ροδόπης, ενώ στα ανατολικά οριζόταν από τη Μαύρη Θάλασσα και στα δυτικά από τις πηγές του Νέστου. Πρωτεύουσά της ήταν η Φιλιππούπολη και στα όριά της περιλαμβάνονταν οι πόλεις Αγχίαλος και Πύργος που βρίσκονταν κοντά στον Εύξεινο Πόντο, αλλά και η Στενήμαχος, παλιά πόλη με ακμαίο ελληνικό πληθυσμό. Στη Ρωμυλία ζούσαν πολλοί Έλληνες που ήταν ανεπτυγμένοι οικονομικά. Πρώτος ηγεμόνας της Ανατολικής Ρωμυλίας (1879) ήταν ο βουλγαρικής καταγωγής Αλέξανδρος Βογορίδης ή Αλέκο πασά, γιος του ηγεμόνα της Σάμου Στεφανάκη Βογορίδη. Την περίοδο που ασκούσε την εξουσία άρχισε ο εκβουλγαρισμός της περιοχής, που εντάθηκε επί της ηγεμονίας του διαδόχου του, Γαβριήλ Κρέστεβιτς (1884). Στις 18 Σεπτεμβρίου του 1885 μέλη της διοίκησης της ηγεμονίας, βουλγαρικής καταγωγής, προσάρτησαν πραξικοπηματικά την Ανατολική Ρωμυλία. Έπειτα από τρεις μέρες εισήλθε στη Φιλιππούπολη ο Βούλγαρος ηγεμόνας Αλέξανδρος Βάτεμπεργκ ως ηγεμόνας πλέον «Δύο Βουλγαριών». Από εκείνη τη στιγμή το ελληνικό στοιχείο άρχισε να φθίνει λόγω των μέτρων που έλαβε η βουλγαρική διοίκηση σε βάρος των Ελλήνων, αλλά και εξαιτίας των διωγμών οι οποίοι εντάθηκαν μετά το 1903 ως αντίποινα για το Μακεδονικό Αγώνα. Μέχρι το 1922 στην περιοχή απέμειναν ελάχιστοι Έλληνες.

ΑΝΔΡΟΝΙΚΟΣ ΜΑΝΟΛΗΣ: Αρχαιολόγος και ο ανασκαφέας των βασιλικών τάφων της Βεργίνας. Γεννήθηκε το 1919 στην Προύσα της Μικράς Ασίας και σπούδασε στη Φιλοσοφική Σχολή της Θεσσαλονίκης (1936-1940). Φοιτητής ακόμη πήρε μέρος οτην ανασκαφή του ανακτόρου της Βεργίνας μαζί με το δάσκαλό του, τον σπουδαίο αρχαιολόγο Κωνσταντίνο Ρωμαίο. Μπήκε στην Αρχαιολογική Υπηρεσία και το 1952 αναγορεύτηκε διδάκτορας του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Συνέχισε τις σπουδές του στην Οξφόρδη. Το 1964 εκλέχτηκε τακτικός καθηγητής κλασικής αρχαιολογίας στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Αν και πραγματοποίησε την πρώτη του δοκιμαστική ανασκαφή στη Βεργίνα το 1952, μόλις το 1976 εξασφάλισε τις οικονομικές προϋποθέσεις για τη συστηματική ανασκαφή του τύμβου. Τα εκπληκτικά ευρήματα των τάφων, και ιδιαίτερα αυτού που εμφανώς ανήκει σε βασιλιά, τον οδήγησαν οτην άποψη ότι η Βεργίνα ταυτίζεται με την αρχαία πρωτεύουσα της Μακεδονίας Αιγές (άποψη που είχε διατυπώσει ο Άγγλος ιστορικός Νίκολας Χάμοντ). Ο βασιλικός τάφος ταυτίστηκε από τον Ανδρόνικο με αυτόν του Φιλίππου Β΄, βασιλιά της Μακεδονίας. Οι ανασκαφές στη Βεργίνα συνεχίστηκαν και τα επόμενα χρόνια, οπότε ανακαλύφθηκαν και νέα σημαντικά ευρήματα, όπως το αρχαίο θέατρο, όπου δολοφονήθηκε ο Φίλιππος Β΄. Από το

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NetWORK ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑ

πραγματικά πλούσιο συγγραφικό του έργο ξεχωρίζουν οι μονογραφίες του «Το Ανάκτορο της Βεργίνας», «Βεργίνα: Οι Βασιλικοί Τάφοι της Μεγάλης Τούμπας», «Αρχαίαι Επιγραφαί Βεροίας» κ.ά. Τιμήθηκε με το Μεγαλόσταυρο του Φοίνικος για τις υπηρεσίες του στον ελληνισμό της Μακεδονίας. Πέθανε στη Θεσσαλονίκη το 1992.

ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΣ ΑΜΑΜΑΝΤΙΟΣ: Νομικός ο οποίος διατέλεσε και πρωθυπουργός (1973-1974). Γεννήθηκε στο Ψάρι Τριφυλίας το 1919. Σπούδασε νομικά στα πανεπιστήμια Αθηνών και Σικάγο. Από το 1947 ασχολήθηκε με τη δικηγορία. Διατέλεσε υπουργός Οικονομικών (1967-1971) και Εσωτερικών (1971-1973) στις δικτατορικές κυβερνήσεις του Γεώργιου Παπαδόπουλου. Το 1973, μετά την ανατροπή του Παπαδόπουλου από τον Δ. Ιωαννίδη, ανέλαβε την πρωθυπουργία της χώρας, έχοντας συγχρόνως το χαρτοφυλάκιο των υπουργείων Οικονομικών και Συντονισμού. Επί της πρωθυπουργίας του η Τουρκία ήγειρε για πρώτη φορά θέμα υφαλοκρηπίδας στο Αιγαίο. Στα γεγονότα της Κύπρου (15 Ιουλίου-24 Ιουλίου 1974) ήταν παρών-απών, αφού ουσιαστικά κυβερνούσε από τα παρασκήνια ο ταξίαρχος Ιωαννίδης. Πέθανε το 2002.

ΑΝΤΙΒΑΣΙΛΕΙΑ: Όταν ο Όθων εκλέχτηκε από τις προστάτιδες Δυνάμεις βασιλιάς της Ελλάδας ήταν ανήλικος, και ο πατέρας του διόρισε ένα συμβούλιο αντιβασιλείας με τρία τακτικά και δύο αναπληρωματικά μέλη, που θα ασκούσε την εξουσία μέχρι την ενηλικίωσή του. Πρόεδρος του συμβουλίου ορίστηκε ο κόμης Άρμανσμπεργκ, τακτικά μέλη ο καθηγητής Μάουρερ και ο υποστράτηγος Χέιντεκ και αναπληρωματικά ο Άμπελ και ο Γκράινερ. Το συμβούλιο αυτό άσκησε την εξουσία από το Φεβρουάριο του 1833 μέχρι τον Ιούνιο του 1835. Τα μέλη του μοίρασαν μεταξύ τους τις αρμοδιότητες: Ο Άρμανσμπεργκ ανέλαβε την άσκηση της εξωτερικής πολιτικής, ο Μάουρερ την οργάνωση της δικαιοσύνης, της παιδείας και της εκκλησίας, ο Άμπελ την εσωτερική διοίκηση, ο Χέιντεκ την οργάνωση του στρατού και ο Γκράινερ τη διαχείριση των οικονομικών. Σε ορισμένους τομείς το έργο του συμβουλίου ήταν πράγματι αξιόλογο, καθώς οργάνωσε τη δημόσια διοίκηση, σύνταξε τον οργανισμό λειτουργίας των δικαστηρίων, τον Ποινικό Νόμο, τους Κώδικες Ποινικής Δικονομίας και οργάνωσε το εκπαιδευτικό σύστημα. Η πολιτική του που αφορούσε στα εκκλησιαστικά ζητήματα (ανακήρυξη της ελληνικής εκκλησίας σε αυτοκέφαλη, το 1833), στο στρατό (απομάκρυνση Ελλήνων αγωνιστών από τα στρατιωτικά σώματα και επάνδρωσή τους με Βαυαρούς μισθοφόρους), για την οποία αντέδρασε ο Κολοκοτρώνης και διώχτηκε, καθώς και στην αδυναμία του να επιλύσει τα οικονομικά προβλήματα, δημιούργησαν έντονες αντιδράσεις. Τα μέλη της αντιβασιλείας κυβέρνησαν τη χώρα συγκεντρωτικά, απέκλεισαν τους Έλληνες από σπουδαία πολιτικά και στρατιωτικά αξιώματα (Βαυαροκρατία) και δεν κατόρθωσαν να επιλύσουν σημαντικά προβλήματα της χώρας (οικονομικό, πρόβλημα των εθνικών κτημάτων), γεγονός που δυσαρέστησε όλα τα στρώματα του ελληνικού λαού.

ΑΝΤΥΠΑΣ ΜΑΡΙΝΟΣ: Κεφαλλονίτης δημοσιογράφος, εκφραστής δημοκρατικών και σοσιαλιστικών ιδεών (1872-1907). Μετά την εγκύκλιο μόρφωσή του στην Κεφαλλονιά, σπούδασε στη Νομική Σχολή Αθηνών. Εγκατέλειψε όμως τις σπουδές του και πρωταγωνίστησε σε κοινωνικούς αγώνες για τη διάδοση και την επικράτηση των ιδεών του στην Ελλάδα. Συμμετείχε ως εθελοντής στην Κρητική Επανάσταση του 1896 και κατήγγειλε τους υπεύθυνους για τον αποτυχημένο πόλεμο του 1897, γεγονός που οδήγησε σε δίωξη και φυλάκισή του. Μετά την αποφυλάκισή του συνέχισε την αγωνιστική του δράση στο Αργοστόλι, όπου εξέδιδε την εφημερίδα «Ανάστασις» και ίδρυσε το λαϊκό αναγνωστήριο «Η Ισότης», το οποίο υπήρξε κέντρο πνευματικού και πολιτικού προβληματισμού. Το 1906 ανέλαβε την επιστασία του τσιφλικιού του θείου του, Γ. Σκιαδαρέση, στη Θεσσαλία και συνέχισε εκεί τον αγώνα του, οργανώνοντας τους ακτήμονες κολίγους εναντίον των γαιοκτημόνων. Προκάλεσε όμως με τη στάση του την οργή των τσιφλικάδων, οι οποίοι τον δολοφόνησαν στις 7 Μαρτίου του 1907 στον Πυργετό της Ραψάνης.

ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΔΕΔΗΛΩΜΕΝΗΣ: Παρά την καθιέρωση από το Σύνταγμα του 1864 της «δημοκρατικής αρχής», ο βασιλιάς διόριζε και έπαυε τις κυβερνήσεις, αγνοώντας τις πιο πολλές φορές τη θέληση της πλειοψηφίας της Βουλής. Οι συνεχείς παρεμβάσεις του δημιουργούσαν εντάσεις και προβλήματα, που κορυφώθηκαν μετά την παύση -ουσιαστικά- της κυβέρνησης Κουμουνδούρου το 1867, με τους χειρισμούς της οποίας στο Κρητικό Ζήτημα δεν συμφωνούσε ο βασιλιάς (ο Χαρίλαος Τρικούπης ήταν υπουργός Εξωτερικών). Η κυβέρνηση του Κουμουνδούρου είχε μάλιστα την απόλυτη πλειοψηφία στη Βουλή. Στις 29

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NETWORK ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Ιουνίου του 1874 ο Χαρίλαος Τρικούπης με ένα άρθρο του στην εφημερίδα «Καιροί» με τον τίτλο «Τίς Πταίει;» κατήγγειλε τις αυθαιρεσίες του βασιλιά και τις επεμβάσεις του θρόνου στην πολιτική ζωή του τόπου. Το υπουργικό συμβούλιο αποφάσισε τη δίωξη του Τρικούπη, που φυλακίστηκε για μερικές μέρες. Τελικά απαλλάχτηκε με βούλευμα του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών. Ο Τρικούπης, στον οποίο ο βασιλιάς είχε αναθέσει την εντολή σχηματισμού κυβέρνησης για τη διενέργεια εκλογών, στις 18 Ιουλίου του 1875 διεξήγαγε πράγματι απόλυτα ελεύθερες εκλογές. Σε αυτές νικητής αναδείχθηκε ο Α. Κουμουνδούρος. Το κόμμα του Τρικούπη κέρδισε μόνο 20 έδρες, αλλά ο βασιλιάς τού ζήτησε να παραμείνει στη θέση του μέχρι την εκλογή προέδρου της Βουλής. Στις 11 Αυγούστου του 1875 ο Γεώργιος Α΄ διάβασε στην πανηγυρική συνεδρίαση της νέας Βουλής το Λόγο του Θρόνου, που τον είχε προετοιμάσει ο Τρικούπης. Με το λόγο αυτό καθιερώθηκε η Αρχή της Δεδηλωμένης. Ο βασιλιάς δεσμεύτηκε να διορίζει ή να διατηρεί στην εξουσία μόνο κυβερνήσεις που θα έχουν την εμπιστοσύνη της πλειοψηφίας της Βουλής.

ΑΥΞΕΝΤΙΟΥ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ: Ελληνοκύπριος αγωνιστής, υπαρχηγός της ΕΟΚΑ (Εθνικής Οργάνωσης Κυπρίων Αγωνιστών). Χρησιμοποιούσε το ψευδώνυμο Ζήδρος. Γεννήθηκε στο χωριό Λύση της επαρχίας Αμμοχώστου το 1928. Μετά τις γυμνασιακές σπουδές του στην Ελλάδα υπηρέτησε στον ελληνικό στρατό και στη συνέχεια επέστρεψε στην Κύπρο και μυήθηκε στην ΕΟΚΑ. Πρωταγωνίστησε στον εθνικοαπελευθερωτικό αγώνα της Κύπρου εναντίον των Άγγλων και σκοτώθηκε στο όρος Τρόοδος, ενώ αγωνιζόταν μόνος εναντίον 60 Άγγλων στρατιωτών (3 Μαρτίου του 1957).

ΒΑΛΒΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ: Νομικός και πρωθυπουργός της Ελλάδας. Γεννήθηκε το 1814 στο Μεσολόγγι. Κατά τη δεύτερη πολιορκία του Μεσολογγίου (1826) ο μικρός Δημήτριος και η μητέρα του φυγαδεύτηκαν στα Επτάνησα. Στη συνέχεια ο Βόλβης πήγε στο Λιβόρνο της Ιταλίας, κοντά στο θείο του. Σπούδασε νομικά στο Πανεπιστήμιο της Πίζας και μετά επέστρεψε στην Ελλάδα. Ακολούθησε το δικαστικό κλάδο και το 1872 έφτασε στο βαθμό του προέδρου του Αρείου Πάγου (μέχρι το 1885). Ήταν ο πρόεδρος των ειδικών δικαστηρίων που δίκασαν το 1875 τους υπουργούς της κυβέρνησης Δ. Βούλγαρη, Ι. Βαλασόπουλο και Β. Νικολόπουλο, για δωροληψία (για να βοηθήσουν την εκλογή κάποιων επισκόπων - «σιμωνιακά»), καθώς και τα υπόλοιπα μέλη της κυβέρνησης για αντιποίηση αρχής και εκλογικές παραβάσεις.

Τον Απρίλιο του 1886 ο βασιλιάς Γεώργιος Α΄ του ανέθεσε το σχηματισμό υπηρεσιακής κυβέρνησης, προκειμένου να αντιμετωπιστεί η κρίση που προέκυψε από την παραίτηση της κυβέρνησης Δηλιγιάννη, αλλά και για να βρεθεί λύση στα προβλήματα που προέρχονταν από τον αποκλεισμό των ελληνικών παραλίων από τις Μεγάλες Δυνάμεις. Παρέμεινε στην εξουσία μόλις εννέα μέρες γιατί στο μεταξύ ο Χαρίλαος Τρικούπης, έπειτα από τη μαζική αποστασία βουλευτών του Δηλιγιάννη, κατάφερε να σχηματίσει κοινοβουλευτική κυβέρνηση. Πέθανε στην Αθήνα το 1892.

ΒΑΛΒΗΣ ΖΗΝΟΒΙΟΣ Ή ΖΑΦΕΙΡΙΟΣ: Νομικός, πολιτικός ο οποίος διατέλεσε δύο φορές πρωθυπουργός της Ελλάδας. Γεννήθηκε στο Μεσολόγγι το 1800. Σπούδασε θεολογία στη Θεολογική Σχολή της Χάλκης και νομικά στο Πανεπιστήμιο της Πίζας. Το 1835 επέστρεψε στην Ελλάδα και ακολούθησε το δικαστικό κλάδο. Παραιτήθηκε το 1842 και εκλέχτηκε πληρεξούσιος στην Εθνοσυνέλευση του 1843. Από τότε και μέχρι το 1862 χρημάτισε πολλές φορές υπουργός, κυρίως Δικαιοσύνης και Οικονομικών. Μετά την έξωση του Όθωνα εκλέχτηκε πληρεξούσιος στη Β΄ Εθνοσυνέλευση των Αθηνών (1862) και για ένα μήνα ήταν πρόεδρός της. Το Φεβρουάριο του 1863 η Γ΄ Εθνοσυνέλευση εξέλεξε τον Βόλβη πρωθυπουργό - αντικατέστησε τον Δ. Βούλγαρη -και στις 18 Μαρτίου του 1863 ανακήρυξε τον Δανό πρίγκιπα Γουλιέλμο Γεώργιο «συνταγματικόν βασιλέα των Ελλήνων». Λίγες μέρες αργότερα η ίδια εθνοσυνέλευση απέπεμψε τον Βάλβη από το αξίωμα του πρωθυπουργού για να κατευνάσει τη λαϊκή δυσαρέσκεια που προήλθε από την αύξηση του μισθού των μελών της κυβέρνησης. Τον Απρίλιο του 1864 ο Βόλβης σχημάτισε μια νέα, βραχύβια κυβέρνηση (έμεινε στην εξουσία μέχρι τον Ιούλιο του ίδιου έτους). Το 1865 ορίστηκε πρόεδρος του Συμ βουλίου Επικρατείας και έμεινε σε αυτή τη θέση μέχρι την κατάργησή του (Νοέμβριος του 1865). Πέθανε στο Μεσολόγγι το 1886.

ΒΑΛΚΑΝΙΚΟΙ ΠΟΛΕΜΟΙ (1912-1913)

Α΄ Βαλκανικός Πόλεμος: Η έξαρση του εθνικισμού στα βαλκανικά κράτη, η καταπάτηση των

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

δικαιωμάτων των εθνοτήτων που ζούσαν εκεί από την Οθωμανική Αυτοκρατορία, καθώς και ο ανταγωνισμός των Μεγάλων Δυνάμεων για την επικράτησή τους σε μια περιοχή ζωτική για τα συμφέροντά τους οδήγησαν σε σύγκρουση. Οι βαλκανικές χώρες Ελλάδα, Σερβία, Βουλγαρία και Μαυροβούνιο συνασπίστηκαν και κήρυξαν τον πόλεμο κατά της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας (12 Οκτωβρίου του 1912), όταν εκείνη απέρριψε το αίτημά τους για τη διασφάλιση των εθνοτήτων της περιοχής. Ο ελληνικός στρατός πέρασε τα σύνορα με αρχηγό το διάδοχο Κωνσταντίνο, απελευθέρωσε την Ελασσόνα, την Κατερίνη, τα Γρεβενά και την Κοζάνη, ενώ οι Βούλγαροι κατέλαβαν τη Δυτική Θράκη και την ανατολική Μακεδονία και κατευθύνθηκαν προς τη Θεσσαλονίκη. Χάρη στην αποφασιστική στάση του πρωθυπουργού Ελευθέριου Βενιζέλου, αποφεύχθηκε την τελευταία στιγμή η κατάληψη της πόλης από τους Βουλγάρους, καθώς έδωσε εντολή στον αρχιστράτηγο Κωνσταντίνο να επιταχύνει την πορεία του στρατού προς την πόλη. Η Θεσσαλονίκη απελευθερώθηκε στις 26 Οκτωβρίου του 1912. Παράλληλα με τις μάχες στην ξηρά, το ελληνικό ναυτικό με αρχηγό το ναύαρχο Παύλο Κουντουριώτη και ναυαρχίδα του στόλου το θωρηκτό «Αβέρωφ» διεξήγαγε με επιτυχία τον αγώνα στο Αιγαίο και απελευθέρωσε τα νησιά Λέσβο, Χίο, Σάμο, Λήμνο, Ίμβρο, Τένεδο και Ικαρία. Στο μέτωπο της Ηπείρου στόχος ήταν τα Ιωάννινα. Η πόλη καταλήφθηκε στις 21 Φεβρουαρίου του 1913, έπειτα από ισχυρή αντίσταση του τουρκικού στρατού, καθώς και η υπόλοιπη Ήπειρος. Ο ελληνικός στρατός κατέλαβε και τμήμα της Βόρειας Ηπείρου (Αργυρόκαστρο, Κορυτσά). Ο Α΄ Βαλκανικός πόλεμος έληξε με τη Συνθήκη του Λονδίνου (17/30 Μαΐου 1913), με την οποία η Τουρκία έχασε όλα σχεδόν τα ευρωπαϊκά εδάφη.
Β΄ Βαλκανικός Πόλεμος: Η διαφωνία των νικητών για τη διανομή των εδαφών της ευρύτερης Μακεδονίας οδήγησε στο Β΄ Βαλκανικό Πόλεμο. Αντιμέτωπες αυτή τη φορά βρέθηκαν η συμμαχία Ελλάδας, Σερβίας και Ρουμανίας και η Βουλγαρία. Οι εχθροπραξίες ξεκίνησαν τον Ιούνιο του 1913 και οι ελληνικές δυνάμεις κατέλαβαν την ανατολική Μακεδονία και τη Δυτική Θράκη από τους Βουλγάρους. Οι επιτυχίες των ελληνικών στρατευμάτων ανάγκασαν τη Βουλγαρία να ζητήσει ανακωχή, αφού ήταν η ηττημένη στο συγκεκριμένο πόλεμο. Οι ανακατατάξεις στο χώρο των Βαλκανίων επικυρώθηκαν με τη Συνθήκη του Βουκουρεστίου (28 Ιουλίου/ 10 Αυγούστου του 1913).
ΒΑΜΒΑΚΑΡΗΣ ΜΑΡΚΟΣ: Συνθέτης ρεμπέτικων τραγουδιών, στιχουργός και δεξιοτέχνης του μπουζουκιού. Γεννήθηκε στην Ερμούπολη της Σύρου το 1905 και ήταν γόνος φτωχής οικογένειας καθολικών (Φραγκοσυριανών). Κληρονόμησε το καλλιτεχνικό ταλέντο του από τον παππού και τον πατέρα του. Τα πρώτα μουσικά του ακούσματα ήταν ύμνοι της καθολικής εκκλησίας, χοροί μικρασιατικοί, τουρκικοί της Πόλης και της Θράκης, συριανά ζεϊμπέκικο κ.ά. Σε ηλικία επτά ετών άρχισε να εργάζεται για να βοηθήσει οικονομικά την οικογένειά του και το 1917 βρέθηκε στον Πειραιά, όπου έκανε διάφορα επαγγέλματα και ξεκίνησε την καριέρα του στο τραγούδι. Με το μπουζούκι ασχολήθηκε το 1924 -υπήρξε αυτοδίδακτος- και από το 1931 άρχισε να συνθέτει. Το 1934 ίδρυσε την «Πειραιώτικη κομπανία» και ηχογράφησε τον πρώτο δίσκο του, το «Καραντουζένι». Τα χρόνια που ακολούθησαν, το ρεμπέτικο κατέκτησε τα ανώτερα αστικά κοινωνικά στρώματα, ο Βαμβακάρης άρχισε να εμφανίζεται σε κέντρα και παράλληλα έκανε πολλές ηχογραφήσεις. Κάμψη σημείωσε η καριέρα του τη δεκαετία 1950-1960, ενώ στη συνέχεια η πορεία του ήταν ανοδική - τα τραγούδια του, τα οποία ερμήνευσε ο Μπιθικώτσης, κατέκτησαν τους φοιτητές και τους διανοούμενους. Κορυφαία στιγμή στην καριέρα του ήταν η συναυλία του Χίλτον (1968), σε μια εποχή που συνέπεσε χρονικά με το θάνατο του ρεμπέτικου τραγουδιού. Για τον ίδιο η ακμή του ρεμπέτικου ήταν η περίοδος 1930-1940. Από τα πιο γνωστά τραγούδια του είναι η «Φραγκοσυριανή», «Τα ματόκλαδά σου λάμπουν», «Μαύρα μάτια, μαύρα φρύδια», «Ήμουνα μάγκας μια φορά» κ.ά. Η «Αυτοβιογραφία» του, που εκδόθηκε το 1973, αποτελεί πολύτιμη πηγή πληροφοριών για τη λαϊκή μουσική της Σύρου στις αρχές του 20ού αιώνα. Πέθανε το 1972 στη Νίκαια του Πειραιά. Ο ίδιος ο Μάρκος Βαμβακάρης αναφέρει για την αγάπη του για το μπουζούκι: «Το 1925 ήμουν εκδορεύς στα σφαγεία του Πειραιά. Τότε ήρθε σπίτι μας ένας Νίκος Αϊβαλιώτης, φίλος του πατέρα μου, που πρωτόφερε μπουζούκι στον Πειραιά. Τρελάθηκα. [...] Μου άρεσε τόσο πολύ, ώστε ορκίστηκα να κόψω το χέρι μου αν δεν το μάθαινα. [...]».
«ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΟΛΓΑ»: Αντιτορπιλικό του ελληνικού στόλου που έδρασε στη διάρκεια του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Ναυπηγήθηκε στο Γιάροου (1936-1938) και είχε εκτόπισμα 1.500

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

περίπου τόνων και ταχύτητα που πλησίαζε τους 35 κόμβους. Ο οπλισμός του αποτελούνταν από τέσσερα πυροβόλα των πέντε ιντσών, τέσσερα Α/Α ταχυβόλα των 37 χιλιοστών και δύο τετραπλούς τορπιλοσωλήνες των 21 ιντσών (αδερφό πλοίο ήταν το «Βασιλεύς Γεώργιος», ενώ επρόκειτο να ναυπηγηθούν στα καινούργια τότε ναυπηγεία «Σκαραμαγκά» δύο ακόμη μονάδες ίδιου τύπου, το «Βασιλεύς Κωνσταντίνος» και το «Βασίλισσα Σοφία»), Στη διάρκεια του Ελληνοϊταλικού Πολέμου το συγκεκριμένο πλοίο συνόδευσε νηοπομπές και συμμετείχε στις επιδρομές μονάδων του στόλου εναντίον ιταλικών μονάδων ή θέσεων στο Στενό του Οτράντο. Μετά την κατάληψη της Ελλάδας από τους Γερμανούς (Απρίλιος του 1941) η «Βασίλισσα Ολγα» κατέφυγε στη Μέση Ανατολή. Ύστερα από κάποιες επισκευές στην Άπω Ανατολή άρχισε από το 1942 επιθετικές περιπολίες στην ανατολική κυρίως Μεσόγειο σε συνεργασία με βρετανικά πλοία. Το Δεκέμβριο της ίδιας χρονιάς συμμετείχε στη βύθιση ιταλικού υποβρυχίου κοντά στη Βεγγάζη (κυβερνήτης ήταν ο πλωτάρχης Γ. Μπλέσσας). Στις 18 Ιανουαρίου του επόμενου έτους βύθισε μικρό ιταλικό πετρελαιοφόρο, ενώ τον Ιούνιο του ίδιου έτους η «Βασίλισσα Όλγα» και το βρετανικό αντιτορπιλικό «Jervis» βύθισαν ένα ιταλικό αντιτορπιλικό («Castore»), ένα τορπιλοβόλο και δύο μικρά φορτηγά πλοία. Στις 10-11 Ιουνίου του 1943 πήρε μέρος στις επιχειρήσεις κατάληψης του νησιού Παντελερία και αργότερα στην απόβαση στη Σικελία (Ιούλιος του 1943). Το Σεπτέμβριο βύθισε, μαζί με δύο βρετανικά αντιτορπιλικά, στο στενό της Καρπάθου δύο μεγάλα εμπορικά πλοία («Pluto» και «Paolo») και το συνοδό γερμανικό αντιτορπιλικό 2104. Η «Βασίλισσα Όλγα» βυθίστηκε στο Λακκί της Λέρου στη διάρκεια γερμανικής αεροπορικής επιδρομής, συμπαρασύροντας στον υγρό της τάφο τον κυβερνήτη της, πλωτάρχη Γ. Μπλέσσα, τον ύπαρχό της, υποπλοίαρχο Γρηγορόπουλο, και τέσσερις ακόμη αξιωματικούς και 65 υπαξιωματικούς και ναύτες (26 Σεπτεμβρίου του 1943).

ΒΑΦΕΙΑΔΗΣ ΜΑΡΚΟΣ: Πολιτικός και στρατιωτικός ηγέτης του Δημοκρατικού Στρατού στη διάρκεια του Εμφύλιου Πολέμου (1946-1949). Γεννήθηκε στη Θεοδοσία της Μικράς Ασίας το 1906. Οργανώθηκε στο ΚΚΕ, ενώ εργάστηκε ως καπνεργάτης στη Θεσσαλονίκη και στην Καβάλα. Κομματικός καθοδηγητής, υπέστη για τη δράση του πολλούς διωγμούς. Στη διάρκεια της κυβέρνησης Ι. Μεταξά (1936) εκτοπίστηκε στον Άγιο Ευστράτιο, αλλά απέδρασε και κατέφυγε στη Θεσσαλονίκη και από εκεί έφτασε στην Κρήτη, όπου συμμετείχε στην ένοπλη εξέγερση στα Χανιά (28 Ιουλίου του 1938) εναντίον του καθεστώτος Μεταξά. Η γερμανική επίθεση τον βρήκε εκτοπισμένο στη Γαύδο. Το Μάιο του 1941 κατέφυγε στη Μακεδονία, ενώ ήδη είχε εκλεγεί μέλος της Κεντρικής Επιτροπής του ΚΚΕ (1942). Ήταν υπεύθυνος του ΕΛΑΣ Μακεδονίας και από τις αρχές του 1944 γενικός διοικητής (καπετάνιος) της ΟΜΜ (Ομάδας Μεραρχιών Μακεδονίας). Το Νοέμβριο του 1944, μετά την υποχώρηση των Γερμανών στη μεγάλη σύσκεψη των καπεταναίων στη Λαμία, ο Βαφειάδης απέρριψε την πρόταση του Βελουχιώτη για σύγκρουση με τις βρετανικές δυνάμεις. Έτσι στα Δεκεμβριανά η ΟΜΜ (Μ. Βαφειάδης, Ε. Μπακιρτζής) απέφυγε τις συγκρούσεις με τις βρετανικές δυνάμεις. Στη 2η Ολομέλεια, το Φεβρουάριο του 1946, ο Βαφειάδης αντιτάχθηκε στην πρόταση του Γενικού Γραμματέα του ΚΚΕ, Νίκου Ζαχαριάδη, να αναχαιτιστεί η αντιΕΑΜική τρομοκρατία με ένοπλη δράση. Η απόφαση αυτή της Ολομέλειας ουσιαστικά σηματοδότησε την έναρξη της νέας και τελευταίας φάσης του Εμφυλίου. Παρ' όλα αυτά, έπειτα από λίγους μήνες βρέθηκε επικεφαλής των αντάρτικων ομάδων που είχαν καταφύγει στο βουνό μετά τη Συμφωνία της Βάρκιζας (η τοποθέτησή του σε αυτή τη θέση έγινε με απόφαση του Ν. Ζαχαριάδη). Στις 28 Οκτωβρίου του 1946 τοποθετήθηκε επικεφαλής του Δημοκρατικού Στρατού και το Δεκέμβριο του 1947 εκλέχτηκε πρωθυπουργός και υπουργός των Στρατιωτικών στην «Προσωρινή Δημοκρατική Κυβέρνηση». Ανέλαβε τη διεξαγωγή των επιχειρήσεων, αν και φαίνεται ότι είχε διαφορετικές απόψεις από τον Ζαχαριάδη ως προς την τακτική που έπρεπε να ακολουθήσει ο Δημοκρατικός Στρατός. Ο Βαφειάδης πίστευε στον ανταρτοπόλεμο, ενώ ο Ζαχαριάδης ήθελε να αποκτήσει Δημοκρατικός Στρατός τη διάρθρωση και τη στρατηγική ενός τακτικού στρατού. Οι απόψεις του Βαφειάδη δημοσιοποιήθηκαν στο πλαίσιο της συνεδρίασης του Πολιτικού Γραφείου το Νοέμβριο του 1948 και έγιναν η αιτία της σταδιακής απομάκρυνσής του από όλα τα αξιώματα. Το 1949 η 5η Ολομέλεια τον καθαίρεσε για «λόγους υγείας» και ο Βαφειάδης πήγε στη Σοβιετική Ένωση. Η 6η Ολομέλεια (1956) τον αποκατέστησε, αλλά η αντίθεσή του προς τις πρακτικές της νέας ηγεσίας του κόμματος (Κολιγιάννης) είχε ως αποτέλεσμα να καθαιρεθεί ξανά από την 8η Ολομέλεια (1958). Μετά τη διάσπαση του ΚΚΕ

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

το Γραφείο Εσωτερικού τον αποκατέστησε (1969). Επέστρεψε από την εξορία το 1983 και οι πρώτες του δηλώσεις μετά την άφιξή του στην Ελλάδα αφορούσαν στην ανάγκη να υπάρξει ενιαίο ΚΚΕ. Εκλέχτηκε βουλευτής Επικρατείας με το ψηφοδέλτιο του ΠΑΣΟΚ (1989 και 1990). Πέθανε το 1992.

ΒΕΑΚΗΣ ΑΙΜΙΛΙΟΣ: Ηθοποιός του ελληνικού θεάτρου, από τις σημαντικότερες φυσιογνωμίες του 20ού αιώνα. Γεννήθηκε στον Πειραιά το 1884. Φοίτησε στη Βασιλική Δραματική Σχολή το 1900 και αμέσως σχεδόν βγήκε στη σκηνή. Έδωσε την πρώτη του παράσταση στο Βόλο (1901, «Ποιους βάζουμε στα σπίτια μας» του Σαρντού). Τα επόμενα δεκατρία χρόνια περιόδευσε στην Ελλάδα, ερμηνεύοντας πολλούς ρόλους και προβάλλοντας μέσω της τέχνης του σημαντικά γεγονότα (π.χ., Μακεδονικός Αγώνας). Συμμετείχε στους Βαλκανικούς Πολέμους (1912-1913) και μετά συνέχισε την καριέρα του στην Αθήνα, όπου συνεργάστηκε με τους θιάσους της Μαρίκας Κοτοπούλη, της Κυβέλης, με την Κατίνα Παξινού και τον Αλέξη Μινωτή κ.ά. Ο ρόλος που τον καθιέρωσε ήταν του Οιδίποδα τύραννου στην ομώνυμη τραγωδία (1919, σκηνοθεσία Φώτου Πολίτη, Εταιρεία Ελληνικού θεάτρου). Ακολούθησαν σημαντικοί ρόλοι σε άλλα έργα («Επιθεωρητής» του Γκογκόλ, «Αδελφοί Καραμαζόφ» του Ντοστογιέφσκι, «Φυντανάκι» του Παντελή Χορν, «Πατέρας» του Στρίντμπεργκ, «Θείος Βάνιας» του Τσέχοφ, «Σπασμένα φτερά» του Δημήτρη Μπόγρη κ.ά.). Η κορυφαία όμως στιγμή στην καλλιτεχνική του καριέρα ήταν αναμφίβολα η συνεργασία του με το Εθνικό Θέατρο τη δεκαετία 1932-1942. Την περίοδο αυτή υποδύθηκε ρόλους που ανέδειξαν το αναμφισβήτητο ταλέντο του: «Αγαμέμνων» του Αισχύλου, «Ιούλιος Καίσαρ», «Δωδέκατη Νύχτα», «Ρωμαίος και Ιουλιέτα», «Βασιλιάς Ληρ» του Σαίξπηρ, «Κύκλωψ» του Ευριπίδη, «Του φτωχού τ' αρνί» του Τσβάιχ, «Ιβάν ο Τρομερός» του Τολστόι, «Κατά φαντασίαν ασθενής» του Μολιέρου, «Πόθοι κάτω απ' τις λεύκες» του Ο'Νιλ κ.ά. Αποχώρησε από το Εθνικό Θέατρο στην Κατοχή και συνεργάστηκε με άλλους καλλιτέχνες (Μανωλίδου, Παππά, Κατερίνα). Συμμετείχε στην Εθνική Αντίσταση και εξαιτίας της πολιτικής του ιδεολογίας (ήταν μέλος του ΕΑΜ) διώχθηκε μετά το τέλος του πολέμου, γεγονός που είχε ως συνέπεια να κλονιστεί η υγεία του. Επανήλθε στο Εθνικό το 1951, όπου ερμήνευσε και τον τελευταίο ρόλο της ζωής του («Οι τρεις δρόμοι» του Διονυσίου Ρώμα). Πέθανε από εγκεφαλικό τον Ιούνιο του 1951. Εκτός από το θέατρο έπαιξε και σε κινηματογραφικές ταινίες («Αστέρω», «Το λιμάνι των δακρύων», «Η φωνή της καρδιάς»). Το 1946 κλήθηκε από τις ανακριτικές αρχές να καθορίσει με σαφήνεια τα πολιτικά του πιστεύω και απάντησε με υπόμνημα. Ανάμεσα στα άλλα σημειώνει:

«[...] Έμαθα να αναζητώ τους καημούς της ανθρώπινης καρδιάς και να ξεχωρίζω το εσωτερικό δράμα του ανθρώπου, τόσο στη σχέση του με το κοινωνικό σύνολο όσο και με την ατομική του ύπαρξη, τη συνείδησή του. Έτσι αισθάνθηκα μέσα μου ολόφωτα εκδηλωμένη την αγάπη του ανθρώπου. Πιστεύω πως εκείνο που μπορεί να κάνει τον άνθρωπο να βρει τη γαλήνη της ψυχής, την ευτυχία, είναι να αποκτήσει με τη μόρφωση τη δυνατότητα να αντικρίζει θαρρετά το φως της αλήθειας και γερά αρματισμένος από τη γνώση του ορθού, του καλού και του δικαίου να μπορεί μόνος του να κρατεί το τιμόνι της ζωής του στη σωστή ρότα που χάραξε, χωρίς φόβο να τον παρασύρουν πλανεροί άνεμοι. [...] Είμαι Δημοκράτης και Ανθρωπιστής».

ΒΕΛΟΥΧΙΩΤΗΣ ΑΡΗΣ: Μία από τις αμφιλεγόμενες προσωπικότητες της νεότερης ελληνικής ιστορίας. Γεννήθηκε στη Λαμία το 1905 και το πραγματικό του όνομα ήταν Θανάσης Κλάρας. Σπούδασε γεωπόνος στην Αβερώφειο Γεωργική Σχολή της Λαμίας. Το 1924 εντάχθηκε στις τάξεις του ΚΚΕ και άρχισε ως στέλεχός του την πολιτική του δράση για την οποία διώχθηκε και εξορίστηκε πολλές φορές. Το 1939, ενώ ήταν κρατούμενος στις φυλακές της Κέρκυρας, υπέβαλε δήλωση νομιμοφροσύνης στον τότε υφυπουργό Δημόσιας Ασφάλειας Κωνσταντίνο Μανιαδάκη. Έλαβε μέρος στον πόλεμο του 1940 ως στρατιώτης του πυροβολικού. Από το Νοέμβριο του 1941 εργάστηκε, ως στέλεχος του ΕΑΜ, για την προετοιμασία της ένοπλης αντίστασης κατά του κατακτητή. Τον Ιούνιο του 1942 η ομάδα του έκανε την πρώτη της ένοπλη εμφάνιση στη Δομνίστα της Ευρυτανίας και το Σεπτέμβριο του ίδιου χρόνου έδωσε την πρώτη της μάχη στη Ρίκα της Γκιώνας εναντίον των Ιταλών. Το Νοέμβριο του 1942 τμήματα του ΕΛΑΣ υπό τον Άρη Βελουχιώτη και του ΕΔΕΣ υπό τον Ναπολέοντα Ζέρβα σε συνεργασία με Άγγλους σαμποτέρ ανατίναξαν τη γέφυρα του Γοργοπόταμου (25-26 Νοεμβρίου του 1942). Το Δεκέμβριο του 1942 ο Άρης και η ομάδα του έτρεψαν σε φυγή ισχυρή δύναμη Ιταλών στην περιοχή του Μικρού Χωριού Ευρυτανίας. Την

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NETWORK ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

ίδια περίοδο απέτυχαν οι προσπάθειες για από κοινού δράση όλων των αντιστασιακών ομάδων (συνάντηση Βελουχιώτη-Ζέρβα στη Ροβέλιστα το Δεκέμβριο του 1942). Το 1943 έγινε φανερή πλέον η προσπάθεια που κατέβαλαν ο Βελουχιώτης και το ΕΛΑΣ να επιβληθούν στις υπόλοιπες αντιστασιακές οργανώσεις, έστω και με τη βία. Ήδη από τις αρχές του 1943 ο ΕΛΑΣ είχε διαλύσει την αντιστασιακή ομάδα Κωστόπουλου, στους πρόποδες της Πίνδου, και είχε επιβληθεί -δεν είναι γνωστό με ποιον ακριβώς τρόπο- ως στρατιωτικός αρχηγός του ο απότακτος συνταγματάρχης του κινήματος του 1935, Στέφανος Σαράφης (ο Σαράφης προοριζόταν για αρχηγός της ομάδας Κωστόπουλου). Στη διάρκεια του 1943 σημειώθηκαν αρκετές αψιμαχίες ανάμεσα στις δυνάμεις του Άρη και του Ζέρβα. Το Φεβρουάριο του 1944 με τη Συμφωνία της Πλάκας της Ηπείρου οι τρεις μεγαλύτερες αντιστασιακές οργανώσεις, ο ΕΛΑΣ, ο ΕΔΕΣ και η ΕΚΚΑ του Ψαρρού, αποφάσισαν μεταξύ άλλων να μην πολεμούν μεταξύ τους. Η συμφωνία αυτή δεν εμπόδισε τελικά τις δυνάμεις του ΕΛΑΣ να διαλύσουν την ΕΚΚΑ (17 Απριλίου του 1944) και να εκτελέσουν και τον ίδιο τον Ψαρρό. Ο Βελουχιώτης θεωρήθηκε από πολλούς υπεύθυνος για την εξόντωση του Ψαρρού, αλλά δεν υπήρχαν αποδείξεις, ή έστω ενδείξεις, που να στηρίζουν αυτή την άποψη. Στη συνέχεια ο Βελουχιώτης πήγε στην Πελοπόννησο, όπου σημειώθηκαν συγκρούσεις με τους Γερμανούς και με τα Τάγματα Ασφαλείας. Μετά την αποχώρηση των Γερμανών από το Μοριά στράφηκε εναντίον των δοσιλογικών ταγμάτων. Η ομάδα του όμως γρήγορα ξέφυγε από τον αρχικό της σκοπό, αφού συχνά χρησιμοποιούσε βία εναντίον αθώων πολιτών. Η εξόριστη ελληνική κυβέρνηση θορυβήθηκε από τα γεγονότα στο Μελιγαλά, τον Πύργο, την Πύλο και την Καλαμάτα και έστειλε στα τέλη του Σεπτεμβρίου του 1944 τον Παναγιώτη Κανελλόπουλο στην Πελοπόννησο, ο οποίος κατόρθωσε να κατασιγάσει το μένος του Άρη. Το Νοέμβριο του 1944 ο Άρης σε μεγάλη σύσκεψη καπεταναίων του ΕΛΑΣ υποστήριξε ότι οι δυνάμεις τους έπρεπε να είναι έτοιμες για να συγκρουστούν με τους Βρετανούς. Παρά τη θέση του αυτή όμως, δεν πήρε ενεργά μέρος στα Δεκεμβριανά. Μετά τη Συμφωνία της Βάρκιζας ο ίδιος συνυπέγραψε με τον Σαράφη την αποστράτευση του ΕΛΑΣ (12 Φεβρουαρίου του 1945). Όταν μελέτησε τη συμφωνία, έκρινε ότι αυτή έθετε υπό διωγμό τους αγωνιστές της Αντίστασης, ότι ο ελληνικός λαός στερούνταν εκείνη τη στιγμή το δικαίωμα να αποφασίσει ο ίδιος για το μέλλον του και, τέλος, ότι οι Βρετανοί ουσιαστικά αποτελούσαν στρατό κατοχής. Αποφάσισε να συνεχίσει τον αγώνα. Η κυβέρνηση αντέδρασε στέλνοντας εναντίον του τμήματα Εθνοφυλακής, ενώ εναντίον του κινήθηκαν και παρακρατικές ομάδες. Το ΚΚΕ είχε φροντίσει ήδη να τον αποκηρύξει. Στις 16 Ιουνίου του 1944 στη Μεσούντα κοντά στον Αχελώο ο αρχικαπετάνιος του ΕΛΑΣ, περικυκλωμένος από τους διώκτες τους και προδομένος, προτίμησε να αυτοκτονήσει ή, σύμφωνα με άλλους, σκοτώθηκε. Ο Άρης υπήρξε η προσωπικότητα της νεότερης ελληνικής ιστορίας την οποία λάτρεψαν πολλοί και μίσησαν ακόμη περισσότεροι, ωστόσο κανείς δεν μπορεί να αμφισβητήσει τη μεγάλη συμβολή του στην Εθνική Αντίσταση.

ΒΕΜΠΟ ΣΟΦΙΑ: Τραγουδίστρια και ηθοποιός, γνωστή με την προσωνυμία «τραγουδίστρια της νίκης» για τη συμβολή της στον πόλεμο του 1940-1941. Γεννήθηκε στην Καλλίπολη της Θράκης το 1910 και το πραγματικό της όνομα ήταν Έφη Μπέμπο. Εμφανίστηκε στη σκηνή το 1933 και συμμετείχε σε διάφορες μουσικές παραστάσεις. Στη διάρκεια του Ελληνοϊταλικού Πολέμου του 1940 ερμήνευσε πατριωτικά τραγούδια και εμψύχωνε τους στρατιώτες στο μέτωπο, τους τραυματίες και τον άμαχο πληθυσμό. Διέφυγε στη Μέση Ανατολή μετά την είσοδο των γερμανικών στρατευμάτων στην Ελλάδα και συγκρότησε θίασο με την αδερφή της και τον μετέπειτα σύζυγο της Μίμη Τραϊφόρο, με σκοπό την ψυχαγωγία των στρατιωτών (1941-1945). Επέστρεψε στην Ελλάδα το 1946, σχημάτισε δικό της θίασο, συνεργάστηκε με τον Αυλωνίτη, τον Μακρή, τον Μαυρέα κ.ά., ανέβασε επιθεωρήσεις παίζοντας και η ίδια ως ηθοποιός και περιόδευσε στις ελληνικές κοινότητες της Αμερικής και της Αφρικής. Το 1950 ίδρυσε το ομώνυμο θέατρο, όπου ανέβαζε αποκλειστικά μουσικές κωμωδίες και επιθεωρήσεις. Συμμετείχε και σε κινηματογραφικές ταινίες («Στέλλα» [1955], «Στουρνάρα 288» [1957]). Ήταν, χάρη στην ιδιότυπη φωνή της και το προσωπικό ερμηνευτικό της ύφος, μια ξεχωριστή παρουσία στην ελληνική μουσική. Τιμήθηκε με παράσημα για την καλλιτεχνική και εθνική της προσφορά. Πέθανε το 1978 στην Αθήνα.

ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ: Ο πιο σημαντικός Έλληνας πολιτικός του 20ού αιώνα. Συμμετείχε ενεργά στην πολιτική ζωή της Μεγαλονήσου ήδη από το 1889 και υπήρξε ηγέτης του επαναστατικού κινήματος που είχε ως στόχο του την ένωση της Κρήτης με την Ελλάδα.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Network ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Έγινε γνωστός στην Ελλάδα λόγω της διαφωνίας του με τον πρίγκιπα Γεώργιο, ύπατο αρμοστή τότε στην Κρήτη. Κυριάρχησε στην πολιτική ζωή της χώρας από τη στιγμή που το 1910 κλήθηκε από το Στρατιωτικό Σύνδεσμο να αναλάβει τη διακυβέρνηση της Ελλάδας μέχρι το θάνατό του (1936). Ήταν ο ιδρυτής του Κόμματος των Φιλελευθέρων στο οποίο εντάχθηκαν πολλές και ισχυρές πολιτικές προσωπικότητες της εποχής, όπως ο Α. Παπαναστασίου, ο Γ. Παπανδρέου, ο Α. Μιχαλακόπουλος, ο Γ. Καφαντάρης, ο Θ. Σοφούλης κ.ά. Στη διάρκεια της πρώτης θητείας του (1910-1914) έκανε μεταρρυθμίσεις στη διοίκηση, στην εκπαίδευση και στην οικονομία. Δημιούργησε ένα δίκτυο συμμαχιών, αρκετά πολύπλοκο, το οποίο όμως του επέτρεψε να διευρύνει εντυπωσιακά τα όρια του ελληνικού κράτους κατά τους δύο Βαλκανικούς Πολέμους (1912-1913). Ήρθε σε σύγκρουση με το βασιλιά Κωνσταντίνο Α΄, θιασώτη της ουδετερότητας της Ελλάδας στη διάρκεια του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Ο Βενιζέλος, αντίθετα, πίστευε ότι τα εθνικά συμφέροντα απαιτούσαν τη συμπαράταξη της Ελλάδας με τις χώρες της Εγκάρδιας Συνεννόησης (Αντάντ). Η οξύτατη αντίθεση των δύο πολιτειακών παραγόντων στο θέμα της συμμετοχής ή μη της Ελλάδας στον πόλεμο οδήγησε στην παύση της νεοεκλεγείσας κυβέρνησης Βενιζέλου (1915) και στον εθνικό διχασμό. Η κατάσταση που δημιουργήθηκε μετά την αμαχητί κατάληψη της ανατολικής Μακεδονίας από τους Γερμανούς και τους Βουλγάρους οδήγησε τον Βενιζέλο, με τη συνδρομή των δυνάμεων της Αντάντ που στο μεταξύ είχαν καταλάβει τη Θεσσαλονίκη, στη δημιουργία της κυβέρνησης της Εθνικής Αμύνης σε συνεργασία με τον Π. Κουντουριώτη και τον Π. Δαγκλή. Το 1917 ο αποκλεισμός που είχαν επιβάλει οι δυνάμεις της Αντάντ στην κυβέρνηση των Αθηνών ανάγκασε το βασιλιά Κωνσταντίνο Α΄ να παραιτηθεί υπέρ του δευτερότοκου γιου του, Αλεξάνδρου, και να αναχωρήσει στο εξωτερικό. Η Ελλάδα συμμετείχε πλέον και επίσημα στον πόλεμο και σε αντάλλαγμα οι δυνάμεις μετά το τέλος του της παραχώρησαν τη Δυτική Θράκη και με τη Συνθήκη των Σεβρών (1920) μεγάλο μέρος της Ανατολικής Θράκης και τη διοίκηση της περιοχής της Σμύρνης με την ενδοχώρα της. Η δολοφονική απόπειρα εναντίον του Βενιζέλου στο σταθμό της Λιόν του Παρισιού, μετά την υπογραφή της συνθήκης, τον ανησύχησε ιδιαίτερα και προκήρυξε εκλογές τις οποίες τελικά κέρδισε η Ηνωμένη Αντιπολίτευση. Στη συνέχεια αναχώρησε για το εξωτερικό, όπου προσπάθησε με τις πολλές και σπουδαίες γνωριμίες του να συμβάλει στην επίλυση του μικρασιατικού προβλήματος. Μετά την ήττα και την αποχώρηση των Ελλήνων από τη Μικρά Ασία και την Ανατολική Θράκη εκπροσώπησε την ελληνική κυβέρνηση στη Συνδιάσκεψη Ειρήνης στη Λοζάνη (1922-1923). Εκεί πέτυχε μέσα σε ένα βαρύ για τα ελληνικά συμφέροντα κλίμα τη σύναψη μιας έντιμης ειρήνης ανάμεσα στην Ελλάδα και την Τουρκία, που επικυρώθηκε με τη Συνθήκη της Λοζάνης. Επανήλθε στην Ελλάδα, σχημάτισε κυβέρνηση το 1924, αναγκάστηκε όμως να φύγει και πάλι στο εξωτερικό γιατί δεν συμφωνούσε με κάποιες αποφάσεις της Επαναστατικής Επιτροπής. Κατά την τελευταία του θητεία (1928-1933) κατάφερε να βγάλει την Ελλάδα από την απομόνωση, υπογράφοντας διμερείς συμφωνίες με την Ιταλία, τη Γιουγκοσλαβία, τη Ρουμανία και κυρίως με την Τουρκία - η προσέγγιση των δύο χωρών επισφραγίστηκε με την υπογραφή το 1930 της Ελληνοτουρκικής Συνθήκης Φιλίας και Συνεργασίας. Η εκλογική του ήττα το 1933 και η εναντίον του δολοφονική απόπειρα στην οποία συμμετείχαν όργανα του κράτους τον ανησύχησαν, καθώς πίστευε ότι κινδύνευε η ίδια του η ζωή. Σε συνεργασία με πιστούς σε αυτόν αξιωματικούς προετοίμασε ένα κίνημα εναντίον της νόμιμης κυβέρνησης Παναγή Τσαλδάρη (1η Μαρτίου του 1935). Η κακή προετοιμασία όμως και η έλλειψη συντονισμού ανάμεσα στους πραξικοπηματίες οδήγησαν στη συντριβή του. Ο Βενιζέλος κατέφυγε στο εξωτερικό (Παρίσι), ενώ καταδικάστηκε ερήμην από το Έκτακτο Στρατοδικείο σε θάνατο. Πέθανε το 1936 εξόριστος στο Παρίσι από εγκεφαλικό επεισόδιο.

Παραθέτουμε στη συνέχεια τρία μικρά κείμενα που γράφτηκαν για τον Βενιζέλο. Το ένα προέρχεται από έναν αντίπαλό του, τον Γεώργιο Βλάχο, και δημοσιεύθηκε στην «Καθημερινή» την επαύριον του θανάτου του - πέθανε στο Παρίσι στις 18 Μαρτίου του 1936. Το άλλο δημοσιεύθηκε την ημέρα του θανάτου του στο «Ελεύθερον Βήμα» και είναι ανυπόγραφο και το τρίτο ανήκει στο δημοσιογράφο και ιστορικό Γρηγόριο Δαφνή. Όλα όμως μαρτυρούν πόσο σημαντικό πρόσωπο ήταν ο Ελευθέριος Βενιζέλος.

«Ο Ελευθέριος Βενιζέλος απέθανεν εχθές, σχεδόν εξόριστος μακράν της Ελλάδος. Ο άνθρωπος του οποίου η μορφή ηπλώθη άλλοτε ως παμμέγιστον φως και άλλοτε ως βαρύτατη

facebook ΦΙΛΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

σκιά εις τον τόπον, ο οποίος έφερεν προ εικοσιπέντε ετών την χαράν διά να καταλίπη προ έτους το πένθος, ο οποίος υψώθηκε κάποτε ως δικαία πυγμή και κατέπεσεν ύστερα ως άδικος γρόνθος, ο οποίος ήλθεν ως ηδονική φρικίασις ολοκλήρου του έθνους και έφυγεν ως τρομακτικός σεισμός του πανελληνίου [...] ο οποίος έκτισε και κατεδάφισε, ο οποίος εζωογόνησεν και εμάρανεν [...] ο άνθρωπος αυτός δεν εύρε τέσσερα μέτρα γης ελληνικής διά να στήση την επιθανάτιον κλίνη του. Απέθανεν έξω. [...] Το δράμα ετελείωσε: Ο Ελευθέριος Βενιζέλος απέθανεν, αφού έζησε όσο ουδείς Έλλην, έζησε, αφού τον εζήσαμεν όλοι, αφού τον έζησε άλλοτε ασθμαίνουσα διά να φθάση τας ευτυχίας της και άλλοτε ημιθανής εκ των διά της χειρός του τραυμάτων της ολόκληρος η Ελλάς. Ο Ύψιστος ας τον αναπαύση. Η Ελλάς μετ' αυτόν θα προσπαθήση και θα κατορθώση ίσως ν' αναπαυθεί». - Γεώργιος Βλάχος.
«Ο Ελευθέριος Βενιζέλος δεν υπάρχει πλέον. [....] Όλοι εχθροί και φίλοι επί ένα τέταρτον και πλέον αιώνος εζήσαμεν υπό το έντονον φως της θριαμβευτικής διανοίας του. Το όνομά του, είτε αγάπη είτε μίσος ενέπνεεν, ήταν σάλπισμα δράσεως και αγώνων. Εις τον πολιτικόν βίον μας εκινούμεθα αποκλειστικώς διά αυτού. Είτε υπέρ αυτού είτε εναντίον του, είτε βενιζελικοί είτε αντιβενιζελικοί ελεγόμεθα, υπήρξαμεν όλοι τα παθητικά όργανα της απεράντου θελήσεώς του, που ήτο μαζί με την μεγαλοφυΐαν το κύριον γνώρισμα του υπερόχου τούτου ανδρός [..]».- Ελεύθερον Βήμα, 18 Μαρτίου 1936.
«Οι Έλληνες εγεννώντο και απέθνησκον βενιζελικοί ή αντιβενιζελικοί. Είχον παύσει να σκέπτωνται πολιτικά. Οι οπαδοί του επίστευον τους λόγους του ως δόγμα. Οι αντίπαλοι του μόνον και μόνον διότι είχον ευρεθεί εις το αντιβενιζελικόν στρατόπεδον ησθάνοντο την υποχρέωσιν να είναι αντίθετοι προς κάθε ενέργειαν του Βενιζέλου. Έτσι το ελληνικόν πολιτικόν πρόβλημα είχε λυθεί. Ο Ελευθέριος Βενιζέλος εσκέπτετο για λογαριασμόν όλων των Ελλήνων. Μετά τον θάνατόν του οι Έλληνες έπρεπε να μάθουν να σκέπτωνται πολιτικά». - Γρηγόριος Δαφνής.
ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ ΣΟΦΟΚΛΗΣ: Πολιτικός, ένας από τους δύο γιους -ο δευτερότοκος- του Ελευθέριου Βενιζέλου (ο άλλος ήταν ο Κυριάκος). Γεννήθηκε το 1894 στα Χανιά. Η μητέρα του, Μαρία Κατελούζου, πέθανε αμέσως μετά τη γέννησή του. Μπήκε στη Στρατιωτική Σχολή των Ευελπίδων και έλαβε μέρος στους πολέμους που ακολούθησαν ως αξιωματικός. Το 1920 παραιτήθηκε από το στρατό και εκλέχτηκε βουλευτής Χανίων στις εκλογές που έγιναν εκείνη τη χρονιά. Μετά την εκλογική ήττα του πατέρα του πήγε μαζί του στο Παρίσι. Το 1923 επανήλθε στις τάξεις του στρατού και διορίστηκε στρατιωτικός ακόλουθος στην ελληνική πρεσβεία της γαλλικής πρωτεύουσας. Το Μάρτιο του 1936 επέστρεψε στην Ελλάδα για την κηδεία του πατέρα του. Τότε διαφάνηκαν οι πολιτικές του απόψεις, οι οποίες ήταν σαφώς συντηρητικότερες από αυτές των υπόλοιπων μελών του Κόμματος των Φιλελευθέρων. Με τη δικτατορία του Μεταξά έφυγε και πάλι στο εξωτερικό. Στη διάρκεια του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου έγινε πρωθυπουργός της εξόριστης ελληνικής κυβέρνησης, στις 14 Απριλίου του 1943, αλλά κατέθεσε την εντολή λίγες μέρες αργότερα, αφού πρώτα είχε καταστείλει στάση που είχε εκδηλωθεί στο στρατό και στο στόλο. Μετά την απελευθέρωση ανέλαβε διάφορα υπουργεία και το 1950 κλήθηκε να σχηματίσει κυβέρνηση, αλλά αναγκάστηκε να καταθέσει την εντολή. Το διάστημα από τον Αύγουστο του 1950 μέχρι τον Οκτώβριο του 1951 σχημάτισε τρεις κυβερνήσεις σε συνεργασία με τον Γεώργιο Παπανδρέου.
Ορίστηκε αντιπρόεδρος στην κυβέρνηση Νικόλαου Πλαστήρα, τον οποίο μετά την εκδήλωση της ασθένειάς του (11 Μαρτίου του 1952) αναπλήρωσε μέχρι τη διενέργεια των εκλογών (Οκτώβριος του 1952). Ως υπουργός Εξωτερικών υπέγραψε την απόφαση για τη συμμετοχή της Ελλάδας στο ΝΑΤΟ και συνέβαλε στην εξομάλυνση των σχέσεων της Ελλάδας με την Ιταλία και τη Γιουγκοσλαβία. Το 1954 αποσύρθηκε, αλλά επανήλθε το 1956 και ίδρυσε τη Φιλελεύθερη Δημοκρατική Ένωση, που το 1957 συγχωνεύθηκε με το Κόμμα των Φιλελευθέρων του Γ. Παπανδρέου, με τον οποίο έγινε συναρχηγός. Ήταν μια από τις κύριες δυνάμεις που συνέβαλαν στη συγκρότηση της Ένωσης Κέντρου (Σεπτέμβριος του 1961) και της νίκης της στις εκλογές του 1963. Διορίστηκε αντιπρόεδρος της κυβέρνησης και υπουργός Εξωτερικών στην κυβέρνηση του Γ. Παπανδρέου. Πέθανε ξαφνικά στις 16 Φεβρουαρίου του 1964 μέσα στο πλοίο με το οποίο επέστρεφε από την Κρήτη, όπου είχε πάει για να μιλήσει εν όψει των εκλογών.
ΒΛΑΧΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ: Δημοσιογράφος και θεατρικός συγγραφέας, ιδρυτής της εφημερίδας «Καθημερινή». Ήταν γιος του λογοτέχνη Άγγελου Βλάχου. Γεννήθηκε το 1886 στην Αθήνα.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Network ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑ

Σπούδασε νομικά, υπηρέτησε στο υπουργείο Δικαιοσύνης και στη συνέχεια εργάστηκε στην Εθνική Τράπεζα, ενώ παράλληλα αρθρογραφούσε σε αθηναϊκές εφημερίδες και έγραφε έργα μπουλβάρ για το θέατρο («Τα κόκκινα γάντια», «Η κόμπρα», «Η δεσποινίς Κυκλών» κ.ά.). Την περίοδο του εθνικού διχασμού υποστήριξε την πολιτική του βασιλιά Κωνσταντίνου και τάχθηκε υπέρ της ουδετερότητας της χώρας στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, γεγονός για το οποίο εξορίστηκε το 1917. Από την εξορία επέστρεψε το 1919 και ίδρυσε την εφημερίδα «Καθημερινή» (15 Σεπτεμβρίου). Την αντιβενιζελική του στάση συνέχισε και τα επόμενα χρόνια. Μάλιστα το 1920 έγινε στόχος της βενιζελικής παράταξης μετά την απόπειρα δολοφονίας κατά του Βενιζέλου. Ωστόσο έγινε στόχος και της παράταξής του για το άρθρο του «Οίκαδε», στο οποίο περιέγραφε τις συνέπειες της Μικρασιατικής Καταστροφής. Μετά την τελευταία εκλογική ήττα του Βενιζέλου (1933) αναδείχθηκε σε σπουδαία φυσιογνωμία της συντηρητικής παράταξης, χωρίς να αναμειχθεί ενεργά στην πολιτική. Διατέλεσε πρόεδρος του Εθνικού Θεάτρου από το 1933 μέχρι το 1936. Στήριξε τη δικτατορία του Ιωάννη Μεταξά και σε δική του πρωτοβουλία οφείλεται η συμπύκνωση της απόρριψης του ιταλικού τελεσιγράφου τη νύχτα της 27ης προς την 28η Οκτωβρίου του 1940, σε μία μόνο λέξη: ΟΧΙ. Η σημαντικότερη όμως στιγμή της δημοσιογραφικής του καριέρας ήταν η «Ανοικτή Επιστολή προς την Α.Ε. τον Α. Χίτλερ, αρχικαγκελάριον του γερμανικού κράτους», που δημοσιεύθηκε στις 8 Μαρτίου του 1941, καθώς είχε αντιληφθεί ότι οι Γερμανοί δεν θα αργούσαν να εισβάλουν στην Ελλάδα. Η επιστολή είχε διεθνή απήχηση και μέσα από αυτή εξέφρασε τα αισθήματα ενός ολόκληρου έθνους. Την περίοδο της Κατοχής εγκατέλειψε τη διεύθυνση της «Καθημερινής», που συνέχισε να εκδίδεται από τον Ν. Αναστασόπουλο μέχρι το 1942 και μετά από τον Σ. Τραυλό. Ο Γ. Βλάχος ανέλαβε και πάλι τη διεύθυνση της εφημερίδας την 1η Φεβρουαρίου του 1945. Η εφημερίδα εξακολουθούσε να εκδίδεται και υπηρετούσε τη συντηρητική παράταξη. Πέθανε στις 10 Αυγούστου του 1951 και στη διεύθυνση της εφημερίδας τον διαδέχτηκε η κόρη του Ελένη Βλάχου-Λούντρα (1912-1995). Υπό τη διεύθυνσή της σταμάτησε να εκδίδεται η εφημερίδα, αμέσως μετά την επιβολή του δικτατορικού καθεστώτος της 21ης Απριλίου -η Ε.Βλάχου λίγο αργότερα διέφυγε στο εξωτερικό, όπου ανέπτυξε αξιόλογη αντιδικτατορική δράση- και μετά την κατάρρευσή της (1974) άρχισε και πάλι να εκδίδεται.

ΒΟΥΛΓΑΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ: Πολιτικός και πρωθυπουργός της Ελλάδας (οκτώ φορές). Γεννήθηκε το 1802 στην Ύδρα. Το 1819 ανέλαβε τη θέση του πατέρα του, Γεώργιου, που είχε πεθάνει, στη Δημογεροντία της Ύδρας. Πήρε μέρος στον Αγώνα με δύο δικά του πλοία και εκλέχτηκε πληρεξούσιος της Ύδρας στη Γ΄ Εθνοσυνέλευση της Επιδαύρου. Ο Βούλγαρης, ο οποίος ήταν αγγλόφιλος, αντιπολιτεύτηκε με σφοδρότητα τον Καποδίστρια. Την περίοδο της βασιλείας του Όθωνα (1833-1843) απέφυγε να αναλάβει κάποιο δημόσιο αξίωμα. Το 1845 διορίστηκε γερουσιαστής και το 1847 ανέλαβε το υπουργείο Ναυτικών στην κυβέρνηση Ι. Κωλέττη, ενώ το 1848 διορίστηκε υπουργός των Οικονομικών στην κυβέρνηση Κ. Κανάρη. Ο Βούλγαρης σχημάτισε την πρώτη δική του κυβέρνηση το 1855, στη διάρκεια της αγγλογαλλικής κατοχής. Τα πιο σημαντικά γεγονότα της πρώτης του πρωθυπουργίας υπήρξαν οι πρωτοφανείς για τη νοθεία τους εκλογές του 1856, αλλά και η σύσταση της πρώτης ατμοπλοϊκής εταιρείας στην Ελλάδα, η κατασκευή διαφόρων αναπτυξιακών έργων και η άρση του αποκλεισμού του Πειραιά (1857). Το Νοέμβριο του 1857 παραιτήθηκε γιατί διαφωνούσε με τη συνεχή εμπλοκή του Όθωνα στα πολιτικά πράγματα της χώρας. Το 1862 πρωταγωνίστησε στην έξωση του Όθωνα από την Ελλάδα και στη συνέχεια έγινε πρόεδρος της προσωρινής κυβέρνησης. Στη Β΄ Εθνοσυνέλευση ηγήθηκε της παράταξης των «Πεδινών» και προσπάθησε να απομακρύνει από την κυβέρνηση τον Κ. Κανάρη και να αντικαταστήσει τους υπόλοιπους υπουργούς με πρόσωπα της δικής του εμπιστοσύνης, αλλά απέτυχε και αναγκάστηκε να παραιτηθεί (Φεβρουάριος του 1863). Με την άφιξη του Γεώργιου Α΄ (Οκτώβριος του 1863) του ανατέθηκε και πάλι ο σχηματισμός κυβέρνησης. Στη διάρκειά της έγιναν οι διαπραγματεύσεις που κατέληξαν το 1864 στην ένωση των Ιόνιων Νησιών. Το Μάρτιο του 1864 έχασε την πλειοψηφία στην εθνοσυνέλευση και αναγκάστηκε να παραιτηθεί. Στις εκλογές του Μαΐου του 1865 ο Βούλγαρης εκλέχτηκε βουλευτής Ύδρας και από τότε επανεκλεγόταν συνεχώς μέχρι το θάνατό του. Έγινε και πάλι πρωθυπουργός για τρεις μόνο μέρες το Νοέμβριο του 1865, αλλά κάπως πιο σταθερή κυβέρνηση σχημάτισε σε συνεργασία με τον Δεληγιώργη τον Ιούνιο του 1866. Ωστόσο, καθώς πιεζόταν από το θρόνο, αναγκάστηκε

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

να παραιτηθεί (Δεκέμβριος του 1866). Επανήλθε στην εξουσία τον Ιανουάριο του 1868 και διεξήγαγε εκλογές που στιγματίστηκαν από τη νοθεία. Στο Κρητικό Ζήτημα η κυβέρνησή του ακολούθησε αντιφατική πολιτική, ενώ κατέφυγε στον εσωτερικό δανεισμό. Κυβέρνησε αυταρχικά, αλλά απομακρύνθηκε από την εξουσία το 1869 γιατί δεν συμφωνούσε με όσα είχαν προταθεί για την επίλυση του Κρητικού Ζητήματος. Επανήλθε στην εξουσία το 1871, αλλά η αποτυχία των διαπραγματεύσεων για το Λαύριο και η αδυναμία του να διευθετήσει με τη βρετανική κυβέρνηση το θέμα που αφορούσε στα δάνεια του Αγώνα τον οδήγησαν και πάλι στην αντιπολίτευση. Το Φεβρουάριο του 1874 επανήλθε για τελευταία φορά στην εξουσία και παρέμεινε στο πολιτικό προσκήνιο και μετά τις νόθες εκλογές του Ιουνίου του ίδιου έτους. Κυβέρνησε απολυταρχικά, με την ανοχή του Γεώργιου Α΄, και έφτασε στο σημείο να αγνοήσει τις επιταγές του Συντάγματος για την ψήφιση του προϋπολογισμού. Απομακρύνθηκε τον Απρίλιο του 1875 και, μολονότι εκλέχτηκε και πάλι βουλευτής, δεν κατέλαβε έκτοτε κάποιο δημόσιο αξίωμα. Κατηγορήθηκε για αντιποίηση αρχής και για άλλες παραβάσεις, αλλά η δίκη του δεν έγινε γιατί στο μεταξύ πέθανε (Αθήνα του 1877). Αγγλόφιλος, συντηρητικός και απολυταρχικός καθώς ήταν, απέκτησε την προσωνυμία «Τσούμπες» από τον επενδύτη που φορούσαν οι πρόκριτοι της Ύδρας.

ΒΟΥΛΓΑΡΗΣ ΠΕΤΡΟΣ: Ναύαρχος και πρωθυπουργός της Ελλάδας. Γεννήθηκε στην Ύδρα το 1883. Σπούδασε στη Σχολή Ναυτικών Δοκίμων, υπηρέτησε σε διάφορες μονάδες του στόλου και μετεκπαιδεύτηκε στη Γαλλία. Πήρε μέρος στους Βαλκανικούς Πολέμους και στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, απομακρύνθηκε όμως από το ναυτικό το 1920, μετά την εκλογική ήττα του Βενιζέλου. Επανήλθε το 1922, αλλά αποστρατεύτηκε και πάλι το 1935 μετά το κίνημα του Βενιζέλου. Όταν καταλήφθηκε η χώρα από τους Γερμανούς, κατέφυγε στη Μέση Ανατολή και διορίστηκε υπουργός Αεροπορίας (1943-1944). Ανακλήθηκε στην ενεργό υπηρεσία τον Απρίλιο του 1944 και τοποθετήθηκε αρχηγός στόλου με τη ρητή εντολή να καταστείλει τη στάση που είχε εκδηλωθεί σε μονάδες του ελληνικού στόλου. Κατόρθωσε να επιβάλει την τάξη και να ανασυγκροτήσει σε σύντομο χρονικό διάστημα το πολεμικό ναυτικό. Τον Απρίλιο του 1945, μετά την παραίτηση της κυβέρνησης Πλαστήρα, σχημάτισε κυβέρνηση, και ανέλαβε μάλιστα ο ίδιος τα υπουργεία Στρατιωτικών, Ναυτικών και Αεροπορίας και για ένα διάστημα και των Εξωτερικών. Απέτυχε όμως να εξασφαλίσει ήπιο κλίμα και παραιτήθηκε τον Οκτώβριο του ίδιου χρόνου. Πέθανε στην Αθήνα το 1957.

ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ: Νομομαθής και πολιτικός, υπηρεσιακός πρωθυπουργός (1958). Γεννήθηκε στην Τρίπολη το 1890. Διατέλεσε υφυπουργός παρά τω πρωθυπουργώ στην κυβέρνηση Δεμερτζή (1935) και υπουργός Παιδείας (1936-1938) στην κυβέρνηση του Ιωάννη Μεταξά. Επίσης, από το 1948 διατέλεσε πρόεδρος του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού και το 1958 διεξήγαγε τις εκλογές ως υπηρεσιακός πρωθυπουργός. Πέθανε το 1978.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α΄ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΣ ΓΟΥΛΙΕΛΜΟΣ ΦΕΡΔΙΝΑΝΔΟΣ ΑΔΟΛΦΟΣ: Βασιλιάς των Ελλήνων (1864-1913), δευτερότοκος γιος του βασιλιά της Δανίας Χριστιανού. Καταγόταν από τον οίκο των Γλίξμπουργκ και γεννήθηκε στην Κοπεγχάγη το 1845. Η εκλογή του έγινε με υπόδειξη της Αγγλίας, αλλά υποστηρίχτηκε και από τις άλλες Δυνάμεις. Η άνοδός του στο θρόνο συνοδεύτηκε από την ένωση των Επτανήσων με την Ελλάδα -παραχώρηση της Αγγλίας στο νέο βασιλιά (Μάιος 1864)- που αποτέλεσε την πρώτη προσάρτηση ελληνικού εδάφους μετά την Ανεξαρτησία. Από τις πρώτες ενέργειες του Γεώργιου Α΄ ήταν η ψήφιση του νέου Συντάγματος (17 Νοεμβρίου 1864), που ήταν σαφώς δημοκρατικότερο από το Σύνταγμα του 1844, αφού καθιέρωνε ως μορφή πολιτεύματος τη βασιλευόμενη δημοκρατία και ψηφίστηκε η αρχή της λαϊκής κυριαρχίας. Παρά τη συνταγματική ρύθμιση, η πολιτική ομαλότητα δεν αποκαταστάθηκε και η πρώτη δεκαετία της βασιλείας του χαρακτηρίστηκε από συνεχείς διαλύσεις της Βουλής και από εκλογές στις οποίες κυριαρχούσαν η βία και η νοθεία. Το 1867 παντρεύτηκε τη δούκισσα Όλγα, ανιψιά του τσάρου Αλέξανδρου Β΄, και απέκτησε μαζί της επτά παιδιά (διάδοχος Κωνσταντίνος Α΄, πρίγκιπες Γεώργιος, Νικόλαος, Ανδρέας, Χριστόφορος και πριγκίπισσες Αλεξάνδρα και Μαρία). Από τις πολιτικές προσωπικότητες της εποχής του αντιπαθούσε τον Αλέξανδρο Κουμουνδούρο, γιατί τον θεωρούσε επικίνδυνα δημοκρατικό, τον Θεόδωρο Δηλιγιάννη ως δημαγωγό και τον Χαρίλαο Τρικούπη για τις έντονες τάσεις ανεξαρτητοποίησης από το στέμμα, παρ' όλο που του αναγνώριζε τις ειλικρινείς προθέσεις του για εκσυγχρονισμό της χώρας. Οι δύο μεγάλες σε διάρκεια

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NetWork ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

πρωθυπουργίες του Τρικούπη (1882-1885 και 1886-1890) υπήρξαν περίοδοι εσωτερικής ανασυγκρότησης του κράτους και οικονομικής ανάπτυξης. Συμπαθούσε τον Γεώργιο Θεοτόκη, ο οποίος συνέχισε το έργο του Τρικούπη, γιατί υποχωρούσε πάντα στις επιθυμίες του. Με τον Ελευθέριο Βενιζέλο ανέπτυξε μια σχέση αλληλοεκτίμησης τα τελευταία χρόνια της βασιλείας του (1910-1913), καθώς τον θεωρούσε σημαντική προσωπικότητα. Γνώρισε πολύ καλά τους Έλληνες και κατάφερε να προσαρμοστεί στον τρόπο ζωής και στο χαρακτήρα τους. Το ίδιο συνέβη και με τον πολιτικό κόσμο, απέναντι στον οποίο έδειξε την ίδια προσαρμοστικότητα, όπως αποδεικνύουν δύο περιστατικά: Η αποδοχή, το 1875, της Αρχής της Δεδηλωμένης, δηλαδή η εξάρτηση της κυβέρνησης από τη Βουλή και όχι από το θρόνο, και η αποδοχή, το 1909, του προγράμματος του Στρατιωτικού Συνδέσμου και του λαϊκού αιτήματος για αλλαγή. Την περίοδο της βασιλείας του συνέβησαν ορισμένα σπουδαία γεγονότα. Αυτά ήταν: η Κρητική Επανάσταση (1866-1869), στόχος της οποίας ήταν η ένωση της Κρήτης με την Ελλάδα που τελικά δεν επιτεύχθηκε, η κρίση στα Βαλκάνια (1875-1878), που η διευθέτησή της οδήγησε το 1881 στην προσάρτηση της Θεσσαλίας και της Άρτας, η ήττα στον πόλεμο του 1897, που προκάλεσε έντονη δυσαρέσκεια εναντίον του θρόνου και οδήγησε σε δολοφονική απόπειρα εναντίον του (περιοχή Αγίου Σώστη), το κίνημα στο Γουδί (1909), κατά το οποίο ο βασιλιάς υποχώρησε στα αιτήματα των επαναστατών, και οι νικηφόροι Βαλκανικοί Πόλεμοι (1912-1913), στη διάρκεια των οποίων απελευθερώθηκαν η Ήπειρος, η Μακεδονία, τα νησιά του Αιγαίου και η Κρήτη. Στην τελευταία περίοδο της μακρόχρονης βασιλείας του εγκαταστάθηκε στη Θεσσαλονίκη, για να υποστηρίξει τα δίκαια της Ελλάδας στη συγκεκριμένη περιοχή. Εκεί δολοφονήθηκε στις 5/18 Μαρτίου του 1913 από κάποιον Αλέξανδρο Σχινά, χωρίς ποτέ να εξακριβωθούν τα πραγματικά κίνητρα αυτής της ενέργειας, αφού ο δολοφόνος αυτοκτόνησε λίγο μετά τη σύλληψή του.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Β΄: Βασιλιάς των Ελλήνων, πρωτότοκος γιος του βασιλιά Κωνσταντίνου Α΄ και της βασίλισσας Σοφίας. Γεννήθηκε το 1890. Ανέβηκε στο θρόνο δύο φορές, τη διετία 1922-1923 και το διάστημα 1935-1947. Φοίτησε στη Στρατιωτική Σχολή των Ευελπίδων και μετεκπαιδεύτηκε στη Γερμανική Στρατιωτική Ακαδημία. Στη διάρκεια των Βαλκανικών Πολέμων συνόδευσε τον πατέρα του, διάδοχο τότε Κωνσταντίνο, στις επιχειρήσεις της Μακεδονίας και της Ηπείρου. Μετά τη σύγκρουση του Κωνσταντίνου με τον Ελευθέριο Βενιζέλο (1917), στη διάρκεια του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου, που είχε ως αποτέλεσμα την απομάκρυνση του πρώτου από το θρόνο, βασιλιάς δεν ανακηρύχθηκε ο Γεώργιος αλλά ο νεότερος αδερφός του Αλέξανδρος. Στη συνέχεια εξορίστηκε με τους γονείς του. Ο πατέρας του Κωνσταντίνος ανέκτησε το θρόνο το 1920 και ο ίδιος τα δικαιώματα του διαδόχου, αφού ο αδερφός του Αλέξανδρος είχε πεθάνει. Μετά ακολούθησε ως συνταγματάρχης τον ελληνικό στρατό στη Μικρασιατική Εκστρατεία και έζησε από κοντά την καταστροφή. Λόγω της ήττας αναγκάστηκε και πάλι να παραιτηθεί και στο θρόνο ανέβηκε ο Γεώργιος (14/27 Σεπτεμβρίου του 1922) μέσα σε ατμόσφαιρα καχυποψίας. Η προσπάθειά του να γλιτώσουν οι έξι πολιτικοί και στρατιωτικοί, τους οποίους καταδίκασε το έκτακτο στρατοδικείο σε θάνατο ως υπεύθυνους για τη Μικρασιατική Καταστροφή, απέβη άκαρπη. Μετά τις εκλογές του Δεκεμβρίου του 1923 και την επικράτηση των φιλελεύθερων ο Γεώργιος υποχρεώθηκε να φύγει στο εξωτερικό και έζησε στο Λονδίνο μία περίπου δεκαετία. Παρακολουθούσε όμως την πολιτική κατάσταση στην Ελλάδα, που χαρακτηριζόταν από αστάθεια, παρά το γεγονός ότι είχε επιβληθεί αβασίλευτη δημοκρατία. Από το 1933 άρχισαν να εκδηλώνονται όλο και πιο έντονα τάσεις για επαναφορά της μοναρχίας. Το κλίμα αυτό ενισχύθηκε και από τις διεθνείς εξελίξεις, ενώ μετά το πραξικόπημα του Γεώργιου Κονδύλη (10 Οκτωβρίου του 1935) καταργήθηκε η αβασίλευτη δημοκρατία και αποκαταστάθηκε η μοναρχία. Ο Γεώργιος επέστρεψε στην Ελλάδα στις 25 Νοεμβρίου του 1935 και η πρώτη ενέργειά του ήταν να χορηγήσει αμνηστία και να διενεργήσει εκλογές (26 Ιανουαρίου του 1936). Η αδυναμία σχηματισμού αυτοδύναμης κυβέρνησης λόγω του αποτελέσματος των εκλογών -οι δύο μεγάλες παρατάξεις, η βενιζελική και η αντιβενιζελική, βγήκαν ισοδύναμες-οδήγησε στο σχηματισμό υπηρεσιακής κυβέρνησης με πρωθυπουργό τον Κωνσταντίνο Δεμερτζή. Μετά το θάνατό του (13 Απριλίου του 1936) πρωθυπουργός έγινε ο Ιωάννης Μεταξάς, γεγονός που προκάλεσε αντιδράσεις στα λαϊκά στρώματα και προετοίμασε το δρόμο για τη δικτατορία της 4ης Αυγούστου και την κατάργηση του Συντάγματος με τη σύμφωνη γνώμη του Γεώργιου. Ο βασιλιάς είχε εκλέξει τον Μεταξά, αν και ήταν γερμανόφιλος (ο ίδιος υπήρξε αγγλόφιλος),

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

γιατί γνώριζε ότι θα τον είχε υποχείριό του και θα του ήταν αφοσιωμένος. Η στάση αυτή του Γεώργιου εκφράστηκε με την έκρηξη του Ελληνοϊταλικού Πολέμου και τη συστράτευσή του χωρίς ενδοιασμούς στο πλευρό της Αγγλίας στον αγώνα εναντίον των δυνάμεων του Άξονα. Μετά το θάνατο του Μεταξά (29 Ιανουάριος του 1941) ανέλαβε *ο* ίδιος τη διεξαγωγή του πολέμου και τη διακυβέρνηση της χώρας. Όρισε όμως πρωθυπουργό τον Αλέξανδρο Κορυζή (έχασε έτσι την ευκαιρία ο Γεώργιος σε μια κρίσιμη στιγμή να θέσει τέλος στο δικτατορικό καθεστώς, στην εγκαθίδρυση του οποίου είχε και ο ίδιος συναινέσει) και μετά την επίθεση της Γερμανίας (6 Απριλίου του 1941) και τη συνθηκολόγηση συνέχισε τον αγώνα στην Κρήτη μέχρι την κατάληψη του νησιού (20 Μαΐου του 1941). Μετά μέσω Αιγύπτου πήγε στο Λονδίνο και συνέχισε εκεί τη δράση του. Η κατάσταση που διαμορφώθηκε στη χώρα την περίοδο της Κατοχής και οι αντιθέσεις που κυριάρχησαν στο πολιτικό προσκήνιο μετά την απελευθέρωση κράτησαν τον Γεώργιο μακριά από την Ελλάδα μέχρι την οριστική διευθέτηση της μορφής του πολιτεύματος. Το δημοψήφισμα της 1ης Σεπτεμβρίου του 1946 απέβη υπέρ της μοναρχίας και ο Γεώργιος Β΄ επέστρεψε στην Ελλάδα, σε μια δραματική για την ελληνική ιστορία περίοδο. Η βασιλεία του υπήρξε σύντομη και τον απασχόλησαν ιδιαίτερα ο Εμφύλιος Πόλεμος και η ανασυγκρότηση της ερειπωμένης χώρας. Πέθανε την 1η Απριλίου του 1947 από καρδιακή προσβολή και τον διαδέχτηκε ο αδερφός του Παύλος.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ (ΠΡΙΓΚΙΠΑΣ): Πρίγκιπας της Ελλάδας, δευτερότοκος γιος του βασιλιά Γεώργιου Α΄ και ύπατος αρμοστής της Κρήτης (1898-1906). Γεννήθηκε το 1869. Σπούδασε στη Στρατιωτική Σχολή των Ευελπίδων και στη Ναυτική Ακαδημία της Κοπεγχάγης και, όταν επέστρεψε στην Ελλάδα, κατατάχτηκε στο πολεμικό ναυτικό και τοποθετήθηκε επικεφαλής μοίρας αντιτορπιλικών. Στον Ελληνοτουρκικό Πόλεμο του 1897 συμμετείχε στις επιχειρήσεις του στόλου στο Αιγαίο. Μετά τη λήξη του πολέμου οι Μεγάλες Δυνάμεις αποφάσισαν να ανακηρύξουν την Κρήτη Αυτόνομη Ηγεμονία με πρώτο ηγεμόνα τον Γεώργιο, ο οποίος έφτασε στο νησί στις 9 Δεκεμβρίου του 1898. Η θητεία του ήταν τριετής και αρχικά η συνεργασία του με τους πολιτικούς του νησιού υπήρξε εποικοδομητική. Γρήγορα όμως, ως φορέας μοναρχικών αντιλήψεων, ήρθε σε σύγκρουση κυρίως με τον Ελευθέριο Βενιζέλο, ο οποίος υποστήριζε ότι δεν έπρεπε να δεχτεί την ανανέωση της θητείας του ως αρμοστής διορισμένος από τις Μεγάλες Δυνάμεις, για να κηρυχτεί η Κρήτη πραγματικά αυτόνομη πολιτεία, να τερματιστούν η κηδεμονία και οι επεμβάσεις των Δυνάμεων και να ανοίξει ο δρόμος για την ένωση με την Ελλάδα. Η ανανέωση της θητείας του το 1901 και το 1904 οδήγησε τον Γεώργιο στο αντίπαλο στρατόπεδο από τον Βενιζέλο και ακολούθησαν διώξεις εναντίον των οπαδών του και προσωπική προπαγάνδα εναντίον του ίδιου του Βενιζέλου. Η κρίση κορυφώθηκε με τη βενιζελική Επανάσταση του Θέρισου (1905) και την παραίτηση του Γεώργιου από το αξίωμα του αρμοστή (Ιούλιος 1906). Το 1907 παντρεύτηκε τη Γαλλίδα πριγκίπισσα Μαρία Βοναπάρτη και μετά το κίνημα στο Γουδί (1909) και την οριστική απομάκρυνση των πριγκίπων από το στρατό και το στόλο εγκατέλειψε την Ελλάδα και εγκαταστάθηκε οριστικά στο Παρίσι. Από εκεί παρακολουθούσε τις πολιτικές εξελίξεις, επισκέφθηκε πολλές φορές την Ελλάδα και, παρά την αντιπάθειά του για τον Βενιζέλο, συμφώνησε με την πολιτική του στη διάρκεια του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Πέθανε στο Παρίσι το 1957.

ΓΛΕΖΟΣ ΜΑΝΟΛΗΣ: Αγωνιστής της Εθνικής Αντίστασης, δημοσιογράφος και πολιτικός. Γεννήθηκε στην Απείρανθο της Νάξου το 1922. Σπούδασε στην Ανωτάτη Εμπορική και ως φοιτητής στη διάρκεια της δικτατορίας του Μεταξά ανέπτυξε δράση εναντίον του καθεστώτος. Λίγες μέρες μετά την είσοδο των γερμανικών στρατευμάτων κατοχής στην Αθήνα, τη νύχτα της 30ής προς την 31η Μαΐου του 1941, αυτός και ο Απόστολος (Λάκης) Σάντας αναρριχήθηκαν στο βράχο της Ακρόπολης και κατέβασαν τη χιτλερική σημαία από τον ιστό της. Αυτή η πράξη προκάλεσε την οργή των δυνάμεων κατοχής και αποτέλεσε την πρώτη αυθόρμητη πράξη αντίστασης, την οποία οι ραδιοσταθμοί των συμμάχων πρόβαλαν ως το έναυσμα της αντίστασης για ολόκληρη της Ευρώπη. Στη διάρκεια της Κατοχής εντάχθηκε στο ΚΚΕ, το ΕΑΜ και την ΕΠΟΝ, συνελήφθη από τις αρχές και βασανίστηκε. Μετά την Απελευθέρωση εργάστηκε ως συντάκτης στο «Ριζοσπάστη» και για κάποιο διάστημα είχε την ευθύνη της έκδοσής του. Στη διάρκεια του Εμφυλίου συνελήφθη και καταδικάστηκε σε θάνατο για παράβαση του Γ΄ Ψηφίσματος (1949). Το 1951 εκλέχτηκε βουλευτής, αν και ήταν κρατούμενος, με αποτέλεσμα η εκλογή του να ακυρωθεί. Απελευθερώθηκε το 1954.

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NETWORK ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Διατέλεσε μέλος της ΕΔΑ και διευθυντής της εφημερίδας «Αυγή». Στη διάρκεια της Δικτατορίας των Συνταγματαρχών συνελήφθη. Διαφώνησε με την ηγεσία του ΚΚΕ, ανάμεσα στα άλλα και για την εισβολή στην Τσεχοσλοβακία (1968). Το 1974 συνέβαλε στην ανασύσταση της ΕΔΑ. Το 1981 εκλέχτηκε βουλευτής ως συνεργαζόμενος με το ΠΑΣΟΚ και το 1984 ευρωβουλευτής. Από τις αρχές της δεκαετίας του 1990 ασχολείται με ζητήματα τοπικής αυτοδιοίκησης του τόπου καταγωγής του. Εκτός από χιλιάδες άρθρα σε εφημερίδες και περιοδικά ο Γλέζος έχει γράψει και βιβλία: «Η Ιστορία του Βιβλίου» (1974), «Από τη Δικτατορία στη Δημοκρατία» (1974) και «Το Φαινόμενο της Αλλοτρίωσης της Γλώσσας» (1977).

- Απόσπασμα από την ανακοίνωση του Γερμανού φρούραρχου των Αθηνών (31 Μαΐου 1941): «[....] Κατά την νύχτα της 30ης προς την 31ην Μαΐου υπεξηρέθη η επί της Ακροπόλεως κυματίζουσα γερμανική σημαία παρ' αγνώστων δραστών. Διενεργούνται ανακρίσεις. Οι ένοχοι και οι συνεργοί αυτών θα τιμωρηθούν διά της ποινής του θανάτου [....]».

ΓΛΗΝΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ: Παιδαγωγός και συγγραφέας, ηγετική φυσιογνωμία των κινημάτων για την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση. Γεννήθηκε στη Σμύρνη το 1882 και σπούδασε στη Φιλοσοφική Σχολή της Αθήνας. Συνέχισε τις σπουδές του στη Γερμανία, όπου παρακολούθησε μαθήματα φιλοσοφίας, παιδαγωγικής και πειραματικής ψυχολογίας. Εκεί γνώρισε τον Γεώργιο Σκληρό, από τον οποίο επηρεάστηκε και υιοθέτησε σοσιαλιστικές ιδέες, ενώ στράφηκε στο μαρξισμό. Συμμετείχε στις διαδικασίες για την ίδρυση του «Εκπαιδευτικού Ομίλου»(1910), στόχος του οποίου ήταν η ριζική αναμόρφωση των εκπαιδευτικών συστημάτων που εφαρμόζονταν στα ελληνικά σχολεία και ο εκσυγχρονισμός των αναλυτικών προγραμμάτων. Εργάστηκε στη συνέχεια στην εκπαίδευση για βιοποριστικούς λόγους και το 1913 κλήθηκε από την κυβέρνηση Βενιζέλου και σύνταξε την εισηγητική έκθεση και το κείμενο των νομοσχεδίων για αλλαγές στο εκπαιδευτικό σύστημα. Αυτά όμως δεν ψηφίστηκαν διότι αντέδρασαν και μέλη του Κόμματος των Φιλελευθέρων. Μαζί με τον Αλέξανδρο Δελμούζο και τον Μανόλη Τριανταφυλλίδη συνεργάστηκαν στον «Εκπαιδευτικό Όμιλο» για την προώθηση των αλλαγών στο εκπαιδευτικό σύστημα. Παράλληλα από υπεύθυνες θέσεις στο υπουργείο Παιδείας των κυβερνήσεων Βενιζέλου προσπάθησαν να κάνουν μεταρρυθμίσεις στην εκπαίδευση (εισήγαγαν τη διδασκαλία της δημοτικής γλώσσας και των νέων ελληνικών), αλλά συνάντησαν μεγάλη αντίδραση και τελικά δεν ολοκλήρωσαν τα σχέδιά τους. Συμμετείχε ενεργά στην πολιτική ζωή της χώρας με την ίδρυση της Δημοκρατικής Ένωσης και συνεργάστηκε με τον Αλέξανδρο Παπαναστασίου. Πρωτοστάτησε στην ίδρυση του Μαράσλειου Διδασκαλείου (1923), διευθυντής του οποίου ήταν ο Αλέξανδρος Δελμούζος, και ανέλαβε την οργάνωση και τη διεύθυνση της Παιδαγωγικής Ακαδημίας (1924). Το έργο του όμως διακόπηκε με τη δικτατορία του Πάγκαλου (1926), οπότε συνειδητοποίησε ότι μεταρρυθμιστική προσπάθεια στο πλαίσιο της νομιμότητας είναι αδύνατη. Στη συνέχεια ενστερνίστηκε πλήρως τη μαρξιστική ιδεολογία. Διώχθηκε για τις ιδέες του και εξορίστηκε. Το 1936 εκλέχθηκε βουλευτής Αθήνας με το Παλλαϊκό Μέτωπο, αλλά κατά τη δικτατορία του Μεταξά εξορίστηκε και πάλι και φυλακίστηκε (1936-1939). Το διάστημα αυτό ασχολήθηκε με τη συγγραφή και τη μετάφραση αρχαίων ελληνικών κειμένων. Στη διάρκεια της Κατοχής συμμετείχε στην Εθνική Αντίσταση, πρωτοστάτησε στην ίδρυση του ΕΑΜ και σύνταξε το μανιφέστο του (1942). Πέθανε στην Αθήνα το 1943. Στο συγγραφικό του έργο περιλαμβάνονται: «Έθνος και Γλώσσα» (1916 και 1922), «Η Κρίση του Δημοτικισμού» (1923), «Διακήρυξη της Διοικητικής Επιτροπής του Εκπαιδευτικού Ομίλου» (1927) κ.ά.

ΓΟΝΑΤΑΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ: Στρατιωτικός και πολιτικός. Γεννήθηκε στην Πάτρα το 1876. Αποφοίτησε από τη Στρατιωτική Σχολή των Ευελπίδων το 1897. Έλαβε μέρος στο Μακεδονικό Αγώνα και ήταν διαγγελέας του αρχηγού του Κινήματος του Στρατιωτικού Συνδέσμου στο Γουδί, συνταγματάρχη Νικόλαου Ζορμπά. Συμμετείχε στους Βαλκανικούς Πολέμους και στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Ήταν διοικητής της Βάσης Ανεφοδιασμού στην Οδησσό του Εκστρατευτικού Σώματος στη Μεσημβρινή Ρωσία (1919). Στη Μικρασιατική Εκστρατεία ανέλαβε τη διοίκηση μεγάλων μονάδων (1η Μεραρχία, 2η Μεραρχία, 1ο Σώμα Στρατού). Μετά την κατάρρευση του μετώπου διαδραμάτισε πρωταγωνιστικό ρόλο στην επανάσταση που εκδηλώθηκε στις τάξεις του στρατού και μαζί με το συνταγματάρχη Νικόλαο Πλαστήρα και τον αντιπλοίαρχο Δ. Φωκά αποτελούσαν την «Εκτελεστική Επιτροπή» του

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

κινήματος. Μετά την παραίτηση της κυβέρνησης Σωτ. Κροκιδά, στις 14 Νοεμβρίου του 1922, επειδή δεν ήθελε να αναλάβει την ευθύνη της εκτέλεσης των Έξι, ο Γονατάς σχημάτισε κυβέρνηση, ενώ η Εκτελεστική Επιτροπή διαλύθηκε και ο Ν. Πλαστήρας ανέλαβε την «αρχηγία της επανάστασης». Έπειτα από πολλά χρόνια, όταν ο Γονατάς δικαζόταν στο Έκτακτο Στρατοδικείο με την κατηγορία ότι έλαβε μέρος στο Κίνημα του 1935, ισχυρίστηκε στην απολογία του ότι είχε έτοιμο σχέδιο Επαναστατικής Πράξης Απονομής Χάριτος στους Έξι και ότι ο Πλαστήρας αρνήθηκε να το υπογράψει. Την περίοδο της πρωθυπουργίας του, δηλαδή μέχρι την 11η Ιανουαρίου του 1924, οπότε και παραιτήθηκε, συγκροτήθηκε η στρατιά του Έβρου και υπογράφτηκε η Συνθήκη της Λοζάνης (24 Ιουλίου του 1923). Μετά την παράδοση της εξουσίας στους πολιτικούς αποστρατεύτηκε με αίτησή του, όπως έκανε και ο Πλαστήρας. Εκλέχθηκε πληρεξούσιος στη Δ΄ Εθνοσυνέλευση, αλλά δεν συμμετείχε στις εκλογές του 1926 και του 1928. Εκλέχτηκε γερουσιαστής το 1929, διατέλεσε υπουργός Συγκοινωνίας (1929) και αργότερα υπουργός Γενικός Διοικητής Μακεδονίας (1929-1932). Το 1932 εκλέχτηκε πρόεδρος της Γερουσίας και παρέμεινε σε αυτή τη θέση μέχρι τη διάλυσή της (1η Απριλίου του 1935). Αν και δεν είχε αναμειχθεί, ενεργά τουλάχιστον, στο Κίνημα του 1935, καταδικάστηκε σε φυλάκιση, αλλά πήρε αμνηστία το Δεκέμβριο του ίδιου έτους. Αντιτάχθηκε στη δικτατορία του Μεταξά και γι' αυτό εκτοπίστηκε. Στη διάρκεια της Κατοχής υποστήριξε το σχηματισμό ελληνικής κυβέρνησης στο εσωτερικό, παράλληλα προς τη νόμιμη του εξωτερικού, για την καλύτερη προάσπιση των ελληνικών συμφερόντων. Είχε συχνές επαφές με τις κατοχικές κυβερνήσεις, ωστόσο αυτό δεν τον εμπόδισε να έχει επαφές και με αντιστασιακές οργανώσεις. Γι' αυτό το λόγο συνελήφθη το Μάιο του 1944 και φυλακίστηκε στο στρατόπεδο Χαϊδαρίου. Μετά τον πόλεμο ίδρυσε το «Κόμμα των Εθνικών Φιλελευθέρων» και συμμετείχε ως υπουργός στις κυβερνήσεις της περιόδου 1946-1947. Το 1950 έλαβε μέρος στις εκλογές με το «Κόμμα των Φιλελευθέρων» αλλά δεν εκλέχτηκε. Αποσύρθηκε από την πολιτική, όμως ως πρώην πρωθυπουργός συμμετείχε στο Συμβούλιο του Στέμματος (1-2 Σεπτεμβρίου του 1965). Πέθανε το 1966.

ΓΟΥΔΑΣ ΜΙΧΑΗΛ: Υποναύαρχος, ένας από τους κατηγορούμενους στη δίκη που ακολούθησε τη Μικρασιατική Εκστρατεία και αποκαλείται Δίκη των Έξι - στην πραγματικότητα οι κατηγορούμενοι ήταν οκτώ (Δ. Γούναρης, Ν. Στράτος, Π. Πρωτοπαπαδάκης, Ν. Θεοτόκης, Γ. Μπαλτατζής, Γ. Χατζηανέοτης, Ξ. Στρατηγός και Μ. Γούδας). Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1868. Πήρε μέρος στον πόλεμο του 1897 ως αξιωματικός του ευδρόμου «Ναύαρχος Μιαούλης» και στους Βαλκανικούς Πολέμους ως κυβερνήτης του «Κανάρης». Αποστρατεύτηκε με αίτησή του το 1915 και εκλέχτηκε βουλευτής. Μετά το 1920 χρημάτισε υπουργός Εσωτερικών στην κυβέρνηση Γούναρη και υπουργός Εθνικής Οικονομίας στην κυβέρνηση Πρωτοπαπαδάκη. Παραπέμφθηκε στο Έκτακτο Στρατοδικείο μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή και χωρίς να του απαγγελθεί κάποια κατηγορία καταδικάστηκε σε ισόβια δεσμά ως ένοχος εσχάτης προδοσίας (δεν δέχτηκε να απολογηθεί στη διάρκεια της δίκης). Πήρε αμνηστία το 1924 και στις εκλογές του 1926 εκλέχτηκε βουλευτής Ιωαννίνων. Πέθανε το 1931 στο Παρίσι. Ο Μιχαήλ Γούδας υπήρξε εξαίρετος ιστορικός ερευνητής και μεταξύ των πολλών έργων που έγραψε είναι και η «Ιστορία του Ναυτικού 1912-1913».

ΓΟΥΝΑΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ: Νομικός, πολιτικός και πρωθυπουργός της Ελλάδας (1915 και 1921-1922). Γεννήθηκε στην Πάτρα το 1867, όπου πέρασε τα μαθητικά του χρόνια. Σπούδασε στη Νομική Σχολή της Αθήνας και συνέχισε τις σπουδές του σε πανεπιστήμια της Γερμανίας και του Παρισιού. Εκλέχτηκε για πρώτη φορά βουλευτής Πατρών το 1902. Το 1906 συμμετείχε ως μέλος στην «ομάδα των Ιαπώνων» και άσκησε σφοδρή κριτική εναντίον της κυβέρνησης Γ. Θεοτόκη, στην οποία όμως το 1908 χρημάτισε υπουργός Οικονομικών. Μετά το κίνημα στο Γουδί έγινε αρχηγός της αντιβενιζελικής παράταξης. Όταν εκδηλώθηκε η διαφωνία Κωνσταντίνου-Βενιζέλου και παραιτήθηκε ο Βενιζέλος, σχημάτισε κυβέρνηση (Φεβρουάριος-Αύγουστος 1915) και ίδρυσε το Κόμμα των Εθνικοφρόνων, το οποίο το 1920 μετονόμασε σε Λαϊκό. Μετά την εκθρόνιση του Κωνσταντίνου (1917) συνελήφθη από τους Γάλλους και εκτοπίστηκε στην Κορσική, από όπου όμως δραπέτευσε το 1918. Επανήλθε στην Ελλάδα και έλαβε μέρος στις εκλογές της 1ης Νοεμβρίου του 1920 ως ηγέτης της αντιπολίτευσης, που πέτυχε την καταψήφιση του Βενιζέλου. Συμμετείχε ως υπουργός Στρατιωτικών στην κυβέρνηση του Δημήτριου Ράλλη καθώς και στην κυβέρνηση του

facebook ΦΙΛΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Νικόλαου Καλογερόπουλου. Στη διάρκεια της πρωθυπουργίας του (Μάρτιος 1921-Απρίλιος 1922) απέτυχαν οι ευρείας κλίμακας επιχειρήσεις στη Μικρά Ασία (στον ποταμό Σαγγάριο), αλλά και οι προσπάθειες που κατέβαλε για ειρηνική διευθέτηση του προβλήματος. Μετά την κατάρρευση του μικρασιατικού μετώπου και την επικράτηση των στρατιωτικών συνελήφθη μαζί με άλλους πολιτικούς και στρατιωτικούς των κυβερνήσεων της περιόδου 1921-1922 και προσήχθη σε δίκη, η οποία δεν διήρκεσε πάνω από δέκα μέρες, με την κατηγορία της εσχάτης προδοσίας - αυτή η κατηγορία δεν αποδείχθηκε από την ακροαματική διαδικασία. Καταδικάστηκε σε θάνατο, ενώ ήταν σοβαρά άρρωστος, και η ομόφωνη καταδικαστική απόφαση ελήφθη, σύμφωνα με ορισμένους από τους πρωταγωνιστές της διαδικασίας, υπό την πίεση παραγόντων της επανάστασης. (Ο Θ. Πάγκαλος σε συνέντευξή του στην εφημερίδα «Έθνος» το Μάρτιο του 1949 επισημαίνει: «... οφείλω να κάμω την διευκρίνησιν ότι όσα σχετικώς ελέχθησαν περί επεμβάσεώς μου εις την δίκην των πολιτικών και στρατιωτικών υπευθύνων της καταρρεύσεως δεν έχονται ακριβείας». Ωστόσο δεν εξηγεί γιατί τον ενέπλεξαν στην έκδοση της απόφασης, αλλά και τη βιασύνη που έδειξαν οι παράγοντες της επανάστασης για την εκτέλεση της καταδικαστικής απόφασης λίγες μόνο ώρες μετά το τέλος της δίκης.) Ο Γούναρης εκτελέστηκε -μαζί με τον Πέτρο Πρωτοπαπαδάκη, τον Νικόλαο Θεοτόκη, τον Γεώργιο Μπαλτατζή, τον Νικόλαο Στράτο και τον Γεώργιο Χατζηανέστη- το μεσημέρι της 15ης Νοεμβρίου του 1922.

ΓΡΙΒΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ή ΔΙΓΕΝΗΣ: Στρατιωτικός, ηγέτης του απελευθερωτικού αγώνα της Κύπρου και πολιτικός. Γεννήθηκε στο Τρίκωμο της Κύπρου το 1898. Αποφοίτησε από τη Στρατιωτική Σχολή των Ευελπίδων το 1919. Έλαβε μέρος στη Μικρασιατική Εκστρατεία και στον Ελληνοϊταλικό Πόλεμο του 1940-1941. Στη διάρκεια της Κατοχής ίδρυσε την αντιστασιακή οργάνωση Χ -που είχε έντονο αντικομουνιστικό προσανατολισμό και ανάλογη δράση-, η οποία συμμετείχε και στα Δεκεμβριανά. Μετά το τέλος του πολέμου ίδρυσε το «Κόμμα των Χιτών» και πολιτεύτηκε χωρίς επιτυχία. Το 1954, με τη σύμφωνη γνώμη του Μακάριου, ίδρυσε την Εθνική Οργάνωση Κυπρίων Αγωνιστών (ΕΟΚΑ), που είχε ως αντικειμενικό σκοπό την εκδίωξη των Βρετανών αποικιοκρατών. Ο αγώνας της ΕΟΚΑ έφερε σε δύσκολη θέση τους Βρετανούς. Ενώ στην αρχή φάνηκε να αποδέχεται τις συνθήκες της Ζυρίχης και του Λονδίνου, στη συνέχεια στράφηκε εναντίον τους, όπως λίγο αργότερα και κατά του Μακάριου. Ο ρόλος του στα γεγονότα του 1963-1964 περιέπλεξε τις αρμοδιότητες των υπεύθυνων για την άμυνα της Κύπρου και τον έφερε σε σύγκρουση με τον υπουργό Άμυνας και Εσωτερικών της Κύπρου Πολύκαρπο Γεωργακάτζη, αλλά και με την Αθήνα. Το 1967, έπειτα από τα γεγονότα στην Κοφινού και τον Άγιο Θεόδωρο, ανακλήθηκε στην Αθήνα. Επανήλθε στην Κύπρο το 1971 και κατηγόρησε τον Μακάριο για συνεργασία με κομμουνιστές και για εγκατάλειψη της ενωτικής γραμμής. Ίδρυσε την ΕΟΚΑ Β΄ με την οποία προσπάθησε, σε συνεργασία με τη δικτατορική κυβέρνηση των Αθηνών, να ανατρέψει τον Μακάριο. Η οργάνωση αυτή με τις βίαιες ενέργειές της δημιούργησε πολλά προβλήματα στην Κυπριακή Δημοκρατία και συνέβαλε στη διάσπαση του εσωτερικού μετώπου και στην υπονόμευση της διεθνούς θέσης της Κύπρου. Πέθανε αιφνιδίως στις 27 Ιανουαρίου του 1974 στη Λεμεσό.

ΓΡΙΒΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ: Πρόεδρος του Αρείου Πάγου επί τιμή, υπηρεσιακός πρωθυπουργός της Ελλάδας (12 Οκτωβρίου 1989-23 Νοεμβρίου 1989). Γεννήθηκε το 1923 στην Κάτω Τιθορέα Φθιώτιδας. Σπούδασε στη Νομική Σχολή της Αθήνας. Τον Οκτώβριο του 1989 του ανατέθηκε ο σχηματισμός υπηρεσιακής κυβέρνησης η οποία διενήργησε τις βουλευτικές εκλογές της 5ης Νοεμβρίου του 1989. Παραιτήθηκε στις 23 Νοεμβρίου του 1989 και παρέδωσε την εξουσία στην οικουμενική κυβέρνηση του Ξενοφώντα Ζολώτα.

ΔΑΓΚΛΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ: Στρατιωτικός και πολιτικός κατά την κρίσιμη περίοδο του εθνικού διχασμού. Γεννήθηκε το 1853. Σπούδασε στη Στρατιωτική Σχολή των Ευελπίδων από όπου αποφοίτησε το 1877. Συμμετείχε στον Ελληνοτουρκικό Πόλεμο του 1897 και στη συνέχεια ανέλαβε σημαντικές επιτελικές θέσεις. Την περίοδο 1908-1909 ηγήθηκε της Μακεδονικής Επιτροπής και της Πανελλήνιας Οργάνωσης, που είχαν ως στόχο την απελευθέρωση αλύτρωτων περιοχών. Στον Α΄ Βαλκανικό Πόλεμο υπηρέτησε ως αρχηγός του Γενικού Επιτελείου. Παραιτήθηκε το 1914 και πολιτεύθηκε στα Γιάννενα με το Κόμμα των Φιλελευθέρων. Συντάχτηκε με τον Βενιζέλο και το ναύαρχο Κουντουριώτη το 1916, ως μέλος της κυβερνητικής τριανδρίας της Θεσσαλονίκης (Εθνικής Αμυνας). Μετά τη συμμετοχή της

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NETWORK ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Ελλάδας στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο στο πλευρό της Αντάντ, τέθηκε επικεφαλής των ελληνικών δυνάμεων στο μέτωπο των Βαλκανίων. Το 1918 επέστρεψε στο βουλευτικό του αξίωμα και το 1920, μετά την ήττα του Βενιζέλου στις εκλογές, υπήρξε αναπληρωτής του στο Κόμμα των Φιλελευθέρων, από όπου παραιτήθηκε το Φεβρουάριο του 1924 και λίγο αργότερα πέθανε.

ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ (ΚΑΤΑ ΚΟΣΜΟΝ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ): Κληρικός, αρχιεπίσκοπος Αθηνών (1941-1949) και αντιβασιλέας της Ελλάδας (1944-1946). Γεννήθηκε στη Δορβιτσά Ναυπακτίας το 1890 και σπούδασε νομική και θεολογία στην Αθήνα. Χειροτονήθηκε διάκονος το 1917 και το 1922, σε πολύ νεαρή ηλικία, εκλέχτηκε μητροπολίτης Κορίνθου. Ανέπτυξε πλούσια φιλανθρωπική δράση και συνέβαλε αποφασιστικά στην ανοικοδόμηση της πόλης μετά τον καταστροφικό σεισμό του 1928. Στη μητρόπολη Κορίνθου παρέμεινε ως το 1938, οπότε εκλέχτηκε αρχιεπίσκοπος Αθηνών. Η εκλογή του όμως ακυρώθηκε -με αντικανονικό τρόπο-από τη δικτατορία του Μεταξά και ο Δαμασκηνός αποσύρθηκε στη Μονή της Φανερωμένης στη Σαλαμίνα. Ανέλαβε τον αρχιεπισκοπικό θρόνο το 1941, όταν ο τότε αρχιεπίσκοπος Χρύσανθος αρνήθηκε να ορκίσει την κατοχική κυβέρνηση Τσολάκογλου. Την περίοδο της Κατοχής πρόσφερε σημαντικό εθνικό και κοινωνικό έργο. Πολλοί αγωνιστές της Εθνικής Αντίστασης αλλά και όμηροι σώθηκαν από το εκτελεστικό απόσπασμα χάρη στην παρέμβασή του. Διορίστηκε αντιβασιλέας μετά τα Δεκεμβριανά (1944), έπειτα από εισήγηση του Ουίνστον Τσόρτσιλ, γιατί ο βασιλιάς Γεώργιος Β΄ βρισκόταν ακόμη στο εξωτερικό και δεν είχε ρυθμιστεί το πολιτειακό ζήτημα. Κατακρίθηκε για την πολιτική του την περίοδο της αντιβασιλείας από τα προοδευτικά και αριστερά κόμματα, γιατί δεν κατέστειλε τη δράση των ακροδεξιών ομάδων αλλά και επειδή προκήρυξε βουλευτικές εκλογές πριν από τη διενέργεια δημοψηφίσματος που θα αποφαινόταν για τη μορφή του πολιτεύματος. Κατόρθωσε να αντιμετωπίσει με επιτυχία την πολιτική κρίση της περιόδου αυτής. Μάλιστα διατέλεσε και πρωθυπουργός για 14 μέρες (17 Οκτωβρίου-1 Νοεμβρίου του 1945). Μετά το δημοψήφισμα της 1ης Σεπτεμβρίου του 1946, το αποτέλεσμα του οποίου ήταν υπέρ της μοναρχίας, επέστρεψε στα αρχιερατικά του καθήκοντα. Πέθανε το 1949 έχοντας επιτελέσει σημαντικό έργο.

ΔΕΚΕΜΒΡΙΑΝΑ: Με αυτό το όνομα είναι γνωστά τα γεγονότα που συνέβησαν στην Αθήνα το Δεκέμβριο του 1944. Επρόκειτο για μια σύγκρουση ανάμεσα στις δυνάμεις του ΕΛΑΣ από τη μια πλευρά και στις βρετανικές δυνάμεις, την 3η Ορεινή Ελληνική Ταξιαρχία (Ρίμινι) και τις δυνάμεις της Χωροφυλακής και της Αστυνομίας Πόλεων που βρίσκονταν στην Αθήνα από την άλλη. Το έπαθλο ήταν η πόλη της Αθήνας και κατ' επέκταση η διακυβέρνηση της χώρας. Η αφορμή για τα συγκεκριμένα γεγονότα ήταν η επίθεση που δέχτηκε από άγνωστης ταυτότητας ακροβολιστές -ορισμένοι πάντως βρίσκονταν πάνω στην ταράτσα του κτιρίου της Αστυνομικής Διεύθυνσης Αθηνών-το πλήθος που συμμετείχε σε, απαγορευμένο από την κυβέρνηση, συλλαλητήριο στην Πλατεία Συντάγματος στις 3 Δεκεμβρίου του 1944. Από την επίθεση σκοτώθηκαν 21 άτομα και τραυματίστηκαν πολύ περισσότερα. Την επόμενη μέρα ο ΕΛΑΣ εξαπέλυσε μαζική επίθεση καταλαμβάνοντας πολλά αστυνομικά τμήματα. Συγχρόνως, δυνάμεις που δρούσαν στους κόλπους του προχώρησαν σε συλλήψεις ομήρων και σε εκτελέσεις αντιπάλων. Η κατάσταση διαμορφωνόταν υπέρ του ΕΛΑΣ, αφού ελάχιστες περιοχές είχαν απομείνει υπό τον έλεγχο της κυβέρνησης Παπανδρέου (μικρή έκταση γύρω από το κέντρο, το σύνταγμα Χωροφυλακής στου Μακρυγιάννη, το Γουδί και κάποιες άλλες νησίδες). Τότε η βρετανική κυβέρνηση αποφάσισε να στείλει ενισχύσεις υπό τον ταξίαρχο Χόκσγουορθ, ο οποίος μόλις έφτασε ανέλαβε και την ευθύνη της διεξαγωγής της μάχης. Στις 15 Δεκεμβρίου ο ΕΛΑΣ εξαπέλυσε μεγάλης κλίμακας επίθεση, που αντιμετωπίστηκε με δυσκολία. Ο Μάντακας, ο οποίος ήταν επικεφαλής των επιχειρήσεων από την πλευρά του ΕΛΑΣ, προσπαθούσε να καλύψει τα κενά που είχαν δημιουργηθεί με τις ενισχύσεις που έφταναν εκείνο το διάστημα. Έπειτα από λίγες μέρες (21 Δεκεμβρίου) ο Χόκσγουορθ εξαπέλυσε ευρείας κλίμακας αντεπίθεση. Η κατάσταση άρχισε να διαμορφώνεται υπέρ των δυνάμεων που στήριζαν την κυβέρνηση Παπανδρέου. Το μεσημέρι των Χριστουγέννων του 1944 κατέφθασε στην Αθήνα ο Βρετανός πρωθυπουργός Τσόρτσιλ και τις δύο επόμενες ημέρες (26-27 Δεκεμβρίου) στη σύσκεψη που συγκλήθηκε υπό την προεδρία του, με τη συμμετοχή όλων των πολιτικών δυνάμεων και του ΕΑΜ, αποφασίστηκε ο διορισμός του αρχιεπισκόπου Δαμασκηνού ως αντιβασιλέα. Ωστόσο δεν έλαβαν απόφαση για κανένα άλλο

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

ζήτημα. Ο Σιάντος ζήτησε να δοθεί στο ΕΑΜ το 40-50% των υπουργείων, αλλά την πρόταση απέρριψαν όλοι οι άλλοι πολιτικοί. Ήταν φανερό ότι οι ηγεσίες του ΚΚΕ και του ΕΑΜ δεν μπορούσαν να διαχειριστούν την κρίση, υποβάλλοντας κάποιες προτάσεις που θα τις αποδέχονταν οι υπόλοιποι. Στις 30 Δεκεμβρίου ο Γεώργιος Β΄ όρισε τον Δαμασκηνό αντιβασιλέα, ενώ ύστερα από τέσσερις μέρες παραιτήθηκε ο Γ. Παπανδρέου και την πρωθυπουργία ανέλαβε ο στρατηγός Ν. Πλαστήρας (3 Ιανουαρίου του 1945). Στις 5 Ιανουαρίου του 1945 η μάχη των Αθηνών έληξε και οι δυνάμεις του ΕΛΑΣ εκκένωσαν την Αθήνα. Στις 10 Ιανουαρίου η ηγεσία του ΚΚΕ ζήτησε ανακωχή. Η πρόταση έγινε αποδεκτή την επόμενη μέρα και με βάση αυτή καθορίστηκαν οι περιοχές που έπρεπε να εγκαταλείψει ο ΕΛΑΣ (η Θεσσαλονίκη, το μεγαλύτερο μέρος της Πελοποννήσου και τα νησιά). Τα Δεκεμβριανά έληξαν και τυπικά έπειτα ένα μήνα με τη Συμφωνία της Βάρκιζας (12 Φεβρουαρίου του 1945). Ακριβής αποτίμηση των γεγονότων του Δεκεμβρίου του 1944 δεν έχει γίνει μέχρι σήμερα. Ενδιαφέρον παρουσιάζει επίσης το γεγονός ότι πολλές φορές η ιστορική αφήγηση στηρίζεται σε προφορικές μαρτυρίες ή και σε αναμνήσεις κάποιων που η αξιοπιστία τους δεν είναι πάντα δυνατόν να ελεγχθεί. Κάτι ανάλογο ισχύει και με την προσπάθεια πολλών ιστορικών να εξηγήσουν τη στάση κυρίως του ΚΚΕ στη διάρκεια των Δεκεμβριανών. Είναι προφανές πάντως ότι, αντίθετα από ό,τι συνέβαινε με τα κομουνιστικά κόμματα της δυτικής Ευρώπης, αυτό το κόμμα δεν διέθετε, εκείνη τη στιγμή, πολιτικούς άντρες που θα μπορούσαν να διαχειριστούν την κρίση. Δεν γνώριζε όμως η συγκεκριμένη ηγεσία ότι η Σοβιετική Ένωση, σε αντίθεση με ό,τι είχε γίνει με τη Βουλγαρία και τη Ρουμανία, δεν ήταν διατεθειμένη να συγκρουστεί με τον Τσόρτσιλ -με τον οποίο είχε λίγο πριν συμφωνήσει να μείνει η Ελλάδα μακριά από την επιρροή των Σοβιετικών- για να τη βοηθήσει.

ΔΕΛΗΓΙΩΡΓΗΣ ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑΣ: Πολιτικός και πρωθυπουργός της Ελλάδας. Γεννήθηκε στην Τρίπολη το 1829. Σπούδασε στην Αθήνα νομική και εκλέχτηκε το 1859 βουλευτής Μεσολογγίου. Διαπνεόταν από φιλελεύθερες και αντιδυναστικές ιδέες. Ίδρυσε δικό του κόμμα, το Εθνικόν Κομιτάτο. Διατέλεσε επανειλημμένα πρωθυπουργός βραχύβιων κυβερνήσεων (1865, 1870, 1872-1874, 1876,1877). Ήταν εξαιρετικός ρήτορας και πρωταγωνίστησε στην Επανάσταση του 1862, που οδήγησε στην έξωση του Όθωνα από τη χώρα (σύνταξε μάλιστα και το ψήφισμα της έκπτωσης). Υπήρξε υπέρμαχος της ελληνοτουρκικής συνεργασίας και φιλίας, σε αντίθεση με τους περισσότερους πολιτικούς της εποχής του, και αυτή του η θέση προκάλεσε έντονες αντιδράσεις. Πέθανε το 1879.

ΔΕΛΜΟΥΖΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ: Παιδαγωγός, πρωτεργάτης της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης και κύριος εκπρόσωπος του δημοτικισμού. Γεννήθηκε στην Άμφισσα το 1880 και σπούδασε στη Φιλοσοφική Σχολή της Αθήνας. Συνέχισε τις σπουδές του στη Γερμανία και το 1908 ανέλαβε την ίδρυση και τη διεύθυνση του Ανώτερου Παρθεναγωγείου Βόλου, όπου εφάρμοσε πρωτοποριακές παιδαγωγικές μεθόδους (αναγνώριση και σεβασμός της προσωπικότητας του παιδιού, διδασκαλία και χρήση της δημοτικής). Οι νεωτεριστικές όμως τάσεις προκάλεσαν τις αντιδράσεις των οπαδών της καθαρεύουσας και των συντηρητικών στοιχείων της κοινωνίας του Βόλου και ανεστάλη η λειτουργία του σχολείου (1911). Ο ίδιος μάλιστα κατηγορήθηκε ως δημοτικιστής και άθεος, η στάση του στο σχολείο θεωρήθηκε ανήθικη και παραπέμφθηκε σε δίκη, στην οποία όμως αθωώθηκε (1914). Υπήρξε ιδρυτικό μέλος του Εκπαιδευτικού Ομίλου (1910), όπου συνεργάστηκε στενά με τον Δημήτρη Γληνό και τον Μανόλη Τριανταφυλλίδη. Μαζί με αυτούς προώθησε το 1917, από υπεύθυνες θέσεις του υπουργείου Παιδείας, τη διδασκαλία της δημοτικής στο σχολείο. Το 1924 ανέλαβε τη διεύθυνση του Μαράσλειου Διδασκαλείου στην Αθήνα, αλλά και από εκεί απομακρύνθηκε εξαιτίας νέων, αβάσιμων κατηγοριών. Τελικά αποδείχθηκε η αθωότητά του. Σταθμός στη ζωή του ήταν η αποχώρησή του από τον Εκπαιδευτικό Όμιλο (1927), έπειτα από διαφωνία με τον Γληνό. Το 1929 εκλέχτηκε καθηγητής παιδαγωγικής στο Πανεπιστήμιο της Θεσσαλονίκης, και παραιτήθηκε από αυτή τη θέση το 1937, εξαιτίας της εκπαιδευτικής πολιτικής του Μεταξά. Τα υπόλοιπα χρόνια της ζωής του παρακολουθούσε από κοντά τα εκπαιδευτικά πράγματα, χωρίς να αναλάβει καμία δημόσια θέση, και ασχολήθηκε με τη συγγραφή έργων και άρθρων («Το Κρυφό Σχολειό», «Πρώτες Προσπάθειες στο Μαράσλειο», «Δημοτικισμός και Παιδεία»). Πέθανε στην Αθήνα το 1956.

ΔΕΛΤΑ ΠΗΝΕΛΟΠΗ: Σημαντική φυσιογνωμία των πρώτων δεκαετιών του 20ού αιώνα,

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Network ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

συγγραφέας παιδικών μυθιστορημάτων. Γεννήθηκε στην Αλεξάνδρεια το 1874 και ήταν κόρη του μεγαλέμπορα βαμβακιού Εμμανουήλ Μπενάκη. Μεγάλωσε σε ένα αρχοντικό περιβάλλον και μέσα σε αυτό διδάχτηκε, κατά την παράδοση των πλούσιων οικογενειών, ξένες γλώσσες και ελληνικά στην καθαρεύουσα, ενώ παράλληλα απέκτησε και γενικές γνώσεις. Ασχολήθηκε με τη συγγραφή παιδικών βιβλίων. Το 1895 παντρεύτηκε τον Στέφανο Δέλτα και απέκτησε τρεις κόρες. Η γνωριμία της με τον Ίωνα Δραγούμη (1905), γενικό πρόξενο της Ελλάδας στην Αλεξάνδρεια, με τον οποίο συνδέθηκε ερωτικά, έπαιξε σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση της προσωπικότητάς της. Την ίδια περίοδο ήρθε σε επαφή με τον κύκλο των δημοτικιστών -Ψυχάρη, Παλαμά, Εφταλιώτη- και όταν έζησε στη Φρανγκφούρτη (1906-1913) με τους νεότερους δημοτικιστές -Τριανταφυλλίδη, Δελμούζο και Γληνό-, με τους οποίους είχε αλληλογραφία. Από το 1906 έως το 1941 αλληλογραφούσε με σημαντικές προσωπικότητες της εποχής, και αυτά τα γράμματα, καθώς και τα ημερολόγιά της προσφέρουν πολύτιμες πληροφορίες για σπουδαία πρόσωπα και γεγονότα της περιόδου (Βενιζέλος, κίνημα στο Γουδί, Βαλκανικοί Πόλεμοι, εθνικός διχασμός). Το 1910 έγινε μέλος του Εκπαιδευτικού Ομίλου. Το 1912 γνώρισε τον Ελευθέριο Βενιζέλο, συνδέθηκε όμως πολύ περισσότερο μαζί του το 1916, όταν εγκαταστάθηκε στην Αθήνα. Τα Νοεμβριανά, κατά τα οποία συνελήφθη και διαπομπεύτηκε ο πατέρας της, τότε δήμαρχος της Αθήνας και φανατικός βενιζελικός, ήταν η αφορμή για να ενταχθεί και η ίδια στη βενιζελική παράταξη. Οι επιτυχίες του Βενιζέλου ικανοποιούσαν την προσήλωσή της στη Μεγάλη Ιδέα, τα γεγονότα όμως που ακολούθησαν (δολοφονία Ίωνα Δραγούμη, ήττα του Βενιζέλου στις εκλογές του 1920, Μικρασιατική Καταστροφή) κλόνισαν την υγεία της. Από το 1925 έπασχε από εκφυλιστική παράλυση των κάτω άκρων. Παρ' όλα αυτά, συμμετείχε σε αποστολές για την αποκατάσταση προσφύγων και διέθεσε μεγάλα χρηματικά γι' αυτό το σκοπό. Έζησε από κοντά όλα τα σημαντικά γεγονότα της τρίτης και της τέταρτης δεκαετίας του 20ού αιώνα. Συνδέθηκε φιλικά με τον Νικόλαο Πλαστήρα και αλληλογραφούσε μαζί του, διατήρησε τη φιλία της με τον Βενιζέλο (από το σπίτι της έφυγε το βράδυ που έγινε η δολοφονική απόπειρα εναντίον του, το 1933), πληροφορήθηκε συγκλονισμένη το θάνατό του (1936) και στη διάρκεια του Ελληνοϊταλικού Πολέμου πρόσφερε υλική και ηθική συμπαράσταση στους στρατιώτες και τους τραυματίες. Όταν μπήκαν τα γερμανικά στρατεύματα στην Αθήνα έθεσε τέρμα στη ζωή της (2 Μαΐου 1941). Έγραψε πολλά παιδικά βιβλία -«Παραμύθι χωρίς όνομα», «Για την πατρίδα», «Στον καιρό του Βουλγαροκτόνου», «Ο Μάγκας», «Τα μυστικά του Βάλτου», «Ο Τρελλαντώνης» κ.ά.-, τα οποία εμπνεύστηκε από το Βυζάντιο, το Μακεδονικό Αγώνα και από προσωπικά της βιώματα. Σε αυτά εκφράζει την πίστη της στις δυνατότητες του νέου ελληνισμού.

ΔΕΜΕΡΤΖΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ: Νομομαθής πολιτικός που διατέλεσε και πρωθυπουργός της Ελλάδας (1935-1936). Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1876. Σπούδασε στη Νομική Σχολή της Αθήνας και μετεκπαιδεύτηκε στο Μόναχο. Ακολούθησε ακαδημαϊκή καριέρα ως υφηγητής του ρωμαϊκού δικαίου (1904-1908) και καθηγητής του οικογενειακού δικαίου (1928-1935). Παράλληλα αναμείχθηκε και στην πολιτική και εκλέχτηκε βουλευτής το 1910 και το 1912 με το Κόμμα των Φιλελευθέρων. Μάλιστα διατέλεσε και υπουργός Ναυτικών. Το 1914 αποχώρησε από το Κόμμα των Φιλελευθέρων και τήρησε μετριοπαθή αντιβενιζελική στάση. Το 1924 ίδρυσε το Ενωτικό Προοδευτικό Κόμμα. Αποσύρθηκε από την ενεργό πολιτική το 1928 και αφοσιώθηκε στα πανεπιστημιακά του καθήκοντα. Το Νοέμβριο του 1935, όταν επανήλθε ο βασιλιάς Γεώργιος Β΄, του ανατέθηκε ο σχηματισμός υπηρεσιακής κυβέρνησης, μετά την παραίτηση του Γεώργιου Κονδύλη, για τη διενέργεια των εκλογών του Ιανουαρίου του 1936. Η αδυναμία όμως σχηματισμού αυτοδύναμης κυβέρνησης οδήγησε στον ανασχηματισμό της κυβέρνησής του, που διατηρήθηκε μέχρι το θάνατό του (13 Απριλίου του 1936). Στην κυβέρνηση αυτή διορίστηκε αντιπρόεδρος και υπουργός Στρατιωτικών ο Ιωάννης Μεταξάς, ο οποίος τον διαδέχτηκε στην πρωθυπουργία.

ΔΗΛΙΓΙΑΝΝΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ: Πολιτικός ηγέτης, πρωταγωνιστής στην πολιτική ζωή της χώρας σε όλη σχεδόν τη διάρκεια της βασιλείας του Γεώργιου Α΄ και κύριος αντίπαλος του Χαρίλαου Τρικούπη. Γεννήθηκε στη Γορτυνία το 1824, σπούδασε νομική στην Αθήνα και υπηρέτησε στο δημόσιο. Έγινε υπουργός Εξωτερικών το 1863 και πρωθυπουργός για πρώτη φορά το 1885-1886, αφού είχε διαδεχτεί τον Αλέξανδρο Κουμουνδούρο στην ηγεσία του κόμματος. Επανεκλέχτηκε πρωθυπουργός τις περιόδους 1890-1892, 1895-1897, 1902 (για λίγους μήνες) και 1903-1905. Μαζί με τον Τρικούπη κυριάρχησαν στην πολιτική σκηνή το

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

τελευταίο τέταρτο του 19ου αιώνα. Διέφεραν όμως ριζικά οι αντιλήψεις τους, γιατί ο Δεληγιάννης ήταν λαϊκιστής και αντιπροσώπευε την παράδοση, ενώ ο Τρικούπης τις νέες τάσεις στην πολιτική και στην οικονομία. Υπήρξε ιδιαίτερα δημοφιλής, τον καθοδηγούσαν τα λαϊκά στρώματα αντί να τα καθοδηγεί αυτός και ήταν ένθερμος υποστηρικτής του αλυτρωτισμού. Θεωρούσε απαραίτητη προϋπόθεση για την ανάπτυξη της χώρας την απελευθέρωση των υπόδουλων ελληνικών περιοχών, γι' αυτό και παρασύρθηκε στον πόλεμο του 1897, για τον οποίο η Ελλάδα δεν ήταν έτοιμη. Την περίοδο της τελευταίας πρωθυπουργίας του δολοφονήθηκε στη είσοδο της (Παλαιάς) Βουλής (31 Μαρτίου του 1905) από ένα χαρτοπαίχτη, εξαιτίας των μέτρων που είχε λάβει κατά των χαρτοπαιχτικών λεσχών.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΑΝΔΡΕΑΣ: Κύπριος αγωνιστής της ΕΟΚΑ. Γεννήθηκε το 1934 στον Άγιο Μάμα της Λεμεσού. Τελείωσε μόνο το δημοτικό γιατί η οικογένειά του ήταν πολύ φτωχή. Ήταν μέλος και αγωνιστής της ΕΟΚΑ και κατηγορήθηκε ότι πυροβόλησε το Νοέμβριο του 1955 και τραυμάτισε, μαζί με το συναγωνιστή του Μιχάλη Καραολή, Βρετανό πράκτορα της Ιντέλιτζενς Σέρβις. Καταδικάστηκε από τις βρετανικές αρχές κατοχής του νησιού σε θάνατο και απαγχονίστηκε το 1956 στη Λευκωσία μαζί με τον Μιχάλη Καραολή. Η γενναία στάση και των δύο την ώρα της εκτέλεσής τους προκάλεσε πανελλήνια αλλά και παγκόσμια συγκίνηση.

ΔΙΟΜΗΔΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ: Πολιτικός, οικονομολόγος, ιστορικός, ακαδημαϊκός και πρωθυπουργός της Ελλάδας (30 Ιουνίου 1949-6 Ιανουαρίου του 1950). Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1874. Σπούδασε νομική στην Αθήνα, στο Παρίσι, στο Φράιμπουργκ, στο Βερολίνο και στη Βαϊμάρη. Υπήρξε από τους πρώτους συνεργάτες του Ελευθέριου Βενιζέλου, ιδιαίτερα σε οικονομικά θέματα. Διατέλεσε διοικητής της Εθνικής αλλά και της Εκδοτικής Τράπεζας της Ελλάδας και πολλές φορές υπουργός, αντιπρόεδρος στην κυβέρνηση Θεμιστοκλή Σοφούλη το 1949 και μετά το θάνατο του πρωθυπουργού πρόεδρος συμμαχικής κυβέρνησης. Ο Διομήδης ήταν μία από τις μεγαλύτερες φυσιογνωμίες του οικονομικού, επιστημονικού και πολιτικού κόσμου. Το συγγραφικό του έργο είναι τεράστιο και μέσα από αυτό κάλυψε τη νομική, την οικονομική επιστήμη, καθώς και την ιστορία, ιδιαίτερα τη βυζαντινή. Πέθανε το 1950.

ΔΟΒΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ: Στρατιωτικός, ο οποίος διατέλεσε υπηρεσιακός πρωθυπουργός το 1961. Γεννήθηκε το 1898 στην Κόνιτσα. Αποφοίτησε από τη Στρατιωτική Σχολή των Ευελπίδων το 1918. Έλαβε μέρος στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο και στη Μικρασιατική Εκστρατεία. Μετεκπαιδεύτηκε στη Γαλλία το 1935 και στη διάρκεια του Ελληνοιταλικού Πολέμου υπηρέτησε στο 3ο Επιτελικό Γραφείο του Γενικού Στρατηγεί-ου. Τραυματίστηκε στη μάχη της Κόνιτσας στη διάρκεια του Εμφυλίου και μετά τέθηκε σε διαθεσιμότητα. Στη συνέχεια επανήλθε στην ενεργό δράση και το 1954 έγινε αρχηγός ΓΕΕΘΑ (μέχρι το 1959 οπότε και αποστρατεύτηκε). Στις 20 Σεπτεμβρίου του 1961 διορίστηκε πρόεδρος της υπηρεσιακής κυβέρνησης που ανέλαβε να διεξάγει τις εκλογές και παρέμεινε σε αυτή τη θέση μέχρι τις 2 Νοεμβρίου του 1961. Οι εκλογές της 29ης Οκτωβρίου του 1961 θεωρήθηκαν από το σύνολο σχεδόν της αντιπολίτευσης διαβλητές. Πάντως, είναι βέβαιο ότι ο Δόβας είχε μικρή επιρροή σε μηχανισμούς που δρούσαν τότε σχεδόν ανεξάρτητα από το επίσημο κράτος. Πέθανε το 1973.

ΔΟΓΜΑ ΤΡΟΥΜΑΝ: Από το 1946 ήταν πλέον φανερό ότι η Μεγάλη Βρετανία δεν μπορούσε να συνεχίσει να παρέχει οικονομική και στρατιωτική βοήθεια στην Ελλάδα. Την αδυναμία της αυτή η βρετανική κυβέρνηση την ανακοίνωσε μέσω των διπλωματών της στην αμερικανική (24 Φεβρουαρίου του 1947). Οι Αμερικανοί ήδη από το 1946 επεξεργάζονταν σχέδιο αντιμετώπισης της οικονομικής κρίσης που μάστιζε την Ευρώπη και αναζητούσαν τρόπους για να παρεμποδίσουν τη διεύρυνση της κομουνιστικής επιρροής στη Γηραιά Ήπειρο, ιδιαίτερα στο νοτιοανατολικό τμήμα της.

Στις 12 Μαρτίου του 1947 ο πρόεδρος των ΗΠΑ Χάρι Τρούμαν διακήρυξε σε κοινή συνεδρίαση της Γερουσίας και της Βουλής των Αντιπροσώπων το νέο δόγμα της αμερικανικής πολιτικής, περισσότερο γνωστό ως Δόγμα Τρούμαν:

«[....] Πιστεύω ότι η πολιτική των Ηνωμένων Πολιτειών, τόνισε ο πρόεδρος, πρέπει να είναι η υποστήριξη των ελεύθερων λαών οι οποίοι ανθίστανται στις απόπειρες υποδούλωσης των που γίνονται είτε από ένοπλες μειοψηφίες είτε από εξωτερικές πιέσεις. [...] Για να αντιληφθούμε ότι η επιβίωση και η ανεξαρτησία της Ελλάδας έχουν μεγάλη αξία για πολύ ευρύτερης

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NetWORK ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

σημασίας θέσεις αρκεί μόνο ένα βλέμμα στο χάρτη. Εάν η Ελλάδα βρισκόταν κάτω από τον έλεγχο μιας ένοπλης μειονότητας, ο αντίκτυπος στη γειτονική Τουρκία θα ήταν άμεσος και σοβαρός. Σύγχυση και ανωμαλία θα επεκτείνονταν σε όλη τη Μέση Ανατολή. [...] Οι ΗΠΑ οφείλουν να ενεργήσουν άμεσα και αποφασιστικά στην περίπτωση της Ελλάδας και της Τουρκίας». Ο Τρούμαν ζήτησε την έγκριση ποσού 300.000.000 δολαρίων για την Ελλάδα (100.000.000 για την Τουρκία) για την περίοδο μέχρι το τέλος Ιουνίου του 1948, καθώς και την αποστολή στρατιωτικού και πολιτικού προσωπικού για να εκπαιδεύσει Έλληνες στρατιωτικούς αλλά και πολιτικούς υπαλλήλους (και την Τουρκία), αλλά και για να επιβλέψει τη σωστή διαχείριση της βοήθειας. Τη στρατιωτική, κυρίως, βοήθεια που έλαβε η χώρα βάσει του Δόγματος Τρούμαν διαχειρίστηκε στην Ελλάδα η AMAG (American Mission for Aid to Greece). Από το ποσό των 300.000.000 δολαρίων που είχε αρχικά εγκριθεί η βοήθεια που έλαβε η Ελλάδα ανήλθε τελικά στα 119.100.000 δολάρια αφού οι περαιτέρω χορηγήσεις καλύφθηκαν από το Σχέδιο Μάρσαλ.

ΔΟΞΙΑΔΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ: Αρχιτέκτονας και πολιτικός μηχανικός. Γεννήθηκε το 1913 στο Στενήμαχο της Ανατολικής Ρωμυλίας. Σπούδασε στο ΕΜΠ και στο Βερολίνο, όπου και υποστήριξε τη διδακτορική του διατριβή με θέμα τη διάταξη του χώρου στην αρχαία ελληνική πολεοδομία. Έλαβε μέρος στον πόλεμο του 1940-1941 και τιμήθηκε με τον Πολεμικό Σταυρό. Μετά τον πόλεμο βοήθησε στην ανασυγκρότηση της χώρας τόσο ως υφυπουργός όσο και ως διευθυντής της Διεύθυνσης Χωροταξικών Μελετών. Τη δεκαετία του 1950 ασχολήθηκε ως επιστήμονας αλλά και ως επιχειρηματίας (Εταιρεία Κατασκευών «Τέκτων» και «Γραφείο Μελετών Δοξιάδη») με τη σχεδίαση πόλεων και οικιστικών κέντρων στο διεθνή χώρο (Πακιστάν, Ιράκ, Λίβανος, Γκάνα, Βραζιλία, Περσία, Ινδία κ.ά.). Συνεργάστηκε με σπουδαίους πολεοδόμους και αρχιτέκτονες, όπως ο Έντουαρτ Στόουν και ο Τζίο Πόντι, στη σχεδίαση της νέας πρωτεύουσας του Πακιστάν, Ισλαμαμπάντ. Δημιούργησε μια πόλη δύο εκατομμυρίων κατοίκων, με φαρδιές λεωφόρους, ικανή να αναπτύσσεται χωρίς εμπόδια προς όλες τις κατευθύνσεις, που τα οικοδομικά της τετράγωνα συνδέονται με πεζόδρομους και διευκολύνουν τη διαβίωση των κατοίκων της. Πέθανε στην Αθήνα το 1977.

ΔΡΑΓΟΥΜΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ: Τα μέλη της κατάγονταν από την Ήπειρο και για να αποφύγουν, το 16ο ή το 17ο αιώνα, το βίαιο εξισλαμισμό κατέφυγαν στο Βογατσικό της δυτικής Μακεδονίας. Μετά το τέλος της Επανάστασης του 1821 ο Φιλικός και λόγιος Μάρκος Δραγούμης εγκαταστάθηκε με την οικογένειά του στην Αθήνα. Τα μέλη της οικογένειας διαδραμάτισαν σημαντικό ρόλο στα δημόσια πράγματα της χώρας το 19ο και τον 20ό αιώνα - ο Ίων Δραγούμης, ο Φίλιππος Δραγούμης (διπλωμάτης και πολιτικός, Αθήνα 1890-1980), ο γιος του Στέφανου Δραγούμη που εκλέχτηκε πολλές φορές βουλευτής και χρημάτισε υπουργός και υφυπουργός Εξωτερικών σε πολλές κυβερνήσεις της Μεταπολίτευσης, ενώ συνέγραψε πολλές μελέτες για τα εθνικά θέματα, ο Στέφανος Δραγούμης και ο Νικόλαος Δραγούμης (Κωνσταντινούπολη 1809-Αθήνα 1879).

ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ ΙΩΝ (ΙΩΑΝΝΗΣ): Διπλωμάτης, πολιτικός και συγγραφέας. Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1878 και ήταν γιος του Στέφανου Δραγούμη. Μιλούσε πολλές γλώσσες, σπούδασε νομική στην Αθήνα και ακολούθησε το διπλωματικό κλάδο. Μεγάλωσε μέσα στο κλίμα της απογοήτευσης που ακολούθησε την ήττα του 1897 και το 1902, με δική του αίτηση, διορίστηκε στο προξενείο του Μοναστηρίου όπου άρχισε την εθνική του δράση και υπερασπίστηκε τα δίκαια των Ελλήνων στη Μακεδονία. Συμμετείχε ενεργά στην προετοιμασία του Μακεδονικού Αγώνα. Έπειτα από δύο χρόνια, το 1904, διορίστηκε στο προξενείο της Φιλιππούπολης όπου συνέχισε τη δράση του. Όταν πληροφορήθηκε το θάνατο του γαμπρού του, Παύλου Μελά, ξεκίνησε τη συγγραφή του βιβλίου «Μαρτύρων και Ηρώων Αίμα» με το οποίο ήθελε να γίνει ευρύτερα γνωστή η θυσία του Μελά για τη σωτηρία της Μακεδονίας (1907).

Επηρεασμένος από τις απόψεις του φίλου του μακεδονομάχου Αθανάσιου Σουλιώτη Νικολαΐδη, στράφηκε στη συνεργασία Ελλήνων και Τούρκων μέσα στο πλαίσιο μιας ακέραιης Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, προφανώς γιατί θεωρούσε τους Σλάβους επικίνδυνους για τα ελληνικά συμφέροντα. Ίδρυσε μάλιστα το 1908 μαζί με τον Σουλιώτη στην Κωνσταντινούπολη την Οργάνωση Κωνσταντινουπόλεως με σκοπό την προώθηση συνεργασίας με τους Τούρκους και τελικό στόχο τη δημιουργία ενός κράτους στην Ανατολή με βάση τα ευρωπαϊκά πρότυπα. Η επανάσταση όμως των Νεότουρκων ανέτρεψε τα σχέδιά

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

τους. Αν και αντιβενιζελικός, υπήρξε οπαδός της συμμετοχής της Ελλάδας στον πόλεμο στο πλευρό των δυνάμεων της Αντάντ, εντούτοις εξορίστηκε το 1918 γιατί κατέκρινε την πρόθεση της ελληνικής κυβέρνησης να αποστείλει στρατό στη Μικρά Ασία. Εκτελέστηκε στις 31 Ιουλίου του 1920 από μέλη τάγματος ασφαλείας, την επομένη της δολοφονικής απόπειρας εναντίον του Βενιζέλου στο σταθμό της Λιόν στο Παρίσι. Σαφώς επηρεασμένος από τη νιτσεϊκή ιδεολογία κατά του ορθολογικού δυτικού πολιτισμού και την αντίδραση του ατόμου στη Βιομηχανική Επανάσταση και την άνοδο των μαζών, αλλά και από τον αδιάλλακτο πατριωτισμό του Μπαρές, πέρασε μέσα από μια συγκαλυμμένη αντικοινοβουλευτική διάθεση και αφοσιώθηκε στην ιδέα του έθνους - ενός έθνους όμως που δεν ασφυκτιά μέσα στα στενά όρια ενός κράτους, ακόμη και μεγεθυσμένου, όπως επιδίωκε ο ακαδημαϊκός μεγαλοϊδεατισμός της εποχής. Στα χρόνια της εξορίας στράφηκε στη μελέτη του κοινωνικού προβλήματος. Ο Γληνός μάλιστα διατείνεται ότι τότε είχε υιοθετήσει μετριοπαθείς σοσιαλιστικές θεωρίες. Ήταν οπαδός της δημοτικής γλώσσας -υποστηρικτής του Γληνού, του Δελμούζου και του Τριανταφυλλίδη στην ίδρυση του Εκπαιδευτικού Ομίλου το 1910- και το συγγραφικό του έργο χαρακτηρίζεται από ελληνοκεντρική τοποθέτηση. Έργα του: «Όσοι Ζωντανοί» (1911), «Ελληνικός Πολιτισμός» (1914), «Ο Ελληνισμός μου και οι Έλληνες» (εκδόθηκε μετά το θάνατό του) κ.ά.

ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ: Πολιτικός, πρωθυπουργός (Ιανουάριος - Οκτώβριος του 1910), δικαστικός και συγγραφέας. Διαδραμάτισε σπουδαίο ρόλο στους αλυτρωτικούς πολέμους του έθνους. Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1842. Σπούδασε νομική στο Παρίσι και ακολούθησε το δικαστικό κλάδο. Το 1875 διορίστηκε γενικός γραμματέας στο υπουργείο Δικαιοσύνης. Ήταν φίλος του Τρικούπη και ανέλαβε στις κυβερνήσεις του διάφορα υπουργικά αξιώματα (υπουργός Εξωτερικών [1886-1890, 1892-1893], υπουργός Οικονομικών και υπουργός Εσωτερικών). Το 1906 πρωτοστάτησε στη δημιουργία της πολιτικής «ομάδας των Ιαπώνων» (Εμμ. Ρέπουλης, Π. Πρωτοπαπαδάκης, Χ. Βοζίκης, Α. Παναγιωτόπουλος, Απ. Αλεξανδρής). Μετά το κίνημα στο Γουδί, το 1909, διορίστηκε πρωθυπουργός και προετοίμασε τη σύγκληση αναθεωρητικής εθνοσυνέλευσης, με σκοπό την επανεξέταση μη θεμελιωδών διατάξεων του Συντάγματος του 1864. Στη διάρκεια της πρωθυπουργίας του έγιναν κινητοποιήσεις Θεσσαλών αγροτών για την παραχώρηση γης σε κολίγους, που κορυφώθηκαν με τα γεγονότα του Κιλελέρ (6 Μαρτίου του 1910).
Η πολιτική του σταδιοδρομία τελείωσε την περίοδο του εθνικού διχασμού. Τότε, αν και διαφωνούσε με την πολιτική του Βενιζέλου και συμμετείχε στις μετά το 1915 βασιλικές κυβερνήσεις, δεν δίστασε να παραιτηθεί (1916) γιατί διαφώνησε με την πολιτική που έφερε τους Βουλγάρους και τους Γερμανούς στην ανατολική Μακεδονία. Πέθανε στην Αθήνα το 1923.

ΔΡΑΚΟΥΛΗΣ ΠΛΑΤΩΝ: Κοινωνιολόγος, δημοσιογράφος και πρωτοπόρος της σοσιαλιστικής κίνησης στην Ελλάδα. Γεννήθηκε στην Ιθάκη το 1857. Σπούδασε νομική στην Αθήνα και στην Οξφόρδη. Επέστρεψε στην Ελλάδα και ασχολήθηκε με την επιστημονική διερεύνηση των κοινωνικών προβλημάτων. Το 1885 άρχισε να εκδίδει το σοσιαλιστικών κατευθύνσεων περιοδικό «Άρδην», το οποίο έκλεισε στις αρχές του 1887, μετά τη μεγάλη εργατική συγκέντρωση της Σύρου. Στη συνέχεια πήγε στη Γαλλία, όπου παρακολούθησε τις εργασίες της Β΄ Σοσιαλιστικής Διεθνούς και στη συνέχεια στην Αγγλία, όπου δίδαξε ελληνικά στην Οξφόρδη (1887-1899). Όταν γύρισε στην Ελλάδα, άρχισε να εκδίδει πάλι το «Άρδην», αλλά και το περιοδικό «Έρευνα» (είχε αρχίσει να εκδίδεται στο Λονδίνο). Ήδη το 1891 είχε κυκλοφορήσει το πιο σημαντικό του ίσως βιβλίο, το «Εγχειρίδιο του Εργάτη», το οποίο προλόγισε ο Ρόκος Χοϊδάς (επτά εκδόσεις). Ο Δράκουλης ήταν υπέρμαχος της ίδρυσης αγροτοπόλεων, αγωνίστηκε για τη χειραφέτηση της γυναίκας και ήταν υπέρ της ακρεοφαγίας. Το 1910 εκλέχτηκε ανεξάρτητος σοσιαλιστής βουλευτής Κεφαλληνίας. Άλλα σημαντικά έργα του: «Μελέτη περί της Γαλλικής Επαναστάσεως» (1894), «Υγιεινή και Ηθική» (1894), «Εγκληματικότης και Ανθρωπισμός» (1909), «Αποκατάσταση της Γυναικός» (1912), «Αγροτική Συνεργασία» (1927) κ.ά. Πέθανε στο Λονδίνο, φτωχός και λησμονημένος, το 1934 (πληροφορία του Γ. Κορδάτου).

ΕΒΕΡΤ ΑΓΓΕΛΟΣ: Ανώτερος αξιωματικός της αστυνομίας με σημαντική συνεισφορά στην Εθνική Αντίσταση. Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1894 και ήταν γιος του Μιλτιάδη Έβερτ - βαυαρικής καταγωγής- και πατέρας του σύγχρονου πολιτικού Μιλτιάδη Έβερτ. Σπούδασε

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

νομική στην Αθήνα και κατατάχθηκε στη συνέχεια στη Χωροφυλακή, όπου υπηρέτησε σε διάφορες θέσεις, και το 1929 μετατάχτηκε στη νεοσύστατη τότε Αστυνομία Πόλεων. Στο σώμα αυτό ήταν επικεφαλής σε διάφορες υπηρεσίες και το 1941 διορίστηκε αστυνομικός διευθυντής Αθηνών - από τη συγκεκριμένη θέση ενίσχυσε την Εθνική Αντίσταση, απέκρυψε πολλούς Εβραίους και αντιστασιακούς και τους φυγάδευσε στη Μέση Ανατολή. Το 1951 προάχθηκε σε αρχηγό της Αστυνομίας Πόλεων και σε αυτή τη θέση έμεινε μέχρι το 1954 οπότε και αποχώρησε από την ενεργό δράση. Πέθανε το 1970.

ΕΒΡΑΙΟΙ: Μετά την απελευθέρωση της δυτικής και της ανατολικής Μακεδονίας και της Ηπείρου (1912-1913) ενσωματώθηκαν στο ελληνικό κράτος σημαντικοί εβραϊκοί πληθυσμοί, με μεγαλύτερο βέβαια αυτόν της Θεσσαλονίκης. Εβραίοι στο θρήσκευμα Έλληνες πολίτες κατοικούσαν ήδη στην Ελλάδα και πριν από τους Βαλκανικούς Πολέμους, κυρίως στα Ιόνια Νησιά, την Άρτα, τη Λάρισα, τα Τρίκαλα, τη Χαλκίδα, το Βόλο αλλά και σε άλλες πόλεις. Με την ενσωμάτωση της Θεσσαλονίκης στο ελληνικό κράτος προστέθηκαν σε αυτό πολλές χιλιάδες, ισπανόφωνοι -για την ακρίβεια μιλούσαν ισπανοεβραϊκά- κυρίως (Σεφαραδίτες) Εβραίοι, με αποτέλεσμα στην απογραφή του 1928 ο συνολικός αριθμός τους να φτάνει τα 72.791 άτομα. Από αυτά τα 62.999 δήλωσαν ότι μιλούσαν το ισπανοεβραϊκό ιδίωμα (κατοικούσαν κυρίως στη Θεσσαλονίκη), ενώ τα 9.090 ότι είχαν ως μητρική τους γλώσσα την ελληνική (ανήκαν στις αρχαίες εβραϊκές κοινότητες της Ελλάδας). Καθώς λοιπόν ένα μεγάλο μέρος της εργατικής τάξης της Θεσσαλονίκης ήταν Εβραίοι, οι σοσιαλιστικές ιδέες βρήκαν γόνιμο έδαφος ανάμεσά τους. Ο Αβραάμ Μπεναρόγια, ένας από τους ιδρυτές της Φεντερασιόν (Σοσιαλιστική Εργατική Ομοσπονδία με διαβαλκανικό χαρακτήρα που ιδρύθηκε στη Θεσσαλονίκη το 1909) και του ΣΕΚΕ (Σοσιαλιστικό Εργατικό Κόμμα Ελλάδος το οποίο ιδρύθηκε το 1918 και το 1920 μετονομάστηκε σε ΚΚΕ), ήταν ισραηλίτης, ενώ προπολεμικά πολλοί βουλευτές του ΚΚΕ ανήκαν στην κοινότητα της Θεσσαλονίκης. Από την άλλη αρκετοί οικονομικοί παράγοντες ανήκαν στην εβραϊκή κοινότητα και στήριξαν την ανάπτυξη της εγχώριας βιομηχανίας την περίοδο του Μεσοπολέμου (όπως, π.χ., ένας από τους ιδρυτές της πρότυπης βιομηχανίας ζυμαρικών, ο Μίνως Κωνσταντίνης). Κοντά σε αυτούς υπήρχαν και ανώτεροι δημόσιοι υπάλληλοι και στρατιωτικοί. Από αυτούς ιδιαίτερα σημαντική προσωπικότητα ήταν ο Μορδοχαίος Φριζής, ήρωας της Μικρασιατικής Εκστρατείας και του Ελληνοϊταλικού Πολέμου. Ο αντισυνταγματάρχης Φριζής γεννήθηκε στη Χαλκίδα το 1893 και ήταν ο πρώτος Έλληνας ανώτερος αξιωματικός του πολέμου του 1940-1941 που για τις ηρωικές του πράξεις (Πρεμετή, 5 Δεκεμβρίου του 1940) προήχθη μετά το θάνατό του σε συνταγματάρχη και τιμήθηκε με τον Πολεμικό Σταυρό Α΄ Τάξεως και με το Χρυσό Αριστείο Ανδρείας. Το καθεστώς Μεταξά, αν και ιδεολογικά ήταν συγγενές με τα απολυταρχικά καθεστώτα της εποχής, σεβάστηκε την εβραϊκή κοινότητα. Ο ίδιος μάλιστα ο δικτάτορας σε μια επίσκεψή του σε συναγωγή είπε στους πιστούς που ήταν συγκεντρωμένοι εκεί: «Να είστε πεπεισμένοι ότι όσο ζω οι Εβραίοι της Ελλάδος θα έχουν τα ίδια δικαιώματα με τα άλλα τέκνα της πατρίδος μας». Ο αριθμός των Εβραίων σύμφωνα με την απογραφή του 1940 έφτανε τα 67.591 άτομα, ενώ κάποιες άλλες πηγές τούς ανεβάζουν στα 77.377 άτομα. Το πιθανότερο είναι ότι, με βάση θρησκευτικά κριτήρια, ο εβραϊκός πληθυσμός της Ελλάδας το 1940 μαζί με τους Εβραίους της Δωδεκανήσου ήταν περίπου 73.000 άτομα (ανάμεσα στο 1928 και το 1940 αρκετοί Εβραίοι, ιδιαίτερα από τη Θεσσαλονίκη, μετανάστευσαν σε άλλες χώρες). Μετά την κατάκτηση της χώρας από τις δυνάμεις του Άξονα, οι Γερμανοί καθυστερούσαν τη λήψη μέτρων εναντίον των Εβραίων, στην προσπάθειά τους να συντονίσουν τις ενέργειές τους με τους Ιταλούς και τους Βουλγάρους. Στο διάστημα αυτό προχώρησαν σε απογραφή, προκειμένου να προχωρήσουν «στην τελική λύση του εβραϊκού ζητήματος». Στις 11 Ιουλίου του 1942 συγκέντρωσαν στην Πλατεία Ελευθερίας στη Θεσσαλονίκη τους άντρες που ήταν ικανοί να εργαστούν και κάτω από εξευτελιστικές συνθήκες επέλεξαν 3.500 τους οποίους και επιστράτευσαν. Τον Οκτώβριο του ίδιου έτους οι Γερμανοί επέτρεψαν στην κοινότητα της Θεσσαλονίκης να εξαγοράσει όσους είχαν επιζήσει. Η έλλειψη διάθεσης για συνεργασία που έδειξαν οι Ιταλοί ανάγκασαν τον Χίμλερ στα τέλη του 1942 να στείλει στη Θεσσαλονίκη ειδικό απόσπασμα για τη μεταφορά των Εβραίων σε «κλειστό χώρο εποικισμού». Στις αρχές του 1943 επιβλήθηκαν αυστηρές απαγορεύσεις στους Εβραίους (απαγόρευση συμμετοχής σε σωματεία, υποχρεωτική μετοικεσία σε γκέτο, απαγόρευση χρησιμοποίησης τηλεφώνου κ.ά.), ενώ τους υποχρέωσαν να φέρουν ειδικό σήμα. Η ηγεσία της κοινότητας προσπαθούσε,

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

υπακούοντας στις διαταγές των Γερμανών να τους εξευμενίσει. Στις 15 Μαρτίου όμως του 1943 το πρώτο τρένο με 2.400 άντρες και γυναίκες ξεκίνησε για το Άουσβιτς. Μόλις έφτασαν στον προορισμό τους 600 άντρες και γυναίκες κρίθηκαν κατάλληλοι για εργασία, ενώ οι υπόλοιποι στάλθηκαν στους θαλάμους αερίων. Ακολούθησαν άλλες 18 αποστολές θανάτου από τη μακεδονική πρωτεύουσα. Στην υπόλοιπη χώρα οι Γερμανοί δραστηριοποιήθηκαν μετά τη συνθηκολόγηση των Ιταλών και ιδιαίτερα στις αρχές του 1944. Οι κοινότητες της Κρήτης, της Ρόδου, της Κέρκυρας και της Θράκης αντιμετώπισαν το μίσος των ναζιστών. Ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι οι περισσότεροι Εβραίοι που ξέφυγαν από τη σύλληψη και δεν στάλθηκαν στα στρατόπεδα του θανάτου προέρχονταν από τις κοινότητες της Παλιάς Ελλάδας (Ρωμανιώτες Εβραίοι)· δεν κατοικούσαν σε ξεχωριστές συνοικίες και ήταν ενταγμένοι στο συνολικό πληθυσμό αυτών των περιοχών. Είναι χαρακτηριστικό το παράδειγμα της Ζακύνθου, όπου όλοι οι Εβραίοι του νησιού σώθηκαν λόγω της αλληλεγγύης που έδειξαν οι χριστιανοί και της απροθυμίας του Γερμανοαυστριακού διοικητή του νησιού να συμπράξει σε ένα έγκλημα. Αρκετοί, τέλος, κατέφυγαν στα βουνά μαζί με τους αντάρτες, ενώ άλλοι απέκτησαν με τη βοήθεια της αστυνομίας αλλά και της εκκλησίας πιστοποιητικά χριστιανών. Από τον εβραϊκό πληθυσμό που υπήρχε στην Ελλάδα πριν από τον πόλεμο 2.000 περίπου επέστρεψαν από τα στρατόπεδα συγκέντρωσης, άλλοι τόσοι διέφυγαν στη Μέση Ανατολή, ενώ 8.500 βρήκαν κρησφύγετο στην ενδοχώρα. Οι υπόλοιποι 60.000 εξοντώθηκαν με δόλιο και βίαιο τρόπο.

ΕΓΓΟΝΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΣ: Ζωγράφος και ποιητής, από τους σημαντικούς εκπροσώπους του υπερρεαλισμού στην Ελλάδα. Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1907. Ολοκλήρωσε τις σπουδές του στη Γαλλία, όπου βρέθηκε το 1923. Αποφάσισε να ασχοληθεί με τη ζωγραφική όταν τυχαία διάβασε ένα στίχο από το ποίημα του Τουρκαλβανού ποιητή Χατζή-Σεχρέτ: «Με πιάνει η ζούρλα κι ο σεβντάς, μία γραφή ν' αρχίσω». Έτσι γράφτηκε στη Σχολή Καλών Τεχνών της Αθήνας (αν και οι δικοί του τον προόριζαν για γιατρό), όπου φοίτησε από το 1932 ως το 1938. Δάσκαλοί του ήταν ο Κ. Παρθένης και ο Φ. Κόντογλου· ο πρώτος του έμαθε τη σημασία του χρώματος και ο δεύτερος τον μύησε στη βυζαντινή ζωγραφική. Συμφοιτητές του ήταν ο Τσαρούχης, ο Μόραλης και ο Διαμαντόπουλος. Έπειτα όμως από τη γνωριμία του με τον Ανδρέα Εμπειρίκο και τον Βολιώτη Τζόρτζιο ντε Κίρικο αποφάσισε να στραφεί στον υπερρεαλισμό. Ταυτόχρονα με τη ζωγραφική έγραψε και ποίηση και εξέδωσε την πρώτη του ποιητική συλλογή το 1938 με τίτλο «Μην ομιλείτε εις τον οδηγόν», που προκάλεσε χλευαστικά και κακεντρεχή σχόλια. Ο Εγγονόπουλος όμως ως ποιητής και ως ζωγράφος δεν «χάιδευε τα αφτιά» του κοινού. Δεν ακολούθησε τη λογική των πολλών και κανείς δεν μπορούσε να τον αντικρούσει όταν υποστήριζε: «Κατηγορούν τον υπερρεαλισμό ότι δεν έχει σχέση με τη ζωή, ότι είναι ασυνάρτητος. Μα η ζωή είναι συναρτημένη; Ασυνάρτητη δεν είναι κι αυτή;» Η επόμενη ποιητική του συλλογή ήταν «Τα κλειδοκύμβαλα της σιωπής» (1939) και το σπουδαιότερο ίσως ποιητικό του έργο το «Μπολιβάρ» (1944), το οποίο έγινε αποδεκτό λόγω του επικού του χαρακτήρα (συνδύασε σε αυτό τις εμπειρίες του από τον πόλεμο στην Αλβανία, όπου πολέμησε στην πρώτη γραμμή) αλλά και εξαιτίας του εθισμού των ανθρώπων στη νεοτερική γραφή. Τελευταίο ποιητικό του έργο ήταν «Στην κοιλάδα με τους ροδώνες» (1978). Δίδαξε στη Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών από το 1941 έως το 1964 ως επιμελητής και από το 1964 έως το 1975 ως τακτικός καθηγητής. Στο ζωγραφικό του έργο συνδύασε τον ανθρωποκεντρικό και τον ελληνοκεντρικό υπερρεαλισμό, αποδίδοντας τις ανθρώπινες μορφές με τριγωνικό κορμό, τορνευτές γάμπες, εκλεπτυσμένα χέρια και φαρδιά πόδια, γερά ριζωμένα στη γη. Οι μορφές του θυμίζουν απρόσωπες κούκλες μανεκέν. Τα χρώματά του είναι βίαια· κυριαρχούν το θαλασσί, το πράσινο και το κόκκινο. Τα έργα του τα παρουσίασε σε εκθέσεις στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Πέθανε το 1985.

«Μπολιβάρ» (απόσπασμα)

«Μπολιβάρ! Όνομα από μέταλλο και ξύλο, είσουνα ένα λουλούδι μεσ' στους μπαχτσέδες της Νότιας Αμερικής.

Είχες όλη την ευγένεια των λουλουδιών μεσ' στην καρδιά σου, μεσ' στα μαλλιά σου, μέσα στο βλέμμα σου.

Η χέρα σου ήτανε μεγάλη σαν την καρδιά σου, και σκορπούσε το καλό και το κακό.

Ροβόλαγες τα βουνά κι' έτρεμαν τ' άστρα, κατέβαινες στους κάμπους, με τα χρυσά, τις επωμίδες, όλα τα διακριτικά του βαθμού σου.

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NetWORK ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Με το ντουφέκι στον ώμο αναρτημένο, με τα στήθια ξέσκεπα, με τις λαβωματιές γιομάτο το κορμί σου.
Κι' εκαθόσουν ολόγυμνος σε πέτρα χαμηλή, στ' ακροθαλάσσι,
Κι' έρχονταν και σ' έβαφαν με τις συνήθειες των πολεμιστών Ινδιάνων,
Μ' ασβέστη, μισόνε άσπρο, μισό γαλάζιο, για να φαντάζης
Σα ρημοκκλήσι σε περιγιάλι της Αττικής,
Σαν εκκλησιά στις γειτονιές των Ταταούλων , ωσάν ανάχτορο σε πόλη της Μακεδονίας ερημική».

ΕΛΥΤΗΣ ΟΔΥΣΣΕΑΣ: Ποιητής, ο οποίος τιμήθηκε με το Νόμπελ Λογοτεχνίας. Το πραγματικό του όνομα ήταν Οδυσσέας Αλεπουδέλης. Γεννήθηκε το 1911 στο Ηράκλειο της Κρήτης. Ήταν γιος του Παναγιώτη Αλεπουδέλη και της Μαρίας Βρανά, που κατάγονταν από τη Μυτιλήνη αλλά είχαν μετακομίσει στην Αθήνα. Το 1927 ήρθε για πρώτη φορά σε επαφή με την ποίηση του Καβάφη, ενώ δύο χρόνια αργότερα στράφηκε στην ποίηση. Αρχισε να διαβάζει Ελιάρ και Λόρκα, ενώ ανακάλυψε τον υπερρεαλισμό. Το 1930 γράφτηκε στη Νομική Σχολή της Αθήνας, ενώ το 1934 έγραψε τα «Πρώτα ποιήματα», τα οποία αργότερα συμπεριέλαβε στη συλλογή του «Προσανατολισμοί». Το 1935 γνώρισε τον Εμπειρίκο και το Νοέμβριο της ίδιας χρονιάς δημοσίευσε στο περιοδικό «Νέα Γράμματα» μια σειρά ποιημάτων με το ψευδώνυμο «Ελύτης». Το 1936 γνωρίστηκε με τον Νίκο Γκάτσο και έκτοτε έγιναν πολύ καλοί φίλοι. Συνέχισε να παρουσιάζει ποιήματά του στα «Νέα Γράμματα» («Οι Κλεψύδρες του αγνώστου», «Οι Σποράδες»). Ένα χρόνο αργότερα, το 1938, έγραψε τα ποιήματα «Μαρίνα των βράχων», «Ηλικία της γλαυκής θύμησης», ενώ συμπλήρωσε τις σειρές «Αίθριες» και «Η συναυλία των υακίνθων». Το 1939 εξέδωσε τους «Προσανατολισμούς» και έγραψε τη «Θητεία του καλοκαιριού». Το 1940 κατατάχθηκε ως ανθυπολοχαγός στο 24ο Σύνταγμα Πεζικού και πήγε στην πρώτη γραμμή. Το 1943 κυκλοφόρησε το «Ήλιος ο Πρώτος» και το 1945 στο περιοδικό «Τετράδια» δημοσιεύθηκε το «Άσμα ηρωικό και πένθιμο για τον χαμένο υπολοχαγό της Αλβανίας». Το 1948 εγκαταστάθηκε στο Παρίσι, όπου ήρθε σε επαφή με τους κυριότερους πνευματικούς ανθρώπους της εποχής (Πικάσο, Ματίς, Σαγκάλ, Τζιακομέτι, Τεριάντ κ.ά.), ενώ το 1951 επέστρεψε στην Ελλάδα μέσω Λονδίνου και Ιταλίας. Το 1959 κυκλοφόρησε από τις εκδόσεις Ίκαρος το «Άξιον Εστί» και το 1960 του απονεμήθηκε το Α΄ Κρατικό Βραβείο Ποίησης. Το 1964 ο Μίκης Θεοδωράκης δημιούργησε με βάση τα ποιήματά του το λαϊκό ορατόριο «Άξιον Εστί». Το 1966 άρχισε να ασχολείται πλέον συστηματικά με τη ζωγραφική, ενώ συνέχισε να εκδίδει μεταφράσεις των ποιημάτων του σε ευρωπαϊκές γλώσσες. Μετά το πραξικόπημα του 1967 έμεινε μακριά από τη δημοσιότητα και το 1969 εγκαταστάθηκε στο Παρίσι. Το 1971 εκδόθηκαν το «Μονόγραμμα» και ο «Ήλιος ο Ηλιάτορας». Μετά την ανατροπή της δικτατορίας (1974) τοποθετήθηκε στη θέση του προέδρου του ΕΙΡΤ, ενώ κυκλοφόρησαν «Τα Ετεροθαλή» και τα «Ανοιχτά Χαρτιά». Το 1977 αρνήθηκε να γίνει μέλος της Ακαδημίας Αθηνών και έπειτα από ένα χρόνο κυκλοφόρησε τη «Μαρία Νεφέλη». Το 1979 του απονεμήθηκε το Νόμπελ Λογοτεχνίας. Το 1984 κυκλοφόρησαν ο τόμος «Σαπφώ», μια ανασύνθεση και απόδοση του ποιητή, η «Αποκάλυψη του Ιωάννη» και ο «Μικρός Ναυτίλος». Ο Οδυσσέας Ελύτης πέθανε στην Αθήνα στις 18 Μαρτίου του 1996.

«Η τρελή ροδιά» (απόσπασμα)
«Σ' αυτές τις κάτασπρες αυλές όπου φυσά ο νοτιάς
Σφυρίζοντας σε θολωτές καμάρες, πέστε μου είναι η τρελή ροδιά
Που σκιρτάει στο φως σκορπίζοντας το καρποφόρο γέλιο της
Με ανέμου πείσματα και ψιθυρίσματα, πέστε μου είναι η τρελή ροδιά
Που σπαρταράει με φυλλωσιές νεογέννητες τον όρθρο
Ανοίγοντας όλα τα χρώματα ψηλά με ρίγος θριάμβου;
Όταν στους κάμπους που ξυπνούν τα ολόγυμνα κορίτσια
Θερίζουνε με τα ξανθά τους χέρια τα τριφύλλια
Γυρίζοντας τα πέρατα των ύπνων τους, πέστε μου είναι η τρελή ροδιά
Που βάζει ανύποπτη μες στα χλωρά πανέρια τους τα φώτα
Που ξεχειλίζει από κελαηδισμούς τα ονόματά τους, πέστε μου
Είναι η τρελή ροδιά που μάχεται τη συννεφιά του κόσμου;»

«Άξιον Εστί» (απόσπασμα)

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

«Τη γλώσσα μου έδωσαν ελληνική,
το σπίτι φτωχικό στις αμμουδιές του Ομήρου.
Μονάχη έγνοια η γλώσσα μου στις αμμουδιές του Ομήρου.
Εκεί σπάροι και πέρκες
ανεμόρδατα ρήματα
ρεύματα πράσινα μες στα γαλάζια
όσα είδα στα σπλάχνα μου ν' ανάβουνε σφουγγάρια, μέδουσες με τα πρώτα λόγια των Σειρήνων
όστρακα ρόδινα με τα πρώτα μαύρα ρίγη.
Μοναχή έγνοια η γλώσσα μου με τα πρώτα μαύρα ρίγη.
Εκεί ρόδια, κυδώνια θεοί μελαχρινοί, θείοι και εξάδελφοι το λάδι αδειάζοντας μες στα πελώρια κιούπια.
Και πνοές από τη ρεματιά ευωδιάζοντας λυγαριά και σχίνο σπάρτο και πιπερόριζα με τα πρώτα πιπίσματα των σπίνων,
Ψαλμωδίες γλυκές με τα πρώτα-πρώτα Δόξα σοι».
Ο ίδιος ο Ελύτης έγραψε για τον εαυτό του: «Αν υπάρχει για τον καθένα μας ένας διαφορετικός προσωπικός παράδεισος, ανεπανόρθωτα ο δικός μου θα πρέπει να είναι σπαρμένος με δέντρα λέξεων, που τα ασημώνει ο άνεμος καθώς λεύκες, από ανθρώπους που βλέπουν να επαναστρέφει επάνω τους το δίκιο, που τους είχε αφαιρεθεί, από πουλιά που ακόμα και μέσα στην αλήθεια του θανάτου επιμένουν να κελαηδούν ελληνικά και να λεν "έρωτας, έρωτας"... ».
Ο Μίκης Θεοδωράκης σημειώνει για το «Άξιον Εστί»: «Ήρθε να καταγράψει με τον ποιητικό λόγο του το αποκορύφωμα και το απόσταγμα ενός τιτάνιου, ψυχικού, πνευματικού και ηθικού αγώνα μιας φυλής, που της έλαχε κάποτε ο κλήρος του πρωτοπόρου μέσα στην παγκόσμια εποποιία της ανθρώπινης κοινωνίας».
ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ 3ΗΣ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ ΤΟΥ 1843: Η πρώτη φάση της διακυβέρνησης του Όθωνα (1835-1843) διακρινόταν για το συγκεντρωτισμό και τον απολυταρχικό της χαρακτήρα, τον παραγκωνισμό των Ελλήνων από την ενεργό πολιτική ζωή και την εύνοια του βασιλιά προς τους Βαυαρούς - ο «αρχιγραμματέας της Επικράτειας» (Άρμανσμπεργκ) και ο πρωθυπουργός (Ρούντχαρτ) ήταν Βαυαροί. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να δημιουργηθούν αντιδράσεις σε όλα τα στρώματα της ελληνικής κοινωνίας, οι οποίες εντάθηκαν όταν ο Όθωνας, σε μια μεταρρυθμιστική προσπάθεια, απομάκρυνε τους Βαυαρούς αλλά έγινε ο ίδιος πρωθυπουργός καθώς δεν είχε εμπιστοσύνη στην ελληνική πολιτική ηγεσία. Η δυσαρέσκεια εναντίον του ήταν έκδηλη μετά την απόρριψη του αιτήματος για παραχώρηση Συντάγματος και την αναγνώριση πολιτικών ελευθεριών. Συγχρόνως εντείνονταν και οι παρεμβάσεις των ξένων δυνάμεων, οι οποίες αγωνίζονταν για την αύξηση της επιρροής τους στην Ελλάδα. Η αγανάκτηση του λαού οδήγησε στη συσπείρωση πολιτικών, στρατιωτικών και δημοσιογράφων. Κύριος στόχος τους ήταν να παραχωρηθεί Σύνταγμα, προκειμένου να αντιμετωπιστούν η πολιτική και η οικονομική κρίση, καθώς και η ξενοκρατία. Παρασκηνιακά η κίνηση αυτή υποστηρίχτηκε από τις Μεγάλες Δυνάμεις, καθεμία από τις οποίες ήθελε να επωφεληθεί από την πολιτειακή μεταβολή. Επικεφαλής της συνωμοσίας ήταν ο Ανδρέας Μεταξάς, οπαδός του ρωσικού κόμματος, ο Ανδρέας Λόντος, οπαδός του αγγλικού κόμματος, οι Ρήγας Παλαμήδης και Ιωάννης Μακρυγιάννης, οπαδοί του γαλλικού κόμματος, και ο συνταγματάρχης του ιππικού Δημήτριος Καλλέργης, ο οποίος τους εξασφάλισε την αναγκαία στρατιωτική υποστήριξη. Τη νύχτα της 2ας προς την 3η Σεπτεμβρίου του 1843 ο στρατός και ο λαός συγκεντρώθηκαν έξω από τα ανάκτορα, στην πλατεία που έκτοτε ονομάστηκε Πλατεία Συντάγματος, με αίτημα την παραχώρηση Συντάγματος. Ο Όθωνας, παρά την αρχική του άρνηση, αναγκάστηκε να υποχωρήσει και η εθνοσυνέλευση που αναδείχθηκε από τις εκλογές άρχισε τις εργασίες της στις 8 Νοεμβρίου του 1843. Στις 18 Μαρτίου του 1844 ψήφισε Σύνταγμα, το οποίο σε σχέση με τα συντάγματα της επανάστασης ήταν συντηρητικό. Η νομοθετική εξουσία ασκούνταν συλλογικά από το βασιλιά, από τη Βουλή που εκλέχθηκε από το λαό και από τη Γερουσία (τα μέλη της διορίζονταν ισόβια από το βασιλιά). Η εκτελεστική εξουσία ασκούνταν από το βασιλιά και τους υπουργούς που διορίζονταν ή παύονταν από αυτόν. Φιλελεύθερα ήταν τα άρθρα του Συντάγματος που αναφέρονταν στην ισότητα των πολιτών απέναντι στο νόμο, στην ελευθερία του Τύπου, στην εγγύηση της ατομικής

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

ελευθερίας και στην κατάργηση της δουλείας. Με την Επανάσταση της 3ης Σεπτεμβρίου άνοιξε νέο κεφάλαιο στην πολιτική ιστορία της Ελλάδας και καθιερώθηκαν το πολίτευμα της συνταγματικής μοναρχίας και ο κοινοβουλευτικός θεσμός.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ: Το 1945 η Ευρώπη ήταν μια ήπειρος κατεστραμμένη και διαιρεμένη. Οι Αμερικανοί επειδή φοβόνταν ότι τα οικονομικά προβλήματα θα μπορούσαν να ευνοήσουν τη διάδοση του κομουνισμού έσπευσαν με το Σχέδιο Μάρσαλ να προλάβουν τις πιθανές εξελίξεις. Από τις αρχές όμως της δεκαετίας του 1950 η Ευρώπη δειλά δειλά άρχισε να παίρνει την τύχη της στα χέρια της. Στις 9 Μαΐου του 1950 ο υπουργός Εξωτερικών της Γαλλίας Ρομπέρ Σουμάν, προκειμένου να διαφυλάξει την ειρήνη, πρότεινε την κοινή διαχείριση, στο πλαίσιο μιας οργάνωσης ανοιχτής προς τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες, των αποθεμάτων των δύο βασικών προϊόντων της Γαλλίας και της Γερμανίας, του άνθρακα και του χάλυβα, που στο παρελθόν είχαν αποτελέσει αιτίες πολέμου. Ένα χρόνο αργότερα, το 1951, γεννήθηκε η Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα (ΕΚΑΧ), στην οποία συμμετείχαν έξι χώρες: το Βέλγιο, η Γαλλία, η Ιταλία, οι Κάτω Χώρες, το Λουξεμβούργο και η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας. Αυτή η ένωση τέθηκε υπό τον έλεγχο μιας κοινοβουλευτικής συνέλευσης, που ήταν ο προάγγελος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Το 1957 τα έξι κράτη-μέλη της ΕΚΑΧ υπέγραψαν στη Ρώμη τις συνθήκες της Ρώμης που είχαν στόχο την οικονομική ολοκλήρωση: Ιδρύθηκαν η Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΟΚ) και η Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας (ΕΥΡΑΤΟΜ). Το 1961 υπογράφτηκε η συμφωνία σύνδεσης της ΕΟΚ με την Ελλάδα, η οποία όμως «πάγωσε» το 1967 λόγω της επιβολής στρατιωτικής δικτατορίας. Το 1973 είχαμε την πρώτη διεύρυνση της ΕΟΚ με την είσοδο τριών νέων κρατών-μελών, της Βρετανίας, της Δανίας και της Ιρλανδίας. Το 1979 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για πρώτη φορά εκλέχτηκε με καθολική ψηφοφορία, ενώ το ίδιο έτος υπογράφτηκε στην Αθήνα η συμφωνία σύνδεσης της Ελλάδας με την ΕΟΚ. Την 1η Ιανουαρίου του 1981 η Ελλάδα έγινε και επίσημα το 10ο μέλος της ΕΟΚ. Έπειτα από πέντε χρόνια τον ίδιο δρόμο με την Ελλάδα ακολούθησαν η Πορτογαλία και η Ισπανία. Την ίδια χρονιά, δηλαδή το 1986, υπογράφτηκε η Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη με την οποία δημιουργήθηκε η μεγάλη εσωτερική αγορά που μετέτρεψε την Κοινότητα σε έναν πιο ολοκληρωμένο οικονομικό χώρο. Το 1992 υπογράφτηκε η Συνθήκη του Μάαστριχτ. Με αυτή τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε η Συνθήκη της Ρώμης και θεσπίστηκαν η Οικονομική και Νομισματική Ένωση και η Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφαλείας (ΚΕΠΠΑ) που αποτέλεσε προσχέδιο ενός χώρου «ασφαλείας και δικαιοσύνης».

Το σύνολο των πολιτικών, παλιών και νέων, εντάχθηκαν πλέον στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Καινοτομία κεφαλαιώδους σημασίας ήταν η θέσπιση της συναπόφασης. Στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Κοπεγχάγης αποφασίστηκε το 1993 η ένταξη στην Ένωση των συνδεδεμένων χωρών της κεντρικής και της ανατολικής Ευρώπης που το επιθυμούσαν, αρκεί να πληρούσαν τις απαιτούμενες οικονομικές και πολιτικές προϋποθέσεις (Κριτήρια της Κοπεγχάγης). Το 1995 εντάχθηκαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση η Αυστρία, η Φιλανδία και η Σουηδία. Έτσι τα κράτη-μέλη αυξήθηκαν σε 15, ενώ το 1997 υπογράφτηκε η Συνθήκη του Άμστερνταμ με την οποία τροποποιήθηκε άλλη μία φορά η Συνθήκη της Ρώμης, ιδιαίτερα όσον αφορά στη δικαστική συνδρομή, στην ελεύθερη κυκλοφορία προσώπων και στην εξωτερική πολιτική ασφάλειας. Ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων είχε κεντρική θέση στο ευρωπαϊκό οικοδόμημα. Ενισχύθηκε η εξουσία συναπόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Το επόμενο μεγάλο βήμα προς την ευρωπαϊκή ενοποίηση ήταν η δημιουργία το 1999 του ευρώ. Σε δώδεκα κράτη-μέλη αντικατέστησε το εθνικό νόμισμα τον Ιανουάριο του 2002 (η Δανία, όμως, το Ηνωμένο Βασίλειο και η Σουηδία διατήρησαν το εθνικό τους νόμισμα). Το Δεκέμβριο του 2000 τα κράτη-μέλη υπέγραψαν τη Συνθήκη της Νίκαιας με την οποία έγιναν τροποποιήσεις στη θεσμική συγκρότηση της ΕΕ με προοπτική τη διεύρυνσή της - το επόμενο μεγάλο βήμα για την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση. Τον Απρίλιο του 2003 υπογράφτηκε στην Αθήνα η συνθήκη προσχώρησης δέκα νέων μελών από την 1η Μαΐου του 2004 - συγκεκριμένα της Τσεχίας, της Κύπρου, της Μάλτας, της Σλοβενίας, της Πολωνίας, της Εσθονίας, της Λετονίας, της Λιθουανίας, της Ουγγαρίας και της Σλοβακίας. Το επόμενο εξελικτικό βήμα της Ένωσης θα είναι η υιοθέτηση από τα κράτη-μέλη κοινού συνταγματικού χάρτη, του Ευρωπαϊκού Συντάγματος, το οποίο θα σημάνει και την πολιτική ένωση της Γηραιάς Ηπείρου. Παράλληλα αναμένεται τα δέκα προσεχή χρόνια η ΕΕ να δεχτεί στους

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Network ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

κόλπους της και τα υπόλοιπα κράτη της Ευρώπης που επιθυμούν να ενταχτούν σε αυτή.

ΕΥΤΑΞΙΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ: Πολιτικός, οικονομολόγος και πρωθυπουργός της Ελλάδας (1926). Γεννήθηκε στην Αμφίκλεια το 1849 και σπούδασε θεολογία στο Πανεπιστήμιο της Αθήνας και στη συνέχεια οικονομικές και πολιτικές επιστήμες στη Γερμανία. Το ενδιαφέρον του για τα εθνικά ζητήματα τον έσπρωξε να εγκατασταθεί στη Μακεδονία, μετά την επιστροφή του στην Ελλάδα, όπου αγωνίστηκε εναντίον της βουλγαρικής προπαγάνδας ως το 1883. Συνέχισε όμως τον αγώνα του και στην Αθήνα αρθρογραφώντας σε διάφορες εφημερίδες. Ταυτόχρονα αναμείχθηκε στην πολιτική και εκλέχτηκε αρκετές φορές βουλευτής την περίοδο 1885-1920. Διατέλεσε ακόμη πολλές φορές υπουργός, Εκκλησιαστικών και Δημόσιας Εκπαίδευσης (1893, 1897, 1899-1900), Οικονομικών (1909-1910) στην κυβέρνηση του Κυριακούλη Μαυρομιχάλη, υπουργός Εθνικής Οικονομίας (1915) στην κυβέρνηση του Δημήτριου Γούναρη και Οικονομικών (1922) στην κυβέρνηση του Νικόλαου Τριανταφυλλάκου. Χρημάτισε τέλος πρωθυπουργός στη διάρκεια της δικτατορίας του Πάγκαλου (Ιούλιος-Αύγουστος του 1926). Αξιόλογο είναι το επιστημονικό και συγγραφικό του έργο («Το έργον του Ελληνισμού εν Μακεδονία», «Οικονομικά της Ελλάδας», «Μεταρρύθμισης και ανόρθωσις», «Η εθνική μας μουσική», «Η αναθεώρησις του Συντάγματος» κ.ά.).

ΖΑΪΜΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ: Πολιτικός και πρόεδρος της ελληνικής δημοκρατίας (1929-1935), γιος του Θρασύβουλου Ζαΐμη. Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1855 όπου σπούδασε νομική και συνέχισε τις σπουδές του στη Γερμανία και στο Παρίσι (πολιτικές επιστήμες). Πολιτεύτηκε για πρώτη φορά μετά το θάνατο του πατέρα του (1880) και εκλέχτηκε βουλευτής Καλαβρύτων, καθώς όμως δεν είχε συμπληρώσει το 25ο έτος της ηλικίας του ακυρώθηκε η εκλογή του και επανεκλέχτηκε το 1885. Διατέλεσε υπουργός Δικαιοσύνης (1890-92) στην κυβέρνηση Δηλιγιάννη και εκλέχτηκε πρόεδρος της Βουλής (1885-1897). Το πρωθυπουργικό αξίωμα άσκησε τις περιόδους 1897-99,1901-1902, 1915, 1916, 1917, 1926-1928. Την τελευταία μάλιστα πρωθυπουργική θητεία του επιτέλεσε σημαντικό έργο στον οικονομικό τομέα και στον τομέα αποκατάστασης των προσφύγων, μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή. Από το 1906 μέχρι το 1908 διαδέχτηκε τον πρίγκιπα Γεώργιο στην ύπατη αρμοστεία της Κρήτης. Εκλέχτηκε πρόεδρος της ελληνικής δημοκρατίας στις 19 Δεκεμβρίου του 1829 και παρέμεινε στο συγκεκριμένο αξίωμα έως την παλινόρθωση της βασιλείας, το 1935. Πέθανε στη Βιέννη το 1936.

ΖΑΪΜΗΣ ΘΡΑΣΥΒΟΥΛΟΣ: Πολιτικός και πρωθυπουργός της Ελλάδας, γιος του πολιτικού και αγωνιστή της Επανάστασης Ανδρέα Ζαΐμη. Γεννήθηκε στην Κερπινή Καλαβρύτων το 1822. Σπούδασε νομική και εκλεγόταν βουλευτής από το 1850 μέχρι το θάνατό του. Εκλέχτηκε πρόεδρος της Βουλής τη διετία 1954-1955 και συνέλαβε την ιδέα για την έκδοση των Αρχείων της Ελληνικής Παλιγγενεσίας -το έργο αυτό υλοποιήθηκε από τους διαδόχους του- το 1960, το 1874 και το 1876-1877. Διατέλεσε επίσης υπουργός Εκκλησιαστικών και Δημόσιας Εκπαίδευσης και υπουργός Εξωτερικών στην κυβέρνηση του Αθανάσιου Μιαούλη. Η διαφωνία του με τον Όθωνα σε οικονομικά ζητήματα τον έφερε στην αντιπολίτευση και πρωτοστάτησε στην έξωσή του από τη χώρα (Οκτώβριος 1862). Το 1863 αποτέλεσε ένα από τα μέλη της επιτροπής που εκλέχτηκε από την εθνοσυνέλευση για να προσφέρει το στέμμα στον Γεώργιο Α΄. Το 1864 ανέλαβε το υπουργείο Εσωτερικών στην κυβέρνηση Κων. Κανάρη και παρέλαβε ως απεσταλμένος της κυβέρνησης από τον Άγγλο αρμοστή τα Ιόνια Νησιά. Συμμετείχε ακόμη στην κυβέρνηση του Επαμεινώνδα Δεληγιώργη ως υπουργός Οικονομικών και Εσωτερικών (1865). Από το 1869 σχημάτισε με το κόμμα που είχε ιδρύσει βραχύβιες κυβερνήσεις (1869-1970, 1871). Από τα τελευταία αξιώματα που κατέλαβε ήταν υπουργός Δικαιοσύνης στην οικουμενική κυβέρνηση του Κων. Κανάρη (1877) και υπουργός Εσωτερικών και Δικαιοσύνης στη βραχύβια συμμαχική κυβέρνηση με τον Χαρίλαο Τρικούπη (1878). Γενικά η πολιτική του χαρακτηριζόταν από μετριοπάθεια. Πέθανε στην Αθήνα το 1880.

ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ ΝΙΚΟΣ: Πολιτικός, στέλεχος και αργότερα γενικός γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του ΚΚΕ. Γεννήθηκε στην Αδριανούπολη το 1903. Δούλεψε ως ναυτεργάτης στην Κωνσταντινούπολη, όπου ήρθε σε επαφή με τις θεωρίες του σοσιαλισμού (1918). Έπειτα από ένα χρόνο πήγε στη Μόσχα, όπου φοίτησε στο Πανεπιστήμιο Πολιτικών και Κοινωνικών Επιστημών (Κ.ΟΥ.Τ.Β). Το 1922 επέστρεψε στην Ελλάδα και έγινε

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NetWORK ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

γραμματέας της κομουνιστικής νεολαίας (ΟΚΝΕ) της Θεσσαλονίκης. Το 1925, ως γραμματέας της περιφερειακής οργάνωσης του ΚΚΕ Μακεδονίας-Θράκης, φυλακίστηκε, αλλά κατάφερε να αποδράσει. Το 1928 πήγε και πάλι στη Σοβιετική Ένωση για να σπουδάσει στη Σχολή Λενινσκικούρς. Από το Δεκέμβριο του 1931 έγινε μέλος της Κεντρικής Επιτροπής και ουσιαστικά αρχηγός του ΚΚΕ. Μετά την επιβολή της δικτατορίας του Μεταξά συνελήφθη και φυλακίστηκε στην Κέρκυρα. Το 1940 μεταφέρθηκε στην Αθήνα και με την έκρηξη του Ελληνοϊταλικού Πολέμου απηύθυνε ανοιχτή επιστολή προς τους Έλληνες με την οποία τους καλούσε να αντισταθούν στον εισβολέα. Παρ' όλα αυτά, παρέμεινε στη φυλακή μέχρι την είσοδο των γερμανικών στρατευμάτων στην Αθήνα, στα οποία παραδόθηκε από τους δεσμώτες του. Οι Γερμανοί τον μετέφεραν στο Νταχάου από όπου επέστρεψε το 1945. Τον Οκτώβριο του ίδιου χρόνου έγινε και πάλι επικεφαλής του ΚΚΕ.
Ο Ζαχαριάδης εισηγήθηκε ότι το ΚΚΕ έπρεπε να περάσει στον ένοπλο αγώνα και πρωταγωνίστησε στην πρόταση αποχής από τις εκλογές του 1946. Μετά την παύση του Μάρκου Βαφειάδη από τα καθήκοντά του, στη διάρκεια του Εμφυλίου, ο Ζαχαριάδης ανέλαβε τη διεξαγωγή των πολεμικών επιχειρήσεων (Αύγουστος του 1948). Ύστερα από την ήττα του Δημοκρατικού Στρατού (1949) εγκαταστάθηκε στις ανατολικές χώρες και συνέχισε να διαφωνεί με πολλούς συναγωνιστές του καταγγέλλοντάς τους για συνεργασία με τον εχθρό και διαγράφοντάς τους από το κόμμα. Στην 6η Ολομέλεια της Κεντρικής Επιτροπής (Μάρτιος του 1956), όμως, αντικαταστάθηκε, ενώ ένα χρόνο αργότερα διαγράφηκε από το κόμμα. Από τότε έζησε ουσιαστικά εξόριστος και απομονωμένος στην πόλη Σορφούτ της Σιβηρίας, όπου και πέθανε το 1973. Ο Ζαχαριάδης προσπάθησε επανειλημμένα να γυρίσει στην Ελλάδα, αλλά δεν του δόθηκε η άδεια. Αυτό που θα μπορούσε κάποιος αντικειμενικός παρατηρητής να πει για τον Ζαχαριάδη, κρίνοντάς τον πάντα με βάση τη δράση του μετά το 1945, είναι ότι υπήρξε οργανωτικός, άριστος συνωμότης, σκληρός και πείσμων μαχητής, αλλά δεν ήταν πολιτικός. Επιπλέον ήταν υπερβολικά προσηλωμένος σε αυτά που νόμιζε ότι αποτελούσαν βασικές επιδιώξεις της σοβιετικής διπλωματίας.
ΖΕΡΒΑΣ ΝΑΠΟΛΕΩΝ: Στρατιωτικός και πολιτικός, από τους σημαντικότερους ηγέτες της Εθνικής Αντίστασης. Γεννήθηκε στην Άρτα το 1891 και καταγόταν από το Σούλι. Μετά το σχολείο κατατάχθηκε στο στρατό ως εθελοντής και πολέμησε στους Βαλκανικούς Πολέμους (1912-1913). Ήταν φανατικός βενιζελικός, συμμετείχε στο κίνημα της Εθνικής Αμύνης και πολέμησε στο μακεδονικό μέτωπο (1917-1918). Το 1925, την εποχή της δικτατορίας του Πάγκαλου, διατέλεσε φρούραρχος Αθηνών. Συμμετείχε στο πραξικόπημα του Γεώργιου Κονδύλη (1926), με το οποίο ανατράπηκε ο Πάγκαλος, και ανέλαβε διοικητής της Ταξιαρχίας της Δημοκρατικής Φρουράς. Η διάλυση όμως του σώματος από τον Κονδύλη είχε ως αποτέλεσμα την ένοπλη αναμέτρηση των δύο αντρών, κατά την οποία επικράτησαν οι κυβερνητικοί, ενώ ο Ζέρβας καταδικάστηκε σε ισόβια κάθειρξη. Πήρε αμνηστία το 1928 από τον Βενιζέλο και αποστρατεύτηκε. Μετά την είσοδο των γερμανικών στρατευμάτων στην Ελλάδα ο Ζέρβας ίδρυσε, το Σεπτέμβριο του 1941, μαζί με άλλους βενιζελικούς τον Εθνικό Δημοκρατικό Ελληνικό Στρατό (ΕΔΕΣ), μια αντιστασιακή οργάνωση που στόχο της είχε να απαλλάξει τη χώρα από τους κατακτητές. Με την οργάνωση πήρε μέρος στην ανατίναξη της γέφυρας του Γοργοπόταμου (Νοέμβριος του 1942), σε συνεργασία με τον ΕΛΑΣ, και σε διάφορες άλλες επιχειρήσεις εναντίον των Ιταλών και των Γερμανών. Από το 1943 ήρθε σε σύγκρουση με τον ΕΛΑΣ. Το Δεκέμβριο του 1944 αναγκάστηκε κάτω από την πίεση υπέρτερων δυνάμεων του ΕΛΑΣ να εγκαταλείψει την Ήπειρο και να καταφύγει στην Κέρκυρα. Το 1945 αποστρατεύτηκε και ίδρυσε το Εθνικό Κόμμα. Στις εκλογές του 1946 το κόμμα εξέλεξε 20 βουλευτές και ο ίδιος εκλέχτηκε βουλευτής Ιωαννίνων. Το 1950 προσχώρησε στο Κόμμα των Φιλελευθέρων και χρημάτισε υπουργός Δημοσίων Έργων στην κυβέρνηση Σοφοκλή Βενιζέλου. Μετά την αποτυχία του στις εκλογές του 1951 αποσύρθηκε από την πολιτική. Πέθανε στην Αθήνα το 1957.
ΖΟΛΩΤΑΣ ΞΕΝΟΦΩΝ: Οικονομολόγος, ακαδημαϊκός και πρωθυπουργός. Γεννήθηκε το 1904 στην Αθήνα. Σπούδασε στη Νομική Σχολή της Αθήνας, στην Εμπορική Σχολή του Πανεπιστημίου της Λειψίας και στο Παρίσι. Το 1928 εκλέχτηκε υφηγητής στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και αργότερα καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Το 1931 έγινε καθηγητής της πολιτικής οικονομίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών (1931-1968 - μετά παραιτήθηκε διαμαρτυρόμενος για τη δικτατορία). Χρημάτισε υπουργός Συντονισμού στην υπηρεσιακή

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

κυβέρνηση του 1952 και στην κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας του 1974. Υπήρξε διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος (1955-1967 και 1974-1981), ενώ με τη σύμφωνη γνώμη της Νέας Δημοκρατίας, του ΠΑΣΟΚ και του Συνασπισμού της Αριστεράς διορίστηκε πρωθυπουργός στην οικουμενική κυβέρνηση του 1989 (Νοέμβριος 1989-Απρίλιος 1990). Από τη θέση του διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος ο Ζολώτας κατηύθυνε την οικονομική πολιτική της Ελλάδας. Ήταν ο αρχιτέκτονας της νομισματικής μεταρρύθμισης του 1944 και του 1953, ενώ σχεδίασε πολλούς εξειδικευμένους οργανισμούς που συνέβαλαν στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας μετά το Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Επίσης βοήθησε όσο λίγοι στην ανάπτυξη της οικονομικής επιστήμης στην Ελλάδα.

ΖΟΡΜΠΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ: Στρατιωτικός, αρχηγός του Στρατιωτικού Συνδέσμου και του κινήματος στο Γουδί (1909). Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1844 και ήταν γιος του αγωνιστή και στρατιωτικού Κωνσταντίνου Ζορμπά. Σπούδασε στη Στρατιωτική Σχολή των Ευελπίδων και μετεκπαιδεύτηκε στο Βέλγιο και στη Γαλλία. Κατατάχτηκε στο πυροβολικό και πήρε μέρος στα επεισόδια που έγιναν στα σύνορα το 1878 και το 1886. Συμμετείχε στον πόλεμο του 1897 ως διοικητής του πυροβολικού, επικρίθηκε όμως για τη δράση του στο μέτωπο της Θεσσαλίας μετά την ατυχή έκβαση του πολέμου. Αυτό το γεγονός είχε ως αποτέλεσμα να έρθει σε σύγκρουση με το διάδοχο Κωνσταντίνο και να τεθεί σε διαθεσιμότητα. Αργότερα διορίστηκε διοικητής στη Στρατιωτική Σχολή των Ευελπίδων (1898-1906) και διευθυντής Υλικού Πολέμου (1906-1909). Στις αρχές Αυγούστου του 1909 δέχτηκε την πρόταση των μελών του Στρατιωτικού Συνδέσμου να αναλάβει την αρχηγία -οι περισσότεροι ήταν παλιοί μαθητές του στη σχολή- και πρωτοστάτησε στο κίνημα που εκδηλώθηκε στις 15 Αυγούστου στο Γουδί. Μετά την επιτυχία του κινήματος χρημάτισε υπουργός Στρατιωτικών (1910) στην κυβέρνηση Στέφανου Δραγούμη και λίγο αργότερα αποστρατεύτηκε. Πέθανε το 1920.

ΗΛΙΟΥ ΗΛΙΑΣ: Νομικός και πολιτικός, σημαντική φυσιογνωμία του χώρου της Αριστεράς. Γεννήθηκε το 1904 στο Κάστρο της Λήμνου. Σπούδασε νομική στην Αθήνα και ως φοιτητής οργανώθηκε στη Δημοκρατική Νεολαία του Αλέξανδρου Παπαναστασίου. Από το 1928 ως το 1966 ασχολήθηκε με τη δικηγορία. Πολιτεύτηκε το 1932 και το 1936 με τον Αλέξανδρο Παπαναστασίου χωρίς όμως επιτυχία. Την εποχή της δικτατορίας του Μεταξά συνδέθηκε με το χώρο της Αριστεράς, αλλά δεν εντάχθηκε στο ΚΚΕ. Στην Κατοχή συμμετείχε στην Εθνική Αντίσταση με το ΕΑΜ. Προσχώρησε στο ΚΚΕ την περίοδο του Εμφύλιου Πολέμου, οπότε συνελήφθη και εξορίστηκε. Απελευθερώθηκε μετά την εκλογή του ως βουλευτή το 1951 με τη νεοσύστατη τότε ΕΔΑ. Συνέχισε την πολιτική του σταδιοδρομία με το κόμμα της ΕΔΑ, επανεκλέχτηκε βουλευτής το 1956, το 1958, το 1961, το 1963 (στη Λέσβο) και το 1964 (στην Αθήνα), ενώ διατέλεσε και κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος του κόμματος ως τη δικτατορία του 1967. Παράλληλα, ως δικηγόρος υπερασπίστηκε στις πολιτικές δίκες στελέχη του ΚΚΕ (Φλωράκης, Φιλίνης). Κατά τη δικτατορία του 1967 διώχτηκε και φυλακίστηκε για την αντιδικτατορική του δράση. Μετά την αποκατάσταση της δημοκρατίας, το 1974, ως πρόεδρος πλέον της ΕΔΑ (θέση που διατήρησε μέχρι το θάνατό του) εκλέχτηκε βουλευτής με την Ενωμένη Αριστερά. Εργάστηκε για την ενότητα της Αριστεράς και την εδραίωση του δημοκρατικού πολιτεύματος. Εκλέχτηκε για τελευταία φορά βουλευτής το 1977 με τη «Συμμαχία», και το 1981 σταμάτησε να ασχολείται ενεργά με την πολιτική, όχι όμως και με τα πολιτικά θέματα. Από νεαρή ηλικία είχε αρχίσει να γράφει, και το 1922 συνεργάστηκε με το περιοδικό «Νουμάς». Επίσης, μελετούσε αρχαίους Έλληνες συγγραφείς - μετέφρασε μάλιστα κάποια έργα τους (Αριστοτέλης, Αισχίνης) και έγραψε μελέτες: «Η αλήθεια για την Κοινή Αγορά» (1962), «Η κρίση εξουσίας» (1966), «Το Σύνταγμα και οι παραβιάσεις του» (1975), «Οι παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων» (1978), «Το μήνυμα του Θουκυδίδη» (1980), «Η ρητορική του Αριστοτέλη» (1984) κ.ά. Πέθανε στην Αθήνα το 1985.

ΘΕΟΔΩΡΑΚΗΣ ΜΙΚΗΣ (ΜΙΧΑΛΗΣ): Μουσικοσυνθέτης και πολιτικός. Γεννήθηκε στη Χίο το 1925. Οι γονείς του κατάγονταν από την Κρήτη. Τα παιδικά και νεανικά του χρόνια τα έζησε σε διάφορες πόλεις της Ελλάδας (Μυτιλήνη, Γιάννενα, Αργοστόλι, Σύρο, Τρίπολη, Πάτρα), γιατί ο πατέρας του ήταν δημόσιος υπάλληλος, και έτσι είχε διάφορα μουσικά ακούσματα. Τη μουσική του παιδεία ξεκίνησε με την εκμάθηση βιολιού στο Ωδείο της Πάτρας (1937-1938), ενώ συνέχισε τις μουσικές σπουδές του στο Ωδείο Αθηνών το 1943 με δάσκαλο τον Φιλοκτήτη Οικονομίδη. Την ίδια εποχή άρχισαν και οι πολιτικές του αναζητήσεις και οργανώθηκε στο ΕΑΜ και στην ΕΠΟΝ. Συμμετείχε στην Εθνική Αντίσταση και στη συνέχεια,

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

την περίοδο του Εμφύλιου, βρέθηκε στην εξορία (το 1947 στην Ικαρία και το 1948-1949 στη Μακρόνησο). Αυτό το διάστημα υπήρξε ιδιαίτερα δημιουργικό από μουσικής πλευράς, αφού συνέθεσε τα κατεξοχήν συμφωνικά του έργα (στη Μακρόνησο άρχισε να γράφει την «Πρώτη Συμφωνία», που ολοκλήρωσε αργότερα). Το 1950 πήρε το δίπλωμά του και συνέχισε με υποτροφία τις σπουδές του στο Κονσερβατουάρ του Παρισιού - τις ολοκλήρωσε το 1957. Το πρώτο μισό της δεκαετίας του ’60 ξεκίνησε τη μεγάλη του πορεία και ενοποίησε τα μέχρι τότε σκόρπια τραγούδια του σε «κύκλους τραγουδιών», συνδυάζοντας λαϊκά όργανα και γνώριμα ακούσματα με στίχους ποιητών. Πρωτοπόρος στη μουσική και στην πολιτική, κατόρθωσε να συνδυάσει αυτά τα δύο στοιχεία. Μετά τη δολοφονία του Γρηγόρη Λαμπράκη ίδρυσε τη «Νεολαία Λαμπράκη» (1963), της οποίας διατέλεσε και πρόεδρος (1964-1967). Το 1964 εκλέχτηκε για πρώτη φορά βουλευτής της ΕΔΑ. Η δικτατορία του 1967 απαγόρευσε την κυκλοφορία των έργων του και ο ίδιος πέρασε στην παρανομία, συνελήφθη, φυλακίστηκε και μόνο έπειτα από παρέμβαση διεθνών μουσικών προσωπικοτήτων φυγαδεύτηκε στο Παρίσι, όπου μέσω της τέχνης του συνέχισε να αγωνίζεται κατά της Χούντας. Επέστρεψε το 1974 μετά τη Μεταπολίτευση και άρχισε να δίνει συναυλίες. Εκλέχτηκε βουλευτής του ΚΚΕ το 1981 και το 1985. Παραιτήθηκε το 1986, προσχώρησε το 1989 στο κόμμα της Νέας Δημοκρατίας, εκλέχτηκε βουλευτής Επικρατείας το 1989, το 1990, και το 1991 χρημάτισε υπουργός Επικρατείας στην κυβέρνηση του Κωνσταντίνου Μητσοτάκη. Το 1992 παραιτήθηκε και παρέμεινε ανεξάρτητος βουλευτής ως το 1993, οπότε εγκατέλειψε το βουλευτικό αξίωμα. Το μουσικό έργο του Θεοδωράκη είναι πλουσιότατο και μπορούμε να το διακρίνουμε σε δύο κατηγορίες:

Α. *Έργα για δυτικά «όργανα ή μέσα εκτέλεσης (συμφωνικά, μουσική δωματίου, έργα για πιάνο ή χορωδία).* Σε αυτά εντάσσονται ανάμεσα στα άλλα:

«Το πανηγύρι της Άση-Γωνιάς» (1945-47) -πρόκειται για το πρώτο έργο που παρουσίασε το 1950 η Κρατική Ορχήστρα Αθηνών-, «Ελληνική Αποκριά» (1947), «Ορφέας και Ευρυδίκη» (1952), «Ερωφίλη» (1956), «1η Συμφωνία» (1950), «1η Σουίτα για Πιάνο και Ορχήστρα» (1955) -κέρδισε το χρυσό μετάλλιο στο Διεθνές Φεστιβάλ Νεολαίας στη Μόσχα-, «2η Σουίτα για Χορωδία και Ορχήστρα» και «3η Σουίτα για Υψίφωνο, Χορωδία και Ορχήστρα» σε ποίηση Σολωμού (1956), μουσική για το μπαλέτο «Αντιγόνη» (1958-1959, ανέβηκε στο Λονδίνο σε χορογραφία Τζον Κράνκο). Παράλληλα έγραψε μουσική για πολλές κινηματογραφικές ταινίες, ενώ μετά το 1980 συνέθεσε και άλλα συμφωνικά έργα, μεταξύ των οποίων είναι τα εξής: «2η Συμφωνία» (1958-1982), «3η Συμφωνία» (1981), «4η Συμφωνία», η έξοχη καντάτα «Κατά Σαδδουκαίων Πάθη» σε ποίηση Μιχάλη Κατσαρού, η όπερα «Κώστας Καρυωτάκης» κ.ά. Ο Γιώργος Λεωτσάκος σημειώνει γι’ αυτή την κατηγορία των έργων - κυρίως για όσα γράφτηκαν πριν από το 1980- του Θεοδωράκη: « [....] Εδώ μια πλούσια, συχνά λαϊκόπνοη, μελωδική ροή και μια παροξυστική ρυθμική ζωντάνια εξωτερικεύονται μέσα από ένα σύμμεικτο νεοκλασικό ιδίωμα στα πρότυπα των Προκόφιεφ, Στραβίνσκι, Σοστακόβιτς και Μπάρτοκ».

Β. Έργα που γράφτηκαν λίγο πριν και μετά το 1960. Πρόκειται για λαϊκά έργα, στα οποία δυτικά όργανα συνυπάρχουν με το μπουζούκι και τον μπαγλαμά και τα οποία έφεραν τη λόγια νεοελληνική ποίηση κοντά στο ευρύ κοινό. Σε αυτά συγκαταλέγονται: «Επιτάφιος» σε ποίηση Γιάννη Ρίτσου (1958), «Λιποτάκτες» σε ποίηση Γιάννη Θεοδωράκη (1960), «Μικρές Κυκλάδες» σε ποίηση Οδυσσέα Ελύτη (1962), «Πολιτεία Β΄» σε στίχους Βάρναλη, Γκάτσου, Χριστοδούλου (1964). Οι κύκλοι τραγουδιών αποτελούν το πέρασμα σε πιο σύνθετα έργα μουσικής, όπως τα «Άξιον Εστί» σε ποίηση Οδυσσέα Ελύτη (1964), «Ρωμιοσύνη» σε στίχους Γιάννη Ρίτσου, «Μαουτχάουζεν» σε στίχους Ιάκωβου Καμπανέλλη (1965), «Επιφάνεια Αβέρωφ» (1968), «Τα λαϊκά» σε στίχους Μάνου Ελευθερίου (1968), «Πνευματικό Εμβατήριο» σε ποίηση Άγγελου Σικελιανού (1969), «Κατάσταση Πολιορκίας» σε ποίηση Ρένας Χατζηδάκι, «Τα Τραγούδια του Αντρέα» σε δικούς του στίχους (1969), «Τα 18 λιανοτράγουδα της πικρής πατρίδας» σε ποίηση Γιάννη Ρίτσου (1972), «Canto General» σε ποίηση Πάμπλο Νερούδα. Το 1975 κυκλοφόρησε σε ποίηση Μανόλη Αναγνωστάκη τις «Μπαλλάντες», που σηματοδότησαν την επιστροφή του στη λυρική ατμόσφαιρα έπειτα από μια περίοδο επικού χαρακτήρα. Ο Θεοδωράκης συνεχίζει να γράφει μέχρι σήμερα και να κυκλοφορεί νέα έργα, καταδεικνύοντας, άσχετα από το αποτέλεσμα της κάθε δουλειάς του, ότι αποτελεί απαράγραπτη πολιτιστική κληρονομιά του ελληνισμού, με έντονη, πολύπλευρη και

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

πολυσχιδή παρουσία στα πολιτιστικά, πολιτικά και κοινωνικά δρώμενα της χώρας από τη δεκαετία του 1950 μέχρι σήμερα. Ο ίδιος ο Μίκης Θεοδωράκης είπε για τον εαυτό του, αποκαλύπτοντας τη δημιουργική αγωνία που τον κατακλύζει ως προσωπικότητα: «Είμαι γκαζάδικο στη λίμνη των Ιωαννίνων».

ΘΕΟΤΟΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ: Πολιτικός και πρωθυπουργός της Ελλάδας. Ήταν γόνος παλιάς αρχοντικής οικογένειας της Κέρκυρας, όπου και γεννήθηκε το 1844. Σπούδασε νομική στη Γενεύη και μετεκπαιδεύτηκε στο Παρίσι. Την πολιτική του σταδιοδρομία ξεκίνησε ως δήμαρχος της Κέρκυρας (1879 και 1883), ενώ το 1885 εκλέχτηκε βουλευτής ως υποψήφιος του κόμματος του Τρικούπη. Στη νέα κυβέρνηση Τρικούπη (1886) διορίστηκε υπουργός των Ναυτικών, χάρη στη μαχητική του παρουσία στη Βουλή. Με τις ενέργειές του αναδιοργάνωσε το ναυτικό και παρήγγειλε τα τρία θωρηκτά «Ύδρα», «Σπέτσες» και «Ψαρά», εξασφαλίζοντας τη ναυτική υπεροχή της Ελλάδας έναντι της Τουρκίας. Λίγο αργότερα ανέλαβε το υπουργείο Εκκλησιαστικών και Δημόσιας Εκπαίδευσης. Στην επόμενη κυβέρνηση του Τρικούπη (1892) χρημάτισε υπουργός Εσωτερικών. Από τη θέση της αντιπολίτευσης συμβούλευσε το 1897 την κυβέρνηση, για τη νέα κρίση που διερχόταν το Κρητικό Ζήτημα, για αποτελεσματική δράση χωρίς φιλοπόλεμες εξάρσεις. Μετά την ήττα στον πόλεμο που ακολούθησε, στην κυβέρνηση Δημήτριου Ράλλη διορίστηκε υπουργός Εσωτερικών (1897). Ανέλαβε την αρχηγία του κόμματος του Τρικούπη μετά το θάνατό του και σχημάτισε κυβέρνηση ως πρωθυπουργός μετά τη νίκη στις εκλογές του 1899. Τα κύρια προβλήματα της συγκεκριμένης περιόδου ήταν το Μακεδονικό και η οικονομική κρίση, η οποία δεν επέτρεπε την ανάκαμψη της χώρας και τη στρατιωτική ανασύνταξη, γι' αυτό στην εξωτερική πολιτική τήρησε «άψογη στάση». Παρ' όλα αυτά, αποκατέστησε την εσωτερική γαλήνη της χώρας και επιτέλεσε σημαντικό έργο σε πολλούς τομείς. Η κυβέρνησή του ανατράπηκε το Νοέμβριο του 1901. Η δεύτερη πρωθυπουργία του υπήρξε συντομότατη (14-28 Ιουνίου του 1903). Το Δεκέμβριο του 1903 έγινε και πάλι πρωθυπουργός και παρέμεινε σε αυτή τη θέση μέχρι το Δεκέμβριο του 1904, εποχή κατά την οποία ο μακεδονικός αγώνας βρισκόταν στην κρισιμότερη φάση του και η κυβέρνηση τον κάλυψε οικονομικά κάτω από αντίξοες συνθήκες. Την τελευταία κυβέρνηση, που υπήρξε και η πιο δημιουργική, σχημάτισε από το 1905 ως το 1909. Οι εξελίξεις στη Μακεδονία προδίκαζαν το αποτέλεσμα και ήταν απαραίτητη η στρατιωτική προπαρασκευή. Οι ενέργειες που ενίσχυσαν την υποδομή του στρατεύματος ήταν το πρώτο βήμα για τις νίκες στους Βαλκανικούς Πολέμους. Η κυβέρνηση παραιτήθηκε τον Ιούλιο του 1909, πριν από το στρατιωτικό κίνημα στο Γουδί. Ο Θεοτόκης στη συνέχεια, παρά τις αρχικές του αντιδράσεις, συμφώνησε με τον Βενιζέλο για αναθεώρηση του Συντάγματος. Στην πολιτική σκηνή εμφανίστηκε για τελευταία φορά ως υπουργός Εθνικής Οικονομίας στις κυβερνήσεις Αλέξανδρου Ζαΐμη και Στέφανου Σκουλούδη το 1915. Πέθανε στην Αθήνα το 1916.

ΘΕΟΤΟΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ: Πολιτικός και πρωθυπουργός της Ελλάδας. Γεννήθηκε στην Κέρκυρα το 1880 και ήταν ο δευτερότοκος γιος του πρωθυπουργού Γεώργιου Θεοτόκη. Σπούδασε γεωπονία στη Βιέννη. Το 1914 διορίστηκε αυλάρχης της βασίλισσας Σοφίας, την οποία το 1917 ακολούθησε στην εξορία. Μετά το 1920 αναμείχθηκε στην πολιτική και εκλέχτηκε πολλές φορές βουλευτής Κέρκυρας με το Λαϊκό Κόμμα (1920, 1926, 1932, 1933). Χρημάτισε υπουργός Γεωργίας στις κυβερνήσεις Παναγή Τσαλδάρη (1933-1935). Μολονότι στήριξε τις πρωτοβουλίες Γ. Κονδύλη για την παλινόρθωση της βασιλείας (1935), αντιτάχθηκε στη δικτατορία του Ι. Μεταξά και στη στήριξη που παρείχε ο βασιλιάς στο καθεστώς, και γι' αυτό το λόγο τέθηκε σε περιορισμό στα κτήματά του στην Κέρκυρα. Μετά την απελευθέρωση εντάχθηκε και πάλι στο Λαϊκό Κόμμα και εκλέχτηκε βουλευτής στις εκλογές του 1946. Διατέλεσε πρόεδρος της Δ Αναθεωρητικής Βουλής (1946-1949). Τον Ιανουάριο του 1950 διορίστηκε υπηρεσιακός πρωθυπουργός, κρατώντας και τα τρία στρατιωτικά υπουργεία (Στρατιωτικών, Ναυτικών και Αεροπορίας). Διεξήγαγε κατά τον πιο υποδειγματικό τρόπο τις εκλογές του Μαρτίου του 1950. Παραιτήθηκε στις 23 Μαρτίου του 1950 και στη συνέχεια αποσύρθηκε από την πολιτική. Πέθανε στην Κέρκυρα το 1961.

ΘΕΟΤΟΚΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ: Διπλωμάτης, πολιτικός και υπουργός. Ήταν ο πρωτότοκος γιος του πρωθυπουργού Γεώργιου Θεοτόκη, ο οποίος γεννήθηκε στην Κέρκυρα το 1878. Σπούδασε νομική στην Αθήνα, στο Παρίσι και στο Βερολίνο. Διατέλεσε πρεσβευτής της Ελλάδας στη Σόφια, στο Παρίσι και στη διάρκεια του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου στο Βερολίνο. Εκλέχτηκε για πρώτη φορά βουλευτής το 1920 και χρημάτισε υπουργός των Ναυτικών και των

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NetWork ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Στρατιωτικών στις κυβερνήσεις της περιόδου 1920-1922. Μετά την κατάρρευση του μικρασιατικού μετώπου συνελήφθη και προσήχθη σε δίκη με την κατηγορία της εσχάτης προδοσίας. Καταδικάστηκε σε θάνατο και εκτελέστηκε στις 15 Νοεμβρίου του 1922, μαζί με τους υπόλοιπους πέντε συγκατηγορούμενούς του (Δίκη των Εξ).

ΚΑΒΑΦΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ: ποιητής, μία από τις σημαντικότερες προσωπικότητες της ελληνικής και παγκόσμιας ποίησης. Γεννήθηκε στην Αλεξάνδρεια το 1863, την πόλη που σφράγισε ανεξίτηλα τη ζωή και την ποίησή του. Ήταν το ένατο παιδί του μεγαλέμπορου Πέτρου Ιωάννη Καβάφη και της Φαναριώτισσας Χαρίκλειας Φωτιάδη. Γνώρισε από μικρός τη φτώχεια και τον ξενιτεμό, όταν σε ηλικία επτά χρονών έχασε τον πατέρα του. Αγγλία, Γαλλία και Κωνσταντινούπολη έγιναν περιστασιακοί τόποι διαμονής του, όμως το μεγαλύτερο διάστημα της ζωής του το έζησε στην Αλεξάνδρεια - αυτή την πολύβουη «κοσμοπολίτισσα». Την περίοδο της διαμονής του στην Αγγλία φοίτησε σε αγγλικό σχολείο και καλλιέργησε ιδιαίτερα την αγγλική γλώσσα, στην οποία αργότερα έγραψε πεζά κυρίως κείμενα. Το 1877 επέστρεψε στην Αλεξάνδρεια, συνέχισε τις σπουδές του στο λύκειο Ερμής και δημιούργησε στενή φιλία με τον Μικέ Ράλλη και τον Στέφανο Σκυλίτση. Την ίδια περίοδο εκδηλώθηκε η αγάπη του για τα γράμματα και το διάβασμα. Το 1882 η οικογένεια έφυγε ξανά από την Αλεξάνδρεια, εξαιτίας της εθνικιστικής εξέγερσης του Αραμπί, κατά τη διάρκεια της οποίας καταστράφηκε το σπίτι τους. Προορισμός τους αυτή τη φορά ήταν η Κωνσταντινούπολη. Εκεί ο Καβάφης άρχισε να γράφει στίχους στην ελληνική και την αγγλική γλώσσα και να ασχολείται με μεταφράσεις. Τεκμήριο αυτής της πρώιμης προσπάθειάς του αποτελεί μια σειρά αδημοσίευτων από τον ίδιο ποιημάτων, που εκδόθηκαν το 1968 μαζί με άλλα ανέκδοτα έργα του από τον Γ.Π. Σαββίδη. Η επιστροφή στην Αλεξάνδρεια (1885) σημαδεύτηκε από το θάνατο αγαπημένων προσώπων, ανάμεσα στα οποία ήταν και ο φίλος του Μικές Ράλλης. Για να κερδίζει τα προς το ζην εργαζόταν ως δημοσιογράφος στην εφημερίδα «Τηλέγραφος», με την ιδιότητα του συντάκτη χρηματιστηρίου, και από το 1889 ως υπάλληλος στην Αγγλική Εταιρεία Αρδεύσεων της Αιγύπτου, η οποία για τα επόμενα 30 χρόνια του εξασφάλιζε ένα σταθερό εισόδημα για να μπορεί να ασχολείται με την ποίηση. Στο πρώτο του ταξίδι στην Αθήνα (1901) γνώρισε τον Γρηγόριο Ξενόπουλο, ο οποίος δύο χρόνια αργότερα δημοσίευσε στο περιοδικό «Παναθήναια» το πρώτο εγκωμιαστικό άρθρο για αυτόν με τίτλο «Ένας ποιητής». Ακολούθησαν δύο ακόμη ταξίδια, το 1903 και το 1905, αλλά έκτοτε δεν απομακρύνθηκε ποτέ από την Αλεξάνδρεια, με εξαίρεση το ταξίδι στην Αθήνα το 1932 για να κάνει μια εγχείρηση. Αυτή ήταν η πιο ώριμη και δημιουργική περίοδος της ζωής του. Η ποίησή του απέκτησε πλέον προσωπικό ύφος, ενώ κέρδισε την αποδοχή πολλών διανοούμενων (Καζαντζάκης, Ουρανής, Μυρτιώτισσα, Αντρέ Μορουά και Μαρινέτι), οι οποίοι μάλιστα τον επισκέφθηκαν. Εκείνη την περίοδο γνωρίστηκε με τον Άγγλο μυθιστοριογράφο Φόρστερ (1914), ο οποίος αργότερα παρουσίασε στο αγγλικό κοινό την ποίησή του, καθώς και με τον Αλέκο Σεγκόπουλο (1917), τον οποίο κατέστησε γενικό κληρονόμο του. Το 1926 η κυβέρνηση Πάγκαλου του απένειμε το παράσημο του Φοίνικος, το οποίο αποδέχτηκε με ιδιαίτερη ευχαρίστηση λέγοντας χαρακτηριστικά: «Το παράσημο μου το απένειμε η Ελληνική Πολιτεία, την οποία σέβομαι και αγαπώ. Η επιστροφή του παρασήμου θα είναι προσβολή εκ μέρους μου προς την Ελληνικήν Πολιτείαν, γι' αυτό και το κρατώ».Το 1930 εμφανίστηκαν τα πρώτα συμπτώματα της ασθένειας από την οποία τελικά πέθανε. Ο καρκίνος του λάρυγγα από τον οποίο έπασχε τον ανάγκασε να πάει στην Αθήνα το 1932 για να εγχειριστεί. Μετά την εγχείρηση δεν μπορούσε πλέον να μιλήσει και επικοινωνούσε με σημειώματα. Επέστρεψε στην Αλεξάνδρεια και λίγο μετά πέθανε, ανήμερα των γενεθλίων του, στις 29 Απριλίου του 1933.

Φωνές

Ιδανικές φωνές κι αγαπημένες
Εκείνων που πέθαναν, ή εκείνων
που είναι για μας χαμένοι σαν
τους πεθαμένους.
Κάποτε μες στα όνειρά μας ομιλούνε.
Κάποτε μες στην σκέψι τες ακούει το μυαλό.
Και με τον ήχο των για μια στιγμή επιστρέφουν
ήχοι από την πρώτη ποίησι της

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

ζωής μας - σα μουσική, την νύχτα,
μακρυνή, που σβήνει. (1904)

Επέστρεφε

Επέστρεφε συχνά και παίρνε με,
αγαπημένη αίσθησις επέστρεφε και παίρνε με,
όταν ξυπνά του σώματος η μνήμη,
κ' επιθυμία παληά ξαναπερνά στο αίμα,
όταν τα χείλη και το δέρμα
ενθυμούνται,
κ' αισθάνονται τα χέρια σαν ν' αγγίζουν πάλι.
Επέστρεφε συχνά και παίρνε με την νύχτα,
όταν τα χείλη και το δέρμα ενθυμούνται... (1912)

Όσο μπορείς

Κι αν δεν μπορείς να κάμεις την ζωή σου όπως την θέλεις,
τούτο προσπάθησε τουλάχιστον όσο μπορείς: μην την εξευτελίζεις
μες στην πολλή συνάφεια του κόσμου, μες στες πολλές κινήσεις κι ομιλίες.
Μην την εξευτελίζεις πιαίνοντάς την,
γυρίζοντας συχνά κ' εκθέτοντάς την
στων σχέσεων και των συναναστροφών την καθημερινήν ανοησία,
ως που να γίνει σα μια ξένη φορτική. (1913)

«[...] Σπάζοντας (ο Καβάφης) τα καθιερωμένα σχήματα στη γλώσσα, στο στίχο, στα θέματα, μας επιβάλλεται με την λιτότητα των εκφραστικών του μέσων. Ο στίχος του είναι μονότροπος, η γλώσσα του πολύ κοντά στον πεζό λόγο, τα ποιήματά του μικρά σε έκταση και ολιγάριθμα. Στοιχείο της ποιητικής του είναι περισσότερο η υποβολή και η αποσιώπηση. Η Αλεξάνδρεια (της ακμής και της παρακμής) ανάγεται μέσα σ' αυτά σ' ένα σύμβολο ποιητικό, τα ιστορικά του ποιήματα παίρνουν απροσμέτρητες προεκτάσεις, ενώ παντού υπάρχει ένα βάθος τραγικό, που εκφράζεται εύστοχα με τη μορφή του δραματικού μονολόγου που έχουν πολλά από τα ποιήματά του. Η ποίηση του Καβάφη, με τα εντελώς ιδιότυπα και πρωτοποριακά αυτά στοιχεία, στάθηκε αινιγματική για τους συγχρόνους του και μόνο ύστερα από το 1930 αρχίζει να βρίσκει ευρύτερη ανταπόκριση». (Λίνος Πολίτης)

ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗΣ ΝΙΚΟΣ: Συγγραφέας. Γεννήθηκε στο Ηράκλειο της Κρήτης το 1883. Σπούδασε νομική στην Αθήνα και το 1907 πήγε στο Παρίσι για ανώτερες σπουδές. Εκεί παρακολούθησε τα μαθήματα του Ενρί Μπεργκσόν, η φιλοσοφία του οποίου τον επηρέασε βαθύτατα. Επέστρεψε στην Ελλάδα το 1909. Τοποθετήθηκε σε διάφορες δημόσιες θέσεις από τον Ελευθέριο Βενιζέλο. Μετά το 1920 άρχισε να ταξιδεύει στην Ελλάδα αλλά και στο εξωτερικό. Το 1945 διορίστηκε από τον Θεμιστοκλή Σοφούλη υπουργός άνευ χαρτοφυλακίου. Στη θέση αυτή παρέμεινε για δύο μήνες. Το 1946 αναχώρησε για το εξωτερικό, όπου και παρέμεινε μέχρι το τέλος της ζωής του (Παρίσι, Αντίπ Γαλλίας). Πέθανε το 1957 στο Φράιμπουργκ της Γερμανίας. Παρουσιάστηκε στα ελληνικά γράμματα στις αρχές του 20ού αιώνα. Το έργο του είναι πολύπλευρο. Έγραψε ποιήματα, δράματα, τραγωδίες, φιλοσοφικά δοκίμια, ταξιδιωτικές εντυπώσεις -ήταν πολυταξιδεμένος-, ενώ μετέφρασε πολύ σημαντικά έργα της παγκόσμιας λογοτεχνίας. Από την πληθωρική αυτή παραγωγή οι κριτικοί ξεχωρίζουν δύο έργα, την «Ασκητική» και την «Οδύσσεια», τα οποία θεωρούν ότι περισσότερο από τα υπόλοιπα εκφράζουν τη βασανισμένη και ανήσυχη προσωπικότητα του Καζαντζάκη και παρουσιάζουν γλαφυρά την κοσμοθεωρία του, που μερικές φορές φτάνει μέχρι το μηδενισμό. Το πρώτο είναι μάλλον ένα σύντομο και πολύ πυκνό κείμενο, ένα μανιφέστο, που εκφράζει τη μεταφυσική πίστη του Καζαντζάκη. Το άλλο, η «Οδύσσεια», είναι ένα ιδιαίτερα εκτεταμένο επικό ποίημα (33.333 δεκαεπτασύλλαβοι στίχοι), που χωρίζεται σε είκοσι τέσσερις ραψωδίες και δεν είναι τίποτε άλλο παρά το έπος του σύγχρονου ανθρώπου. Ο συγγραφέας το δούλεψε σχεδόν για δεκαπέντε χρόνια και το θεωρεί σημαντικότερο έργο του. Το ποίημα αρχίζει μετά την επιστροφή του Οδυσσέα στην Ιθάκη και αποτελεί μια εκ νέου περιπλάνηση του ανικανοποίητου ήρωα σε νέους τόπους. Τελικά φτάνει στο Νότιο Πόλο και εκεί τον βρίσκει ο θάνατος. Αν η «Οδύσσεια» του Ομήρου εκφράζει την ισορροπία ενός κόσμου ακέραιου, με σίγουρες πολιτιστικές αξίες, η «Οδύσσεια» του Καζαντζάκη είναι το ακριβώς το αντίθετο. Η Ιθάκη του δεν είναι η λυτρωτική κατάληξη ενός αγώνα, αλλά αντιπροσωπεύει την παγίδα, την

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

αμφιβολία. Οι ηθικές πράξεις εμπεριέχουν την υστεροβουλία της ανταμοιβής, προορισμός, λοιπόν, του ανθρώπου είναι ο ατελείωτος ανέλπιδος αγώνας. Μετά τον πόλεμο, θέλοντας να επικοινωνήσει με το ευρύτερο κοινό, δεδομένου ότι τα προηγούμενα έργα του απευθύνονταν σε μια συγκεκριμένη κατηγορία αναγνωστών, άρχισε να γράφει μυθιστορήματα, τα οποία κέρδισαν διεθνή αναγνώριση. Στο πιο πρώιμο από όλα, που είναι ίσως και το καλύτερο, το «Βίος και πολιτεία του Αλέξη Ζορμπά», διαπλάθεται με μοναδικό τρόπο ο πρωτογονισμός του κεντρικού ήρωα. Τα υπόλοιπα, όπως «Ο Χριστός Ξανασταυρώνεται», «Ο Καπετάν Μιχάλης», «Ο Τελευταίος Πειρασμός» κ.ά., ασχολούνται με τα ηθικά και μεταφυσικά προβλήματα που απασχολούσαν το συγγραφέα σε όλη τη διάρκεια της ζωής του.
Μερικά από τα σημαντικότερα έργα του είναι: «Ασκητική» (1927), «Οδύσσεια» (1938), οι τραγωδίες «Ο Πρωτομάστορας» (1910), «Νικηφόρος Φωκάς» (1927), «Χριστός» (1928), «Οδυσσέας» (1928), «Μέλισσα» (1939), «Ιουλιανός» (1945) «Καποδίστριας» (1946), τα ταξιδιωτικά «Ισπανία» (1937), «Ιαπωνία-Κίνα» (1938), «Αγγλία» (1941) και «Ο Χριστός Ξανασταυρώνεται» (1955), «Ο Τελευταίος Πειρασμός» (1955) «Ο Φτωχούλης του Θεού» (1956) κ.ά.
Ο ίδιος είπε για τον εαυτό του: «Από τη νεότητά μου, η θεμελιακή αγωνία μου, απ' όπου πήγασαν όλες μου οι χαρές κι όλες μου οι πίκρες, ήταν τούτη: η ακατάπαυστη, ανήλεη, εντός μου πάλη, ανάμεσα στη σάρκα και το πνεύμα».
ΚΑΛΒΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ: Γεννήθηκε στη Ζάκυνθο το 1792. Εξαιτίας οικογενειακών προβλημάτων έφυγε από την Ελλάδα μαζί με τον πατέρα του και τον αδερφό του και πήγε στην Ιταλία, όπου έζησε κοντά στο μεγάλο Ιταλό ποιητή -γεννημένο στη Ζάκυνθο- Ούγκο Φώσκολο, τον οποίο αργότερα ακολούθησε πρώτα στη Ζυρίχη και μετά στην Αγγλία. Μιμούμενος ουσιαστικά το δάσκαλό του, έγραψε ποιήματα και τραγωδίες στα ιταλικά. Όμως λίγο μετά την έκρηξη της Επανάστασης άρχισε να υμνεί το μεγάλο γεγονός σε είκοσι ελληνικές ωδές (1824 και 1826). Αυτά τα ποιήματα αποτελούν τη μοναδική του προσφορά στην ελληνική ποίηση. Μπορεί σε πρώτη ανάγνωση να είναι φανερός ο κλασικισμός του Φώσκολου, ωστόσο κάτω από αυτό το περίβλημα κρύβεται ένας ρομαντικός πυρήνας, που δίνει στην ποίησή του μια ξεχωριστή γοητεία. Η γλώσσα του είναι ιδιότυπη, μοναδική, γιατί, ενώ στηρίζεται στη δημοτική, επικαλύπτεται από ένα αρχαϊστικό πέπλο. Κάτι ανάλογο συμβαίνει και με τη μετρική του. Ξεκινώντας από το δεκαπεντασύλλαβο των δημοτικών τραγουδιών, τον διασπά και τον μεταλλάσσει δημιουργώντας μια κλασικότροπη στροφή από τέσσερις επτασύλλαβους με ένα καταληκτικό -πεντασύλλαβο- «αδώνειο» (κατά το σχήμα των «σαπφικών» στροφών), χωρίς ομοιοκαταληξία, την οποία ο ποιητής θεωρεί βάρβαρη. Μετά την έκδοση των «Ωδών» του ο Κάλβος σιώπησε. Έζησε για πολλά χρόνια στην Κέρκυρα (1827-1852), δίπλα στο Σολωμό, δίχως να έρθει ποτέ σε επαφή μαζί του. Το 1852 έφυγε από την Κέρκυρα και εγκαταστάθηκε μόνιμα στο Λίνκονσαϊρ της Αγγλίας, όπου και πέθανε το 1869. Τον Κάλβο «ανακάλυψε» έπειτα από τριάντα και πλέον χρόνια ο Κωστής Παλαμάς.
Εις Δόξαν (αποσπάσματα)
Έσφαλεν ο την δόξαν
Ονομάσας ματαίαν
και τον άνδρα μαινόμενον
τον προ τοιαύτης καίοντα
θεάς την σμύρναν.
Δίδει αυτή τα πτερά,
και εις τον τραχύν, τον δύσκολον
της Αρετής τον δρόμον,
του ανθρώπου τα γόνατα
ιδού πετάουν.
Μικράν ψυχήν, κατάπτυστον,
κατάπτυστον καρδίαν
έτυχ' όστις ακούει
της δόξης την παράκλησιν
και δειλιάζει.
[...]
Θερμότατον τον πόθον

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

εφύτευσας της δόξης
εις την καρδίαν των τέκνων σου,
ω Ελλάς, και καλείσαι
μήτηρ ηρώων.
[...]
Νοείς; - Τρέξατε, δεύτε
οι των Ελλήνων παίδες.
Ήλθ' ο καιρός της δόξης,
τους ευκλεείς προγόνους μας
ας μιμηθώμεν.
[...]
Ω δόξα, διά τον πόθον σου
γίνονται και πατρίδος
και τιμής και γλυκείας
ελευθερίας και ύμνων
άξια τα έθνη.

ΚΑΛΛΕΡΓΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ: Στρατιωτικός και πολιτικός, ένας από τους αρχηγούς της Επανάστασης της 3ης Σεπτεμβρίου του 1843. Γεννήθηκε στην Κρήτη το 1803. Τις πρώτες του σπουδές τις έκανε στη Ρωσία και αργότερα μετέβη στη Βιέννη για να σπουδάσει ιατρική. Η έκρηξη της Ελληνικής Επανάστασης τον οδήγησε στην απόφαση να διακόψει τις σπουδές του και να έρθει στην Ελλάδα για να αγωνιστεί. Διακρίθηκε στη μάχη του Φαλήρου το 1827, στην οποία μάλιστα τραυματίστηκε και πιάστηκε αιχμάλωτος. Απελευθερώθηκε λίγο αργότερα με την καταβολή λύτρων. Υπηρέτησε ως υπασπιστής του Φαβιέρου και του Καποδίστρια, έγινε γνωστός για τις στρατιωτικές του αρετές αλλά και για τον ιδιόρρυθμο χαρακτήρα του. Οπαδός του Ρωσικού Κόμματος, ήταν αντίθετος με το βασιλιά Όθωνα και το γαλλόφιλο περιβάλλον του. Συνέβαλε αποφασιστικά στην επιτυχία της αντιαπολυταρχικής επανάστασης της 3ης Σεπτεμβρίου του 1843, έχοντας την ηγεσία του στρατού. Στην οργάνωση της επανάστασης συνεργάστηκε με τον Ανδρέα Μεταξά, τον Ανδρέα Λόντο και φυσικά με τον Ιωάννη Μακρυγιάννη. Ο Καλλέργης μετά τα γεγονότα αυτά διορίστηκε υπασπιστής του βασιλιά, ο Όθωνας όμως, που τον αντιπαθούσε, πέτυχε το 1845 να τον απομακρύνει. Ο Καλλέργης μετέβη στο Λονδίνο, όπου γνωρίστηκε με τον πρίγκιπα Ναπολέοντα Γ΄, μετέπειτα αυτοκράτορα της Γαλλίας. Όταν επέστρεψε στην Ελλάδα το 1846, από εχθρός της γαλλικής πολιτικής έγινε ένθερμος οπαδός της. Αυτό φάνηκε ιδιαίτερα στην περίοδο του Κριμαϊκού Πολέμου (1854-1856), όπου δεν δίστασε να συνεργαστεί με τα αγγλογαλλικά στρατεύματα κατοχής και να έρθει σε ανοιχτή σύγκρουση με τον Όθωνα, που εξέφραζε τότε το λαϊκό αίσθημα. Το 1863 μετά την έξωση του Όθωνα διορίστηκε υπασπιστής του βασιλιά Γεωργίου Α΄. Πέθανε στην Αθήνα το 1867. Ο Δημήτριος Καλλέργης υπήρξε μια χαρισματική αλλά και συγχρόνως αντιφατική προσωπικότητα, αφού από τη μια πλευρά εμφανιζόταν ως υπερασπιστής των συνταγματικών ελευθεριών και από την άλλη συνωμοτούσε για την ανατροπή τους.

ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ: Πολιτικός και πρωθυπουργός. Γεννήθηκε στη Χαλκίδα το 1853. Σπούδασε νομική και ασκούσε το επάγγελμα του δικηγόρου μέχρι που αποφάσισε να αφοσιωθεί στην πολιτική (1885). Εκλέχτηκε για πρώτη φορά βουλευτής με το κόμμα του Χαρίλαου Τρικούπη και επανεκλεγόταν μέχρι το 1915. Ανέλαβε διάφορα υπουργεία στις κυβερνήσεις του Γεώργιου Θεοτόκη (1903, 1904, 1905-1908). Στις 29 Αυγούστου του 1916 ο βασιλιάς Κωνσταντίνος Α΄ του ανέθεσε το σχηματισμό κυβέρνησης, η οποία ένα μήνα αργότερα αναγκάστηκε σε παραίτηση κάτω από τις πιέσεις της Αντάντ. Τον Ιανουάριο του 1921 διορίστηκε για δεύτερη φορά πρωθυπουργός και στο λίγο χρόνο που παρέμεινε σε αυτή τη θέση προσπάθησε να αποτρέψει την αναθεώρηση της Συνθήκης των Σεβρών, αλλά απέτυχε, γεγονός που τον οδήγησε ξανά σε παραίτηση (26 Μαρτίου 1921). Μετά την κατάρρευση του μετώπου, τον Αύγουστο του 1922, αρνήθηκε πρόταση του Κωνσταντίνου Α΄ να σχηματίσει ξανά κυβέρνηση. Αποσύρθηκε από την πολιτική και πέθανε στην Αθήνα το 1927.

ΚΑΛΟΜΟΙΡΗΣ ΜΑΝΟΛΗΣ: Μουσικός, συνθέτης, ακαδημαϊκός, η πιο σημαντική ίσως μορφή της Εθνικής Σχολής Μουσικής. Γεννήθηκε στη Σμύρνη το 1883. Τις πρώτες σπουδές

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

του τις έκανε στη γενέτειρά του και στην Κωνσταντινούπολη. Από το 1901 έως το 1916 σπούδαζε στη Βιέννη. Το διάστημα 1906-1910 δίδασκε πιάνο στο Χάρκοβο της Ρωσίας. Στην Ελλάδα έγινε γνωστός ως συνθέτης με μια ιστορική συναυλία που έδωσε στο Ωδείο Αθηνών (11 Ιουνίου 1908). Το πρόγραμμα της εκδήλωσης, γραμμένο σε ακραία δημοτική γλώσσα, μπορεί να θεωρηθεί η διακήρυξη της Εθνικής Σχολής σε αντιδιαστολή με την Επτανησιακή (Λαυράγκας, Λαμπελέτ κ.ά). Ήθελε να φτιάξει μια αληθινά εθνική μουσική που θα στηριζόταν στα δημοτικά τραγούδια και θα ήταν εμπλουτισμένη με όλα τα εκφραστικά μέσα που πρόσφερε η σύγχρονη δυτική μουσική. Το 1910 εγκαταστάθηκε οριστικά στην Αθήνα, όπου άρχισε να εργάζεται ως καθηγητής στο Ωδείο Αθηνών. Η σύγκρουσή του με το διευθυντή του Ωδείου Γεώργιο Νάζο τον ανάγκασε να παραιτηθεί και να προχωρήσει στην ίδρυση του Ελληνικού Ωδείου. Μια οικογενειακή τραγωδία, ο θάνατος του γιου του Γιάννη από την εκπυρσοκρότηση του όπλου της φίλης του, περιόρισε την πληθωρική συνθετική του δραστηριότητα, τουλάχιστον για τα επόμενα επτά χρόνια. Το 1926 αποχώρησε από το Ελληνικό Ωδείο και ίδρυσε το Εθνικό Ωδείο, το οποίο διηύθυνε μέχρι το 1948. Από τους πρωτεργάτες του συνδικαλισμού στο χώρο της μουσικής, ο Καλομοίρης κατέλαβε διάφορες θέσεις στα εκλεγμένα όργανα του κλάδου. Το 1946 έγινε ακαδημαϊκός. Πέθανε στην Αθήνα το 1962.

Η εργογραφία του περιλαμβάνει 236 συνολικά έργα, τα οποία χωρίζονται στις ακόλουθες κατηγορίες: 1. Όπερες: «Ο Πρωτομάστορας» (1915), «Το Δαχτυλίδι της Μάνας» (1917), «Ανατολή» (1945), «Ο Κωνσταντίνος Παλαιολόγος» (1961) κ.ά. 2. Συμφωνίες, ορχηστρικά: «Ρωμαίικη Σουίτα» (1907), «Τη Υπερμάχω» (1920), «Μηνάς ο Ρέμπελος» (1940) κ.ά. 3. Φωνητικά ή με απαγγελία και ορχήστρα: «Ο Πραματευτής» (1920), «Οι Ελεύθεροι Πολιορκημένοι» (1926) κ.ά. 4. Κύκλοι τραγουδιών: «Μαγιοβότανα» (1913), «Βραδινοί Θρύλοι» (1940-1941), «Από τους Πεντασύλλαβους» (1943) κ.ά. 5. Μουσική δωματίου: «Σονάτα για Βιολί και Πιάνο» (1948) κ.ά. 6. Έργα για πιάνο: «Μπαλλάντες» (1905), «Νυχτιάτικο» (1906) κ.ά.

Ο Μανόλης Καλομοίρης στο πρόγραμμα της πρώτης του συναυλίας στην Αθήνα, το 1908, έγραφε χαρακτηριστικά: «Αυτός πρέπει να είναι ο σκοπός κάθε αληθινά εθνικής μουσικής, να χτίσει το παλάτι που θα θρονιάσει η εθνική ψυχή. Τώρα, αν για το χτίσιμο του παλατιού του μεταχειρίστηκε ο τεχνίτης και ξένο υλικό κοντά στο ντόπιο, δε βλάπτει, φτάνει το παλάτι του να είναι θεμελιωμένο, σε ρωμέικη γης καμωμένο, για να το πρωτοχαρούνε ρωμέικα μάτια, για να λογαριάζεται καθαροαίματο ρωμέικο παλάτι».

ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ: Διανοούμενος και πολιτικός. Γεννήθηκε στην Πάτρα το 1902. Σπούδασε νομική και φιλοσοφία στην Αθήνα και ολοκλήρωσε τις σπουδές του στη Γερμανία (Χαϊδελβέργη, Μόναχο). Εισηγητής της φιλοσοφίας του Μ. Βέμπερ στην Ελλάδα, δίδαξε κοινωνιολογία στο Πανεπιστήμιο Αθηνών ως υφηγητής (1929) και αργότερα ως καθηγητής (1933). Το 1929 εξέδωσε το περιοδικό «Αρχείον Φιλοσοφίας και Θεωρίας των Επιστημών» μαζί με τους Ιωάννη Θεοδωρακόπουλο, Κωνσταντίνο Τσάτσο και Μ. Τσαμαδό. Το 1935 με άρθρα του στην εφημερίδα «Ακρόπολις» τάχθηκε υπέρ της αβασίλευτης δημοκρατίας, χάνοντας γι' αυτό το λόγο τη θέση του στο πανεπιστήμιο. Ίδρυσε το Εθνικόν Ενωτικόν Κόμμα, με το οποίο συμμετείχε στις εκλογές του 1936, χωρίς όμως να καταφέρει να εκλεγεί. Την περίοδο της δικτατορίας του Μεταξά εκτοπίστηκε (Κύθνο, Θάσο, Κάρυστο), εξαιτίας της ανυποχώρητης στάσης του στο θέμα της κοινοβουλευτικής δημοκρατίας. Στον Ελληνοϊταλικό Πόλεμο κατατάχθηκε εθελοντής και πολέμησε στην πρώτη γραμμή. Κατά την περίοδο της Κατοχής ανέπτυξε αντιστασιακή δράση, το Μάρτιο όμως του 1942, καταζητούμενος από τους Γερμανούς, διέφυγε στην Ερυθραία της Μ. Ασίας. Συμμετείχε ως αντιπρόεδρος και υπουργός Εθνικής Άμυνας στην εξόριστη κυβέρνηση του Εμμανουήλ Τσουδερού στην Αίγυπτο (1942-1943). Το Μάιο του 1944 πήρε μέρος στο Συνέδριο του Λιβάνου και λίγο αργότερα διετέλεσε υπουργός Ανασυγκροτήσεως και Οικονομικών στην κυβέρνηση εθνικής ενότητας του Γεωργίου Παπανδρέου (Ιούνιος 1944). Το Σεπτέμβριο του 1944 κατόρθωσε να πείσει τον Βελουχιώτη να σταματήσει τις επιθέσεις του, που δεν έπληττταν τόσο τα τάγματα ασφαλείας όσο τον πληθυσμό των πόλεων στις οποίες είχε στρατοπεδεύσει. Μετά την απελευθέρωση διατέλεσε για σύντομο χρονικό διάστημα πρωθυπουργός (1945). Από το 1946 ως το 1964 εκλεγόταν βουλευτής Πάτρας και Αθήνας. Διετέλεσε επίσης αντιπρόεδρος της κυβέρνησης του Αλ. Παπάγου και στη συνέχεια του Κ. Καραμανλή, μετά

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

την παραίτηση του οποίου ανέλαβε την ηγεσία της ΕΡΕ (1963-1967).
Τον Απρίλιο του 1967, με τη σύμφωνη γνώμη του Γ. Παπανδρέου, ανέλαβε την πρωθυπουργία με σκοπό να οδηγήσει τη χώρα σε εκλογές. Δεν πρόλαβε όμως, γιατί ξέσπασε το πραξικόπημα της 21ης Απριλίου 1967. Αντιστρατεύτηκε με σθένος τη Δικτατορία και τον Ιούλιο του 1974 πρωταγωνίστησε στην προσπάθεια για αποκατάσταση της δημοκρατίας και επιστροφή του Καραμανλή στην Ελλάδα. Στις εκλογές του 1977 και του 1981 εκλέχτηκε ανεξάρτητος βουλευτής συνεργαζόμενος με τη Νέα Δημοκρατία, ενώ με την παρουσία του και τις αγορεύσεις του στη Βουλή επιβλήθηκε ως υπερκομματικός πολιτικός, σεβαστός από όλες τις παρατάξεις του κοινοβουλίου. Πέθανε στην Αθήνα το 1986. Ο Κανελλόπουλος όμως υπήρξε και σπουδαίος συγγραφέας. Κυριότερο σύγγραμμα του είναι η πολύτομη «Ιστορία του Ευρωπαϊκού Πνεύματος», όπου παρουσιάζονται τα πνευματικά επιτεύγματα των λαών της Ευρώπης από τον 4ο μέχρι το 19ο αιώνα. Άλλα δύο σπουδαία έργα του είναι το «Γεννήθηκα στο 1402» (στο οποίο εξιστορούνται τα δραματικά γεγονότα που σφράγισαν τη βυζαντινή ιστορία του 15ου αιώνα και περιέχονται φιλοσοφικοί στοχασμοί για πολιτικά και μεταφυσικά προβλήματα) και το «Από τον Μαραθώνα στην Πύδνα - κι ως την καταστροφή της Κορίνθου (490-146 π.Χ.)», όπου ερμηνεύει και αξιολογεί τα γεγονότα και τις προσωπικότητες αυτής της περιόδου. Ο Κανελλόπουλος έγραψε επίσης δεκάδες επιστημονικές μελέτες κοινωνιολογικού, φιλοσοφικού και ιστορικού περιεχομένου, έργα με πιο προσωπικό χαρακτήρα («Η Πάτρα της Μπελ Επόκ», «Ένας Απολογισμός» κ.ά.), καθώς και ποιήματα.
ΚΑΡΑΒΑΓΓΕΛΗΣ ΓΕΡΜΑΝΟΣ: Ιεράρχης. Το κοσμικό του όνομα ήταν Στυλιανός Καραβαγγέλης. Γεννήθηκε στη Λέσβο το 1866. Διετέλεσε μητροπολίτης Καστοριάς (1900-1908) και αναδείχτηκε σε σημαντική μορφή του Μακεδονικού Αγώνα. Το 1908 εκλέχτηκε μητροπολίτης Αμασείας (1908-1922), συγκρούστηκε με τους Νεότουρκους και για αυτό το λόγο φυλακίστηκε. Το 1922 έγινε μητροπολίτης Ιωαννίνων και από το 1924 διετέλεσε έξαρχος κεντρικής Ευρώπης. Πέθανε στη Βιέννη το 1935.
ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ: Μαθηματικός, ένας από τους πιο σημαντικούς του 20ού αιώνα. Γεννήθηκε στο Βερολίνο το 1873. Σπούδασε μαθηματικά στο Βερολίνο και στο Γκέτιγκεν. Το 1920 ο Βενιζέλος του ανέθεσε την οργάνωση του Πανεπιστημίου της Ιωνίας (έδρα του πανεπιστημίου στη Σμύρνη). Μετά την κατάρρευση του μετώπου κατάφερε να μεταφέρει τη βιβλιοθήκη του υπό ίδρυση πανεπιστημίου στην Αθήνα. Δίδαξε για μερικά χρόνια στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και στο ΕΜΠ και το 1924 επέστρεψε στο Μόναχο. Ήρθε στην Ελλάδα το 1930 για να βοηθήσει στην αναδιοργάνωση των πανεπιστημίων Αθηνών και Θεσσαλονίκης. Από το 1924 εργαζόταν ως καθηγητής στο Πανεπιστήμιο του Μονάχου. Συνέβαλε σημαντικά στη θεωρία των πραγματικών συναρτήσεων, στο λογισμό των μεταβολών και στη θεωρία του μέτρου. Πέθανε στο Μόναχο το 1950, αφήνοντας πίσω του ένα σπουδαίο συγγραφικό έργο, μαθηματικού κυρίως περιεχομένου.
ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ: Πρωθυπουργός και πρόεδρος της Δημοκρατίας, ο πολιτικός που άσκησε τη μεγαλύτερη επιρροή κατά τη διάρκεια της μεταπολεμικής περιόδου. Γεννήθηκε το 1907 στην Πρώτη Σερρών. Σπούδασε νομική στην Αθήνα. Εκλέχτηκε για πρώτη φορά πληρεξούσιος Σερρών στην Ε΄ Εθνική Συνέλευση το 1935 και για πρώτη φορά βουλευτής (Σερρών) το 1936 με το Λαϊκό Κόμμα. Επανεκλέχτηκε βουλευτής με το ίδιο κόμμα στις εκλογές του 1946. Εντάχθηκε στο κόμμα του Ελληνικού Συναγερμού του στρατάρχη Α. Παπάγου το 1951 και ανέλαβε διάφορες κυβερνητικές θέσεις, με τελευταία, πριν γίνει πρωθυπουργός, αυτή του υπουργού Συγκοινωνιών και συγχρόνως Δημοσίων Έργων. Το 1955, μετά το θάνατο του Παπάγου, ο βασιλιάς Παύλος του ανέθεσε το σχηματισμό κυβέρνησης. Ο Καραμανλής προχώρησε στην ίδρυση της Εθνικής Ριζοσπαστικής Ενώσεως (ΕΡΕ) και στη διενέργεια εκλογών το Φεβρουάριο του 1956 (ψήφισαν για πρώτη φορά οι γυναίκες), στις οποίες αναδείχτηκε νικητής (ίσχυσε το περίφημο τριφασικό εκλογικό σύστημα -η ΕΡΕ πήρε το 47,38% των ψήφων, αλλά το 55,00% των εδρών και η Δημοκρατική Ένωση το 48,15% των ψήφων, αλλά το 44,00% των εδρών. Στις εκλογές αυτές αντιμετώπισε τη Δημοκρατική Ένωση, έναν ευρύτατο συνασπισμό κομμάτων που περιλάμβανε το Λαϊκό Κόμμα, τους Φιλελεύθερους, την ΕΠΕΚ, το Αγροτικό Κόμμα, το Δημοκρατικό, τη Φιλελεύθερη Δημοκρατική Ένωση και την ΕΔΑ. Υπό την ηγεσία του η ΕΡΕ κέρδισε τις εκλογές του 1958 και του 1961. Η νίκη του στις εκλογές του 1961 αμφισβητήθηκε από τα κόμματα της αντιπολίτευσης. Ο Καραμανλής υποστήριξε εκ των υστέρων ότι «η υπεροχή της ΕΡΕ ήταν

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

τόσο μεγάλη, ώστε να μην είναι λογικώς δυνατόν να αποδοθεί εις καλπονοθεύσεις» (στις εκλογές του 1961 η ΕΡΕ κέρδισε το 50,81% των ψήφων).
Την περίοδο 1956-1963 ο Καραμανλής προσπάθησε να δημιουργήσει δεσμούς με τα κράτη της δυτικής Ευρώπης, αλλά και με άλλες χώρες, όπως η Γιουγκοσλαβία, η Αίγυπτος κ.λπ. Την ίδια εποχή η Ελλάδα υπέγραψε συμφωνία σύνδεσης με την ΕΟΚ (Ιούλιος 1961). Η δολοφονία του αριστερού βουλευτή Γρηγόρη Λαμπράκη από παρακρατικούς (είναι βέβαιο πως με τη συγκεκριμένη πράξη η κυβέρνηση δεν είχε καμιά σχέση) και η ολοένα μεγαλύτερη «πολιτικοποίηση» του Παλατιού ανάγκασαν τον Καραμανλή να παραιτηθεί και να φύγει προσωρινά στο εξωτερικό. Έλαβε μέρος κανονικά στις εκλογές του 1963, αλλά μετά την εκλογική ήττα του κόμματός του εγκαταστάθηκε στο Παρίσι. Επέστρεψε θριαμβευτής το 1974 και ηγήθηκε της κυβέρνησης Εθνικής Ενότητας, η οποία οδήγησε τη χώρα στις εκλογές του Νοεμβρίου 1974 και στο δημοψήφισμα για το πολιτειακό ζήτημα το Δεκέμβριο του ίδιου έτους. Στο μεταξύ ο Καραμανλής είχε ιδρύσει το κόμμα της Νέας Δημοκρατίας, το οποίο ήταν και ο νικητής των εκλογών του 1974 με το εκπληκτικό ποσοστό του 54,37%, το μεγαλύτερο που έχει επιτύχει ελληνικό πολιτικό κόμμα σε εκλογές (σε συνθήκες ομαλότητας και με συμμετοχή όλων των πολιτικών δυνάμεων της χώρας). Κέρδισε ξανά τις εκλογές που διεξήχθησαν το 1977. Από το 1974 μέχρι το 1979 ακολούθησε πολιτική προσέγγισης με κράτη όπως η ΕΣΣΔ, η Κίνα, καθώς και με χώρες του Κινήματος των Αδεσμεύτων. Προώθησε επίσης τη διαβαλκανική συνεργασία. Το πιο σημαντικό του έργο όμως ήταν η σύνδεση της Ελλάδας με την ΕΟΚ, που τελικά ολοκληρώθηκε το 1979 με την υπογραφή στην Αθήνα της σχετικής συνθήκης. Το 1980 εκλέχθηκε από τη Βουλή πρόεδρος της Δημοκρατίας. Το 1985 λίγο πριν από τη λήξη της θητείας του παραιτήθηκε, μετά την απόφαση του ΠΑΣΟΚ να μην τον υποστηρίξει ως υποψήφιο για το προεδρικό αξίωμα (αν και είχε διαφανεί ως περίπου βέβαιη η στήριξη της υποψηφιότητάς του). Το 1990 εκλέχτηκε ξανά από τη Βουλή των Ελλήνων για το ύπατο αξίωμα. Πέθανε στην Αθήνα το 1997.
Ο Καραμανλής, έχοντας αφήσει το σημάδι του ως ο πρωθυπουργός της ανασυγκρότησης στην καταστραμμένη από τους πολέμους χώρα, έγινε στη συνέχεια ο αρχιτέκτονας της εύρυθμης επιστροφής της στη δημοκρατία και της εισόδου της στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα.
ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ ΚΩΣΤΑΣ: Πολιτικός και πρωθυπουργός της Ελλάδας (2004). Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1956. Ο πατέρας του είναι αδερφός του πρωθυπουργού και προέδρου της Δημοκρατίας Κωνσταντίνου Καραμανλή (1907-1997). Πτυχιούχος της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, σπούδασε οικονομικά στο Κολέγιο Deree. Παρακολούθησε μεταπτυχιακές σπουδές στο Πανεπιστήμιο Tufts της Βοστόνης με πτυχία master στις πολιτικές και οικονομικές επιστήμες. Είναι κάτοχος διδακτορικού στη διπλωματική ιστορία («Ο Ελευθέριος Βενιζέλος και οι Εξωτερικές Σχέσεις της Ελλάδος 1928-1932»). Άσκησε τη δικηγορία μέχρι το 1989, ενώ δίδαξε παράλληλα πολιτικές επιστήμες, διπλωματική ιστορία και δίκαιο των επιχειρήσεων στο Κολέγιο Deree και στο πρόγραμμα ανταλλαγής φοιτητών Study in Greece. Υπήρξε ιδρυτικό μέλος και πρόεδρος της φιλειρηνικής κίνησης ΚΙ.Π.Α.Ε.Α., καθώς και του Ελληνικού Κέντρου Προώθησης της Ευρωπαϊκής Ενοποίησης «Ευρώπη 92». Το 1989 εκλέχτηκε για πρώτη φορά βουλευτής στην Α΄ περιφέρεια Θεσσαλονίκης, με τη Νέα Δημοκρατία. Το 1997 εκλέχθηκε πρόεδρος του κόμματος. Στις εκλογές της 7ης Μαρτίου 2004 το κόμμα της Νέας Δημοκρατίας πλειοψήφησε. Λίγες μέρες μετά ο Κώστας Καραμανλής ορκίστηκε πρόεδρος της κυβέρνησης (πρωθυπουργός) και σχημάτισε κυβέρνηση.
ΚΑΡΑΟΛΗΣ ΜΙΧΑΛΗΣ: Κύπριος αγωνιστής. Γεννήθηκε στο Παλαιοχώρι Πιτσιλιάς το 1934. Ήταν μέλος της ΕΟΚΑ, συνελήφθη από τους Βρετανούς και καταδικάστηκε σε θάνατο (κατηγορήθηκε ότι σκότωσε έναν αστυνομικό, αλλά το φόνο τον είχε διαπράξει τελικά άλλος). Απαγχονίστηκε στη Λευκωσία μαζί με τον Ανδρέα Δημητρίου το 1956.
ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ: Πολιτικός. Γεννήθηκε στη Φραγκίστα της Ευρυτανίας το 1873. Σπούδασε νομική στην Αθήνα και άσκησε τη δικηγορία αρχικά στο Μεσολόγγι και εν συνεχεία στην Αθήνα. Το 1905 εκλέχτηκε για πρώτη φορά βουλευτής Ευρυτανίας με το κόμμα του Δημήτρη Ράλλη. Παρά την αρχική του αντίθεση με την πολιτική του Βενιζέλου, η εξέλιξη των πραγμάτων τον έπεισε να προσχωρήσει στο Κόμμα των Φιλελευθέρων. Το 1911 εκλέχτηκε βουλευτής και τοποθετήθηκε στη θέση του γενικού γραμματέα του υπουργείου Οικονομικών. Γρήγορα απέδειξε ότι γνώριζε πολύ καλά τα οικονομικά προβλήματα της χώρας, ενώ εκείνη την περίοδο ήταν ο γενικός εισηγητής του προϋπολογισμού του κράτους.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Μετά την εγκατάσταση του Ε. Βενιζέλου στην Αθήνα (11 Ιουνίου 1917) υποστήριξε σε αγορεύσεις του στη Βουλή την ανάγκη εγκαθίδρυσης δημοκρατικού πολιτεύματος. Το 1919 ως υπουργός Γεωργίας κατάφερε να προωθήσει την ψήφιση νόμων για την αποκατάσταση των ακτημόνων. Το 1922 έγινε μέλος της διοικούσας επιτροπής του Κόμματος των Φιλελευθέρων. Αντιτάχθηκε στις παρεμβάσεις στρατιωτικών παραγόντων στην πολιτική ζωή και πρότεινε τη διενέργεια ελεύθερου δημοψηφίσματος για την επίλυση του πολιτειακού ζητήματος. Στις 12 Μαρτίου 1924 παραιτήθηκε από το αξίωμα του υπουργού Δικαιοσύνης, γιατί διαφώνησε με τον Βενιζέλο σε ζητήματα εσωτερικής πολιτικής. Η ενέργειά του αυτή τον τοποθέτησε στην αριστερή πτέρυγα των Φιλελευθέρων, ενώ λίγο μετά αποχώρησε και ίδρυσε δικό του κόμμα, το Κόμμα των Προοδευτικών. Αντιτάχθηκε στη δικτατορία του Πάγκαλου, μετά την ανατροπή της οποίας μετείχε ως υπουργός στην οικουμενική κυβέρνηση Ζαΐμη μέχρι το 1928, που ο Ε. Βενιζέλος σχημάτισε κυβέρνηση. Την τετραετία 1928-1932 άσκησε οξεία κριτική κατά του Βενιζέλου. Το 1933 μετείχε στην κυβέρνηση που σχημάτισε ο Βενιζέλος με τη σύμπραξη όλων των βενιζελογενών κομμάτων. Αντιτάχθηκε στην παλινόρθωση του 1935, αλλά συμμετείχε στις εκλογές του Ιανουαρίου 1936 συμπράττοντας μαζί με τον Γ. Παπανδρέου και τον Α. Παπαναστασίου (Δημοκρατικός Συνασπισμός). Η αντίθεσή του προς το καθεστώς Μεταξά είχε ως συνέπεια τον εκτοπισμό του στη Ζάκυνθο. Στη διάρκεια της Κατοχής εργάστηκε για την εγκαθίδρυση δημοκρατικού πολιτεύματος. Άσκησε κριτική στις βραχύβιες κυβερνήσεις του 1944-1945 για την αδυναμία τους να επιτύχουν πραγματική ειρήνευση στη χώρα. Το Νοέμβριο του 1945 έγινε αντιπρόεδρος στην κυβέρνηση Θ. Σοφούλη, αλλά τρεις μήνες αργότερα, το Φεβρουάριο του 1946, παραιτήθηκε, γιατί πίστευε ότι οι εκλογές που είχαν προκηρυχθεί ήταν εκ προοιμίου ανελεύθερες, ενώ πρότεινε επίσης την αναβολή του δημοψηφίσματος για να επέλθει ηρεμία στη χώρα. Πέθανε στην Αθήνα τον Αύγουστο του 1946.

ΚΕΜΑΛ ΜΟΥΣΤΑΦΑ ΑΤΑΤΟΥΡΚ (πατέρας των Τούρκων): Τούρκος στρατιωτικός και πολιτικός, θεμελιωτής της νέας Τουρκίας. Γεννήθηκε στην τουρκοκρατούμενη Θεσσαλονίκη το 1880. Σπούδασε στη Στρατιωτική Σχολή της Θεσσαλονίκης και του Μοναστηρίου. Από νεαρή ηλικία ανέπτυξε εθνικιστικές απόψεις, αντιδρώντας στα εθνικιστικά κινήματα των βαλκανικών λαών, που αποσκοπούσαν στο διαμελισμό της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Ολοκλήρωσε τις σπουδές του στη Στρατιωτική Ακαδημία της Κωνσταντινούπολης και στη Σχολή Γενικών Επιτελών, όπου επηρεάστηκε από τις ιδέες των Νεότουρκων. Για την πολιτική του δράση εκδιώχθηκε από τον Αβδούλ Χαμίτ Β΄, μετατέθηκε στη Δαμασκό (1906) και ένα χρόνο αργότερα βρέθηκε στη Θεσσαλονίκη. Μετά την επικράτηση των Νεότουρκων (1908) διαφώνησε με την πολιτική τους και συνέχισε τη στρατιωτική του σταδιοδρομία. Συμμετείχε στον Ιταλοτουρκικό Πόλεμο του 1911 στη βόρεια Λιβύη και στον Α΄ Βαλκανικό Πόλεμο (1912-1913). Τα επόμενα χρόνια, μέσα από ταξίδια σε χώρες της Ευρώπης, ήρθε σε επαφή με τον τρόπο ζωής των δυτικών κοινωνιών, γεγονός που επηρέασε σημαντικά το μεταγενέστερο έργο του. Διαφώνησε με την πολιτική της χώρας του να σταθεί στο πλευρό της Γερμανίας και της Αυστροουγγαρίας κατά τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, στον οποίο συμμετείχε ως διοικητής των στρατευμάτων στην Καλλίπολη (1915) και ως υποστράτηγος στο Ανατολικό Μέτωπο (1916) και στην Παλαιστίνη (1918). Μετά την Ανακωχή του Μούδρου (Οκτ. 1918) διορίστηκε διοικητής όλων των δυνάμεων στο νοτιοανατολικό μέτωπο. Θεωρώντας ότι η Τουρκία πρέπει να γίνει εθνικό κράτος, προσπάθησε να αντιδράσει στις ενέργειες των δυνάμεων της Αντάντ, χωρίς όμως αποτέλεσμα. Το 1919 η τοποθέτησή του ως γενικού στρατιωτικού επιθεωρητή των Ανατολικών Επαρχιών με σκοπό την εξάρθρωση των εθνικιστικών οργανώσεων, λίγο μετά την απόβαση των ελληνικών στρατευμάτων στη Σμύρνη (15 Μαΐου 1919), διευκόλυνε τα σχέδιά του. Οργάνωσε τις εθνικιστικές τουρκικές ομάδες και τους στρατιωτικούς ηγέτες της περιοχής εναντίον της Αντάντ και ξεσήκωσε τους κατοίκους. Συνέβαλε στην υπογραφή του Πρωτοκόλλου της Αμάσειας (1919), όπου εκφραζόταν η αντίθεση στις αποφάσεις των Συμμάχων. Αν και οι ενέργειές του αυτές οδήγησαν στη διαγραφή του από τον τουρκικό στρατό, συνέχισε τη δράση του, και στο Εθνικό Συνέδριο του Ερζερούμ (Ιούλιος 1919) καθόρισε τις αρχές του «Εθνικού Συμφώνου» (Η Τουρκία για τους Τούρκους). Η Πύλη έπειτα από πιέσεις των Άγγλων καταδίκασε τον Κεμάλ σε θάνατο, ο οποίος όμως με κέντρο δράσης την Άγκυρα συγκάλεσε τη «Μεγάλη Εθνοσυνέλευση», εκλέχτηκε πρόεδρός της και ψήφισε σύνταγμα (1921), με το οποίο η Οθωμανική Αυτοκρατορία μετασχηματιζόταν σε εθνικό

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

κράτος, την Τουρκία. Οι διαφορές που προέκυψαν ανάμεσα στους Συμμάχους ευνόησαν την πολιτική του ακόμη περισσότερο. Μετά την κατάληψη της Σμύρνης από τον κεμαλικό στρατό και την αποχώρηση του ελληνικού στρατού, ακολούθησε η Ανακωχή των Μουδανιών (Οκτ. 1922), με την οποία αναγνωρίστηκε νόμιμος εκπρόσωπος της Τουρκίας. Μετά την επικράτησή του άρχισαν οι διώξεις και οι σφαγές των Ελλήνων της Μικράς Ασίας. Η Συνθήκη της Λωζάννης (24 Ιουλίου 1923) άνοιξε ένα νέο κεφάλαιο στην ιστορία της Τουρκίας, η οποία ανακηρύχθηκε δημοκρατία με πρόεδρο τον Κεμάλ. Διατήρησε την εξουσία ως το 1938 και φρόντισε για την αναμόρφωση της χώρας σε σύγχρονο κράτος σύμφωνα με τα δυτικά πρότυπα, έργο για το οποίο του απονεμήθηκε από την τουρκική εθνοσυνέλευση η προσωνυμία «Ατατούρκ». Πέθανε το 1938.

ΚΙΛΕΛΕΡ: Χωριό του θεσσαλικού κάμπου, στο νομό Λάρισας, στο σιδηροδρομικό σταθμό του οποίου δυνάμεις του στρατού, με εντολή της κυβέρνησης Στέφανου Δραγούμη, διέλυσαν με αιματηρό τρόπο συλλαλητήριο αγροτών της περιοχής που ζητούσαν αναδασμό της γης και αγροτική μεταρρύθμιση (6 Μαρτίου 1910) και ετοιμάζονταν να μεταβούν στη Λάρισα για να διαμαρτυρηθούν. Υπήρξαν πολλά θύματα από την πλευρά κυρίως των αγροτών. Οι επιχειρήσεις του στρατού συνεχίστηκαν τις επόμενες ημέρες στα χωριά της περιοχής. Το Κιλελέρ θεωρείται σύμβολο των αγώνων του αγροτικού κινήματος στη χώρα μας.

ΚΙΟΥΣΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ: Ανώτατος δικαστικός και υπηρεσιακός πρωθυπουργός της Ελλάδας. Γεννήθηκε το 1892 στην Ανδρίτσαινα της Ηλείας. Σπούδασε νομικά στην Αθήνα και στη συνέχεια ακολούθησε το δικαστικό κλάδο. Το 1945 διετέλεσε διευθυντής του Ελληνικού Γραφείου Εγκληματιών Πολέμου στο δικαστήριο της Νυρεμβέργης. Το 1950 προήχθη σε εισαγγελέα του Αρείου Πάγου (1950-1962). Το 1952 ως υπηρεσιακός πρωθυπουργός διεξήγαγε άμεμπτες εκλογές, στις οποίες πλειοψήφησε το κόμμα του Ελληνικού Συναγερμού του στρατάρχη Α. Παπάγου. Πέθανε στην Αθήνα το 1977.

ΚΟΛΛΙΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ: Ανώτερος δικαστικός και πρωθυπουργός της Ελλάδας (1967). Γεννήθηκε στα Στύλια της Κορινθίας το 1901 και σπούδασε στη Νομική Σχολή της Αθήνας. Ακολούθησε το δικαστικό κλάδο και έφτασε ως το βαθμό του εισαγγελέα του Αρείου Πάγου. Ήταν δεξιών πολιτικών πεποιθήσεων και διατηρούσε σχέσεις με το περιβάλλον του βασιλιά Κωνσταντίνου Β΄. Μετά το πραξικόπημα της 21ης Απριλίου 1967 διορίστηκε για λίγους μήνες πρωθυπουργός, με απαίτηση του βασιλιά, από τους ηγέτες του πραξικοπήματος, χωρίς ουσιαστικά να ασκεί εξουσία. Συμμετείχε στο αποτυχημένο πραξικόπημα του Κωνσταντίνου στις 13 Δεκεμβρίου 1967, με συνέπεια την αντικατάστασή του από τον Γεώργιο Παπαδόπουλο. Αργότερα καθαιρέθηκε και από το δικαστικό αξίωμα. Ακολούθησε το βασιλιά Κωνσταντίνο στη Ρώμη και από τότε δεν είχε καμιά πολιτική δράση. Επέστρεψε στην Ελλάδα μετά την κατάρρευση της Δικτατορίας.

ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ (ΓΕΝΝΑΙΟΣ): Αγωνιστής της Επανάστασης, στρατιωτικός, πολιτικός, πρωθυπουργός της Ελλάδας. Γιος του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη, γεννήθηκε στη Ζάκυνθο το 1804. Το πραγματικό του όνομα ήταν Ιωάννης και επονομάστηκε Γενναίος λόγω των ανδραγαθημάτων του. Πολέμησε κυρίως κοντά στον πατέρα του, από τον οποίο κληρονόμησε γενναιότητα και σωφροσύνη. Στήριξε με φανατισμό τον Καποδίστρια, ενώ αργότερα διορίστηκε υπασπιστής και σταβλάρχης του βασιλιά Όθωνα. Κατέστειλε αναίμακτα τη στάση του Παπουλάκου και έγινε γερουσιαστής. Διετέλεσε πρωθυπουργός, ο τελευταίος της οθωνικής περιόδου (1862). Μάταια προσπάθησε να στηρίξει τον Όθωνα, μετά την έξωση του οποίου αναχώρησε για την Ιταλία. Πέθανε στην Αθήνα το 1868. Τα «Απομνημονεύματά» του εκδόθηκαν πολύ αργότερα, το 1955.

ΚΟΝΔΥΛΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ: Στρατιωτικός και πολιτικός, αντιβασιλέας της Ελλάδας (1935). Γεννήθηκε το 1878 στον Προυσό Ευρυτανίας και υπήρξε ένας από τους πρωταγωνιστές των πολιτικών γεγονότων στο Μεσοπόλεμο, μια εποχή που χαρακτηρίζεται από την επέμβαση στρατιωτικών στην πολιτική. Πήρε μέρος στην Κρητική Επανάσταση του 1896 ως εθελοντής, ενώ το 1897 κατατάχτηκε στον ελληνικό στρατό ως εθελοντής στρατιώτης. Συμμετείχε στο Μακεδονικό Αγώνα (1904-1908) και λίγο αργότερα διακρίθηκε σε πολλές μάχες των Βαλκανικών Πολέμων (1912-1913). Στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο τάχθηκε υπέρ της εξόδου της Ελλάδας στον πόλεμο στο πλευρό της Αντάντ, και στη σύγκρουση Κωνσταντίνου-Βενιζέλου βρέθηκε δίπλα στο δεύτερο και συμμετείχε στο κίνημα της Εθνικής Άμυνας (1916). Διακρίθηκε στις μάχες του μακεδονικού μετώπου και πήρε μέρος στη Μικρασιατική

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Εκστρατεία. Μετά την ήττα του Βενιζέλου στις εκλογές του 1920 κατέφυγε στην Κωνσταντινούπολη, από όπου επέστρεψε μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή. Το 1923 κατέστειλε το κίνημα των Γαργαλίδη-Λεοναρδόπουλου εναντίον της επανάστασης του 1922 και αποστρατεύτηκε. Την ίδια χρονιά πολιτεύτηκε με τη Δημοκρατική Ένωση του Αλέξανδρου Παπαναστασίου και διατέλεσε υπουργός στρατιωτικών. Το 1924 παραιτήθηκε και ίδρυσε δικό του κόμμα (Εθνικό Δημοκρατικό Κόμμα). Συμμετείχε στην κυβέρνηση Ανδρέα Μιχαλακόπουλου ως υπουργός Εσωτερικών. Τον Αύγουστο του 1926 ανέτρεψε τον Θεόδωρο Πάγκαλο με κίνημα, σχημάτισε κυβέρνηση και προκήρυξε εκλογές, στις οποίες δεν πήρε μέρος. Το 1928 μετονόμασε το κόμμα του σε Εθνικό Ριζοσπαστικό και στις εκλογές του ίδιου χρόνου εκλέχτηκε βουλευτής Καβάλας, συνεργαζόμενος με τους Φιλελεύθερους. Δεν ανέλαβε όμως κανένα αξίωμα και αυτό οδήγησε στη σταδιακή μεταστροφή του προς την αντιβενιζελική παράταξη. Η επιρροή του αυξήθηκε ιδιαίτερα, όταν ως υπουργός Στρατιωτικών κατέστειλε το βενιζελικό κίνημα του 1935 εναντίον της κυβέρνησης Παναγή Τσαλδάρη. Προέβη σε εκκαθαρίσεις του στρατεύματος και του κρατικού μηχανισμού από τα δημοκρατικά στοιχεία και προετοίμασε το δρόμο για την παλινόρθωση. Στην κυβέρνηση Τσαλδάρη που σχηματίστηκε μετά τις εκλογές του Ιουνίου 1935 έγινε αντιπρόεδρος και υπουργός Στρατιωτικών, αλλά λίγο αργότερα με κίνημα που οργάνωσε ο ίδιος ανέτρεψε τον Τσαλδάρη (10 Οκτωβρίου 1935) και επανέφερε τη βασιλευόμενη δημοκρατία. Μέχρι τον ερχομό του Γεωργίου Β΄ (25 Νοεμβρίου) ασκούσε την αντιβασιλεία. Με την άφιξη στην Ελλάδα του βασιλιά πίστευε πως θα μπορούσε να ασκεί έλεγχο στην πολιτική κατάσταση της χώρας, εξαναγκάστηκε όμως σε παραίτηση από τον Γεώργιο γιατί δεν συμφωνούσε με την αμνήστευση των κινηματιών του Μαρτίου του 1935. Πέθανε πέντε μέρες μετά τις εκλογές της 26ης Ιανουαρίου 1936, στις οποίες συμμετείχε, σε ηλικία 58 χρονών. Ο «Κεραυνός», όπως ήταν γνωστός στους φίλους του, ήταν ένας αυτοδημιούργητος άνθρωπος, ο οποίος μετέφερε τις αντιθέσεις των αξιωματικών του στρατεύματος στη δημόσια ζωή. Στον Κονδύλη αποδίδεται η περίφημη ρήση: «Εάν είχα καταλάβει από νέος τι ακριβώς είναι οι Έλληνες, θα τους κυβερνούσα από λοχίας».

ΚΟΡΥΖΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ: Οικονομολόγος και πολιτικός, διάδοχος του Ιωάννη Μεταξά στην πρωθυπουργία το 1941. Γεννήθηκε στον Πόρο το 1885. Το 1903 προσλήφθηκε στην Εθνική Τράπεζα και το 1928 προάχθηκε σε υποδιοικητή της. Πρωτοστάτησε στην ίδρυση της Αγροτικής Τράπεζας και διατέλεσε πρόεδρος του διοικητικού της συμβουλίου (1929). Στη διάρκεια της δικτατορίας του Ι. Μεταξά διορίστηκε υπουργός Κρατικής Υγιεινής και Αντιλήψεως (1936), ενώ το 1939 έγινε διοικητής της Εθνικής Τράπεζας. Στις 29 Ιανουαρίου του 1941 διαδέχτηκε στην πρωθυπουργία τον Ιωάννη Μεταξά. Στις 6 Απριλίου του 1941 απέρριψε το γερμανικό τελεσίγραφο και λίγες μέρες πριν μπουν στην Αθήνα οι Γερμανοί αυτοκτόνησε (18 Απριλίου του 1941).

ΚΟΤΟΠΟΥΛΗ ΜΑΡΙΚΑ: Μεγάλη πρωταγωνίστρια της ελληνικής σκηνής, κόρη των ηθοποιών Δημήτριου και Ελένης Κοτοπούλη. Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1887 και βρέθηκε από μωρό (40 μόλις ημερών) στο σανίδι του θεάτρου, δίπλα στους γονείς της, όπου έπαιξε και τους πρώτους ρόλους της. Από το 1902 ως το 1906 συνεργαζόταν με το Βασιλικό Θέατρο. Το 1908 ίδρυσε δικό της θίασο, τον οποίο διατήρησε με λίγες διακοπές μέχρι το θάνατό της. Ως το 1937 ο θίασος της στεγαζόταν στο θέατρο Μαρίκα Κοτοπούλη, στην Ομόνοια. Υποδύθηκε πολύ σημαντικούς ρόλους στα έργα «Χοηφόροι» του Αισχύλου, «Οθέλλος», «Έμπορος της Βενετίας», «Στρίγγλα που Έγινε Αρνάκι» του Σαίξπηρ, «Αμαξάς Ένσελ» του Χάουπτμαν, «Φαύστα» του Βερναρδάκη κ.ά. Σταθμοί στην καλλιτεχνική της πορεία αποτέλεσαν η συμμετοχή της στην παράσταση «Εκάβη» του Ευριπίδη σε σκηνοθεσία Φώτου Πολίτη το 1927 στο Παναθηναϊκό Στάδιο, η ίδρυση της Ελευθέρας Σκηνής το 1929 με τον Σπύρο Μελά, όπου ανέβασε έργα της γαλλικής πρωτοπορίας (Λένορμαν, Μπατάιγ), και η συνεργασία της με την αντίπαλο και επίσης μεγάλη ηθοποιό Κυβέλη το 1932 στη «Μαρία Στιούαρτ» του Σίλερ. Το 1937 εγκαινίασε το νέο θέατρο της, το Ρεξ, με το έργο «Ελισάβετ» του Ζοσέ, ενώ το 1939 γιόρτασε τα τριάντα χρόνια της ως θιασάρχης ανεβάζοντας την «Ηλέκτρα» του Σοφοκλή, σε σκηνοθεσία Κάρολου Κουν.

Στη διάρκεια της Κατοχής διέκοψε τις παραστάσεις της. Μετά την απελευθέρωση επανήλθε στη σκηνή με έργα καρατερίστα («Επάγγελμα της κ. Γουώρεν», «Έκτο Πάτωμα», «Μις Μέιμπλ»). Το 1944 θριάμβευσε στο Ηρώδειο παίζοντας το ρόλο της Κλυταιμνήστρας στην

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

«Ορέστεια» του Αισχύλου σε σκηνοθεσία Ροντήρη και σε συνεργασία με το Εθνικό Θέατρο. Έκτοτε παρέδωσε τη διεύθυνση του θεάτρου στον Δημήτρη Μυράτ και εμφανιζόταν εκτάκτως σε παραστάσεις. Το 1950 καθιέρωσε το «Βραβείο Κοτοπούλη» για τις νέες πρωταγωνίστριες. Γεμάτη πάθος, φιλοδοξίες, χιούμορ και φαντασία, δυναμική, δραστήρια χωρίς ταμπού, σε μια εποχή πολύ συντηρητική, η Μαρίκα Κοτοπούλη «τάραξε τα νερά». Στην τέχνη της υπηρέτησε όλα τα είδη, παίζοντας με άνεση από τραγωδία ως μπουλβάρ και από κομεντί και επιθεώρηση έως μουσικό θέατρο. Κοντά της μαθήτεψαν σημαντικοί άνθρωποι του θεάτρου της εποχής (Ροντήρης, Μινωτής, Παξινού, Λογοθετίδης, Γ. Παππάς, Κουν κ.ά.), ενώ βρήκαν στέγη όλοι οι Έλληνες θεατρικοί συγγραφείς (Ξενόπουλος Π. Χορν, Μπόγρης, Α. Τερζάκης, Δ. Ψαθάς κ.ά.). Πέθανε το 1954.

ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ: Πρωθυπουργός της Ελλάδας, από τις διαπρεπέστερες φυσιογνωμίες του πολιτικού κόσμου κατά το 19ο αιώνα. Γεννήθηκε στη Γραμπελιά της Μεσσηνιακής Μάνης το 1815 και καταγόταν από την επιφανή οικογένεια Κουμουνδουράκη, μέλη της οποίας συμμετείχαν στην Επανάσταση - ανάμεσά τους και ο πατέρας του Σπυρίδων Κουμουνδουράκης. Μετά το τέλος της Επανάστασης φοίτησε στο γυμνάσιο του Ναυπλίου και της Αθήνας και στη συνέχεια γράφτηκε στη Νομική Σχολή. Το 1841 μετέβη στην Κρήτη, πήρε μέρος στην επανάσταση που είχε εκδηλωθεί εκεί και κατόπιν εγκαταστάθηκε στην Καλαμάτα, όπου άσκησε τη δικηγορία και διορίστηκε αντιεισαγγελέας το 1847. Εκλέχτηκε για πρώτη φορά βουλευτής το 1851 και έπειτα από τέσσερα χρόνια πρόεδρος της Βουλής. Το 1856 έγινε για πρώτη φορά υπουργός αναλαμβάνοντας το υπουργείο Οικονομικών στην κυβέρνηση του Δ. Βούλγαρη, το οποίο διατήρησε και στην επόμενη κυβέρνηση, του Α. Μιαούλη (1857-1860). Το 1860 βρέθηκε στην αντιπολιτευόμενη τον Όθωνα παράταξη και επανήλθε στην εξουσία μετά την εκθρόνισή του, στην επαναστατική κυβέρνηση του Δ. Βούλγαρη (Οκτ. του 1862) ως υπουργός Δικαιοσύνης. Μετά την άφιξη του Γεώργιου Α΄ συμμετείχε στις κυβερνήσεις του Κ. Κανάρη (1864) και πάλι ως υπουργός Δικαιοσύνης και Εσωτερικών, ενώ το 1865 ορκίστηκε για πρώτη φορά πρωθυπουργός (Μάρτ.-Οκτ.1865). Διατέλεσε συνολικά δέκα φορές πρωθυπουργός, με βραχύβια κάθε φορά θητεία. Για πρώτη φορά μάλιστα στην Ελλάδα ένας πολιτικός ηγέτης εμφανιζόταν στη Βουλή με διαμορφωμένο πρόγραμμα εσωτερικής και εξωτερικής πολιτικής και με σαφείς στόχους που καθορίζονταν από τις ανάγκες του ελληνισμού. Ως πρωθυπουργός υποστήριξε την Κρητική Επανάσταση (1866-1867). Προώθησε στη Βουλή το νόμο «περί ληστείας» μετά τη σφαγή των Βρετανών στο Δήλεσι (1870), το νόμο για τη διανομή των Εθνικών Γαιών στους μικροκαλλιεργητές (1871), γεγονός μεγάλης οικονομικής και κοινωνικής σημασίας, και το νόμο περί ευθύνης των υπουργών (1875). Συνέδεσε ακόμη το όνομά του με τη σημαντική για την εποχή επέκταση των ελληνικών συνόρων, με την προσάρτηση της Θεσσαλίας και μέρους της Ηπείρου (1881). Στον πολιτικό στίβο ανταγωνίστηκε μέχρι το 1875 τον Δημήτριο Βούλγαρη, τον Επαμεινώνδα Δεληγεώργη και τον Θρασύβουλο Ζαΐμη, ενώ μέχρι το θάνατό του ισχυρότατος αντίπαλός του υπήρξε ο Χαρίλαος Τρικούπης. Ο Κουμουνδούρος ήταν ένας άνθρωπος απλός και γλυκός, ακόμη και όταν δεχόταν σκληρές επιθέσεις από τους αντιπάλους του - συνήθως άδικες. Η πολιτική του συνεχίστηκε και ολοκληρώθηκε από τον Χαρίλαο Τρικούπη. Πέθανε το 1883 έπειτα από μακρόχρονη ασθένεια.

ΚΟΥΝ ΚΑΡΟΛΟΣ: Σκηνοθέτης, διευθυντής θεάτρου και θεατρικής σχολής. Γεννήθηκε στην Προύσα της Μικράς Ασίας το 1908. Ήταν απόφοιτος της Ροβερτείου Σχολής της Κωνσταντινούπολης και σπούδασε αισθητική στο Παρίσι. Το 1930, ως καθηγητής του Αμερικανικού Κολεγίου Αθηνών, έκανε την πρώτη του εμφάνιση ως ηθοποιός και σκηνοθέτης σε ερασιτεχνική σχολική παράσταση («Το τέλος του Ταξιδιού», Σέριφ). Έκτοτε και μέχρι το 1938 που παραιτήθηκε από το κολέγιο, σκηνοθέτησε πολλές μαθητικές παραστάσεις (αρχαίο δράμα και Σαίξπηρ). Από το 1934 είχε ιδρύσει μαζί με τον Διονύσιο Δεβάρη τη «Λαϊκή Σκηνή» και ως το 1938 σκηνοθέτησε την «Ερωφίλη», τον «Κατά Φαντασίαν Ασθενή» κ.ά. Το 1939 ανέβασε στο Ελληνικό Ωδείο τον «Βυσσινόκηπο» του Τσέχοφ. Την περίοδο 1939-1940 εργάστηκε με σημαντικούς ηθοποιούς, όπως με την Κατερίνα στην «Έντα Γκάμπλερ» του Ίψεν και τη Μαρίκα Κοτοπούλη στην «Ηλέκτρα» του Σοφοκλή και στο «Γλάρο» του Τσέχοφ. Τα πρώτα χρόνια της παραμονής του στην Ελλάδα γνώρισε τον Φώτη Κόντογλου, ο οποίος, όπως ισχυρίζεται ο Τσαρούχης, του έδειξε «την αληθινή ρωμιοσύνη, που έδειχνε την Ελλάδα όπως είναι, ενώ εκείνος είχε μέχρι τότε την μια ιδέα της Ελλάδας που είχε ο έξω ελληνισμός».

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ e-book

Το 1942 ίδρυσε το «Θέατρο Τέχνης» και παράλληλα τη σχολή του ίδιου θεάτρου. Στα δύσκολα χρόνια της Κατοχής συνέχισε να σκηνοθετεί έργα του ελληνικού και του ξένου ρεπερτορίου. Για ένα μικρό διάστημα μετά την απελευθέρωση συνεργάστηκε ξανά με την Κατερίνα, αλλά το 1946 επανίδρυσε το «Θέατρο Τέχνης», το οποίο το 1950 χρεοκόπησε. Έκτοτε ο Κουν δούλεψε ως σκηνοθέτης στο Εθνικό Θέατρο (διευθυντής Γιώργος Θεοτοκάς) ανεβάζοντας Πιραντέλο («Ερρίκος Δ΄»), Στάινμπεκ (διασκευή του «Άνθρωποι και Ποντίκια»), Σαίξπηρ («Όνειρο Θερινής Νύχτας») και Τσέχοφ («Θείος Βάνιας», «Τρεις Αδελφές»). Το 1954 με τη βοήθεια των μαθητών του διαμόρφωσε σε κυκλικό θέατρο το υπόγειο του κινηματοθεάτρου «Ορφεύς» (μέγαρο Αρσακείου). Σε αυτή τη σκηνή, στο θερινό θέατρο «Άτλας» (1972-1981), αλλά και στη «Λαϊκή Σκηνή» (Θέατρο Βεάκη, 1975-1983) -υπό τη διεύθυνση του μαθητή του Γιώργου Λαζάνη- ανέβασε πάνω από 150 έργα, ελληνικά και ξένα. Μοναδική υπήρξε η συμβολή του στην παρουσίαση του σύγχρονου ελληνικού θεάτρου και στην καθιέρωση πολλών Ελλήνων θεατρικών συγγραφέων (Ι. Καμπανέλλης, Λ. Αναγνωστάκη, Μ. Πόντικας, Δ. Κεχαΐδης κ.ά.).
Από το 1957 άρχισε να ασχολείται συστηματικά με τα προβλήματα του αρχαίου ελληνικού δράματος και ανέβασε Αριστοφάνη («Όρνιθες», «Πλούτος», «Λυσιστράτη», «Αχαρνής», «Ειρήνη», «Βάτραχοι»), Αισχύλο («Πέρσες», «Προμηθέας Δεσμώτης», «Ορέστεια», «Επτά επί Θήβας»), Σοφοκλή («Ηλέκτρα», «Οιδίποδας Τύραννος») και Ευριπίδη («Βάκχες», «Τρωάδες»). Αυτή η διαρκής αναζήτηση και ο πειραματισμός στο χώρο του αρχαίου δράματος τον έκαναν να συνεργαστεί με σπουδαίους μουσικούς (Μ. Χατζιδάκης, Γ. Χρήστου, Μ. Θεοδωράκης), μεταφραστές και εικαστικούς καλλιτέχνες της εποχής του (Τσαρούχης κ.ά.), αναδεικνύοντας με μοναδικό και ανεπανάληπτο τρόπο τον πολύσημο και πολύμορφο χαρακτήρα αυτής της πραγματικά υψηλής τέχνης. Ο Κουν όμως άφησε τη σφραγίδα του και στη θεατρική παιδεία. Οι δεκάδες απόφοιτοι της σχολής του έπειτα από το σχεδόν υποχρεωτικό πέρασμά τους από το «Θέατρο Τέχνης» γονιμοποίησαν δημιουργικά το ελληνικό θέατρο, ανατρέποντας τα μέχρι τότε δεδομένα και ανοίγοντας νέους ορίζοντες για τις νεότερες γενιές των ηθοποιών. Δίχως υπερβολή θα μπορούσε ίσως κάποιος να ισχυριστεί ότι η παρουσία του Κουν στα θεατρικά πράγματα της χώρας υπήρξε καθοριστική.
Ο Κουν πέθανε στην Αθήνα το 1987. Είπε: «Πρώτα φωτεινό καμαρίνι στον ηθοποιό και ύστερα βελούδινη πολυθρόνα στο θεατή. Και πολύ σωστά, γιατί το θεατή ο καλός ηθοποιός μπορεί να τον κάνει να ξεχάσει πού κάθεται, ενώ η βελούδινη πολυθρόνα δεν μπορεί να βοηθήσει κανέναν ηθοποιό να μεταδώσει το μήνυμά του πέρα από τη ράμπα, όπως πρέπει».
«Επιδίωξή μου ήταν και είναι η διαμόρφωση ενός θεάτρου οργανικού, όπου με την προβολή της ποίησης και της αλήθειας της ζωής να δημιουργείται η θεατρική παιδεία. Ένα θέατρο, όπου νους, αισθήσεις, κίνηση και φωνή θα πειθαρχούν απόλυτα στη μορφή και στους στόχους του έργου».
«Η τέχνη μας βοηθάει να συνειδητοποιήσουμε την τραγικότητα της ζωής. Κι αυτή είναι η μόνη κάθαρση που μπορούμε να ελπίζουμε. Έπειτα δεν μπορούμε να κάνουμε και αλλιώς. Δεν μπορούμε να γυρίσουμε πίσω, στη μη σκέψη».
ΚΟΥΝΔΟΥΡΟΣ ΡΟΥΣΟΣ: Δικηγόρος, πολιτικός, ήρωας της Εθνικής Αντίστασης. Γεννήθηκε στον Άγιο Νικόλαο Λασιθίου το 1891. Σπούδασε νομικά στο Πανεπιστήμιο Αθηνών (1909-1914) και άρχισε να δικηγορεί από το 1916. Κατετάγη εθελοντής στο στρατό και πολέμησε στο μακεδονικό μέτωπο (1917-1918). Εκλέχθηκε βουλευτής το 1926, ενώ το 1928 πρόεδρος του δημοτικού συμβουλίου του Αγίου Νικολάου. Έλαβε μέρος στο βενιζελικό κίνημα της 1ης Μαρτίου 1935 και για αυτό το λόγο φυλακίστηκε. Αμέσως μετά την ιταλική επίθεση κατά της Ελλάδας τον Οκτώβριο του 1940 έστρεψε την σπουδαία εθνική και κοινωνική του δράση στην ενίσχυση των πολεμιστών των βουνών της Πίνδου. Μετά την κατάληψη της χώρας από τα στρατεύματα του Άξονα ενεργοποιήθηκε στο χώρο της Εθνικής Αντίστασης και με τη συνεργασία και άλλων πατριωτών ίδρυσε το Εθνικό Απελευθερωτικό Μέτωπο Λασιθίου, του οποίου εξελέγη πρόεδρος. Σε όλη τη διάρκεια της Κατοχής πάλεψε για την ενότητα των αντιστασιακών ομάδων και οργανώσεων της Κρήτης. Τον Αύγουστο όμως του 1944 η εθνική του δράση γνωστοποιήθηκε στους Γερμανούς, οι οποίοι αμέσως τον συνέλαβαν και, αφού τον υπέβαλαν σε φριχτά βασανιστήρια, τον εκτέλεσαν μαζί με άλλους 24 πατριώτες στα Χανιά (29 Αυγούστου 1944).
ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ ΠΑΥΛΟΣ: Στρατιωτικός, πολιτικός, πρόεδρος της Δημοκρατίας.

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NetWORK ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Γεννήθηκε στην Ύδρα το 1855. Ήταν εγγονός του αγωνιστή και πολιτικού Γεώργιου Κουντουριώτη. Το 1874 κατατάχθηκε στο πολεμικό ναυτικό. Το 1897, ως κυβερνήτης του ατμομυοδρόμωνα «Αλφειός», έδρασε στην επαναστατημένη Κρήτη, όπου κέρδισε το γενικό θαυμασμό. Το 1899 ονομάστηκε αντιπλοίαρχος και το 1901 ως κυβερνήτης του εύδρομου «Ναύαρχος Ανδρέας Μιαούλης» πραγματοποίησε το πρώτο υπερωκεάνιο ταξίδι ελληνικού πολεμικού πλοίου (διάπλους Ατλαντικού). Το 1905 διορίστηκε υπασπιστής του βασιλιά Γεωργίου Α΄. Το 1912 ο Βενιζέλος τον τοποθέτησε αρχηγό του ελληνικού στόλου. Στη διάρκεια των Βαλκανικών Πολέμων με κύρια δύναμη κρούσης το θωρηκτό «Αβέρωφ» επέβαλε με απόλυτο τρόπο την ελληνική κυριαρχία στο Αιγαίο, απελευθερώνοντας το σύνολο των νησιών του κεντρικού και βόρειου Αιγαίου και αποκλείοντας τον τουρκικό στόλο στα Στενά. Το 1916 υποστήριξε με θέρμη την είσοδο της Ελλάδας στο Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, στο πλευρό των δυνάμεων της Αντάντ, συμμετείχε στο κίνημα της Θεσσαλονίκης και έγινε μέλος της επαναστατικής τριανδρίας (Βενιζέλος-Δαγκλής-Κουντουριώτης). Τον Ιούνιο του 1917, μετά την εγκατάσταση της κυβέρνησης Βενιζέλου στην Αθήνα, έγινε υπουργός Ναυτικών και αποστρατεύτηκε με το βαθμό του ναυάρχου. Από τον Οκτώβριο έως το Νοέμβριο του 1920 και από το Δεκέμβριο του 1923 έως το Μάρτιο του 1924 εκτελούσε χρέη αντιβασιλέα. Το 1924 εκλέχτηκε προσωρινός πρόεδρος της Δημοκρατίας, αλλά λίγο μετά την επιβολή της δικτατορίας Πάγκαλου αναγκάστηκε σε παραίτηση (1926). Μετά την αποκατάσταση της Δημοκρατίας επανήλθε στο αξίωμα του προέδρου, ενώ το 1929 εκλέχτηκε τακτικός πρόεδρος της Δημοκρατίας. Λίγους μήνες αργότερα παραιτήθηκε για λόγους υγείας. Πέθανε το 1935 στο Παλαιό Φάληρο.

ΚΡΙΜΑΪΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ (1853-1856): Αποτελεί μία νέα κρίση του Ανατολικού Ζητήματος, που ξέσπασε το 1853 ανάμεσα στη Ρωσία και την Τουρκία και στην οποία το 1854 εισήλθαν η Μεγάλη Βρετανία και η Γαλλία στο πλευρό της Τουρκίας. Αιτία η αντιδικία μεταξύ Ρωσίας και Γαλλίας για τον έλεγχο των Αγίων Τόπων και την προστασία των ορθοδόξων και των καθολικών αντίστοιχα που ζούσαν στην Οθωμανική Αυτοκρατορία. Πίσω όμως από τον πόλεμο αυτό κρυβόταν η αντίθετη πολιτική των Μεγάλων Δυνάμεων όσον αφορά την Οθωμανική Αυτοκρατορία (η Ρωσία επιθυμούσε τη διάλυσή της, ενώ η Μ. Βρετανία και η Γαλλία επέμεναν στην ακεραιότητά της). Ο πόλεμος ξεκίνησε από την περιοχή του Δούναβη και στη συνέχεια επικεντρώθηκε στη χερσόνησο της Κριμαίας, από όπου πήρε και το όνομά του. Τέλειωσε με την ήττα της Ρωσίας και την υπογραφή της Συνθήκης των Παρισίων (Μάρτιος 1856). Μετά τη συνθήκη αυτή ο σουλτάνος Αβδούλ Μετζίτ εξέδωσε το Χάτι Χουμαγιούν (αυτοκρατορικό διάταγμα, 1856), με το οποίο το οθωμανικό κράτος παραχωρούσε ίσα δικαιώματα στους μη μωαμεθανούς υπηκόους του. Κατά τη διάρκεια του πολέμου η Ελλάδα κινήθηκε για την απελευθέρωση της Θεσσαλίας, της Ηπείρου και της Μακεδονίας. Στην Αθήνα οργανώθηκαν σώματα εθελοντών και πολλοί αξιωματικοί παραιτήθηκαν από το στρατό για να ενισχύσουν τις εξεγέρσεις. Τις ενέργειες μάλιστα αυτές υποστήριζαν ο Όθωνας και η Αμαλία. Η Μεγάλη Βρετανία και η Γαλλία αντέδρασαν στέλνοντας αρχικά μια μοίρα γαλλικού στόλου και αργότερα αγγλικού που κατέλαβαν τον Πειραιά (Μάιος 1854). Επιπλέον αρνήθηκαν στην Ελλάδα να πάρει μέρος στη συνδιάσκεψη των Παρισίων για να εκθέσει τα ελληνικά δίκαια, ενώ η κατοχή του Πειραιά συνεχίστηκε και μετά τη λήξη του Κριμαϊκού Πολέμου, ως το 1857. Η παραμονή των ξένων στρατευμάτων στον Πειραιά και τα περίχωρα της Αθήνας ήταν επώδυνη για τους Έλληνες, εξαιτίας της ανεπίτρεπτης πολλές φορές συμπεριφοράς των ξένων και της ανάμειξής τους στα εσωτερικά ζητήματα της χώρας.

Από τη νέα αυτή κρίση του Ανατολικού Ζητήματος η Ελλάδα δεν κατόρθωσε να επωφεληθεί. Διαλύθηκε όμως ο μύθος για το φιλελληνισμό των Ευρωπαίων, καθώς και η πίστη των Ελλήνων σε κόμματα προσανατολισμένα προς την πολιτική των Μεγάλων Δυνάμεων (Αγγλικό, Γαλλικό, Ρωσικό).

ΚΡΟΚΙΔΑΣ ΣΩΤΗΡΙΟΣ: Νομομαθής, πολιτικός και πρωθυπουργός της Ελλάδας. Γεννήθηκε στη Σικυώνα της Κορίνθου το 1852. Σπούδασε νομικά στην Αθήνα και στη Γαλλία. Ήταν υφηγητής του Εμπορικού Δικαίου στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και εκλέχτηκε επανειλημμένα βουλευτής Κορινθίας (1892-1915). Διατέλεσε γενικός διοικητής Κρήτης (1917-1920), ενώ το Σεπτέμβριο του 1922 του ανατέθηκε από την Επαναστατική Επιτροπή η πρωθυπουργία και ο σχηματισμός κυβέρνησης. Στις 14 Νοεμβρίου 1922, επειδή ήταν

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

αντίθετος με την καταδίκη σε θάνατο των Έξι, παραιτήθηκε. Πέθανε στο Περιγιάλι Κορινθίας το 1924.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Α΄: Βασιλιάς των Ελλήνων (1913-1917, 1920-1922), πρωτότοκος γιος του Γεωργίου Α΄. Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1868. Σπούδασε στη Σχολή των Ευελπίδων και στην Ακαδημία Πολέμου του Βερολίνου. Το 1889 παντρεύτηκε την πριγκίπισσα Σοφία, αδερφή του κάιζερ της Γερμανίας Γουλιέλμου Β΄. Ήταν αρχιστράτηγος των ελληνικών δυνάμεων στον πόλεμο του 1897 και θεωρήθηκε ο κύριος υπεύθυνος της ήττας. Η φήμη του αποκαταστάθηκε με τους Βαλκανικούς Πολέμους, όπου έδειξε τις στρατιωτικές και ηγετικές του ικανότητες. Στο σημείο αυτό πρέπει να επισημανθεί ο ρόλος του Ελευθέριου Βενιζέλου στην επανατοποθέτηση του Κωνσταντίνου στην αρχηγία του ελληνικού στρατού, από την οποία είχε απομακρυνθεί. Μετά τη δολοφονία του πατέρα του Γεωργίου Α΄ στη Θεσσαλονίκη (1913) τον διαδέχτηκε στο θρόνο. Ως βασιλιάς έδειξε σύντομα ότι ήθελε να παίζει ενεργό ρόλο στη διαμόρφωση της εξωτερικής πολιτικής της χώρας. Το γεγονός αυτό τον οδήγησε σε οξύτατη αντιπαράθεση με τον πρωθυπουργό Βενιζέλο, ο οποίος επιθυμούσε η Ελλάδα να πάρει μέρος στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο στο πλευρό της Αντάντ. Αντίθετα ο Κωνσταντίνος επιδίωκε τη διασφάλιση της ουδετερότητας της χώρας εναντίον όλων των αντιμαχόμενων. Οι σχέσεις του με τον Βενιζέλο οξύνθηκαν το 1915, γεγονός που ανάγκασε τον Κρητικό πολιτικό σε παραίτηση. Η κίνηση αυτή οδήγησε την εσωτερική πολιτική κατάσταση σε περαιτέρω όξυνση, ιδιαίτερα μετά τις σχεδόν πραξικοπηματικές επιλογές του Κωνσταντίνου και την εναλλαγή στην εξουσία διορισμένων από τον ίδιο κυβερνήσεων (Εθνικός Διχασμός). Η εμμονή του Κωνσταντίνου για ουδετερότητα έφτασε μέχρι το σημείο να αποδεχτεί την σχεδόν αμαχητί παράδοση του οχυρού Ρούπελ και κατ' επέκταση της ανατολικής Μακεδονίας στους Γερμανούς και τους Βούλγαρους. Η ενέργεια αυτή έδωσε την αφορμή στις δυνάμεις της Αντάντ να σκληρύνουν τη στάση τους απέναντι στο βασιλιά και να στηρίξουν τη δημιουργία από τον Βενιζέλο μιας άλλης κυβέρνησης στη Θεσσαλονίκη (κυβέρνηση Εθνικής Αμύνης, 1916). Τελικά ο Κωνσταντίνος αναγκάστηκε σε παραίτηση υπέρ του γιου Αλέξανδρου. Στη συνέχεια αναχώρησε για το εξωτερικό (1917). Μετά τις εκλογές του Νοεμβρίου 1920, τη νίκη της Ηνωμένης Αντιπολιτεύσεως και τη διενέργεια σχετικού δημοψηφίσματος επανήλθε στο θρόνο. Η παρουσία του αυτή την περίοδο στα πολιτικά πράγματα της χώρας ήταν λιγότερο έντονη από ό,τι πριν από το 1917. Είχε ήδη αρχίσει να τον καταβάλει η χρόνια νόσος από την οποία έπασχε. Μετά την κατάρρευση του μετώπου, το Σεπτέμβριο του 1922, παραιτήθηκε υπέρ του διαδόχου Γεωργίου Β΄ και αναχώρησε για το εξωτερικό (Παλέρμο), όπου και πέθανε το Δεκέμβριο του ίδιου χρόνου από εγκεφαλικό επεισόδιο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Β΄: Τέως βασιλιάς των Ελλήνων, γιος του βασιλιά Παύλου και της βασίλισσας Φρειδερίκης. Γεννήθηκε στο Τατόι το 1940. Φοίτησε στη Σχολή Ευελπίδων και το 1960 κέρδισε στους Ολυμπιακούς της Ρώμης το χρυσό μετάλλιο στην ιστιοπλοΐα (κατηγορία Ντράγκον, με πλήρωμα τους Οδυσσέα Εσκιτζόγλου και Γεώργιο Ζαΐμη). Μετά το θάνατο του βασιλιά Παύλου, το 1964, ο Κωνσταντίνος έγινε βασιλιάς των Ελλήνων και παντρεύτηκε την πριγκίπισσα Άννα-Μαρία της Δανίας. Η βασιλεία του υπήρξε βραχύβια και σημαδεύτηκε από την άμεση εμπλοκή του στην πολιτική ζωή της χώρας. Η σύγκρουσή του με τον πρωθυπουργό Γ. Παπανδρέου και η παραίτηση του τελευταίου τον Ιούλιο του 1965 αποσταθεροποίησαν το δημοκρατικό πολίτευμα και έπληξαν ανεπανόρθωτα την αξιοπιστία της μοναρχίας. Το 1967 απέτυχε να αντιταχθεί στο στρατιωτικό καθεστώς -το βασιλικό κίνημα του Δεκεμβρίου του 1967, οκτώ ολόκληρους μήνες από τότε που επιβλήθηκε η Δικτατορία, δεν ήταν καλά προετοιμασμένο και γρήγορα κατεστάλη-, με αποτέλεσμα να αναγκαστεί να αυτοεξοριστεί. Το 1973 η Δικτατορία κατέλυσε και τυπικά το μοναρχικό πολίτευμα με νόθο δημοψήφισμα. Μετά την αποκατάσταση της δημοκρατίας το 1974 στο δημοψήφισμα -αυτό της δικτατορίας θεωρήθηκε άκυρο- που έγινε το Δεκέμβριο του ίδιου έτους ο ελληνικός λαός αποφάσισε ελεύθερα υπέρ της αβασίλευτης δημοκρατίας.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ: Πολιτικός, νομομαθής και δικαστικός. Γεννήθηκε το 1832 στην Τρίπολη. Σπούδασε νομικά στην Αθήνα. Ακολούθησε το δικαστικό κλάδο και έφτασε μέχρι το βαθμό του εισαγγελέα εφετών Πατρών. Εκλέχθηκε βουλευτής Μαντινείας και Αρκαδίας και διετέλεσε πρόεδρος της Βουλής (15 Δεκεμβρίου 1890-15 Νοεμβρίου 1891). Στην αρχή πολιτεύτηκε με το κόμμα του Θ. Δηλιγιάννη και αργότερα προσχώρησε στο κόμμα του Δημήτριου Ράλλη. Μετά την απόλυση από το βασιλιά Γεώργιο

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Α΄ του πρωθυπουργού Θ. Δηλιγιάννη, αν και ο τελευταίος είχε τη δεδηλωμένη, του ανατέθηκε ο σχηματισμός υπηρεσιακής κυβέρνησης (18 Φεβρουαρίου 1892-10 Ιουνίου 1892) για να διενεργήσει εκλογές. Στις εκλογές που έγιναν πλειοψήφησε ο Χαρίλαος Τρικούπης. Πέθανε στην Αθήνα το 1910.

ΛΑΜΠΡΑΚΗΣ ΓΡΗΓΟΡΗΣ: Γιατρός, πολιτικός της Αριστεράς, δέκα φορές βαλκανιονίκης στο άλμα εις μήκος και κάτοχος του πανελλήνιου ρεκόρ επί 23 χρόνια στο ίδιο αγώνισμα. Γεννήθηκε στην Κερασίτσα Αρκαδίας το 1912. Τελείωσε το γυμνάσιο στην Τρίπολη, σπούδασε ιατρική στην Αθήνα και ειδικεύτηκε στη γυναικολογία-μαιευτική. Την περίοδο της Κατοχής συνδέθηκε με το ΕΑΜ και παράλληλα ως γιατρός ανέπτυξε πλούσια κοινωνική και φιλανθρωπική δράση. Μετά τον πόλεμο διακρίθηκε ως γιατρός και έγινε υφηγητής στο Πανεπιστήμιο της Αθήνας. Πολιτεύτηκε το 1961 με την ΕΔΑ και εκλέχτηκε ανεξάρτητος συνεργαζόμενος βουλευτής Πειραιά. Πρωτοστάτησε στο φιλειρηνικό κίνημα και αναδείχθηκε αντιπρόεδρος της ελληνικής επιτροπής για τη διεθνή ύφεση και ειρήνη, συμμετέχοντας σε διεθνείς συναντήσεις και κινητοποιήσεις (1962-1963). Συμμετείχε στην απαγορευμένη πορεία ειρήνης από το Μαραθώνα στην Αθήνα το 1963 και τερμάτισε σχεδόν μόνος. Δέχτηκε δολοφονική επίθεση στις 22 Μαΐου του 1963 από παρακρατικούς, έπειτα από συγκέντρωση στη Θεσσαλονίκη, όπου ανέπτυξε τις απόψεις του για την ειρήνη. Τραυματίστηκε βαριά και πέθανε λίγες μέρες αργότερα, στις 27 Μαΐου. Η δολοφονία του προκάλεσε μία από τις μεγαλύτερες πολιτικές κρίσεις, γιατί στην κυβέρνηση Κ. Καραμανλή καταλόγισε ο αρχηγός της αντιπολίτευσης Γ. Παπανδρέου ευθύνες για ηθική αυτουργία. Ο Κωνσταντίνος Καραμανλής απάντησε στις κατηγορίες του Παπανδρέου με ασυνήθιστη σφοδρότητα λέγοντας: «Διά την σημερινήν του δήλωσιν ο αρχηγός της Ενώσεως Κέντρου θα εντρέπεται εις όλην του την ζωήν». Πάντως, ένα μήνα αργότερα ο Κ. Καραμανλής παραιτήθηκε εξαιτίας της διαφωνίας του με το βασιλιά, με αφορμή το ταξίδι της βασίλισσας Φρειδερίκης στο Λονδίνο. Το γεγονός της δολοφονίας Λαμπράκη ανέλαβε να διαλευκάνει ο νεαρός τότε ανακριτής Χρήστος Σαρτζετάκης, ο οποίος απάγγειλε κατηγορίες σε ανώτερους αξιωματικούς της χωροφυλακής για ηθική αυτουργία. Η υπόθεση έκλεισε δικαστικά με την καταδίκη των φυσικών αυτουργών το 1966. Η υπόθεση πάντως δεν έχει φωτιστεί πλήρως ως σήμερα και το πιθανότερο είναι ότι η δολοφονία αποσκοπούσε στην αποσταθεροποίηση του κοινοβουλευτικού πολιτεύματος. Στη μνήμη του δολοφονημένου βουλευτή ιδρύθηκε το 1964 η «Δημοκρατική Νεολαία Λαμπράκη». Συμμετείχαν σε αυτή πολλοί νέοι και πρωταγωνίστησε στις πολιτικές κινητοποιήσεις πριν από τη δικτατορία, διεκδικώντας το 15% για την παιδεία και προβάλλοντας ως βασικό σύνθημα το 1-1-4 (από το τελευταίο άρθρο του τότε συντάγματος που όριζε ότι «η τήρηση του Συντάγματος επαφίεται εις τον πατριωτισμόν των Ελλήνων»). Η «Υπόθεση Λαμπράκη» ενέπνευσε το βιβλίο «Ζ» του Βασίλη Βασιλικού και διασκευάστηκε για κινηματογραφική ταινία από το σκηνοθέτη Κώστα Γαβρά.

ΛΑΜΠΡΑΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ: Δημοσιογράφος και ιδρυτής του Εκδοτικού Οργανισμού Λαμπράκη (σημερινός Δημοσιογραφικός Οργανισμός Λαμπράκη). Γεννήθηκε το 1886 στο Βάμο της Κρήτης. Το 1897, στη διάρκεια της Κρητικής Επανάστασης, άφησε τα θρανία του «Ελληνικού Σχολείου» και έσπευσε να προσφέρει τις υπηρεσίες του ως νοσοκόμος στο Ορεινό Στρατιωτικό Νοσοκομείο «παρέχων υπερτέρας των δυνάμεων της ηλικίας του υπηρεσίας». Το 1906, και αφού είχε τελειώσει το γυμνάσιο, έσπευσε να πάρει μέρος στο Μακεδονικό Αγώνα παρουσιαζόμενος ως δάσκαλος στην περιοχή της Φλώρινας. Είχε ως έδρα του το χωριό Φλάμπουρο, τότε Νεγκοβάνι, και ανέπτυξε δράση στη γύρω περιοχή. Αποκαλύφθηκε η πραγματική του αποστολή και συνελήφθη από τους Τούρκους, παραπέμφθηκε σε δίκη και καταδικάστηκε σε θάνατο. Σώθηκε γιατί λίγο μετά την Επανάσταση των Νεότουρκων (1908) χορηγήθηκε γενική αμνηστία. Επανήλθε στη Μακεδονία, όπου και πάλι συνελήφθη, αλλά απελευθερώθηκε με ενέργειες του Ελληνικού Προξενείου Μοναστηρίου. Επέστρεψε για ένα μικρό χρονικό διάστημα στην Κρήτη και στη συνέχεια πήγε στο Γιοχάνεσμπουργκ της Νότιας Αφρικής, όπου εξέδωσε εβδομαδιαία ελληνική εφημερίδα. Η κήρυξη του πολέμου το 1912 τον έκανε να επιστρέψει και να καταταγεί ως εθελοντής. Από το 1914 εγκαταστάθηκε μόνιμα στην Αθήνα. Προσλήφθηκε ως συντάκτης της εφημερίδας «Πατρίς» του Σπ. Σίμου. Στην περίοδο του Διχασμού, το 1916, συνελήφθη και φυλακίστηκε, γιατί η εφημερίδα δημοσίευσε το έγγραφο της παράδοσης του οχυρού Ρούπελ στους Γερμανούς. Μετά την αποφυλάκιση του έγινε διευθυντής της

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NETWORK ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

«Πατρίδος», από την οποία αποχώρησε το 1921 για να ιδρύσει δική του εφημερίδα, το «Ελεύθερον Βήμα» (πρώτο φύλλο στις 6 Φεβρουαρίου του 1922), με το οποίο άνοιξε νέους ορίζοντες στον ελληνικό Τύπο. Στις δύσκολες συνθήκες που επικρατούσαν λίγο πριν και μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή, ο Λαμπράκης προσπάθησε να αποφευχθούν οι ακρότητες. Επί Δικτατορίας Πάγκαλου ήρθε σε σύγκρουση με το δικτάτορα και γι' αυτό διώχθηκε. Το 1926 εξέδωσε τον εβδομαδιαίο «Οικονομικό Ταχυδρόμο» και το 1931 τα απογευματινά «Αθηναϊκά Νέα» (πρώτο φύλλο στις 28 Μαΐου του 1931). Στη διάρκεια της Κατοχής ο Λαμπράκης εκχώρησε την έκδοση των εφημερίδων του στους συντάκτες, ενώ ο ίδιος ενημέρωνε την εξόριστη ελληνική κυβέρνηση για τα ρεύματα που διαμορφώνονταν στην ελληνική κοινωνία. Το 1944 κατέφυγε στη Μέση Ανατολή. Μετά την Απελευθέρωση ανέλαβε και πάλι τη διεύθυνση των εφημερίδων του, των οποίων το όνομα άλλαξε («Τα Νέα» και «Το Βήμα»). Αμέσως μετά τη λήξη του Εμφυλίου οι εφημερίδες του κήρυξαν την πολιτική της λήθης. Το 1954 εξέδωσε το περιοδικό «Ταχυδρόμος» και επανεξέδωσε τον «Οικονομικό Ταχυδρόμο» με τη μορφή περιοδικού. Φιλελεύθερος και δημοκρατικός, ο Λαμπράκης υπήρξε προσωπικός φίλος του Βενιζέλου. Σε όλη τη δημοσιογραφική του σταδιοδρομία τον χαρακτήριζε η αγωνιστικότητά του για την επικράτηση των δημοκρατικών ιδεών. Ήθελε οι εφημερίδες του να διακρίνονται για την ευπρέπειά τους, χωρίς κραυγαλέους τίτλους και φραστικές ακρότητες, και η ειδησεογραφία να είναι απόλυτα ελεγμένη ως προς την ακρίβειά της. Επιδίωξή του ήταν να καθοδηγεί την κοινή γνώμη προς τη σωστή επιλογή και να μην παρασύρεται από τα επικρατούντα ρεύματα, χωρίς να διστάζει μάλιστα να πηγαίνει αντίθετα προς αυτά. Για τα έντυπά του επέλεγε τους καλύτερους, τους πιο ικανούς και ταλαντούχους, και εκείνος πρόσφερε στους συντάκτες του όλα τα μέσα που τους εξασφάλιζαν την πλήρη ασφάλεια, την προσωπική αξιοπρέπεια και την εσωτερική ελευθερία. Πέθανε στην Αθήνα το 1957. Στη διεύθυνση του οργανισμού τον διαδέχτηκε ο γιος του, Χρήστος Λαμπράκης, ο οποίος συνεχίζει την εκδοτική πολιτική του πατέρα του με έμφαση στα θέματα πολιτισμού.

ΛΟΓΟΘΕΤΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ: Καθηγητής της ιατρικής, πρωθυπουργός στην Κατοχή. Γεννήθηκε στο Ναύπλιο το 1878. Σπούδασε ιατρική στο Μόναχο και από το 1910 ίδρυσε ιδιωτική μαιευτική και γυναικολογική κλινική, την οποία αμέσως μετά το τέλος των Βαλκανικών Πολέμων την παραχώρησε στο κράτος για τις ανάγκες των τραυματιών. Το 1922 εκλέχτηκε τακτικός καθηγητής μαιευτικής και γυναικολογίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, καθώς και πρύτανης του ίδιου πανεπιστημίου το 1932. Μετά την κατάληψη της Ελλάδας από τα στρατεύματα του Άξονα, μετείχε στην κυβέρνηση Τσολάκογλου. Έπειτα από την παραίτηση του Τσολάκογλου διορίστηκε πρωθυπουργός (η σύζυγός του ήταν Γερμανίδα). Η συνεργασία του με τους Γερμανούς τον απομόνωσε από την επιστημονική κοινότητα, συνέβαλε όμως στην ίδρυση ιατρικής σχολής στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Κατέφυγε στη Γερμανία με τα γερμανικά στρατεύματα που υποχωρούσαν και καταδικάστηκε ερήμην από δικαστήριο δωσιλόγων σε θάνατο. Συνελήφθη και μεταφέρθηκε στην Ελλάδα, όπου και φυλακίστηκε. Η ποινή του μετατράπηκε σε ισόβια και λίγο αργότερα, το 1951, αμνηστεύτηκε. Πέθανε στην Αθήνα το 1961.

ΛΟΥΗΣ ΣΠΥΡΟΣ: Μαραθωνοδρόμος νικητής στους πρώτους σύγχρονους Ολυμπιακούς Αγώνες του 1896. Γεννήθηκε στο Μαρούσι το 1872 και ασχολούνταν με τη μεταφορά νερού (νερουλάς) από το Μαρούσι στην Αθήνα. Με την προτροπή γνωστών του αποφάσισε να πάρει μέρος στους Ολυμπιακούς Αγώνες. Όπως ο ίδιος εξομολογήθηκε λίγα χρόνια αργότερα, ήθελε να νικήσει στο Μαραθώνιο, για να κάμψει τις αντιρρήσεις του πεθερού του, ο οποίος, ως ευκατάστατος Αθηναίος, δεν ήθελε να δει την κόρη του παντρεμένη με ένα νερουλά. Το αγώνισμα έγινε στις 28 Μαρτίου του 1896. Ξεκίνησε συντηρητικά τον αγώνα και χρησιμοποίησε όλες του τις δυνάμεις στα τελευταία χιλιόμετρα πριν από τον τερματισμό. Ο Σπύρος Λούης τερμάτισε σε 2 ώρες 58' και 50" στο Παναθηναϊκό Στάδιο, όπου του επιφυλάχθηκε αποθεωτική υποδοχή. Η επιτυχία αυτή δεν επηρέασε καθόλου τον καλοσυνάτο και απλοϊκό χαρακτήρα του. Πολλά χρόνια αργότερα, το 1936, ο Λούης ηγήθηκε της ελληνικής αποστολής στους Ολυμπιακούς του Βερολίνου. Ήταν μάλιστα αυτός που πρόσφερε στον Αδόλφο Χίτλερ ένα κλαδί ελιάς. Ο Λούης πέθανε στο αγαπημένο του Μαρούσι το 1940. Η ελληνική πολιτεία, τιμώντας τη μνήμη αυτού του σπουδαίου αθλητή, έδωσε το όνομά του στο Ολυμπιακό Στάδιο της Αθήνας.

ΛΥΤΡΑΣ ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ: Από τις σημαντικότερες φυσιογνωμίες στο χώρο της ελληνικής

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

ζωγραφικής, εκπρόσωπος της Σχολής του Μονάχου. Γεννημένος στον Πύργο της Τήνου το 1832, έδειξε από μικρός το ταλέντο του στη ζωγραφική. Σε ηλικία δεκαοκτώ ετών γράφτηκε στη Σχολή των Τεχνών της Αθήνας, όπου φοίτησε από το 1850 μέχρι το 1856, με δάσκαλό του το Βαυαρό Λούντβιχ Τιρς. Αν και ήταν ακόμα μαθητής (1853), ο Τιρς τον προσέλαβε ως βοηθό του στην αγιογράφηση της ρωσικής εκκλησίας της Σωτήρας του Λυκοδήμου στην Αθήνα. Ολοκλήρωσε τις σπουδές του στην Ακαδημία του Μονάχου (1860-1865), όπου δέχτηκε την επίδραση του ιστορικού ρεαλισμού, τον οποίο εκπροσώπησε. Το 1866 επέστρεψε στην Ελλάδα και διορίστηκε καθηγητής στο Πολυτεχνείο, θέση που κράτησε επί 38 χρόνια, διαμορφώνοντας καταλυτικά την αισθητική παιδεία του τόπου και κατακτώντας δίκαια τον τίτλο του «πατριάρχη» της νεοελληνικής ζωγραφικής. Μαθητές του υπήρξαν πολλοί ζωγράφοι που έγιναν διάσημοι αργότερα, όπως οι Ροΐλός, Αλταμούρας, Ιακωβίδης, Μπουζιάνης κ.ά. Για το έργο του απέσπασε πολλά βραβεία και επαίνους (στην έκθεση του Παρισιού το 1900 του απονεμήθηκε το Διεθνές Βραβείο). Η πλούσια θεματογραφία του περιλαμβάνει μυθολογικές σκηνές και ιστορικές συνθέσεις, τις οποίες βαθμιαία εγκαταλείπει για να περάσει στην ηθογραφική σκηνή, τις νεκρές φύσεις και τα επεισόδια της καθημερινής ζωής. Υπήρξε εξαίρετος προσωπογράφος. Το έργο του διακρίνεται για το έξοχο σχέδιο, την προσεγμένη σύνθεση και την ελεύθερη χρωματική αντίληψη. Από τα πιο γνωστά του έργα είναι: «Το φίλημα», «Τα κάλαντα», «Το ψάθινο καπέλο», «Λ. Καυτατζόγλου», «Η πυρπόληση της τουρκικής ναυαρχίδας από τον Κανάρη» κ.ά. Πέθανε το 1904 από λοίμωξη του αναπνευστικού, εξαιτίας των χημικών ουσιών των χρωμάτων.

ΜΑΚΑΡΙΟΣ Γ΄: Αρχιεπίσκοπος και πρόεδρος της Δημοκρατίας της Κύπρου. Γεννήθηκε στην Πάφο το 1913 και κατά κόσμον ονομαζόταν Μιχαήλ Μούσκος. Αφού ολοκλήρωσε τις θεολογικές του σπουδές στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και στη Βοστόνη, εκλέχτηκε μητροπολίτης Κιτίου το 1948. Το 1950 πρωτοστάτησε στη διοργάνωση παγκύπριου δημοψηφίσματος -πήραν μέρος μόνο οι Ελληνοκύπριοι-, που κατέληξε με συντριπτική πλειοψηφία υπέρ της ένωσης με την Ελλάδα. Την ίδια χρονιά εκλέχτηκε αρχιεπίσκοπος Κύπρου. Υπήρξε υπέρμαχος της ένωσης και έπεισε την ελληνική κυβέρνηση να θέσει το ζήτημα στα Ηνωμένα Έθνη, ενώ ήταν ο ιθύνων νους, σε συνεργασία με το στρατηγό Γρίβα, της ίδρυσης της ΕΟΚΑ. Το 1956 οι βρετανικές Αρχές τον εξόρισαν στις Σεϊχέλες. Το 1958 τάχθηκε υπέρ της ανεξαρτησίας και άνοιξε το δρόμο για τις συμφωνίες της Ζυρίχης και του Λονδίνου το 1959. Ως πρόεδρος της Κύπρου το 1963 προσπάθησε να προχωρήσει σε αναθεώρηση του ισχύοντος Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας, το οποίο το θεωρούσε ετεροβαρές υπέρ των Τουρκοκυπρίων. Οι ένοπλες συγκρούσεις μεταξύ Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων που ακολούθησαν ενίσχυσαν τον παρεμβατικό ρόλο της Τουρκίας, ιδιαίτερα μετά τη δημιουργία των τουρκοκυπριακών θυλάκων. Το 1967 άρχισαν ξανά συγκρούσεις ανάμεσα στις δύο κοινότητες, με αποτέλεσμα να αξιώσει η Τουρκία την αποχώρηση της ελληνικής μεραρχίας από το νησί. Το καθεστώς της Αθήνας αναγκάστηκε να υποχωρήσει και να αποσύρει τις ελληνικές δυνάμεις. Η σύγκρουσή του με το δικτατορικό καθεστώς της Αθήνας δημιούργησε σοβαρό ρήγμα στις σχέσεις του με το Εθνικό Κέντρο, οι οποίες επιδεινώθηκαν λόγω της εμπλοκής Ελλαδιτών αξιωματικών στις δολοφονικές απόπειρες εναντίον του, αλλά και της απροκάλυπτης ενίσχυσης από την Αθήνα της δράσης της ΕΟΚΑ Β΄. Το πραξικόπημα εναντίον του, τον Ιούλιο του 1974, έδωσε την ευκαιρία στην Τουρκία να επέμβει και να καταλάβει το 40% σχεδόν του νησιού. Μετά την αποκατάσταση της ηρεμίας επανήλθε στην Κύπρο (Δεκέμβριος του 1974), η υγεία του όμως είχε κλονιστεί. Συνέχισε τις προσπάθειες για την επίλυση του Κυπριακού μέσω διακοινοτικών συνομιλιών, χωρίς όμως να επιτευχθεί καμιά πρόοδος. Πέθανε το 1977 στη Λευκωσία.

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΣ ΑΓΩΝΑΣ: Κατά τη δεκαετία του 1890 και στις αρχές του 20ού αιώνα οξύνθηκε ο ανταγωνισμός των κρατών στο χώρο της Βαλκανικής και το πιο επίμαχο τμήμα της ήταν η Μακεδονία, με την ευρύτερη σημασία του γεωγραφικού όρου. Στο τμήμα αυτό κατοικούσαν συμπαγείς ελληνικοί πληθυσμοί στα νοτιότερα και πιο αραιοί βορειότερα, μαζί με Βούλγαρους και Σέρβους. Τον ανταγωνισμό των βαλκανικών κρατών για τη διανομή των εδαφών της Μακεδονίας ευνόησε ακόμη περισσότερο η επικείμενη διάλυση του τουρκικού κράτους. Η αδυναμία συνεννόησης ανάμεσα στα βαλκανικά κράτη οδήγησε σε βίαιες διεκδικήσεις. Πρώτοι οι Βούλγαροι οργάνωσαν ομάδες ανταρτών (κομιτατζήδες) και άρχισαν να δρουν στη Μακεδονία από το 1897. Επιχείρησαν με την απειλή των όπλων και με τη βία να

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NetWORK ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

επιβάλουν την προσχώρηση των ελληνικών πληθυσμών στη βουλγαρική εξαρχία (Εκκλησία Βουλγαρίας), αποβλέποντας αρχικά στην αυτονόμηση της Μακεδονίας και μακροπρόθεσμα σε εδαφική προσάρτηση. Απάντηση στη βουλγαρική προπαγάνδα έδωσαν οι Έλληνες, οργανώνοντας και αυτοί ομάδες ανταρτών (Εθνική Εταιρεία), οι οποίες εισήλθαν στα μακεδονικά εδάφη με σκοπό να προστατέψουν τους ελληνικούς πληθυσμούς. Αποκορύφωμα των βουλγαρικών ενεργειών αποτέλεσε η εξέγερση του Ίλιντεν (20 Ιουλίου του 1903), που την κατέστειλαν οι Τούρκοι και η οποία προκάλεσε την επέμβαση των Ευρωπαίων για το Μακεδονικό Ζήτημα. Ο κίνδυνος για αυτονόμηση της Μακεδονίας κινητοποίησε το επίσημο ελληνικό κράτος, που μέχρι τότε παρέμενε αδρανές. Στάλθηκαν στη Μακεδονία ένοπλα σώματα στελεχωμένα με αξιωματικούς του ελληνικού στρατού και ενισχυμένα από εθελοντές από όλη την Ελλάδα, κυρίως από την Κρήτη, για να αναλάβουν δράση και να εξουδετερώσουν τις ενέργειες των Βουλγάρων. Τα ελληνικά προξενεία του Μοναστηρίου και της Θεσσαλονίκης έγιναν κέντρα του αγώνα. Την οργάνωσή του και το συντονισμό της δράσης των ομάδων ανέλαβε ο μητροπολίτης Καστοριάς Γερμανός Καραβαγγέλης, με τη συνεργασία του υποπρόξενου της Ελλάδας στο Μοναστήρι, Ίωνα Δραγούμη, ενώ από το Σεπτέμβριο του 1904 ο αξιωματικός του ελληνικού στρατού, Παύλος Μελάς, ανέλαβε την αρχηγία των ελληνικών σωμάτων της δυτικής Μακεδονίας. Ο θάνατος του Παύλου Μελά στις 13 Οκτωβρίου του 1904 παρακίνησε και πολλούς άλλους αξιωματικούς να ενισχύσουν τον αγώνα, ο οποίος συνεχίστηκε με αμείωτη ένταση ως το 1908, όταν με την επικράτηση του κινήματος των Νεοτούρκων δημιουργήθηκαν νέες συνθήκες στην περιοχή. Η πολιτική του εκτουρκισμού των πληθυσμών του ευρωπαϊκού τμήματος της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, την οποία ακολούθησαν οι Νεότουρκοι, οδήγησε σε συνεννόηση τα βαλκανικά κράτη.

ΜΑΞΙΜΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ: Οικονομολόγος και πολιτικός, πρωθυπουργός της Ελλάδας. Γεννήθηκε στην Πάτρα το 1873. Σπούδασε νομική στην Αθήνα και οικονομικές επιστήμες στην Ιταλία. Υπάλληλος της Εθνικής Τραπέζης, προάχθηκε το 1920 σε διοικητή της. Μετά την επικράτηση του κινήματος Πλαστήρα και Γονατά το 1922, εξαναγκάστηκε σε παραίτηση. Αναχώρησε για το εξωτερικό και παρέμεινε μέχρι το 1928 στη Φλωρεντία. Στο διάστημα μεταξύ 1933 και 1935 διατέλεσε υπουργός Εξωτερικών της κυβέρνησης του Π. Τσαλδάρη. Παρ' όλο που ήταν φιλοβασιλικός, δεν ενέκρινε την πραξικοπηματική παλινόρθωση της Δυναστείας το 1935 και αποσύρθηκε από το δημόσιο βίο. Στις 24 Ιανουαρίου του 1947 του ανατέθηκε η εντολή να σχηματίσει κυβέρνηση ευρέως συνασπισμού (με τη συμμετοχή των αρχηγών κομμάτων Κ. Τσαλδάρη, Σ. Βενιζέλου, Σ. Γονατά, Γ. Παπανδρέου, Ν. Ζέρβα και Π. Κανελλόπουλου). Παρέμεινε πρωθυπουργός μέχρι τις 29 Αυγούστου του 1947, οπότε αποσύρθηκε οριστικά από την πολιτική. Με τη διαθήκη του παραχώρησε την οικία του στο ελληνικό κράτος, για να χρησιμοποιείται ως χώρος φιλοξενίας. Πέθανε στην Αθήνα το 1955.

ΜΑΡΚΕΖΙΝΗΣ ΣΠΥΡΟΣ: Πολιτικός, ιστορικός συγγραφέας και πρωθυπουργός της Ελλάδας. Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1909. Σπούδασε νομική και πολιτικές επιστήμες στο Πανεπιστήμιο Αθηνών. Το 1936 ανέλαβε καθήκοντα νομικού συμβούλου του βασιλιά Γεώργιου Β΄. Κατά τη διάρκεια της Κατοχής συμμετείχε ενεργά στην Εθνική Αντίσταση. Εκλέχτηκε βουλευτής Κυκλάδων στις εκλογές του 1946 ως ανεξάρτητος. Το 1947 ίδρυσε το Νέον Κόμμα, στο οποίο προσχώρησαν 18 βουλευτές. Μετείχε στην κυβέρνηση του Θ. Σοφούλη το 1949, ως υπουργός άνευ χαρτοφυλακίου και μέλος του συνεργαζόμενου σε αυτή συντονιστικού συμβουλίου πολιτικών αρχηγών. Προετοίμασε το έδαφος για την αρχιστρατηγία του Α. Παπάγου και εργάστηκε για τη δημιουργία του Κόμματος του Ελληνικού Συναγερμού, στο οποίο εντάχθηκε. Εκλέχτηκε βουλευτής Αθηνών το 1951 και το 1952. Μετείχε στην κυβέρνηση Παπάγου ως υπουργός Συντονισμού, υπεύθυνος για τη νέα οικονομική πολιτική της χώρας (στις 9 Απριλίου του 1953 εξαγγέλθηκε η αναπροσαρμογή του δολαρίου από τις 15 σε 30 δραχμές). Παραιτήθηκε τον Απρίλιο του 1954 λόγω διαφωνίας με τον πρωθυπουργό Παπάγο και ίδρυσε το Κόμμα των Προοδευτικών. Απέτυχε να εκλεγεί βουλευτής στις εκλογές του 1956, ενώ σε αυτές του 1958 συνεργάστηκε με την ΠΑΔΕ και εκλέχτηκε βουλευτής Αθήνας. Στις εκλογές του 1961 συνεργάστηκε με την Ένωση Κέντρου και εκλέχτηκε πρώτος βουλευτής Αθήνας. Αποχώρησε από το συνασπισμό, γιατί δεν συμφωνούσε με τον Ανένδοτο του Γ. Παπανδρέου. Στήριξε μετά τα γεγονότα του 1965 τις κυβερνήσεις Αθανασιάδη-Νόβα, Στεφανόπουλου, Παρασκευόπουλου, αλλά καταψήφισε την κυβέρνηση Τσιριμώκου. Το 1973 συνεργάστηκε με τη Δικτατορία και ανέλαβε την

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

πρωθυπουργία έχοντας την πεποίθηση ότι μπορεί να οδηγήσει τη χώρα σε ελεύθερες εκλογές. Τα γεγονότα του Νοεμβρίου του 1973 με την εξέγερση του Πολυτεχνείου και τη βίαιη καταστολή της έδειξαν ότι οι κατέχοντες την πραγματική εξουσία δεν είχαν ανάλογες προθέσεις με αυτές του Μαρκεζίνη. Ανατράπηκε στις 25 Νοεμβρίου του 1973 από τον Δημήτριο Ιωαννίδη. Από τότε ο Μαρκεζίνης ασχολήθηκε με την ολοκλήρωση του σπουδαίου ιστορικού έργου του, δηλαδή της «Πολιτικής Ιστορίας της Νεωτέρας και της Συγχρόνου Ελλάδος». Πέθανε στην Αθήνα το 2000.

ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗΣ ΚΥΡΙΑΚΟΥΛΗΣ: Πολιτικός και πρωθυπουργός της Ελλάδας (1909-1910). Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1850 και σπούδασε πολιτικές επιστήμες στη Γαλλία. Εκλέχτηκε για πρώτη φορά βουλευτής το 1879 στο Οίτυλο. Προσχώρησε στο κόμμα του Θ. Δηλιγιάννη και διατέλεσε πολλές φορές υπουργός στις κυβερνήσεις του. Μετά τη δολοφονία του Δηλιγιάννη (1905) έγινε αρχηγός τμήματος του κόμματος του. Μετά το κίνημα στο Γουδί (17 Αυγούστου του 1909) διορίστηκε πρωθυπουργός και παρέμεινε σε αυτή τη θέση ως τις 10 Οκτωβρίου του 1910, οπότε παραιτήθηκε κατόπιν διαφωνίας με το Στρατιωτικό Σύνδεσμο. Επί της πρωθυπουργίας του αγοράστηκε το θωρηκτό «Γ. Αβέρωφ». Πέθανε το 1916.

ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ: Πρόεδρος του Αρείου Πάγου και υπηρεσιακός πρωθυπουργός (1963). Γεννήθηκε στην Αρεόπολη Λακωνίας το 1899 και σπούδασε νομική στην Αθήνα, το Μόναχο και τη Ζυρίχη. Εισήλθε στο δικαστικό σώμα το 1924 και έφτασε στο ανώτερο αξίωμα του προέδρου του Αρείου Πάγου το 1963. Την ίδια χρονιά ανέλαβε πρόεδρος της υπηρεσιακής κυβέρνησης, η οποία διενήργησε τις εκλογές της 3ης Νοεμβρίου του 1963 με υποδειγματική τιμιότητα. Την περίοδο της απριλιανής Δικτατορίας απολύθηκε από το δικαστικό σώμα και ονομάστηκε επίτιμος πρόεδρος του Αρείου Πάγου μετά την αποκατάσταση της δημοκρατίας (1974). Εκτός από τη δικαστική του δράση συμμετείχε σε νομοπαρασκευαστικές επιτροπές και πρόσφερε πλούσιο συγγραφικό έργο («Η υπό αίρεσιν καταγγελία της συμβάσεως», «Αποζημίωσις λόγω καταγγελίας της συμβάσεως» κ.ά.) Πέθανε στην Αθήνα το 1981.

ΜΕΛΑΣ ΠΑΥΛΟΣ: Αξιωματικός του ελληνικού στρατού και Μακεδονομάχος. Γεννήθηκε στη Μασσαλία το 1870 και ήρθε στην Ελλάδα το 1874. Φοίτησε στη Στρατιωτική Σχολή των Ευελπίδων και τοποθετήθηκε μετά την αποφοίτησή του στο 1ο Σύνταγμα Πυροβολικού στην Αθήνα. Το 1892 παντρεύτηκε τη Ναταλία Δραγούμη, κόρη του πολιτικού Στέφανου Δραγούμη. Η ανάγκη για την προώθηση της Μεγάλης Ιδέας με την οποία γαλουχήθηκε, το οικογενειακό περιβάλλον της γυναίκας του, η στενή φιλία του με τον Ίωνα Δραγούμη, τον αδερφό της, καθώς και ο πεθερός του συντέλεσαν στο να εκδηλώσει έντονο ενδιαφέρον για τους αλύτρωτους ελληνικούς πληθυσμούς, ιδιαίτερα της Μακεδονίας, και να δραστηριοποιηθεί ως μέλος της Εθνικής Εταιρείας μαζί με άλλους αξιωματικούς στην οργάνωση και την αποστολή ομάδων ανταρτών στη Μακεδονία. Συμμετείχε στον Ελληνοτουρκικό Πόλεμο του 1897, ενώ στη συνέχεια δόθηκε με πάθος στην προσπάθεια να ενισχυθεί ο ελληνικός πληθυσμός της Μακεδονίας και να αποτραπεί ο κίνδυνος εκβουλγαρισμού, παρά την παθητική στάση της τότε ελληνικής κυβέρνησης. Από το 1902 αυξήθηκε ο αριθμός των ένοπλων σωμάτων που στέλνονταν στη Μακεδονία, ενώ ο ίδιος, με το ψευδώνυμο Μίκης Ζέζας, ορίστηκε στις 14 Αυγούστου του 1904 από το Μακεδονικό Κομιτάτο αρχηγός των σωμάτων της δυτικής Μακεδονίας, αναλαμβάνοντας ένοπλη δράση. Σκοπός του ήταν η ενίσχυση του φρονήματος των κατοίκων, η ενίσχυση της άμυνας της περιοχής και ο εκφοβισμός των Βουλγάρων κομιτατζήδων. Στις 13 Οκτωβρίου του 1904 περικυκλώθηκε από τουρκικό απόσπασμα και σκοτώθηκε στο χωριό Στάτιστα (σημ. Μελάς) της Καστοριάς. Με το θάνατό του, που συγκίνησε ολόκληρο το έθνος, η υπόθεση της Μακεδονίας έγινε υπόθεση όλου του ελληνισμού.

ΜΕΡΚΟΥΡΗ ΜΕΛΙΝΑ: Ηθοποιός και πολιτικός. Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1922 και ήταν κόρη του πολιτικού Σταμάτη Μερκούρη και εγγονή του δημάρχου της Αθήνας Σπύρου Μερκούρη. Σπούδασε στη Δραματική Σχολή του Εθνικού Θεάτρου και από την αποφοίτησή της (1944) ανήκε στο δυναμικό του ως το 1948. Η επιτυχία της όμως στο θέατρο ήρθε το 1949, όταν συνεργάστηκε στο Θέατρο Τέχνης με τον Κάρολο Κουν για το έργο «Λεωφορείο ο πόθος» του Τένεσι Ουίλιαμς. Το 1951 βρέθηκε στο Παρίσι, όπου εγκαινίασε τη διεθνή καριέρα της. Η επιστροφή στην Αθήνα τής επιφύλαξε το έπαθλο «Μαρίκα Κοτοπούλη» και την πρώτη εμφάνισή της στον κινηματογράφο (1956) με την ταινία «Στέλλα» του Μιχάλη

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Κακογιάννη, η οποία της έδωσε το εισιτήριο για τις Κάννες. Εκεί γνώρισε τον Ζιλ Ντασέν, με τον οποίο συνδέθηκε στη ζωή και στην τέχνη. Πρωταγωνίστησε στις ταινίες του «Ο Χριστός ξανασταυρώνεται» (1957), «Ο Νόμος» (1958), «Φαίδρα» (1962), «Τοπ Καπί» (1964), «Υπόσχεση την αυγή» (1970) κ.ά. Το 1960 με την ταινία του «Ποτέ την Κυριακή» κέρδισε το βραβείο πρώτου γυναικείου ρόλου στο Φεστιβάλ των Καννών. Πρωταγωνίστησε όμως και σε ταινίες άλλων σκηνοθετών. Στο θέατρο επανεμφανίστηκε το 1961 στο «Γλυκό πουλί της νιότης» του Τ. Ουίλιαμς με το Θέατρο Τέχνης. Η επιβολή της Δικτατορίας του 1967 τη βρήκε στο εξωτερικό να «χτενίζει» κυριολεκτικά Αμερική και Ευρώπη, ενημερώνοντας τη διεθνή κοινή γνώμη για την κατάσταση που επικρατούσε στη χώρα, και να μάχεται κατά της χούντας των συνταγματαρχών. Της αφαιρέθηκε για τη δράση της η ελληνική ιθαγένεια. Εκείνη όμως δεν πτοήθηκε, συνέχισε τον αγώνα της και δικαιώθηκε το 1974 με τη Μεταπολίτευση, οπότε και επέστρεψε οριστικά στην Ελλάδα. Ένα νέο κεφάλαιο άρχισε για την ίδια, η πολιτική, για χάρη της οποίας εγκατέλειψε το θέατρο. Εκλέχτηκε βουλευτής του ΠαΣοΚ από το 1977, και το 1981 ανέλαβε το υπουργείο Πολιτισμού και ξεκίνησε έναν αγώνα για το μεγάλο όραμά της, την επιστροφή των Μαρμάρων του Παρθενώνα. Παρέμεινε στη θέση αυτή ως το 1989, αλλά και μακριά από αυτή δεν έπαψε να αγωνίζεται για τα όνειρά της. Την τελευταία μάχη την έδωσε με την ασθένειά της στις 6 Μαρτίου του 1994 κι έκλεισε για πάντα τα μάτια. Μια γυναίκα λαμπερή και αληθινή που φοβόταν τη μοναξιά, όπως έλεγε και η ίδια, και που δεν έμεινε ποτέ μόνη, ακόμη και την τελευταία στιγμή που πλήθος κόσμου τη συνόδευσε στην τελευταία της κατοικία.

ΜΕΤΑΞΑΣ ΑΝΔΡΕΑΣ: Αγωνιστής της Επανάστασης και πολιτικός. Γεννήθηκε στο Αργοστόλι το 1790 και καταγόταν από αριστοκρατική οικογένεια. Αν και έλαβε περιορισμένη μόρφωση, ο ίδιος επιδόθηκε στη μελέτη της ελληνικής ιστορίας και απέκτησε πολλές γνώσεις. Επιπλέον, έμαθε την ιταλική και γαλλική γλώσσα. Το 1819 μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία και στράφηκε στην προετοιμασία της Επανάστασης. Με την έκρηξη της Ελληνικής Επανάστασης συγκρότησε ένοπλο σώμα Επτανησίων και ενίσχυσε τις επιχειρήσεις στην Πελοπόννησο. Μετά την Α΄ Εθνοσυνέλευση της Επιδαύρου ασχολήθηκε με την πολιτική και ανέλαβε το υπουργείο Αστυνομίας. Τον Οκτώβριο του 1822 συμμετείχε στην επιτροπή που στάλθηκε από την ελληνική κυβέρνηση στο Συνέδριο της Βερόνας, για να εκθέσει τα δίκαια των Ελλήνων στους Ευρωπαίους ηγεμόνες, η οποία όμως δεν έγινε δεκτή. Μετά τη λήξη της Β΄ Εθνοσυνέλευσης (Απρίλιος του 1823) ορίστηκε μέλος του Εκτελεστικού και στις 2 Ιουνίου του 1825 υπουργός του Πολέμου. Στη διάρκεια του Εμφύλιου Πολέμου τάχθηκε στο πλευρό του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη, με τον οποίο συνδέθηκε στενά. Πρωταγωνίστησε στη συνέχεια στην εκλογή του Καποδίστρια ως κυβερνήτη της Ελλάδας, με τον οποίο συνεργάστηκε (το 1827 διορίστηκε γραμματεύς των Πολεμικών και το 1929 μέλος του «Πανελληνίου»), Συμμετείχε στην πενταμελή Διοικητική Επιτροπή (1832), που σχηματίστηκε μετά τη δολοφονία του Καποδίστρια, η οποία διατηρήθηκε μέχρι την παράδοση της εξουσίας στον Όθωνα. Τα μέλη της Αντιβασιλείας φρόντισαν, λόγω των πολιτικών του πεποιθήσεων (αρχηγός του ρωσικού κόμματος), να τον απομακρύνουν διορίζοντάς τον νομάρχη στη Λακωνία την πρώτη φορά, και λίγο αργότερα, μετά την ενηλικίωση του Όθωνα, πρεσβευτή στη Μαδρίτη (1835). Υπήρξε από τους κυριότερους οργανωτές της Επανάστασης της 3ης Σεπτεμβρίου του 1843 σε συνεργασία με τον Ανδρέα Λόντο του αγγλικού κόμματος και τους Ρήγα Παλαμήδη και Ιωάννη Μακρυγιάννη του γαλλικού. Τις πρωινές ώρες της 3ης Σεπτεμβρίου του 1843 κλήθηκε να αναλάβει την πρωθυπουργία, και ο ίδιος επέμεινε να σχηματίσει οικουμενική κυβέρνηση με τη συμμετοχή σε αυτή του Αλέξανδρου Μαυροκορδάτου και του Ιωάννη Κωλέττη, για να προετοιμάσει το Σύνταγμα. Ο Ανδρέας Μεταξάς ήταν ο πρώτος που ονομάστηκε πρωθυπουργός και έκτοτε επικράτησε ο τίτλος. Απογοητεύτηκε όμως από την εξέλιξη των πραγμάτων και παραιτήθηκε οικειοθελώς το Φεβρουάριο του 1844. Αργότερα διατέλεσε υπουργός, γερουσιαστής, βουλευτής και, τέλος, πρεσβευτής στην Κωνσταντινούπολη. Με την έκρηξη του Κριμαϊκού Πολέμου παραιτήθηκε και αποχώρησε από την ενεργό πολιτική ζωή. Λίγο πριν από το θάνατό του βολιδοσκοπήθηκε για την πρωθυπουργία, αλλά αρνήθηκε. Πέθανε στην Αθήνα το 1860. Ο Ανδρέας Μεταξάς διέθετε καθολικό κύρος. Εισήλθε νέος στον Αγώνα και χάρη στην ακεραιότητα του χαρακτήρα του, τη σωφροσύνη και την ηρεμία του κατόρθωσε να διέλθει αλώβητος από την πολυτάραχη για το έθνος περίοδο.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

ΜΕΤΑΞΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ: Στρατιωτικός, πολιτικός και δικτάτορας. Γεννήθηκε στην Ιθάκη το 1871. Σπούδασε στη Στρατιωτική Σχολή των Ευελπίδων και στη Στρατιωτική Ακαδημία του Βερολίνου, έπειτα από υποτροφία που του εξασφάλισε ο διάδοχος τότε Κωνσταντίνος Α΄. Το 1910 επιλέχτηκε στη θέση του υπασπιστή του Βενιζέλου. Η συμβολή του στον επιτελικό σχεδιασμό των επιχειρήσεων των Βαλκανικών Πολέμων υπήρξε σημαντική, με αποτέλεσμα στο τέλος των πολέμων ο Μεταξάς να έχει φτάσει στο βαθμό του αντισυνταγματάρχη. Στη διάρκεια του Εθνικού Διχασμού υποστήριξε την πολιτική του βασιλιά Κωνσταντίνου Α΄ -ίσως μάλιστα και να τη διαμόρφωσε, αφού ήταν πεπεισμένος ότι η επίθεση των Συμμάχων εναντίον των Δαρδανελίων δεν διέθετε το στοιχείο του αιφνιδιασμού- και γι' αυτό απομακρύνθηκε από τις τάξεις του στρατού και εκτοπίστηκε. Πριν από την παραίτηση μάλιστα του Κωνσταντίνου, ο Μεταξάς είχε δημιουργήσει ένα παραστρατιωτικό σώμα, τους Επιστράτους, οι οποίοι είχαν αντιμετωπίσει με αγριότητα τους βενιζελικούς της Αθήνας. Δεν συμμετείχε στη Μικρασιατική Εκστρατεία και ήταν ιδιαίτερα επικριτικός για το συγκεκριμένο εγχείρημα. Αυτό δεν τον εμπόδισε να συμμετάσχει στο κίνημα του 1923 των Γαργαλίδη-Λεοναρδόπουλου εναντίον της επαναστατικής κυβέρνησης Πλαστήρα-Γονατά. Αναγκάστηκε να φύγει στο εξωτερικό, αλλά σύντομα επέστρεψε, αφού υπήρξε ο πρώτος πολιτικός της φιλοβασιλικής παράταξης που αναγνώρισε την αβασίλευτη δημοκρατία το 1924. Μετά την επιστροφή του αναμείχθηκε ενεργά στην πολιτική ζωή της χώρας, ιδρύοντας το κόμμα των Ελευθεροφρόνων. Συμμετείχε μάλιστα στην οικουμενική κυβέρνηση του Α. Ζαΐμη. Το 1932 διατέλεσε μέλος της βραχύβιας κυβέρνησης του Π. Τσαλδάρη, ενώ μετά το αποτυχημένο κίνημα του Πλαστήρα (το 1933) ζήτησε τη δίωξη του Βενιζέλου και διακήρυξε δημόσια τις αντικοινοβουλευτικές απόψεις του. Διορίστηκε από το βασιλιά Γεώργιο Β΄ υπουργός Στρατιωτικών στην κυβέρνηση Κ. Δεμερτζή και, όταν πέθανε ο τελευταίος, τον διαδέχτηκε στην πρωθυπουργία με την ανοχή μάλιστα της Βουλής. Στις 4 Αυγούστου του 1936 -με τη σύμφωνη γνώμη του βασιλιά Γεωργίου Β΄- επέβαλε προσωπική δικτατορία. Επίσημη ιδεολογία του καθεστώτος υπήρξε ο «τρίτος ελληνικός πολιτισμός», που θα συνδύαζε την πνευματικότητα της κλασικής Ελλάδας και το θρησκευτικό αίσθημα του Βυζαντίου. Ο Μεταξάς αντιμετώπισε με ιδιαίτερη σκληρότητα όχι μόνο τους κομμουνιστές αλλά και τους αστούς πολιτικούς που είχαν επαφές με την Αυλή και επιδίωκαν την ανατροπή του. Όταν ήρθε αντιμέτωπος με το ιταλικό τελεσίγραφο της 28ης Οκτωβρίου του 1940, για να επιτρέψει στις δυνάμεις του Άξονα να περάσουν από την Ελλάδα, αρνήθηκε και με την πράξη του αυτή εξέφρασε τη βούληση ολόκληρου του έθνους. Πέθανε ξαφνικά στις 29 Ιανουαρίου του 1941. (Είπε: «Ο νεότερος πολιτισμός, ο Ελληνικός, δεν είναι δυνατόν να είναι πλέον επεκτατικός, δεν θα αποβλέπει δηλαδή εις την κατάκτησιν εδαφών, αλλά εις την έντασιν του Πολιτισμού, ακριβώς όπως τον ηννόησαν τον Πολιτισμόν οι αρχαίοι Έλληνες. Είναι τούτο ένα μέγα ιδανικόν. Διότι δίδει εις τον λαόν, τον έχοντα τοιούτον Πολιτισμόν, το συναίσθημα της κυριαρχίας, κυριαρχίας όχι εδαφών, αλλά Πολιτισμού, κυριαρχίας επί των άλλων διά του Πολιτισμού του. Και δύναται τούτο να αποτελέση μέγα ιδανικόν διά τον Ελληνικόν κόσμον». «Το Κοινοβουλευτικόν πολίτευμα εις την Ελλάδα ενεφανίσθη και διώκησε ως κομματικόν καθεστώς».)

ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ: Διάσημος διευθυντής ορχήστρας, συνθέτης και πιανίστας. Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1896 και ήταν γιος του δερματέμπορα Ιωάννη και της Αγγελικής, οι οποίοι του έδωσαν την ευκαιρία να καλλιεργήσει το ταλέντο του. Σπούδασε στο Ωδείο Αθηνών με δασκάλους το φωτισμένο Λούντβιχ Βασενχόβεν και τον Αρμάνδο Μαρσίκ, ο οποίος το 1915, αν και ο Μητρόπουλος ήταν ακόμη μαθητής, του εμπιστεύτηκε την μπαγκέτα του. Τελείωσε το ωδείο το 1919 με πτυχίο σολίστ πιάνου. Με υποτροφία συνέχισε τις σπουδές του στις Βρυξέλλες, ενώ αργότερα στο Βερολίνο (1922) εργάστηκε ως μουσικός προγυμναστής στην Κρατική Όπερα. Η γνωριμία του εκεί με τον Ιταλό συνθέτη Φερούτσιο Μπουζόνι έπαιξε αποφασιστικό ρόλο στη σταδιοδρομία του, αφού ο τελευταίος του συνέστησε να αφήσει τη σύνθεση και να αφοσιωθεί στη διεύθυνση. Επέστρεψε στην Ελλάδα το 1924 και διηύθυνε τη Συμφωνική Ορχήστρα του Ελληνικού Ωδείου (1924-1925), την Ορχήστρα του Συλλόγου Συναυλιών (1925-1927) και τη Συμφωνική Ορχήστρα του Ωδείου Αθηνών (1927-1937). Ως φιλοξενούμενος μαέστρος διηύθυνε τη Φιλαρμονική του Βερολίνου (1930), την Ορχήστρα του Παρισιού, την Κρατική Φιλαρμονική του Λένινγκραντ, τη Συμφωνική Ορχήστρα της Βοστόνης, της Μινεάπολης κ.ά. Από το 1938 ξεκίνησε τη διεθνή καριέρα του αναλαμβάνοντας μόνιμος αρχιμουσικός της Ορχήστρας της Μινεάπολης ως το

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

1949, στη συνέχεια συνδιευθυντής της Φιλαρμονικής της Νέας Υόρκης και από το 1951 ως το 1957 καλλιτεχνικός διευθυντής και αρχιμουσικός, προσκεκλημένος μαέστρος της Φιλαρμονικής Μετροπόλιταν Όπερα της Νέας Υόρκης (1958-1959). Παράλληλα διηύθυνε και ευρωπαϊκές ορχήστρες, καθώς και παραστάσεις όπερας στη Σκάλα του Μιλάνου. Όλες οι μεγάλες ορχήστρες του κόσμου τον προσκαλούσαν στο δικό τους πόντιουμ και υποκλινόταν μπροστά του το κοινό Ευρώπης και Αμερικής. Δεν χρειαζόταν παρτιτούρα για να διευθύνει, γιατί πίστευε ότι έπρεπε να λυτρωθεί από το κείμενο. Μπορούσε ταυτόχρονα να ξετυλίγει με δεξιοτεχνία δύο πτυχές της ίδιας υπόστασης, του μαέστρου και του πιανίστα. Ως συνθέτης δημιούργησε έργα για πιάνο («Βεατρίκη», «Κρητική γιορτή»), μία όπερα («Αδελφή Βεατρίκη»), σκηνική μουσική για την «Ηλέκτρα» του Σοφοκλή και τον «Ιππόλυτο» του Ευριπίδη κ.ά. Στα έργα του ενσωμάτωσε στοιχεία της δημοτικής μουσικής σε τολμηρά μουσικά ιδιώματα, αλλά πειραματίστηκε και με την ατονικότητα. Πέθανε στις 2 Νοεμβρίου του 1960 κατά τη διάρκεια μιας πρόβας στη Σκάλα του Μιλάνου.
(Είπε ο Αράμ Χατσατουριάν για τον Δ. Μητρόπουλο: «Ένας από τους πλέον προικισμένους από τη φύση μαέστρους του καιρού μας, για τα επιτεύγματα του οποίου δίκαια μπορεί να υπερηφανεύεται ο ελληνικός λαός».)

ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ: Πολιτικός και πρωθυπουργός της Ελλάδας. Γεννήθηκε στα Χανιά το 1918. Σπούδασε νομικά και πολιτικές και οικονομικές επιστήμες στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και άρχισε να δικηγορεί. Πήρε μέρος στον πόλεμο ως έφεδρος αξιωματικός, στο μέτωπο της Μακεδονίας. Στη διάρκεια της Κατοχής συμμετείχε στην αντίσταση στην Κρήτη, φυλακίστηκε και καταδικάστηκε σε θάνατο, αλλά του δόθηκε χάρη ύστερα από συμφωνία ανταλλαγής κρατουμένων. Εκλεγόταν συνεχώς βουλευτής από το 1946 μέχρι το 1964 (το 1961, το 1963, το 1964 υπό τη σημαία της Ένωσης Κέντρου). Υπηρέτησε ως υπουργός σε διάφορες κυβερνήσεις Φιλελευθέρων. Ο Κ. Μητσοτάκης φαινόταν να είναι ο κύριος υποψήφιος για την ηγεσία της Ένωσης Κέντρου στα μέσα της δεκαετίας του 1960, αλλά η σύγκρουσή του με τον ηγέτη του κόμματος, Γεώργιο Παπανδρέου, κατά τη συνταγματική κρίση του 1965, ανέδειξε τον Ανδρέα Παπανδρέου ως το μεγάλο του πολιτικό αντίπαλο. Συμμετείχε ως υπουργός Συντονισμού στις κυβερνήσεις της περιόδου 1965-1966. Κατά τη διάρκεια της Δικτατορίας των Συνταγματαρχών τέθηκε στην αρχή σε κατ' οίκον περιορισμό, αλλά στη συνέχεια απέδρασε στο εξωτερικό. Ύστερα από την πτώση του καθεστώτος συμμετείχε ως ανεξάρτητος υποψήφιος στις εκλογές του 1974, αλλά παρά το υψηλό ποσοστό που έλαβε στην εκλογική του περιφέρεια, τα Χανιά, δεν εκλέχτηκε. Το 1977 ψηφίστηκε βουλευτής του κόμματος που είχε ιδρύσει, των Νεοφιλελεύθερων, και λίγο αργότερα προσχώρησε στο κόμμα της Νέας Δημοκρατίας. Το 1984 έγινε αρχηγός του κόμματος, ενώ στις εκλογές του 1985, παρά την αξιόλογη άνοδο του εκλογικού ποσοστού της ΝΔ, ηττήθηκε τελικά από το ΠαΣοΚ, το οποίο σχημάτισε κυβέρνηση. Μετά τις αλλεπάλληλες εκλογικές αναμετρήσεις του 1989, οι οποίες δεν είχαν ως αποτέλεσμα την ανάδειξη κυβέρνησης που να διαθέτει την απόλυτη πλειοψηφία στη Βουλή, οδήγησε το κόμμα του στις εκλογές του 1990. Ύστερα από αυτές σχημάτισε κυβέρνηση με την υποστήριξη του κόμματος της ΔΗΑΝΑ, το οποίο είχε εκλέξει ένα βουλευτή. Το 1993, μετά την αποχώρηση ενός βουλευτή από το κόμμα της Νέας Δημοκρατίας, ο Κ. Μητσοτάκης ζήτησε από τον πρόεδρο της Δημοκρατίας τη διάλυση της Βουλής και τη διενέργεια εκλογών. Σε αυτές τις εκλογές (το 1993) η ΝΔ ηττήθηκε και ο Κ.Μητσοτάκης παραιτήθηκε από την ηγεσία του κόμματος. Εκλέχτηκε βουλευτής στις εκλογές του 1996 και του 2000, ενώ αποφάσισε να μην είναι υποψήφιος σε αυτές του 2004. Ο Κωνσταντίνος Μητσοτάκης είναι ο πολιτικός που έχει εκλεγεί τις πιο πολλές φορές βουλευτής (18 τουλάχιστον φορές).

ΜΙΑΟΥΛΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ: Αξιωματικός του πολεμικού ναυτικού και πρωθυπουργός της Ελλάδας (1857-1862). Γιος του αγωνιστή της Επανάστασης Ανδρέα Μιαούλη, γεννήθηκε στην Ύδρα το 1815, όπου έμαθε και τα πρώτα γράμματα. Σπούδασε στη Στρατιωτική Σχολή του Μονάχου και μετεκπαιδεύτηκε στην Αγγλία υπηρετώντας στο βρετανικό ναυτικό. Επιστρέφοντας στην Ελλάδα κατατάχθηκε στο πολεμικό ναυτικό. Παράλληλα διατέλεσε υπασπιστής του Όθωνα και υπουργός των Ναυτικών στην κυβέρνηση Δημητρίου Βούλγαρη (1855-1857), μετά την παραίτηση του οποίου του ανατέθηκε από τον Όθωνα ο σχηματισμός κυβέρνησης. Κυβέρνησε τη χώρα μέχρι το 1962 με διαλείμματα, μένοντας πιστός στον Όθωνα, γι' αυτό και δέχτηκε τα βέλη της αντιπολίτευσης, η οποία έγινε ενεργότερη από το

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

1959 και εξής. Μετά την έξωση του Όθωνα έφυγε από την Ελλάδα και επέστρεψε ύστερα από την ενθρόνιση του Γεωργίου Α΄, χωρίς όμως να αναμειχθεί στην πολιτική ζωή. Πέθανε στο Παρίσι το 1867.

ΜΙΝΩΤΗΣ ΑΛΕΞΗΣ: Μεγάλος ηθοποιός και σκηνοθέτης του θεάτρου. Γεννήθηκε στα Χανιά το 1900 και το όνειρό του ήταν να γίνει ποιητής. Πραγματοποίησε τελικά την επιθυμία του μέσα από μια διαφορετική προσέγγιση της ποιητικής τέχνης. Το 1921 βρέθηκε στο δρόμο του ο Βεάκης σε μια περιοδεία του στην Κρήτη, ο οποίος τον χρησιμοποίησε ως κορυφαίο αρχικά και ως εξάγγελο στη συνέχεια στον «Οιδίποδα τύραννο». Με το ρόλο αυτό ξεκίνησε τη θεατρική του πορεία και με Οιδίποδα την τελείωσε. Από το 1925 ως το 1930 συνεργάστηκε με τη Μαρίκα Κοτοπούλη. Στο καμαρίνι της είχε την τύχη να συναντήσει την Κατίνα Παξινού, με την οποία πορεύτηκε μαζί στη ζωή και στο σανίδι. Το 1931 οργάνωσε δικό του θίασο με την Παξινού και τον Βεάκη («Πόθοι κάτω από τις λεύκες» του Ο' Νιλ - ήταν η πρώτη του σκηνοθεσία), ενώ από το 1932 αποτέλεσε στέλεχος του Εθνικού Θεάτρου. Στην περίοδο της Κατοχής αρνήθηκε να παίξει για τους Γερμανούς και διέφυγε στην Αμερική. Επέστρεψε το 1951 και ανέλαβε τη διεύθυνση του Εθνικού Θεάτρου ως το 1967, θέση την οποία εγκατέλειψε στην περίοδο της Δικτατορίας, για να επανέλθει και πάλι στη μεταπολίτευση (1974), στην οποία και παρέμεινε ως το 1981. Από τότε και μέχρι το θάνατό του συνέχισε τη θεατρική του προσφορά μέσα από διάφορα σχήματα. Στη μακρόχρονη θεατρική του πορεία ερμήνευσε ρόλους και σκηνοθέτησε έργα μεγάλων θεατρικών συγγραφέων (Ίψεν, Στρίνμπεργκ, Λόρκα, Ο' Νιλ, Σαίξπηρ, Μπρεχτ). Ωστόσο, πεδίο των θεατρικών του εξερευνήσεων, όπου διακρίθηκε ως ηθοποιός και σκηνοθέτης, ήταν η αρχαία ελληνική τραγωδία («Οιδίπους τύραννος», «Οιδίπους επί Κολωνώ», «Προμηθεύς Δεσμώτης», «Μήδεια», «Αντιγόνη», «Εκάβη», «Φοίνισσες», «Πέρσες» κ.ά). Η συμβολή του στην ερμηνεία της υπήρξε θεμελιώδης. Πολλές από τις παραστάσεις αυτές τις παρουσίασε και στο εξωτερικό. Το 1960 και το 1961 σκηνοθέτησε τις όπερες «Νόρμα» του Μπελίνι και «Μήδεια» του Κερουμπίνι στην Επίδαυρο με τη Μαρία Κάλλας. Μάλιστα, τη «Μήδεια» την ανέβασε και στη Σκάλα του Μιλάνου. Πέθανε στις 11 Νοεμβρίου του 1990.

ΜΙΧΑΛΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ: Νομικός, πολιτικός και πρωθυπουργός της Ελλάδας (1924-1925). Γεννήθηκε στην Πάτρα το 1875, σπούδασε νομικά στην Αθήνα και συμπλήρωσε τη μόρφωσή του στη Γερμανία και τη Γαλλία. Διακρίθηκε ως δικηγόρος στην Πάτρα από το 1901 ως το 1910, και την ίδια χρονιά εμφανίστηκε στην πολιτική σκηνή ως βουλευτής της πρώτης Αναθεωρητικής Βουλής. Κινήθηκε στο πολιτικό κλίμα που διαμόρφωσαν το Κίνημα στο Γουδί και ο νεοεμφανισθείς τότε πολιτικός Ελευθέριος Βενιζέλος. Διατέλεσε πρώτος υπουργός στο υπουργείο Εθνικής Οικονομίας από το 1912 ως το 1915 με δράση ιδιαίτερα σημαντική, θεμελιώνοντας μια πρωτοπόρο κοινωνική πολιτική (νομοσχέδιο περί αντικειμενικής ευθύνης εργοδοτών για τα εργατικά ατυχήματα). Το 1916 ακολούθησε τον Βενιζέλο στο κίνημα της Θεσσαλονίκης και έκτοτε διατέλεσε επανειλημμένα υπουργός. Μετά το τέλος του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου βοήθησε τον Βενιζέλο στην προώθηση των ελληνικών θέσεων στο Συνέδριο της Ειρήνης του Παρισιού. Στις εκλογές του 1920 δεν εκλέχτηκε βουλευτής, ανέκτησε όμως τη βουλευτική ιδιότητα το 1923. Το 1924 ίδρυσε το Κόμμα των Συντηρητικών Φιλελευθέρων, γνωστό αργότερα ως Συντηρητικό Δημοκρατικό Κόμμα, ενώ τον Οκτώβριο του 1924 ανέλαβε ο ίδιος την πρωθυπουργία. Αν και το διάστημα κατά το οποίο διατέλεσε πρωθυπουργός ήταν σύντομο, κατάφερε να λύσει το πρόβλημα ύδρευσης της Αθήνας (σύμβαση με Ούλεν, κατασκευή φράγματος Μαραθώνα) και συνήψε το πρώτο προσφυγικό δάνειο. Ανατράπηκε τον Ιούνιο του 1925 από το δικτάτορα Πάγκαλο. Μετά την κατάρρευση της Δικτατορίας ανέλαβε και πάλι υπουργικές θέσεις, με τελευταία τη θέση υπουργού των Εξωτερικών στην τελευταία κυβέρνηση Βενιζέλου (1933). Υπήρξε μετριοπαθής πολιτικός με μεγάλες ικανότητες, όπως έδειξε και το έργο του. Ακολούθησε στη συνέχεια μια πολιτική αποστασιοποίησης από το βενιζελικό χώρο και διαλλακτική στάση απέναντι στο στέμμα κυρίως μετά την παλινόρθωση (1935). Το 1937 εξορίστηκε από το δικτάτορα Μεταξά στην Πάρο, παρ' όλο που ήταν ασθενής, και λίγο αργότερα πέθανε στην Αθήνα (Μάρτιος του 1938).

ΜΟΡΑΛΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ: Ζωγράφος και χαράκτης, καθηγητής της Ανώτατης Σχολής Καλών Τεχνών. Γεννήθηκε στην Άρτα το 1916, αλλά τα πρώτα χρόνια της ζωής του τα έζησε στην Πρέβεζα, όπου ο πατέρας του υπηρετούσε ως γυμνασιάρχης. Το 1927 εγκαταστάθηκε στην

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Αθήνα και από τα 15 του χρόνια γράφτηκε στη Σχολή Καλών Τεχνών και παρακολούθησε μαθήματα με δασκάλους τους Κωνσταντίνο Παρθένη, Ουμβέρτο Αργυρό και Γιάννη Κεφαλληνό (στη χαρακτική). Το ταλέντο του αναγνωρίστηκε αμέσως, ενώ η παρουσίαση των ξυλογραφιών του στην «Έκθεση Ελληνικής Χαρακτικής» στην Τσεχοσλοβακία το 1936 του εξασφάλισε υποτροφία της Ακαδημίας Αθηνών για να συνεχίσει τις σπουδές του στη Ρώμη και το Παρίσι. Διέκοψε τη φοίτησή του στη Σχολή Καλών Τεχνών της Γαλλίας στο Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο και επέστρεψε στην Αθήνα. Το 1947 εκλέχτηκε καθηγητής στην ΑΣΚΤ και αφοσιώθηκε στο διδακτικό του έργο και τη ζωγραφική. Κύρια χαρακτηριστικά της τέχνης του είναι η ρεαλιστική απόδοση του ανθρώπινου σώματος, και ιδιαίτερα του γυναικείου, η σχεδιαστική ακρίβεια, η γνώση των χρωματικών συγγενειών και η ισορροπία όλης της σύνθεσης. Ανάμεσα στα έργα του διακρίνονται τα εξής: «Αυτοπροσωπογραφία» (1937), «Αυτοπροσωπογραφία με το ζωγράφο Νικολάου» (1937), «Ο ζωγράφος και η γυναίκα του» (1942), «Μορφή» (1952), «Συνθέσεις, Επιτύμβια και Αθήνα», «Νέα γυναίκα» (1971-1972), «Κορίτσι που ζωγραφίζει» (1971), «Αίγινα» (1974) κ.ά. Συμμετείχε σε πολλές εκθέσεις στην Ελλάδα και το εξωτερικό (Biennale) και δεν απέκτησε ποτέ εμπορικές σχέσεις με την τέχνη. Δώρισε στην Εθνική Πινακοθήκη 28 έργα του και 80 σχέδιά του, γιατί, όπως υποστηρίζει, «Εκεί είναι η θέση τους. Ακόμα και στην αποθήκη της πινακοθήκης είναι καλύτερα». Έντυσε επίσης με την τέχνη του εκδόσεις ποιητικών συλλογών του Οδυσσέα Ελύτη και του Γιώργου Σεφέρη, παραστάσεις του Αλέξη Σολωμού και του Καρόλου Κουν, χορογραφίες της Ραλλούς Μάνου. Εικαστικές παρεμβάσεις του Μόραλη συναντάμε ακόμη στους εξωτερικούς τοίχους του ξενοδοχείου Χίλτον, στις αποβάθρες της ακτής Καραϊσκάκη στον Πειραιά, στο τουριστικό περίπτερο του ΕΟΤ (Διόνυσος) του Φιλοπάππου και σε επαρχιακά ξενοδοχεία (Δελφοί, Ρόδος, Θεσσαλονίκη).

ΜΠΑΛΑΤΖΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ: Πολιτικός και πολλές φορές υπουργός, καθώς και ένας από τους Έξι που εκτελέστηκαν μετά την κατάρρευση του μικρασιατικού μετώπου. Γεννήθηκε το 1866 στη Σμύρνη. Σπούδασε νομικά στην Αθήνα. Εκλέχτηκε για πρώτη φορά βουλευτής το 1902, ενώ το 1908 τοποθετήθηκε στη θέση του υπουργού των Εξωτερικών στην κυβέρνηση Γεωργίου Θεοτόκη. Στην πρώτη κυβέρνηση του Δημητρίου Γούναρη (1915) ανέλαβε το υπουργείο Συγκοινωνιών. Μετά τις εκλογές του 1920 ανέλαβε πολλές φορές το υπουργείο των Εξωτερικών (πέντε συνολικά). Έπειτα από την κατάρρευση του μετώπου (1922) κατηγορήθηκε για εσχάτη προδοσία και εκτελέστηκε μαζί με άλλους τέσσερις πολιτικούς και ένα στρατιωτικό (οι Έξι) στις 15 Νοεμβρίου του 1922. Στη διάρκεια της δίκης υπερασπίστηκε με παρρησία την εξωτερική πολιτική των κυβερνήσεων στις οποίες συμμετείχε.

ΜΠΟΔΟΣΑΚΗΣ (ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ) ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ: Βιομήχανος από τους ισχυρότερους στον ευρωπαϊκό χώρο. Γεννημένος στη Νίγδη της Μικράς Ασίας το 1891, αναγκάστηκε από τις δυσκολίες της ζωής να δουλέψει πριν ακόμη τελειώσει τη βασική εκπαίδευση. Έζησε το δράμα της Μικρασιατικής Καταστροφής και εγκαταστάθηκε στην Ελλάδα το 1823. Άνθρωπος ανήσυχος, τολμηρός και οξυδερκής, ξεκίνησε την επιχειρηματική του δραστηριότητα από την Τουρκία. Έπειτα από κάποιες αποτυχίες τη συνέχισε στην Ελλάδα δημιουργώντας μια «μικρή αυτοκρατορία». Το 1940 ήταν επικεφαλής των βιομηχανιών που εξασφάλιζαν τον πολεμικό εφοδιασμό της χώρας και των συμμάχων. Αναμείχθηκε στην πολιτική το 1951, όταν υποστήριξε τον «Ελληνικό Συναγερμό» των Παπάγου-Μαρκεζίνη. Το 1965 όμως υποστήριξε τους αποστάτες (Μητσοτάκης, Κωστόπουλος κ.ά.), ενέργεια που θεωρήθηκε μεγάλο ατόπημα. Τα σημαντικά βιομηχανικά συγκροτήματα που δημιούργησε ήταν η ΠΥΡΚΑΛ, η ΛΑΡΚΟ, η «Υαλουργία Ελευσίνας», τα Μεταλλεία Κασσάνδρας κ.ά. Μέρος της τεράστιας περιουσίας του το αφιέρωσε σε δωρεές (σχολεία, υποτροφίες) και δημιούργησε το «Ίδρυμα Μποδοσάκη», στο οποίο κληροδοτήθηκε όλη η εναπομείνασα περιουσία του μετά το θάνατό του, αφού ένα μέρος των επιχειρήσεών του είχε νωρίτερα καταρρεύσει. Πέθανε στην Αθήνα το 1979. Εκείνο που περισσότερο από όλα θυμούνται παλιοί φίλοι και συνεργάτες του είναι ότι εκείνος ο ιδιαίτερα μικρόσωμος άντρας χαμογελούσε με φανερή ικανοποίηση, όταν του έλεγαν «γεια σου, γίγαντα!».

ΜΠΟΥΖΙΑΝΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ: Ζωγράφος, σημαντικός εκπρόσωπος του εξπρεσιονισμού σε όλο τον ευρωπαϊκό χώρο. Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1885. Εκτός από την ιδιαίτερη προδιάθεση για την τέχνη, σημαντικό ρόλο στην απόφασή του να γίνει ζωγράφος έπαιξε η προτροπή του φίλου του Ουμβέρτου Αργυρού. Γράφτηκε στην Ανώτατη Σχολή Καλών

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Τεχνών το 1900 και μαθήτευσε δίπλα στους Ροϊλό, Λύτρα, Ιακωβίδη, Γερανιώτη. Το 1906 συνέχισε τις σπουδές του στο Μόναχο και στο Βερολίνο πλάι στον ιμπρεσιονιστή Μαξ Λίμπερμαν, για να επιστρέψει και πάλι στο Μόναχο το 1910, όπου συναντήθηκε με τον Τζόρτζιο ντε Κίρικο και τον Δημήτρη Πικιώνη. Παράλληλα ασχολήθηκε κυρίως με την προσωπογραφία, για να μπορέσει να επιβιώσει. Και ενώ τα χρόνια 1911-1917 κινήθηκε στο κλίμα του ρεαλισμού και του ιμπρεσιονισμού, το 1917 στράφηκε ξαφνικά προς τον εξπρεσιονισμό. Ένα μαραμένο φύλλο αγριοκαστανιάς τού αποκάλυψε σε μια στιγμή το νόημα της φθοράς, τη μοίρα όλων αυτών που υπάρχουν, και στάθηκε η αφορμή για τη στροφή αυτή. Από το 1919 άρχισε να εκθέτει έργα προς αυτή την κατεύθυνση, εντάχθηκε στον κύκλο των Γερμανών εξπρεσιονιστών και το έργο του αναγνωριζόταν όλο και περισσότερο. Η άνοδος του Χίτλερ στην εξουσία (1933) και οι θέσεις των ναζιστών για τον εξπρεσιονισμό, που τον θεωρούσαν «εκφυλισμένη» τέχνη, ανάγκασαν τον Μπουζιάνη όπως και πολλούς ομότεχνούς του να εγκαταλείψουν τη Γερμανία. Έτσι, επέστρεψε στην Ελλάδα το 1935 έπειτα από 28 χρόνια. Η τέχνη του αντιμετωπίστηκε αρχικά με αδιαφορία, ενώ ο ίδιος είχε οικονομικά προβλήματα, κυρίως την περίοδο της Κατοχής. Η αξία του άρχισε να αναγνωρίζεται το 1949 με την πρώτη ατομική έκθεση στον «Παρνασσό». Το 1950 εκπροσώπησε την Ελλάδα στην Biennale της Βενετίας. Το 1958 πήρε το βραβείο Γκούγκενχαϊμ και πέθανε ένα χρόνο αργότερα το 1959. Ο Μπουζιάνης διαμόρφωσε στην τέχνη του μια καθαρά προσωπική εξπρεσιονιστική ζωγραφική. Το συνολικό του έργο αποτελούν χίλιες περίπου ελαιογραφίες, υδατογραφίες και σχέδια. Καθοριστικό του θέμα παραμένει η ανθρώπινη μορφή, βασικό του μέσο το χρώμα και στόχος του η απόδοση του εσωτερικού κόσμου. Πρώιμα έργα του: «Αυτοπροσωπογραφία του καλλιτέχνη», «Προσωπογραφία της αδελφής του Μπουζιάνη», «Ανδρική προσωπογραφία», «Ζευγάρι». Έργα μετά την επιστροφή στην Ελλάδα: «Γυναικεία φιγούρα», «Καθιστή γυναίκα», «Ξαπλωμένη γυναίκα», «Μικρή και μεγάλη γυναίκα» κ.ά. Οι υδατογραφίες του αποτελούν αναμφίβολα ένα σημαντικό κομμάτι του έργου του και καταλαμβάνει με αυτές την πρώτη θέση στον ευρωπαϊκό εξπρεσιονισμό. Χαρακτηριστικές δημιουργίες: «Γυναίκα σε τοπίο», «Κεφάλι γυναίκας», «Νεαρή γυναίκα με κόκκινη μπλούζα», «Γυναίκα με τα λουλούδια», «Νεκρή φύση με μήλα», «Μητέρα και γιος», «Εργοστάσιο του γκαζιού», «Νεκρή φύση με μήλα και πολυθρόνα» και «Κεφάλι κοριτσιού», η τελευταία υδατογραφία του ζωγραφισμένη το 1957.

ΟΘΩΝ: Ο πρώτος βασιλιάς της Ελλάδας μετά τη δημιουργία του ανεξάρτητου ελληνικού κράτους (1832-1862). Δευτερότοκος γιος -γεννήθηκε το 1815- του βασιλιά της Βαυαρίας Λουδοβίκου Α΄ της δυναστείας των Βίτελσμπαχ. Εκλέχτηκε από τις τρεις Μεγάλες Δυνάμεις ηγεμόνας της Ελλάδας. Ήρθε στο Ναύπλιο το 1833, αλλά επειδή ήταν ανήλικος, την εξουσία αρχικά άσκησε το συμβούλιο Αντιβασιλείας. Η αυταρχικότητά του οδήγησε στην Επανάσταση της 3ης Σεπτεμβρίου του 1843 και στην ψήφιση του Συντάγματος το 1844. Παρά την ψήφιση Συνταγματικού Χάρτη, εξακολούθησε να κυβερνά με συνεχείς παρεμβάσεις στην πολιτική ζωή του τόπου. Η απολυταρχική του στάση σε συνδυασμό με την αποτυχία της Θεσσαλικής Επανάστασης είχε ως συνέπεια την έξωσή του από τη χώρα το 1862. Πέθανε το 1867.

ΟΘΩΝΑΙΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ: Στρατιωτικός, πολιτικός και πρωθυπουργός της Ελλάδας. Γεννήθηκε στο Γύθειο το 1879. Εγκατέλειψε τις νομικές του σπουδές για να εισαχθεί στη Στρατιωτική Σχολή των Ευελπίδων, στην οποία ήταν συμφοιτητής του Θ. Πάγκαλου και άλλων αξιωματικών που αργότερα διαδραμάτισαν σημαντικό ρόλο στα πολιτικά και στρατιωτικά πράγματα της χώρας. Συμμετείχε στο Μακεδονικό Αγώνα, στους Βαλκανικούς Πολέμους, όπου διακρίθηκε στις μάχες Κιλκίς-Λαχανά και Τζουμαγιάς, και στο κίνημα της Εθνικής Άμυνας στη Θεσσαλονίκη. Πήρε μέρος στην εκστρατεία εναντίον των Μπολσεβίκων. Τραυματίστηκε στη Μικρασιατική Εκστρατεία, ενώ μετά την ήττα του Βενιζέλου στις εκλογές του 1920 αποστρατεύτηκε. Συμμετείχε στην Επανάσταση του 1922, ήταν μάλιστα από τους αδιάλλακτους, και ως πρόεδρος του στρατοδικείου καταδίκασε τους Έξι σε θάνατο. Με την εκδήλωση του κινήματος του Πάγκαλου προτίμησε και πάλι να παραιτηθεί από το στράτευμα. Επανήλθε το 1928 με ειδικό διάταγμα της κυβέρνησης Βενιζέλου, ενώ μετά την ήττα του τελευταίου στις εκλογές του 1933 και την αποτυχία του κινήματος του Πλαστήρα ανέλαβε για μικρό χρονικό διάστημα την πρωθυπουργία (κυβέρνηση των στρατηγών), για να παραδώσει ομαλά την εξουσία στο νικητή των εκλογών Παναγή Τσαλδάρη. Λίγο μετά την απελευθέρωση

facebook ΦΙΛΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

ανακλήθηκε και πάλι στην ενεργό υπηρεσία και ανέλαβε την αρχιστρατηγία. Παραιτήθηκε λίγες μέρες μετά, επειδή διαφώνησε με την ανάμειξη των Βρετανών. Αποσύρθηκε από το δημόσιο βίο και πέθανε στην Αθήνα το 1970.

ΟΛΓΑ: Βασίλισσα των Ελλήνων, σύζυγος του βασιλιά Γεώργιου Α΄. Γεννήθηκε στην Πετρούπολη της Ρωσίας το 1851 και ήταν κόρη του μεγάλου δούκα της Ρωσίας Κωνσταντίνου Νικολάγεβιτς. Παντρεύτηκε το βασιλιά Γεώργιο το 1867 και έγινε δεκτή με ενθουσιασμό από τον ελληνικό λαό, γιατί ήταν χριστιανή ορθόδοξη. Απέκτησε οκτώ παιδιά και δεν αναμείχθηκε στην πολιτική ζωή του τόπου. Ασχολήθηκε περισσότερο με φιλανθρωπικά έργα και συνέβαλε στη σύσταση της Σχολής Νοσοκόμων του νοσοκομείου Ευαγγελισμός, δείχνοντας παράλληλα ενδιαφέρον για τους φυλακισμένους του Εφηβείου Γεωργίου Αβέρωφ, για το Πτωχοκομείο και το Ρωσικό Νοσοκομείο και άλλους οργανισμούς και ιδρύματα. Η πρωτοβουλία της για μετάφραση του Ευαγγελίου στην ομιλούμενη γλώσσα υπήρξε αφορμή για τα Ευαγγελικά (ταραχές του 1901). Μετά τη δολοφονία του Γεωργίου (1913) επέστρεψε στη Ρωσία, παρακολούθησε την Επανάσταση των Μπολσεβίκων, χωρίς η ίδια να θιγεί, και έπειτα από σύντομη παραμονή στη Ελβετία επέστρεψε στην Ελλάδα. Εγκατέλειψε οριστικά τη χώρα μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή και μέχρι το θάνατό της (1926) έζησε στη Ρώμη.

ΠΑΛΑΜΑΣ ΚΩΣΤΗΣ: Κορυφαίος Νεοέλληνας ποιητής, σημαντικός εκπρόσωπος της Γενιάς του 1880 και κριτικός. Γεννήθηκε το 1859 στην Πάτρα, όπου ο πατέρας του υπηρετούσε ως δικαστικός. Σε ηλικία επτά ετών έχασε τους γονείς του και τον μεγάλωσε ο θείος του στο Μεσολόγγι. Το 1875 ήρθε για σπουδές στην Αθήνα και φοίτησε στη Νομική Σχολή, αλλά δεν την τελείωσε διότι τον απορρόφησε η λογοτεχνία. Την περίοδο αυτή δημοσίευσε τα πρώτα του ποιήματα σε ημερολόγια της εποχής και τον «Ραμπαγά». Την πρώτη ποιητική συλλογή, «Τα τραγούδια της πατρίδας μου», την εξέδωσε το 1886, ενώ ακολούθησαν και άλλες ποιητικές συνθέσεις για τις οποίες βραβεύτηκε και έτσι έγινε ευρύτερα γνωστός. Το προσωπικό του όμως ύφος είναι εμφανές στα ποιήματα «Πατρίδες» (1895), «Ίαμβοι και Ανάπαιστοι» (1897), «Ο Τάφος» (1898) και στη συλλογή ποιημάτων «Η Ασάλευτη Ζωή» (1904). Τα πιο αντιπροσωπευτικά έργα του είναι: «Ο Δωδεκάλογος του Γύφτου» (1907) και «Η Φλογέρα του Βασιλιά» (1910). Άξια λόγου είναι επίσης: «Οι Καημοί της Λιμνοθάλασσας» (1912), «Η Πολιτεία και η Μοναξιά» (1912), οι «Βωμοί» (1915), «Τα Παράκαιρα» (1919), τα «Περάσματα και Χαιρετισμοί» (1931) και «Οι Νύχτες του Φήμιου» (1935). Τα πεζογραφήματά του δεν είναι σημαντικά.

Το πιο σπουδαίο διήγημά του είναι «Ο Θάνατος του Παλικαριού» (1901). Ιδιαίτερα αξιόλογο είναι και το μοναδικό θεατρικό του έργο, «Τρισεύγενη» (1903). Έγραψε ακόμη πολλά άρθρα σε εφημερίδες και περιοδικά, μερικά από τα οποία έχουν συμπεριληφθεί στα «Άπαντα» που εξέδωσε το Ίδρυμα Παλαμά. Μέσα από αυτά αγωνίστηκε για την καθιέρωση της δημοτικής γλώσσας, ασχολήθηκε με θέματα νεοελληνικής φιλολογίας, έκανε γνωστό τον Κάλβο, επισήμανε τις αρετές καθαρόγλωσσων ποιητών (έγραφαν σε αρχαΐζουσα) κρατώντας τις αποστάσεις του από τη γλωσσική μισαλλοδοξία της εποχής. Για την προσφορά του τιμήθηκε με το κρατικό Αριστείο Γραμμάτων και Τεχνών το 1925 και το 1926 ήταν ένα από τα ιδρυτικά μέλη της Ακαδημίας Αθηνών. Πέθανε στην Αθήνα το 1943, την περίοδο της Κατοχής, και η κηδεία του πήρε τη μορφή διαδήλωσης των Αθηναίων κατά των κατακτητών. Ο Άγγελος Σικελιανός τον χαιρέτισε ως εξής: «Σ' αυτό το φέρετρο ακουμπά η Ελλάδα».

ΠΑΞΙΝΟΥ ΚΑΤΙΝΑ: Κορυφαία ηθοποιός του ελληνικού θεάτρου. Γεννήθηκε στον Πειραιά το 1900 και ήταν κόρη του αλευροβιομήχανου Βασιλείου. Σπούδασε στη Γενεύη, στη Βιέννη και στο Βερολίνο, ήταν αγαπημένη μαθήτρια του Δημήτρη Μητρόπουλου και ξεκίνησε την καριέρα της ως λυρική ερμηνεύτρια. Ωστόσο, εξαιτίας κάποιου προβλήματος με τη φωνή της, αναγκάστηκε να εγκαταλείψει τη μουσική και να στραφεί στο θέατρο. Πρωτοεμφανίστηκε στο Θέατρο Κοτοπούλη στο έργο «Γυμνή γυναίκα» το 1929. Στη συνέχεια συνεργάστηκε με τους Βεάκη και Μινωτή στα έργα «Πόθοι κάτω από τις λεύκες» του Ο'Νιλ, «Ο πατέρας» του Στρίντμπεργκ, «Ο θείος Βάνιας» του Τσέχοφ. Το 1931 προσλήφθηκε στο Εθνικό Θέατρο, όπου ερμήνευσε μεγάλους ρόλους σε έργα αρχαίων Ελλήνων τραγικών ποιητών (Αισχύλο, Σοφοκλή, Ευριπίδη), καθώς και Ευρωπαίους δραματουργούς (Ίψεν, Σαίξπηρ, Ο'Νιλ, Όσκαρ Ουάιλντ κ.ά.) Στη διάρκεια του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου κατέφυγε στην Αμερική όπου παρέμεινε ως το 1952. Μετά επέστρεψε στην Ελλάδα και συνεργάστηκε και πάλι με το Εθνικό Θέατρο. Έπαιξε απαιτητικούς ρόλους, π.χ., την Εκάβη, τη Μήδεια, την Κλυταιμνήστρα στον

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

«Αγαμέμνονα» του Αισχύλου, την Ιοκάστη στις «Φοίνισσες» του Ευριπίδη, την Ιοκάστη στον «Οιδίποδα τύραννο» του Σοφοκλή κ.ά., ενώ ερμήνευσε και ρόλους σε έργα ξένων δραματουργών, όπως «Το σπίτι της Μπερνάντα Άλμπα» του Λόρκα, «Η τρελή του Σαγιό» του Ζιροντού, «Το μακρύ ταξίδι της μέρας μέσα στη νύχτα» του Ο'Νιλ, «Μάκβεθ»του Σαίξπηρ κ.ά. Απολύθηκε από το Εθνικό την εποχή της Δικτατορίας (1967) και ίδρυσε θίασο μαζί με το σύζυγό της, Αλέξη Μινωτή. Το τελευταίο έργο στο οποίο έπαιξε ήταν το «Μάνα Κουράγιο» του Μπρεχτ. Πέθανε το 1973. Η Παξινού έπαιξε σε ελάχιστες ταινίες και για τη συμμετοχή της στο έργο «Για ποιον χτυπάει η καμπάνα» (έπαιξε το ρόλο της Πιλάρ) κέρδισε το Όσκαρ Β΄ Γυναικείου Ρόλου. Η Παξινού ήταν ηθοποιός με έντονη προσωπικότητα. Οι ερμηνείες της στο αρχαίο δράμα αποτελούν «πρότυπα υποκριτικής ολοκλήρωσης», σύμφωνα με τον Κ. Γεωργουσόπουλο.

ΠΑΠΑΓΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ: Στρατιωτικός, πολιτικός και πρωθυπουργός της Ελλάδας. Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1883. Σπούδασε στη Στρατιωτική Ακαδημία των Βρυξελλών και στη Σχολή Εφαρμογής Ιππικού της Ιπρ στη Γαλλία. Πήρε μέρος στους Βαλκανικούς Πολέμους (1912-1913). Στη διάρκεια του Εθνικού Διχασμού συντάχθηκε με την άποψη του βασιλιά, δηλαδή υπέρ της ουδετερότητας, και γι' αυτό το λόγο αποστρατεύθηκε και εξορίστηκε (1917).

Επανήλθε στις τάξεις του στρατεύματος το 1920 και έλαβε μέρος στη Μικρασιατική Εκστρατεία. Αποστρατεύθηκε και πάλι το 1922 μετά την επικράτηση της Επανάστασης και επανήλθε το 1926 (οικουμενική κυβέρνηση) με το βαθμό του συνταγματάρχη. Το 1931 έγινε υπαρχηγός του Γενικού Επιτελείου Στρατού. Στις 10 Οκτωβρίου του 1935 αυτός, ο αρχηγός της Αεροπορίας, Ρέππας, και ο αρχηγός του Ναυτικού, Οικονόμου, ανέτρεψαν με πραξικοπηματικό τρόπο τη νόμιμη κυβέρνηση του Παναγή Τσαλδάρη και επέβαλαν ως πρωθυπουργό τον Γ. Κονδύλη. Συνέβαλαν δηλαδή στην de facto παλινόρθωση της μοναρχίας. Το 1936 διορίστηκε αρχηγός του Γενικού Επιτελείου Στρατού. Στον Ελληνοϊταλικό Πόλεμο ανέλαβε την αρχιστρατηγία των ελληνικών ενόπλων δυνάμεων. Αποδοκίμασε τις πρωτοβουλίες του στρατηγού Τσολάκογλου για συνθηκολόγηση με τους Γερμανούς, ενώ στη συνέχεια περιφρόνησε τις κατοχικές κυβερνήσεις και αρνήθηκε την τιμητική σύνταξη που του προσφέρθηκε. Το 1943 τον συνέλαβαν οι Γερμανοί και τον έκλεισαν σε στρατόπεδο συγκέντρωσης στη Γερμανία. Το 1949 ανέλαβε και πάλι την αρχιστρατηγία των ενόπλων δυνάμεων της χώρας, με αυξημένες όμως αρμοδιότητες - ήταν πλέον στρατηγός και επικεφαλής της τελευταίας φάσης των επιχειρήσεων του Εμφύλιου Πολέμου. Του απονεμήθηκε η στραταρχική ράβδος και αργότερα παραιτήθηκε για να πολιτευτεί. Ίδρυσε το κόμμα του Ελληνικού Συναγερμού, το οποίο στις εκλογές του 1951 πήρε τη σχετική πλειοψηφία του εκλογικού σώματος και στις εκλογές του 1952 την απόλυτη πλειοψηφία των εδρών του Κοινοβουλίου. Κυβέρνησε μέχρι το θάνατό του (Αθήνα, 1955). Στο διάστημα αυτό έθεσε το Κυπριακό στο διεθνές διπλωματικό προσκήνιο και αναδιάρθρωσε την ελληνική οικονομία.

ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ: Συγγραφέας. Γεννήθηκε στη Σκιάθο το 1851. Εργάστηκε στην Αθήνα ως δημοσιογράφος και μεταφραστής σε εφημερίδες και περιοδικά, όπου δημοσίευσε και τα περισσότερα έργα του. Ήταν απλός και θρησκευόμενος -«κοσμοκαλόγερος»-, ενώ ονομάστηκε και «άγιος των γραμμάτων». Έγραψε μυθιστορήματα, όπως «οι Έμποροι των Εθνών» (1882), «η Γυφτοπούλα» (1884), «Χρήστος Μηλιώνης» (1885), αλλά περισσότερο γνωστός έγινε με τα διηγήματά του. Σε αυτά κυριαρχεί το αίσθημα της νοσταλγίας και περιγράφει τη ζωή των ταπεινών ανθρώπων και τη φύση της Σκιάθου. Τα διηγήματά του είναι ηθογραφικά («Βαρδιάνος στα Σπόρκα» [1893]), ρεαλιστικά («η φόνισσα» [1903]), νοσταλγικά και σχεδόν αυτοβιογραφικά («Όνειρο στο κύμα» [1900]). Το ύφος του δεν είναι πολύ επιτηδευμένο, ενώ η γλώσσα του είναι ιδιότυπη και συγχρόνως γοητευτική, και δεν υπακούει αυστηρά στην καθαρεύουσα. Συνδυάζει το ρεαλισμό με την ποίηση και αναδεικνύει τους ταπεινούς ήρωές του σε πραγματικά σύμβολα του ανθρώπου. Ο Παπαδιαμάντης εξέφρασε με τα θέματά του τον ορθόδοξο χριστιανικό τρόπο ζωής, επιλέγοντας και χρησιμοποιώντας κάθε φορά τις πιο κατάλληλες τεχνικές για την απόδοσή του. Πέθανε στη Σκιάθο το 1911.

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ: Στρατιωτικός, επικεφαλής της Δικτατορίας της 21ης Απριλίου του 1967. Γεννήθηκε στο Ελαιοχώρι της Αχαΐας το 1919. Σπούδασε στη

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Στρατιωτική Σχολή των Ευελπίδων από όπου αποφοίτησε ως ανθυπολοχαγός πυροβολικού (τάξη του 1940). Πήρε μέρος στον Ελληνοϊταλικό Πόλεμο και στον Εμφύλιο Πόλεμο (1946-1949). Στη συνέχεια μετεκπαιδεύτηκε στις ΗΠΑ. Συμμετείχε σε συνωμοτικές στρατιωτικές οργανώσεις και έλαβε την προσωνυμία «Νάσερ». Το 1959 τοποθετήθηκε στην Κεντρική Υπηρεσία Πληροφοριών (ΚΥΠ) και παρέμεινε εκεί μέχρι τη μετάθεσή του σε μονάδα πυροβολικού στον Έβρο το 1964. Τον Ιούνιο σχεδίασε να κάνει δολιοφθορά σε στρατιωτικό υλικό στον Έβρο, θέλοντας προφανώς να δημιουργήσει την εντύπωση ότι η κυβέρνηση της Ενώσεως Κέντρου δεν ήταν σε θέση να ελέγξει τις κινήσεις των κομμουνιστών. Αντί να τιμωρηθεί ανέλαβε υπηρεσία στην 1η Στρατιά και λίγο αργότερα στο 3ο Επιτελικό Γραφείο του ΓΕΣ - από αυτή τη θέση οργάνωσε το πραξικόπημα. Ως κύριο μέλος της τριανδρίας (οι άλλοι δύο ήταν ο Στυλιανός Παττακός και ο Νικόλαος Μακαρέζος) διοίκησε δικτατορικά τη χώρα από διάφορες θέσεις, ανάλογα με τις περιστάσεις, ως υπουργός, πρωθυπουργός, αντιβασιλέας και πρόεδρος της Δημοκρατίας. Ο Παπαδόπουλος απομάκρυνε τη μεραρχία -την οποία είχε στείλει ο Γ. Παπανδρέου- από την Κύπρο και κατάρτισε Σύνταγμα, την επικύρωση του οποίου πέτυχε με νόθο δημοψήφισμα. Στη συνέχεια κατάργησε τη μοναρχία, πάλι με νόθο δημοψήφισμα (1973), και ανέθεσε στον Σπύρο Μαρκεζίνη το σχηματισμό πολιτικής κυβέρνησης, η οποία θα προετοίμαζε την προσφυγή σε ελεύθερες εκλογές, αλλά δεν καθοριζόταν πότε θα διεξάγονταν. Τα αιματηρά γεγονότα στο Πολυτεχνείο το Νοέμβριο του 1973 αποκάλυψαν τις πραγματικές προθέσεις των δικτατόρων. Ανατράπηκε από τον ταξίαρχο Δ. Ιωαννίδη το Νοέμβριο του 1973. Μετά την αποκατάσταση της δημοκρατίας προσήχθη σε δίκη μαζί με τους άλλους πρωταίτιους της Δικτατορίας και καταδικάστηκε σε θάνατο (1975). Η ποινή δεν εκτελέστηκε αλλά μετατράπηκε σε ισόβια δεσμά, έπειτα από απόφαση της κυβέρνησης. Παρέμεινε έγκλειστος στις φυλακές Κορυδαλλού. Πέθανε το 1999 ύστερα από μακροχρόνια ασθένεια.

ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ: Σημαντικός σοσιαλιστής πολιτικός, πρωθυπουργός της Ελλάδας. Γεννήθηκε στην Τρίπολη το 1876 - οι γονείς του κατάγονταν από το Λεβίδι. Σπούδασε νομική στην Αθήνα και κοινωνιολογία, πολιτική οικονομία και φιλοσοφία στη Χαϊδελβέργη και στο Βερολίνο και στη συνέχεια στο Λονδίνο και στο Παρίσι. Επέστρεψε στην Αθήνα το 1907 και οι Έλληνες τον γνώρισαν για πρώτη φορά το 1908 μέσα από ένα κείμενο του που αφορούσε στον Κωστή Παλαμά (αντιμετώπιζε τότε ο μεγάλος ποιητής προβλήματα διότι υποστήριζε τη δημοτική γλώσσα). Την ίδια χρονιά ίδρυσε μαζί με άλλους - Κωνσταντίνο Τριανταφυλλόπουλο (1881-1966), Αλέξανδρο Δελμούζο (1880-1956), Αλέξανδρο Μυλωνά (1881-1967), Θρασύβουλο Πετμεζά (1874-1939), Παναγιώτη Αραβαντινό (1880-1930) και Θαλή Κουτούπη (1870-1935)- την Κοινωνιολογική Εταιρεία. Ήταν υπέρμαχος της αγροτικής μεταρρύθμισης στη Θεσσαλία και το 1910 εκλέχτηκε βουλευτής του Λαϊκού Κόμματος το οποίο ίδρυσε μαζί με τα άλλα μέλη της Εταιρείας. Εντάχθηκε στο Κόμμα των φιλελευθέρων το 1916, προβάλλοντας, όπως σημειώνει ο Κ. Τριανταφυλλόπουλος, «το κοινωνικό στοιχείο του κινήματος (της Εθνικής Αμύνης) υπό το πνεύμα του αναμορφωτικού σοσιαλισμού». Μετά τη μεταφορά της κυβέρνησης Βενιζέλου στην Αθήνα διορίστηκε υπουργός Συγκοινωνιών (προώθησε τη μετατροπή του Πολυτεχνείου σε ανώτατη σχολή, αναδιοργάνωσε τη Σχολή Καλών Τεχνών και την Εθνική Πινακοθήκη στην οποία διόρισε ως διευθυντή τον Ζαχαρία Παπαντωνίου, επικύρωσε το νέο σχέδιο πόλης της Θεσσαλονίκης κ.λπ.). Στη συνέχεια αποχώρησε από το Κόμμα των Φιλελευθέρων και το 1922 ίδρυσε τη Δημοκρατική Ένωση, η οποία μετά το 1928 μετονομάστηκε σε Αγροτικόν και Εργατικόν Κόμμα. Στις 12 Φεβρουαρίου του 1922 συνέταξε και δημοσίευσε το «Δημοκρατικό Μανιφέστο» με το οποίο ζητούσε να τεθούν τα λαϊκά και εθνικά συμφέροντα υπεράνω της δυναστείας. Το κείμενο αυτό θεωρήθηκε υβριστικό για το πρόσωπο του βασιλιά Κωνσταντίνου γι' αυτό προσήχθη σε δίκη στη Λαμία και καταδικάστηκε σε τριετή φυλάκιση, αλλά αποφυλακίστηκε αμέσως μετά την Επανάσταση του Σεπτεμβρίου του 1922 (συνήγορός του ήταν ο Γ. Παπανδρέου). Το 1924 ως πρωθυπουργός εισηγήθηκε την κατάργηση της μοναρχίας. Η Βουλή υπερψήφισε την εισήγησή του που αργότερα επικυρώθηκε με δημοψήφισμα (13 Απριλίου του 1924). Τον Ιούλιο του ίδιου έτους κατέθεσε το νομοσχέδιο για την ίδρυση πανεπιστημίου στη Θεσσαλονίκη. Η κυβέρνησή του ανατράπηκε στις 18 Ιουλίου του 1924. Στη διάρκεια της Δικτατορίας του Θ. Πάγκαλου (1926) εκτοπίστηκε στη Σαντορίνη. Το 1926 ο Παπαναστασίου ανέλαβε το υπουργείο Γεωργίας στην οικουμενική

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

κυβέρνηση Ζαΐμη. Την περίοδο της θητείας του εισηγήθηκε μεταξύ άλλων τη δημιουργία της Αγροτικής Τράπεζας. Για λίγες μέρες έγινε και πάλι πρωθυπουργός (Μάιος του 1932).
Τη δεκαετία του 1930 ο Παπαναστασίου έλαβε μέρος στο φιλειρηνικό κίνημα που αναπτύχθηκε στο χώρο των Βαλκανίων. Αντιτάχθηκε στο κίνημα του 1935 γιατί πίστευε ότι οι βίαιες ενέργειες διακόπτουν την ομαλή δημοκρατική πορεία του τόπου. Στις 25 Απριλίου του 1936 ήταν από τους λίγους -ανάμεσά τους και ο Γ. Παπανδρέου- που αρνήθηκαν την ψήφο εμπιστοσύνης στον Ι. Μεταξά. Πέθανε στην Εκάλη το Νοέμβριο του 1936. Σε όλη του τη ζωή υποστήριξε τα συμφέροντα των μη προνομιούχων και δίκαια μερικοί του έδωσαν το προσωνύμιο «πατέρας της δημοκρατίας».
- Ο ίδιος είπε για τους αγρότες: «Ο αγροτισμός που χαρακτηρίζει την πολιτική μου ως ιδέα και ως κατεύθυνση πολιτική, εριζοβόλησε στην ψυχή μου πολλά χρόνια τώρα, όταν το καλοκαίρι, στα μικρά μου χρόνια, έμενα στο Λεβίδι, την ιδιαίτερη πατρίδα της οικογένειάς μου, έβλεπα τους συγγενείς μου να βασανίζονται από τα ξημερώματα ως το βράδυ, για να καλλιεργούν την σκληροτράχηλη γη. [...] Τι αξία μπορεί να έχει ο πολιτισμός, αν τα αγαθά του δεν φθάνουν στις καλύβες του χωριού;»
ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ ΑΝΔΡΕΑΣ: Πρωθυπουργός της Ελλάδας, καθηγητής πανεπιστημίου και ιδρυτής του ΠαΣοΚ. Γεννήθηκε στη Χίο το 1919, όταν ο πατέρας του Γεώργιου Παπανδρέου ήταν νομάρχης του νησιού. Σπούδασε οικονομικά στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και έκανε μεταπτυχιακές σπουδές στο Χάρβαρντ, όπου εργάστηκε και ως βοηθός. Έγινε καθηγητής οικονομικών στο Πανεπιστήμιο της Μινεσότα (1951) και στο Πανεπιστήμιο του Μπέρκλεϊ της Καλιφόρνια (1955). Επέστρεψε στην Ελλάδα το 1961 και διορίστηκε επικεφαλής του Κέντρου Οικονομικών Ερευνών στην Αθήνα, επί κυβέρνησης Κωνσταντίνου Καραμανλή. Εκλέχτηκε βουλευτής για πρώτη φορά το 1964 στην Αχαΐα και διατέλεσε υπουργός Προεδρίας και αναπληρωτής υπουργός Συντονισμού στην κυβέρνηση Ενώσεως Κέντρου του πατέρα του (1964-65). Το όνομά του ενεπλάκη στην υπόθεση «Ασπίδα», ενώ γρήγορα δημιούργησε μέσα στην κοινοβουλευτική ομάδα της Ενώσεως Κέντρου έναν πυρήνα πολιτικών του φίλων. Συνελήφθη και φυλακίστηκε για μικρό διάστημα την περίοδο της Δικτατορίας του 1967, αλλά, έπειτα από πιέσεις των ΗΠΑ στους δικτάτορες, του δόθηκε η άδεια να φύγει από τη χώρα. Στο εξωτερικό ίδρυσε το ΠΑΚ (Πανελλήνιο Αντιστασιακό Κίνημα) και επέστρεψε στην Ελλάδα μετά τη Μεταπολίτευση (1974) και ίδρυσε το ΠαΣοΚ, του οποίου διατέλεσε πρόεδρος μέχρι το θάνατό του. Εξελέγη βουλευτής το 1974 και το 1977 οπότε το κόμμα του ήρθε δεύτερο στις εκλογές (αξιωματική αντιπολίτευση). Αυτή την περίοδο ο Α. Παπανδρέου εναντιώθηκε στην επιλογή της κυβέρνησης Καραμανλή να ενταχθεί η χώρα στην ΕΟΚ, ενώ ζήτησε την άσκηση περισσότερο δυναμικής πολιτικής απέναντι στις αξιώσεις της Τουρκίας στο Αιγαίο. Το 1981, μετά τη νίκη του ΠαΣοΚ στις εκλογές, ανέλαβε πρωθυπουργός και στη θέση αυτή παρέμεινε μέχρι τις εκλογές του 1989. Επανήλθε στο πρωθυπουργικό αξίωμα το 1993 και παραιτήθηκε στις αρχές του 1996 λόγω σοβαρών προβλημάτων υγείας. Πέθανε τον Ιούνιο του 1996.
Ο Α. Παπανδρέου ήταν πολιτικός με σημαντική επιρροή. Εισήγαγε νέες ιδέες στην ελληνική εξωτερική πολιτική, όπως η συστηματική προσέγγιση με τις χώρες του Τρίτου Κόσμου. Παρά την αρχική του αντίθεση προς την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, μόλις ανέλαβε την εξουσία έγινε ένθερμος υποστηρικτής των ευρωπαϊκών θεσμών και βασίστηκε πολύ στους πόρους που του διέθετε η Κοινότητα για να προωθήσει την αναδιανεμητική πολιτική του. Σπουδαίο ήταν το νομοθετικό έργο της πρώτης κυβέρνησής του (1981-1985), ιδιαίτερα στους τομείς της κατοχύρωσης της ισότητας των δύο φύλων και της εξάλειψης των συνεπειών του Εμφυλίου.
ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ: Πολιτικός, πρωθυπουργός της Ελλάδας. Γεννήθηκε το 1888 στο Καλέτζι της Αχαΐας και σπούδασε νομική στην Αθήνα και στο Βερολίνο. Το 1915 διορίστηκε από τον Ελευθέριο Βενιζέλο νομάρχης Λέσβου και κατόπιν γενικός διοικητής στην περιφέρεια Αιγαίου. Το 1921 φυλακίστηκε για ένα άρθρο που δημοσίευσε με το οποίο ζητούσε την παραίτηση του βασιλιά Κωνσταντίνου, ενώ το 1922 υπερασπίστηκε τον Αλέξανδρο Παπαναστασίου στη δίκη για το «Δημοκρατικό Μανιφέστο».
Τον Ιανουάριο του 1923 ανέλαβε υπουργός Εσωτερικών στην επαναστατική κυβέρνηση του Στυλιανού Γονατά. Συμμετείχε ως εκλεγμένος πληρεξούσιος Λέσβου στην Εθνοσυνέλευση του 1924. Από τότε εκλεγόταν συνεχώς βουλευτής Λέσβου σε όλη τη διάρκεια του Μεσοπολέμου. Το 1925 φυλακίστηκε και εκτοπίστηκε την περίοδο της Δικτατορίας του Πάγκαλου. Το 1930 ανέλαβε το υπουργείο Παιδείας στην κυβέρνηση του Ελ.Βενιζέλου. Στη

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

θέση αυτή παρέμεινε μέχρι το 1932. Το έργο του ήταν πολύ σπουδαίο: Ασχολήθηκε με την ίδρυση νέων σχολικών μονάδων και την ανέγερση σχολικών κτιρίων (3.000 νέες σχολικές αίθουσες), αλλά και με την αναμόρφωση της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης (εξατάξιο δημοτικό σχολείο). Ίδρυσε, επίσης, την Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών και θέσπισε τον Καταστατικό Χάρτη της Εκκλησίας της Ελλάδος. Μετά την απομάκρυνση του Ελευθέριου Βενιζέλου από την πολιτική σκηνή δημιούργησε δικό του κόμμα (Δημοκρατικό Κόμμα), το οποίο είχε εκπροσώπους στην τελευταία πριν από τον πόλεμο Βουλή. Κατά τη Δικτατορία του Ι. Μεταξά εξορίστηκε στα Κύθηρα και αργότερα στην Άνδρο. Την περίοδο της Κατοχής φυλακίστηκε για κάποιο διάστημα από τους κατακτητές και στη συνέχεια διέφυγε στη Μέση Ανατολή. Τον Απρίλιο του 1944 σχημάτισε κυβέρνηση στην οποία εκτός από πρωθυπουργός χρημάτισε και υπουργός Εξωτερικών. Αργότερα σχημάτισε την κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας. Στη διάρκεια της θητείας του έγινε το Συνέδριο του Λιβάνου (Μάιος του 1944) και υπογράφηκε η Συμφωνία της Καζέρτας (Σεπτέμβριος του 1944). Τον Οκτώβριο του 1944 η κυβέρνηση εγκαταστάθηκε στην απελευθερωμένη Αθήνα, αλλά το Δεκέμβριο ξέσπασαν τα Δεκεμβριανά. Τον Ιανουάριο του 1945 η κυβέρνησή του παραιτήθηκε και ο Γ. Παπανδρέου ίδρυσε το Δημοκρατικό Σοσιαλιστικό Κόμμα. Έλαβε μέρος σε όλες τις εκλογικές αναμετρήσεις και εκλεγόταν συνεχώς βουλευτής. Κατέλαβε διάφορες κυβερνητικές θέσεις στις κυβερνήσεις Πλαστήρα, ενώ το 1952, λόγω του ισχύοντος εκλογικού συστήματος (πλειοψηφικό), συνεργάστηκε με τον Ελληνικό Συναγερμό του στρατάρχη Παπάγου και εξελέγη βουλευτής Αχαΐας. Στην αρχή της δεκαετίας του 1960 ανέλαβε πρωτοβουλίες για την ανασύνταξη των δυνάμεων του Κέντρου και μετά τις εκλογές του 1961 εγκαινίασε τον Ανένδοτο Αγώνα που τον οδήγησε στην ανάληψη της εξουσίας δύο χρόνια αργότερα, το Νοέμβριο του 1963. Θριάμβευσε στις εκλογές του 1964 με ποσοστό πάνω από 52% και σχημάτισε κυβέρνηση. Χειρίστηκε με ικανοποιητικό τρόπο την κρίση στην Κύπρο το 1964 και φρόντισε για την αμυντική θωράκιση του νησιού με την αποστολή μιας μεραρχίας στρατού. Προσπάθησε μετά τον Εμφύλιο να μετριάσει τις αντιθέσεις, αλλά δεν κατάργησε το Νόμο 509, με τον οποίο νομιμοποιούνταν οι διακρίσεις σε βάρος της Αριστεράς. Προχώρησε σε μια εκ βάθρων μεταρρύθμιση της εκπαίδευσης και προώθησε τη διδασκαλία της δημοτικής στο δημοτικό. Η θητεία του διακόπηκε απότομα με την αιφνίδια συνταγματική κρίση της 15ης Ιουλίου του 1965. Αποδοκίμασε έντονα τις απόπειρες διάσπασης με τις κυβερνήσεις της αποστασίας και τελικά ήρθε σε συμφωνία με τον αρχηγό της ΕΡΕ Παναγιώτη Κανελλόπουλο για τη διάλυση της Βουλής και την προκήρυξη εκλογών. Με το στρατιωτικό όμως πραξικόπημα της 21ης Απριλίου του 1967 διακόπηκε βίαια η πορεία προς τις εκλογές, ενώ τέθηκε σε δοκιμασία και ο ίδιος ο Γεώργιος Παπανδρέου. Ο «Γέρος της Δημοκρατίας» πέθανε την 1η Νοεμβρίου του 1968 και η κηδεία του μετατράπηκε στην πρώτη μαζική διαδήλωση εναντίον της Δικτατορίας. Ο Γεώργιος Παπανδρέου ήταν δεινός κοινοβουλευτικός ρήτορας, αλλά και γνώστης της αρχαίας ελληνικής γραμματείας. Μάλιστα είχε ασχοληθεί με τη μετάφραση του Θουκυδίδη.
- Ο ίδιος είπε για τον εαυτό του: «Εις τα μακρά έτη του Δημοσίου βίου μου μόνον έξι χρόνια μετείχον εις κυβερνήσεις, 40 χρόνια μετείχον μόνον εις αγώνας. Αυτό είναι μία ένδειξις ότι τα κριτήρια της πολιτικής μου ζωής δεν ήταν η φιλαρχία, αλλά ο αγών, η ιδέα...».

ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ ΓΙΩΡΓΟΣ: Πολιτικός, αρχηγός του ΠαΣοΚ, γιος του Ανδρέα Παπανδρέου. Γεννήθηκε στο Σεντ Πολ της Μινεσότα το 1952. Σπούδασε κοινωνιολογία στο Άμχερστ της Μασαχουσέτης και στη συνέχεια, στη διάρκεια της αναγκαστικής εξορίας της οικογένειάς του (1967-1974), εξειδικεύτηκε στο Πανεπιστήμιο της Στοκχόλμης στα προβλήματα των μεταναστών. Συνέχισε τις μεταπτυχιακές του σπουδές στο Λονδίνο (κοινωνιολογία της ανάπτυξης) και στο τμήμα διεθνών σχέσεων του Πανεπιστημίου του Χάρβαντ. Εκλέχτηκε βουλευτής στις εκλογές του 1981, του 1985 (υφυπουργός Πολιτισμού, υπουργός Παιδείας), του 1989, του 1990, του 1993 (υφυπουργός Εξωτερικών, υπουργός Παιδείας), του 1996 (αναπληρωτής υπουργός Εξωτερικών και υπουργός Εξωτερικών) και του 2000 (υπουργός Εξωτερικών). Τον Ιανουάριο του 2004 εκλέχτηκε αρχηγός του ΠαΣοΚ. Μετά τις εκλογές του 2004 είναι ο αρχηγός της αξιωματικής αντιπολίτευσης. Ο Γιώργος Παπανδρέου ήταν ο κύριος εμπνευστής της «βήμα βήμα» προσέγγισης Ελλάδας-Τουρκίας και αυτός που κυρίως συνέβαλε στην ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ: Γιατρός, ερευνητής με παγκόσμιο κύρος. Γεννήθηκε στην Κύμη της Εύβοιας το 1883 και, ακολουθώντας την οικογενειακή παράδοση (ο πατέρας του

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

ήταν γιατρός), σπούδασε ιατρική στην Αθήνα (1898-1904) και μετεκπαιδεύτηκε στη Γερμανία. Ήταν άτομο με φιλοσοφικά ενδιαφέροντα και εγκατέλειψε νωρίς την άσκηση της ιατρικής για να στραφεί στην έρευνα. Το 1910 όμως που επέστρεψε στην Ελλάδα διαπίστωσε ότι οι συνθήκες δεν ήταν ευνοϊκές για έρευνα και έτσι έφυγε πάλι για το εξωτερικό, διευκρινίζοντας στους γονείς: «Το ιδανικόν μου δεν είναι να πλουτίσω, ούτε να ζήσω ευτυχής, αλλά να εργασθώ, να δράσω, να δημιουργήσω, να κάμω κάτι τι αντάξιον ενός ανθρώπου ηθικού και δυνατού». Την ίδια χρονιά προσλήφθηκε στο Ωκεανογραφικό Ινστιτούτο του Μονακό και του δόθηκε έτσι η ευκαιρία να υλοποιήσει τις επιθυμίες του. Το ξέσπασμα του Βαλκανικού Πολέμου (1912) διέκοψε τη δράση του και γύρισε στην Ελλάδα για να προσφέρει τις υπηρεσίες του. Συνέχισε το ερευνητικό του έργο μετά το τέλος των πολέμων στην Αμερική (1913), παρά τις πρώτες οικονομικές δυσκολίες που αντιμετώπισε με τη γυναίκα του, οι οποίες τον ανάγκασαν να κάνει διάφορες δουλειές. Το 1914 προσλήφθηκε στο Ιατρικό Κολέγιο του Πανεπιστημίου του Κορνέλ της Νέας Υόρκης, όπου εργάστηκε ως το 1961 αποκλειστικά στην έρευνα και μελέτησε το κολπικό επίχρισμα σε ινδικά χοιρίδια. Μέσα από αυτή την έρευνα και τις κλινικοεργαστηριακές μελέτες κατέληξε στην πρωτοποριακή κυτταροδιαγνωστική μέθοδο που είναι γνωστή ως «Pap test» (μέθοδος για τη διάγνωση του καρκίνου της μήτρας), η οποία αρχικά έτυχε ψυχρής υποδοχής από την ιατρική κοινότητα. Το 1928 δημοσίευσε εργασία με τίτλο «Νέα διάγνωση του καρκίνου» και συνέχισε την ερευνά του ως το 1939, οπότε κατέταξε τα κυτταρολογικά επιχρίσματα του τραχήλου σε πέντε κατηγορίες με τους λατινικούς αριθμούς I, II, III, IV και V. Τα αποτελέσματα των ερευνών του τα κατέγραψε σε 160 επιστημονικές δημοσιεύσεις. Πολύτιμος βοηθός του και πρώτο «πειραματόζωο» ήταν η γυναίκα του Μάχη Παπανικολάου. Το 1961 διορίστηκε διευθυντής στο Αντικαρκινικό Ινστιτούτο του Μαϊάμι, το οποίο όμως δεν πρόλαβε να εγκαινιάσει γιατί πέθανε το 1962. Η προσφορά του αναγνωρίστηκε και τιμήθηκε με άπειρα βραβεία σε ολόκληρο τον κόσμο, αν και η επιτροπή απονομής των Νόμπελ δεν τον έκρινε άξιο για μια τέτοια διάκριση. Η ελληνική πολιτεία τον τίμησε εκλέγοντάς τον ως πρώτο επίτιμο μέλος της Ακαδημίας Αθηνών (1932), ως επίτιμο διδάκτορα του Πανεπιστημίου Αθηνών (1949), ενώ του απένειμε και το Σταυρό των Ανωτέρων Ταξιαρχών του Τάγματος Γεωργίου Α΄ (1957). Περισσότερο όμως αναγνώρισαν την προσφορά του οι χιλιάδες γυναίκες στις οποίες χάρισε και χαρίζει ζωή.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ: Στρατιωτικός και αρχιστράτηγος του ελληνικού στρατού (1918-1920). Γεννήθηκε στην Κύθνο το 1860 και έζησε από μικρή ηλικία στη Σμύρνη, όπου σπούδασε στην Ευαγγελική Σχολή. Αποφοίτησε από τη Στρατιωτική Σχολή των Ευελπίδων το 1881 ως υπολοχαγός του Πυροβολικού. Διακρίθηκε στον Ελληνοτουρκικό Πόλεμο του 1897. Συμμετείχε στους Βαλκανικούς Πολέμους (1912-1913) σε διάφορα μέτωπα (επιχειρήσεις Μπιζανίου στην Ήπειρο, επιχειρήσεις εναντίον των Βουλγάρων). Το 1916 προσχώρησε στο βενιζελικό κίνημα της Θεσσαλονίκης και το 1918 ανέλαβε τη διοίκηση του Α΄ Σώματος Στρατού με το οποίο συμμετείχε στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο (μακεδονικό μέτωπο). Στη συνέχεια ως αρχιστράτηγος έφερε σε πέρας τις επιχειρήσεις για την κατάληψη της Θράκης και της Μικράς Ασίας. Μετά την εκλογική ήττα των Φιλελευθέρων το Νοέμβριο του 1920 παραιτήθηκε από την αρχιστρατηγία και έμεινε για αρκετά χρόνια στο Παρίσι. Το 1929 εκλέχτηκε μέλος της Γερουσίας και πρόεδρός της και αναμείχθηκε στην πολιτική ζωή. Πέθανε στην Αθήνα το 1936.

ΠΑΡΘΕΝΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ: Σημαντικός Νεοέλληνας ζωγράφος, θεμελιωτής της σύγχρονης ελληνικής ζωγραφικής. Γεννήθηκε στην Αλεξάνδρεια το 1878 και ήταν γόνος εύπορης οικογένειας. Το ταλέντο του στη ζωγραφική διαφάνηκε πολύ νωρίς και πρώτος δάσκαλός του ήταν ο Γερμανός συμβολιστής Ντίφενμπαχ. Το 1895 έμεινε ορφανός και τότε πήγε για σπουδές στη Βιέννη. Στην Ελλάδα ήρθε για πρώτη φορά το 1903 - συμμετείχε στη Διεθνή Έκθεση Αθηνών στο Ζάππειο και βραβεύτηκε. Την ίδια περίοδο ασχολήθηκε και με την αγιογράφηση εκκλησιών και μοναστηριών. Το 1909 παντρεύτηκε την Ιουλία Βαλσαμάκη. Στην αναδρομική έκθεση του το 1920 στο Ζάππειο ο Ελευθέριος Βενιζέλος τού απένειμε το Αριστείο των Γραμμάτων και των Τεχνών. Εκεί γνώρισε και τον Αλέξανδρο Παπαναστασίου, με τον οποίο τους συνέδεσε βαθιά φιλία -υιοθέτησε τις δημοκρατικές του αρχές και ζωγράφισε το σκίτσο-έμβλημα του κόμματος της Δημοκρατικής Ενώσεως. Το 1929 διορίστηκε καθηγητής στη Σχολή Καλών Τεχνών και είχε μαθητές τους Τσαρούχη, Εγγονόπουλο, Τέτση, Μολφέση κ.ά. Ο διορισμός του όμως προκάλεσε τις αντιδράσεις των συναδέλφων του οι

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

οποίοι στράφηκαν και εναντίον των μαθητών του. Παρέμεινε στη σχολή μέχρι το 1947, οπότε υπέβαλε την παραίτηση του. Μετά άλλαξε τρόπο ζωής: Κλείστηκε στο σπίτι του και μέχρι το θάνατό του, το 1967, είχε επαφή με ελάχιστους φίλους και μαθητές του. Ο ακαδημαϊκός Χρύσανθος Χρήστου λέει για τον Παρθένη: «Αποτελεί γνήσιο και προσωπικό δημιουργό, που δεν περιορίστηκε δουλικά οτη χρησιμοποίηση ξένων τύπων, αλλά στην επεξεργασία τους με τρόπο ώστε ν' ανταποκρίνονται καλύτερα στην ευαισθησία του και να εκφράζουν τα βιώματά του». Τα θέματα των έργων του είναι είτε θρησκευτικού περιεχομένου είτε τοπιογραφίες στις οποίες παρεμβάλλονται μυθολογικές, καθώς και αλληγορικές σκηνές. Χαρακτηριστικά δείγματα της καλλιτεχνικής του δημιουργίας είναι: «Τοπίο με έλατα στο Ισλ» (1900), «Χιονισμένος δρόμος στη Βιέννη» (1902), «Αποκαθήλωση» (1918), «Ευαγγελισμός» (1924), «Κόκκινο καμπαναριό», «Τοπίο με κυπαρίσσια», «Νύμφες στο λουτρό», «Αλ. Παπαναστασίου», «Αυτοπροσωπογραφία» κ.ά.

ΠΑΥΛΟΣ Α΄: Βασιλιάς των Ελλήνων (1947-1964). Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1901 και ήταν ο τριτότοκος γιος του βασιλιά Κωνσταντίνου Α΄ και της Σοφίας. Σπούδασε στη Σχολή Ναυτικών Δοκίμων και διορίστηκε αξιωματικός του Βασιλικού Ναυτικού. Το 1920, έπειτα από το θάνατο του αδερφού του, βασιλιά Αλέξανδρου, αποποιήθηκε το στέμμα που του προσέφερε η κυβέρνηση Βενιζέλου (ο πατέρας του ήταν έκπτωτος τότε) και επανήλθε στην Ελλάδα μετά την επάνοδο στο θρόνο του πατέρα του (Νοέμβριος 1920). Κατά τη Μικρασιατική Εκστρατεία υπηρέτησε ως αξιωματικός του καταδρομικού «Έλλη». Ύστερα από τη δεύτερη εκθρόνιση του πατέρα του και την άνοδο στο θρόνο του αδερφού του, Γεώργιου Β΄ (1922), ήταν και πάλι διάδοχος του θρόνου. Το διάστημα 1924-1935 παρέμεινε στο εξωτερικό και επέστρεψε το 1935 μετά την αποκατάσταση στο θρόνο του Γεώργιου. Το 1938 παντρεύτηκε τη Γερμανίδα πριγκίπισσα Φρειδερίκη και μαζί της απέκτησε τρία παιδιά, τη Σοφία (βασίλισσα της Ισπανίας σήμερα), το μετέπειτα βασιλιά Κωνσταντίνο Β΄ και την Ειρήνη. Στον Ελληνοϊταλικό Πόλεμο υπηρέτησε στο Γενικό Στρατηγείο και στην Κατοχή ακολούθησε το βασιλιά Γεώργιο και την εξόριστη κυβέρνηση αρχικά στην Κρήτη και στη συνέχεια στην Αίγυπτο. Επέστρεψε στην Ελλάδα το 1946 και ανέβηκε στο θρόνο την 1η Απριλίου του 1947 σε μια περίοδο που ο Εμφύλιος μαινόταν. Μετά το τέλος του Εμφυλίου το παλάτι έπαιξε σημαντικό ρόλο στις πολιτικές εξελίξεις, και κυρίως οι παρεμβάσεις της βασίλισσας Φρειδερίκης σε κυβερνητικά θέματα, γεγονός που προκάλεσε έντονες αντιδράσεις της ηγεσίας. Ενδεικτικές είναι η αντίδραση των ανακτόρων στην κάθοδο του Αλέξανδρου Παπάγου στην πολιτική σκηνή, καθώς και η δυσμένεια προς τον Κωνσταντίνο Καραμανλή που οδήγησε στην παραίτησή του (1963). Πέθανε το 1964 και τον διαδέχτηκε ο γιος του Κωνσταντίνος Β΄.

ΠΙΚΙΩΝΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ: Αρχιτέκτονας, ζωγράφος και συγγραφέας. Ο ζωγράφος και φίλος του Γιώργος Μπουζιάνης είπε γι' αυτόν: «Ένας εξαιρετικός τύπος, μια ξεχωριστή φυσιογνωμία, απόλυτα πνευματοποιημένη, με ανεξιχνίαστο βάθος που χάνεται μέσα στο ασύλληπτο». Γεννήθηκε στον Πειραιά το 1887 -καταγόταν από τη Χίο- και μεγάλωσε σε ένα περιβάλλον που όλοι ασχολούνταν με τον πολιτισμό (ήταν ξάδερφος του Λάμπρου Πορφύρα). Σπούδασε πολιτικός μηχανικός στην Αθήνα (1904-1908) και οτη συνέχεια ζωγραφική και αρχιτεκτονική στο Μόναχο και στο Παρίσι. Η πρώτη του ενασχόληση όταν επέστρεψε στην Αθήνα ήταν η ζωγραφική. Το 1925 εκλέχτηκε καθηγητής στην έδρα της διακοσμητικής του Πολυτεχνείου και σε αυτή τη θέση παρέμεινε ως το 1957. Το πρώτο σπίτι που έχτισε ήταν στις Τζιτζιφιές το 1923 -η οικία Μωραΐτου-, το δεύτερο στην Κυπριάδου στα Πατήσια το 1926 και ακολούθησαν το Δημοτικό Σχολείο στα Πευκάκια (1932), το Πειραματικό Σχολείο Θεσσαλονίκης (1933), ο ξενώνας των Δελφών, το Αναπαυτή-ριο του Αγίου Δημητρίου του Λουμπαρδιάρη κ.ά. Σε όλα τα έργα του προσπάθησε να συνδυάσει την τοπική λαϊκή παράδοση με τα σύγχρονα ρεύματα, αλλά με την πάροδο του χρόνου επέστρεψε στην ελληνική παράδοση και στη λαϊκή μορφολογία. Εκτός από τα δημόσια και ιδιωτικά κτίρια που σχεδίασε, έγινε ευρύτερα γνωστός για τη διαμόρφωση των αρχαιολογικών χώρων γύρω από την Ακρόπολη (1951-1957). Σχεδίασε το λιθόστρωτο μονοπάτι γύρω από την Ακρόπολη, το λόφο του Φιλοπάππου και το Περίπτερο του Αγίου Δημητρίου του Λουμπαρδιάρη: Συνδύασε μορφές και υλικά δανεισμένα από την αρχαία ιστορία και στοιχεία του τοπίου. Αν αναρωτηθεί κανείς γιατί τοποθέτησε μικρές και μεγάλες πέτρες στο λιθόστρωτο μονοπάτι, την απάντηση θα τη βρει στα λόγια του Γιάννη Τσαρούχη: «Είναι ο πρώτος αρχιτέκτων στην Ελλάδα που

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

είχε το θάρρος να διακηρύξει ότι η Αρχιτεκτονική είναι Τέχνη και Ποίηση...». Το τελευταίο έργο του ήταν η παιδική χαρά στη Φιλοθέη (1961-1964). Πέθανε στην Αθήνα το 1968.

ΠΙΠΙΝΕΛΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ: Διπλωμάτης, πολιτικός, ιστορικός συγγραφέας και πρωθυπουργός. Γεννήθηκε στον Πειραιά το 1889. Σπούδασε νομική και πολιτικές επιστήμες στη Ζυρίχη και στο Φράιμπουργκ. Μπήκε στη Διπλωματική Υπηρεσία και έφτασε στις ανώτατες βαθμίδες της ιεραρχίας. Διατέλεσε πρέσβης της Ελλάδας στη Βουδαπέστη, στη Σόφια, οτη Μόσχα και στο Λονδίνο, ενώ το 1945 ανέλαβε διευθυντής του πολιτικού οίκου του βασιλιά Γεώργιου Β΄. Από το 1947 μέχρι το 1950 ήταν υφυπουργός Εξωτερικών. Μετά την ένταξη της χώρας στο ΝΑΤΟ ήταν μόνιμος αντιπρόσωπος της χώρας στον Οργανισμό. Παραιτήθηκε από τη Διπλωματική Υπηρεσία το 1953. Έλαβε μέρος για πρώτη φορά στις εκλογές του 1958 με την ΕΡΕ, αλλά δεν κατάφερε να εκλεγεί. Το 1961 εκλέχτηκε βουλευτής και διορίστηκε από τον Κ. Καραμανλή υπουργός Εμπορίου. Μετά την παραίτηση του Καραμανλή, τον Ιούνιο του 1963, ανέλαβε την πρωθυπουργία (μεταβατική κυβέρνηση) και συγχρόνως κράτησε και το χαρτοφυλάκιο του υπουργείου Εξωτερικών. Αναγκάστηκε να παραιτηθεί το Σεπτέμβριο του 1963. Εκλέχτηκε βουλευτής Αθηνών το 1964 και το 1964. Διατέλεσε υπουργός Συντονισμού στην κυβέρνηση Π. Κανελλοπούλου, τον Απρίλιο του 1967. Ο Πιπινελης μετά την επιβολή της Δικτατορίας συνεργάστηκε με το καθεστώς από τη θέση του υπουργού των Εξωτερικών στην κυβέρνηση Κόλλια αλλά και στην κυβέρνηση Παπαδόπουλου. Πέθανε το 1970.

Τα έργα του: «Πολιτική ιστορία της Ελληνικής Επαναστάσεως» (1928), «Η μοναρχία εν Ελλάδι» (1932), «Ιστορία της Εξωτερικής πολιτικής της Ελλάδος» (1948).

ΠΛΑΣΤΗΡΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ: Στρατιωτικός, πολιτικός και πρωθυπουργός της χώρας, γνωστός με την προσωνυμία «μαύρος καβαλάρης». Γεννήθηκε στο Μαυροβούνι Καρδίτσας το 1883. Ακολούθησε στρατιωτική σταδιοδρομία. Έλαβε μέρος στο Μακεδονικό Αγώνα, στο κίνημα στο Γουδί και τους Βαλκανικούς Πολέμους, όπου και διακρίθηκε. Την περίοδο του Εθνικού Διχασμού συντάχθηκε με εκείνους που ήθελαν να συμμετάσχει η χώρα στον πόλεμο στο πλευρό των δυνάμεων της Αντάντ. Στη συνέχεια πήρε μέρος στις επιχειρήσεις εναντίον των Μπολσεβίκων στη Μεσημβρινή Ρωσία και στην Ουκρανία. Με τη δράση του όμως στη Μικρά Ασία έγινε ευρύτερα γνωστός στην Ελλάδα. Ηταν επικεφαλής του 5/42 Συντάγματος Ευζώνων και φρόντισε σε όλη τη διάρκεια των επιχειρήσεων αλλά και μετά την κατάρρευση του μετώπου να διατηρήσει την τάξη και τη συνοχή του, ενώ ενίσχυσε και το ηθικό του. Το Σεπτέμβριο του 1922 ηγήθηκε μαζί με τον Στυλιανό Γονατά στρατιωτικού κινήματος, το οποίο οδήγησε στην παραίτηση του βασιλιά Κωνσταντίνου Α΄ και στην καταδίκη και στην εκτέλεση των Έξι. Ο Πλαστήρας επιβλήθηκε ως αρχηγός του κινήματος-επανάστασης και πρωταγωνίστησε στις μετέπειτα εξελίξεις. Μετά τις εκλογές του 1923 παρέδωσε την εξουσία στους πολιτικούς και ο ίδιος αποστρατεύτηκε. Ήρθε σε σύγκρουση με τον Πάγκαλο και διέφυγε στο εξωτερικό. Επανήλθε μετά την πτώση της Δικτατορίας. Το Μάρτιο του 1933 επανεμφανίστηκε δυναμικά στην πολιτική ζωή με την οργάνωση ενός πραξικοπήματος, αμέσως μετά τη νίκη των αντιβενιζελικών δυνάμεων στις εκλογές. Αυτοεξορίστηκε στο εξωτερικό, όπου παρέμεινε δέκα τουλάχιστον χρόνια. Στην Κατοχή, αν και εξόριστος, διατήρησε τυπικά την αρχηγία του ΕΔΕΣ. Μετά τα Δεκεμβριανά διορίστηκε πρωθυπουργός, τον Ιανουάριο του 1945, και στη διάρκεια της θητείας του υπογράφηκε η Συμφωνία της Βάρκιζας. Στα τέλη της δεκαετίας του 1940 ο Πλαστήρας ίδρυσε την Εθνική Πολιτική Ένωση Κέντρου (ΕΠΕΚ) και ως επικεφαλής της πήρε μέρος στις εκλογές του 1950. Στη συνέχεια σχημάτισε κυβέρνηση και ανέλαβε το υπουργείο Εξωτερικών. Το ίδιο συνέβη και μετά τις εκλογές του 1951, αλλά με κλονισμένη την υγεία του και βαλλόμενος από τη Δεξιά («φιλοκομμουνιστής») και την Αριστερά («αντικομμουνιστής» - τότε η Αριστερά χρησιμοποίησε το σύνθημα «Τι Παπάγος, τι Πλαστήρας...») παραιτήθηκε. Πέθανε το 1953 πάμφτωχος.

ΠΟΥΛΙΤΣΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ: Νομομαθής, ακαδημαϊκός και πρωθυπουργός της Ελλάδας (1946). Γεννήθηκε στο Γεράκι Λακωνίας το 1881. Σπούδασε στη Νομική Σχολή της Αθήνας και ολοκλήρωσε τις σπουδές του στο Βερολίνο και στο Μόναχο. Ακολούθησε το δικαστικό κλάδο και έφτασε στο ανώτερο αξίωμα του αντιπροέδρου και του προέδρου του Συμβουλίου της Επικρατείας (1943-1951). Το 1946, στις πρώτες εκλογές μετά τον πόλεμο, διατέλεσε πρωθυπουργός βραχύβιας κυβέρνησης συνασπισμού (Κ. Τσαλδάρης, Ι. Θεοτόκης, Γ.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Παπανδρέου, Σ. Βενιζέλος, Π. Κανελλόπουλος). Το 1951 εκλέχτηκε βουλευτής Αθηνών με τον Ελληνικό Συναγερμό. Διατέλεσε επίσης πρόεδρος της Ακαδημίας Αθηνών (1957), ενώ ανέλαβε και άλλα τιμητικά αξιώματα. Το 1960 εκλέχτηκε επίτιμος διδάκτορας της Σχολής Νομικών και Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Πλούσιο υπήρξε το συγγραφικό του έργο. Πέθανε στην Αθήνα το 1967.

ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ: Στις αρχές του 20ού αιώνα οι πρώτοι ομογενείς που πέρασαν τα ελληνικά σύνορα προέρχονταν από την Ανατολική Ρωμυλία (1906). Η μαζική αυτή μετακίνηση ήταν αποτέλεσμα της όξυνσης των ελληνοβουλγαρικών σχέσεων εξαιτίας του ανταγωνισμού που αναπτύχθηκε ανάμεσα στις δύο χώρες για επικράτηση στον ευαίσθητο χώρο της Μακεδονίας, όταν είχε διαφανεί πλέον ότι η οθωμανική διοίκηση σε σύντομο χρονικό διάστημα θα κατέρρεε, όπως και τελικά έγινε.

Οι πρόσφυγες από την Ανατολική Ρωμυλία -κυρίως αυτοί που ήρθαν πριν από το 1910- εγκαταστάθηκαν σε οικισμούς στη Θεσσαλία (Νέα Αγχίαλος, Νέα Φιλιππούπολη) ή διασκορπίστηκαν στο τότε ελεύθερο ελληνικό κράτος.

Μετά το τέλος του Β΄ Βαλκανικού Πολέμου η τουρκική κυβέρνηση υποκίνησε μετακινήσεις μουσουλμανικών πληθυσμών από τα τέως οθωμανικά εδάφη της Σερβίας, της Βουλγαρίας και της Ελλάδας προς την Ανατολική Θράκη και τη Μικρά Ασία, με σκοπό να εξαναγκάσει τους μειονοτικούς πληθυσμούς (Έλληνες, Αρμενίους κ.ά.) να φύγουν από την περιοχή, προκειμένου στη συνέχεια να προχωρήσει στην «εκκαθάριση» της επικράτειάς της από τους αλλοεθνείς. Τότε διαπράχθηκαν βιαιότητες σε βάρος των ομογενών, με αποτέλεσμα η ελληνική κυβέρνηση να αποφασίσει να διαπραγματευτεί με την τουρκική την ανταλλαγή των Ελλήνων ορθοδόξων της Τουρκίας και των μουσουλμάνων της Ελλάδας υπογράφοντας σχετική συμφωνία. Με την είσοδο της Τουρκίας στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο τον Οκτώβριο του 1914 ματαιώθηκε η ανταλλαγή, αλλά δεν σταμάτησαν οι διωγμοί. Στη διάρκεια του πολέμου και μέχρι το 1920 στην Ελλάδα ήρθαν πρόσφυγες από την Τουρκία, αλλά και από τα ιταλοκρατούμενα Δωδεκάνησα, τη Βόρεια Ήπειρο, τη Ρουμανία, τη Ρωσία -λόγω της Επανάστασης των Μπολσεβίκων- και τη Βουλγαρία. Συνολικά μέχρι τότε είχαν καταφύγει στο ελληνικό κράτος περίπου 200.000 πρόσφυγες. Μετά το τέλος του πολέμου, το 1918, το υπουργείο Περιθάλψεως σε συνεργασία με το Οικουμενικό Πατριαρχείο οργάνωσε τον επαναπατρισμό των προσφύγων. Στην αρχή επέτρεψαν να επιστρέψουν στην πατρίδα τους οι πιο εύποροι και εκείνοι που προέρχονταν από συγκεκριμένες περιοχές της Μικράς Ασίας και της Ανατολικής Θράκης και στη συνέχεια οι υπόλοιποι. Μετά την αποβίβαση του ελληνικού στρατού στη Σμύρνη, το Μάιο του 1919, το ρεύμα της επιστροφής ενισχύθηκε και έτσι στις αρχές του 1921 οι περισσότεροι πρόσφυγες είχαν επιστρέψει στις πατρογονικές τους εστίες. Οι στρατιωτικές επιχειρήσεις στη δυτική Μικρά Ασία, οι οποίες είχαν αρχίσει το 1919, στις αρχές του 1922 είχαν περιέλθει σε αδιέξοδο. Οι Τούρκοι εθνικιστές υπό την ηγεσία του Μουσταφά Κεμάλ τον Αύγουστο του 1922 εξαπέλυσαν αντεπίθεση που οδήγησε στην κατάρρευση του ελληνικού μετώπου. Η Μικρασιατική Καταστροφή σήμανε και το τέλος της Μεγάλης Ιδέας. Ο ελληνικός στρατός εκκένωσε τα εδάφη της Μικράς Ασίας και τον ακολούθησαν χιλιάδες πρόσφυγες που άρχισαν να συρρέουν πλέον στην Ελλάδα.

Οι Έλληνες κάτοικοι της Ανατολικής Θράκης αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τις εστίες τους μέσα σε λιγότερο από ένα μήνα. Το φθινόπωρο του 1922 είχαν φτάσει στην Ελλάδα πάνω από 900.000 πρόσφυγες, ενώ περίπου 200.000 Έλληνες της Καππαδοκίας, του Πόντου και της νότιας Μικράς Ασίας ήρθαν το 1925 με τη βοήθεια της Μεικτής Επιτροπής Ανταλλαγής. Ο ακριβής αριθμός των προσφύγων που έφτασαν στην Ελλάδα μέχρι το 1926 δεν είναι δυνατόν να προσδιοριστεί. Χιλιάδες πέθαναν τους πρώτους μήνες που εγκαταστάθηκαν στην Ελλάδα λόγω των επιδημιών (τύφος, γρίπη, ελονοσία, φυματίωση) και του υποσιτισμού. Πάντως, σύμφωνα με την απογραφή του 1928, οι πρόσφυγες υπολογίζονταν σε 1.221.849 άτομα.

Οι πρόσφυγες δεν διέθεταν τα βασικά για την επιβίωσή τους αγαθά και ήταν σε άθλια ψυχολογική κατάσταση αφού είχαν αναγκαστεί να εγκαταλείψουν τα σπίτια τους, ενώ σχεδόν όλοι είχαν χάσει προσφιλή τους πρόσωπα τα οποία είχαν διασκορπιστεί σε ολόκληρη την Ελλάδα. Στην αρχή (Σεπτέμβριος-Οκτώβριος του 1922) το κράτος προσπάθησε να αντιμετωπίσει με τα πενιχρά μέσα που διέθετε τις πρώτες και περισσότερο στοιχειώδεις ανάγκες των προσφύγων, δηλαδή τη διατροφή, την προσωρινή στέγαση και την ιατρική

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NetWORK ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

περίθαλψη. Παράλληλα υπήρξε κινητοποίηση ιδιωτών, ενώ συγχρόνως άρχισαν να δραστηριοποιούνται στη χώρα διεθνείς οργανισμοί και φιλανθρωπικές οργανώσεις. Καθημερινά λοιπόν μοίραζαν ψωμί και γίνονταν συσσίτια. Είδη ρουχισμού και υπόδησης προωθούνταν στους προσφυγικούς καταυλισμούς, ενώ με εράνους συγκεντρώνονταν χρήματα. Ο χειμώνας όμως είχε φτάσει (Νοέμβριος του 1922) και η ανάγκη για προσωρινή έστω στέγαση των προσφύγων ήταν επιτακτική. Αυτό το δύσκολο έργο το ανέλαβε το Ταμείο Περιθάλψεως Προσφύγων το οποίο ιδρύθηκε τότε. Το ταμείο άρχισε να κατασκευάζει ξύλινα παραπήγματα, επέταξε ελεύθερους ιδιωτικούς χώρους, εγκατέστησε σκηνές, ενώ όλα σχεδόν τα δημόσια κτίρια -σχολεία, εκκλησίες, θέατρα, τζαμιά, αποθήκες κ.ά.- χρησιμοποιήθηκαν για τη στέγαση των προσφύγων.
Στο τέλος του 1922 μέσα και γύρω από τις πόλεις δημιουργήθηκαν οι πρώτοι κάπως οργανωμένοι προσφυγικοί συνοικισμοί.
Τους πρώτους μήνες οι πρόσφυγες ζούσαν με την προσδοκία της επιστροφής στις εστίες τους, όμως με την υπογραφή στις 30 Ιανουαρίου του 1923 στη Λοζάνη της ελληνοτουρκικής σύμβασης η οποία ρύθμιζε την ανταλλαγή των πληθυσμών συνειδητοποίησαν ότι αυτό δεν επρόκειτο να πραγματοποιηθεί. Έπρεπε πλέον να αγωνιστούν για να βελτιώσουν τις συνθήκες της ζωής τους, προκειμένου να ενσωματωθούν στη νέα τους πατρίδα. Το πρόβλημα που κλήθηκε να αντιμετωπίσει και τελικά να επιλύσει το ελληνικό κράτος ήταν πολύ πάνω από τις οικονομικές του δυνατότητες. Η Ελλάδα είχε μόλις βγει από μια σχεδόν δεκάχρονη πολεμική περιπέτεια που την είχε εξουθενώσει οικονομικά. Έτσι η ελληνική κυβέρνηση ζήτησε τη βοήθεια της Κοινωνίας των Εθνών (ΚΤΕ). Με πρωτοβουλία του διεθνούς οργανισμού συστάθηκε ένας αυτόνομος οργανισμός στην Αθήνα, η Επιτροπή Αποκαταστάσεως Προσφύγων (ΕΑΠ), με πρόεδρο τον Αμερικανό διπλωμάτη Χένρι Μοργκεντάου.
Η ελληνική κυβέρνηση έθεσε στη διάθεση της Επιτροπής 8.000.000 στρέμματα γης (κτήματα του δημοσίου, κτήματα που ανήκαν σε όσους εγκατέλειψαν την Ελλάδα, κτήματα που απαλλοτριώθηκαν με την αγροτική μεταρρύθμιση και μοναστηριακή γη), οικόπεδα γύρω ή μέσα στα αστικά κέντρα, χρήματα που προήλθαν από εξωτερικό δανεισμό και το αναγκαίο προσωπικό για την επάνδρωση των υπηρεσιών της Επιτροπής.
Η Επιτροπή, όταν αποφάσιζε να εγκαταστήσει πρόσφυγες σε διάφορες περιοχές, λάβαινε υπόψη ορισμένες παραμέτρους.
Στις αγροτικές περιοχές θα έπρεπε να εγκατασταθούν σε εγκαταλειμμένα χωριά ή να δημιουργηθούν νέοι οικισμοί και να τους παραχωρήσουν γεωργικούς κλήρους ανάλογα με τον αριθμό των μελών της οικογένειάς τους. Η ΕΑΠ τούς εξασφάλιζε την ανέγερση της κατοικίας τους είτε με την κατασκευή του κτίσματος (εργολαβία) είτε με την παραχώρηση των αναγκαίων υλικών (αυτεπιστασία). Τα σπίτια είχαν δύο δωμάτια, μία αποθήκη και ένα στάβλο. Επίσης, η Επιτροπή τους έδινε σπόρους, λιπάσματα ακόμη και ζώα.
Την εγκατάσταση των προσφύγων στις πόλεις ανέλαβε κυρίως το κράτος, ενώ η ΕΑΠ περιορίστηκε στη δανειοδότηση κάποιων βιοτεχνιών. Ωστόσο, προέκυψαν πάρα πολλά προβλήματα - π.χ., ο περιορισμένος αριθμός εγκαταλειμμένων από μουσουλμάνους σπιτιών, σε αντίθεση με τις τεράστιες αγροτικές εκτάσεις που άφησαν πίσω τους, η αδυναμία του κράτους λόγω οικονομικών αλλά και πολιτικών προβλημάτων να σχεδιάσει και να υλοποιήσει οικιστικά προγράμματα και τέλος η μεγάλη κινητικότητα των προσφύγων και η δυσκολία που υπήρχε για την εξεύρεση μόνιμης απασχόλησης.
Τα πρώτα χρόνια οι περισσότεροι πρόσφυγες που ήταν εγκατεστημένοι μέσα ή κοντά στα αστικά κέντρα δούλευαν περιστασιακά: Έκαναν κάποια μεροκάματα σε εργοστάσια, βιοτεχνίες ή οικοδομές, δούλευαν ως πλανόδιοι μικροπωλητές (γυρολόγοι) και μικροκαταστηματάρχες ή ως ναυτεργάτες ή ως εργάτες στα δημόσια έργα στις πόλεις ή και στην ύπαιθρο.
ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΔΑΚΗΣ ΠΕΤΡΟΣ: Πολιτικός, καθηγητής του ΕΜΠ και πρωθυπουργός το 1922. Γεννήθηκε στην Απείρανθο της Νάξου το 1860. Σπούδασε στην Αθήνα και στο Παρίσι. Ήταν διακεκριμένος τεχνικός και τακτικός καθηγητής από το 1889 στο ΕΜΠ (έδρα λιμενικών και υδραυλικών έργων) και πήρε μέρος στο σχεδιασμό και στην εκτέλεση σημαντικών έργων της εποχής (διάνοιξη της Διώρυγας της Κορίνθου, κατασκευή σιδηροδρόμων της ανατολικής Μακεδονίας και της Θράκης). Το 1889 συνέβαλε στην ίδρυση του Συλλόγου Ωφελίμων Βιβλίων. Το 1902 εκλέχτηκε βουλευτής, ήταν μέλος της κοινοβουλευτικής Ομάδας των

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Network ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Ιαπώνων (Στέφανος Δραγούμης, Εμμανουήλ Ρέπουλης, Πέτρος Πρωτοπαπαδάκης, Χαράλαμπος Βοζίκης, Απόστολος Αλεξανδρής και Δημήτριος Γούναρης) και υπουργός Οικονομικών το 1915 και το 1921. Τότε πραγματοποίησε το αναγκαστικό δάνειο με τη διχοτόμηση του χαρτονομίσματος, γιατί δεν ήθελε να υπονομεύσει την ελληνική οικονομία με την έκδοση πληθωριστικού νομίσματος. Στη διάρκεια της πρωθυπουργίας του (9 Μαΐου του 1922-28 Αυγούστου του 1922) κατέρρευσε το μικρασιατικό μέτωπο και επήλθε η καταστροφή. Έγραψε συγγράμματα τεχνικού κυρίως περιεχομένου.
Καταδικάστηκε σε θάνατο με την κατηγορία της εσχάτης προδοσίας (Δίκη των Έξι) από έκτακτο στρατοδικείο και εκτελέστηκε στις 15 Νοεμβρίου του 1922.
ΠΥΡΟΜΑΓΛΟΥ ΚΟΜΝΗΝΟΣ: Εκπαιδευτικός και ηγετική φυσιογνωμία της Εθνικής Αντίστασης (1941-1944). Γεννήθηκε στην Πλάκα της Λήμνου το 1899. Συμμετείχε στη Μικρασιατική Εκστρατεία (1919-1922) ως υπαξιωματικός και μετά την κατάρρευση του μετώπου έκανε τακτική υποχώρηση. Το 1927 σπούδασε φιλολογία και ιστορία στο Παρίσι και ακολούθησε καριέρα εκπαιδευτικού. Παράλληλα αναμείχθηκε στην πολιτική ζωή ως οπαδός των βενιζελικών και μετά την επιβολή της Δικτατορίας του Μεταξά (1936) πήρε μέρος στον αντιδικτατορικό αγώνα. Στη διάρκεια του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου ίδρυσε με άλλους πολιτικούς την αντιστασιακή οργάνωση ΕΔΕΣ (Εθνικός Δημοκρατικός Ελληνικός Στρατός), το 1941, της οποίας χρημάτισε υπαρχηγός, και το ένοπλο τμήμα της, ΕΟΕΑ (Εθνικές Ομάδες Ελλήνων Ανταρτών), και πρωταγωνίστησε σε επιχειρήσεις κατά των κατακτητών (ανατίναξη της γέφυρας του Γοργοπόταμου). Μετά την απελευθέρωση και τις πρώτες εμφύλιες συγκρούσεις της περιόδου 1944-1945 διαφώνησε με την τακτική διώξεων των μελών της Αριστεράς και με την υποβάθμιση του κινήματος της Εθνικής Αντίστασης. Εγκατέλειψε την Ελλάδα το 1947 και εγκαταστάθηκε στο Παρίσι, από όπου επέστρεψε το 1954 και συνέπραξε στη δημιουργία της Δημοκρατικής Ένωσης (συνεργασία κεντρώων κομμάτων με την ΕΔΑ). Πολιτεύτηκε με την ΕΔΑ το 1958 και εκλέχτηκε βουλευτής. Στη διάρκεια της απριλιανής Δικτατορίας διώχτηκε και πάλι και μετά τη Μεταπολίτευση αγωνίστηκε για την αναγνώριση της ενιαίας Εθνικής Αντίστασης. Πέθανε το 1980 στην Αθήνα.
ΡΑΛΛΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ: Πολιτικός, αρχηγός του κόμματος της Νέας Δημοκρατίας και πρωθυπουργός της Ελλάδας (1980-1981). Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1918. Κατάγεται από οικογένεια με παράδοση στην πολιτική ζωή του τόπου (γιος του Ιωάννη Ράλλη και εγγονός του Δημήτριου Ράλλη). Σπούδασε νομική και πολιτικές επιστήμες στην Αθήνα και εργάστηκε αρχικά ως δικηγόρος. Το 1940 υπηρέτησε ως έφεδρος αξιωματικός στον Ελληνοϊταλικό Πόλεμο. Στην πολιτική αναμείχθηκε το 1950, όταν εκλέχτηκε βουλευτής του Λαϊκού Κόμματος στην Αθήνα. Έκτοτε εκλεγόταν επανειλημμένα βουλευτής (1951 και 1952 με τον Ελληνικό Συναγερμό, 1956, 1961, 1963 και 1964 με την ΕΡΕ και από το 1974 με τη Νέα Δημοκρατία) και διατέλεσε πολλές φορές υπουργός (1954-1955 και 1955-1956 υπουργός Προεδρίας Κυβερνήσεως, 1956 Συγκοινωνιών και Δημοσίων Έργων, 1961 Εσωτερικών, 1967 Δημοσίας Τάξεως, 1974 Εσωτερικών, 1975 Προεδρίας της Κυβέρνησης, 1976 Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, 1977 Συντονισμού και 1978-1980 Εξωτερικών). Την περίοδο της Δικτατορίας του 1967 εξορίστηκε στην Κάσο για την αντιδικτατορική του δράση και μετά τη Μεταπολίτευση (1974) συνέβαλε στην αποκατάσταση του κοινοβουλευτικού πολιτεύματος, εισήγαγε μεταρρυθμίσεις στο χώρο της εκπαίδευσης (καθιέρωση δημοτικής γλώσσας κ.λπ.) και ασχολήθηκε με το Κυπριακό και την είσοδο της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Το Μάιο του 1980 εκλέχτηκε αρχηγός της Νέας Δημοκρατίας, μετά την εκλογή του Κωνσταντίνου Καραμανλή στο αξίωμα του προέδρου της Δημοκρατίας, και έγινε πρωθυπουργός. Μετά την ήττα της Νέας Δημοκρατίας στις εκλογές του 1981, οι οποίες διεξήχθησαν με άψογο τρόπο, παραιτήθηκε από την ηγεσία του κόμματος και το 1987 αποχώρησε από αυτό και ανεξαρτητοποιήθηκε. Επανήλθε στη Νέα Δημοκρατία το 1989 και εκλέχτηκε και πάλι βουλευτής. Εγκατέλειψε την ενεργό πολιτική δράση το 1993. Ως πολιτικός εργάστηκε για την επικράτηση ήπιου πολιτικού κλίματος και διακρίθηκε για τη μετριοπάθεια και την προσήλωσή του στους δημοκρατικούς θεσμούς.
ΡΑΛΛΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ: Πολιτικός και επανειλημμένα πρωθυπουργός της Ελλάδας (1897, 1903, 1905, 1909, 1920-1921). Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1844 και ήταν γιος του Γεώργιου Ράλλη, πρώτου κοσμήτορα της Νομικής Σχολής της Αθήνας. Σπούδασε νομική στην Αθήνα και στο Παρίσι. Στην αρχή της σταδιοδρομίας του ασχολήθηκε με τη δικηγορία και

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

πολιτεύτηκε για πρώτη φορά το 1873 με το κόμμα του Τρικούπη και εκλέχτηκε βουλευτής. Το 1875 συμμετείχε στην κυβέρνηση του Χαρίλαου Τρικούπη ως υπουργός Εκκλησιαστικών και Δημοσίας Εκπαιδεύσεως και το 1882 ως υπουργός Δικαιοσύνης. Από το κόμμα του Τρικούπη αποχώρησε το 1883 και ανεξαρτητοποιήθηκε. Δεν κατάφερε να δημιουργήσει ένα αξιόλογο κόμμα και το 1893, εποχή κρίσης για την ελληνική οικονομία, σχημάτισε μαζί με τον Σ. Σωτηρόπουλο κυβέρνηση συνασπισμού στην οποία ασκούσε καθήκοντα πρωθυπουργού, αν και τυπικά πρωθυπουργός ήταν ο Σ. Σωτηρόπουλος. Έγινε για πρώτη φορά πρωθυπουργός το 1897, μετά τον ατυχή Ελληνοτουρκικό Πόλεμο, και, μολονότι ήταν φιλοπόλεμος, ως πρωθυπουργός, έχοντας επίγνωση της κατάστασης, πρότεινε ο ίδιος συνθηκολόγηση. Έκτοτε συνεργάστηκε με τον Θεόδωρο Δηλιγιάννη μέχρι το 1903, οπότε χρημάτισε και πάλι πρωθυπουργός για λίγο. Τρίτη βραχύβια πρωθυπουργία ανέλαβε το 1905 και τέταρτη το 1909, όταν εκδηλώθηκε το κίνημα του Στρατιωτικού Συνδέσμου στο Γουδί. Την τελευταία αυτή περίοδο αντιπολιτεύτηκε, με σφοδρότητα ορισμένες φορές, τον Γεώργιο Θεοτόκη. Έκτοτε μετείχε ως υπουργός στη διάρκεια του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου στις βασιλικές κυβερνήσεις (1915-1917). Για τελευταία φορά ανέλαβε την πρωθυπουργία της χώρας το 1920, αμέσως μετά τις εκλογές του Νοεμβρίου, παραιτήθηκε όμως έπειτα από τέσσερις μήνες για λόγους υγείας. Πέθανε τον Αύγουστο του ίδιου έτους.

ΡΑΛΛΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ: Πολιτικός και πρωθυπουργός της Ελλάδας, γιος του πρωθυπουργού Δημήτριου Ράλλη. Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1878. Σπούδασε νομική στην Αθήνα, στη Γαλλία και στη Γερμανία. Επέστρεψε στην Ελλάδα και άσκησε τη δικηγορία. Από το 1906 μέχρι το 1936 εκλεγόταν συνεχώς βουλευτής (με εξαίρεση τις εκλογές του 1935). Στο διάστημα αυτό κατέλαβε πολλές φορές υπουργικό αξίωμα και εντύπωση προκαλεί το γεγονός ότι παραιτήθηκε -για λόγους ευθιξίας-το 1933 από τη θέση του υπουργού Εσωτερικών, μετά την αποτυχημένη απόπειρα εναντίον του Ελευθέριου Βενιζέλου, στην οποία ήταν άμεσα αναμειγμένος ο τότε αστυνομικός διευθυντής Αθηνών Ι. Πολυχρονόπουλος (ο Ράλλης ήταν ο φυσικός του προϊστάμενος). Μετά την καταστολή του κινήματος του 1935 υπήρξε από τους εισηγητές των «εκκαθαρίσεων» της κρατικής μηχανής από τα βενιζελικά στοιχεία. Μολονότι ήταν βασιλόφρονας, αντιτάχθηκε στη Δικτατορία του Ιωάννη Μεταξά (1936). Στις 7 Απριλίου του 1943 ανέλαβε πρόεδρος της τελευταίας κατοχικής κυβέρνησης διαδεχόμενος τον Κωνσταντίνο Λογοθετόπουλο. Η «κυβέρνηση» Ράλλη βαρύνεται με την ίδρυση των Ταγμάτων Ασφαλείας.

Τα Τάγματα εξοπλίστηκαν από τα στρατεύματα Κατοχής και έδρασαν στην ύπαιθρο κυρίως υπέρ των συμφερόντων των Γερμανών και εναντίον της ΕΑΜικής Εθνικής Αντίστασης. Μετά την απελευθέρωση ο Ιωάννης Ράλλης καταδικάστηκε σε ισόβια δεσμά από το δικαστήριο δοσίλογων το οποίο δεν έκανε δεκτή την άποψή του ότι ενήργησε με αίσθημα ευθύνης και όχι ως προδότης. Πέθανε στη φυλακή το 1946.

ΣΑΡΤΖΕΤΑΚΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ: Δικαστικός, πρόεδρος της Δημοκρατίας. Γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη το 1929. Σπούδασε νομική και άσκησε τη δικηγορία μέχρι το 1960, οπότε εισήλθε, έπειτα από διαγωνισμό, στο δικαστικό σώμα. Ως πρωτοδίκης διατέλεσε ανακριτής στην υπόθεση της δολοφονίας του βουλευτή της ΕΔΑ Γρηγόρη Λαμπράκη (1963), έργο το οποίο προώθησε με αποφασιστικότητα και αμεροληψία. Το Μάιο του 1968 το δικτατορικό καθεστώς τον απέλυσε από το δικαστικό σώμα και στο τέλος του 1970 συνελήφθη και φυλακίστηκε. Μετά την απελευθέρωσή του συνέχισε να είναι αντίθετος με το καθεστώς. Το 1974 αποκαταστάθηκε από την κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας ως εφέτης και το 1982 προήχθη σε αρεοπαγίτη. Το 1985 το ΠαΣοΚ τον πρότεινε για πρόεδρο της Δημοκρατίας, αν και στην αρχή είχε διαφανεί ότι θα υποστήριζε τον τότε πρόεδρο Κωνσταντίνο Καραμανλή για μια νέα θητεία. Στη διάρκεια της θητείας του ο Χ. Σαρτζετάκης υποστήριξε με θέρμη τα δίκαια του ελληνισμού. Το 1989 χειρίστηκε με άψογο τρόπο τα ζητήματα που προέκυψαν μετά τις εκλογές, από τις οποίες (Ιούνιος και Νοέμβριος του 1989) κανένα κόμμα δεν είχε την πλειοψηφία στη Βουλή. Ο Χρήστος Σαρτζετάκης, βαθύς γνώστης της ελληνικής ιστορίας, ασχολήθηκε κυρίως με τη συγγραφή μελετών νομικού περιεχομένου.

ΣΒΩΛΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ: Συνταγματολόγος διεθνώς αναγνωρισμένος, πανεπιστημιακός δάσκαλος και πολιτικός. Γεννήθηκε στο Κρούσοβο του Μοναστηρίου της Μακεδονίας το 1892. Σπούδασε στην Κωνσταντινούπολη και στην Αθήνα νομική και μετά την εκπόνηση των διδακτορικών του διατριβών («Το δικαίωμα του συνεταιρίζεσθαι και το δίκαιον των

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

σωματείων», «Εξουσία και κυριαρχία») ακολούθησε πανεπιστημιακή καριέρα. Το 1925 εκλέχτηκε υφηγητής της πολιτειολογίας στη Νομική Σχολή της Αθήνας. Την περίοδο 1917-1920 διατέλεσε διευθυντής Εργασίας και Κοινωνικής Πολιτικής στο υπουργείο Εθνικής Οικονομίας, όπου εργάστηκε για τη θέσπιση σημαντικών εργασιακών νομοθετημάτων, και στη συνέχεια διορίστηκε στην Αρμοστεία της Σμύρνης. Όταν επέστρεψε στην Ελλάδα ασχολήθηκε με τη δικηγορία και το συγγραφικό του έργο και το 1929 εκλέχτηκε τακτικός καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, στην έδρα του συνταγματικού δικαίου - στο χώρο αυτό κέρδισε την αγάπη και την εκτίμηση των φοιτητών του για τα πρότυπα και τις ιδέες που εισήγαγε. Εξαιτίας των ιδεών του όμως τον απομάκρυναν τρεις φορές από το πανεπιστήμιο. Επέστρεψε στα καθήκοντά του στη διάρκεια του Ελληνοϊταλικού Πολέμου και στην Κατοχή δραστηριοποιήθηκε για τη συγκρότηση αδέσμευτου αντιστασιακού κινήματος. Την περίοδο 1941-1943 εργάστηκε, ως πρόεδρος της Επιτροπής Μακεδόνων και Θρακών, για την απόκρουση των βουλγαρικών επιβουλών εναντίον της Βόρειας Ελλάδας. Το 1944 αποδέχτηκε την εκλογή του ως προέδρου της ΠΕΕΑ (Πολιτική Επιτροπή Εθνικής Απελευθέρωσης) - επρόκειτο για ένα είδος κυβέρνησης της ελεύθερης Ελλάδας που ίδρυσε το ΕΑΜ. Λίγο αργότερα πήρε μέρος στη Διάσκεψη του Λιβάνου η οποία κατέληξε στο σχηματισμό κυβέρνησης Εθνικής Ενότητας με πρωθυπουργό τον Γεώργιο Παπανδρέου και ο Αλ. Σβώλος ανέλαβε καθήκοντα υπουργού Εξωτερικών. Παραιτήθηκε στις 2 Δεκεμβρίου του 1944 μετά τη διαφωνία του ΕΑΜ για το θέμα του αφοπλισμού των αντάρτικων ομάδων. Το 1945 ανέλαβε την προεδρία του Σοσιαλιστικού Κόμματος, Ένωση Λαϊκής Δημοκρατίας και εργάστηκε για την αποτροπή του Εμφύλιου Πολέμου, αλλά και μετά την έναρξή του αγωνίστηκε για να τερματιστεί πιο νωρίς. Γι' αυτές του τις ενέργειες κατακρίθηκε και από τις δύο αντιμαχόμενες παρατάξεις. Μετά το τέλος του Εμφυλίου εργάστηκε για την ενότητα της δημοκρατικής παράταξης και το 1950 εκλέχτηκε βουλευτής Αθηνών και Θεσσαλονίκης με το συνδυασμό της Δημοκρατικής Παράταξης. Στο ίδιο αξίωμα εκλέχτηκε και το 1956, τρεις ημέρες πριν από το θάνατό του (23 Φεβρουαρίου του 1956). Η συγγραφική του δραστηριότητα υπήρξε σημαντική και περιλαμβάνει τα εξής έργα: «Τα μεταπολεμικά συντάγματα της Βαϊμάρης και της Ρωσίας» (1921, μετάφραση), «Το κοινωνικόν δίκαιον, το ατομικόν δίκαιον και η μεταμόρφωσις του κράτους» (1923, μετάφραση), «Το νέον Σύνταγμα και οι βάσεις του πολιτεύματος» (1928), «Προβλήματα Κοινοβουλευτικής Δημοκρατίας», (1931), «Συνταγματικό Δίκαιο» (1934-1935), «Σύνταγμα της Ελλάδας» (1954-1955). Στην πολιτική του σταδιοδρομία ακολούθησε μετριοπαθή στάση και υπήρξε υπόδειγμα πολιτικού ήθους.

ΣΕΦΕΡΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ: Νομπελίστας ποιητής, σπουδαία μορφή της λογοτεχνικής Γενιάς του 1930, σημαντικός εκπρόσωπος της νεωτεριστικής ποίησης στην Ελλάδα. Γεννήθηκε στη Σμύρνη το 1900. Το πραγματικό του επώνυμο ήταν Σεφεριάδης. Η οικογένειά του εγκαταστάθηκε στην Αθήνα το 1914, όπου τελείωσε το γυμνάσιο. Στη συνέχεια σπούδασε νομική στο Παρίσι (1918-1924). Το 1926 διορίστηκε στο υπουργείο Εξωτερικών και ακολούθησε καριέρα διπλωμάτη ως το 1961 που παραιτήθηκε. Επισκέφθηκε πολλές χώρες ως πρέσβης: την Κορυτσά, τη Νότια Αφρική, το Κάιρο, τη Βηρυτό και το Λονδίνο, που ήταν και ο τελευταίος σταθμός της σταδιοδρομίας του. Το 1931 έκανε την εμφάνιση του στα ελληνικά γράμματα με την πρώτη του ποιητική συλλογή «Στροφή». Οι κριτικές που δέχτηκε ήταν ποικίλες: αρνητικές και θετικές. Τα λόγια του Αρίστου Καμπάνη αποδείχθηκαν προφητικά: «Αν δεν είναι ένας τρελός ή αν δεν είναι ένας πολύ ηλικιωμένος, θα είναι ίσως ο ποιητής της αύριον». Επιβεβαιώθηκαν με τις επόμενες συλλογές του: «Μυθιστόρημα» (1935), «Γυμνοπαιδεία» (1936), «Τετράδιο γυμνασμάτων» (1937), «Ημερολόγιο καταστρώματος Α΄» (1940), «Ημερολόγιο καταστρώματος Β΄» (1944), «Κίχλη» (1947), «Κύπρον, ου μ' εθέσπισεν» (1955), «Τρία κρυφά ποιήματα» (1966) και το κύκνειο άσμα του «Επί ασπαλάθων», που δημοσιεύθηκε στις 23 Σεπτεμβρίου του 1971, τρεις μέρες μετά το θάνατό του. Το 1963 η Σουηδική Ακαδημία τον τίμησε με το Νόμπελ Λογοτεχνίας για την ποιητική του προσφορά, για την οποία απέσπασε και πολλές άλλες τιμητικές διακρίσεις. Ο λόγος του είναι λιτός και απέριττος, δεν χρησιμοποιεί φραστικά στολίδια και δεν κάνει κατάχρηση των λεκτικών σχημάτων, όπως οι προγενέστεροι λογοτέχνες, και διακατέχεται από αυτό που ο ίδιος ονόμασε επιγραμματικά «καημό της ρωμιοσύνης». Ιδιαίτερα αξιόλογες είναι και οι μεταφράσεις του, «Έρημη Χώρα» του Τόμας Έλιοτ (1932), «Άσμα Ασμάτων (1965), «Αποκάλυψη του Ιωάννη» (1966), καθώς και οι μεταφράσεις ποιημάτων συγχρόνων του

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Ευρωπαίων και Αμερικανών ποιητών («Αντιγραφές», 1965). Πολύ σπουδαία είναι και τα δοκίμιά του, τα θέματα των οποίων προέρχονται από την ελληνική παράδοση («Δοκιμές», 1944). Πέθανε στις 20 Σεπτεμβρίου του 1971 και η κηδεία του μετατράπηκε σε πάνδημο συλλαλητήριο εναντίον της Δικτατορίας. Ο Σεφέρης προσανατολιζόταν συνειδητά προς την απλοποίηση του ποιητικού λόγου, όπως δηλώνει στο παρακάτω απόσπασμα.

«Ένας γέροντας στην ακροποταμιά»
(από την ποιητική συλλογή Ημερολόγιο Καταστρώματος Β΄ [1944]):

Δε θέλω τίποτε άλλο παρά να
μιλήσω απλά, να μου δοθεί
ετούτη η χάρη.
Γιατί και το τραγούδι το φορτώσαμε με τόσες μουσικές
που σιγά-σιγά βουλιάζει
και την τέχνη μας τη στολίσαμε
τόσο πολύ που φαγώθηκε
από τα μαλάματα το πρόσωπό της
κι είναι καιρός να πούμε τα λιγοστά
μας λόγια γιατί η ψυχή μας αύριο
κάνει πανιά.

ΣΗΜΙΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ: Δικηγόρος, καθηγητής πανεπιστημίου, πολιτικός και πρωθυπουργός της Ελλάδας. Γεννήθηκε στον Πειραιά το 1936. Σπούδασε νομική στο Πανεπιστήμιο Μάρμπουργκ της Γερμανίας και οικονομικά στο London School of Economics. Ανέπτυξε αντιστασιακή δράση στη διάρκεια της Δικτατορίας (1967-1974). Το 1969 διέφυγε στο εξωτερικό και το 1970 εντάχθηκε στο ΠΑΚ. Ήταν ιδρυτικό μέλος του ΠαΣοΚ. Επί κυβερνήσεων Ανδρέα Παπανδρέου διατέλεσε υπουργός Γεωργίας, Εθνικής Οικονομίας, Παιδείας, Βιομηχανίας, Ενέργειας, Τεχνολογίας και Εμπορίου. Το 1996 η κοινοβουλευτική ομάδα του ΠαΣοΚ τον εξέλεξε πρωθυπουργό στη θέση του Ανδρέα Παπανδρέου, ο οποίος αποχώρησε για λόγους υγείας, ενώ λίγους μήνες αργότερα, μετά το θάνατο του ιδρυτή του ΠαΣοΚ, εκλέχτηκε από το 4ο Συνέδριο πρόεδρος του κόμματος. Οδήγησε το κόμμα του σε δύο αλλεπάλληλες εκλογικές νίκες, το 1996 και το 2000. Στο τέλος του 2003 ανακοίνωσε την απόφασή του να αποχωρήσει από την ηγεσία του ΠαΣοΚ. Το Φεβρουάριο του 2004, μετά την ανάληψη της ηγεσίας από τον Γιώργο Παπανδρέου, παράμεινε στη θέση του πρωθυπουργού μέχρι τις εκλογές (Μάρτιος του 2004). Έχει πλούσιο συγγραφικό έργο. Στη διάρκεια της πρωθυπουργίας του εργάστηκε με ιδιαίτερο ζήλο στον οικονομικό τομέα με σκοπό την εναρμόνιση της οικονομικής και νομισματικής πολιτικής της χώρας με αυτή των υπόλοιπων μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και πέτυχε την ένταξη της Ελλάδας στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση (ΟΝΕ) και στη Ζώνη του Ευρώ. Σημαντική, τέλος, υπήρξε η συμβολή του στην ένταξη της Κυπριακής Δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΣΚΑΛΚΩΤΑΣ ΝΙΚΟΣ: Πρωτοπόρος συνθέτης και βιολιστής. Γεννήθηκε στη Χαλκίδα το 1904 και ήταν γόνος οικογένειας που είχε παράδοση στη μουσική. Σε ηλικία πέντε ετών εγκαταστάθηκε με την οικογένειά του στην Αθήνα και άρχισε να μελετά βιολί. Το 1914 γράφτηκε στο Ωδείο Αθηνών, από όπου αποφοίτησε το 1920 παίρνοντας το χρυσό βραβείο. Συνέχισε τις σπουδές του στη Γερμανία, όπου ήρθε σε επαφή με πρωτοπόρους της συνθετικής τέχνης, όπως οι Σένμπεργκ, Κουρτ Βάιλ κ.ά., και στράφηκε προς τα νέα μουσικά ιδιώματα. Το 1933 επέστρεψε στην Ελλάδα αλλά συνάντησε αδιάφορο και εχθρικό κλίμα και συχνά αμφισβητήθηκε η αξία του, γεγονός που επηρέασε την ήδη κλονισμένη υγεία του και την ψυχολογία του και τον έκανε εσωστρεφή. Εργάστηκε στην Κρατική Ορχήστρα Αθηνών ως βιολονίστας στα τελευταία αναλόγια και συνέχισε να γράφει μουσική. Στο τέλος της Κατοχής (Μάιος του 1944) συνελήφθη από τους Γερμανούς και φυλακίστηκε στο Χαϊδάρι. Σώθηκε χάρη στον Έλληνα γιατρό που έκανε το μεταφραστή στους Γερμανούς. Το 1946 παντρεύτηκε την πιανίστα Μαρία Παγκαλή, με την οποία απέκτησε δύο γιους. Πέθανε το 1949 σε ηλικία 45 χρονών από ατυχία και αμέλεια ταυτόχρονα (κήλη την οποία αμέλησε να παρακολουθήσει ιατρικά). Ο Σκαλκώτας υπήρξε ένας επαναστάτης της τέχνης. Χρησιμοποίησε τα ιδιώματα της παράδοσης για να δημιουργήσει ένα έργο πρωτοποριακό, πρωτόγνωρο για την Ελλάδα και απόλυτα εμπνευσμένο. Στις παρτιτούρες του χρησιμοποίησε με επιδεξιότητα το δωδεκάφθογγο τονικό σύστημα και την ατονικότητα, άγνωστα για το ελληνικό κοινό. Τα έργα

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NetWORK ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

του διακρίνονται σε:
Α. Ορχηστρικά: Κοντσέρτα για όργανο ή όργανο και ορχήστρα, συμφωνικές σουίτες - «Η επιστροφή του Οδυσσέα» (1942-1943), «Δέκα μουσικά σκίτσα» (1940).
Β. Μουσική δωματίου: Κουαρτέτα εγχόρδων, σονάτα, σονατίνες -«Μικρή σερενάτα» (1945), «Μπολερό» (1945).
Γ. Έργα για Πιάνο: 15 μικρές παραλλαγές, 4 σουίτες.
Δ. Φωνητικά: Από τα πιο γνωστά έργα του είναι οι «36 Ελληνικοί χοροί» (1931-1936), τους οποίους ενορχήστρωσε ξανά το 1949.
ΣΚΟΥΛΟΥΔΗΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ: Επιχειρηματίας, διπλωμάτης και πολιτικός, ο οποίος διατέλεσε πρωθυπουργός της Ελλάδας. Γεννήθηκε το 1838 στην Κωνσταντινούπολη. Το 1863 διορίστηκε γενικός διευθυντής των επιχειρήσεων του οίκου Ράλλη στην Οθωμανική Αυτοκρατορία και το 1878 ίδρυσε μαζί με τον Α. Συγγρό και τον Κ. Κορωνιό την Τράπεζα Κωνσταντινουπόλεως. Το 1876 εγκαταστάθηκε μόνιμα στην Αθήνα και το 1881 εκλέχτηκε για πρώτη φορά βουλευτής με το κόμμα του Χαρίλαου Τρικούπη. Το 1883 διορίστηκε πρεσβευτής της Ελλάδας στην Ισπανία, ενώ το 1885-1886 συμμετείχε σε κρίσιμες διαπραγματεύσεις με τους Τούρκους στη Θεσσαλονίκη την περίοδο που εκδηλώθηκε το πραξικόπημα στην Ανατολική Ρωμυλία, η οποία έπειτα προσαρτήθηκε στη Βουλγαρία. Κατά τους Βαλκανικούς Πολέμους πήρε μέρος σε πολλές διεθνείς συναντήσεις ως μέλος της ελληνικής αντιπροσωπείας. Τον Οκτώβριο του 1915 διαδέχτηκε στο αξίωμα του πρωθυπουργού τον Αλέξανδρο Ζαΐμη, ο οποίος είχε παραιτηθεί, και σχημάτισε κυβέρνηση που παρέμεινε στην εξουσία μέχρι τον Ιούνιο του 1916. Κατά την πρωθυπουργία του διέπραξε πολλά λάθη, από τα οποία το μεγαλύτερο ήταν η συναίνεσή του στην αντισυνταγματική διάλυση της Βουλής και την προκήρυξη εκλογών από το βασιλιά Κωνσταντίνο Α΄, καθώς και στην κατάληψη του οχυρού Ρούπελ (Μάιος 1916) από το γερμανικό και το βουλγαρικό στρατό. Άμεση συνέπεια της πράξης του ήταν η μεγαλύτερη εμπλοκή των Δυνάμεων της Αντάντ στα ελληνικά πολιτικά ζητήματα (κατέλαβαν διάφορες περιοχές της χώρας κ.λπ.). Κάτω από την πίεση του διεθνούς παράγοντα αναγκάστηκε να παραιτηθεί και αποσύρθηκε από την πολιτική ζωή. Μετά το σχηματισμό κυβέρνησης από τον Ε. Βενιζέλο στην Αθήνα το 1917 κατηγορήθηκε ως ένοχος εσχάτης προδοσίας και για ένα διάστημα φυλακίστηκε. Πέθανε στην Αθήνα το 1928.
ΣΚΟΥΡΑ ΕΛΕΝΗ: Πολιτικός και η πρώτη Ελληνίδα βουλευτής. Ήταν δικηγόρος. Γεννήθηκε το 1896 στο Βόλο και εγκαταστάθηκε στη Θεσσαλονίκη το 1915. Σπούδασε μουσική και νομική, και ανέπτυξε έντονη κοινωνική δράση. Εκλέχτηκε βουλευτής Θεσσαλονίκης, με το κόμμα του Ελληνικού Συναγερμού, στην αναπληρωματική εκλογή που έγινε στις 18 Ιανουαρίου του 1953 για την πλήρωση της έδρας του αποβιώσαντος βουλευτή του Συναγερμού, Βασίλειου Μπακονίκα. Δεν επανεκλέχτηκε. Στα προδικτατορικά Κοινοβούλια μόνο οκτώ γυναίκες εκλέχτηκαν στο βουλευτικό αξίωμα (1953, Ελένη Σκούρα, Ελληνικός Συναγερμός/1956 και 1958, Βάσω Θανασέσκου, ΕΔΑ, Λίνα Τσαλδάρη, ΕΡΕ/1958 και 1961, Ελένη Μπενά, ΕΔΑ/1961 και 1963, Μαρία Σβώλου, ΕΔΑ, Ασημίνα Γιάννου, ΕΔΑ [εκλέχτηκε και το 1974 με το ΚΚΕ]/1963 και 1964, Μαρία Καραγιώργη, ΕΔΑ/1964, Ηρώ Λάμπρου, Ένωση Κέντρου). Μόνο μία, η Λίνα Τσαλδάρη, ανέλαβε υπουργείο ως υπουργός Κοινωνικής Πρόνοιας το 1956-1958. Στην πρώτη Βουλή μετά τη Δικτατορία (1974) εκλέχτηκαν επτά γυναίκες (Ελένη Βλάχου, Λίνα Κουτήφαρη, Ταρσή Μπουγά και Άννα Συνοδινού με τη ΝΔ, Βιργινία Τσουδερού με την Ένωση Κέντρου Νέες Δυνάμεις, Σύλβα Ακρίτα με το ΠΑΣΟΚ και Ασημίνα Γιάννου με το ΚΚΕ). Στη Βουλή που προέκυψε μετά τις εκλογές του 2000 είχαν εκλεγεί 26 γυναίκες στο αξίωμα του βουλευτή, ενώ στις τελευταίες εκλογές 38 (2004). Στο ιδιαίτερα σημαντικό αξίωμα του προέδρου της Βουλής των Ελλήνων εκλέχτηκε το Μάρτιο του 2004 η Άννα Μπενάκη-Ψαρούδα.
(Οι γυναίκες ψήφισαν για πρώτη φορά στην Ελλάδα σε εθνικές εκλογές το 1956, στις 19 Φεβρουαρίου, αλλά η Σκούρα είχε εκλεγεί το 1953 σε αναπληρωματική εκλογή -περιφέρεια Θεσσαλονίκης-, στην οποία πήραν μέρος και γυναίκες σύμφωνα με το τότε ισχύον Σύνταγμα του 1952. Για πρώτη φορά επιτράπηκε στις γυναίκες να ψηφίσουν στις αναπληρωματικές δημοτικές εκλογές του 1930 στην πόλη της Θεσσαλονίκης [είχε παραιτηθεί από το δημαρχιακό αξίωμα ο Ν. Μάνος], αλλά ελάχιστες είχαν εγγραφεί στους εκλογικούς καταλόγους και ακόμη λιγότερες ψήφισαν. Περιορισμένη ήταν επίσης η συμμετοχή τους στις

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

δημοτικές εκλογές του 1932.)

ΣΟΛΩΜΟΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ: Από τις σημαντικότερες μορφές της νεοελληνικής ποίησης, ηγέτης της Επτανησιακής Σχολής και εθνικός ποιητής. Γεννήθηκε στη Ζάκυνθο το 1798 και ήταν γιος του άρχοντα Νικόλαου Σολωμού και μιας γυναίκας του λαού, της Αγγελικής Νίκλη. Σε ηλικία δέκα χρονών έφυγε για την Ιταλία, όπου έμεινε δέκα χρόνια. Σπούδασε στο Λύκειο της Κρεμόνας και στη συνέχεια στο Πανεπιστήμιο της Παβίας νομική, ενώ ενημερώθηκε για την κλασική και τη σύγχρονη φιλολογία. Από εκείνη την περίοδο στην Ιταλία προέρχονται και τα πρώτα του ποιήματα, στα ιταλικά. Το 1918 επέστρεψε στη Ζάκυνθο και βρέθηκε σε ένα περιβάλλον με διανοούμενους, πρόσφορο για να δημιουργήσει. Η συνάντησή του όμως με τον Σπυρίδωνα Τρικούπη (1822) στάθηκε καθοριστική για τη στροφή του προς την ελληνική ποίηση. Μετά τα πρώτα στιχουργήματα στα ιταλικά έγραψε κάποια λυρικού περιεχομένου στην ελληνική γλώσσα («Ωδή εις την σελήνη», «Η αγνώριστη», «Η Ξανθούλα»). Το γεγονός της Επανάστασης ήταν το ερέθισμα για να γράψει το 1923 τον «Ύμνο εις την Ελευθερία» (158 στροφές), από τον οποίο οι δύο πρώτες στροφές το 1864 καθιερώθηκαν ως Εθνικός Ύμνος της Ελλάδας και μελοποιήθηκαν από το μουσουργό Νικόλαο Μάντζαρο. Ακολούθησαν η ωδή «Στο θάνατο του λόρδου Μπάιρον» (1824) και η «Φαρμακωμένη» (1826). Το 1828 εγκατέλειψε τη Ζάκυνθο και εγκαταστάθηκε στην Κέρκυρα, όπου παρέμεινε ως το θάνατό του. Δημοσιεύθηκε εκεί ένα απόσπασμα από το ποίημα «ο Λάμπρος» και στην ίδια δεκαετία τοποθετούνται και τα δύο μοναδικά πεζά έργα του Σολωμού, ο «Διάλογος», όπου εκφράζει τις απόψεις του για τη δημοτική γλώσσα, και «Η Γυναίκα της Ζάκυνθος». Το 1833 έγραψε τον «Κρητικό», το πρώτο από τα μεγάλα έργα του, που δείχνει την ποιητική του ωρίμανση. Ακολούθησαν οι «Ελεύθεροι Πολιορκημένοι», που στηρίζονται θεματικά στη δεύτερη πολιορκία του Μεσολογγίου. Το συγκεκριμένο έργο το δούλεψε πάνω από δέκα χρόνια (1833-1844), αλλά δεν κατάφερε να το ολοκληρώσει (σώζονται αποσπασματικά το Β΄ και το Γ΄ σχεδίασμα, αν και έχουν νοηματική αυτοτέλεια). Ο «Πόρφυρας» (1849) ήταν το επόμενο έργο του. Την τελευταία περίοδο της ζωής του έγραψε ποιήματα στα ιταλικά. Πέθανε το 1857. Το έργο του διασώθηκε χάρη στην προσπάθεια του μαθητή του Ιάκωβου Πολυλά, ο οποίος από τα ακατάστατα χειρόγραφα του ποιητή δημιούργησε την πρώτη έκδοση των «Ευρισκομένων» (1859). Αυτό που κληροδότησε ο Σολωμός στην Ελλάδα είναι η ποίηση, και μάλιστα για πρώτη φορά συνέθεσε σε ενότητα μέσα από το έργο του την ελληνική ποιητική παράδοση.

ΣΟΦΟΥΛΗΣ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ: Αρχαιολόγος, πολιτικός και πρωθυπουργός της Ελλάδας. Γεννήθηκε στη Σάμο το 1860 και ήταν γόνος επιφανούς οικογένειας. Σπούδασε στην Αθήνα και στη Γερμανία αρχαιολογία. Έκανε πολλές ανασκαφές στη Λακωνία, τη Μεσσηνία και από το 1902 έως 1903 στο Ηραίο της Σάμου. Η πολιτική του σταδιοδρομία άρχισε το 1900, όταν εκλέχτηκε ανεξάρτητος βουλευτής στη Συνέλευση της Σάμου και στη συνέχεια πρόεδρός της. Το 1908 συγκρούστηκε με την οθωμανική διοίκηση και αναγκάστηκε να καταφύγει στην Ελλάδα για να αποφύγει τη σύλληψη. Καταδικάστηκε ερήμην σε θάνατο. Το 1912 συμμετείχε σε ένοπλη επιχείρηση για την απελευθέρωση του νησιού από την οθωμανική κυριαρχία. Το 1915 εκλέχτηκε βουλευτής Σάμου για πρώτη φορά. Συμμετείχε στο Κίνημα της Εθνικής Άμυνας στο πλευρό του Ελευθέριου Βενιζέλου (1916). Το 1917 εκλέχτηκε πρόεδρος της Βουλής και το 1924 ανέλαβε την πρωθυπουργία της χώρας για τρεις μήνες. Στο σύντομο αυτό χρονικό διάστημα αντιμετώπισε με ήπιο τρόπο στασιαστικές κινήσεις στο στρατό (Χ. Τσερούλης, Α. Παναγιωτόπουλος) και στο ναυτικό (Κολιαλέξης), ενώ προχώρησε στην απαλλοτρίωση 350.000 στρεμμάτων για την αποκατάσταση προσφύγων και ακτημόνων γεωργών. Στην εξωτερική πολιτική όμως διέπραξε ένα σφάλμα. Ο υπουργός Εξωτερικών της κυβέρνησής του, ο Πολίτης, συνυπέγραψε με το Βούλγαρο ομόλογό του, τον Καλφόφ (29 Σεπτεμβρίου 1929), μια σειρά από πρωτόκολλα για να διευκολυνθεί η εκούσια μετανάστευση ανάμεσα στις δύο χώρες. Με την κίνηση αυτή θεωρήθηκε από την υπόλοιπη ελληνική ηγεσία πως θεσμοποιούνταν η έμμεση έστω παρέμβαση της Βουλγαρίας στα πράγματα της Μακεδονίας. Ήταν και πάλι πρόεδρος της Βουλής ανάμεσα στα έτη 1926 και 1928. Το 1928 στην κυβέρνηση Βενιζέλου ανέλαβε το υπουργείο Στρατιωτικών. Μετά το θάνατο του Βενιζέλου ηγήθηκε του Κόμματος των Φιλελευθέρων. Εκλέχτηκε πρόεδρος της Βουλής το 1936 με τη βοήθεια της κομουνιστικής Αριστεράς (Σύμφωνο Σοφούλη-Σκλάβαινα). Στην Κατοχή ο υπέργηρος πολιτικός δεν είχε ουσιαστική συμμετοχή στις εξελίξεις, αν και απέρριψε πρόταση της ΕΑΜικής αντίστασης για τη συγκρότηση ενιαίου μετώπου εθνικής αντίστασης.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Ανέλαβε και πάλι την πρωθυπουργία της χώρας το 1945 και ήταν ο πρωθυπουργός που έκανε τις εκλογές του Μαρτίου του 1946, στις οποίες πήρε το 14,4% των ψήφων. Ως πρωθυπουργός το 1947 ανέλαβε το βάρος της διεξαγωγής του Εμφύλιου Πολέμου, που εκείνη τη στιγμή βρισκόταν στην πιο κρίσιμη φάση του, ενώ λίγους μήνες πριν από το τέλος του, τον Ιούνιο του 1949, πέθανε.

ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ: Δικηγόρος, πολιτικός και πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας. Γεννήθηκε στην Πάτρα το 1926. Σπούδασε νομική στο Πανεπιστήμιο Αθηνών. Εκλέχτηκε για πρώτη φορά βουλευτής Αχαΐας με την ΕΡΕ το 1964. Επανεκλέχτηκε βουλευτής Αχαΐας τα έτη 1974, 1977, 1981, 1985 με τη Νέα Δημοκρατία, από την οποία αποχώρησε τον Αύγουστο του 1985. Στο διάστημα αυτό ανέλαβε διάφορα υπουργικά αξιώματα (υπουργός Εσωτερικών, υπουργός Κοινωνικών Υπηρεσιών και υπουργός Προεδρίας). Ίδρυσε τη Δημοκρατική Ανανέωση της οποίας διατέλεσε πρόεδρος μέχρι τη διάλυσή της τον Ιούνιο του 1994.

Στις 8 Μαρτίου του 1995 εκλέχτηκε από τη Βουλή των Ελλήνων πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας και επανεκλέχτηκε στο ύπατο αξίωμα στις 8 Φεβρουαρίου του 2000 με 269 ψήφους σε σύνολο 300 βουλευτών. Ο Κωνσταντίνος Στεφανόπουλος, ιδιαίτερα δημοφιλής πολιτικός, συνεχίζει την παράδοση των Αχαιών πολιτικών που διακρίνονται στη ρητορική τέχνη, τέχνη εξόχως πολιτική (Δ. Γούναρης, Γ. Παπανδρέου, Π. Κανελλόπουλος).

ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ: Οικονομολόγος, πολιτικός και πρωθυπουργός της Ελλάδας. Γεννήθηκε στον Πύργο Ηλείας το 1899, σπούδασε νομική και πολιτικές επιστήμες στην Αθήνα και οικονομικά στη Γαλλία, όπου πήρε το διδακτορικό του δίπλωμα. Μετά την επιστροφή του στην Ελλάδα, εκλέχτηκε το 1930 σε αναπληρωματική εκλογή βουλευτής Ηλείας με το Λαϊκό Κόμμα. Επανεκλέχτηκε βουλευτής με το ίδιο κόμμα στις εκλογές του 1932, του 1933, του 1936 και κατέλαβε διάφορες κυβερνητικές θέσεις. Επίσης, εκλέχτηκε στο βουλευτικό αξίωμα στις εκλογές του 1946 και σε όλες τις εκλογές που ακολούθησαν. Χρημάτισε υπουργός Συντονισμού σε όλες σχεδόν τις κυβερνήσεις που σχηματίστηκαν μέχρι το 1950. Ως υπουργός Συντονισμού ήταν υπεύθυνος σχεδιασμού του προγράμματος ανασυγκρότησης, εκβιομηχάνισης και εξηλεκτρισμού της χώρας. Το 1950 προσχώρησε στον Ελληνικό Συναγερμό του στρατάρχη Παπάγου. Εκλέχτηκε βουλευτής στις εκλογές του 1951 και του 1952, υπουργός Εξωτερικών (1952-1954) και αντιπρόεδρος της κυβερνήσεως από το 1954, ενώ τότε θεωρούνταν ο πιο έμπιστος συνεργάτης του Παπάγου και ο πιθανότερος διάδοχός του. Ωστόσο, όταν ο βασιλιάς Παύλος ανέθεσε την εντολή σχηματισμού κυβέρνησης στον Κ. Καραμανλή, ο Στεφανόπουλος ίδρυσε δικό του κόμμα με το οποίο συμμετείχε στις εκλογές του 1956, αλλά δεν κατάφερε να εκλεγεί βουλευτής. Συμμετείχε στην ίδρυση της Ενώσεως Κέντρου υπό τον Γεώργιο Παπανδρέου και πέτυχε να εκλεγεί βουλευτής το 1961, το 1963 και το 1964. Αν και στην αρχή παρέμεινε στην Ένωση Κέντρου, μετά την παραίτηση του Γ. Παπανδρέου τον Ιούλιο του 1965, υπερψήφισε την κυβέρνηση Η. Τσιριμώκου, ενώ λίγο αργότερα σχημάτισε κυβέρνηση με την ανοχή της ΕΡΕ, η οποία παρέμεινε στην εξουσία 15 μήνες (Σεπτέμβριος του 1965-Δεκέμβριος του 1966). Στη διάρκεια της Δικτατορίας απείχε από κάθε πολιτική δραστηριότητα, ενώ δεν πολιτεύτηκε μετά την πτώση της, στις εκλογές του 1974. Αντίθετα κατέβηκε ως συναρχηγός ενός ακροδεξιού κόμματος, της Εθνικής Παρατάξεως, με τον Σ. Θεοτόκη στις εκλογές του 1977. Παρά τη σχετική εκλογική επιτυχία του κόμματος του αυτός δεν κατόρθωσε να εκλεγεί. Πέθανε στην Αθήνα το 1982.

ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΞΕΝΟΦΩΝ: Στρατιωτικός και ένας από τους κατηγορούμενους στη δίκη που ακολούθησε τη Μικρασιατική Εκστρατεία και συνήθως αποκαλείται ως η Δίκη των Έξι, ενώ στην πραγματικότητα οι κατηγορούμενοι ήταν οκτώ (Δ. Γούναρης, Ν. Στράτος, Π. Πρωτοπαπαδάκης, Ν. Θεοτόκης, Γ. Μπαλτατζής, Γ. Χατζηανέστης, Ξ. Στρατηγός και Μ. Γούδας). Γεννήθηκε το 1869 στην Κέρκυρα. Πήρε μέρος στον πόλεμο του 1897 και μετεκπαιδεύτηκε στη Στρατιωτική Ακαδημία του Βερολίνου μαζί με τον Ιωάννη Μεταξά. Έλαβε μέρος στους Βαλκανικούς Πολέμους και από το 1917 μέχρι το 1920 παρέμεινε εκτός στρατεύματος για πολιτικούς λόγους. Επανήλθε στο στράτευμα το 1921 ως υποστράτηγος-σύνδεσμος της κυβέρνησης με τη Στρατιά της Μικράς Ασίας. Αποστρατεύτηκε λόγω διαφωνιών και συμμετείχε στην κυβέρνηση του Δ. Γούναρη ως υπουργός των Συγκοινωνιών (1921-1922). Μετά την επικράτηση της Επανάστασης διώχτηκε και καταδικάστηκε από το Έκτακτο Στρατοδικείο σε ισόβια δεσμά. Μετά την αμνηστία που του χορηγήθηκε μετέβη στην

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Ελβετία (Νταβός) για να αντιμετωπίσει τη βαριά φυματίωση από την οποία έπασχε. Έγραψε αρκετά συγγράμματα ιστορικού περιεχομένου, με πιο σπουδαίο το βιβλίο «Η Ελλάς εν Μικρά Ασία». Πέθανε στο Νταβός το 1927.

ΣΤΡΑΤΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ: Πολιτικός και πρωθυπουργός, ένας από τους Έξι που εκτελέστηκαν μετά τη Μικρασιατική Εκστρατεία. Γεννήθηκε το 1872 στην Αθήνα, όπου και σπούδασε νομική. Βουλευτής από το 1902, μετά το κίνημα στο Γουδί το 1909 προσχώρησε στο Κόμμα των Φιλελευθέρων και διατέλεσε πρόεδρος της Αναθεωρητικής Βουλής (1911) και υπουργός των Ναυτικών (1912). Κατά τη διάρκεια του Εθνικού Διχασμού τάχθηκε με τη βασιλική παράταξη και ίδρυσε το Εθνικόν Συντηρητικόν Κόμμα. Το Μάρτιο του 1922 σχημάτισε βραχύβια κυβέρνηση με την ανοχή των Φιλελευθέρων. Συμμετείχε στην κυβέρνηση συνασπισμού του Πέτρου Πρωτοπαπαδάκη (Μάιος-Αύγου-στος του 1922). Εκτελέστηκε στις 15 Νοεμβρίου του 1922 μαζί με τους άλλους πέντε (Δ. Γούναρης, Π. Πρωτοπαπαδάκης, Ν. Θεοτόκης, Γ. Μπαλτατζής, Γ. Χατζηανέστης) ως ένοχος εσχάτης προδοσίας, η οποία ποτέ δεν αποδείχθηκε.

ΣΧΕΔΙΟ ΜΑΡΣΑΛ: Ονομάστηκε έτσι από το όνομα του Αμερικανού υπουργού των Εξωτερικών Τζορτζ Μάρσαλ (1880-1959) ο οποίος εκπόνησε το ομώνυμο σχέδιο παροχής βοήθειας στη μεταπολεμική Ευρώπη. Το σχέδιο, που στην ουσία αποτελούσε συμπληρωματικό σκέλος του προεδρικού μηνύματος της 12ης Μαρτίου του 1947 (Δόγμα Τρούμαν), ανακοινώθηκε επίσημα από τον ίδιο τον Αμερικανό υπουργό στις 5 Ιουνίου του 1947 σε ομιλία του στο Πανεπιστήμιο Χάρβαντ. Σύμφωνα με το σχέδιο οι ΗΠΑ θα παρείχαν δάνεια και δωρεές στα κράτη της Ευρώπης (Γαλλία, Μ. Βρετανία, Ολλανδία, Βέλγιο, Λουξεμβούργο, Ιταλία, Αυστρία, Σουηδία, Νορβηγία, Ισλανδία, Ιρλανδία, Δανία, Τουρκία, Πορτογαλία, Γερμανία και Ελλάδα) για να ανασυγκροτήσουν την οικονομία τους, ώστε να μπορέσουν να παράγουν «εξαγώγιμα» προϊόντα και έτσι να αποκτήσουν τα απαραίτητα για τις εισαγωγές τους -κατά προτίμηση από τις ΗΠΑ- δολάρια και τελικά να επιστρέψουν τις αρχικές πιστώσεις.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος το συνολικό ποσό που βάσει του Σχεδίου Μάρσαλ θα δινόταν στην Ελλάδα έφτασε τα 964.000.000 δολάρια (1948-1953). Η βοήθεια αυτή, το μεγαλύτερο μέρος της οποίας ήταν δωρεάν για την Ελλάδα, εάν είχε αξιοποιηθεί με τον τρόπο που απαιτούσαν οι περιστάσεις, θα μπορούσε να λύσει μόνιμα το οικονομικό πρόβλημα της χώρας. Ο καθηγητής μάλιστα Αγγελόπουλος πίστευε πως τα 2.138.000.000 δολάρια (Βοήθεια από το Δόγμα Τρούμαν + Βοήθεια από Σχέδιο Μάρσαλ + Στρατιωτική βοήθεια + UNRRA + βρετανική βοήθεια) που έλαβε η Ελλάδα μέχρι το 1950 «είναι ένα τεράστιο ποσό για τις ελληνικές συνθήκες και για να εκτιμήσει κανείς το μέγεθός του πρέπει να κάνει μερικές συγκρίσεις. Το ποσό αυτό είναι: μεγαλύτερο από το ποσό που έλαβε οποιαδήποτε άλλη χώρα αναλογικά με τον πληθυσμό της ως εξωτερική βοήθεια ή κάτι περισσότερο από τετραπλάσιο του προπολεμικού εθνικού εισοδήματος της χώρας ή μεγαλύτερο από όλα τα εξωτερικά δάνεια που συνήψε η Ελλάδα από το 1825 μέχρι το 1830».

ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΣΩΤΗΡΙΟΣ: Πολιτικός και πρωθυπουργός της Ελλάδας. Γεννήθηκε στην Τριφυλία το 1831. Άρχισε τη σταδιοδρομία του ως δημόσιος υπάλληλος στις οικονομικές υπηρεσίες. Βουλευτής εκλέχτηκε για πρώτη φορά στη Β΄ Εθνοσυνέλευση το 1863. Τον επόμενο χρόνο έγινε υπουργός Οικονομικών στην κυβέρνηση του Κωνσταντίνου Κανάρη. Από τότε και μέχρι το 1880 ανέλαβε επτά φορές το ίδιο υπουργείο, πάντα σε κυβερνήσεις του Αλέξανδρου Κουμουνδούρου. Θεωρούνταν ιδιαίτερα έμπειρος οικονομολόγος. Μετά το θάνατο του Κουμουνδούρου επιδίωξε να αναλάβει την αρχηγία του κόμματος αλλά δεν τα κατάφερε γιατί υπερίσχυσε ο Θεόδωρος Δηλιγιάννης. Κατά τη μεγάλη οικονομική κρίση του 1893, μετά την παραίτηση του Χαρίλαου Τρικούπη, κλήθηκε από το βασιλιά Γεώργιο Α΄ να σχηματίσει κυβέρνηση σε συνεργασία με τον Δημήτριο Ράλλη. Ωστόσο, δεν κατόρθωσε στην ολιγόμηνη εκείνη πρωθυπουργία του να σώσει την κατάσταση. Πέθανε το 1898.

ΤΑ(Ε)ΝΖΙΜΑΤ: Πληθυντικός της αραβικής λέξης τενζίμ ή τανζίμ (από τη λέξη νιζάμ, ο κανόνας, η τάξη) που σημαίνει τακτοποίηση, βελτίωση, αναδιοργάνωση σύμφωνα με το νόμο. Πρόκειται για διάταγμα που εκδόθηκε την 3η Νοεμβρίου 1839 (ή 26 Σαμπάν, 1255, ημέρα Κυριακή) από το σουλτάνο Αμπντούλ Μετζίτ Α΄ και το οποίο διακήρυσσε τη βούληση του μονάρχη να μετατρέψει την Οθωμανική Αυτοκρατορία από ένα θεοκρατικό σε ένα ευρωπαϊκό

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

κράτος και με αφαιρετικό τρόπο μπορεί κανείς να το θεωρήσει οργανικό νόμο του κράτους. Ουσιαστικά, όμως, Τανζιμάτ είναι το σύνολο των μεταρρυθμιστικών προσπαθειών που έγιναν στην αυτοκρατορία από το 1839 μέχρι το 1876 και στηρίχτηκαν στο διάταγμα του 1839.
Αυτοκρατορικό Χάττι Σερίφ ή νόμος του Τανζιματίου αναγνωσθείς εν Γκιούλχανε Τη 3 Νοεμβρίου 1839 (26 Σαμπάν, 1253, ημέρα Κυριακή):
«Πασίγνωστον είναι ότι κατά τους πρώτους χρόνους της Οθωμανικής Μοναρχίας τα ένδοξα του Κορανίου παραγγέλματα και οι νόμοι του Κράτους απετέλουν πάντοτε κανόνα σεβαστόν. Κατά συνέπειαν, το Κράτος προέβαινεν εις ισχύν και μεγαλείον, και πάντες ανεξαιρέτως οι υπήκοοι περιήλθον εις τον ύψιστον βαθμόν της ανέσεως και ευημερίας. Προ εκατόν πεντήκοντα ετών σειρά γεγονότων και ποικίλων αφορμών έσχον ως αποτέλεσμα το να παύσωσι του να συμμορφώνται προς τον ιερόν Κώδικα των νόμων και προς τους εν ενεργεία κανονισμούς, η δε προτέρα ισχύς και ευδαιμονία μετεβλήθησαν εις αδυναμίαν και πενίαν. Τούτο δε προφανώς, διότι αδύνατον να διατηρηθή Κράτος, άμα παύσηται διοικούμενον υπό των νόμων αυτού. [....] Ούτω λοιπόν πλήρεις πεποιθήσεως εις την αντίληψιν του Υψίστου, βασιζόμενοι επί της μεσιτείας του Προφήτου ημών, κρίνομεν αναγκαίον όπως διά νέων θεσμών παράσχωμεν εις τας επαρχίας, τας αποτελούσας το Υψηλόν Ημών Κράτος, τα αγαθά καλής διοικήσεως.
Οι θεσμοί ούτοι πρέπει προ πάντων να τείνωσιν εις τρία τινά: Πρώτον, τας εγγυήσεις, αίτινες βεβαιούσι τοις υπηκόοις Ημών πλήρη ασφάλειαν ζωής, τιμής και περιουσίας. Δεύτερον, τον τακτικόν τρόπον του επιβάλλειν και του εισπράττειν τους φόρους και τρίτον, τον τακτικόν επίσης τρόπον της στρατολογίας και τον προσδιορισμόν του χρόνου της εν τω στρατώ υπηρεσίας. [....] Εν γένει, άνευ νόμων, δεν δύναται να παραχθή εις το Κράτος ούτε ισχύς, ούτε πλούτος, ούτε ευδαιμονία και ησυχία, άτινα τουναντίον οφείλει να προσδοκά τις εκ της υπάρξεως των νέων τούτων νόμων. Τούτου ένεκα η δίκη παντός κατηγορουμένου θέλει δικάζεσθαι δημοσία σύμφωνα τω ιερώ ημών νόμω, προηγουμένης ανακρίσεως και ερεύνης, και προ της εκδόσεως αποφάσεως, ουδείς δύναται, ιδία ή δημοσία, να καταστρέψει την ύπαρξιν ατόμου τινός διά δηλητηρίου ή άλλης βασάνου. Ουδείς επιτρέπεται να προσβάλη την τιμήν οιουδήποτε. [...] Αι Αυτοκρατορικοί αυταί παραχωρήσεις εκτείνονται εφ' όλων των υπηκόων Ημών, οιασδήποτε θρησκείας ή δόγματος και αν ώσι. [....] Οι δε διαπράξοντες τα αντιβαίνοντα εις τους παρόντος θεσμούς έστωσαν το αντικείμενον της θείας αράς και μακράν διά παντός απ' αυτών πάσα ευδαιμονία. Γένοιτο!».
ΤΖΑΝΝΕΤΑΚΗΣ ΤΖΑΝΝΗΣ: Αξιωματικός του Πολεμικού Ναυτικού, πολιτικός και πρωθυπουργός της Ελλάδας. Γεννήθηκε στο Γύθειο το 1927. Εισήχθη στη Σχολή Ναυτικών Δοκίμων από όπου αποφοίτησε ως σημαιοφόρος. Παρέμεινε στις τάξεις του ΠΝ μέχρι τον Απρίλιο του 1967, οπότε και παραιτήθηκε εκφράζοντας την αντίθεση του στη Δικτατορία. Το 1969 φυλακίστηκε και ακολούθως εκτοπίστηκε από το καθεστώς. Εκλέχτηκε για πρώτη φορά βουλευτής με τη Νέα Δημοκρατία το 1977 και από τότε εκλέγεται συνεχώς (2004). Το 1989 ανέλαβε την πρωθυπουργία της χώρας με τη στήριξη της Νέας Δημοκρατίας και του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου (2.7.1989-12.10.1989). Έχει μεταφράσει στα ελληνικά διάφορα βιβλία («Η Μάνη» του Πάτρικ Λι Φέρμορ, «Εκλογή από τις Ουπανισάδες»), ενώ έχει συγγράψει τα βιβλία «Χώρος εστί της αγοράς» και «Ινδία: Ένας άλλος τρόπος ζωής».
ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΑΚΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ: Πολιτικός και πρωθυπουργός της Ελλάδας. Γεννήθηκε στην Τρίπολη το 1855. Σπούδασε νομική στην Αθήνα, στη Γερμανία, στη Γαλλία και στην Ελβετία. Το 1892 εκλέχτηκε για πρώτη φορά βουλευτής με το κόμμα του Τρικούπη. Εκλέχτηκε βουλευτής σε όλες τις εκλογικές αναμετρήσεις μέχρι το 1928, με εξαίρεση αυτές του 1923 στις οποίες συμμετείχε με δικό του συνδυασμό στην περιφέρεια της Αρκαδίας, παρά τη γενική γραμμή των οπαδών της μοναρχίας περί αποχής από τις εκλογές. Ανέλαβε διάφορα υπουργεία σε πολλές κυβερνήσεις μέχρι το 1910 και στη συνέχεια, το 1915, στην κυβέρνηση του Δημήτριου Γούναρη ήταν υπουργός Εσωτερικών. Το Νοέμβριο του 1920 διορίστηκε ύπατος αρμοστής στην Κωνσταντινούπολη, όπου προσπάθησε, χωρίς επιτυχία, να επανεντάξει βενιζελικούς απότακτους αξιωματικούς στο στράτευμα. Επιδίωξε, όμως, και πάλι ανεπιτυχώς, να απομακρύνει από τον πατριαρχικό θρόνο το βενιζελικό πατριάρχη Μελέτιο Δ΄ (Μεταξάκη). Μετά την κατάρρευση του μετώπου και την παραίτηση της κυβέρνησης Πρωτοπαπαδάκη ανέλαβε την πρωθυπουργία της χώρας (28 Αυγούστου του 1922) και από τη θέση αυτή πέτυχε την αναχώρηση από την Ελλάδα του βασιλιά Κωνσταντίνου Α΄ χωρίς αιματηρές συγκρούσεις.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Το 1929 εκλέχτηκε αριστίνδην γερουσιαστής. Πέθανε στην Αθήνα το 1939.

ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ ΜΑΝΟΛΗΣ: Γλωσσολόγος και πρωτεργάτης του εκπαιδευτικού δημοτικισμού. Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1883 και μεγάλωσε μέσα σε ένα καθαρευουσιάνικο περιβάλλον. Φοίτησε στη Βαρβάκειο Σχολή και άρχισε σπουδές στη Φυσικομαθηματική Σχολή. Γρήγορα όμως μεταπήδησε στη Φιλοσοφική Σχολή που ανταποκρινόταν περισσότερο στις επιστημονικές του αναζητήσεις. Συνέχισε με μεταπτυχιακές σπουδές στη Γερμανία, που του έδωσαν τη δυνατότητα να μελετήσει τους τρόπους διδασκαλίας στα γερμανικά και τα βελγικά σχολεία. Συνέχισε την έρευνά του στα ελληνικά σχολεία και κατέγραψε τα εκπαιδευτικά προβλήματα κυρίως όσον αφορά στα γλωσσικά μαθήματα. Οι διαπιστώσεις αυτές καθώς και η συνάντησή του με τους Γληνό και Δελμούζο αποδείχθηκαν καθοριστικές για τη μετέπειτα δράση του. Και οι τρεις μέσα από τον Εκπαιδευτικό Όμιλο αγωνίστηκαν για την καθιέρωση της δημοτικής γλώσσας στα σχολεία και για τη μεταρρύθμιση του εκπαιδευτικού συστήματος. Το 1915 ο Τριανταφυλλίδης δημοσίευσε το έργο του «Η Αρχή της γλώσσας και η Φροϋδιανή ψυχολογία» που αποτελεί την πρώτη στα ελληνικά μελέτη για τον Φρόιντ, αλλά συγχρόνως δείχνει το ενδιαφέρον του για τη σχέση γλώσσας και ψυχολογίας. Το 1917 ο Ελευθέριος Βενιζέλος ανέθεσε στον Τριανταφυλλίδη, τον Γληνό και τον Δελμούζο το σχεδιασμό της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης. Το μεγαλύτερο βάρος αυτού του εγχειρήματος έπεσε στους ώμους του Τριανταφυλλίδη, ο οποίος ανάμεσα στα άλλα και με τη συνεργασία του Ζαχαρία Παπαντωνίου εισήγαγε στα δημοτικά σχολεία ένα καινούργιο αναγνωστικό «Τα Ψηλά Βουνά». Το 1926 εκλέχτηκε καθηγητής της γλωσσολογίας στο Πανεπιστήμιο της Θεσσαλονίκης και από αυτή τη θέση παραιτήθηκε το 1934 λόγω της ασθένειας πάρκισον από την οποία ήδη έπασχε. Αυτό δεν τον εμπόδισε το 1938 να αναλάβει, έπειτα από εντολή του Ι. Μεταξά, τη σύνταξη γραμματικής της δημοτικής ως πρόεδρος επιτροπής ειδικών (Κλέανδρος Λάκωνας, Θρασύβουλος Σταύρου, Αχιλλέας Τζάρτζανος, Νικόλαος Ανδριώτης και Βασίλειος Φάβης). Το έργο αυτό, σχεδόν αποκλειστικά δικό του, εκδόθηκε το 1941 (Νεοελληνική Γραμματική). Η γραμματική του απευθύνεται κυρίως στους εκπαιδευτικούς. Είναι φανερός ο ρυθμιστικός της χαρακτήρας. Ωστόσο, παρά το γεγονός ότι γράφτηκε πριν από εξήντα και πλέον χρόνια και οπωσδήποτε σε ορισμένα σημεία της είναι ξεπερασμένη -εξάλλου και ο ίδιος ο Τριανταφυλλίδης πιστεύει στην εξέλιξη της γλώσσας- το έργο αυτό, αλλά και οι υπόλοιπες μελέτες του, πρόσφεραν ανεκτίμητες υπηρεσίες στην καλλιέργεια και στην καθιέρωση της δημοτικής γλώσσας. Πέθανε το 1959 αφού όμως πρώτα είχε προλάβει να κληροδοτήσει την πνευματική και υλική του περιουσία στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, ιδρύοντας το φερώνυμο ίδρυμα το οποίο συνεχίζει το έργο του για την καλλιέργεια και την αξιοποίηση της δημοτικής γλώσσας.

Από την Εισαγωγή της Νεοελληνικής Γραμματικής (1941): «...Με τη Νεοελληνική του Γραμματική θ' αποχτήση το ελληνικό σχολείο το σωστό γλωσσικό όργανο της διδασκαλίας, που η πολύχρονή του έλλειψη τόσο δυσκόλευε το ουσιαστικό μορφωτικό του έργο. Με αυτή θα προσέξη ο δάσκαλος καλύτερα τη γλωσσική ιδιοφυΐα του λαού του, τις ομορφιές και τις ιδιορρυθμίες της γλώσσας του μαζί με τους λαογραφικούς και λογοτεχνικούς της θησαυρούς και το ενδιαφέρον και την αγάπη του γι' αυτή θα τα μεταδώση αποτελεσματικότερα και στα ελληνόπαιδα, όταν θα τα κάνη κοινωνούς των δημιουργημάτων της νεοελληνικής ζωής. Αυτή τέλος θα φέρη περισσότερη αρμονία ανάμεσα στον ελληνικό λαό και την παιδεία του, και θα συντέλεση να ενοποιηθή και να καλλιεργηθή καλύτερα η εθνική γλώσσα, που τη σημασία της, σαν ένα από τα πολυτιμότερα αγαθά του εθνισμού μας, τη νιώθουμε πάλι βαθιά στις μέρες που περνούμε (Ιούνιος 1941-Κατοχή)».

ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ: Πολιτικός και συγγραφέας, πρώτος πρωθυπουργός (Γενικός Γραμματέας της Επικρατείας) της ελεύθερης Ελλάδας. Γεννήθηκε στο Μεσολόγγι το 1788 και ήταν πατέρας του πολιτικού Χαρίλαου Τρικούπη. Έκανε τις πρώτες του σπουδές στη Σχολή των Παλαμάδων στην πατρίδα του και έμαθε γαλλικά και αγγλικά στη συνέχεια στην Πάτρα. Η γνωριμία του με τον Άγγλο φιλέλληνα Γκίλφορντ έπαιξε σημαντικό ρόλο για τη συνέχιση των σπουδών του στην Ευρώπη (Ρώμη, Παρίσι, Λονδίνο), όπου σπούδασε φιλολογία και φιλοσοφία. Στη διάρκεια της Επανάστασης υπηρέτησε την πατρίδα του στον πολιτικό και διπλωματικό τομέα. Από το 1823 ως το 1828 εκλεγόταν πληρεξούσιος Μεσολογγίου και πήρε μέρος σε συνελεύσεις ή σε προσωρινές επαναστατικές κυβερνήσεις. Παρέμεινε σε όλη τη ζωή του αγγλόφιλος και συνταγματικός. Μετά την άφιξη του Καποδίστρια στην Ελλάδα υπήρξε

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NETWORK ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

στενός του συνεργάτης και διορίστηκε Γενικός Γραμματέας της Επικρατείας, αξίωμα αντίστοιχο του πρωθυπουργού της εποχής. Διαφώνησε όμως με τον κυβερνήτη και μεταπήδησε στην αντιπολίτευση, αλλά ποτέ δεν ξεπέρασε τα όρια και δεν συνωμότησε εναντίον του. Την περίοδο της Αντιβασιλείας εκλέχτηκε και πάλι για να διαδραματίσει ρόλο προέδρου κυβερνήσεως. Όταν διαφώνησε με τους Βαυαρούς, ανέλαβε πρεσβευτής στο Λονδίνο (1934-1938). Συμμετείχε στη Συνέλευση του 1843 και στην επιτροπή που συνέταξε το Σύνταγμα, ενώ στην πρώτη μετά την Εθνοσυνέλευση κυβέρνηση του Αλέξανδρου Μαυροκορδάτου διατέλεσε υπουργός Εξωτερικών και Παιδείας. Αργότερα ανέλαβε πάλι την πρεσβεία στο Λονδίνο, στην οποία παρέμεινε μέχρι το 1861, όταν παραιτήθηκε για λόγους υγείας. Η φιλία του με τους Άγγλους δεν τον εμπόδισε να έρθει σε διαφωνία μαζί τους, όταν δεν συμφωνούσε με την πολιτική τους. Την τελευταία περίοδο που βρέθηκε στο Λονδίνο με την ιδιότητα του πρεσβευτή έγιναν και οι πρώτες βολιδοσκοπήσεις των αγγλικών προθέσεων με το βασιλιά Όθωνα για την παραχώρηση της Επτανήσου στην Ελλάδα. Εκτός από τις πολιτικές του ικανότητες διακρίθηκε για το συγγραφικό του ταλέντο. Κυρίως το όνομάσ του συνδέθηκε με την τετράτομη «Ιστορία της Ελληνικής Επαναστάσεως» και είναι εκείνος που το 1822 έπεισε τον Διονύσιο Σολωμό να γράψει ποίηση στην ελληνική γλώσσα. Πέθανε στην Αθήνα το 1873.

ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ ΧΑΡΙΛΑΟΣ: Πολιτικός και πρωθυπουργός της Ελλάδας. Η πιο σημαντική ίσως πολιτική προσωπικότητα της χώρας, τουλάχιστον για το 19ο αιώνα.

Γιος του αγωνιστή, πολιτικού και ιστορικού της Επανάστασης Σπυρίδωνα Τρικούπη και της Αικατερίνης Μαυροκορδάτου, αδερφής του Αλέξανδρου Μαυροκορδάτου, ο Χαρίλαος γεννήθηκε στο Ναύπλιο το 1832. Σπούδασε νομική στην Αθήνα και στο Παρίσι. Το 1856 διορίστηκε στην ελληνική πρεσβεία του Λονδίνου και το 1861 διαδέχτηκε τον πατέρα του στη θέση του επιτετραμμένου στην ίδια χώρα. Διαπραγματεύτηκε με απόλυτη επιτυχία τους όρους της ένωσης των Ιονίων Νήσων με την Ελλάδα (1863-1864). Το 1865 εκλέχτηκε βουλευτής Μεσολογγίου και το 1866-1867 διατέλεσε υπουργός Εξωτερικών σε κυβέρνηση του Α.Κουμουνδούρου. Το 1872 ίδρυσε μαζί με άλλους το «πέμπτο κόμμα» (τα άλλα τέσσερα ήταν των Δ. Βούλγαρη, Α. Κουμουνδούρου, Ε. Δεληγιώργη και Θ. Ζαΐμη). Την περίοδο αυτή επικρατούσε έντονη πολιτική αστάθεια, την οποία ο Χ. Τρικούπης με σειρά άρθρων του σε εφημερίδα της εποχής («Οι Καιροί») απέδιδε στον παρεμβατισμό του Παλατιού στο σχηματισμό κυβερνήσεων («Τίς πταίει», «Παρελθόν και ενεστώς»). Ο Χ. Τρικούπης διώχθηκε γι' αυτή του την αρθρογραφία, λίγο αργότερα όμως διορίστηκε πρωθυπουργός (1875), και ο βασιλιάς έκανε δεκτή την Αρχή της Δεδηλωμένης. Το 1880 σχημάτισε κυβέρνηση. Παραιτήθηκε όμως τον Οκτώβριο του ίδιου χρόνου. Το Μάρτιο του 1882 ο Χαρίλαος Τρικούπης σχημάτισε τη δεύτερη κυβέρνησή του, η οποία παρέμεινε στην εξουσία μέχρι τον Απρίλιο του 1885. Στο διάστημα αυτό, το μεγαλύτερο ως τότε για ελληνική κυβέρνηση, άρχισε να θέτει σε εφαρμογή το μεταρρυθμιστικό του πρόγραμμα. Στις εκλογές του 1885 υπερίσχυσε ο Θ. Δηλιγιάννης, γρήγορα όμως οι λανθασμένες του επιλογές στα ζητήματα εξωτερικής πολιτικής έφεραν και πάλι στην εξουσία τον Χαρίλαο Τρικούπη (Μάιος του 1886). Από το 1890 ως το 1893 οι ελληνικές κυβερνήσεις της περιόδου προσπάθησαν να αποφύγουν τη χρεοκοπία της χώρας. Το 1893 ο Τρικούπης ως πρωθυπουργός, καθώς δεν μπόρεσε να συνάψει νέα δάνεια, κήρυξε με νόμο την πτώχευση του ελληνικού κράτους. Σε αυτό το γεγονός αναφέρεται η φράση που του αποδίδεται: «Δυστυχώς επτωχεύσαμεν». Ο Τρικούπης παραιτήθηκε το 1895 λόγω της συμμετοχής του τότε διαδόχου του ελληνικού θρόνου Κωνσταντίνου σε αντικυβερνητική διαδήλωση στο Πεδίο του Άρεως. Στις εκλογές που ακολούθησαν ο Τρικούπης και το κόμμα του υπέστησαν δεινή ήττα, ο ίδιος μάλιστα δεν κατόρθωσε να εκλεγεί. Αναχώρησε από την Ελλάδα και πέθανε το επόμενο έτος (1896). Οι πιο σημαντικές ενέργειες του Τρικούπη ως πρωθυπουργού ήταν οι εξής:

Κατάργησε τη φορολογία της δεκάτης, αναδιοργάνωσε το στρατό και το ναυτικό, ενίσχυσε τον ελληνικό στόλο με νέες μονάδες, φρόντισε για την κατασκευή πολλών δημόσιων έργων και την ενίσχυση του εμπορίου, αποξήρανε μεγάλο μέρος της λίμνης Κωπαΐδας, κατασκεύασε τη Διώρυγα της Κορίνθου, βοήθησε στην ανάπτυξη του σιδηροδρομικού δικτύου της χώρας, επαναπροσδιόρισε τις προτεραιότητες της εξωτερικής πολιτικής κ.λπ.

Στη συνείδηση του Χ. Τρικούπη εκείνο που προείχε ήταν, μέσω του εκσυγχρονισμού και της ανάπτυξης, η βελτίωση της θέσης της Ελλάδας στο διακρατικό σύστημα. Πίστευε ότι μόνο με

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

αυτή τη διαδικασία θα ήταν δυνατόν στο μέλλον να πραγματοποιηθούν την κατάλληλη στιγμή και οι εθνικοί στόχοι.

ΤΣΑΛΔΑΡΗ ΛΙΝΑ: Πολιτικός, η οποία γεννήθηκε το 1887 στην Αθήνα. Ήταν κόρη του ιστορικού και πρωθυπουργού Σπυρίδωνα Λάμπρου. Το 1919 παντρεύτηκε τον Παναγή Τσαλδάρη, τον οποίο συντρόφεψε στους πολύχρονους και δύσκολους πολιτικούς του αγώνες. Μετά το θάνατο του συζύγου της ανέπτυξε αξιόλογη κοινωνική δράση (πρόεδρος του ΠΙΚΠΑ). Το 1956 και το 1958 εκλέχτηκε βουλευτής με το ψηφοδέλτιο της ΕΡΕ. Το 1956 μέχρι το 1958 χρημάτισε υπουργός Κοινωνικής Πρόνοιας. Ήταν η πρώτη Ελληνίδα που έγινε υπουργός. Από αυτή τη θέση βοήθησε στην αναβάθμιση του κοινωνικού ρόλου της Ελληνίδας. Πέθανε στην Αθήνα το 1981.

ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ: Πολιτικός και πρωθυπουργός της Ελλάδας. Γεννήθηκε στην Αλεξάνδρεια της Αιγύπτου το 1884. Σπούδασε νομική στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και ολοκλήρωσε τις σπουδές του στο Βερολίνο, στο Λονδίνο και στη Φλωρεντία. Άσκησε για ένα χρονικό διάστημα τη δικηγορία, διατέλεσε νομάρχης τη διετία 1915-1917, καθώς και γενικός διοικητής Κρήτης (1921-1922). Εκλέχτηκε για πρώτη φορά βουλευτής Αργολιδοκορινθίας το 1926 με το Κόμμα των Ελευθεροφρόνων του Ι. Μεταξά. Το 1928 προσχώρησε στο Λαϊκό Κόμμα του θείου του, Παναγή Τσαλδάρη. Μετείχε στη δεύτερη κυβέρνηση του Παναγή Τσαλδάρη ως υφυπουργός Συγκοινωνιών (1933-1935) και στη συνέχεια ως υφυπουργός παρά τω πρωθυπουργώ. Μετά το θάνατο του Παναγή Τσαλδάρη (1936) έγινε μέλος της διοικούσας επιτροπής του Λαϊκού Κόμματος, ενώ αργότερα, το 1946, ανακηρύχθηκε αρχηγός του. Μετά τις εκλογές του 1946 ανέλαβε την πρωθυπουργία της χώρας για διάστημα εννέα περίπου μηνών (Απρίλιος 1946-Ιανουάριος 1947). Πραγματοποίησε επαφές με Αμερικανούς ιθύνοντες με στόχο την πιο ενεργή υποστήριξη των ΗΠΑ. Διατέλεσε επικεφαλής των ελληνικών αντιπροσωπειών στις Γενικές Συνελεύσεις του ΟΗΕ (1947-1949). Ήταν επίσης αντιπρόεδρος των κυβερνήσεων Δ. Μαξίμου (1947), Θ. Σοφούλη (1947-1949) και Α. Διομήδη (1949-1950), ενώ ανέλαβε την πρωθυπουργία για ένα πολύ μικρό χρονικό διάστημα τον Αύγουστο του 1947 (μέχρι το Σεπτέμβριο του 1947). Μετά την ίδρυση του Ελληνικού Συναγερμού του Α. Παπάγου η εκλογική δύναμη του Λαϊκού Κόμματος μειώθηκε πάρα πολύ, με αποτέλεσμα ο Τσαλδάρης να μην εκλεγεί το 1952. Το 1956 εκλέχτηκε βουλευτής με τη Δημοκρατική Ένωση, ενώ στις εκλογές του 1958, ως επικεφαλής της Ένωσης του Λαϊκού Κόμματος απέτυχε να εκλεγεί. Αποσύρθηκε τότε από τα δημόσια πράγματα και επανεμφανίστηκε στα Συμβούλια του Στέμματος την εποχή των Ιουλιανών. Πέθανε στην Αθήνα το 1970. Γιος του ήταν ο Αθανάσιος Τσαλδάρης (1921-1997), βουλευτής της ΕΡΕ και αργότερα της Νέας Δημοκρατίας, υπουργός στις κυβερνήσεις Νέας Δημοκρατίας της περιόδου 1974-1981 και πρόεδρος της Βουλής των Ελλήνων (1989-1993).

ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ ΠΑΝΑΓΗΣ: Νομικός, πολιτικός, αντίπαλος του Ελευθέριου Βενιζέλου και πρωθυπουργός της Ελλάδας. Γεννήθηκε στο Καμάρι Κορινθίας το 1868, σπούδασε νομική στο Πανεπιστήμιο της Αθήνας και μετεκπαιδεύτηκε στο Βερολίνο, στη Λειψία και στο Παρίσι. Από το 1893 άσκησε τη δικηγορία. Στην πολιτική αναμείχθηκε το 1910, όταν εκλέχτηκε βουλευτής Κορινθίας. Από τότε εκλεγόταν σε όλες τις εκλογικές αναμετρήσεις, με εξαίρεση αυτές του 1923, στις οποίες δεν συμμετείχε. Το 1915 διατέλεσε υπουργός Δικαιοσύνης στην κυβέρνηση του Δημήτριου Γούναρη. Την περίοδο του Εθνικού Διχασμού υποστήριξε τις θέσεις του βασιλιά Κωνσταντίνου, γεγονός που τον οδήγησε στην εξορία μετά την επικράτηση των Φιλελευθέρων. Επανήλθε στο πολιτικό προσκήνιο το 1920 και έγινε υπουργός Εσωτερικών στην κυβέρνηση του Δημήτριου Ράλλη. Ύστερα από την εκτέλεση του Δημήτριου Γούναρη, το 1922, αναδείχθηκε ηγέτης του Λαϊκού Κόμματος. Το 1927 έγινε υπουργός Εσωτερικών στην οικουμενική κυβέρνηση συνασπισμού υπό τον Ανδρέα Ζαΐμη, καθώς και υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Παιδείας. Την αντιβενιζελική του πολιτική ακολούθησε και μετά την ήττα του κόμματος του στις εκλογές του 1928. Έγινε πρωθυπουργός το 1932 για μικρό χρονικό διάστημα, και για δεύτερη φορά την περίοδο 1933-1935. Στις εκλογές του 1936 ήταν νικητής, δεν μπόρεσε όμως να σχηματίσει αυτοδύναμη κυβέρνηση και να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στις μετέπειτα πολιτικές εξελίξεις, Πέθανε το Μάιο του 1936 από συγκοπή στην Αθήνα. Ο Τσαλδάρης ήταν ένας έντιμος πολιτικός, σταθερός στις φιλοβασιλικές του απόψεις και υπέρμαχος του κοινοβουλευτισμού. Η μετριοπαθής του στάση τον έφερε σε σύγκρουση με τους βενιζελικούς και με τους ακραίους βασιλικούς.

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

ΤΣΑΤΣΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ: Πολυδιάστατη προσωπικότητα, νομομαθής, διανοούμενος, πανεπιστημιακός δάσκαλος και ακαδημαϊκός, πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας (1975-1980). Γεννήθηκε το 1899 στην Αθήνα. Σπούδασε στη Νομική Σχολή της Αθήνας και συνέχισε τις σπουδές του στο Παρίσι και στη Χαϊδελβέργη. Υπηρέτησε τη στρατιωτική του θητεία μεταξύ 1920 και 1923 και βίωσε εντονότερα τη Μικρασιατική Καταστροφή. Στη συνέχεια πειραματίστηκε στη συγγραφή ποιημάτων και θεατρικών έργων. Το 1929 μαζί με τους Ι. Θεοδωρακόπουλο και Π. Κανελλόπουλο, που τους συνέδεε βαθιά φιλία, δημιούργησε την περιοδική έκδοση «Αρχείον Φιλοσοφίας και Θεωρίας των Επιστημών» (1929-1940). Το 1930 ανακηρύχθηκε υφηγητής στη Νομική Σχολή της Αθήνας και την ίδια χρονιά παντρεύτηκε την Ιωάννα Σεφεριάδη (Τσάτσου). Το 1932 εκλέχτηκε καθηγητής στο πανεπιστήμιο, όπου υπηρέτησε ως το 1941. Την 27η Οκτωβρίου του 1941 τόλμησε στην κατάμεστη από φοιτητές αίθουσα του πανεπιστημίου να κηρύξει την 28η Οκτωβρίου εθνική επέτειο και την επόμενη μέρα παύτηκε από την κατοχική κυβέρνηση. Αναμείχθηκε στη συνέχεια στις αντιστασιακές οργανώσεις, όπου γνωρίστηκε με τον Κωνσταντίνο Καραμανλή. Μετά την απελευθέρωση επανήλθε στην πανεπιστημιακή του έδρα, για να παραιτηθεί το 1946 και να εκλεγεί βουλευτής, αξίωμα που διατήρησε και σε επόμενες εκλογικές αναμετρήσεις. Ανέλαβε διάφορες υπουργικές θέσεις, όπως το υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (1949) στην κυβέρνηση Σοφούλη. Από τη θέση αυτή έχτισε πολλά σχολεία, ίδρυσε τα πρώτα νυχτερινά γυμνάσια, εισήγαγε το μάθημα της αγωγής του πολίτη και προώθησε τον αθλητισμό. Ως υπουργός Προεδρίας της Κυβέρνησης επί Καραμανλή (1956) έθεσε τις βάσεις για την ανάπτυξη της τουριστικής βιομηχανίας της χώρας, ιδρύοντας τα «Ξενία» και καθιερώνοντας τα φεστιβάλ Επιδαύρου και Αθηνών. Το 1962 ανέλαβε το υπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας. Την περίοδο της Δικτατορίας του 1967 εργάστηκε ως σύμβουλος της «Εκδοτικής Αθηνών». Στη Μεταπολίτευση διατέλεσε υπουργός Πολιτισμού στην κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας του Κ. Καραμανλή και ορίστηκε πρόεδρος της επιτροπής που συνέταξε το νέο Σύνταγμα της χώρας. Το 1975 εκλέχτηκε πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας, αξίωμα που κατείχε ως το 1980 και στο οποίο διακρίθηκε για την απλότητα και το ήθος του. Αποσύρθηκε από τον πολιτικό βίο στη συνέχεια και αφοσιώθηκε στις πνευματικές του ασχολίες, τις οποίες δεν εγκατέλειψε ποτέ. Πέθανε το 1987. Το συγγραφικό του έργο υπήρξε πλούσιο. Εξέδωσε ποίηση («Τα Ποιήματα»), μελέτες δικαίου («Το πρόβλημα της ερμηνείας του Δικαίου», «Μελέται Φιλοσοφίας του Δικαίου»), πολιτικά βιβλία, δοκίμια αισθητικής και φιλοσοφικά έργα («Διάλογος σε μοναστήρι», «Η ζωή σε απόσταση»).

ΤΣΙΡΙΜΩΚΟΣ ΗΛΙΑΣ: Πολιτικός και πρωθυπουργός της Ελλάδας. Γεννήθηκε στη Λαμία το 1907. Γιος του επίσης πολιτικού Ιωάννη Τσιριμώκου. Σπούδασε νομική στην Αθήνα και το Παρίσι και άσκησε τη δικηγορία στην Αθήνα. Στις εκλογές του 1936 εκλέχτηκε βουλευτής Φθιώτιδας-Φωκίδας με το Κόμμα των Φιλελευθέρων. Εναντιώθηκε στη Δικτατορία του Μεταξά, ενώ στη διάρκεια της Κατοχής πρωταγωνίστησε σε κινήσεις που αποσκοπούσαν στη δημιουργία ενός ενιαίου φορέα αντίστασης κατά των κατακτητών, ο οποίος θα εξέφραζε και αιτήματα κοινωνικής αλλαγής. Το 1941, ως γενικός γραμματέας της παράνομης «Ένωσης Λαϊκής Δημοκρατίας», συνυπέγραψε μαζί με το ΚΚΕ την ίδρυση του ΕΑΜ. Μέλος της Πολιτικής Επιτροπής Εθνικής Απελευθέρωσης (ΠΕΕΑ) από την ίδρυση της το Μάρτιο του 1944, συμμετείχε στην κυβέρνηση του Γ. Παπανδρέου ως υπουργός Εθνικής Οικονομίας. Παραιτήθηκε όμως μαζί με τους άλλους ΕΑΜικούς υπουργούς λίγο πριν από τα Δεκεμβριανά. Αν και αντιτάχθηκε απόλυτα στις δυνάμεις που εξέφραζαν τον αντικομουνισμό και επιδίωκαν την παλινόρθωση της δυναστείας των Γλίξμπουργκ, δεν δίστασε να θεωρήσει και το ΚΚΕ συνυπεύθυνο για την επιδείνωση της κατάστασης που επικρατούσε τότε. Απείχε από τις εκλογές του 1946, ενώ στη διάρκεια του Εμφύλιου Πολέμου δεν έπαψε να διακηρύσσει την ανάγκη ειρήνευσης. Στις εκλογές του 1950 εκλέχτηκε βουλευτής του Σοσιαλιστικού Κόμματος-Ένωσης Λαϊκής Δημοκρατίας, κάτι που δεν πέτυχε στις επόμενες αναμετρήσεις του 1951, του 1952 και του 1956. Το 1958 επανεκλέχτηκε συνεργαζόμενος με την ΕΔΑ, ενώ το 1961 προσχώρησε στην Ένωση Κέντρου με την οποία εκλέχτηκε βουλευτής το 1961, το 1963 και το 1964. Το 1963 εκλέχτηκε πρόεδρος της Βουλής με την υποστήριξη της ΕΔΑ, παρά τη σφοδρή αντίθεση της ΕΡΕ. Το 1965 ο Τσιριμώκος ανέλαβε το υπουργείο Εσωτερικών παρά τις οργισμένες αντιδράσεις της ΕΡΕ εξαιτίας του ΕΑΜικού παρελθόντος του. Στα Ιουλιανό τάχθηκε στην αρχή στο πλευρό του Γεώργιου Παπανδρέου. Λίγες μέρες όμως αργότερα

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

αποχώρησε από την Ένωση Κέντρου, ενώ στις 20 Αυγούστου του 1965 σχημάτισε τη δεύτερη κυβέρνηση της Αποστασίας, η οποία όμως καταψηφίστηκε ύστερα από μία εβδομάδα. Ακολούθως συμμετείχε στην κυβέρνηση Στέφανου Στεφανόπουλου ως αντιπρόεδρος και υπουργός Εξωτερικών. Ο Η. Τσιριμώκος αιτιολόγησε αυτή την αλλαγή στάσης του ως προσπάθεια να συμβάλει στην αποτροπή δικτατορίας, αλλά οι αντίπαλοί του τον κατηγορούσαν ότι έγινε όργανο του Παλατιού. Πέθανε στην Αθήνα το 1968. Ο Ηλίας Τσιριμώκος έγραψε δοκίμια, κυρίως πολιτικά: «Έλεγχος του αστικού ιδεαλισμού», «Αντιφασιστικά», «Η Δημοκρατία στην Ελλάδα», «Αλέξανδρος Σβώλος», «Η δική μας αλήθεια» κ.ά.

ΤΣΟΛΑΚΟΓΛΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ: Στρατιωτικός, πρωθυπουργός στη διάρκεια της Κατοχής. Γεννήθηκε στη Ρεντίνα το 1886. Απόφοιτος της Στρατιωτικής Σχολής Υπαξιωματικών (1912) έλαβε μέρος σε όλους τους πολέμους από το 1912 μέχρι και το 1940-1941, στους περισσότερους από τους οποίους διακρίθηκε. Το 1941, ως διοικητής -αντιστράτηγος- του Τμήματος Στρατιάς Δυτικής Μακεδονίας, υπέγραψε στο Βοτονόσι του Μετσόβου (20 Απριλίου του 1941), με το Γερμανό στρατηγό Ντίτριχ, το πρώτο πρωτόκολλο συνθηκολόγησης και την παύση των εχθροπραξιών. Δύο μέρες μετά υπέγραψε και άλλα δύο με παρόντες αυτή τη φορά στις διαπραγματεύσεις και τους Ιταλούς. Σχημάτισε την πρώτη κατοχική «κυβέρνηση» και παρέμεινε πρωθυπουργός μέχρι τις 2 Δεκεμβρίου του 1942. Δικάστηκε μετά τον πόλεμο από δικαστήριο για δοσίλογους και καταδικάστηκε σε θάνατο (1945). Η ποινή του μετατράπηκε σε ισόβια δεσμά. Πέθανε το 1948 από λευχαιμία από την οποία έπασχε ήδη από τις αρχές της Κατοχής.

Πρωτόκολλον 20ής Απριλίου του 1941: «Οι υπογεγραμμένοι στρατηγοί του ανδρείου γερμανικού στρατού και του ανδρείου ελληνικού τοιούτου Ντήτριχ και Τσολάκογλου, αντιπροσωπεύοντες τας αντιστοίχους Στρατιάς, συνελθόντες εις Βοτονόσι σήμερον 20ήν Απριλίου 1941 και ώραν 18ην συνωμολόγησαν τα κάτωθι:

1. Παύουν αι εχθροπραξίαι μεταξύ Ελλάδος και Γερμανίας την 18ην ώραν της σήμερον και μετ' ολίγας ώρας παύουν αι εχθροπραξίαι μεταξύ Ελλάδος και Ιταλίας μερίμνη του Γερμανού αρχιστρατήγου.

2. Επιτρέπεται η διέλευσις γερμανικού στρατού από της έω της αύριον Δευτέρας 21ης Απριλίου ίνα παρεμβληθή μεταξύ ιταλικών και ελληνικών στρατευμάτων και ίνα διευκολυνθώσι τα κάτωθι συμφωνηθέντα.

α) Τα ελληνικά στρατεύματα υποχρεούνται ν' αποσυρθώσι μέχρι των παλαιών ελληνοαλβανικών συνόρων εις χρονικόν διάστημα 10 ημερών,

β) Αι Στρατιαί Ηπείρου και Μακεδονίας θ' αποστρατευθώσι, των ανδρών παραδιδόντων τον οπλισμόν των εις αποθήκας ορισθησομένας παρά της Στρατιάς και είτα θα μεταβώσιν εις τας εστίας των.

γ) Οι αξιωματικοί θα φέρωσιν την εξάρτυσιν και τον οπλισμόν των τιμητικώς μη θεωρούμενοι ως αιχμάλωτοι. Τα του στρατού θα ρυθμισθούν και οι αξιωματικοί θα διοικώ-νται βάσει των ελληνικών νόμων.

δ) Ο εφοδιασμός γενικώς του στρατού θα συνεχισθή μερίμνη αυτού.

Υπογραφαί
ΤΣΟΛΑΚΟΓΛΟΥ
ΝΤΗΤΡΙΧ».

ΤΣΟΥΔΕΡΟΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ: Νομικός, οικονομολόγος, πολιτικός και πρωθυπουργός της Ελλάδας. Γεννήθηκε στο Ρέθυμνο το 1882 και σπούδασε νομική και οικονομικά στα πανεπιστήμια Αθηνών, Λονδίνου και Παρισίων. Εκπροσώπησε την ιδιαίτερη πατρίδα του στην Κρητική Βουλή, πριν από την ένωση του νησιού με την Ελλάδα. Με την άνοδο του Ελευθέριου Βενιζέλου στην εξουσία, εντάχθηκε στο Κόμμα των Φιλελευθέρων και εκπροσώπησε το Ρέθυμνο για μία περίπου δεκαετία στη Βουλή των Ελλήνων. Το 1924 ανέλαβε το υπουργείο Συγκοινωνιών στη βραχύβια κυβέρνηση του Ε.Βενιζέλου. Συμμετείχε και στις διάδοχες κυβερνήσεις των Γ. Καφαντάρη, Α. Παπαναστασίου και Θ. Σοφούλη. Το 1925 έγινε υποδιοικητής στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος και συνέβαλε στην ίδρυση της Τράπεζας της Ελλάδος, της οποίας υπήρξε διοικητής το 1931. Τη θέση αυτή διατήρησε μέχρι το 1939, οπότε παύτηκε από τη Δικτατορία Μεταξά και στη συνέχεια εκτοπίστηκε. Μετά την αυτοκτονία του πρωθυπουργού Α. Κορυζή, ο βασιλιάς Γεώργιος Β΄ του ανέθεσε την εντολή

facebook ΔΙΚΤΥΟ HELLENIC Voice NetWORK ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

σχηματισμού κυβέρνησης, η οποία μετά την κατάρρευση του μετώπου ακολούθησε τον αρχηγό του κράτους στην εξορία. Παρέμεινε πρωθυπουργός μέχρι το 1944. Παραιτήθηκε όταν βρισκόταν σε εξέλιξη φιλοΕΑΜικό κίνημα στις τάξεις των ελληνικών δυνάμεων στη Μέση Ανατολή. Μετά την απελευθέρωση ανέλαβε και πάλι κυβερνητικά καθήκοντα ως υπουργός Συντονισμού ή αντιπρόεδρος στις κυβερνήσεις των Θ. Σοφούλη (1945-1946), Ν. Πλαστήρα (1950) και Σ. Βενιζέλου (1951), καθώς και στην κυβέρνηση του Α. Παπάγου (1952-1955). Πέθανε στο Νέρβι της Ιταλίας το 1956.

ΧΑΛΕΠΑΣ ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ: Ένας από τους πιο σημαντικούς Ευρωπαίους γλύπτες. Γεννήθηκε στον Πύργο της Τήνου το 1851. Το 1869 άρχισε να σπουδάζει γλυπτική στη Σχολή Καλών Τεχνών του Πολυτεχνείου κοντά στο σπουδαίο γλύπτη και δάσκαλο του Λεωνίδα Δρόση. Το 1873 συνέχισε τις σπουδές του με υποτροφία στο Μόναχο κοντά στο γλύπτη Μαξ Βίντμαν. Το 1876 επέστρεψε στην Αθήνα. Το 1878 εκδηλώθηκαν τα πρώτα συμπτώματα της ψυχασθένειας από την οποία έπασχε και που τελικά τον οδήγησε στον εγκλεισμό του στο Ψυχιατρείο της Κέρκυρας (1888). Το 1902 η μητέρα του τον πήρε κοντά της στην Τήνο, όπου έζησε σε απόλυτη ανέχεια βόσκοντας πρόβατα. Το 1918 ο Χαλεπάς, λίγο μετά το θάνατο της μητέρας του, άρχισε πάλι να δημιουργεί χωρίς να καταστρέφει τα έργα του. Την περίοδο μάλιστα 1920-1923, κατά την οποία η υγεία του είχε αποκατασταθεί αρκετά, έφτιαξε σημαντικά γλυπτά. Το 1930 μια ανιψιά του τον έφερε στην Αθήνα. Στο σπίτι της πέρασε με θαλπωρή τα υπόλοιπα χρόνια της ζωής του. Πέθανε στην Αθήνα το 1938. Το πιο γνωστό έργο του, «Η Κοιμωμένη» (ταφικό μνημείο της Σοφίας Αφεντάκη), του 1878 δεν είναι σίγουρα ένα από τα καλύτερα του. Το μνημείο αυτό, που διακρίνεται από κάποιο συναισθηματισμό, βρίσκεται στο Α΄ Νεκροταφείο Αθηνών. Η νέα κοπέλα δεν εικονίζεται να κοιμάται, όπως πιστεύεται, αλλά είναι νεκρή, όπως υποδεικνύει ο σταυρός που δεν κρατά στο στήθος της αλλά είναι ακουμπισμένος πάνω της. Τα θέματα που απασχολούν ιδιαίτερα τον Χαλεπά είναι ο Σάτυρος και ο Έρωτας. Υπάρχουν 12 τουλάχιστον έργα του με αυτά τα θέματα, με διαφορετική όμως κάθε φορά εικαστική κατεύθυνση. Οι τελευταίες παραλλαγές του έργου διακρίνονται από μια τάση απλοποίησης και σχηματοποίησης, ενώ δίνεται έμφαση στις εξπρεσιονιστικές αξίες. Εικαστικό και όχι μόνο ενδιαφέρον παρουσιάζει επίσης η επανάληψη του θέματος της Μήδειας (τουλάχιστον τρεις συνθέσεις), την οποία κάποιοι μελετητές αποδίδουν, όχι πάντα πειστικά, στην απέχθεια του γλύπτη προς την καταπιεστική μητέρα του. Τέλος, ενδιαφέρον παρουσιάζει και το σχεδόν «αυτοβιογραφικό» γλυπτό του, «Οιδίποδας και Αντιγόνη» (ο ίδιος ο γλύπτης και η αγαπημένη του ανιψιά). Γενικά αυτά που προξενούν την πιο μεγάλη εντύπωση στο έργο του Χαλεπά είναι η τόλμη των αναζητήσεών του, η προσωπική θεματογραφία του και το εκφραστικό πάθος των μορφών του.

ΧΑΤΖΗΑΝΕΣΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ: Ο τρίτος και τελευταίος ουσιαστικά αρχηγός της Στρατιάς της Μικράς Ασίας, μετά τον Λ. Παρασκευόπουλο και τον Α. Παπούλα, και ένας από τους Έξι που εκτελέστηκαν ως υπεύθυνοι για τη Μικρασιατική Καταστροφή. Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1863. Πήρε μέρος στο κίνημα στο Γουδί και στους Βαλκανικούς Πολέμους. Το 1916, επειδή θεωρήθηκε υπεύθυνος για τη στάση της 5ης Μεραρχίας, αποστρατεύτηκε. Επανήλθε στο στράτευμα το 1921 ως διοικητής της Στρατιάς της Θράκης, ενώ το 1922 του ανατέθηκε η διοίκηση της Στρατιάς της Μικράς Ασίας. Αν και ήταν μορφωμένος αξιωματικός και διέθετε λαμπρό ήθος, είχε αντιλήψεις υπερβολικά αυστηρές στα ζητήματα πειθαρχίας, με αποτέλεσμα -σε συνδυασμό με τον εκκεντρικό του χαρακτήρα- να δίνει αφορμές για αντιδράσεις. Όταν έφτασε στο μέτωπο είχε δύο καλά σχέδια. Το ένα ήταν η δημιουργία μείζονος αντιπερισπασμού με την κατάληψη της Κωνσταντινούπολης, ενώ το δεύτερο προέβλεπε το δραστικό περιορισμό του εύρους του μετώπου με συγκροτημένη οπισθοχώρηση. Το πρώτο δεν μπόρεσε να το υλοποιήσει, γιατί η τότε πολιτική ηγεσία δεν τόλμησε. Το δεύτερο δεν πρόλαβε να το θέσει σε εφαρμογή, δείχνοντας οπωσδήποτε ασυγχώρητη για τις περιστάσεις ολιγωρία. Μετά τη γρήγορη επιδείνωση της κατάστασης του αφαιρέθηκε η αρχιστρατηγία στις 23 Αυγούστου του 1922 και αντικαταστάθηκε από τον αντιστράτηγο Πολυμενάκο. Κατηγορήθηκε για εσχάτη προδοσία, που ποτέ δεν αποδείχθηκε, καταδικάστηκε και εκτελέστηκε μαζί με τους υπόλοιπους πέντε (Δ. Γούναρη, Π. Πρωτοπαπαδάκη, Ν. Θεοτόκη, Γ. Μπαλτατζή και Ν. Στράτο) στις 15 Νοεμβρίου του 1922.

ΧΑΤΖΙΔΑΚΙΣ ΜΑΝΟΣ: Από τους σημαντικότερους Νεοέλληνες μουσικοσυνθέτες («τραγουδοποιός», όπως έλεγε ο ίδιος). Γεννήθηκε στην Ξάνθη το 1925, όπου δικηγορούσε ο

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Net Work ΟΜΑΔΑ e-book ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

πατέρας του, αν και ήταν κρητικής καταγωγής. Στην Αθήνα ήρθε σε ηλικία επτά ετών και ήδη έχει πάρει τα πρώτα μαθήματα πιάνου, τα οποία συνέχισε στην εφηβική του ηλικία και λίγο αργότερα στην περίοδο της Κατοχής. Σημαντικό ρόλο στους καλλιτεχνικούς του προσανατολισμούς έπαιξε η γνωριμία του με ανθρώπους της τέχνης όπως οι Οδυσσέας Ελύτης, Γιάννης Τσαρούχης, Νίκος Γκάτσος, Νίκος Καρύδης, Γιώργος Σεφέρης κ.ά. Μουσική για πρώτη φορά έγραψε το 1944 για το θεατρικό έργο «Ο τελευταίος ασπροκόρακας» του Αλέξη Σολωμού. Ακολούθησε το 1945 η μουσική για το έργο του Ευγένιου Ο'Νιλ «Το πένθος ταιριάζει στην Ηλέκτρα». Το 1947 συνέθεσε το πρώτο δικό του μουσικό έργο, «Για μια μικρή λευκή αχιβάδα», για πιάνο. Τα επόμενα χρόνια συνεργάστηκε με τον Κάρολο Κουν και έγραψε μουσική για τα έργα «Γυάλινος κόσμος» του Τενεσί Ουίλιαμς, «Αντιγόνη» του Ζαν Ανούιγ, «Ματωμένος γάμος» του Λόρκα, «Λεωφορείο ο πόθος» του Τενεσί Ουίλιαμς, «Ο θάνατος του εμποράκου» του Χένρι Μίλερ. Το 1951 το ελληνικό χορόδραμα της Ραλλούς Μάνου παρουσίασε τα έργα του «Έξι λαϊκές ζωγραφιές» και το «Καταραμένο φίδι». Συνέχισε με μουσική για θεατρικά έργα και έργα αρχαίου δραματολογίου που ανέβασε το Θέατρο Τέχνης («Μήδεια», «Θεσμοφοριάζουσες», «Εκκλησιάζουσες», «Λυσιστράτη», «Πλούτος», «Βάτραχοι», «Κύκλωπας»). Την ίδια περίπου εποχή δραστηριοποιήθηκε και στον ελληνικό κινηματογράφο. Έγραψε μουσική και τραγούδια για περίπου πενήντα ταινίες στο διάστημα 1951-1964: «Αγάπη που 'γινες δίκοπο μαχαίρι», «Το φεγγάρι είναι κόκκινο», «Ο μήνας έχει δεκατρείς», «Εφτά τραγούδια θα σου πω» για την ταινία «Στέλλα» (1955), «Γαρύφαλλο στ' αυτί» για την ταινία «Λατέρνα φτώχεια και φιλότιμο» (1955), μουσική για τις ταινίες «Κάλπικη λίρα» (1955), «Ο δράκος» (1956), «Το τελευταίο ψέμα» (1958) κ.ά. Την ίδια περίοδο συνεργάστηκε με τον Αλέκο Σακελλάριο και την Αλίκη Βουγιουκλάκη στις ταινίες «Το ξύλο βγήκε από τον Παράδεισο» (1959), «Η Αλίκη στο ναυτικό» (1961) και «Χτυποκάρδια στο θρανίο» (1963). Το 1960 κέρδισε το Όσκαρ Καλύτερου Τραγουδιού για «Τα παιδιά του Πειραιά» στην ταινία «Ποτέ την Κυριακή» του Ζιλ Ντασέν. Τα επόμενα χρόνια συνέθεσε μουσική για ξένες ταινίες («Αμέρικα Αμέρικα» του Ελία Καζάν) και βρήκε την ιδανική φωνή για την ερμηνεία των τραγουδιών, αυτή της Νάνας Μούσχουρη, με την οποία απέσπασε τα πρώτα βραβεία στα φεστιβάλ τραγουδιού που διοργάνωνε η ΕΙΡ. Το 1961 επένδυσε με μουσική το θεατρικό έργο «Απόψε αυτοσχεδιάζουμε» του Λουίτζι Πιραντέλο, ενώ το 1962 τη θεατρική παράσταση «Οδός Ονείρων» σε συνεργασία με τους Αλέξη Σολωμό, Μίνω Αργυράκη και Δημήτρη Χορν. Τα πρώτα ορχηστρικά τραγούδια παρουσίασε το 1964 («Το χαμόγελο της Τζοκόντα») και ακολούθησε ο κύκλος τραγουδιών «Μυθολογία» και «Καπετάν Μιχάλης». Τα χρόνια 1966-1972 έζησε και εργάστηκε στη Νέα Υόρκη. Όταν επέστρεψε στην Ελλάδα, παρουσίασε το «Μεγάλο Ερωτικό» (1972), «Τα πέριξ» (1974), «Για την Ελένη» (1978), «Η εποχή της Μελισσάνθης» (1980), «Πορνογραφία» (1982), «Οι μπαλλάντες της οδού Αθηνάς» (1983), «Χειμωνιάτικος ήλιος» (1986) κ.ά. Το 1977 ανέλαβε διευθυντής του Τρίτου Προγράμματος της ΕΡΤ, το οποίο ανανέωσε. Το 1981 διοργάνωσε το Φεστιβάλ της Κέρκυρας, που ανέδειξε νέους σημαντικούς δημιουργούς, ενώ το 1989 δημιούργησε την Ορχήστρα των Χρωμάτων. Ο Μάνος Χατζιδάκις διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στα μουσικά πράγματα της χώρας μας και κατατάσσεται στις κορυφαίες μουσικές φυσιογνωμίες.

ΧΟΪΔΑΣ ΡΟΚΚΟΣ (ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ): Νομικός και πολιτικός, από τους πρωτοπόρους των νέων ιδεών, ριζοσπαστικός δημοκράτης. Γεννήθηκε στην Πρόνοια του Ναυπλίου το 1830. Καταγόταν από αριστοκρατική οικογένεια της Κεφαλονιάς. Σπούδασε νομική στην Αθήνα και την Ιταλία και αρχικά σταδιοδρόμησε στο δικαστικό κλάδο, από τον οποίο παραιτήθηκε το 1874 λόγω της διαφθοράς που επικρατούσε στο δημόσιο βίο. Από τότε αναμείχθηκε ενεργά στους πολιτικούς και κοινωνικούς αγώνες ως φορέας νέων ριζοσπαστικών ιδεών. Εκλέχτηκε ανεξάρτητος βουλευτής Κεφαλονιάς το 1875 και επιδόθηκε σε αντιμοναρχικούς αγώνες λόγω των οποίων προκλήθηκε μεγάλη εχθρότητα εναντίον του. Κατήγγειλε επίσης την ανάμειξη των ευρωπαϊκών δυνάμεων στις εσωτερικές υποθέσεις των Ελλήνων. Επανεκλέχτηκε βουλευτής το 1883 και ίδρυσε το Λαϊκό Κόμμα, δημοκρατικών αρχών με στόχο την ανανέωση της πολιτικής ζωής και των κοινωνικών δομών. Τελευταία φορά εκλέχτηκε βουλευτής Αττικής-Βοιωτίας το 1885 και την ίδια χρονιά παραιτήθηκε από το βουλευτικό αξίωμα, όταν καταψηφίστηκε το νομοσχέδιο «Περί τιμωρίας των καταχρωμένων τα δημόσια χρήματα». Έκτοτε σκλήρυνε τη στάση του και συνέχισε τους αγώνες του με άρθρα σε εφημερίδες και

facebook ΔΙΚΤΥΟ Hellenic Voice Network ΟΜΑΔΑ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ e-book

συμμετοχή σε συλλαλητήρια. Για τη δημοσίευση υβριστικού άρθρου εναντίον του βασιλιά Γεώργιου Α΄ και του διαδόχου Κωνσταντίνου φυλακίστηκε στη Χαλκίδα το 1889. Τον επόμενο χρόνο (1890) πέθανε στις φυλακές (κατά μία εκδοχή αυτοκτόνησε).

ΧΡΗΣΤΟΥ ΓΙΑΝΝΗΣ: Κορυφαίος συνθέτης της μεταπολεμικής γενιάς. Γεννήθηκε στην Ηλιούπολη της Αιγύπτου το 1926 και μεγάλωσε στην Αλεξάνδρεια. Πήρε μαθήματα πιάνου από παιδί και ανάμεσα στους δασκάλους του συγκαταλέγεται η Τζίνα Μπαχάουερ. Σπούδασε αρχικά στην Αίγυπτο και συνέχισε με σπουδές φιλοσοφίας και μουσικής σύνθεσης στο Κέιμπριτζ. Ξεκίνησε να συνθέτει μουσικά κομμάτια το 1949, τα οποία βασίζονταν σε φιλοσοφικά και μεταφυσικά στοιχεία, στηριγμένος τεχνικά σε δυτικοευρωπαϊκά πρότυπα. Στην πρώτη περίοδο του έργου του (1948-1953) διακρίνουμε τα έργα: «Μουσική του Φοίνικος», «Πρώτη Συμφωνία», «Λατινική Λειτουργία». Η δεύτερη (1953-1958) περιλαμβάνει τα έργα: «Δεύτερη Συμφωνία», «Έξι τραγούδια πάνω σε ποιήματα του Έλιοτ». Στην τρίτη (1959-1964) ανήκουν τα έργα: «Μετατροπές», «Τοκκάτα», «Πύρινες γλώσσες». Στην τελευταία περίοδο, κατά την οποία είναι ήδη εγκαταστημένος στην Ελλάδα από το 1960, διαμορφώνει μια νέα τεχνική στα έργα «Μυστήριον», «Πράξη για 12», «Αναπαράσταση Ι», «Αναπαράσταση ΙΙΙ». κ.ά. Μουσικά έργα συνέθεσε και για το αρχαίο δράμα («Προμηθεύς Δεσμώτης», «Αγαμέμνων», «Βάτραχοι», «Οιδίπους Τύραννος», «Πέρσες»). Σκοτώθηκε το 1970 σε αυτοκινητικό δυστύχημα.

ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ ΚΑΛΑΦΑΤΗΣ: Μητροπολίτης Σμύρνης (1910-1922) και εθνομάρτυρας. Γεννήθηκε το 1867 στην Τριγλία Προποντίδας. Σπούδασε στη θεολογική Σχολή Χάλκης και χειροτονήθηκε μητροπολίτης Δράμας το 1902. Από τη θέση αυτή ανακλήθηκε δύο φορές (1907 και 1909) από την Υψηλή Πύλη λόγω των αγώνων του εναντίον της βουλγαρικής προπαγάνδας και της προσπάθειάς του να τονώσει το εθνικό φρόνημα των Ελλήνων της Μακεδονίας. Το 1910 τοποθετήθηκε στη μητρόπολη Σμύρνης και συνέχισε να αγωνίζεται για τα δικαιώματα των Ελλήνων στη Μακεδονία και να καταγγέλλει το Οθωμανικό Κράτος για τις καταπιέσεις των ελληνικών πληθυσμών. Αποτέλεσμα της δράσης του ήταν η απομάκρυνσή του και από τη μητρόπολη Σμύρνης το 1914, όπου επανήλθε το 1918 μετά την ανακωχή του Μούδρου. Τα χρόνια 1919-1922, περίοδο της ελληνικής διοίκησης της Σμύρνης, λειτούργησε ως εθνάρχης του μικρασιατικού ελληνισμού. Μετά την κατάρρευση του μικρασιατικού μετώπου και την είσοδο των τουρκικών στρατευμάτων, αρνήθηκε να εγκαταλείψει τη Σμύρνη και τον ελληνικό πληθυσμό για να σωθεί, όταν του το πρότεινε ο Γάλλος πρόξενος. Σφαγιάστηκε από τον τουρκικό όχλο, στον οποίο τον παρέδωσε ο Τούρκος διοικητής Νουρεντίν μπέης (27 Αυγούστου/9 Σεπτεμβρίου του 1922).